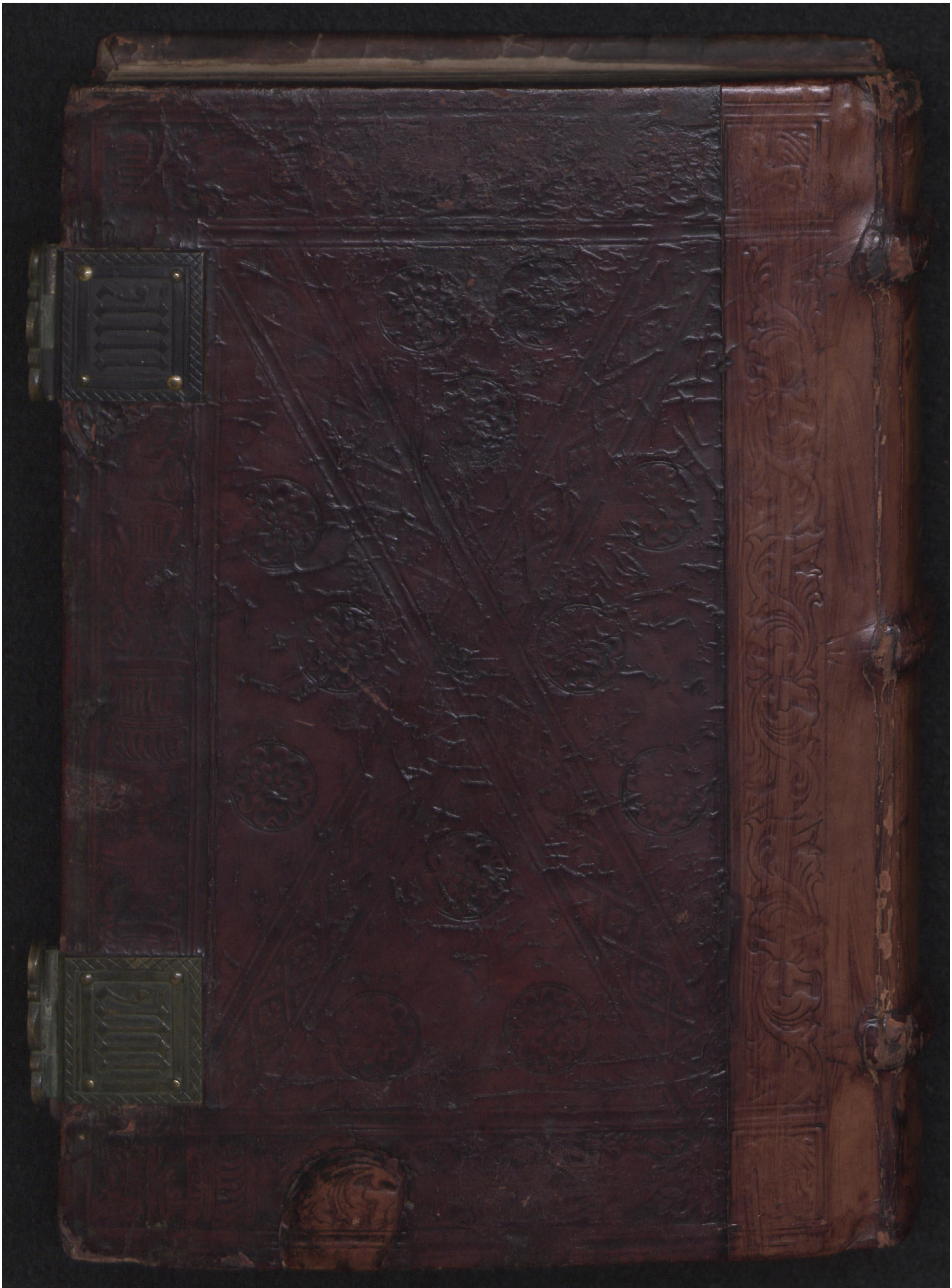

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

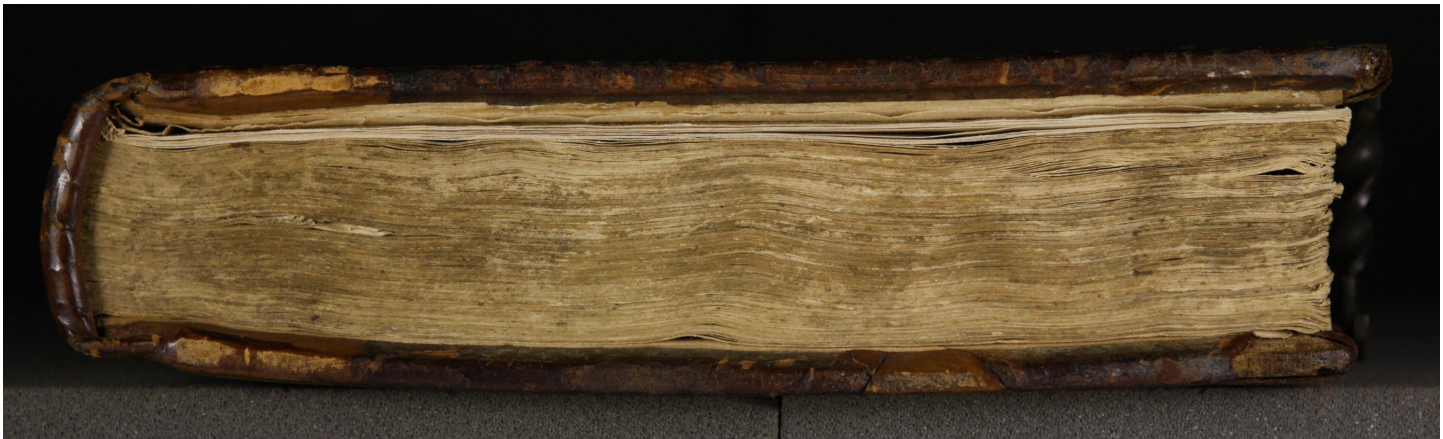
Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

DA Bot

J.O.Wedberg

LN 240
ex. 7

Vandmærker. 1) Vaaben. 4 første Blade og sidste. Fo. CIIII
2) Tyrehoved. övrige
3) Vase Chib I. Fo VII
4. CLXXVII

Kay Høegs eks.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Danorum Regū heroūqȝ Hiſtorię ſtilo elegāti a Saxone Grammatico natione Sialandico necnō Roſkildenſis eccleſię prępoſito. abhinc ſupra trecentos annos cōſcriptę et nūc primū literaria ſerie illuſtratę terſiſſimeqȝ impreſſę.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Lago wrne dei gratia Electus ad Eccleſiã Roſkildeñ. præſtãtiſſimo viro magiſtro Chriſtierno Petri metropolitanæ Lũdeñ. eccleſię Canonico amico nr̃o ſyncero. S.

VEnerabilis vir doctiſſimi ac clariſſimi Saxonis noſtri fulgẽtiſſimũ opus, ꝗ diuiniſſimo dicẽdi genere Danię regũ hiſtorias cõſcripſerit / multis retro annis in ſcuro delituiſſe dolemus. Cuius digniſſimas laudes & ꝑconia: cuius diſertiſſimũ ac facũdiſſimũ ſcribẽdi genꝰ ſicuti nos ſtudioſiſſimo honore ſemꝑ excoluimꝰ & amplexati ſumꝰ: Ita quoqꝫ vniuerſi docti & illuſtres viri Saxonẽ Danorũ hiſtoricũ ſummis veneratiõis officiis ꝓſequunt. Igit̃ mi Chriſtierne ꝗ torpẽtibꝰ cõmilitonibꝰ tuis percipiẽdarũ lr̃arũ gr̃a ſicuti vetuſtatũ es vigilãtiſſimꝰ indagator: Ita etiã illuſtrãdæ pr̃iæ nr̃ę ꝓ viribꝰ deſiderio mirabili te flagraſſe cõperimꝰ. Affectuoſiſſima ꝑce rogãtes vt tã diuinũ latinę eruditiõis culmẽ & ſplẽdorẽ Saxonẽ noſtrũ Sialãdicũ (iã vt accepimꝰ) a te diligẽter caſtigatũ elimatũve vt in lucẽ feliciter ꝓdeat ad manꝰ accuratiſſimorũ bibliopolarũ ꝓmoueas. Ne vel tã eximiꝰ ſapiẽtię fulgor atra poſthac nube [illegible]eliteſcat. Ne vel inuicta perpetuo Danici nõis virtus obliuione inuida obumbret. Quo tibi honorẽ ſummũ: & patriæ gloriam concilies immortalem. Vale. Ex caſtro noſtro Hiorthol[illegible]. Decima Maii. Anno duodecimo ſupra Milleſimũ quingenteſimũ.

Chriſtiernus Petri liberaliũ artiũ mgr̃ Metropolitanæ Lundeñ Eccleſię Canonicus Reuerendo in Chriſto patri dño Lagoni wrne dei gratia Roſkildeñ. Epiſcopo dño ſuo præſtãtiſſimo cũ omni veneratione ac obſeruãtia Salutẽ.

CVrſitanti mihi ſpõte / peneqꝫ volãti admouit ꝑſtãtia tua Præſul clariſſime nõ parui momẽti calcaria: dũ ad Saxonis nr̃i hiſtoriã chalcographa arte diuulgãdã excitare dignata ẽ: ad quã ꝓuinciã nemo (vti arbitror) mortaliũ me fuit vnq̃ ꝓpẽſior paratiorqꝫ: quippe ꝗ Parrhiſiis agẽs boniſqꝫ lr̃is operã nauãs ꝓprio ĩpẽdio tabellariũ bis miſeri ꝗ exẽplũ fidele quãtiuis emptũ ad me referret. Qua via cũ nihil ꝓficerẽ / ĩpe illiꝰ ergo patriã repetii: bibliothecas oẽs viſi & reuolui: nec tñ Saxonẽ blattis / tineis ſitu / & puluere obſitũ eruere potui: tã obſtinato aĩo eiꝰ poſſeſſores eũ occluſerãt: vnus oĩm & is religione & doctrina ĩſignis: Sacrę theologiæ doctor / ac ꝓfeſſor eximius Magr̃ nr̃ Andreas Chriſtierni natiõe Iutus ꝓfeſſione ãt Carmelita: & ꝓuĩcię Danię ordinis ĩtemeratę virginis ac Chriſti matris Marię de mõte Carmelo prior digniſſi[illegible] conatꝰ meos miſerãti reſpexit oculo: ꝗ cũ nullo ære redimẽdũ videret exẽplar: po[illegible] id manibꝰ ſuis trãſcripturũ obtulit q̃ tãtũ totius Danię lumẽ ãpliꝰ deliteſcere ſin[illegible] habui tñ tãtę dignitatis rõnẽ / nec cõditionẽ accepi: ſperãs faciliorẽ alicũde tãdẽ en[illegible]erſurã. Reuerẽdiſſimꝰ ergo in Chriſto pr̃ dñs Birgerus dei gr̃a Archieps Lũdeñ. Suetię primas & apl̃icæ ſedis legatꝰ / mirabili ad Danię gloriã accẽſus amore: exẽplar / pio tandem reppꝫrit cõpẽdio quod ad publicã vtilitatẽ fidei meę trãſcribẽdũ: ĩprimẽdũqꝫ cõ[illegible]miſit: Deerat itaqꝫ ſola authoritas tanti opis diuulgandi / quã liberaliſſime mihi imptiuit illuſtriſſimꝰ prĩceps nr̃ Chriſtiernꝰ dei ꝓuidẽtia Daniæ / Suetiæ / Noruagiæ / Sclauorum Gottorũqꝫ rex potẽtiſſimus dux Sleſuiceñ. & Holſatię / Stormariæ ac Ditmercia[illegible]. Comes ĩ Oldenborg & Delmenhorſt: id ſolũ ĩpans vt a docto peritoqꝫ chalcographo excuderet. Norat eteñ ĩdignũ fore / tãtũ virũ ĩeptis / aut minꝰ fidelibꝰ characteribꝰ ĩpſſũ iri. Pręſerti id affirmãtibꝰ cõſultiſſime Reuerẽdiſſimo ĩ Xp̃o pr̃e dño Erico walkendorff Archiep̃o Nidroſieñ. & apl̃icæ ſedis legato digniſſimo: necnõ Regio Cancellario / viro nobiliſſimo mgr̃o Auone bille Eccl̃iarũ Lũdeñ. & Vibergeñ. prępoſito. Mãdatis itaqꝫ regiis ſapiẽtięqꝫ tuę Pręſul digniſſime / adhortatiõibꝰ grauiſſimis obtẽperãs Saxonis ĩprimẽdi munꝰ cõmiſi excellẽtiſſimo viro Magr̃o Iodoco Badio Aſcẽſio lr̃arũ bona[illegible] ꝑd Parrhiſios ĩterp̃ti / chalcographoqꝫ ꝑitiſſimo. ꝗ quale nũc vides opꝰ tuo noĩ feli[illegible]no pręſcriptũ emiſit: Regũ oĩm catalogo / & totiꝰ hiſtorię indice lr̃ario illuſtratũ. Qu[illegible]opt effeci vt ꝗ ab vnis & iis paucis Danis hactenus legi potuit: ad Italos / Hiſpanos / G[illegible]llos / Germãos: oẽs dẽiqꝫ chriſtiãos facile poſſit ꝑferri. Habe itaqꝫ molimĩa mea cõmẽd[illegible]a ac Vale Danię decꝰ ꝑſidiũqꝫ meũ Ex Parrhiſiãorũ. academia clariſſima. xiiii. mar[illegible]ii. 1514.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Kay Løgs Samling 1970.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Iodocus Badius Aſcenſius, Lagoni Hurno longe Reuerendo & cum primis docto ſapientiq; Roſkildeñ. eccleſiæ antiſtiti. S.

PRobabili plauſibiliq; coniectura ducor/p̄ſulū clariſſime/vt optimi maximi dei noſtri ꝓuidētia/arcanoq; fatorū calculo cōtigiſſe rear: inclytā Danicorum regum hiſtoriā a Saxone Grāmatico Sialādo/viro diſertiſſimo/abhinc annos ſupra trecentos conſcriptā: iis potiſſimū diebus in lucē chalcographa arte ꝓdiiſſe/quibus inuictiſſimo animo, p̄claris pro ætate geſtis, & ſpe eximia Chriſtiernus certiſſima Danorū Regis proles/Danica iamiā rectur⁹ eſt ſceptra/accepturuſq; regnorum inſignia: Tuq; heros/vt antiqua Hurnorū nobilitate nulli ſecūdus/ita facūda ſapiētia & magnarū rerū prudētia apud Danos facile primus, Roſkildeñ. eccleſię epiſcopalē ſuſceperis gubernationem. Siqdē vti ſub Waldemaro rege inuictiſſimo iubente Abſalone itidē Roſkildeñ. epo prudentiſſimo/& duce ac bellatore in Chriſtiani noīs hoſtes incōparabili/olim edita eſt, ita ſub Chriſtierno illuſtriſſimo Rege/Waldemarum illū/& factis & aīs æquāte/tuo eiuſdē diœceſeos epi meritiſſimi fauſtiſſimo auſpicio nūc demū emittitur non ſine melioris doctioriſq; in Dania ſæculi p̄ſagio. Quēadmodū em̄ ſub CHRISTI Domini noſtri cūctis mortalibus adorandū natalem, claruerūt Romæ ſumma latinæ linguæ lumina. M. Cicero. M. Varro. Q. Hortenſius & ſexcenti alii: & inclyta cū pacis tū belli culmina. Cn. Pōpeius Magnus. C. Iulius Cæſar. Octaui⁹ Auguſtus Cęſar: aliiq; p̄terea multi: In Dania vero (quā diuerſam a Dacia puto) Frotho terti⁹/belli paciſq; Iuſtitiæ & militaris diſciplinæ ſplendor cōſpicuus: Ita nūc Chriſtierni regis vel noīe amabilis ſingulari felicitate, tuoq; præſul generoſe ductu & auſpicata dexteritate ꝑpediē fore cōſidimus/vt Dania nō ſolū armis & impio/qbus ſemꝑ excelluit, liberaq; fuit: ſed & literis cultioribus euadat ꝑſpicua: multoſq; Saxones & Kanutos/viros inquā doctrina p̄ſtātes educet. Qđ idcirco iam iāq; futurū autumo/ꝙ vt illi quos modo dixi in Parrhiſiorū clari euaſerūt academia: ita nūc quoq; nō pauca in eadē e Dania cōſpicimus ingenia/quorū bona pars eſt Magiſter Chriſtiernus Petri Lundeñ. eccleſiæ canonicus/mihi longa cōſuetudine & amicitia chariſſimus: cuius p̄cipua cura & ſingulari impēdio hoc opus tuo nomini nūcupatū emittimus: illud lectores ignotos/ne forſitan errent/p̄monētes: Saxonis iſtius vocabulū/nō patriū eſſe nomē (in Sialandia em̄ quæ pars Daniæ nō in Saxonia fuit ortus) & Grāmatici titulū/ꝓfeſſionis qdē eſſe/ſed neq; leue neq; cōtēptibile/p̄coniū. Eniuero authore Suetonio, Grāmaticus eſt, q diligēter, acute, ſcienterq; norit aut dicere aut ſcribere. Quo noīe Cornelius nepos appellādos cēſuit poetarū oratorūq; interp̄tes: q tātū authoritatis apud priſcos p̄ripuerūt: vt cēſores & iudices eſſent ſcriptorū oīm ſoli: critici ob id vocati: ſic vt nō verſus mō (ita em̄ Quintilian⁹ ait) cēſoria quadā virgula notarēt: ſed libros etiā q falſo viderentur inſcripti, tāq̄ ſubdititios e familia ſubmouerēt. Ideoq; ſūmi poetarū īterp̄tes & vrbiū magiſtri: vt Seruius, Donatus, aliiq; nō pauci: grāmatici nūcupatione cōtēti bracteatis phaleratiſq; plus æquo abſtinuerūt titulis, quocirca iniquo ferēdū eſt aīo tātę ꝓfeſſionis gloriā ad ineptulos primorū elemētorū recidiſſe p̄ceptorculos. Curaui itaq; Saxonē nō eo fraudādū titulo/quē tāto iudicio ſibi delegiſſe viſus fuerit. Vtcūq; aūt hęc acceperit impiti, p̄ſtātia tua pater doctiſſime: boni cōſulet: noſtrāq; opellā hāc ꝓbabit qđ præſertim exoratum volui. Vale. E chalcographia noſtra apud Parrhiſios ad Idus Martia .M.D.XIIII. Iuxta Romanæ ſupputationē Curiæ.

Saxo. Grāmaticus.

Reges Danię qua ſerie regnauerunt.

DAn.i.rex a quo cęteri dicti.Fo.iii.
Humblus Rex.ii.fo. eodem.
Lotherus Rex.iii.fo. eodem.
Skyoldus Rex.iiii.fo. eodem.
Gram ſeu Gramus.rex.v.fo. iiii.&.v.
Swidagerus quē ꝙ cum Gramo regnabat
præteriuimus: rex.vi.fo. v.
Gothormus ſimiliter ꝙ parū regnauit p̄-
termiſſus rex.vii.f.vi.vbi eſt Hadingꝰ.
Hadingus ſignatus rex.vi. cū ſit.viii.f.vi.
Frotho.i.rex.ix.ſignatus.vii.fo. xi.
Haldanus.i.rex.x.ſignatus.viii.fo. xv.
Roe rex.xi.ſignatus nonus.fo. xv.
Helgo rex.xii.ſignatus.x.fo. xv.
Roluo rex.xiii.fo. xvi.
Hiartuarus.xiiii.& Hotherus.xv.fo. xxi.
Othinus deus putatꝰ habet̃.rex.xvii.f.xxv
Røricus Slyngebon d rex.xviii.fo. xxv.
Hor Wendillus rex.xix. Fengo.xx.fo.xxvii.
Amlethus rex.xxi.fo.xxx.Eiꝰ geſta.f.xxvii.
Viglethus rex ꝑ tyrānidē.xxii.fo. xxxii.
Wermundus rex.xxiii.fo. xxxii.
Vffo q & Olauus primus rex.xxiiii.f.xxxv
Dan ſecundus rex.xxv.fo. xxxvi.
Hugletus rex.xxvi.fo. xxxvi.
Frotho.ii.cognomento fortis rex.fo. eodē.
Dan.iii.rex.xxviii.fo. xxxvi.
Fridleuꝰ.i.rex.xxix.ſignatꝰ.xxxix f.xxxvi.
Frotho.iii.rex.xxx.errore ſignatꝰ.xl.f.37.
Hiarnus rex.xxxi.ſignatus.xli.fo. lii.
Fridleuus ſecūdus rex.xxxii.fo. lii.
Frotho.iiii.cognomto largꝰ rex.xxxiii.f.lv
Ingellus rex.xxxiiii.fo. lvii.
Olauus primus rex.xxxv.fo. lxiiii.
Frotho quintus rex.xxxvi.fo. eodem.
Haraldus primus rex.xxxvii.fo. eodem.
Haldanus ſecundus rex.xxxviii.fo. lxv.
Vnguinus rex.xxxix.fo. lxvi.in fine.
Syualdus.i.rex.xli.fo. lxvii.
Sygarus rex.xli.fo. eodem.
Syualdus ſecūdus rex.xlii.fo. lxxi.
Principes ex plæbe ꝑ regibus creati.f.lxxi.
Haldanus tertius rex.xliii.fo. lxxi.
Haraldus Hildetan.iii.rex.xliiii.fo. lxxiii.
Ringo rex,xlv.Folio lxxviii.
Hetha regno p̄ficitur.rex.xlvi.fo.lxxviii.
Olo rex.xlvii.fo. lxxviii.
Ormundus rex.xlviii.fo. lxxix.
Syuardus primus rex.xlix.fo. lxxxii.
Buthlus rex.l.fo. lxxxiii.
Iarimarus rex.li.fo. lxxxiii.
Broderus rex.lii.fo. lxxxiiii.
Syualdus tertius rex.liii.fo. lxxxiiii.
Snio rex.liiii.fo. lxxxiiii.
Biorno rex.lv.fo. lxxxv.
Haraldus tertius rex.lvi.fo. lxxxv.
Gormo primus rex.lvii.fo. lxxxv.
Gøtricus rex.lviii.fo. lxxxviii.
Olauus ſecundus rex.lix.fo. lxxxix.
Hemmingus rex.lx.fo. lxxxix.
Syuardus ſecundus rex.fo. eodem.
Regnarus Lodbrog rex.lxii.fo. xc.
Iuarus rex.lxiii.fo. xciiii.
Siuardus tertius rex.lxiiii.fo. xciiii.
Ericus primus tyrānꝰ & rex.lxv.fo.xciiii.
Kanutus primus rex.lxvi.fo. xcv.
Frotho.vi.rex.lxvii.fo. eodem.
Gormo ſecundus rex.lxviii.fo. eodem.
Haraldus quartus rex.lxix.fo. eodem.
Gormo tertius rex.lxx.fo. eodem
Haraldus quintus rex.lxxi.fo. xcvi.
Sueno primus rex.lxxii.fo. xcix.
Kanutus.ii.cogno.durus rex.lxxiii.fo.cii.
Kanutus tertius rex.lxxiiii.fo. cvii.
Magnus rex.lxxv.fo. eodem.
Sueno ſecundus rex.lxxvi.fo. cix.
Haraldus ſextus rex.lxxvii.fo. cxiii.
Kanutus.iiii.& ſanctꝰ rex.lxxviii.f. cxiiii.
Olauus tertius rex.lxxix.fo. cxviii.
Ericus.ii.dictus bonus rex.lxxx.fo. cxix.
Nicolaus rex.lxxxi.fo. cxxii.
Ericus.iii. Emūdi filiꝰ rex.lxxxii.f.cxxxi.
Haraldus.vii.fit Iutiæ rex.lxxxiii.ibidem
Ericus.iiii.Lam dictꝰ rex.lxxxiiii.f.cxxxii.
Sueno tertius rex.lxxxv.fo. clxxxiiii.
Kanutus.v.rex.lxxxv.fo. cxlii.
Waldemarus primus rex.lxxxvii.f. cxlvii.
Kanutꝰ.vi.rex.lxxxviii.f. clxiii.&. cxciiii.

De his Saxo qua ſerie poſiti ſūt.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Tabula Alphabetica.

Rerū & nominū pręcipue illuſtriū hiſtoriæ Danicæ index ſerie literaria collectus Incœptorum ab A.

ABſalonis archiepiſcopi Lūdeñ. & epi Roſkildeñ. viri ī toga & armis clariſſimi iuſſu ſcripſit hiſtoriā Danicā Saxo grāmaticus vt atteſtatur in principio p̄fationis ſuæ fo. i.
Abſalonis eiuſdē mater & ſoror piū ediderūt in Waldemarū facinus fol'. cxlvi.
Abſalonis lepidū cauilliū & creatio ī epiſcopū Roſkildeñ. cxlviii. Eiuſdē reſpōſio & viſum cliii. In exercitu loc⁹. clxiii. Cōſilia bona fo. clxix. Fidutia. clxx. Sollertia.
Abſalonis p̱ plębē criminatio & per Scorronē defenſio. clxxiiii. Animoſū cōſiliū: ibidē. Calliditas. (clxxiii clxxix.
Abſalō refugit primatū Danię clxxxv. Cogit̄ ſuſcipe cū ep̄atu Roſkildēſi. clxxxvii.
Abſalon vincit plebē pręferēdo vexillum crucis fo. clxxxix.
Abſalonis laus ab innocētia & eloquētia. cxc. Eiuſdē luct⁹ ī morte Waldema. cxciii
Abſtinētia & ſobrietas Starcatheri lxi.
Achonis importunitas cxlvii.
Acies oculorū monſtruoſa. lvi.
Adagium apud Danos fo. clxxv.
Aenigmaticus ſermo & ei⁹ īterp̄tatio. xli.
Agnerus procus ſororis Roluonis. xvii.
Agneri cędes fo. xciiii.
Agri culti laus. lx.
Alemanni videantur theutones.
Alfi p̄ſtantia & victoria ī viperā &c. lxvii.
Alricus ſueonū rex bellū ciet fo. xlviii.
Alrici cędes. xlix.
Aluildę verecūdia fo. lxvii.
Aluilda piraticā exercet & vincit̄. lxviii.
Amicitię ſpecimē in milite Magni. cxxxi.
Amlethus futurus rex ſe ſtolidū ſimulat more Bruti fo. xxvii.
Amlethi ad matrē verba. xxviii. calliditas xxix. rex fit. xxi. fo. xxx. & xxxi.
Amlethus Britanniam repetit. xxxi.
Amlethi cędes indigna. xxxii.
Alueri Sueonū regis mors lxxiiii.
Amoris aditus. xxii. Vis. ciii.
Anachi primi Roſkildeñ. epi mors. cix.
Andreas archiep̄s Lundēſis laudat̄ per occaſionē ī p̱logo fo. i. Eius opera literaria ſignant̄ inferius ī margine eiuſdē folii.
Anduanus rex regias opes nauibus īpoſitas demerſit fo. xii.
Animarū noſtrarū īmortalitas. lxxxvii.
Animaduerſio pręclara. fo. ciii.
Anglorum origo & nomen iii.
Angli quomodo ſint libertatē nacti. cviii.
Angli vincunt & vincuntur cx.
Anglo℞ ſubactio a danis pria fo. xiii. Scd̄a xiiii. Tertia. xv. Quarta xxxiii. Quīta lii Sexta. lxxiiii. Septima xci. Octaua. xciii. & xciiii. Nona xcvi. Decima ciii.
Angli & anglia videantur in Britanni
Annonę caritas ī Dacia. lxxxiiii. & cxviii.
Anſgarii ſancti ī Daniā aduentus. xcv.
Antrū dearum ſeu nympharum fol'. xxiii.
Anundi exitus liiii.
Aquarū natura mirabilis ii. bis.
Aquarum vafra diductio xii.
Aquili ſatyri ī ſpecu reperti lxxxvii.
Aquilę caſus cviii.
Araneę ſimilitudo ſumitur cxxxix.
Arkon tentatur obſidione cxlvii.
Armillę duę a Frothone expoſitę xlix.
Arngrimi victoria l.
Arnoldi Tyleñ. p̱ritia pręſaga. clxv.
Ars noua ī ſeruandis pupillis clxiiii.
Aſcerus fit epiſcopus fo. cxviii. fit primus archiepiſcopus Lundeñ. cxx.
Aſlaci miranda virtus cx.
Aſmundi cędes fo. viii. poſt carmina.
Aſmundus & aſuitus fo. xlix.
Aſmundus cum amico ſepelitur ibidem.
Atila pater Ringi lxvii.
Atiſli auaritia xvi. Simulata munificētia paulo poſt. mors xxiii.
Atiſlus Sueticus xxxiii. cęditur ibidē.
Aulę regis Britannię ornatus l.
Auo ſagittarius prouocat regem liiii.
Aurifabri cuiuſdā ſuperba petulātia lvii.
Aurum rurſus a Frothone expoſitum li.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

BAlderus victor nouos latices aq̃
rum aperuit.fol. xxiii.
Balderus tyrãnus.xxiii.Eius ca=
ſus viſio mors & mirum.fo. xxiiii.
Baldes Brynde Danice fons dictus.xxiii.
Barchonis virtus.fo. cxxxvi.
Bedę venerabilis ſcripta.fol. iii.
Bellum noruagicũ ſub waldemaro.clxvi.
Bellum ſueticum lxxvi.fit hyeme.cxxxix.
Bellum pręcipuum Sclauicũ.fol. cxcv.
Bellatorum genera quatuor.fo. xxxiii.
Bellatores Haraldi.lxxvi.Rũgonis.lxxvii
Benedicti Alemãni ſtoliditas. clxxii.
Bero pirata fo. lxxix.
Beſſus Grami coniugẽ duxit.fo. iiii.
Blacconis pfidia ĩ kanutũ & cædes.cxvii.
Blekingia pars Scanię.fo. ii.
Biarconis robur inauditũ. xvii.
Biarmia regio miranda. lxxxvi.
Biarmorũ rebellio & magica peritia.xcii.
Bibacis hominis calliditas lxxxiiii.
Bicconis cõmentum nouũ.fo. lxxxiii.
Biornonis equus canis & ſomnium.fo.lii.
Biorno aſſumitur a fridleuo ſocius. liii.
Biornonis Auoniſq; cõciliatio. liiii.
Biorno rex in prouincia wik.fo. xlix.
Biornus ſeu Biorno rex lv.fo.lxxxv.
Biorni in patrem affectus.fo. xciiii.
Bogø.clxxvii.Bogiſlaui dolus. cxcvii.
Boi othini filii cędes.xxv.tumulus. xxvi.
Britanni regis in iureiurando ſeruãdo re
ligio.fol. xxxi.
Botildę reginę patientia clara. cxix.
Britannorum rex fraudulenter cum Fro
thone tertio agit.fo. l.& li.
Britannus rex gallo ſubditus. clix.
Broderus rex.lii. fo.lxxxiiii.
Buchi ſeu Buchus ducit filiam dęmonis.
Bugiſlaui fuga.clxxv. (fo.lxxxvii.
Buriſii captio.fo. clxiiii.
Buſtum & cędes haconis.fo. lxxi.
Buthlus rex.l.fo. lxxxiii.
CAdauera eqs ſuppoſita fugãt bri
tãnos nouos ſtratagemate.xxii.
Cędes mirãda & ſpatioſa.xlviii.
Cęſar Saxonię principẽ tẽtat.cxci. Eius &
waldemari coitio. cxcii.In kanutũ.vi.
dolus. cxcv.
Cęſorum in acie numerus. lxxviii.
Calũburgi conſtructio. clxv.
Camini oppugnatio. clxxiii.
Canum mores.xli.Canis Biornonis. lii.
Canũ ſpecie nutriti infantes. lxiiii.
Canis pręficitur victis. lxxi.
Canis & accipitris dolores. lxxxiiii.
Cantoris in kanutum fides. cxxvi.
Caroli regis Suetię ortus. cxxix.
Caroli cędes clxxxviii.
Carolus magnus imperator. lxxxix.
Cauillia Petri & Rauonis. clii.
Cautibus & rupibus olim inſcribebantur
res Danicę ne exciderent memoria. i.
Certamine ſingulari decernebant olim vi
ri fortes qui ducum mos. x.
Cerui iugales. xxii.
Ceruiſię vſu interdictum. lxxxiiii.
Chriſti domini natiuitas. li.
Chriſtiarnus legatus antipapę. clvii.
Cypri iſulę natura ĩ reſpuẽdis cadauerib9
Claſſis mirãda narrat.xlvii. (fo.cxxi.
Claſſis Sueticę inſtructio. lxxvii.
Claſſis danica. ibidem.
Claſſis.cclx.nauium. cxlix.
Claua haldani. lxv.
Clypei mirabilis caſus. xlv.
Colleri & Her wendilli congreſſus.xxvii.
Eius cędes.ibidem.
Collis lapidum. xlix.
Collo pyrata inſignis. x.
Concio vide oratio.
Conditiones fœderis noruagici. clxxii.
Conditiones Bogiſlauo factę. cxcix.
Coniuratio in kanutum ducem. cxxvi.
Conrardi dictum imperatorium. cxlii.
Continentia gigantum in dacia. lvi.
Coruorum miraculum. cxlvii.
Cozcoa inceditur. clxxxvii.
Craca maga & venefica. xxxix.
Cryſztoam cęditur a Danis. clxxiii.
Cuſo Finnorum Byarmorũq; rex. xxii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Tabula Alphabetica.

DAlbiēſis epātus ceſſauit & trāſlatus eſt ob epm ebrioſum fo.clx.
Dan ſeu Dan⁹ prim⁹: prim⁹ quo ꝗ ī Dania regnauit & eā denoīauit fo.iii
Dan ſecundus rex xxv.fo. xxxvi.
Dan.iii.rex.xxviii.fo. xxxvi.
Daniæ quæ longe alia eſt a Dacia ſitus & prouincię fol. ii.
Dania fit vectigalis lxxxii.
Daniā laudat Hēricus fo. clix.
Danorū origo & reges primi fo. iii.
Danicarū fœminarum mores lxviii.
Danorū miſerabilis euentus fo. ix.
Danorū gloria.li. Rebellio. xci.
Dani vīcunt.xcviii. Vaſtāt Sēbriā xcviii.
Danorū captorū virtus fo. eodem
Dani ſubiguntur iugo a rege. xcix.
Danorū ad fidē & mores bonos conuerſio (ci.
Danorū ſubmerſio.ciiii.
Danorū fides in iureiurando cviii.
Danorum cędes per fraudem ibidem.
Danorū militia apud bizantium fol.cxxi.
Dani reges nunq̄ īperio ſubiecti.cxxxviii.
Danorum perſeuerantia fol. cxlii.
Danici regni diuiſio cxliiii.
Danici equitis virtus clii.
Dani a pyratis oppreſſi fo. clxxi.
Danorū militandi mos & virtus clxxviii.
Daxon capitur fo. xciii.
Dęmon horrendę formę viſus. clxii.
Dęmoniū ſimulacro exire viſum clxix
Dęmonū ſcelerata inſtituta clxx.
Dearū ſeu nympharum antrum. xxiii.
Dei vincuntur a mortali. ibidem
Dei priſci Danorū Othinus & Thor. lv.
Delectus habēdi noua ratio xci.
Dierū Mercurii & Iouis priſca noīa lv.
Dierū longitudo ſub ſolſtitio.fo. clxvi.
Diſciplina militaris. cv.
Diuitiarū opumq; deteſtatio fo. cxxiii.
Doctum ſe aſſerit alutarius fo. cxxix.
Dombori rugieñ.facundia cliii.
Dornonis curetum regis oratio xi.
Draco ſtupendus a Fridleuo ſuperat̃.liiii.
Ducum priſcorum mos fo. x.

EBbonis mors fo. cxxxv.
Echteri infeſtatio & cędes. lxvi.
Edictū crudele lxxxv. Nouū.xcii
Eduardi regis Anglię cędes ciii.
Eginus & Wilhelmus epiſcopi. cx.
Eydorus flu.interſecat Daniam a Theutonia fo. ii.
Enari ſagittarii virtus ſtupenda fo. cii.
Epiſcopatus in Dania fo. ci,& cv.
Epiſcopi bibacis pœna fo. cix.
Epiſcopi ī regem libertas fo. cxi.
Epiſcoporum cōplurium mors. cxxx.
Epiſcopus noruagię primus.fo. cxxxix.
Epi p̄ſtātia qa duci p̄fertur fo. cxcvii.
Epulum ab Henrico datum cliiii.
Epulandi luxus e theutonia ī Daniā tranſlatus.lxi.Rugianorum crapula clxvii.
Eques britānus ad p̄dam hortatur. xiiii.
Equitū duorum temerarius auſus. clxii.
Equitis Saxonici dictū inſigne clxv.
Equini capitis cōmentum magicum. xli.
Eq primū maritię expeditiōi additi cxxxi.
Equus Biornonis p̄ſtantiſſimus fo. lii.
Equus idoli ſuantouiti noīe.fo. clxvii.
Erici diſerti oratio. xxxviii.
Ericus ferarū voces interp̄tatur xxxix.
Erici ſtratagema & victoria.xl. Aſtus nouus ibidē. donū ſimulatum xli.
Erici facetū dictum & ſtratagema fo.xliii.
Ericus ducit ſororē Frothonis tertii xliiii
Ericus diſertus moritur lii.
Ericus fit primus Suetię rex.fo. xlix.
Ericus alter capitur & moritur fo. lxv.
Ericus cognomento verhat. xciii.xciiii.
Ericus prim⁹ tyrān⁹ & rex Danorū īpius lxv.fo.xciiii.Eius conuerſio xcv.
Eric⁹ ſecūd⁹ cognomēto bon⁹ rex lxxx.fo. cxix.Eiuſdē magnitudo fortitudo.facundia ibi.Furor ob cātū. Bizātiū appulſus cxxi.ad danos illic īuētos adhortatio:honor ab īpatore ſuſcept⁹.& ſepultura cxxi
Erici tertii modeſtia fol.cxxviii.oppreſſio cxxix. Charitas ī filiū & effugium.cxxx.
Ericus tertius emundi filius rex.lxxxii.fo. cxxxi.Eius leges & cędes fo. cxxxii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Erici filii Haquini facinus fo. cxxxii.
Ericus quartus cognomẽto lã rex lxxxiiii.
fo.cxxxii. Fit monachus fo. cxxxiii.
Erotema.i.interrogatũ cautum fo. xlii.
Eſbernus kialmonis nepos. cxliii.
Eſberni fratris abſalonis virtus.fo. clii.
Eſberni in piratas virtus. clxxi.clxxiii.
Eſkilli epĩ in regẽ fides cxxxii.quem tamẽ
templo ꝑpulit. ibidem.
Eſkillus capitur.fo. cxxxiiii.
Eſkilli ſuſpicio falſa. clvi.
Eſkilli equitis celeritas fo. clxiii.
Eſkillus archiepiſcopus fit monachꝰ Cla-
rȩuallis.clxxx. Eius ꝑplexitas. clxxxii.
abit pontificatu. clxxxiiii.
Eſkilli epiſcopi liberalitas. clxxxv. Corre-
ptio a ſacro igni fo. clxxxvi.
Exercitus centuriandi ſeu inſtruendi ꝑi
tiam a ſene didicit rex. x.
Expeditio in piratas clxxi.
Experimentum mirandum. cxxix.
FAcinus mirabile fo. clx.
Fengo rex.xx.fo.xxvii.eiꝰ ĩ fratrẽ
inſidiȩ ibidem.cȩdes. xxx.
Filii grami qui poſt eum regnarunt foľ.v.
Filii.xii.ex Oſura cȩſi l.
Fioniȩ quæ prouincia Daniȩ ſitus fo. ii.
Finni ĩprobitatis arguuntur fo. v.
Finni gens acerrima.l.Inſida. cxl.
Finni Regnerũ affligunt fo. xcii.
Flandreñ.p̄fecti Roberti filiam duxit Ka-
nutus ſanctus cxiiii.
Flandreñ.filiȩ noĩe Ethlȩ generatio clara ĩ
Dania fo. cxxvii.
Fœderis feriendi apud antiquos ritus.vii
Fœderis barbarici ſpecies. cliii.
Fœminȩ Danicȩ & earũ mores. lxvii.
Folconis facinꝰ cruorẽ ꝓpriũ bibẽtis xxxiii
Fons mirabilis naturæ oĩa demoliẽs vitio
aquæ fumigantis. ii.
Fontes duo miraculoſi cxxvii.
Forma ſimulacri Rugiani. clxvii.
Fortuna duplex in Regnero. xciiii.
Fratrũ ꝑ vxores diſcordia. lxiiii.
Fratrũ hallandicorum ſcelus. lxxxii.
Freſia ſeu Friſia minor.fo. ii.
Friſiȩ prima a Danis ſubactio fo. xiiii.
Friſiȩ minoris quæ ad Daniam ſpectat ſi-
tus & cõmendatio cxxxvii.
Friſii ſubacti tributũ ꝑndunt. lxxxix.
Friderici ĩꝑatoris fraus.fo. cxxxviii.
Friderici epĩ apud Sorã ſepulti merſio &
miraculũ in cadauere eius. clxxxvii.
Fridleui ſecũdi regis xxxii.aſtus foľ. lii.
Fridleuus pri.rex.xxix.nõ xxxix.fo.xxxvi.
Frigus horrendũ in Suetia. cxxxix.
Frigga Othini vxor. viii.
Friga longobardorũ dea. lxxxv.
Frøco legatus & eius prodigiũ. liii.
Frø quidã pro deo habitus fo. ix.
Frogerus Othini filius. xxxvi.
Frotho.i.rex.ix.ſignatus.vii.fo.xi.Eiꝰ ſtra
tagema.xii.prouocatio & cȩdes fo. xv.
Frotho.ii.cognomẽto Starke rex xxvii.fo.
xxxvi. Eius & Frogeri certamen ibidẽ.
Frotho.iii.rex.xx.non.xxx.fo.xxxvii. Eius
caſus & oratio.xliii.vxorẽ repudiat Gø-
tari filiũ petens.xliiii.Rudis adhuc belli
cȩ rei pacis extitit author: proficiſcit̃ ta
mẽ ĩ bellũ cũ exercitu & apparatu maxi-
mo fo.xlv.Eiꝰ lex.xlvi.& l. Gloria.poten
tia. regni extẽſio(nã triginta regibus ſe
quẽtibus ĩꝑauit)fo.xlviii.Aurũ non ſe
mel expoſuit furibus fo.l. Eius exitus mi
ſerandus.fo.li.Sepulcrum fo. lii.
Frotho quartus cognomento largus rex.
xxxiii.fo.lv.Eius cȩdes lvii.
Frotho.v.rex.xxxvi.fo. lxiiii.&.lxv.
Frotho.vi.rex lxvii.foľ. xcv.
FroWini cȩdes foľ. xxxiii.
Fugȩ ardor mirandus fo. clxxix.
Furor e cantu muſico conceptus fo. cxx.
GAlli Iuarũ ꝑllunt foľ. xciiii.
Genera.iiii.bellatorum. xxxiii.
Genius loci fabuloſus foľ. cxxxiii.
Geomãtia apud Suantouitum fo. clxvii.
Geruthi dȩmonis ſedes & opes fo. lxxxv.
Geruthus & Guthmũdus lxxxvi.
Geruthi regia fo. eodem
Geſtiblindus gothoꝝ rex bellũ ciet xlviii.

Tabula Alphabetica.

Gelderus Saxonię rex. xxii.
Geuari cędes. xxv.
Gygantes fuiſſe olim in dania. iii.
Gigantum in Dania ſobrietas.fol.lv.Con
tinentia.fo. lvi.
Gyuthę viduitas ſancta & opera pia. cxi.
Glacies mirabilis duplex. ii.
Glaciem calcandi aſtus. lxviii.
Glacie occiſę copię. clxi.
Gladius Snyrtir mirãdus. xx.
Gladii & armillę vis mira. xxii.
Gladius ſkrep nomine. xxxv.
Gladii duo haldani tertii. lxxiii.
Gloria Frothonis tertii.fo. xlviii.
Gloria danorum.fol. li.
Gormo prim⁹ rex.lvii.fol. lxxxv.
Eius mors.fol. lxxxviii.
Gormo ſecũdus rex.lxviii.fol. xcv.
Gormo tertius rex impius.lxx.fo. xcv.
Gøtherus rex noruagię. xxxviii.
Gøtarus rex Noruagię. xliiii.
Gøtari cędes. xlvi.
Gøtricus rex.lviii.fo. lxxxviii.
Eius cędes.fo. lxxxix.
Gøtwara Garrula & procax. xxxvii.
Gram ſeu Gramus rex.v.fo. iiii.
Gram regnare incipit.fo. v.moritur au-
tem.fol. vi.
Granduicus terminus danię. iii.
Grep fratres tres lubrici. xxxvii.
Gro virago gyganti deſponſa.fo. iiii.
Eius carmina ibidem.& ſequenti.
Grubbus filiam Fridleuo deſpondet. liiii.
Grũmonis immanitas.fol. lxvi.
Gunnarę fidutia. xliiii.
Gũnarus rex Suetię Drotam opprimit &
ex᾽ea Hildagerũ ſuſcipit fol.lxxi.Drota
autem Brocaro nubit. ibidem.
Gunnildę Aſmũdi cõiugis mors. viii.
Gunwara regis ſoror pulchra. xxxvii.
Gurithę propoſitũ.lxxii.Sterilitas. lxxiii.
Guthorm⁹ qui poſt gramũ regnauit. v.
Guthſcalcus ſclauic⁹ eximię ĩduſtrię ciiii.
Guthſcalci ſucceſſus. cviii.
Guthrune venefica. lxxxiiii.

HAconis athletæ crudelitas : cæ-
des:& Buſtum.fo. lxxi.
Hadingus ſcribendus rex. viii.
fo.v.&.vi.Eius calliditas.fol.viii.Facin⁹
necando beluam.fo. ix.
Hadingus nõ Haraldus a fœmina ad infe
ros fert.& redit.fol.ix.Moritur. xi.
Hagbarthus pugil. lxviii.
Hagbarthus Sygnes ſtuprator ſuſpendi-
tur.fo. lxix.&.lxx.
Haldani.i.regis.x.ſignati.viii.crudel᾽.xv.
Haldan⁹ erico ſuccedit ĩ regnũ Suetię. lii.
Haldanus ſecũdus rex.xxxviii.fo.lxv.eius
claua/virt⁹/excellẽtia ibidẽ.ꝑbitas.lxvi.
Ethorilda Aſmundum genuit. ibidem.
Haldanus tertius rex.xliii.fol. lxxi.
Haldani tertii vulnus lxxii.
Haldanus duodecim pugiles cędit. lxxiii.
Haldani tertii mors. lxxiii.
Hallandia pars ſcanię. ii.
Hallãdicorum fratrum ſcelus. lxxxii.
Hama ſaxo fortis.fo. lvi.
Handwanus rex helleſponti. vii.
Hanef cęditur. lvi.
Hano pręficitur fionię.fo. lxxi.&. lxxii.
Haquini alterius rebellio. xcvii. malitia.
fo.xcviii.virtuti cedit. ibidem.
Haquinus Haraldi fil.dux fortis. xcviii.
Haquini cędes. xcvii.
Haquinus nõ aſſentitur cõiuratiõi. cxxvi
Haraldus primus.rex.xxxvii.fol. lxiiii.
Haraldi cędes. lxiiii.
Haraldi ſecundi ortus & genius. lxxiii.
Haraldus ſecũdus cognomento hildetan
rex.xliiii.fo. lxxiii.
Haraldi ſub pace.l.annorum exercitatio.
Haraldus prę ſenio cęcus.lxxvii. (lxxiiii.
Haraldi mors. lxxviii.
Haraldus tertius rex.lvi.fo. lxxxv.
Haraldus occupans regiũ nomen fit chri
ſtianus & mox apoſtata. xciii.
Haraldus quartus rex.lxix.fo. xcv.
Haraldi & Kanuti natiuitas & geſta.xcvi
Haraldus.v.rex.lxxi.fo. xcvi.
Haraldus.v.fit Chriſtianus. xcvii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Haraldi ſoboles ſeu proles. xcviii.
Haraldi pœnitẽtia ſera. xcix.exiliũ & cę-
des.ibidem.
Haraldꝰ frater ſancti Olaui ad beſtias dã-
natus euaſit. cix.
Haraldus ſextus rex.lxxvii.fol. cxiii.
Haraldi inertia. cxiii.
Haraldi ſexti leges. cxiii.
Haraldi vulnera.cxxii.Vitia. cxxiiii.
Haraldus reiicitur. cxxviii.
Haraldus hibernicus. cxxix.
Haraldi defectio.cxxix.euaſio. ibidem.
Haraldus fit rex Iutię.lxxxiii.fo.cxxxi.mo
ritur.ibidem.eius celeritas ibidem
Haraldi filii necantur. cxxxi.
Haraldus ſeditionis princeps fugit & dã-
natur.fo. cxciiii.
Harthbenus & eiꝰ lõgitudo & furioſitas.
Hartuicus Bremeñ.ep̃s.cxlii. (lxvi.
Hęreditatis ius fœminis datum. c.
Helga ab aurifabro petita. lvii.
Helgę conſiliũ impium. lx.
Helgo rex.xii.ſignatus.x.fo. xv.
Helgo rex halogię. xxii.
Helgo noruagienſium rex. lviii.
Hellę quẽ galli iuuabãt ſęuitia. xciii.
Hellę ſupplicium. xciiii.
Hemmingus rex.lx.fo. lxxxix.
Hemmingi periculũ & virtus. clxxxvii.
Henricꝰ impator duxit gunnildã Kanuti
duri filiam. ciiii.
Henricus ſcoteler. cxxiiii.
Henrici perfidia. cxxvi.
Hẽrici a Bauaria reuerſi inſolẽtia. clxxix.
& clxxx.
Herothꝰ rex Sueonũ ãgues filię affert.xc.
Hetha dux. lxxvi.
Hetha p̃ficit̃ rex.xlvi.fo. lxxviii.
Hialto procerũ optimꝰ. xvii.
Hiarno ob carmen fit rex.xxxi.fo. lii.
Hiarno regno cedere cogitur.. liii.
Hiarnonis fraus.dolus & exitus. liii.
Hiartuarus rex.xiiii.cęſus. xxi.
Hiarth Warus iuuenis. xvii.
Hibernorũ ſubactio fo.li.lii.lvi. xcvi.
Hedigiſleuus procus. lxviii.
Hedigiſleuus ſauciis natibꝰ fugit. lxix.
Hiſtorię peritia q̃ ſit vtilis. clxxii.
Hithnius rex noruagicę partis xlviii.
Homerus ripeñ. cxciii.
Hor Wendilius rex.xix.fo. xxvii.
Hothbrodus Suetię rex. xvi.
Hotherus rex.xv. & eius pueritia & indu
ſtria.fo. xxi.
Hotherus nymphas adit. xxii.
Hotheri cum diis pugna. xxiii.
Hotherus rex.xv.regnare incipit. xxiii.
Høtingi meminit.fo. xx.
Høthinꝰ & Høginꝰ ſe mutuo cędũt.xlviii
Hugletus rex.xxvi.fol. xxxvi.
Hugletus hibernię rex.fo.lvi. cędit̃.ibidẽ.
Humblus rex ſecundus.fol. iii.
Hunnorum rex. xxxvii.
Hun rex hunorum.fo.xlvii. et xlviii.
Hunorum fames fœda. xlviii.
Hundingus p̃ficitur regno danię. x.
Hundingi regis Suetię mors. xi.
Hundingus p̃ficitur Sialandię. lxxi.
Hurnẽſium nobilitas antiqua e qua Lago
Roſkildeñ.ep̃s ortus. clxxviii.
IArmericus rex.li.fol.lxxxiii.eius
arx ibidem.
Iarmericus captꝰ ruſticat̃.lxxxii.
eius ſucceſſus. ibidem.
Ignes admirabiles. ii.
Incendiorum vis. clxxxvi.& clxxxvii.
Ingellus rex.xxxiiii.fo. lvii.
Ingellꝰ carpit̃ a ſtarcathero.lxii.mutat mo
Iugonis fatũ. cxxii. (res.lxiii.
Ingeldi mors. lxxiiii. Ingo. clx.
Ingratitudinis deteſtatio. cxc.
Inſomniũ viſum thirę. xcv.
Iſlandia regio & eius ſitus. ii.
Iuari pueri ſeptẽnis virtus xc.
Iuarus rex.lxiii.fo. xciiii.
Iuarus pellitur a gallis. xciii.
Iuari aſtus in petendo aruo.equino quan-
tum poſſet circũdare tergo. xciiii.
Iulii cæſaris liberalitas. lii.
Iuriſiurandi ſeruandi ſtudiũ danis. cviii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Tabula Alphabetica.

Iutię quæ pars eſt Danię deſcriptio. ii.
Iutorum ſtrages. cx.
Iuteñ. in Abſalonē querelę. clxxiiii.
Iuuenis ignoti facinus nobile. clxviii.
KAnuti ſancti cōmendatio. folio. i.
Kanutus primꝰ rex. lxvi. fol. xcv.
Eius cędes. fo. xcvi.
Kanutus ſecūdus cognomento durus rex lxxiii. fol. cii. Sex obtinuit tandem regna fol. ciiii. Eius familia. fo. cv. Lex militaris ibidem. Legis per ipſum tranſgreſſio. & pœna quā dedit. fo. cvi. Eius apud Rhotomagum in Neuſtria ſeu normānia ſepultura & pręconia. fo. cvii.
Kanutus tertius rex. lxxiiii. fo. cvii.
Kanuti quarti Suenonis regis filii indoles folio. cxii. Geſta. fo. cxii. Suſceptio regni: erat eñ rex. lxxviii. fol. cxiiii. Duxit filiā Roberi comitis Flandreñ. ibidem.
Kanuti ſancti pietas & paſſio. fo. cxvii.
Eiuſdem miracula: ibidem conſequēter.
Kanuti ducis/ qui itidē ſanctꝰ eſt vulnera fo. cxxii. Sentētia & ſubtile reſpōſum. fo. cxxv. Inſidię quę ipſi intētant. fo. eodem. Purgatio modeſta ab obiectis Nicolai regis fo. cxxv. Cōiuratio facta in eū. cxxvi.
Kanuti ducis ſancti integra ſimplicitas & vera religio. fo. cxxvi. Paſſio ſeu cędes indigna. cxxvii. Filius q illi natꝰ eſt. cxxvii. Miracula poſt cędē. cxxvii. Aſcriptio catalogo ſanctorū. clxxi. cōſecratio. clxxii.
Kanutus quintus fit rex. lxxxvi. fol. cxlii. Proficiſcitur ad imperatorē dolo illectꝰ. cxxxviii. Eius mors. cxlv.
Kanutus. vi. naſcit̃. fo. clx. fit rex. lxxxviii. fo. clxiii. Eius geſta & regnū. fo. cxciiii. Eiuſdem moderatio. fo. cxcv.
Kanuti proditoris carcer. fo. clxxxviii.
Karentina vrbs. fo. clxx.
Kazimarus opum oſtentator futilis. folio. clxxiiii.
LAcus cuiuſdā ꝓfunditas. clxxiii.
Lamię vincuntur. lxxxvii.
Latgerthę mira fortitudo. xc.
Larhgerthę facinus. xci.
Laurētii vigiliā Dani ieiunio ſingulari celebrare promittunt. fo. cxxiii.
Lectis prandebant priſci. fo. xv.
Leges Erici. fol. cxxxii.
Leges mirabiles Frothonis tertii. prima. fo. xlvi. Secunda fo. xlvii. Tertia fo. l. Vltima fo. li.
Lex Finnorum & Biarmorum. fo. l.
Lex militaris Kanuti duri. cv. & eius trāſgreſſio per ipm regem ac pœna. fo. cvi.
Leges Haraldi ſexti. fo. cxiii.
Lethra olim ſedes regalis. fo. xvii.
Libidinis caninę ſpecies per dęmonū illuſiones apud Rugianos. clxx. in fine.
Limicus ſinus vulgo Lymfiord. fol. ii.
Literę adulterinę fo. clvii.
Lodouici imperatoris pietas. fo. xciii.
Longobardorū origo & nomen. lxxxv.
Lotherus rex. III. & eius tyrannis fo. iii.
Luctę noua ſpecies. xlii.
Ludificatio magica. fol. l.
Lundeñ. eccleſię primatus. fo. cxxi.
Lundeñ. primatus. cxxxix.
Lundeñ. factiones. fo. cxciiii.
Lundonię ſeu Lundini ciuitatis in Anglia clariſſimę expugnatio. fol. xv.
Lupus cum fure viuus ſuſpendebatur ſub Frothone tertio. fo. l.
Luxus epulandi e theutonia traductus in Daniam. fol. lxi.
MAchinamēta bellica. fo. cxxix.
Magicę artis illuſiones fo. vi.
Magica factū caput equinū. xli.
Magica vis rurſum. fo. ixv.
Mallei quos Iouiales vocant fol. cxxv.
Magnus theutonicorū auctor. fo. ciiii.
Magnus rex lxxv. fo. cvii.
Magnus ſancti Olaui filius rex noruagiæ fo. cvii. Eius mors cviii.
Magni fuga. fo. cxxii.
Magni religio. fo. cxxv.
Magni perfidia. cxxvi. Inſolentia. cxxvii.
Magni dānatio cxxvii. exilium. cxxviii.
Magni ſaxonici fides. fo. cxxx.
Magni ſaxonici virtus cxxx. cędes ibidem

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Magni norici in vxorem crudelitas. cxxx.
qui capitur. cxxxi. Fit monachus. cxxxii.
Moritur. cxliii.
Magno alteri datur venia. cclvii.
Magni in regẽ cõſpiratio & ĩſidiæ. clxxxi.
Aſtutia. clxxxiii. Accuſatio & purgatio
ibidẽ. cõiurationis defectio. clxxxiiii.
Magni nũtius. clxxxvi. Captio ibidem.
Margareta regina. cxxii. Eiuſdem exhor=
tatio. fol. cxxv.
Maris danici reflexus. ii.
Mathematici triplices. fo. v.
Mendacii deteſtatio. xxxiiii.
Mendicans proci partes agit. lxxxiiii.
Mira & vix credenda narrat. xlvii.
Miraculũ manium Balderi. xxiiii.
Miracula ĩcredibilia apđ geruthũ. lxxxvii
Miraculũ in ferrum candens. ci.
Miracula ꝑ p̃dicatores minꝰ ſanctos. clxxi
Miraculũ in cadauere epi. clxxxvii.
Miranda tria cõſpiciũtur lxxxviii.
Miroci in nauali p̃lio virtus. clxxx.
Mithothyn ſe deũ eſſe mentitus. viii.
Monachi in Daciã aduecti a ſuenone. cvii.
Monachi cuiuſdã imprudẽtia. clvi.
Monſtroſi duo ſenes viſi. ix.
Mons hegle vt æthna ardens. ii.
Mulierũ danicarũ in regẽ indulgẽtia. c.
Murium & ſoricũ omen. clxxxviii.
Muſices inſolens laudator fo. cxx. eiuſdem
vis ſtupenda in plectro. ibidem.
NAnnę ſpecies miranda. xxii.
Naſus cõcubinę abſcidit̃ xvii.
Nauiũ Ringonis numerꝰ. lxxvii
Nicolaus rex. lxxxi. fol. cxxii.
Nicolaus kanutũ criminatur. cxxv.
Nicolai regis cędes. cxxx.
Nicolaus legatus ap̃l̃icus. cxxxix.
Nicolai Razi ſcelus. clvii.
Nicolai Sialandeñ. ſtrenuitas. clxiii.
Nicolai Bouis verba futilia. clxvi.
Nicolai filii Sticonis cędes. clxxii.
Nymphę recipiunt hotherũ. xxii.
Noctes clarę in ſolſtitio ęſtiuali. clxvi.
Normãni victi a danis. xxxix.
Normãnię pręfecti filia nubit kanuto. ciii
Noruagia quæ & Noruegia & vulgo nor
wegia vocat̃ deſcribitur. fo. ii.
Noruagicorũ regum origo. lxvi.
Noruagia vaſtiſſima orbis pars xlix.
Noruagicę gentis ſuggillatio. ci.
Noruagię ſubactio. xciii. cii.
Noruagicus epiſcopus primus. cxxxix.
Nucleti cædes. cliiii.
Nuntiorũ accelerandorũ nouũ cõpendiũ
ſeu inuentum. xlvi.
OBſeſſio dura. fo. cxxxviii.
Oculi ferrũ hebetãtes. lvi.
Olaui filii Fridleui educatio. liiii
Olauus a parcis fata ſortit̃. liiii. fit parcus (fo. lv.
Olauus pri. rex. xxxv. fo. lxiiii.
Olauus Throndorũ rex. lxxiiii.
Olauus wermorum rex. lxxv.
Olauus ſecũdus rex. lix. fol. lxxxix.
Olaui ſupſtitio. fo. ci. dolus in ſyrithã. ibi=
dem. ſubmerſio. fol. cii.
Olauꝰ ſc̃tũs & eiꝰ geſta. ciii. ac cędes. ciiii.
Olaui ambitio & infidelitas. cxv. Ablega=
tio in flandriam. cxvi.
Olauus tertius rex. lxxix. fo. cxviii.
Olauus cõtemnitur. cxviii. Morit̃. cxix.
Olauus Haraldi filius. cxxxii.
Olauo interdicitur ſacris fo. cxxxiii.
Olimarus rex orientalium. xlvi.
Ollerus in Suetiã aufugit & cędit̃. xxv.
Olonis vegetii origo. lxxiiii. Gladiꝰ. lxxv.
Olo. lxx. maritimos reges extinxit. lxxvi.
Olonem ſeptem reges ſecuti. lxxvii.
Olo rex. xlvii. occupat regnũ. fo. lxxviii.
Oloni parant̃ inſidię a. xii. ducibꝰ. lxxviii.
Olonis acies oculorũ & cędes. lxxix.
Omundus rex. xlviii. fo. lxxix.
Oppidum terribile. lxxxvi.
Or̃o ſeu concio Dornonis curetũ regis. xi.
Torkilli. xiiii. Amlethi. xxx. weſtmari. fo.
xxxvii. Erici diſerti. xxxviii. Frothonis
tertii. xliii. Rĩgonis & olonis. lxxvii. Re=
gneri. lxxxix. Haraldi. cxiiii. Suenonis.
cxliiii. waldemari. cl. Priſzlaui. fol. cliiii.
Dombori. cliii. clv. Maſconis. clvii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Tabula Alphabetica.

Origo Danorum et reges primi. folio.iii.
Origo Anglorum. ibidem.
Oſtmarus præficitur Scaniæ. lxxi.
Oſuræ filii duodecim cæduntur. l.
Otharꝰ procat̃ Syrithã pudiciſſimã.lxvii
Othari virtus. lxvii.
Othincari pietas. cii.
Othinus quem pro deo ſtulta coluit gen=
tilitas apparuit primũ. folio.vii.
Othini vt deus putetur aſtutia. vii.
Othini vxor et noua ars. viii.
Othinus rex.xvii. habitus. folio. xxv.
Othini expulſio.xxv.Reditio. ibidẽ.
Eius q̧ ſe Othinũ ſimulauit exitus.ibidẽ
Othini filius nomine Frogerus. xxxvi.
Othinus an Mercurius fuerit. lv.
Othinus opem fert. lxxxiiii.
Otho Imperator ſeu Cæſar. xcvii.
Oznenſium metus. cxcviii.
PAcis cõditiões cũ Rugianis.clxix
Palliatio facti. xxxiiii
Parcę tres olauo oblatę & viſę.liiii
Patientiæ in Roluone commendatio.xvi.
Patiẽtiæ exẽplũ in Syritha mirãdũ. lxvii.
Pediſſequæ pietas. xvi.
Petra mirabiliter inſcripta. ii.
Petrus Roſkildenſis epiſcopus. cxxviii.
Petri Eliui virtus et fatum. clxii.
Petulantia obſcœna aulicorum. xxxvii.
Pipinus rex Francorum. lxxxix.
Pyratæ Danos vincunt. clxxi.
Plæbis Danicæ furor. clxxxix.
Plogi facinus.cxxxii.Ei parcitur.cxxxviii.
Pœnarum locus vulgo exiſtimatus. ii.
Pomeranorum virtus. clxviii.
Poppo rem Chriſtianam iuuat. ci
Poreuitus et Porenutus. clxx.
Prãdendi in lectis priſcorum modus. xv.
Prædæ mira cupiditas in Danis. cxcviii.
Præſtigia diuerſa.folio. vi.et.lxv.
Principes loco regũ creant̃ ex plæbe. lxxi.
Priſzlaui in fidẽ contra patrẽ pietas.cliiii.
Oratio prudens. ibidem.
Prodigium. xcvi.xcvii.
Proditoris merces. cxliii.
Pugnandi apud priſcos mos. xvii.
Pugna acris. lxviii.&. cxlvii.
Pulmenti e ſerpentibus vis. xxxix.
Purgatorius locus vulgo creditus. ii.
RAdulphi equitis ſtrenuitas. cxli.
Rafno occiditur. xxxix.
Reges Danię qualiter olim elige
bantur. fol'.iii.
Reges.clxx.vincuntur a Dano. xlviii.
Regis Suenonis pnĩa et recõciliatio. cxii.
Regnaldus Normanniæ rex. lxxi.
Regnerus Suetiæ regnum occupat. xiii.
Regnerus Lodbrog rex.lxii.fol'. xc.
Regneri robur in angues. xc.
Regneri victoria:amores: & lex. xci.
Regnerus Romanorum victor afflígitur
a Finnis populis agreſtibus. xcii.
Regneri ſucceſſus.xciii. Mors.xciiii.
Reſonis cædes. lxxxix.
Reliquiæ ſanctorum ab Erico ſecundo in
Daniam deportatæ. cxxi.
Reto primipilus FroWini. xxxiii.
Richardi ſuga. cvii.
Rindæ puellæ obſtinata pudicitia. xxiiii.
Ringo vir Sialãdicus olim nobilis. v.
Ringo rex.xlv.folio. lxxviii.
Ringo Normanniæ præfectus. lxxix.
Ringonis et Syuardi ſecundi cædes. xc.
Ringo imperium affectat. lxxxix
Roe rex moritur. xvi.
Rollerus frater Erici diſerti. xxxix
Rollerus Reginam repudiatã ducit. xliiii
Rollerus rex Noruagiæ. xlvi.
Rolpho genitus ex vrſo. xv.
Roluo rex.xiii. Cognomento Krage.xvi.
Eius patientia. ibidem.
Røricus et Haterus Iutię præfecti.fo.lxxi
Roluonis mira liberalitas. fo.xvi.
Roſkildia conditur a Roe. xv.
Roſkildia prius Appelſtade dicta. lxxi.
Roſkildia capitur improuiſa. cxxxv
Roſkildenſis piratica. cxxxvii.
Roſtarus ſibi animas dicari petit.fol'. xci.
Roſtockenſis ſtatua peruſta. fo.clv.
Rotho pirata. lxxii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Tabula Alphabetica.

Rugianorum ſimulacrũ. cxxxi.clxx.defe-
ctio.clxvi.expugnatio.plena. clxxi.
Rupibus inſcriptæ res Danicæ. i.et fol.ii.
Ruſilam viraginẽ vicit Fridleuus. xxxvi.
Ruſilæ ſeu Ruſlæ exitus.fo. lxxix.
Ruthenorum periculũ et ſubactio.xii. Cõ
tra Danos nauigia et ſtrages. xlvii.
SAcerdotum honoratio. fo.cxiiii.
Sacrificia impia ex hoĩbus. xxiii.
Sagittarii cuiuſdã virt⁹ mira.cii
Sanguine redundat mare.liii.Prodigium
Satyrus quidam vincitur. xxii.
Satyri aquili in ſpecu reperti. lxxxvii.
Saxo grammaticus ſe Italos imitari et ve-
ritatem amplecti in hoc opere profite-
tur.folio. i.
Saxones vltro fugiunt. cxliii.
Saxum admirabile. fol. iii.
Saxones victi.vide Theutones.
Scania pars Daniæ piſcoſa. ii.
Scanienſiũ fuga.cx. ſeditio.cxc.cxciiii
Scati et Hialli violentia. lxxv.
Scythæ victi.xcii. Scytale Dañ. clxxxvi.
Sclauorum ſubactio vide Theutonũ.irri-
ſio et cupiditas.cxli. Naufragium.cxlvi.
Sclauorum fides mutabilis.clxi. ſubactio
et met⁹ turpis.cxvi.deditio ſũma. cxcix.
Sclauię diuiſio.clxii.libertatꝭ amiſſio.cxcii
Scotiæ et Britãniæ ſubactio a Danis. xiiii
xci.et.xciii. Vide Anglorum.
Scotti a Scotto Dano vocati. xiiii.
Scottus maritus Vluildæ. xv.
Scriptorum in Dania inopia. xxxv
Sculdæ mulieris facinus. xvii.
Scuti Amlethi pictura miranda. xxxi.
Senex quidam Othinus putatus, inſtrue-
re exercitum docet Hadingum.folio. x.
Senex fatidicus aciem inſtruit. lxxiiii.
Senum duorum diſpar ſtudium. lxix.
Sententiæ ſingulares Erici. xlii.
Serpentes Sclauorum. clxiiii.
Serui cuiuſdam mira fides. cix.
Sialandia Daniæ pars:et ſitus eius.fol. ii.
Sialandiam eſſe locum electionis. cxxxiiii
Syfridus dux Iutorũ. x.
Sifridus Thyringus. cxcii
Sygarus rex.xli.fol. lxvii.lxxi.
Signe ſe ſuſpendit cũ pediſſequis. lxx.
Simulacrũ Rugianorũ dictũ Suantoui-
tus.cxxxi.clxvii.cõburitur.clxviii. Ru-
gięuitus. clxx.
Simulacrũ Arconeñ. cxlix
Syrithã pudiciſſimã ꝑcat̃ Otharus.lxvii.
Syrithæ periculum.ci. Kanutũ parit.cii.
Syualdus nouis rebus ſtudẽs occidit̃.lxvi.
Syualdus primus rex.xl.fo. lxvii.
Syualdus ſecũdus rex.xlii.fo. lxxi.
Syualdus tertius rex.liii.fo. lxxxiiii.
Syuardus Scottorũ rex.fo. lxvii.
Syuardus primus rex.xlix.fo. lxxxii
Syuardus ſecũdus rex.lxi.fo. lxxxix.
Syuardi vulnus.xc. Præſagium. xci.
Syuardi in patrem affectio. xciiii.
Syuardus tertius rex.lxiiii.fo. xciiii.
Syuardi tumulus. xciiii.
Siuardi Noruagici fortitudo.clx. confeſ-
ſio.ibidem.exitus.ibidem.
Skyalmo cãdidus capit̃.cx. cõcionat̃. cxx.
Skyoldus rex.iiii.fol. iii.
Skricfinni populi mirandi. iii.
Oleſauci deſtructio. cxliii.
Snio rex.liiii.fol. lxxxiiii.
Snyrtir gladius mirabilis. xx.
Sobrietas gygantum in Dacia. lv.
Solis expers regio vbi ĩopia ignis. lxxxvii.
Somniũ Suenonis Roſkildeñ. cxiiii.
Somnium ſatellitis. cxxxii.
Sortium vſus apud Rugianos. clxvii.
Spectacula apđ Geruthũ ĩaudita. lxxxvii.
Speculatio callida. cxcvii.
Starcatheri pugilis ĩſignis ortus.lv.necat
Wicarũ.ibidẽ.vulnerat̃.lvi.ei⁹ alũna.lvii
Starchater⁹.ix.frẽs athletas necat.lix.Ei⁹
forma ſaxo ĩpſſa.lix. Magnaitas.lx.dictũ
facetũ.lx.abſtinẽtia et ſobrietas.lxi.cõſtã
tia.lxi.carmẽ.lxii.lxiii.et.lxiiii.fuga.67.
Starcatheri reatus.lxxvii.Pnĩa.fol. lxxix.
Starcatheri exitus. lxxix.lxxxi.
Strages miranda. xlix.
Stratagema.i.militarꝭ aſtutia Hadĩgi.vii
Trannonis. xii. Røríci. xxvi. Amle-
thi.xxxii. Fridleui.xxxvi. Erici.xl.xliiii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Tabula Alphabetica.

Stratagema rurſum.fol. lxviii.xcii.xcviii.
cxxxiiii.clxxiii.clxxix.et.cxcviii.
Studia priſcorum. lxv.
Sturbiorni cædes. xcvii.
Suanuitæ puellæ indoles. xii.
Suantouitus.i.ſanctus Vitus. clxvii.
Suauildæ ſpecies et cædes. lxxxiiii.
Sueno.i.rex.lxxii.fo.xcix. Eiꝰ impietas et
captiões.xcix.et.c.Miſeria et cõuerſio ad
pietatẽ.c.ꝑplexitas.ci.exitꝰ bonꝰ.cii.cvii
Suenonis ſecundi ortus.ciiii. Eius regnũ:
et filii nothi ibidem. Mors.cxiii.
Sueno epũs illiteratus lr̃as didicit factus
regi charus et ſeuerus.fo. cxi.cxiii.
Sueno regni affectator moritur. cxxi.
Sueno tertius rex.lxxxv.fo.cxxxiiii. In ſu-
ꝑbiã lapſus æmulat̃ luxũ Theutonicorũ.
fuerat eñ prius de familia Cõradi impa-
toris.fo.cxxxviii. Eius auaritia.ibidem.
Suenonis tertii ſucceſſus.cxl. Inſidię ĩ Wal
demarum.cxli.In Kanutum.cxlv.Mors.
cxlvii.Idoli ꝑ poculum veneratio.clxvii.
Suenonis epĩ tẽpla:et mors Rhodi. cxviii.
Suenonũ ĩ Danos dolꝰ.x.calliditas.cxxxix
Suerco imponitur Suetiæ rex. cxxix.
Suerco filiã cũ regno deſpõdet Kanuto.v.
fol.cxl. Cæditur.folio. cxliii.
Suertingi facinus turpe. lvi.
Suerus quidam ſe regis filiũ mẽtit̃. clxxx.
Suetia pars Daniæ.fol. ii.et.iii.
Sueticum bellum. lxxvi.
Suetiæ ſubactio prima.fo.vii. Secunda.x.
Tertia.xvii. Quarta licet ſcribat̃ quĩta.
lxv.Quinta licet ſcribatur ſexta. lxxxiii
Sexta.lxxxix.Septima.xci.
Suetica chriſtianitas. ci.
Sueticæ gentis praui mores. cxxxvi.
Sueno vir loquax capitur. cxxxv.
Sunonis integritas. cxlii.
Superſtitio priſca. cxxv.cliii.
Supſtitio Rugianorum miranda. clxvii.
Supplicium dirum. xciii.
Swibdagerus rex opprimitur. vii.
Sutoris Theutonici aſtus. cxxix.
Suſa amnis. lxx.
Swibdagerus rex.vi.folio. v.
TAnna gigas Bizãtinꝰ occidit̃.lvi
Tempeſtas ſæua. cxlix.
Tergor[egni ĩſtar aruũ petit̃.94.
Thetleui vecordia. cxlvii.
Theutonum pietas et iuſtitia. iiii.
Theutonũ ſeu Alemãnoꝝ/Saxonũ et Sla-
uorũ ſubactio a Danis.prĩa.fo.iiii. Secun
da.xiiii.Tertia.xv.Quarta.xxxv.Quin-
ta q̃ ẽ Sclauorũ.fo.xlvi. Sexta.lv.Saxonũ
lvi.Sclauoꝝ q.vii.fo.lxxiiii.Octaua.lxxix
Nona et decĩa ſubactio Sclauoꝝ. lxxxiii.
Vndecĩa ibidẽ. Duodecĩa q̃ eſt Saxonũ.
lxxxviii.Decima tertia q̃ Saxonũ.lxxxix.
Decĩaquarta.xci. Decĩa quĩta q̃ eſt Scla-
uorũ.xcvi.Decĩaſexta eorundẽ.cii.Decĩa
ſep.cviii.Decĩano.cxxx. Vigeſima.cxxiiii
Vigeſimaprima.clxiii. Vigeſimaſecũda
Sclauoꝝ.clxxxvii. Vigeſimaquarta. q̃ p̃-
cipua.fol. cxcvii.et.cxcix.
Theutonum ſupplicium. cxxix.
Thira virago fidelis. xcv.xcviii.
Thyræ munimentum DãneWirck.xcvii.
Theſauri regii ſubmerſio. cxxiii.
Thoræ facinus in vlciſcendo ſtupro. xv.
Thorildæ in priuignos ſæuitia. xii.
Thor pro deo habitus. xiii.lv.
Thoris dei fabuloſa vltio. lxxxvi.
Thorkillꝰ dux itineris ad Geruthũ.lxxxv
Thorkilli propoſitiones.lxxxvii.Dicta le-
pida eiuſdem.fo. lxxxviii
Thorkillus fit chriſtianus. lxxxviii
Throndus et Ruſla. lxxix.
Tylenſis populi induſtria in rebus cogno
ſcendis:et ſterilitate ſoli ſuperanda.fo.i.
Tymmonis anteſignani virtus. cii.
Toko ſagittarius optimus.xcviii.Eius li-
bertas in reſpondendo. xcix
Tokonis in dicendo fœlicitas. cxl.
Tonitrui vis et eius coniectura. cxcix.
Toſto vir facinoroſus in Iutia. x.
Tranno Rutenorum rex. xii.
Tributum a Saxonibus pendẽdũ. lxxxviii
Tumultus et cædes plæbis. cxci.
Tunica ferrea. xxxvi.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

In Saxonem Tabula Alphabetica.

VAframentum pium.fo. cxlv.
Waldemarꝰ q et valdemarꝰ & vol demarꝰ ſcribit̃ adhuc tyro.135.
Waldemarus ſancti Kanuti ducis filius. cxxxvi. Eius erratum. cxxxviii.
Waldemari et Kanuti ratio. cxl.
Waldemari querela. cxli.
Waldemari reſponſio. cxliiii.
Waldemari effugiũ.cxlv.conatus ibidem. periculum in nauigando. cxlvi.
Waldemarus primꝰ rex.lxxxvii.fo. cxlvii.
Waldemari prudẽtia. cxlvii.
Waldemari oratio ad amicos. cl.
Waldemari lapſus. clii.
Waldemari in Eſkillum verba. clvi.
Waldemarus Cæſarem adit. clviii. Aeſtimatur plurimi a Theu.fol. clix
Waldemari iuſtitia. clix.
Waldemarus capit regiũ nomen. clxi.
Waldemari regꝭ modeſtia.clxxix.&.clxxx.
Waldemari cum imperatore coitio. cxcii.
Waldema.legata ĩ morte& cõmẽdatio.193
Walφgoſtũ deſertum capitur. clxii.
Walφgoſtum obſidetur rurſum. cxcvii
Wandali.S.Kanutũ pſequuntur.fol. cxvi.
Wandalorum incurſationes. cxli.
Waſche athleta ſuperatur. lvi.
Vaticinium de theſauro. xi.
Vaticinium mulierculæ. xci.
Vatiſzlaui pietas. clxxv.
Vbbo Daniã occupat. xiiii.
Vbbo Freſicus. lxxiiii.
Vbbo naſcit̃.xcii. regnũ affectat et pluri-mos fundit.ibidem.Moritur. xciii.
Vbbonis alterius mors. lxxviii.
Vbbonis victus. xxvi.
Veh patriæ cuius rex puer. xxxviii.
Veneficę in Frothonẽ tertiũ fraus. li.
Veneficorum vires. lxvi.
Venti vehementia. cxciiii.
Verindia regio petroſa. ii.
Wermundus rex.xxiii.fo. xxxii.
Wermundi liberalitas. xxxiii.
Verſutia impia. cxxvi.
Veſpaſii regis cædes. xii.
Veſtis impenetrabilis.Folio. xv.
Vffo Aſmundi filius fugit. fo. viii.
Vffo futurus rex.xxiiii.naſcitur. xxxii.
Vffonis indoles. xxxiiii. qui ex muto fit vocalis. xxxv. Robur. ibidem.
Vffo qui & Olauus.i.rex.xxxiiii. fo.xxxv.
Vgarthilocꝰ deꝰ olĩ hſtꝰ.lxxxvii.lxxxviii.
Wiberga mœnibus ſepitur. cxxxvi.
Vicus captus. clxxix.
Vggerus vates mirandus. xlviii.
Wiggonis de Roluone ſcomma. xvii.
Wiggonis facinus. xxi.
Vigletus rex aut tyrannus.xxii.fo. xxxii.
Vigleti mors. xxxii.
Wilhelmi epĩ ppheticꝰ ſpũs & mors.cxiii.
Wilhelmi reliquiæ odoriferæ.cxv.Eius ſe-pulcri violati vindicta. ibidem.
Vincula ignominioſa apud Danos. cxvi.
Viſio Magni regis. cviii.
Wiſinnus cæditur. lvi.
Withſerci virtus & magnanimitas. xciii.
Viti ſancti ſtatua. clxviii.
Vluilde in patrẽ fraus.xi. Eiuſdem exhortatio in maritum. xi.
Vittho Freſorum pirata carpitur. xiiii.
Vluidæ conſilium peſſimũ. xiiii.
Vluonis ortus ex vrſo.ciii. inſolentia. cv.
Vluonis ſupplicium. cxlvii.
Vnguinus rex.xxxix. fo. lxvi.in fine.
Vnno Bremeñ.epus. ci.
Voldemari ſeu Waldemari laus. folio. i.
Voluptas & ſuperbia carpuntur. lxiiii.
Voto ſe aſtringẽdi mos priſcorũ. xvii.
Vpſale ſedes epalis in Suetia. vii.
Vrbium fortuitum incendium. clxxxvi.
Vrnica cõcio Haraldũ regẽ Iutię creat.131
Wrneñ.nobilitas antiqua. clxxviii.
Vrſꝰ amator puellę & gẽitor vluonis.ciii
Vrſa Rolphonẽ genuit.xv. Eius aſtꝰ.xvi.
Vrſæ fuga & pecuniæ abiectio. xvi.
Vrſini cruoris potandi ratio. xvii.
Vrſi ſylueſtris ferę progenies. ciii.
Vxoratos eſſe timidos. cxl.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Doctiſſimi & eloquentiſſimi Saxonis Grāmatici Sialandici, Inſignis Eccleſiæ cathedralis Roſkildenſis olim Prępoſiti: In Geſta Danorum Præfatio.

VM cæteræ nationes rerum ſuarū titulis gloriari, voluptatemq; ex maiorum recordatione percipere ſoleant: Danorum maximus pōtifex Abſalon patriam noſtrā, cuius illuſtrandę maxima ſemper cupiditate flagrabat: eo claritatis & monumenti genere fraudari non paſſus: mihi comitum ſuorum extremo, cæteris operam abnuentibus res Danicas in hiſtoriā conferendi negociū intorſit: inopemq; ſenſum maius viribus opus ingredi, crebrę exhortationis imperio cōpulit. Quis enim res Danię geſtas, literis proſequeretur? quę nuper publicis initiata ſacris: vt religiōis ita latinę quoq; vocis aliena torpebat. At vbi cum ſacrorum ritu latialis etiam facultas acceſſit: ſegnicies par imperitię fuit: nec deſidiæ minora, q̃ antea pœnurię vitia extitere. Quo euenit vt paruitas mea q̃uis ſe prędictæ moli imparem animaduerteret: ſupra vires niti, q̃ iubenti reſiſtere pręoptaret: ne finitimis factorum traditione gaudentibus: huius gentis opinio potius vetuſtatis obliuiis reſperſa, q̃ literarum monumentis prædita videretur. Igitur oneri cunctis præteriti ęui ſcriptoribꝰ inexperto rudes labori humeros ſubiicere coactus, imperiumq; negligere veritꝰ, audacius q̃ efficacius parui: q̃q̃ ingenii mei imbecillitas fiduciam negabat: ab hortatoris amplitudine mutuatus. Cuius fatis cœpti mei metam pręcurrentibus: te potiſſimum Andrea/penes quem ſaluberrimꝰ ſuffragiorum conſenſus honoris huius ſucceſſionem ſacrorumq; ſummam eſſe voluit: materiæ ducem auctoremq; depoſco: obtrectationis liuorem, qui maxime conſpicuis rebus inſultat: tanti cognitoris præſidio fruſtraturus. Cuius fertiliſſimum ſcientię pectus ac venerabilium doctrinarum abundantia inſtructum veluti quoddam cęleſtiū opum ſacrarium exiſtimandum eſt. Tum Galliam Italiamq; cum Britānia percipiendæ literarum diſciplinæ, colligendæq; earum copię gratia perſcrutatus: poſt diutinā peregrinationem ſplendidiſſimum externæ ſcholę regimen appręhendiſti: tantumq; eius columen euaſiſti: vt potius magiſterio ornamentum dare, q̃ ab ipſo recipere videreris. Hinc ob inſignium culmen meritaq; virtutū, regius Epiſtolaris effectus: officium mediocritatis liminibus cōtentum tantis induſtrię operibus exornaſti: vt idem poſtmodum ampliſſimæ dignitatis viris ad eum quem geris honorem tranſlatis beneficii nomine expetendum relinqueres. Quāobrem Scaniam tripudio diſſultare cōpertum eſt, ꝙ pontificem potius a finitimis mutuata ſit, q̃ ex indigenis legerit. quippe quæ laudabiliter delectum egit: iocunditatem ex ſuffragio ſuo meruit. Itaq; cum genere, literis, ingenioq; niteas: ac plebem fœcundiſſimis doctrinę ſtipēdiis regas: maximum tibi gregis amorem conciliaſti: ſuſceptiq; miniſterii partes glorioſę executionis fiducia ad laudis cumulum perduxiſti. Et ne rerum dominium poſſeſſione vſurpare videreris: ampliſſimum patrimonium ſacris ædibus religioſę liberalitatis teſtamento legaſti. Obſitaſq; curis opes decenter abiicere: q̃ earum auiditate & pondere

Laus Andreę archiepiſcopi Lundeñ.

Hexamerō & de. vii. ſacramentis opus cōpoſuit metrice

Opera ꝑſignata ſunt.

implicari maluiſti. Tu item mirificum reuerendorum dogmatum opus complexus: priuatiſq; curis publicę religionis officia anteponere auidus: pertinentium ad eam rerum ſolutionem abnuentes: ſalutarium conſiliorum doctrina, debitis ſacrorum obſequiis adegiſti, veteremq; diuinarum ędium iniuriam religioſo lucri beneficio rependiſti. Præterea laſciuioris vitę ſtudioſos intemperantięq; plus ęquo viribus indulgẽtes: ſaluberrimę exhortationis perſeuerantia, ac ſplendidiſſimis frugalitatis exemplis ad honeſtiorem mentis habitum ab eneruí mollitudine reuocatos, dictis ne an factis magis

Cõmendat Voldemarũ ſecundũ regem.

inſtruxeris dubium reliquiſti. Ita qđ tuorum nulli prædeceſſorum obtinere tributum eſt: ſolis prudentiæ monitis impetraſti. Nec ignotum volo Danorum antiquiores conſpicuis fortitudinis operibus editis, gloriæ ęmulatione ſuffuſos: Romani ſtili imitatione non ſolum rerum a ſe magnifice geſtarum titulos exquiſito contextus genere veluti poetico quodam opere perſtrinxiſſe: verũetiam maiorũ acta patrii ſermonis carminibus vulgata lingue ſuę literis ſaxis ac rupibus inſculpenda curaſſe. Quo-

Italos imitatur.

rum veſtigiis ſeu quibuſdam antiquitatis voluminibꝰ inhęrens, tenorẽq; veris trãſlationis paſſibus æmulatus: metra metris reddenda curaui: quibus ſcribendorum ſeries

Nouũ opꝰ hoc veritatem geſtorũ profitetur.

ſubnixa, non tã recenter conflata q̃ antiquitus edita cognoſcatur. Quia pręſens opus non nugacem ſermonis luculentiã: ſed fidelem vetuſtatis notitiam pollicetur. Quãtum porro ingenii illius homines hiſtoriarum edituros putemus: ſi ſcribẽdi ſitim latinitatis peritia pauiſſent? Quibus tametſi Romanæ vocis notitia abeſſet: tanta tradẽ-

Cautibꝰ inſcripta.

dæ rerum ſuarũ memoriæ cupido inceſſit: vt voluminũ loco vaſtas moles amplecterentur, codicũ vſum a cautibꝰ mutuantes. Nec Tylenſium induſtria ſilentio oblitte-

Tyleñ. induſtria.

randa. Qui cum ob natiuã ſoli ſterilitatẽ luxuriæ nutrimentis carentes: officia continuę ſobrietatis exerceãt, omniaq; vitæ momẽta ad excolendã alienorũ operũ notitiã conferre ſoleãt: inopiã ingenio pẽſant. Cunctarũ quippe nationũ res geſtas cognoſſe, memoriæq; mãdare, voluptatis loco reputãt: nõ minoris glorię iudicãtes alienas virtutes diſſerere q̃ proprias exhibere. Quorũ theſauros hiſtoricarũ rerũ pignoribꝰ refertos curioſius conſulens: haut paruã præſentis operis partẽ ex eorũ relationis imitatione contexui. Nec arbitros habere contempſi: quos tanta vetuſtatis peritia callere cognoui. Nec minus Abſalonis aſſerta ſectando, quæ vel ipſe geſſit vel ab aliis geſta perdidicit: docili animo ſtiloq; cõplecti curę habui, venerandæ eius narrationis documẽ-

Cõmendatio regis Voldemari ſecundi.

tũ perinde ac diuinũ aliquod magiſteriũ amplexatus. Te ergo ſalutaris princeps ac parens noſter, cuius illuſtriſſimã a priſcis temporibus proſapiã dicturus ſum: clariſſima lux patrie Voldemare, dubiũ laboris huiꝰ progreſſum fauore proſequi rogo: quia propoſiti pondere conſtrictus, vereor ne magis imperitię meæ habitum, ingeniiq; debilitatem patefaciã, q̃ tuam (ſicut par eſt) originem repręſentem. Siquidem pręter paternæ hæreditatis amplitudinẽ, conſpicua regni incremẽta finitimorũ oppreſſiõe ſortitus Albięq; reciprocos fluctus propagatę dominationis labore complexus: haut me-

Multa regna Voldemarus ſubegit.

diocre claritatis momentũ celeberrimus laudis tuę titulis adieciſti. Ita anteceſſorũ famam atq; opinionẽ operũ magnitudine ſupergreſſus, ne Romani quidẽ imperii partes armis intentatas liquiſti. Cumq; fortitudine & liberalitate inſtructiſſimus habearis, plus ne hoſtes bellis terreas: an ciues humanitate demulceas ambiguũ reddidiſti.

Tuus quoq; fulgẽtiſſimus auus publicę religionis titulis cõſecratus: immeritęq; mor-

Cõmendatio ſãcti Kanuti regis. ducis.

tis beneficio immortalitatis gloriã cõſequutus: nũc ſanctitatis fulgore ꝑſtringit quos olim victoriis adquiſiuit. Ex cuius ſanctiſſimis vulneribꝰ plus virtutis q̃ cruoris effluxit. Cęterũ priſco atq; hęreditario obſequẽdi iure: ſaltem ingenii viribus tibi militare

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

conſtitui: cuius clariſſimi patris caſtrenſem militiam parens auuſq; meus fidiſſimus
bellici laboris operibus coluiſſe noſcuntur. Tuo igitur ductu reſpectuq; ſubnixus, quo
cętera liquidiꝰ exequar initium a patrię noſtrę ſitu deſcriptuq; petere ſtatui: ſpecioſiꝰ
ſingula perſtricturus, ſi narratiōis procurſus cōpetentia rebus loca ꝑmetiens, ab eo=
rum poſitione, dicendorū inchoamēta deduxerit. Huius itaq; regionis extima par — De ſitu Da
tim ſoli alterius confinio limitantur, partim propinqui maris fluctibus includūtur. In — nię.
terna vero circūfuſus ambit oceanus: qui ſinuoſis interſtitiorū anfractibus nunc in an
guſtias freti contractioris euadens, nunc in latitudinē ſinu diffuſiore procurrēs, cōplu
res inſulas creat. Quo fit: vt Dania mediis pelagi fluctibus intercīſa, paucas ſolidi con — Dania.
tinuiq; tractus partes habeat: quas tanta vndarum interruptio pro varia freti reflexio
ris obliquitate diſcriminat. Ex his Iutia grāditatis inchoamētiq; ratione Danici regni — Iutia.
principium tenet: quæ ſicut poſitione prior: ita ſitu porrectior Theutonię finibꝰ admo
uetur. A cuius complexu fluminis Eydori interriuatione diſcreta, cum aliquanto lati — Eydorus. Egerne fiord.
tudinis excremento ſeptentrionem verſus in Norici freti littus excurrit. In hac ſinus
qui Lymicus appellatur, ita piſcibus frequens extitit: vt non minus alimentorum in= — Lymfiord
digenis: q̃ ager omnis exoluere videatur. Huic etiam Freſia minor adiacet, quæ a Iu= — Freſia mi=
tię prominentia ſubſidentium camporum ac gremii deuexioris inclinata receſſu, ma= — nor.
ximos frugum prouentus beneficio oceani inundantis aſſequitur. Cuius refluxionis — Refluxus
vis, plus vtilitatis an periculi incolis afferat ambiguum extat. Siquidem tempeſtatis — maris
magnitudine ꝑruptis ęſtuariis quibus apud eos maritimi fluctus intercipi ſolēt, tan
ta aruis vndarum moles incedere conſueuit, vt interdū nō ſolum agrorum culta: ve=
rūetiam homines cum penatibus obruat. Poſt Iutiam inſula ad orientē verſus Fionia — Fionia.
reperitur quam a continenti anguſti admodum † ęquoris interiectus abrumpit. Hæc — Medelfar
ſicut ab occaſu Iutiam, ita ab ortu Sialandiam proſpectat: conſpicua neceſſariarum re — ſund.
rum vbertate laudandam. Quæ inſula amœnitate cunctas noſtrę regionis prouin= — Sialandia.
cias antecedens, medium Danię locum obtinere putatur: ab extimæ remotionis limi
te pari ſpaciorum intercapedine diſperata. Ab huius ortiuo latere occaſiuum Scanię — Scania
media pelagi diſciſcit interruptio: opimā prædæ magnitudinem quotannis piſcan= — Piſcoſa.
tium retibus adigere ſoliti. Tāta ſiquidem ſinus omnis piſcium frequentia repleri con
ſueuit: vt interdum impacta nauigia vix remigii conamē eripiat. Nec iam præda ar=
tis inſtrumēto ſed ſimplici manus officio capiatur. Cęterum Hallandia ac Blekingia — Hallandia
ab integritate Scaniæ ſeu rami duplices ex vnius arboris ſtipite promeantes Gothyæ — Blekingia
Noruagięq; longæ declinationis ſpaciis, diuerſiſq; receſſuū interſtitiis adnectuntur. — Gothya
Verum apud Blekingiam apta meantibus rupes mirandis literarū notis interſtincta — Noruagia
conſpicitur. Siquidē a meridiano mari in deſerta Verundię petroſa porrigitur ſemita. — q̃ & Nor=
quam binę lineę exiguo diſcretę ſpatio protractis in longum ductibus amplectuntur. — uegia.
Inter quas medium loco planum factis ad legendum figuris vndiq; ſecus exaratum — Verindia
oſtenditur. Quod licet adeo ſitu inęquale exiſtat vt modo montium alta proſcindat, — Mirabilis
modo vallium ima prætereat, eodem tamē tenore literarum veſtigia ſeruare dinoſci= — Petra.
tur: quarum ſignificationem Rex Voldemarus ſacri kanuti fauſta proles ammiratio=
nis cauſa cognoſcere cupiens miſit qui rupem permeantes patentium illic characterū
ſeriem, curioſiori indagatione colligerēt, ac poſtmodū virgulis quibuſdam ſub iiſdem
formarum apicibus adnotarent. Qui ideo nihil ex eis interpretamenti comprehende
re potuerunt, ꝙ ipſa cęlaturæ concauitas partim cœno interlita, partim cōmeantium
adeſa veſtigiis figuratæ protractionis ſpeciem obtrito calle confuderat. Vnde conſpi=

cuum eſt etiam petrinę ſoliditatis rimas diutino madore complutas aut ſordium col-
Suetia. luuione, aut irrigua nimborum inſtillatione concreſcere. At quoniam regio hæc Sue-
tiam Noruagiamq; tam vocis q̃ ſitus affinitate cõplectitur: earum quoq; ſicut & Da
niæ partes ac climata memorabo. Quæ prouinciæ Septentrionali polo ſubiectę bootẽ
q; & arcton reſpicientes ipſum frigentis zonæ paralellum vltima ſui porrectione con-
tingunt. Poſt quas humanis ſedibus locum inuſitata algoris ſæuitia nõ relinquit. Ex
Noruagia. quibus Noruagia ſaxei ſitus deformitatem naturę ſortita diſcrimine, rupibus infœcũ
da ac ſcopulis vndiq; ſecus obſita glebarum vaſtitate triſtes locorum ſalebras repræ-
ſentat. In cuius parte extima ne noctu quidem diurnum ſydus occulitur, ita vt conti-
nui ſolis pręſentia alternos horarum dedignata ſucceſſus vtriq; tempori pari luminis
Iſlandia. adminiſtratione deſeruiat. Ab huius latere occidẽtali inſula quæ glacialis dicitur ma
gno circunfuſa reperitur Oceano, obſoletæ admodum habitationis tellus rerumq; ve
Fons mirabilis. ri fidem excedentium, & inſolitorum euentuũ miraculis prædicanda. Illic fons eſt qui
fumigantis aquæ vitio natiuam rei cuiuſlibet originem demolitur. Sane quicquid fu-
mi huius exhalatione reſpergitur, in lapideę naturæ duritiam tranſmutatur. quæ res
mirabilior an periculoſior exiſtat in dubio poſitum conſtat: cum fluidam aquę teneri-
tudinem tantus obſiderit rigor: vt admotum quidlibet fumidoq; eius vapore perfu-
Aquarũ mirabilis natura. ſum in lapidis proprietatem forma duntaxat ſuperſtite ſubita conuerſione tranſmu-
tet. Ibidem ꝑ complures alii latices referuntur: qui modo creſcẽtis limphę copiis adau
ctí pleniſq; exundãtes alueis crebras in ſublime guttas iaciunt, modo torpentibus ſca
tebris vix ab imo conſpecti profundis ſubductioris terræ latibulis abſorbẽtur. Quo fit
vt exuberantes proxima quęq; ſpumarum candore cõſpergãt exinaniti nullo viſus in
genio capiantur. In hac itidem inſula mons eſt qui rupem ſydeream perpetuæ flagra-
De monte hegle ſicuti ęthna i ſicilia ardẽte tionis ęſtibus imitatus incendia ſempiterna iugi flammarum eructatione continuat.
Cuius rei ammiratio ſupradictis ęquatur / cum tellus extremis ſubiecta frigoribus tan
ti caloris fomentis exuberet: vt igniũ perennitatem arcanis inſtruat nutrimentis, ęter
numq; fouendis ardoribus prębeat incentiuum. Huic etiam inſulę certis ſtatutiſq; tẽ-
Glacies mirabilis. poribus infinita glaciei aduoluitur moles: quæ cum aduentans ſcabris primum cau-
tibus illidi cœperit perinde ac remugientibus ſcopulis fragoſę ex alto voces ac varii
inuſitatę conclamationis ſtrepitus audiuntur. quãobrẽ animas ob nocentis vitæ cul-
Locus pœnarum. pam ſuppliciis addictas, illic algoris magnitudine delictorum pẽdere pœnas exiſtima
tum eſt. Huius itaq; molis exciſa particula quantiſcunq; nodorum cõdulis obſeretur
Miraculũ. mox vt ſupradicta glacies terris auellitur clauſtra cuſtodiamq; fruſtratur. Stupet ani
mus ammiratione plenus dum res inextricabilibus ſeris obſita ac multiplici impedi-
mentorum perplexione concluſa: ſic molis cuius pars erat diſceſſum inſequitur vt om
nem obſeruationis diligentiam ineuitabilis fugę neceſſitate decipiat. Eſt & illic aliud
Glacies altera. glaciei genus montium iugis ac rupibus interſertum quod certis vicibus conſtat ſu-
perioribus ad ima deiectis infimiſq; rurſum ad ſuperna reflexis verſili quadam muta-
tione tranſponi. In cuius aſſertionis fidem affertur ꝙ quidam dum planum forte gla-
Aqua venenata. ciale percurrerent in obiectas voragines hyantiumq; rimarum penita prouoluti pau-
lo poſt exanimes fuerint nulla glaciei rimula ſuperſtante reperti. Quãobrem a com-
Aqua Cerealis. pluribus exiſtimari ſolet ꝙ quos fundę glacialis vrna deſorbuit eoſdem poſtmodum
ſupinata reddiderit. Illic etiam fama eſt peſtilentis vndę laticem ſcaturire quo quis gu
Ignes mirabiles. ſtato perinde ac veneno proſternitur. Sunt & alii fontes quorum ſcatebra cerealis po-
culi proprietatẽ imitari perhibetur. Sunt & ignes qui cũ linum conſumere nequeant

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

aquę molliciem depaſcuntur. Eſt & Saxum quod montium pręrupta non extrinſeca agitatione, ſed propria natiuaq; motione peruolitat.

Saxũ mirabile.

Et vt paulo altius Noruagię deſcriptio replicetur: Sciẽdum ꝙ ab ortu Suetiæ Gothyęq; contermina aquis vtrinq; ſecus oceani vicinantis includitur. Eadem a ſeptentrione regionem ignoti ſitus ac nominis intuetur humani cultus expertẽ. Sed monſtruoſę nouitatis populis abundantem, quã ab aduerſis Noruagię partibus interflua pelagi ſeparauit immẽſitas. Quod cum incertę nauigationis exiſtat perpaucis eam ingredientibus ſalutarem reditũ tribuit. Cæterum oceani ſuperior flexus Daniã interſecando prætermeans Auſtralem Gothyę plagã ſinu laxiore cõtingit: inferior vero meatus eius Noruagięq; latus ſeptẽtrionale pręteriens ad ortũ verſus magno cum latitudinis incremento ſolido limitatur anfractu, quem maris terminum gentis noſtrę veteres Grãduicũ dixere. Igitur inter Granduicũ & meridianum pelagus breue cõtinentis ſpacium patet maria vtrinq; ſecus allapſa proſpectans: quod niſi rerum natura limitis loco congreſſis pene fluctibus obieciſſet: Suetiam Noruagiamq; conflui fretorum ęſtus in inſulam redegiſſent.

Noruagiæ deſcriptio.

Grãduicus.

Harum ortiuas partes Skricfinni incolũt. Quæ gens inuſitatis aſſueta vehiculis mõtium inacceſſa venationis ardore ſectatur: locorũq; complacitas ſedes diſpendio lubricę flexionis aſſequitur. Neq; enim vlla adeo rupes prominet quin ad eius faſtigiũ callida curſus ambage perueniat. Primo ſiquidem vallium profunda relinquens ſcopulorum radices tortuoſa giratione perlabitur: ſicq; meatum crebrę declinationis obliquitate perflectit donec per ſinuoſos callium anfractus deſtinatũ loci cacumen exſuperet. Eadem apud finitimos mercium loco quorũdam animalium pellibus vti conſueuit.

Skricfinni.

Suetia vero Daniam ab occaſu Noruagiãq; reſpiciẽs. A meridie & multa oriẽtis parte vicino pręterit oceano. Poſt quã ab ortu quoq; multiplex diuerſitatis barbaricę cõſertio reperitur.

Suetia.

Danicam vero regionem giganteo quõdam cultu exercitam, eximiæ magnitudinis ſaxa veterum buſtis ac ſpecubus affixa teſtantur. Quod ſi quis vi mõſtruoſa patratum ambigat quorũdam mõtium excelſa ſuſpiciat: dicatq; ſi callet quis eorum verticibus cautes tantæ granditatis inuexerit. Inopinabile nanq; quiuis miraculi huius ęſtimator aduertet vt molem ſuper plano minime vel difficile mobilem in tantum montanę ſublimitatis apicem ſimplex mortalitatis labor aut vſitatus humani roboris conatus extulerit. Vtrum vero talium rerum auctores poſt diluuialis inundationis excurſum gigantes extiterint: an viri corporis viribus ante alios præditi: parum notitię traditum. Talibus vt noſtri autumant ſubitam mirandãq;, nunc propinquitatis, nunc abſentię poteſtatem comparendiq; ac ſubterlabendi viciſſitudinẽ verſilis corporum ſtatus indulget, qui hodieq; ſcrupeam inacceſſamq; ſolitudinem (cuius ſupra mentionem fecimus) incolere perhibentur. Eiuſdem aditus horrendi generis periculis obſitus raro ſui expertoribus incolumitatẽ regreſſumq; conceſſit. Nũc ſtilum ad propoſitum transferam.

Gygantes in Dania.

Nani in Dania et Noruegia.

Finis prefationis.

Saxonis Grãmatici profeſſione, Sialandici natione: ſua tempeſtate longe diſertiſſimi hiſtorię Danicę multo labore acriq; iudicio ex danicis monumẽtis recollectę, de Origine Danorum. Liber. I.

Origo Danorum.

Dan igitur & Angul, a quibus Danorum cœpit origo, patre Humblo procreati: non ſolum conditores gentis noſtræ, verumetiam rectores fuere. Q̃q̃ Dudo rerum aquitãnicarũ ſcriptor Danos a Danais ortos nuncupatoſq; recenſeat. Hi licet fauentibꝰ patriæ votis regni dominio potirentur: rerumq; ſummã ob egregia fortitudinis merita aſſentientibꝰ ciuium ſuffragiis obtinerent: regii tamen nominis expertes degebãt. Cuius vſum nulla tunc temporis apud noſtros conſuetudinum frequentabat auctoritas. Ex quibus Angul, a quo gentis anglicę principia manaſſe memorię proditum eſt: Nomen ſuum prouincię cui pręerat aptandum curauit: leui monumenti genere perennem ſui notitiam traditurus. Cuius ſucceſſores poſtmodum britannia potiti priſcum inſulę nomen nouo patrię ſuę vocabulo permutarunt. Magni id factum a veteribus ęſtimatum. Teſtis eſt Beda non minima pars diuini ſtili, qui in Anglia ortus ſanctiſſimis ſuorum voluminum theſauris res patrias ſociare curæ habuit: æque ad religionem pertinere iudicans: patriæ facta literis illuſtrare: & res diuinas conſcribere. Verum a Dan (vt fert antiquitas) regum noſtrorum ſtemmata ceu quodam deriuata principio: ſplendido ſucceſſionis ordine profluxerũt. Huic filii Humblus & Lotherus fuere: ex Grytha ſummę inter theutones dignitatis matrona ſuſcepti. Lecturi regem veteres affixis humo ſaxis inſiſtere, ſuffragiaq; promere cõſueuerant ſubiectorum lapidum firmitate facti conſtantiam ominaturi. Quo ritu Humblus decedente patre, nouo patriæ beneficio Rex creatus. Sequentis fortunæ malignitate ex rege priuatus euaſit. Bello ſiquidem a Lothero captus: regni depoſitione ſpiritum mercatus eſt. hæc ſola quippe victo ſalutis conditio reddebatur. Ita fraternis iniuriis imperium abdicare coactus: documentum hominibus præbuit: vt plus ſplendoris ita minus ſecuritatis aulis q̃ tuguriis ineſſe. Cęterum iniurię tam patiens fuit vt honoris damno tanq̃ beneficio gratulari crederetur. Sagaciter vt puto regię conditionis habitum cõtemplatus. Sed nec Lotherus tolerabiliorem regem q̃ militem egit: vt prorſus inſolentia ac ſcelere regnum auſpicari videretur. Siquidem illuſtriſſimum quẽq; vita aut opibus ſpoliare patriamq; bonis ciuibus vacuefacere probitatis loco duxit. Regni æmulos ratus quos nobilitate pares habuerat. Nec diu ſcelerum impunitus, patriæ conſternatione perimitur: eadem ſpiritum eripiente quæ regnum largita fuerat. Cuius filius Skyoldus naturam ab ipſo non mores ſortitus: per ſummam tenerioris ętatis induſtriam cuncta paternæ contagionis veſtigia ingenitis erroris deuio præteribat. Igitur vt a paternis vitiis prudenter deſciuit, ita auitis virtutibus feliciter reſpondit remotiorem pariter ac pręſtantiorem hæreditarii moris portionem amplexus. Huius adoleſcentia inter paternos venatores immanis beluæ ſubactione inſignis extitit: mirandoq; rei euentu futuræ eius fortitudinis habitum ominata eſt.

Origo Anglorum.

Bedę ſcripta.

Dan. I.

Humblus ſecũdus rex Danię.

Qualiter reges antiq̃ꝰ eligebãtur.

Lotherꝰ tertius rex.

De tyranni de Lotheri.

Skyoldus quartus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Nam cum a tutoribus forte quorum ſummo ſtudio educabatur inſpectandæ vena-
tionis licentiam impetraſſet: obuium ſibi inſolitæ granditatis vrſum telo vacuus,
cingulo cuius vſum habebat religandum curauit necandumq; comitibus præbuit
Sed & complures ſpectatę fortitudinis pugiles per idem tempus viritim ab eo ſu-
perati produntur. E quibus Attalus & Scatus clari illuſtreſq; fuere. Quindecim an-
nos natus inuſitato corporis incremento perfectiſſimum humani roboris ſpecimen
prçferebat: tantaq; indolis eius experimenta fuere vt ab ipo cęteri Danorum reges cõ
muni quodam vocabulo Skioldungi nũcuparentur. Idem perditam & eneruam vi- Skiold dw-
tam agentes continentiamq; luxu labefacere ſolitos, ad capeſſendam virtutem re- ner.
rum agitatione ſedulus excitabat. Præcurrebat igitur Skioldus virium complemen-
tum animi maturitate: conflictuſq; geſſit: quorum vix ſpectator ob teneritudinem eſ
ſe poterat. in quo annorum virtutiſq; procurſu ob Auildam quam ſummæ pulchri-
tudinis intuitu poſtulabat: cum Scato alemanniæ ſatrapa eiuſdem puellæ competi-
tore theutonum danorumq; exercitu inſpectante ex prouocatione dimicauit: inter-
fectoq; eo omnem Alemãnorum gentem perinde ac ducis ſui interitu debellatam tri Alemãnorũ
butaria ditione perdomuit. Hic non armis modo, verum etiam patriæ charitate con- ſubiugatio
ſpicuus extitit. Siquidem impias leges abrogauit, ſalutares tulit. & quicquid ad emẽ prima.
dandum patrię ſtatum attinuit, ſumma diligentia prçſtitit. Sed & regnum patris im Pietas & iu
probitate amiſſum: virtute recuperauit. Primus reſcindendarum manumiſſionum le ſtitia.
gem edidit. Serui quem libertate donauerat clandeſtinis inſidiis petitus acrem pœnã
exegit: tanq̃ in omnium libertorum pœnam vnius crimen redundare par eſſet. Om-
nium ęs alienum ex fiſco ſuo ſoluebat: & quaſi cum aliorum regum fortitudine, mu-
nificentia ac liberalitate certabat. Aegros fomentis proſequi, remediaq; grauiter af-
fectis benignius exhibere ſolebat. Se non ſui ſed patrię curam ſuſcepiſſe teſtatus. Pro-
ceres non ſolum domeſticis ſtipendiis colebat: ſed etiam ſpoliis ex hoſte quæſitis: af-
firmare ſolitus: Pecuniam ad milites: Gloriam ad ducem redundare debere. Puellam
cuius amore conflixerat acerrimo nuptiarum ęmulo liberatus in pugnę præmium re
cepit, eamq; ſibi matrimonio copulauit. Ex qua paulo poſt Gram filium ſuſtulit. Cu- Gram gnt9
ius mirifica indoles ita paternas virtutes redoluit: vt prorſus per earum veſtigia de-
currere putaretur. Corporis animiq; prçſtãtiſſimis dotibus præditam adoleſcentiam
ad ſummum gloriæ ſtatum prouexit: tantumq; magnitudini eius a poſteris tributũ
eſt: vt in vetuſtiſſimis Danorum carminibus ipſius vocabulo regia nobilitas cenſea-
tur. Quicquid ad firmandas acuendaſq; vires attinuit acerrima ingenii exercitatio-
ne tractabat. A gladiatoribus vitandi inferendiq; ictus conſuetudinẽ ſtudioſo exerci-
tii genere cõtrahebat. Educatoris ſui Roarii filiã coęuam ſibi collactaneamq; quo ma
iorem incunabulis gratiam referret: vxorem adſciuit. quam poſtmodum Beſſo cui- Beſſus.
dam ꝙ eius ſtrenua opera ſæpenumero vſus fuerat, mercedis loco coniugẽ tribuit.
Quo bellicorum operum ſocio fretus plus gloriæ ſua an Beſſi virtute contraxerit:
incertum reliquit. Qui cũ forte Sueonum regis Sicthrugi filiam Gro Gigantum cui Gro.
dam deſponſam cognoſceret: tam indignam regio ſanguine copulam execratus bel-
lum Suethicum auſpicatur Herculeę virtutis exemplo monſtrorum niſibus obſtatu
rus Inita Gothia cum deturbandorum obuiorum gratia caprinis tergoribus amict9
incederet: ac variis ferarum pellibus circũamictus: horrificũq; dextra geſtamẽ cõple-
xus Giganteas ſimularet exuuias: ipſam Gro ſilueſtres forte latices cum paucis ad-
modum pediſſequis lauandi gratia petentem equo obuiam habuit. Quæ ſponſum

adeſſe rata:ſimulq; tam inſoliti cultꝰ horrore muliebriter territa:ſuccuſſis frenis maxima cum totius corporis trepidatione patrio carmine ſic cœpit.

Conſpicor inuiſum regi veniſſe gigantem
  Et greſſu medias obtenebrare vias:
Aut oculis fallor:nam tegmine ſæpe ferino
  Contigit audaces delituiſſe viros.

Cui Beſſꝰ ſic orſꝰ.
Virgo caballi
Quę premis armos
Verba viciſſim
Mutua fundens
Quod tibi nomen
Qua fueris dic
Gente creata?

Ad hæc Gro.
Gro mihi nomen:
Rex pater extat
Sanguine fulgens
Fulgidus armis.
Tu quoq; qui ſis
Aut ſatus vnde
Promito nobis.

Cui Beſſus.
Beſſus ego ſum
Fortis in armis
Trux inimicis
Gentibus horror
Atq; alieno
Sæpe refundens
Sãguine dextram.

Tum Gro.
Quis rogo veſtrũ
Dirigit agmen?
Quo duce ſigna
Bellica fertis?
Quis moderatur
Prælia princeps
Quove paratur
Præſtite bellum?

¶Cõtra ſic Beſſus.
Gram regit agmẽ
Marte beatus:
Quẽ metꝰ aut vis
Flectere neſcit
Nec rogus ardens
Nec ferus enſis
Aut maris vnq̃
Terruit æſtus.
Hoc duce belli
Signa leuamus
Aurea virgo.

¶Rurſum Gro.
Hinc remeantes
Vertite curſum
Ne proprio vos
Opprimat omnes
Agmine Sictrug:
Inq; feroci
Stipite figat
Illaqueato
Guttura nexu
Detq; rigenti
Corpora nodo
Ac male toruus
Trudat edaci
Funera coruo.

¶Iterum Beſſus.
Gram prior illum
Manibus addet
Ac dabit orcho:
Qꝫ ſua fatis
Lumina claudat
Inq; pauenda
Vertice plexum
Tartara mittet.
Nulla Sueuorum
Caſtra timemus
Quid minitaris
Triſtia nobis
Funera virgo?

¶Ad quem Gro.
En ferar iſtinc
Nota reuiſens
Tecta parentis
Ne venientis
Conſpicer audax
Agmina fratris.
Vos remeantes
Vltima queſo
Fata morentur.

¶Ad quam Beſſus
Leta reuiſe
Nata parentem
Nec cita nobis
Fata precare:
Nec tua bilis
Pectora pulſet.
Namq; petenti
Aſpera primum
Difficiliſq;
Sępe ſecundo
Fœmina cedit.

Poſt hæc Gram horrendæ monſtruoſęq; vocis habitum truciorís ſoni modulis ęmulatus,ſilentiiq; diuturnioris impatiens,talibus puellam dictis aggreditur.

Ne timeat rabidi germanum virgo gigantis:
  Me neq; contiguum palleat eſſe ſibi.
A Grip miſſus enim nunq̃ niſi compare voto
  Fulcra puellarum concubitumq; peto.

Cui Gro.

Quæ ſenſus exors ſcortum velit eſſe gigantum
  Aut quæ monſtriferum poſſit amare thorum?
Quæ coniunx fore dæmonum Poſſit monſtrigeni conſcia ſeminis?
Suumq; gigantifero conſociare velit cubile?
Quis ſpina digitos fouet?Quis ſyncęra luto miſceat oſcula?
Quis membra iungat hiſpida lęuibus impariter locatis?
Cum natura reclamitat:haud plenum Veneris carpitur otium:
Nec congruit monſtris amor fœmineo celebratus vſu.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Gram contra.
Regum colla potentium victrici toties perdomui meorum
Faſtus reorum turgidos: exuperatis potiore dextra.
Hinc aurum rutilans cape: quo perpes maneat pactio munere:
Ac firma conſiſtat fides
Coniugiis adhibenda noſtris.

Quo dicto diſcuſſis laruis natiuũ oris decorẽ confeſſus tantum pene voluptatis vno ſui aſpectu puellę attulit: quãtum adulterino terroris incuſſit: quã etiã formæ ſuæ luculentia ad concubitũ prouocatam amatoriis donis proſequi non omiſit. Progreſſus ex obuiis cognoſcit binis callem latronibus obſideri. Quos ad ſe ſpoliãdum cupidius proruentes ſolo exanimauit impulſu. Quo facto ne vllum hoſtili ſolo beneficium attuliſſe videretur: peremptorũ corpora ſubiectis affixa ſtipitibus ſimulata pedũ erectione diſtendit: vt quibus re nocuerant viui: ſpecie minarẽtur extincti. Poſt fata quoq; formidabiles forent. Nec iter imagine minus q̃ opere prępedirẽt. Quãobrem cõſtat eum latrones interimẽdo ſibi, nõ Suetię conſulere ſtuduiſſe. cuius quãto odio tenerẽt, tam inſignis facti ĩdicio patefecit. Qui cũ ab aruſpicibus accepiſſet niſi auro Sictrugum ſuperare nõ poſſe: cõtinuo lignę clauę nexilem auri nodum adiecit, eaq; bello quo regem aggrediebatur inſtructus voti ſe compotem fecit. Qđ factum Beſſus impenſiori laudationis genere proſecutus ſic cecinit.

Gram ferus clauę gerulus beatę
Neſcius ferri celebrabat ictu
Enſis obtentum pepulitq; trunco
  Tela potentis.
Fata ſectatus ſuperumq; mentem
Sueonum preſſit decus impotentum
Dum neci regem dedit & rigenti
  Contudit auro.
Namq; pugnaces meditatus arces
Robur amplexu rutilum gerebat
Et ducem victor nitido ſupinum
  Verbere torſit.
Fata quem ferro perimi vetabant
Aureo prudens domuit rigore.
Enſe dum caſſus potiore geſſit
  Bella metallo.
Clarius poſt hoc Agathum manebit
Agnitum late meliore fama
Cui ſuus laudem decoriſq; culmen
  Arrogat auctor.

Occiſo Suetię rege Sictrugo, Gram quęſitũ armis imperiũ poſſeſſione firmare cupiẽs Suarinũ Gothię pręfectũ ob affectati regni ſuſpitionẽ in pugnæ certamẽ deuocatũ oppreſſit: Fratreſq; eius ſeptẽ matrimonio, nouem pellice procreatos impari dimicationis genere, fraternę necis vltionẽ petẽtes abſumpſit. Hunc pater vltimę iam ętatis ob res egregie geſtas imperii cõſortione donauit: regniq; ſummam cum ſanguine ſuo cõmunicare: q̃ in occiduę vitæ ſtatu ſine participe gerere: tum vtilius, tum etiam cõ-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Ringo. modius duxit. Igitur cum Ringo ſplēdido Sialandię loco natus alterum ex his honori
intempeſtiuum, alterum iam virium curſu defunctum putaret: infirmā vtriuſq; ætatem cauſatus nouarum rerum ſtudio maiorem Danorum partem ſollicitat. Hūc pue
rilis illum ſenilis animi deliramento regię poteſtati inhabilem proteſtando. A quibus
Sumblus. bello obtritus documento hominibus fuit nullam ętatis partem virtuti incongruam
Gram rex quintus. exiſtimari debere. Alia quoq; complura Gram regis facinora fuere. Aduerſus Sumblū
Phinnorum regem bellum profeſſus ad aſpectū filię eius Signes depoſitis armis ex ho
Swibdagerus. VI. ſte procus euaſit, eumq; promiſſo coniugis ſuę repudio pactus deſpondit. Quā cum
bello Noruagico qđ aduerſum Swibdagerum regem ob ſororis filiæq; ſtuprum ſuſce
perat admodum occupatus Saxonię regi Henrico Sumbli perfidia ī matrimoniū pro
miſſam nūcio didiciſſet: propior virginis q̄ militum charitati: relicto exercitu tacitus
in Phinniam contendit. Inchoatiſq; iam nuptiis ſuperueniēs, extremæ vilitatis veſte
ſumpta, deſpicabili ſedendi loco diſcubuit. Rogatus quidnam afferret, medendi ſoler
tiam profitetur. Ad poſtremum omnibus ebrietate madentibus puellam intuens me
diis perſtrepentis conuiuii gaudiis per ſummam fœmineę leuitatis execrationem ma
ximamq; virtutum ſuarum gloriationem indignationis magnitudinem huiuſmodi
carmine patefecit.

Solus in octo pariter ſpicula mortis egi
Atq; nouenos gladio corripui reducto
Quādo Suatinū exanimaui titulis abuſum
Nec meritum conciliantis ſibi nomen. vnde
Sępe cruentum nece ferrum madidumq; cęde
Sanguine tinxi peregrino: timuiq; nunq̄
Ad crepitus enſiculi: vel galeę nitorem.
Nunc male me proiiciens fert aliena vota
Filia Sumbli fera Signe: vetus execrata
Fœdus: & incompoſitum concipiēs amorem
Fœmineę dat leuitatis facinus notandum
Quę proceres illaqueat: pellicit atq; fœdat.
Ante alios ingenuos pręcipue refellens
Nec ſtabilis permanet vlli, titubatq; ſemper
Ancipites parturiens, diuiduoſq; motus.

Et cum dicto diſcubitu euolās Henricum inter ſacra menſę & amicorum complexus
Cōtra Finnos. obtruncat. Sponſamq; mediis abſtractam pronubis magna conuiuarū parte proſtra-
ta ſecum nauigio deportat. Igitur nuptiis in exequias verſis, doceri Finni potuerunt
alienis amoribus manꝰ iniici nō oportere. His geſtis a rege noruagię Swibdagero dū
ſtupratę ſororis iniuriā ac laceſſitā filię pudicitiā vlciſci conatur opprimitur. Hoc prę
lium Saxonis inſigne copiis fuit: quas ad auxilia Swibdagero ferenda non tam ipſius
charitas q̄ Henricianę vltionis cupiditas prouocabat. Filii Gram Guthormus & Ha
Filii Gram. dingus quorum alterum Gro, alterum Signe enixa eſt Swibdagero Daniā obtinēte:
Guthormꝰ. per educatorem ſuum Brache naue Suetiam deportati Vagnophto & Haphlio Gi-
Hadingus. gantibus non ſolum alendi: verumetiam defenſandi tradūtur. Quorum ſummatim
Signe. opera perſtricturus ne publicę exiſtimationi contraria aut veri fidem excedentia fidē-
Mathematici triplices. ter aſtruere videar: noſſe operępretium eſt. Triplex quondam Mathematicorum genꝰ
inauditi generis miracula diſcretis exercuiſſe pręſtigiis. Horū Primi fuere monſtruoſi

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

De diuerſis pręſtigiis.

generis viri, quos Gigantes antiquitas nominauit. Humanæ magnitudinis habitum eximia corporum granditate vincentes. Secundi poſt hos primã phyſiculandi ſolertiam obtinentes: artem poſſedere Phitonicam. Qui q̃tum ſuperioribus habitu ceſſere corporeo: tantũ viuaci mentis ingenio pręſtiterunt. Hos inter Gigantesq; de rerum ſumma bellis certabatur aſſiduis, quoad magi victores giganteum armis genus ſubigerent, ſibiq; non ſolum regnandi ius, verũetiam diuinitatis opinionem conſciſcerent. Horum vtriq; per ſummam ludificandorum oculorum peritiam proprios alienoſq; vultus variis rerum imaginibus adumbrare callebant, illicibuſq; formis veros obſcurare conſpectus. Tertii vero generis homines: ex alterna ſuperiorum copula pullulantes: auctorum ſuorum naturæ: nec corporum magnitudine: nec artium exercitio reſpondebant. His tamen apud deluſas pręſtigiis mẽtes diuinitatis acceſſit opinio. Nec mirandum ſi prodigialibus eorum portẽtis adducta barbaries, in adulterinę religionis cultum conceſſerit: Cum latinorum quoq; prudentiam perlexerit talium quorundam diuinis honoribus celebrata mortalitas. Hæc idcirco tetigerim ne cum pręſtigia portẽta ve perſcripſero lectoris incredula refragetur opinio. His prętermiſſis, propoſitum repetam.

De morte Gram.

Hadingus ſextus rex.

Occiſo Gram Swibdagerus Danię Suetięq; imperiis auctus: fratrem coniugis Guthormum: eadem ſępius flagitante exilio abductum, tributaq; pollicitum Danis pręfecit: Hadingo patris vltionem hoſtis beneficio pręferente. Hic primis adoleſcentię temporibus foelicissimis naturæ incrementis ſummam virilis ętatis perfectionem ſortitus omiſſo voluptatis ſtudio, continua armorum meditatione flagrabat, memor ſe bellicoſo patre natum: omne vitæ tempus ſpectatis militiæ operibus exigere debere. Cuius fortem animum Harthgrepa Vagnhofthi filia amoris ſui illecebris emollire conata ſedula affirmatione certabat, oportere eum primum genialis thori munus ſuis erogare connubiis, quę infantię eius exactioris curę fomẽta porrexerit: primaq; ſubminiſtrarit crepundia. Nec ſimplici verborum exhortatione contẽta: carminis quoq; modo ſic orſa.

Quid tibi ſic vaga vita fluit?
Quid cęlebs tua luſtra teris?
Arma ſequens iugulum ſitiens?
Nec ſpecies tua vota trahit.
Eximia raperis rabie
Labilis in venerem minime.
Cędibus atq; cruore madens
Bella thoris potiora probas.
Nec ſtimulis animum recreas:
Ocia nulla fero ſubeunt.
Luſus abeſt: feritas colitur:
Nec manus impietate vacat
Dum venerem coluiſſe piget.
Cedat odibilis iſte rigor
Adueniat pius ille calor
Et veneris mihi necte fidem
Quę puero tibi prima dedi
Vbera lactis opemq; tuli.

Officium genitricis agens:
Vſibus officioſa tuis.

Quo corporis eius magnitudinem humanis inhabilem amplexibus referente: cuiuſus naturæ contextum dubium non eſſet Giganteo germini reſpondere. Non te moueat (inquit) inſolitus meę granditatis aſpectus. Nunc enim contractioris: nũc capacioris: nunc exilis: nunc defluentis ſubſtantię: modo corrugati: modo explicati corporis ſitum arbitraria mutatione trãſformo. Nunc proceritate cęlis inuehor: nunc in hominem anguſtioris habitus ditione componor. Adhuc heſitante eo: fidemq; dictis habere cunctante: tale carmen adiecit.

Ne paueas noſtri iuuenis commercia lecti:
Corpoream gemina vario ratione figuram:
Et duplicem neruis legem pręſcribere ſueui.
Nam ſequor alternas diuerſo ſchemate formas
Arbitrio variata meo: nunc ſidera ceruix
Aequat: & excelſo rapitur vicina tonanti.
Rurſus in humanum ruit inclinata vigorem:
Contiguumq; polo caput in tellure refigit.
Sic leuis in varios tranſmuto corpora flexus
Ambiguis conſpecta modis: nunc colligit anceps
Strictum membra rigor: nunc gratia corporis alti
Explicat: & ſummas tribuit contingere nubes.
Nunc breuitate premor: nunc laxo poplite tendor
Verſilis: inq; nouos conuerti cęrea vultus.
Nec me mirari debet: qui Protea nouit.
Nunc premit effuſos: modo clauſos exerit artus
Forma ſitus incerta ſui ſpecieſq; biformis.
Quę nunc extricat: nunc membra reuoluit in orbem.
Exero contractos artus, tenſoſq; ſubinde
Corrugo: vultum formis partita gemellis
Et ſortes complexa duas, maiore feroces
Territo concubitus hominum breuiore capeſſo.

Nota de arte magica.

His aſſertis Hadingi concubitu potita: tãto iuuenis amore flagrauit: vt cum eum reuiſendæ patriæ cupidum comperiſſet: virili more culta proſequi non dubitaret, laboribuſq; eius ac periculis intereſſe voluptatis loco duceret. Quo comite, ſuſceptum iter ingreſſa penatibus forte pernoctatura ſuccedit: quorum defuncti hoſpitis funus mœſtis ducebatur exequiis: vbi magicę ſpeculationis officio ſuperũ mentem rimari cupiens diris admodum carminibus ligno inſculptis iiſdemq; linguæ defuncti per Hadingum ſuppoſitis hac voce eum horrendum auribus carmen edere coegit.

Sequitur carmen magice editum.

Inferis me qui retraxit execrandus oppetat
Tartaroq; deuocati ſpiritus pœnas luat.
Quiſquis ab inferna ſede reuocauit
Me functum fatis exanimeq;
Ac rurſum ſuperas egit in auras
Sub ſtyge liuenti triſtibus vmbris
Perſoluat proprio funere pœnas.
En pręter placitum propoſitumq;
Quędam grata parum promere cogor.
Ex hac nāq; pedem ſede ferentes
Anguſtum nemoris aduenientis
Paſſim dęmonibus pręda futuri.
Tunc quæ noſtra chao fata reduxit
Et dedit hoc rurſum viſere lumen
Mire corporeis nexibus indens
Manes elicitos ſollicitando,
Quod niſa eſt temere flebit acerbe.
Inferis me qui retraxit execrandus oppetat
Tartaroq; deuocati ſpiritus pœnas luat.
Nam cum monſtrigeni turbinis atra lues
Intima conatu preſſerit exta graui:
Atq; manus viuos verrerit vngue fero:
Artubus auulſis corpora rapta ſecans:
Tunc Hadinge tibi vita ſuperſtes erit
Nec rapient manes infera regna tuos:
Nec grauis in ſtygias ſpiritus ibit aquas.
Fœmina ſed noſtros crimine preſſa ſuo
Placabit cineres, ipſa futura cinis.
Quę miſeris vmbris huc remeare dedit.
Inferis me qui reduxit execrandus oppetat
Tartaroq; deuocati ſpiritus pœnas luat.

Igitur cū apud prędictū nemus compacto ramalibus tecto noctem agerent: inuſitatę granditatis manus domicilium penitus pererrare conſpecta. Quo monſtro territus Hadingus nutricis opem implorat. Tunc Harthgrepa artus explicans, ac magno ſe turgore diſtendens: manum arctius apprehenſam alumno præbuit abſcindendam. Ex cuius teterrimis vulneribus plus tabi q̃ cruoris manauit. Cuius facti poſtmodum ab originis ſuæ conſortibus laniata pœnas pependit. Neq; illi aut naturæ cōditio: aut corporis magnitudo: quo minus infeſtos hoſtium vngues experiretur opitulata eſt. Spoliatum nutrice Hadingum grandęuus forte quidam altero orbus oculo, ſolitariū miſeratus, Liſero cuidam piratę ſolēni pactionis iure conciliat. Siquidem icturi fœdus veteres veſtigia ſua mutui ſanguinis aſperſione perfundere conſueuerant amicitiarum pignus alterni cruoris commercio firmaturi. Quo pacto Liſerus & Hadingus arctiſſimis ſocietatis vinculis colligati Lokero Curetum tyranno bellum denunciant. Quibus ſuperatis fugientem Hadingum prædictus ſenex ad penates ſuos equo deuehendum curauit: ibiq; ſuauiſſimę cuiuſdā potionis beneficio recreatū vege

Hic primo apparuit Othinus.

Ritus feriēdi fœderis antiquorū.

tiori corporis firmitate cõſtaturum prędixit. Cuius augurii monitum huiuſmodi car
mine probauit.

Hinc te tendentem greſſus profugum ratus hoſtis
Impetet vt teneat vinclis: fauciſq; ferinę
Obiectet depaſcendum laniatibus: at tu
Cuſtodes variis rerum narratibus imple.
Cunq; ſopor dapibus functos exceperit altus:
Iniectos nexus, & vincula dira relide.
Inde pedem referens: vbi ſe mora paruula fundet
Viribus intapidum totis aſſurge leonem
Qui captiuorum iactare cadauera ſueuit:
Inq; truces armos validis conare lacertis:
Et cordis fibras ferro rimare patenti:
Protinus admiſſa vapidum cape faucẽ cruorem
Corporeamq; dapem mordacibus attere malis.
Tunc noua vis membris aderit. tunc robora neruis
Succedent inopina tuis: ſolidiq; vigoris
Congeries penitus neruoſos illinet artus.
Ipſe ſtruam votis aditum, famuloſq; ſopore
Conficiam/ & lenta ſtertentes nocte tenebo.

Et cum dicto relatum equo iuuenem priſtino loco reſtituit. Tunc Hadingus amiculi
eius rimas ſub quo trepidus delitebat, per ſummã rerũ admiratione viſus perſpicuita
te traiciens animaduertit equinis freta patere veſtigiis: prohibituſq; rei inconceſſę ca
ptare conſpectum: plenos ſtuporis oculos a terribili itinerum ſuorum contemplatio=

Handwanus rex Helleſpõti.

ne deflexit. Qui cum a Lokero captus omnem prędictionis euẽtum certiſſimis rerum
experimentis circa ſe peractum ſenſiſſet Handwanum Helleſponti regem apud Du=
nam vrbem inuictis murorum pręſidiis vallatũ mœnibuſq; nouatię reſiſtentem bello
pertentat. Quorum faſtigio oppugnationis aditum prohibente, diuerſi generis aues

Hadingi ſtratagema

loci illius domiciliis aſſuetas per aucupii peritos prendi iuſſit: earumq; pennis accen=
ſos igne fungos ſuffigi curauit. Quę propria nidorum hoſpitia repetentes vrbem in=
cendio compleuere. Cuius extinguendi gratia concurrentibus oppidanis vacuas de=
fenſoribus portas reliquerunt. Adortus Handwanum cepit, eiq; redemptionis nomi=
ne corpus ſuum auro rependendi poteſtatem fecit. Cumq; hoſtem tollere liceret: ſpiri

Swibdagerus opprimitur.

tu donare maluit. adeo ſęuitiam clementia temperabat. Poſt hęc multo orientaliũ ro
bore debellato, Suetiam reuerſus Swibdagerum apud Gudlandiam ingenti claſſe ob
uium pugna adortus oppreſſit. Sicq; non ſolum exterorum manubiis: verũetiam pa=
ternę fraternęq; vindictę trophęis ad eminentem claritatis gradum prouectus: exilio
regnum mutauit: cui patriam non ante repetere q̃ regere cõtigit. Ea tempeſtate cum

Aſtutia Othini. Vpſala ſedes epiſcopalis eſt in Suetia.

Othinus quidam europa tota falſo diuinitatis titulo cenſeretur: apud Vpſalã tamen
crebriorem diuerſandi vſum habebat. Eamq; ſiue ob ĩcolarum inertiam ſiue locorum
amœnitatem ſingulari quadam habitationis conſuetudine dignabatur. Cuius numẽ
ſeptẽtrionis reges propenſiore cultu proſequi cupientes: effigiem ipſius aureo cõple=
xi ſimulacro ſtatuam ſuæ dignationis indicem maxima cum religionis ſimulatione
Bizantium tranſmiſerunt. Cuius etiam brachiorum lineamenta, conſertiſſimo armil
larum pondere perſtringebant. Ille tãta ſui celebritate gauiſus mittentium charitatẽ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

De Frigga vxore Othini.

cupide exoſculatus eſt. Cuius coniunx Frigga quo cultior progredi poſſet adcitis fabris aurum ſtatuę detrahendũ curauit. Quibus Othinus ſuſpendio conſumptis Statuam in crepidine collocauit: quã etiam mira artis induſtria ad humanos tactus vocalem reddidit. At nihilominus Frigga cultus ſui nitorem diuinis mariti honoribus anteponens vni familiarium ſe ſtupro ſubiecit: cuius ingenio ſimulacrum demolita, aurum publicę ſuperſtitioni conſecratum ad priuati luxus inſtrumentum conuertit. Nec penſi duxit impudicitiam ſectari: quo promptius auaritia frueretur. Indigna fœmina quæ numinis coniugio potiretur. Hoc loci quid aliud adiecerim q̃ tale numen hac coniuge dignum extitiſſe! Tanto quondam errore mortalium ludificabantur ingenia. Igitur Othinus gemina vxoris iniuria laceſſitus, haut leui⁹ imaginis ſuę q̃ thori lęſione dolebat. Duplici itaqꝫ ruboris irritamento perſtrictus plenum ingenui pudoris exilium carpſit. Eoqꝫ ſe cõtracti dedecoris ſordes aboliturum putauit. Cuius ſeceſ

Mithotyn

ſu Mithotyn quidam pręſtigiis celeber: perinde ac cęleſti beneficio vegetatus: occaſionem & ipſe fingendę diuinitatis arripuit. Barbaraſqꝫ mentes nouis erroris tenebris circũfuſas pręſtigiarum fama ad cerimonias ſuo nomini perſoluendas adduxit. Hic deorum iram aut numinum violationem confuſis permixtiſqꝫ ſacrificiis expiari negabat. Ideoqꝫ eis vota communiter nuncupari prohibebat: diſcreta ſuperum cuiqꝫ libamenta conſtituens. Qui cum Othino redeunte: relicta præſtigiarum ope, latendi gratia Pheoniam acceſſiſſet: concurſu incolarum occiditur. Cuius extincti quoqꝫ flagitia patuere. Siquidem buſto ſuo propinquantes repentino mortis genere conſumebat, tantaſqꝫ poſt fata peſtes edidit/ vt pene tetriora mortis q̃ vitę monimenta dediſſe videretur. Perinde ac necis ſuę pœnas a noxiis exacturus. Quo malo obfuſi incolæ egeſtum tumulo corpus capite ſpoliant acuto pectus ſtipite trãſfigentes. Id gẽti remedio fuit.

Othini noua ars.

Poſt hęc Othinus coniugis fato priſtinę claritatis opinione recuperata, ac veluti expiata diuinitatis infamia ab exilio regreſſus: cunctos qui per abſentiam ſuam cæleſtium honorum titulos geſſerãt: tanq̃ alienos deponere coegit: ſubortoſqꝫ magorum cœtus veluti tenebras quaſdam ſuperueniente numinis ſui fulgore diſcuſſit. Nec ſolum eos deponendę diuinitatis, verũetiam deſerendę patrię imperio conſtrinxit: merito terris extrudendos ratus qui ſe cęlis tam nequiter ingerebant. Interea Aſmundus Swibdageri filius in vltionem patris pugna cum Hadingo congreſſus: vt filium Henricũ cuius charitatẽ etiam proprio ſpiritui pręferebat fortiſſime dimicantem occidiſſe cognouit: auido fati animo lucem peroſus tali carmen voce compegit.

Aſmundus

Quis noſtra fortis auſit arma ſumere!
Nil proficit caſſis vacillanti nitens.
Lorica iam nec commode fuſum tegit.
Armis ouemus interempto filio.
Cuius mori me cogit imminens amor.
Charo ſuperſtes ne relinquar pignori:
Vtraqꝫ ferrum comprimi iuuat manu.
Nunc bella pręter ſcuta nudo pectore
Exerceamus fulgidis mucronibus.
Ferocitatis fama noſtrę luceat
Audacter agmen obteramus hoſticum.
Nec longa nos exaſperent certamina:
Fugaqꝫ fractus conquieſcat impetus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Quo dicto geminã capulo manũ iniiciens abſq; periculi reſpectu reflexo in tergũ clypeo cõplures in necẽ egit. Igiẽ Hadingo familiariũ ſibi numinũ pſidia poſtulante, ſubito Vagnoftus partibus eius propugnaturus aduehitur. Cuius adũcum Aſmundus gladiũ contẽplatus hoc in vocẽ carmine clamabundus erupit.

Quid gladio pugnas incuruo?
Enſiculus fato tibi fiet:
Framea torta necẽ generabit.
Hoſtem nãq; manu ſuperandum
Carminibus lacerari fidis:
Plus verbis q̃ vi conniſus:
In magna vires ope ponens.
Quid me ſic vmbone retundis
Audaci iaculo minitando?
Cum ſis criminibus miſerandis
Obſitus & maculis refertus.
Infamis ſic te nota ſparſit
Putentem vitiis labeonem.

Hæc vociferantẽ Hadingus haſta traiicit amẽtata. Sed nec mortis Aſmundo ſolatia defuere. Siquidẽ inter exiguas vitę reliquias, vulneratum interfectoris pedẽ perpetua claudicatione mulctauit: cladẽq; ſuã, paruulo vltionis momento memorabilẽ reddidit. Ita alterum mẽbri debilitas, alterũ vitę finis excepit. Corpus eius ſolẽni funere elatũ apud Vpſalã regiis procuratur exequiis. Cuius coniunx Gũnilda ne ei ſupereſſet: ſpiritũ ſibi ferro ſurripuit. Virũq; fato inſequi: q̃ vita deſerere præoptauit. Huius corpus amici ſepulturę mandantes: mariti cineribus adiunxerunt. Dignã eius tumulo rati cuius charitatẽ vitę prętulerat. Iacet itaq; Gũnilda aliquãto ſpecioſius virũ buſti q̃ thori ſocietate complexa. Poſt hęc Hadingo victore Suetiã populante Aſmũdi filius Vffo nomine conferendę manus diffidẽtia adductus: in Daniã exercitũ traiicit: hoſtileſq; lares inceſſere: q̃ proprios tueri ſatius duxit: opportunũ propulſandarũ iniuriarũ genus exiſtimans, qđ ab hoſte pateretur inferre. Ita Danis ad propria defenſanda redire cõpulſis, ſalutẽq; patrię exterarũ rerũ dominio pręferẽtibus domeſticũ ſolũ hoſtilibus armis vacuefactũ repetiit. Igitur cũ Hadingus e bello Suetico regreſſus ærarium ſuũ quo bellis ac ſpoliis quęſitas opes excipere conſueuit: furto violatũ animaduerteret: continuo cuſtodẽ eius Glumerũ ſuſpendio conſumpſit: callidoq; cõmenti genere edixit: vt ſi quis e noxiis ablata referre curaſſet honoris locum quẽ Glumerus poſſederat obtineret. Quo promiſſo ſontiũ quidã beneficii percipiendi q̃ criminis tegendi ſtudioſior redditus: pecuniã regi reportandã curauit. Quem conſcii in ſummã principis amicitiã receptum putantes: nec vberius q̃ fidelius honoratum credẽtes: & ipſi pari pręmii ſpe relatis pecuniis reatũ detegunt. Quorũ cõfeſſio primũ honoribus ac beneficiis excepta mox ſuppliciis punita, haut paruũ vitãdę crudelitatis documẽtum reliquit. Dignos dixerim qui ſolutę taciturnitatis pœnas patibulis luerent. Quos cum ſilentii ſalubritas tutos pręſtare poſſet, vocis ſtoliditas in exitium pertraxit. His geſtis Hadingus per ſummũ integrandi belli apparatũ hyberna permenſus verno ſole frigoribus liquatis Suetiã repetit: ibiq; luſtrũ militando confecit. Cuius milites diuturnæ expeditionis negotio conſumptis alimẽtis ad vltimã pene tabem redacti: ſylueſtribus fungis famẽ lenire cœperunt. Tandẽ per ſummã neceſſitatis indigentiam cõmandu-

De morte Gũnildę.

Vffo.

Calliditas Hadingi.

Fames

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

catis equis, ad poſtremum canina cadauera corporibus indulſerūt. Sed neq; huma nis artubus veſci nephas habitum. Itaq; Danis ī extremas deſperationis anguſtias compulſis: nocte concubia ſine auctore tale caſtris carmen inſonuit. *De miſera-bili euētu.*

Tetro penates omine patrios
Liquiſtis: hoc rus marte ſequi rati.
Quæ vana mentes ludit opinio!
Quæ cęca ſenſus corripuit fides!
Hoc arbitrantes poſſe ſolum capi!
Non amplitudo Suetica cedere:
Non exterorum marte valet quati.
At ſumma veſtri defluet agminis
Cum marte veſtros cœperit aggredi:
Nam cum ferocem vim fuga ſoluerit
Et pręliorum pars vaga labitur
In terga dantes marte prioribus
Cędis poteſtas liberior datur.
Maiorq; ferri parta licentia
Cum ſors rebellem pręcipitem fugat:
Nec tela tendat: quem metus abſtrahit.

Quod præſagiū crebra Danorū cęde ſequens lucis euētus impleuit. Nocte poſtera vocem huiuſmodi incerto auctore editā Suetica auribus iuuentus excepit.

Quid me ſic Vffo prouocat ſeditione graui
Pœnas daturus vltimas! confodietur enim
Multa premendus cuſpide. exanimiſq; ruet
Audaciam cœpti luens. nec petulantis erit
Liuoris intactum ſcelus. augurioq; meo
Cum bella primum geſſerit: contuleritq; manum:
Excepta membris ſpicula corpus vbiq; petent
Crudoſq; hyatus vulnerum faſcia nulla premet
Nec ampla plagarum loca contrahet vlla ſalus.

Eadē nocte cōgreſſis exercitibꝰ duo Senes humano hitu tetriores capitibꝰ comaua cuis iter ſiderū micatꝰ triſte viſu caluitiū ꝑferētes cōtrariis votoꝝ ſtudiis mōſtri feros diuiſere conatꝰ. Siqdē alter Danoꝝ ꝑtibꝰ ītēdebat: alter Sueonū ſtudioſꝰ exta bat. Victꝰ Hadigꝰ cū ī helſingiā cōfugiſſet: ibiq; ſolis feruore ꝑcalefactū corpꝰ frigida maris aqua ſublueret: īauditi gn̄is beluā crebris ictibꝰ attētatā opp̄ſſit: necatāq; in caſtra perferēdā curauit. Quē facto ouātē obuia fœmina hac voce compellat. *Monſtroſi duo.* *Hadingi facinus.*

Seu pede rura teras ſeu ponto carbaſa tendas
Infeſtos patiere deos: totumq; per orbem
Propoſitis inimica tuis elementa videbis.
Rure rues: quatiere mari: dabiturq; vaganti
Perpetuus tibi turbo comes. nec deſeret vnq̄
Vela rigor. nec tecta tegent. quæ ſi petis icta
Tempeſtate ruent. diro pecus occidet algu.
Omnia pręſentis ſortem vitiata dolebunt.
Vt ſcabies fugiere nocens. nec tetrior vlla

Vffo Suecie rex.

Helsingia

Peſtis erit.tantum pœnę vis cœlica penſat.
Quippe vnum e ſuperis alieno corpore tectum
Sacrilegę necuere manus.ſic numinis al mi
Interfector ades.Sed cum te exceperit ęquor
Carceris ęolici laxos patiere furores.
Te Zephyrus boreaſq; ruens,te proteret auſter:
Et cõiuratos certabunt edere flatus
Donec diuinũ voto meliore rigorem
Solueris:& meritã tuleris placamine pœnam.

Regreſſus igĩt Hadingus eodẽq; cũcta tenore ꝑpeſſus trãquilla quęque ꝓprio turbidabat aduẽtu. Siqdẽ nauigãte eo oborta nimbi vis igẽti claſſẽ tẽpeſtate cõſũpſit Naufragũ hoſpitia petentẽ:ſubita penatiũ ſtrages excepit.Nec ante malo remediũ fuit q̃ ſcelere ſacrificiis expiato cũ ſuperis ĩ gratiã redire potuiſſet.Siquidẽ ꝓpiciãdorũ numinũ gratia/Frø deo rẽ diuinã furuis hoſtiis fecit.Quẽ litationis morẽ annuo feriarũ circuitu repetitũ:poſteris imitãdũ reliqt.Frø blod Sueões vocãt.

De frø deo

Cũq; forte gigantũ quendã nitherorũ Regis Haquini filiã Regnildã pactũ animaduerteret:indignam rei conditionem peroſus per ſummam futuræ copulę deteſtationem ingenuo auſu nuptias pręcucurrit.Noruagiãq; profectus: tam fœdum regię virginis amatorem armis oppreſſit.Adeo nanq; virtutẽ ocio prętulit:vt cum regiis deliciis frui liceret non ſolum ſuas,verum etiã alienas iniurias propulſare omni voluptate iocundius duceret.Auctorẽ beneficii puella crebris obtuſum vulneribus ignara medendi cura proſequitur.Cuius ne notitiam ſibi tẽporis interiectus eriperet:crus eius annulo vulneri incluſo obſignatũ reliquit. Eadẽ poſtmodũ a patre eligendi mariti libertate donata:cõtractã cõuiuio iuuẽtutẽ curioſiore corporũ attrectatione luſtrabat.depoſita quõdã inſignia ꝑquirẽs.Spretis oĩbus.Hadĩgũ latentis annuli indicio deprę hẽſum amplectitur.eiq; ſe cõiugẽ donat.qui cõiugio ſuo gigãtẽ potiri paſſus nõ fuerat.Apud quã diuerſante Hadingo, mirũ dictu prodigiũ incidit. Siquidẽ cœnãte eo:fœmina cicutarũ gerula:ꝓpter foculũ humo caput extuliſſe cõſpecta:porrectoq; ſinu percũctari viſa:qua mũdi parte tã recẽtia gramina brumali tempore fuiſſẽt exorta.Cuius cognoſcendi cupidũ regẽ proprio obuolutum amiculo refuga ſecum ſub terras abduxit. Credo diis infernalibus ita deſtinantibus vt in ea loca viuus adduceretur: quę moriẽti petenda fuerat.Primũ igitur vapidę cuiuſdã caligis nubilũ penetrãtes:perq; callẽ diuturnis adeſũ meatibus ĩcedẽtes:quoſdã prætextatos amictoſq; oſtro ꝓceres cõſpicãtur.quib⁹ ꝓteritis loca demũ aprica ſubeũt:quę delata a fœmina gramina ꝓtulerũt. Progreſſiq; ꝓcipitis lapſus ac liuẽtis aquę fluuiũ diuerſi generis tela rapido volumine detorquentẽ eũdẽq; põte meabilẽ factũ offẽdũt.Quo ꝑtrãſito binas acies mutuis viribus cõcurrere cõtẽplãtur.Quarũ cõditionẽ a fœmina ꝑcũctãte Hadingo, ii ſunt inquit qui ferro in necẽ acti cladis ſuę ſpeciẽ cõtinuo proteſtant̃ exẽplo:præſentiq; ſpectaculo pręteritę vitę facinus ęmulant̃.Prodeũtib⁹ murus aditu tranſcenſuq; difficilis obſiſtebat.Quẽ fœmina nequicq̃ trãſilire conata cũ ne corrugati quidẽ corporis exilitate proficeret/galli caput quẽ ſecũ forte deferebat abruptũ vltra mœnium ſepta iactauit:ſtatimq; rediuiuus ales reſumpti fidem ſpiraculi claro teſtabat̃ occentu.

De mirabili prodigio

Hading⁹ viuus ductus ẽ ad ĩferos.

Corrugati corporis

Regreſſus igitur Hadingus patriãq; cũ cõiuge repetere orſus ĩminẽtiũ ſibi piratarum inſidias celeri nauigatione caſſauit.Qui licet iiſdẽ pene flatibus iuuarẽtur

Hadingi reditus

ipſum tñ ęquora p̄ſulcātē paribꝰ velis occupare nō poterāt. Inter hęc Vffo cū mirę
pulcritudinis filiā haberet: potiturū ea ꝗ vita Hadingū ſpoliaret edixit. Quo pa=
cto Thuningus q̄dā admodū ſollicitatꝰ adcita Byarmēſiū manu votiuū ſtuduit īpe
trare ꝓgreſſum. Quē excepturus Hadingus dū claſſe Noruagiā p̄teriret: aīaduer=
tit ī littore Senē crebro amiculi motu appellādi nauigii monitꝰ afferētē. Quē repu
gnātibꝰ ſociis dānoſumq; ꝓfectiōis diuerticulū affirmātibꝰ, naue ſuſceptū cēturiā
di exercitꝰ auctorē habuit: ī ordināda agminū ratiōe curioſius attēdere ſolitū / vt
prima per Dyadē phalāx, ac ꝑ tetradē ſecūda cōſtaret: tertia vero octoadis adiectio
ne ſuccreſceret: ſempq; priorē īſequens duplicitatis augmēto trāſcēderet. Idē quoq;
funditorū alas in extremā aciē cōcedere iuſſit: eiſq; ſagittariorū ordines ſociauit.
Ita digeſtis in cuneū cateruis, ipſe poſt bellatorū terga cōſiſtēs ac folliculo quē cer=
uici īpēſum habebat, balliſtā extrahēs: q̄ primū exilis viſa: mox cornu tēſiore ꝓmi=
nuit: denos neruo calamos adaptauit. Qui vegetiore iactu pariter ī hoſtē detorti,
totidē numero vulnera cōfixerūt. Tūc Byarmēſes arma artibꝰ ꝑmutātes carmini
bus ī nymbos ſoluere cœlū lętāq; aeris faciē triſti imbriū aſꝑgine cōfuderūt. Ecō
trario Senex obortā nymbiū molē obuia nube pellebat: madorēq; pluuię nubilo caſti
gabat obiectu. Victorē Hadigū dimiſſus Senex: nō vi hoſtili: ſed volūtario mortis
genere cōſumēdū p̄dixit. clariſq; bellis obſcura ac longinquis finitima p̄ponere ve=
tuit. Quo relicto Hadingus ab Vffone ꝑ colloquii ſimulationē ī Vpſalā accerſitus
amiſſis ꝑ inſidias ſociis: noctis habitu ꝓtectus aufugit. Nā Danis ędis ī quā cōui=
uii noīe cōtracti fuerāt / exceſſum petētibꝰ: p̄ſto erat ꝗ cuiuſq; exertū foribus caput
ferro demeteret. Cuiꝰ facti iiuriā p̄lio īſecutꝰ Vffonē oppreſſit: eiuſq; corpꝰ depoſi
to odio cōſpicui operis Mauſoleo mādauit: amplitudinē hoſtis elaborato buſti ſplē
dore confeſſus. Ita quē viuum hoſtili ſtudio inſectari ſolebat: extinctū honoris im=
pendio decorabat. Et vt ſibi deuictæ gentis animos cōciliaret: fratrē Vffonis Hun
dingum regno pręfecit. ne imperium potius in exteros tranſfuſum: q̄ in Aſmundi
familia continuatum videretur. Cunq; ſublato iam ęmulo cōplures annos per ſum
mā armorum deſuetudinē rerum agitatione vacuus exegiſſet: tandem diutinū ru
ris cultum nimiamq; maritimarū rerum abſtinentiā cauſatus, & quaſi bellum; pa=
ce iocundius ratus: talibus ſeipſum culpare deſidię modis aggreditur.

De quodā Sene.

Dolus Sueonū cōtra Danos.

Suetia victa eſt a Danis ſecūdo.

Hundingꝰ p̄ficitur regno.

Quid moror in latebris opacis
Collibus implicitus ſcrupoſis:
Nec mare more ſequor priori:
Eripit ex oculis quietem
Agminis increpitans lupini
Stridor: & vſq; polum leuatus
Queſtus inutilium ferarum
Impatienſq; rigor leonum.
Triſtia ſunt iuga vaſtitaſq;
Pectoribus truciora fiſis.
Officiunt ſcopuli rigentes
Difficiliſq; ſitus locorum
Mentibus ęquor amare ſuetis.
Nam freta remigiis probare
Officii potioris eſſet:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Mercibus ac ſpoliis ouare
Aera aliena ſequi locello;
Aequoris inhiare lucris
Q̄ ſalebras nemorumq; flexus
Et ſteriles habitare ſaltus.

Cuius vxor ruralis vitę ſtudio maritimarũ auiũ matutinos pertęſa concẽtus quã
tum in ſiluestrium locorum vſu voluptatis reponeret: hac voce detexit.

Me canorus angit ales immorantem littori
Et ſoporis indigentem garriendo concitat.
Hinc ſonorus æſtuoſę motionis impetus
Ex ocello dormientis mite demit ocium.
Nec ſinit pauſare noctu mergus alte garrulus
Auribus faſtidioſa delicatis inſerens:
Nec volentem decubare recreari ſuſtinet
Triſtiore flexione diræ vocis obſtrepens.
Tutius ſiluis fruendum dulciuſq; cenſeo
Quis maior quietis vſus, luce, nocte carpitur
Q̄ marinis immorari fluctuando motibus.

Toſto facinoroſus.

Eodẽ tpe Toſto qdã obſcuro lutię loco ortus ferocitate clarꝰ emerſit. plębe nãq; va-
rio petulãtię gñe laceſſita, late crudelitatis famã extulit: tãtaq; malignitatꝭ opinio
ne ꝑcrebuit: vt facinoroſi cognoĩe notaret. Sed nec exteroꝝ ĩiuriis abſtinẽs: poſt fœ

Syfridus dux.

dã patrię vexationẽ: etiã *Saxoniã* tẽtat. Cuiꝰ duce *Syfrido* laborãtibus ꝑlio ſociis
pacẽ petẽte: fore qđ ab ipſo poſcebat aſſeruit: dũmodo ſibi gerẽdi cũ Hadingo bellĩ
ſocietatẽ polliceri voluiſſet. Refragãtẽ illũ, cõditiõiq; parere metuẽtẽ, acri minarũ
gñe ad eã quã optabat ꝓmiſſionẽ ꝑduxit. Fit eñ vt qđ blãde nõ ſtruit: minaciter ĩ-
petret. A quo terreſtri negocio ſupatus Hadingus, cũ victoris claſſem ĩter fugiẽdũ
reptã ꝑfoſſis lateribꝰ nauigationi inutilẽ reddidiſſet: cõceſſam ſcaphã in altũ dire
xit. Quẽ Toſto occidiſſe ratus cũ diu ĩter ꝓmiſcua necatorũ cadauera q̄ſitũ reperi-
re nõ poſſet / ad claſſem regreſſus aĩaduertit eminꝰ myoparonẽ mediis maris æſti-
bus fluctuantẽ. Quẽ cũ adductis ĩ altũ nauigiis ꝑſequi ſtatuiſſet: fractiõis ꝑiculo re
uocatus ęgre littus repetiit. Tũc correptis ĩtegris cœptũ vię genꝰ exequit. Hadin-
gus occupari ſe vidẽs: ꝑcontari comitẽ cœpit an nandi vſum calleret, negãteq; eo
fugę diffidẽtia ſpõte euerſi nauigii cõcauas ꝑtes amplexus mortis fidẽ ĩſequẽtibus
fecit. Securũ deinde Toſtonẽ inopinatũq; & ſpoliorũ reliquiis auidiꝰ ĩcubãtẽ ador
tus: ꝓſtrato exercitu p̄dã deſerere coegit, ſuãq; eiꝰ fuga vlciſcit. Nec Toſtoni ĩ vin-
dictã ſui animꝰ defuit. Nã cũ ob accepti vulneris magnitudinẽ reparãdarũ ĩtra pa
triã viriũ copiã nõ haberet: legati titulo Britãniã petiit. In qua ꝓfectiõe nauigatio
nis ſocios ĩ aleę luſum ꝑ laſciuiã cõtraxit: rixãq; a teſſerarũ iactibꝰ ortã funeſta cæ-
de finire docuit. Ita placido exercitii genere diſcordiã per totũ nauigium diffudit,
cruentãq; pugnã mutatꝰ lite iocus ꝓgenuit. Et vt aliquod ex alieno malo cõmodũ

Collo.

caperet: correptis ĩterfectorũ pecuniis Collonẽ quendã piratica tũc tẽporis ĩſignẽ
adciuit. Quo comite paruo poſt in patriã reuerſus cũ Hadingo ſuã q̄ militũ fortu

Priſcorum ducũ mos.

nã expẽdere pręoptãte ex ꝓuocatione cõgreſſus occidit. Nolebãt eñ priſcę fortitu
dinis duces vniuerſorũ diſcrimine exequi qđ paucorũ ſorte ꝑagi potuiſſet. His
geſtis Hadingo defunctę cõiugis ſpecies per quietẽ obſeruata, ſic cecinit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Belua nata tibi eſt rabiem domitura ferarum:
  Queqꝫ truci rapidos atteret ore lupos.
  At poſt pauca ſubiunxit.
Fac caueas. ex te nocuus tibi prodiit ales
  Felle ferox bubo: voce canorus olor.

Rex mane ſopore diſcuſſo cuidā cōiecturarū ſagaci viſum exponit. Qui lupi noīe futurę ferocitatis filiū interp̄tatꝰ: Oloris vocabulo filiā denotauit. illū hoſtibꝰ pniciosū: hāc p̄ri īſidioſā fore p̄ſagiēs. Euētus augurio rn̄dit. Siqdē Hadigi filia Vluilda p̓uato cuidā Guthormo denupta ſiue copulę īdignitate ſiue claritatꝭ affectatione pmota maritū ī parētꝭ cędē abſqꝫ pietatꝭ reſpectu ſollicitat. Reginā ſe q̃ regꝭ filiā cēſeri malle p̄fata. Cuiꝰ exhortatiōis modū iiſdē pene verbis qbus ab ipſa editꝰ fuerat explicare cōſtitui. Qui fere hmōi erat. O miſerā me cuius nobilitatē diſpar copulę nexus obtenebrat. O infelicē cuius ſtēmati ruſtica iugat̄ humilitas. O infortunatā principis prolē quā thori lege plębeius æquiparat. Miſerandā regis filiā: cuiꝰ decorē ignauus p̄r in abſoletos ac deſpicabiles trāſmiſit amplexus. Infauſtā matris ſobolē: cuiꝰ felicitati thori cōmerciū derogat. cuius mūditiā īmūditia ruralis attrectat: dignitatē indignitas vulgaris inclinat: īgenuitatē/conditio maritalis extenuat. At ſiquis tibi vigor ineſt. Si qua mentē virtus poſſidet: ſi dignum te regis generū probas ſocero faſces eripe. genus probitate redime. Proſapię defectū virtute æſtima. Sanguinis dānum animo penſa. Fœlicior eſt honos audacia q̃ hæreditate quęſitus. Melius virtute culmen: q̃ ſucceſſione conſcenditur. Aptius honores meritū: q̃ natura conciliat. Adde ꝙ ſenectutē ſubruere nephas non eſt: quæ proprio in ruinā pondere ſuppreſſa deuergit. Sufficient ſocero tot tēporum faſces: ſenilis tibi poteſtas obueniat. Quę ſi te fruſtrata fuerit: alteri cedet. Lapſui vicinū eſt/quicquid ſenio cōſtat. Sat illi regnaſſe ſit. Tibi quādoqꝫ pręeſſe conueniat. Malo pręterea virū regnare q̃ patrē. Malo regis cōiunx q̃ nata cenſeri. Melius eſt principē intus amplecti q̃ exterius venerari. Glorioſius nubere regi q̃ obſequi. Ipſe quoqꝫ tibi ſceptrū q̃ ſocero malle debeas. Proximū ſibi quēqꝫ natura cōſtituit. Aderit cœpto facultas: ſi facto voluntas acceſſerit. Nihil eſt qđ nō ingenio cedat. Inſtaurādū epulū eſt. exornandū cōuiuiū. prouidēdi paratus. Inuitādus ſocer. fraudi viā familiaritas ſimulata pręſtabit. Nullo melius q̃ affinitatis nomine inſidię tegūtur. adde ꝙ temulentia promptū cędi iter aperiet. Cunqꝫ rex capitis cultui intētus fabulis mentem barbæ manū intulerit: pilorūqꝫ perplexionē crinali ſpico ſeu pectinis enodatiōe diſcreuerit: applicari ferrū viſceribus ſentiat. Minor occupatis ſolet cautela pquiri: dextera tua tot ſcelerū vindex accedat. Piū eſt vltricē miſerorū manū extēdere. Talibus inſiſtēte Vluilda: vir ſuggeſtiōe victus īſidiis operā pollicet̄. Interea Hadingus generi dolū cauere ſomnio monitꝰ: petito cōuiuio qđ ei filia charitatis ſimulatione parauerat: armatorū nō longe p̄ſidia ſtatuit. Quibꝰ aduerſum īſidias cū res exigeret vteret̄. Quo cibū capiēte: ſatelles ī fraudis miniſteriū adcitus occultato ſub veſte ferro opportunū ſceleri tēpus tacitus expectabat. Quo rex aīaduerſo collocatis in vicino militibꝰ ſignū lituo dedit. Quibus cōtinuo opē ferētibꝰ dolū in authorē retorſit. Interea rex Sueonū Hundingus occaſum Hadingi falſo acceptū nūcio inferiis exceptturꝰ optimatibꝰ cōtractis eximię capacitatis doliū cereali liquore cōpletū delitiarū loco mediū conuiuiis apponi pręcepit. Et ne quid celebritatis deeſſet ipſe miniſtri partibus aſſumptis pincernam agere cunctatus non eſt. Cumqꝫ exe-

Vluildę in patrē fraus

Vluildę adhortatio

Mors Hundingi regis Suetiæ.
Mors Hadingi regis Daciꝫ.

quẽdí officii gratia regiã ꝑluſtraret:offenſo gradu ĩ doliũ collapſus interclusum humore ſpiritũ reddidit:deditq; pœnas ſiue orcho quẽ falſa exequiarũ actiõe placabat/ſiue Hadĩgo cuiꝰ iteritũ mẽtitꝰ fuerat.Quo cognito Hadĩgus parẽ veneratori gratiã relaturꝰ extĩctoq; ſupeſſe nõ paſſus:ſuſpẽdio ſe vulgo ĩſpectãte conſumpſit.

Frotho rex ~~ſeptimus.~~ nonus.

Circa annum mundi 3203 Anno 10 Ioathan regis Iuda quo anno Roma condita est. N.P.H.

Finis Libri primi.Sequitur Secundus de Frothone Hadingi filio/qui erat ſeptimus rex Daciꝫ & vulgo dicebatur Frothe geſfmylde.i.liberalis.

Adingo filiꝰ Frotho ſuccedit:cuiꝰ varii inſigneſq; caſus fuere.Pubertatis annos emenſus iuueniliũ ꝑferebat cõplemẽta virtutũ. Quas ne deſidiꝫ corrũpẽdas ꝑberet:abſtractũ voluptatibꝰ animũ aſſidua armorũ intẽtione torquebat.Qui cũ paterno thezauro bellicis operibus abſumpto/ſtipẽdiorũ facultatẽ qua militem aleret nõ haberet:attẽtiuſq; neceſſarii vſus ſubſidia circũſpiceret:tali ſubeuntis indigenꝫ carmine concitatur.

Vaticiniũ de theſauro.

Inſula non longe eſt prꝫmollibus edita cliuis
Collibus ꝫra tegens:& opimꝫ conſcia prædꝫ.
Hic tenet eximium montis poſſeſſor aceruũ
Implicitus giris ſerpens crebriſq; reflexus
Orbibus:& caudꝫ ſinuoſa volumina ducens:
Multipliceſq; agitans ſpiras:viruſq; profundens.
Quem ſuperare volens clypeo:quo conuenit vti
Taurinas intende cutes,corpuſq; bouinis
Tergoribus tegito:nec amaro nuda veneno
Membra patere ſinas.ſanies quod conſpuit vrit.
Lingua triſulca micans patulo licet ore reſultet
Triſtiaq; horrifico minitetur vulnera rictu:
Intrepidum mentis habitum retinere memento.
Nec te permoueat ſpinoſi dentis acumen:
Nec rigor aut rapida iactatum fauce venenum.
Tela licet temnat vis ſquamea:ventre ſub imo
Eſſe locum ſcito quo ferrum mergere phas eſt.
Hunc mucrone petens medium rimaberis anguem.
Hinc montem ſecurus adi:preſſoq; ligone
Perfoſſos ſcrutare cauos.mox ꝫre crumenas
Imbue,completamq; reduc ad littora puppim.

Credulꝰ Frotho ſolitariꝰ ĩ ĩſulã traiicit:ne cõitatior beluã adorireť q̃ atlethas aggredi moris fuerat.Quꝫ cũ aqs pota ſpecũ repeteret ĩpactũ Frothõis ferrũ aſpo cutĭ horrore cõtẽpſit.Sed & ſpicula q̃ ĩ eã cõiecta fuerãt:eluſo mittẽtis conatu lꝫſiõis irrita reſultabãt.At vbi nil tergi duritia ceſſit:vẽtris curioſius ãnotati mollities ferro patuit.q̃ ſe morſu vlciſci cupiẽs:clypeo dũtaxat ſpĩoſũ orĭ acumẽ ĩpegit.Crebris deĩde liguã micatibꝰ ducẽs:vitã ꝑit ac virꝰ efflauit.Reptꝫ pecũiꝫ regẽ locupletẽ fecere.qbꝰ ĩſtructꝰ:claſſe Curetũ ꝑtibꝰ admoueť.Quoꝝ rex Dorno piclosi belli metu hmõi ad milites orõnẽ habuiſſe ferť.Extnũ ꝓceres hoſtẽ & totiꝰ ferme occidẽtis ar

Dornonis Curetũ regis oratio.

mis opibuſqꝫ ſuccinctū ſalutarem pugnę cunctationē ſectantes inediæ viribus obti
nēdū curemus. Internū hoc malum eſt. difficillimū ęre domeſticū debellare pericu-
lum. Facile famelicis obuiatur. Melius aduerſariū eſurie ꝗ armis tentabimus. Nul
lū hoſti inedia acrius iaculū adacturi. Edax viriū peſtis edendi pœnuria nutritur:
Armorū opem alimentorū inopia ſubruit. Illa quieſcētibus nobis tela contorqueat
illa pugnæ ius officiūqꝫ ſuſcipiat: diſcriminis expertes diſcrimen licebit inferre.
Exangues abſqꝫ ſanguinis detrimēto p̄ſtare poterimus. Inimicū ocio ſuperare phas
eſt. Quis dānoſe ꝗ tuto dimicare maluerit? Quis cū īpune certare liceat: pœnā ex-
periri contēdat? Felicior armorū ſucceſſus aderit ſi p̄uia fames bellū cōmittit. Hac
primā cōfligēdi copiā duce captemus. Caſtra noſtra tumultꝰ expertia maneāt. Illa
noſtri loco decernat. Quę ſi victa ceſſerit: ociū rūpendū eſt. Facile ab īdefeſſo laſſitu
dine cōcuſſus opprimit̄. Adeſa marcore dextera pigrior ī arma ꝑueniat. Lentiores
ferro manꝰ dabit quē quiſpiā priꝰ labor exhauſerit. Pręceps victoria eſt vbi tabe cō
ſumptus cū robuſto cōgredit̄. Taliter indēnes aliis danoꝝ auctores fore poterimꝰ.
His dictis ꝗcūqꝫ tutatu difficilia aīaduertit defenſiōis diffidētia populatus: adeo
hoſtilē ſęuitiā ī vaſtāda patria ꝑcucurrit: vt nihil qđ a ſuꝑuenientibꝰ occupari poſ
ſet ītactū reliqueret. Maiorē deīde copiarū partē indubitatę firmitatis municipio
cōplexus: ab hoſte ſe circūſideri ꝑmittit. Cuiꝰ Frotho oppugnādi diffidētia cōcita
tus: cōplures īſolitę ꝓfunditatis foſſas ītra caſtra fieri, latēterqꝫ ꝑ corbes humū ege
ri & ī fluuiū mœnibꝰ ꝓpīquū tacite diſiici iuſſit. Quē dolū crebro ceſpite foſſis ſu
peraddito, occultādū curauit: incautū hoſtē p̄cipitio cōſumpturꝰ: futurūqꝫ ratꝰ vt
ignaros deſidētis glebę lapſus obrueret. Poſt hęc ſimulato metu caſtra pauliſper de
ſerere cœpit. Quibꝰ īminētes oppidanos paſſimqꝫ eluſis veſtigiis ī foueas ꝓuolutos
īgeſtis deſuꝑ iaculis trucidauit. Inde ꝓfectꝰ ī Trānonē Rutenę gētis tyrānū īcidit:
cuiꝰ maritimas copias ſpeculaturꝰ: crebros clauos ex fuſtibꝰ creat: iiſdēqꝫ carabū
onerat. Quo hoſtilē noctu claſſem ſubiēs imas nauigiorū ꝑtes terebro ſautiat. Quę
ne repētinū vndarū paterent̄ īcurſum, patētia foraminū loca ꝓuiſis ātea clauis ob-
ſtruit: terebriqꝫ dānū ſtipitibꝰ p̄ēſat. At vbi foraminū copiā mergēdę claſſi ſuffice
re credidit: dēptis obſtaculis prōptū aquis aditū patefecit, hoſtilēqꝫ claſſem ſua cir
cūfundere ꝓperauit. Ancipiti ꝑiculo circūuēti Ruteni: armis priꝰ an vndis reſiſte
rēt hęſitabāt. Naufragio ꝑeūt dū nauigiū ab hoſte vīdicare cōtēdūt. Internū diſcri
mē externo atrociꝰ erat: dū foris ferrū ſtrīgūt: ītus fluctibꝰ cedūt. Bina ſimul ī mi-
ſeros ꝑicula graſſabant̄. Incertū erat celeriꝰ nando ſalꝰ an dimicādo peteret̄. Mediū
pugnę certamē noua fati diremit occaſio. Geminę mortes vno ferebant̄ īceſſu: duæ
leti vię ſociū egere ꝑiculū. Ambiguū erat ferrū magis an fretū afficeret: gladios ꝓ
pulſantē tacitꝰ fluctuū allapſus excepit. Ecōtrario fluctibꝰ obuiātē obuius enſis īpli
cuit. Aquaꝝ eluuies cruoris aſꝑgine fœdabat̄. Victis itaqꝫ Rutenis patria Frotho
ni repetit̄. Qui cū legatos in Ruſciā exigēdi tributi ſtudio miſſos incolarū ꝑfidia
atroci mortis genere cōſumptos aīaduerteret: duplici iniuria permotus: vrbē Ro
talā arcta admodū obſidione perſequitur. Qua ne fluuii interſtitio prohibēte tar-
dius potiret̄: vniuerſam aquę molē noua riuorū diuerſitate partitus ex ignotę pro
funditatis alueo meabilia vada perfecit. Nec ante deſtitit ꝗ rapidior vortex diui-
duo minoratus excurſu languidiore vndas lapſu ageret: ac per exiles flexus vadoſa
paulatim cōſtrictione rareſceret. Ita amne domito oppidū naturę p̄ſidio vacuū in-
offenſa militū irruptione proſternit, His geſtis ad vrbē Paltiſcā exercitū contulit.

Frothonis Stratagema.

Trāno Rutenorū rex.

Rutenorū periculum

Ruteni vincuntur.

Aquarum diductio.

Rūteni

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Stratage= ma nouum

Quã viribus inuictã ratus:bellum fallacia mutauit. Siquidem paucis admodum conſciis ignotæ opacitatis latebras petiuit:extinctũq; ſe quo minꝰ hoſti terroris afferret: vulgo nuntiari pręcepit. Additę in fidẽ exequię tumuluſq; conſtructus. Sed & milites conſcio fraudis mœrore ſimulatum ducis obitũ proſequuntur. Qua fama Rex vrbis Veſpaſius perinde ac victoria potitus:tam languidã ac remiſſam defenſionẽ egit: vt hoſtibus irrũpendi poteſtate facta, inter luſus ac ocia necaretur. Vrbe capta Frotho ſpe orientis imperium cõplexus: Anduani mœnibus admouetur. Qui quondã ſuccenſæ per Hadingum vrbis admonitus cunctos eius penates domeſticis auibus vacuefecit: quo minus ſimilis iacturę periculo mulctaretur. Nec noua Frothoni calliditas defuit. Quippe permutata cum ancillulis veſte: peritã ſe pugnandi puellã ſimulat: depoſitoq; virili cultu: fœmineum ęmulatus tranſfugę titulo oppidum petit. Illic omnibus curioſius exploratis poſtridie emiſſo comite exercitum muris affore iubet, portaſq; ſua pandendas opera pollicetur. Taliter eluſis vigilibus: Vrbs ſomno ſepulta diripitur: ſecuritatis pœnas interitu luẽs, deſidiaq; ſua q̃ hoſtium virtute miſerior. Nihil enim in re militari pernicioſius animaduertitur: q̃ per ocium metu vacuum ſolutis neglectiſq; rebus nimia fiducię pręſumptione torpeſcere. Anduanus cum patrię res perditas euerſaſq; conſpiceret: Regias opes nauibus impoſitas vt vndas potius q̃ hoſtem ditaret in altũ demerſit: q̃q̃ ſatius fuerat aduerſariorũ fauorem pecunię largitionibꝰ occupare q̃ eius commodum mortalitatis vſibus inuidere. Poſt hęc Frothone filiam in matrimonium per legatos poſcente: cauendum reſpondit: ne rerum proſperitate corruptus victoriæ ſucceſſum in ſuperbiam vertat. Sed potius victis parcere & in deiectorum conditione priſtinum fulgoris habitum venerari meminerit. Diſcatq; in miſerorum ſorte præteritam æſtimare fortunam. Curandum itaq; ne cuius affinitatem expetat: imperium rapiat: & quã nuptiis illuſtrare geſtiat: obſcuritatis ſordibus reſpergat: matrimonii dignitatem auaritiæ ſtudio corrupturus. Cuius dicti comitate & victorem generũ adſciuit & regni libertatem obtinuit. Interea Sueonum regis Hadingi coniunx Thorilda cum priuignos ſuos Regnerum & Thoraldum: quorum ĩfinito odio tenebatur: vt variis periculorum generibus implicaret: regio tandem pecori pręfeciſſet: Hadingi filia Suanhuita ſororibus in famulitium ſumptis Suetiã petit clariſſimę indolis exitiũ muliebri ingenio pręcurſura. Cumq; prędictos adoleſcentes nocturnis gregum excubiis occupatos diuerſi generis portentis circũfundi videret: ſorores equis deſcendere cupientes tali poematis ſono vetuit.

Supra folio 7.

Veſpaſii regis cędes.

Stratage= ma recens.

De Anduano rege.

Thorildę ĩ priuignos ſęuitia.

Suanhuitæ indoles.

Monſtra quidem video celerem captantia ſaltum:
  Corpora nocturnis pręcipitare locis.
Bella gerit dęmon: & iniquę dedita rixę
  Militat in mediis turba nephanda viis.
Effigie ſpectanda truci: portenta feruntur:
  Hæcq; hominum nulli rura patere ſinunt.
Agmina pręcipiti per inane ruentia curſu
  Hac nos progreſſum ſiſtere ſede iubent.
Flectere lora monent ſacriſq; abſiſtere campis:
  Aruaq; nos prohibent vlteriora ſequi.
Trux lemurum chorus aduehitur precepſq; per autas
  Curſitat: & vaſtos edit ad aſtra ſonos.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Accedunt fauni ſatyris: panumq; caterua
Manibus admixta militat ore fero.
Siluanis coeunt aquili laruęq; nocentes
Cum lamiis callem participare ſtudent.
Saltu librantur furię. glomerantur eiſdem
Larue: quas ſimis fantua iuncta premit.
Calcandus pediti trames terrore redundat
Tutius excelſi terga premantur equi.

Ad hęc Regnerus ſeruū regiū ſe profeſſus tam longinqui a domo exceſſus cauſam aſtruxit ꝙ cum paſtoralis operis gratia rus relegatus pecus cui pręerat amiſiſſet: deſperata recuperatione reditu abſtinere q̄ vltionis pœnā incurrere pręoptaſſet. Et ne fratris conditionē ſilentio pręteriret: tale dictis poema ſubiunxit.

Nos homines non monſtra puta: ſeruoſq; manentes
Per loca paſcendos exagitaſſe greges.
At cum per teneros ageremus tempora luſus:
Forte remota vagum ceſſit in arua pecus.
Cumq; petita diu ſpes deforet inueniendi:
Inceſſit miſeris ſollicitudo reis.
Cumq; boum nuſq̄ veſtigia certa paterent:
Obtinuit mœſtus ſontia corda pauor.
Hinc eſt ꝙ virgę vulnus pœnale verentes,
Duximus in proprios triſte redire lares.
Credidimus q̄ ferre manum pœnamq; ſubire
Tutius aſſuetis abſtinuiſſe focis.
Sic pœnam differre iuuat: reditumq; peroſis
Hac dominum latebra fallere cura manet.
Hac ope neglecti pecoris vitabitur vltor:
Solaq; ſtat noſtris hęc fuga tuta viis.

Tunc Suanhuita ſpecioſiſſimū lineamentorū eius habitū curioſiori cōtēplatione luſtratum impenſius ammirata: regibus te inquit nō ſeruis editū pręradiās luminum vibratus eloquitur. Forma proſapiam pandit. Et in oculorū micatu naturæ venuſtas elucet. Acritas viſus ortus excellentiā pręfert. Nec humili loco natum liquet: quē certiſſima nobilitatis index pulchritudo cōmendat. Exterior pupillarū alacritas interni fulgoris geniū confitetur. Facies fidem generi facit: & in luculētia vultus/maiorū claritudo reſpicitur. Neq; eñ tam comis, tāq; ingenua ſpecies: ab ignobili potuit authore profundi. Sanguinis decus cognato frontē decore perfundit: & in oris ſpeculo conditio natiua reſultat. Minime ergo tam ſpectati cęlaminis ſimulacrū obſcurus opifex abſoluit. Nunc itaq; celerrima declinatione crebros viæ exceſſus petentes mōſtrigenos vitate cōcurſus. Ne elegātiſſimorū corporum pręda ſordidiſſimis paſtū agminibus præbeatis. At Regnero maximus ob deformitatē cultus rubor inceſſerat. Cuius vnicū in obſcuranda nobilitate remediū ducebat. Seruitutē itaq; nō ſemp virilitate vacuā reperiri ſubiunxit. Sæpe eñ ſordido cultu robuſtā obtegi manū: fortēq; dextram atra veſte cōcludi interdū: itaq; naturæ vitium virtute redimi, dānūq; generis animi ingenuitate penſari. Se ergo Thor deo excepto nullā mōſtrigenæ virtutis potentiā expauere: cuius virium Thor deus.

magnitudini nihil humanarũ diuinarũve rerum digna poſſit ęqualitate cõferri. Sed neq; laruas liuido tantũ ſqualore terribiles, a maſculis debere pectoribꝰ formidari. quarũ effigies adulterino diſtincta pallore momẽtaneum corporis habitũ ab aeris teneritudine mutuari conſueuerit. Falli igit̃ Suãhuitã: quę ſolidũ virorũ robur muliebriter emollire, vireſq; vici inſolitas effœminato pauore perfundere conetur. Ammirata iuuenis conſtantiã Suanhuita ablegato nubilæ inumbrationis vapore prętentas ori tenebras ſuda perſpicuitate diſcuſſit. enſemq; variis cõflictibus opportunũ ſe ei daturã pollicita, mirã virginei cãdoris ſpeciem nouo mẽbrorũ iubare ꝓferebat. Taliter accẽſi iuuenis cõnubiũ pacta ꝓlato mucrone ſic cepit.

In gladio quo monſtra tibi ferienda patebunt:
  Suſcipe Rex ſponſę munera prima tuæ.
Hoc dignum te rite proba. manus ęmula ferri
  Geſtamen ſtudeat condecorare ſuum.
Ferrea vis tenerum mentis confortet acumen:
  Atq; animus dextrę nouerit eſſe comes.
Aequet onus lator: & vt enſi congruat actus
  Accedat grauitas, par in vtroq; tibi.
Framea quid prodeſt vbi languet debile pectus
  Et telum trepidę deſtituere manus?
Ferrum animo coeat corpuſq; armetur vtroq;:
  Iungatur capulo conſona dextra ſuo.
Hęc celebres edunt pugnas. quia iuncta vigoris
  Plus retinere ſolent: diſſociata minus.
Hinc tibi ſi volupe eſt belli clareſcere palma:
  Conſectare auſu quod premis ipſe manu.

Cumq; multa ad hunc modũ coaptato Rithmorũ canore ꝓpoſuiſſet: dimiſſis comitibus aduerſum obſcœniſſimas portentorũ cateruas noctẽ dimicãdo permenſa: luce reddita varias laruarũ formulas, & iniuſitata ſpecierũ figmẽta paſſim aruis incidiſſe cognoſcit. Inter quas & ipſius Thorildę crebris obfuſa vulneribꝰ effigies viſebatur. Quas in ſtruem cõgeſtas ingenti pyra accenſa cremauit. Ne teter obſcœnorum cadauerũ odor peſtifera exhalatiõe diffuſus: propius accedẽtes corruptionis contagio ſautiaret. Quo facto Regnero Suetię regnũ, ſibi vero Regneri torũ conciliauit. Qui licet tirociniũ nuptiis auſpicari deforme exiſtimaret: ſeruatę ſalutis ſuę reſpectu prouocatꝰ promiſſum beneficio excoluit.

Regnerus Suetiæ regnũ obtinet.

Inter hæc Vbbo quidã ſororẽ Frothonis Vluildam iam pridẽ matrimonio cõplexus Danię Regnũ cuius procurationẽ perfunctorię gerebat, vxoris nobilitate fretus occupat.

Vbbo Daniã occupat.

Quãobrem Frotho orientis bella deſerere coactus: apud Suetiam cũ Suanhuita Sorore graue pręlium facit. Quo afflictus noctu cõſcenſa cymba per occultos nauigatiõis anfractus perforandę hoſtiũ claſſis aditum quęrebat. Depręhẽſus a ſorore rogatuſq; cur tacito remigio varias meatuũ ambages ſequeretur: ſimili quęſtionis modo percõtantem abſoluit. Nã Suanhuita quoq; eodem noctis tempore ſolitariã nauigationem ingreſſa, ancipiti declinatiõis giro multiplices ſenſim aditꝰ receſſuſq; captabat. Fratrẽ itaq; dudũ ab eo collatę ſibi libertatis ammonitũ rogare cœpit. vt quã bellum Ruthenicũ petiturus arbitraria nubẽdi poteſtate donauerat: aſſumpto cõiuge frui permittat, ratũq; poſt factum habeat, quod fieri ipſe conceſſerit. Tam iu-

ſtis precibus ꝑmotus Frotho pacem cũ Regnero cõponit: iniuriamq; quã ex ſoro-
ris petulantia ſuſcepiſſe videbatur: rogatui remiſit. A quib⁹ etiã manu quãtã per
eos amiſerat donatus deforme vulnus ſpecioſo beneficio penſatũ gaudebat. Daniã
ingreſſus capto ꝑductoq; ad ſe Vbboni ignouit: veniãq; q̃ pœnam mali merito re
pendere maluit: ꝙ regnũ potius vxoris impulſu q̃ propria cupiditate tentaſſe: nec
tam autor iniuriæ: q̃ imitator fuiſſe videretur. Vluildã eidẽ ademptã amico ſuo
Scotto, qui & ipſe Scottici nominis cõditor fuit: nubere coegit thori varietatem
ſupplicii loco reputans. Cuius diſceſſum regiis etiã vehiculis proſequutus iniu-
riam beneficio penſauit. Sororis ſiquidẽ naturam nõ ingeniũ intuens: ſuę poti⁹ fa
mę q̃ illius nequitię cõſulebat. Quę fraternis meritis nihil ex conſueti odii ꝑtina-
cia remittens: noui mariti animũ occidendi Frothonis occupãdiq; Danorũ impe
rii conſilio fatigabat. Segniter eñ deſerere ſolet anim⁹ quicquid ſolido fuerit amo
re complexus. Neq; fluidis annis molitũ cõtinuo crimẽ elabitur. Primęuã quippe
mentẽ poſterior imitatur affectio. Nec cito vitiorum veſtigia pereũt / quæ tenera
moribus ętas impreſſerit. Cũ vacuas mariti aures haberet: inſidias a fratre in vi-
rum cõuertit: mercede conductis qui iugulum dormientis confoderẽt. Qua de re
Scottus per pediſſequã certior factus: nocte qua cędis miniſteriũ circa ſe peragen
dum acceperat lecto loricatus inceſſit. Rogat⁹ ab Vluilda quidita aſſuetę quietis
vſum / ferreo cultu mutaſſet! Sic ad præſens ſibi collibitũ retulit. Cum ſomno obfu
ſus putaretur: irrũpentes inſidiarũ miniſtros lecto delapſus obtruncat. Quo eue-
nit vt Vluildã inſidiis fratri nectendis abſtraheret: & aliis vxorũ perfidiã cauen-
di documentũ pręberet. Quę dũ geruntur adoriendę bello Freſiæ Frothoni conſi-
lium incidit: claritatẽ orientis diuictione quęſitã occidentis oculis infundere aui
do. Oceanũ petenti prima aduerſum Vitthonẽ Freſorũ piratã congreſſio fuit. In
qua ſociis primos hoſtiũ impetus ſolo clypeorũ obiectu patienter excipere iuſſis,
non ante miſſilibus vtendũ edixit q̃ penitus hoſtiũ iaculorũ imbrem exhauſtum
aduerterẽt. Quę tanto a Freſis auidius emiſſa: quãto a Danis tolerabilius excepta:
Vitthone Frothonis patiẽtiã a pacis cupiditate ꝓfectã exiſtimãte. Oritur ingẽs
claſſicũ: & immẽſo pila ſtridore diſſultant. Cum nullũ incautis iaculũ ſupeſſet: da
norum telis obfuſi vincũtur. Fuga littus amplexi inter flexuoſos foſſarũ ambitus
obtrũcãtur. Rhenũ deinde claſſe rimatus extremis Germanię partib⁹ manus inie
cit. Repetito oceano Freſorũ claſſem vadoſis inflictã vorticibus adortus cęde nau
fragiũ cumulauit. Nec tantas hoſtiũ acies obtriuiſſe contentus: Britãniam tẽtat.
Cuius rege deuicto, Melbricũ Scotticę regionis pręfectũ aggreditur. Cui cum bel
lum illatur⁹ Britannorũ regem imminere ex ſpeculatore cognoſſet: tergoq; ſimul
ac pectori conſulere nequiret: militibus ad concionem vocatis deſerẽda vehicula,
abiiciendã ſupellectilẽ, aurũq; quod ab eis geſtaretur paſſim per arua diſiiciẽdum
edixit: affirmãs ſolã in opum effuſione opem reſtare. Nec aliud concluſis ſubſidiũ
ſupereſſe, q̃ hoſtẽ ab armis in auaritiam pellicere. Libẽter prędã apud exteros quę-
ſitam ſupremę neceſſitati impendi debere. Fore eñ vt hoſtes non minore auidita-
te collectã abiicerẽt q̃ repertã corriperẽt oneri potius q̃ vſui futurã. Tũc Torkil-
lus auaritia ante alios inſignis cęteriſq; eloquio pręſtans: capite galea nudato cly-
peo innixus: Mouet inquit rex plęroſq; tuę pręceptiõis auſteritas: Qui magni ęſti
mant quod ſanguine pepererũt. ægre proiicitur qđ maximo conſtat periculo quę-
ſitum. Inuiti deſerũt: quod vitę diſcrimine emerunt. Extremę eñ dementię eſt vi-

Scotti a Scotto Dano vocati ſunt.

Malũ conſiliũ Vluildę

In Vitthonẽ Freſorũ piratã.

Subactio Freſię a danis.

Secũda debellatio Alemanorũ a Danis.

Subactio Scotię & Britannię.

Torkilli cõcio.

rili aīo ac manu parta muliebriter ſpernere:opeſq; hoſti inſperatas afferre. Quid
deformius ꝗ belli fortunā prędę quā gerimus contēptu pręcurrere!certūq; & prę-
ſens bonū dubii mali metu relinquere! Nondū Scottos aſpeximus:& aruum auro
ſpargemus!Quales in pręlio exiſtimādi ſunt: quos bellū petentes ſola bellorū ener
uat opinio!An qui hoſti formidoloſi fuimus:ridiculi erimus:claritatēq; contēptu
mutabimus!Mirabitur Britannus ab his ſe victū:quos ſolo vinci timore conſpexe
rit.Illorū metu prememur quibus metū priores ingeſſimus!Quorū pręſentiā cō-
tēpſimus:abſentiā metuem9!Quādo opes probitate mercabimur:quas timore vi-
tamus!Pecunias pro quibus pugnauim9 pugnā vitando tēnemus!Quos pauperta
ti ſubiicere debuim9 diuitiis imbuemus!Spolia fortiter cepimus: molliter iacie-
mus!Quid turpius a nobis cōmitti poterit:ꝗ aurū erogare quibus ferrū infligere
debemus!Pauor nūꝗ eximet quod virt9 peperit.Quod bello quęſiuimus:bello lin-
quendū eſt.Tanti pręda vęneat quanti empta eſt.ferro preciū ponderetur. Pręſtat
ſpecioſa defungi morte:ꝗ lucis auiditate vileſcere.a vita paruulo temporis momē
to deſerimur:pudor etiā fatū inſequitur.huic accedit ꝙ iactātes aurū , hoſtis hoc
auidi9 inſequetur:quo maiore metu vrgeri crediderit.Prętcrea neutra nobis for-
tuna auri odiū facit. Victores nāq; ære quod geſtamus ouabimus:victi ſepulturæ
prēmio relinquem9.Hęc Senior. At milites regis potius ꝗ ſodalis conſiliū intuen
tes prioremq; exhortationē poſterę pręferentes:quod cuiq; opum erat certatim lo
culis egerunt.Mannos quoq; varię ſupellectilis gerulos oneribus adſoluūt:ſicq; va
cuefactis crumenis:armis habilius accingūtur.Quibus progreſſis ſuccedētes Bri

Regis a prę da dehorta tio.

tanni in patentē late prędam diſſiliūt.Quos rex circa pecunię raptū auidius ęquo
occupatos conſpiciens: cauere iubet ne deſtinatas pręlio manus opum onere fati-
gent:ſcientes triūphum ante carꝑendū ꝗ cenſum.Proinde auro ſpreto:auri domi-
nos inſequātur. Nec ęris ſed victorię fulgorē mirentur:meminerintq; ſatius tro-
phęum pēſare ꝗ quęſtū:potiorē eſſe metallo virtutē:ſi rite amborū habitū metian-
tur.hoc nāq; exteriorē ornatū conciliari:illam interno externoq; cultui preciū af-
ferre.Quāobrem remotos a pecunię contēplatione oculos habeant:abſtractūq; aua
ritia animū belli ſtudiis impendāt. Pręterea nouerint prędā ab hoſtibus de indu-
ſtria reiectā: aurūq; inſidiis potius ꝗ vſui ſeminatū. Sed & ſimplicē argenti nito-
rem latentis hami fraude implicitū teneri.Neq; eñ facile fugiſſe exiſtimandū qui
fortē Britannorū gentē fugę prior adegerit. Cæterū nihil indignius opibus eſſe:
quę raptorē captiuāt:dum ditare creduntur. Siquidem Danos quibus opes obtu-
liſſe videantur:ferro cędeq; mulctandos duxiſſe.Itaq; ſi ſparſa rapiant eo hoſtē in-
ſtruere viderētur.Si eñ ęris in medio poſiti ſpecie tangerētur: nō ſolum id,ſed &
ſiquid eis proprię pecunię ſupereſſet amitterēt. Quid eñ colligere prodeſſet:quę
protinus erogare cogātur!Sin pecunia proſterni renuerint: hoſtē haut dubie pro
ſtraturos.Potius itaq; virtute arduos ꝗ cupiditate pronos exiſtere debere:nec oc-
ciduos in auaritiā animos:ſed erectos in gloriam habendos eſſe.armis nō auro cer

Eqtis Britāni verba.

tandum fore.Finiente rege Eques Britannicus cunctis onuſtū auro gremiū oſten-
dens:colliguntur inquit rex ex oratione tua gemini rerum affectus:vnus timoris
alter maliuolentię teſtis. cum & opib9 propter hoſtem vti prohibeas:noſq; egenos
tibi ꝗ locupletes militare ſatius ducas.Quid hac deformius volūtate!quid exhor-
tatione ſtolidius!Domeſticas hic gazas agnoſcimus.agnitas tollere dubitabimus!
Quod armis repetere ꝑgebamus:qđ ſanguine recuperare contēdimus:vltro reſti-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tutum vitabimus: propria vendicare cunctabimur? Vter timidior eſt: qui parta
fundit: an qui fuſa legere ꝑtimeſcit? En quod neceſſitas ademit: caſus reddidit. Nō
hoſtiū ſed noſtra hęc ſpolia ſunt. nō attulit aurum Britannię Danus: ſed abſtulit.
Quæ ſubacti inuitiq; perdidimꝰ: gratis redeuntia fugiemus? Nephas eſt tantum
fortunę beneficiū indignāter excipere. Quid em̄ veſanius q̄ opes in patulo conſti
tutas deſpicere: concluſas ac vetitas affectare? Ante oculos collocata faſtidio dabi-
mus: fugientia capturi? In medio poſitis abſtinebimꝰ: longinqua atq; extera pe-
tituri? Quando peregrina p̃dabimur: ſi propria refutamꝰ? Nūq̄ deos tam infeſtos
experiar: vt ſinū paterna auitaq; pecunia refertū tam iuſto onere vacuefacere com
pellar. Noui Danorū luxum: nūq̄ plena meri vaſa liquiſſent: ni timor aufugere cō
puliſſet. Facilius vitā deſeruiſſent q̄ vinū. Cōmunis hic nobis affectio eſt: hac illis
imagine reſpondemus. Eſto fugā finxerint: ante tamen in ſcottos incident q̄ regre
di queant. Nūq̄ porcis proculcādum aut beluis hoc aurū rure ſqualebit/ humano
meliꝰ vſui ſeruiturū. Pręterea ſi exercitꝰ a quo victi ſumꝰ ſpolia rapimꝰ: fortunā in
noſmet victoris trāſferimus. Quod em̄ certius victorię p̃ſagium accipi poſſet: q̄
pugnā p̃da p̃currere: caſtraq; ab hoſtibus deſerta ante p̄lium capere? Satius eſt me-
tu viciſſe q̄ ferro. Finierat vix eques: & ecce omniū effuſę in p̃dam manus nitida
paſſim ęra carpſere. Mireris illic obſcœnę auiditatis īgeniū: ſpeculari poſſes im-
moderatū cupiditatis exemplū. Videres cum gramine pariter aurū cōuelli: inte-
ſtinū diſſidiū naſci. immemores hoſtiū ciues ferro decernere. familiaritatis iura,
ſocietatis reſpectū negligi. auaritiā omnes: amicitias neminē intueri. Interea Fro
tho ſiluā quæ Scottiam Britāniāq; ſecernit: vaſto itinere ꝑmenſus: arma milites
capere iubet. Cuiꝰ aciem ſpeculati Scotti cū ſibi leuia tantū pila ſuppetere: Danos
vero p̃ſtantiori armaturę genere cultos conſpicerēt: pugnā fuga ꝓueniunt. Quos
Frotho Britannicę effuſionis metu modicū inſecutus: Vluildę virū Scottum cū Scottus.
ingenti exercitu obuiū recepit: quē e remotiſſimis ſcottię finibus auxilii danis fe
rendi cupido ꝑduxerat. Per hūc ſcottorū inſectatiōe relicta: curſum in Britanniā
reflectere iuſſus: prędā quā vafre reiecerat acriter recuperauit. Igitur quo ęquio-
re animo opes deſeruit: hoc faciliꝰ recepit. Pœnituit tūc oneris Britānos: ſangui
ne pœnas auaritię dantes. Piguit inexpleta auiditati brachia porrexiſſe. Puduit
minus regię exhortationis q̄ propriæ indulſiſſe cupiditati. Poſt hæc celeberrimū
inſulę oppidū Lūdoniam petit. Cuius murorū firmitate expugnationis facultatē
negante: mortis ſimulatiōe facta: vires ab aſtutia mutuatus eſt. Siquidem p̃fectus
Lundonię Dalemannus cū falſum de eius obitu nuntiū accepiſſet: receptis in dedi
tionē danis ducem ex indigenis offert. Quem vt ex magno aceruo legerent oppi-
dum intrare permiſit. Quibus electionis diligentiā ſimulantibus: nocturnis inſi-
diis circūuentus opprimitur. His geſtis regem in patriam regreſſum Scato qui-
dam cōuiuio excipit bellicis eius laboribus voluptatis licentiā ꝑmixturus. Apud
quem Frotho dū regio more ſtratis auro puluinaribus accubaret: per Hundingū
quēdam ad dimicādū prouocatus, q̄q̄ cōuiuialibus mentē gaudiis impendiſſet:
plus pugnę ꝓpinquitate q̄ epularū pręſentia delectatus, duello cœnā, victoria duel
lum abſoluit. In quo dubię ſalutis vulnere ſuſcepto: rurſum haquini pugilis adhor
tatione ꝑſtrictus prouocantis nece vltionē irritatę quietis exegit. Duos ex cubicu
lariis palā inſidiarū conuictos ingentibus ſaxis affixos pelago obruit, pōderoſum
animi crimē annexa corporibus mole mulctando. Ferunt quidā Vluildam tunc ei

Expugna-
tio ciuita-
tis lūdonię
in anglia.

Modus prā
dēdi ī lectis
priſcorū.
Frotho ad
dimicādū
prouocatꝰ.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Veſtis mira.

inſecabilē ferro veſtē donaſſe qua circūamictus nullo telorū acumine lęderet. Nec ꝓtereundū Frothonē contuſis cōmolitiſq; auri fragminibus cibos reſpergere ſolitū, quibꝰ aduerſum familiares veneficorū inſidias vteretur.

Mors Frothonis primi.

Hic dū Regnerū Suetię regem falſo ꝓditionis inſimulatū bello laceſſit: nō telorū vi ſed armorū pōdere & corporis ęſtu ſtrāgulatꝰ interiit: haldano, Roe, & Scato, filiis relictis. His virtute paribus, ęqua regnādi inceſſit auiditas. Imperii cuiq; cura extitit, fraternus nullum reſpectus aſtrinxit. Quem enim nimia ſui charitas ceperit / aliena deſerit: nec ſibi quiſq̃ ambitioſe atq; aliis amice conſulere pōt.

Haldani decimi regis crudelitas.

Horū maximus Haldanus Roe & Scato fratribꝰ interfectis: naturā ſcelere polluit: regnū parricidio carpſit. Et ne vllum crudelitatis exemplū omitteret: cōprehenſos eorū fautores prius vinculorū pœna coercuit: mox ſuſpendio cōſumpſit. Cuius ex eo maxime fortuna ammirabilis fuit: ꝙ licet om̄ia tēporū momēta ad exercēda atrocitatis officia cōtuliſſet: ſenectute vitā nō ferro finierit. Huiꝰ filii Roe, & Helgo fuere.

Roſkildia conditur a Roe rege undecimo

A Roe Roſkildia condita memoratur: quā poſtmodū Sueno furcatæ barbæ cognomento clarus ciuibꝰ auxit: amplitudine ꝓpagauit. Hic breui anguſtoq; corpore fuit: Helgonē habitus procerior cepit. Qui diuiſo cum fratre regno maris poſſeſſionē ſortitus: regem ſclauię Scalcū maritimis copiis laceſſitū oppreſſit.

Helgo rex. xii

Quā cum in ꝓuinciā redegiſſet: varios pelagi receſſus vago nauigationis genere ꝑluſtrabat. Hic licet ferocioris ingenii eſſet: luxuria tamē ſęuitiā ęquabat. Adeo ſiquidē proiectus in venerem extitit: vt ambiguę exiſtimationis eſſet tyrannide magis an libidine arſerit. Apud inſulā Thoro virgine Thora ſtuprū pati coacta filiā ſuſcepit: cui poſtmodū vrſę vocabulū aptauit.

Tertia ſubiugatio teutonicorū a Danis.

Hundingū ſaxoniæ regis ſyrici filiū apđ Stadiū oppidum ꝑlio vicit, eūdemq; ex prouocatione adortus duello ꝓſtrauit. Ob quod hūdingi interemptor vocatus: victorię decus cognomine vſurpauit. Iutię ſaxonibus ereptę ius ꝓcurationēq; Heſcę, Eyr & Ler ducibꝰ cōmiſit. Apud ſaxoniā ingenui ac liberti necē pari ſumma rependendā cōſtituit: ꝑinde ac liquido cōſtare volens ꝙ cūctas theutonū familias ęqua ſeruitus teneret: omniūq; corrupta libertas parem cōditionis ignominiā redoleret.

Thorę facinus.

Cum ad iſulam thoro piraticā reflexiſſet: Thora necdū amiſſę virginitatis mœrore depoſito turpi cōmento nephariā ſtupri vltionem excogitauit. Siquidē filiā nubilis ętatis de induſtria littori immiſſam cōcubitu patrē maculare ꝑcepit. Qui licet inſidioſę voluptatis illecebris corpus dediſſet: animi tamē integritatē exuiſſe credēdus nō eſt, cū ei promptiſſimā erroris excuſationē ignorātię beneficiū afferret. O ſtolidā matrē: quæ filiæ pudicitiā vt ſuā vlciſceretur: exulare ꝑmiſit, nec ſanguinis ſui caſtitatē curauit, dum modo inceſti efficeret reum per quē prior ipſa ꝑdiderat cœlibatum. Atrocē fœminę mentē quę veluti ſecūdā ſui corruptionē in pœnā corruptoris expendit, cū hoc ipſo potiꝰ iniuriam augere q̃ extenuare videretur. Quippe quo ſe vltionē aſſequi credidit: culpam conſtruxit. Et dū noxam detrahere geſtit: nephas adiecit: ſobolis ſuę nouercā agēdo: cuius vt propriā expiaret infamiā flagitio nō pepercit. Nec dubiū eandem refertū impudētia animū geſſiſſe: cuius tantus a pudore exceſſus erat: vt iniuriæ ſolatiū filię probro petere nō erubeſceret. Magnum ſed vno expiabile ſcelus: ꝙ concubitus noxam fauſta proles deterſit: neq; opiniōe triſtius q̃ fructu iocūdius fuit.

Rolpho.

Siquidē genitus ex Vrſa Rolpho ortus ſui īfamiam cōſpicuis probitatis operibꝰ redemit, quorū eximiū fulgorē omnis ęui memoria ſpecioſo laudū præconio celebrat. Fit em̄ vt lętis lugubria finiantur & in ſpecioſos exitꝰ turpiter auſpicata cō-

cedant. Igitur vt flagitioſus ita fœlix patris error extitit. quē tāta luce mirificus
poſtmodū fili⁹ expiauit. Interea Regnero apud ſuetiā defuncto: cōiunx eius Suan
huita paruo poſt & ipſa morbo ex mœſtitia cōtracto decedit: fato virū inſecuta a
quo vita diſtrahi paſſa non fuerat. Fieri nāq; ſolet vt quidā ob eximiam charita=
tē quā viuis impenderāt: etiā vita excedentes comitari cōtendāt. his filius Hoth= (Hothbro=)
brodus ſuccedit: qui proferēdi imperii ſtudio orienti bellū intulit: ac poſt immen (dus Suetię)
ſam populorū cladē: Atiſlum & høtherū filios procreauit. Hiſdem Geuarū quen= (rex.)
dam egregiis ſibi meritis deuinctū pędagogum adciuit. Nec orietis victoria con
tentus: daniā petit. eiuſq; regem Roe tribus pliis puocatum occidit. His cognitis (Mors Roe.)
Helgo filiū Roluonē Lethrica arce cōcluſit hęredis ſaluti cōſulturus: vtcūq; ſuam
fortunam tractaſſet. Deinde pſides ab Hothbrodo immiſſos vt externo patriā do=
minio liberaret miſſis per oppida ſatellitib⁹ cæde ſubegit. Ipſum quoq; Hothbro
dum cū omnibus copiis nauali pugna deleuit. nec ſolū fratris: ſed etiā patriæ iniu
riam plenis vltionis armis penſauit. Quo euenit vt cui nuper ob hundingi cædē
agnomē inceſſerat: nūc Hothbrodi ſtrages cognomētū inferret. Præterea ſueones
perinde ac parū pręliis afflictos abiectiſſimo conditionis inſtituto mulctauit: lege
ſanciens. ne cuiuſpiam eorū iuxta legitimarum cōpoſitionum formulā lęſio ſarci=
retur. His geſtis ob ſuperioris flagitii ruborem patriam penateſq; peroſus: repe=
tito oriente decedit. Opinātur quidā q̄ exprobratę ſibi turpitudinis anxius: ſup
diſtrictū gladiū incūbendo: voluntaria ſe morte conſumpſerit. Huic filius Roluo (Roluo rex)
ſuccedit: vir corporis animiq; dotibus venuſt⁹: qui ſtaturę magnitudinē pari vir (xiii. cogno=)
tutis habitu cōmendaret. Cuius temporibus cum danorum imperio ſuetia ſubia= (mēto krage)
ceret: Atiſlus Hothbrodi filius liberandę patriæ ratione calli dius quæſita: matrē
Roluonis Vrſam coniugio ſibi ſociandam curauit: intercedente cōnubii affinita=
te efficaciores priuigno monitus ſuper tributi laxatione daturus. Nec fortunam
votis aduerſam habuit. Hic a puero liberalitatis odio imbutus adeo pecuniæ te= (Atiſli aua=)
nax extitit: vt munificū haberi infamię loco duceret. Quem cum Vrſa tantis aua (ritia.)
ritiæ ſordibus obfuſum videret: ideoq; eo carere cuperet: inſidiis agendum rata: (Vrſę aſtus.)
mira artis ſuperficie fraudis formulā texit. Impietatis quippe ſimulationē ample
xa: maritum capeſſendę libertatis ammonitū: nouarum rerum exhortatione ſolli
citat: filiūq; maximis muneribus promiſſis, Suetiā arceſſiri curat. Ita nāq; ſe vo=
tis maxime potiturā credebat: ſi filio aurum victrici nacto: regias opes fugiendo
conuellere: virūq; non tantum thoro: ſed etiam pecunia fraudare potuiſſet. Neq;
enim auaritiam vllo melius q̄ opum ſubtractione mulctandā putabat. Cuius doli
profunditas ab intimis aſtutiæ modis profecta: haud facile ex hoc diſcerni pote=
rat, q̄ permutandi thori ſtudium, affectatę libertatis imagine colorabat. Cęcam
viri mentē quæ matrem aduerſum filii caput exarſiſſe putauit: nec ſuam potius
ſtrui perniciem intellexit. Stolidum mariti ſenſum, qui peruicacem vxoris indu=
ſtriam non aduertit: transferendi cōnubii copiam filialis odii ſpecie molientem.
Cum enim nulla muliebribus animis fiducia debeatur: is tanto ſtolidiorem fœmi
nę fidē detulit: quanto facilius eam ſibi fidam, filio inſidioſam putauit. Igitur pro
miſſorū magnitudine excitus Roluo / cum Atiſli forte penates ingreſſus ob abſen
tiæ diuturnitatem conuictuſq; diſſuetudinem parum a matre cognoſceretur: le=
niendæ famis ſubſidium per iocum petere cepit. Qua prandium a rege poſcēdum
hortante: laceram veſtis ſuę partem exerens operam conſuentis expoſcit. Cum ob

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſeratas matris aures haberet difficile inquit veram ac ſolidam amicitiam reperiri: cum filio mater epulum: fatu ſoror ſuendi obſequium neget. Ita matris errore mulctato: magnum eidem negatę humanitatis ruborem iniecit. Quem cũ Atiſlus inter epulas matri diſcubitu iunctũ aſpiceret: vtrũq; laſciuiæ increpans impudicum fratris ſororiſq; cõſeſſum aſſeruit. Cui Roluo honeſtum in filio maternę charitatis amplexum reſpondit: laceſſitę integritatis defenſionẽ ab arctiſſimo naturę vinculo mutuatus. Idem percunctantibus cõuiuis quod fortitudinis genus cæteris ante ferret: patientiã nominauit. Interrogatus ab iiſdem Atiſlus cui potiſſimũ virtuti votorum ſuorum ſtudium obligaſſet: Liberalitatis ſibi profeſſionem aptauit. Exigũtur igitur hinc animoſitatis: inde munificẽtię pacta: priorq; Roluo virtutis experimentũ edere iubetur. Qui cum igni applicaretur: parmulã parti qua acrius vrgebatur obiecit: alteroq; laterũ defenſo: reliquum munimento vacuum. vnico patientię duramento firmauit. Magna viri ſolertia leniendi ardoris præſidium a clypeo mutuantis. vt inde expoſito flãmis corpori propugnaret: vnde eidẽ inter ſtridentia quandoq; tela conſuluiſſet. Aeſtus tamen telis acrior cũ vallatam clypeo partem expugnare nõ poſſet: defectum munimine latus inuaſit. Quem pediſſequa quę forte propter focum aſtabat intolerabili coſtarum ardore torreri cõſpiciens: egeſta dolio clepſedra fuſo flammã humore ſopiuit mediaſq; incẽdii pœnas tẽpeſtiuo liquoris beneficio repreſſit. Roluo patiẽtiæ cõſummatiõe laudatur.

Cõmendatio patiẽtię ĩ Roluone.

Pediſſequę pietas.

Poſt hęc Atiſli munera requirũtur. ferunt illum collatis in priuignũ opib9 ad vltimũ ingentis ponderis torquẽ quo donũ cumulatius redderet expendiſſe. Igitur vrſa tertio cõuiuii die edendę fraudis copiam aucupata: ſuſpicato nil tale coniuge: regia pecunia vehiculis impoſita propriis ſe penatibus furtiuo ſubduxit egreſſu. ſubluſtriq; nocte fugam cum filio conſecuta diſcedit. Inſequentis ſe viri metu percita: per ſummã vlterioris fugę diffidentiam comites abiiciendę pecunię iuſſu ſollicitat: vita vel opibus carituros affirmans: vnicũ ſalutis ſtipendium in ęris abiectione repoſitũ. nec fugę ſubſidiũ niſi rerum damno carpendum. Eodem itaq; exemplo vtendum: quo ſibi Frothonẽ apud britannos conſuluiſſe proditum erat. Adiecit etiam non magno conſtare ſi propria ſuetis reſumenda deponerent, dum inde ſibi fugæ profectus vnde eis inſecutionis defectus accederet: magiſq; aliena reſtitui. q̃ ſua deſeri viderentur. Nec mora quo fuga celerius carperetur. reginæ iuſſa complentur. Aurum crumenis egeritur. opes hoſtium raptui relinquũtur. Sunt qui aſſerant Vrſam retẽtis pecuniis ęs auro oblitum: fugæ ſuæ veſtigiis inſtrauiſſe. Credi namq; poterat fœminam ingentia molitam facinora: metallum quoq; iactui deſtinatum inani fulgore pinxiſſe verarum opum pretia mẽdacis auri iubare ſimulantem.

Atiſli ſimulata munificentia.

Vrſę fuga & pecunię abiectio.

Videns igitur Atiſlus donatũ Roluoni torquem inter alia auri inſignia relictum intimũ auaritię ſuæ pignus curioſius contẽplatus: vt prædam exciperet: affixis humo genibus cupiditati maieſtatem inclinare ſuſtinuit. Quem Roluo tollendæ pecunię gratia pronum dimiſſumq; conſpiciens: propriis proſtratum muneribus riſit, perinde ac cupide repetentem quod callide tribuiſſet. Contentis pręda ſuetis: ocius ad naues ſe recipit fugamq; vehemẽti remorum conatu captauit. Ferunt autem illum quicquid præſtare poſceretur primę ſupplicationi prompta liberalitate tribuere ſolitum: nec vnq̃ ad ſecundam petentis vocem diſtuliſſe rogatum. Siquidem precum iterationem munificentiæ velocitate præcurrere: q̃ beneficium tarditate notare maluit. Quę res ei maximam athleta-

Atiſli cupiditas.

Roluonis mira liberalitas.

rum frequentiam conciliauit. Plærunq; enim virtus: aut prēmiis paſcitur: aut laudibus incitatur.

Agnerus.

Per idem tempus Agnerus quidam Ingelli filius ſororem Roluonis Rutam nomine matrimonio ducturus, ingenti cōuiuio nuptias inſtruit. In quo cum pugiles omni petulantiæ genere debacchantes in Ialtonem quendam nodoſa paſſim oſſa coniicerent: accidit vt eius conſeſſor Biarco nomine iacentis errore vehementem capite ictum exciperet. Qui dolore pariter ac ludibrio laceſſitus / oſſe inuicem in iacientem remiſſo: frontem eius in occuput reflexit, idemq; loco frontis intorſit tranſuerſum hominis animum vultus obliquitate mulctando. Ea res contumelioſam ioci inſolentiam temperauit: pugileſq; regia abire coegit. Qua conuiuii iniuria permotus ſponſus: ferro cum Biarcone decernere ſtatuit: violatæ hilaritatis vltionē duelli noīe quęſiturus: in cui⁹ ingreſſu vtri prior feriēdi copia deberetur diutule certatum eſt.

Modus pugnādi priſcorum.

Non enim antiquitus in edendis agonibus crebrę ictuum viciſſitudines petebantur: Sed erat cum interuallo temporis etiam feriendi diſtincta ſucceſſio. rariſq; ſed atrocibus plagis certamina gerebantur: vt gloria potius percuſſionum magnitudini: q̄ numero deferretur. Prēlato ob generis dignitatem Agnero: tanta vi ictum ab eo editum conſtat: vt prima caſſidis parte conſciſſa: ſupremam capitis cuticulam vulneraret: ferrumq; mediis galeæ intercluſum foraminibus dimitteret.

Biarconis robur.

Tunc Biarco mutuo percuſſurus quo plenius ferrum libraret pedem trunco annixus: medium Agneri corpus: prēſtātis acuminis mucrone trāſegit. Sunt qui aſſerant morientem Agnerum ſoluto in riſum ore: per ſummam doloris diſſimulationem ſpiritum reddidiſſe. Cuius vltionem pugiles auidius expetentes, ſimili per Biarconem exitio mulctati ſunt. Vtebatur quippe præſtantis acuminis inuſitatęq; longitudinis gladio, quem Løui vocabat. Talibus operum meritis exultanti nouam de ſe ſilueſtris fera victoriam præbuit.

De vrſo & eius cruore potando.

Vrſum quippe eximiæ magnitudinis obuium ſibi inter dumeta factum iaculo confecit: comitemq; ſuum Ialtonem: quo viribus maior euaderet: applicato ore: egeſtum bellię cruorem haurire iuſſit. Creditum nanq; erat: hoc potionis genere corporei roboris incrementa præſtari. His facinorum virtutibus clariſſimas optimatum familiaritates adeptus: etiam regi percharus euaſit: ſororem eius Rutam vxorem adciuit: victiq; ſpōſam victorię prēmiū habuit. Ab Atiſlo laceſſiti Roluonis vltionē armis exegit, eūq; victum bello proſtrauit.

Hiarth. Suetia tertio a danis ſubacta.

Tunc Roluo magni acuminis iuuenem Hiarthwarum nomine ſorore Sculda ſibi in matrimonium data: annuoq; vectigali impoſito: Suetiæ præfectum conſtituit: libertatis iacturam affinitatis beneficio leniturus. Hoc loci quidam memoratu iocundum operi inſeratut.

Wiggonis de Roluone dicterium.

Adoleſcens quidam Wiggo nomine corpoream Roluonis magnitudinem attentiori contemplatione ſcrutatus: ingentiq; eiuſdem admiratione captus: percontari per ludibrium cœpit: quiſnam eſſet iſte krage, quem tanto ſtaturæ faſtigio prodiga rerum natura ditaſſet. faceto cauillationis genere inuſitatum proceritatis habitum proſecutus. Dicitur enim lingua danica. krage. truncus cuius ſemicæſis ramis faſtigia conſcenduntur. Ita vt pes præciſorum ſtipitum obſequio perinde ac ſcalę beneficio nixus: ſenſimq; ad ſuperiora prouectus: petitæ celſitudinis compendium aſſequatur.

Krage.

Quem vocis iactum Roluo perinde ac inclytū ſibi cognomen amplexus: vrbanitatem dicti ingentis armillæ dono proſequitur. Qua Wiggo dexteram excultam extollens lęua per pudoris ſimulationem poſt tergū reflexa ridiculū corporis inceſſum præbuit, præ-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

fatus exiguo lętari munere, quem ſors diutiuæ tenuiſſet inopiæ. Rogatus cur ita ſe gereret: inopem ornamenti manum nulloq; cultus beneficio gloriantem / ad aſpectũ reliquæ: verecũdo paupertatis rubore perfundi dicebat. Cuius dicti calliditate cõſentaneum priori munus obtinuit. Siquidem Roluo manum quę ab ipſo occultabatur exemplo reliquę in medium accerſendam curauit. Nec wiggoni rependendi beneficii cura defuit. Siquidem arctiſſima voti nuncupatione pollicitus eſt: ſi Roluonem ferro perire contingeret: vltionem ſe ab eius interfectoribus exacturum.

Voto ſe aſtringẽdi mos priſcꝰ.

Nec prætereundum ꝙ olim ingreſſuri curiam proceres: famulatus ſui principia: alicuius magnę rei voto principibus obligare ſolebant: virtute tirocinium auſpicantes. Interea Sculda tributarię ſolutionis pudore permota / diris animum cõmentis applicans maritum exprobrata cõditionis deformitate, propulſandę ſeruitutis monitu cõcitatum, atq; ad inſidias Roluoni nectendas perductum, atrociſſimis nouarum rerum conſiliis imbuit. plus vnũquenq; libertati: q̃ neceſſitudini debere teſtata.

Sculdę facinus.

Igitur crebras armorum maſſas diuerſi generis tegminibus obuolutas tributi more per hiarthwarum in daniam perferri iubet. occidendi noctu regis materiam prębituras. Refertis itaq; falſa vectigalium mole nauigiis: Lethram pergitur: quod oppidum a Roluone conſtructum eximiiſq; regni opibus illuſtratum: cæteris confinium prouinciarum vrbibus regię fundationis & ſedis auctoritate prętabat.

Lethra regalis olim ſedes.

Rex aduentum hiarthwari conuiualis impenſæ deliciis proſecutus: ingenti ſe potione proluerat. Hoſpitibus præter morem ebrietatis intemperantiam formidantibus. Cæteris igitur altiorem carpentibus ſomnum, ſueones quibus ſceleſti libido propoſiti communem quietis vſum ademerat: cubiculis furtim delabi cœpere. Aperitur ilico telorum occluſa congeries: & ſua ſibi quiſq; tacitus arma connectit. deinde regiam petunt: irruptiſq; penetralibus in dormientium corpora ferrum deſtringũt. Experrecti cõplures quibus non minus ſubitæ cladis horror, q̃ ſomni ſtupor inceſſerat: dubio niſu diſcrimini reſtitere, ſocii an hoſtes occurrerent: noctis errore incertum reddente.

Hialto.

Eiuſdem forte ſilentio noctis Hialto qui inter regios proceres ſpectatæ probitatis merito præeminebat: rus egreſſus ſcorti ſe complexibus dederat. Hic cum obortum pugnę fragorem ſtupida procul aure ſenſiſſet fortitudinem luxuriæ prætulit: maluitq; funeſtum martis diſcrimen appetere q̃ blandis veneris illecebris indulgere. Quanta hunc militem regis charitate flagraſſe putemus: qui cum ignorantiæ ſimulatione excuſationem abſentiæ prętare poſſet: ſalutem ſuam manifeſto periculo obiicere, q̃ voluptati ſeruare ſatius exiſtimauit! Diſcedentem pellex percunctari cœpit ſi ipſo careat: cuius ætatis viro nubere debeat.

Naſus concubinę ſic meritę abſcinditur.

Quam Hialto perinde ac ſecretius allocuturus, propius accedere iuſſam: indignatus amoris ſibi ſucceſſorem requiri præciſo naſo deformem reddidit: erubeſcendoq; vulnere libidinoſæ percunctationis dictum mulctauit: mentis laſciuiam oris iactura temperandam exiſtimans. Quo facto liberum quęſitę rei iudicium a ſe ei relinqui dixit Poſt hęc repetito ocius oppido: confertiſſimis ſe globis immergit: aduerſaſq; acies mutua vulnerum inflictione proſternit. Cũq; dormientis adhuc Biarconis cubiculum præteriret: expergiſci iuſſum tali voce compellat.

Ocius euigilet quiſquis ſe regis amicum
Aut meritis probat: aut ſola pietate fatetur.
Diſcutiant ſomnum proceres, ſtupor improbus abſit:

Incaleant animi vigiles:ſua dextera quenq;
Aut famæ dabit:aut probro perfundet inerti.
Noxq; hæc aut finis erit:aut vindicta malorum.
Non ego virgineos iubeo cognoſcere ludos
Nec teneras tractare genas:aut dulcia nuptis
Oſcula conferre:& tenues aſtringere mãmas.
Non liquidum captare merum:tenerumve fricare
Fœmen & in niueos oculum iactare lacertos.
Euoco vos ad amara magis certamina Martis.
Bello opus eſt.nec amore leui.nihil hic quoq; facti
Mollities eneruis habet:res prælia poſcit.
Quiſquis amicitiam regis colit:arma capeſſat.
Penſandis animis belli promptiſſima laus eſt.
Ergo viris timidum nihil aut leue fortibus inſit.
Deſtituatq; animos armis ceſſura voluptas.
In pretio iam fama manet:laudis ſibi quiſq;
Arbiter eſſe poteſt.propriaq; niteſcere dextra.
Inſtructum luxu nihil aſſit:plena rigoris
Omnia præſentem diſcant exoluere cladem.
Non debet laudis titulos aut præmia captans
Ignauo torpere metu:ſed fortibus ire
Obuius:& gelidum non expalleſcere ferrum.

Ad hãc vocem expergefactus Biarco cubicularium ſuum Scalcum ocyus excitatũ hoc alloquitur modo.

Surge puer:crebroq; ignem ſpiramine paſce:
Verre larem ligno:& tenues diſpelle fauillas:
Scintillas extunde focis:igniſq; iacentes
Erige relliquias & opertas elice flammas.
Languentem compelle larem producere lumen:
Ardenti rutilas accendens ſtipite prunas:
Proderit admota digitos extendere flamma.
Quippe calere manu debet qui curat amicum
Et nocui penitus liuoris pellere frigus.

Rurſum Hialto.

Dulce eſt nos domino percepta rependere dona:
Acceptare enſes:famæq; impendere ferrum.
En virtus ſua quenq; monet meritum bene regem
Rite ſequi:dignaq; ducem grauitate tueri.
Enſes theutonici:galeæ armillæq; nitentes
Loricæ talo immiſſę:quas contulit olim
Roluo ſuis:memores acuant in prælia mentes.
Res petit & par eſt:quæcunq; per ocia ſumma
Nacti pace ſumus:belli ditione mereri:
Nec lętos curſus mœſtis pręponere rebus:
Aut duris ſemper caſus præferre ſecundos.

Mente pari proceres ſortem capiamus vtranq;.
Nec mores fortuna regat.quia condecet ęque
Delicias ac dura pati.vultuq; ſub illo
Ducamus triſtes quo dulces hauſimus annos.
Omnia quæ poti temulento prompſimus ore
Fortibus edamus animis & vota ſequamur
Per ſummum iurata iouem,ſuperoſq; potentes.
Danorum primus herus eſt meus.aſſit eidem
Vt probus eſt quiſq;.procul hic ꝑcul eſte fugaces.
Forti opus eſt ſtabiliq; viro,non terga ferente
In dubium.bellive truces metuente paratus.
Maxima ſæpe duci virtus ex milite pendet.
Tanto etenim princeps aciem ſecurior intrat
Quanto illum melius procerũ ſtipauerit agmen.
Arripiat digitis pugnacibus arma ſatelles
Iniiciens dextram capulo,clypeumq; retentans.
Inq; hoſtis ruat:& nullos expalleat ictus.
Nemo ſe retro feriendum prębeat hoſti:
Nemo enſes tergo excipiat.pugnacia ſemper
Pectora vulneribus pateant.certamina prima
Fronte gerunt aquilę.& rapidis ſe rictibus vrgent
Anteriore loco.ſpecies vos alitis ęquet
Aduerſo nullam metuentes corpore plagam.
Ecce furens ęquoq; ſui fidentior hoſtis
Ferro artus,faciemq; aurata caſſide tectus:
In medios fertur cuneos:ceu vincere certus
Intimiduſq; fugæ:& nullo ſuperabilis auſu.
Suetica(me miſerum)danos fidutia ſpernit.
Ecce truces oculis gotthi,viſuq; feroces
Criſtatis galeis haſtiſq; ſonantibus inſtant
In noſtro validam peragentes ſanguine cladem.
Diſtringunt gladios:& acutas cote bipennes.
Quid te hiaruare loq̄r?quẽ Sculda nocẽte repleuit
Conſilio tantaq; dedit crudeſcere culpa?
Quid te infande canam noſtri diſcriminis auctor
Proditor eximii regis:quem ſęua libido
Imperii,tentare nephas:furiiſq; citatum
Coniugis æternam pepulit prętendere noxam?
Quis te error factum danis dominoq; nocentem
Præcipitauit in hoc rerum ſcelus? vnde ſubibat
Impietas tanto fraudis conſtructa paratu?
Quid moror? extremam iam deguſtauimꝰ eſcam.
Rex perit & miſeram ſors vltima corripit vrbem.
Illuxit ſuprema dies.niſi forte quis aſſit
Tam mollis ꝙ ſe plagis præbere timeſcat:

Aut imbellis ita vt domini non audeat vltor
Eſſe ſui: dignoſq; animo proſcribat honores.
Tu quoq; conſurgens niueum capĩt exere Ruta:
Et latebris egreſſa tuis in prælia prodi.
Cędes te foris acta vocat, iam curia bellis
Concutitur diroq; ſtrepunt certamine portę.
Loricas lacerat ferrum, dirumpitur hamus
Nexilis & crebro cedunt præcordia telo.
Iam clypeum regis vaſtę minuere ſecures.
Iam longi reſonant enſes: crepitatq; bipennis
Humanis impacta humeris, & pectora findens.
Quid pauitãt animi? quid hebeſcit languidus enſis?
Porta vacat noſtris, externo plena tumultu.

Cunq; Hialto magna admodum ſtrage edita prælium cruentaſſet: tertio tabernaculum Biarconis offenderat: quem metus cauſa auidũ quietis ratus tali ignauiæ exprobratione pertentat.

Vt quid abes Biarco? num te ſopor occupat altus?
Quid tibi quęſo morę eſt? aut exi, aut igne premeris.
Elige quod pręſtat, eia concurrite mecum.
Igne vrſos arcere licet, penetralia flammis
Spargamus, primoſq; petant incendia poſtes.
Excipiat torrem thalamus, tectiq; ruina
Fomentum flammis: & alendo præbeat igni.
Fundere damnatis fas eſt incendia portis.
At nos qui regem voto meliore veremur
Iungamus cuneos ſtabiles, tutiſq; phalangem
Ordinibus menſi: qua rex præcepit eamus
Qui natum bøki Røricum ſtrauit auari:
Implicuitq; virum leto virtute carentem.
Ille quidem præſtans opibus: habituq; fruendi
Pauper erat: probitate minus q̃ fœnore pollens:
Aurum militia potius ratus, omnia lucro
Poſthabuit, laudiſq; carens congeſſit aceruos
Aeris: & ingenuis vti contempſit amicis.
Cunq; laceſſitus Roluonis claſſe fuiſſet
Egeſtum ciſtis aurum deferre miniſtros
Iuſſit, & in primas vrbis diffundere portas:
Dona magis q̃ bella parans, quia militis expers
Munere non armis tentandum credidit hoſtem:
Tanq̃ opibus ſolis bellum geſturus & vſu
Rerum non hominum Martem producere poſſet.
Ergo graues loculos & ditia clauſtra reſoluit:
Armillas teretes & onuſtas protulit arcas
Exitii fomenta ſui, ditiſſimus ęris
Bellatoris inops: hoſtiq; adimenda relinquens

Pignora quę patriis præbere pepercit amicis.
Annellos vltro metuens dare, maxima nolens
Pondera fugit opum. veteris populator aceruí.
Rex tamen hũc prudẽs, oblataq; munera ſpreuit:
Rem pariter vitamq; adimens: nec profuit hoſti
Cenſus iners quẽ longo auidus cumulauerat ęuo.
Hunc pius inuaſit Roluo: ſummaſq; perempti
Cepit opes. inter dignos partitus amicos
Quicquid auara manus tantis cõgeſſerat annis:
Irrumpenſq; opulenta magis q̃ fortia caſtra:
Præbuit eximiam ſociis ſine ſanguine prędam.
Cui nil tam pulchrũ fuit aut non funderet illud:
Aut charum quod non ſociis daret: ęra fauillis
Aſſimulans: famaq; annos non fœnore menſus.
Vnde liquet regem claro iam funere functum
Præclaros egiſſe dies. ſpecioſaq; fati
Tempora. prętcritos decoraſſe viriliter annos.
Nam virtute ardens dum viueret omnia vicit
Egregio dignas ſortitus corpore vires.
Tam pręceps in bella fuit: q̃ concitus amnis
In mare decurrit. pugnamq; capeſſere promptus
Vt ceruus rapidum bifido pede tendere curſum.
Ecce per infuſas humana tabe lacunas
Cęſorum excuſſi dentes rapiente cruoris
Profluuio toto: & ſcabris limantur arenis.
Splendeſcunt limo alliſi. lacerataq; torrens
Sanguinis oſſa vehit. trũcoſq; ſuperfluit artus.
Danicus humeſcit ſanguis. ſtagnatq; cruenta
Latius eluuies. & corpora ſparſa reuoluit.
Eliſus venis validum ſpumãtibus amnis
Impiger inuehitur. danis hyuarus amator
Martis. & extenta pugnantes prouocat haſta.
Attamen hic inter diſcrimina fataq; belli
Frothonis video lętum arridere nepotem
Qui firtuallinos auro conſeuerat agros.
Nos quoq; lętitię ſpecies extollat honeſta
Morte ſecuturos generoſi fata parentis.
Voce ergo ſimus alacres: auſuq; vigentes.
Namq; metum par eſt animoſis ſpernere dictis:
Et memorabilibus letum conciſcere factis.
Deſerat os animũq; timor. fateamur vtroq;
Intrepidos niſus: ne nos nota iudicet vlla
Parte aliqua ſignum dubii pręſtare timoris.
Librentur ſtricto meritorum pondera ferro.
Gloria defunctos ſequitur: putriq; fauillę

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Fama ſuperſtes erit.nec in vllum decidet ęuum:
Quod perfecta ſuo patrauit tempore virtus.
Quid clauſis agitur foribus:quid peſſula valuas
Iuncta ſeris cohibent?etenim iam tertia te vox
Biarco ciet:clauſoq; iubet procedere tecto.

Contra quæ Biarco.

Quid me Roluonis generum:quid bellice Hialto
Tanta voce cies?etenim qui magna profatur
Grandiloquiſq; alios verbis inuitat ad arma
Audere & dicta factis ęquare tenetur:
Vt vocem fateatur opus.ſed deſine donec
Armer,& horrendo belli præcingar amictu.
Iamq; enſem lateri iungo:iam corpore primum
Lorica galeaq; tegor.dum tempora caſſis
Excipit:& rigido conduntur pectora ferro:
Nemo magis clauſis refugit penetralibus vri
Cunq; ſua rogus eſſe domo.licet inſula memet
Ediderit:ſtrictęq; habeam natalia terræ:
Biſſenas regi debebo rependere gentes
Quas titulis dedit ille meis.attendite fortes
Nemo lorica ſe veſtiat interituri
Corporis.extremum perſtringat nexile ferrum:
In tergum redeant clypei:pugnemus apertis
Pectoribus:totoſq; auro denſate lacertos:
Armillas dextrę excipiant,quo fortius ictus
Collibrare queant,& amarum figere vulnus.
Nemo pedem referat:certatim quiſq; ſubire
Hoſtiles ſtudeat gladios,haſtaſq; minaces:
Vt charum vlciſcamur herum.ſuper omnia felix
Qui tanto ſceleri vindictam impendere poſſit:
Et fraudem iuſto punire piacula ferro.
Ecce mihi videor ceruum penetraſſe ferocem
Theutonico certe qui ſnyrtir dicitur enſe
A quo belligeri cepi cognomen:vt Agner
Ingelli natum fudi,retuliq; trophęum.
Ille meo capiti impactum perfregit Høthingum
Eliſum morſu gladium:maiora daturus
Vulnera:ſi melius ferri viguiſſet acumen.
Cui contra lęuam lateris cum parte ſiniſtri
Diſſecui,dextrumq; pedem:labenſq; ſub artus
Incidit in medias ferrum penetrabile coſtas.
Hercule nemo illo viſus mihi fortior vnq̃.
Semiuigil ſubſedit enim cubitoq; reclinis
Ridendo excepit letum:mortemq; cachinno
Spreuit & eliſium gaudens ſucceſſit in orbem.

De gladio ſnyrtir.

De høtĩgo.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Magna viri virtus.quæ riſu calluit vno
Supremam celare necem:ſummumq; dolorem
Corporis ac mentis lęto compeſcere vultu.
Nunc quoq; cuiuſdam præclaro ſtemmate nati
Vitales fibras ferro rimabar eodem:
Et ferrum penitus intra præcordia merſi.
Filius hic regis:& auito ſanguine lucens
Indole clarus erat:teneriſq; nitentior annis.
Non illi hamatum poterat prodeſſe metallum:
Non enſis non vmbo teres:tam viuida ferri
Vis erat:obiectis tardari neſcia rebus.
Ergo duces vbi ſunt gotthorum:militięq;
Hiartuari!veniant.& vires ſanguine penſent.
Qui iaciunt:qui tela rotant:niſi regibus orti.
Surgit ab ingenuis bellum:clariſſima martem
Stemmata conficiunt.nec enim vulgaribus auſis
Res agitur.quam ſola ducum diſcrimina tentant.
Illuſtres obeunt proceres.en maxime Roluo
Magnates cecidere tui.pia ſtemmata ceſſant.
Non humile obſcurumve genus,non funera plæbis
Pluto rapit:vileſq; animas.ſed fata potentum
Implicat & claris complet phlegethonta figuris.
Non memini certamen agi:quo promptius eſſet
Alternare enſes.partiriq; ictibus ictus.
Dans vnum tres accipio:ſic mutua gotthi
Vulnera compenſant.ſic dextra potentior hoſtis
Vindicat acceptam cumulato fœnore pœnam.
Qꝫq̄ adeo ſolus multorum funere leto
Corpora tradiderim pugnans:vt imagine collis
Editus e truncis excreſceret arcubus agger:
Et ſpeciem tumuli congeſta cadauera ferrent.
Et quid agit qui me nuper prodire iubebat
Eximia ſe laude probans:alioſq; ſuperba
Voce terens & amara ſerens opprobria tanq̄
Vno biſſenas complexus corpore vitas!

Ad hęc Hialto.

Qꝫq̄ ſubſidio tenui fruor.haud procul abſum
Hac quoq; qua ſtamus opus eſt ope.nec magis vſq̄
Vis aut lecta manus promptorum in bella virorum
Exigitur:iam durę acies & ſpicula ſcutum
Fruſtatim ſecuere meum.parteſq; minutim
Auulſas abſumpſit edax per prælia ferrum.
Prima ſibi teſtis res eſt.ſeq; ipſa fatetur.
Fama oculo cedit.viſuſq; fidelior aure eſt.
Rupti etenim clypei retinacula ſola ſuperſunt.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Sectus & in giro remanet mihi peruidus vmbo:
Et nunc Biarco viges: q̄q̄ cunctatior ęquo
Extiteris, damnumq; morę probitate repenſas.

At Biarco.

Carpere me necdum: probriſq; laceſſere ceſſas?
Multa moras afferre ſolent: namq; obuius enſis
Cunctandi mihi cauſa fuit: quem ſueticus hoſtis
In mea pręualido contorſit pectora niſu.
Nec parce gladium capuli moderator adegit.
Nam quantum in nudo vel inermi corpore fas eſt
Egit in armato: ſic duri tegmina ferri
Vt molles traiecit aquas, nec opis mihi quicq̄
Aſpera loricę poterat cōmittere moles.
Et nunc ille vbi ſit qui vulgo dicitur othin
Armipotens vno ſemper contentus ocello?
Dic mihi Ruta precor vſq̄ ſi conſpicis illum?

Ad hæc Ruta.

Adde oculum propius: & noſtras proſpice chelas
Ante ſacraturus victrici lumina ſigno
Si vis pręſentem: tuto cognoſcere martem.

Tum Biarco.

Si potero horrendum friggę ſpectare maritum
Quantūcunq; albo clypeo ſit tectus: & altum
Flectat equum: lethra nequaq̄ ſoſpes abibit.
Fas eſt belligerum bello proſternere diuum:
Ante oculos regis clades ſpecioſa cadentes
Excipiat, dum vita manet ſtudeamus honeſte
Poſſe mori, clarumq; manu decerpere funus.
Ad caput extincti moriar ducis obrutus, ac tu
Eiuſdem pedibus moriendo allabere pronus
Vt videat quiſquis congeſta cadauera luſtrat:
Qualiter acceptum domino penſauimus aurum.
Pręda erimus coruis: aquiliſq; rapacibus eſca.
Veſceturq; vorax noſtri dape corporis ales.
Sic belli intrepidos proceres occumbere par eſt
Illuſtrem ſocio complexos funere regem.

Hanc maxime exhortationum ſeriem idcirco metrica ratione compegerim: ꝙ ea rūdem ſententiarum intellectus: Danici cuiuſdam carminis compendio digeſtus a compluribus antiquitatis peritis memoriter vſurpatur. Cōtigit autem potitis victoria gothis omne Roluonis agmē occumbere: neminemq; excepto wiggone ex tanta iuuentute reſiduum fore. Tantum enim excellentiſſimis regis meritis ea pugna: a militibus tributum eſt: vt ipſius cędes omnibus oppetendę mortis cupiditatem ingeneraret: eiq; morte iungi vita iucundius duceret. Lętus Hiartuarus prandendi gratia poſitis menſis conuiuium pugnę ſuccedere iubet: victoriā epulis proſecuturus. Quibus oneratus magnę ſibi ammirationis eſſe dixit: ꝙ ex tanta Roluo

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nis militia nemo qui ſaluti fuga/aut captione cõſuleret : repertus fuiſſet. Vnde li-
quidum fuiſſe quãto fidei ſtudio regis ſui charitatem coluerint: cui ſuperſtites eſ-
ſe paſſi non fuerint. Fortunam quoq; qđ ſibi ne vnius quidem eorum obſequium ſu
pereſſe permiſerit cauſabatur, q̃ libentiſſime ſe talium virorum famulatu vſurum
teſtatus. Oblato Wiggone perinde ac munere gratulatus, an ſibi militare vellet per
quirit. Annuenti deſtrictum gladium affert. Ille cuſpidem refutãs capulum petit.
Hunc morem Rouolni in porrigendo militibus enſe extitiſſe pręfatus. Olim nãq;
ſe regum clientelę daturi tacto gladii capulo obſequiũ polliceri ſolebant. Quo pa-
cto Wiggo capulum complexus: cuſpidem per Hiartuarum agit : vltionis compos
cuius Roluoni miniſterium pollicitus fuerat. Quo facto ouans irruentibus in ſe
Hiartuari militibus cupidius corpus obtulit : plus voluptatis ſe ex tyranni ne-
ce q̃ amaritudinis ex propria ſentire vociferãs. Ita conuiuio in exequias verſo : vi-
ctoriæ gaudium funeris luctus inſequitur. Clarum ac ſemper memorabilem vi-
rum, qui voto fortiter expleto: mortem ſponte complexus ſuo miniſtros : menſas
tyranni ſanguine maculauit. Neq; enim occidentium manus viuax animi virtus
expauit : cum prius a ſe loca quibus Roluo aſſueuerat interfectoris eius cruore re-
ſperſa cognoſceret. Eadem itaq; dies Hiartuari regnum finiuit ac peperit. Frau-
dulenter enim quęſitæ res eadem ſorte defluunt qua petuntur: nulluſq; diuturnius
eſt fructus qui ſcelere ac perfidia partus fuerit. Quo euenit vt ſueones paulo ante
Danię potitores ne ſuę quidem ſalutis potientes exiſterent. Protinus enim a ſyalan
denſibus deleti lęſis Roluonis manibus iuſta exoluere piacula. Adeo plærunq; for-
tunę ſęuitia vlciſcitur, quod dolo ac fallacia patratur.

Wiggonis facinus.

Hiartuar⁹ rex. xiiii. occiditur.

Syalandenses.

Finis libi Secundi.

Sequitur Tertius.

Hotherus regum. xv.

N·p ++. Circa annū mundi 3435. tempe Darii Medi q Babiloniā expugnauit.

Hotheri pueritia & induſtria.

Saxo folio 16.

Otherus Athiſli frater idemq; Geuari regis
alumnus cuius menſionẽ pręmiſi : poſt Hiart
uarum vtriuſq; regni imperium ſumit. Hu-
ius tempora ſi ab ætatis eius origine cœpero
aptius explicabuntur. Pulchrius eñ pleniuſ-
q; extrema annorũ illius curricula perſtrin-
guntur : vbi prima ſilentio non damnantur.
Interfecto ab Helcone Hodbroddo: filius Ho
therus ſub tutela Geuari regis pueritiæ pro
curſum exegit. Adoleſcẽs collacteis ac coeuis
ſumma corporis firmitate præſtabat. Cæte-
rum ingenium eius crebræ dotauerãt artes.
Quippe natationis: arcus : cæſtuũq; peritia.
nec non quantãcunq; ea ætas capere poterat agilitate pollebat. Haud minus exerci
tio, q̃ viribus potens. Immaturã adhuc ætatẽ vberrimis animi beneficiis tranſcen
debat. Nemo illo chelis: aut lyrę ſciẽtior fuerat. Præterea ſiſtro ac barbyto omniq;
fidium modulatione callebat. ad quoſcunq; volebat motus variis modorum generi
bus humanos impellebat affectus. Gaudio: mœſtitia: miſeratione: vel odio. morta-
les afficere nouerat. Ita aurium voluptate aut horrore animos implicare ſolebat.

Tot iuuenis artibus Geuari filia Nanna admodum delectata: amplexum eius ex
petere cœpit. Fit enim vt virtute iuuenum virgines incaleſcant. & quorum mi-
nus complacet forma: probitas acceptetur. Multiplices enim amor aditus habet. Amoris aditꝰ multi
Aliis amor decor. aliis animi virtus. quibuſdam artium vſus voluptatis iter ape-
rit. Non nullis comitas Veneris copiam parat. Complures famæ candor acceptos
facit. Nec leuius vulnus fortes q̃ pulchri puellis infligere ſolent. Accidit autem vt
Othini filius Balderus Nannæ corpus abluentis aſpectu ſollicitatus: infinito amo
re corriperetur. Vrebat illum venuſtiſſimi corporis nitor: animumqꝫ perſpicuæ Nannȩ ſpecies.
pulchritudinis habitus inflammabat. Validiſſimum nanqꝫ libidinis irritamen-
tum eſt decor. Hotherum itaqꝫ per quem maxime votum interpellandum time-
bat ferro tollere conſtituit: ne moræ impatiens amor vllo fruendæ libidinis ob-
ſtaculo tardaretur. Eodem forte tempore Hotherus inter venandum errore nebu-
lȩ perductus: in quoddam ſiluestrium virginum conclaue incidit: a quibus pro-
prio nomine ſalutatus quænam eſſent perquirit. Illȩ ſuis ductibus auſpiciiſqꝫ ma- Nymphas adit Hotherus.
xime bellorum fortunam gubernari teſtantur. Sæpe enim ſe nemini conſpicuas
præliis intereſſe, clandeſtiniſqꝫ ſubſidiis optatos amicis præbere ſucceſſus. Quip-
pe conciliare proſpera: aduerſa infligere poſſe pro libito memorabant. adiecto qua-
liter in collacteam eius Nannam inter lauandum conſpectam Balderus exarſerit.
Hortatęqꝫ ne eum q̃uis infeſtiſſimo odio dignum: armis laceſſeret. ſemideũ hunc
eſſe teſtantes arcano ſuperum ſemine procreatum. His acceptis Hotherus laben-
tis hoſpitii tegmine defectus ſub dio ſe relictum totiuſqꝫ expertem vmbraculi me
diis repente campis expoſitum conſpicatur. Præcipue vero puellarum præpetem
fugam, lociqꝫ verſilem ſitum. ac fallacem ædis imaginem mirabatur. Ignorabat
enim quæ circa ſe geſta fuerant ludibrium tantum inaneqꝫ præſtigioſarum artiũ
extitiſſe commentum. Vnde rediens Geuaro ordinem inſecutæ errorem ſuum lu-
dificationis exponit, filiamqꝫ eius continuo poſtulauit. Cui Geuarus q̃ libentiſſi-
me ſe fauturum ſubiunxit: ni Balderi iram repulſa contracturum metueret: prio-
rem illum ſibi conſentaneas preces porrexiſſe teſtatus. Nam ne ferro quidem ſa-
cram corporis eius firmitatem cedere perhibebat. Adiecit tamen ſcire ſe gladium
arctiſſimis obſeratum clauſtris quo fatum ei infligi poſſit. Hunc a Mimingo ſilua- Gladii & armillȩ vis mira.
rum ſatyro poſſideri. Eidem quoqꝫ armillam eſſe mira quadam arcanaqꝫ virtute
poſſeſſoris opes augere ſolitam. Horum præterea locorum aditum inuium impe-
dimẽtis obſuſum, haud facile mortalibus patere poſſe. Maiorem ſiquidem itineris
partem inuſitati frigoris vi perenniter obſideri. Iubet itaqꝫ ceruis iugalibus cur- De ceruis iugalibus.
rum inſtruat cuius celeritate eximio gelu rigentia iuga tranſcendat. Quo cũ per-
uenerit tabernaculum ſuum ita a ſole auerſum conſtituat: vt vmbram ſpecus cui
Mimingus aſſueuiſſet excipiat: nec ipſum mutua tamen obumbratione contingat:
ne ſatyrum inſolitæ obſcuritatis iactus exitu deturbaret. Ita armillam enſemqꝫ in
expedito fore: quorum alterum opum, alterum belli fortuna comitaretur: in vtroqꝫ
ingens poſſeſſori præmium eſſe. Hactenus Geuarus. Nec inerter Hotherus quæ ab
ipſo didicerat executus: tabernaculo ad prædictum modum locato, noctu curas, in
terdiu venationes agebat. Vtramqꝫ temporis vicem peruigil exſomniſqꝫ ducebat
ita diſcrimina lucis noctiſqꝫ partitus: vt hanc rerum meditationi tribueret: illam
conuectandis corporis alimentis impenderet. Cumqꝫ forte pernox attonita curis
mente langueſceret: obumbrãtem tabernaculo ſuo ſatyrum haſta petiuit, obrutũqꝫ Satyrus vincitur.

ictu nec ſatis fugæ potentem vinculis intercepit. Vltima deinde per ſummam ver
borum atrocitatem minatus: enſem armillaſq; depoſcit. Nec ſegniter ſatyrus ſalu=
tis redemptionem, quæ ab ipſo petebatur, exhibuit. Adeo cunctis re prior eſt vita
cum nihil apud mortales ſpiritu charius exiſtere ſoleat. Høtherus / opum adeptio=
ne lętatus: patriam repetit paucis ſed inſignib9 ſpoliis fœlix. Quibus eũ Gelderus
Saxoniæ rex potitum comperiens, milites in tam illuſtris prędæ raptũ crebro con
citabat hortatu. Paruit iuuentus regi properanter inſtruens claſſem. Quod pręui
dens Geuarus quippe diuinandi doctiſſimus erat induſtriaq; pręſagiorum excul=
tus: vocato Høthero iubet congreſſuri ſecũ Gelderi iacula patienter excipiat, non
ante ſua remiſſurus: q̃ hoſtem miſſilibus carere conſpiciat. Cæterum roſtratas ad=
moueat falces quibus nauigia lacerari caſſideſq; & ſcuta militibus detrahi poſſint
Cuius conſilio obſecutus Høtherus: ſalutarem eius exitum expertus eſt. Siquidem
ad primos Gelderi impetus ſubſiſtere ſuos ac corpora ſcutis protegere iubet: præ=
ſentis pugnæ victoriam patientia capeſſendam teſtatus. At hoſtis miſſilibus nulla
ex parte cohibitis: iiſdemq; per ſummam pugnandi cupiditatem effuſis: hoc aui=
dius haſtas ac ſpicula torquere cœpit: quo Høtherum in his excipiendis patiẽtius
ſe gerere comperit. Quæ partim ſcutis, partim nauigiis infixa rarum dedere vul=
nus: complura innoxia ac fruſtra videbãtur excuſſa. Siquidem Høtheri milites re=
gis imperium exequentes receptam telorum vim conſerta clypeorum teſtudine
repellebant: nec rarus quidem eorum numerus erat quæ leui ictu vmbonibus im=
pacta fluctibus incidebant. Quorum omnium copia vacuefactus Gelderus: dum ea
dem ab hoſtibus correpta alacrius in ſe retorqueri conſpiceret: mali cacumen puni
ceo ſcuto complexus / indicium id pacis erat / ſaluti deditione conſuluit. Quem Hø
therus amiciſſimo vultu benigniſſimoq; ſermone exceptum non minus humani=
tate q̃ arte perdomuit. Ea tempeſtate Helgo Halogię rex Cuſonis Finnorum Byar
morumq; principis filiam nomine Thoram crebrę legationis officio procabatur.
Adeo quod per ſe minus validum eſt alieni indigum noſcitur. Nam cum eius tem
poris iuuenes matrimonii poſtulationem propria voce proſequendi conſuetudinẽ
haberent: hic tanto oris vitio obſitus erat: vt non ſolum exteras ſed etiam domeſti=
cas aures erubeſceret. Adeo calamitas omnis conſcios vitat. Eo ſiquidẽ naturæ dã=
na moleſtiora ſunt / quo liquidius patent. Huius Cuſo legatione ſpreta coniugio in
dignum reſpondit: qui propria parum virtute ſubnixus: ad id impetrandum pre=
caria mutuaretur officia. Quod audiens Helgo: Høtherum quem politioris facũ=
dię nouerat: ſuis fauere ſtudiis obſecrabat, alacriter ſe quicquid is ĩperaſſet execu=
turum pollicitus. Ille ſedula iuuenis ſupplicatione deuictus: armata claſſe Norua=
giam petit, quod verbis non poſſet viribus peracturus. Cũq; pro Helgone per ſum
mam eloquii ſuauitatem egiſſet: refert Cuſo mentem filiæ conſulendã: nequid con=
tra nolentem paterna videretur ſeueritate pręſumptum. Accerſitamq; an proco al
lubeſceret percõtatus annuentis Helgoni nuptias pollicetur. Igitur Høtherus ob=
ſeratas Cuſonis aures ad ea quæ precabatur exaudienda rotundę volubiliſq; facun
dię dulcedine patefecit. Quæ dum in Halogia geruntur: Balderus poſtulandę Nã
nę gratia Geuari fines armatus ingreditur. A quo cum ipſius Nannę mentem co=
gnoſcere iuberetur: exquiſitis verborum delenimẽtis puellam aggreſſus: cum nul=
lum votis locum efficere potuiſſet: repulſę cauſam cognoſcere inſtitit. Quæ reſpõ=
dit nuptiis deum mortali ſociari non poſſe: ꝙ ingens naturæ diſcrimen copulę cõ

Gelderus Saxoniæ rex.

Helgo rex Halogię. Cuſo Finnorũ Byarmorũq; rex

mercium tollat. Sed & ſuperos iterdum pacta reſcindere ſolitos ſubitoq; vinculum
diſiici: qđ impares cõtraxiſſent. Neq; enim ſtabilem diſſonis ineſſe nexum, cũ apud
excelſos humilium ſemper fortuna ſordeſcat. Præterea abundantiȩ & egeſtatis di-
uiduum contubernium eſſe: nec inter ſplendidas opes obſcuramq; pauperiem fir-
ma ſocietatis iura conſiſtere. Ad vltimum ſupernis terreſtria non iugari: quæ tan
to originis interuallo diſcors rerum natura ſecreuerit: ꝙ a diuinæ luculentia ma
ieſtatis infinitum diſtet humana mortalitas. Hac reſponſi cauillatione eluſis Bal-
deri precibus detrectandi coniugii prudens argumenta texebat. Quod cũ Høthe-
rus ex Geuaro cognoſceret multa ſuper Balderi petulantia apud Helgonem queru
lus differebat: incerti ambo quid facto opus eſſet: variis ſententiam conſiliis agita-
bant. Amica ſiquidem in aduerſis collocutio tametſi periculum non tollit: ȩgritu-
dinem minuit. Inter cætera animi vota fortitudinis ſtudio prȩponderante manus
claſſe cum Baldero conſeritur. Hominibus aduerſum deos certatum crederes. Nã [Pugna Høtheri cum diis.]
Baldero Othinus ac Thoro ſacraq; deum agmina propugnabant. Diuinis huma-
niſq; viribus permixtum aſpiceres bellum. At Hassociatedtherus tunica ferrum ſpernente
ſuccinctus: conſertiſſimos deorum cuneos irrumpebat. & q̃tum terrenus in ſuper-
na poterat: graſſabatur. Sed & Thoro inuſitato clauȩ libratu cuncta clypeorum ob
ſtacula lacerabat: tantũ ad ſe inceſſendum hoſtes inuitãs q̃tum ſocios ad tuendum.
Nullum erat armaturæ genus quod impellenti non cederet. Nemo ferientem tuto
excipere poterat. Quicquid ictu arcebat obruit. Non clypei, nõ caſſides impactum
pertulere robur. Nulli corporis aut virium magnitudo ſubſidio fuit. Proinde vi- [Dei victi.]
ctoria ad ſuperos conceſſiſſet ni Høtherus inclinata ſuorum acie celerius aduolãs
clauam prȩciſo manubrio inutilem reddidiſſet. Quo telo defecti diui ſubitã dede-
re fugam. Inimicum opinioni eſſet niſi fidem antiquitas faceret: deos ab hominib⁹
ſuperari. Deos autem potius opinatiue: q̃ naturaliter dicimus. Talibus nanq; non
natura ſed gentium more diuinitatis vocabulum damus. Cæterum Balderum fu-
ga curſu quȩſita ſeruauit. Cuius nauigiis victores aut ferro laceratis / aut fluctu ob
rutis non contenti deos viciſſe: claſſis reliquias ſȩuitia inſequuntur, earum iactu-
ra funeſtam belli cupidinem expleturi. Adeo plærũq; inſolentiam ſucceſſus exaſpe
rat. Teſtis belli portus Balderi fugam vocabulo refert. Gelderum quoq; Saxoniȩ re
gem eodem conſumptum bello remigum ſuorum cadaueribus ſuperiectum ac ro-
go nauigiis extructo impoſitũ pulcherrimo funeris obſequio extulit. Cineres eius
perinde ac regii corporis reliquias non ſolum inſigni tumulo tradidit: verũ etiam
plenis venerationis exequiis decorauit. Poſt hȩc ne connubii ſpem vlterior rerum
importunitas moraretur: repetito Geuaro cupitis Nannæ complexibus fruitur.
Deinde Helgonem ac Thoram plenis liberalitatis officiis proſecutus: nouam Sue
tiæ nuptam aduexit: cunctis tam venerabilis victoria q̃ Balderus ridiculus fuga.
Quo tempore cum ſueonum magnates ſoluendi tributi gratia Daniam petiuiſ-
ſent: ob egregia patris merita a popularibus loco regio cultus fallax fortunæ leno-
cinium expertus eſt. Siquidem a Baldero quem pauloante deuicerat prȩlio ſupera
tus ad Geuarum decurrere neceſſe habuit victoria poſt regnum amiſſa quã priua
tus adeptus fuerat. Victor Balderus vt afflictum ſiti militem opportuni liquoris
beneficio recrearet, nouos humi latices terram altius rimatus aperuit. Quorum [Balderus victor.]
erumpentes ſcatebras ſitibundum agmen hianti paſſim ore captabat. Eorundem

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Baldes vestigia ſempiterno firmata vocabulo q̃q̃ priſtina admodũ ſcaturigo deſierit non
Brynde. dum prorſus exoleuiſſe creduntur. Idem laruarum Nannæ ſpeciem ſimulantium
continua noctibus irritamenta perpeſſus, adeo in aduerſam corporis valitudinem
incidit: vt ne pedibus quidem incedere poſſet. Quãobrem biga rhedave emetien-
dorum itinerum conſuetudinem habere cœpit. Tanta amoris vi ſuffuſum pectus
ad extremam pene eum tabem redegerat. Nihil enim ſibi victoriam dediſſe cre-
didit: cuius Nanna præda non fuerit. Frø quoqꝫ deorum ſatrapa ſedem haud pro-
cul Vpſala cepit: vbi veterem litationis morem tot gẽtibus ac ſæculis vſurpatum
Sacrificia. triſti infandoqꝫ piaculo mutauit. Siquidẽ humani generis hoſtias mactare aggreſ-
impia. ſus: fœda ſuperis libamenta ꝑſoluit. Inter hęc Høtherus defectam ducibus Daniam
Supra folio 22. hiartuarumqꝫ celeres perempti Roluonis pœnas dediſſe cognoſcens: quod vix ſpe
complecti poſſet caſu ſibi collatum dicebat. Nam & Roluonem quem ꝙ ab eius pa-
tre ſuum interfectum meminiſſet vita ſpoliare debuerat: aliena opera ſupplicium
Høtherus luiſſe & ſibi potiendę Danię copiam inſperato rerũ beneficio patuiſſe. Quippe re-
rex. xv. re- gnum eius auito ſibi iure competere ſi rite maiorum ſtemmata reuoluantur. Inde
gnat. Sialandiæ portum Iſoram ingenti claſſis numero occupat imminentis fortunę be-
neficio vſurus. Vbi rex ab occurrente ſibi Danorum populo conſtitutus paulopoſt
Athiſli Athiſli fratris quem ſuetis præeſſe iuſſerat, exceſſu cognito ſueticum Danico im-
mors. perium ſociat. Cæterum Athiſlum mors ignominioſa conſumpſit. Dum enim Rol
uonis inferias per ſummam animi hilaritatem conuiuio celebraret: potione auidi
us ſumpta ſubito fine ſordidę intemperantię pœnas pependit. Ita dum alienum fa
tum impenſioribus lętitiæ modis excolit: proprium irrumpere coegit. Balderus
Balderus rex XVI. quoqꝫ claſſe Sialandiam petens cum & armis celeber & maieſtate conſpicuus habe-
retur Høthero Suetiam tenente quicquid ſuper regni faſtigio poſtulabat prom-
ptiſſimis Danorum ſuffragiis impetrauit. Tam ancipiti cẽſura maiorum noſtro-
rum ſententia fluctuata eſt. Huic Høtherus a Suetia regreſſus infeſtum intulit bel
lum. Acerrimum imperii cupidis de rerum ſumma certamen inceſſerat. Eidẽ Hø
theri fuga finem impoſuit. Qui cum in Iutiam conceſſiſſet vicum in quo manen-
di vſum habuit, nomine ſuo nuncupandum curauit. Vbi hybernis peractis ſolita-
rius incomitatuſqꝫ Suetiam repetit. Ibi magnatibus acceſſitis ob infœlices rerum
curſus quibus ipſum Balderus bis victor afflixerat lucis ac vitæ pigere ſe dixit.
Balderus Deinde cõſalutatis omnibus difficilia aditu loca deuio calle ſectatus expertes hu-
tyrannus. mani cultus indagines perluſtrabat. Fit enim vt quibus inſolabilis animi dolor in
ciderit obſcuros externoſqꝫ receſſus quaſi quoddam pellendæ triſtitiæ remedium
captent: Nec magnitudinem mœroris inter humanos queant tolerare conuictus.
Adeo plærunqꝫ amica eſt ęgritudini ſolitudo. Præcipue enim illuuies ac ſqualor
delectant quos aduerſa animi valitudo concuſſerit. Conſueuerat autem in æditi
montis vertice conſulenti populo plæbiſcita depromere. Quãobrem venientes oc-
cultantis ſe regis inertiam cauſabantur: abſentiaqꝫ eius grauiſſimis omnium que
Antrum relis lacerata eſt. At Høtherus extrema locorum deuia peruagatus inſuetumqꝫ
dearum. mortalibus nemus emenſus: ignotis forte virginibus habitatum reperit ſpecum.
Eaſdem eſſe conſtabat quæ eum inſecabili veſte quondam donauerãt. A quibus cur
eo locorum venerit interrogatus: infauſtos belli declarat euentus. Itaqꝫ fide earum
damnata geſtarum infœliciter rerum fortunam triſteſqꝫ caſus deflere cœpit ſecus
ſibi ceſſiſſe queſtus q̃ ab ipſis promiſſum accepit. At nymphæ eum q̃q̃ raro victor

extiterit: ęquam tamen hoſtibus cladem ingeſſiſſe dicebant: nec minoris ſtragis auctorem fuiſſe q̃ complicem. Cæterum in expedito victoriæ gratiam fore ſi inuſitatæ cuiuſdam ſuauitatis edulium augendis Balderi viribus excogitatum prępripere potuiſſet. Nihil enim factu difficile futurum dummodo hoſti in augmentum roboris deſtinato potiretur obſonio. Ex quarum dictis Høtherus promptiſſimam inferendi Balthero belli fiduciam mente præſumpſit: q̃q̃ deos armis inceſſere terrenis arduum niſibus videretur. Fuere quoq; ex ſuis qui illum tuto bellum cum ſuperis commiſſurum negarent. Atq; illi infinitus animi calor reſpectum maieſtatis ademerat. Apud fortes enim non ſemper impetum ratio ſubruit: aut conſilio temeritas ſuccumbit. Vel fortaſſe meminerat Høtherus excellentiſſimis viris incertiſſimam extare potẽtiam: exiguamq; glebam ingentes arietare currus. Contra Balderus Danis in arma contractis Høtherum acie excipit. Ingenti vtrinq; clade geſta ac fere pari partium ſtrage edita nox prælium ſoluit. Cuius tertio ferme peruigilio Høtherus clam cunctis res hoſtium exploraturus egreditur. Somnum quippe eius profecta ab imminenti diſcrimine cura diſcuſſerat. Ita plærunq; ingens animi motus quieti corporis aduerſatur: nec alterius requiem vnius inquietudo patitur. Igitur in hoſtium caſtra perueniens tres nymphas arcanæ dapis gerulas Balderi caſtris exceſſiſſe cognoſcit. Quas curſim inſequens (nam earum fugam roſcida prodidere veſtigia) tandem tecta quibus aſſueuerant ſubit. Igitur ab his quiſnam eſſet rogatus: citharœdum ſe dixit. Nec experimentum profeſſioni diſſonum fuit. Oblatam nã q; chelim inflexis ad muſam neruis compoſitiſq; plectro fidibus moderatus gratum auribus melos promptiſſima modulatione fundebat. Cæterum tres illis colubræ fuere quarum tabo ſolidatiuę confectionis epulum Baldero temperare ſolebant. Iamq; anguium aperto ore multa pulmento ſanies influebat. Sed & nympharum quædã humanitatis ſtudio Høtherum epulo compertiuiſſent: ni trium maxima vetuiſſet: fraudem Baldero fieri proteſtans: ſi ipſius hoſtem corporei roboris incrementis auxiſſent. Ille ſe non Høtherum ſed Høtheri comitem dicebat. Eędem nanq; nymphæ accurati nitoris cingulum potentemq; victoriæ zonam clementi benignitate ei largitæ ſunt.

Edulium Balderi.

Qui cum priſtinum iter remetiendo calle quo venerat repedaret: obuii ſibi Balderi latus hauſit, eumq; ſeminecẽ proſtrauit.

Balderi caſus.

Quo militibus nuntiato totis Høtheri caſtris alacer exultantium clamor inſonuit: Danis Balderi fortunam publico mœrore proſequentibus. Qui cum indubitatum ſibi fatum imminere ſentiret: dolore vulneris accenſus die poſtera pręlium renouat. Quo feruente lectica ſe in aciem deferri iuſſit ne intra tabernaculum obſcura morte defungi videretur. Poſtera nocte eidem proſerpina per quietem aſtare aſpecta poſtridie ſe eius complexu vſuram denuntiat.

Balderi viſum.

Nec inane ſomnii præſagium fuit. Nam Balderum elapſo triduo nimius vulneris cruciatus abſumpſit. Cuius corpus / exercitus regio funere elatũ facto colle condendum curauit.

Balderi mors.

Hunc quidam noſtri temporis viri quorum pręcipuus Haraldus erat vigente veteris ſepulturæ fama ſpe reperiendæ pecuniæ noctu adorti: repentino cœptum horrore liquerunt. Ex ipſo nanq; perrupti montis cacumine ſubita torrentis vis magno aquarum ſtrepitu prorumpere videbatur: cuius rapidior moles incitatiſſimo lapſu ſubiectis infuſa campis quicquid offendebat in-

Miraculũ manium Balderi.

uolueret. Ad cuius impetum deturbati foſſores abiectis ligonib⁹ variam carpſe-
re fugam irruentis aquæ vorticibus implicandos ſe rati ſi cœptum diutius exe-
qui niterentur. Ita a diis loci illius præſidibus incuſſus ſubito metus iuuenum
animos auaritia abſtractos ad ſalutis curã conuertit, neglectoq; cupiditatis pro-
poſito vitæ ſtudioſos eſſe docuit. Huius autem ſcaturiginis ſpeciem adumbra-
tam non veram fuiſſe conſtat: nec ab imis terræ viſceribus genitam ſed præſti-
gioſa quadam adminiſtratione productam. cum in arido liquidos manare fontes
natura non ſinat. Omnes hunc poſteri collem ad quos fractionis eius fama tranſ
ierat intentatum liquere. Quãobrem an quicq̃ opum contineat parum comper
tum: cum nemo opacam eius crepidinem obſtante periculi metu poſt Haraldum
tentare præſumpſerit. At Othinus q̃q̃ deorum præcipuus haberetur: diuinos
tamen & aruſpices cæteroſq; quos exquiſitis prẹſcientiæ ſtudiis vigere compe-
rerat ſuper exequenda filii vltione ſollicitat. Plẹrunq; enim humanæ opis indiga
eſt imperfecta diuinitas. Cuius Roſtioph⁹ phinnicus alium ex Rinda ruthenorũ
regis filia ſuſcitandum prædixit qui fraternæ cladis pœnas exigere debebat. De
os ſiquidem conſortis ſui vltionem orituri fratris officio deſtinaſſe. Hoc audito
Othinus os pileo ne cultu proderetur obnubens prædictum regem ſtipendia
meriturus accedit. A quo magiſter militum effectus recepto exercitu pulcher-
rimam ex hoſtibus victoriam retulit. Quem rex ob pugnam ſtrennue editam in
primum amicitiæ gradum adciuit: haud parcius donis q̃ honoribus cultum.
Idem poſt paruulum temporis interuallum ſolus hoſtium acies in fugam propu
lit mirificeq; cladis auctor pariter ac nuntius rediit. Admirationi omnibus erat
ꝙ tanta de innumeris ſtrages vnius accipi viribus potuiſſet. Quibus meritis fre

Rindę au-
ſtera pudi-
citia.

tus: tacite regem amoris ſui conſcium facit. Cuius benigniſſimo fauore recrea-
tus dum a puella oſculum peteret alapam recepit. Nec eum aut contumeliæ de-
formitas: aut iniuriæ dolor propoſito depulit. Poſtero ſiquidem anno ne quod
auide orſus erat ignominioſe deſereret: peregrina veſte ſumpta regis contuber-
nium repetit. Neq; enim facile ab occurrẽtibus dignoſci poterat cum veras oris
notas falſus ſqualor abſtergeret: veterem habitum noua furaretur illuuies. Roſte
rum ſe vocitari fabriliumq; rerum officio callere perhibuit. Itaq; multiplices re-
rum formas ſpecioſiſſimis ẹris lineamentis complexus adeo profeſſionem artifi-
cio cõmẽdauit: vt recepto a rege magni põderis auro matronarũ ornamẽta pro
cudere iuberet. Igit̃ cõplura fœminei cultus inſignia fabricatus, tãdẽ armillã cẹ-
teris operoſius expolitã annuloſq; cõplures pari ſtudio decuſatos puellę prẹbuit.
Sed nullis flecti meritis ĩdignatio poteſt. Quẽ Rinda baſiũ ſibi porrigere cupiẽtẽ
colapho percuſſit. Minus em̃ acceptant̃ dona q̃ ꝓſtat ĩuiſus. Sane gratiora ſunt q̃
ab amicis porrigunt̃. Adeo ĩterdũ ex offerente oblati ꝑciũ pẽdet. Non dubitauit
em̃ puicacis animi puella quĩ ſubdol⁹ ſenex libidinis aditũ ficta liberalitate capta
ret. Prẹterea acre eidẽ atq; ĩtractabile ĩgeniũ fuit. Siqdẽ dolũ obſequio ĩſtrui dono
rũq; ſtudio flagitiis votũ ſubeſſe cognouit. Quã pater plurimũ obiurgare ꝙ nu-
ptias detractaret aggreſſus. Illa ſenile peroſa cõnubiũ teneris puellarũ annis prẹ
properos cõplexus negabat ab ĩfirmioris ætatis excuſatiõe reſpuẽdarũ nuptiarũ
ſubſidiũ mutuata. At Othin⁹ nihil amãtiũ ſtudiis pſeuerãtiẹ robore efficaci⁹ ex
pert⁹ q̃q̃ geminẹ repulſẹ ignominia affect⁹ fuiſſet: tertio regẽ priori ſpecie cõfuſa

perfectiſſimam rei militaris induſtriam profeſſus acceſſit. Eundem in hanc curam
non voluptas modo: ſed etiam demendę ignominiæ cupido perduxerat. Ita præſti-
giarum peritis verſili vultu varios habitus p̄ ſe ferendi promptiſſima quondã po-
teſtas inceſſerat. Quippe præter naturalem corporis ſpeciem cuiuſlibet ætatis ſta-
tum ſimulare callebant. Igitur ſenex iocundum profeſſionis ſuæ ſpectaculum edi-
turus: inter promptiſſimos inſolentius obequitare ſolebat: nec eo quidem officii ge
nere puellæ rigor inflecti potuit. vix ſiquidem animus ſyncere in gratiam redit: cũ
quo vehemens ſemel odium geſſit. Quam cum diſceſſurus oſculo petere vellet: ita
ab ea propulſus eſt: vt mentum terræ nutabundus impingeret. Quã protinus cor
tice carminibus adnotato contingens: lymphanti ſimilẽ reddidit: receptam toties
iniuriam modeſto vltionis genere inſequutus. Adhuc tamen propoſitũ exequi nõ
cunctatus: quippe ſpem eius fiducia maieſtatis inflauerat: puellari veſte ſumpta
quarto regem viator indefeſſus petiuit. A quo receptus non modo ſedulum ſe: ſed
etiam importunum exhibuit. Qui ꝙ muliebriter propemodum cultus eſſet: a plæ
riſq; fœmina credebatur. Cæterum ſe vocabulo Wecham arte medicam teſtabatur
profeſſionem quoq; promptiſſimis commendabat officiis. Tandem in reginæ fa-
mulitium adſcitus: puellæ pediſſequam egit. Cuius etiam pedum ſordes ſerotinis
horis abluere ſolebat. Licebat quoq; lympham pedibus miniſtranti ſuras ac ſupe-
riores femorum partes contingere. At quoniam vario fortuna paſſu graditur:
quod arte promptum non erat: in expedito caſus conſtituit. Accidit enim puellam
corporis firmitate defectam circũſpectis morbi remediis in ſalutis præſidium ma-
nus quas ante damnauerat aduocare: quẽq; ſemper faſtidio habuerat ſeruatorem
adſciſcere. Qui curioſius cuncta doloris indicia perſcrutatus: vt morbo q̄primum
occurreretur medicata potione vtendum aſſeruit. Cæterum eius temperamenti
tantam acerbitatem fore: vt niſi puella vinculis ſe continendam dediſſet curatio-
nis vim perferre non poſſet. Ab intimis enim fibris, morbi propulſandam eſſe mate
riam. Quo pater audito filiam vincire nõ diſtulit: iniectamq; thoro ad omnia quæ
medicus admouiſſet patientiam præſtare iuſſit. Fallebat illum fœminei ſpecies cul
tus: quo ſenex ad obumbrandam artis ſuæ peruicaciam vtebatur. Quæ res medi-
camenti ſpeciem ad ſtupri licentiam tranſtulit. Medicus nanq; veneris occaſione
ſumpta, mutato curationis officio, prius ad exercendæ libidinis, q̄ pellendæ febris
negocium procurrit. Aduerſa puellæ valitudine vſus: cuius inimicam ſibi incolu-
mitatem expertus fuerat. Aliam quoq; ea de re opinionem ſubtexere non pigebit.
Aiunt enim quidam ꝙ cum rex laborantem amore medicum tanto animi ac corpo
ris impendio nihil profeciſſe cognoſceret, ne bene meritum debita mercede frauda
ret: clandeſtino filiæ concubitu potiri permiſerit. Adeo interdum paterna in pro-
lem graſſatur impietas cum naturæ clemẽtiam violenta corrumpit affectio. Quẽ
errorẽ edito filiæ partu plena ruboris pœnitentia inſecutus eſt. At dii quibus præ-
cipua apud Bizantium ſedes habebatur: Othinũ variis maieſtatis detrimentis di (Othini ex-
uinitatis gloriam maculaſſe cernentes collegio ſuo ſubmouendum duxerunt. Nec (pulſio.)
ſolum primatu eiectum: ſed etiam domeſtico honore cultuq; ſpoliatum proſcri-
bendum curabant: ſatius exiſtimantes probroſi antiſtitis potentiam ſubrui q̄ publi
cæ religionis habitũ prophanari: ne vel ipſi alieno crimine implicati inſontes no-
centis crimine punirentur. Videbant enim apud eos quos ad deferendos ſibi diui-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nitatis honores illexerant vulgato maioris dei ludibrio obſequium contemptu: religionem rubore mutari, ſacra pro ſacrilegio duci, ſtatas ſolenneſq; cerimonias puerilium deliramentorum loco cenſeri. Mors præ oculis: metus in armis erat: & in omniū caput vnius culpam recidere putares. Hunc itaq; ne publicam religionem exulare cogeret exitio mulctantes: Ollerum quendam, non ſolum in regni, ſed etiā in diuinitatis inſulas ſubrogauere. tanq̄ deos ac reges creare in æquo poſitum foret. Quem licet perfunctorie flaminem creauiſſent integro rerum honore donabant: ne alieni officii procurator, ſed legitimus dignitatis aduerteretur eſſe ſucceſſor. Et nequid amplitudinis deeſſet: Othini quoq; ei nomen imponunt vocabuli

Simulator Othini.

fauore inuidiam nouitatis excluſuri. Quo denis ferme annis diuini ſenatus magiſtratum gerente: tandem Othinus diis atrocitatem exilii miſerantibus: ſatis iam

Othinus rex xviii.

Othini reuocatio ad diuinitatē quē & regē xviii. q̄dam ponunt.

graues pœnas dediſſe viſus ſqualoris deformitatem priſtino fulgoris habitu permutauit. Iam enim ſuperioris infamiæ notam medii temporis interuallum excederat. Extitere tamen qui ipſum recuperandæ dignitatis aditu indignum cenſerent: ꝙ Scænicis artibus, & muliebris officii ſuſceptione teterrimum diui nominis opprobrium edidiſſet. Sunt qui aſſerant eum quoſdam deorum adulando/ quoſdam præmiis permulcendo amiſſæ maieſtatis fortunam pecunia emercatum fuiſſe: & ad honores quibus iam pridem defunctus fuerat ingentis ſummæ pretio reditum comparaſſe. Quos ſi quanti emerit rogas: illos conſule qui quanti diuinitas væneat didicerunt. Mihi minus conſtarę fateor. Igitur Ollerus ab Othino Bizantio pul-

Ollerus in Suetiam aufugit & cæditur.

Ollerus mirus præſtigiator.

ſus, in Suetiam conceſſit. Vbi veluti nouo quodam orbe opinionis ſuæ monumenta reſtaurare conniſus: a Danis interfectus eſt. Fama eſt illum adeo præſtigiarum vſu calluiſſe vt ad traiicienda maria oſſe quod diris carminibus obſignauiſſet/ nauigii loco vteretur: nec eo ſegnius q̄ remigio præiecta aquarum obſtacula ſuperaret. At Othinus recuperatis diuinitatis inſignibus tanto opinionis fulgore cūctis terrarum partibus innitebatur: vt eum perinde ac redditum mūdo lumen omnes gentes amplecterentur: nec vllus orbis locus extaret qui numinis eius potentiæ nō

Bous Othini filius.

pareret. Qui cum filium Boum quem ex Rinda ſuſtulerat bellici laboris ſtudioſum cognoſceret: accerſitum fraternę cladis memorem eſſe iubet: potius a Balderi interfectoribus vltionem exacturum, q̄ armis innoxios oppreſſurum. ꝙ aptior, ac ſalubrior pugna competeret: vbi pium belli locum iuſta vindictæ licentia tribuiſſet. Interea Geuarus Gunnonis ſatrapæ ſui dolo nuntiatur oppreſſus. Cuius cla-

Geuari cædes.

dem Hotherus acerrimis vltionis viribus inſequuturus: interceptum Gunnonem atq; ardēti pyræ iniectum cremauit: ꝙ ipſe Geuarum ante per inſidias occupatum nocturno viuum igni conſumpſerat. Taliter educatoris manibus parentando: filios demum Herletum, Geritumq; Noruagiæ prætulit. Poſt hæc vocatis in concionem maioribus bello, quo Boum excipere debeat, periturum ſe refert: idq; non

Hotheri mors.

dubiis coniecturæ modis, ſed veris vatum prædictionibus expertum. Orat proinde filium ſuum Roricum regno præficiant: ne ius hoc ad externas, ignotaſq; fami-

Roricus Slyngebōd rex. xviii.

lias improborum cenſura tranſfunderet: plus voluptatis ſe ex filii ſucceſſione, q̄ amaritudinis ex propinqua morte percepturum teſtatus. Quo ocyus impetrato

Boi interitus.

pugna cum Boo congreſſus occiditur. Nec iocunda Boo victoria extitit. Quippe tam grauiter affectus acie exceſſit: vt ſcuto exceptus, atq; a peditibus viciſſim ſubeuntibus domum relatus poſtridie vulnerum dolore conſumeretur. Cuius corpus

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

magnifico funeris apparatu/ Rutenus tumulauit exercitus nomine eius inſignem extruens collem, ne tanti iuuenis monumenta a poſterorum memoria citius dilaberentur. Igitur Curetes, ac Sueones perinde, ac Hotheri morte tributariæ ſortis onere liberati: Daniam quam annuis vectigalium obſequiis amplecti ſolebant: armis aggredi animum induxerunt. Ea res Sclauis quoqꝫ defectionis audaciam miniſtrauit, alioſqꝫ complures: ex obſequentibus hoſtes effecit. Cuius iniuriæ propulſandæ gratia Roricus contractam in arma patriam recenſitis maiorum operibus ad capeſſendam virtutem impenſo hortationis genere concitabat. At Barbari ne bellum abſqꝫ duce committerent: capite opus eſſe cernentes creato ſibi rege cæteris militiæ viribus oſtenſis obſcuriore loco, binos armatorum manipulos condunt. Nec Roricum inſidiæ fefellere. Qui cum claſſem ſuam vadoſi cuiuſdam gurgutis arctis faucibus inhęrere conſpiceret, harenis quibus inſidebat abſtractam profundo adegit: ne limoſis inflicta paludibus diuerſa ab hoſtibus parte peteretur. Præterea latebras ſociis interdiu captandas conſtituit, quibus inſiſtẽtes ex improuiſo nauium ſuarum irruptoribus inſultarent: fore poſſe præfatus vt in auctorum caput proprię fraudis euentus recideret. Barbari vero qui inſidiis addicti fuerant: Danicæ circũſpectionis ignari, irruptione temere edita/ omnes oppreſſi ſunt. Reliqua Sclauorum manus ignorata ſociorum ſtrage ſuper Rorici mora multa anceps admiratione pendebat. Quem inter ægras mentium fluctuationes diutule expectatum cum præſtolatio indies moleſtior fieret: claſſe tandem petendũ ducebat. Erat autem inter eos vir corporis habitu inſignis: officio magus: qui proſpectis Danorum turmis, vt paucorũ impendio (inquit) complurium pericula redimantur, publicã ſtragem priuato diſcrimine pręcurrere liceat. Ego vero in hanc confligendi legem non deero ſi cui veſtrum mutuus decernendi mecum auſus inceſſerit. In primis autem prætaxata a me conditione vtendum poſtulo: cuius talem ſane formulam texui. Si vicero vectigalium nobis concedatur immunitas. Si vincar priſtina vobis tributa ſoluantur. Aut enim hodie patriam ſeruitutis iugo victor exuam/ aut victus inuoluam. In vtrãqꝫ fortunam prædem me, vadẽqꝫ recipite. Quod audiens Danorum quidam animi q̃ corporis viribus robuſtior percunctari Roricum cœpit quid ei præmii foret: qui pugna prouocantem exciperet. At Roricus cum ſenas forte armillas haberet: ita mutuis nexibus inuolutas, vt ab inuicem ſequeſtrari nequirent: nodorum inextricabiliter ſerie cohærente: eaſdem certamen audenti in præmium pollicetur. At iuuenis parum fortunæ certus: ſi inquit Rorice rem proſpere geſſero tua vincentis mercedem liberalitas æſtimet. tu palmam arbiter metiaris. Sin propoſitum mihi parum ex ſententia ceſſerit: quid victo præmii debes quem aut ſæua mors, aut ignominia grauis inuoluet? has imbecillitas habere comites conſueuit: hæc ſuperatorum ſtipẽdia ſunt: quos quid niſi extremum dedecus manet? Quænam ſoluenda merces? Quæ gratia referenda: cui fortitudinis pretium adeſt: Quis impotentem Martis hedera redimiuit/ præmiis victricibus decorauit? virtuti, non ignauiæ palma tribuitur. Gloria infelicitas caret. Illam quippe triumphus laudis: hanc aut finis iners/ aut vita deformis inſequitur. Ego vero qui quorſum duelli fortuna vergat ambigo præmium audacter expetere non præſumo. quod an iure mihi debeatur ignoro. Neqꝫ enim incerto victoriæ certum victoris præmium occupare conceditur. Superſedeo tropheo dubius coronæ con-

Tumulus Boi.

Stratagema.

ſtanter meritum flagitare. Recuſo lucrum qđ mihi mortis æque ac vitæ ſtipẽdium eſſe poterit. Stoliditatis eſt immaturo fructui manus iniicere: eumqꝫ decerpere velle quem necdum quis ſatis ſibi debitum nouerit. Hæc manus aut palmam mihi præſtabit, aut finem. Hæc fatus gladio barbarum ferit fortuna minus, q̃ ingenio promptus. Ab eo ſiquidem repercuſſus primi ictus magnitudine exanimatus eſt. Quo triſte Danis ſpectaculum dante victorem ſocium Sclaui ingenti donatum pompa magnificis excepere tripudiis. Idem die poſtera ſiue recentis victoriæ ſucceſſu elatus: ſiue alterius adipiſcendæ cupidine accenſus: hoſtes cõminus aditos priſtinæ prouocationis verbis laceſſere inſtitit. Fortiſſimum nanqꝫ Danorum a ſe proſtratum ratus: nemini illorum ſecum vlterius prouocatione dimicandi ſpiritum ſupereſſe credebat. Vnius quoqꝫ pugilis occaſu: totius ſe exercitus vires labefactaſſe confiſus: nihil ad quos poſteriores ſui conatus intenderent executione difficile arbitrabatur. Nihil enim ſucceſſu magis inſolentiam nutrit: nec vllum proſperitate efficacius ſuperbiæ incitamentum eſt. Dolebat itaqꝫ Roricus: vnius viri petulantia publicam labefactari virtutem: illuſtreſqꝫ victoriis Danos, non modo a quondam victis inſolenter excipi: verum etiam ignominioſe contemni. Præterea neminem ita animo promptum / aut manu ſtrenuum in tanto militum numero reperiri. cui ſalutem ſuam pro patria deuouendi cupido ſuppeteret. Tam probroſam Danicæ cunctationis infamiam prima Vbbonis magnanimitas repulit. Præſtabat etenim corpore incantandi artibus pollens. Huic quoqꝫ de induſtria certaminis præmium perquirenti rex armillas ſpopondit. Tum ille quam, inquit, promiſſo fidem deferam cum ipſe pignus in manibus habeas, nec ſub aliena munus cuſtodia deponas! Præſto ſit cui pignoris depoſitum credas ne promiſſum retractandi fas ſit. Accendit enim pugilum animos irreuocabilis præmii certitudo. Quod eũ profecto per ludibrium dixiſſe cõſtabat: quem in propulſandã patriæ contumeliam ſola virtus armauerat. Quem Roricus auri cupidine captum ratus: ne præter regiam conſuetudinem reuocaturus donum, aut promiſſum reſciſſurus videretur: vt erat in nauigio collocatus armillas ingenti excuſſas iactu petitori porrigere ſtatuit. Sed conatum eius fefellit interſtitii magnitudo. Armillæ enim languido, ac parum vegeto motu, citra deſtinatum locum collapſæ fluctibus interceptæ ſunt: vnde Rorico Slyngebond inoleuit agnomen. Quæ res Vbboni magno virtutis indicio fuit. Neqꝫ enim eum obrutæ mercedis damnum audaci mentis propoſito exuit, ne virtutem auaritiæ ſtipendiis obnoxiam feciſſe videretur. Igitur auide petito certamine, ſe potius honeſtati intentum, q̃ quęſtui deditum, pecuniæ cupiditati fortitudinem prætuliſſe: monſtrabat: fiduciam ſui non in pretio, ſed magnanimitate repoſitam oſtenſurus. Nec mora circuatur campus / milite circus ſtipatur: concurrunt pugiles: fit fragor: fremit ſpectatrix turba votorum ſuffragiis diſcors. Excandeſcunt igitur athletæ animis: & mutuis in vulneribus ruentes, eundem lucis, ac pugnæ exitum ſortiuntur. Credo procurante fortuna ne alter alterius exitio gloriam, voluptatemqꝫ perciperet. Quæ res Rorico rebelliũ animos conciliauit, tributaqꝫ reſtituit. Eodem tempore Horwendillus et Fengo, quorum pater Gerwendillus Iutorum præfectus extiterat, eidem a Rorico, in Iutiæ præſidium ſurrogantur. At Horwendillus triennio tyrannide geſta, per ſummam rerum gloriam piraticæ incubuerat: cum rex Noruagiæ Colle-

Vbbonis virtus.

N. P. M.

Ano mundi 3567 q̃o tp̃e Roma a Gallis capta ẽ incenſa eſt.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

rus operum eius ac famæ magnitudinem emulatus: decorum ſibi fore exiſtimauit
ſi tam late patentem Piratæ fulgorem ſuperior armis obſcurare quiuiſſet. Cuius
claſſem varia fretum nauigatione ſcrutatus offendit. Inſula erat medio ſita pelago
quam Piratæ collatis vtrinq; ſecus nauigiis obtinebant. Inuitabat duces iocunda
littorum ſpecies. Hortabatur exterior locorum amœnitas interiora nemorum ver
na perſpicere: luſtratiſq; ſaltibus ſecretam ſyluarum indaginem pererrare: vbi for
te Collerum Horwendillumq; inuicem ſine arbitris obuios inceſſus reddidit. Tũc
Horwendillus prior regem percontari niſus quo pugnæ genere decernere libeat
præſtantiſſimum affirmans quod pauciſſimorum viribus ederetur. Duellum ſi-
quidem ad capeſſendam fortitudinis palmam omni certaminis genere efficacius
fore: ꝙ propria virtute ſubnixum alienæ manus opem excluderet. Tam fortem iu
uenis ſententiam ammirans Collerus: cum mihi (inquit) pugnę delectum permi-
ſeris maxime vtendum iudico: quæ tumultuationis expers duorum operam capit.
Sane & audacior, & victoriæ promptior æſtimatur. In hoc communis nobis ſenten
tia eſt: hoc vltro iudicio conuenimus. At quoniam exitus in dubio manet inuicem
humanitati deferendum eſt: nec adeo ingeniis indulgendum: vt extrema negligã-
tur officia. Odium in animis eſt: adſit tamen pietas quæ rigori demum opportuna
ſuccedat. Nam etſi mentium nos diſcrimina ſeparant: naturæ tamen iura conci-
liant. Horum quippe conſortio iungimur, quantuſcũq; animo liuor diſſociet. Hæc
itaq; pietatis nobis conditio ſit: vt victum victor inferiis proſequatur. His enim
ſuprema humanitatis officia ineſſe conſtat: quæ nemo pius obhorruit: vtraq; aci-
es id munus rigore depoſito concorditer exequatur: faceſſat poſt fatum liuor, ſi-
multaſq; funere ſopiatur. Abſit nobis tantæ crudelitatis ſpecimen: vt q̄q̄ viuis
odium interceſſerit: alter alterius cineres perſequamur. Glorioſum victori erit ſi
victi funus magnifice duxerit. Nam qui defuncto hoſti iuſta perſoluerit ſuperſti-
tis ſibi fauorem adſciſcit: viuumq; beneficio vincit: quiſquis extincto ſtudium hu-
manitatis impenderit. Eſt & alia non minus luctuoſa calamitas: quæ viuos inter-
dum damnata corporum parte contingit. Huic non ſegnius q̄ vltimæ ſorti ſuc-
currendum exiſtimo. Sæpe enim incolumi ſpiritu membrorum clades pugnanti-
bus incidit. Quæ ſors omni fato triſtior duci ſolet: ꝙ mors omnium memoriam
tollat: viuens vero proprii corporis ſtragem negligere nequeat. Hoc quoq; ma-
lum ope excipiendum eſt. Conueniat igitur alterius ab altero læſionem denis au-
ri talentis ſarciri. Nam ſi pium eſt alienis calamitatibus cõpati: quanto magis pro-
priis miſereri? Nemo naturæ non conſulit. Quam qui negligit: ſui parricida eſt.
In hæc data acceptaq; fide pugnam ineunt. Neq; enim eis aut metui occurſus no-
uitas, aut vernantis loci iocunditas quo minus inter ſe ferro occurrerent reſpe-
ctui fuit. Horwendillus appetendi hoſtis q̄ muniendi corporis nimio animi ca-
lore auidior redditus, neglecta clypei cura ambas ferro manus iniecerat. Nec au-
daciæ euentus defuit. Collerum ſiquidem ſcuto crebris ictibus abſumpto ſpolia-
tum defecto tandem pede exanimem occidere coegit. Quem ne pacto abeſſet re-
gio funere elatum magnifici operis tumulo, ingentiq; exequiarum apparatu pro-
ſecutus eſt. Deinde ſororem eius Selam nomine Piraticis exercitam rebus, ac
bellici peritam muneris perſecutus occidit. Triennium fortiſſimis militiæ ope-
ribus emenſus, opima ſpolia, delectamq; prædam Rorico deſtinat, quo ſibi pro-
piorem amicitiæ eius gradum conſciſceret. Cuius familiaritate fultus filiæ eius

Collerus & Horwendillus.

Colleri cædes.

Sela

Horwendillus rex. xix.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Fengo. xx. Fengonis inſidiæ in fratrem.

Geruthę connubium impetrauit:ex qua filium Amlethum ſuſtulit. Tantæ felici-
tatis inuidia accenſus Fengo:fratrem inſidiis circũuenire conſtituit. Adeo ne a ne
ceſſariis quidem ſecura eſt virtus. At vbi datus parricidio locus: cruenta manu
funeſtam mentis libidinem ſatiauit. Trucidati quoq; fratris vxore potitus ince-
ſtum parricidio adiecit. Quiſquis enim vni ſe flagitio dederit:in aliud mox procli-
uior ruit. Ita alterum alterius incitamentum eſt. Idem atrocitatem facti tanta cal-
liditatis audacia texit:vt ſceleris excuſationem beniuolentiæ ſimulatione compo-
neret,parricidiumq; pietatis nomine coloraret. Geruthã ſiquidem q̄q̄ tantæ man-
ſuetudinis eſſet:vt neminem vel tenui lęſione commouerit: incitatiſſimum tamen
mariti odium expertam: ſaluandæq; eius gratia fratrem a ſe interfectum dicebat
ꝙ mitiſſimam & ſine felle fœminam grauiſſimum viri ſupercilium perpeti in-
dignum videretur. Nec irrita propoſiti perſuaſio fuit. Neq; enim apud principes
fides mendacio deeſt vbi ſcurris interdum gratia redditur:obtrectatoribus honos
Nec dubitauit Fengo:parricidales manus flagitioſis inferre complexibus:geminæ
impietatis noxam pari ſcelere proſecutus. Quod videns Amlethus ne prudentius

Amlethus ſe ſtolidũ ſimulat.

agendo patruo ſuſpectus redderetur/ſtoliditatis ſimulationem amplexus extremũ
mentis vitium finxit: eoq; calliditatis genere, non ſolum ingenium texit: verum
etiam ſalutem defendit. Quotidie maternum larem pleno ſordium torpore com-
plexus abiectũ humi corpus obſcœni ſqualoris illuuie reſpergebat. Turpatus oris
color:illitaq; tabo facies ridiculæ ſtoliditatis dementiam figurabant. Quicquid vo
ce edebat deliramentis conſentaneum erat. Quicquid opere exhibuit profundam
redolebat inertiam. Quid multa? Non virum aliquem:ſed delirantis fortunæ ri-
dendum diceres monſtrum. Interdum foco aſſidens,fauillaſq; manibus verrens: li-
gneos vncos creare,eoſdẽq; igni durare ſolitus erat. Quorũ extrema cõtrariis qui-
buſdam hamis,quo nexuum tenaciores exiſterent informabat. Rogatus quid age-
ret:acuta ſe referebat in vltionem patris ſpicula præparare. Nec paruo reſponſum
ludibrio fuit. ꝙ ab omnibus ridiculi operis vanitas contemneretur:q̄q̄ ea res pro-
poſito eius poſtmodum opitulata fuerit. Quæ ſolertia apud altioris ingenii
ſpectatores primam ei calliditatis ſuſpitionem iniecit. Ipſa nanq; exiguæ artis in-
duſtria,arcanum opificis ingenium figurabat. Nec credi poterat obtuſi cordis eſ-
ſe:cui tam exculto manus artificio calluiſſet. deniq; exactiſſima cura præuſtorum
ſtipitum congeriem aſſeruare ſolebat. Fuere ergo qui illum vegetioris ingenii aſſe
rentes ſapientiam ſimplicitatis prætextu occulere, profundumq; animi ſtudium
calliditatis commento obſcurare putarent: nec aptius aſtum depræhendi poſſe q̄
ſi illi inter latebras vſq̄ excellentis formæ fœmina applicaretur quæ animum eius
ad amoris illecebras prouocaret. Naturæ ſiquidem tam præceps in venerem eſſe
ingenium:vt arte diſſimulari non poſſit:vehementiorem quoq; hunc motum fore,
q̄ vt aſtu interpellari queat:ideoq; ſi is inertiam fingeret,futurum:vt occaſione ſuſ
cepta voluptatis ilico viribus obtemperaret. Procurantur igitur qui iuuenem in
longinquas nemorum partes equo perductum eo tentamenti genere aggrederen-
tur. Inter quos forte quidam Amlethi collacteus aderat, a cuius animo nondum ſo
ciæ educationis reſpectus exciderat. hic præteriti cõuictus memoriam p̄ſenti impe
rio anteponens, Amlethũ inter deputatos comites inſtruendi potius q̄ inſidiandi
ſtudio proſequebatur. ꝙ eum vltima paſſurum non dubitaret. ſi vel modicum ſen-
ſati animi indicium præbuiſſet. Maxime vero ſi Veneris palam rebus vteretur.

Quod ipſi quoq; Amletho obſcurum non fuit. Equũ ſiquidem conſcendere iuſſus
ita ſe de ceruice induſtria collocauit vt ſuum ipſius ceruici dorſum obuertens: ad-
uerſa caudã frõte ſpectaret. Quã frenis quoq; cõplecti cœpit perinde atq; ea parte
ruentis equi impetum moderaturus. Qua aſtutiæ meditatione patrui cõmentum
illuſit: inſidias expugnauit. Ridiculum ſatis ſpectaculũ fuit, cum idem habenæ ex-
pers, regente caudam ſeſſore procurreret. Procedens Amlethus cum obuiũ inter
arbuſta lupum habuiſſet: comitibus tenerioris ætatis equum occurriſſe dicentibus
perpaucos huiuſmodi in Fengonis grege militare ſubiunxit: vt modeſto ita faceto
imprecationis genere patrui diuitias inſecutus. Qui cũ illo prudẽti reſpõſo vſum
aſtruerent: ipſe quoq; ſe de induſtria locutum aſſeueuerabat ne aliqua ex parte mẽ-
dacio indulgere videretur. Falſitatis enim alienus haberi cupiens ita aſtutiam veri
loquio permiſcebat: vt nec dictis veracitas deeſſet/ nec acuminis modus verorum
iudicio proderetur. Idẽ littus præteriens cũ comites inuento periclitatæ nauis gu
bernaculo cultrum a ſe eximiæ granditatis repertum dixiſſent: eo inquit prægrã-
dem pernam ſecari conuenit: profecto mare ſignificans, cuius immenſitati guberna
culi magnitudo congrueret. Harenarum quoq; præteritis cliuis/ ſabulum perinde
ac farra aſpicere iuſſus eadem albicantibus maris procellis permolita eſſe reſpon-
dit. Laudato a comitibus reſponſo: idem a ſe prudenter editum aſſeuerabat. Ab hiſ-
dem quo maiorem exercendæ libidinis audaciam ſumeret de induſtria relictus, im
miſſam a patruo fœminam perinde ac fortuitu oblatam obſcuro loco obuiam rece-
pit: conſtupraſſetq; ni collacteus eius tacito conſilii genere inſidiarum indicium de
tuliſſet. Conſiderans enim quonam aptius modo occultum monitoris officium ex-
equi, periculoſamq; iuuenis laſciuiam præcurrere poſſet: repertam humi paleam:
œſtri præteruolantis caudę ſubmittendam curauit. Egit deinde ipſum in ea potiſ-
ſimum loca quibus Amlethum ineſſe cognouit: eoq; facto maximum incauto bene-
ficium attulit, nec callidius trãſmiſſum indicium: q̃ cognitum fuit. Siquidẽ Amle
thus viſo Oeſtro: ſimulq; ſtramine quod caudæ inſitum geſtabat: curioſius perno-
tato tacitum cauendæ fraudis monitum intellexit. Igitur inſidiarum ſuſpitione cõ
territus, quo tutius voto potiretur exceptam amplexibus fœminã: ad paluſtre pro
cul inuium protrahit. Quam etiam peracto concubitu: ne rem cuiq̃ proderet: im-
penſius obteſtatus eſt. Pari igitur ſtudio petitum ac promiſſum eſt ſilentium. Ma-
ximam enim Amletho puellæ familiaritatem vetus educationis ſocietas concilia-
bat: ꝙ vterq; eoſdẽ infantię procuratores habuerit. Domũ itaq; reductus cunctis an
veneri indulſiſſet per ludibrium interrogantibus: puellam a ſe conſtupratam fate-
tur. Interrogatus rurſum quo rem loco egerit, quoue puluino vſus fuerit: vngulæ
iumenti, criſtæq; Galli: laquearibus quoq; tecti innixum ſe dixit. Horum enim om-
nium particulas vitandi mendacii gratia cum tentandus proficiſceretur, contra-
xerat. Quæ vox multo circũſtantium riſu excepta eſt, q̃q̃ nihil rerum veritati per
iocum detraxerit. Puella quoq; ea de re interrogata: Nihil eum tale geſſiſſe perhi-
buit. Fides negationi habita eſt eo quidem pronius quo minus ſatellites facti con-
ſcios fuiſſe conſtabat. Tum is qui præſtandi indicii gratia Oeſtrum ſignauerat vt
ſalutem Amlethi vaframenti ſui beneficio conſtitiſſe monſtraret nuper ſe eius vni-
ce ſtudioſum extitiſſe dicebat. Nec inepta iuuenis reſponſio fuit. Ne enim indicis
meritum negligere putaretur, quiddam ſtraminis gerulum ſubitis adlapſum pen
nis quodq; paleam poſteriore corporis parte defixam geſtaret ſibi cõſpectũ retulit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Quod dictū eſt vt cæteros cachinno concuſſit ita Amlethi fautorē prudentia dele-
ctauit. Superatiſq; omnibus archanāq; iuuenilis induſtriæ ſerā patefacere nequeū-
tibus: quidā amicorum Fengonis præſumptione q̄ ſolertia abundantior fore nega-
bat: vt inextricabile calliditatis ingeniū vſitato inſidiarum genere proderetur. Ma
iorem quippe eius peruicaciam eſſe q̄ vt leuibus experimētis attingi debeat. Quā-
obrem multiplici illius aſtutiæ ſimplicem tētationis modum afferri non oportere.
Subtiliorem itaq; rationis viam altiore animi ſenſu a ſe repertam dicebat: executio
ni non incōgruam & propoſitæ rei indagationi efficaciſſimam. Fengone ſiquidem
per ingentis negotii ſimulationem de induſtria abſentiam præſtante ſolum cū ma-
tre Amlethum cubiculo claudi oportere/procurato antea viro qui ambobus inſciis
in obſcura ædis parte conſiſteret. Quid illis colloquio foret attentius excepturus.
Futurum enim vt ſi quid filius ſaperet: apud maternas aures eloqui nō dubitaret,
nec ſe genitricis fidei credere pertimeſceret. Idem ſe explorationis miniſtrum cupi-
dius offerebat, ne potius auctor conſilii q̄ executor videretur. Delectatus ſententia
Fengo facta longinquæ profectionis ſimulatione diſcedit. Is vero qui conſilium de-
derat: conclaue quo cum matre Amlethus recludebatur tacite petiuit, ſubmiſſuſq;
ſtramento delituit. Nec inſidiarum Amletho remedium defuit. Veritus enim ne
clandeſtinis cuiuſpiam auribus exciperetur: primū ad ineptæ conſuetudinis ritum
decurrens: obſtrepentis Galli more occentum edidit: brachiiſq; pro alarum plauſu
concuſſis cōcenſo ſtramento corpus crebris ſaltibus librare cœpit: ſi quid illic clau
ſum deliteſceret experturus. At vbi ſubiectam pedibus molem perſenſit: ferro lo-
cum rimatus ſuppoſitum confodit, egeſtumq; latebra trucidauit. Cuius corpus
in partes conſciſſum aquis feruentibus coxit, deuorandumq; porcis per os cloa-
cæ patentis effudit, atq; ita miſeris artubus cœnū putre conſtrauit. Taliter eluſis
inſidiis conclaue repetit. Cunq; mater magno eiulatu queſta præſentis filii ſocor-

Amlethi ad matrē verba.

diam deflere cœpiſſet: quid inquit mulierum turpiſſima grauiſſimi criminis diſſi-
mulationem falſo lamenti genere expetis quæ ſcorti more laſciuiens nefariā ac de-
teſtabilem thori conditionem ſecuta viri tui interfectorem pleno inceſti ſinu ample
cteris: & ei qui prolis tuę parentem extinxerat obſcœniſſimis blandimentorum ille
cebris adularis. Ita nempe equæ coniugum ſuorū victoribus maritātur: brutorum
natura hæc eſt vt in diuerſa paſſim coniugia rapiantur: hoc tibi exēplo prioris ma-
riti memoriam exoleuiſſe conſtat. Ego vero non ab re ſtolidi ſpeciem gero cū haut
dubitem quin is qui fratrem oppreſſerit: in affines quoq; pari crudelitate debac-
chaturus ſit vnde ſtoliditatis q̄ induſtriæ habitum amplecti præſtat & incolumita
tis præſidium ab extrema deliramentorum ſpecie mutuari. In animo tamen pater
næ vltionis ſtudium perſeuerat: ſed rerum occaſiones aucupor: temporū opportu-
nitates opperior. Nō idem omnibus locus cōpetit. Cōtra obſcurū immitēq; animū
altioribus ingenii modis vti cōuenit. Tibi vero ſuperuacū ſit meā lamētari deſipiē
tiā quæ tuā iuſtius ignominiā deplorare debueras. Itaq; nō alienæ ſed ꝓpriæ mētis
vitiū defleas: neceſſe eſt. Cætera ſilere memineris. Tali cōuitio laceratā matrem ad
excolēdum virtutis habitum reuocauit. præteritoſq; ignes præſentibus illecebris
præferre docuit. Reuerſus Fengo inſidioſæ explorationis auctorem nuſq̄ repertum
diutinæ inq̄ſitionis ſtudio proſequebat̄: nemine ſe eū vſpiā cōſpexiſſe dicēte Amle
thus quoq; an vllū ipſius veſtigiū dep̄henderit per iocū rogat⁹ in cloacā illū iuiſſe
retulit p̄q; ei⁹ ima collapſum: ac nimia cœni mole obrutū a ſubeūtib⁹ paſſim porcis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

eſſe conſumptũ. Quod dictũ tametſi veri confeſſionẽ exprimeret: quia ſpecie ſtoli=
dum videbatur, auditoribus ludibrio fuit. Cunqꝫ Fengo priuignũ indubitatæ frau
di ſuſpectũ tollere vellet: ſed id tum ob aui eius Rorici, tũ ob cõiugis offenſam exe=
qui nõ auderet: Britãniæ regis officio necandũ duxit/innocentiæ ſimulationẽ alie=
no miniſterio quæſiturus. Ita dũ occultare ſæuitiã cupit, amicũ inqnare, q̃ ſibi infa
miã conſciſcere maluit. Diſcedẽs Amlethus matri tacite iubet, textilibus aulã no=
dis inſtruat, ſuaſqꝫ poſt annũ inferias falſo pagat: eoqꝫ tempore reditum pollicetur.
Proficiſcũtur cũ eo bini Fengonis ſatellites/literas ligno inſculptas (nã id celebre
quondam genus chartarũ erat) ſecũ geſtantes: qbus Britannorꝫ regi tranſmiſſi ſi=
bi iuuenis occiſio mãdabatur. Quorũ Amleth⁹ quietẽ capientiũ loculos ꝑſcrutat⁹
literas depræhendit: quarũ ꝑlectis mandatis, qcquid chartis illitũ erat curauit ab= Calliditas Amlethi.
radi: nouiſqꝫ figurarũ apicibus ſubſtitutis, dãnationẽ ſuã in comites ſuos, mutato
mãdati tenore, cõuertit. Nec mortis ſibi ſentẽtiã ademiſſe/et in alios ꝑiculũ trãſtu=
liſſe cõtentus/preces huiuſmodi falſo Fengonis titulo ſubnotatas adiecit: vt Britã
niæ rex prudentiſſimo ad ſe iuueni miſſo filiam in matrimoniũ erogaret. At vbi in
Britanniã ventũ, adeũt legati regẽ: literaſqꝫ, quas alienæ cladis inſtrumentũ puta=
bant, ꝓpriæ mortis indices obtulerũt. Quo diſſimulato rex hoſpitali illos humani
tate ꝓſequitur. Tũc Amlethus oẽm regiarũ dapũ apparatũ ꝑinde ac vulgare edu=
lium aſpnatus: ſummã epularũ abundantiã miro abſtinentiæ genere auerſatus eſt:
nec minus potioni, q̃ dapibus pepcit. Admirationi oĩbus erat: ꝙ alienigenæ gentis
iuuenis accuratiſſimas regiæ mẽſæ delitias/et inſtructiſſimas luxu epulas: tãq̃ agre
ſte aliquod obſoniũ, faſtidiret. Soluto cõuiuio rex quũ amicos ad quietẽ dimitteret
per quendã cubiculo immiſſũ, nocturna hoſpitũ colloquia clandeſtino exploratiõis
genere cognoſcẽda curauit. Interrogatus igiẽ a ſociis Amlethus: qd igiẽ ita heſter
nis epulis ꝑinde ac venenis abſtinuiſſet: panẽ cruoris cõtagio reſpſum: potioni ferri
ſaporẽ ineſſe: carneas dapes humana cadaueris oliditate ꝑfuſas: ac veluti quoddam
funebris nidoris affinitate corruptas dicebat. Addidit quoqꝫ regẽ ſeruilibus oculis
eſſe: reginã tria ancillaris ritus officia ꝓ ſe tuliſſe: nõ tã cœnã, q̃ ei⁹ auctores plenis
opprobrii cõuitiis inſecut⁹. Cui mox ſocii priſtinũ mẽtis vitiũ exprobrãtes, variis
petulantiæ ludibriis inſultare cœperũt: ꝙ ꝓbanda culparet: cauſareẽ idonea: ꝙ inſi
gnẽ regẽ, excultãqꝫ moribus fœminã parũ honeſto ſermone laceſſeret: laudẽqꝫ me=
ritos extremi dedecoris opprobrio reſpſiſſet. Quibus rex ex ſatellite cognitis, taliũ
auctorẽ ſupra mortalem habitũ, aut ſapere, aut deſipe teſtatus eſt: tam paucis ver=
bis ꝑfectiſſimã induſtriæ altitudinẽ cõplectendo. Accerſitũ deinde villicũ vnde pa=
nẽ adſciuerat percõtatur. Qui quũ eũ domeſtici piſtoris opa cõfectũ aſſereret, ſci=
ſcitatur item vbi materiæ eius ſeges creuiſſet: et an vllum illic humanæ ſtragis in=
diciũ extaret. Qui reſpondit haud ꝓcul abeſſe campũ vetuſtis interfectorũ oſſibus
obſitũ: et adhuc manifeſta antiquæ ſtragis veſtigia ꝓ ſe ferentẽ: quẽ a ſe ꝑinde ac cæ
teris feraciorẽ opimæ vbertatis ſpe, verna fruge cõſertũ dicebat. Itaqꝫ ſe neſcire an
panis hoc tabo vitioſi qcq̃ ſaporis contraxerit. Quo audito rex Amlethũ vera di=
xiſſe cõiectãs: vnde lardũ quoqꝫ allatũ fuiſſet cognoſcere curæ habuit. Ille ſues ſuos
per incuriã cuſtodia elapſos putri latronis cadauere paſtos aſſeuerabat. Ideoqꝫ for=
te eorũ carnibus corruptioni affinẽ inceſſiſſe saporẽ. Quũ rex in hoc quoqꝫ veracẽ
Amlethi ſententiã cõperiſſet: quonã liquore potionẽ miſcuiſſet inquirit. Vt farre,
et aqua temperatã cognouit, demonſtratum ſibi ſcaturiginis locũ in altum fodere

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

aggreſſus,complures gladios rubigine adeſos repperit: ex quorũ odore lymphas vitium traxiſſe exiſtimatum eſt. Alii ideo potionẽ notatam referunt: ꝙ in eius hauſtu apes abdomine mortui alitas depræhenderit: vitiumq; referri guſtu, qđ olim fauis inditum extitiſſet. A quo rex culpati ſaporis cauſas competẽter editas vidẽs, quũ ab eodẽ exprobratam ſibi oculorũ ignominiam ad generis fœditatem pertinere cognoſceret,clam conuenta matre,quis ſibi pater extitiſſet inquirit. Qua neminem ſe præter regem paſſam dicente,rem quæſtione ex ea cognoſcendam minatus ꝙ ſeruo ortus eſſet accepit:notatæ originis ambiguitatẽ extorto cõfeſſionis indicio ꝑſcrutatus. Igitur vt cõditionis ſuæ rubore cõtuſus: ita iuuenis prudentia delectatus: eundem cur reginã ſeruilium morũ exprobratiõe maculaſſet,interrogat. Sed dum cõiugis comitatẽ nocturno hoſpitis ſermone laceſſitam doluit,eandẽ ancilla matre creatã didicit. Siquidẽ ille tria ſe circa eam ſeruilis ritus vitia denotaſſe dicebat. Vnũ ꝙ ancillæ more pallio caput obduxerit. Alterũ ꝙ veſtẽ ad greſſũ ſuccinxerit. Tertiũ ꝙ ciborum reliquias dentium anguſtiis inhærentes ſtipite eruerit erutaſq; commanducauerit. Matrẽ quoq; eius in ſeruitutem captiuitate redactam memorabat:ne potius ſeruili more,q̃ genere eſſe videretur. Cuius induſtriam rex perinde ac diuinum aliquod ingenium veneratus,filiam ei in matrimonium dedit Affirmationem quoq; eius tanq̃ cœleſte quoddã teſtimonium amplexatus eſt. Cæterũ comites ipſius vt amici mandatis ſatiſfaceret,proxima die ſuſpendio cõſumpſit. Quod beneficiũ Amlethus tanq̃ iniuriam ſimulata animi moleſtia ꝓſecutus: aurum a rege cõpoſitiõis nomine recepit:quod poſtmodũ igni liquatũ clã cauatis baculis infundendũ curauit. Apud quẽ annũ emenſus impetrata ꝓfectionis licẽtia patriã repetit:nihil ſecũ ex omni regiarũ opum apparatu præter gerulos auri bacillos deportãs. Vt Iutiã attigit pñtem cultũ priſtinis ꝑmutauit moribus:qbus ad honeſtatẽ vſus fuerat ĩ ridiculæ cõſuetudinis ſpẽm deĩduſtria cõuerſis. Cũq; tricliniũ in quo ſuę ducebãt exeqæ ſqualore obſitus intraſſet,maximũ oĩbus ſtuporẽ iniecit:ꝙ obitũ eius falſo fama vulgauerat. Ad vltimũ horror in riſum cõceſſit exprobrãtibus ſibi mutuo ꝑ ludibriũ cõuiuis viuũ affore:quẽ ipſi ꝑinde ac defunctũ inferiis ꝓſequerent. Idẽ ſuꝑ comitibus interrogatus: oſtẽſis quos geſtabat baculis,hic ingt et vnus et alius eſt. Qđ vtrũ verius,an iocoſius ꝓtulerit neſcias. Siqdẽ ea vox q̃q̃ a plæriſq; vana exiſtimata fuerit,a veri tñ habitu nõ deſciuit: q̃ ꝑemptorꝫ loco pẽſationis eorꝫ pretiũ demõſtrabat. Pincernis deinde quo maiorẽ cõuiuis hilaritatẽ afferret cõiũctus,curioſiore ꝓpinãdi officio fungebatꝛ. Et ne greſſũ laxior veſtis offenderet latus gladio cinxit:quẽ plærunq; de induſtria diſtringẽs,ſupremo digitos acumine vulnerabat. Quãobrẽ a circũſtãtibus curatũ:vt gladius cũ vagina ferreo clauo traiicereꝛ. Idẽ quo tutiorẽ inſidiis aditũ ſtrueret,petitã poculis nobilitatẽ crebris potionibus onerauit:adeoq; cũctos mero obruit:vt debilitatis temulẽtia pedibus intra regiã quieti ſe traderẽt,eundẽq; cõuiuii et lecti locũ haberẽt. Quos quũ inſidiis opportunos aĩaduerteret: oblatã ꝓpoſiti facultatẽ exiſtimans,ꝑ̃ꝑatos olim ſtipites ſinu excipit:ac deinde ædẽ in qua ꝓceres paſſim fuſis humi corporibꝰ ꝑmixtã ſomno crapulã ructabanꝛ,ingreſſus,cõpactã a matre cortinã,quæ etiam interiores aulæ ꝑietes obducebat,reſciſſis tenaculis decidere coegit. Quã ſtertentibus ſupiectam,adhibitis ſtipitum curuaminibus adeo inextricabili nodorꝫ artificio colligauit:vt nemo ſubiectorum tametſi validius adniteretur cõſurgẽdi effectum aſſequi poſſet. Poſt hæc tectis ignem iniicit:qui crebreſcentibus flammis late incen

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

dium ſpargens totos inuoluit penates: regiam conſumpſit, omneſqꝫ aut profundũ
carpentes ſomnum/aut fruſtra aſſurgere conantes, cremauit. Inde petito Fengo-
nis cubiculo: qui prius a comitibus in tabernaculum perductus fuerat, gladiũ for-
te lectulo cohærentem arripuit, ſuumqꝫ eius loco defixit. Excitato deinde patruo,
ꝓceres eius igne perire retulit: adeſſe Amlethum veterum vncorum ſuorum ope Fengonis
ſuccinctum: et iam debita paternæ cladis ſupplicia exigere auidum. Ad hanc vocẽ cædes.
Fengo lectulo deſiliens dum ꝓprio defectus gladio nequicꝗ̃ alienum diſtringere co
natur opprimitur. Fortem virum, æternoqꝫ nomine dignum: qui ſtultitiæ commẽ
to prudenter inſtructus, auguſtiorẽ mortali ingenio ſapiẽtiam admirabili ineptia
rum ſimulatione ſuppreſſit: nec ſolum propriæ ſalutis obtentum ab aſtutia mutua
tus, ad paternæ quoqꝫ vltionis copiam eadem ductum præbente peruenit. Itaqꝫ et
ſe ſolerter tutatus: et parentem ſtrenue vltus: fortior, an ſapientior exiſtimari de-
beat, incertum reliquit.

Explicitus eſt liber Tertius: Incipit Quartus.

PEracta vitrici ſtrage Amlethus facinus ſuũ Amlethus
incerto popularium iudicio offerre veri- rex. xxi.
tus, latebris vtendum exiſtimauit: donec
quorſum inconditæ plæbis vulgus procur
reret didiciſſet. Igitur vicinia quæ noctu
incendium ſpeculata fuerat / mane cauſam
conſpecti ignis noſſe cupiens, collapſam in
cineres regiam aĩaduertit: ruinaſqꝫ eius
adhuc tepidas perſcrutata nihil præter in
formes combuſtorum corporum reliquias
repperit. Adeo autem vorax flamma om-
nia peredcrat: vt ne index ꝗdem extaret: ex
quo tantæ cladis cauſa accipi poſſet. Cor-
pus quoqꝫ Fengonis ferro confoſſum inter cruentas ſpectabat̃ exuuias. Aliis indi-
gnatio patens: aliis mœror: ꝗbuſdam gaudium occultum inceſſerat. Hi ducis la-
mentabantur interitum: hi ſopitam parricidæ tyrannidem gratulabantur Ita re-
giæ necis euẽtus diuidua ſpectatorum ſentẽtia excipiebatur. Ea vulgi trãquillita-
te Amlethus relinquẽdarũ latebrarũ fidutiã adeptus, accerſitis ꝗbus arctiorẽ pr̄is
memoriã inhærere cognouerat, cõcionẽ petit: in qua oꝛonẽ hmõi habuit. Non vos
moueat ꝓceres pr̄is calamitatis facies: ſi quos miſerabilis Horwẽdilli exitus mouet Amlethi
nõ vos inquã moueat: ꝗbus in regẽ fides: in parentẽ pietas ſeruata eſt. Parricidæ, oratio.
nõ regis intueamini funus. Luctuoſior ſiqdẽ illa facies erat, quũ ipſi regẽ nr̄m ab in-
igſſimo parricida (ne dicã fratre) flebiliter iugulatũ vidiſtis. Ipſi laceros Horwẽdil
li artus: ipſi corpus crebris vulneribus abſũptũ plenis miſerationis oculis aſpexiſtis
Quẽ ab atrociſſimo carnifice ſpũ ſpoliatũ vt patria libertate exuerẽt: quis dubitet?
vna manꝰ ei fatũ/et vobis ſeruitutẽ iniecit. Quis igĩt tã amẽs: vt Fengonis crudeli
tatẽ Horwendillianæ præferat pietati! Memẽtote qua vos Horwendillus beniuolẽ
tia fouerit: iuſtitia coluerit: hũanitate dilexerit. Memineritis adẽptũ vobis mitiſſi-
mũ regẽ: iuſtiſſimũ patrẽ: ſubrogatũ tyrannũ: ſuffectũ parricidã: erepta iura: cõta-
minata oĩa: pollutã flagitiis patriã: impoſitũ ceruicibus iugũ: ereptũ libertatis arbi

trium:Et nunc his finis :quũ ſuis auctorẽ criminibus obrutũ ſuorum pœnas ſcele-
rum parricidã pependiſſe cernatis.Quis mediocriter prudens ſpectator beneficiũ
iniuriæ loco duxerit?Quis mentis compos propriũ in auctorem ſcelus recidiſſe cõ
doleat?Quis cruentiſſimi lictoris cladem defleat:aut crudeliſſimi tyranni iuſtũ la-
mentetur interitũ?Præſto eſt auctor rei,quẽ cernitis.Ego quidẽ et parẽtẽ et patriã
vltione ꝓſecutum me fateor.Opus:quod veſtris ꝑiter manibus debebatur,exercui.
Qđ vos mecũ cõmuniter cõdecebat,ſolus impleui.Adde ꝙ neminẽ tã præclari fa
cinoris ſociũ habui:nec cuiuſpiã mihi comes oꝑa fuit:q̃q̃ haud ignorẽ vos huic ma
nũ daturos negotio:ſi petiſſem a q̃bus fidẽ regi:beniuolẽtiã principi ſeruatã nõ du
bito.Sed ſine veſtro diſcrimine nefarios puniri placuit : neq; em̃ alienos humeros
oneri ſubiiciendos putabam:cui ſuſtentando ꝓprios ſuffecturos credebã. Incinera
ui ego alios/ſolũ Fengonis trũcũ vr̃is manibꝰ cõcremãdũ reliqui:in quo ſaltẽ iuſtæ
vltionis cupidinẽ exſatiare poſſitis. Cõcurrite alacres:extruite rogum:exurite im
pium corpus:decoquite ſceleſtos artus:ſpargite noxios cineres:diſiicite immites
fauillas:nõ vrna/nõ tumulus nefandas oſſiũ reliq̃s claudat. Nullũ parricidii veſti
giũ maneat:nullus cõtaminatis artibus intra patriã locus exiſtat: nulla cõtagiũ vi
cinia cõtrahat:nõ mare/nõ ſolũ dãnati cadaueris hoſpitio polluat. Cætera ego prę
bui:id ſolũ vobis pietatis officiũ relictũ eſt.His exequiis ꝓſequendus tyrãnus : hac
põpa parricidæ funus ducendũ.Sed neq; eius cineres q̃ patriã libertate nudauerit
a patria tegi cõuenit. Præterea q̃d meas reuoluã erũnas? calamitates recenſeã? re-
texã miſerias?quas ipſi me plenius noſtis.Ego a vitrico ad mortẽ q̃ſitus: a mr̃e cõtẽ
ptus:ab amicis cõſputꝰ ãnos flebiliter exegi:dies calamitoſe duxi:incertũ vitæ tp̃s
ꝑiculis ac metu refertũ habui.Poſtremo oẽm ætatis ꝑtẽ maxima cũ rerũ aduerſita
te miſerabiliter emẽſꝰ ſum.Sæpe me tacitis intra vos q̃ſtibus ſenſu vacuũ gemeba
tis deeſſe vltorẽ pr̃i:parricidio vindicẽ. Quæ res occultũ mihi vr̃æ charitati indi-
ciũ attulit:in quorũ animis necdũ regiæ cladis memoriã exoleuiſſe cernebã.Cuius
itaq; tã aſperũ pectus:tã ſaxeus rigor : quẽ nõ paſſionũ mearũ cõpaſſio molliat/erũ
narũ miſeratio nõ flectat? Miſeremini alumni vr̃i:moueamini ĩfortuniis meis:q̃ ab
Horwẽdilli nece immunes geritis manꝰ.Miſeremini quoq; afflictæ genitricis meę
et reginæ quondã vr̃æ:extincto cõgaudete dedecori:q̃ viri ſui fratrẽ interfectorẽq;
cõplexa/geminũ ignominiæ põdus fœmineo ꝑpeti corpore cogebat.Quãobrem vt
vltionis ſtudiũ occultarẽ/obſcurarẽ ingeniũ,adumbratũ non verũ inertiæ habitũ
amplexatus ſum:ſtoliditatis figmẽto vſus/ſapiẽtiæ cõmentũ texui : qđ nũc an effi-
cax fuerit,vtrũ finis ſui cõplemẽtũ attigerit,veſtro cõſpectui patet:vos tãtæ rei ar
bitros habere cõtentus ſum.Ipſi parricidales fauillas pedibus ꝓculcatis:deſpicami-
ni cineres eius,q̃ iugulati fratris vxorẽ polluit/flagitio temerauit/ dñm læſit/ maie
ſtatẽ ꝓditionis ſcelere laceſſiuit/acerbiſſimã vobis tyrannidẽ intulit/libertatẽ ade-
mit/inceſto parricidiũ cumulauit.Me tã iuſtæ vindictæ miniſtrũ/ tam piæ vltionis
æmulum patricio ſuſcipite ſpiritu/debito ꝓſeq̃mini cultu/benigno refouete cõtui-
tu.Ego patriæ ꝓbrũ dilui/matris ignominiã extinxi/tyrannidẽ reppuli/ parricidã
oppreſſi/inſidioſam patrui manũ mutuis inſidiis eluſi:cuius ſi ſupeſſet,in dies ſcele
ra percbreſcerẽt.Dolebã et patris et patriæ iniuriã : illũ extinxi vobis atrociter:et
ſupra q̃ viros decuerat,imꝑantẽ.Recognoſcite beneficiũ:veneramini ingeniũ meũ
regnum ſi merui date : habetis tanti auctorem muneris/ paternæ poteſtatis hære-
dem/non degenerem/non parricidam: ſed legitimũ regni ſucceſſorem/et piũ noxæ

parricidalis vltorem. Debetis mihi recuperatum libertatis beneficium/excluſum
afflictantis imperium/ademptum oppreſſoris iugum / excuſſum parricidæ domi-
nium/calcatum tyrãnidis ſceptrũ. Ego ſeruitute vos exui/indui libertate:reſtitui
culmen:gloriam reparaui:tyrannũ ſuſtuli:carnificẽ triumphaui. Præmium penes
vos eſt:ipſi meritum noſtis:a veſtra merces virtute requiritur. Flexerat hac ora-
tione adoleſcens omniũ animos/quoſdam ad miſerationẽ/alios ad lachrymas vſq;
perduxit. At vbi quieuit mœror/rex alacri cunctorum acclamatione cenſetur. Plu- Amlethus
rimum quippe ſpei in eius induſtria ab vniuerſis reponebatur: qui tanti facinoris regnat rex
ſummam profundiſſimo aſtu texuerat incredibili molitione concluſerat. Mirari il- xxi.
lum complures videres, tanto temporis tractu ſubtiliſſimum texiſſe conſilium.
His apud Daniam geſtis, ternis nauigiis impenſius adornatis ſocerum viſurus ac Britanniã
coniugem, Britanniam repetit. In clientelam quoq; armis præſtantẽ iuuentutẽ ad repetit.
ciuerat exqſito decoris genere cultã: vt ſicut cuncta deſpicabili dudũ habitu geſſe-
rat: ita nũc magnificis ad oĩa paratibus vteretur: et qcqd olim pauptati tribuerat,
ad luxuriæ impenſam cõuerteret. In ſcuto quoq; ſibi parari iuſſerat oẽm opm ſuorꝫ Scuti pictu-
cõtextũ ab ineũtis ætatis primordiis auſpicatus: exqſitis picturæ notis adũbrãdũ ra.
curauit. Quo geſtamĩe piñ ac virtutũ ſuarũ teſte vſ⁹, claritatis incremẽta cõtraxit.
Iſtic depigi videres Horwẽdilli iugulũ: Fẽgõis cũ ĩceſtu pricidiũ: flagitioſũ patruũ
fratruelẽ ridiculũ: adũcas ſtipitũ formas: ſuſpicionẽ vitrici: diſſiľationẽ priuigni: p-
curata tentamẽtorꝫ gña: adhibitã inſidiis fœminã: hiãtẽ lupũ: inuẽtũ gubernaculũ
præteritũ ſabulum: initũ nemus: inſitã œſtro paleam: inſtructũ indiciis adoleſcẽtẽ:
eluſis comitibus rẽ ſeorſum cũ virgine habitã. Cerneres itaq; adumbrari regiã: ad-
eſſe cũ filio reginã: trucidari inſidiatorẽ: trucidatũ decoqui: cloacæ coctũ infundi:
infuſum ſuibus obiici: cœno artus inſterni: inſtratos belluis abſumẽdos relinq. Vi-
deres etiã vt Amlethus dormiẽtiũ comitũ ſecretũ dephenderit: vt obliteratis api-
cibus/alia figurarũ elemẽta ſubſtituerit: vt dapẽ faſtidierit: potionẽq; cõtẽpſerit: vt
vultũ regis arguerit: vt reginã ſiniſtri moris notauerit. Aſpiceres quoq; legatorũ
ſuſpendiũ: adoleſcentis nuptias figurari: Daniã nauigio repeti: inferias cõuiuio ce-
lebrari: comitũ loco baculos pcontãtibus oſtendi: Iuuenẽ pincernæ ptes exeq: diſtri-
cto p induſtriã ferro, digitos exulcerari: gladiũ clauo ptũdi: cõuiuales plauſ⁹ auge-
ri: increbreſcere tripudia: aulęam dormiẽtibus iniici: iniectã vncorũ nexibus obfir-
mari: ptinacius ſopitos inuolui: tectis torrem immitti: cremari cõuiuas: depaſtã in-
cendio regiã labefactari: Fengonis cubiculũ adiri: gladiũ eripi: inutilem erepti loco
conſtitui: regẽ priuigni manu proprii mucronis acumine trucidari. Hæc oĩa excul-
tiſſimo rerũ artificio militari eius ſcuto opifex ſtudioſus illeuerat/res formis imita-
tus/et facta figurarũ adũbratione cõplexus. Sed et comites ipius quo ſe nitidius ge-
rerẽt, oblitis tm̃ auro clypeis vtebãt. Quos Britãniæ rex benigniſſime exceptos re-
gii apparat⁹ impẽſis pſeqt. Qui inter epulandũ/an Fengo viueret/integriſq; fortu-
nis eſſet cupide percontatus, cognoſcit e genero ferro piiſſe: de cuius fruſtra ſalute
perquireret. Cunq; interfectorem eius crebris percontationibus inueſtigaret, eun-
dem cladis eius auctorem/ac nuntium extare didicit. Quo audito tacitum animi
ſtuporẽ contraxit: q ad ſe pmiſſam quondam Fengonis vltionem pertinere cogno-
ſceret. Ipſe equidẽ ac Fengo vt alter alterius vltorem ageret/mutua quõdã pactiõe
decreuerãt. Trahebat itaq; regẽ hinc in filiã pietas/in generũ amor: inde charitas Britãni re-
in amicũ: et pterea iuriſiurãdi firmitas: ipſa quoq; mutuæ obteſtatiõis religio: quã gis ĩ iureiu-
rãdo ɼligio

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

violare nefarium erat. Tandē cum affinitatis contemptu iuratoria præpōderauit
fides:conuerſuſq; ad vltionē animus neceſſitudini religionē antepoſuit. Sed qm̄ ho
ſpitalitatis ſacra violare nefas credebatur,aliena manu vltiōis ꝑtes exequi pręopta
uit,innocētiæ ſpeciē occulto facinore prętenturus. Igitur inſidias officiis texit:læ=
dēdiq; curā adūbratis beniuolentiæ ſtudiis,obſcurauit. Et quia cōiunx eius nuper
morbo conſumpta fuerat,Amlethū reparandarū nuptiarū legationē ſuſcipere iu=
bet admodū ſe ſingulari ipſius induſtria delectatū præfatus. Regnare ſiquidē in Sco
tia fœminā aſſerebat:cuius vehemēter connubiū affectaret. Sciebat nāq; eā nō mō
pudicitia cęlibē:ſed etiā inſolentia atrocē ꝓprios ſꝑ exoſam ꝓcos:amatoribus ſuis
vltimū irrogaſſe ſuppliciū:adeo vt ne vnus ꝗdem e multis extaret q ꝓcationis eius
pœnas capite nō luiſſet. Proficiſcit̄ itaq; Amlethus ꝗ̃ꝗ̃ ꝑiculoſa legatio imꝑaretur/
iniuncti muneris obſequium nō detrectans: ſed ꝑtim domeſticis ſeruis/ꝑtim regis
vernaculis fretus. Ingreſſuſq; Scottiam quū haud procul reginę penatibus abeſſet
recreandorū equorū gratia iunctum viæ pratū acceſſit: ibiq; loci ſpecie delectatus
quieti cōſuluit iocundiore riui ſtrepitu ſomni cupidinē prouocante, ordinatis qui
ſtationem eminus obſeruarent. Quo audito regina denos iuuenes exterorū aduen
tum,apparatumq; ſpeculaturos emittit. Quorum vnus vegetioris ingenii/eluſis
vigilibus ꝑuicacius ſubiens clypeum Amlethi,quem capiti forte dormiturus affi=
xerat tanta lenitate ſubmouit:vt ne ſuꝑiacentis quidē quietem turbaret/aut cuiuſ=
piam ex tanto agmine ſomnum ꝑrumperet: dominā nō modo nuntio/ſed etiā rerū
indicio certiorē redditurus. Delegatas quoq; ei literas loculis ꝗbus aſſeruabant̄ pa
ri calliditate ſubduxit. Quibus regina ad ſe ꝑlatis clypeū curioſius contemplata ex
affixis notulis totius argumēti ſummā elicuit: eūq; affore intellexit q exactiſſimo
prudentiæ conſilio fretus,de patruo paternæ cladis pœnas accepit. Literas quoq;
nuptiarum ſuarum petitionem cōtinentes intuita,totos obliterauit apices:ꝙ ſenū
admodum connubium abhorreret:iuuenum complexus appeteret. Inſcripſit autē
mandatum perinde atq; a Britanniæ Rege ſibi tranſmiſſum/et eius titulo pariter
ac nomine conſignatum: quo ſe latoris peti coniugio ſimularet. Quinetiam facta
quæ ex eius ſcuto cognouerat,ſcripto complectenda curauit: vt et clypeum litera
rum teſtem,et literas clypei interpretes exiſtimares. Deinde eos quorum explora=
tione vſa fuerat ſcutum referre/literaſq; loco ſuo reſtituere iubet: eodem fallaciæ
genere Amlethum inſequuta,quo eum in cauillandis comitibus vſum acceperat.
Interea Amlethus clypeum capiti fraude ſubductum expertus,occluſis de indu=
ſtria oculis quietem callidius ſimulat:quod vero ſopore amiſerat/ficto recuperatu
rus. Alteram quippe fallendi vicē hoc pronius ab inſidioſo quærendā putauit:quo
ſolam ꝓſperius egerit. nec eum opinio fefellit. Speculatorē quippe clandeſtino adi=
tu ſcutum ac chartam priſtino loco reponere cupientem proſiliens corripit, captū
q; vinclorum pœna coercuit. Deinde excitatis comitibus Reginæ penates acce=
dit. Cui ex ſoceri perſona conſalutatæ ſcriptum/eiuſdemq; ſigillo obſignatum por
rexit. Quod quū accepiſſet Hermuthruda ꝑlegiſſetq; (reginæ id nomen erat) ope
rā Amlethi īduſtriāq; verbis impēſioribꝰ ꝓſecuta:iuſtas Fengonē pœnas pepēdiſſe
dicebat:ipm̄ vero Amlethū rē hūana æſtimatione maiorē incōp̄hēſæ ꝓfūditatis in
genio molitū:ꝙ nō ſolū pr̄ni exitii/mr̄niq; cōcubitꝰ vltionē inſcrutabili ſenſꝰ altitu
die cōmētꝰ fuiſſet:verū etiā regnū eiꝰ a quo crebras inſidias exꝑtꝰ fuerat cōſpicuis
ꝓbitatiſ opibꝰ occupaſſet. Quāobrē mirari ſe tā eruditi ingenii virū vno nuptiarū

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

errore labefactari potuiſſe: q̄ quū hūanas pene res claritate trāſcēdat, in ignobilem,
obſcurāq; copulā ꝑlapſus videat. Quippe cōiugē eius ſeruis parētibus eſſe: q̄ q̄ eos
fortuna regiis honoribus exornaſſet. In expetēdis ſiqdē cōiugiis prudēti nō formæ
fulgorē: ſed generis metiēdū. Quapropter ſi rite copulā appetat, ꝓſapiam ęſtimet:
nec ſpecie capiat: quæ quū illecebrarū irritamentū ſit, multoꝝ candorē inaniter fu
cata deterſit. Eſſe vero quā ſibi nobilitate parē aſciſcere poſſit. Se ſiqdē nec rebꝰ te-
nuē nec ſanguine humilē eius amplexibus idoneā fore: vtpote quā nec regiis opibꝰ
vincat: nec auito ſplēdore p̄cellat. Quippe reginā ſe eſſe: & niſi refragaret̄ ſexus, re-
gē exiſtimari poſſe: immo qđ verius eſt: quēcunq; thoro ſuo dignata fuerit, regē ex
iſtere: regnūq; ſe cū āplexibus dare. Ita et nuptiis ſceptrū, et ſceptro nuptias reſpō-
dere. Nec ꝑui beneficii eſſe eā ꝓprios offerre amplexus: q̄ circa alios ferro repulſā
exeq cōſueuerat. Hortat̄ itaq; placēdi ſtudiū in ſe transferat/ in ſe votū nuptiale de
flectat: genuſq; formæ p̄ferre diſcat. Hæc dicēs, aſtrictis in eū cōplexibꝰ ruit. Ille tā
comi virginis eloquio delectatꝰ, in mutua ꝓrūpit oſcula: alternos cōplexuū nodos
cōſerit: ſibiq; qđ virgini placitū ꝓteſtat̄. Fit deinde cōuiuiū: accerſunt̄ amici: corro
gant̄ primores: nuptiæ ꝑagunt̄. Quibus expletis, quū nupta Britāniā repetit, vali
da Scotthorū manu ꝓpius ſubſeq iuſſa: cuius opa aduerſum varios inſidiarū obie-
ctus vteret̄. Redeunti Britānici regis filia: quā in matrimonio habebat, occurrit: q̄
q̄ q̄ ſe ſuꝑductæ pellicis iniuria læſam q̄reret̄, indignū tn̄ aiebat maritali gr̄æ pelli-
catus odiū anteferri: neq; ſe adeo virū auerſaturā: vt qđ ei fraudulentius intentari
ſciat, ſilentio occultare ſuſtineat: habere em̄ ſe pignꝰ cōiugii filiū: cuius ſaltē reſpe-
ctus cōiugalē mr̄i charitatē cōmēdare debuerat. Ipē em̄ (inqt) matris ſuæ pellicem
oderit, ego diligā: tuos in me ignes nulla calamitas ſopiet: nullus liuor extiguet: qn
et in te ſiniſtre excogitata detegā/ et quas dep̄hēderim inſidias pandā. Quāobrē ca
uendū tibi ſocerū putes: q̄ ipē legationis ꝓuentū carpſeris: oēmq; eius fructū in te-
met, eluſo mittētis voto, ꝑuicaci vſurpatione transtuleris. Qua voce ſe cōiugali, q̄
paternæ charitati ꝓpiorē oſtendit. Hæc loquēte ea adeſt Britāniæ rex: generūq; ar
ctius q̄ affectuoſius amplexatus, cōuiuio excipit/ liberalitatis ſpecie fraudis propo
ſitum celaturus. Amlethus cognita fraude metum diſſimulanter habuit, ducētiſq;
equitibus in comitatum receptis, ſubarmalem veſtem indutus obſequitur inuitan
ti: maluitq; regiæ ſimulationi periculoſe parere, q̄ turpiter repugnare. Adeo hone
ſtatem in cunctis obſeruandam putabat. Quem cōminus obequitātem rex ſub ipa Amletho
bipatentiū portarū teſtudine adortus iaculo tranſegiſſet, ni ferrū ſubarmalis togę parantur a
durities reppuliſſet. Amlethus leui recepto vulnere, eo loci ſe cōtulit: vbi Scotticā Britāno in
iuuentutē expectādi officio fungi iuſſerat: captiuo nouæ cōiugis ſpeculatore ad re ſidiæ.
gē remiſſo: q ſe deſtinatas dominæ literas loculorū cuſtodiæ furtim exemiſſe teſtā
do, crimen in Hermutrudam refunderet: ipſumq; accurato genere excuſationis
reatu proditionis abſolueret. Quem rex auidius fugientem inſequi non moratus,
maiore copiarum parte priuauit: ita vt Amlethus die poſtero ſalutē prælio defen- Stratage-
ſurus, deſperatis admodum reſiſtendi viribus ad augendā multitudinis ſpeciē ex- ma nouum
anima ſociorum corpora/ ꝑtim ſubiectis ſtipitibus fulta/ ꝑtim propinquis lapidibꝰ
affixa: alia viuētum more equis impoſita, nullo armorum detracto perinde ac præ
liatura ſeriatim in aciem, cuneumq; digeſſerit. Nec rarius mortuorum cornu
erat, q̄ viuentium globus. Stupenda ſiquidem illa facies erat: quum extincti rape-
rentur ad prælia: defuncti decernere cogerentur. Quæ res auctori otioſa non

Angliæ ſub iugatio tertia a Danis

fuit quũ ipa extinctorum imagines laceſſentibus ſolis radiis immenſi agminis ſpeciem darent. Ita enim inania illa defunctorum ſimulacra priſtinum militum numerum referebãt: vt nihil ex eorum grege heſterna ſtrage diminutum putares. Quo aſpectu territi Britanni pugnam præcurrere fuga/a mortuis ſuperati: quos viuos oppreſſerant. Quæ victoria neſcio callidior, an fœlicior exiſtimanda ſit. Rex dum ſegnius fugam intendit, ab imminentibus perimitur Danis. Victor Amlethus ingenti præda acta, conuulſiſq; Britanniæ ſpoliis, patriam cum coniugibus petit. Interea defuncto Rorico, Vigletus regnum adeptus: Amlethi matrem omni petulãtiæ genere fatigatam regiis opibus vacuefecerat: filium eius fraudato Lethrarum

Vigletus xxii. Rex aut potius tyrãnus Iutiæ.

rege: cui dignitatũ iura dandi tollendiq; ius eſſet, Iutiæ regnum occupaſſe conqueſtus. Quam rem Amlethus tanta animi moderatione excepit: vt Vigleto ſplendidiſſimis victoriæ ſuæ manubiis donato, calumniam beneficio rependere videretur Quem poſtmodum exigendæ vltionis occaſione ſuſcepta, bello laceſſitum deuicit atq; ex occulto hoſte manifeſtus euaſit. Fiallerum Scaniæ præfectum exilio adegit: quem ad locum cui Vndenſakre nomen eſt, noſtris ignotum populis, conceſſiſſe eſt fama. Poſt hæc quũ a Vigleto Scaniæ Sialandiæq; viribus recreato per legatos ad bellũ ꝓuocaret, mirifica aĩ ĩduſtria duas circa ſe res: quarũ alteri ꝓbrũ: alteri ꝑiculũ ineſſet, fluctuari peruidit. Sciebat ꝗppe ſibi ſi prouocationem ſequeretur imminere vitæ ꝑiculum: ſi refugeret, inſtare militiæ probrum. Præponderauit tamen in contemplatore virtutũ animo ſeruandæ honeſtatis cupido, obtuditq; cladis formidinem impenſior laudis auiditas: ne ſolidus gloriæ fulgor meticuloſa fati declinatione corrumpetur. Animaduertebat quoq; tantũ pene inter ignobilem vitã et ſplendidam mortem diſcriminis intereſſe, quantũ dignitas a contemptu diſtare cognoſcitur. Tanta aũt Hermutrudæ charitate tenebatur: vt maiorem futuræ eius viduitatis, q̃ propriæ necis ſolicitudinem animo inſitã geſtaret: omniq; ſtudio circũſpiceret: qualiter ei ſecundas nuptias ante belli ingreſſum cõſciſceret. Quam ob rẽ Hermutruda virilem profeſſa fiduciam, ne in acie quidem ſe eum deſerturam ſpopondit: deteſtabilem inquiens fœminã, quæ marito morte cõſeri formidaret. Quã

Amlethi cædes.

ꝓmiſſionis nouitatem parum executa eſt. Nam quum Amlethus apud Iutiam a Vigleto acie interemptus fuiſſet, vltro in victoris prædã, amplexũq; cõceſſit. Ita votũ omne fœmineum fortunæ varietas abripit: temporum mutatio diſſoluit: et muliebris animi fidem lubrico nixam veſtigio fortuiti rerum caſus extenuant: quæ ſicut ad pollicendum facilis, ita ad perſoluendum ſegnis: variis voluptatis irritamentis aſtringitur atq; ad recentia ſemp auidius expetenda/veterũ immemor: anhela/præceps cupiditate diſſultat. Hic Amlethi exitus fuit: qui ſi parem naturæ atq; fortunæ indulgentiã expertus fuiſſet, æquaſſet fulgore ſupos: Herculea virtutibus opera tranſcendiſſet. Inſignis eius ſepultura ac nomine campus apud Iutiã extat. Vi-

Vigleti mors.

gletum tranquillam ac diutinã regni procurationẽ emenſum morbus cõſumpſit. Cui filius Wermundus ſuccedit. Hic ꝓlixis tranquillitatis otiis: fœliciſſima temporum quiete decurſis diutina domeſticæ pacis conſtantiã incõcuſſa rerum ſecuritate tractabat. Idem prolis exps iuuentam exegit: ſenior vero filium Vffonẽ ſero fortunæ munere ſuſcitauit: quũ nullam ei ſobolem elapſa tot annorum curricula pepeRiſſent. Hic Vffo coæuos quoſq; corporis habitu ſupergreſſus, adeo hebetis, ineptiq; animi principio iuuentæ exiſtimatus eſt: vt priuatis ac publicis rebus inutilis videretur. Siquidem ab ineunte ætate nunq̃ luſus aut ioci conſuetudinem præ

Wermũdus rex. xxiii.

Vffo naſcitᷣ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

buit: adeoq; humanæ delectationis vacuus fuit: vt labiorum continentiã iugi ſilen-
tio p̄meret & ſeueritatẽ oris a ridendi prorſus officio temperaret. Verũ vt incuna-
bula ſtoliditatis opinione referta habuit ita poſtmodũ cõditionis cõtẽptũ clarita
te mutauit. Et quantũ inertiæ ſpectaculũ fuit: tantũ prudentiæ & fortitudinis exẽ
plum euaſit. Cuius pater ſocordiã contẽplatus: filiã ei Sleſuicenſiũ p̄fecti FroWini
in matrimoniũ adſciſcit. Illuſtriſſimi viri affinitate vtiliſſimũ gerendi regni ſubſi-
dium recepturo. Huic erant filii Keto & Wigo ſplendidiſſimæ indolis iuuenes, quo
rum Wermundus nõ minus/q̃ FroWini virtutẽ futuris filii profectibus deputabat.
Ea tempeſtate regnabat apud Suetiam Athiſlus vir fama ſtudioq; cõſpicuus. Qui
cum finitimos late bello p̄ſtiſſet: ne partũ virtutibus fulgorem ocio, deſidieq; corrũ Athiſlus
pendũ relinqueret: cõplura nouarũ rerũ officia ſedulo frequentationis ſtudio cele- Sueticus.
branda curauit. Inter quæ etiã inſigni armatura ſuccinctus quotidianã ſolitarii in
ceſſus conſuetudinem præbuit. Tum ꝙ in re militari, nihil crebro armorum vſu
præſtantius noſſet: tũ vt huius agitatione ſtudii claritatis incremẽta cõtraheret.
In quo nõ minus ſibi fiducia q̃ laudis cupido vendicauit. Tantã quippe nullius rei
violentiã exiſtimabat, vt eius obiectu mentis ſuæ robur quaſſandũ timeret. Qui cũ
traiectus in Daniam armis FroWinũ apud Sleſuicũ acie prouocaſſet: magniſq; in-
uicem cædibus copiæ funderentur: accidit ipſos agminũ duces ita inter ſe ferro cõ
currere: vt rem duelli more proſequerẽtur, & p̄ter publicam belli ſortẽ priuati cõ
flictus ſpecie decertarent. Hũc enim congreſſionis euentũ par amborum expetebat
affectus: vt virtutẽ non partiũ ope/ſed propria viriũ experientia teſtarentur. Quo
euenit vt crebreſcẽtibus vtrinq; plagis Athiſlus armis ſuperior proſtrato FroWi- FroWini
no priuatæ victoriæ publicã iungeret, paſſimq; diuulſa Danorũ agmina ꝓfligaret. cædes.
Inde Suetiam reuerſus FroWini necem: non ſolũ virtutũ ſuarũ imaginibus adſcri
pſit: verũ etiam impenſiore verborũ iactantia proſequi cõſueuit/gloriã facti vocis
petulantia demolitus. Aliquãdo enim ſpecioſius virtutes ſilentii verecũdia tegun
tur q̃ ſermonis petulantia publicantur. FroWini filios Wermundus paternæ digni
tatis honoribus euehit: extincti pro patria amici liberos iuſto admodum beneficio
proſecutus. Quę res Athiſlo referẽdi in Daniam belli monitum p̄buit. Rediit itaq;
ſuperioris pugnæ fiducia concitatus: non modo tenues, anguſtaſq; copias: verum
omne virtutis Sueticæ robur aduectans ꝑinde ac totius Daniæ imperiũ rapturus.
Qđ FroWini filius Keto per primipilum ſuũ Folconem nomine Wermundo, tunc Keto.
forte villam Ialungã tenenti nuntiandũ curauit. Qui regem cũ amicis epulantem
reperiens mandatum adhortatione proſecutus, adeſſe belli facultatem diutule po-
ſtulatam, & vltro ſe Wermundi votis ingerere dixit. cũ & prompta vincendi p̄ſte-
tur occaſio, & maturus triumphi titulus optionis eius arbitrio tribuatur. Magnã
itaq; & inopinam felicitatis dulcedinem eſſe quã ei longis affectatam ſuſpiriis p̄ſen
tis euentus auſpicia largiant̃. Veniſſe ſi quidẽ Athiſlum innumeris Sueonũ copiis
ſuccinctum ꝑinde ac victoriæ certitudinẽ indubitata animi p̄ſumptione cõplexũ.
Cũq; præliaturũ hoſtem fatum fugę anteferre dubiũ non ſit: felicem recentis vulne
ris vltionem oblata belli facultate præſtari. Quẽ Wermundus p̄clare, ac fortiter le-
gationis partes executũ teſtatus: pauliſper epulis refici iubet, ꝙ itinera ieiuniis offi
cere ſoleant. Qui cũ nequaq̃ ſibi capiendi cibi ociũ ſuppetere dixiſſet: potione ſitim
lenire depoſcitur. Quo præbito poculũ quoq; nam aureum erat adſeruare iubetur/ Wermundi
affirmante Wermũdo cõmeandi calore defeſſis cõmodius cratere q̃ palma lymphã liberalitas.

excipi:meliuſqꝫ bibendi vſum ciphi q̃ manus ſubſidio celebrari. Quo tam beniuolis
verbis muneris magnitudinem proſequente, delectatus vtroqꝫ iuuenis ſe prius
ad perceptę potionis menſuram proprii cruoris hauſtu vſurum q̃ regis conſpecti-
bus terga admoturum promittit. Tam fortem eius promiſſionem Wermundus
mercedis nomine veneratus aliq̃to plus voluptatis ex dato beneficio q̃ miles ex ac-
cepto percepit. Nec animoſius locutũ eum q̃ pręliatum expertus eſt. Cõmiſſo nãqꝫ
bello contigit vt inter varios turmarũ ꝑcurſus cõcurrentibus Folcone & Athiſlo
manũqꝫ diutile conſerentibus Sueonum exercitus ducis ſui euentum ſecutus fugã
ingrederetur. Athiſlus quoqꝫ ſautius ad naues ex acie conuolaret. Cũqꝫ folco vul
neribus ac labore hebetatus ſed & æſtu & labore pariter ſitiqꝫ perfuſus fugam inſe
qui deſtitiſſet hoſtilem:recreandi corporis gratia ꝓprium caſſide cruorem excepit

Craterem

hauriendũqꝫ ori præbuit. Quo facto receptum a rege cruorem ſpecioſiſſime penſa-

Folconis facinus.

uit. Quod videns forte Wermundus impenſius eum peractę promiſſionis laudauit
Cui folco ſpetioſa vota ad debitum finem perducenda reſpondit. Qua voce non mi
norem facti ſui cõmẽdationem q̃ Wermundus exhibuit. Cũqꝫ victores vt poſt p̃liũ
fit depoſitis armis ac quieſcentes variis inuicem ſermonibus vterẽtur: Sleſuicenſiũ
prępectus Keto magnæ ſibi admirationis eſſe prędicauit qualiter Athiſlus crebris
obſtantibus cauſis elapſionis copiam impetrauerit præſertim cũ is ante omnes bel-
la geſſerit primus:fuga vero poſtremus inceſſerit. Nec alius quiſpiam ex hoſtibus
fuerit cuius tantis danorum ſtudiis affectaretur occaſus. Ad hæc Wermundus noſ
ſe eum oportere aiebat omnẽ bellorum aciem quadrifaria dimicantiũ varietate di-
ſtingui. Eſſe enim primi generis bellatores qui fortitudinem modeſtia temperãtes:

Quattuor genera bellatorum.

rebelles acrius cædant:fugientibus inſtare erubeſcant. Hos ſiquidem quos diutur-
na armorum experientia certiore virtutis teſtimonio proſequatur, quiqꝫ gloriam
ſuam non in victorum fuga ſed vincendorum expugnatione conſtituant. Eſſe præ

Primũ.

liantiũ & aliud genus qui corporis animiqꝫ viribus freti ſed nulla miſerationis par

Secundum.

te præditi in hoſtium tam terga q̃ pectora cõmuni cædis atrocitate deſæuiant. Ta
les quippe eſſe qui iuuenilis animi calore prouecti Tyrocinii rudimenta bellorum
auſpiciis ornare contendant/quoſqꝫ tã ætatis q̃ laudis ardor inflãmet/inqꝫ fas & ne

Tertium.

fas pari niſus ſecuritate præcipitet. Eſſe etiam tertios quibꝰ inter metum pudorẽqꝫ
anxiis progreſſum terror adimat:recurſum ruboris obſtaculũ tollat: qui ſanguine
clari/inaniqꝫ tantũ proceritate conſpicui aciem numero non viribus denſent:hoſtẽ
vmbra potius q̃ armis feriant:& in bellatorum grege ſolo corporum ſpectaculo cẽ
ſeantur. Hos magnarum opum dominos fore genere q̃ animo præſtãtiores quos lu
cis auiditas rerum dominio contracta plus ignauiæ q̃ nobilitatis viribus indulge-
re compellat. Eſſe item & alios qui ſpeciem non rem in bellum perferant: ſeqꝫ extre

Quartum.

mis ſociorum agminibus inſerentes primi fugã poſtremi p̃lium gerant. In quibus
imbecillitatis habitũ certi pauoris indiciũ detegat cum ſemper q̃ſitis de induſtria
ſubterfugiis pugnantium terga timidioris ꝓgreſſus pigritia ſubſequantur. His
ergo de cauſis regem fuga ſeruatum exiſtimari debere cũ a primi ordinis militibus
nulla perſecutionis inſtantia fugiẽs p̃meretur:qui non victos arcere: ſed victoriam
cõſeruare curæ habeãt: perindeqꝫ cuneos denſent vt Trophæi nouitas cõpetentibꝰ
nixa p̃ſidiis perfectã ſucceſſus copiã adſequatur. Secundi vero generis pugnatores
quibus obiecta q̃qꝫ perimere ſtudiũ ſit non animi ſed opportunitatis inopia Athiſlũ
intactum liquiſſe: ꝙ eos non tam lædendi auſus q̃ facultas defecerit. Sed & tertiũ

ordinis viros qui ipſum pugnę tēpus trepido vagationis genere deducētes ſucceſ-
ſus etiā ſociæ partis impediūt q̄q̄ lędendi regis locū habuerūt: attētandi tamē auda
cia caruiſſe. His modis Wermundus ſtupidā Ketonis admirationē abſoluens veras
ſeruati regis cauſas aſſertione ſua editas memorabat. Poſt hæc Athiſlus Suetiam
refugus petit FroWini cædē petulātius iactās, ac facinoris huius memoriā verboſo
laudū ſuarū relatu inceſſanter oſtētans: nō ꝙ receptæ cladis ruborem æquo animo
ferret: ſed vt recētis fugæ vulnus antiquæ victoriæ titulis recrearet. Cui⁹ rei Keto
et Wigo (vt par erat) indignatione ꝓmoti in paternæ vltionis vota cōiurant. Quā
ſe parū bello exequi poſſe credētes ſumpto levioris armaturæ paratu Suetiā ſolita-
rii ꝑtunt, ingreſſiq; nemus, in quo regē abſq; comite verſari ſolitū fama cognoue-
rāt: tela latebris mandāt: inde cū Athiſlo profugorū nomine diutule cōuerſati cū — Facti pal-
ab eo quā patriā haberēt interrogarētur: Sleſuicenſes ſe eſſe, patriāq; cædis cauſa — liatio.
liquiſſe teſtātur. Quod rex eos non de patrandi facinoris voto/ſed de patrati noxa
aſtruxiſſe credebat. Ea quippe fraude ꝑcūctātis ſtudiū eludere cupiebant, vt rela-
tionis certitudo caſſum quęrēti pareret intellectum & reſponſionis veritas tacitis
adumbrata figmentis opinionē incuteret falſitatis. Plurimū quippe deformitatis
olim ab illuſtribus viris in mendacio reponebatur. Tum Athiſlus ſcire ſibi libitum — Mendacii
dixit: quis Danorū opinione FroWini interfector credatur. Ad hæc Keto dubitari — deteſtatio.
inquit, cui tāti facinoris claritatē arrogari cōueniat. Pręſertim cū eū publica aucto
ritas acie extinctū perhibeat. Reſpōdit Athiſlus fruſtra aliis FroWini necē adſcribi
quā ipſe dūtaxat alterna manus conſertione ꝑegerit. Mox an vlla FroWino ſobo-
les ſupeſſet ꝑquirit. Ketone deinde duos eius filios extare dicēte/ętatis eorū ac ſta
turæ habitū ꝑq̄ libēter ſe cognoſcere dixit. Refert Keto hos ſibi corpore ꝓpe modū
æquales eſſe, ætate pares, proceritate ꝑſimiles. Tunc Athiſlus ſi mens īquit illis, ac
virtus paterna cōſtaret acerba mihi tēꝑſtas ingrueret. Interrogante deinde eo an
crebrā paternæ necis mētionē haberēt! Keto q̄cq̄d remedio tēꝑari nō poſſit ſupua
cue verbis replicari ſubiūxit. Nihil ꝓdeſſe teſtatus inexpiabile malū aſſiduis itera-
re moleſtiis. Quo dicto documētū dedit vltionē minis p̄curri nō oportere. Cūq; re
gem acuēdi roboris gratia quotidie ſolitariæ digreſſionis officio vtentē videret: re
ceptis armis cū fratre p̄uiū eius cōſectatur inceſſum. Quibus Athiſlus viſis harenā
preſſit ꝙ īminētes vitare deforme exiſtimaret. Illis deinde ſe ꝑēpti ab eo FroWini
pœnas ſumpturos dicētibus p̄ſertim cū plurimo iactātiæ faſtu ſe ſolū necis eius fa-
teatur auctorē. Cauēdū eis (inq̄t) ne dū vltionis effectū appetāt: infirmas & inopes
viriū manus ſtulta ſecū audacia cōſerāt, dūq; alienū affectent exitiū ꝓpriū experiā-
tur occaſum, optimæ īdolis habitū p̄propera laudis cupidine cōſumpturi. Quāob-
rē parcant iuuētæ, parcāt & indoli, nec temere votū eis inceſſerit ꝑeundi. Itaq; pa
ternæ cladis iniuriā ꝑcunia a ſe rependi ꝑmittant: ingētiſq; gloriæ loco habeant ꝙ
tantū principē mulctę nomine coercuiſſe/& veluti quodā terroris imꝑio cōcuſſiſſe
credātur. Hæc vero ſe nō timore ꝑcitū, ſed adoleſcētiæ eorū miſeratione motū do-
cere. A quo Keto fruſtra tēpus tāta verborū ambage deduci p̄fatus: ꝙ tā iuſtæ vl-
tionis affectū pecunię ꝓmiſſione labefactare conetur: ꝓgredi illū iubet: & ſiquid ſibi
viriū ſit: ſolitario ſecū experiri congreſſu. Nā & ſe remoto fratris adminiculo pro-
priis acturū viribus ne manu impari pugna conſeri videretur infamis. Duos ſiq̄dē
cū vno decernere vt iniquū, ita etiā probroſum apud veteres credebatur. Sed neq;
victoria hoc pugnę genere parta laudabilior habita ꝙ potius dedecori q̄ glorię iū-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cta videretur. Quippe vnũ a duobus opprimi vt nulliꝰ negotii, ita maximi ruboris
loco ducebat. Tanta aũt Athiſlũ fiducia ceperat: vt ambos ad ſe pariter inceſſendũ
hortaretur: ꝓfatus ſe tutioris pugnę poteſtatẽ facturũ, q̄bus pugnãdi votũ detrahe
re nequeat. Quã indulgẽtiã Keto ita auerſatus ẽ vt prius ſe fato q̃ ea vſurũ teſtare-
tur oblatã certaminis conditionẽ vitio ſibi vertendã exiſtimans. Quẽ Athiſlus ma
nũ ſecum cupidius conſerentẽ modeſto pugnæ genere excipere cupiens clypeũ eius
dũtaxat adacto leuiꝰ mucrone cõuerberat animoſior ſalutis ſuæ q̃ efficacior defen
ſor. Quo diutule geſto monet vti fratrẽ cœpti conſortẽ adciſcat: nec alienæ manus
opẽ expoſcere erubeſcat cũ ſolitariã ſui conatus experientiã ſine effectu eſſe videat.
Abnuenti parcendũ negat: minaſqꝫ opere proſecutus ſummis eum viribus tentat.
A quo tã valido ferri ictu exceptꝰ eſt: vt ipſum diffiſſa caſſide capiti illabi cogeret.
Quo vulnere irritatus: nã multus e vertice cruor profundebatur: Ketonẽ crebris
ac vegetis ictibus petitũ genibus humũ petere coegit. Q̄d Wigo intueri nõ paſſus
propior priuatę charitati q̃ publicæ cõſuetudini luborẽ pietati cedere coegit: inua
ſoqꝫ Athiſlo fraternę imbecillitatis ꝓtector q̃ ſpectator eſſe maluit. Quo facto plus
obprobrii q̃ laudis contraxit: ꝙ in iuuãdo fratre ſtatutas duelli leges ſoluiſſet, eidẽ-
ꝗ vtilius q̃ honeſtius opem tuliſſe videretur. Siquidem ex altera lance dedecoris,

Athiſli cædes.

Ex altera pietatis partibus indulſit. Itaqꝫ promptius q̃ ſpecioſius Athiſli cædes ab
ipſis peracta noſcebatur. Quæ ne vulgo clam eſſet corpus eius abſciſſo capite equo
impenſum extra nemus ferẽtes propinquioris pagi incolis tradunt. Frowini filios
paternæ necis vltionem ab Athiſlo Suconũ rege exegiſſe teſtantes. Talem præ ſe vi
ctoriam ferentes primis a Wermundo honoribus excipiũtur vtiliſſimũ ab eis opus
editum iudicante, ſublatiqꝫ ęmuli gloriam q̃ admiſſi obprobrii famã cupidius in-
tuente: nec tyranni necem vllis ignominiæ partibus affinẽ cenſente. In prouerbiũ
apud exteros ductum: ꝙ priſcum dimicandi ius regius labefactaſſet interitus. Cũqꝫ
Wermundus ætatis vitio oculis orbaretur: Saxoniæ rex Daniam duce vacuam ra-
tus: eiqꝫ per legatos mandat regnum quod præter ætatis debitum teneat ſibi ꝓcu-
randum committat: ne nimis longa imperii auiditate patriam legibus, armiſqꝫ de-
ficiat. Qualiter enim regem cenſeri poſſe: cui ſenectus animũ, cæcitas oculum pari
caliginis horrore fuſcauerit! Q̄d ſi abnuat filiumqꝫ habeat: qui cum ſuo ex prouo-
catione confligere audeat: victorem regno potiri permittat. Si neutrum probet: ar
mis ſecum non monitis agendum cognoſcat: vt tandem inuitus præbeat quod vl-
troneus exhibere contemnat. Ad hæc Wermundus altioribus ſuſpiriis fractus im-
pudentius ſe ætatis exprobratione lacerari reſpondit: quem non ideo huc infelici-
tatis ſenectus prouexerit: ꝙ pugnæ parcus timidius iuuentam exegerit. Nec apti-
us ſibi cæcitatis vitium obiectari: ꝙ plærunqꝫ talem ætatis habitum talis iactura
conſequi ſoleat: potiuſqꝫ condolendum calamitati q̃ inſultandum videatur. Iuſtius
autem Saxoniæ regi impatientiæ notam afferri poſſe: quem potius ſenis fatum ope
riri q̃ imperium poſcere decuiſſet: ꝙ aliquanto præſtet defuncto ſuccedere, q̃ vi-
uum ſpoliare. Se tamen ne tanq̃ delirus priſcæ libertatis titulos externo videatur
mancipare dominio: propria manu prouocationi pariturum. Ad hæc legati ſcire
ſe inquiunt regem ſuum conſerendæ cum cæco manus ludibrium perhorrere: ꝙ
tam ridiculũ decernẽdi genus rubori q̃ honeſtati propinquiꝰ habeatur. Aptius ve

Vffonis indoles.

ro per vtriuſqꝫ pignus & ſanguinem amborum negotio conſuli. Ad hæc obſtupe-
factis animo Danis ſubitaqꝫ reſponſi ignorantia perculſis Vffo qui forte cũ cæteris

aderat reſponſionis a patre licẽtiã flagitabat: ſubitoq; velut ex muto vocalis euaſit. Ex muto fit
Cũq; Wermũdus quiſnã talẽ a ſe loquẽdi copiã poſtularet inqreret: miniſtriq; eũ ab vocalis.
Vffone rogari dixiſſent, ſatis eẽ ꝓhibuit vt infelicitatis ſuæ vulneribus alienorũ fa
ſtus illuderet, ne etiã a domeſticis ſimili inſultationis ꝑtulãtia vexaretur. Sed ſatel
litibus Vffonẽ hũc eſſe pertinaci affirmatione teſtãtibus liberũ ei ſit, inqt, quiſquis
eſt cogitata ꝓfari. Tũ Vffo fruſtra ab eorũ rege regnũ appeti, inqt, qđ tã ꝓprii re=
ctoris officio ꝗ fortiſſimorũ procerũ armis, induſtriaq; niteretur. Præterea nec re=
gi filiũ, nec regno ſucceſſorẽ deeſſe: ſciãtq; ſe nõ ſolũ regis eorũ filiũ: ſed etiã quẽcũ=
q; ex gẽtis ſuæ fortiſſimis ſecũ adſciuerit. ſimul pugna aggredi cõſtituiſſe. Quo au=
dito legati riſere vanã dicti animoſitatem exiſtimãtes. Nec mora, cõdicitur pugnæ
locus eideq; ſtata tẽporis meta ꝓfigitur. Tantũ autẽ ſtuporis Vffo loquẽdi ac ꝓuo=
cãdi nouitate ꝑſentibus iniecit: vt vtrũ voci eius an fidutiæ plus admirationis tri=
butũ ſit, incertũ extiterit. Abeũtibꝰ aũt legatis Wermũdus reſpõſionis auctore lau
dato ꝙ virtutis fidutiã, nõ in vnius: ſed duorũ ꝓuocatione ſtatuerit potius ſe ei q=
cũq; ſit ꝗ ſuꝑbo hoſti regno ceſſurũ ꝓhibuit. Vniuerſis aũt filiũ eius eſſe teſtãtibus
qui legatorũ faſtũ fidutiæ ſublimitate cõtẽpſerit: ꝓpius eũ accedere iubet qđ oculis
nequeat manibus exꝑturus. Corpore deinde eius curioſius contrectato cũ ex artuũ
grãditate lineamẽtiſq; filiũ eſſe cognoſſet: fidẽ aſſertoribus habere cœpit, ꝑconta=
riq; eũ cur ſuauiſſimũ vocis habitũ ſummo diſſimulationis ſtudio tegẽdũ curaue=
rit, tantoq; ætatis ſpatio ſine voce/& cũctis loquẽdi cõmerciis degere ſuſtinuerit vt
ſe linguæ ꝓrſus officio defectũ, natiueq; taciturnitatis vitio obſitũ credi ꝑmitteret?
Qui reſpõdit ſe paterna hactenus defenſione cõtentũ nõ prius vocis officio opꝰ ha
buiſſe ꝗ domeſticã prudẽtiã externa loquacitate ꝓſſam aĩaduerteret. Rogatus item
ab eo cur duos ꝗ vnũ ꝓuocare maluit. Hũc iccirco dimicationis modũ a ſe exopta=
tũ reſpõdit: vt Athiſli regis opꝓſſio, quę ꝙ a duobus geſta fuerat Danis opprobrio
extabat vniꝰ facinore ꝑnſaret. Nouũq; virtutis ſpecimẽ priſca ruboris monumẽta
cõuelleret. Ita antiquæ crimẽ infamiæ, recẽtis famæ litura reſꝑgendũ dicebat. Quẽ
Wermũdus iuſtã omniũ æſtimationẽ feciſſe teſtatꝰ armorũ vſum ꝙ eis parũ aſſue=
uiſſet ꝑdiſcere iubet. Quibus Vffo oblatis magnitudine ꝑctoris anguſtos loricarũ
nexus explicuit: nec erat vllã reꝑire ꝗ eũ iuſto capacitatis ſpatio cõtineret. Maiore
ſiquidẽ corpore erat ꝗ vt alienis armis vti poſſet. Ad vltimũ cũ paternã quoq; lori
cã violẽta corporis aſtrictione diſſolueret: Wermundus eã a læuo latera diſſecari, fi
bulaq; farciri ꝑcepit: partẽ ꝗ clyꝑei ꝑſidio muniaꝛ ferro patere parui exiſtimãs. Sed
et gladiũ quo tuto vti poſſit ſũma ab eo cura cõciſſi iuſſit. Oblatis cõpluribꝰ Vffo Vffonis ro
manu capulũ ſtringẽs: fruſtatim ſingulos agitãdo cõminuit: nec erat qſꝗ ex eis tãti bur.
rigoris gladius, quẽ nõ ad primæ cõcuſſionis motũ crebra ꝑtiũ fractione diſſolue=
ret. Erat aũt regi inuſitati acuminis gladiꝰ Skrep dictus: q qđlibet obſtaculi genus
vno feriẽtis ictu mediũ ꝑnetrãdo diffinderet: nec adeo qcꝗ ꝑdurũ foret: vt adactã Gladius
eius aciẽ remorari potuiſſet. Quẽ ne poſteris fruẽdũ relinqret ꝑ ſũmã alienę cõmo Skrep.
ditatis inuidiã in ꝓfunda defoderaꝫ: vtilitatẽ ferri ꝙ filii: ĩcremẽtis diffideret: cæte
ris negaturꝰ. Interrogatus autẽ an dignum Vffonis robore ferrũ haberet: habere
ſe dixit. Q; ſi pridẽ a ſe terrę traditũ recognito locoꝝ habitu reꝑire potuiſſet, aptũ
corporis eius viribꝰ exhiberet. In campũ deinde ꝑduci ſe iubẽs cũ interrogatis per
omnia comitibꝰ defoſſionis locũ acceptis ſignorũ indiciis compꝑiſſet: extractũ cauo
gladiũ filio porrigit. Quẽ Vffo nimia vetuſtate fragilẽ exeſumq; cõſpiciẽs: ferien=

di diffidentia percontatur an hunc quoqꝫ priorum exemplo probare debeat prius habitum eius q̃ rem ferro geri oporteat explorādum teſtatus. Refert Wermundus ſi pręſens ferrū ab ipſo vētilādo collideret nō ſupereſſe qđ viriū eius habitui reſpōderet. Abſtinendū itaqꝫ facto cuius in dubio exitus maneat. Igitur ex pacto pugnæ locus expetitur. Hūc fluuius Eidorus ita aquarū ambitu vallat: vt earū interſtitio repugnāte nauigii dūtaxat aditus pateat. Quē Vffone ſine comite petēte Saxoniæ regis filiū inſignis viribus athleta cōſequitur crebris vtrinqꝫ turbis alternos riparū anfractus ſpectādi auiditate cōplentibus. Cūctis igitur huic ſpectaculo oculos inferentibus Wermundus in extrema pontis parte ſe collocat: ſi filiū vinci contigiſſet flumine periturus. Maluit enim ſanguinis ſui ruinā comitari q̃ patriæ interitū plenis doloris ſenſibus intueri. Verū Vffo geminis iuuenū cōgreſſibus laceſſitus gladii diffidentia amborū ictus vmbone vitabat: patiētius experiri cōſtituens, quem e duobus attētius cauere debuiſſet, vt hūc ſaltē vno ferri impulſu cōtingeret. Quē Wermundus imbecillitatis vitio, tantā recipiendorū ictuū patientiā ꝑſtare exiſtimans: paulatim in occiduā pontis orā mortis cupiditate ſe protrahit ſi de filio actū foret fatū ꝑcipitio petiturus. Tanta ſanguinis charitate flagrantē ſenē fortuna protexit. Vffo ſiquidē filiū regis ad ſecū auidius decernendū hortatus claritatē generis ab ipſo conſpicuo fortitudinis opere æquari iubet ne rege ortū plebeius comes virtute ꝑſtare videatur. Athletā deinde explorādæ eius fortitudinis gratia ne domini ſui terga timidius ſubſequeretur, admonitū: fidutiā a regis filio in ſe repoſitā egregiis dimicationis operibus penſare ꝑcepit. Cuius delectu vnicus pugnæ comes adſcitus fuerit. Obtemperantē illum propiuſqꝫ congredi rubore cōpulſum primo ferri ictu medium diſſecat. Quo ſono recreatus Wermundus filii ferrum audire ſe dixit: rogatqꝫ cui potiſſimū parti ictum inflixerit. referentibus deinde miniſtris eū non vnam corporis partem, ſed totam hominis tranſegiſſe compagem: abſtractum præcipitio corpus ponti reſtituit eodem ſtudio lucem expetēs quo fatū optauerat. Tum Vffo reliquū hoſtem prioris exemplo conſumere cupiens regis filiū ad vltionem interfecti pro ſe ſatellitis manibus parētationis loco erogandā impenſioribus verbis ſollicitat. Quem propius accedere ſua adhortatione coactū infligendi ictus loco curioſius denotato, gladioqꝫ ꝙ tenuē eius laminā ſuis imparem viribus formidaret in aciem alterā verſo penetrabili corporis ſectione tranſuerberat. Quo audito Wermundus Screp gladii ſonū ſecundo ſuis auribus inceſſiſſe perhibuit. Affirmantibus deinde arbitris vtrūqꝫ hoſtē ab eius filio conſumptum: nimietate gaudii vultum fletu ſoluit: ita genas quas dolor madidare non poterat lætitia rigauit. Saxonibus igitur pudore mœſtis, pugilūqꝫ funus ſumma cum ruboris acerbitate ducentibus: Vffonem Dani iocundis excepere tripudiis. Quieuit tum Athiſlanæ cædis infamia, Saxonūqꝫ obprobriis expirauit. Ita Saxonię regnū ad Danos tranſlatū.

Saxones a Danis victi iā quarto.

Vffo Olauꝰ māſuetꝰ rex. xxiiii.

Poſt patrem Vffo regendum ſuſcepit vtriuſqꝫ imperii procurator effectus qui ne vnū quidem rite moderaturus credebatur. Hic a compluribꝰ Olauus eſt dictus atqꝫ ob animi moderationem manſueti cognomine donatus. Cuius ſequentes actus vetuſtatis vitio ſolēnē fefellere notitiā. Sed credi poteſt glorioſos eorū proceſſus extitiſſe quorū tam plena laudis principia fuerint. Tā breui factorū eius proſecutiōe animaduerto quot illuſtriū gētis noſtrę virorū ſplendorē ſcriptorū pœnuria laudi memorięqꝫ ſubtraxerit.

Inopia ſcriptorum in Dania.

Qꝫ ſi patriā hanc fortuna latino quondā ſermone donaſſet innumera Danicorum operum volumina tererentur.

VFfoni Dan filius ſuccedit: Qui cum tranſiuſis in exteros prælijs trophęorum frequentia rerum dominiũ propagaſſet / partũ gloriæ fulgorem tetro ſuperbiæ ſqualore fuſcauit: ita a clariſſimi parentis honeſtate degenerans: vt cum ille cæteris moderatione p̃ſtiterit: hic cæteros faſtuoſa tumidus elatione contempſerit. Sed & paterna bona vel quæ ipſe exterarũ gentium manubijs pepererat: flagitiis diſiiciebat. Opes q̃ regio ſplẽdori ſeruire debuerãt: voracibꝰ ſumptuũ impenſis tribuẽs. Sic interdũ a maioribus ſuis ſimilia portentis pignora deciſcunt. — Dan ſecũdꝰ rex. xxv.

POſt hunc regnat Hugletus qui Hømothum & Høgriniũ Suetiæ tyrannos maritimo fertur oppreſſiſſe conflictu. — Hugletus rex. xxvi.

Hømothus Høgrinius Suetię Tyranni.

QVi Frotho ſuccedit cognomento vegetus: qui ipſam cognominis ſpẽm corporis animiq; firmitate teſtatus denis Noruagiæ ducibus bello conſumptis inſulam q̃ ex eo poſtmodum nomen obtinuit ipſum poſtremo regẽ inuaſurus acceſſit. Frogerus hic erat gemina admodum ſorte conſpicuus: ꝙ non minus armis q̃ opibꝰ illuſtris regiam ditionem Athletico decoraret officio / tantumq; gymnicis palmis ꝗ̃tũ dignitatis ornamentis polleret. Hic vt q̃dã ferunt Othino patre natus a diis immortalibus beneficium pręſtare rogatis muneris loco obtinuit / non ab alio vinci q̃ qui certaminis tẽpore ſubiectum pedibus eius puluerẽ manu cõuellere potuiſſet. Quem Frotho tanta a ſuperis firmitate donatũ comperiens duelli poſtulatione ſollicitat deorum indulgentiam fallacia tẽtaturus. Primũ igitur imperitiæ ſimulatione dimicationis ab ipſo documentum efflagitat cuius eum vſu experientiaq; callere ſciat. Ille hoſtem profeſſioni ſuæ non ſolum cedere ſed etiam ſupplicare gauiſus: ſapere eum aſſeruit ſenili induſtrię iuuenilẽ animum ſubiiciendo: ꝙ ei facies cicatricibus vacua / fronſq; nullis armorum veſtigiis exarata tenuem huius rei notitiam extare teſtetur. Ita ediuerſo bina quadratæ formæ ſpacia cubitalibus figurata lateribus humi denotat a locorum vſu documenti initium editurus. Quibus deſcriptis aſſignatam vterq; ſibi partem complectitur. Tum Frogerum Frotho arma ſecum ac locum permutare iubet. Nec difficilis admiſſio fuit. Frogerum ſiquidem hoſtilium nitor concitabat armorum. ꝙ Frotho pręditum auro capulum loricamq; pari ſpecie radiantẽ: ſed & caſſidem in eundem modum eximio comptam fulgore geſtaret. Igitur Frotho loco quo Frogerus exceſſerat puluere correpto omen ſibi victoriæ datũ exiſtimauit. Nec augurio eluſus cõtinuo Frogerũ occidit tam paruulo vaframento maximã fortitudinis gloriam aſſecutus. Quippe quod nullius ante viribus licuit: aſtutia præſtitit.

Frotho ſtarke rex xxvii. — Othini filiꝰ Frogerus. — Frothonis & Frogeri certamen.

POſt hunc Dan regnũ capeſſit. Qui cum duodecimũ ætatis ãnnũ ageret legationũ petulãtia fatigatur Saxonibus bellũ aut tributũ afferre iuſſus. Sed rubor pugnã pẽſioni antepoſuit potius ad ſtrenue moriendũ, q̃ timide viuẽdũ impellens. Itaq; p̃lata pugnandi ſorte Danorũ iuuẽtus Albyã fluuiũ tãta nauigiorũ frequẽtia cõpleuit vt facile eius tranſitum perinde, ac continuo ponte iuncta puppium tabulata præſtarent. Quo euenit vt Saxoniæ rex eadem quam a Danis exigebat conditione adigeretur. — Dan. iii. rex xxviii.

N. P. Fcl.

Atqui hoc tempore Cimbros e Dania egressos, non leui coniectura ducor: atq; ratio ipsa temporis hoc idẽ conuincit.

Cornelius Tacitus de situ Germaniæ 640 annos ponit ab vrbe condita cum Cimbrorum audita sunt arma Cecilio Metello ac Papirio Carbone Coss.

Bellum Cimbricum Anno ab vrbe condita 642 magno Romani nominis periculo & ignominia gestum est, vt refert Orosius cap. 16. lib. 5.

Cimbri gens vaga Illyricum inuaserunt, Carbone Consule cum exercitu fuderunt. Funccius Anno ab vrbe condita 641. Anno vero mundi 3853.

Andreas Althamerus in Cornelium Tacit. sic scribit, Centum & decem annis ante Christi Iesu seruatoris nostri incarnationẽ Cimbri Germani primum Italiam inuaserunt.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Fridleuus rex.xxxix. tempore Iulii cesaris. Ruſilā ſuperauit.

POſt Dan Fridleuus cognomento celer imperium ſumit. Quo regnante Huyr willus Holandiæ princeps icto cum Danis fœdere Noruagiam inceſſebat. Cuius operibus haud parua claritatis acceſſio fuit. ꝗ Ruſilam virginem militari voto res bellicas ęmulatam armis oppreſſit: virilemqꝫ gloriam ex muliebri hoſte corripuit. Sed & quinqꝫ eiꝰ cōplices: Broddonem, Bildum, Bugonem, Fāningum, & Gunholmū/ quorū pater Fyn extitit, ob res ab ipſis præclare editas in ſocietatem adſciuit. Quorum collegio fretus fœdus quod cum Danis contraxerat ferro diſiicit. Cuius irruptio hoc nociuior quo fallacior fuit. Neqꝫ enim Dani tam repente eum ex amico hoſtem euaſurum credebant. Adeo facilis quorundam ex gratia ad odium tranſitus exiſtere conſueuit. Crediderim noſtri temporis mores huius viri auſpiciis inchoatos qui mentiri ac fallere inter vitia, ſordeſqꝫ non ducimus. Quem Fridleuus auſtrales Syalandiæ partes adortum in portu: qui poſtmodum eius eſt nomine vocitatus prælio tentat. In quo ob glorię æmulationem tanta militum fortitudine concurſum eſt/ vt perpaucis periculū fuga vitantibus ambæ penitus acies conſumerentur: nec in partem victoria conceſſit vbi par vtroſqꝫ vulnus implicuit. Adeo omnibꝰ maior glorię q̄ vitæ cupiditas fuit. Igitur q ex Huyr willi agmine ſuperfuerāt ſeruandę ſocietatis gratia noctu claſſis ſuæ reliquias mutuis nexibus obligandas curabant. Eadem nocte Bildus & Broddo reciſſis, quibus rates cohæſere funiculis: tacite ſua a cæterorum complexu nauigia ſubmouere fratrum deſertione formidini conſulentes, magiſqꝫ timoris q̄ cōſanguineæ pietatis ductibus obtemperātes. Luce reddita Fridleuus Huyr willum/ Gunholmum, Bugonem & Fanningum ex tanta ſociorum clade relictos comperiens vnus cum omnibus decernere ſtatuit, ne laceræ copiarum reliquiæ denuo diſcrimen ſubire cogerentur. Cui præter inſitam animo fortitudinem etiam contemptrix ferri tunica fiduciam miniſtrabat. hac in publicis priuatiſqꝫ conflictibus tāq̄ ſeruatore ſalutis cultu vtebatur: nec rem fortius q̄ proſperius executus, felicem pugnæ euētum habuit. Equidem Huyr willo, Bugone, & Fāningo oppreſſis Gunholmum hoſtile ferrum carminibus obtūdere ſolitum crebro capuli ictu exanimauit. Dum autem mucroni manum cupidius inſerit eliſa neruorum officia reductos in palmam digitos perpetuo curuitatis vinculo perſtrinxerunt. Idem cum Duflynū Hyberniæ oppidum obſideret: murorumqꝫ firmitate expugnationis facultatē negari conſpiceret: Hadingiani acuminis ingenium æmulatus: hirundinum alis: incluſum fungis ignem affigi pręcepit. Quibus propria nidificatione receptis: ſubito flammis tecta luxerunt. Quas oppidanis reſtinguere concurrentibus, maioremqꝫ ſopiendi ignis q̄ cauendi hoſtis curam ꝑſtantibus Duflyno potitur. Poſt hæc apud Britanniam amiſſis bello militibus: cum difficilem ad littus reditum habiturus videretur: interfectorum cadaueribus erectis, & in acie collocatis ita priſtinum multitudinis habitum repræſentabat: vt nil ex eius ſpecie tanto vulnere detractum videretur. Quo facto hoſti non ſolum conferendę manus fiduciam abſtulit, ſed etiam carpendæ fugæ cupidinem incuſſit.

Tunica ferrea.

Stratagema.

Explicitus eſt Liber Quartus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Incipit Liber Quintus.

DEfuncto Fridleuo filius Frotho ſeptē annos Frotho .iiii.
natus concordi Danorū arbitrio ſubrogat̃. rex. xl. xxx.
Iidem concione præhabita, infantiam regis
a tutoribus excipiendā duxerūt: ne ob prin
cipis puerilitate rerum excideret ſumma.
Tantū ſiquidē ab vniuerſis Fridleui memo
rię ac nomini tributum: vt tam tenero eius
ſanguini regnū daret̃. Habito ergo delectu,
Weſtmarus et Colo fratres in educatiōis re
gię miniſteriū arceſſunt̃. Iſulſo quoq; et Ag
goni octoq; aliis illuſtribus viris non modo
regis tutela credita: verū etiā gerendi ſub
ipſo regni poteſtas indulta. abunde eis vi-
res/animiq; ſuppetebant: crebra non corporis tm̄, ſed etiam ingenii dote pollenti-
bus. Ita Danorū Rēp. expectato regis robore vicaria tutabātur officia. Vxor Colo
nis erat Gøtwara: quæ eximiæ procacitate facundiæ quātūlibet diſertos ac loqua Gøtwara
ces eneruare ſolebat. Altercando quippe efficax erat/et in omni diſceptationū gene garrula et
re copioſa. Pugnabat ſiquidē verbis nō modo quæſtionibus freta: verum etiā puica procax.
cibus armata reſponſis. Imbellem nemo fœminā debellare poterat a lingua ſpicula
mutuantem. Quoſdā verboſitatis petulantia refellebat: alios veluti quibuſdam ca-
uillationum nexibus implicatos fallaciarū laqueis ſtrangulabat. Adeo vegetū mu-
lieri ingenium fuit. Cæterū condere pacta/aut reſcindere præpotens erat: vtriuſq;
horum efficaciā oris aculeo geſtans: quippe diſiicere fœdera ac ſociare callebat. Ita
ad vtrūlibet anceps linguæ cōmerciū fuit. Duodecim Weſtmaro filii erant: ex quo-
rum numero tribus cōmune Grep nomen inceſſit: hos ſimul conceptos idem part⁹ Tres Grep
abſoluit/ortus æqualitatē vocabuli ſocietate teſtantes. His ſumma cæſtibus aut fer lubrici.
ro dimicandi peritia extitit. Hoddoni quoq; Frotho maritimæ tyrannidis detule-
rat poteſtatē: hic regē ꝓximo neceſſitudinis ordine cōtingebat: Colo terna filioꝝ
ſorte gaudebat. Eo tempore quidam Frothonis fratre genitus ꝓ tuenda patria ge
rebat rei nauticæ ſummam. Soror regis GunWara erat: cui ob eximiam formæ pul
chritudinē Specioſæ cognomē extabat. Filii Weſtmari Coloniſq; quū et ætate im- GunWara
puberes et animis acres eſſent, fiducia in temeritatem verſa, ad obſcœnos ac dege- pulchra.
neres ritus inquinatā flagitiis indolem cōtulerūt. Adeo em̄ inſolenter indomiteq;
geſſerunt: vt cōſtupratis aliorū nuptis ac filiabus, ꝓſcripſiſſe pudicitiam atq; in ꝓ-
ſtibulum relegaſſe viderent̃. Corruptis quoq; matronarū fulcris, ne thoris quidem
virginalibus abſtinebant. Suus nullum thalamus ſecuritate donabat: nec quiſq̄ fe-
re patriæ locus luxurię eorū veſtigiis vacuus erat. Mariti metu, coniuges corporū
ſuorū ludibrio vexabant̃. Iniuriis obtemperatum eſt. Ceſſit copularum reſpectus:
violenſq; amplexuū vſus extabat. Publicata eſt venus, coniugioꝝ reuerentia pereū
te. Raptim luxuria petebatur. In cauſa otium erat: ꝙ expertia agitationis corpora
amica vitiis quiete diffluerent. Tandē Grep hoc noīe ꝑticipantiū maximus vt dif-
fuſum libidinis motū certa ſpecie ſiſteret, errabundæ veneris portum in germanæ
regis amore petere auſus extitit. Nec apte quidē, nā ſicut vagabundā atq; erroneā

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

voluptatem verecundiæ frænis coerceri oportuit: ita a populari prolem regiam
concupiſci temerarium fuit. Illa proci petulantiam pertimeſcens: quo tutior ab
iniuria foret, ſeptum vallo conclaue petiuit. Adhibiti ſunt ei triginta vernaculi:
qui iugem corporis eius cuſtodiam excubando præſtarent. Igitur contubernales
Frothonis circa indumentorum vſum fœminea admodum ope defecti: quum non
haberent vnde noua aſſuere/aut lacera reficere poſſent, Regem celebrandi coniu-
gii monitis adhortantur. Ille primum excuſationis verba ab ætatis teneritudine
mutuatus: ad poſtremum perſeuerantiori ſuorum rogatui ceſſit. Quo curioſius
a monitoribus habilem connubio ſuo fœminam perquirēte, præcipue regis Hun-
norū filia collaudat̃. Adhæc Frotho repugnandi rōne ꝑtinacius q̄ſita/a patre didi-
ciſſe ſe refert, nō expedire regibus e longinquo copulam peti/ nec venerem niſi a fi-
nitimis poſci. Qđ audiens Gøtwara, callide regē amicis reluctari cognouit. Cuius
vt vacillantē firmaret animū/fiduciāq; puſillæ mētis erigeret, Iunioribus, inqt, nu-
ptiæ cōpetūt/ſenes ſepulchrū manet. Adoleſcētiæ greſſus votis fortunaq; ꝓficiunt
inops ad buſtū ſenecta deuergit. Spes iuuentā cōſeqtur/ ſeniū expes inclinat occaſ⁹
Adoleſcit ſors puberū/nunq̄ infectū omiſſura qđ cœpit. Ob cuius dicti veneratio-
nē poſtulationis officiū ſuſcipe rogata, refragandi rōnē ſenii prætentione cōponit:
nec ſe tā ardui mādati gerulā ob infirmū ętatis habitū fore poſſe teſtat̃. Rex pretio
opus agnoſcēs, aureo torque ꝓlato, legatiōis p̄miū pollicet̃. Habebat nāq; torques
nexilia bullarū cęlamina/interſitaq; regū ſimulacra: quæ ad interioris fili ductum
nūc cōtrahi/nūc dirimi poſſent/ornamētū luxui potius, q̄ vſui ꝑpatū. Weſtmarum
quoq; et Colonē cū eorū filiis in idē legationis opus acceſſiri placuit: ꝗ eorū ſoler-
tiā Frotho repulſæ rubore cariturā putaret. Ii ſimul cū Gøtwara ꝓfecti, prius tri-
duano ab Hūnorū rege cōuiuio excepti ſunt, q̄ legationis ſuæ cōſultū exprimerēt:
is em̄ antiquitus recipiēdorū hoſpitū vſus extabat. Extracto in triduū epulo, virgo
regia pleno comitatis alloquio legatis blāditura ꝓgredit̃: nec parū cōuiualibus ho-
ſpitū gaudiis p̄ſentiæ eius iocūditas attulit. Cui Vveſtmarus crebreſcētibus pocu-
lis ꝓpoſiti ſeriē iocoſa admodū aſſertione detexit/puellæ mētē familiari collocutio-
nis gn̄e tentaturus. Itaq; quo minus ſibi repulſam cōciſceret, cōpoſitis in riſum ver-
bis, legationis negotiū p̄currebat/inter cōuiuales plauſus ludicrū auſus ſociare ſer-
monē. Illa ſe Frothonē tāq̄ famæ et claritudinis inopē faſtidire dicebat. Nulli etem̄
quondā illuſtriū fœminarū cōnubiis idonei cēſebant̃: niſi q ſibi ingens famæ pretiū
geſtarū inſigniter rerū fulgore ſtruxiſſent. Sūmū i ꝓco vitiū deſidia fuit. Nihil ma-
gis in nuptiarū petitore q̄ claritatis inopia dānabat̃. Sola gloriæ vbertas cæterarū
rerū opulentiā exhibebat. Puellæ quoq; nō tā ꝓcantiū ſe formas, q̄ edita ſpecioſe fa-
cinora mirabant̃. Igit̃ legati voti deſpatione torpētes/vlteriorē rei conatū Gøtwa-
ræ prudētiæ tradūt. Illa nō verbis mō, ſed etiā ſuccis in venerē mixtis virginē ener-
uare conata, aſſerere cœpit Frothonem læua tanq̄ dextra vtentem nandi/dimican-
diq; promptiſſimam habere peritiam: oblata quoq; potione rigorem puellæ cupi-
dine permutauit: veneremq; et voluptatem abolitæ indignationis loco conſtituit.
Deinde Weſtmarum/Colonemq; cum eorum liberis de induſtria adire regem/ ite-
randæq; legationi inſiſtere iubet. Poſtremo ſi difficilem accepiſſent pugnæ prouo-
catione præuenire repulſam. Igitur Weſtmarus regiam cum armatis ingreſſus,
Iam aut precibus obſequi, inquit, aut pugna precantes aggredi neceſſe erit: elegi-
mus ſpecioſe defungi, q̄ infecta legatione reuerti: ne repulſa fœdi/propoſitoq; va

Hunnorū rex.

Oratio Weſtmari.

cui: vnde gloriam impetrare ſperauimus, eius contrarium referamus. Si natam negas, admitte pugnam: alterum neceſſe eſt præſtes. Mori aut exaudiri volumus. Apud te ſi non læta/ſaltem triſtia percepturi ſumus. Gratius noſtram Frotho cladem, q̃ repulſam excipiet. Nec plura elocutus, iugulum regis ferro ſe petiturum minatur. Contra rex non decere ait amplitudinem regiam quem honore præcelleret/æquare conflictu: nec oportere dignitate impares, pugnæ paritate conferri.

At Vveſtmarus nihil de certaminis exhortatione remittens, ad vltimum ipſam virginis mentem explorare iubetur: ꝙ antiqui in matrimoniorum delectu libera nupturas optione donaſſent. Hærebat ſiquidem animo rex inter metum pugnæ pudoremq; trepida fluctuatione ſuſpenſus. Ita Vveſtmarus ad præcordialem puellç ſententiam relegatus/ſciens fœminam omnem vt volubilis animi/ita verſilis eſſe propoſiti: tanto rem fidetius exequi cœpit, quanto virginum votis plus varietatis ineſſe compertum habuit: auxit curæ eius fidutiam/adiecitq; ſtudio ſpem ſimplicitas virginis proprio permiſſa conſilio: libertaſq; fœminæ politioribus blanditiarum delenimentis palpanda: non modo abduci facilis/verum etiam obſequi præceps. Pater vero quo certius filiæ mentem inſpiceret, legatos ſubſequi cœpit. Illa prius in amorem proci latenti potionis operatione perducta plura ſe de Frothonis indole referebat ſpe præſumpſiſſe, q̃ fama: quippe quum is ab illuſtri genus parente duxerit/naturaq; omnis ſuæ ſoleat origini reſpondere. Quamobrem iuuenem ſibi non tam præſentis, q̃ futuri ſplendoris intuitu placuiſſe. Quibus auditis mirabundus pater: ſed ne permiſſam quidem puellæ licentiam reſcindere paſſus, Frothonis eam coniugio pollicetur. Quam poſtmodum, prouiſis abunde commeatibus tollens magnifico rerum apparatu, conſequentibus ſe legatis Daniam adire deproperat/ſciens neminem patre melius filiam nuptiis oblaturum. Frotho ſicut iocundiſſime ſponſam excepit: ita futuri quoq; ſoceri maieſtatem ampliſſimis honoribus celebrauit: quem peractis tædis magna auri/argentiq; ſumma donatum dimiſit. Igitur Hanunda vſus (Hunnorum hæc regis filia erat) florentiſſima pace triennium duxit. Cuius cõtubernales otio petulantiam nacti/partam quiete laſciuiam improbiſſimis extulere ſceleribus. Quoſdam enim reſtibus in ſublime pertractos more agitabilis pilæ pendula corporum impulſione vexabant. Aliis hedinum incedentibus corium ſubſternentes/lubrici tergoris offendiculo per occultum funis raptum incautos ſubegere greſſus. Alios veſte nudatos variis verberum ſuppliciis lacerabant. Alios claue affixos laquei more ſuſpenſionis mulctauere ludibrio. Quorundam barbæ et verticis pilos faculis torruerunt. Aliis pubem atq; inguina ſubiecto torre cremabant. Virginibus nubere non licebat: niſi quarum caſtitas eis ante delibata fuiſſet. Aduenas oſſibus conuerberabant. Alios ad intemperantiam compulſos immoderata potione rumpebant. Nemini filiam nuptum dare licebat: niſi gratia ipſorum fauoreq; mercato. Nulli matrimonium contrahendi fas erat: ſi eorum non pretio præmiſſet aſſenſum. Præterea non in virgines modo: verum etiam in matronarum turbam paſſim diſſolutiſſimæ libidinis ſuæ flagitia porrexerunt. Mixtam petulantiæ rabiem duplex furoris ſpecies agitabat: conuenis hoſpitibuſq; receptuum loco conuitia præbebantur. Tot ludibriorum irritamenta a petulantibus et laſciuis reperta ſunt. Adeo ſub rege puero temeritas libertate nutrita eſt.

Petulantia obſcœna aulicorum.

Veh patriç cuius Rex puer.

Nihil enim tantum peccandi licentiam protrahit, quantũ vltionis/pœneq; dilatio. Tam effrenata militum procacitas non exteris tantũ: ſed, etiam patriæ inuiſum fecerat Regem. Dolenter ſiquidem ferebant Dani ſuperbe ſibi ac crudeliter imperari. Grep vero haud humili cõtentus Venere, eo ſe temeritatis effudit: vt cum Regina commercio libidinis habito tam Regi perfidus, q̃ cæteris violentus exiſteret. Adoleuit deinde paulatim infamia/tacitoq; gradu criminis ſuſpitio ſerpſit ante vulgo comperta q̃ Regi. Grep enim in omnes, qui vel modicam huius rei mentionem egiſſent animaduertere ſolitus, accuſationem ſui formidabilem fecerat. Opinio tamen ſceleris primum ſuſurris alita eſt: dehinc excepta rumoribus. Difficilis ſiquidem apud conſcios alieni criminis occultatio eſt. Procus Gunwaræ creber extabat. Igitur Grep repulſæ vltionem clandeſtinis artibus impetrare conatus, æſtimandi procos arbitrium flagitat/exquiſitiſſimis puellam nuptiis debere, teſtando. Obſcurabat autem iram: ne virginis odio quæſitum videretur officium. Oranti rex merita iuuenum inſpectanda permittit. Primum itaq; cunctos Gunwaræ petitores conuiuii ſimulatione contraxit: ac deinde conclaue cui puella aſſueuerat deſectis eorum capitibus cingens crudele cæteris ſpectaculum præbuit. Nihil tamen eius apud Frothonem gratiæ detractum eſt: quo minus conſucto familiaritatis officio fungeretur. Conueniendi ſiquidem Regis copiam pretio peti debere conſtituit: neminem alloquio eius vſurum pronuntians/ni munera detuliſſet. Neq; enim tanti ducis aditum trito conſuetudinis genere: ſed plenis ambitionis ſtudiis impetrandum edixit: regiæ charitatis ſimulatione crudelitatis infamiam leuaturus. Taliter laceſſitum vulgus afflictationis ſuæ querelam tacitis gemitibus agitabat. Nulli miſeriæ tempora culpandi palam animus erat. Nemini ingruentem calumniam apertis efferendi querimoniis auſus inceſſerat. Internus omnium præcordia dolor hoc acrius, quo occultius lacerabat. Quo

Gøtherus rex Noruagiæ.

cognito Gøtherus Noruagiæ Rex contractis concione militibus, refert proprium Danos faſtidire Regem/exoptare alium ſi copiam accepiſſent: ſeq; eo exercitum agere decreuiſſe: facile Daniam occupari poſſe, ſi armis adita foret. A Frothone enim tam auare, q̃ atrociter patriæ imperitatum eſſe. Tum exurgens Ericus con-

Erici diſerti oratio.

traria rem allegatione prohibuit, Sæpe inquiens alieni appetitores proprio priuari ſolere meminimus. Sæpe amborum captator vtriuſq; perditor fuit. Præualidũ enim oportet alitem eſſe, qui prædam alius vnguibus extrahere cupiat. Animat te fruſtra internus regionis liuor: quem plærunq; hoſtilis explodit aduentus. Nam etſi nunc Dani diuiduis eſſe ſententiis videantur, vnanimes tamẽ mox excipient hoſtem. Crebro corrixantes porcos conciliauere lupi. Patrium quiſq; ducem extero præfert. Prouincia omnis Regem domeſticum q̃ aduenam impenſius colit. Neq; enim te Frotho domi præſtolabitur: ſed foris excipiet aduentantem. Extremis ſe aquilæ ſcalpunt. Anterius alites certant. Noſti ipſe pœnitentia vacuum debere contuitum eſſe prudentis. Proceribus abunde ſtiparis. Tua tibi quies maneat: per alios gerendi ſane belli facultatem propemodum exploratam habere poteris. Liceat militi regiam prætentare fortunam. Salutem tuam pacifice moderare/alieno negotium periculo moliturus. Satius eſt ſeruum deperire, q̃ herum. Quod fabro forceps, tuus tibi ſatelles agat. Ille ferramenti remedio manus cauterium cauet: atq; a digitorum ſibi incendio temperat. Tu quoq; tibi tuo-

rum opera parcere et conſulere diſce. Hæc Ericus. Quem Gøtwarus vt imprudẽ-
tem hactenus habitum reſponſionis ſuæ contextum exquiſita ſententiarum gra-
uitate compreſſiſſe miratus, diſerti donat agnomine excellentem eius prudentiam
appellationis honore iudicans proſequendam. Frater ſiquidem eius Rollerus opi-
nionem iuuenis eximio ſui fulgore ſuppreſſerat. Ericus nominis beneficio rem adii-
ci petit, vocabuli largitionem muneris additione commutandam teſtatus. Rex na-
uigium donat Scrøter remiges vocitabant. Erant autem Ericus et Rollerus Re-
gneri pugilis filii / patre eodem ſati / diuerſaq; editi matre. Matrẽ quippe Rolleri ean-
demq; Erici nouercam Cracam vocabant. Igitur Raſno cuidam permittente Gø-
taro laceſſendi per piraticam Danos negotium ceſſit. Excipit illum Oddo cui tunc
temporis apud Danos maxima piraticæ deferebatur auctoritas: vir magicæ do-
ctus: ita vt abſq; carina altum pererrans, hoſtilia ſæpe nauigia concitatis carmine
procellis euerteret. Itaq; ne cum piratis in maritimarum virium certamen de-
ſcenderet, exaſperatos maleficio fluctus / ad naufragia iiſdem infligenda perdu-
cere ſolebat. Hic vt negotiatoribus atrox: ita clemens agreſtibus extitit: non ea-
dem merces / qua ſtiuam æſtimatione commenſus, ruſtici operis munditias ſor-
didi quæſtus laboribus anteponens. Idem inito cum Normannis conflictu, ita
vi carminum hoſtilem hebetauit aſpectum: vt diſtrictos Danorum enſes emi-
nus radios iacere: et tanq̃ flammabundos ſcintillare putarent. Cæterum adeo
retuſis obtutibus erant: vt ne ferrum quidem vagina detractum viſu excipere
poſſent: victa quippe fulgore acies præſtigioſæ coruſcaminis impatiens erat.
Cæſo itaq; Raſno cum multa ſuorum parte / ſex ſolæ naues Noruagiam relapſæ
documento fuere Regi haud facile Danos obteri poſſe. Ab his etiam Frotho-
nem ſola pugilum ope ſubnixum inuito regnare populo vulgatum eſt, dominio
in tyrannidem verſo. Cuius famæ experiendæ gratia Rollerus, vt erat extera-
rum luſtrator rerum / ignotaq; viſendi auidus / Frothonis ſe vouit contuber-
nio potiturum. Ericus illum (q̃q̃ habitu corporis eximius eſſet) temere vo-
tum nuncupaſſe firmabat. Ad vltimum pertinaciſſimam propoſiti eius perſe-
uerantiam conſpicatus, ſe quoq; ſimili voti nuncupatione conſtringit. Hiſdem
ſe Rex pollicitus eſt quoſcunq; delectu probaſſent comites donaturum. Itaq; fra-
tribus primo patrem adiri placuit / commeatuſq; et neceſſaria tam longinqui iti-
neris ſubſidia poſtulari. A quo paterne ſuſcepti, die poſtera in nemus viſendi
pecoris gratia perducuntur. Senex quippe armentis opulens erat. Aperieban-
tur quoq; illis gazæ: quas diu clauſæ telluris antra condiderant. E quibus ſiquæ
placuiſſent ſublegi permiſſæ ſunt. Nec cupidius oblatum beneficium, q̃ rece-
ptum. Itaq; egeſtis humo opibus, complacitas tollunt. Horum interea remi-
ges / aut curam egere corporis / aut iactis ſe molibus exercebant. Alii ſaltu: qui-
dam curſu concitauere corpus. Hi vires valida ſaxorum iaculatione tenta-
bant. Illi ſagittæ vſum tenſo experiebantur arcu. Ita roboris firmitatem va-
rio agitationis genere proſequebantur. Fuere et qui ſomnum / quietemq; potione
captarẽt. Mittit deinde Rollerus a patre cognoſcẽdi cauſa domi interim acta. Is vt
maternum fumare tugurium vidit, foris accedens / paruulumq; foramen furtiua
luminis applicatione traiiciens, introſpecta æde, animaduertit matrem informi
cacabo coctilia pulmenta verſantem. Suſpexit præterea tres colubras ſuperne te-

Ericus di-
ſertus.

Oddo
magus.

Normanni
victi a Da-
nis.

Raſno occi-
ſus eſt.

Rollerus
frater Erici
diſerti.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Mirabilis pulmẽti na tura.

nui reſte depenſas: ex quarum ore proflua tabes guttatim humorem epulo mini-
ſtrabat. Duæ quippe colore piceæ erãt: tertia ſquammis albida videbatur/reliquis
modico eminentius penſa. Hæc nexum in cauda geſtabat: quum cæteræ immiſſo
ventri funiculo tenerentur. Ille rem maleficio conſentaneam ratus, ſilentio quod
viderat preſſit: ne matrem veneficii ream aſtruere putaretur. Ignorabat enim in-
nocuam anguium extitiſſe naturam/neſcius quantum illo vigoris epulo pararetur
Superuenientes deinde Regnerus et Ericus vt fumidum aſpexere caſam ingreſſi

Craca maga.

diſcubitum petiuere. Quibus ad menſam ſitis Craca priuigno, filioq; vna cibum
capturis catillum diſcoloris dapis admouit. Pars quippe picea: ſed croceis guttis
interlita: pars albida videbatur. Quippe pro varia ſerpentum ſpecie geminus pul-
tem color infecerat. Cuius quũ ſolam vterq; particulam delibaſſet, Ericus non ex
colorum habitu/ſed interni vigoris effectu epulas æſtimans, nigrantem dapis par-
tem: ſed ſucco potiore confectam catino q̃ celerrime verſo, ad ſe tranſtulit: albidãq;
ſibi admotã prius Rollero applicãs cœnã felicius geſſit. Et ne mutationis induſtria

Erici vafre dictũ.

notaretur, Taliter, inquit, æſtuante freto puppim in proram referri ſolitam. Nec
tenue viri ingenium fuit induſtrii operis diſſimulationem a nauigii conſuetudine
mutuãtis. Ericus itaq; fauſta iam dape refectus, interna ipſius opera ad ſummum
humanæ ſapientiæ pondus euaſit. Quippe epuli vigor ſupra q̃ credi poterat om-

Ericus ferarum voces ĩterp̃tabat.

nium illi ſcientiarum copiam ingenerauit: ita vt etiam ferinarum/pecudaliumq;
vocum interpretationẽ calleret. Neq; enim ſolum humanarum rerum pitiſſimus
erat: verum etiam ſenſuales brutorum ſonos ad certarum affectionum intelligen-
tiam referebat. Præterea tam comis atq; ornati eloquii erat: vt quicquid differere
cuperet, continuo prouerbiorũ lepore poliret. At vbi ſuperueniens Craca concam
tranſpoſitam/partemq; pultis potiorem ab Erico comeſam cognouit, fortunam fi-
lio præparatam priuigno ceſſiſſe condoluit. Cui mox gemebunda ſupplicare cœ-
pit: ne vnq̃ ſua fratrem ope deficeret: quem ipſius mater tot nouæ fœlicitatis opi-
bus cumulaſſet. Quippe ſapido vnius epuli guſtu rationis atq; eloquentiæ ſummã
necnon gerendorum proſpere conflictuum gratiam aſſecutus videbatur. Adiecit
quoq; Rollerum propemodum conſilii capacem, futurũq; vt deſtinati ſibi obſonii
prorſus expers non eſſet. Monuit quoq;, ſi ſuprema neceſſitatis violentia poſtu-
laret, nominis ſui nuncupatione remedium celerius eſſe quærendum/affirmans
ſe diuina partim virtute ſubnixam: et quaſi conſortem cœlitum inſitam numinis
geſtare potentiam. Ericus ſe ad aſtandum fratri natura pertrahi dixit: probroſum
referens alitem, qui proprium polluat nidum. At Cracam magis propria mole-
ſtabat incuria, q̃ fortuna filio grauaret aduerſa. Artificem enim ingenio ſuo de-
ludi/magnum olim ruboris incitamentum fuit. Deinde hæc ipſa comitante viro
fratres ad mare profecturos abducit. Qui vno egreſſi nauigio/duo ſibi mox alia
deuinxerunt, et iam Danicum attigere littus quum explorato loco haud longe
ſeptem ſubiſſe nauigia diſcunt. Tum Ericus duos Danicæ facundos linguæ eo ſi-
ne veſte proficiſci iubet: qui rem certius ſpeculaturi nuditatis ſuæ tanq̃ per Eri-
cum factæ Oddoni querimoniam afferentes/cautius explorata referrent. Illi apud
Oddonem familiarius habiti, omne ducis ꝓpoſitum verſutis auribus venati ſunt.
Statuerat enim diluculo hoſtem improuidum aggredi: quo citius nocturnis impli-
catum tegminibus obtruncaret/affirmans eo lucis tempore corporibus humanis

plus ſtuporis atq; grauedinis ineſſe ſolere. Præcepit quoq; naues ſaxis ad iaciēdum
habilibus onerari/futurā exitii ſui cauſam accelerans. Exploratores cōcubia nocte
delapſi nuntiant Oddonem exquiſitis ad iactum lapillis tota repleſſe nauigia/cæte
ra quæ acceperant intimantes. Ericus re admodum cognita, quū claſſis ſuæ pauci=
tatem attenderet, aquas in hoſtium perniciem euocādas / earumq; ſibi conciliandū Stratage=
putauit auxilium. Itaq; ſcapha exceptus ac tacita remorum niſu propius hoſtium ma audax.
carinis aduectus, vicinas aquæ tabulas ſenſim intorto terebro cauat: ac mox remi=
gio vix auras pulſante, reditui cōſulit. Adeo autem circunſpecte ſe geſſit: vt excubi
torum nemo aditum eius/abſceſſumue depręhenderet. Quo enauigante/paulatim
Oddonis rates excepta rimatim vnda depreſſit. Eædem aqua latius introrſum ſta
gnāte recondi gurgite videbantur: nec parum deſcenſui addidit internum lapidū
pōdus: et iam trāſtra fluctibus diluebāt/foroſq; exæquabat mare. Quū Oddo naui
gia ꝓpemodū vndis æquata cōſpiciens/ receptū immodice fretum vrceis egeri iu=
bet. Itaq; nauticis occiduas nauigii partes ab aquarum influxu defendere perſeue=
rantibus cōminus hoſtis apparuit. Igitur arma capeſſētibus acrior imminebat gur
ges. Parātibus prælium enandi opus incidit: Erico bellum vndæ/non arma geſſere
Pugnabat pro eo mare: cui ipſe nocendi vires/aditumq; præbuerat. Itaq; Ericus flu
ctu fœlicius q̄ ferro vſus, efficaci aquarum opera pugnam abſens gerere videbatur
a pelago præſidium mutuatus. Victoria arti cōtributa eſt. Neq; enim offuſum vn Erici victo
dis nauigium pugnæ patiens eſſe poterat. Taliter Oddone cum ſociis inter= ria.
empto/captiſq; qui in ſtatione erant, neminem cladis nuntium euaſiſſe compertum
eſt. Ericus peracta iam ſtrage, maturato receſſu, Leſſø inſulam ſubit. Vbi non reper
to quo famem lenire poſſet, duobus prædam nauigiis domum dirigit /commeatus
in annū alterum relaturis. Ipſe vno duntaxat adeundi regis copiam petit. Acceſſa
itaq; Syelandia diſcurrentes ꝑ littora nautici pecus ſternere aggreſſi ſunt. Aut eīm
leuanda eſuries/aut fame periclitandū erat. Armento cæſo, nudata in nauim cada=
uera detractis coniecere tergoribus. Quod quū poſſeſſores pecoris comperiſſent,
claſſe prædones inſequi properarunt. Cunq; ſe Ericus ab armenti dominis impeti
cognouiſſet, cæſarum boum corpora ſignatis funibus alligata fluctibus occultanda
prouidit. Deinde ſiquid apud ſe quæſiti cadaueris eſſet/ ſuperuenientibus Syelan=
dicis perluſtrandi licentiam tribuit/affirmans occultandis rebus anguſtos nauiū Aſt9 nou9
angulos eſſe. Illi cadauere nuſq̄ reperto, ſuſpicione in alios relata, reos prædæ in= Erici.
nocuos arbitrati ſunt. Dum nulla rapinæ veſtigia patuiſſent/ alios ſibi nocuiſſe pu
tantes ſontibus ignouerunt. Quibus enauigantibus Ericus elatum vndis cadauer
excepit. Interea Frotho Oddonem cum ſuis occubuiſſe cognoſcit. Quippe ignora=
to facinoris auctore famoſus cladem rumor exceperat. Erant tamen qui ſe terna
vela littoribus appellentia: eademq; rurſum in boream abeuntia conſpexiſſe narra
rent. Tum Ericus portum a quo Frotho non longe diuerſabatur acceſſit: ſtatimq;
vt e naui veſtigium extulit, inopinato caſu correptus ruibūdo terram corpore pe=
tiuit. Ille ſibi in lapſu fauſtum ominatus euentum tenui principio meliores augura
batur exitus affuturos. Cuius quum Grep compertum habuiſſet aduentum, feſti=
nus ad mare contendit/quem cæteris diſertiorem acceperat exquiſitorum verbo=
rum acumine tentaturus. Quippe non tam præſtantis, q̄ procacis facundiæ perui
caci cunctos ſermone vincebat. Igitur a conuitio litigium orſus, talibus Ericum di
ctis aggreditur.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Grep.

Stulte quis es? quid inane petis? dic vnde iter aut quo?
Quæ via? quod ſtudium? quis pater? vnde genus?
Præcipuus vigor iis/regumq́ domeſticus eſt lar:
Qui proprias nunq̃ deſeruere domos.
Acceptatur enim paucis: quod peſſimus edit:
Inuiſi raro facta placere ſolent.

Ericus.

Regno mihi pater eſt habitus facundia linguæ:
Cui ſolum virtus ſemper amata fuit.
Optaui ſapere tm̄ diſcrimina morum:
Luſtraui varium per loca nactus iter.
In rebus mens ſtulta modum deprændere neſcit:
Turpis et affectus immoderata ſui.
Remorum ductus velorum vincitur vſu:
Aequora ventus agit: triſtior aura ſolum.
Nam freta remigium penetrat: mendacia terras:
Iſtas ore premi conſtat: at illa manu.

Grep.

Vt gallus cœni ſic litis plenus haberis:
Sorde grauis putes: nec niſi crimen oles.
Aduerſum ſcurram cauſam producere non eſt:
Qui vacua vocis mobilitate viget.

Ericus.

Hercule (ni fallor) ad eum qui protulit ipſum
Editus ignaue ſermo redire ſolet.
Ad prolatorem iuſto conamine diui
Fuſa parum docte verba referre ſolent.
Quando lupi dubias primum diſcernimus aures,
Ipſum in vicino credimus eſſe lupum.
Nulla fides fidei vacuo præſtanda putatur:
Quem rumor ſontem proditionis agit.

Grep.

Dictorum temere pœnas puer improbe ſolues
Bubo viæ vacuus: noctua luce carens.
Quæ nunc ructaris demens, emiſſa dolebis.
Interituq́ tui dicta profana lues.
Exanimis coruos exangui corpore paſces:
Eſca feris/auidæ præda futurus aui.

Ericus.

Augurium timidi: prauiq́ aſſueta voluntas
Nunq̃ ſe digno continuere loco.
Qui dominum fallit: qui fœdas concipit artes,
Tam ſibi q̃ ſociis inſidioſus erit.
Aede lupum quicunq́ fouet: nutrire putatur

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Prædonem proprio perniciemq; lari.

Grep.

Non ego reginam ſicut tu rere fefelli:
Sed teneræ tutor conditionis eram.
Hæc mihi res auxit: huius mihi gratia primum
Munera/robur/opes/conſiliumq; tulit.

Ericus.

En te cura premit culpæ rea: tutior huic eſt
Libertas/cui mens intemerata manet.
Decipitur quiſquis ſeruum ſibi poſcit amicum.
Sæpe ſolet domino verna nocere ſuo.

Ad hæc Grep reſpõſionis aptitudine deſtitutus, admiſſis equũ calcaribus excipit.
At vbi domũ ꝑuenit, tumultuoſo clamoris impetu regiã cõplet: verbiſq; ſe victum
vociferãs, oẽm in arma militẽ cõcitabat/tanq̃ manu infauſtũ vocis certamẽ vlturꝰ.
Iurabat eñ ſe aduenã aciẽ aq̃larũ vnguibus ſubſtraturũ. Cõtra rex docet delibera-
tionẽ furori dandã: improuida plærũq; nocere cõſilia: nihil caute ſimul ac celeriter
geri poſſe: plurimũ præcipites obeſſe niſus. ad vltimũ multitudine paucos inceſſe-
re nõ decere. Cęterũ ſolertẽ eſſe, q̃ furẽti animo frẹnos iniciat: ſæuientẽq; ad tp̃s im
petũ interpellet. Taliter rex præcipitẽ iuuenis irã cõſilio cedere coegit: nec tñ con-
citati animi rabiẽ adeo penitus ad modeſtiã euocauit: quin altercationũ athleta pa
rũ ꝓſpera diſceptatione cõfuſus, negata armorũ vindicta, ſaltẽ vltionis loco venefi
cia ſibi patere depoſceret. Quo impetrato cũ exq̃ſita magorũ turba littus repetere
parat. Primũ itaq; immolatis diis, equi abſciſum caput conto excipiẽs, ſubiectis ſti-
pitibus diſtẽtos fauciũ rictus apuit/ſperãs ſe primos Erici conatus atrocis ſpectacu
li formidine fruſtraturũ. Arbitrabaꝛ eñ ĩeptas barbaroꝝ mẽtes oblatæ ceruicꝭ ter
riculamẽto ceſſuras. Et iã Ericus obuiũ illis iter agebat. Qui ꝓſpecto eminꝰ capite
obſcœnitatis apparatũ intelligẽs, ſilere ſocios, cautiuſq; ſe gerere iubet: nec quenq̃
temere ꝑcipitare ſermonẽ: ne incauto effamine vllũ maleficiis inſtruerẽt locũ/adii
ciẽs ſi ſermone opus incideret, verbũ ſe ꝓ oĩbꝰ habiturũ. Iãq; medius illos amnis ſe
creuerat, quũ magi vt Ericũ põtis aditu deturbarẽt: cõtũ quo equi caput refixerãt
fluuio citimũ locãt. Ille nihilominꝰ intrepide põtẽ aggreſſꝰ, In latorẽ, inq̃t, geſtami
nis ſui fortũa recidat: nos melior cõſequaꝛ euẽtꝰ: male maleficis cedat. ĩfauſtę molis
gerulũ onus obruat. nobis potiora tribuãt omina ſoſpitatẽ. Nec ſecus q̃ optabatur
euenit. Cõtinuo nãq; excuſſa ceruice ruens ferentẽ ſtipes oppreſſit. Ita om̃is ille ma
leficiorũ paratus ad vnius execrationis imperiũ ſpe ſua vacuus, expirauit. Deinde
ꝓcedentẽ pauliſꝑ Ericũ ſubit deſtinãda regi eſſe ab aduenis dona. Igitur reptũ for-
te glaciale fruſtũ veſte diligenter obuoluens muneris loco regi deferendũ curauit.
At vbi ad regiã ꝑuentũ eſt, prior introitũ petens/fratrẽ pone cõſequi iubet: et iam
vernæ regis vt ludibrio venientẽ exciperẽt, lubricã limini ſubſtrauere pellem: quã
ingrediẽte Erico celeri funis tractu corripiẽtes, lapſum inſiſtenti feciſſent: ni Rolle
rus pone ſubiens pectore nutabundũ excipet fratrẽ. Ericus itaq; ſemifuſus, nudum
habere tergũ fraternitatis inopẽ referebat. Cunq; Gunuara talia regi ꝑmittẽda ne
garet, ille ſtoliditatis legatũ dãnabat, apud quẽ inſidiarũ cautela nõ eſſet. Itaq; ludi
brii excuſationẽ ludificari incuriã fecit. Ardebat intra ædẽ ignis vultui tp̃is haud
indebitus. Quippe iã mediũ hyemis fluxerat: hinc diſtinctis cõſeſſibus/hinc rex/in

Cõmentũ magicũ de capite equi no.

Erici cõmẽtũ in dono ſimulato.

de pugiles aſſedere. Qui applicante ſe ipſis Erico, vlulantiū more horriſonas dedere
Canum mores.
voces. Rex ſtrepitū inhibere cœpit, docēs nō debere pectoribus humanis ferinos in
eſſe ſonos. Subiūxit Ericus canū hunc eſſe morē: vt vno inchoante, cæteri latratum
Sententia.
edant: ꝙ ꝓpriā cuncti moribus originē ꝓdant: ac ſuū quiſq; genus fateat. Interrogat⁹
aūt a Colone: q delatorū regi munerū cuſtos erat, an vlla ſecum dona vexiſſet: gla-
ciem, quā ſinu occultauerat, ꝓmit. Quā quū illi trans foculū porrexiſſet, tanq̄ ma-
nu recipiētis elapſam flāmis de induſtria tradidit. Cūctis qui aderant cōſpicuū ni-
tore fruſtū cernentibus, viſum eſt igni liq̄dum incidiſſe metallū. Quod quū Ericus
receptoris incuria excuſſum eſſe cōtenderet, quid ſupplicii muneris amiſſori debea
tur inq̄rit. Rex reginæ ſententiā cōſulit. Quæ ſuadere cœpit ne ipſe legis a ſe latæ
ſtatutū ſolueret: qua tranſmiſſorū ſibi munerum perditores morte mulctandos ca-
uiſſet. Cæteri quoq; decretā lege pœnam remittendam eſſe negabāt. Itaq; rex ſup-
plicii neceſſitatem admittere monitus, Colonem laqueo conſumi permiſit. Deinde
Aenigmaticus ſermo.
Frotho Ericū alloqui ſic orſus eſt. Tu qui verborum faſtu ac phaleratæ vocis oſten
tatione laſciuis: vnde huc te aut cur aduectaſſe cōmemoras? Ad hæc Ericus. A Ren
neſeo ꝓdii, ſedēq; apud lapidē cepi. Cōtra Frotho. Quo deinde cōceſſeris rogo? Cui
Ericus. Diuerti a lapide trabe vectus: identidēq; apud lapidē locū cepi. Ad hæc Fro
tho. Quorſum inde curſum direxeris? aut vbi te veſper excepit quæſo? Tū Ericus.
Profectus a petra ad ſaxū perueni: itēq; apud lapidem cubui. Cui Frotho. Creber illic
cautiū numerus erat? Ad hæc Ericus. Crebrior harena patēter cōſpicit. Cōtra Fro
tho. Quid tibi negotii fuerit: aut quorſum illinc declinaueris refer? Tū Ericus. Pro
fectus a petra delphinū curſitāte nauigio repperi. Cui Frotho. Iā noua ꝓmpſiſti q̄q̄
vtrūq; hoꝝ in mari frequēs ſit: ſed velim qs te deiñ trames abduxerit noſſe. Ad hęc
Ericus. A delphino delphinū petiui. Cōtra Frotho. Frequēs illic delphinoꝝ ē agmē
Tū Ericus. Frequētius vndis innatat. Cui Frotho. Libet ſcire quo te a delphinis ꝑ-
ficiſcentē viæ captauerit labor? Ad hæc Ericus. Arboreū mox trūcū offendi. Cōtra
Frotho. Quorſum poſt hæc iter emetiri cœpiſti? Tū Ericus. A trunco ad ſtipitē cō
ceſſi. Cui Frotho. Frequēs illic arboribus locus exiſtit: quū hoſpitū tuoꝝ ſedes tam
crebro trūcoꝝ nomine cōplectaris. Ad hęc Ericus. Frequētior nemoribus ineſt. Cō
tra Frotho. Quo deinde veſtigiū ꝓtuleris ede. Tum Ericus. Identidem ad trunca
ſyluarum robora penetraui. Me autē illic acquieſcente, exatiati humanis cadaueri-
bus lupi ſuprema telorum acumina collambebant. Ibi cuſpis a robore regis excuſſa
eſt Fridleui nepos. Cui Frotho. Hæreo altercationis anceps, quum intellectū meū
obſcura admodū ambage fefelleris. Ad hæc Ericus. Præmiū a te peracti certaminis
merui: cui ſub inuolucro quædā haud ſatis intellecta deprōpſi. Cædē eñ Oddonis
Interpretatio.
mea geſtam manu ſupiori cuſtodis appellatione ſignaui. Cui quū regina quoq; elo-
quētiæ palmā ac victricis facundiæ præmiū adiudicaſſet, cōtinuo rex armillā bra-
chio ſuo detractā decretę mercedis loco tradidit: atq; ſubiunxit. velim ex temet ha
bitā tibi cū Greppo diſceptationē cognoſcere: qua illum palam ſe victū ꝓteſtari nō
puduit. Tunc Ericus. Rubor illum exprobrati adulterii ꝑculit: cui quū defenſionē
afferre nō poſſet, cum tua ſe faſſus eſt vxore mœchatū. Et rex ad Hannundam con
uerſus, qua mente criminationem exciperet percontatur. Quæ non ſolum voce
crimen confeſſa: ſed etiam vultu teſtem reatus ruborem exerens, euidens culpæ in
dicium præbuit. Rex non verba modo: verum etiam oris ſigna conſpiciens: ſed qua
lege in ream animaduerteret hæſitans, debitam crimini pœnā reginæ cōtulit arbi

trio decernẽdũ. Quæ quũ creditũ ſibi iudiciũ reatui ſuo affine cognoſceret, ideoq;
æſtimationem criminis aliquãdiu ſententiæ dubiæ volutaret, diſſiliens Greppus:
vt Ericum telo traiiceret, procurrit/criminantis cæde ſuã redimere cupiens. Quẽ
Rollerus diſtricto enſe occupans, molitionis ſuæ prædamnauit exemplo. Aitq; Eri
cus: optima eſt affinium opera opis indigo. Et Rollerus. Inter aſperos caſus officio
ſe adſciſcendi ſunt boni. Tum Frotho. Credo euenturũ vobis, quod vulgo dici aſſo
let: Ferienti interdum breue percuſſionis gaudium fore: nec diu manum ictu ex= Nota.
hilarari ſolere. Et Ericus. Non eſt arguendus, cuius operi excuſamentum iuſtitia
tribuit. Tantum enim inter meam atq; Greppi operam diſtat, quantum inter de=
fendentis ſe, atq; alium impetentis intereſt actionem. Deinde fratres Greppi freme
bundi diſſilire cœperunt/iurãtes ſe, aut in totam Erici claſſem vltores/aut pugnã
ei/deniſq; cũ ipo pugilibus illaturos. Quibus Ericus. Aegris iter arte ꝓuidẽdũ eſt.
Hebetẽ tenenti aciẽ, mollia ac tenera luſtrare cõuenit. Retuſum habẽti cultrũ, ar=
tuatim ſectionis ꝑquirenda eſt via. Qm̃ ergo laboranti optima eſt mali mora: nec
qcq̃ in aduerſis neceſſitatis dilatione fœlicius, triduum apparatui peto: dummodo
aſſequi poſſim a rege recens mactatæ pecudis tergus. Cui Frotho. Coriũ meretur, Nota.
q̃ corio cõcidit/aperte ſuperiorẽ petitori exprobrans caſum. At ille exhibita pelle,
crepidas creat: quas abietino gũmi interfuſis mixtim harenis obliniẽs: quo firmius
veſtigia poneret, ſuis ſuorũq; pedibus adaptauit. Cõſiderato tãdẽ quẽ certamini lo
cũ legeret, terreſtris pugnæ et totius militaris opæ rudẽ ſe referẽs cãpũ gelati ma=
ris expoſcit. In hũc vtriſq; cõſenſum eſt. Rex apparatibus inducias tribuẽs, Weſtma
ri filios ſecedere iubet/incõgruum aſſerens/etiã male meritũ hoſpitio aduenã pelli.
Deinde ad inueſtigandũ ſupplicii modũ: cuius exigendi arbitrium reginæ manda=
uerat, redit. Quæ quũ omiſſa cenſura veniã lapſui precaretur, adiecit Ericus: Mu=
liebriter erratis ſæpius ignoſcendum eſſe: nec pœnam infligendum eſſe, niſi corre=
ctio culpã nequiuiſſet auertere. Ignouitq; Hãnundæ rex. Appetẽte crepuſculo apd̃
Gøtarũ, inqt Ericus, epulaturi in conuiuio militis non ſolum cœnacula procuran
tur: ſed etiam per aſcriptos conſeſſus certi diſtinguuntur accubitus. Rex loca, qui
bus athletæ ſui inſederãt, occupãda cõcedit. Deinde verna epulũ affert. At Ericus
comitatis regiæ nõ ignarus: qua prãdiorũ vti reliquiis vetabatur, fruſtũ cuius par
ticulam delibaſſet, abiecit: integras eſcas/lacera ciborũ fragmẽta nominãs. Ita rare
ſcentibus epulis, miniſtri alias inopiæ atq; verecundiæ ſuggerũt/ ꝑuulæ cœnæ im=
pendẽtes, qđ grandi cõuiuio ſufficere potuiſſet. Ait ergo rex. Aſſolet ne Gøtari mi
les tactã ſemel dapẽ tanq̃ amolita ciborũ cruſta diſperdere? primaq; fercula vltimo
rum ritu fragminum aſpernari? Ad hæc Ericus. Nihil ſibi de Gøtari moribus in=
cõdita vendicauit affectio: nihil aſſuetudo incõpoſita poſſidet. At Frotho. Ergo do
mini tui moribus diſcors nõ oẽm argueris prudentiã attendiſſe. Qui em̃ maiorum
exẽplis obuiat, trãſfugã ac defectorẽ ſe ꝓbat. Tũ Ericus. Sapiens a ſapientiori erudi
ri debet: diſcendo em̃ doctrina ꝑficit: dogmate diſciplina ꝓuehitur. Cõtra Frotho Nota.
Quid mihi exemplaris documenti hæc tuæ ſuperfluitatis imitatio dabit? Ad hæc
Ericus. Tutius regem fides paruula, q̃ ingens vallat perfidia. Cui Frotho. Ergo tu
nos accuratiore cæteris obſequio complecteris? Tum Ericus. Nemo non natum ſta
bulo/aut ingenitũ præſepio applicat. Necdum omniũ experientiã accepiſti. Præter
ea apud Gøtarũ potionis vſus epulo permixtus eſſe ſolet: liquor cibo cõiũctim ſup
additus comeſſabũdos iuuat. Cõtra Frotho. Impudẽtiorẽ potus aut epuli petitorẽ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

non repperi. Ad hæc Ericus. Pauci tacentis egeſtatem æſtimant: aut ſilentis neceſſi
Cautũ erotema. tudinem metiuntur. Tum ſoror regis ingenti patera potionem proferre iuſſa: cu-
ius Ericus dexteram cum oblato ſimul cratere corripiens, An hoc, inquit, regum
optime munus tua mihi delegauit humanitas? Num mihi quod teneo irreuocabi-
lis doni loco ceſſurũ eſſe confirmas? Rex pateram tm̃ poſtulari ratus, ꝓnuntiat do
num. At Ericus virginem ſibi veluti cum patera datam applicat. Quo viſo rex. Fa
tuum, inq̃t, opera prodit. Apud nos intacta virginum libertas haberi ſolet. Tunc
Ericus puellæ manum perinde ac poculi nomine traditam, ferro deſecturum ſe ſi-
mulans: et ſi, inquit, plura q̃ dederis ceperim/aut ſi totum temere teneo, ſaltem par
te potiri liceat. Rex promiſſi errore recognito, puellam tradidit/nolens incuriæ vi
tium leuitate reſcindere: quo grauior pollicẽtis videretur auctoritas: q̃q̃ inania pa
cta reuocare/maturitati potius, q̃ inconſtantiæ deputetur. Deinde illum ad naues
accepta reuertendi ſponſione, dimittit: tempore quod pugnæ debebatur inſtante.
Ericus cum ſuis cruſtatum glacie æquor aggreſſus, lubricum/inſtabilemq; gradu
hoſtem ſolearum nixus firmitate, proſtrauit. Statuerat em̃ Frotho, nequis inclina
tis/aut laborantibus auxilio foret. Deĩde victor repetit regem. Igitur Gøtuara cõ-
ſumptę infœliciter ſobolis exitio mœſta/ſimulq; eã vlciſci auida, ꝓnũtiat aduerſus
Ericũ altercãdi collibitũ ſibi fore certamẽ: ita vt ipſa torquẽ magni põderis/ille vitã
in pignore poneret: aut aurum vincẽdo/aut letũ ſuccũbendo laturus. Cõprobante
certamen Erico, penes Gunuarã pignus deponitur. Igitur Gøtuara prior ſic orſa.

Quando tuam limas admiſſa cote bipennem
    Nonne terit tremulas mentula quaſſa nates?

Ericus ſic contra.

Vt cuiuis natura pilos in corpore ſeuit:
    Omnis nempe ſuo barba ferenda loco eſt.
Remigiis homines artus agitare neceſſe eſt:
    Motus quippe ſuos nam labor omnis habet.
Cum natis excipitur nate, vel quum ſubdita penem
    Vulua capit: quid ad hæc addere maius erit?

Ad hæc illa tanq̃ elocutionis inops cui necem deſtinauerat, aurum tradere coacta
eſt: filiorum interfectori pœnæ loco eximium erogans munus. Cumulata ſiqdẽ in-
fœlicitas eſt/non vindicata malignitas. Primum em̃ orbitati adacta: ac deinde ver-
borũ violentia confutata: cum opibus ſimul eloquentiæ pretium perdidit. Beauit
liberorum ſublatorem/auctorem orbitatis ſuæ præmio munerata. Nihil pro re-
penſanda filiorum clade, præter inſcitiæ probrum/ac rerum inopiam referens.
Quo viſo, Vveſtmarus verbis ſuperiorem, viribus inceſſere ſtatuit/vincentis præ
mium in victi nece conſtituens: vt vtriuſq; ſalus in pignore poſita videretur. Nec
Ericus conditione vti abnuit: ne lingua, q̃ manu promptior exiſtimari poſſet. Erat
Luctæ noua ſpecies. autẽ tale certaminis genus. Circulus vimine vel fune contextus magno pedũ ma-
nuumq; conatu decertaturis raptim diſtrahẽdus exhiberi ſolebat/fortiori tribuẽs
palmam: quem colluctantium ſiquis alteri detraxiſſet, victoria donabatur. In quem
modum agoniſans Ericus/correptã acrius reſtem manibus concertantis excuſſit.
Quod Frotho videns, Arduũ, inq̃t, reor cõtra fortẽ fune cõtendere. Et Ericus. Ar
duũ vtiq;: cũ corpi ſtruma inſidet/aut tergũ occupat gibb⁹. Statiq; ꝓpulſo pede ſe-
nẽ colli ſenilis ac dorſi fractione cõtriuit. Ita Weſtmarus inefficax vltionis molitor

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

dum vindicẽ agere ſtuduit, in vlciſcendorũ ſortẽ incidit: quorũ vlciſci cupierat eæ
dem imagine ꝓfligatus. At Frothone Ericũ iactu ſicæ traiicere meditante, conſcia
fraternæ mẽtis Gunuara ſponſum pꝛiculi præmonitura/ Neminẽ, inquit, ſapientem
fore, q̃ ſui prouiſor nõ ſit. Quo dicto Ericus propulſandæ fraudis ammonitus, ſug-
geſtam ſibi cautelam argutus excepit. Continuo nanqꝫ exiliens, triumphalem ait fo
re gloriam ſapientis dolum ſuimet vltorem exiſtere: modeſto vocationis genere in
ſidiantis ingenium lacerans. Quem quũ rex repentino cultri iactu declinantẽ occu
pare non poſſet, aduerſo parieti errabundũ incidit ferrum. Tunc ſic Ericus. Porri-
genda ſunt amicis munera/ nõ iactanda: ꝓbabile feciſſes donũ, ſi comitem ferro va-
ginam dediſſes. Quam rex cõtinuo cingulo detractam petenti tradidit/ moderatio
ne hoſtis odium deponere coactus. Ita alienæ ſimulationis induſtria delinitus, emiſ
ſum maligne telum/ benigne poſſidendum conceſſit. Sic Ericus exceptam diſſimu-
lanter iniuriam ad beneficium tranſtulit/ deſtinatum cladi ſuæ ferrum eximii mu-
neris loco complexus. Quod enim Frotho nocendi ſtudio geſſerat, hic liberalitatis
nomine colorabat. Deinde corporum curæ indultum eſt. Noctu Gunuara tacite
excitato eo, fuga opus eſſe proponit, per q̃ vtile referens/ rebus integris incolumi re
dire curru. Qua comite littus ingreſſus, claſſem regiam illic forte ſubductam, diſ-
ſiſſa laterum parte, nauigationi inhabilem reddidit: inſertiſqꝫ rurſum aſſerculis
ſarſit: quo minus ab intuentibus læſio noſceretur. Deinde nauigium: quo ſe/ comi-
teſqꝫ receperat, haud procul littore depelli curat. Quem rex laceratis inſequi na-
uibus parans, mox fluctu foros æquante, q̃q̃ armis admodum onuſtus exiſteret,
enare inter alios cœpit/ propriæ ſalutis ſeruandæ, q̃ alienæ laceſſendæ cupidior ef-
fectus. Præcipitatis in altum proris, ſedibus ſuis remiges ſtagnãs introrſum æſtus
excuſſit. Quo Rollerus Ericuſqꝫ conſpecto, cum contemptu periculi incunctanter
ſe profundo dedere/ natabundiqꝫ fluctuantem excepere Regem. Ianqꝫ eum ſuper-
fuſa ter vnda ſubruerat quum Ericus cęſarie compræhenſum pelago leuat. Cæte-
ra naufragorum turba/ aut aquis obruta/ aut ægre littori reſtituta eſt. Rex humi-
do nudatus cultu/ ſicca circumactus veſte contegitur. multus illi ab ore liquor cre-
bra pectoris ructatione manabat: vox quoqꝫ eum continuis laſſata ſingultibus de-
ficere videbatur. Tandem redditus calor frigore hebetatos artus ſpiritu vege-
tiore firmabat. Reſidere ſiquidem/ nec aſſurgere poterat. Haud iuſte virium com-
pos. Paulatim priſtini roboris potentia ſubiit. Interrogatus tandem, an vitam/ pa-
cemqꝫ depoſceret, admota oculis manu, deiectam luminum aciem attollere nite-
batur. At vbi ſenſim corpori virtus reddita eſt: et voci fiducia maior inceſſit:
Per hanc (inquit) lucem, quam inuitus excipio: per cælum, quod parum libenter
haurio/ ſuſpicioqꝫ/ obſecro vos/ obteſtorqꝫ: ne mihi vlteriorem eius vſum præſta-
re animum inducatis. Fruſtra volentem perire ſeruaſtis. Aquis mihi interire ne-
gatum eſt, ferri ſaltem officio moriar. A nemine victus, tuo primum Erice inge-
nio ceſſi. Hoc infœlicior: ꝙ qui illuſtribus viris inuictus extiti, plębeio de me vi-
ctoriam præbui. Ingens hoc regii pudoris irritamentum eſt. Sufficit hæc ſola du-
ci ad moriendum cauſa: cui nihil gloria magis placere conuenit. Qua ſi careat,
cæterorum inopem putes. Nihil enim in Rege celebrius fama. Credita mihi
erat rationis/ atqꝫ eloquentiæ ſumma: Sed quorum vtroqꝫ pollere videbar, vtro-
qꝫ deſtitutus ſum. Eo calamitoſior: ꝙ regum victor, ab agreſti victus videor. Quid
vita donas, quem gloria ſpoliaſti? Sororem/ regnum/ gazam/ ſupellectilem/ et quod

Erici facetũ dictum.

Stratagema Erici.

Frothonis caſus.

Oratio Frothonis.

Nota.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ĩis maius eſt/claritudinem ꝑdidi: tot infœlix caſibus,quot tu fortunatus agnoſce-
ris.Quid tanto ſuperſtes dedecori reſeruabor? Quæ mihi libertas tam fœlix erit:
vt captiuitatis ignominiā demat? Quid mihi ſequentia cōferent tempora:quæ ni-
hil niſi præteritorū miſeriam redolentia/longā animo pœnitētiā generabūt?Quid
vitæ productio proderit/ſolam triſtitiæ memoriam relatura?Nihil calamitoſis io- **Nota.**
cundius morte.Fœlix eſt obitus,qui ſuccedit optatus. Hic non temporum dulcedi
nem tollit:ſed rerum faſtidium conſumit. In proſperis ſalus: in aduerſis melius fa-
tum petitur. Nulla me meliorum ſpes ad viuendi cupiditatem adducit. Quis ad
ſolidum laceratam fortunæ meæ ſortem reſarciet caſus?Et iam horum niſi pericli-
tantē excepiſſetis,immemor eſſem.Reddideris regnū:ſororē reduxeris:inſtauraue
ris gazam,claritatem reparare nō poteris.Nihil quod reſartū eſt/integri ſplendo-
rem habebit.Captiuū fuiſſe Frothonē longæua recenſebit fama. Cæterū ſi inflictas
vobis ex me calumnias muneratis,vr̄is occidere manibus merui.Si damna recolitis
beneficii pœnitebit.Pudebit ſubuētū fuiſſe hoſti,ſi atrocitatis eius in vos magnitu
do taxet.Quid reo ꝑcitis?q̄d manū a ꝑſecutoris vr̄i iugulo cohibetis? Par ē: vt ī me
ſors quā vobis parauerā/recidat.Fateor ſi mihi ī vos ea:quā in me geritis poteſtas
incideret,nihil a me pietati deferendū eſſe.Qꝫ ſi vobis facto innocens ſum,volunta
te ſaltem reus teneor.Redundet in me quæſo nocēs animi culpa:qui interdū operis
loco cenſeri ſolet.Si fato ferrum negatis,ꝓpria mihi manu cladem conciſcendā cu-
rabo.Cōtra ſic Ericꝰ.Dii a te quæſo auertāt ſtolidā mētē:auertāt inquā:ne clariſſi- **Reſponſio Erici argu-ta.**
mæ vitæ finē flagitio quæras. Sane q̄dem ab ipſis ꝓhibitū eſt: benignū in alios,in ſe
parricidā fore. Tentatus es a fortuna/quo mētis habitu aduerſa exciperes/explorā-
te.Probamentū tibi dedere fata/non caſum. Nihil tibi mœroris inflictū eſt:q̄d ſors
melior abolere nō poſſit.Cautela etenī præbita eſt/nō mutata fœlicitas.Nēo mode
ſte ſe in ꝓſperis agit,q̄ aduerſa tolerare nō didicit.Præterea om̄is bonorū vſus poſt
agnita gratius mala ꝑcipitur.Iocundior eſt voluptas,quæ rerū amaritudini ſucce-
dit.Salutem tuam auerſaberis:ſi ſuperfuſo ſemel æquore maduiſti?Qꝫ ſi aquis fran
geris:quādo ferrū æquanimiter tolerabis?Enaſſe armatū q̄s nō glr̄iæ magis tribuat
q̄ rubori?Quot ſe fœlices reputarēt:ſi tua ſorte infœlices eſſent?Sūma te rerū ma-
net:floret animus:pubeſcit ætas:plura ſpe cōplecti poteris,q̄ geſſeris rebus. Nūq̄
hoc tibi leuitatis ineſſe vellem:vt nō mō fugere aſpa:ſed etiā ob eoꝝ impatiētiā vi-
tā abiicere cupias.Quouis effœminatior eſt,q̄ aduerſorū metu viuēdi fiduciā ꝑdit **Nota.**
Nemo ſapientū morte res aduerſas redimere ſolet. Stulta eſt in aliū indignatio:te- **Replicatio color rheto-ricus.**
meraria in ſe.Ignauus eſt furor:qui ſuum condemnat auctorē. Qꝫ ſi vltro ob iniu-
riā/aut leuē animi cōmotionē fatū appetis,quē tui vindicē derelinquis? Quis tam
amens:vt dubiū fortunæ habitū ꝓprio vlciſci interitu velit?Quis adeo fœlix vixit
quin triſtior illum quandoqꝫ fortuna pulſaret? Inconcuſſa duxiſti tempora: conti-
nua fœlicitate vſus: et nunc ad modicam triſtitiæ ſalebram: vt dolori parcas, vi-
tam deſerere paras? Quo modo leuiorum impatiens,grauiora deinde ſupcilia fer-
re poteris?Inſipidus eſt,q̄ nunq̄ mœroris poculū deguſtauit.Nemo dura nō paſſus
tēperāter facilibus vtit̄. Qui fortitudinis columē eſſe debueras,eneruis animi ſpe-
cimē exhibebis? Fortiſſimo parente editus,vltimæ imbecillitatis ſpectaculum da-
bis?Sic a maioribus diſcrepabis,vt fœminis mollior fias? Necdum adoleſcere cœ-
piſti,et iam te vitæ ſatietas cepit? Quis hanc prior imaginem præbuit? Clariſſi- **Nota.**
mi aui nepos inuicto patre editus,leuem contrariorum auram perpeti nō valebit?

Indoles tua auitæ virtutis habitũ repræſentat. A nemine victus es: tua tibi ſolum
incuria nocuit. Periculo ꝑ nos erutus es/ nõ ſubactus. Amicitiã iniuriæ deputabis:
odium ꝓ gratia relaturus? obſequio placari debueras/ nõ moueri. Nunq̃ te dii eo fu
roris excedere velint: vt ſeruatorẽ inſidiatoris loco notare ſuſtineas. An eo tibi rei
erimꝰ, quo benefici ſumus/ indignationẽ officiis cõtracturi? Reputabis hoſtẽ, cui ſa
lutis tuæ p̃miũ debes? Neq; eñ te liberũ captiuauimus, ſed ope præuenimus laborã
tẽ. Et ecce gazã/ opes/ ſupellectilem reddo. Soror tua ſi mihi temere deſpõſata credi
tur, cui decreueris nubat: eñuero intacta illi pudicitia manet. Cȩterũ militare tibi,
ſi acceptaueris volo. Caue ne ab re ira animũ obſtines. Nulla te rerũ iactura cõcuſ-
ſit. Nihil libertati tuæ detractũ eſt. Obſequentẽ me tibi/ nõ impantẽ agnoſces. Qua
lemcũq; de capite meo ſñiam decreueris cõprobo. Idẽ te hic, quod in regia poſſe cõ
fide. Eandẽ hic, quã in aula, imperitandi potentiam tenes. Hoc de nobis in loco qc-
quid apud regiã placuiſſet/ inſtitue. Proni ad parendũ ſumus. Hactenus Ericus. At
regem hæc tã in ſe, q̃ in hoſtẽ manſuefecit oratio. Deinde cõpoſitis/ pacatiſq; oĩbus
reditur in littus. Rex Ericũ ac nauticos vehiculis excipi iubet. At vbi in regiam eſt
ventum, concionẽ aduocari facit: in quã accerſito Erico ſub ſponſaliũ fide ſororem — Frotho fa-
ac centurionatum dedit. Adiecit deinde faſtidio ſibi fore reginã/ filiã placuiſſe Gø- — ſtidit regi-
tari. Ideoq; nouũ illi legationis opus deberi: optime ab ipo negotiũ expleri poſſe: cu — nã: et Gøta
ius nihil arduũ conatui videret fore. Præterea ſe Gøtuaram ob celati criminis con — ri filiã petit
ſciam ſilicibꝰ obruturũ. Hanundam vero redditurã patri: ne in Dania cõuerſantẽ
capitis ſui inſidiatricẽ haberet. Ericus cõſilium ꝓbat/ ſuam impatis operã pollicẽs:
excepto ꝙ reginam repudio actã Rollero melius maritandã aſtrueret: a quo nulla
maieſtati ſuſpicio foret. Quam ſententiam Frotho perinde ac diuinitus datum do
cumentum venerabundus excepit. Regina quoq; ne violentia aſtringi videretur,
muliebriter obtemperauit/ affirmans a natura dolendi neceſſitatẽ non eſſe: oẽmq;
animi ægritudinẽ ab opinione ꝓficiſci ſolere. Cæterũ plangẽdã nõ eſſe pœnã, q̃ me
ritis accidiſſet. Ita ergo fratres cõiũctas egere nuptias: altero ſororẽ regis: altero re — Ericus ſoro
pudiatã reginã ducẽte. Deiñ ſũptis ſecũ cõiugibꝰ, nauigationẽ ĩ Noruagiã referũt — rem Regis
Neq; eñ illas a viroꝝ latere/ aut viæ lõgingtas, aut futuri piculi metꝰ diuellere po — Rollerus re
terat/ affirmãtes vt plumã hirto, ſic ſe maritis cohæſuras fore. Et iã Cracã demor- — ginã repu-
tuo Regnero Brac cuidã nupſiſſe cõpiũt. Deiñ p̃rnæ gazæ memores, egeſtã humo — diatã duxit
pecuniã tollũt. At Gøtarꝰ oẽm Erici fortunã, fama virũ ꝑeunte, didicerat. Vt autẽ — Gøtarus
ipm adueniſſe cognouit, veritꝰ vltĩa q̃q; in Noruagiẽſes eximia ſui fiducia molitu- — rex Norua
rũ/ vxore priuare/ ſuamq; illi filiã ademptæ cõiugis loco copulare ſtudebat. Regina — giæ.
nãq; nuꝑ demortua nullas magis, q̃ germanȩ Frothõis nuptias affectabat. Cuiꝰ Eri
cus intẽtione cõpta, cõuocatis ſociis refert ſuã necdũ cautibꝰ abſtitiſſe fortunã. Cæ
terũ ſperare ſe faſcẽ labilẽ eſſe q vinculo nõ firmet: pindeq; oĩe pœnȩ pondus repẽ
te decidere quod culpæ catena non fixerit. Id eos apud Frothonẽ nuꝑ expertos eſſe
cernentes innocentiã ſuam inter ȩgerrimos caſus diis opitulantibus fuiſſe defen-
ſam: eademq; vlterius conſeruata, conſimilem in aduerſis opem ſperare debere. De
inde fugam eos pauliſper fingere oportere, ſi primum a Gøtaro laceſſiti forent/ iu-
ſtiorem belli titulum habituros. Manum ſiqdem capitis periculo obiici, omni iure
permiſſum eſſe. Raro aũt quenq̃ cõmiſſam cũ innoxiis pugnã fœliciter exequi poſ-
ſe. Prius ergo hoſtẽ aduerſum ſe ꝓuocandũ eſſe: quo iuſtior eundẽ impetendi cau-
ſa ſuccederet. Nec plura elocutus, domum Bracũ inuiſere pergit. Deĩde ad Gun-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

uarã cõuerſus experiendæ eius fidei gr̃a ꝑcontatur, an Gøtarũ cordi haberet: indi
gnum docẽs regiæ ſtirpis puellam thoro popularis aſtringi. Quem illa ꝑ deorꝫ nu-
mina impenſius obteſtari aggreſſa, fictim ne an veraciter excogitata haberet, eo ꝑ
Fiducia Gunuaræ. ſeriũ ſe locutũ dicẽte: ergo, inq̃t, extremum mihi ruborẽ iniicere paras: quam virgi
nem adamaſti, viduam relicturus. Sæpe rebus contrariũ fama prædicat popularis:
me de te felellit opinio/ conſtanti nupſiſſe putabã: et nunc vẽtis leuiorem experior,
quem indubitatæ fidei fuiſſe ſperabã. Hęc fata, abunde lachrymas dedit. Grata Eri
co vxoris indignatio fuit: cui mox amplexum iniiciẽs, ſcire ait volebam, quantũ ti-
bi in me fidei eſſet: mors ſola dirẽptionis noſtræ ius poſſidet. Te tamẽ Gøtarus ra-
ptui deſtinat/ amorem latrocinio quęſiturus. Quẽ quũ ꝑegerit, tua geſtũ ſimula vo
luntate: nihilominus nuptias dilatura/ quouſq; filiã mihi tui loco tradiderit. Qua
impetrata, vno ego ac Gøtarus die nuptias acturi ſumus. Itaq; diſparata nobis ad
conuiuandum triclinia, ſed mediũ parietem cõmunicantia præbere curato: ne me
forte corã oculis habito, languidiore regẽ cõtẽplatione ꝑſtringas. Hoc eñ ad eludẽ
dũ raptoris ſtudiũ ꝑq̃ efficax cõmẽtũ erit. Deinde Bracũ cũ delecta ꝓmptiſſimorũ
manu haud ꝓcul regia delitere præcepit/ ſibi quum res poſceret auxilio futurum.
Poſt hæc adcito Rollero prouocandi regis gratia cum nupta ac ſupellectile, ſimula
to metu, fugã nauigio petiuit. Igit̃ Gøtari ſibi claſſẽ inſtare cõſpiciẽs, En, ait, arcus
doli inſidiarum ſpiculum iacit: ſtatimq; cõcitatis clamore nautis clauo puppim cõ
uertit. Quẽ Gøtarus propemodũ aduectus, quis rector eſſet nauigii ꝑcontat̃: Eri-
cum eſſe cognoſcit. Item exclamans, an ipſe ſit q̃ mirifico verborũ habitu cæterorũ
facundiã fruſtraret̃, inq̃rit. Quibus auditis Ericus olim ab ipſo ſe diſerti cognomi
ne donatum eſſe/ nec fruſtra appellationis augurium excepiſſe ſubiunxit. Dehinc
ab vtriſq; ꝓximũ in littus cõceſſum eſt: vbi Gøtarus Erici legatione cognita Fro-
thonis ſe refert ſororẽ cupe: legato vero filiam exhibere malle: quo minus eum alii
ſuam ceſſiſſe cõiugem pœniteret. Itaq; nõ incõgruũ fore/ ſi legatiõis fructus in ſuũ
recidiſſet latorem. Ericũ igit̃ ſibi generũ cõplacere: dummodo ꝑ Gunuarã Frotho
nis affinitatẽ impetrare potuiſſet. Ericus regis beniuolentiã exoſculatus, ſentẽtiã
ꝓbat: vltro ſibi offerri aſſerens, quo maius a diis immortalibus exoptare nõ poſſet
Ab ipo tñ Gunuaræ mentẽ arbitriumq; prænoſci debere. Illa adulantẽ ſe regem ſi-
mulato fauore excepit: petentiq; promptũ deferre videbatur aſſenſum/ obſecrãs vt
Erici nuptiis ſuas pręcurri pateretur: q̃bus primũ admiſſis, aptior regalibus ſuppe
teret loc⁹: ob hoc q̃dem maxime: ne denuo nuptura nouũ cõnubii pactũ reducta ve
teris memoria faſtidiret. Pręterea nõ expedire firmabat binos paratus vna celebra
tione cõfundi. Rex reſponſis euectus affatim, poſtulata collaudat. Qui quũ ex cre-
bris Erici colloquiis clariſſima ſentẽtiarũ ſchemata: q̃bus aĩo delectari ac refici poſ-
ſit/ hauſiſſet, nõ cõtentus ei filiã in matrimoniũ dediſſe, Litharfulki quoq; ꝓuinciã
tradit, beneficiũ affinitati impẽdiendũ exiſtimãs. Craca vero, quę Erico ob incãtatio
nũ ſolertiã itineris comes adcita fuerat, aduerſam oculorũ valitudinẽ ſimulans/ ita
faciẽ peplo obſtrinxerat: vt ne ſola quidẽ cognoſcẽdi capitis particula promineret.
Rogata quænam eſſet, Gunuaræ ſe ſororem perhibuit/ eadem matre: diuerſo vero
patre ꝓgenitã. At vbi in Gøtari penates peruentũ, tædarũ Aluildæ (id filiæ eius
nomẽ erat) conuiuiũ exhibetur. Diuerſis Ericus ac rex ædibus accumbebant: qua-
rum tecta paries cõis exceperat. eædẽ deintus penſibilibus ꝑ totũ obductæ aulæis
erant. Aſſedit Gøtaro Gunuara: ſed Ericũ altrinſecus Craca cũ Aluilda ſtipabat

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Qui inter iocandum ſubducto ſenſim e pariete aſſere: quantū loci humanū corpus trāſmittere poſſet, aperuit: ignariſq; cōuiuis ſpatiū meatui ꝑuiū fecit. Deinde ſponſam an Frothoni an ſibi nubere mallet: curioſius ꝑcontari inter epulas cœpit: maxime cū obſeruato copularū reſpectu regia proles cōſentaneæ nobilitatis amplexui debeat: ne vnius cōiugū dignitas: alterius indignitate deꝑeat. Qua ſe incōceſſis a patre nuptiis vſurā negāte: reginā eā fore: cęteraſq; opibus exceſſurā ꝓmittēs: ex repugnāte obſequētē effecit: nō minus opū ſpe ꝗ gloria captā. Cracā quoq; traditū eſt exhibitæ potionis tēꝑamēto, Frothonis amori virgineā adegiſſe cupidinē. At Gøtarus Erici poſt epulas cōuiuiū petit nuptialis loci licētiā adaucturus. Quo exeūte Gūuara ſicut ante iuſſa fuerat ſubducti aſſeris loco ꝑuiū trāſgreſſa parietem: proximū Erico diſcubitū occupat. Cui Gøtarus eā cōſeſſu iunctam miratus qualiter, & quare eo venerit percontari impenſius cœpit: illa ſororē ſe Gūuaræ, regemq; formarū falli ſimilitudine memorabat. Cuius cū rex cognoſcēdi cauſa: ſubito regiā repetiuiſſet: Gūuara poſtico ſe quo venerat referens priſtino in loco cūctis ſpectāda conſedit. Qua viſa Gøtarus parū luminibus credulus: maxima cū agnitionis diffidētia ad Ericū iter remēſus: relatā ſuo more Gūuarā præ oculis habuit. Ita quoties aularū aditus permutauit: toties vtrobiq; quā quærebat offendit. Et iā nō cōſimilis: ſed eadē hinc inde facies ingēti regē ammiratione torquebat. Impoſſibile em̄ ad omnē videbatur modū: abſq; notabili diſcrimine, eundē diuerſis habitū ineſſe formarū. Soluto tandē cōuiuio: filiam & Ericum nuptiali in cubiculum vſq; comitate proſequitur. Ipſe alias cubitū redit. At Ericus Aliuldam Frothoni deſtinatā: ſeorſum cubare permittit: Gūuaram vt ante deluſo rege cōplexus. Itaq; Gøtarus inſomnē agens noctē ſtupido, errantiq; animo ludificationis ſuæ ſpeciē agitabat, neq; enī paritas ſpecierū: ſed idētitas videbatur. Vnde incerta adeo atq; anceps illū æſtimatio ſubiit: vt errori tribueret: q̄d reuera dep̄henſum habebat. Tandem pariete fraudem inſtrui potuiſſe: animo obuerſatū eſt. Quē cū diligentius inſpici, luſtrariq; iuſſiſſet: nulla fractionis veſtigia dep̄hendit. Inconcuſſa ſiquidem totius ędis integritas apparebat. Quippe Ericus nocte concubia, quo minus dolus cōſpicuus foret ſoluti parietis ſarſerat læſionē. Deinde duos cognoſcendæ rei cauſa tacite Erici cubiculo intromiſſos: ac poſt aulæam cōſiſtere iuſſos: cūcta curioſius attendere iubet. Iidem Ericum cū Gūuara repertū, occidendiq; p̄ceptū acceperāt. Qui inita latēter æde: velatis cortina angulis p̄ſentiā occultantes, Ericum ac Gūuaram nexis inuicē brachiis cōmuni thoro fruentes conſpiciūt. Quos ſemiſopitos rati: profundiorem quietis copiā expectabāt: operiri volentes, donec exequendi ſceleris occaſionem grauior porrigeret ſomnus: qui cū ſtertente ſonorius Erico: cōcepti liberius ſomni ſpeciem agnouiſſent: cōtinuo trucidandi eius gratia: deſtrictis prodiere mucronibus. Quorū Ericus inſidioſo expergefactus accurſu: cū imminētes capiti gladios ſuſpexiſſet: dicto nouercæ nomine, q̄d olim inter pericula nūcupare iuſſus fuerat: prōptū neceſſitatis remediū expertus eſt. Clypeus enim eius qui ſublimius a trabe pendebat: illico in eū collapſus: inerme corpus: quaſi de induſtria: ne a latronibus cōfoderetur: obtexit. At ille fortuna haud fruſtra vſus ꝓximi latronis vtrunq; pedē rapto deſecuit ferro. Alterū Gūuara nō impetu minori haſta tranſfodit: muliebri corpore, virilem animū æquans. Taliter Ericus inſidiis liberatus: repetito mari nocturnę nauigationi ſe p̄parat. At Rollerus iis qui cominus excubare iuſſi fuerant: ſignū irrumpendæ regiæ lituo dedit. Quo rex audito hoſtiū aduentū indicari ratus: præ-

Clypei mirabilis caſus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ceps fugam nauigio tenuit. Interea Bracus & qui cum eo irruerant conuulſam re-
gis ſupellectilem/Erici manibus imponendã curabant: medium ferme noctis agen-
dis impenſum eſt prædis. Quorum mane rex cognita fuga inſecutionem molitus:
per amicorum quendam nequid ſubito pararet, aut cum impetu exequeretur: am-
monitus eſt: perſuadebatur quippe maiore inſtrumento opus eſſe: nec expedire, cũ
paucis in Daniam conſequi fugientes. Sed ne ſic quidem impatiens animus damni
impetum preſſit. Nihil enim magis mouerat regem: q̃ ꝙ alienæ cladis paratus re-
cidiſſet in ſuos. Enauigans autem rex: peruenit in portum: qui nunc ab ømi voca-
bulum tenet. vbi aduerſa tempeſtate oborta: alimẽtis defectus, ſatius arbitratus eſt
moriẽdi neceſſitatem ferro ſubire: q̃ fame. Itaq; nautici manu in ſe ipſos verſa: alter
nis vulneribus accelerauere fatum. Rex cum paucis mõtium prærupta ſecutus ela
bitur. Indicium cladis: colles editi præbent. Interea Erico proſpere nauigationem
emenſo, Frothoni cum Alulda nuptiæ actæ ſunt. Poſt hæc Sclauorũ mandatur ir-

Frotho adhuc rudis rei bellicæ.

ruptio. Ad quam coercendam Ericus cũ octo nauigiis deſtinatur. Quippe Frotho
rudis adhuc rei bellicæ videbatur. Ericus igitur ne virilem vnq̃ operam detracta-
ret: ſuſceptum gratulanter officium: fortiter exequendũ curauit. Qui cum piratas
ſeptenis nauibus eſſe cognoſceret: vna tantum e ſuis aduectus: reliquas ligneis pro
pugnaculis cingi, tonſiſq; arborũ ramalibus obduci iubet. deinde cũ hoſticæ claſſis
numerum plenius ſpeculaturus procederet: inſequentibus ſe Sclauis: ocius ad ſuos
refugere cœpit. At hoſtes vt inſidiarum ignari: ita fugientem comprehendere aui
di, crebro incunctantiq; fluctus remigio concuſſere. Naues enim Erici liquido co-
gnoſci non poterant: frondentis ſyluæ ſpeciem præferẽtes. Qui cum anguſtioris ſe
maris flexui tradidiſſent: ſubito Erici claſſe concluſos vident. Sed primũ inuſitata
facie ſtupidi nauigio nemus agi putabant: deinde fraudem foliis ſubeſſe cognoſcũt.
Seram ergo incuriæ pœnitẽtiam agentes habitam incautius nauigationẽ remetiri
tentabant. Sed dum puppes obuertere parãt: ab hoſte eas inſiliri conſpiciũt. Ericus
vero ſubducto in littus nauigio: funda procul in hoſtes ſaxa torquebat. Igitur Scla-
uorum cæſi plæriq;: quadraginta capti fuere: qui poſtea vinculis, ac fame coerciti
inter varias cruciatus anguſtias, ſpiritum depoſuerunt. Interea Frotho traiicien-
dæ in Sclauiam expeditionis gratia: tam e Danis, q̃ ex finitimis ingentem adciue-
rat claſſem. Huius minima ratis exſtabat: quæ biſſenos veheret nauticos: totidẽq;
remigiis agi poſſet. Poſt hæc Ericus ſociis patientius præſtolari iuſſis: actæ iam cla
dis famam Frothoni perlaturus occurrit. Cũq; nauigãdo puppim forte piraticam
vadoſis ac minus altis gurgitibus inflictam hærere conſpiceret: ꝙ res fortuitas di-
ctorum grauitate proſequi ſolitus erat: obſcura eſt, inquit, ignobilium ſors, fortu-
naq; vilium ſordida. deinde naue propius applicata: piratas proprium contis naui-
gium expedire conniſos: ac circa eius ſeruationem impenſius occupatos oppreſſit.

Frotho pacis auctor. Primus & idẽ admirabilis exit[9] & apparatus Frothonis ad bellũ.

Quo peracto cum ad regiam claſſem rediſſet: Frothonem nuntia victoriæ ſaluta-
tione reficere cupiens: ſaluũ fore florentiſſime pacis auctorem iubet: Rex verũ eius
dictum fieri precatus: augurem eſſe ſapientis animũ affirmabat. Ericus vera a ſe di
ci, paruulaq; victoria maioris omen afferri reſpondit: exiguis ſæpe rebus magna-
rum præſagia captari teſtatus: regem deinde manũ ſpargere hortatus, Iutiæ equi-
tatum terreno proficiſci itinere iubet: reliqua exercitus parte marinum ineunte
compendium. Tanta autem nauigiorum frequentia mare compleuerat: vt nec re-
ceptui portus, nec caſtris littora, aut cõmeatibus impenſæ ſuppeterent. Terreſtris

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

autem acies tanta fuiſſe fertur: vt compendii gratia complanaſſe montes: meabiles
effeciſſe paludes: lacunas aggeribus exæquaſſe: vaſtiſſimaſq́ voragines iniectis mo
libus expleſſe dicatur. Interea Strunico Sclauorũ rege belli inducias per legatos pe-
tente: Frotho tẽpus apparatui negat affirmans hoſtẽ induciis inſtrui nõ oportere.
Præterea hactenus ſe bellicorum operũ expertem vixiſſe: nec debere eorum initia
ancipiti rerum expectatione ſuſpendere: ꝙ quiſquis primam feliciter militiã geſſe-
rit: conſimilem de cætero fortunã ſperare poſſit. Tale enim queq́ omen habiturũ
pugnæ: quale congreſſionũ principia dederint: cũ initiales bellorũ ſucceſſus ſequẽ-
tibus augurio fore ſoleant. Ericus reſponſi prudentiã laudat: affirmans ita ludũ fo
ris agi oportere prout domi fuerit inchoatus. Danos a Sclauis prouocatos eſſe ſi-
gnificans. Q đ dictum acerrimo prælio proſecutus Strunico cum gentis ſuæ fortiſ
ſimis interfecto: reſiduos in fidem accepit. Tum Frotho conuocatis Sclauis per prę
conem edixit vt ſi qui inter eos rapinæ aut furto aſſueuiſſent: ocyus exhiberentur:
promittens ſe talium mores primis honoribus donaturum. Iuſſit etiam vt quicũq́
malarum artium ſtudiis calluiſſent: præmia recepturi prodirent. Grata Sclauis ꝓ
miſſio fuit. Cuius ſpem quidam cupidius, q̃ conſideratius ſecuti: prius prodidere
ſeipſos: q̃ alieno poſſent indicio declarari. Quos tanta lucri cupiditas fefellit: vt ru-
borem quęſtui poſtponentes crimen pro gloria ducerent. Quibus ſponte exhibitis:
hanc, inquit, Sclaui voſipſos patriam peſte vacuefacere conuenit: continuoq́ eos a
lictoribus abripi iuſſos in altiſſimas cruces ciuiũ manu ſubfigendos curauit. Plu-
res a paucioribus punitos crederes. Ita callidi ingenii rex dum veniam quam victis
hoſtibus tribuit: crimen confeſſis negauit: totam pene Sclauicæ gentis ſtirpem cõ-
ſumpſit. Sic indebiti præmii cupiditatem debita conſecuta eſt pœna, iuſtoq́ ſuppli
cio indignę mercedis auiditas adacta eſt. Crediderim iure exitio traditos, qui cum
taciturnitatis munimento ſalutẽ ſeruare potuiſſent: voce periculũ adciuerũt. Rex
recentis victoriæ titulis euectus, ne iuſtitia q̃ armis defectior videretur: nouis exer
citum legibus formare conſtituit: quarum præſens quaſdam ritus vſurpat: quaſ-
dam arbitraria iuris nouitas aboleuit. Edixit enim vt primipilus quiſq́ prædæ par
titione facta maiorem cætero milite portionem acciperet: ducibus vero quibus in
acie ſigna anteferri ſolerent / dignitatis cauſa captiuum conceſſit aurum. Grega-
rium vero militem argento voluit eſſe contentum. Arma ad pugiles redundare,
captiua nauigia popularibus cedere iuſſit, vtpote eis debita quibus condendi rates
inſtruendiq́ ius eſſet. Præterea ſanxit, ne quis rem familiarem ſeris mandare præ-
ſumeret: Duplum ex fiſco regis amiſſorum pretium recepturus. Quam ſi quis ar-
carum clauſtris obſeruandam duxiſſet: aureæ libræ regi debitor fieret. Statuit
etiam vt in eum qui furi ignoſceret: furti pœna recideret. Præterea ſi quis in acie
primus fugam capeſſeret: a cõmuni iure alienus exiſteret. At vbi in Daniam rediit:
vt quicquid Grep ſiniſtra morum vſurpatione corruperat: bonis artibus expiaret:
arbitrariam fœminis nubendi poteſtatem indulſit: ne qua thori coactio fieret. Itaq́
lege cauit, vt eis in matrimonium cederent: quibus inconſulto patre nupſiſſent.
At ſi libera conſenſiſſet in ſeruum: eius conditionem ęquaret: libertatiſq́ beneficio
ſpoliata ſeruilis fortunæ ſtatum indueret. Maribus quoq́ quamcunq́ primitus co-
gnouiſſent: ducendi legem inflixit. Adulteros a veris coniugibus corporum par-
te ſpoliandos conſtituit quo minus continentia flagitiis elideretur. Edixit quoq́
vt ſi Danus Dano rapinam infligeret: duplum rependeret: ac violatæ pacis crimi-

Quita Sclauorum ſubactio.

Lex Frothonis.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ne cenſeretur. At ſi quis rem furto quæſitam ad alienam domum perferret, hoſpes
poſt illum ædis ſuæ fores obcluderet: bonorum omnium pœnam incurreret. Atq;
in concione coram omnibus vapularet/ꝙ ſe eidem delicto obnoxium feciſſe videre=
tur. Præterea qſquis exulum patriæ ſuæ hoſtis euaderet: aut inimicum ciuibus ſcu
tum afferret: rerum ac vitæ periculo pœnas lueret. Si quis autem ad exequendum
regis imperium ob animi cõtumaciam piger exiſteret: exilio mulctaretur. Solebat

Nuntiorũ nouũ compendium.

nanq; ſagitta lignea ferreæ ſpeciem habẽs: nuntii loco viritim per omnes mitti quo
ties repentina belli neceſſitas incidiſſet. Qui vero ex popularibus primipilum in
acie anteiret: ex ſeruo liber, ex agreſti illuſtris euaderet. At ſi ingenuus foret: ſatra=
pa crearetur. Tanta olim audaces ſtipendia merebantur. Adeo veteres nobilitatẽ
fortitudini tribuendam putabãt. Siquidem non fortunę virtutẽ, ſed virtuti fortu=
nã deferri oportere: exiſtimatum eſt. Pręcepit quoq; ne lis vlla iuriſiurandi fide aut
pignerum poſitione contraheretur. Qui vero alium pignus ſecum ponere iuſſiſſet
eidem aureæ libræ dimidium ſolueret. Alioqui grauem corporis mulctam ſubiret.
Prouiderat enim rex ex pignerum poſitione maximas litium cauſas incidere poſſe.
De qualibet vero controuerſia ferro decerni ſanxit: ſpecioſius viribus q̃ verbis cõ=
fligendum exiſtimans. Quod ſi alter dimicantium relato pede pręnotati orbis gy=
rum excederet: perinde ac victus cauſæ detrimentum reciperet. Sin autem quauis
de re pugilem popularis impeteret: ipſum armatus exciperet, cubitali dũtaxat ſti=
pite pugnaturum. Quinetiam cladem dani ab alienigena oppreſſi duorum extra=
neorum cæde ſarciendam inſtituit. Interea Gøtarus ſumẽdi de Erico ſupplicii gra
tia: pugnæ exercitum comparat. Econtrario Frotho cum magno claſſis apparatu
Noruagiam petit. Cũ ad inſulam Renſø pariter appuliſſent: Gøtarus Frothonia=
ni nominis magnitudine territus: pacẽ per legatos efflagitat. Ad quos Ericus inue
recundus (ait) eſt latro qui prior concordiã q̃rit: aut bonis cõmunicare præſumit.
Qui enim obtinere geſtit: obniti debet: ictus ictui opponendus eſt: liuorq; liuore pel
lendus. Cũq; hoc dictum Gøtarus attentis eminus auribus excepiſſet: q̃ poterat cla
ra voce ita inquit quiſq; virtuti militat: prout beneficii meminit. Cui Ericus bene
ficentiam tuam reddito tibi conſilio repenſaui. Quo ſermone egregios monitus o
donorum genere præſtantiores indicabat. Et vt Gøtarum accepti conſilii ingratũ
oſtenderet: quando coniugem mihi (inquit) cũ vita adimere cupiebas melioris exẽ
pli ſpeciem laceraſti. Solum inter nos ferrum decernendi ius obtinet. Poſt hæc Gø=
tarus parum proſpera congreſſione danorum claſſem adortus occiditur. Cuius re

Gøtari cædes.

Roller⁹ rex Noruagiæ.

gnũ Rollerus beneficii nomine poſtmodum a Frothone ſuſcepit: quod ſepteno ꝓ=
uinciarum numero tendebatur. Eundem quoq; Ericus collata ſibi quondam a Gø
taro prouincia muneratus eſt. His geſtis Frotho per ſummam ac ſecuram pacem
triennium geſſit. Inter hæc rex Hunorum audito gnatæ repudio adiuncto ſibi re=

Olimarus rex orientalium ſeu auſtraſtorum.

ge orientalium Olimaro aduerſum Danos biennio belli apparatum contraxit.
Igitur Frotho non ſolum indigenas: ſed etiam Noruagienſes: ac Sclauos in copias
vocat. A quo Ericus hoſtiles ſpeculatum acies miſſus, Olimarum qui claſſis magi=
ſtratum acceperat Hunorum rege terreſtres ductante copias haud ptocul Ruſcia
repperit: quem taliter affari cœpit.

Quid ſibi vult quæſo belli grauis iſte paratus?
Aut quo claſſe potens rex Olimare ruis?

At Olimarus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Fridleui natum nobis inceſſere cordi eſt.
Et quis es audaci talia voce rogans?
Ad quem Ericus.
Vincendi inuictum ſubiit ſpes irrita mentem
Frothonem nullus exuperare poteſt.
Contra Olimarus.
Quicquid contingit primo ſemel accidit, & res
Non ſperata ſatis ſæpe ſubire ſolet.

Qua ſententia a nemine nimiũ fidei in fortuna reponendum eſſe perdocuit. deinde Ericus Hunorum agmen exploraturus obequitat. Quod Ericum præteriens, inuicemq; ab ipſo præteritum primã ortiuo ſole aciem poſtremo occiduo prębuit. Itaq; penes quem tot milium regimen foret ab obuiis ſciſcitatus eſt. Quem Hun forte cõſpiciens: rex hic Hunorum erat: ſpeculandi miniſterium accepiſſe cognouit, perquiritq; qđ percunctatori vocabulum foret. Ericus ſe vbiq; aduentantem: nec vſq̃ compertum vocitari perhibuit: rex item admoto interprete quid Frotho operis exerceret interrogat. Cui Ericus. Nunq̃ Frotho domi inimicum pręſtolatur exercitum: nec hoſtem in ædibus operitur: pernox enim & peruigil eſſe debet alienum appetens culmen: nemo ſtertendo victoriam cepit: nec luporum quiſq̃ cubando cadauer inuenit. Quem rex exquiſitis dictorum ſententiis callere cognoſcẽs: hic ait fortaſſe Ericus eſt: a quo filiam meam falſi criminis inſimulatam accepi. Qui continuo prendi iuſſus non decere (inq̄t) vnũ a pluribus abripi. Quo dicto non modo regis animũ complacauit: ſed etiam ad ignoſcendi ſibi voluntatem perduxit. Cuius impunitatis cauſam potius a calliditate q̃ beniuolentia profectam conſtabat. cum ob hoc maxime dimitteretur: vt Frothonem nuntiatæ multitudinis rumore terreret. A quo cum reuerſus explorata referre iuberetur: ſex claſſium ſenos reges, earũq; quãlibet quina nauiũ milia complectentem vidiſſe ſe retulit: quarum vnãquãq; trecẽtorum remigium capacem eſſe conſtaret. Quẽlibet vero totius ſummę millenarium quaternis aliis contineri dicebat. Volebat autem millenarium mille, ac ducẽtorum capacem intelligi: cum ala omnis trecentorum numero compleatur. Cunctante vero Frothone: quid cõtra tot acturus eſſet, attẽtiuſq; ſubſidia circũſpiciẽte: probũ, inq̄t Ericus audacia iuuat: acri cane occupãdus eſt vrſus. Moloſſis quippe nõ imbellibus auiculis opus eſt. Quo dicto Frothoni contrahendæ claſſis conſilium præbuit. Qua inſtructa aduerſum hoſtem nauigatio tenditur. Igitur inſulas quæ Daniam orientẽq; interiacent: præliis ſubigunt. Vnde procedentes naues aliquot Rutenæ claſſis offendunt. Quarum cum Frotho paucitatẽ inceſſere deforme duxiſſet: a macro inquit Ericus & tenui petendus eſt cibus. Raro pingueſcet qui cadit. Neq; enim mordendi potens eſt: quem vaſtus occupauerit follis. Quo documento regi irruptionis edendæ ruborem excuſſit: eumq; mox ad paucitatem multitudine laceſſandam perduxit: vtilitatem pudori præferendam ſignificans. Poſt hæc ad Olimarum proceſſum eſt. Qui multitudinis ſegnitie excipere hoſtem, q̃ aggredi præoptabat, Quippe Ruthenorum nauigia incompoſita minuſq; ob granditatem ad remigium habilia videbantur. Sed ne ei quidem numeroſitatis potentia profuit. Inuſitata nanq; Ruthenorum multitudo copiis q̃ virtute præſtantior robuſtæ Danorum paucitati victoriam tradidit. Frotho cum patriam repetere vellet: inauditum nauigationis impedimentum expertus eſt. Quippe crebra interfectorum corpora,

Hun rex Hunorũ.

Mirabilia et quaſi incredibilia.

Nauigia Ruthenorũ contra Danos.

nec minus ſcutorum, haſtarumq; fragmenta iactante æſtu vniuerſum maris conſtrauerant ſinũ. Itaq; portus non anguſti minus: q̃ olidi erant. Igitur mediis obſtrictę cadaueribus hæſere puppes. Nec putria quidem ac circũflua corpora remis abigere, aut contis propellere poterãt. quo minus vno ſublato mox aliud aduolutum impelleret claſſem. bellum cum mortuis obortum crederes. Nouum contra exanimes diſcrimen extabat. Igitur Frotho conuocatis quas vicerat gentibus: lege cauit vt quiſquis paterfamilias eo conciderat bello: cum equo omnibuſq; armaturæ ſuæ inſignibus tumulo mandaretur. Quem ſi quis veſpillonum ſceleſta cupiditate tentaſſet: pœnas non ſolum ſanguine, ſed etiam inhumato cadauere daret. Buſto atq; inferiis cariturus. Siquidem par eſſe credebat vt alieni corruptor cineris: nullo funeris obſequio donaretur: ſortemq; proprio referret corpore quam in alieno perpetraſſet. Centurionis vero, vel Satrapæ corpus rogo propria naue conſtructo, funerandum conſtituit. Dena autem gubernatorum corpora vnius puppis igne conſumi præcipit. Ducem quempiam aut regem interfectum proprio iniectum nauigio concremari. Tam ſcrupuloſam ducendis interfectorum funeribus obſeruationem præſtari voluit: ne promiſcuos exequiarum ritus exiſtere pateretur. Iamq; cuncti Ruthenorum reges Olimaro, Dagoq; exceptis Marte conciderant: bella quoq; Ruthenos ex Danorum imitatione celebrare præcepit: ac nequis vxorem niſi emptitiam duceret. vęnalia ſiquidem cõnubia plus ſtabilitatis habitura cenſebat: tutiorem matrimonii fidem exiſtimans ꝙ pretio firmaretur. Præterea ſi quis virginis ſtuprum vi petere auſus eſſet ſupplicia abſciſſis corporis partibus lueret: alioqui mille talentis concubitus iniuriam penſaturus. Decreuit etiam vt quiſquis militię deditus ſpectatæ virtutis titulum affectaret: impeteret vnum: exciperet duos: tres modica pedis retractione vitaret: quatuor fugere non erubeſceret. Aliam quoq; ſuper militum ſtipendiis conſuetudinem a ſubiectis ſibi regibus obſeruandam edixit. Patrium domeſticumq; militem hyberno tempore ternis argenti talentis donari iuſſit: gregarium aut conductitium binis: priuatum ac militiæ laboribus defunctum dũtaxat vno. Qua lege virtuti iniuriam afferebat: conditiones militum non animos æſtimans. In quo quidem erroris argui poterat cum familiaritates meritis anteferret. Poſt hæc interrogatus a rege Ericus an Olimari copias Hunorum æquaret exercitus: carmine ſic eloqui orſus eſt.

Ruthenorꝫ regum ſtrages.

Nouæ Frothonis leges.

Hercule deprendi nulli numerabile vulgus:
   Vulgus cuius erat terra nec vnda capax.
Colluxere ignes crebri. Silua omnis obarſit.
   Index innumeræ flamma cohortis erat.
Calcibus obtrita tellus ſubſedit equinis.
   Edebant rapidos ſtridula plauſtra ſonos.
Ingemuere rotæ: ventos auriga premebat:
   Vt tonitrum currus aſſimulaſſe putes.
Vix armatorum cœtus ſine lege ruentes
   Ponderis impatiens preſſa ferebat humus.
Obmugire aer viſus mihi: terra moueri.
   Tantus in externo milite motus erat.
Nam quindena ſimul vexilla micantia vidi:
   Quodq; ex iis centum ſigna minora tenet.

Poſt quorum quoduis poterant bis dena videri
Signorum numero: par erat ordo ducum.

Igitur Frothone quid contra tot opponeret perquirente: redeūdum docet, patien-
dūq; hoſtes propria primū immanitate cōſumi. Obeditum monitui eſt. Neq; enim
minore ſtudio probatum conſilium q̄ editum fuit. At Huni per auia ſolitudineſq; ꝑ
greſſi: nuſq̄ repertis cōmeatibus paſſim inedia periclitari cœperunt. Quippe regio
vaſta ac paluſtris extabat: nec erat vllum egeſtatis ſubſidium reperire. Tandem fu-
ſis comeſiſq; iumentis tam vehiculorum q̄ victus inopes ſpargebantur. Cæterū er-
ror par fami periculū erat. Non equis, non aſinis parcitur, non fœdis aut putribus
abſtinetur. Poſtremo ne canibus quidem temperatū eſt: nephas omne morientibus
licitū fuit. Nihil enim tam difficile qđ neceſſitas ſuprema non imperet. Ad vltimū
fame exhauſtis publica clades inceſſit. Efferebātur abſq; ceſſatione corpora, cūctiſq;
exitiū formidantibus: nulli miſeratio pereuntiū fuit: humanitatem quippe metus
excluſerat. Primū itaq; regem paulatim defecere cohortes: deinde centuriatim de-
fluxit agmē: deſeruit eū quoq; Vggerus vates vir ætatis incognitæ, & ſupra huma
nū terminū prolixæ: qui Frothonem tranſſugæ titulo petēs: quicquid ab Hunis pa
rabatur: edocuit. Inter hæc Hithinus rex aliquantæ Noruagienſiū gentis Frotho-
nis claſſem centū quinquaginta nauigiis accedebat. E quibus duodecim lectis: pro-
pius nauigationem cœpit habere erecto in malū ſcuto ſocios aduentare ſignificās.
Qui regi in proximū amicitiæ gradum receptus, magnū copiis eius attulit ſupple
mentū. Eidem poſtmodū cū Hilda Høgini Iutorū Reguli filia ſpectatę admodū opi
nionis virgine mutuus amor inceſſit. Quippe nondū inuicē conſpectos: alterna in-
cenderat fama. At vbi mutuæ conſpectionis copia incidit: neuter obtutū ab altero
remittere poterat. Adeo pertinax amor oculos morabatur. Interea Frotho diſtribu
to per municipia milite: diligentius impēſas hibernis cōmeatibus neceſſarias con-
uectabat. Sed ne ſic quidē oneroſum impenſis exercitū ſuſtentare ſuffecit. Par prope
modū Hunorum cladi pernicies incidit. Igitur ad inhibendū aduenarū confluxum:
claſſe in Albiam miſſa neqd traiiceretur curæ habuit. Cuius duces Reuillus & Me-
uillus fuere. Soluta hyeme Hithino, Høginoq; ſocialem exequi piraticam placuit.
Ignorabat enim Høginus ſuam a ſodali filiam adamari. Erat autem is corporis ha
bitu præſtans: ingenio peruicax: Hithinus vero corpore per q̄ decoro: ſed breui exti
tit. Cæterū cū Frotho ſuſtentandi exercitus ſumptū indies difficiliorē aduerteret.
Rollerū in Noruagiā, Olimarū in Suetiam, ønenū regem, & Glomerum piratarū
præcipuū ad Orcades petendorū cōmeatuū gratia dirigit: ꝓprias cuiq; copias tri-
buens. Triginta reges ſequebātur Frothonē: q ipſum amicitia vel obſequio colerēt.
Audiens autē Hun dimiſſas a Frothone copias: nouū recentēq; militem cōtrahit.
At Høginus filiam ſuam Hithino deſpondit: coniurato inuicē vter ferro periſſet:
alterū alterius vltorē fore. Autūno petitores cōmeatuū redeunt: trophæis q̄ alimē-
tis locupletiores. Rollerus enim prouincias Sūmoriā & Normoriā: occiſo earū re-
ge Arthorio vectigales effecerat. At Olimarus Thoriā lōgū Ianitorū atq; Helſin-
gorū regē: duoſq; alios haud inferioris potētiæ duces: Heſtiam quoq; & cū ølandia
Curetiā: ſed & inſulas Suetię p̄tentas celeberrimus Barbariæ domitor triūphauit.
Itaq; ſeptingēta reducebat nauigia duplicato eductorū antea numero. ønef vero &
Glemero Hithino quoq; & Høgino Orcadū trophęa ceſſere. Hiſdē cum nongentis
nauibus reditū eſt. Et iam quæſiti late ſumptus, conuectæq; raptu impenſæ alendis

Hunorū fames fœda.

Vggerus vates mirandus.

Hithinꝰ rex Noruagiæ partis.

De gloria Frothonis.

Trigīta reges ſequebātur Frothonem.

De potẽtia Frothonis.

abunde copiis ſuppetebant. Cæterum viginti regna imperio Frothonis adiecerant: quorũ reges triginta p̄dictis adiuncti Danorũ partibus militabant. Hac viriũ fiducia cũ Hunis pugna conſeritur. Cuiꝰ prima dies tãta interfectorũ ſtrage recruduit:

Cædes mi= randæ.

vt præcipui tres ruſciæ fluuii cadaueribus velut ponte conſtrati: peruii ac meabi= les fierent. Præterea quantũ quis itineris per triduũ equo conficere poſſet: tantum

Spatioſa cędis veſtigia.

locorũ humanis cadaueribus completũ videres. Adeo ſpatioſa cædis veſtigia erãt. Itaqꝫ prælio ſeptem dies extracto cecidit rex Hun. Cuius frater eodẽ nomine incli=

Hun cæ= ditur.

natam Hunorum aciẽ cõſpicatus: cũ ſua ſe cohorte dedere cũctatus nõ eſt. Eo bello LXX. ac centũ reges qui aut ex Hunis erant, aut inter Hunos militauerant: ſubmi

Clxx. reges vincuntur.

ſere ſe regi. Quẽ numerũ Ericus ſuperiori ſignorũ expreſſione cõplexus fuerat: cũ Hunorum multitudinẽ Frothone percontante diſtingueret. Igitur Frotho voca= tis in concionẽ regibus ſub vno eodẽqꝫ iure degendi normã imponit. Præfecit autẽ

Prouincia= rum diſtri= butio.

Olimarũ Holingardiæ, øneuũ, Cønogardiæ, Hun vero captiuo Saxoniã tribuens: Reuillũ Orcadibus donat. Prouincias Helſingorũ, Iarnberorũ & Ianitorũ, cũ vtra= qꝫ Lappia Dimaro cuidã procurandas attribuit. Dago Heſtiæ regimen erogauit.

Frothonis regni extẽ= ſio.

Quorũ vnũquẽqꝫ certis tributi legibus onerauit. obſequiũ beneficio applicãs. Itaqꝫ Frothonis regnũ Ruſciã ab ortu complectens: ad occaſum Rheno flumine limitatũ erat. Interea Hithinus apud Høginũ quorũdã obtrectatione inſimulatus eſt quaſi filiam eius ante ſponſaliũ ſacra ſtupri illecebris temeraſſet: q̄d tunc immane cũctis gentibus facinus habebatur. Igitur Høginus credulus auribus rem falſo nuntiatã excipiens: Hithinũ regia apud Sclauos ſtipendia colligentẽ claſſe laceſſit: cõſertaqꝫ manu victus Iutiam petiuit. Itaqꝫ ſtatam a Frothone pacem internũ labefactauerat bellum: primiqꝫ indigetes regiam detractauere legem. Quamobrẽ Frotho miſſis q ſimul eos accerſerent ſcrupuloſius cauſam ſimultatis inquirit. Qua cognita iuxta legis a ſe latæ formulam pronuntiauit. Videns autẽ ne ſic quidẽ eos in gratiã redu ci poſſe patre filiam pertinacius repoſcente: litem ferro decidendã edixit. Id quippe ſolum dirimendæ controuerſiæ remediũ videbatur. Inita pugna Hithinus acerri= ma perſtrictus plaga cũ ſanguine & viribus corporis deficeret: inſperatã hoſtis cle= mentiam expertus eſt. Høginus ſiquidẽ promptiſſimã occidendi ipſius facultatem adeptus: formæ tamẽ eius, & iuuentæ miſeratione ſæuitiam manſuetudini cedere coegit. Itaqꝫ ne ephebum inter extremi ſpiritus momenta palpitantẽ extingueret: abſtinuit ferro. Olim nãqꝫ impuberẽ, aut inualidũ vita ſpoliare rubori deputabat.

Høthinꝰ & Høginus ſe mutuo cæ= dunt.

Adeo cuncta verecũdiæ momenta priſca pugilũ fortitudo ſeruabat. Ita Høthinus ſociorum opera ad naues relatus hoſtis beneficio ſeruatꝰ eſt. Iidem ſeptimo abinde anno apud inſulam Hithinſø pugnã exorſi: mutuis vulneribus conſumpti ſunt: fe= lix Høginus foret: ſi circa deuictũ ſemel Hithinũ ſeueritate potiꝰ q̄ clementia vſus fuiſſet. Ferunt Hildam tanta mariti cupiditate flagraſſe: vt noctu interfectorũ ma

Alricus Su eonũ rex & Geſtiblindꝰ Gothorum rex bellum cient.

nes reintegrandi belli gratia carminibus excitaſſe credatur. Eodẽ tempore Alrico Sueonũ regi aduerſum Geſtiblindũ Gothorũ regem atrox incidit bellũ. At Geſti= blindus viribus minor: Frothonẽ ſupplex acceſſit ſe ac regnũ percipiendæ opis gra tia dediturus. Qui mox Skalc, Scanico, atqꝫ Erico in ſubſidiũ receptis: cum ſupple= mentis militũ redit. Cũqꝫ militiæ procurſum in Alricum effundere ſtatuiſſet: Eri= cus prius filiũ eius Gunthionũ: Wermis ac Solongis p̄latũ cenſuit impetendũ: opor tere aſſerens feſſum tempeſtate nautam proximũ captare littus. Prætera radicũ in opem raro virere truncum. Igitur irruptione facta perit Gunthionus, nomẽqꝫ eius

tumulus refert. Audiẽs Alricus interemptionẽ filii, vltũ ire deproperat. Conſpica
tus hoſtes Ericũ clandeſtino accerſitũ colloquio recenſitis patrũ ſuoꝝ fœderibꝰ vt
Geſtiblindi militiã detrectaret/orabat. Qđ Erico ꝑtinaciꝰ abnuẽte, cũ Geſtiblindo
dimicandi licentiã flagitat/priuatã pugnã publice ꝓferendã exiſtimãs. Quẽ Ericꝰ
ſenectute armis inhabilem referens/triſtẽq; eius valitudinẽ maxima cũ ætatis excu
ſatione prætendẽs, ſe eius loco obtulit pugnaturũ: ꝓbroſum docens: ſi duellũ præ-
ſtare refugeret, ꝑ quo bellum cõmiſſurus veniſſet. Hinc abſq; cunctatione dimica-
tũ eſt. Occiſo Alrico Ericus ꝗgrauiſſime affectus, ægre comptis remediis, ſerũ inco
lumitatis regreſſum habuit. At Frothoni ipm̃ occubuiſſe falſo fama vulgauerat:
mentemq; regis magno ob id mœrore torquebat. Quã triſtitiã Ericus reditus ſui
beneficio diſpulit. Quippe Suetiã/Wermiã/Helſingiã/atq; inſulas Solis opa ſua Fro
thonis adiectas impio nuntiabat. Quẽ mox Frotho deuictarũ ab eo gentium Regẽ
cõſtituit: ac præterea Helſingiã ei cũ vtraq; Lappia, Finniã quoq; et Eſtiam annuo
ſtipendiorũ iure cõtribuit. Nemo ante ipm̃ Sueticorũ regũ Erici nomine cenſebat
ab ipo aũt in cæteros vocabulum fluxit. Eodẽ tpe regnabat Alf in Hethmarchia/fi
lium habẽs Aſmũdũ. Biorno vero in Wik ꝓuincia: cui Aſuitus filius erat. Accidit
aũt Aſmundũ parũ ꝓſpere venationi intentũ, dum feras aut canibus occupare/aut
caſſibus excipere ꝑgeret, irruente forte caligine longius a retiariis auio fuiſſe calle
diuulſum/ vaſtaq; ꝑrrantẽ iuga tandẽ equo et veſtibus deſtitutũ, fungos et tubera
ꝑdiſſe: ad vltimũ in Biornõis regi penetralia fortuito deueniſſe ꝓgreſſu. Pręterea
ipe filiuſq; regis cõuictu paulisꝑ habito ad cõfirmandũ inter ſe amicitiæ cultũ om-
nibus cõiurauere votis, quẽcunq; eoꝝ vita ꝓlixior excepiſſet/ mortuo cõtumulan-
dũ fore. Tantus em̃ ſocietatis eorum atq; amicitiæ vigor extabat: vt neuter altero
fatis abſumpto, lucem prorogare ſtatueret. Poſt hæc Frotho omnium ſubiectarum
ſibi gentium manu, contracta claſſe Noruagiam petit: Erico terrenum agmen du-
ctare iuſſo. Humanę ſiquidem cupiditatis more quo plura poſſederat, plus affectãs
etiam vaſtiſſimam atq; horridiſſimam orbis terrarũ partem ab hoc iniuriæ gene-
re intentatam exiſtere paſſus non eſt. Adeo opum acceſſio auiditati incrementum
afferre conſueuit. Igitur Noruagienſes abiecta defenſionis ſpe / rebellandi fiducia
defecti, in Halogiæ fines maiore ex parte ꝓfugere cœperunt. Stikla quoq; virgo ſer
uandæ caſtitatis cauſa patriæ ſe ſubduxit/bellis ꝗ nuptiis exerceri præoptans. In-
ter hæc Aſuitus morbo conſumptus, cum cane ac equo terreno mãdatur antro. Cũ
quo Aſmundus ob amicitię iuſiurandũ viuus cõtumulari ſuſtinuit, cibo quo veſce
retur illato. Ianq; Ericus cũ exercitu ſuperiora ꝑmenſus, Aſuiti forte tumulum ap-
petebat. Cui Sueones theſauros ineſſe rati, ligonibus ꝑfregere collem. Itaq; maioris
ꝗ credebatur altitudinis ſpecum aperiri cõſpiciunt. Ad quẽ ꝑluſtrandũ opus erat
eo, qui ſe in illum pẽdulo circũligatum fune demitteret. Delectus eſt forte ex prom
ptiſſimis iuuenibus vnus. Quem quũ Aſmundus ſporta reſtim ſequente intromiſ-
ſum aſpiceret, protinus eiecto eo, corbem conſcendit. Deinde ſuperne aſtãtibus ac
moderantibus funem abſtrahendi ſignum porrexit. Qui ingentis pecuniæ ſpe re-
ducto corbe quum ignotam extracti ſpeciem animaduerterent/inuſitata facie terri
ti, defunctumq; rediſſe rati, proiecta reſte in diuerſa fugere. Quippe Aſmundus te
tro oris habitu/ac veluti funebri quodam tabo obſitus videbatur. Qui fugientes
reuocare conatus, vociferari cœpit/falſo eos formidare viuum. Quem videns Eri-
cus pręcipue cruentati oris eius imaginem mirabatur. In vultu ſiquidem profluus

Alrici cæ-
des.

Ericus pri-
mus Sueti-
corum rex.

Aſmundus
Aſuitus.

Biorno rex

Noruagia
vaſtiſſima
orbis pars
bello petit.

Aſmundus
cũ amico
ſepelitur.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

emicabat ſanguis.Quippe Aſuitus noctibus rediuiuus crebra colluctatione lęuam
illi aurẽ abruperat,fœdumq; indigeſtæ ac crudæ cicatricis ſpectaculum apparebat
Igitur a circunſtantibus accepti vulneris cām referre iuſſus,ſic orſus eſt fari.

Quid ſtupetis qui relictum me colore cernitis!
Obſoleſcit nempe viuus omnis inter mortuos.
Mala ſoli grauis vni manet omnis domus orbis.
Miſeri quos hominum ſubſidiis deſtituit fors.
Mihi ſpecus et iners nox/tenebręq; et vetus antrũ
Oculis delitias eripuerunt/animoq;.
Humus horrẽs/tumulus putris/et immũditiarũ
Grauis æſtus minuerunt iuuenilis decus oris:
Habitumq;:et validi roboris vſum vitiarunt.
Sup hæc omnia cõtra exanimem conſerui vim:
Graue luctæ ſubiẽs pondus et immane ꝑiculum:
Laceris vnguibus in me rediuiuus ruit Aſuit/
Stygia vi reparans poſt cineres horrida bella.
Quid ſtupetis,qui relictum me colore cernitis!
Obſoleſcit nempe viuus omnis inter mortuos.
Neſcio quo ſtygii numinis auſu
Miſſus ab inferis ſpiritus Aſuit,
Sæuis alipedem dentibus edit:
Infandoq; canem præbuit ori.
Nec contentus equi vel canis eſu,
Mox in me rapidos tranſtulit vngues:
Diſciſſaq; gena ſuſtulit aurem.
Hinc laceri vultus horret imago:
Emicat inq; fero vulnere ſanguis.
Haud impune tamen monſtrifer egit:
Nam ferro ſecui mox caput eius:
Perfodiq; nocens ſtipite corpus.
Quid ſtupetis,qui relictum me colore cernitis!
Obſoleſcit nempe viuus omnis inter mortuos.

Ianq; Frotho in Halogiæ fines emouerat claſſem:vbi ad cognoſcendā multitudinis
ſuæ ſpeciẽ:quæ numeri menſuram,capacitatemq; trāſcendere videbatur / collem a
Collis lapidum. militibus cõgeri iubet viritim lapide in aceruũ miſſo.Eundẽ quoq; hoſtis numerā-
di agminis modũ ſecutus eſt.Conſpicui adhuc colles fidem viſentibus præbẽt. Hic
Frotho cõſerta cũ Noruagienſibus pugna,grauẽ cædibus diẽ egit. Noctu vtrinq;
receptui cõſultũ eſt. Appetẽte diluculo terreſtria ꝑmenſus ſuꝑuenit Ericus.Hic re
gi certamẽ ſuggerit iterādũ.Quo bello tanta de Danis ſtrages accepta eſt: vt e ter
De mirabili bello et strage. nis nauiũ milibus ſolæ centũ ſeptuaginta ſupſtites fuiſſe credant. Normanni vero
tā vaſta clade deleti ſunt:vt fama ſit ne quintæ qdem vicoꝝ ꝑti remāſiſſe cultorem
Victor Frotho pacẽ ꝑ oẽs gẽtes reficere cupiẽs : vt vniuſcuiuſq; rẽ familiarẽ a furũ
De duabus armillis. incurſu tutā præſtaret/ociũq; regnis poſt arma deſereret:armillā vnā in rupe,quā
Frothonis petrā nominãt,alterā apud Vvig ꝓuinciā habita cũ Noruagienſibꝰ cõ
cione,defixit:edictæ a ſe innocentiæ expimẽtũ daturas:ſubductis iiſdẽ,in oẽs regio

nis p̄ſides aīaduertendū minatus. Itaq; ſummo cū p̄fectorū p̄iculo aurū abſq; custo
dia mediis affixū triuiis magnū auaritiæ irritamentū extabat / opportuna rapinæ
præda plena cupiditatis ingenia ꝓuocāte. Statuit idē: vt nauigātes reptis vbicūq; — Aurum po
remis licite fruerent. Amnē vero tranſituris vſum equi, quē vado ꝓximū repiſſent — ſuit ī biuio.
liberū eſſe cōceſſit. Eodē deſcēdēdū fore cōſtituit, quū priores eius pedes ſolū attin- — Lex Frotho
gerēt: poſtremos adhuc vnda ſublueret. Talium ſiqdem cōmodorū beneficia potiꝰ — nis.
humanitatis, q̄ iniuriæ noīe cēſēda credebat. Cæterū reū capitis fieri: q ſupato am
ne equi vſum lōgius expetere p̄ſumpſiſſet, inſtituit. Iuſſit etiā: neqs ædē vel arcā ſe-
ris obfirmatā haberet: aut rē vllā clauſtroꝝ cuſtodia cōtineret / triplicē amiſſoꝝ re
ſtitutionē ꝓmittens. Præterea tantū alieni cibi in cōmeatus aſſumi fas eſſe: quantū
vni cœnæ ſufficeret / ꝓmulgabat. Quā ſiqs in capiēdo menſurā excederet, furto ob
noxius haberet. Furi vero traiectis ferro neruis in ſuſpendiū acto, lupū collateralē
affigi præcepit: vt malitiam hominis acerbitati belluȩ ſimilitudo exæquaret pœnȩ — Res mirabi
Eandem quoq; in furtorū conſcios mulctam extendi curauit. Ibidem ſeptennio io- — lis lupū fu-
cundiſſimū ocii tempus emenſus, filiū Aluonē / filiamq; Oſuram nomine ꝓcreauit. — ri affigi.
Iiſdem forte diebus Arngrimꝰ pugil Sueticus Frothonē acceſſerat: q Scalc ſcanicū — Arngrimi
ꝙ ab eo olim nauigio ſpoliatus fuerat, ex ꝓuocatione laceſſitum occidit. Quo faci- — victoria.
nore ſupra modū elatus, aggreſſus eſt Frothonis filiam poſtulare. Obſeratas regis
aures exptus, Erici Suetiam regentis ſubſidiū flagitat. Quem Ericus hortari cœ-
pit: vt aliquo præclari operis merito Frothonis ſibi fauorem aſciſceret: pugnaretq;
aduerſum Egtherū regem Biarmiæ / et Thengillum regem Finnimarchiæ: ꝙ ii ſoli
cæteris obſequentibus, Danicū detrectare viderentur imperiū. Nec mora: eo exer-
citū egit. Sunt aūt Finni vltimi ſeptentrionis populi vix qdem habitabilem orbis
terrarū ptem cultura ac manſione complexi. Acer iiſdem telorū eſt vſus. Non alia — Finni.
gens ꝓmptiore iaculandi peritia fruitur. Grandibus et latis ſagittis dimicāt. Incā
tationū ſtudiis incūbunt: venationibꝰ callent. Incerta illis habitatio eſt: vagaq; do
mus. Vbicunq; feram occupauerint locantibus ſedes. Pandis trabibus vecti / cōſer-
ta niuibus iuga pcurrunt. Hos Arngrimus conciliandæ ſibi claritatis cauſa ador-
tus / obtriuit. Qui quū infœliciter dimicādo fuga dilaberentur, tribus lapillis poſt
tergū coniectis, totidem montiū inſtar hoſtibus apparere fecerunt. Igitur Arngri
mus ludificati viſus errore pſtrictus, ab inſectando hoſte exercitum reuocauit / ma- — Ludificatio
gnarū ſe rupium interiectu coercitum putans. Iidem poſtera die congreſſi / victiq; — magica.
coniectæ in terram niui ingentis fluuii ſpeciem indiderūt. Itaq; Suetis p ſummum
viſus errorē falſa rerum opinione deluſis, inuſitata aquarū moles obſtrepere vide-
batur. Ita victore vanā aquarū imaginē formidāte, fugam impetrauere Finni. Ter
tio identidē die reparauere bellum: nec iā amplius vllum fugæ efficax remediū fuit
Vidētes em̄ ſuas inclinari acies / poteſtati ſe pmiſere victoris. Quibus Arngrimus
hanc tributi legē inſtituit: vt recenſito Finnorū numero, rheda ferinis pellibus cō- — Lex Finnoꝝ
ferta ab vnaquaq; decade loco cenſus, exacto triennio, penderet. Deinde Egtherum
Biarmiæ ducē duello ꝓuocatū deuicit: indiditq; cōditionē Biarmis viritim pellem
p capite perſoluēdi. Poſt hæc ſpoliis trophæiſq; auctus, ad Ericū reuertitur. Quem — Lex Biar
Ericus in Daniā cōſecutus, multā iuuenis laudē Frothonis auribus inſtillabat / di- — morum.
gnū regis filia affirmans, qui imperio ipſius vltimos humanarū rerum terminos
adieciſſet. Cuius egregia Frotho merita cōtemplatus, haud incōgruum duxit / eius
ſe ſocerū exhibere, q ſibi tātis operū titulis / patentē late claritatē ſtruxiſſet. Suſtulit

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Duodecim ex Oſura fi lii.
De Sampſo inſula.

aũt Arngrimꝰ.xii.ex Oſura filios:quorũ hæc noĩa ſubnotaui:Brãder/Biarbi/Brod
der/Hiarrãdi/Tãder/Tiruĩgar/duo Haddingi/Hiorthuar/Hiarthuuar/Rani/ An
gantir.Hi ab adoleſcẽtia piratico muneri incũbẽtes/vno oẽs forte nauigio Sampſo
inſulã aduecti,duas ĩ maritimis naues Hialmeri atq; Aruaroddi piratarũ reperiũt
Quas pugna adorti/remigibꝰ vacuefecere:atq; an gubernatores opp̃ſſiſſẽt incerti
interfectorũ corpa ſuis quæq; tranſtris aptãtes/q̃ſitos abeſſe cognoſcũt. Qua de re
mœſti,partã floccipendere victoriã/ſcientes ſibi cõſequẽtis pugnæ diſcrimẽ maio-
re ſalutis impẽdio ſubeũdũ.Quippe Hialmerus atq; Aruaroddus:quorũ iãpridem
abrupto gubernaculo tẽpeſtas nauigia lacerauerat,alterius excidendi gratia nemꝰ
ingreſſi/ligni rudẽ extenuauere materiã:eouſq; truncũ dolabris ambientes,donec
naualis inſtrumenti formã vaſtum robur indueret. Qđ quũ humeris impoſitũ ſo-
ciæ cladis ignari deferrent,ab Oſuræ filiis recenti oppreſſorũ cruore madentibus
laceſſiti,duo cũ pluribus ferro decernere coacti ſunt.Nec par q̄dẽ cõgreſſꝰ extabat
quũ geminã biſſena manus excipet.Cæterũ victoria numero non rñdit. Interfectis
eñ oĩbus Oſuræ filiis/oppreſſoq; ab hiſdẽ Hialmero victoriæ Aruaroddũ titulus

Oſuræ filii ad vnũ ab Aruarod-do cæſi.

nõ fefellit:quẽ ſolum ex tãto ſociorũ agmine fortuna reſiduũ fecit. Qui informẽ ad
huc gubernaculi truncũ incredibili libratũ niſu tanta vi hoſtiũ adegit corpibus:vt
duodecim vnico eius impulſu cõtuſos elideret.Ita cũcta admodũ bellicarũ rerũ tẽ-
peſtate depulſa,oceanũ manus adhuc piratica nõ reliquit. Quæ res maxĩe Frotho
nẽ ad occidentẽ armis inceſſendũ adduxit:cuiꝰ vnicũ in ꝓpagãda pace ſtudiũ verſa
baẽ.Accerſito ergo Erico cũctaq; famulãtiũ ſibi regnoꝝ claſſe cõcita, Britãniã inu
mera aduehiẽ puppi.Cuiꝰ inſulę rex manu ſe imparẽ noſcẽs(q̄ppe fretũ nauigiis vi
debaẽ occludi)Frothone ꝑ deditiõis ſilatiõnẽ petito/nõ ſolũ magnitudinẽ eius adu

De Britan nis.

lationis officio ꝓſeq cœpit:ſed etiã domitoribꝰ gẽtiũ Danis ſuã/patriæq; ſubiectio
nẽ ꝓmittit:pẽſiones/cẽſum/vectigalia,ſiue q̄cq̄d expeterẽt/offerebat.Ad vltimũ ho
ſpitaliter inuitãdos curat. Grata Frothoni Britãni humanitas fuit:q̄q̄ doli ſuſpi-
ciõnẽ aleret:tã facilis oĩm abſq; coactione ꝓmiſſio:tã ꝓmpta hoſtiũ ante bella dedi-
tio:q̃ raro ſyncera fide amminiſtrari ſolet.Laceſſebat quoq; conuiuii metus veritos
ne clandeſtinis inſidiis appetereẽ ſubeũtis crapulæ laqueis implicata ſobrietas. Cæ
terũ rarior inuitatoꝝ numerus videbaẽ,q̃ vt tuto inuitanti parere poſſent. Ineptũ
quoq; exiſtimatũ inexptæ hoſtiũ fidei credere ſalutẽ ſuã. Qua rex mẽtiũ fluctuatio
ne cõpta,denuo Frothonẽ accedit cũ duobus milibus ac quadringẽtis viris epula-
turũ accerſens.quẽ ante cũ mille ducẽtis ꝓceribꝰ cõuiuiũ inire popoſcerat. Frotho
nõdũ ſuſpitiõe depoſita:q̄q̄ adaucto inuitatoꝝ numero fretus,petẽdi cõuiuii fidu
tiã mẽte p̃ſumere poſſet,ſubornat q̄ regionis abdita ꝑcurrẽtes/ſiq̄d inſidiarum ſpe-
culando depræhenderẽt,ocyus intimandũ curarẽt.Cuius rei cauſa nemus ingreſſi
repta caſtroꝝ acie:q̃ Britannorũ copias attinebat:dubiũ preſſere greſſũ.At vbi res
liq̄dius agnita eſt,pedẽ deferre depropant.Furua ſiq̄dẽ tẽtoria fuere:et q̃ſi piceis q-
buſdã obſcurata tegminibꝰ:quo minus obtutũ ꝓpinquãtis offenderẽt.Quo cogni-
to Frotho validiore ꝓcerũ manu mutuas diſpẽſat inſidias:ne cõuiuio incautius ad
ito,opportunis fraudareẽ auxiliis.Quibꝰ latebrã nactis ferendæ opis ſignũ ad litui
ſonitum prænotauit.Deinde cũ ſtatuta manu leui armorũ genere culta conuiuiũ

Aula regia

petit. Aula erat cultu magnificentiæ regalis inſtructa aulæis oſtro tinctis vndiq;
ſecus obducta: in quibus mirifici luxus operam annotares. Cortina murice pi-
cta compactos ligno parietes adornabat. Conſtrata pallis nitidioribus pauimenta:

quas pede premere perhorreres. Supne cerneres crebras micare lucernas: adultas
oleo lampades choruſcare. Ex acerris quoq; fragrantia fundebat̄: quā ſuauiſſimus
vapor exquiſitis cumulabat odoribus. Ambitum omnē frequentibus epulis menſæ
conſepſerant. Intextis auro puluinaribus ornabantur accubitus. Ceruicalibus ſedi
lia replebantur. Reuerendam aulæ faciem viſentibus arridere putares: nec quicq̃
in tanto paratu/aut viſu inconcinnum/aut olfactu triſte depraendi poterat. Media
dolium æde perſtabat explendis aptum poculis/et liquoris immodici capax: vnde
haurire eſſet, quod ingentis ora conuiuii ſatiaret. Miniſtri purpura culti aureos
geſtantes cyathos/propinandiq; munus comiter exequentes: compoſitis gradiebā-
tur ordinibus. Nec bubalinorum cornuum: quibus potio promeretur, vſus aberat.
Aureis cœna pateris refulgebat, nitidioribus onuſta poculis: quæ plærunq; fulgen
tes interſtinxerant gemmæ. Ingens omnia luxus repleuerat. Menſæ dapibus luxu-
riabant, crateris vario potionis genere redundantibus. Nec meri ſimplex vſus ex-
tabat: quū petiti late ſucci vario nectar ſapore cōficerent. Sapidioribus lances epu-
lis renidebant: quos maxime venatica referſerat præda. Sed ne domeſticæ quidem
carnis obſonia deerant. Parcius domeſticis, q̃ conuenis bibendi ſtudium erat. Hos
enim ſecuritas incitabat ad crapulam: illis inſidiarum cōmentum ebrietatis illece-
bram dempſerat. Dani igitur (vt patriæ pace loquar) ſiccandis certatim calicibus
aſſueti, ingenti ſe onerauere vino. Quos Britanni potos admodum conſpicati, con
uiuio furtim elabi cœperunt: relictiſq; intra aulam cōuiuis, ſummis cōniti viribus
valuas regiæ admotis obicibus, variiſq; impedimentorū generibus, obſerare. Dein
de tectis ignem inferre orſi. At Dani q intra ædem clauſi continebantur incendio
pullulante pulſatis neq̃cq̃ foribus ab egreſſu prohibiti, ipm mox adorti pariētē/eru
ptionis facultatem petebant. Quem Angli validiore Danorum impulſu labefacta-
ri cernentes, mutuis obniti viribus/molibuſq; extrinſecus applicatis, nutabundam
fulcire congeriem inſtiterunt: quo minus conuulſus paries clauſis exitum aperiret.
Qui tandem robuſtiori Danorum manui cedens: quorum quo periculum maius/
hoc validior conatꝰ extabat, facilē pſſis eruptionē contribuit. Tum Frotho claſſicū
ſuccinere iubet, quo manū in inſidiis conſtitutam accerſiret. Quę litui ſono clangē
tis excita/dolum in auctores retorſit, Britannorum rege extremæ cladi cum innu-
meris ſuorum copiis tradito. Quo facto geminum Frothoni beneficium præbuit:
quum et ſaluti ſociis/et hoſtibus exitio fuerit. Interea Hiberni, crebreſcēte Danicæ
fortitudinis fama, perculſi: quo difficiliorem partium ſuarum irruptionem præſta
rent, ferreos terræ murices inſtrauerunt: quibus littorum vetaretur acceſſus. Vti
tur aūt Hibernorum gens leui et parabili armatura. Nouaculis comam extenuat:
totum occipitii crinem abradit: ne fugiens capillitio teneatur. Cæterum telorū cu
ſpides obuertit inſtantibus/mucronūq; acumina inſequentibus de induſtria oppo
nere aſſolet: ac plærunq; poſt tergum lanceas iaculari/doctior fuga ſuperare, q̃ bel-
lo. Quo fit vt quum victoriam tibi ceſſiſſe putes, diſcrimen immineat. Tam inſidio
ſam hoſtiū fugā Frotho conſideratius q̃ cupidius inſectatus, ducē gentis Keruillū
acie fudit. Cuiꝰ ſupſtes frater, depoſita rebellādi fidutia, patriā dedidit regi. Capti
uā rex prædā militi diſptiuit: vti ſe totiꝰ auaritiæ exptē/et a nimia rerū cupiditate
auerſum/ſolius gl'iæ lucrū appetere teſtaret̄. Itaq; poſt Britānicos triūphos/Hiber
naſq; manubias in Daniā reditū eſt: anniſq; tricenis ab omni bellorū negotio tempe
ratū ē. Quo tpe cūctis pene terris eximia fortitudinis laude Danicū nomē īclaruit

Nota dolū Anglorum

Anglorum quarta a Danis ſubactio.

Hibernorū aſtus.

Hibernorū ſubactio.

Gloria Danorum.

Pax tricenis annis.

Volens itaq; Frotho fulgorem imperii ſui perpetuo firmitatis habitu prorogare/ primū aduerſum furta ac latrocinia tāq̃ familiaria mala ac domeſticas peſtes ſeueritatē ſuam diſtringere curæ habuit: q̄bus vacuefactæ gētes trāquilliorē vitæ vſū appr̄henderēt: ne ꝓpagatæ pacis inceſſus vllo malignitatis obſtaculo læderet. Prouidit quoq; ne ceſſante hoſte ciuilis patriā lues exederet: aut poſt exterā pacem domeſtica graſſaretur improbitas. Deniq; in Iutia tanq̃ in capite regni ſui magni ponderis aureā armillā triuiis affigi curauit/ edictæ a ſe innocētiæ experimentū tā inſignis prædæ documēto daturus. Cuius irritamentū q̄q̃ improbas laceſſeret mētes ac ſiniſtra ſollicitaret ingenia, ſupabat tamē indubitatus ꝑiculi metus. Tāta ſiq̄dē Frothonianæ maieſtatis auctoritas erat: vt etiā aurū rapinæ expoſitū ꝑinde ac firmioribus clauſtris obſitū tueretur. Cuius rei nouitas ingentē auctori claritatē cōciuit. Qui quū patratis late cædibus inſignes vbiq; victorias edidiſſet, otiū oībus erogare cōſtituit: vt pacis iocūditas belloꝝ atrocitati ſuccederet: et cladis finis ſalutis initiū foret. Sed et oīm opes ob hoc maxīe edicti munimēto vallādas curauit: ne domi raptorē inuenirēt, q̄ foris hoſtibus caruiſſent. Per idē tp̄s publicę ſalutis auctor mūdum petendo ſeruādoꝝ mortalium grā mortalitatis habitū amplecti ſuſtinuit: cū iā terræ ſopitis bellorū incēdiis sereniſſimo trāquillitatis otio fruerent̄. Creditū eſt tā ꝓfuſę pacis amplitudinē vbiq; æqualē/ nec vllis orbis ꝑtibus interruptā/ nō adeo terreno prīcipatui, q̄ diuino ortui famulatā fuiſſe: cælituſq; geſtū: vt inuſitatū tp̄is beneficiū p̄ñtem tp̄m teſtaretur auctorē. Inter hæc matrona q̄dā magicæ rei perita plus ſpei in arte ſua, q̄ metus in regis ſæuitia reponens/ filium petēdę furtim prędæ cupiditate ſollicitat/ impunitatē ꝑmittēs: q̄ Frotho fato ꝓpemodū cōfinis extaret occiduo corꝑe ægras ſenilis animæ reliquias trahēs. Quo materno hortatui ꝑiculi magnitudinē opponēte, meli⁹ eū ſꝑare iubet/ aut maritimā bouē fœtū editurā / aut aliū quēpiā caſum vltioni repugnaturū affirmās. Qua voce ſolutū metu filiū hortamēto obſequi coegit. Quo facto Frotho ꝑinde ac cōtumelia laceſſitus ad diripiendos matronæ penates maxīo impetu/ ſtudioq; cōtēdit, p̄miſſis q̄ eā cū liberis cōprænhenſam adducerēt. Q̄d præſciens fœmina, ludificatis præſtigio hoſtibus, fœmineā ſpeciē eq̄na ꝑmutandā curauit. Accedēte vero Frothone/ maritimæ bouis figuram cōplexa, paſtū in littore vagabūda petere videbat̄. filios quoq; tanq̃ minores corꝑe vitulos adūbrabat. Cuius mōſtri rex admiratione captus, circuiri ip̄os/ reditūq; eis ad vndas negari iubet. Deniq; vehiculo, quo ob annoſi corꝑis inualitudinē vtebat̄ excedēs/ humi mirabūdus cōſedit. At mater, quæ maioris belluæ ſpeciē ſumpſerat, prætento cornu regē adorta, alterū eius latus cōfodit. Quo vulnere exanimatus indebitū tantæ maieſtati exitū habuit. Cuius mortē milites vltione ꝓſequi geſtiētes/ petita iaculis portenta cōfigūt. Quibus interemptis aīaduertunt humana cadauera ferinis capitibus prædita. Ea res maxime præſtigiū detexit. Hic Frothonis toto orbe clariſſimi regis exceſſus fuit. Huius egeſtis viſceribus ſallitū corpus triennio ꝓceres aſſeruandū curabāt/ ꝓuinciarū defectionē vulgato regis exitu formidantes: mortēq; eius ob hoc maxime clam exteris eſſe cupiētes: vt vitę ſiīatione ꝓpagati iā pridem imperii terminos tuerentur: priſtinaq; ducis auctoritate ſubnixi, conſuetam a ſubiectis penſionem elicerent. Deportabatur itaq; ab eis exanimum corpus vt iam non funebri lecto: ſed regali vehiculo geſtari videretur: tanq̃ inualido ſeni: nec ſatis virium compoti id muneris a milite deberetur. Tantum magnificentiæ etiā extincto ab amicis tributū eſt. At vbi putidos artus extrema corripuit ſanies,

Leges vltimæ Frothonis.

Aurū rurſum a Frothone expoſitum.

Natiuitas Chriſti.

Anno 42 Augusti.

Veneficæ fraus.

De morte Frothonis.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nec tabes reprimi poterat: ſecus Vveram Sialandiæ pontem regio funere tumulauere corpus/affirmantes Frothonem eo loci mortis ac buſti copiam exoptaſſe: vbi regni eius præſtantiſſima haberetur prouincia.

Frothonis ſepulcrum

Explicitus eſt Liber Quintus.

Incipit Sextus.

Defuncto Frothone, Dani Fridleuum: q apud Ruſciam educabaſ, falſo extinctũ rati: quum iam regnũ hæredis inopia claudicare/nec in regia gente cõtinuari poſſe videretur: hunc ſceptro digniſſimũ arbitrati ſunt: q illuſtrãdi Frothonis gratia recẽti eius tumulo plenum laudis carmẽ affigeret, famãq; extincti regis ſpecioſo poſteris titulo commendaret. Tunc qdem Hiarnus Danicæ admodũ poeſis peritus: vt claritatem viri inſigni dictorũ monumento proſequeretur/præmii magnitudine concitatus, more ſuo barbarum condidit metrum. Cuius intellectum quatuor verſiculis editum in hæc verba tranſcripſi.

Frothonem Dani, quem longum viuere vellent
Per ſua defunctum rura tulere diu.
Principis hoc ſummi tumulatum ceſpite corpus:
Aethere ſub liquido nuda recondit humus.

Hiarni carmen.

Quo carmine edito auctorem Dani diademate munerati ſunt. Ita ab eis epitaphiũ regno repenſum, imperiiq; pondus paucarum literarum contextui donatum eſt. Adeo exili impendio ingens præmium ſtetit. Eximium exigui poematis precium famam quoq; Cæſarianæ retributionis exceſſit. Diuus ſiquidem Iulius victoriarũ ſuarum toto orbe editarum ſcriptorem/illuſtratoremq; municipio donare contentus extitit. Nunc vero ruſticano regnum prodiga plæbis humanitas erogauit. Sed ne Africanus quidem in rependendis operum ſuorum monumentis/munificentia Danos æquauit. Illic enim elucubrati voluminis merces auro ſimplici ſtetit. Hic agreſti ſceptrum incõdita verſuum paucitas miniſtrauit. Eodem tempore Ericus qui Suethiæ præfecturã gerebat morbo exanimatus eſt. Cuius filius Haldanus paterna procuratione functus, quũ. xii. fratrum Noruagiæ oriũdorum crebris congreſſibus terreretur/nec oppreſſioni vindicta ſuppeteret, ſpe capeſſendæ opis Fridleui tunc Ruſciæ cõſiſtentis copiã profugio petiuit. Quem ſupplici vultu aggreſſ⁹, ſeq; ab externo hoſte confractum ac contuſum deplorans, triſtem iniuriarum querimoniam afferebat. Per quẽ Fridleuus accepto paternæ mortis nuntio, ſupplicem auxiliis ꝓſecutus: Noruagiam armis inſtructus accedit. Quo tempore prędicti fratres deficientibus a ſe ſociis, intra inſulam rapidiſſimo ambitam fluuio præaltum moliti vallum terreſtrem in plano munitionem extenderãt: cuius receptaculo freti, crebra vicinos irruptione laceſſerant. Excedentes eñ inſula, continentẽ extructo ponte petere conſueuerant. Quem portæ munitionis annexum ita quodã funiculorum regimine moderari ſolebant: vt quaſi volubili aliquo cardine circũuectus, modo trans flumẽ iter ſterneret: modo occulto reſtiũ ductu ſupne retractus ianuæ de-

Hiarnus rex. xli. XXXI

De Iulio Cæſare.

Erici mors

Haldanus Erico ſucceſſit.

ſeruiret. Fuere autem iuuenes hi acres animis: robuſti iuuenta: præſtabiles habitu
corporis: gigãtęis clari triumphis: tropheis gentiũ celebres: ſpoliis locupletes. Quo
rundã vero ex ipſis nomia (nã cætera vetuſtas abſtulit) ſubnotaui: Gerbiorn/Gun
De equo Biornonis. biorn/Armbiorn/Stenbiorn/Eſbiorn/Thorbiorn/et Biorn. Hic equũ habuiſſe tra-
ditur pręſtantẽ corpe/præpetẽ velocitate, adeo: vt cęteris amnem traiicere nequeũ
tibus, hic ſolus obſtrepentem indefeſſus verticẽ ſuparet. Cuius aquæ lapſus tam in
cito ac præcipiti volumine defertur: vt animalia nandi vigore defecta plærũq; peſ
ſundare ſoleat. Ex ſũmis eñ mõtiũ cacuminibus manãs, dũ p cliuoꝝ ꝑrupta ſaxis ex
ceptus eliditur, in ꝓfunda vallium multiplicato aquarum ſtrepitu, cadit: verũ con
tinuo ſaxorũ obſtaculo repercuſſus, celeritatem impetus eadem ſemp æquabilitate
cõſeruat. Itaq; toto aluei tractu vndis vniformiter turbidatis, ſpumeus vbiq; can-
dor exuberat. At vbi ſcopulorum anguſtiis euolutus laxius ſtagnãdo diffunditur,
ex obiecta rupe inſulam fingit. Præruptũ hincinde iugum eminet/ variis arborũ ge
neribus frequens: quarũ obiectus amnem eminus ꝑuideri nõ ſinat. Præterea Bior-
De cane Biornonis. noni inuſitatæ ferocitatis canis extabat: horrendæ qdem acerbitatis bellua/atq; hu
mano cõuictui formidoloſa: quæ ſæpius biſſenos ſola viros oppreſſerit. Sed qm̃ tra
dita magis q̃ cognita referunt̃, fidem arbiter penſet. Hæc ſiqdem, vt accepi, delitia-
rum quondã loco habita, Offoti gigantis inter paſcua tuebat̃ armentum. At iuue-
nes latrocinio viciniam inceſſere ſoliti, magnas ſæpe ſtrages edebant: populari pe-
nates: armenta ſternere: diripere oĩa: ingentem agere prædã: ſpoliatas rebus ædes
exurere: mares paſſim cum fœminis obtruncare/ꝓbitatis loco curatum eſt. Quorũ
improuidam Fridleuus irruptionẽ excipiens, om̃es ad monimentũ refugos egit,
occupato eximiarũ viriũ equo: quem præceps metu ſeſſor maturandæ fugæ gratia
citra amnem relictum, pontẽ ſecum traiiere nõ audebat. Deinde ſiqs fratrum illoꝝ
Nota. quempiã interemiſſet, interfecti corpus auro ſe repenſurũ edixit. Qua ſpe quidam
regiorum pugilum incitati: nec tam auaritiæ q̃ virtutis ardore correpti, conuento
tacite Fridleuo operam ſe facinori daturos ꝓmittunt/ſalutem admodũ deuouẽtes
ni trũca prædonũ capita retuliſſent. Quorũ Fridleuus virtute & ꝓmiſſione lauda-
Fridleui aſtus. ta, arbitris expectare iuſſis ſolo contentus comite, noctu fluuium petit. Ne eñ alie-
nis q̃ propriis viribus inſtructior videretur, auxilium virtute præcurrere ſtatuit.
Poſt hæc comitem crebro contuſum ſilice exanimauit, iniecitq; exangue vndis cor
pus: cui etiam detractum ſibi cultum applicuit/eiuſdem exuuias mutuatus: vt in-
tuito cadauere, periclitationis regiæ ſpecies daretur. Iumentum quoq; quod eũ ve
xerat elicito de induſtria cruore/conſperſit: eodẽ caſtra repetente necis ſuæ fidẽ fa-
cturus. Deinde calcaribus ſubditis mediis equum verticibus adegit: eoq; ſuperato
amne delapſus, prætentũ munimento vallum p ſubiectas aggeri ſcalas tranſcende-
re conabatur. At vbi ſuperne euectus propugnacula manu cõplecti poterat, illato
tacite pede ędẽ quã cõmeſſabundi prædones inſederant: ignaris vigilibus leui/ſuſpẽ
ſoq; veſtigio petit. Cuius conclaue nactus ſub imminente foribus teſtudine cõſiſte-
bat. Iuuenes ſiquidem a munimenti firmitate profecta ſecuritas ad crapulam ꝓuo-
cabat: arbitrantes incitatiſſimi lapſus fluuiũ inacceſſum feciſſe præſidium: qui nec
nando traiici, nec ratibus ſuperari poſſe videretur. Neq; enim vlla amnis pars per-
uiam vadi copiã dabat. Tum Biorno conuiuali hilaritate ſuffuſus: egreſſam vndis
Biornonis ſomnium. belluam: per quietẽ ſibi conſpectã affirmat: quæ triſtes ore flammas egerens: conti-
nenti cuncta incendio daret. Quamobrẽ indagandã inſulæ latebram eſſe: adeo nec

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

locorum habitui confidendũ vt nimia ſecuritatis præſumptione extrema incautis
pernicies afferatur. Nihil enim ita ſitu munitũ eſſe, cui ſi humana deſit opera ſim-
plex naturæ tutela ſufficiat. Præterea ſummopere cauendũ ne ſomni ſui denuntia-
tionem triſtior cladis euentus excipiat. Igitur omnes munimentis egreſſi, totiuſq;
inſulę ambitũ curioſius ſpeculati: reperto caballo: Fridleuũ fluuialibus aquis obru-
tum coniectabant. Equum vero præcipitato ſeſſore tranſnaſſe rati perinde ac regię
mortis nuntiũ portis gratulanter excipiũt. At Biorno nocturnarũ adhuc imaginũ
memoria territus: excubiis vtendũ hortatur: ꝙ periculi ſuſpitionẽ nondũ tuto de-
poſituri viderentur. Ipſe deinde capiendę quietis gratia cubiculũ petit: viſionẽ mẽ-
te altius repoſitam habens. Inter hæc equus quẽ Fridleuus ob vulgandã interitus
ſui fidem intercutis tantũ cruoris effuſione reſperſerat: militũ eius caſtra maculo-
ſus irrupit. Qui illico amnẽ petentes repertũ ſerui cadauer: regiũ exiſtimauere cor
pus: qđ nitida veſte cultũ ſtridulus ripę vortex adegerat. Quorũ maxime errorem
conuerberati corporis turgor adiuuit cum lacerata, contuſaq; ſilicibus cutis infor
mes oris notas exangui pallore confun deret. Huius rei indignatione permoti pugi
les, qui Fridleuo nuper delendorũ prædonũ curam ſpoponderant, præruptũ aquæ
periculũ accedebant: ne promiſſionis gloriã timidiore voti negligentia reſpergere
viderentur. Quorũ cæteri fidutiã imitati: pari cupidine fluuiũ petũt ni regem vl-
ciſcerentur extrema paſſuri. Quibus viſis Fridleuus pontẽ cõtinenti cõmittere pro-
perauit: receptiſq; pugilibus: prima vigiles irruptione proſternit. Reſiduos quoq;
conſequẽter adortus Biornone excepto ferro conſumpſit. Quẽ impenſiori curatio-
ne e vulneribus recreatũ ſub ſacrę obteſtationis pignore collegam adciuit: operaq;
eius vti q̃ exitio gloriari ſatius duxit. Indignum quoq; aſſerebat tantæ fortitudinis
florẽ prima pubertate decerptũ intẽpeſtiua nimis clade cõſumi. Dani vero Fridle-
uũ aduẽtantem experti cuius iampridẽ obitũ falſo didicerant nuntio, miſſis qui eũ
accerſerent: Hiarnonẽ regno cedere iubent: ꝙ ipm̃ precario, ac perfunctorie gerere
videretur. Qui tãto honore defungi non paſſus/ſpiritum pro gloria erogare: q̃ in
obſcuram vulgi ſortẽ concedere præoptauit. Quamobrẽ ne regiis honoribus exu-
tus priſtinũ fortunæ habitũ recipere cogeretur: præſentem armis tueri conſtituit.
Itaq; diuidua regio præruptis conſternationis motibus agebatur. Alii ſiquidem ab
Hiarnonis partibus ſtabant. Alii Fridleui titulis ob egregia Frothonis merita aſti
pulati ſunt: hærebatq; vulgi diſcors ſuffragiũ: his præſentiũ habitum: illis præteri
torum memoriã venerantibus. præponderauit tamen Frothonianæ recordationis
intuitus, eiuſq; ſuauitas maiorem Fridleuo fauoris partẽ conciliauit. Plærіq; enim
quibus altior ſenſus extabat ruſticæ conditionis hominẽ q̃q̃ ad inſperatũ rerũ cul-
men præter generis ius ſolo fortunæ beneficio perueniſſet: regno ſubmouendũ cen
ſebant: ne verum honoris hæredem adulterinus poſſeſſor elideret. Fridleuus vero
Danorum legatos redire iubet: Hiarnonem: aut regnũ deponere: aut acie ſecum
confligere rogaturos. At Hiarno lucis auiditatem honori anteferre: ſalutemq; glo
riæ diſpendio quærere morte triſtius ratus: dum bello Fridleuũ excipit: in Iutiam
obtritus aufugit: victoreq; denuo reparata manu aggreſſus, hauſtis ferro ſociis, fu
gam abſq; comite habuit. quã inſula, vocabulum ex eius nuncupatione ſortita, te-
ſtatur. Igitur humiliorem animo fortunã expertus cum ſe gemina ſtrage omnibus
propemodum copiis exutũ videret: traiecto in dolum ſtudio, obſcurato oris habi-
tu, Fridleuum accedit: ipſum quęſitis per familiaritatem inſidiis necaturus. A quo

Biorno in ſocietatem adcitus.

Hiarno regno cedere cogitur.

Fridleuus XXXII Rex.

Hiarnonis fraus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſuſceptus aliquādiu ſeruitii ſimulatione propoſitū occultabat. Siquidē decoquendi ſalis opificem profeſſus inter ſordidioris miniſterii famulos ignobilia exequebatur officia. Cibi quoqꝫ capiendi tēpore diſcubitu vltimus exiſtere ſolebat. Præterea bal neis abſtinebat: ne nudato corpore crebris vulnerū veſtigiis proderetur. Quo rex abſoluēdæ ſuſpitionis gratia lauari compulſo: vt hoſtem ex cicatricibus cognouit: age (inquit) improbiſſime latro qualiter in me cōſulturus fores: ſi interficiēdi tui cupidū liquido comperiſſes. Ad hæc ſtupefactus Hiarno ex prouocatione te ait deprehenſum aggrederer: quo maiore demendæ criminationis copia potireris. Quē

Hiarnonis exitus.

mox Fridleuus ſententiæ ſuæ exemplo: prouocatū oppreſſit: tumulo cadauer obruens interfecti vocabulū referente. Qui poſtmodū a ſuis propagandæ ſobolis gratia: coniugio ſibi conſulere monitus: cælibē præſtare vitā: paterno contendebat exēplo. ꝙ Frothoni coniugis petulātia: graue probrū affixerit. Ad vltimū perſeuerantiſſimis omniū precibus victus: per legatos aggreſſus eſt Noruagiæ regis Amūdi filiā

De Frøcone legato. Prodigiū.

poſtulare. Quorū vnus Frøco nomine fluctibus inter nauigandū abſumptus: inuſitatū moriens prodigiū dedit. Quippe vbi illū cōfluus vndarū æſtus implicuit: ſanguis medio enatus gurgite: ita totā ponti faciē peregrino quodā rubore perfudit: vt ſpumeum paulo ante pelagus procelliſqꝫ albidum, mox puniceis fluctibus intumeſcens: alienū a natura ſua colorem induere videretur. Amundus vero regię petitionis inexorabiliter vota fruſtratus: legatis indecentius habitis tyrānidem Frothonis olim Noruagiæ grauius imminentē cauſam ſpernendæ legationis aſſeruit. Frogertha vero (filia hæc Amundi erat) nō modo Fridleui genus intuita: ſed etiā factorū claritudinem venerata: cōuitio patrē inſequi cœpit: ꝙ generū habere ſpreuiſſet: cuius conſummata nobilitas nec virtute deficeret, nec ſanguine claudicaret. Adiecit quoqꝫ ꝓdigialē illā maris faciē vndis repēte in ſanguinē verſis. Quid aliud q̃ Noruagicæ cladis interpretē: Danicæ vero victoriæ liquidum extitiſſe portētū? Quā cū Fridleuus iteratæ legationis officio poſtularet: perſeuerātia repulſam vincere cupiēs: indignatus Amundus: rē a ſe ſemel negatā pertinacius flagitari: raptis ad necē legatis improbi petitoris ſtudio crudelius obuiādū curauit. Cuius iniuriæ Fridleuus famā expertus: Haldano ac Biornone adcitis: Noruagiā nauigatione cōplectitur. Contra/ Amundus patrio inſtructus præſidio: obuiā exerit claſſem Frøcaſund appellant ſinū in quem claſſis vtraqꝫ coierat: vbi Fridleuus noctu ſpeculādi gratia caſtris egreſſus: cū inuſitatū quendā icti aeris ſonū cominus percepiſſet: fixo gradu ſuſpiciens triū olorū ſuperne clangentiū hoc aure carmen excepit.

Dum mare verrit Hythin rabidoſqꝫ interſecat æſtus.
Auro verna bibit: & lactea pocla ligurit.
Optima conditio ſerui cui rege creatus
Obſequitur: temere mutatis ſortibus hæres.

Deniqꝫ poſt ipſas alituū voces lapſum ab alto cingulū literas carminis interpretes præferebat. Regis quippe Thialamarchiæ filium: puerili̇ter obludētem: gigas Hythin nomine vſitatum mortalium habitum mutuatus abduxerat. eoqꝫ vſus remige cimba in proximū littus traiecta Fridleuū tunc forte ſpeculationis officio fungentem nauigio præteribat. Quem rex captiui adoleſcentis opera vti non paſſus: præda raptorem exuere geſtiebat. Aduerſum quem adoleſcens primū acriori inuectionis genere vtendum eſſe præmonuit: facilius oppugnādum promittens: dum ante cynico fuiſſet carmine laceſſitus. Tunc Fridleuus ſic orſus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Cum ſis gigas tricorpor inuictiſſimus:
Tuoq; cœlum pene exæques vertice:
Cur hoc ridendus enſis fœmen obligat?
Latuſq; grande curta cingit framea?
Quid forte munis pectus enſe debili?
Habituſq; corporalis inſtar negligis?
Sicæ breuis paruo fretus geſtamine?
Iam iam tuum fruſtrabor audax impetum
Ferro retuſo molientem prælia
Meticuloſa cum ſis ipſe belua:
Moleſq; digno deſtituta robore
Vmbræ fugacis more præceps tolleris
Spectabili claroq; nactus corpore
Imbelle pectus & pauore lubricum
Membriſq; ſumme diſſidentem ſpiritum.
Ex hoc tuæ compago nutat fabricæ.
Cum forma fœlix ſtrage mentis claudicet
Suiſq; ſit natura diſcor partibus.
Te laudis ex hoc munus omne deſeret:
Nec fortium clarus loco cenſeberis:
Obſcura computandus inter agmina.

Quo dicto gigātē pede manuq; curtatū liberato captiuo coegit in fugā. Cui9 conſequēter ꝓmōtoriū petēs, egeſtā antro pecuniā aſportauit. Quib9 ſpoliis ouās erepti q; adoleſcētis in traiiciēdo mari nauigatiōe vſus, hoc alacri carmē voce ſubtexuit.

Sanguine ſuffuſos enſes ferruinq; cruore
Puniceum rapidi verſauimus in nece monſtri
Dum te Noruagicæ cladis moderator Anunde
Excipit alta quies: quem cum ſine lumine mentis
Nox ignara premat: virtus dilapſa fefellit.
At nos defunctum membris, opibuſq; gigantem,
Contudimus: vaſtiq; chaos penetrauimus antri.
Illic congeſtum raptu, violauimus aurum.
Et iam fluctiuagum tunſis euerrimus æquor
Confertamq; ratem ſpoliis ad littus ouantes
Remigio reduces agimus: percurrimus vndas
Permenſore maris carabo: fulcemus alacres
Hoc pelagus: ne nos hoſti lux obuia prodat.
Ergo leues, totoq; manus conamine niſi
Rimemur mare: caſtra prius, claſſemq; petentes
Q̃ roſeum liquidis titan caput exerat vndis.
Vt cum rem rumor vulgauerit atq; Frogertha
Nouerit egregio partam conamine prædam
Blandior in noſtrum moueat præcordia votum.

Die poſtera Fridleuo aduerſus Anundū magno copiarū concurſu cruentum incidit bellum: qđ partim terreſtri, partim maritimo certamine gerebatur. Nam & in

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

campis acies explicabantur: & claſſi nihilominus bellator inceſſerat. Cūq; res plu-
rimo ſanguinis impēdio gereretur: Biorno demū inclinata ſuorū acie ſolutum ne-
xibus Moloſſum cōcitauit in hoſtē: quā ferro obtinere nō poterat: canino morſu vi-
ctoriā adepturus. Quæ res aduerſariis probroſam ꝑperit ſtragē cū fortiū phalanx
mordicus laceſſita ꝓfugeret: Quorū fuga triſtior an turpior fuerit: neſcias. Erubeſ-
cēdus ſiqdē Normānorū exercitus erat: quē hoſtis opē a bellua mutuatus obtriuit:
nec fraudi Fridleuo fuit labētē militū virtutē canino reparare p̄ſidio. Occidit hoc

Anundi exitus.

bello Anūdus cui⁹ aſſecla Auo cognomēto ſagittarius: Fridleuū ad ſecū dimicādū
hortatus: a Biornone ſequeſtris ordinis viro regē cū plæbeio cōgredi ꝓhibēte laceſ-

Auo ſagittarius ꝓuocat regem.

ſitur. Cūq; Biorno ſinuato arcu neruo ſagittam aptaret: ſubito emiſſum ab Auone
ſpiculū cordis ſumma trāſfixit. Cuius altera mox ſagitta comes mediis digitorū cō-
cluſis impacta ſucceſſit. His tertia ſupueniēs: in applicatā neruo ſagittā icidit. Auo
quippe prōptiſſima ſagittādi opa eminus vtēs: de induſtria geſtamē tātū hoſtis of-
fenderat: vt idē in ipm ſibi licere demōſtrās: pugilē a ꝓpoſito reuocaret. Biorno ve-
ro nihil ob hoc animi minuēs: ſpreto corporis ꝑiculo cōſtāti mēte & vultu: diſcri-
men iniit: ita vt nec Auonis qcq̄ ingenio deferre: neq; ex cōſueta aliqd fortitudine
deponere videret̄. Itaq; nulla ex pte ꝓpoſito deturbatus: intrepidus duello ſe credi-
dit. Quo cū vterq; ſautius exceſſiſſet: aliud itē apud Addarnes mutua laudis æmu-
latione geſſerūt. Interfecto Anūdo: Fridleuus acerrimo hoſte liberat⁹, ſummūq; &
ſecurū ociū nactus: ferociſſimū ingeniū ſuū voluptati cedere coegit: traiectoq; i ve-
nerē ſtudio: claſſem inſtaurat: negatas olim nuptias petiturus. Deniq; nauigationē

Grubbus filiā Fridleuo deſpondet.

ingreſſus cū defecta vētis claſſe: vicos alimēta petiturus irrūperet: A Grubbo quo-
dā hoſpitaliter habitus: tādēq; filiæ eius cōnubio potitus: Olauū vocabulo filiū p-
creauit. Interiecto quoq; tēpore Frøgerthā adeptus, dū patriā parū ꝓſpera nauiga-
tione repeteret, ignotę inſulæ littoribus appulſus: theſaurū humi cōcluſum effode-

De dracone.

re, cuſtodēq; eius draconē vitandi veneni gratia bouino tergore tectus appetere cu-
iuſdā per quietē cōſpecti monitū ꝓdocet̄. Intentūq; ſcuto coriū venenatis dentium
morſibus obiectare p̄cipit̄. Igit̄ experiēdæ viſionis cauſa anguē vndis emergētē ad-
ortus: diu in ſquameū latus irrita tela cōiecit. Quippe ſpiculorū ipulſum cruſtrata
corporis duricies fruſtrabat̄. Ipſe vero coluber crebras admodū ſpiras agitās orbi-
culato caudę flexu tactas obiter arbores ſtirpit⁹ euertebat. Cæterū crebro corporis
tractu cauata ad ſolidū humo p̄ruptū hinc inde latus effecerat: vt qbuſdā in locis
aduerſos colles media valle ſequeſtrari cōſpicim⁹. Igit̄ Fridleuus iuicta belluæ ſup-
ma cōſiderās: ima gladio tētat: pfoſſaq; inguinis parte ſaniē palpitātis elicuit. Qua
extincta pecuniā Hypogęo erutā nauigiis deportādā curauit. Euoluto anno: Bior-

Biornonis Auoniſq; cōciliatio.

nonē atq; Auonē ſæpius ex ꝓuocatione cōgreſſos: maxima cura in gratiā reduxit:
amicitiiſq; odia mutare cōpulit: qbus etiā filiū Olauū tres annos natū nutricandū
cōceſſit. Pellicē vero Iurithā, eandēq; Olaui matrē recepto in cōmilitiū Auoni ma-

Olaui educatio.

trimonio copulauit: æquiori animo repudiū laturā exiſtimās: ſi tāto pugile marita
ta ꝑ regio: ſtrenuū ſortiret̄ amplexū. Mos erat antiquis ſup futuris liberorū euēti-

De tribus Parcis.

bus Parcarū oracula cōſultare. Quo ritu Fridleuus Olaui filii fortunā explorat⁹,
nuncupatis ſolēniter votis: deorū ædes precabūdus accedit: vbi introſpecto ſacello
ternas ſedes totidē nymphis occupari cognoſcit. Quarū prima indulgentioris ani-

Olaui deæ tres fatales.

mi liberalem puero formā, vberēq; humani fauoris copiā erogabat. Eidem ſecunda
beneficii loco liberalitatis excellentiā cōdonauit. Tertia vero proteruioris ingenii

inuidentioriſq; ſtudii fœmina ſororum indulgentiorē aſpernata cōſenſum: ideoq;
earū donis officere cupiens: futuris pueri moribus parſimoniæ crimen affixit. Ita
aliarū beneficiis triſtioris fortunæ veneno corruptis: accidit: vt Olauo pro gemina Olauus
munerū ratione permixta liberalitati parcitas tribueret cognomentū. Quo euenit parcus.
vt prioris indulgentiæ ſuauitatē inſerta beneficio nota cōfunderet. Cūq; regreſſus
Noruagia Fridleuus iter per Suetiā haberet: vltro legati partibus aſſumptis cælibi
adhuc Haldano Hythini filiam: quā monſtro quodā exemerat: impetrauit. Interea
coniunx eius Frogertha Frothonē enixa eſt: ab eximia mutuātem largitate cogno-
men. Itaq; Frotho ob auitæ felicitatis memoriā quā ſuo nomine referebat, ab incu- De quarto
nabulis, primiſq; infantię rudimētis adeo cūctis charus euaſit: vt ne humi quidē in- Frothone
cedere: aut cōſiſtere toleratus: ſinu iugiter atq; oſculis foueretur. Ita nō vni modo cognomēto
pædagogo addictus: ſed quaſi cōmunis omniū alūn9 extabat. Defuncto vero patre Largo. XXXIII.
cū duodecimū ætatis annū ageret: Saxoniæ regulos Suertingū, & Haneuū impiū
detractātes: ac palā rebellare cōniſos: acie ſuꝑauit: deuictiſq; gētib9 ſeruitutis noīe Subactō. vi.
pēdēdi ꝓ capite nūmi mulctā inflixit. Adeo nāq; liberalis extitit, vt recēti largitatis Theutoni-
cōſuetudine priſca militiæ ſtipēdia duplicaret: neq; eñ ſe Tyrānorū more cōībus corum. Año Chri 87
vitiorū illecebris obiiciebat: ſed qcqd honeſtati ꝓximū ꝓuidebat, ardēter appetere: Eodē tpe Domitianus Ro. Imper.
opes in ꝓpatulo habere: cæteros largiēdo ꝑcurrere: omnes hūanitatis officiis ante- Fusco duce Danubium traiecit
uenire: & qđ difficillimū eſt: virtute inuidiā vincere cōtēdebat. Cui9 rei gratia bre exercitum aduersus Dorpaneum
ui tātā apud oēs claritatē cōtraxit: vt adoleſcētulus nō modo fama maiorū titulos Gottorum siue Dacorum regē
exæquaret: ſed etiā vetuſtiſſima regū monimēta trāſcēderet. Iiſdē tēporib9 Starca duxit. Gotti Romanos vice-
therus qdā Storuerki fili9 periclitatis naufragio ſociis: ſol9 vi aut fortuna delapſus runt, occiso Fusco castra spoli-
ob incredibilē corporis animiq; ꝑſtātiā hoſpes a Frothone colligit. Cui9 cū aliquā- auerunt. Iornand. de reb9 Geticis.
diu cōtubernalē egiſſet: indies cultius, ac decētius habit9, tādē ſpecioſo donat9 naui Eutropius Lib. 9.
gio maritimas excubias ꝓcurādo piraticū mun9 agitare ꝑcipit. Siqdē excellētius Initiū Starcatheri pugilis.
humano habitu corpus a natura ſortitus: ita id animi magnitudine æquabat: vt
nulli mortaliū virtute cedere putaret. Cuius tam late patēs claritas fuit: vt adhuc
quoq; celeberrima factorū eius, ac noīs opinio ꝑſeueret. Neq; eñ ſolū apud noſtros
egregiis operū titulis choruſcabat: verū etiā apud omnes Sueonū Saxonūq; ꝓuin-
cias ſpecioſiſſima ſibi monumēta pepererat. hūc in ea regione q̄ Suetiā ab oriēte cō-
plectit: quāq; nūc Eſtonū aliarūq; gētiū nūeroſa barbaries latis ſedib9 tenet: originē
duxiſſe memoriæ ꝓditū cōſtat. Fabuloſa autē & vulgaris opinio q̄dā ſuꝑ ipſius or
tu rationi incōſentanea, atq; a veri fide penitus aliena cōfinxit. Tradunt eñ qdā ꝙ Ortus Starcatheri.
a gigantibus editus mōſtruoſi generis habitū, inuſitata manuū numeroſitate pro-
diderit: aſſerūtq; Thor deum quatuor ex his effluentis naturæ vitio ꝓcreatas, eli-
ſis neruorū cōpagibus auulſiſſe: atq; ab integritate corporis prodigiales digitorū
eruiſſe cōplexus: ita vt duabus tātū relictis, corpus qđ ante in giganteæ grāditatis
ſtatū effluxerat: eiuſq; formā informi mēbrorū multitudine repſentabat: poſtmo-
dum meliore caſtigatum ſimulacro breuitatis humanæ modulo caperetur. Olim
enim qdā magicæ artis imbuti Thor videlicet & Othinus, aliiq; cōplures mirāda De diis.
pręſtigiorū machinatione callētes: obtētis ſimpliciū animis diuinitatis ſibi faſtigiū
arrogare cœperūt. Quippe Noruagiā, Suetiā, ac Daniā vaniſſimæ credulitatis la-
queis circūuentas ad cultus ſibi pēdēdi ſtudiū cōcitātes: ꝑcipuo ludificationis ſuæ
cōtagio reſperſerūt. Adeo nāq; fallaciæ eorū effectus ꝑcrebuit: vt in ipſis cęteri quā
dam numinū potentiam venerātes: eoſq; deos, vel deorum complices autumantes

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

veneficiorũ auctoribus ſolẽnia vota dependerent: & errori ſacrilego reſpectũ ſacris debitũ exhiberẽt. Quo euenit vt legitima feriarũ ſeries apud nos eorũdẽ nominibꝰ cẽſeatur: cũ ipſis Latinorũ veteres, ſiue a deorũ ſuorũ vocabulis, ſiue a ſepteno planetarũ numero nũcupationẽ ſingulatim adaptaſſe noſcãtur.

Dierum nomina.

Eos tamẽ qui a noſtris colebãtur nõ eſſe quos Romanorũ vetuſtiſſimi Iouẽ Mercuriũq; dixere: vel quibus Græcia latiũq; plenũ ſupſtitioſis obſequiũ exſoluerũt: ex ipſa liquido feriarũ appellatiõe colligit. Ea eñ ꝗ apud noſtros Thor, vel Othini dies dicit apud illos Iouis, vel Mercurii feria nũcupat.

Thor. Othinus.

Si ergo Thor Iouẽ, Othinũ Mercuriũ: iuxta deſignatæ interp̃tationis diſtinctionẽ accepimus: manẽte noſtrorũ aſſertione Iouẽ Mercurii filiũ extitiſſe cõuincitur: apud quos Thor Othino genitus: vulgari ſentẽtia ꝓhibet. Cũ ergo latini contrario opinionis tenore Mercuriũ Ioue editũ aſſeuerẽt: reſtat vt cõſtãte eorũ affirmatione Thor aliũ ꝗ Iouẽ, Othinũ quoq; Mercurio ſentiamꝰ extitiſſe diuerſum. Sũt ꝗ dicãt deos quos noſtri coluere: cũ iis quos Græcia vel latiũ celebrabat: ſolũ participaſſe vocabulũ: ſed iſtos tãꝗ maieſtate ſuppares ab illis cultũ cũ noĩe mutuatos fuiſſe. Et hæc ſup̃ Danicæ vetuſtatis numinibus diſſeruiſſe ſufficiat. Quę ideo pauliſper a me in cõmune deducta ſunt: vt legẽtibus liquidũ fiat: qbꝰ patria noſtra ritibus pagana ſupſtitione paruerit. Nũc ꝓpoſiti diuerticulũ repetã.

Starcatherus Wicarũ necat.

Tradũt veteres Starcatherũ cuius ſupra memini in Wicari Noruagiẽſiũ regis iugulo: deorũ fauori facinorũ ſuorũ principia dedicaſſe, cuius rei tenor tali quorũdã aſſertione cõtexit: volens quondã Othinus Wicarũ funeſto interire ſupplicio, cũ id aperte exequi nollet: Starcatherũ inuſitata prius grãditate cõſpicuũ: nõ ſolũ animi fortitudine, ſed etiã cõdendorũ carminũ peritia illuſtrauit: quo prõptiore eius op̃a ad p̃agendũ regis exitiũ vteret. Hanc quippe eũ dignationi ſuæ gratiã relaturũ ſperabat. Quẽ etiã ob hoc ternis ætatis humanæ curriculis donauit: vt in his totidẽ execrabiliũ operũ auctor euaderet. Adeo illi cõſequẽte flagitio vitæ tẽpora ꝓroganda cõſtituit. Qui mox Wicarũ adiens, inq; eius aliquãdiu cõtubernio diuerſatus: inſidias obſeqo texit. Tãdẽ piraticũ cũ eo opus ingredit. Cũq; quodã in loco diutina tẽpeſtatũ ſæuitia vexaret: ita vẽtis nauigationẽ fruſtrãtibus: vt maiorẽ anni p̃tẽ quieti tribuerẽt, deos hũano ſanguine ꝓpiciãdos duxerũt. Itaq; cõiectis in vrnã ſortibus: regiæ necis victimã depoſci contigit. Tũc Starcatherus facto ex viminibus laqueo regẽ ĩplicuit: pœnæ ſpeciẽ dũtaxat exiguo tẽporis momẽto daturũ. Sed nodi rigor ſuũ ius exequẽs: ſupremũ pẽdẽtis halitũ rapuit. Cui Starcatherus adhuc palpitãti ferro ſpiritus reliquias euulſit. Cũq; remediũ afferre deberet perfidiã detexit. neq; eñ illa mihi recẽſenda videtur opinio quæ viminũ molliciẽ ſubitis ſolidatã cõplexibus ferrei morẽ laquei p̃egiſſe cõmemorat. Deĩde capto Wicari nauigio: Bemonũ quẽdã cũctis Daniæ piratis virtute p̄ſtantẽ maritimũ p̄donẽ geſturus accedit. Bemoni nãq; collega Fraccus noĩe piratici laboris tedio nup̃ ſe eiꝰ ſocietati ĩterpoſita pecuniæ pactione ſubduxerat. Tãtã aũt Starcatherus, ac Bemonus: ſeruãdæ ſobrietatis curã habebãt: vt nũꝗ ebrioſa ſibi potione indulſiſſe dicant: ne p̄cipuũ fortitudinis vinculũ cõtinẽtia / luxuriæ viribus elideretur.

De ſobrietate gigantũ.

Cũ ergo ꝓfligatis late ꝓuinciis ardore quoq; Tyrãnico Ruſciam inuaſiſſent: incolæ parũ mœnibꝰ armiſue cõfiſi ꝓhibẽdis hoſtiũ inceſſibꝰ inuſitati acuminis clauos obiicere cœp̃erũt: vt quorũ reprimere negrẽt ĩpetũ: morarent excurſum: taciteq; plãtas humꝰ elideret: qbꝰ palã acies reſiſtere trepidaſſet. Sed ne id qdẽ ĩpedimẽti genꝰ arcẽdis hoſtibꝰ efficax fuit. Neq; eñ Danis ad eludendã Rutenorũ operã calliditas defuit: cõtinuo nãq; lignea pedi-

bus tegmina ſubmittentes ſubiecto plantis aculeos innocuis preſſere veſtigiis. Eſt autē ferrū hoc quatuor diſpertitū ſtilis: iiſdēqꝫ taliter cōſtitutis: vt in quācūqꝫ illud partem caſu ſe eiiciat, triū incūctāter pedū æqualitate ſubſiſtat. Tum ſaltus inuios ac nemorū denſiſſima quæqꝫ penetrantes Ruthenorū principē Floccū montanis q̄bus erepſerat latebris eiecere. Quo in loco tanto prędæ potiti ſunt: vt ne vnus quidem extaret: qui nō auro argētoqꝫ onuſtus claſſem repeteret. Mortuo autē Bemono Starcatherus ab athletis Biarmēſibus cb virtutē adcitus cū plurima apud eos memoratu digna edidiſſet facinora: Sueonū fines ingreditur: vbi cū filiis Frø ſeptēnio feriatus, ab his tandē ad Haconē Daniæ tyrannū ſe cōtulit: ꝙ apud Vpſalam ſacrificiorū tēpore cōſtitutus effœminatos corporū motus, Scęnicoſqꝫ mimorū plauſus ac mollia nolarū crepitacula faſtidiret. Vnde patet ꝗ remotū a laſciuia animū habuerit: ꝗ ne eius quidē ſpectator eſſe ſuſtinuit. Adeo virtus luxui reſiſtit. Itaqꝫ cum Hacone claſſem in Hiberniā extulit: ne vel vltima rerū humanarū imperia Danicis armis intacta conſiſterēt. Ea tēpeſtate rex inſulæ Hugletus extabat. Qui cū frequēs opibus ęrariū haberet: adeo tamē auaritiæ obnoxius extitit: vt datis aliquādo calceis: quos ſtudioſi manus cōmēdaſſet opificis, ligamēta detraheret: ſubmotiſqꝫ loco ſuo corrigiis: donū ad iniuriā trāſferret. Cuius rei deformitate tātū muneri criminis afferebat: vt odiū ꝓ gratia ꝑcipere videreť. Itaqꝫ neminē ex honeſtis liberalitate proſequi ſolitus circa mimos ac ioculatores munificētiæ ſtudiis vti cōſueuit. Oportebat nāqꝫ vt turpis turpibus cōmercia familiaritatis impēderet: & vitiorum tabo obſitus culpæ ſocios blādimētorū lenocinio demulceret. Fuere tamē ei ſpectatæ virtutis ꝓceres. Gegathus & Suibdauus ꝗ inter effœminatorū cōſortia veluti gēmæ ſtercoribus inſitæ: cōſpicuo militariū operū fulgore pollebāt. Itaqꝫ ſoli regiarū opū defenſores extabāt. Igiť ꝑlio inter Hugletū & Haconē cœpto mimorū greges q̄bus inſtabilitatē corporū leuitas peperit animorū trepidis aciē ſoluere decurſib⁹, tātaqꝫ regis beneficia ſola fugæ deformitate pēſarūt. Tūc Gegathus & Suibdauus ſoli tot hoſtiū milibus obiecti: incredibili bellū virtute geſſerūt: vt nō duorū modo militū: ſed vniuerſi agminis ꝑtes agere videreť. Sed & Gegathus Haconē ſibi pertinacius imminētē tāto pectoris vulnere affecit: vt iocinoris ſup̄ma detergeret. Illic Starcatherus dū ferro Gegathū petit: acerbiſſimū capite vulnus excepit: vnde poſt modū in quodā carmine: nō alias triſtiorē ſibi plagā incidiſſe perhibuit: qđ licet diſciſſi capitis ꝑtes exteriore pellis ambitu necterētur: latens tamē in vulnere liuor clauſum putredinis cōtagiū occultabat. Victo occiſoqꝫ Hugleto: ſed & Hiberniēſib⁹ in fugā actis: Starcatherus, quoſcūqꝫ ex hiſtrionib⁹ captioni caſus obtulit: cædēdos curauit ſatius ratus in ſcurrarū agmē cuticulæ damno ridiculū dictare ſuppliciū: ꝗ pœna capitis funeſtū impetrare diſcrimē. Ita iocularis miniſterii, ſordidęqꝫ cōditiōis caterua ꝓbroſo aīaduerſionis genere inſecutus: obſcœno verberū ludibrio mulctare cōtentus extitit. Tum Dani apud vrbē Dufflinā regias opes ęrario egeſtas publico raptu conuelli iuſſerūt. Tātæ ſiquidē magnitudinis pecunia reperta fuerat: vt minor partitionis cura cūctis exiſteret. Poſt hæc Starcatherus ad inhibēdā oriētaliū defectionē vna cū Wino Sclauorū principe delegatur. Qui ſimul aduerſum Curetum, Semborū, Sangalorū, omniūqꝫ poſtremo oriētaliū exercitus/pręliati, claras late victorias edidere. Eximiæ opinionis gladiator noīe Wiſinn⁹ apud Ruſciam rupē: quæ Anafial diciť ſede & māſione cōplex⁹: vicinas, lōgiquaſqꝫ ꝓuincias oī īiuriæ genere vexauit. Hic omnē telorū aciē ad hebetudinis habitū ſolo cōſpectu redigere ſolebat.

Hugletus Hiberniæ rex.

Nota de cōtinentia gigantum.

Starcatheri vulnus.

Hùgleti cædes. Hibernorū ſubactio tertia.

Acies oculorum mōſtruoſa.

Quamobrē tātam viribus eius audaciam pẜperit excluſus vulnerū metus:vt etiam
illuſtriū virorum coniuges maritis ſpectantibus raptas ad ſtuprum pertraheret.
Cuius ſceleris Starcatherus rumore excitus: tollendi auctoris gratia Ruſciā petit.
Wiſinnus cę ditur. Qui quoniā nihil expugnatu difficile habuit:petitū ex prouocatione Wiſinnū etiā
artis ſuæ beneficio ſpoliatū oppreſſit. Ferrū quippe ne præſtigiatori conſpicuū fo=
ret/tenui admodū pelle cōtexit:neqꝫ Wiſinno,aut præſtigii virtus,aut viriū magni
tudo,quo minus Starcathero cederet,auxilio fuit.Deinde apud Bizantium inuictę
Tanna vincitur. opinionis gigantē, Tānā nomine corporis viribus fretus colluctando deuicit: igno
taſqꝫ terrarū partes proſcripti titulo pẜtere coegit.Igitur cum nulla fortunæ ſæui=
tia vires eius victoria fraudare potuiſſet:Poloniæ partes aggreſſus:athletam quem
Waſce athleta. noſtri Waſce Theuthones vero diuerſo literarum ſchemate Wilzce nominãt:duelli
certamine ſuperauit. Interea Saxones defectionē moliri/ idqꝫ maxime in animo ha=
bere cœperunt: qualiter inuictū bello Frothonē præter publici conflictus morē op
primerent. Qđ optime duello gerendū rati mittūt qui regē ex prouocatione laceſ=
ſerent.ſcientes eū diſcrimen omne prompta ſemper mēte cōplecti: animiqꝫ eius ma
gnitudinē nulli prorſus exhortationi ceſſuram.Quē tunc tēporis maxime adorien
dum putabant:cū Starcatherū cuius plæriſqꝫ formidoloſa virtus extabat:negotio=
ſum abeſſe cognoſcerēt.Cunctāte vero Frothone: ſeqꝫ cū amicis ſuper dando reſpō
ſo collocuturū dicente:ſuperuenit Starcatherus piratica iam regreſſus: qui ex hoc
maxime prouocationis habitū reꝑhendit:ꝙ diceret regibus nō niſi in compares ar=
ma congruere:eadēqꝫ aduerſum populares capienda non eſſe:per ſe vero tāq̄ obſcu
Hama. riore loco natum , pugnā rectius amminiſtrandā exiſtere.Igitur Saxones Hamam
qui apud eos gymnicis palmis clariſſimus habebatur multis aggreſſi pollicitatio=
nibus ſi duello operam cōmodaret:molem corporis eius auro ſe repenſuros eſſe ꝑ=
mittūt : illectūqꝫ pecunia pugilem ad campū conflictui deputatū militaris pompæ
tripudio proſequuntur:hinc Dani Starcatherū regis ſui partes exequuturū ad cer
taminis locū militiæ inſignibus ornati perducūt. Quē Hama ætate marcidum iu=
uentæ fidutia deſpicatus:defunctū viribus ſenem lucta q̄ armis excipere ꝑoptauit.
Eundē adortus terræ nutabundū adegerat ni fortuna quæ vinci vetulū nō ſinebat
iniuriæ reſtitiſſet.Ita enim impellentis Hamæ pugno obrutus memoratur: vt geni
bus nixus humū mento contingeret.Quā corporis nutationē egregia vltione pen
ſauit.Nam vbi reſuſcitato poplite manū expedire,ferrūqꝫ diſtringere licuit:mediū
Hamæ corpus diſſecuit.Complures agri ſexagenaqꝫ mancipia victoriæ præmiū ex
Subactō Saxonū ſexta. titere.In Saxones vero poſt Hamæ cædē adeo Danorū inſoleuit imperiū:vt pro cu=
bitaliū membrorū quolibet indicē ſeruitutis ſtipem quotannis pendere cogerētur.
Qđ ægre ferens Hanef: bellū demendæ penſionis cupidine cum animo volutabat.
Cūqꝫ pertinax amor patriæ mentē in dies oppreſſorū miſeratione perfunderet: ſpi
Hanef cæditur. ritum pro libertate ciuiū erogare cupiēs:rebellionis ſtudiū patefecit. Quē Frotho
traiectis per Albiam copiis apud vicū Hanøfra taliter ab eo nuncupatum occidit
Suertingus vero q̄q̄ non minus ciuiū afflictatione moueretur:diſſimulato patriæ
malo peruicaciori q̄ Hanef ingenio libertatis propoſitum agitabat.Quod quidem
Suertingi facinꝰ turpe. ſtudiū dubitari ſolet virtuti an vitio ꝓpius fuerit.Ego vero plane id ſceleris arguo
qđ inſidioſa defectionis cupiditas edidit.Nam etſi patriæ libertatē quærere peruti
le videbatur:ad hanc tamē dolo ac proditione contēdere non licebat.Cū ergo Suer
tingi facinus plane ab honeſto deciuerit ne vtile id quidē extitiſſe conſtabit. Nam

Excurſiones et expeditiones factas a Dania in Germaniā tempore Frothonis quarti Saxo manifeſte indicat, quare eaſdem eſſe de quibus Trithemius loquitur ſecundum temporis rationem et certam ſupputatione annorū CHRISTI coniectura certiſſima ducor. N. P. ...

... ri filius. Vt populos ab oriente et ſeptentrione, in Germaniam excurrentes prohiberet. Trithemius. Finitſius.

ſpecioſius eſt aperte quem velis inceſſere odiumq; in propatulo exercere: q̃ adulte-
rina familiaritate veram nocendi cupidinē obſcurare. Sed quicquid ſcelere paritur
gloria vacuum eſt, breueſq; & occiduos fructus habet. Nam ſicut lubricus animus
eſt qui fallendi ſupercilium clandeſtinis artibus tegit: ita quicquid dolo affine eſt flu
xum ac fragile eſſe conuenit. Plerūq; enim crimen in auctorem recidere cognitum
eſt, qđ & Suertingo eueniſſe / fama compertum habetur. Qui cum conuiuii ſimula-
tione exceptum regem incendio conſumere ſtatuiſſet: ab eodem occupatus tametſi
ipſum mutuo peremiſſet occiditur. Quo euenit vt alterius ſcelus amborum interi- Frothonis
tus foret. Itaq; etſi dolus in hoſtem efficax fuerit auctorē tamen impunitatis pręſi- quarti cæ-
dio non donauit. des.

FRothoni filius Ingellus ſuccedit. Cuius tranſuerſus ab honeſto Ingellus
animus relictis maiorum exemplis: totum ſe petulantiſſimi lu- rex. xxxiiii.
xus illecebris mancipauit. Igitur a bono rectoq; diſcolor, vitiaq;
pro virtute complexus, diſciſſis continentię neruis, intermiſſiſ-
q; regię maieſtatis officiis: ſordidum luxurię mancipium euaſit.
Sane quicquid compoſitis moribus obuium: aut inconcinnum
erat / excoluit: paterna auitaq; decora fœdiſſimarum libidinum
aſſuetudine polluebat. Clariſſimos maiorū titulos improbiſſimis obſcurabat operi-
bus. Adeo nāq; libidini ventris obnoxius erat: vt nec patris vltorē agere: nec hoſtiū
iniurias propulſare geſtiret: nihilq; dum gulę pareret / modeſte ac cōtinēter haben-
dū putaret. Egregium ſtemma ocio inertiaq; corrupit, fluxamq; ac voluptariam vi
tam degens: degenerē ſpiritū: atq; a parētum veſtigiis obliquo longe calle diſtortū
in obſcœniſſimas fœditatū voragines p̄cipitare gaudebat: fartores: lixas: frixoria:
gulę multiplices officinas varioſq; torrendæ aut condiendæ dapis artifices legere:
claritatis loco ducebat. Arma vero, militiam, bella: nec ipſe quidem vſu diſcere: nec
alios exercitio celebrare ſuſtinuit. Ita abiecto virili ſtudio / fœmineum ęmulatus eſt:
quem in omnem culinę nidorem irreſtrictus palati pruritus accēderat. Semper cra
pulam proflans cunctiſq; ſobrietatis partibus exutus: indigeſtam ventris ſaniem fœ
tido oris anhelitu ructabatur. Nec minus luxuria fœdus q̃ Frotho militia clarus ex
tabat. Adeo deliciis nimium intempeſtiua gulę corruptela molliuerat. Cuius intem
perantiæ faſtidio Starcatherus ad deſerendam Ingelli familiaritatem adductus: pe-
tito Sueonum regis Haldani contubernio: ocio negocium prętulit. Adeo ne nimiæ
quidē luxurię aſſenſor eſſe ſuſtinuit. Filii vero Suertingi veriti ne Ingello pœnas pa
terni facinoris darēt: ſororem ei in matrimonium contulerunt vltionem beneficio
pręcurſuri. Ex qua filios ſuſceptos Frothonem. Fridleuum. Ingellum atq; Olauum.
quem quidem ipſius ſorore editum aſſeueranter iniquitas perhibet. Cuius ſororem
Helgam quidam auri opifex obſcurę ſtirpis blanditiis compoſitus ac variis inſtru- De Helga.
ctus munuſculis quibus muliebris maxime cupiditas capitur in mutuas faces ama- Aurifabri
toria comitate pertraxerat. Quippe poſt obitum regis nō exiſtentibus qui paterna petulantia.
in prole merita colerent: cuſtodię inops tutoribuſq; defecta fuerat. Quod cum Star
catherus ex aſſidua viatorum relatione cognoſceret: impunitum fabri luxum præ-
terire nō ſuſtinēs. Quippe vt memorē beneficiorū cultorē, ita prōptū inſolētię vin-
dicē agere cōſueuerat. tā inuſitatę p̄ſumptionis audaciā vltū ire deproperat orpha
nę alumnę vetuſta Frothonis merita repenſurus. Deniq; peragrata Suetia fabri pe- Alūna Star
nates ingreſſus vicinū limini locum occupat pilleolo ne proderet̄ obſcurāte. Quem catheri.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

faber nõ ſatis doctus vili interdum amiculo validas ſubeſſe manus: obiurgatum ęde
ocyus excedere iubet: inter egẽtiũ gregem vltimis eſcarũ reliquiis potiturũ. At ſe-
nex ab inolita ſibi moderatione patientiã mutuatus nihilominus ibidem acquieſce
re paulatimq; petulantiã hoſpitis experiri ſtudebat. Procurſum nãq; furoris ſupe-
rior impetu ratio refrenabat. Tum faber aperta puellam procacitate aggreſſus: in
eius forte ſinũ iactauerat corpus: capitis comã virgineis manibus offerens depectẽ-
dam. Exerto quoq; lumbari operã eius demendis pulicibus expetebat. Extorſitq; vt
ſplendidiſſimę familię fœmina pollentes amœnitate digitos ſordidiſſimis femorali-
bus inſerere nõ erubeſceret. deinde credita voluptatis licẽtia interiori ipſius togæ
prurientes inferre palmas, inſtabileſq; manus pectori propius admouere ſuſtinuit.
At illa noti quondã ſenis intuitu curioſiore pręſentiã capiens: concepto pudore libi
dinoſę cõtrectationis petulantiam ſpreuit, manuſq; reppulit impudicas: quinetiam
armis opus habendũ edocens, laſciuiori luſu deſiſtendum hortatur. Quo viſo Star-
catherus qui propter fores pileo caput obſcurante conſederat, iam tantũ hauſerat
irę: vt vlterius cohibendę manus impatiens: depoſito velamine dextram diſtringen
do iniiceret ferro. Tum faber qui nil niſi laſciuũ nouerat improuiſo fluctuans metu
vbi rem ad manus perueniſſe cognouit: abiecta defenſionis ſpe in fuga vnicum neceſ
ſitatis pręſidium circũſpexit. Itaq; tã foribus: quarũ hoſtis aditum tuebatur: erum
pere arduum erat: q̃ intra penates percuſſorem opperiri graue. Tandem obſtri-
ctus neceſſitate animus, finem cunctationi poſuit: cenſuitq; certo atq; euidenti peri
culo appetibilius eſſe diſcrimen cui vel modica ſalutis ſpes ſubeſſe poterat. Fugam
quoq; q̃q̃ periculi affinitate pręarduam, tamen quia miniſtra opis ſalutiq; propior
videbatur appetiit: morã quę tanq̃ expers ſubſidii malũ ineuitabiliſq; iacturę capax
videbatur abiiciens. Sed dum limen occupat a pręſidente foribus ſene medias cęſus
nates, lapſo ſeminecis veſtigio concidit. Quippe percuſſor magnopere cauendũ du-
xerat ne clariſſimas manus turpiſſimi cinifionis exitio commodaret. improbi amo-
ris faces grauius ignominia q̃ morte mulctatas exiſtimans. Ita a quibuſdam calami-
toſus extincto punitior exiſtimatur. Quo effectum eſt vt puella parentũ officiis de-
fecta eruditiſſimam morib⁹ fœminam ageret: inq; ſemetipſam quaſi ſeduli tutoris
officium exerceret. Cumq; Starcatherus circũſpectam vndiq; familiam recenti ho
ſpitis iactura indoluiſſe cognoſceret: ignominiam ſautii inuectius exaggerẽdam cu-
rauit inſultandoq; ſic cœpit.

Vnde ſtupet taciturna domus? quę cauſa dolorem
Integrat: aut vbi nũc vxorius ille quieſcit:
Nuper ob indignũ ferro mulctatus amorẽ?
Nũquid adhuc faſtũ luxũq; reſeruat inertẽ?
Aut tenet icœptũ, primaq; libidine feruet?
Extrahat alternis mecũ ſermonibus horã
Heſternũq; odium verbis cõponat amicis.
Lętior emergat facies, nec plãgor in ęde
Perſonet, aut mœſtos ſinat obtorpeſcere vultus.
Scire volens quis virgineo flagraret amore:
Dilectęq; mihi facibus premeretur alumnę:
Pilleolum ſumpſi ne noto proderer ore.
Cum faber ille procax laſciuis greſſibus intrat:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Descriptio Mulieris [illegible] pulchra.

Hac illacꝗ agitans inſtructo fœmina geſtu
Nec minus ad varios intendens lumina nutus:
Caſtorio cui tegmen erat chlamys obſita limbo:
Inſtratę gemmis crepidę, toga cultior auro.
Splendida nexuerant tortum redimicula crinem
Et varicata vagum ſtringebat vitta capillum.
Hinc adoleuit iners animi tumor, ingeniumꝗ
Diuitias genus eſſe putans: aut ęra parentes.
Fortunamꝗ magis opibus q̃ ſanguine penſans.
Hinc ſubiit faſtus, habitumꝗ ſuperbia traxit.
Nam miſer ob cultum magni ſe credere cœpit.
Ingenuiſꝗ parem ciniflo. qui pellibus auras
Venatur, crebroꝗ ciet ſpiramina tractu.
Qui digitis cineres verrit: qui ſæpe reductis
Aera folliculis captat: tenuiꝗ flabello
Spiramenta creat: torpenteſꝗ excitat ignes.
Inde puellare gremium petit. appoſituſꝗ
Virgo inquit mihi pecte comã tactuſꝗ ſalaces
Compreſſa pulices: & quo cutis vritur aufer.
Hinc reſidens auro ſudantia brachia pandit
Puluino annixus tereti: cubitoꝗ reclinis
Ornatum iactare volens, ceu belua latrans,
Explicat obtortę contracta volumina caudę.
Illa mei noſcens compeſcere cœpit amantem:
Laſciuaſꝗ fugare manus. meꝗ eſſe profeſſa.
Parce precor digitis (inquit) ſtimulumꝗ coercens
Contiguum valuis vetulum placare memento.
In luctum recidet luſus. Starcherus adeſſe
Creditur. & lento quid agas diſquirit ocello.
Cui faber. imbellem noli palleſcere coruum
Pannoſumꝗ ſenem. nunq̃ validiſſimus ille,
Quem metuis tam vulgato vileſcere cultu
Suſtinuit. gaudet nitido vir fortis amictu.
Et veſtem pro mente petit. tunc tegmine dempto
Eripui ferrum fabriꝗ pudenda fugacis
Perſecui. patuere nates & ab oſſe reſectę
Viſcera nudabant. ſurgo mox. atꝗ puellæ
Ora premens pugno: contuſa nare cruorem
Elicio. tunc labra malis aſſueta cachinnis
Sanguine permixto lachrymis maduere: luitꝗ
Stultus amor quicquid blandis commiſit ocellis.
Luſerit infœlix, quę cęca libidine fertur
More furentis equę, ſepelitꝗ cupidine formam.
Gentibus externis precio vęnire mereris:
Digna mola: ni te falſo probet inſimulatam

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Elicitus mãmis cruor,expugnetq́ꝫ reatum
Vber inops lactis:at ego te criminis huius
Arbitror immunẽ.ſed noli ſuſpitionis
Ferre notas.aut te falſis permittere linguis:
Et male carpendam populo preſtare loquaci.
Rumor obeſt multis,nocuitq́ꝫ infamia mendax.
Fallitur exiguo vulgaris opinio dicto.
Defer auis.venerare patres, memor eſto parẽtum,
Et proauos metire tuos:ſtet gloria carni.
Quis furor inceſſit?quod te faber improbe fatum
Impulit ingenuam tentare cupidine ſtirpem?
Aut quis te virgo claris digniſſima fulcris:
Egit in obſcuram venerem/dic quo potes auſu
Os cinerem redolens roſeis guſtare labellis:
Vel fœdas carbone manus in pectore ferre?
Ac lateri ſociare tuo verſantia prunas
Brachia,& aſſidua duratas forcipe palmas
Sinceris adhibere genis,ſparſumq́ꝫ fauilla
Complecti caput:& nitidis mandare lacertis?
Quanta ſit in cunctis memini diſtantia fabris
Ictus ab his quondam:nomen quippe omnibus vnũ
Officii commune manet.ſed pectora ſubſunt
Ingeniis diſcreta ſuis:me iudice preſtant:
Qui gladios & tela viris ad prelia cudunt:
Ingenioq́ꝫ animos produnt:& corda rigore
Officii ſignant:auſumq́ꝫ labore fatentur.
Sunt & nonnulli quibus ęs caua teſtula promit
Diuerſas fuſo ſpecies imitantibus auro:
Qui torrent venas recoquuntq́ꝫ metalla.ſed ipſis
Mollius ingenium finxit natura:manuſq́ꝫ
Eximia quas arte dedit formidine preſſit.
Tales ſępe dolo dum flatilis eliquat ardor
Aes teſtę immiſſum,ſubducunt aurea maſſis
Cruſtula,furtiuum concha ſitiente metallum.

His dictis Starcatherus non minorem ex voce:q̃ opere voluptatem ſortitus: Haldanum repetit,eiuſq́ꝫ militiam proxima familiaritate cõplexus.nunq̃ bellorum exercitio abſtitit.ita vt abſtractũ delitiis animũ continua armorum intẽtione torqueret. Fuere aũt Ingello ſorores Helga & Aſa:ex q̃bus Helga thoris admodũ matura: Aſa vero annis minor/cõnubioq́ꝫ ĩhabilis erat.Tũc Helgo Noruagiẽſis poſtulãdę Helgę cupidine cõcitatus:nauẽ cõſcẽdit.Cęterũ nauigationẽ tanto inſtruxerat luxu:vt excultorũ auro velorũ apparatu vtereť:q̃ etiã inauratis malis ſubnixa/ purpureis reſtibus tenebãtur.venienti Ingellus votũ impetrandũ promittit.ſi modo oblatos pugiles ad teſtandam opinionis ſuę experientiã pugna ſuſtinere prẽſumeret.Nec cõditione ꝑmotus Helgo,q̃ libẽtiſſime ſe pacto operã daturũ reſpõdit. Itaq́ꝫ ſolẽni ſponſalium titulo futurę copulę pactio cõſecratur.Per idẽ tẽpus apud inſulã Sialandiam

Helgo Noruagiẽſis.

nouem ducis cuiuſdam filios inoleuiſſe memorię proditum eſt: apprime viribus: & audacia ꝑditos quorũ maximus Angaterus exſtabat. Qui cũ eiuſdẽ puellę cõpetito-rẽ ageret, negataſq; ſibi nuptias Helgoni ꝓmiſſas videret: paleſtrica illũ prouocatio ne ſollicitat: ferro moleſtiã propulſurus. Approbat Helgo propoſitas pugnæ partes & nuptiarũ die dimicandi tẽpus amborũ votis cõdicitur. Confundebatur eñ apud omnes quiſquis certamẽ ad dimicandũ prouocatus abnueret. Quãobrem Helgonẽ hinc detrectandę pugnę rubor / inde gerendę metus angebat. Siquidẽ pręter cõmu-ne prouocatiõis ius impari manu ſe laceſſitum credebat, ꝙ ſolus aduerſum nouem pugnã ſpopondiſſe videretur. Hęc voluentem ſponſa auxilio opus habiturũ docet, hortaturq; pugna abſtineat: qua nihil pręter mortẽ aut ignominiam petiturus vi-deatur: præſertim cum eorum aduerſum quos dimicaturus eſſet numerum: nulla diffinitionis certitudine clauſiſſet. Quãobrem periculo parcat Starcatherũq; apud Sueones agentem ſaluti conſulturus expoſcat: qui indigentibus adeſſe, & triſtes plærũq; caſus felici interuẽtu redimere ſoleat. Gratum Helgoni conſilium fuit. Qui cũ paruulo comitatu ſumpto Suetiam ingreſſus ad nobiliſſimam eius vrbem Vpſalam perueniſſet: ingreſſu abſtinens pręmittit qui Starcatherum ſalutationis officio prętẽtatum ad Frothonis filiæ nuptias inuitaret. Qua comitate Starcatherus: perinde ac iniuria laceſſitus: acrius inſpectũ iuuenem tam ineptę legatiõis pœnas daturum reſpondit, niſi chariſſimi ſui Frothonis mentionem mandatis inſertam haberet: ꝙ ſe ſcurræ vel paraſiti more lautioris alimonię gratia ad alienæ culinę nidorem de-currere ſolitum exiſtimauerit. Quod poſtq̃ Helgo ex ſatellite cognouit: regiam in-greſſus Frothonis filię titulo conſalutatum ſenem condictæ ex prouocatione pugnę ſocium depoſcit: cui ob hoc ſe minus ſufficere dixit ꝙ cõflicturę ſecum partis nume rum conditionis modus incertum reliquerit. Quem Starcatherus loco certaminis ac tempore cognito non ſolum ſupplicem recepit: verumetiam auxilii promiſſione firmatum Daniam cum comitibus repetere iuſſit: affirmans ſe eius aditum occulto callis compendio quęſiturum. Quo diſcedente interiectis diebus profectionẽ orſus: ſi famę credi fas eſt, velocitate greſſus tantum locorum diali itinere emenſus prodi-tur, quantum pręcedẽtes diebus duodecim peragraſſe dicuntur: ita vtriq; fortuito veſtigiorum concurſu vno eodemq; tempore deſtinatos Ingelli penates attingea-rant: vbi cũ Starcatherus miniſtrorum more menſas conuiuiis obſitas præteriret: præmemorati. ix. plenis deformitatis geſtibus toruos ore fremitus dantes ac more ſcænico decurſantes in pugnam ſe mutua adhortatione firmabant. Sunt qui eos ve-nienti athletæ ſæuientium canum exemplo oblatraſſe perhibeant. Quibus Star-catherus increpatis ꝙ adulterino oris habitu ridiculam ſibi formam conciſcerent, patuliſq; buccarum rictibus laſciuirent: taliter effœminatorum diſſolutam molli-tiem intemperantiæ ſuæ luxum deducere prædicabat. Interrogatus igitur an ei dimicandi virtus ſuppeteret: non vnum tantum verum quotlibet admiſſos exci-piendi certiſſimas ſibi vires exſtare reſpondit. Quod audientes nouem: animad-uertunt hunc eſſe quem in ſubſidium Helgonis e longinquo venturum accepe-rant. Idem vt ſponſæ thalamum attentioribus vallaret excubiis: voluntariam vi-giliarum curam amplexus: reductas cubiculi fores obicis loco gladio obſerat, ſta-tionis ſuæ beneficio ſecuram nuptiis quietem daturus. Experrectus Helgo cum ſomni ſtupore diſcuſſo: promiſſum memoriæ ſubieciſſet: armis corpus induen-dum curauit. Animaduertens autem paruulam noctis adhuc ſupereſſe caligi

nẽ cum prętolari vellet diluculi tẽpus:cũ animo propinqui diſcriminis negociũ vo
lutaret:obrepentis furtim ſomni ſuauitate ꝑuentus grauatum ſtupore corpus lecto
reſtituit.Quẽ vt Starcatherus prima luce ſuperueniens dormientẽ vxoris ample-
xibus inhærere cognouit importunę concuſſionis moleſtia a quietis ocio reuocare
paſſus non eſt:ne per ignauiam excitandi officiũ pręſumere & tam recentis copulæ
dulcedinẽ interpellare videretur. Solus itaq; periculum pꝫtere q̃ alienæ voluptatis
offenſione comitem quærere ſpecioſius duxit. Tacitus igitur veſtigium retulit,cã-
pumq; qui lingua noſtra Roliung dicitur cum contemptu aduerſariorũ ingreſſus:
ſub montis cuiuſdã cliuo ſeſſione quęſita aduerſum ventis ac niuibus corpus ꝓbuit.
Tunc ac ſi verna cœli tẽperies aſpiraret,depoſita veſte demendis operam pulicibus
dabat.Purpureũ quoq; quo nuper ab Helga donatus fuerat ſentibꝰ amiculũ iniecit:
ne contra ſæuientia grandinis tela indumentorũ vmbracula mutuatus videretur.
Tunc venientes athletę:montẽ ex oppoſito ſubeunt:auerſumq; ventis ſedẽdi locum
petentes accenſo frigus igne depellunt.Deniq; nõ viſo Starcathero,quendã montis
faſtigio immittunt:qui tanq̃ e ſpecula liquidius eius contẽplaretur aduentũ. Is poſt
q̃ montanę celſitudinis verticẽ conſcendit:in deuexa eius parte ſenẽ proſpicit:ſcapu
lis tenus niuali deſuper reſperſione contectũ.Percontatur itaq; an is ſit qui promiſ-
ſas pugnę partes agere debeat.Cumq; ſe hunc eſſe Starcatherus aſtrueret:ſuperue-
nientes cæteri pariter ne omnes an ſingillatim excipere ſtatuiſſet interrogãt. At il-
le quoties mihi(inquit)triſte canũ agmen oblatrat,ſimul nõ viciſſim eos abigere ſo
leo.Ita ſe cũ vniuerſis q̃ ſingulis cõfligere malle ſignificãs:aduerſarios prius dictis q̃
armis contẽnẽdos putabat.Inito cõflictu ſex eorũ abſq; mutuo vulnerũ receptu pro

Starcatherus ix.fratres athletas necat.

ſtrauit:tres vero reſiduos q̃q̃ decem ac ſeptem vulneribus ita ab eis affectus eſſet:
vt maior viſcerũ pars ventre elaberetur,nihilominus fatrum exemplo conſumpſit.
Cumq; extis vacuus:labefactis viribus graui ſitis anguſtia premeretur:petendæ po
tionis cupiditate pergenuans:labẽtis cominus riui lympham expoſcit. Quẽ vt cruo
re tabidum animaduertit:a polluto eius hauſtu faſtidita aquę ſpecie tẽperauit. An-
gantyrus ſiquidẽ inter amnis fluenta proſtratus:ita alueum eius ſanguinis ſui ru-
bore conſperſerat:vt iam nõ aquis:ſed roſeo quodam liquore manare videretur.Ita
Starcatherus corporis viribus defici q̃ eas a tam fœda potione mutuari ſpecioſius
duxit. Igitur conſumpto pene robore ſaxo quod in vicino forte ſitum erat genibus

Starcatheri forma ſaxo ĩpreſſa.

aduolutus:pauliſper eidẽ accliuis incubuit.Cuius caua adhuc ſuperficies cernitur:
ac ſi illam decubantis moles conſpicua corporis impreſſione ſignaſſet.Ego autẽ hãc
imaginem humana arte elaboratam reor cum veri fidem excedere videatur inſeca-
bilem pętrę duritiam ita cęrę molliciem imitari potuiſſe,vt ſolo innitentis contactu
humanę ſeſſionis ſpeciem repræſentaret,habitumq; perpetuæ concauitatis indue-
ret. Cumq; Starcatherum quidam forte curru pręteriẽs:toto pene corpore ſautia-
tum vidiſſet,horrore rei pariter atq; ammiratione permotus,propius lora deflectit
quærens quid ſibi præmii foret ſi plagas eius medendi officio proſequeretur. Sed
Starcatherus vulnerum acerbitate cruciari q̃ ſordidę conditionis hominum mini-
ſterio vti pręoptans:officium eius ac genus cognoſcere inſtitit. Quem cum præco-
nis partibus fungi didiciſſet:ſpernere non contentus:etiam conuitio proculcauit:ꝙ
cunctis honeſtatis partibus neglectis:ſcurrilitatis officia ſectaretur:omnemq; vitæ
curſum nefanda ſemper opinione reſperſerit:& quęſtus loco pauperum duxerit de-
trimenta:nemini innocentiam tribuere:cunctis accuſationis iniuriã irrogare para-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tus.tũc pręcipue lętus:cũ quid alienis luctuoſum rebꝰ incideret.dũ in hoc maxime
ſua deſudet intẽtione:vt omniũ actus inſidioſę explorationis arte cognoſcat.& inno
cuos mores quęſitę fraudis occaſione perſtringat.Abeunte eo: ſuperuenit alius opis
medeleq; ꝓmiſſor: qui prioris exẽplo cõditionẽ fateri iuſſus: Ancillã ſe cuiuſdã ĩ ma
trimonio habere,eiuſq; dño emãcipandę cõiugis gratia ruſticũ opus depẽdere teſta
batur.Cuius opera Starcatherus idcirco ſe vti nolle perhibuit ꝙ erubeſcẽdo connu
bii genere ſeruiles ſibi cõciuiſſet amplexus.Cui ſi quid virtutis ſuppeteret:faſtidita
alieni ſaltem familiaritate mancipii libera thori participe frueretur.Quantã porro
huius viri magnitudinẽ exiſtimemus qui ſummis vitæ periculis implicatus:tãtum — Starcatheri magnanimitas.
ſe in repellendis auxiliis geſſit quãtũ in excipiendis vulneribus geſſerat.Itaq; diſce⸗
dente eo ſubiens fœmina fortuito ſenẽ præteribat inceſſu. Quæ cũ pertergendorũ
eius vulnerũ gratia propius acceſſiſſet: in primis quo genere aut officio eſſet expo⸗
nere iuſſa:ancillam ſe molendi officio aſſuetam perhibuit.Quã rurſum Starcathe⸗
rus an prolẽ haberet percõtatus, poſtq̃ fœmineã ei ſobolẽ eſſe cognouit:domũ abi⸗
re:& vagienti filiæ mãmas prębere iuſſit:perq̃ deforme exiſtimans:ab extremę for⸗
tis muliercula ſubſidiũ mutuari. Quinetiã melius eã proprium ſanguinẽ lactis nu⸗
trimentis q̃ aliena vulnera remediis proſecuturã ſciebat.Hanc quoq; diſcedentẽ iu
uenis curru delatus inſequitur.Qui cũ cõſpecti ſenis vulneribus opem laturus acce
deret:quiſnã eſſet rogatus.agricola ſe patre natũ ruſticiq; laboris operibus aſſuefa⸗
ctum ſubiunxit.Cuius Starcatherus natalibus collaudatis:officiũ quoq; veneratio — Agriculturę laus.
ne digniſſimũ iudicauit. ꝙ talibus vitæ ſubſidia iuſto laboris cõmercio peterentur
qui nimirũ quęſtum non noſſent:niſi quẽ fuſi ſudoris impendio peperiſſent.Nec im
merito ruralis vitę habitũ etiam excellentiſſimis opibus præferendũ putauit,cuius
integerrimi fructus inter ſplendidã abiectamq; fortunã mediocritatis gremio,orti
educatiq; viderẽtur.Ne autẽ indonatam iuuenis humanitatẽ relinqueret:chlamy⸗
dẽ a ſe vepribus interiectam oblatę dignationis præmiũ effecit. Accedens itaq; ru⸗
ricolę filius:euulſas ſtomachi partes priſtino loco reſtituit: elapſamq; extorũ conge
riem nexili viminũ complexione perſtrinxit.Deinde exceptũ vehiculo ſenem ad re⸗
gios vſq; penates pleno venerationis ſtudio deportandũ curauit.Interea Helga ver — Helgę conſilium ĩpiũ.
bis magnã præ ſe cautelam ferẽtibus:virũ inſtruere aggreſſa:ſcire ſe inquit Starca
therũ mox vt victis pugilibus remearet:abſentię pœnas ab eo ſumpturũ:a quo plus
ignauię & libidini q̃ condicti certaminis fidei indultũ exiſtimet.Cui ideo acrius reſi
ſtendũ fore:ꝙ fortibus parcere:ignauos odiſſe ſoleat.Cuius prędictionẽ Helgo ęque
ac cõſilium veneratus:corpus animũq; capeſſendę virtutis ardore firmauit.Cunq;
Starcatherus ad regias eſſet ędes delatus:vulnerũ dolore neglecto:ocyus curru de⸗
ſiliit:ac veluti toto integer corpore nuptialem irrũpens thalamũ:pugno valuas per
fregit.Tunc lecto exiliens Helgo/vt coniugis erat conſilio doctus:aduerſę eius fron
ti ferrũ immerſit.Cunq; ſecundi vulneris meditatione denuo ferrum adacturus vi
deretur:Helga thoro ocyſſime euolans ſenẽ ab imminenti exitio correpti vmbonis
interiectu defendit.Quod tñ ab Helgone validiore ferri impulſu medio tenus vm⸗
bone diſſectum eſt.Ita laudabilis fœmina ingenii amicum auxilio proſecuta,quem
conſilio lęſerat, manu ſeruauit: vtq; monitis maritum: ita factis ſenem protexit.
Quæ res Starcatherum ad incolumitatem Helgoni tribuendam adduxit. præfa⸗
tum parci oportere cui certum virtutis indicium præſens fortitudinis fides exhi⸗
beat. Morte ſiquidem indigniſſimum prædicabat: quem tanta reſiſtendi fiducia

plenum probitatis ingeniũ exornaſſet. Idem plagis nondũ medicamine procuratis:
nec vlla adhuc cicatrice reſperſis: occiſo ab ęmulis Haldano: Suetiam repetens, filiũ
eius Syuardũ deuicta quorundã rebellione: paternę dominationis hæredẽ cõſtituit.
Apud quem diutule cõuerſatus: cum Frothonis fraudulenter oppreſſi filiũ Ingellũ
tranſuerſo animo actũ patris interfectoribus animaduerſionis humanitatẽ atq; ami-
citiam erogaſſe fama rei crebeſcente cognoſſet: ob tam horridũ facinus indignatio-
nis aculeis laceſſitus dolenterq; ferens tãtę indolis iuuenẽ tam inclyti patris filium

Starcatheri facetũ dictum.

exuiſſe: eximium carbonũ faſcem tanq̃ opimã ſarcinam humeris ſuis Daniã petitu-
rus impendit. Rogatus ab obuiis quid tam inſolitum onus deferret: Ingelli regis he-
betudinẽ ad acuminis habitũ carbonib⁹ ſe perducturum aſtruxit. Itaq; expedita &
compendiaria ſemita velut vno ſpiritu rapidũ ac pręceps iter explicuit, tandẽq; In-
gelli hoſpitio vſus: ſedem maioribus deſtinatam ſuo more conſcendit. Quippe apud
prioris ſęculi reges ampliſſimũ dignitatis gradũ obtinere conſueuerat. Quem cum
regina ſqualore obſitum ſordidiſq; & agreſtibus pannis vtentem ingreſſa conſpice-
ret: ob deformitatem cultus parum curioſa hoſpitis ęſtimatrix effecta, ſimulq; virũ
ex veſte metiens ſtoliditatis increpitum ꝙ maiores diſcubitu præcurriſſet / ac ſedẽ
ruſtico cultu ĩdignã occupaſſet / loco excedere iuſſit, ne puluinaria tetriore q̃ par eſ-
ſet habitu contractaret. Quod eñ ille ex fiducia agebat ſtoliditati atq; impudentiæ
deputabat, ignara aliquanto ſplẽdidius mentem q̃ veſtem in ſublimi lucere cõſeſſu.
Paruit animoſus ſenex tametſi repulſa ęger indebitamq; fortitudini ſuæ contume-
liam egregio animi temperamento ſuppreſſit. Acceptũ ruborem nec voce nec gemi-
tu proſecutus. Nec tamen tacitã doloris acerbitatem: prorſus occultare ſuſtinuit.
Exurgens enim atq; in vltimã ędis partem ſecedens: adeo ipſa parietũ robora dimiſ-
ſi corporis impulſu contudit: vt tectũ ruina pene eximia tignorũ trepidatione ſub-
mitteret. Quo euenit vt non ſolũ repulſa: ſed etiã exprobratę ſibi paupertatis igno-
minia laceſſitus: iram ſuã aduerſum contumelioſam reginæ vocem irreuocabili ſe-
ueritate deſtringeret. Quem cũ Ingellus a venatione regreſſus curioſioribus oculis
colluſtratum: nec os vſq̃ hilariter circũferentem: nec ſe aſſurgendi officio veneran-
tem animaduerteret: Starcatherũ eſſe parũ blandæ frontis annotatione cognouit.
Nam cũ manus eius bellico opere duratas: cicatrices aduerſo corpore exceptas acer-
rimũq; oculorum vigorem attenderet: animaduertit nequaq̃ enerui animo eſſe, cu-
ius corpus tanta vulnerum veſtigia confodiſſent. Obiurgatam igitur vxorem im-
penſius monuit: vt abiecto irarũ ſupercilio quẽ conuicio inſecuta fuerat: blandimen-
tis permulſum liberalitatis officiis deleniret, ciboq; & potione firmatũ benigno re-
crearet alloquio: pręfatus hunc ſibi olim a patre tutorem datum infantię ſuę indul-
gentiſſimũ extitiſſe cuſtodem. Tum ſera ſenilis animi cognitrix rigore in mãſuetu-
dinem verſo, quem repulſa affecerat / conuitii amaritudine lacerauerat / miniſtran-
di ſtudio venerata eſt: atq; ex hoſpita indignante: obſequentiſſimã adulatricẽ agere
cœpit: curioſitatẽ ſuã irę eius apponere cupiens: eo quidẽ minus errore culpabilis:
quo illũ celerius obiurgata deſeruit. Nec tamen leues eius pœnas pependit: cũ loca
in quibus fortiſſimũ ſenẽ diſcubitus repulſa ſugillauerat: poſtmodũ fatrũ ſuorũ cla-
dibus cruentata conſpiceret. Nocte vero Ingello cibũ cum Suertingi filiis capiente:
apparatiſſimis dapibus inſiſtens luxurioſo menſas epulo cumulauit, ſenẽq; ne matu-
rius ſe conuiuio ſubtraheret, familiari inuitatione retinuit, tanq̃ operoſioris eſcę ob-
lectamẽta ſolidum virtutis rigorem excauare potuiſſent. Quibus cũ Starcatherus

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

oculos inſeruiſſet: eorum vſu laſciuiore contẽpto: ne quid externo ritui indulgeret:
tẽperantia qua plurimũ pollebat appetitum ſuum aduerſus deliciarum irritamen-
ta firmauit, ne bellicã claritatem cõuiualibus illecebris abſumendam permitteret.
Erat enim fortitudo eius frugalitatis amatrix: aliena nimiæ ciborum abundantiæ
& ab immoderato dapum vſu auerſa, vtpote quæ aliquo in momẽto ponendi luxu-
riam nũq̃ vacauit: ſemperq; voluptate omiſſa, virtutis reſpectum egit. Cũ ergo ve-
tuſtos continentię mores: omnẽq; priſtinæ cõſuetudinis habitũ nouo luxu ac lauti-
tia corrũpi animaduerteret: ruſticioris eſcę paratũ appetens: cœnæ ſumptuoſioris
impendium faſtidiuit. Igitur profuſam dapum indulgẽtiã aſpernatus fumidoq; ac
rancidulo cibo vſus: famẽ eo ſapidius quo ſimplicius pepulit: ne veræ virtutis ner-
uos externarũ deliciarũ cõtagione, tanq̃ adulterino quodã dulcore remitteret: aut
priſcę frugalitatis normã inſitatis gulæ ſuperſtitionibꝰ obrogaret. Cæterũ indignã-
ter ferebat aſſam dapem: eãdẽq; elixã vniꝰ cœnę ſumptibꝰ erogari: eduliũ pro mon-
ſtro accipiens quod culinæ nidoribus delibutum, fartoris induſtria multiplicis tẽ-
peramenti varietate ꝑfricuit. Ecõtrario Ingellus proiectis maiorũ exemplis inno-
uando menſarũ ritu licentius ſibi q̃ mos patrius permittebat indulſit. Poſtq̃ ſe eñ
theutoniæ moribus permiſit: effœminatę eius laſciuiæ ſuccũbere non erubuit. Ex
cuius ſentina in patrię noſtrę fauces haud parua luxurię nutrimenta fluxerunt. In-
de enim ſplẽdidiores mẽſę: lautiores culinæ: ſordida cocorũ miniſteria: varięq; far-
ciminũ ſordes manauere. Inde licentioris cultus vſurpatio a ritu patrio ꝑegrinata
eſt. Itaq; regio noſtra quæ continentiam in ſe tanq̃ naturalem aluit: luxum a finiti-
mis depopoſcit. Cuiꝰ Ingellus illecebra captꝰ: iniurias beneficiis repẽdere erubeſcẽ-
dum nõ duxit. neq; illi miſera parẽtis clades cum aliquo amaritudinis ſuſpirio ob-
uerſata eſt. At regina ne propoſiti irrita abiret: iram ſenis donis optime propulſan-
dam exiſtimans mirifici operis vittam ꝓprio capiti detractã gremio cœnitantis ap-
poſuit, beniuolentiã eius quia virtutẽ hebetare nequiuerat: mercari cupiẽs. Quam
Starcatherus necdum offenſę acerbitate depoſita: in os ferentis reiiciens plus con-
temptꝰ q̃ venerationis in eo munere repoſitũ arbitrabatur, prudentiq; animo egit
ne cicatricibus conſito, galeiſq; aſſueto capite inſolitum effœminati cultus ornamẽ-
tum exciperet, ſciens virilibꝰ comis muliebre redimiculũ iniici non oportere. Itaq;
repulſam repulſa vltus contẽptum ſuum mutua aſpernatione penſauit: tantũ ſe pe-
ne in vindicãdo rubore gerens: quantũ geſſerat in ſuſtinendo. Veterani nãq; bella-
toris animus Frothonis cultũ inextricabilibus amicitiæ hamis complexus / totq; ac
tantis munificẽtię eius meritis inuitatꝰ / ad abiiciendũ vltionis ꝓpoſitũ nullo indul-
gentię blandimẽto ſeduci poterat: quo minus debitã beneficiis eius gratiã etiã poſt
fata referre ſatageret: extinctoq; viciſſitudinẽ humanitatis repẽdere curaret: cuiꝰ
adhuc extãtis amãtiſſimũ animũ liberaliſſimãq; amicitiam expertus fuerat. Adeo
quippe miſerrimã Frothonianę cladis imaginẽ alte pectori inſertam gerebat: vt ab
intimo præcordiorum eius receſſu: clariſſimi ducis reſpectus cõuelli nequiret, atq;
ob hoc p̃ſenti beneficio priſtinę familiaritatis titulũ anteponere nõ dubitaret. Cęte-
rum ſuperioris cõtumelię memoria nihil gratię ſequẽti obſequio reddidit: laceſſiti
pudoris ignominiã deponere nequiens. Tenacius eñ iniuriarũ vel beneficiorũ ima-
gines fortiũ q̃ molliũ animis inhęrere cõſueuerũt. Neq; eñ illorũ inſueuit moribꝰ:
qui amicorũ ꝓſperũ vitæ curſum comitãtur: aduerſũ deſerũt: quiq; fortunę magis
q̃ charitati cultũ tribuũt: propriis cõmodis q̃ alienę beniuolẽtię ꝓpiores. Aĩaduer-

De abſtinẽtia & ſobrietate Starcatheri.

Luxus epulãdi e theutonia in daniam trãſlatus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tens autē pertinax ꝓpoſiti fœmina : ne ſic quidē cōuiualē a ſene hilaritatē elici poſ-
ſe:vt blāditiarū cœptū liberaliori comitate proſequereť:cumulatiorēq; hoſpiti ho-
norem redderet:tibicine de induſtria modulari iuſſo:muſam qua indignationis eiꝰ
perſeuerātia flecteretur inſtituit. Artificialis ſoni miniſterio naturales inclementię
neruos elidere cupiens. Sed fiſtulę aut chordarū lenociniū in hebetāda viri pertina
cia parū efficax manſit. Auditor enim exhibitū ſibi cultū figmentū magis q̃ chari-
tatem redolere cognouit. Quo euenit vt eluſus opinione ſua mimus ſtatuę magis q̃
homini canere putaretur: diſceretq; ponderoſiſſimæ ſeueritatis ſtatū fruſtra ſcur-
rarum luſibus attentari. inaniq; oris ſpiraculo maximæ rei molem labefactari non
poſſe. Adeo enim Starcatherus oris habitū indignationis ꝑtinacia firmauerat:vt
Constantia Starcatheri. nulla ex parte cōſueto infractior videreť. Quippe debitus votis rigor nec tibię can
tu nec gulę lenimēto ꝑmulſus/plus ſtrēnuo viriliq; ꝓpoſito q̃ auriū aut epuli blā-
dimētis tribuēdū putauit. Oſſe itaq; quod veſcēdo carne ſpoliauerat in vultū geſti-
culantis proiecto:plenas aurarū buccas:violenta flatus excuſſione laxauit. Quo fa-
cto:quantū ſeueritas ſcænicos plauſus faſtidiret edocuit. Ira ſiquidē obſeratæ aures
nulli voluptatis effectui patuerūt. Dignū hiſtrione munus turpi præmio deforme
mulctauit obſequiū. Siquidē optimus meritorū ęſtimator muneris loco tibicini ty-
biam erogauit. ac durū mercedis genus molli officio retulit. Itaq; mimus neſcias ſo
norius cecinerit an fleuerit. q̃ parū in luxurioſis pectoribus fortitudo poſſideat: ef-
fuſa lachrymarū acerbitate teſtatus. Neq; eñ qui totū ſe voluptati ſubſtrauerat:
quādoq; calamitatis incurſum tolerare didicerat. Cuius lęſio futuras cœnę clades
ominata eſt. Et bene quidē cultor ſeueritatis animus vindictæ cōſtātiā ꝑtinaci gra-
uitate cōplexus:qui quātū alii ſuauitatis: tātū ex fidibus faſtidii traxit ꝓbroſo oſſis
iactu ingratū ꝑnſauit officiū:plus ſe valentis amici ſpecioſis cineribus q̃ improbis
turpiſſimi alūni moribꝰ debuiſſe cōfeſſus. Deinde in āpliorē hiſtriōis ſuggillationē:
mox citādū carmē ſubtexuit. Regina vero virtutē quā debilitare nequerat ſtupens:
eius quē fruſtra beneficiis coluit, āmiratrix euaſit. Vidēs autē Stracatherus eos qui
Frothonē oppreſſerāt in ſumma regis dignatiōe verſari:cōcepti furoris magnitu-
dinē acerrimo oculorū habitu ꝓdidit. internoſq; motꝰ externo oris indicio patefe-
cit:occultā animi ꝓcellā apta luminū ſęuitia teſtatus. Deniq; Ingello ſe regiis dapi-
bus delenire cupiēte: eduliū reppulit. ꝙ vulgaris cibi vilitate cōtētꝰ ꝑegrina ad-
modū obſonia faſtidiret. cōmunibuſq; epulis aſſuetꝰ:nulliꝰ gulā ſaporis oblectatiōe
palparet. Interrogatꝰ cur fronte tā nubila regię liberalitatis obſequio vti noluiſſet:
reperiēdi Frothonis filii gratia, Daniā ſibi petitā aſſeruit:nec eius qui petulātis ſto
machi ingluuiem operoſa dapū vbertate farciret. hoc eñ familiaris regi theutonū
luxꝰ egerat:vt excoctas aqs epulas: delicioſę ſatietatis ſtudio rurſum igni torrēdas
ꝓberet. Poſt hęc Ingelli mores intactos ꝓterire nō paſſus:in eiꝰ caput omnē rephen-
ſionis amaritudinē trāſtulit:īpietatis dānatū ꝙ nimię ſaturitatis vſu oſcitās partā
edēdo crapulā fœda ructatiōe exhalaret:ſaxonicāq; imitatꝰ illecebrā āpliſſimis a ſo
brietate exceſſibꝰ oberraſſet. adeo virtute vacuꝰ, vt ne minimā qdē eiꝰ vmbrā cōſe-
ctareť. Maxime aūt illi turpitudinis cumulū accedere mēorabat:ꝙ ī ipo militię tyro
cinio vlciſcēdi parētis īmēor neglecta naturę lege paterni ſanguinis carnifices beni
uolētia atq; officio āplectereť:iniqſſime meritos amātiſſima charitate cōplexꝰ, eoſq;
ī quos q̃acerrime aīaduertere debuerat: nō modo īpunitate donaſſet:verūetiā cōui
ctu ac mēſę honore dignos iudicaſſet:a qbꝰ potiꝰ capitale ſuppliciū ſumēdū fuiſſet.

Præterea hic hoc carmine vſus aſſeritur.

Cedat imbellis vetulo iuuentus.
Et ſenis crebros veneretur annos:
In viro forti numeroſa nemo
Tempora culpet.
Albicet q̃q̃ ſenio capillus
Permanet virtus eadem vetuſtis.
Nec fluens ætas poterit virile
Carpere pectus.
Me grauis ſeſſor cubito repellit:
Qui boni formam vitio prophanat
Dum gulę parens nihilum diurnis
Prorogat eſcis.
Quando Frothonis comes annotabar
Militum ſemper medius reſedi
Aede ſublimis: procerumqꝫ primus
Prandia duxi.
Sorte nunc verſa melioris æui:
Angulo claudor ſimuloqꝫ piſcem
Qui vago captat latebram recurſu
Abditus vndis.
Sęculo certe ſolitus priore
Cultius ſtrato recubare fulcro:
Inter extremos premor & referta
Pellor ab aula.
Pellerer forſan foribus ſupinus
Ni latus pulſum paries referret
Et fugam truſo facilem negaret
Obuius aſſer.
Aulici riſu populi laceſſor
Aduenę digno vacuus receptu
Aſpero carpor ſale: dum loquaci
Mordeor auſu.
Quid noui rumor celeber volutat:
Quis tenor rerum: patrię quis ordo
Gliſcerem veſtræ regionis actus
Aduena noſſe.
Vt quid Ingelle vitio ſepultus
Vindicem patris remoraris auſum
Num pii cladem genitoris ęquo
Pectore duces?
Quid dapem deſes colis? ocioqꝫ
Mollior ſcortis, ſtomachum reclinas?
An tibi paruo patris interempti
Vltio conſtat?
Proximo quando Frotho te reliqui
Mente præſaga didici ꝙ armis
Hoſtium certe periturus eſſes
Maxime regum.
Cunqꝫ rus longum tererem viator
Præſcius mentem gemitus ſubibat
Qui ꝙ hinc eſſes mihi non videndus
Omine finxit.
Pro dolor ꝙ tunc aberam remotus
Extimos orbis populos laceſſens
Cum dolo regis iugulum petebat
Perfidus hoſpes.
Aut enim vindex domini probarer
Aut comes pœnę: ſociuſqꝫ fati:
Et pari gaudens ſequerer beatum
Funere regem.
Non gulam veni dapibus beare:
Cuius enitar vitium ferire:
Nec cutis curam ſequar: aut obeſi
Gaudia ventris.
Nemo me regum prius inclytorum
Exteros iuxta medium locauit
Cui frui primis licuit cathedris
Inter amicos.
Suetia veni: ſpatioſa menſus
Rura mercedem ratus affuturam:
Si modo chari fruerer reperta
Prole Frothonis.
Sed probum quęrens adii guloſum
Deditum ventri vitioqꝫ regem:
Cuius in luxum ſtudium refudit
Fœda voluptas.
Claret Haldani ratus eſſe ſermo
Qui breui nobis cecinit futurum
Qꝫ patri gnaro generandus eſſet
Filius excors.
Degener q̃q̃ reputetur hęres
Non opes magni patiar Frothonis
Aduenis lucro fore: vel rapinę
More patere.

Ingellum carpit.

Ad hãc vocẽ tremefacta regina: detractũ capiti ſuo redimiculũ: quo forte capillitiũ muliebriter adornabat: efferato ſeni tanq̃ beneficio bilem auerſura porrexit. Quo

Starcatherus q̄ turpiſſime in os offerentis cum indignatiōe reiecto, clara rurſum voce recinuit.

Amoue quæſo muliebre donum
Et tuo mitram capiti repone:
Inſulas nemo venerem decentes
Fortis adoptat.
Abſonum namq; eſt vt in arma prōptis
Nexili crinis religetur auro.
Mollibus cultus teneriſq; turbis
Competit iſte.
At tuo munus refer hoc marito
Cui placet luxus: digituſq; prurit
Dum nates verſans volucris rubellę
Viſcera tractat.
Vxor Ingelli leuis ac petulca
Theutonum ritus celebrare geſtit:
Inſtruit luxus & adulterinas
Præparat eſcas.
Nam nouis palpat dapibus palatum:
Captat ignoti libitum ſaporis:
Aeſtuans ferclis onerare menſas
Lautius omnes.
Hæc viro vinum pateris propinat:
Cuncta propenſo meditans paratu:
Cocta torreri iubet & ſecundo
Deſtinat igni.
Paſcit vt porcum petulans maritum
Impudens ſcortum: natibuſq; fidens
Gratis admiſſum tolerare penem
Crimine ſtupri.
Aſſat elixum: recoquitq; toſta
Prodigo cœnam meditata luxu:
Negligens morum, vitiiq; cultrix
Fœmina turpis.
Hæc procax faſtu Veneriſq; miles
Appetens eſcę, bene temperatos
Abdicat ritus. ſimul & guloſas
Inſtruit artes.
Rapulum lęui patina liquatum
Præditas ſucco tenui placentas
Pruriens aluo petit: ordineſq;
Conchiliorum.
Non ego magnum memini Frothonē
Dexteram fibris volucrum dediſſe:
Podicem cocti laceraſſe galli
Pollice curto.
Quis prior regum potuit guloſus
Viſcerum putres agitare ſordes!
Aut manu carptim fodicare fœdum
Alitis anum!
Fortium crudus cibus eſt virorum:
Nec reor lautis opus eſſe menſis
Mens quibus belli meditatur vſum
Pectore forti.
Aptius barbam poteras rigentem
Mordicus preſſo lacerate dente:
Qz vorax lactis vacuare ſinum
Ore capaci.
Fugimus lautę vitium popinę
Rancidis ventrem dapibus fouentem.
Coctiles paucis placuere ſucci
Tempore priſco.
Diſcus hęrboſi vacuus ſaporis
Arietum carnes dabat & ſuillas
Temperans vſus nihil immodeſto
Polluit auſu.
Lacteum qui nunc adipem ligurris
Induas mentem petimus virilem
Eſto Frothonis memor & paterni
Funeris vltor.
Occidet nequā pauidumq; pectus
Nec fugax fati ſtimulum refellet
Valle condatur licet, aut opacis
Incubet antris.
Vndecim quondam proceres eramus
Regis Haconis ſtudium ſecuti:
Hic prior Helgo Begathus reſedit
Ordine cœnæ.
Hic famis primę ſtimulum licebat
Aridis pernę natibus leuare:
Ventris ardorem rigidi domabat
Copia cruſti.
Offulam nemo vapidam petebat
Quiſq; communes celebrabat eſcas
Simplici tantum ſtetit apparatu
Cœna potentum.
Vulgus externum fugiebat eſum
Nec fuit ſummis epuli libido:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Ipſe rex paruo meminit modeſtam
Ducere vitam.
Mellei temnens ſpeciem ſaporis
Combibit toſtum cereris liquorem
Nec parum coctis dubitabat vti
Aſſa perosus.
Menſa perſtabat modico paratu
Exhibens ſumptũ tenui ſalino
Nequid externo variaret vſu
Docta vetuſtas.
Amphoras nemo pateraſue quondam
Intulit menſis: dolio profudit
Poculum promus: nec erat catillis
Copia pictis.
Nemo tranſacti venerator ęui
Cantharis iunxit teretes diotas
Nec cibis lancem cumulauit olim
Comptus agaſo.
Non breui concha ciathove lęui
Prandium vanus decorabat hoſpes:
Nunc recens morum facies pudenter
Omnia preſſit.
Aere quis ſumpto toleraret vnq̃
Funus amiſſi redimi parentis,
Aut loco patris peteret necati
Munus ab hoſte!
Quis valens hęres, ſoboleſq; fauſta
Talibus iunctum latus applicaret:
Vt viri neruos vacuaret omnes
Pactio turpis!
Vnde cum regum tituli canũtur
Et ducum vates memorant triumphos
Pallio vultum pudibũdus abdo
Pectore triſti.
Cum tuis nil eniteat trophęis
Quod ſtilo digne queat annotari:
Nemo Frothonis recitatur hęres
Inter honeſtos.
Improbis quid me laceras ocellis
Qui reum patris veneratus hoſtem
Panibus tantum tepidoq; iuri
Crederis vltor!
Vindices quando ſcelerum probantur
Quo minus mentem pudeat ꝓphanam
Aurium prompto vacuatus vſu
Eſſe peropta.
Sæpe nam virtus aliena ſueuit
Conſcium culpæ lacerare pectus:
Et boni fama premitur malignus
Pectore ſenſus.
Appetas ortum licet. aut remotus
Occidentali regione degas:
Seu ſitum mundi medium ſequaris
Concitus iſtinc.
Seu plagam cœli gelidam reuiſas
Qua poli vertex patet: impetuq;
Verſili ſphęram rapit: & propinquam
Deſpuit vrſam:
Te pudor late comes inſequetur
Et graui vultum feriet rubore
Quando magnorum ſociata ludit
Concio regum.
Dedecus quem cum maneat perenne
Inter illuſtres medius venire
Non potes turmas reprobuſq; in omni
Climate degas.
Fata Frothoni ſobolem dedere
Editam mundo ſuperis ſiniſtris
Cuius affectum ſcelus & libido
Sordida cepit.
Sicut in naui fit vt obſoletum
Fœda ſentinę gremium requirant:
Sic in Ingellum vitioſa rerum
Copia fluxit.
Ergo vulgatum veritus ruborem
Angulis preſſus patrię iacebis
Torpidus fœdo lare nec videndus
Agmine claro.
Sorte tum barbam quaties ſiniſtra.
Concubinarum ſtimulis repreſſus
Cum tibi pellex querulis perurat
Vocibus aurem.
Cum pauor mentem gelidus repigret
Et patris vindex fieri timeſcas.
Degener plane, pariliſq; ſerui
Ritibus extas.
Obrui paruo poteras paratu:
Vt quis arreptum iugularet hœdum:
Aut ouem cultro teneram trucidet
Gutture ſecto,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Ecce Suertingo genitus tyranno
Dania poſt te potietur hęres:
Cuius ignauam retines ſororem
Fœdere turpi.
Dum grauem gemmis nitidāqꝫ cultu
Aureo gaudes celebrare nuptam:
Nos dolor probro ſociatus vrit:
Turpia queſtos.
Quando te pręceps agitat voluptas
Anxius nobis animus prioris
Temporis formam reuocat: monetqꝫ
Multa dolere.
Nam ſecus q̃ tu ſcelus ęſtimamus
Hoſtium quos nunc veneraris. vnde
Priſca noſcenti facies moleſta eſt
Temporis huius.
Re magis nulla cuperem beari
Si tui Frotho iuguli nocentes
Debitas tanti ſceleris viderem
Pendere pœnas.

Ingelli morũ mutatio

Tantum autē monitus ſui incitamēto profecit: vt ab enerui & frigeſcēti animo veluti quadā repręhenſionis ſilice flagrantiſſimū fortitudinis ignē extūderet. Primū enim rex vacuas carmini aures p̃buit: deinde impenſiori educatoris ſui hortamine cōcitatus, ſerum vltionis calorē animo traxit: oblituſqꝫ conuiuę, hoſtem induit. Ad vltimum diſcubitu euolans: omnem iræ ſuæ ꝑcurſum in conſeſſores effudit: ita vt ferrum aduerſus Suertingi filios cruenta ſeueritate nudaret: & quorū gulam menſę delitiis fouerat: deſtricto mucrone iugulum peteret. His nāqꝫ continuo trucidatis: ſacra mēſę ſanguine inuoluit: infirmum ſocietatis vinculum diremit: erubeſcēdumqꝫ conuiuiū egregia crudelitate mutauit: atqꝫ ex hoſpite hoſtis, ex abiectiſſimo luxurię mancipio truculētiſſimus vltionis miniſter euaſit. Siquidem induſtria hortatoris oratio/molli ac teneræ iuuentæ animoſitatis ſpiritū ingenerauit: latebriſqꝫ ſuis extractā recreauit audaciā. extuditqꝫ vt grauiſſimę cladis auctoribus pœna factis debita rependeret. Exulauerat ſiquidē ꝓbitas iuuenis nō expirauerat: quę in lucem ſenili ſuffragatione ꝓducta: opus eo maius quo tardius edidit, aliquāto ſpecioſius cruore q̃ mero calices imbuens. Q̃ porro induſtrium exiſtimemus ſenē qui diſertiſſima ammonitione immēſum regalis animi vitiū expugnauit: eiuſqꝫ loco perruptis nequitię clauſtris, efficaciſſimā virtutis ſementem inſeruit! Ipſe quoqꝫ manū regis pari facinore proſecutus: fortitudinē non ſolum in ſe pleniſſimā exhibuit: ſed etiam ex alieno pectore erutam reuocauit. Quo peracto ſic cœpit.

Rex Ingelle vale. cuius prodidit auſum
Plenum animi pectus: tibi mens in corpore regnat
Auſpicio patefacta ſuo/nec defuit altum
Pectore conſilium/q̃q̃ taciturnus ad horam
Extiteris. nam damna morę probitate rependis
Torporemqꝫ animi redimis virtute potenti.
Fac age fundamus reliquos: nulluſqꝫ periclum
Effugiat quod quiſqꝫ pari ratione meretur:
Cedat in auctorem facinus: premat artificemqꝫ
Culpa relata ſuum. cęſorum corpora curru
Excipiāt famuli. promptuſqꝫ cadauera lictor
Efferat officiis merito caritura ſupremis:
Et buſtis indigna tegi. non funebris illis
Pompa roguſve pium tumuli condonet honorem.
Putida ſpargantur campis: auiumqꝫ terenda
Morſibus, infeſto maculent rus vndiqꝫ tabo.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Tu quoq; rex ſęuam ſiquid ſapis effuge nuptam
Ne lupa conſimilem ſibi fœtum gignat:& ex te
Bellua conſurgat proprio nocitura parenti.
Dic Rotho perpetue timidorum irriſor an vltos
Frothonem ſatis eſſe putas,qui funera ſeptem
Vindictę vnius impendimus!ecce feruntur
Exanimes.qui non rebus ſed imagine tantum
Imperium coluere tuum.fraudemq; parabant
Obſequio.ſed ne ſemper ſpes illa ſubibat
Q; ſolet ingenuis ſua reſpondere propago
More ſecutura ſortem quam ſanguine traxit.
Nunc ergo Ingelle/melius q̃ tempore lapſo
Letharum dici dominus Danięq; mereris.
Imberbis quando ductum auſpiciumq; ſequebar
Militię rex Hako tuę:laſciua peroſus
Ingenia & luxum,nil prӕter bella colebam,
Exercens animũ cum corpore:mente prophanum
Omne relegaui:ſtomachoq; placentia fugi:
Fortia complexus animo.namq; arma profeſſus
Aſpera veſtis erat cultuſq; parabilis olim.
Rara quies.ſomniq; breues.labor ocia longe
Propulit:& parco fluxerunt tempora ſumptu.
Non vt nunc quidam quibus inſatiata cupido
Ingluuie cӕca viſum rationis inumbrat.
Horum aliquis veſtis operoſę tegmine cultus
De voluptate.
Molliter alipedem flectit:ſparſamq; renodat
Cӕſariem,& laxos patitur fluitare capillos:
Carpit ſuperbos.
Diſcere ſӕpe foro:turpiq; inhiare lucello
Gaudet.& hoc ſtudio vitam ſolatur inertem,
Venali celebrans commiſſa negotia lingua.
Vi violat leges:& ferro iura laceſſit:
Obterit innocuos: alieno paſcitur ęre:
Stupra gulamq; colit,riſu conuiuia mordax
Inſequitur,ſic ſcorta petens vt ſarculus hęrbam.
Occidit ignauus dum prӕlia pace quieſcunt
In media ſi valle cubet:teſtudine nulla
Tutus erit qui fata timet.fors vltima viuum
Quenq; rapit.latebra letum depellere non eſt.
Aſt ego qui totum concuſſi cladibus orbem
Leni morte fruar:placidoq; ſub aſtra leuandus
Funere:vi morbi defungar vulneris expers!

Finis Sexti.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Principium Lib. Septimi.

Olauus rex xxxv.

INgello quatuor filios fuiſſe, ex iiſdemq; tribꝰ bello cõſũptis, Olauũ ſolũ poſt patrẽ regnaſ-ſe: perita rerũ prodit antiquitas. quẽ quidam Ingelli ſorore editũ: incerto opiniõis arbitrio perhibẽt. Huius actus vetuſtatis ſqualore cõ-ſperſos parũ iuſta notitia poſteritas appræhẽ-dit: extremũ dũtaxat prudentiæ eius monitũ memoria vẽdicauit. Quippe cũ ſupremis fati viribus arctaretur: Frothoni & Haraldo filiis conſulturus alterũ terris: alterũ aquis regia ditione præeſſe: eãq; poteſtatis differẽtiã non diutina vſurpatione ſed annua viciſſitudine ſortiri iubet. Ita regnãdi inter eos conditione æquata: prior Frotho maritimarũ rerũ regimine potitus crebris piraticæ damnis deformis euaſit. Infortunii cauſa recẽtia nautarũ cõiugia fuere: domeſticas thori voluptates externis militię laboribꝰ ꝓferẽtiũ. Interiecto tẽpore natu minor Haraldus maris dominationẽ ſortitꝰ: vacuũ cõiugio militẽ legit, fraternę fruſtratiõis euentũ metuẽs. Fortuna delectui reſpõdit. Quippe tã glorioſum piratã egit, q̃ frater inglo-riũ geſſerat. Quę res fraternã ei inuidiã peperit. Quinetiã eorũ coniuges Sygne & Vluilda: quarũ altera Suetię rege Syuardo, altera Karolo gothiæ pręfecto orta fue-rat, crebra nobilitatis cõtẽtione rixãtes: alternos maritorũ ſoluere conuictus. Quo euenit vt Haraldus & Frotho rei familiaris ſocietate cõuulſa: cõmunẽ partiẽtes ſu-pellectilẽ: plus muliebris rixæ iurgiis q̃ fraternę charitatis officiis ĩdulgerẽt. Sed & Frotho fratris claritate deformem ſe fieri cõtẽptũq; ſibi ſtrui iudicãs: a quodã fami-liariũ occultę eũ interfici iubet. ꝓ quẽ ętate vinceret: ab eo ſe virtute ſuperari vide-ret. Quo pacto ne ſcelus a cõſcio ꝓderet: inſidiarũ miniſtrũ tacite trucidãdũ curat. Poſt hęc vt innocentię ſibi fidẽ pareret: notãq; ſceleris euitaret: quiſnam rerũ caſus inopina germanũ clade ſuſtulerit: latiꝰ ĩueſtigari ꝓcepit. Sed neq; tot artibꝰ ꝑficere potuit: quo minus eũ tacita vulgi notaret opinio. A quo Karolus poſtmodũ qs Ha-raldũ occidiſſet rogatus: diſſimulãter ab eo notę rei quęſtionẽ agi reſpõdit. Quo di-cto mortis cauſam adciuit, Frothone exprobratum ſibi latẽter parricidiũ iudicãte. Poſt hęc Haraldus & Haldanꝰ Haraldi filii ex ſygne Karoli filia ſuccepti: cũ ad ne-cem a patruo quęrerẽtur: ab eorũ tutoribꝰ callidior ſeruãdorũ pupillorũ ratio ex-cogitata eſt. Nam truncos luporũ vngues ſubtellibus annectẽtes: contiguũ penati-bus ſuis lutũ: obfuſamq; niuibus humũ crebris decurſibus exarare cœperũt: ferini inceſſus ſpeciem præbituri. Poſt hæc trucidatis ancillarũ liberis eorũq; corporibus fruſtatim diſcerptis: lacera paſſim membra diſiiciũt. Itaq; requiſitis adoleſcẽtibus: nec inuentis: fuſi reperiũtur artus: ferarũ veſtigia demõſtrãtur: tellus cruore deli-buta conſpicitur. creditũ eſt pueros lupina ingluuie conſumptos. nec cuiq̃ fere de tam manifeſto lacerationis argumento dubitare conceſſum. Cuius ſpectaculi fides pupillis præſidio fuit. Qui mox a tutoribus caua concluſi ilice ne vllum vitæ eo-rum indicium ederetur: diu ſub canum ſpecie nutriebãtur: latrantũ quoq; eis vo-cabula indita quo minus latẽtium opinio vulgaretur. Solus Frotho mortis eorum fide repudiata: latebræ locum ex perita augurii fœmina cognoſcere inſtitit. Cuius

Frotho rex xxxvi.
Haraldus rex. xxxvii.

R. ſupremis fati viribus arctari, h.e. privari vitali aura.

Gothia

Fratrũ per vxores diſcordia.
Haraldi cędes.

Ars noua.

Canum ſpecie nutriti.

carminũ tanta vis erat: vt rẽ quãtalibet nodorũ cõſertione perplexã: e lõginquo ſoli ſibi conſpicuã ad cõtactũ euocare poſſe videret. Hæc Regnonẽ quẽdã occulte circa illos educationis officiũ ꝑegiſſe, eoſq; tegẽdæ rei gratia caninis cẽſuiſſe nominibus aſtruebat. Qui cũ ſe inuſitata carminũ violẽtia latibulis egeſtos incantãtis obtutibus admoueri cõſpicerẽt: ne tã horrẽdæ coactionis impio ꝓderent: gremiũ eius accepti a tutoribus auri incuſſione perfundũt. Quæ recepto munere, repẽtina morbi ſimulatione par exanimi cõcidit. Perqrẽtibus miniſtris cauſam tã ſubiti lapſus: inſcrutabilẽ filiorũ Haraldi fugã exiſtere memorabat: quorũ eximia vis etiã atrociſſimos carminũ tẽperaret effectus. Ita paruulo cõtẽta beneficio: maius a rege ꝓmiũ poſtolari paſſa nõ eſt. Poſt hæc Regno ſuã ac pupillorũ opinionẽ populari ſermone crebreſcere expertus in Feoniã vtroſq; deuexit. Vbi a Frothone captus, adoleſcentes ſe cuſtodia ꝓſecutũ fatet: ꝓcaturq; regẽ pupillis quos patre priuauerit parcat. Nec ſe duplici parricidio obiectare felicitatis loco ducat. Quo dicto ſæuitiã eius in ruborẽ cõuertit: pollicituſq; eſt: ſiqd ab eis in patria nouaret: ſe regi indicia delaturum. Ita pupillis incolumitate parta: metu liber: multos ãnos cõfecit. Qui cũ adulti Syalandiã petiuiſſent: vltionẽ patris ab amicis exſequi iuſſi: nõ ſe ac patruũ annua luce potituros vouerũt. Quo cõperto Regno pacti memoria cõcitatus: noctu regiã petit: ſeq; ꝓmiſſæ rei indicẽ venire tacite aſſerit. Dormiẽtẽ tamẽ ad vigilias euocare paſſus non eſt: eo ꝙ Frotho excitationis ſuæ pœnas ferro exigere ſolitus fuerat. Tanti quõdã regiũ ſomnũ ĩportuna fruſtratione prũpere exiſtimatũ eſt. Id Frotho mane ex vigilibus expertus vt animaduertit Regnonẽ inſidiarũ nũtiũ attuliſſe: cõtracto milite ſæuitia fraudẽ ꝓcurrere ſtatuit. Nec aliud Haraldi filiis auxilio: q̃ furoris ſimulatio fuit. Nã cũ ſe ex improuiſo occupari conſpicerẽt: perinde ac furiis acti lymphantibus morẽ gerere cœperũt. Quos cũ Frotho mente captos putaret ꝓpoſitũ remiſit, deforme exiſtimãs ferro petere, q ferrũ in ſe cõuertere viderẽtur. A qbus ꝓxima nocte incẽdio cõſumptus dignas parricidii pœnas pepẽdit. Quippe regiã adorti: reginam in primis lapideo obruere cõgeſtu: igne deinde penatibus applicato Frothonẽ in exciſi dudũ ſpecus anguſtias & opacos cuniculorum receſſus obrepere coegerũt. Vbi dũ clauſus deliteſcit: vapore & fumo ſtrangulatus interiit.

Magica vis.

Frothonis exitium.

PErempto Frothone cũ Haldanus ternos circiter annos patriæ ꝓfuiſſet: Haraldo fratri regnandi iure ꝑfunctorie tradito: ølandiã eiq; finitimas ĩſulas quas a Suetiæ cõplexu ſinuoſus aquarũ diuellit anfractus piraticis populat iniuriis. Ibidẽ ſubductis hyeme nauigiis ac vallo cinctis expeditioni triẽniũ dedit. Poſt hæc Suetiæ manus iniecit: eiuſq; regẽ bello cõſumpſit. Cui⁹ nepotẽ Ericũ, patrui vero ſui Frothonis filiũ pugna poſtmodũ exceptur⁹: poſtq̃ pugilẽ eius Haquinũ hebetãdi carminib⁹ ferri peritũ didicit: eximiæ magnitudinis clauã ferreis conſertã nodis: tunſionis vſibus adaptauit: ꝑinde ac ꝓſtigii vires ligneo robore debellaturus. Deinde cũ cæteris cõſpicuo virtutis habitu ꝑmineret: inter acerrimos hoſtiũ procurſus obnupto galea capite, ſcuti inops libratũ clauæ robur in obiecta clypeorũ munimina geminæ manus ope torquebat. Nec erat vllũ tantę ſoliditatis obſtaculũ: qd non fruſtratim adactæ molis impulſus obtereret. Quo euenit vt occurſantẽ ſibi in acie pugilẽ acriori geſtaminis impactione ſubrueret. Victus tamẽ & in Helſingiã fuga delapſus Vitolſum quẽdã olim Haraldo militantẽ ſautii corporis

Haldanus rex. xxxviii.

Suetiæ ſubactio. v.

De claua Haldani.

curā ꝑiturus acceſſit.Hic in caſtris maiore ætatis ꝑte cōſūpta: tādē in huiꝰ ꝓuin
ciæ ſolitudinē poſt triſtia ducis fata cōceſſerat: ibiq; ruſticæ vitę cultu cōſueta mili
tiæ ſtudia relaxabat.Qui ꝙ hoſtilibꝰ ſæpe telis ꝑitꝰ fuerat: nō infimā medēdi ꝑe
ritiā aſſidua vulnerū ſuorū curatiōe cōtraxerat.Si qs vero operā eiꝰ blādimētis ex
poſceret: hūc medelæ loco occultæ læſionis noxa afficere ſolitꝰ erat: aliquāto ſpecio
ſius bñficia minis ꝗ adulatione expoſci iudicās. Idē Erici milites penatibus ſuis oc
cupandi Haldani cupidine īminētes ita vidēdi officio ſpoliauit: vt ꝓpinquas ædes
Præſtigiæ. nec proſpectu capere: nec certis poſſent veſtigiis indagare. Adeo luminū vſum nubi
lus qdā error obtuderat. Cuiꝰ opa Haldanꝰ viriū integritatē adeptus: accito Tho
rone cōſpectioris īgenii pugile: Erico bellū denūtiat. Quē cū ꝓductis ediuerſo copiis
militū numero p̄ſtare cōſpiceret: occultatam agminis ꝑtē iter ꝓpinquos viæ fruti
ces delitere p̄cepit: hoſtē ꝑ anguſtiora ſemitæ cōpēdia gradiētē īſidiis cōſumpturꝰ.
Qđ ꝓuidēs Ericus: explorata ꝓgrediēdi facultate: ſeceſſu vtēdū putauit ne ꝓpoſito
incedēs tramite hoſtiū dolis inter p̄ruptos mōtiū vrgeret anfractus. Igit apud con
Haldani virtus. uallē arduis mōtiū iugis vtriq; cōſeptā mutuis viribꝰ pugna cōſerit. In qua Halda
nus inclinatā ſuorū aciē cōſpicatꝰ: frequētē ſaxis rupē cū Thorone cōſcēdit: indeq;
erutas moles in ſubiectū hoſtē deuoluit. Quarū pōdere & ruina aciē in occiduo cō
Haldan ſtitutā oppreſſit. Quo euenit: vt victoriā quā armis amiſerat: cautibꝰ recuperaret.
Biargram. Ob cuiꝰ facti virtutē Biargrāmi cognomē accepit. Qđ vocabulū ex mōtiū efferita
tis nūcupatiōe cōpactū videt. Igit apud Sueones tātꝰ haberi cœpit: vt magni Thor
filius exiſtimatꝰ: diuinis a populo honoribꝰ donaret, ac publico dignꝰ libamine cē
ſeret. Sed quoniā ægre deuictorū īgenia qeſcere ſolitū eſt: & ī vetitū ſemp ſubactorū
obluctat improbitas: Accidit vt Ericus dū fugę damnis conſulere ſtudet: ſubiectas
Haldano ꝓuīcias attētaret. Sed ne Daniam qdē ab hoc ſęuitiæ genere īmunē reliqt
perq dignū exiſtimans eius laceſſere patriā/ per quē ſua abactus fuerat. Ita dū iniu
riā inferre ꝗ repellere maluit: Suetiā armis hoſtilibꝰ liberauit. Quippe cū Haldanꝰ
Haraldū fratrē ab eo tribus deuictū p̄liis: quarto occiſum cognoſſet: amittēdi īꝑii
metu relictis Sueonū agris patriā repetere coactꝰ eſt. Ita Ericus, quo facilīꝰ Suetiæ
regnū deſeruit: hoc celeriꝰ recepit. Quē ſi fortuna æque in retinēdo regno, ac recu
Ericus captus. ꝑādo īſtruere voluiſſet: nequaꝗ Haldano prēdēdū dediſſet. Cuiꝰ captionis modꝰ
hic erat: reuerſus ī Suetiā Haldanꝰ occultata ꝑ īſidias claſſe: binis obuiā Erico naui
giis ꝓficiſcit. A quo denis petitꝰ: variis nauigatiōis reflexibꝰ ad occultū ſuorū ag
men relabit. Quē longius inſequēte Erico Danica pōto claſſis emergit. Circūuētus
itaq; Ericꝰ oblatū ſibi ſub ſeruiēdi cōditiōe ſpiritū repudiauit: lucēq; libertati p̄fer
re nō paſſus: mori ꝗ obſeq p̄optauit: ne vitæ cupiditate ex libero ſeruꝰ euadere vi
Erici mors. deret: Aut quē nuꝑ fortuna æquaſſet: nouo famulatꝰ officio coleret. Adeo ſalutē de
decore mercari virtꝰ ignorat. Cōpeditꝰ igit & ad loca feris ꝑuia relegatus: īdignū
Haldani excellētia. tāta animi maieſtate exitū habuit. Haldanꝰ gemini regni imperio potitꝰ opinionis
ſuæ titulū tribꝰ honeſtatis gradibꝰ decorabat. Erat eñ cōdēdorū patrio more poe
matū peritia diſertus: nec athletica minꝰ virtute ꝗ regia poteſtate cōſpicuus. Au
diēs aūt vegetioris ingenii piratas Tokonē & Anūdū circūpoſitis imminere ꝓuin
Priſcorum ſtudia. ciis, maritima pugna tētatos oppreſſit. Nihil eñ veteres claritate magis expetendū
ducebant: quā non opū fulgor: ſed armorū induſtria peperiſſet. Itaq; ſeditiones am
plecti: inſtaurare lites, ocia faſtidire, paci militiā anteferre, virtutū nō rerū æſtima
tione cenſeri: plurimū voluptatis in p̄liis: minimū in cōuiuiis reponere clariſſimis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

quondã viris curæ extitit. Sed neqꝫ diu Haldano ȩmulus defuit. Nã Syualdus qdã claro admodũ loco natus/apud Sueonũ cõcionẽ Frothonis ac cõiugis eius exitio flebiliter memorato/tantũ Haldani odiũ pene oĩbꝰ ingenerauit: vt plurimorũ ſuffragiis nouarũ rerũ licẽtiã aſſeq̃ret. Nec ſolo vocũ fauore cõtẽtꝰ adeo plȩbis aĩm ambitionis artibꝰ occupauit: vt omniũ fere manꝰ ad regiũ ĩſigne capiti ſuo ĩprimẽdũ adduceret. Hic ſeptẽ filios habebat tãto veneficiorũ vſu callẽtes: vt ſæpe ſubitis furoris viribꝰ inſtincti ſolerẽt ore toruũ infremere: ſcuta morſibꝰ attrectare: torridas fauce prunas abſumere: extructa q̃uis ĩcẽdia penetrare: nec poſſet cõceptꝰ demẽtiæ motus alio remedii genere q̃ aut viculorũ iiuriis aut cædis hũanæ piaculo tẽperari Tãtã illis rabiẽ/ſiue ſæuitia ĩgenii/ſiue furiarũ ferocitas inſpirabat. Quibꝰ auditis Haldanus (vt erat circa piraticã occupatꝰ) expedire militibꝰ dixit: vt q in exteros hactenꝰ deſæuierĩt: nũc ciuiũ viſceribꝰ ferrũ adigãt: ereptiqꝫ regni iiuriã ꝓpulſent qui dilatãdi curã gerere cõſueuerũt. Quo imminẽte Syualdus miſſis ad eũ legatis iubet ſi famã factis ȩquaret: & tãtꝰ re eẽt quãtꝰ opinione cẽſeret: ſe ſuãqꝫ ſobolẽ pugna ſolꝰ excipiat: priuatoqꝫ ꝑiculo publicũ redimat. Eo deinde reſpõdẽte legitimæ dimicatiõis formã duorũ numerũ excedere nõ debere: nil mirãdũ ĩqt Syualdꝰ hominẽ cœlibem proleqꝫ vacuũ oblatos detrectare cõgreſſus cui inops caloris natura deforme corporis animiqꝫ frigus incuſſerit. Nec liberos ab eo diuerſos exiſtere: quẽ ſuæ generatiõis auctorẽ habuerĩt, qꝫ ab ipo cõmune naſcẽdi prĩcipiũ traxerĩt. Ita ſe ac filios vniꝰ hoĩs loco cẽſendos eẽ: q̃bus veluti vnũ corpꝰ a natura tributũ videat̃. Cuius cõuitii rubore ꝑmotꝰ Haldanꝰ ꝓuocatiõi parere cœpit. tã cõtumelioſam cœlibatꝰ exprobrationẽ egregiis virtutis opibꝰ pẽſaturꝰ. Cũqꝫ ꝑ opacã forte nemoris indaginẽ graderet̃: hȩrẽtẽ obiter quȩrcũ humo radicitꝰ eruit: ſoliſqꝫ ſpoliatã ramis ĩ ſolidã clauæ ſpẽm trãſſormauit. Quo geſtamĩe fretꝰ: tali carmẽ breuitate cõpegit.

En rude quod gerimus obnixo vertice pondus
  Vulnera verticibꝰ exitiumqꝫ feret.
Sed neqꝫ frondoſi geſtamen roboris vllum
  Omine Gøtenſes horridiore premet.
Ardua comminuet nodoſi robora colli:
  Et caua ſylueſtri tempora mole teret.
Claua quidem ſæuum patriæ domitura furorem:
  Nulla magis Suetis exitialis erit.
Oſſa domans, laceroſqꝫ virum libranda per artus
  Impia prærupto ſtipite terga premet.
Cognatos preſſura lares: fuſura cruorem
  Ciuis: & in patriam pernicioſa lues.

His dictis Syualdũ cũ ſeptẽ filiis attẽtatũ acerrimas eorũ vires eximia clauæ mole fruſtratꝰ: exitio tradidit. Ea tẽpeſtate Harthbenus qdã ab Helſyngia veniẽs/raptas regũ filias ſtupro fœdare gloriæ loco ducebat: illũ ꝑimere ſolitꝰ: a quo pagẽdȩ veneris vſu ꝓhiberet̃: illuſtres nuptias humilibꝰ p̃ferẽs: tãtoqꝫ ſe clariorẽ exiſtimans quãto ſplẽdidiores cõcubitꝰ ꝑ vim aſſeq potuiſſet. Nec vltionẽ effugit q ſe ei cõparatione virtutis æquare p̃ſumeret. Tãta vero corporis magnitudine erat: vt. ix. cubitis ꝓceritatis eiꝰ dimẽſio tenderet̃. Huic duodecim athletæ cõtubernales fuere: q̃bus officio erat quoties illi p̃ſaga pugnȩ rabies ĩceſſiſſet: viculorꝫ remedio oborti furoris impetũ ꝓpulſare. Ab his Haldanus Harthbenũ, eiuſqꝫ pugiles viritim ĩpetere

Syualdꝰ nouis rebꝰ ſtudet.

Veneficorũ potẽtiæ.

Probitas Haldani.

Syualdi filiorũqꝫ cædes.

Harthbenꝰ.

Longitudo Harthbeni.

iuſſus,nõ ſolũ certamẽ ſpopõdit:ſed etiã victoriã ſibi ĩgẽti verborũ fiducia ꝓmiſit.
Quo audito Harthbenꝰ repẽtino furiarũ afflatu correptꝰ: ſummas clypei ꝑtes mor
Harthbeni furioſitas.
ſus acerbitate cõſumpſit: igneos vẽtri carbones mãdare nõ deſtitit: raptas ore pru
nas in viſcerũ ima trãſſudit: crepitãtia flãmarũ ꝑicula percurrit. Ad poſtremũ oĩ
ſæuitiæ genere debacchatꝰ,in ſex athletarũ ſuoꝝ ꝑcordia furẽte manu ferrũ cõuer
tit. Quã inſaniã illi pugnãdi auiditas an naturæ ferocitas attulit:incertũ ẽ. Halda-
Cædes.
nũ deĩde reſidua pugilũ manu ꝑtiuit. A quo miræ grãditatis malleo cõtuſus: vita
ac victoria caruit:deditq; pœnas & Haldano quẽ ꝓuocauerat, & regibꝰ quorũ ſan
guine ꝑ vim potitꝰ fuerat. At quoniã Haldano fors inopinas pugnæ cauſas porri-
gere cõſueuit quaſi nũq̃ viriũ eiꝰ expimẽtis cõtẽta:accidit vt Egtherus Fynnenſis
Egtheri infeſtatio & cædes.
piratico Sueones moleſtaret ĩcurſu. Quẽ Haldanꝰ ternis adortus nauigiis. nã & ei
totidẽ eẽ cõperat: cũ nocte ꝑliũ finiẽte debellare nõ poſſet:poſtera die ex ꝓuocatiõe
ſecũ decernẽtẽ oppſſit. Deĩde cũ Hatheri Reguli filiã Thorildã a Grimone eximia
rũ viriũ athleta ſub duelli cõminatiõe expeti cõpiſſet, edictũq; a patre eẽt potiturũ
ea q pugilẽ amouiſſet:q̃q̃ ad ſenectutẽ cœlebs ꝑuenerat:nõ minꝰ Reguli ꝓmiſſiõe q̃
athletæ ꝑtulãtia cõcitatus Noruagiã petit. Qua inita cũctas agnitionis ſuæ notas
adulterina oris illuuie reſpergẽs:vt pugnę locũ acceſſit:prior enſem deſtrigit. Quẽ
ad hoſtilẽ ſciẽs obriguiſſe cõſpectũ:humi deiecit. Alioq; vagina ſubmoto Grimonẽ
Grimonis immanitas.
appetẽs,extremos loricæ nexus cũ occidua clypei ꝑte ꝑſecuit. Qđ factũ Grimo am
miratione ꝑſecutus:vetulũ inquit acriꝰ dimicãtẽ nõ memini: ſtatimq; ferrũ exerẽs
obiectã gladio parmã ꝑnetrabili ſectione cõuulſit. Cuiꝰ ĩmorãtẽ ictui dextrã Hal-
danus nihil hęſitãs obuia ferri celeritate corripuit. Ille nihilominꝰ læua gladiũ ſtrin
gẽs, feriẽtis femur trãſegit:mutilati corporis vltionẽ exiguo vulnere ꝓſecutꝰ. Vi-
ctor Haldanꝰ victo reſiduũ vitæ pecunia redimẽdi poteſtatẽ fecit:ne ĩbelli & mãco
miſeras animæ reliq̃as deformiter adimere videret. Quo facto tãtũ ſe pene in ſeruã
do hoſte egit:quãtũ geſſerat in vincẽdo. Cuiꝰ victoriæ ꝓmiũ Thorildæ nuptiis aſſe-
Thorildæ nuptiis potitꝰ Haldanus Aſmũdũ genuit.
cutus:filiũ ex ea Aſmũdũ ſuſtulit: a quo ſe Noruagiæ reges originẽ duxiſſe magni
æſtimãt:ab Haldano ſolẽnẽ generatiõis ſuæ ſeriẽ retexẽtes. Poſt hęc cũ Ebbo pirata
plębeii gñis ad ſplẽdida coniugia capeſſenda virtutis fiducia cõcitatus,Sygruthã
Gothẽſiũ regis Vnguini filiã poſtularet:ac ꝑterea Gothici regni dimidiũ in dotẽ
De genealogia & origine regum Noruagiæ.
expeteret:ſuꝑ matrimonii admiſſione cõſultus/cõſenſũ falſo ſpondẽdũ monuit:ſeq;
nuptias fruſtraturũ ꝓmiſit. Quinetiã ſedẽdi locũ ſibi inter cõuiuarũ diſcubitꝰ aſſi
gnari ꝑcepit. Probãte cõſiliũ Vnguino oẽm regiæ dignitatis ſpeciẽ ꝑegrina corꝑis
deformitate corrũpens,noctuq; nuptiis ſuꝑueniẽs occurrẽtibus formidini fuit ma-
Ebbo.
iorẽ hũano hĩtu virũ adueĩſſe mirãtibꝰ. Qui mox vt regiã ĩtrauit circũſpectis oĩbꝰ
q̃rit q̃s ꝓximũ regi diſcubitũ occupauerit. Ebbõe deĩn futurũ Vnguini generũ eiꝰ
lateri cõiũctũ dicẽte,ꝑ ſũmã verboꝝ iracũdiã ꝑcõtat,q̃ veſania q̃buſve furiis eo ꝑtu
lãtiæ adductꝰ ſit:vt deſpicabiles gñis ſui ſordes eximię nobilitatis ſplẽdori miſcere
præſumat/ ruſticaſq; manus regiæ genti inſerere audeat? nec id quidem expetere
contentus/etiam alieni regni conſortium captare videatur? Deinde eum ferro ſe-
cum decernere iubet non prius voto q̃ victoria potiturum. Quo nocturnum mon-
ſtris certamẽ/diurnũ hoĩbus cõgruere reſpõdẽte:ne tꝑis excuſatione pugna abnui
poſſet lunę ſplẽdore diẽ ęq̃ri ꝓhibuit. Taliter adactũ pugnæ Ebbonẽ cõuiuio in ſpe
Vnguinus xxxix.
ctaculũ verſo ꝓſtrauit:nuptiaſq; exeq̃is mutauit. Qui interiectis ãnis in patriã de-
cedẽs cũ ſine liberis eẽt/regias opes Vnguino teſtamẽto legauit eũq; regẽ cõſtituit.

hic poſtmodum ab æmulo cui Regnaldo nomen erat bello oppreſſus filiũ Syualdũ — Syualdus
reliquit. Huius filia Syritha adeo ſpectatæ pudicitiæ erat: vt cũ ob formæ pulchri- — rex. xl.
tudinē ingenti procorũ frequentia peteretur: ad neminē ex eis inſpectandũ adduci — Syritha pu
poſſe videretur. Cuius cõtinētię fiducia a patre cõiugē depopoſcit: q delenimētorũ — dicissima.
dulcedine mutuũ eius cõſpectũ impetrare quiuiſſet. Olim ſiqdē apud nos puellarũ
cõtinētia magnopere viſus petulãtiã edomare ſolebat: ne mētis integritas oculorũ
libertate corrũperet̃, affectabaturꝗ: vt cordis caſtimoniã, oris modeſtia fateretur.
Tũc Otharus qdã Ebbonis filius ſiue geſtarũ rerũ magnitudine, ſiue comitatis & — Otharus
facũdiæ fiducia accẽſus: ꝑtinacius poſtulãdæ virginis ignibus æſtuabat. Cuiꝰ obtu — Syrithæ
tũ oĩbus ingenii neruis emollire cõniſus cũ demiſſum oculorũ eius habitũ nulla pe — procus.
nitus arte flexiſſet: inuictę ſeueritatis pſeuerãtiã miratus abſcedit. Eiuſdē rei cupi-
dus gigas cũ æque ſe effectu vacuũ aĩaduerteret: fœminã ſubornat: q̃ cũ obtẽta vir
ginis familiaritate eius aliquãdiu pediſſequã egiſſet: hãc tãdem a paternis procul
penatibus q̃ſita callidius digreſſione ſeduxit: quã ipſe mox irruẽs ĩ arctiora mõtanæ
crepidinis ſepta deuexit. Opinant̃ alii ꝙ fœmineã mẽtitus effigiẽ cũ inſidioſa artis
protractiõe domeſticis puellã ædibus abduxiſſet: ptes demũ raptoris ĩpleuerit. Qđ
vt cõperit Otharus indagãdæ virginis gratia mõtis penita pſcrutatꝰ ĩuẽtã oppſſo
gigante ſecũ abduxit. Adeo aũt gigãtea ſedulitas puellæ cęſariẽ nexili comarũ aſtri
ctione reuinxerat: vt pilorũ perplexa cõgeries criſpata quadã cohęrẽtia teneret̃: nec
facile p̃ter ferrũ qs poſſet cõſertos criniũ extricare cõplexus. Denuo igit̃ variis rerũ
irritamẽtis aggreſſus puellarẽ in ſe ꝓuocare cõſpectũ: cũ diu torpẽtes nequicq̃ ocu
los attẽtaſſet: ꝓpoſito parũ ex ſentẽtia cedẽte, cœptũ reliquit. Sed neq; puellã ſtu-
pro violare ſuſtinuit: ne ſplendido loco natã obſcuro cõcubitus genere macularet.
Quę cũ varios ſolitudinũ anfractus diutiꝰ errabũda ꝑcurreret: cõtigit vt ad ſylue
ſtris cuiuſdã ĩmaniſq; fœminę tuguriũ ꝑueniret. A qua paſcẽdi caprarũ gregis offi
cio deputata: cũ denuo ꝑ Otharũ libertatis auxiliũ ĩpetraſſet: talibꝰ eiꝰ tẽtat̃ allogis.

Num meis mauis monitis adeſſe
Et pares votis ſociare nexus
Qz gregi præſens: olidiſq; curam
Ferre capellis?
Impiæ dextram dominæ refelle
Et trucem præceps fugito magiſtram:
Vt rates mecum ſocias reuiſens
Libera degas.
Linque commiſſæ ſtudium bidentis:
Sperne caprinos agitare greſſus:
Et thori conſors refer apta noſtris
Præmia votis.

O mihi tantis ſtudiis petita
Torpidos rurſum radios reflecte
Paululum motu facili pudicos
Erige vultus.
Ad lares hinc te ſtatuam paternos
Et piæ lætam ſociabo matri:
Si ſemel blandis agitata votis
Lumina pandas.
Quam tuli clauſtris toties gigantum
Confer antiquo meritum labori:
Et graues rerum miſerata niſus
Parce rigori.

Quare etenim cerebroſa adeo demẽtire cœpiſti vt alienũ ductare pecus: & in mon-
ſtrorũ famulitio numerari p̃optes: q̃ pari cõſenſus aptitudine mutuũ thori ꝓmoue
re cõtractũ? Illa nihilominꝰ ne pudicæ mẽtis cõſtãtia: ad externos titubaret aſpectꝰ
luminũ habitũ ĩmoto palpebrarũ rigore cõtinuit. Quãtæ porro pudicitiæ ſæculi il
lius fœminas extitiſſe putemꝰ: q̃ ne ad leuẽ qdẽ oculorũ motũ maximis amatorũ ir — Priſca pu-
ritamẽtis adduci potuerũt? Cũ ergo Otharꝰ ne gemini qdẽ beneficii meritis virgi — dicitia.
neũ in ſe viſum cõcitare quiuiſſet: pudore & ægritudine fatigatꝰ claſſem repetiit.

Cunq; Syritha more priſtino decurſis late ſcopulis: in Ebbonis forte ſedes erronea
peruenıſſet: nuditatis & inopiæ rubore egētiū ſe filiā aſtruebat. Animaduertēs aūt
hāc Othari mr̄ q̄uis marcore illitā: inopiq; cōtectā amiculo: a generoſis pullulaſſe
ramalibus: honorato ſedēdi loco ſuſceptā reuerēda ſecū comitate detinuit. Nobili
tatē q̄ppe virginis index forma ꝓdebat: & vultu gen⁹ interp̄te reſultabat. Quā vi-
dēs Otharus: cur vultū peplo obſcuraret inq̄rit. Cui⁹ animū certi⁹ exptur⁹: nuptu
rā ſibi fœminā fingit: eiuſq; thorū cōſcēdēs lucernā Syrithę geſtādā cōmittit. Quæ

Patientiæ exemplum mirandū.

cū abſumptis pene lychnis admoto propius igne p̄meret: tātū patiētię ſpecimen p̄-
buit: vt manū abſq; motu cōtinere viſa: nullā ardoris moleſtiā ſentire crederet. Ex-
ternū q̄ppe æſtū cohibebat interior: & pruritātis animi feruor aduſtę cutis incēdiū
tēperabat. Quæ demū ab Otharo manui cōſulere iuſſa, placidos in eū obtutus vere
cūda luminū erectione cōuertit: ſtatimq; ſemoto nuptiarū figmento genialē thorū
nuptura cōſcēdit. Cūq; poſtmodū Syualdus cōp̄hēſū Otharū ob illatū filiæ ſtuprū
ſuſpēdio cōſumēdū duxiſſet: cōtinuo Syritha rapt⁹ ſui caſib⁹ explicatis, nō ſolū eū
in regis gratiā reduxit: ſed etiā patrē ad eius ſororē matrimonio ſibi copulādā ad-
duxit. Poſt hæc inter Syualdū Regnaldūq; exq̄ſitæ ꝓbitatis militibus vtrobiq; dele
ctis: apud Syalandiā p̄liū agitur. In quo cū triduo mutuis cædib⁹ exacto ob ſummā

Othari virtus.

vtriuſq; partis virtutē incerti victoriæ ꝓcurſus exiſterēt, Otharus ſiue diutinę pu
gnæ tędio: ſiue gloriæ æmulatione correptus: cū mortis cōtēptu cōſertiſſimos ho-
ſtes irrūpit: Regnaldoq; inter fortiſſimas militū acies obtrūcato: ſubitā Danis victo
riā peperit. Inſigne hoc p̄liū maximorū procerū ignauia fuit. Adeo ſiq̄dē rei ſumma
perhorruit: vt fortiſſimi Sueonū. xl. terga fugæ dediſſe dicātur. Quorū præcipuus

Starcatheri fuga.

Starcatherus nulla ſęuitia rerum aut periculorū magnitudine quati ſolitus: neſcio
qua nūc obrepente formidine ſociorum fugam ſequi q̄ ſpernere præoptauit. Credi
derim hunc metum ei diuinis viribus iniectum: ne ſupra humanā fortitudinē vir
tute ſibi præditus videretur. Adeo nihil perfecti mortalium felicitas habere cōſue
uit. Tunc hi omnes maximi piratarum Hakonis quaſi quædam belli reliquiæ ad eū
delapſæ commilitium amplectuntur.

De Sigaro rege a quo villa Syerſted nomen accepit.

Sygarus rex. xli. Alfi præſtantia. Syuardus Gothorū rex. [illegible] Aluildæ verecundia.

POſt hęc Syualdo filius Sygarus ſuccedit: cui filii Syualdus, Alf, &
Algerus fuere: filiaq; Sygne. E q̄bus Alf cæteris animo formaq; p̄-
ſtātior piraticis incūbebat officiis. Cui⁹ etiā inſignē cādore cæ-
ſariē tāt⁹ comæ decor aſperſerat vt argēteo crine nitere putarer.
Eodē tēpore Gothorꝝ rex Syuardus filios habuiſſe ferē wemūdū
et Oſtenū, filiāq; Aluildā: q̄ tātā verecūdię fidē ab ipſis ꝓpemodū
incunabulis p̄ferebat: vt os peplo iugiter obnuptū haberet: quo min⁹ formā ſuam
alienæ libidinis irritamētū efficeret. Huic pater in arctā admodū cuſtodiā relegatę
viperā anguēq; educādos cōmiſit. Pudicitiā eius adultorū tandē reptilium cuſto-
dia vallaturus. Neq; enim facile thalamus inueſtigari poterat quem tanti diſcrimi
nis peſſulum obſerabat. Statuit etiā vt ſiquis eius aditū fruſtra tentaſſet: protinus
amputandū caput: paloq; refigendū p̄beret. Ita annexus petulantiæ metus cōcitata

Alfi victoria in viperam & anguem.

iuuenum ingenia caſtigabat. Tunc Alf Sygari filius: rem hoc illuſtrius quo pericu-
loſius tentandam exiſtimans: proci titulum profeſſus: animalia propter virginis cō
claue excubātia debellare iubetur: ꝙ edicti ratione eorū victori virgineus deberet
amplexus. Quorū vt acrius aduerſum ſe rabiē excitaret: cruēta corp⁹ pelle cōtexit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Qua ſuccinctus:mox vt ſepti valuas ſubiit torridā calibē forcipe comp̄hēſam:hian
tis viperæ faucibus ĩmerſit:eaq; exanimē ꝓſtrauit. Anguē deinde ſinuoſa volubili-
tate ꝓlapſum inter medios rictus telū iaculatus abſumpſit. Cūq; pacti cōditione cō
nexū victoriæ pignus expeteret:refert Siuardus hūc ſibi generū acceptari: in quē fi
lia ſolidū optionis arbitriū cōtuliſſet. Cūq; ſola puellæ mater proci votū difficulter
exciperet:mētē filiæ ſecreto ꝑluſtrat alloquio. Qua procū ĩpēſius ob virtutē laudāte
cōuitiis eā acrius lacerat:ꝙ eliſis pudicitiæ neruos ſpecierū illecebra caperet: omiſ
ſaq; virtutis cēſura adulātibus formæ blāditiis laſciuæ mētis intuitū exhiberet. Ita
Aluilda ad Danici iuuenis cōtēptū adducta virili veſte fœmineā ꝑmutauit:atq; ex
pudica admodū puella ferocē piratā agere cœpit. Cōpluribus quoq; eiuſdē voti pu
ellis in cōmilitiū adcitis, eo forte loci ꝑuenit: vbi piratarū agmen amiſſi bello ducis
interitū deplorabat. A qbus ob formæ pulchritudinē piraticæ princeps creata:ma-
iores muliebri virtute res edidit. Quā Alf crebris nauigatiōis laboribꝰ inſectari co
natus:in Blacmānorū forte claſſem hyeme incidit. Quo tēpore dēſatis aquarū co-
actibus tāta glaciei moles naues corripuit:vt eis nulla remigādi vis ꝓceſſum ſtrue
re potuiſſet. Cūq; frigoris diuturnitas tutiorē cōcluſis ſpōderet ĩceſſum:iubet Alf
ſuos cōcretū pelagi ſinū caligatis tētare veſtigiis, calceorū lubricitate depoſita:gla
ciale planū firmiꝰ ꝑcurſuros. Quos Blacmāni ſuccincta pedū agilitate fugæ cōſule
re rati:inita cū eis pugna:vacillātibus nimirū ceſſere veſtigiis:vtpote quorū ancipi
tes gradus ſubiectis plantis lubricū impellebat. Dani vero cruſtatū algore pelagus
paſſu tutiore parmēſi:ĩfirmos hoſtiū eliſere ꝓgreſſus. Quibꝰ deuictis:nauigationē
in Finniam vertūt. Vbi cōtractiorē forte ſinū ingreſſi:miſſis q rerū habitū explora
rēt:paucis nauibus portū occupari cognoſcūt. Aluilda quippe eaſdē faucium angu-
ſtias prior claſſe petiuerat. Quæ cū ignotas eminꝰ puppes adeſſe cōſpiceret ꝓpeti re
migio velox in eorꝫ defertur occurſum, irrūpere hoſtē ꝙ̃ opperiri ſatiꝰ iudicās. Tūc
Alf ꝓhibētibꝰ ſociis plures naues paucioribꝰ attētari:indignū reſpōdit:vt Aluildę
quis ꝑferat paucarū puppiū obiectu ꝓcurſus ſui ſtudia deturbari, ꝓfatus paruæ rei
momēto magnorū operū titulos reſpergēdos non eſſe: nec parua Danis ammiratio
fuit:vnde hoſtiū corporibꝰ talis formę decor, tātaq; mēbrorū aptitudo ſuppeteret.
Vt ergo naualē cōmittere pugnā cœperūt, iuuenis Aluildæ prorā inſiliens in pup
pim vſq; facta reſiſtētiū ſtrage progreditur. Cuiꝰ comes Borcarus decuſſa Aluildę
galea, mētiq; eius lenitate cōſpecta animaduertit oſculis nō armis agendū eſſe te-
lorūq; rigore depoſito blandioribus hoſtē officiis attrectandā. Igitur Alf quā terra
mariq; tot obſtātibus periculis indefeſſo labore quæſierat ſupra ſpem offerri gaui-
ſus cupidius appp̄henſam virilē cultū in muliebrē cōuertere coegit:ex qua poſtmo
dum filiam Guritham procreauit. Sed & Borcarus Aluildæ comitem Gro nomi-
ne matrimonio cōplexus filiū ex ea Haraldum ſuſcepit:quē ſequens ætas Hyldetan
cognominauit. Et ne quis hunc bellis ſexum inſudaſſe miretur quędā de talium fœ
minarum conditione, & moribus compēdio modicæ digreſſionis expediam. Fuere
quōdam apud Danos fœminæ quæ formam ſuam in virilē habitum conuertentes
omnia pene temporū momenta ad excolendā militiā cōferebāt, ne virtutis neruos
luxuriæ contagione hebetari paterentur. Siquidem delicatum viuendi genus per-
oſæ corpus animūq; patientia, ac labore durare ſolebant: totāq; fœmineæ leuitatis
mollitiem abdicantes: muliebre ingenium virili vti ſæuitia cogebant. Sed & tanta
cura rei militaris notitiā captabant:vt fœminas exuiſſe quiuis putaret. Præcipue

Aluida piraticā exercet.

Glaciē calcandi aſtus.

De Aluilda

Aluilda victa.

Fœminæ Danicæ & earꝫ mores.

vero quibus aut ingenii vigor, aut decora corporum proceritas erat id vitæ genus incedere conſueuerãt. Hæ ergo perinde ac natiuæ cõditionis immemores, rigorẽq; blanditiis anteferẽtes/ bella pro baſiis intẽtabant, ſanguinẽq; nõ oſcula delibãtes armorũ potius q̃ amorũ officia frequẽtabant: manuſq; quas in telas aptare debuerãt, telorum obſequiis exhibebant: vt iam nõ lecto, ſed leto ſtudẽtes ſpiculis appeterent quos mulcere ſpecie potuiſſent. Nunc a diuerticulo ꝓpoſitum repetã. Veris initio cum Alf, & Algerus repetitis piraticę operibus varia pelagus nauigatione tẽtarẽt in Hamundi Reguli filios Helwin Hagbarthum & Hamũdũ centenis incidere nauigiis. Quibus illato prælio cũ feſſas cæde dextras ſola crepuſculi caligo dirimeret noctu militi fœdus imponitur. Qđ poſtero die perpeti inuicẽ iure firmatũ eſt: tãto vulnere heſterna pugna vtrobiq; ſuſcepto: vt nulla renouandi certaminis facultas exiſteret. Ita quos par virtus exhauſit neceſſitas in pacẽ coegit. Per idẽ tẽpus Hildigiſleus claro Theutonũ loco ortus formę & nobilitatis fiducia Sygnẽ Sigari filiã poſtulabat. Apud quẽ maximũ ei cõtẽptũ obſcuritas peperit/ ꝙ fortitudine vacuus aliena probitate fortunã inſtruere videret. Præcipue eandẽ in amorẽ Hakonis magnaliũ eius ſpectata deflexit opinio. Quippe maiorẽ fortiũ q̃ molliũ reſpectũ agebat, nec formæ, ſed operũ inſignia mirabatur/ ſciẽs omne decoris blãdimentũ ſola virtutis æſtimatione ſordeſcere: nec æqua illi lance cõferri. Sũt em̃ puellæ quæ potius amatorũ claritate q̃ ſpecie capiũtur/ quaſq; nõ oris, ſed mẽtis habitũ æſtimantes in alternũ copulę votũ ſolus animi reſpectus accẽdit. Hagbarthus vero cũ Sigari filiis Daniã petens, iiſdẽq; ignaris ſororis eorũ alloquio potitus, tandẽ eã ad clandeſtini concubitus promiſſionẽ fide ſibi obligandã adduxit. Quæ poſtmodũ forte pediſſequis inſignes procerũ titulos cõferẽtibus Hildigiſleo Hakonem p̄tulit: in illo nihil præter ſpeciẽ laudabile reperiri/ in iſto oris liturã animi flore penſari teſtata. Nec eum ſimplici laudationis genere extuliſſe contenta/ tali concẽtu vſa perhibetur.

Hildigiſleꝰ procus.

Hagbarthus.

Hic candoris inops prima probitate relucet:
Vultum vigore metiens.
Nam damnũ rigidæ redimit mens ardua formæ:
Mendamq; vicit corporis.
Corde micat ſpecies: facies feritate iuuatur:
Ipſo rigore præcluis.
Hæc candore beat mentem: ſed mente colorem
Morum ſeuerus arbiter.
Huic pretium non forma facit: ſed fortior auſus
Armiſq; parca claritas.
Aſt illum capitis decor approbat & nitor oris:
Vertexq; crine fulgidus.
Sordet inane decus formæ: confunditur in ſe
Fallax decoris dignitas.
Diſparibus ſtudiis virtus, ſpecieſq; reguntur:
Hæc perſtat: illa deperit.
Importat vitium vacuus color, hunc leuis anni
Fluxus gradatim diſſipat.
Aſt probitas meliore loco ſua pectora format
Nec lapſa prorſus excidit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Exteriore bono vulgaris fallitur aura:
Rectiqꝫ normam negligit.
At mihi cenſura virtus potiore probatur,
Spreta decoris gratia.

Quæ vox ita ad aſtantiũ aures delapſa, vt Hagbarthus Hakonis laudari vocabulo putaret. A qua cũ Hildegiſleus Hagbarthũ ſibi ꝑlatũ dolẽter tuliſſet, Bolwiſũ quẽdam luminibus captũ muneribus illicit: qui Sygari et Hamundi filios ad amicitias odio ꝑmutandas adduceret. Rex quippe Sigarus ſenũ duorum: quorũ alter Bolwiſus erat conſilio cuncta fere gerere cõſueuerat. Horũ tam diſcors ingenium fuit: vt alter inimicitiis diſſidentes in gratiã reducere ſolitus eſſet/ alteri curæ foret amicitia iunctos odio ſequeſtrare/et ſimultatũ peſtes alternis vẽtilare diſſidiis. Primum itaqꝫ Bolwiſus apud Sygari filios Hamũdi ſobolem pleno obtrectationis mẽdacio lacerabat/affirmans eam nunq̃ fida pace ſocietatis iura ſeruare ſolitam: bello poti⁹ q̃ fœdere cõtinendã. Itaqꝫ iuuenum pactione ꝑrupta Alf et Hamũdus, Hagbartho ꝓcul agẽte, Sigari filiis Alf et Algero prælium inferentibus apud portũ, qui Sinus Hamũdi dicitur/opprimũtur. Quos Hagbarthus poſtmodũ integris viribus ſuperueniens in vltionẽ fratrum bello conſumpſit. Hiſdigiſileus ambas nates telo traiectus/elabitur. Quæ res inſectandorũ riſu Theutonum occaſio extitit: ꝙ opprobrii nota plagæ deformitas nõ careret. Poſt hæc Hagbarthus muliebri corpus cultu inſtruẽs tanq̃ Sigari filiam fraterna clade nõ læſerit, ſolitarius eam acceptæ ꝓmiſſionis fiducia repetit/plus ſecuritatis ex ipſius fide, q̃ ſuo facinore formidinis contrahens. Adeo libido periculum contemnit. Et ne ꝓfectioni cauſa deeſſe videretur, pugnacem Haconis famulam profitendo legationẽ eius ad Sigarum perferre ſe dixit. Cunqꝫ noctu inter pediſſequas cubitũ reciperetur/pedeſqꝫ ei ab ancillulis lauandi officio ꝑtergerent, interrogatus /quid hiſpidis adeo cruribus eſſet, manuſqꝫ parũ blandi contactus haberet! hoc modo reſpondit.

Senũ duorꝫ diſpar ſtudium.

Hiſdigiſileus vulneratꝰ natib⁹ fugit.

Quid miri tenerũ nobis dureſcere ſubtel:
Et longos hirto crure manere pilos!
Cui plantas toties ſubiecta reliſit harena:
Et vepres medium corripuere gradum!
Nunc ſaltu nemus experior/nunc æquora curſu/
Nunc mare/nunc tellus/nunc iter vnda mihi.
Sed neqꝫ ferratis concluſum nexibus vber:
Aut iaculis ſolitum/miſſilibuſqꝫ premi.
Ad tactum veſtro potuit molleſcere ritu,
Quas chlamydis tegmẽ aut toga læuis habet.
Nec colus aut calathi, ſed cæde madentia tela
Officium noſtræ compoſuere manus.

Cuius affirmationem Signe conſentaneo diſſimulationis genere proſequi non morata/par eſſe refert manus vulnera ſæpius, q̃ vellera: pugnam q̃ penſa tractantes cõſentaneam officio præferre duritiem: nec tractabili fœminarum mollitudine eneruem lęuitatis ſpeciem alienis contactibus exhibere. Quippe eas partim bellico labore/partim nauigandi conſuetudine duratas eſſe. Neqꝫ eñ bellatricem Haconis vernulam muliebribus inſeruire negotiis: ſed iaculandis haſtis/torquendiſqꝫ miſſilib⁹ oblitam cruore dexteram afferre conſueuiſſe. Quamobrem mirãdum nõ eſſe plan-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tas ingenti itinerum emēſione duratas quaſq; decurſa toties littora ſcabris lapidū fragmentis obtriuerint calloſo rigore lenteſcere: nec parem earum teneritudini contactum præ ſe ferre: quarū veſtigia digreſſus expertia aulicis iugiter liminibus includant. Quā quū Hagbarthus ꝑinde ac honoratiorē cubādi locū habiturus thori ſociam recepiſſet, inter mutuę voluptatis colloquia talibus ſenſim orſis cōpellat.

Si captum genitor tuus Me triſti dederit neci,
Nunquid coniugii fidem Tanti fœderis immemor
Poſt fatum repetes meum? Nam ſi ſors ea ceſſerit,
Haud ſpero veniæ locum: Nec parcens miſerebitur
Vlturus ſobolem parens. Nam fratres necui tuos
Priuatos ope nautica: Et nunc te patre neſcio
Acſi nil prius egerim Votis illius obuiam
Communi teneo thoro. Dic ergo Venus vnica
Quam voti ſpeciem feres Complexu ſolito carens?

Ad hec Sygne.

Me crede tecum care velle commori
Si ſors exitii prætulerit vicem:
Nec vlla vitæ prorogare tempora,
Quum te mors tumulo triſtis adegerit.
Nam ſi ſupremam forte lucem clauſeris/
Lictorum rabido ſubditus auſui,
Quocunq; leto præfocetur halitus:
Morbo ſeu gladio gurgite vel ſolo:
Omnis petulcæ labis ignes abdico:
Et me conſimili deuoueo neci:
Vt quos idem fœdus thori reuinxerat
Idem ſupplicii contineat modus.
Nec hunc necis ſenſura pœnas deſeram,
Quem dignum Venere conſtitui mea:
Qui prima noſtri carpſit oris oſcula
Et floris teneri primitias tulit.
Nullum puto votum futurum certius/
Si quid fœminea vox fidei gerit.

Quæ vox ita Hagbarthi aīm vegetauit: vt plus voluptatis in eius ꝓmiſſo, ꝗ ꝑiculi in ſua digreſſione reponeret. Qui quū ab ancillulis ꝓditus a Sigari lictoribꝰ oppugnaretur, diu ſe ſtrenua pugna defendit/cōpluresq; ex eis in aditu trucidauit. Compræhenſus tandē et ad cōcionē ꝑductus, diuerſa plæbis ſuffragia exꝑtus eſt. Siqdē cōplures ſuppliciū ab eo tā grauis iniuriæ exigendū dicebāt. Sed Bilwiſus Bolwiſi frater/aliiq; ſententiæ potioris auctores, potius ſtrenua eius oꝑa vtendū, ꝗ crudelius in eū cōſulendū monebāt. Tūc ſubiens Bolwiſus iniqua affirmabat conſilia, ꝗ regē quū vltione vti debeat, ignoſcere iubeant: et iuſtū iracūdiæ motū indigna miſeratione deleniant. Quo eñ pacto Sigarū circa hunc parcendi/miſerendiue ſtudio moueri poſſe: a quo nō ſolū gemino filiorū ſolatio ſpoliatus: ſed etiā corruptæ filiæ cōtumelia reſpſus videatꝛ? Quā ſnīam maiore cōcionis ꝑte ſuffragiis ꝓſequēte/damnatꝛ Hagbarthus/ſtipeſq; eū excepturus erigitꝛ. Quo euenit vt q prius nullū pene

Hagbarthꝰ addicitur morti.

triſte ſuffragium habuerat, omnium ſæuitia mulctaretur. Quem regina mox porrecto poculo ſitim lenire iuſſum tali minarum inflictione ſollicitat.

Nunc inſolens Hagbarthe Quem morte dignum concio
Adiudicauit omnis Sitis fugandæ gratia
Ori dabis bibendum Cypho liquorem corneo.
Ob hoc metum refutans Vitæ ſupremo tempore
Audacibus labellis Letale liba poculum:
Quo potus inferorum Mox applicere ſedibus:
Iturus in recluſam Ditis ſeueri regiam:
Patibuloq́ꝫ corpus/ Orcho daturus ſpiritum.

Tunc iuuenis oblatum appræhendens poculum/tale fertur intuliſſe reſponſum.

Hac guſtum capiam manu ſupremum:
Extremæ quoq́ꝫ potionis hauſtum:
Qua natos tibi ſuſtuli gemellos.
Iam non eliſios inultus axes
Non impune truces adibo manes:
Nam noſtro prius hos peracta niſu
Clades tartareis recluſit antris.
Hæc veſtro maduit cruore dextra/
Hæc proli teneros ademit annos:
Quam luci tua procreauit aluus:
Cui tunc nec funebris pepercit enſis.
Infamis mulier/furenſq́ꝫ mente,
Infœlix genitrix et orba natis,
Sublatum tibi nulla reddet ætas:
Nec tempus redimet/dieſve quæuis
Demptum letifero rigore pignus.

Ita mortis comminationem interfectorũ a ſe iuuenum exprobratione vltus reiecto in reginam poculo os eius ſparſo meri liquore ſuffudit. Interea Sygne deflentes famulas an ſibi cœptorum ſociæ fieri paterentur/interrogat. Illæ quicquid dominæ voti incederet ſuis ſpondent effectibus exequendum. Promiſſioni fides adiecta eſt. Deinde lachrymis ſuffuſa quem vnice thori conſortem habuerit/fato inſequi velle ſe dicit: iubetq́ꝫ mox vt ſignum e ſpecula datũ eſſet, faces thalamo ſubdi: deinde laqueos ex peplis fieri/hiſdemq́ꝫ fauces pulſo pedum fulcimine ſtrangulandas præberi. Aſſentientibus quo minorem mortis metum haberent / merum propinat. Poſt hæc Hagbarthus ad montem, qui poſtmodum ab ipſo vocabulum traxit/ſuſpendio conſumendus adducitur. Tunc experturus amaſiæ fidem/amiculum ſuum a lictoribus ſuſpẽdi præcepit: voluptati ſibi eſſe præfatus, ſi propinquæ mortis inſtar alicuius ſpectaculi imagine ꝑuidiſſet. Quo impetrato ſpeculæ cuſtos id circa Hagbarthum peragi ratus/cõcluſis intra aulam puellis conſpecta denuntiat. Quæ mox datis incendio tectis/ſubiecta pedibus robora depellentes, gulas laqueis obtorquẽdas dederunt. Igitur Hagbarthus regiam igni implicatam conſpiciẽs/ac notum conflagrare cubiculum, plus lætitiæ ſe ex amicæ fide q̃ mœroris ex propinqua morte ſentire perhibuit. Quinetiam aſtantes ad necem ſibi inferendam hortatus: in q̃ paruo momento fatum poneret huiuſmodi carmine proteſtatur.

Sygnes ſuſpendium.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Ocius o iuuenes correptus in aera tollar
Dulce mihi nupta ẽ poſt tua fata mori.
Aſpicio crepitus et tecta rubentia flammis:
Pollicituſq; diu pacta reuelat amor.
En tua non dubiis completur pactio votis:
Quum vitæ mihi ſis/interituſq; comes.
Vnus erit finis: vnus poſt fœdera nexus:
Nec paſſim poterit prima perire Venus.
Felix qui tanto merui conſorte iuuari:
Nec male tartareos ſolus adire deos.
Ergo premant medias ſubiecta tenacula fauces:
Nil niſi quod libeat pœna ſuprema feret.
Quum reſtaurandæ Veneris ſpes certa ſupſit
Et mors delitias mox habitura ſuas:
Axis vterq; (iuuat) gemino celebrabit̃ orbe:
Vna animi requies: par in amore fides.

Ecce enim oblatum libens diſcrimen accipio, quũ ne apud manes quidem amor ipẽ
[Hagbyr danice vocat̃.] ꝑticipis ſui complexum deperire patiatur. Et cum dicto lictorũ opa laqueo ꝓfliga-
tur. Et ne cuiq̃ antiquitatis veſtigia ꝑrſus exoleuiſſe credantur/prædictæ rei fides
præſentibus locorũ indiciis exhibetur: quum et Hagbarthus pago vobabulum ex-
tinctus intulerit: nec longe a Sigari oppido locus pateat: vbi plano paululum agger
elatior veteris fundi inſtar ꝓtuberantis fumi ſpeciẽ demõſtrat. Sed et quidã Abſa-
loni trabem ſe eo loci reptam vidiſſe narrauit: quã agreſtis vomere glebam rimat[9]
offendit. His auditis Hako Hamundi filius quũ in vltione fratrum arma ab Hiber
nienſibus in Danos tranſlaturus videretur, ab Hakone Syelandico Vvigeri filio/
Starchateroq; deſeritur: quorũ poſt Regnaldi necem ad id vſq; tempus auxiliis vte
batur. Alter ſiquidem familiaritatis/alter originis intuitu mouebat̃/ diuerſaq; ra-
tio par ambobus ſtudium peperit. Hakonem nãq; ab inuaſione patriæ pietas detur
bauit: ꝙ cæteris aduerſum exteros bellum gerentibus ipſe cum ciuibus præliatur[9]
videretur. Starcatherus vero ꝙ Sygari ſenilis hoſpitio vſus fuerat, hoſtem agere
ſuperſedebat: ne bene meritum iniuria afficere putaretur. Tantũ em̃ quidã hoſpi-
talitatis gratiæ deferunt: vt ad moleſtiam eis inferendã adduci non poſſint, quorũ
ſe quandoq; humanitatis officia expertos meminerint. Sed et Hako plus damni in
fratrum nece, q̃ pugilum defectione reponens, in portum q Danice Her wig/latine
Exercituũ ſinus dicitur, claſſe collata/militem exponit/pedeſtremq; aciem inſtruit
[De amne Suſa.] Quo loci nunc oppidum ab Heſberno conſtructum munimine ſuo præſidiũ acco-
lis facit/aditumq; barbaræ feritatis eliminat. Deinde ſparſis trifariam copiis gemi
nam nauium partem, paucis remigio deſtinatis, ad Suſam amnem præmittit: quæ
per obliquos aluei flexus ancipiti nauigatione ꝓgrediens / peditibus ſi res poſceret
ſubſidium miniſtraret. Ipẽ cum reſiduis pedeſtri itinere facto ſylueſtribus maxime
locis: ne cerneretur, inceſſit. Quæ via crebris quõdam occluſa nemoribus: nũc par
tim aratris apta tenui fruticum raritate prætexitur. Et ne ꝓgreſſis in planũ arbo-
reum deeſſet vmbraculum, ramalia ab eis incidi geſtariq; præcepit. Præterea neq̃
ꝓperantibus oneri foret, veſtium partem ac vaginas abiici/nudoſq; gladios deferri
iuſſit. Ob cuius facti memoriam æternum monti /vadoq; cognomen reliquit, Ita bi

nas vigilum ſtationes nocturna ꝓgreſſione fruſtratus quũ in tertiã incidiſſet, mox
ſpeculator inſolitum facti contemplatus euentũ, acceſſo Sygari cubiculo ſtupendæ
rei nuntium afferre ſe dixit: ꝙ frondes ac frutices humano more gradientes aſpice
ret. Tunc percontatus rex quantũ nemoris diſtaret aduẽtus: vt ꝓpinquum eſſe co
gnouit, hoc monſtro fatum ſibi portendi ſubiunxit. Quo euenit vt ſucciſorum fru
ticũ palus letalis publico nuncuparetur eloquio. Igitur locorũ anguſtias veritus re
licto oppido conſpectiorẽ ſoli planiciem prælio hoſtes excepturus petiuit. Idẽ apud
locum qui vulgo Vvalbrunna/latine cadauerũ vel ſtragis puteus appellatur, geſta
infœliciter pugna/protritus extinguitur. Tunc Haco victoria in crudelitatem ver
ſa tanto facinore fortunã ꝓſequi cœpit: vt ꝓmiſcuæ cædis auidus/nihil conditioni
aut ſexui deferendũ putaret. Sed neqꝫ miſerationis aut verecundiæ reſpectui indul
ſit: quo minus fœmineo ferrum cruore reſpergeret/matreſqꝫ cum liberis communi
ſtragis ſæuitia violaret. His auditis Syualdus Sigari filius quũ paternis hactenus
penatibus inhæſiſſet, vltoris partes executurus exercitum contrahit. Igitur Haco
multitudinis concurſu conterritus, cum tertia agminis pte in Her wig claſſem re-
petens, maritimo ſibi diſceſſu cõſuluit. Cuius collega Haco cognomine Faſtuoſus
plus fidutię in recenti victoria, q̃ metus in Haconis abſentia reponẽdum exiſtimãs
mortemqꝫ fugæ pręferens, reſiduũ tutabatur exercitum. Itaqꝫ reductis pauliſp ca-
ſtris apud villam Axelſtadã naualẽ diutile præſtolatus occurſum venientiũ tardi⁹
ſociorũ ſegnitiem cauſabatur. Nõdũ eñ ad deſtinatum portum immiſſa amni claſ
ſis appulerat. Adeo aũt Sigari clades Syualdiqꝫ charitas ꝓmiſcuos plæbis animos
incitabant: vt vterqꝫ ſe bello ſexus impenderet: nec certamen crederes fœmineis ca
ruiſſe præſidiis. Poſtera luce Haco/Syualduſqꝫ cõgreſſi, biduum extraxere pugna.
In qua rebus atrociſſime decertatis, vtroqꝫ duce ꝓſtrato, Danorum reliquias victo
ria decorauit. Nocte vero prælium inſecuta ad cõſtituti portus receptaculum claſ
ſis Suſam rimata peruenit. Cuius alueum quondã remigiis ꝑuium/nunc ſolidiori-
bus elementis concretũ anguſtię limitant: vt vetãte cõſtrictionis inertia rarus pup
pium admittatur ingreſſus. Diluculo nautæ ſociorũ cadauera conſpicati, funeran
di ducis gratia collem ſpectatæ magnitudinis extruunt: quẽ vſqꝫ nunc opinione ce
lebrem Haconis buſtũ fama connominat. Quorũ multitudinem Borcarus cũ Sca-
nico repente equitatu adueniens/neci implicuit. Conſumpto hoſte vacuas remigio
rates inſtruens Hamũdi filium Anhela pręceps celeritate perſeqtur. Cuius cõgreſ-
ſu habito, contigit Haconem rebus infœliciter geſtis metu præcipitẽ in Scotthorũ
patriã ternis euolare nauigiis. Vbi decurſo biennio defungitur. Talia rerum/bello
rumqꝫ diſcrimina adeo regiã apud Danos gentem exhauſerant: vt hanc ad ſolã Iu-
ritham Alfi filiam/Sigari vero neptem redactã eſſe conſtaret. Qui quũ ſe conſuetę
nobilitatis regimine defectos viderent, regnũ popularibus tradunt: creatiſqꝫ ex plę
be principibus Oſtmaro Scaniæ/Hundingo Sialandiæ ꝓcurationẽ attribuunt. In
Hanonẽ Fioniæ dominiũ conferunt. Penes Roricũ atqꝫ Haterũ Iutiæ ſummam diſ
creta poteſtate conſtituunt. Qꝫ ne lateat quo regũ poſteritas ſatore ſuccreuerit, oc
currunt quædam neceſſario pauliſp perſtringenda digreſſu. Ferũt fortiſſimũ Sue-
tonum Gunnarum olim ob grauiſſimas cauſas Noruagiæ infenſum laceſſendæ ei⁹
licentiam precibus impetratam maximis exaſperaſſe periculis: ac primũ in Iather
prouinciam ꝓpoſitos effudiſſe decurſus. Quam partim flammis/ptim cędibus im-
plicans omiſſis rapinis tantũ obſitos cadaueribus calles ac fuſas cruore ſemitas per

Vvalbrũde. Sigari exit⁹. Haconis crudelitas.

Syualdus rex. xlii.

Villa Axelſtade: quæ dicitur Roſkildia.

Haconis cędes.

Apud Eſkilſſo.

Hacõis buſtum.

*a

Interregnum ob regiam stirpem bello exhaustam.

Principes loco regum creãtur ex plębe.

Gunnari geſta.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Regnaldus Normãnię rex.

Canis ꝓficitur victis Normãnis.

Drota a Gũnaro rege Suetiæ opprimiť: et Hildigerũ parit.

Drota Borcaro nubit.

Haldanus rex.xliiii.

meare gaudebat. Nam quũ cæteri iugulis abſtinere/prædãq; magis q̃ cædem affectare ſolerent, hic ſpoliis ſæuitiã anteponẽs/funeſtũ animi libitum humanis potiſſimum cladibus exercebat. Cuius atrocitate ꝑmoti incolæ, ꝓpinquũ periculum publica deditione ꝑueniũt. Sed et rex Normãnorũ Regnaldus vltimæ ſenectutis audito tyrãni ſtudio, filiã Drotã facto ſpecu claudendã curauit/aptũq; ei ꝓuiſis in lõgũ ſumptibus famulitiũ tribuit. Sed et gladios exquiſita fabrorũ opera decuſatos cũ regia ſupellectile pariter antro mãdauit: ne ferri vſum, quẽ ſibi inhabilem videret, hoſti capiendũ relinqueret. Et ne cõſpicua caueæ pateret elatio, ſolidiori terræ tumorẽ æquabat. Ad bellum deinde ꝓfectus/quũ ſenilibus membris in aciẽ deſcendere nõ poſſet, comitum innixus humeris alienis fulta gradibus veſtigia ꝓferebat. Igitur prælio cupidius q̃ fœlicius geſto conſumptus, grauẽ ruboris cãm patriæ reliquit. Vt eñ Gunnarus deuictæ gẽtis ignauiã inuſitata conditionis deformitate mulctaret, rectoris loco canẽ eis præponi curauit. Quo facto qd aliud eũ aſſequi voluiſſe putemus, q̃ vt plenus ſupbiæ populus inſolentiã ſuam manifeſtius puniri cognoſceret/dũ obnixos latranti vertices inclinaret. Et neqd cõtumeliæ deeſſet, ſatrapas ꝓcurauit: q ſub eius titulo priuata ac publica negotia tuerentur. Cuius etiam iugi cõſtantiq; cuſtodiæ diſtinctos ꝓcerũ ordines applicabat. Statuit inſup vt ſiqs aulicorũ ducis ſui deſpicabile duxiſſet obſequiũ/varioſq; diſcurrentis inceſſus plenis venerationis obſequiis inſequi ſupſediſſet, membroꝝ clade ſupplicia lueret. Sed et geminũ genti vectigal impoſuit/vnũ autumnalibus copiis/alterũ vernali tpe perſoluendũ. Ita Noruagienſium tumore exploſo obtentũ eſt: vt liquidius faſtus ſui detrimẽta cognoſcerẽt, quẽ caninis adactũ obſequiis viderẽt. Audiẽs aũt regis filiam longinquis occluſam latibulis, oĩbus ingenii neruis ad eã inueſtigandã cõtendit. Quo euenit vt dũ ipe quoq; luſtrandi inter alios officio fungereť ſubterranei murmuris ſonũ dubia ꝓcul aure colligeret, tunc ſenſim ꝓgreſſus certiorẽ humanæ vocis habitum depræhendit. Cunq; ſubiectã pedibus humũ ad ſolidum fodi iuſſiſſet, ſubito patente cauea cuniculatos animaduertit anfractus. Trucidatis itaq; famulis dũ detectos antri aditus tueri cupiũt, puella cũ repoſitis inibi ſpoliis cauo extrahitur: quæ rerũ admodũ ꝓuida patrios duntaxat enſes ſecretioris cuſtodiæ tutamento tradiderat. Hæc a Gunnaro ſtuprũ pati coacta, filium ꝓcreat Hildigerum. Cui tanta paternæ crudelitatis æmulatio fuit: vt cædiũ ſemꝑ appetẽs, et humanis ſolum intentus excidiis immenſa fundẽdi cruoris cupidine ſuſpiraret. Igitur ob intolerabiles ſæuitiæ mores a patre ꝓſcriptus/moxq; ab Aluero tyrannide donatus finitimos bellis ac cædibus implicando omne ætatis tꝑs armis exegit: nihilq; exilii cõditione ex cõſueto crudelitatis habitu remittẽs/animũ cum loco mutare paſſus non eſt. Interea Borcarus Regnaldi filiæ Drotæ matrimoniũ ꝑ vim a Gunnaro occupatũ exꝑtus, cõiuge eũ/vitaq; priuat/ac ſibi Drotã connubio ſociat. Quæ etiam ægre nuptiis aſſenſa nõ eſt, ꝙ parẽtis vltorẽ iure cõplexura videretur. Neq; eñ lugentis patrẽ filiæ eius interfectori voluptuoſus poterat obtẽperare conſenſus. Huius Bocariq; filius Haldanus fuit: cuius iuuẽtæ initia ſtoliditatis opinione referta fuere: ſequens vero ætas fulgentiſſimis operũ inſignibus illuſtris euaſit/ maximiſq; vitæ ornamentis inclaruit. Adoleſcens pugilem ingenuæ famæ, ꝙ ab eo pueriliter obludens colapho ꝑcuſſus eſſet, geſtamine qđ in manu habebat petitum oppreſſit. Quo facto futuros operũ titulos auſpicatu præteritæ vitæ contemptũ in ampliſſimum ſequẽtis fulgorẽ cõuertit. Ea quippe res bellicoꝝ eius inſigniũ magnitudinẽ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Røtho pi-
rata.

augurata eſt. Ea tempeſtate Røtho Rutenorum pirata patriam noſtram rapinæ et
crudelitatis iniuriis profligabat. Cuius tam inſignis atrocitas erat: vt cæteris ex-
tremæ captorum nuditati parcentibus, hic etiam ſecretiores corporum partes te-
gminibus ſpoliare deforme non duceret. Vnde graues adhuc/immaneſq; rapinas
Røthoran cognominare ſolemus. Sed et torquẽdi interdum hunc ſupplicii modũ
adhibere ſolebat: vt dextris eorum pedibus terræ tenacius affixis, læuos curuatis
de induſtria ramis annecteret: quorum ſalacitas medii corporis diſtractione recur
reret. Quem Fioniæ rex Hano dũ ſpecioſos ſibi titulos cõciſcere cupit/ maritimis
viribus oppugnare conatus, fugam vno comitatus ingreditur. In cuius exprobra-
tionem ꝓuerbium manauit/In proprio plus lare Hanonẽ valere. Tũc Borcarus vl-
teriorem ciuium iacturam inſpectare non paſſus, Røthoni ſe obiicit: quorũ vt mu-
tuum bellum/ita etiam exitium fuit. Eadẽ pugna Haldanum grauiter affectum fa
ma eſt aliquãdiu ſuſceptis oblanguiſſe vulneribus: e quibus vnum euidẽtius ori in
flictum habebat. Quod adeo cicatrice conſpicuum erat: vt cæteris medela recrea-
tis, patentiori quadã lentigine teneretur. Obliſam quippe labelli partem ita verru-
cæ vitium vlcerabat: vt eius rimoſa tabes carnis excremẽto ſarciri nequiret. Quæ
res ei plenum contumeliæ cognomen impreſſit: quũ potius vulnera aduerſo corpe
excepta laudem q̃ dedecus afferre ſoleant. Adeo maligna virtutum interpres vul-
garis interdum exiſtit opinio. Interea Alfi filia Guritha quũ regiam ſtirpem ad ſe
ſolam redactam animaduerteret/neminemq; cui nuberet nobilitate parem haberet
nuncupatis votis voluntariã ſibi caſtimoniam indixit: cõcubituq; carere q̃ ex plæ-
be maritum adſciſcere ſatius duxit. Quinetiam cauendæ iniuriæ gratia conclaue
ſuum electo pugilum agmine tutabat. Ad quã quũ Haldanus ſemel forte veniſſet/
abeſſentq; pugiles: quorũ ipſe fratrem impubis extinxerat: oportere eã, inqt, ſolu-
to virginitatis cingulo, caſtimoniæ rigorẽ rebus ꝑmutare venereis: ne ita pudici-
tiæ votis indulgeat: vt lapſa regni gubernacula copulæ ſuæ beneficio reparare con
temnat. Se ergo nobilitatis ſplẽdore cõſpicuũ nuptialibus ab ea votis reſpici iubet:
ꝙ ob dictam cãm voluptati aditũ datura videatur. Ad hæc Guritha adduci ſe nõ
poſſe retulit: vt regiæ nobilitatis reliquias inferioris ordinis viro copulare ſuſti-
neat. Nec generis obſcuritatem exprobraſſe contenta, etiam oris deformitatem im
properat. Haldanus geminum ab ea ſibi vitium obiectari ſubiunxit/vnũ ꝙ ſangui-
ne parum niteret/alterum ꝙ rimoſi oris iacturam inexpleta cicatrice præferret.
Ideoq; non prius ſe poſtulandæ eius gratia rediturum, q̃ vtranq; notam parta ar-
mis claritate terſiſſet. Obſecrat quoq;/ne cui thori conniuentiam præberet, anteq̃
reditus/interituſve ſui certitudinem nuntio cognouiſſet. Quem athletæ fratre
iampridem ab eo ſpoliati Gurithæ locutum indigne ferentes, diſcedentem equis
inſectari conãtur. Quo viſo, commilitibus latebram petere iuſſis, ſe ſolum pugiles
excepturum dicebat. Morantes aſſeclas imperioq; obſequi deforme ducentes mi-
nis abigit/præfatus non cõperturã Gurithã pugnã a ſe formidine detrectari. Mox
quęrcu ſucciſa/atq; in clauæ habitũ redacta, ſolus cũ. xii. manũ cõſeruit/ eoſq; ſpiri-
tu ſpoliauit. Quibus ꝑemptis tã præclari opis titulis nõ cõtentus, maioris edendi
gratia auitos a matre gladios recepit: quoꝝ alter Lyuſingus/alter Hwytingus ob
collimati acuminis nitorem vocabulum habuit. At vbi inter Aluerum Suetiæ
regem/Rutenoſq; bellum flagrare cognouit, e veſtigio Ruſciam petit: oblatoq; in-
colis auxilio, ſumma cum omnium dignatione ſuſcipitur. Sed nec procul Aluerus

Immanes rapinę Røthoran apud nos hodie dicuntur

Hano Fio-
nius.

Haldani
vulnus.

Gurithæ
propoſitũ.

Haldanus
xii. pugiles
cædit quęr
cu.

De duobus
gladiis Hal
dani.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

agebat: breui locorum traiectu paruulam internectente diſtantiã. Cuius miles Hildigerus Gũnari filius Rutenorum pugilibus ad ſecum dimicandum ꝓuocatis cũ Haldanum offerri animaduerteret/eiuſq; ſe fratrem eſſe nõ ignoraret, pietatẽ fortitudini prætulit: ſeq; ſeptuaginta pugilum oppreſſione conſpicuum cum homine parũ ſpectato manũ cõſerturũ negauit. Iubet itaq; eũ minorũ ſe rerũ experimentis metiri/ac deinde æqua viribus ſtudia conſectari. Hæc aũt nõ virtutis diffidentia: ſed integritatis ſeruandæ gratia aſtruebat: quũ nõ ſolum acerrimus/verũ etiã hebetandi carminibus ferri peritus exiſteret. Quippe quũ ab eius patre ſuum oppreſſum meminiſſet: affectuſq; geminos/vnum paternæ vltionis/alterũ fraternę charitatis haberet, prouocatione cedere q̃ maximo implicari ſcelere ſatius duxit. Cuius loco alium Haldanus athletam depoſcens/exhibitum iugulat: moxq; ei etiã hoſtiũ ſuffragio virtutis palma decernitur/omniũq; fortiſſimus publica ꝓclamatione cenſetur. Poſtera die duobus in pugnam petitis, ambos obtruncat. Tertia luce ternos expugnat. Quarta quatuor ſecum congreſſos exuperat. Quinta vero quinos expoſtulat. Quibus oppreſſis quũ ad octauam ſimilibus pugnæ et victoriæ incrementis peruentum eſſet: vndecim ſimul admiſſos proſternit. Cui Hildigerus ꝙ opm ſuorũ titulos virtutum eius magnitudine æquatos videret, congreſſum vlterius negare non paſſus: quum ab eo obducto panniculis ferro mortificum ſibi vulnus inflictum animaduerteret, abiectis armis humi decumbens tali fratrem voce compellat.

Collibet alternis deuolui fatibus horam:
Et ferro pauſante ſolo ſubſidere paulum:
Alternare moram dictis animoſq; fouere:
Reſtat propoſito tẽpus: nam fata duorum
Fors diuerſa tenet: alium diſcrimine certo
Sors feralis agit/alium potioribus annis
Pompa decuſq; manẽt/et agendi tp̄is vſus.
Sic ſibi diuiduum partes diſcriminat omen.
Danica te tellus: me *Sueticus* edidit orbis.
Drot tibi maternum quondam diſtenderat vber:
Hac genitrice tibi pariter collacteus exto.
En pia progenies trucibus concurrere telis
Auſa perit: ſudo pro nati ſanguine, fratres
Illata ſibi cæde ruunt dum culmen auentes
Tempore deficiunt/ſceptriq; cupidine nacti
Exitiale malum ſocio ſtyga funere viſent.
Ad caput affixus clypeus mihi *Sueticus* aſtat,
Quem ſpecular vernans varii cęlaminis ornat/
Et miris laqueata modis tabulata coronant.
Illic confectos proceres/pugileſq; ſubactos,
Bella quoq;, et noſtræ facinus ſpectabile dextræ
Multicolor pictura notat: medioxima nati
Illita conſpicuo ſpecies cęlamine conſtat:
Cui manus hæc curſum metæ vitalis ademit.
Vnicus hic nobis hæres erat: vna paterni
Cura animi/ſuperoq; datus ſolamine matri.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Sors mala quæ lætis infauſtos aggerit annos:
Et riſum mœrore premit/ſortemq; moleſtat.
Lugubre enim ac miſerum eſt deiectam ducere vitam/
Et triſtes ſpirare dies/omenq; dolere.
Sed quæ cunq; ligat Parcarum præſcius ordo:
Quæcunq; arcanum ſuperæ rationis adumbrat.
Seu quæ fatorum ſerie præuiſa tenentur,
Nulla caducarum rerum conuerſio tollet.

His dictis quum ab Haldano ob tam ſeram fraterni vinculi confeſſionē inertiæ dā-naretur, iccirco ſe ſilentio vſum eſſe dicebat: ne aut pugnam detrectando ignauus/ aut committendo ſceleſtus exiſtimari poſſet. Talibus excuſationis verbis intentus extinguitur. Sed apud Danos Haldanum ab Hildigero ꝓſtratum rumor ediderat Poſt hæc Gyuritha (quæ regii ſanguinis ſola apud Danos ſupererat) quū a Siuaro Saxonicæ gentis nobiliſſimo poſtulari cœpiſſet/latenterq; ei Haldanum præferret conditionē ꝓ eo intulit ne ſuum prius cōnubium peteret, q̄ Danorum regnum mē-bratim diuiſum in vnū corpus redigeret: idq; ſibi ꝑ iniuriam ereptum armis reſti-tuiſſet. Quod fruſtra tentante Siuaro, omnibus arbitris pecunia ab ip̄o corruptis, tādem ei deſpōdenda cōceditur. Quod Haldanus apud Ruſciam per negotiatores expertus, tanto ſtudio nauigationi incubuit: vt nuptiarū tempus aduentu præcur-reret. Quarum prima die regiam petiturus præcepit: ne comites prius a conſtitu-tis ſibi mouerentur excubiis, q̄ ferri ſtridorem eminus aure ꝑciperent. Cumq; cōui-uis parum cognitus coram virgine cōſtitiſſet/ne vulgaris eloquii nuditate pluribꝰ intellecta depromeret, in hunc modum abſtruſa carmen ambage compegit.

Patris ſceptra relinquens Nil figmenta verebar
Commenti muliebris Aſtus fœmineive:
Vnum quando duoſq; Tres ac quatuor et mox
Quinos indeq; ſenos Poſt ſeptem ſimul octo
Vndenos quoq; ſolus Victor Marte ſubegi:
Sed nec tunc fore rebar Probri labe notandus
Promiſſi leuitate/ Pactis illicibuſq;.

Ad hæc Gyuritha.

Fragili moderamine rerum
Animus mihi pendulus hæſit
Trepida leuitate pererrans:
Tua fama/volatilis/anceps/
Variiſq; relatibus acta/
Dubium mihi pectus inuſſit:
Teneri tibi temporis annos
Gladio periiſſe verebar:
Poteram ne reſiſtere ſola
Senioribus atq; magiſtris
Prohibentibus iſta negari
Thalamoq; monentibus vti!
Manet/et Venus/et calor idem
Socius tibi/parq; futurus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Nec ab ordine ſponſio ceſſit
Aditus habitura fideles.

Neq; eñ vlla adhuc te fefellit ꝓmiſſio q̄q̄ ſola multiplicis ſuadelæ conſilia detrecta re non poſſem/et in iugalis copulæ receptione monitis obuiare cenſoriis. Necdũ re ſponſum virgo cõplebat/et iã ſpõſũ Haldanus ferro tranſuerberat. Nec vnũ oppreſ ſiſſe contentus, maximã cõuiuarũ partem obtruncat. In quem quũ Saxones ceſſim ebrietate labantes irruerent, a ſuperuenientibus eius vernaculis trucidantur. His

Sterilitas Gyurithæ.

geſtis Gyuritha potitur. Quã quũ ſterilitatis vitio obnoxiam animaduerteret/maximãq; prolis creandæ cupidinem haberet, cõciliandæ ei fœcunditatis gratia Vpſalam petit: reſponſoq; monitus ſuſcitandæ ſobolis cauſa fraternis primũ manibus

Haraldi ortus.

parentare: poſtq̄ oraculo paruit, optatæ rei ſolatium impetrauit: ſiquidẽ filium ex Gyuritha ſuſcepit: cui Haraldo vocabulum aptauit. Cuius titulo Danoꝝ regnum principum iniuriis laceratum ad priſtinum dominationis habitũ reuocare conatꝰ,

Mors Haldani.

dum bello apud Syalandiã geſto Weſetum præcipuæ opinionis athletam in acie oppugnat, occiditur. Quo viſo Gyuritha quũ prælio ob filii charitatem ſub virili habitu intereſſet, eundem fugientibus ſociis cupidius dimicantem ad ꝓpinquũ nemus humeris deportandũ curauit. A cuius inſectatu plurimũ hoſtes laſſitudo prohibuit: quorũ aliquis dependentis pigam ſagitta confixit. Igitur Haraldus plus ruboris ſibi q̄ opis materna cura allatum exiſtimauit. Qui quũ eximiæ formæ/præcipuæq; magnitudinis eſſet/coæuiſq; robore et ſtatura præſtaret, tãtã Othini (cuiꝰ oraculo editus videbatur) indulgentiam exptus fuerat: vt integritatis eius habitꝰ

Haraldi genius.

ferro quaſſari nõ poſſet. Quo euenit vt vulnifica aliis tela/ad læſionem ei infligendam inhabilia redderent. Nec præmii inops beneficiũ fuit. Animas quippe ei quas ferro corporibus eieciſſet, pollicitus ꝓditur. Idem in monimentũ patris eius res geſtas apud Blekygiam rupi/cuius memini/ꝑ artifices mandare curę habuit. Poſt hęc quũ Weſetum apud Scaniã nuptias acturum audiret/eaſq; ſub egentis ſpecie petiuiſſet, finito noctiũ cõuiuio, omnibuſq; mero ac ſomno ſopitis, nuptialem thalamũ trabe pertudit. Cuius buccam Weſetus ita abſq; vulneris inflictione fuſte quaſſa-

Haraldus. Hyldetan rex. xliiii.

[redacted] hadarſſløff [redacted]

uit: vt binis eam dentibus vacuefaceret. Quorũ iacturã poſtmodũ inſpata molariũ eruptio ſarciebat. Hic euentus Hyldetã ei cognomẽ impoſuit: quod eũ quidam ob eminentem dentium ordinẽ aſſecutũ affirmant. Illic occiſo Weſeto Scaniæ dominium adipiſcitur. Inde Hatherũ apud Iutiã oppugnatũ extinxit. Cuiꝰ occaſum per pes oppidi vocabulum indicat. Poſt hæc Hundingo/Roricoq; ꝓſtratis Lethram occupat, diſtractumq; Daniæ regnũ in priſtinũ corpus reformat. Deinde Wicaroꝝ regẽ Aſmundũ a ſorore natu maiorẽ regno ſpoliatũ comperiens pendẽte bello tanta fœminæ petulantia cõcitatus, ſola naue Noruagiã Aſmũdo opẽ laturus accedit Cõmiſſo prælio purpurea amictus lacerna/mitraq; auro variata/capillitiũ redimitus, in hoſtẽ ꝓgreditur: ita armorũ loco tacita fortunæ cõſcientia fretus: vt cõuiuali potius, q̄ bellico cultu inſtructus videret. Sed nec apparatui ingenium reſpondit Inermis ſiqdem ac regiis duntaxat inſignibus ornatus/cœtus anteibat armigeros/ expeditãq; pugnãdi copiã feruẽtioribus belli ꝑiculis obiectabat. Directa nãq; in eũ ſpicula acſi retuſi acuminis eſſent nocuo caſſabant effectu. Cumq; cęteri præliantis inermitatẽ aduerterẽt, impreſſione facta, ad eũ acrius impetendũ pudore cogũtur. Quos Haraldus corpe integer/aut ferro cõſumpſit/aut fugã arripere coegit: ſicq; regnũ Aſmundo ꝓſtrata eius ſorore reſtituit. A quo oblatis ſibi victoriæ præmiis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſolā gloriæ mercedē ſufficere dixit: tantūq; ſe in repudiādis muneribus geſſit/ quā-
tū egerat in ꝓmerendis. Quo facto nō minorē omnibus cōtinētiæ ſuæ, q̃ fortitudi-
nis ammirationē incuſſit/ claritatē ſe, nō pecuniā ex victoria ꝑcepturū teſtatus. In-
terea rex Sueonū Aluerus decedit, Olauo/ Ingone/ et Ingeldo filiis relictis. Quorū
Ingo paternæ hæreditatis titulis nō cōtentus, ꝓferendi imperii gratia Danis bellū Aluerí Sueonū regis mors.
denuntiat. Cuius euentū Haraldo oraculis explorare cupienti, ſenex præcipuæ ma-
gnitudinis/ ſed orbus oculo obuius extitit: q hiſpido etiā amiculo circūactus Othy-
nū ſe dici, bellorūq; vſu callere teſtatus/ vtiliſſimum ei centuriandi in acie exercitꝰ Senex fatidicus.
documentū porrexit. Iuſſit igit̃ vt terreſtribus bellum copiis editurus, vniuerſam
aciē in tres turmas diuideret: quarū vnāquāq; vicenarii rōne denſaret: mediā vero Acierū inſtructio.
xx. virorū numero reliqs porrectiorē extēderet: quā etiā in coni ſiue pyramidis acu-
mē digerēs alarū receſſus vtrinq; ſecus diſcretis ābagibus obliquaret. Cuiuſlibet ve-
ro turmæ ſeriē hac ratione cōtexeret: vt a duobus frons inchoās cōſequētibus locis
vnitatis duntaxat incremēta recipet. Et quidē in ſecunda linea tres/ in tertia quat-
tuor: eodēq; modo poſterius ordinādos, habita cōgreſſione ſtatueret: ſicq; cōſequē-
tes gradus idem ꝓportionis tenor inſtrueret: donec coniunctionis extremitas alas
ęquaret: cornu vero quodlibet denis ab eo ordinibus formaret̃. Poſt has itē turmas
inſtructā iaculis iuuentutē admittat. A cuius tergo grandęuorū cohortē adhibeat
quæ labātes ſocioꝝ vires veterana quadā virtute firmaret. Deinde funditorū alas
gnarus locorū ſupputator annecteret: q poſt ſodalium agmina conſiſtentes, eminꝰ
hoſtem tormētis inceſſerent. Poſt quos cuiuſlibet ætatis aut ordinis hoīes abſq; cō-
ditionis ęſtimatione paſſim adciſceret. Cęterū poſtremā aciē ternis adinſtar primę
cornibus interſtinctā/ ſimiliq; graduū ꝓportione digeſtā explicet. Cuius tergū ſu-
periori cōiunctū agmini ipm̄ auerſæ frontis obſtaculo tueret̃. At ſi nauale forte
præliū incidiſſet, ꝑtem claſſis ſecerneret: quæ eo ꝓpoſitos inchoante conflictus mul-
tiuola rates hoſticas reflexione circūdaret. His diſciplinæ militaris rōnibus inſtru-
ctus/ Ingonē/ Olauūq; bellū parātes, anticipatis apud Suetiam rebꝰ, oppreſſit. Quo-
rū fratri Ingeldo ſub aduerſę valitudinis ſimulatione belli inducias ꝑ legatos poſcē-
ti poſtulata conceſſit: ne virtus quæ mœſtis rebus ꝑcere didiciſſet, humilis ac iacē-
tis fortunæ temporibus inſultaret: a quo poſtmodū raptæ ſororis iniuria laceſſitꝰ
quū diu bellis eū ancipiti victoria fatigaſſet, in amicitiā adciuit/ ſociūq; q̃ hoſtē ha-
bere ſatius duxit. Poſt hæc quū inter Olauū Throndorū regem virgineſq; Sticlam Olauus Throndoꝝ rex.
et Ruſilam regnū bello decertandum audiret, fœminea admodū præſumptione ꝑ-
motus clam arbitris eū acceſſit/ cultuq; quo dentiū ꝓlixitatem obnuberet ſumpto,
pugnā virginibus intulit. Quarū vtraq; ꝓſtrata binis portubus affine earū voca-
bulis nomē reliquit. Tum vero cōſpectiſſimū virtutis argumentū exhibuit. Quip-
pe ſubarmali tm̄ ſubucula frętus, inermem telis thoracem oppoſuit. Igitur Olauo
victoriæ ſibi præmium offerente beneficium repudiauit: ſicq; fortitudinis an conti-
nentiæ maius ſpecimen dederit, incertū reliquit. Deinde Freſicæ gentis athletam
Vbbonē nomine Iutiæ fines crebra populariū ſtrage vaſtantem adortus/ quum ar- De Vbbone Freſico.
mis ſubdere non poſſet, milites ad eum manibus capiendū hortatus/ humi proſtra-
uit, vinctūq; compedibus tradidit. Ita quē paulo ante grauiſſimam ſibi cladem alla-
turū putauit/ deformi expugnationis genere ſupatum obtinuit. Quē ſorore ei in
matrimonium data militem nactus finitimos Rheno populos tributo ſubmiſit: mi- Sclauorum ſubactio. vii
litemq; ex eius gentis fortiſſimis legit. Quo frętus bello Sclauiam preſſit/ eiuſq;

duces Duc/et Dal ob virtutem capi potius,q̃ occidi curauit. Quibus in commilitiũ receptis,Aquitanniã armis perdomuit:moxq́ Britanniã petens,Humbrorum regẽ ꝓstrato,promptiſſimos quoſq́ deuictæ iuuentutis adciuit. Quorum præcipuus Orm cognomento Britannicus habebatur. Hac rerum fama athletas e variis orbis partibus accerſitos in mercenariam manũ redegit. Quorum frequentia actus adeo regnorum oĩm motus nominis ſui terrore cohibuit:vt eorũ rectoribus mutuum conſerendæ manus auſum excuteret. Sed nec quiſq̃ maris dominationẽ abſq́ eius nutu vſurpare præſumpſit.Quippe quondã in Danorũ republica diuiduum terræ et pelagi imperiũ fuit.Interea apud Suetiã moritur Ingeldus Ringone/ quem ex Haraldi ſorore ſuſtulerat/paruulo admodũ filio relicto:quẽ Harald⁹ paterno regno datis ei tutoribus pręfecit.Ita ꝓuinciis/pricipibuſq́ ꝑdomitis quinquaginta annos in otio habuit.Quorũ quiete ne militum animos in deſidiã reſolui pateret, aſſidue eis cauẽdi/inferẽdiq́ ictus rationem a gladiatoribus perdiſcendã conſtituit.Quorum qdam inſigni dimicationis arte callentes aduerſæ frontis ſupcilium infallibili ictu ferire ſolebant.Quo ſiquis recepto verſilitate palpebræ timidius cõniueret,mox aula eiectus ſtipendiis defungebatur. Hiſdẽ temporibus Olonem Syuardi filium Haraldi ſorore editum in Daniã e Noruagiæ finibus conſpiciendi auũculi cupido perduxit.Quẽ quia primũ in Haraldi clientela habitũ/poſt bellum vero Sueticũ Danicarũ rerũ imperio potitũ cõſtat, ꝓpoſito pauliſp attinet quæ de eius opibus memoriæ ſunt ꝓdita/recẽſere.Igit̃ Olo tertiũ ætatis luſtrũ apd patrem emenſus,quantũ animi corpiſq́ dotibus inclaruerit incredibile reddidit. Præterea adeo viſu efferus erat:vt qđ alii armis/iṗe oculis in hoſtẽ ageret:ac fortiſſimũ quemq́ vibrãte luminũ acritate terreret.Cui quũ nũtio delatũ eſſet Gũnonẽ Thelemachiæ ducem cũ filio Grimone nemus Ethaſcog,qđ et fruticibus prædenſum et vallibus q̃maxime opacũ erat,ꝓ latrociniũ obſidere : facinoris indignatione cõmotus,cũ cane et equo parabilem a patre armaturã depoſcit/iuuentã damnans, quæ debitũ virtuti tp̃s inertia dilabi pateretur. Quibus impetratis prædictã ſyluam arctiſſime ſpeculatus,hominis veſtigia niui altius impreſſa cognoſcit. Quippe latronis inceſſũ pruina greſſu violata ꝑdiderat.Qua duce vſ⁹ ſupato mõtis cliuo præcipuæ granditatis amnem offendit. Quo priſtinã humani veſtigii ſpeciem auferente,traiectu vtendũ cõſtituit. Verũ iṗa aquæ moles rapidiore lapſu præcipites agens vndas/difficultate tranſitũ negare videbat.Siqdem occultis cautibus frequens oẽm aluei tractũ ſpumeo quodã volumine turbidabat. Sed ex animo Olonis ꝑiculi metũ feſtinationis cupido detraxerat.Igit̃ vbi domitus virtute timor/ contẽptũq́ temeritate ꝑiculũ : nihil qđ animo libitum foret actu difficile ratus,ſtridulos equo vortices ſupauit.Quos emenſus in anguſtias paludibus vndiq́ſecus ambitas incidit.Quarũ interna facile peti præiecti aggeris obſtaculum non ſinebat. Tranſquẽ leuato equo frequẽs ſtabulis repagulum animaduertit. Vnde egeſto equorum grege/ſuum inducere cupiẽs a Tokone quodã(ſeruus hic Gũnonis erat)adeo aduenam inſoleuiſſe dolente acrius impetitus,oppugnantem ſolo clypei fruſtrabatur obiectu.Quem ferro opprimere deforme exiſtimans,appræhenſum/artuatimq́ cõfractum/tecto quo præceps exceſſerat/tranſuerſum iniecit.Qua ignominia Gunno ac Grimo ocyus incitati,diuerſis elapſi poſticis pariter in Olonem cum contemptu ætatis eius ac virium ruunt. A quo letaliter vulnerati quum corporis admodum viribus deficerentur,Grimo ſupremi vix ſpiritus potens / ac toto pene vigo-

Britanniæ ſubactio quarta.

Ingeldi mors.

Haraldi ſub.l.annorũ pace exercitium.

Origo Olonis Vegetii

re defunctus carmen hoc extremo vocis ſingultu contexuit.

Simus nempe licet corpore debiles/
Elapſuſq; cruor robur obhauſerit:
Quum nunc elicitus vulnere ſpiritus
Vix ſenſim lacero pectore palpitet,
Diſcrimen moueo temporis vltimi:
Per nos intrepidis clareat auſibus:
Ne conflictum aliquis fortius editum/
Pugnatumve magis dixerit vſpiam.
Et certamen atrox arma gerentibus
Quum per buſta caro feſſa quieuerit,
Famæ conciliet præmia perpetis.
Prima hoſtis ſcapulas ſectio comprimat/
Et ferrum geminas abripiat manus:
Vt quum nos ſtygius Pluto receperit,
Olonem quoq; par exitus occupet:
Et commune tribus funus inhorreat:
Vna trium cineres vrnaq; contegat.

Hactenus Grimo. Cuius inuictum pater ſpiritum æmulatus: vt fortiſſimam filii vocem mutua adhortatione proſequeretur/ſic cœpit.

Q̃q̃ defectis ad ſummum ſanguine venis/
  Extet in occiduo corpore vita breuis,
Taliter extremæ vigeat contentio pugnæ:
  Vt laudem noſtri non ſinat eſſe breuem.
Ergo humeros hoſtis et brachia framea primum
  Impetat: vt manuum debilitetur opus.
Sic commune tribus dabitur poſt fata ſepulcrum:
  Et ſocios cineres par tribus vrna teget.

His dictis ambo genibus nixi (nam fati ꝓpinquitas vires hauſerat) cõminus cum Olone confligere ſummopere niti: vt perituri morte hoſtem æquare poſſent/flocci pendere fatum dummodo eum a quo occidebãtur ſocio amplecterentur occaſu. E qbus Olo/alterũ ferro/alterũ cane cõſumpſit. Sed ne ipſe quidẽ incruentã geſſit victoriam: quũ hactenus integer tum demũ aduerſo vulnus corpore ſuſcepiſſet. Qđ ſedulo cane perlinctus recuperata corpis firmitate, mox ad vulgandã victoriæ ſuæ fidem ipſa latronũ cadauera patibulis ingeſta latius inſpectanda cõſtituit. Cæterũ caſtro potitus quicqd inibi prędæ repperit clandeſtinæ cuſtodiæ traditum futuris vſibus aſſeruauit. Ea tempeſtate Scati et Hiali fratrũ inſolens luxus eo petulantiæ ꝓpſit: vt excellentis formæ virgines parentibus ereptas cõcubitu violarẽt. Quo euenit vt Eſam quoq; Olaui Wermorũ reguli filiam raptui deſtinantes patri mãdarent: ſi illam externæ libidini famulari nollet, per ſe / aliũve quempiam pro tuenda prole decerneret. Quod quũ Olo nuntio comperiſſet, oblata pugnæ facultate gauiſus Olaui penates agreſtium cultum mutuatus accedit. Vbi quum inter extremos diſcubitu frueretur mœrentem regis familiam conſpicatus, eius filio de induſtria

Scati et Hialli violẽtia Olauꝰ Wermorũ rex.

ꝓpius accerſito quidita cæteri luctuoſa facie eſſent/ inq̄rit. Quo ſororis ſuæ pudicitiam ni cuiuſpiam defenſio ocyus intercederet ꝓxime per acerrimos pugiles pro ſanandam dicente, ꝑcontatur rurſum q̄d præmii recepturus foret q̄ ſalutem ſuam pro virgine deuoueret. Super quo Olauus per filium interrogatus, filiam ꝓpugnatori ceſſuram reſpondit. Quæ vox præcipuā Oloni ſubeundi diſcriminis cupidinē attulit. Conſuerat autem virgo hoſpitum vultus propius accedēdo q̃curioſiſſime prælato lumine cōtemplari: quo certius ſuſceptorum mores cultumq; perſpiceret. Eandem quoq; creditum ex notis atq; lineamentis oris conſpectorū ꝑpendiſſe proſapiam/ ſolaq; viſus ſagacitate cuiuſlibet ſanguinis habitum diſcreuiſſe. Quæ quū Olonem ſcrutabundis aggreſſa luminibus cōſtitiſſet inuſitato oculorum eius horrore perſtricta, pene exanimis concidit. At vbi ſenſim redditus vigor/ ſpirituſq; liberius in ea re cœperat rurſum iuuenē cōſpicari conata, lapſo repente corpore ceu mente capta ꝓcubuit. Tertio quoq; dum clauſam deiectamq; aciem attollere nitit̄, non modo oculorū motu/ certe etiā pedum regimine defecta, ſubito lapſu decidit. Adeo vigorē ſtupor hebetat. Quo viſo Olauus cur toties caſum corꝓe præbuiſſet interrogat. Qua ſe truculento hoſpitis vſu ꝑculſam teſtante/ eundemq; et regibus ortum/ etſi raptorem vota refelleret ſuis pq̃ dignum amplexibus aſſerente, rogat a cunctis Olo: nam os pilleo obnuptū habebat: diſcuſſo velamine cognoſcendi capitis notas præbere. Tum ille cunctis mœrorem deponere/ animūq; procul a dolore habere iuſſis, detecta fronte auidius omniū in ſe oculos eximiæ pulchritudinis ammiratione deflexit. Flaua quippe cęſaries/ nitentiq; capillitio erat. Cæterum pupillas ne viſentibus formidini forent, palpebris arctius obſtringendas curabat. Crederes repente animis ſpe meliorum erectis tripudiare cōuiuas/ diſſultare aulicos/ ſummamq; ægritudinem effuſa mentium hilaritate conuelli. Igitur ſpe metum leuante altera cōuiuii facies: nec quicq̃ initio par aut perſimile fuit. Ita benignum vnius hoſpitis promiſſum cōmunem omnium formidinem propulſabat. Inter hæc Hiallus et Scatus cum decem vernaculis ſupuenientes tanq̃ puellam illico ſublaturi tumultuoſo cuncta clamore miſcebant/ regem ni filiam in expedito ſiſteret, euocantes in pugnam. Quorum debacchationem ꝓtinus Olo ſpōſione certaminis excipit, cōditione adiecta, neqs furtim tergum dimicantis inceſſeret: ſed aduerſis tm̄ pugna cōgreſſibus ſtaret.

De gladio Olonis.

Deinde gladio Løgthi dicto ſolus duodecim ꝓſtratis maius adoleſcente opus edidit. Cęterum pugnæ locum inſula dabat ſtagni mediū tenens: vnde non longe vicus abeſt, qui cladis huiuſcemodi monimentum Hialli et Scati fratrum vocabula coniuctim referens/ præbet. Igitur puella ſibi in præmium victorię data quum filium ex ea ſuſtuliſſet Omundum, repetendi patris licentiam a ſocero nactus poſtq̃ patriam a Thorone regulo per Toſtonem Victimarium et Leotarum cognomine præditum oppugnari cognouit, ad conſerendam cum eis manum ſolo ſatellite muliebriter culto contentus/ perrexit. Cumq; non longe Thoronis ædibus abeſſet, ſuum/ comitiſq; ferrum cauatis baculis cōdendum curauit. At vbi regiam ſubiit verum oris habitum adulterina ſpecie ſupprimens, obtritum annis hominē ſimulabat. Apud Syuardū vero ſe Egentium regem fuiſſe/ filiiq; eius Olonis odio pertinacius actum exulare dicebat. Quem mox aulicorū plæriq; regis nomine conſalutantes genibus nixi manus ei per ludibrium offerre cœperunt. Quibus ille q̄d ioco geſſerant ratum habere iuſſis/ ferro quod baculis incluſum geſtabāt erepto, regem inuadit. Itaq; pars Olonem iuuare/ iocum pro ſerio ducere: nec fidem per ludi

brium præſtitã violare. Complures voti vanitate reſciſſa a Thoronis partibus ſtare. Igitur anceps inteſtinumq; prælium oritur. Deniq; Thorone non minus ſuorũ q̃ hoſpitis armis oppreſſo, Liotarus letaliter ſautius victorem Olonem tam ingenio viuidum q̃ acrem operibus iudicans, Vegeti cognomento donauit: eundẽ fraudis exemplo qua circa Thoronem vſus fuerat periturum vaticinans: Indubitanter quippe domeſticis occaſurum inſidiis. Et cum dicto repẽte exanimatus eſt. Itaq; ſuprema morientis vox futurum victoris exitum augurii ſagacitate complexa dinoſcitur. His geſtis Olo non prius ſe patri reſtituit, q̃ pacem eius penatibus reportauit. A quo recepta pelagi dominatione. lxx. maritimos reges nauticarum virium certamine conſumpſit. Inter quos Biruillus et Huiruillus: Thoruillus quoq; Neſ/et Oneſ/Reduarthus/Randus atq; Erandus præcipui noſcebantur. Cuius rei fama ac titulo pugiles, quorum omne fortitudini ſtudium inhiabat accenſos ad firmandam ſecum ſocietatem frequentes adduxit. Quinetiam effrenati ingenii iuuenes claritatis cupidine concitatos ſtipatores adciuit. Inter quos Starchaterum ſumma dignatione ſuſceptum familiarius q̃ vtilius colebat. His viribus inſtructus ita finitimorum regum petulãtiam opinionis ſuæ magnitudine caſtigauit: vt iiſdem gerendorum inuicem bellorum manus curam audaciamq; detraheret. Poſt hæc ad Haraldum profectus ab ipſoq; maritima prælatione donatus, tandem Ringoni in commilitium delegatur. Eodem tempore Bruno quidam omnium Haraldi conſiliorum vnice particeps ac conſcius habebatur. Huic ipſe et Ringo quoties ſecretiore nuntio opus habebant/mandata credere conſueuerãt. Quem familiaritatis gradum educationis et crepundiorum cõſortione adeptus fuerat. Quo fluminis cuiuſdam aquis inter aſſiduos profectionum labores aſſumpto: Othinus eius nomine et habitu ſubornatus inſidioſæ legationis cura arctiſſimam regum concordiam labefactauit: tantaq; inimicitias ferentis fallacia fuit, vt amicitia ac neceſſitudine vinctis mutuum odii rigorem ingeneraret: quod abſq; bello ſatiari non poſſe videretur. Primum apud eos tacita adoleuere diſſidia: donec vulgatis vtrinq; ſtudiis/arcanus in publicum liuor erumperet. Denuntiatis itaq; inimicitiis colligendis belli inſtrumentis ſeptem anni ceſſere. Sunt qui Haraldum non liuoris impulſu/aut regni æmulatione: ſed induſtrio quodam/ſpontaneoq; conatu clandeſtinas exitii cauſas quæſiuiſſe teſtantur. Quum enim ob ſenectam/ſeueritatemq; ciuibus etiam onuſtus exiſteret, ferrum morbi cruciatibus anteponens, ſpiritum in acie q̃ lectulo deponere præoptauit/conſentaneum præteritæ vitæ operibus exitum habiturus. Itaq; quo mortem ſuam clariorem efficeret/inferoſq; comitatior peteret, complures fati conſortes adciſcere geſtiebat/futuræ cladis materiam vltronea belli inſtructione molitus. His ergo de cauſis tam propriæ, q̃ alienæ necis auiditate correptus vt par vtrobiq; ſtrages incideret, pares vtrinq; copias inſtaurauit/aliquanto fortius Ringoni robur applicans, quem victorem ſupereſſe maluerat.

Olo. lxx. maritimos reges extixit.

Explicitus eſt Liber Septimus.

Incipit Liber Octauus.

Sueticum bellum.

Iſtoriã belli Suetici Starcatherus:q et eiuſdẽ
prælii præcipuũ columen erat/primus Da=
nico digeſſit eloquio/memoriæ magis q̃ lite
ris traditũ. Cuius ſeriem ab ipſo ꝑ more pa=
trio vulgariter editã/digeſtãq; latialiter cõ=
plecti ſtatuens,in primis pſtãtiſſimos vtriuſ
q; ptis ꝓceres recenſebo. Neq; eñ mihi mul=
titudinẽ cõplectendi cupido inceſſit: quã ne
præciſe qdem numerus capit. Et prius eos q
ab Haraldi ptibus ſteterãt: mox q ſub Ringo
nis ſtipendiis egerant/ſtilo retexam. Igit̃ ex
ducibus q ad Haraldũ coierãt clariſſimi noſ

Bellatores Haraldi.

citant̃ Suen/ac Sambar/ Ambar/ et Elli/Ra=
ti/Fionicus/ Salgarthus/et Roe: quem barbæ prolixitas cognomento inſignem effe=
cit. His accedunt Skalc Scanicus/et Alf Aggi filius. Quibus iunguntur Oluir lat⁹
et Gnepia vetulus. His annumeratur Gardhſtãg oppidi cultor. Cui adiiciuntur
neceſſarii Haraldi,Blend vltimæ Tyles incola/ac Brandmicæ cognomen habens.
Hiſdem ſociantur Thorny cum Thoruingo/Tatar atq; Hialto. Qui quidem naui=
gio Lethram aduecti inſtructis ad bella corporibus/ ingenii quoq; virtute pollebãt
proceritatis habitum animorum exercitiis ęmulantes. Quippe ſpicula arcuum bal
liſtarũq; tormentis excutere ac plærunq; viritim cum hoſte decernere. Poeſes quo=
q; patrio ſermone contexere promptiſſime calluerunt. Adeo animum cum corpo=
re impenſa exercitatione coluerant. E Lethris autem prodiere Hortar/ Borrhyq;.

Hedeby.

Præterea Belgi cum Begatho. Quibus adiecti ſunt Bari ac Toli: Atſle oppido cũ

Hetha dux

Hacone genã ſciſſo ſub Hetha/Wiſnaq; ducibus tummi velificator exceſſerat. Qua
rum muliebri corpori natura virilem animum erogauit. Webiorgam quoq; eodem
ſpiritu pręditam/Bo Brami filius/et Brat iutus belligerandi cupidine proſequun=
tur. His agglomerantur Orm Anglicus/ Vbbo Freſicus/ Ary altero caſſus lumine.

Wiſna.

Alf et Goter. Poſt quos Dal corpulẽtus/et Duc Sclauicus recenſentur. Wiſnam ve=
ro imbutam rigore fœminã/reiq; militaris apprime peritam Sclaua ſtipauerat ma
nus. Cuius præcipui Barri ac Gnizli ſatellites agnoſcuntur. Cæteri vero ex eadem
cohorte corpus clypeolis tecti prælongis enſibus/aeriiq; coloris parmulis vtebant̃.
Quas belli tempore/aut in tergum repellentes/aut impedimentorum gerulis dan=
tes abiectis pectorũ munimentis/expoſitiſq; ad diſcrimen omne corporibus/diſtri=
ctis Martẽ mucronibus intenderunt. E quibus Tolcar atq; ymi præcipui claruere.
Poſt quos Toki Iumenſi prouincia ortus cum Otrito: cui agnomen iuuenis erat,
illuſtris agnoſcitur. At Hetha promptiſſimis ſtipata comitibus armatam bello cen
turiam afferebat. Cuius primi fuere Grimar/ac Grenzli. Poſt Hoſger/Liuicus: Ha=
ma quoq; et Hunger Humbli/Biariq; regũ fortiſſimi memorantur. Hi pſæpe duel=
lis fœliciter geſtis inſignes late victorias edidere. Itaq; memoratæ virgines nõ mo=
do comiter: ſed etiam pugnaciter cultę, terreſtres in aciem copias ductauere. Igitur
centuriatim Danicus confluxit exercitus: ſeptem reges pari ingenio: ſed diſpari
voto. Alii Haraldo: pars Ringoni præſidio fuerunt. Præterea in partem Haraldi

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

conceſſerãt: Hømi & Høſa. Thulhim Haſtinuſq; & Hythin gracilis: Dahar quoq; cognomento Grenſki. Sed & Haraldus Olauo genitus patre. Ex Hatica vero prouincia Har atq; Herlewar cum Hothbroddo: cui Effreni cognomen erat: Danicis militauere caſtris. At ex Imica regione Humnehy, & Haraldus aduениunt. Quibus applicãt a ſeptentrione profecti Haki Bemoniſq; filii Sygmundus & Serker. Horum omniũ clientelam rex liberali familiaritate coluerat. Nam primis apud ipſum honoribus habiti: cultos auro gladios, opimaq; bellorum præmia perceperũt. Aduenerant & editi Gandal ſene: quos Haraldi familiares clientela vetus effecerat. Igitur frequens Danica claſſe pelagus Sialãdiam Scaniæ veluti interſito ponte committere videbatur. Quas quidem prouincias intermeare cupientibus conſertiſſimo nauium globo pedeſtre compendium exhibebat. Sed ne improuidis bellum Sueonibus pararetur: mittuntur ab Haraldo, qui Ringoni palam inimicitiarum mandata perferrent: ipſamq; ſequeſtrę pacis direptionem vulgarent. Hiſdem pugnæ locum præſtituere iuſſum. Igitur qui Haraldo militauerant hi fuere quos edidi. At ex parte Ringonis computantur Vlf, Abgi, Windar, Eyil luſcus, Gotar, Hildi, Guti, Alf patre genitus. Stur robuſtus, Sten, Wienicæ paludis accola. Applicantur hiſdem Gerth Alacer, Gromer, Wermicus. Poſt quos ſeptentrionales Albiæ finitimi ſupputantur. Saxa, Fletir & Saligothus, Thord nutabũdus, Throndar naſutus, Grundi, Othi, Grinder, Toui, Coll, Byarchi, Hogni ĩgenioſus Rokar fuſcus. Hi ſiquidem multitudinis collegium aſpernati in vnam ſe aciem a cætera cohorte ſecreuerant. Præter hos Rani: cui Hyld pater erat: & Lyuth Guthi: Sueno quoq; ſuperne tonſus: Rethyr accipiter, & Rolf vxorius numerantur. Quibus conglobantur Ring Athylæ filius Haralduſq; Thothni editus vico. His annectuntur Walſten Wicenſis Thorulf ſpiſſus, Thengil procerus, Hunſolwe, Birwil pallidus, Burgar, & Scumbar. At e Thelemarchia fortiſſimi venerant: quibus animi plurimum: faſtus minimũ erat. Thorleuar pertinax, Thorkill Guticus, Gretir iniquus irruptionumq; auidus. His ſuccedũt Haddir durus, & Roldar articulus. E Noruagia vero memorantur Thronder, Thrønſki, Thoki moricus, Rafn candidus, Haſwar, Biarni, Blihar cognomento ſimus, Biorn e vico Soghni, Findar maritimo genitus ſinu: Berſi quoq; apud Falu oppidum creatus. Syuardus verris caput. Ericus fibulator, Alſten, Harki, Ruthar, Rawi, Erlingar, cui Colubra cognomentum erat At e Yathrica prouincia prodiere Od Anglus, Alf multiuagus, Enar protuberans Ywaruſq; cognominatus Thruwar. A Tyle autem venere Mar Ruffus: eo videlicet pago, qui Mithfrithi dicitur ortus, educatuſq;: Grombar annoſus. Gram Brundelucus. Grim ex oppido Skierum. Apud Scaha Fyrchi quidem prouinciam ſatus Deinde Berhgar vates aduertitur: cui Brahi & Rankil comites adhibentur. At Sueonũ fortiſſimi hi fuere. Ar, Backi, Keclu, Rarll, Croc agreſtis: Guthfaſt, Gummi e Gyſlamarchia. Qui quidem Frø dei neceſſarii erant, & fidiſſimi numinũ arbitri. Ingi quoq;, & Oly, Aluuer, Folki patre Elrico nati: Ringonis militiam amplectuntur viri quidem manu prompti: conſilio vegeti: proximaq; Ringonem familiaritate complexi. Iidem quoq; ad Frø deum generis ſui principium referebant. Inter quos & Simundus aderat ex Sigtim oppido forenſis quidem athleta emptionumq; ac venditionum contractibus aſſuetus. Huic additur Froſty cognomento crucibulum. Cui ſociatur Alf elatus e vico Vpſala. Idem & iaculari promptus & in acie præire ſolitus erat. At Olonem. vii. reges manu, conſilioq; promptiſſimi ſtipa-

Bellatores Ringonis.

Athyla.

Olonẽ. vii. reges ſecuti

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

uere Holty videlicet & Hendill, Holmar, Leuy, & Hama. Quibus Regnaldus Ru=
thenus, Rathbarthi nepos aſcribitur. Præterea Syualdus. xi. ſalum paronibus ſul=
cat. Leſy Panhoniorum victor Bracteatam auro Liburnā lintheo excipit Thririkar
vero inſtar draconis tortuoſas habente proras nauigio vehebatur. Thrygir quoq;
et Tor wil diuiſim nauigantes duodenas ductauere puppes. Cæterum in tota Rin=

Numer⁹ nauium Ringonis.

gonis claſſe nauium duo milia quingentæ repertæ ſunt. Guttonica vero claſſis in
portu cui Garnū nomen, Sueticum opperiebatur. Itaq; Ringo terrenum ductabat
agmen. At Oloni naualibus præeſſe copiis imperatum. Igitur Gothis obuiam Sue
tis veniendi inter wic & werundiam locus cum tempore denuntiatur. Cernere tū
erat late proris exaratum mare proſpectumq; pelagi explicata malis carbaſa præ=
ſtruebant. Et iam claſſis Suetica proſpera nauigatione vſa Danis adhuc aduerſo la
borantibus cœlo maturius belli locum petiuerat. Vbi Ringo expoſitas claſſe copias

Acierū claſſiūq; Sueticarū inſtructio.

ſimulq; quas ipſe terreno ductarat itinere gregatim in aciem dirigere parat. Quæ
vbi campis laxius explicari cœperant cornu alterum in werundiam extrahi com=
pertum eſt. Quā multitudinem rex locis ordinibuſq; confuſam equo circuiens in
fronte promptiſſimos quoſq; & præſtantiori armatura cultos ſub Olone Regnaldo
wiuilloq; ducibus collocat. Deinde veluti flexu quodam in duo cornua reliquam
aciem cogit. E quibus dextrum Vngonem cum Elrici filiis, Trigonemq; tueri iu=
bet. Ad læuum Leſoni parere iuſſum. Cæterum alas globoſq; maxime Curetū Eſto=

Claſſis Danica. Calmeren.

numq; conſertior turma texuerat. Vltima funditorum acies ſtabat. Interea claſſis
Danica ventorum indulgentia aſpirante. vii. dierum continuam nauigationem
emenſa Calmarna oppidum ſubiit. Mirareris late ventis velificatum mare: cœlūq;
ex oculis intenta antennis linthea eripiebant. Nam Sclaui ac Liui, Saxonumq;. vii.
milia claſſem auxerant. At per ſolidum proficiſcentibus Scanienſes quod locorum
periti eſſent duces ac præuii deſtinantur. Igitur vbi præſtolantibus Suetis Dani=

Ringonis concio. Haraldus ſenio cęcus.

cus ſupuenit exercitus Ringo ſuis quoaduſq; Haraldus aciem centuriaſſet, patien
ter conſidere iuſſis: non ante ſigna canere præcepit q̃ regem propter aquilas curru
compoſitum aſpexiſſent præfatus ſperare ſe facile collabi aciem poſſe: quæ cæci du=
ctamine niteretur. Præterea Haraldum ſupremo ætatis tempore alieni imperii
cupiditate correptum: non minus mente captum q̃ luminibus fore, nec opibus ex=
ſatiari poſſe qui ſi annos reſpiciat tumulo pene contentus eſſe debeat. Suetis itaq;
pro libertate, pro patria, ac liberis dimicandi neceſſitatem incumbere hoſtem teme
ritate atq; inſolentia ſuſcepiſſe bellum. Præterea ex parte aduerſa per paucos Da=
nos eſſe Saxones complures, aliaſq; effœminatas gentes in acie ſtare. Ob quod co=
gitare debere Sueones Noricoſq; quantum Germanos ac Sclauos ſeptentrionales
ſemper turba præſtiterit. Spernēdam ergo aciem fore quæ potius lubrica hominū
colluuione q̃ ſoli militum robore contexta videatur. Nec parum ea oratione militū

Danicę aciei iſtructio. Haraldi q̃ auunculus Ringonis & Olonis oratio.

animos accendebat. At Bruno Haraldi loco aciem ſtatuere iuſſus: Cuneo frontem
molitur: Hetham vero in dextero latere locat: Haconē Lęuo pręficit. wiſnam aqui=
liferam facit. Igitur Haraldus curru eminens q̃ potuit celſa voce beneficia ſua iniu
riis a Ringone rependi queritur. Ab illo ſibi bellum inferri qui regnū ſuū munere
adeptus fuerit. Ita Ringonem nec ſenis miſereri, nec auunculo parcere: proprioſq;
motus cunctæ neceſſitudinis aut beneficentiæ reſpectui præferre. Iubet itaq; memi
niſſe Danos vt exteris ſemper victoriis inclaruerint: vt finitimis imperare poti⁹ q̃
obſequi cōſueuerint, hortaturq; ne tantæ gloriæ decus deuictę gētis inſolētia labe=

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

fa͏ctari ſuſtineant: nec imperium qđ ſibi iuuenta florenti pepererāt ſenectute cōfecto
demi permittant. Deinde canentibus lituis ſumma vtrinq; vi cōſeritur bellū. Cre-
deres repēte terris ingruere cœlū, ſyluas cāpoſq; ſubſidere, miſceri omnia, antiquū Acre pliū.
rediiſſe chaos, diuina pariter & humana tumultuoſa tēpeſtate cōfundi, cunctaq; ſi-
mul in perniciem trahi. Nam vbi ad teli iactum peruētū, intolerabilis armorū ſtri-
dor incredibili cūcta fragore compleuit. Vapor vulnerū repentinā cœlo nebulam
intēdebat, dies effuſa telorū grandine tegebatur. Nec parū in acie funditorū opera
valuit. At vbi pila manu aut tormētis excuſſa cōminus gladiis, ferratiſq; clauis de-
cernitur. Tum vero plurimū ſanguinis periclitatum eſt. Igitur feſſis manare ſudor
corporibus cœpit, mucronūq; crepitacula eminus exaudiebātur. Illic Starcatherus Starcathe-
qui belli huius ſeriē ſermone patrio primus edidit, prior in acie dimicans Haraldi rus.
proceres Hun & Elli, Hort, ac Burgha a ſe proſtratos, abſciſſamq; Wiſnę dexteram
cōmemorat. Cæterū Roa quendam cū duobus aliis Gnepia & Garthar a ſe in acie
vulneratos occubuiſſe declarat. Hiſdem Scalki patrē tacito nomine applicat. Idem
fortiſſimū Danorum Haconem a ſe in terrā prorutū: ſeq; ab eo ita mutuo vulnera-
tum teſtatur: vt exſertū thorace pulmonem ceruicēq; mediotenus ſciſſam, manum
quoq; vno trūcam digito gerens excederet bello: diuq; hiſcens plaga nec cicatricis
capax, nec medelæ habilis videretur. Eodē teſte puella Wegthbiorg in hoſtē dimi- Wegth-
cans Soth pugilem acie ſtrauit. Eandem athletarum cædibus imminentem Thor- biorg.
killus Thelemarchiæ ortus emiſſo per chordam ſpiculo traiicit. Tanta enim vi pe-
riti arcuū Guttones neruos intenderant: vt clypeos quoq; iaculis tranſuerberarēt:
nec alio efficacior cædis extitit cauſa: Loricas, Galeaſq; perinde ac inermia corpora
ſagittarū acumina penetrabant. Interea Vbbi Freſicus prōptiſſimus Haraldi miles Vbbi.
ac præ aliis habitu corporis inſignis præter. xi. quos in acie vulnerauerat. xxv. dele
ctorum pugilum īterfecit. Ii omnes Sueti ſanguine fuere, vel Gothi. Deinde primā
aggreſſus aciē conſertiſſimos hoſtes inſilit, palanteſq; metu Sueones hac illac haſta
gladioq; diſpellit. Et iam pene res in fugam ceſſerat: cum Hagder, Rolder, & Gretir
æmulatione virtutis Athletam adorti publicā perniciē priuato redimere periculo
ſtatuerunt. Verum cōminus inſtare veriti ſpiculis procul agendū curabant. Sicq; De morte
crebreſcentibus iaculis eminus Vbbo confoditur nemine propius cum ipſo manū Vbbonis.
conſerere præſumēte. Centū quadraginta quatuor ſagittæ prius pectus præliantis
obſederant q̃ lapſis corporis viribus ſolo poplitē daret. Tum demū per Throndos,
eoſq; qui Dala prouinciam colunt ingens de Danis clades accepta eſt. Nam ſumma Dala.
ſagittariorū vi recruduit bellū: nec alia res noſtris perniciosior fuit. At Haraldus
cum defectam lumine ſenectam ageret triſte ſuorum murmur exaudiens intellexit
ſuperiorē hoſtibus arriſiſſe fortunā. Igitur vt erat falcato curru vectus Brunonem
aurigæ per inſidias officio fungentem qualem Ringo in centurianda acie tenorem
habuerit cognoſcere iubet. Qui paulum ſoluto in riſum vultu corniculata illum
acie præliatum reſpōdit. Quo audito rex trepidare animo cœpit, ac per ſummam
ammirationem percontari quo Ringo talem ordinandi agminis doctrinam aucto-
re cōtraxerit, maxime cum Othynus diſciplinæ huius traditor ac repertor exti-
terit: nec ab ipſo quiſpiam præter ſe nouum hoc rei bellicæ documentū perceperit.
Ad quod ſilente Brunone ſubiit regem Othynum hunc eſſe olimq; familiare ſibi
numen impræſentiarum dandæ vel ſubtrahendæ opis gratia verſiformi corporis
habitu tegi. Cui mox ſupplicare obnixius cœpit vti Danis, quibus ante clementer

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

affuerit ſupremam quoq; victoriam tribuat;complementumq; beneficii origini ex
æquaret:eidem ſe proſtratorum manes muneris loco dedicaturum pollicitus. At
Bruno nihil obſecrantis precibus motus repente excuſſum curru regem arietauit
in terram,ereptamq; cadenti clauam in ipſius caput detorſit,proprioq; eum geſta-
[Mors Haraldi.] mine interfecit. Iacebant circa currum regis innumera extinctorum corpora, ro-
tarumq; faſtigium congeries funeſta vincebat. Temonem quoq; cadauerum cumu
[Cæſorũ p̃cerum numerus.] lus exæquauerat. Nam in acie Ringonis ad duodecim milia proceres exanimati
ſunt. At ex parte Haraldi præter popularium ſtragem ad.xxx.milia proceres cor-
ruerunt. Cuius Ringo nece cognita dato ſigno laxare aciem ſuos, bellumq; remit-
[Ringo rex xlv.] tere iubet.Deinde ſequeſtra pace fœdus cum hoſtibus ferit. Fruſtra pugnam abſq;
duce protrahi monitis. Poſt hæc Sueonibus paſſim inter promiſcuas cadauerum
ſtrues Haraldi corpus exquiri præcepit: ne regium funus debitis fraudaretur in-
feriis.Igitur reuoluendis interfectorum corporibus: auida plæbs iniicere operam
cœpit.In hanc curam dimidium diei extractum eſt. Tandem cum corpore reperta
claua Haraldi manibus parentandum ratus equum quem inſidebat regio applica-
tum currui: aureiſq; ſubſelliis decenter inſtratum eius titulis dedicauit. Inde vo-
ta nuncupat,adiicitq; precem, vti Haraldus eo vectore vſus fati conſortes ad tarta
ra antecederet. Atq; apud præſtitem Orchi Plutonem ſociis hoſtibuſq; placidas
expeteret ſedes.Deinde rogum exſtruit Danis inauratam regis ſui puppim in flam
mæ fomentum coniicere iuſſis. Cumq; ſuperiectum ignis cadauer abſumeret mœ-
rentes circuire proceres,impẽſiuſq; cunctos hortari cœpit vti arma aurũ & quod-
cunq; opimum eſſet, liberaliter in nutrimentum rogi ſub tanti taliterq; apud om-
nes meriti regis veneratione tranſmitterent.Cineres quoq; peruſti corporis vrnæ
contraditos Lethram perferri, ibiq; cum equo & armis/ regio more/ funerari præ-
cepit. Tali parentationis cura iuſtis auunculo perſolutis: Danorum ſibi fauorem
[Hetha regno præficitur.xlvi.] conciuit,odiumq; hoſtium ad gratiam deflexit. Poſt hæc a Danis vti Hetham re-
gni reliquiis præficeret exoratus ne repente recidiuæ hoſtium vires coaleſcerent
Scaniam a Daniæ corpore abruptam in Olonis præfecturam ſecreuit Syalandiam
vero reliquoſq; regni fines Hethæ duntaxat parere iuſſit. Ita in poteſtatem Sueti-
cam fortunæ varietas Danicum redegit imperium. Et hic quidem belli Brauici fi-
nis. At Sialandenſes qui Haraldo duce vſi fuerant cum adhuc prioris fortunæ
[Olo rex xlvii.regnũ occupat.] ſpecies animis oberraret fœmineis parere legibus probroſum rati Olonem acce-
dunt: poſtulantes ne clariſſimi regis militiæ aſſuetos,muliebri iugo obnoxios ha-
bere pateretur.Præterea ad ipſum ſi defecturos ſe pro conditionis eorum deformi-
tate tollenda arma ſuſciperet,pollicentur. Nec ſegniter Olo ſupplicantibus affuit
tam auidæ maieſtatis memoria q̃ militum inuitatus obſequio. Igitur Hetham ad
ſe venire iuſſam cunctis præter Iutiam dominationis ſuæ partibus cedere: ante
minis q̃ armis coegit,ipſamq; Iutiam ne fœminę liberum regni vſum tribueret,ve
ctigalem effecit: filium quoq; procreauit: cui Omundo vocabulum poſuit. Cæte-
rum crudelitati intentus tam impium regem agebat vt ſuperior reginæ cõtẽptus
[Oloni parãtur inſidię a xii. ducib⁹.] cũctis pœnitentiã pareret:quibus regnũ eius rubore fuiſſet. Duodecim duces ſiue
patrię calamitatibus moti:ſiue Oloni ob aliã olim cauſam infeſti inſidias capiti eius
præparare cœperunt. Ex his fuere Lennius, Atyla, Thottus, & Vithnus: qui q̃q̃
apud Sclauos præfecturam gerebat,Danos tamen origine cõtingebat.Cęterum ad
peragendũ facinus parũ viribus atq; ingenio frẹti pecunia Starcatherum adciſcũt.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Ille vt rem ferro exequeretur adductus vtentẽ balneis regem ſuſceptis cruenti miniſterii partibus attentare conſtituit. Quo lauante ingreſſus mox acri ipſius viſu luminũqꝫ continua mobilitate vibrantium fulgore perſtrictus occulto metu hebetatis artubus veſtigium preſſit, relatoqꝫ pede manũ propoſitũqꝫ ſuſpendit. Itaqꝫ qui tot ducum tot pugilum arma protriuerat vnius inermis viri aciem ferre non potuit. At Olo ſane vultus ſui conſcius obtecto ore accedere eum propius & quid afferat edere iubet: quippe quem vetuſtas conuictus & longa familiaritatis experientia ab inſidiarum ſuſpitione alieniſſimũ faciebant. At ille deſtricto mucrone proſiliens tranſuerberat regem, nitentiſqꝫ aſſurgere iugulum ferit. Centum & viginti auri libræ in præmio reponebantur. Poſt modum pœnitentia ac pudore perculſus tanta animi acerbitate commiſſum facinus luxit vt ſi mentionem eius incidere contigiſſet a lachrymis temperare non poſſet. Adeo culpæ atrocitatem reſipiſcens animus erubeſcebat. Præterea aliquot ex his quorum inſtinctu vſus fuerat in ſceleris a ſe commiſſi vindictam occidit: & cui facto manum tribuerat præbuit vltionem.

Olonis oculorũ acies.

Olonis cædes.

Pœnitentia Starcatheri.

CAeterum Omundum Dani Olone ortum creauere regem: plus parentis eius nobilitati q̃ meritis deferendum putantes. Hic poſt q̃ maturuit in nullo paternis operibꝰ defectior extitit. Siquidem res ab Olone geſtas, aut æquare, aut tranſcendere curæ habuit. Præerat eo tempore aliquantæ Normannorum genti Ringo: cuius filiam Eſam Omũdo matrimoniũ circũſpicienti inſignis cõmendauerat fama. Verum poſcendæ eius ſpem ſingulare, Ringonis ſtudium minuebat. Is quippe ſolum ſpectatȩ fortitudinis generum affectabat: tãtum gloriæ in armis reponens quantum cæteri in opibus ſitum autumant. Igitur Omundus vt eo claritudinis genere illuſtris euaderet: laudemqꝫ ſibi fortitudinis conciliaret viribus votum impetrare conatus claſſe Noruagiam accedit, Ringonis regnum hæreditatis nomine tentaturus. Excipit amice illum Iathriȩ Regulus Oddo qui Ringonem certiſſimũ patrimonii eius inuaſorem aſſereret: ſeqꝫ ſæpius ab eodem iniuriis laceſſitum defleret. Itaqꝫ Ringone interim apud Hyberniam piraticam exercente prouinciam propugnatore vacuam adortus: præteritis popularium rebus peculiaria Ringonis bona rapinæ tradidit: eiuſqꝫ neceſſarios interfecit. Nam Oddo quoqꝫ Omundo manum iũxerat. Inter omnia autem facinora quæ varie ac multipliciter geſſerat nũq̃ quibus multitudine copiarũ præſtaret, vim inferre ſuſtinuit: memor ſe fortiſſimo parẽte editum virtute nõ numero bella gerere oportere. Interea Ringonem a piratica reuertentẽ adeſſe cõtigit. De cuius reditu edoctus prægrãde molirí nauigium cœpit. Vnde tanq̃ e munimẽto ſuperne hoſtem telis appeteret. Huic Atylonis Scanici filii Homothus ac Thola remiges adciſcũtur. Quorũ alter gubernatorẽ agere: alter prorȩ præeſſe iuſſus. Nec Ringoni in his excipiẽdis ingeniũ aut ſolertia defuit. Quippe exiguã copiarũ partẽ oſtendẽs: a tergo hoſtẽ incurſandũ curauit: de cuius aſtutia Omundus per Oddonẽ certior factus: qui in inſidiis cõſtitutos opprimerẽt mittit: Atylone Scanico Ringonẽ excipere iuſſo. Is imperio pronius q̃ felicius obſecutus fractis bello rebus, acceptaqꝫ ſtrage victus refugit in Scaniã. Igitur Omundus reparatis per Oddonem viribus pugnaturam pelago claſſem explicat. Quo tempore Atylo bellum Noruagicum ex ſomniorum viſis haud dubie

Omundus rex. xlviii.

Ringo. Normannorũ rex.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſpeculatus redimēdæ fugæ gratia q̄ celerrime nauigationē orſus Omūdū ꝑlio pro pinquū grata ſocietate ꝓſequitur. Cuius Omūdus opera frętus pugnā tā feliciter q̄ fidēter ingreditur. Nā habito per ſe cōflictu victoriā quā in ſuis amiſerat recuperauit. Quē Ringo mortifico vulnere perſtrictus exanguibus contēplatus oculis manu vt poterat mota (nā vox liguā defecerat) accerſitū fore ſibi generū obſecrat, iocunde ſe fatū excipere aſſerens: ſi tali filiā cōnubio reliquiſſet. Nec reſpōſo exceptus extinguitur. Cuius exceſſum Omūdus lachrymis ꝓſecutus Omothū: cuius fidā in bello operā expertus fuerat: alterius filiarū Ringonis cōnubio donat. Alterā ipſe cō

De Thrōdo et Ruſla.

plectitur. Eodē tēpore Ruſla virgo ſtrenuis militiæ operibꝰ muliebrē animū ſupgreſſa apud Noruagiā cū fratre Throndo crebros de rerū ſumma cōflictus habuerat. Hæc Omūdū Noruagiēſibus præeſſe nō ſuſtinēs in omnes Danorū dedititios decreuerat bellū. Qđ Omūdus nūtio expertus ad hūc tumultū cōprimēdū ꝓpītiſſimos deſtinat. Quibus ſuperatis Ruſla ſuperbiā ex victoria nacta animū ſpe immodica raptū ad ipſam rerū Danicarū ſummā potiēdā intēdit. Primū igit̄ Hallandiæ partes adorta ab Omotho & Thola a rege trāſmiſſis excipit̄, victaqꝫ bello refuga cōceſſit ad claſſem. Cuius. xxx. ſolæ rates cęteris ab hoſte captis fugā nauigatione carpſerunt. Euitantē Danos ſororē armis excipit Throndus: a qua victus totoqꝫ exercitu ſpoliatus Dofrinas alpes permetiēdo neminē fugæ comitē habuit. Ita quę paulo ante Danis ceſſerat mox fratre ſuperior: fugā victoria mutauit. Quo cognito Omūdus ingenti Noruagiā claſſe repetit: primūqꝫ Thelemarchiæ populū per Omothū et Tholā clandeſtino cōpendio miſſos aduerſum Ruſlæ dominationem erexit. Quo euenit vt Ruſla regno per populares exacta, apud inſulas: quas ſpe ſalutis acceſſerat ſuperuenientibus Danis terga ſine prælio daret. Cuius fugā rex impenſius perſecutus interceptā pelago claſſem internicione deleuit: incruentāqꝫ victoriā ac ſpecioſa ſpolia cū ſummo hoſtiū diſcrimine retulit. At Ruſla perpaucis elapſa nauigiis incitatiori fluctus remigio perſulcabat. Quæ dum Danos declinat fraterno trucidatur

Ruſlæ exitus.

occurſu. Adeo efficaciorē vim nocēdi incircūſpecta ſolēt habere pericula: & quę minus metuūtur mala plęrūqꝫ inſtātibus grauiora gradus efficit. At rex Throndo ob interfectionē ſororis p̄fectura donato: cæteris vero ſub penſione coercitis in patriā

Thorias & Bero piratæ.

redit. Ea tēpeſtate Thorias ac Bero ꝓpītiſſimi Ruſlæ milites apud Hyberniā piraticū munus edebant. Hi cognita dominæ nece quā ſe olim vlturos iureiurando ꝓmiſerant Ringonē auide petitū duelli prouocatione ſollicitāt. Qđ abnuere quondā probroſum regibus habebatur. Veterū enim claritudo principū ex armis potius q̄ opibus æſtimabatur. Subeunt igitur Omothus & Thola q ſe ꝓuocatores regis pugna excepturos offerrēt. Quibus Omundus impēſe laudatis primū eorū operā admittere vitādi ruboris gratia recuſauit. Ad vltimū crebris ſuorū p̄cibus exoratus aliena manu fortunā experiri ſuſtinuit. Quo certamine Beronē occubuiſſe: Thoriā grauiter affectū pugna exceſſiſſe ꝓditū eſt. Quē rex primo e vulneribus recreatum mox in fidē acceptū, ducē Noruagiæ creat. Deinde cū cōſuetū a Sclauis per legatos

Sclauorum ſubiugatio viii.

tributū exigeret: nō ſolū legatorū cædibus: ſed etiā vi Sclauica apud Iutiā laceſſitꝰ vii. reges vno certamine ſuperauit: ſolitūqꝫ tributi ius victoria cōfirmauit. Interea

Starcatheri exitus.

Starcatherus prolixa iam ætate defeſſus cum caſtrorum ſtipendiis, ac gladiatorio munere emeritus haberetur: ne ſenii vitio priſtinum gloriæ decus amitteret: egregium fore putauit ſi voluntarium ſibi conciſceret exitum, fatumqꝫ proprium maturaſſet arbitrio. Itaqꝫ qui toties excellentes ediderat pugnas incruenta morte

+ Omūndūm.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

defungi ignobile ratus: vt ſpecioſo obitu p̄teritæ vitæ claritatē augeret maluit ab ingenuo quouis interfici q̃ ſerũ naturæ iaculũ operiri. Adeo quondã rei bellicæ deditis morbo oppetere probroſum exiſtimatũ eſt. Itaq; cũ & corpore inualido & defectis perſpicuitate luminibus eſſet, diuturnioris vitæ morã peroſus emēdi in ſe percuſſoris gratia, aurum qđ pro Olonis interfectione meruerat collo appēſum gerebat: non aptius ſe violatæ maieſtatis iniuriã expiaturũ ratus q̃ ſi idem ſuæ qđ Olonianæ necis extiterat præmiũ effeciſſet: aurũq; qđ pro aliena clade tulerat damno propriæ ſalutis impenderet. Hunc quippe vſum ſceleſtiſſimi p̄tii pulcherrimũ credidit. Itaq; gemino cinctus enſe totidē baculorũ amminiculo vacua viriũ veſtigia tutabatur. Quo viſo populariũ quidã geminũ gladiorum vſum ſeni ſuperuacuũ ratus, donari ſibi alterũ per ludibriũ petiuit. Quē Starcatherus ſpe petitionis facta ꝓpius accedere iuſſum detracto lateri mucrone tranſuerberat. Qđ Hatherus quidē cuius patrē Lennonē Starcatherus olim parricidii pœnitētia adductus occiderat: dum canibus feras inſequeretur aſpiciens omiſſo venationis officio duos e comitibus iniiciendi metus gratia concitatis vehemēter equis in ſenē impetũ dirigere iubet. Qui dũ procurſu edito refugere cupiũt Starcatheri baculis intercepti morte ſupplicia luerunt. Quo ſpectaculo Hatherus admodũ perterrefactus propius equo aduolat: agnitũq; ſenē, ſed ab eo minime recognitus: An gladiũ vehiculo permutare vellet iterrogat. Refert Starcatherus quondã pœnas ſe ab irriſoribus exigere ſolitum: nec vnq̃ impune ſibi a procacibus inſultatũ. Sed neq; iuuenem ex oris notis defuncta viſu acies deprēdere poterat. Itaq; carmen qđ indignationis ſuæ magnitudinem patefaceret in hunc ſubtexuit modum.

Vt ſine regreſſu pronas agit alueus vndas
Sic ætas hominũ curſim labentibus annis
Irreditura fluit. præceps ruit orbita fati:
Quam generat finem rerum factura ſenectus.
Illa oculos hominũ pariter greſſuſq; relidit.
Eripit os animũq; viris famæq; nitorem
Paulatim premit, & claros oblitterat actus:
Occupat occiduos artus: fruſtratur anhelę
Vocis opus, vegetãq; premit torpedine mentē
Dum paritur tuſſis: dum pellis ſcabida prurit:
Dens ſtupet exeſus: ſtomachus faſtidia gignit:
Euacuat iuuenile decus: marcore colorem
Oblinit: & picea crebras ſerit in cute rugas.
Obturit egregias artes: monimenta priorum
Obruit & titulos antiquæ laudis adurit.
Demolitur opes: pretium virtutis & vſum
Carpit edax trãſuertit res & ab ordine turbat.
Ipſe ego q̃ noceat didici damnoſa vetuſtas:
Viſu æger vocis modulis, & pectore rauci:
Cũctaq; in aduerſam fluxerũt cõmoda ſortem.
Iamq; minus vegetum corpus fulcimine tutor
Flaccida ſubiectis innixus membra bacillis.
Lucis inops moderor veſtigia fuſte gemello

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Et virga monſtrante ſequor compendia callis
Stipitis auſpicio potius q̃ lumine fiſus.
Nemo mei curam celebrat,nec in agmine quiſq̃
Solamen veterano adhibet niſi forſan Hatherus
Aſſit & infracti rebus ſuccurrat amici.
Ille ſemel quẽcũq; pio dignatur amore
Integer incœpti ſtudio conſtanter eodem
Proſequitur primoſq; timet peruellere nexus.
Ille etiam bello meritis bene præmia crebro
Digna refert:animoſq; colit:largitur honorem
Fortibus:& claros donis veneratur amicos.
Spargit opes,laudiſq; ſuæ cumulare nitorem
Dapſilitate ſtudet multos ſuperare potentes.
Nec minor ad Martem pietatem viribus æquat
Belligerare celer,labi piger,edere pugnam
Promptus/& vrgenti tergum dare neſcius hoſti.
At mihi ſi recolo naſcenti fata dedere
Bella ſequi,belloq; mori:miſcere tumultus:
Inuigilare armis: vitam exercere cruentam.
Caſtra quietis inops colui,pacemq; peroſus
Sub ſignis Gradiue tuis diſcrimine ſummo
Conſenui:victoq; metu pugnare decorum:
Turpe vacare ratus:crebras committere cædes
Egregium duxi,& ſtrages celebrare frequentes.
Sæpe graues bello reges concurrere vidi
Et clypeos,galeaſq; teri, crudeſcere campos
Sanguine,loricas affixa cuſpide rumpi.
Vndiq; thoraces admiſſo cedere ferro.
Luxuriare feras inhumato milite paſtas.
Hic aliquis forte egregii conaminis auctor
Marte manuq; potens medium dũ pugnat in hoſtem
Intentam capiti loricam diffidit : alter
Caſſide perfoſſa,ferrumq; in vertice merſit.
Hic gladius ſæpe dextra bellantis adactus
Tegmine diſciſſo capiti deſtrictus inhęſit.

¶ Contra Hatherus huiuſmodi carmen habuit.

Vnde venis patrias ſolitus ſcriptare poeſes
Infirmo dubium ſuſpendens ſtipite greſſum
Quoue ruis Danicæ vates promptiſſime muſæ!
Roboris eximii caſſus decor excidit omnis.
Exulat ore color animoq; amota voluptas.
Deſtituit fauces vox & raucedine torpet.
Deſeruit corpus habitus prior,vltima cepit
Illuuies,formæq; notas cum robore carpſit.
Vt ratis aſſiduo fluctu quaſſata fatiſcit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Sic longo annorum curſu generata ſenectus
Triſte parit funus: defunctaqꝫ viribus ætas
Occidit/et primæ patitur diſpendia ſortis.
Quis vetuit te note ſenex iuuenilibus vti
Rite iocis/agitare pilam/morſa nuce veſci!
Iam ſatius reor vt rhedam qua ſæpe veharis
Venditor enſis emas/facilemve in frena caballum:
Aut pretio leue curriculum merceris eodem.
Aptius inualidos ſua quos veſtigia fallunt
Excipient iumēta ſenes: rota proficit illi
Orbibus acta ſuis, cui planta vacillat inanis.
At ſi forte caues caſſum venundare ferrum,
Ereptus tibi te perimet ni væneat enſis.

Ad hæc Starcatherus.

Improba verba ſeris facili temeraria labro
Auribus inconcinna piis: quid præmia ductus
Qui gratis præſtandus erat per munera quæris!
Nempe pedes gradiar: nec tupiter enſe relicto
Externam mercabor opem: natura meanti
Ius dedit/et propriis iuſſit confidere plantis.
Cur cui debueras vltro dux eſſe vianti
Ludibrio inſultas/ſermone procaciter vſus!
Quæqꝫ olim geſſi memori digniſſima fama
Dedecori tribuis: meritum quoqꝫ crimine penſas!
Quid riſu inſequeris vetulum pugnare potentem/
Inuictoſqꝫ meos titulos et ſplendida facta
Probro adigis/famoſa terens et fortia carpens!
Qua probitate petis indignum viribus enſem:
Haud latus hic imbelle decet/dextramve bubulci
Agreſtem ſoliti calamo deducere muſam:
Procurare pecus/aruis armenta tueri.
Nempe inter vernas ollæ vicinus obunctæ
Cruſtula ſpumantis patinæ bulligine tingis/
Craſſi adipis macrum perfundens vnguine panem:
Iuſqꝫ tepens furtim digito ſitiente liguris,
Doctior aſſuetam cineri proſternere Gallam/
Indormire lari ſomnos celebrare diurnos.
Sedulus officium nidentis obire culinæ:
Qꝫ bello fortem iaculis aperire cruorem
Auerſans lucem latebræ ſordentis amator/
Mancipium ventris miſerabile: parqꝫ putaris
Sordida cum ſiliquis lambenti farra catello.
Hercule non tunc me ferro ſpoliare petebas:
Quando ter Olonis ſummo diſcrimine nati
Expugnator eram. Namqꝫ agmine prorſus in illo

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Aut gladium fregit manus/aut obſtantia fudit.
Hæc grauitas ferientis erat. Quid quando Curetum
Littus/et innumera conſtratum cuſpide callem
Primus ligniferis docui decurrere plantis?
Nãq; aditurus agros confertos murice ferreo
Armabam laceros ſubiecto ſtipite greſſus.
Hinc mecum egregiis congreſſum viribus Hamam
Enecui: mox cum Rino duce Flebace nato
Obtriui Kyrios/vel quas alit Eſtia gentes/
Et populos Semgala tuos. Poſt hæc Thelemarchos
Aggreſſus, caput inde tuli liuore cruentum
Quaſſum malleolis/armiſq; fabrilibus ictum.
Hic primum didici quid ferramenta valerent
Incudis/quantumve animi popularibus eſſet.
Theutonici quoq; me pœnas auctore dedere
Quum natos Suertinge tuos Frothonis iniqua
Cæde reos domini vindex ad pocula ſtraui.
Nec minus hoc facinus, quando pro virgine chara
Vno ſeptenos necui certamine fratres
Teſte loco: qui me ſtomacho linquente pereſus
Non parit arenti rediuiuum ceſpite gramen.
Moxq; ducis Kerri bellum nauale parantis
Vicimus egregio confertam milite puppim.
Inde dedi leto Wazam/Fabrumq; procacem
Multaui natibus cæſis/ferroq; peremi
Rupibus a niueis hebetantem tela Wiſinnum.
Quatuor hinc Leri natos/pugileſq; peremi
Biermenſes/gentis Hibernæ principe capto.
Duflinæ populabar opes/ſemperq; manebit
Noſtra Bra Wellinis virtus cōſpecta tropheis.
Quid moror? excedunt numerum quæ fortiter egi/
Quodq; manu geſſi ad ſolidum celebrare recenſens
Deficio: ſunt cuncta meo maiora relatu:
Vincit opus famam: nec ſermo ſuppetit actis.

Starcatherus ſibi cædē ꝓcurat.

¶Hæc Starcatherus. Tandem quū Hatherum Lenno patre ortum mutuo ſermone exptus fuiſſet/aīaduertens iuuenē ſplendido loco natū, feriendū ei iugulum præbuit/hortatus ne a parentis ſui interfectore pœnas exigere vereretur. Hæc facientem auro, qđ a Lennone recepat, potiturū eſſe ꝓmittit. Et vt eiuſdem in ſe vehemētius animum efferaret, huiuſmodi exhortatione vſus eſſe traditur.

Præterea Hathere priuaui te patre Lenno.
Hanc mihi quæſo vicem referas/et obire volentem
Sterne ſenem/iugulumq; meum pete vindice ferro.
Quippe operam clari mens percuſſoris adoptat:
Horret ab ignaua fatum depoſcere dextra:
Sponte pia legem fati præcurrere fas eſt:

Quod nequeas fugere, hoc etiam anticipare licebit.
Arbor alenda recens/vetus excidenda: miniſter
Naturæ eſt quiſquis fato confinia fundit:
Et ſternit quod ſtare nequit. Mors optima tunc eſt
Quum petitur/vitæq; piget: quum funus amatur:
Nec miſeros caſus incommoda proroget ætas.

Hæc dicens exertam crumena pecuniam ꝓmit. Hatherus aũt tam fruendi æris, q̃ paternæ vltionis capeſſendæ cupidine cõcitatus/obſecuturum ſe precibus nec præmia repulſurum ſpopondit. Cui Starcatherus cupide enſe præbito ꝓnam poſtmodum ceruicem applicuit: ne timide ꝑcuſſoris opus exequeretur/aut ferro muliebriter vteretur hortatus, præfatuſq; ꝙ ſi peracta cęde ante cadaueris lapſum caput ac truncum medius interſiliret/armis innocuus redderetur. Quod vtrum inſtruendi ꝑcuſſoris/an puniendi dixerit, incertum eſt. Fore enim poterat vt ſaltantem eximii cadaueris moles obrueret. Igitur Hatherus adacto vegete gladio ſenem capite demutilauit. Qđ corpori auulſum impactumq; terræ glebam morſu carpſiſſe fert̃ ferocitatem animi moribundi oris atrocitate declarãs. Percuſſor tamen promiſſis fraudem ſubeſſe veritus/ſaltu non incautus abſtinuit. Quem ſi temere ꝑegiſſet, forte lapſi cadaueris ictu obrutus/occiſi ſenis pœnas proprio funere ꝑſoluiſſet. Verũ ne tantum athletam buſti inopem iacere pateretur/corpus eius in campo, qui vulgo Rølung dicitur/ſepulturæ mandandum curauit.

Mundus autem (vt accepi) pace integra ſumma cum tranquillitate deceſſit, duobus filiis et totidẽ filiabus relictis. E q̃bus maximus natu Syuardus fratre Butho adhuc tenero regnũ hæreditate cõſeq̃tur. Quo tp̃e Sueonũ rex Gøtarus alterã Omundi filiarũ ob eximiæ pulchritudinis famam infinito amore cõplex⁹ Ebboni cuidã Sibbonis filio poſtulandæ virginis gr̃a negotium legationis imponit. Is officio prudẽtius adminiſtrato, gratũ de puellæ cõſenſu nuntiũ retulit. Iamq; nihil voto præter nuptias deerat: quas Gøtarus apđ alienos agere metuẽs ꝑ Ebbonẽ quo prius legato vſus fuerat ſpõſã ſibi trãſmittẽdã efflagitat. Is quũ ꝑua admodũ familia comitatus Hallandiã præteriret/ad agreſtẽ vicũ ſe ꝑnoctãdi gr̃a cõtulit: in quo duorũ fratrũ habitationes aduerſas medius amnis ſecreuerat. Et hi q̃dẽ cõſuetudinẽ iugulãdi quos hoſpitaliter recepiſſẽt habebãt/liberalitatis ſpecie latrociniũ obſcurare callẽtes. Trabẽ em̃ in modũ præli oblongã/eandẽq; ferri acumine præditã arcanis q̃buſdã vinculis in excelſa domus ꝑte ſuſpẽderãt: quã nocturno tp̃e ſubductis nexibus demittẽtes/ſubiectoꝝ capita deſecare ſolebãt. In quẽ modũ cõpluriũ vertices penſili mole præciderãt. Igit̃ Ebboni ſuiſq; poſt epulas abũde p̃bitas penes focũ miniſtri thoꝝ extruũt: vt applicatas igni ceruices inſidioſæ trabis impulſu demeterẽt. Quibus abſcedẽtibus Ebbo impenſũ capitibus machinamẽtũ ſuſpiciẽs/ſocios ſimulato ſomno corꝑa tranſponere iubet/p̃fat⁹ ꝑq̃ ſalutarẽ eis loci variationẽ exiſtere. Fuere aũt inter eos q̃dã ab Ebbonis cliẽtela extranei: q ſpretis q̃ cæteri exequebant̃ monitis, immoti vt cuiq; iacẽdi loc⁹ obuenerat/cubuerũt. Sub opacã vero noctẽ ab inſidiarũ miniſtris pendulũ machinamẽti pondus impellit̃. Qđ nodis q̃bus inhærebat excuſſum/magnaq; vi ſolo adactũ ſubiectos exitio tradidit. Igit̃ q facinoris exequẽdi curã habebãt quo certius rei euẽtũ diſcerẽt, illato lumine Ebbonẽ: ꝓpter quẽ maxime rẽ adorſi fuerãt/prudẽter peri

Syuardus rex. xlix.

Gøtarus Sueciæ rex.

Iarmericus rem ruſticã exercet.

Fratrũ Hallãdicorum ſcelus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

culo occurriſſe cognoſcunt. A quo ꝓtinus impetiti ſanguine pœnas dederũt. Ebbo
quoq; ſuis ꝑ mutuã ſtragẽ amiſſis, frequẽtẽ cruſtulis glacialibus amnem inuẽto for
te nauigio ſuꝑat: Gøtaroq; cladis ſuæ potius, q̃ legationis euentũ declarat. Quã rẽ
Gøtarus a Syuardi inſtinctu ꝓfectã iudicãs, iniuriarũ vindictã armis exequi parat
Quo Syuardus apud Hallandiã expugnatus, ſorore ab hoſtibus capta, conceſſit in
Iutiã. Vbi Sclauorũ vulgus pugnã ſine principe auſum acie ſuꝑauit/tantũ gl'iæ ex
victoria nactus quantũ ex fuga dedecoris traxerat. Verũ hiſdẽ quos ductu vacuos
debellauerat paulopoſt ducẽ nactis pugna apud Fioniã ceſſit. Aduerſum quos idẽ
tidẽ in Iutia præliatus infœlicẽ pugnæ euentũ habuit. Quo euenit vt Scania/Iutia
q; exutus, media dũtaxat regni veluti quaſdã exeſi corꝑis ꝑtes ſine capite retineret
Iarmericus captus. Iarmericus ex eo genitus cũ ſororibus admodũ puulis præda hoſtibus fuit: quarũ
altera Noruagienſibus/altera Germanis, ꝙ venalia quõdã ſolebãt eſſe cõnubia, pre
tio venditata eſt. Itaq; Danorũ regnũ fortiſſime ꝓpagatum tãtis etiã maiorũ titu-
lis illuſtratũ/tot victoriis auctũ/ob vnius viri inertiã ex ſummo nitore fortunæ et
Dania fit vectigalis. florentiſſimo rerũ ſtatu eo ignominiæ ꝑuenit: vt penſionẽ quã prius exigebat, exol
ueret. Syuardus aũt ſæpius victoria caſſus/ac deformiũ fugarũ reus/poſt tot maio
rũ decora in tã erubeſcẽdo patriæ ſtatu cõfuſa regni gubernacula geſtare nõ ſuſti-
nẽs: ne diuturnior vita ad extremã gloriæ iacturã ꝑtingeret, ſpecioſum ſibi fatũ pu
gna parere ꝓperauit. Quippe memorẽ calamitatis aĩm deponẽdæ ægritudinis cu-
pido ſalutis faſtidio cruciabat. Adeo demẽdi ruboris ſtudiũ lucẽ ei inuiſam effece-
rat. Igitur cõꝑatis pugnæ copiis, Simoni cuidã ſub Gøtaro Scaniã ꝓcurãti bellum
apte denũtiat. Quod obſtinatis temeritatis viribus executus, occiſo Simone, ꝑ ſum
mã hoſtiũ ſtragẽ vitã finiuit. Patria tamẽ præſtãdæ pẽſionis onere liberari nequit.
Interea Iarmericus apud regẽ Sclauorũ Iſmarũ cũ coæuo ſibi collacteoq; Gunnone
cõiectus in carcerẽ captiuus degebat. Quo demũ erutus atq; exercendi ruris cultu
Iarmericus rem ruſticã exercet. ræ applicatus ruſticũ opus exequit̃. Ob cuius ꝓmptiſſimã adminiſtrationẽ ad rega
liũ mancipiorũ magiſteriũ transfert̃. Eo quoq; ſynceriſſime geſto, in neceſſariorum
regis gregẽ aſſumit̃. Vbi quũ ſe iuxta aulicorũ ritũ egregia morũ amœnitate geſ-
ſiſſet, breui in amicorũ numerũ trãſlatus primũ familiaritatis locũ obtinuit. Ac ve
luti q̃buſdã meritorũ gradibus fretus ab infima ſorte ad ſpectatũ honoris faſtigiũ
Iarmerici ſucceſſus. cõceſſit: et ne ſegnẽ eneruẽq; iuuentã ageret, militaribus ſe ſtudiis aſſuefecit/natu-
ræ dotes induſtria cumulans. Grata oĩbus Iarmerici indoles erat: ſoli reginæ ſuſpe
ctũ adoleſcentis ingeniũ fuit. Fratrẽ quoq; regis fato functũ repentinus rumor edo
cuit. Cuius corpus Iſmarus ampliſſimo funere elaturus quo maior exequiarũ pom
pa fieret, regia comitate cõuiuiũ inſtruit. At Iarmericus alias cũ regina familiaris
curã ſortitus ad fugã, cuius facultatẽ regalis abſentia ꝑmittere videbat̃, circunſpi
ciendã acceſſit. Animaduertebat eñ ſe etiã inter opes poſitũ miſerabile regis mãci
piũ fore/et quaſi alieno beneficio precariũ ſpm̃ poſſidere. Præterea q̃q̃ primis apud
regẽ honoribus vteret̃/libertatẽ delitiis p̃ferendã exiſtimãs, viſendæ patriæ noſcẽ-
diq; gñis eximia cupiditate flagrabat. Sciẽs aũt ꝙ regina neq; captiuorũ elabi poſ-
ſet cõpetentibus prouidiſſet excubiis: quo viribus peruenire nequibat/arte aſſurgẽ
dũ ꝓcurat. Fiſcellã itaq; byblo ac vimine textã/qua agreſtes inſtar hominis forma-
ta aues ariſtis deturbare cõſueuerãt/viuo cane cõpleuit. Quã etiã detracto ſibi cul
tu quo veriſimilius humani repræſentaret imaginẽ/texit. Deinde priuatum regis
ærarium demolitus/egeſtam inde pecuniam notis ſibi tm̃ recondidit locis. Interea

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Gunno abſentiam ſocii ſimulare iuſſus, illata in regiam fiſcella/ impulſoq; ad latrandum cane: percontanti ꝗdnam hoc eſſet reginæ, mente captũ clamitare retulit Iarmericum. Illa ad aſpectum ſtatuæ ſimilitudinis errore deluſa/ inſanum æde eiici iubet. Tunc Gunno platam foras ſtatuam perinde ac furentem ſociũ lectulo tradit. Sub noctem vero vigiles epularũ hilaritate ac vino ꝓuehit largiore / abſciſaq; dormiẽtium capita quo turpiore eos morte cõſumeret/ inguini ſociauit. Excitata ſtrepitu regina cauſamq; eius diſcere cupiens/ concita fores petiuit. Sed dum caput incautius exerit, improuiſo Gũnonis enſe confoditur. Quæ quũ mortificum vulnus exꝑta corrueret, reflexis in occiſorem luminibus/ Nullius, inq̄t, obtentu fraudis ſi incolumi mihi viuere licuiſſet, his finibus impunitus excederes. Ad hũc modũ crebras in ꝑcuſſorem minas moribunda profudit. Poſt hæc Iarmericus vna cum Gunnone præclari facinoris ſocio tabernaculũ in quo rex fraternas cõuiuio celebrabat exequias, cunctis temulentia victis admoto furtim incendio/ cõplet. Quo latius fuſo quidã ebrietatis ſtupore diſcuſſo, immiſſis equis depræhenſos periculi inſequuntur auctores. At iuuenes primum iumentis quæ receperant vecti: ad vltimum hiſdem prolixiori curſu debilitatis pedites dedere fugam. Iamq; pene occupatis amnis remedio fuit. Pontem enim quem ante morãdi perſecutoris gratia præciſis ad medium trabibus non modo onerum impatientem: ſed etiam ruinæ ꝓpinquũ effecerant: prætergreſſi in opacam de induſtria voraginẽ conceſſerunt. Quibus imminẽtes Sclaui dũ parũ ꝓſpecto ꝑiculo equis improuidi pontẽ onerãt, deſidẽtibus tabulatis excuſſi, præcipitant̃ in flumẽ. Sed dũ enando ripã appetunt, a Gunnone et Iarmerico obſtantibus intercepti merſi aut interfecti ſunt. Ita iuuenes egregia callidítate vſi non vt fugitiua mancipia: ſed quaſi præditi conſilio ſenes, maius ætate ſua facinus ediderunt/ quod acute conceperãt efficaciter adimplendo. At vbi in littus ventum, rapto quod fors obtulerat nauigio, in altum procedunt. Quos qui inſequebantur barbari nauigare cõſpectos vociferando reuocare conati regnaturos ſi redeant ſpondent: ꝙ publico veterum inſtituto regum percuſſoribus regnorum ſucceſſio decreta fuerit. Diu recedentium aures pertinax Sclauorum clamor promiſſis pellacibus exurdabat. Ea tempeſtate Buthlus Syuardi frater Danis perfunctorie præerat. A quibus venienti Iarmerico regnum tradere coactus ex rege priuatus euaſit. Eodem tempore Gøtarus Sybbonem ſtupratæ ſororis inſimulatũ occidit. Cuius nece affines permoti ad Iarmericum eiulabundi decurrũt: ſeq; in vltionem ꝓpinqui Gøtarũ cum eo oppugnaturos ꝓmittũt. Nec parũ ꝓmiſſa ſoluerunt Nam eorũ auxiliis oppreſſo Gøtaro Iarmericũ Suetia potiri contigit. Qui quum duarũ gentiũ imꝑio fungeret̃, ante dñationis fidutia Sclauos prælio tentat. Quorꝝ xl. captos applicatis totidem lupis laqueo adegit. Quẽ ſupplicii modũ olim parricidis debitum ob hoc circa hoſtes ꝑagere voluit: vt quantæ in Danos rapacitatis extiterint, ex ipſa atrociũ belluarũ cõmunione videntibus cõſpicuum foret. Subacta quoq; regione præſidia locis opportuna diſponit. Inde ꝓfectus Sembonũ/ Curetũ/ cõpluriumq; Orientis gentiũ cladẽ exercuit. Qua regis occupatione Sclaui datã ſibi defectionis materiã iudicantes/ interfectis ꝗ ab ip̄o præſides cõſtituti fuerãt/ Daniam depopulati ſunt. Quorũ claſſem Iarmericus forte e piratica rediens interceptam deleuit: eoq; facinore priores victoriarum titulos decorauit. Cæterum optimates eorũ primo tibias loris traiectos/ moxq; immaniũ taurorũ vngulis alligatis/ moloſſiſq; inceſſentibus raptim in cœnũ/ voragineſq; ꝑtractos lachrymabili ſpecta-

Reginæ cædes.

Buthlus rex. l.

Iarmericus rex. li.

Suetiæ ſubactio ſexta.

Sclauorum ſubactio nona.
Decima.

culo cõſumpſit. Ea re hebetati Sclauorũ animi ſumma cum trepidatione regis ima-
periũ coluerunt. Iarmericus itaq; tot gẽtium manubiis locupletatus vt tutũ præ-
Arx Iarmerici.
dæ domicilium cõpararet, in editiſſima rupe mirifico opere ædem molitur. Agge-
rẽ collatis glebis extruit: fundamentũ crebris coniicit ſaxis: ima vallo: tricliniis me
dia: ſumma ꝓpugnaculis cinxit. Secus vndiq; iuges excubias fixit. Quatuor portæ
magnitudine præſtantes: a totidẽ plagis irreſtrictos aditus dabant. In huius dom⁹
magnificentiã oẽm opum ſuarũ apparatum cõgeſſit. Ita domeſticis rebus cõpoſitis
rurſum in externas cupidinẽ vertit. Igitur nauigatione cœpta, quatuor fratres ge-
nere Helleſpõticos obuios pelago factos/piraticæq; admodum ſtudiis aſſuetos ma-
ritima pugna attentare nõ diſtulit. Quatriduo geſta ſororẽ eorũ cũ medietate tri-
buti quo victos onerauerant pactus/præliũ reuocauit. Poſt hæc Liuorum regis fi-
lius Bicco captiuitate quã ſub memoratis fratribus ducebat elapſus Iarmericum: a
quo olim fratribus ſpoliatus fuerat, iniuriæ haud oblitus acceſſit. Apud quem beni
gnius habitus breui arcanorũ oĩm arbiter ſingularis euaſit. Hũc vt ſuis ꝑ oĩa tra
ctabilem monitis ſenſit, in res q̃ maxime factu deteſtabiles cõſultantẽ adduxit. Atq;
ad ſcelera flagitiaq; cõmitttẽda cõpellit. Adeo nocẽdi artẽ obſequii ſimulatione ca-
ptabat. Præcipue eũ aduerſum eos quos ſanguine ꝓxime cõtigiſſet armabat. Ita fra
ternã vltionẽ: quia viribus nequibat, fraude exequi pertentabat. Quo euenit vt rex
virtutũ loco vitiorũ ſordes amplexus ob ea quæ ꝑfidi monitoris impulſu atrociter
geſſerat/cõmunibus in ſe locum odiis daret. Aduerſum quẽ etiã Sclauorũ tumul-
tus exoritur. Cuius ſopiendi gratia duces eorũ captos traiectis fune tibiis equis in
diuerſa raptãtibus præbuit lacerãdos. In hũc modũ cõſumpti pricipes corpum ſuo
Sclauorum ſubactio. xii
rũ diſtractu ꝑtinacis animi pœnas dederũt. Quæ res Sclauorũ obſequia in ſuo ſta-
tu æquali ac ſolida ſubiectione cõtinuit. Interea qui ex ſorore Iarmerici apud Ger-
maniam orti/educatiq; fuerant auito nomine fręti in auunculum arma ſuſcipiunt
æque ſibi regnum atq; ei debere certãtes. Quoꝝ munitiões rex apud Germaniam
machinis demolitus, oppidis compluribus/aut obſeſſis/aut captis/nonnullis etiã ſo
lo æquatis incruentã ad ciues victoriã reportauit. Occurrũt Helleſpõtici pactis ſo
rorẽ nuptiis offerentes. Quibus celebratis rurſum Bicconis inſtinctu Germaniam
petens/captis bello ſororiis laqueo ſpm̃ eripere nõ dubitauit. Optimates quoq; con
uiuii ſimulatione contractos eodem exemplo conſumendos curauit. Interea Brode
rus/quem olim rex ex alio ſuſtulerat matrimonio/nouercæ curam ab eo ſuſceptam
plenis ſanctitatis excubiis celebrabat. Quem Bicco apud patrẽ inceſti crimine ac-
cuſatũ ne falſo inſimulaſſe videretur, ſubornatorũ teſtimonio inſecutus eſt. Cumq;
Broderus accuſationis partibus plene exhibitis defenſionis præſidia afferre nõ poſ
ſet/pater ab amicis in conuictum ferri ſententiam iubet/minus impium ratus ſu-
mendam de filio vindictã alieno q̃ ꝓprio delegare iudicio. Quem cęteris ꝓſcriptio
ne dignũ decernentibus/Bicco triſtiorem de capite eius ſententiã ferre nõ veritus
a nefarii ſtupri auctore pœnam ſuſpendio capiendam eſſe ꝓnũtiat. Quem nequis a
Nouũ commentũ Bicconis.
paterna crudelitate profectam putaret, eundem laqueo affixum a miniſtris ſubie-
cto aſſere excipiendum percenſuit: vt quum hi feſſas oneri manus ſubducerent, per
inde ac rei perẽpti iuuenis forent/ Regemq; parricidii crimine ſua culpa liberũ face
rent. Præterea niſi pœna accuſationem ſequeretur, paternæ eum ſaluti inſidiaturũ
aſtruxit. Adulterã vero Swauildã quo turpius e vita excederet, pecudum vngulis
proculcari debere. Paruit Bicconi rex / adactumq; ſuſpendio filium ne ſtrangulari

poſſet a circūſtantibus tabulati ope alleuandum curauit. Igitur innoxiū vinculum parum cōpreſſis faucibus ſolam pœnæ ſpeciem præ ſe ferebat. Reginā vero firmiſſimo nexu humo aſtrictā eqnis obterendā calcibus præbuit. Hāc tantæ fuiſſe pulchritudinis fama eſt: vt ipſis quoqꝫ iumētis horrori foret artus eximio decore præditos ſordidis lacerare veſtigiis. Quo argumēto rex innocentiā cōiugis declarari coniectans: accedēte erroris pœnitentia falſo notatā feſtinat abſoluere. Aduolat interea Bicco ꝗ ſupinā iumēta diris deturbare carminibus, nec niſi pronam obteri poſſe firmaret. Quippe eam formæ ſuæ beneficio ſeruatam ſciebat. In hunc modum collatum reginæ corpus adactus iumentorum grex crebris alte veſtigiis fodit. Hic Swauildæ exitus fuit. Interea canis cui Broderus aſſueuerat ſeu quibuſdam queſtubus aggreſſus regem deflere domini ſupplicium videbatur. Eiuſdemqꝫ illatus accipiter intimas corpori plumas roſtro detrahere cœpit. Ex cuius nuditate rex ſumptis orbitatis auſpiciis omen intercepturus præpropere qui filiū laqueo detraherent/mittit. Perimplumem eñ auiculam futurum ſe/ni cauiſſet/abſqꝫ liberis augurabatur. Liberato clade Brodero, Bicco delationis pœnas exoluere metuens, nuntiare Helleſponticis pergit Swauildam a viro nefaria ſtrage conſumptam. Quibus vlciſcendæ ſororis gratia nauigantibus ad Iarmericum reuerſus/parari bellum ab Helleſponticis indicat. Rex mœnibus q̄ acie tutius dimicandū exiſtimans, in eam quā ex ædificauerat munitionem confugit. Vbi ad ferendā obſidionē cōmeatibus penitiora ꝓpugnacula armatis implebat. fulgentes auro cetræ/ circūpenſiqꝫ clypei ſupremum ædis ambitū adornabant. Contigit aūt vt Helleſpōtici prædæ ꝑtitionē acturi magnā ſuorū manum peculatus inſimulatā occiderent. Igitur ꝙ tantā copiarum ꝑtem inteſtina clade cōſumpſerant, aulæ expugnationē ſuis altiorē viribus rati/veneficā, cui Guthrune erat vocabulum/cōſulunt. Qua efficiente regiæ ꝑtis propugnatores ſubito oculis capti in ſe ipſos arma cōuertunt. Quo viſo Helleſpōtici applicata teſtudine primos portarū aditus occupāt. Deinde conuulſis poſtibus/irruptaqꝫ æde cæcas hoſtiū phalanges obtruncant. Eo tumultu ſupueniēs Othinus/mediosqꝫ p̄liantiū globos appetēs/Danis quos paterna ſꝑ pietate coluerat/adēptū præſtigiis viſum ſupera virtute reſtituit. Helleſpōticos vero corꝑa aduerſū tela carminibus durare ſolitos crebro ſilice cōuerberādos eſſe ꝑdocuit. Ita vtrūqꝫ agmen mutua cæde cōſumptū interiit. Iarmericus vtroqꝫ pede ac manibus ſpoliatus trūco inter exanimes corꝑe rotabatur. Cui Broderus parū idoneus ſucceſſit in regnum.

Swauildæ ſpecies et cædes.

Canis & accipitris dolores.

Guthrune venefica.

Othini opitulatio.

POſt hunc regnat Syualdus: cuius filius Snio ſeneſcente patre ſtrenuū piraticæ opus cōplexus patriæ res nō ſolum ſeruauit: ſed ēt diminutas in priſtinū habitū reuocauit. Idem tyrannide ſuſcepta Eſkilli atqꝫ Alkilli pugilum inſolentiam cōprimendo Scaniam a Danicæ iuriſdictionis integritate ſubmotam ad ſocietatem patriæ victoria reduxit. Tandē filiæ Gotthorū regis mutuo amore perſtrictus, cōueniendæ eius copiam clandeſtinis nuntiis tentat. Qui a patre puellæ intercepti ſuſpendioqꝫ cōſumpti/improuidæ legationis pœnas dederunt. Quorum Snio vltionem exigere cupiens quū Gothiam hoſtiliter aggreſſus fuiſſet/rege eius cum copiis occurrente, prædictorū pugilum ꝓuocatione rem ꝑ athletas gerere iuſſus/hanc duelli legem edidit: vt alteruter regū pro varia athletarum fortuna aut ꝓprium perderet/aut alienū lucraretur imperiū/victiqꝫ regnū in victoriæ præmio reponeret. Quo euenit vt Gothorū rex ꝓpugnatorū ſuorum infortunio ſupe

Broderus rex. lii.
Syualdus rex. liii.
Snio rex liiii.

ratus regno Danis cedere cogeretur. Cuius filiam Snio quũ in Sueonũ regis cõnu-
bium paterno impulſu cõperiſſet adductam, quendã obſoleto habitu ꝑ itinera pu-
blica ſtipem petere ſolitum ad eam vſq; tentãdam tranſmiſit. Qui quũ egentiũ mo-
re ꝓpinquum liminibus diſcubitum habuiſſet, viſa forte regina exili vocula ſucci-
nens/ Amat, inquit, te Snio. Illa allapſum auribus ſonũ diſſimulanter excipiens nec
viſu nec gradu relato ꝓcedit in regiã, atq; eueſtigio regreſſa obſcuro et vix aures
offendente ſibilo/ Amantem, inquit, me redamo. Eo dicto veſtigium extulit. Quam
egenus mutui amoris vocem edidiſſe gauiſus die poſtera foribus aſſidens præſen-
te domina conſueta ſermonis breuitate, locum ait voto ſuppetere cõuenit. Illa rur-
ſum argutæ vocis induſtriam colligẽs ſumma cum diſſimulatione diſceſſit. Paruo
poſt percontatorem prꝑteriens Bøcherør breui ſe ꝓuenturam aſſeruit. Hunc quip
pe locum fuga petere deſtinauit. Qua de re egenus certior redditus ſolito percon-
tationis acumine competens promiſſo tempus cognoſcere perſeuerat. Illa vero nec
aſtu inferior / nec ſermone lucidior q̃ breuiſſime potuit, hyemis initium nuncu-
pauit. Cæterum ſtipatores eius qui leuem amatoriæ vocis iactum exceperant, ple-
num calliditatis ingenium extremæ ſtoliditatis deliramentũ eſſe credebant. Quæ
quũ Snio certius ex egeno cognoſceret, reginã ſublatis mariti opibus lauandi ſimu
latione digreſſam nauigio deportandã curauit. Poſtea vero ſꝑpenumero inter ipm
ac Suethiæ regem/ altero iuſtas repetente faces/ altero illicitas tueri ꝑſeuerante, an-
cipiti euentu variaq; victoria dimicatum eſt. Ea tempeſtate per ſummam cæli intẽ-
perantiã agrorum vbertate corrupta ingens annonæ caritas incidit. Cumq; obor-
ta victualium raritate grauis plæbẽ inedia laceraret, rex quonã modo tpis difficul-
tati ſuccurreret anxius/ quũ aliquanto maiorem bibulorꝝ, q̃ edaciũ impenſam ani-
maduerteret, frugalitatem populo intulit: cõuiuiorũ vſum abrogans nequa ex fru
ge potio pararet̃ edixit: acerbitatẽ famis ſupflui hauſtus interdicto pellẽdã/ atq; a ſi-
ti abundantiam eſus mutuandam exiſtimãs. Tunc qdam petulantioris gulæ pro-
ſcriptam bibendi conſuetudinẽ deflens altum calliditatis genus cõplexus nouã vo-
luptati licentiam repperit/ ac publicã cõtinentiæ legem priuata intemperantia ſol-
uit/ delitiarum vſum a ridiculi opis acumine mutuatus. Vetiti em̃ liquoris guſtu
minutim liguriendo vſus deſiderium ebrietatis expleuit. Quam ob rem cõuentus
a rege integerrimum ſe frugalitatis obſeruatorem aſſeruit/ vtpote auiditatẽ hau-
ſtus moderatæ ſumptionis ingenio caſtigantem: affixamq; ſibi culpam ſorbitionis
titulo tueri perſeuerauit. Deniq; adiecto minarum terrore nõ modo bibere, verum
etiam pitiſſare ꝓhibitus: conſuetudini tamen imperare nõ potuit. Vt em̃ tanq̃ lici
te illicitis frueretur/ nec gulam alieno ſubiectam haberet imperio, madefactis potio
ne cruſtulis capace liquoris offula veſcebatur: cupitamq; crapulam lento guſtu ꝑ-
uexit: interdictum ſatietatis modum haut ſecus ac licitum cõſecutus. Adeo perti-
naciſſima gulæ rabies ſalutem pro luxu deuouens/ nec regia qdem cõminatione de
territa, ad omne periculum ſpernendum temerarium ſolidauerat appetitũ. Secũdo
quoq; perinde ac violatæ cõſtitutionis reus cõuenitur a rege. Sed ne tunc quidem
facti defenſionem abiecit/ nequaq̃ a ſe regalibus inſtitutis obuiam itum eſſe conten
dens/ aut decretam edicto continentiam ſuis ꝓfanatam illecebris: præſertim quum
lata frugalitatis lex ita parſimoniæ formam tradiderit: vt potandi magis, q̃ edendi
liquoris facultas inhibita videretur. Tum rex obteſtans deos per cõmunem iurare
ſalutem, tale quid deinceps audentem capitaliter eſſe plexurũ. Ille mortẽ temperan

Marginal notes:

Mendicus procatur.

Annonæ caritas.

Ceruiſiæ vſu interdictum.

Bibacis aſtus.

tia leuiorem, vitãq; q̃ luxũ deponere tolerabilius ratus furſum aquis excoquit frugem, detoſtoq; liquore cum ſe nullã vlterius excuſandæ cupiditatis defenſionẽ obiecturum ſperaret: palam potioni indulgendo ad calicũ vſum libera fronte conuertit aſtuq; in audaciam verſo, regiã animaduerſionẽ operiri q̃ frugi fieri maluit. Interrogante ergo rege cur toties rei interdictæ licentiã vſurpaſſet: deſideriũ hoc inquit rex non tam auiditas mea q̃ habita in te beniuolentia peperit: funeribus enim regiis inferias cõuiuio perſoluendas memineram. Itaq; ne epulũ quo tuæ peragantur exequiæ ob fermenti inopiã ſolenni potionis vſu careat induſtria potius q̃ ingluuie ductus prohibiti liquoris tẽperamento prouidi. Te autẽ ante alios inedia periturum, prioreq; buſto opus habiturũ non ambigo: cũ ob hoc inuſitatã parcitatis legẽ tuleris, ꝙ defuturã tibi primũ alimoniã verearis. Tibi quippe nõ aliis conſulendo nouũ auaritię auctorẽ agere ſuſtines. Tã vrbana hominis cauillatio iram regis in ruborẽ conuertit. Qui cũ publicæ ſalutis decretũ in ludibriũ ſui recidiſſe conſpiceret omiſſo cõmunis vtilitatis conſilio reuocauit edictũ ſententiãq; ſoluerę q̃ ciuiũ offenſam contrahere maluit. Cũq; (vt dixi) ſiue parũ compluta humo ſeu nimiũ torrida torpentibus ſatis: ac parce fructificantibus campis inediæ languor defectã eſcis regionem attereret: nullũq; parũ ſuppetẽtibus alimẽtis trahendæ famis ſupereſſet auxilium: Aggone atq; Ebbone auctoribus plæbiſcito prouiſum eſt vt ſenibus ac paruulis cęſis: omniq; demũ imbelli ętate regno egeſta robuſtis dũtaxat patria donaretur nec niſi aut armis, aut agris colendis habiles domeſtici laris paternorũq; penatium habitacula retinerẽt. Quorũ mater Gambaruc id ad ſe deferẽtibus filiis cũ a ſceleſti decreti auctoribus ſalutẽ in crimine repoſitã animaduerteret: damnata contionis ſentẽtia neceſſitatẽ parricidio redimi oportere negabat. propius honeſtati conſiliũ fore aſſerẽs, animorũq; ac corporũ virtuti expetibilius: vt ſeruata erga parentes ac liberos pietate patria exceſſuri ſorte deligerẽtur. Quæ ſi ſenes inualidos obtuliſſet robuſtiores ſe eorũ loco exilio offerrent, eiuſq; pondus pro debilibus perferendũ ſua ſponte ſuſciperent. Cæterum indignos eſſe vita qui illã ſcelere & ſacrilegio comparare, parenteſq; ac prolem tam iniquo ſentẽtiæ genere perſequi ſuſtinuiſſent: charitatis loco crudelitatis officia peracturi. Poſtremo cunctos male patriam demereri apud quos parentũ aut liberorum amori proprii ſpiritus charitas præponderaret. Huic voci ad concionẽ relatæ plærīq; ſuffragiis aſſentiebãtur. Igitur omniũ fortunis in ſortẽ coniectis qui deſignabãtur extorres adiudicati ſunt. Quo euenit vt qui ſponte neceſſitati parere noluerãt fortunæ iudicio obſequi cogerẽtur. Primũ itaq; Blekingiã aduecti, ac deinde Moringiã prætemauigantes ad Gutlandiam ſe appulerunt. vbi & Paulo teſte auctore Frig dea Longobardorum vocabulũ: quoq; poſtea gentem condiderũt tradũtur adepti. Tandẽ ad Rugiã ſe applicantes, deſertiſq; nauigiis ſolidum iter ingreſſi cum multã terrarum partẽ emenſi, armiſq; depopulati eſſent: poſt editas late ſtrages poſtremo petitis in Italia ſedibus priſcũ gentis vocabulum ſuo nomine permutarũt. Interea Danorum tellus rareſcente cultorũ opera ſulcorũq; veſtigiis ſitu obductis ſylueſtrẽ induit vultũ: & quaſi natiui ceſpitis amœnitate depoſita informi ſuccreſcentiũ nemorum denſitate perhorruit. Qđ præſens quoq; camporũ eius facies prodit. Quæ enim olim feracia frugum iugera fuerant: eadem nũc arboreo ſtipite conſerta viſuntur. Atq; vbi olim cultores terram altius verſantes vaſtas diſſipauere glebas, illic nũc enatũ nemus ſeruantia adhuc veteris culturæ veſtigium rura cõplectitur. Quæ niſi cultore vacua ac diuturno ſitu vaſta

Edictum crudele.

Longobardorũ origo.

Frig. Longobardorum vocabulum.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

manſiſſent, nequaq̃ vnius ruris glebam inter ſactos aratro ſulcos tenaceſq; arborū
radices partiri potuiſſent. Colles quoq; quos in plano humādorū cadauerum cura
veterum labor extruxerat, præſens ſyluæ congeries occupat. Cernere etiam eſt cre
bros petrarum aceruos ſyluarum ſaltibus interſitos: quas toto quondā rure diſꝑ
ſas ne proſcindendis vbiq; ſulcis officerent coniectis in ſtruem molibus ruſtica cura
ſublegit: malens exiguū agri perdere q̃ totum difficile reperire. Vnde ex eo ꝙ tunc
exercēdorum liberius aruorum gratia agreſtium labor egerat prioris æui populus
poſtero numeroſior extitiſſe perpenditur: qui breuibus agellis contentus agreſtem
operā citra veteris culturæ veſtigia cohibet. Itaq; præſens ſæculi vultus capax quō
dam ariſtæ ſolum: nunc gignendis glandibus idoneus agreſtem ſtiuam ac cereales
culmos conſita arboribus facie ſe permutaſſe miratur. Et hæc quidē de Snione q̃ ve
riſſime potui digeſta ſufficiant.

[redacted]

Byorn rex lv.
Haraldus rex. lvi.
Gormon rex. lvii.

HVic ſuccedit Biorn. Itemq; poſt ipſum Haraldus rerū aſſequitur
ſummā. Cuius filio Gormoni inter priſcos Danorū duces: nō in-
fimæ laudis locū rerū ſtrēnue geſtarū titulus tribuit. Hic enim
nouū audaciç genus complexus hæreditariū fortitudinis ſpiritū
ſcrutandæ rerum naturæ veſtigiis q̃ armis excolere maluit: vtq;
alios regū ardor bellicus: ita ipſum cognoſcendorū mirabilium
quæcūq; vel experimento dep̄henſa, vel rumore vulgata fuerāt præcordialis ſtimu
labat auiditas. Cūq; eſſet externa atq; inuſitata viſendi cupidus experiendā præ cæ

Geruthi ſedes & opes.

teris duxit Geruthi cuiuſdā ſediū acceptam a Tylenſibus famā. Incredibilia enim
ab eis ſuper opū inibi cōgeſtarū magnitudine iactabātur: ſed iter omniū refertū ꝑ
iculo ac pene mortalibus inuiū ferebatur. Ambitorē nāq; terrarū oceanū nauigan-
dū, ſolem poſtponendū ac ſydera: ſub Chao peregrinandū, ac demū in loca lucis ex-
pertia, iugibuſq; tenebris obnoxia tranſeundū, expertorū aſſertione conſtabat. Sed
in iuuenili animo circūſtantis periculi metum: nō tam prædæ q̃ gloriæ cupido cal-
cabat: multum ſibi claritatis acceſſurū ſperante ſi rem admodū intētatam auderet.

Thorkillus

Trecētis idē cū rege votū nūcupantibus auctorē famę Thorkillum itineris ducem
aſſumi placuit: vtpote locorū gnarum peritūq; adeundæ regionis eius. Is officio nō
recuſato aduerſum inuſitatā nauigandi maris ſæuitiam firmiore ſtructuræ genere
nodiſq; crebrioribus ac conſertioribus clauis præparāda iubet nauigia ſolidari: ea
dēq; magnis repleri cōmeatibus ac bouinis ſuperne tergoribus claudi, quæ intrin-
ſeca nauiū ſpatia ab incurſantium vndarū aſpergine tuerētur. Inde tribus dūtaxat
Liburnis nauigatio tēditur vnaquaq; centenos capiēte delectos. At vbi in Halogiā
ventū ſæcūdis flatibus deſtituti varia pelagi iactatione dubiis nauigationis caſibus
agebātur. Tandē per ſummā alimētorū inopiā etiā pane defecti exiguæ pultis vſu
traxere famē. Interiectis diebus eminus ꝑſtrepentē procellæ fragorem perinde ac
ſcopulos inundātis exaudiūt. Igitur intellecta telluris vicinia agilitatis eximiæ iu-
uenis ſpeculandæ rei gratia cacumen mali cōſcendere iuſſus: p̃rupti ſitus inſulā in
conſpectu eſſe denūtiat. Læti omnes regionē quæ ab eo ſignificabatur auidis inſequū
tur luminibus: attēte promiſſi littoris p̄ſidiū expectātes. Cuius tandē aditū nacti in
editiorē ſoli partē per obſtātes cliuos p̄altis callibus enitūtur. Tūc Thorkillus ex ar
mentis quæ in maritimis frequētia diſcurrebāt, ſupra qđ ſemel leniendæ fami ſuffi
ceret negat eſſe tollēdū, futurū enim ſi ſecus agerēt vt a diis loci p̄ſidibus diſcedēdi

potẽtia priuarẽtur. At nautæ magis prorogãdæ ſatietatis q̃ ſeruãdi imꝑii cupi-
diores incitamẽto gulæ ſalutis conſiliũ ſubiecerunt exhauſta nauiũ gremia cæſorũ
gregũ corporibus onerãtes. Qui ideo captu perfaciles extitere ꝙ ad inuſitatos viro
rũ aſpectus firmato pauore mirabũdi cõuenerãt. Nocte inſequẽti mõſtra littori in-
uolãtia, ac toto concrepãtia nemore cõcluſas obſedere puppes. Quorũ vnũ cæteris
grandius ingẽti fuſte armatũ ꝓfundũ paſſibus emetiebatur. Idẽ ꝓpius admotũ vo-
ciferari cœpit: nõ ante enauigaturos q̃ fuſi gregis iniuriã expiãdo viris ꝓ nauiũ nu
mero traditis diuini pecoris damna penſaſſent. Cuius minis obſecutus Thorkillus
vt vniuerſorũ incolumitatẽ paucorꝝ diſcrimine tueret̃ tres ſorte denotatos exhibu
it. Quo facto optato vẽto excepti in vlteriorẽ Byarmiã nauigãt. Regio eſt ꝑpetui fri Byarmia.
goris capax, ꝓaltiſq; offuſa niuibus: ne vim qdẽ feruoris perſentiſcit æſtiui: inuiorũ
abũdãs nemorũ: frugũ haud ferax, inuſitatiſq; alibi beſtiis frequẽs. Crebri in ea flu-
uii ob inſitas alueis cautes ſtridulo, ſpumãtiq; volumine ꝑferũtur. Illic Thorkillus
ſubductis nauibus tẽdi in littore iubet: eo loci ꝑuẽtũ aſtruẽs vnde breuis ad Geru-
thũ trãſitus foret. Prohibuit etiã vllũ cũ ſuꝑuenientibus miſcere ſermonẽ. Affirmãs Geruthus.
monſtra nullo magis nocendi vim q̃ aduenarũ verbis parũ comiter editis ſumere.
Ideoq; ſocios ſilẽtio tutiores exiſtere: ſe vero ſolũ tuto ꝓfari poſſe q prius gẽtis eius
mores habitũq; ꝑuiderit. Crepuſculo appetẽte inuſitatę magnitudinis vir nomina
tim ſalutatis nauticis interuenit. Stupẽtibus cũctis Thorkillus aduẽtũ ei9 alacriter
excipiẽdũ admonuit. Guthmũdũ hũc eſſe docẽs Geruthi fratrẽ cũctorũ illic appli- Guthmun-
cantiũ piiſſimũ inter pericula ꝓtectorẽ. Percõtãtiq; qd ita cæteri ſilentiũ colerent: dus.
refert rudes admodũ linguæ eius ignoti pudere ſermonis. Tũ Guthmũdus hoſpi-
tio inuitatos curriculis excipit. Procedẽtibus amnis aureo ponte ꝑmeabilis cernit̃.
Cuius tranſeũdi cupidos a ꝓpoſito reuocauit docẽs eo alueo humana a mõſtruoſis
rerũ ſuccreuiſſe naturã, nec mortalibus vltra fas eſſe veſtigiis. Subinde ad ipſa du-
ctoris penetralia ꝑuenitur. Illic Thorkillus ſeductis ſociis hortari cœpit vt inter tẽ
tamentorũ genera quæ varius obtuliſſet euẽtus induſtrios viros agerẽt, atq; a pere
grinis ſibi dapibus tẽperãtes ꝓpriis corpora ſuſtentãda curarẽt, diſcretaſq; ab indi-
genis ſedes peterẽt eorũ neminẽ diſcubitu cõtingẽdo. Fore enim illius eſcæ partici
pibus inter horridos mõſtrorũ greges amiſſa cunctorũ memoria ſordida ſemꝑ cõ-
munione degendũ. Nec minus miniſtris eorũ ac poculis abſtinẽdũ edocuit. Duode
cim filii Guthmũdi egregia indole, totidẽq; filiæ ꝑclui forma circũſtiterãt mẽſas.
Qui cũ regẽ a ſuis dũtaxat illata delibare cõſpiceret: beneficii repulſam obiiciẽs in-
iurioſum hoſpiti q̃rebatur: nec Thorkillo cõpetẽs facti excuſatio defuit. Quippe in
ſolito cibo vtẽtes plærũq; grauiter affici ſolere cõmemorat, regẽq; nõ tã alieni obſe
quii ingratũ q̃ ꝓpriæ ſoſpitatis ſtudioſum cõſueto more corpus curãtẽ domeſticis
cœnã opſoniis iſtruxiſſe. Igit̃ haud quaq̃ cõtẽptui imputari debere qđ fugiẽdę peſtis
ſalutari gereret̃ affectu. Vidẽs aũt Guthmũdus apparatus ſui fraudẽ hoſpitũ fru-
galitate deluſam cũ abſtinẽtiã hebetare nõ poſſet pudicitiam labefactare cõſtituit
oĩbus ingenii neruis ad debilitãdã eorũ tẽperantiã inhians. Regi eñ filiæ matrimo
niũ offerẽs: cæteris quaſcũq; e famulitio peterẽt potiẽdas eſſe ꝓmittit. Plæriſq; rem
approbãtibus, Thorkillus hũc quoq; illecebrarũ lapſum ſicut & cęteros ſalubri mo
nitu ꝑcurrit: induſtriã ſuã inter cautũ hoſpitẽ ac lętũ cõuiuã egregia moderatione
partitus. Quatuor e Danis oblatũ amplexi ſaluti libidinẽ ꝓtulerũt. Qđ cõtagium
lymphatos inopeſq; mẽtis effectos priſtina rerũ memoria ſpoliauit. Quippe poſt id

factū parū animo conſtitiſſe tradūtur. Qui ſi mores ſuos intra debitos tēperantiæ
fines continuiſſent herculeos ęquaſſent titulos, giganteam animo fortitudinem ſu
peraſſent, perenniterq; patriæ mirificarū rerū inſignes extitiſſent auctores. Adhuc
Guthmundus propoſiti pertinacia dolū intendere perſeuerās collaudatis horti ſui
delitiis eo regem percipiendorum fructuū gratia perducere laborabat blandimētis
niſus illecebriſq; gulæ cautelæ conſtantiā elidere cupiens. Aduerſum quas inſidias
rex Thorkillo/vt prius/auctore firmatus ſimulatæ humanitatis obſequium ſpreuit
vtendi excuſationem a maturandi itineris negotio mutuatus. Cuius prudentiæ
Guthmundus ſuam in omnibus ceſſiſſe conſiderans ſpe peragendæ fraudis abiecta
cunctos in vlteriorem fluminis ripam tranſuectos iter exequi paſſus eſt. Progreſſi
atrum incultūq; oppidum vaporanti maxime nubi ſimile haud procul abeſſe ꝓſpe=
ctant. Pali propugnaculis interſiti deſecta virorū capita præferebant. Eximiæ fero=
citatis canes tuentes aditū pręforibus excubare conſpecti. Quibus Thorkillus cor=
nu abdomine illitum collambēdū obiiciēs incitatiſſimā rabiem paruula mitigauit
impenſa. Superne portarū introitus patuit. Quē ſcalis æquantes arduo potiuntur
ingreſſu. Atræ deintus informeſq; laruæ conferſerāt vrbem. Quarū perſtrepentes
imagines aſpicere horridius an audire fuerit neſcias: fœda omnia: putidūq; cœnum
adeūtiū nares intolerabili halitu fatigabat. Deinde cōclaue ſaxeum cui Geruthum
fama erat pro regia aſſueuiſſe reperiunt. Cuius arctam horrendāq; crepidinem in=
uiſere ſtatuentes repreſſis gradibus in ipſo pauētes aditu conſtiterunt. Tunc Thor
killus hærentes animo circūſpiciens cunctationē introitus virili adhortatione diſ=
cuſſit: monens tēꝑaturos ſibi ne vllā ineundę ædis ſupellectilē tametſi poſſeſſu io=
cūda aut oculis grata videretur, attingerent: animoſq; tam ab omni auaritia auer=
ſos q̄ a metu remotos haberēt, neq; vel captu ſuauia cōcupiſcerēt, vel ſpectatu hor=
rida formidarēt: q̄q̄ in ſumma vtriuſq; rei forēt copia verſaturi. Fore enim vt aui=
dę capiendi manus ſubita nexus pertinacia a re tacta diuelli nequirēt, & quaſi inex=
tricabili cū illa vinculo nodarētur. Cæterū cōpoſite quaternos ingredi iubet. Quo
rū Broderus & Buchi primi aditum tentant. Hos cū rege Thorkillus inſequitur.
Cæteri deinde cōpoſitis gradiūtur ordinib9. Aedes deintus obſoleta per totū ac vi
teterrimi vaporis offuſa cūctorū, qbus oculus aut mens offendi poterat, vberrima
cernebatur. Poſtes longęua fuligine illiti: obductus illuuie paries: compactū e ſpicu
lis tectū inſtratum colubris pauimētum: atq; omni ſordiū genere reſperſum inuſi=
tato aduenas ſpectaculo terruerunt. Super omnia ꝑpetui fœtoris aſperitas triſtes
laceſſebat olfactus. Exanguia quoq; monſtrorū ſimulacra ferreas onerauerant ſedes
deniq; cōſeſſuū loca plumbeæ crates ſecreuerant: liminibus horrendæ ianitorū ex=
cubiæ præerant. Quorum alii conſertis fuſtibus obſtrepētes, alii mutua caprigeni
tergoris agitatione deformē edidere luſum. Hic ſecūdo Thorkillus auaras temere
manus ad illicita tendi ꝓhibēs iterare monitū cœpit. Procedētes ꝑ fractā ſcopuli
partē/nec procul in editiore quodā ſuggeſtu ſenē ꝑtuſo corpore diſciſſæ rupis pla
gæ aduerſum reſidere conſpiciūt. Præterea fœminas tres corporeis oneratas ſtru=
mis ac veluti dorſi firmitate defectas iūctos occupaſſe diſcubitus. Cupiētes cogno=
ſcere ſocios Thorkillus qui probe rerum cauſas nouerat docet Thor diuū Gigan=
tea quondā inſolentia laceſſitū ꝑ obluctantis Geruthi præcordia torridam egiſſe
chalybē: eademq; vlterius lapſa conuulſi montis latera ꝑtudiſſe: fœminas vero vi
fulminū tactas infracti corporis damno eiuſdem numinis attentati pœnas pepen=

Oppidum terribile.

Geruthi regia.

Fabuloſa Thoris vltio.

diſſe firmabat. Inde digreſſis dolia. vii. zonis aureis circũligata panduntur: quibus penſiles ex argento circuli crebros inſeruerant nexus. Iuxta quæ inuſitatæ belluæ dens extremitates auro præditus reperitur. Huic adiacebat ingẽs bubali cornu exquiſito gemmarum fulgore operoſius cultum: nec cęlaturæ artificio vacuum. Iuxta q̄d eximii ponderis armilla patebat. Cuius immodica quidem cupiditate ſuccenſus auaras auro manus applicuit ignarus excellentis metalli ſplendore extremã occultari perniciem, intẽtiqꝫ prædæ fatalem ſubeſſe peſtem. Alter quoqꝫ parũ cohibendȩ auaritiæ potens inſtabiles ad cornu manus porrexit. Tertius priorũ fidutiã æmulatus: nec ſatis digitis temperans oſſe humeros onerare ſuſtinuit. Quȩ quidẽ præda vti viſu iocũda ita vſu probabilis extitit. Illices enim formas ſubiecta oculis ſpecies exhibebat. Armilla ſiquidem anguem induens venenato dẽtium acumine eũ a quo gerebatur appetiit. Cornu in draconẽ extractũ ſui ſpiritũ latoris eripuit. Os enſem fabricans aciem præcordiis geſtantis immerſit. Cæteri ſociȩ cladis fortunam veriti inſontes nocentiũ exemplo perituros putabãt: ne innocentiæ quidẽ incolumitatem tribuẽdam ſperantes. Alterius deinde tabernaculi poſtica anguſtiorẽ indicante ſeceſſum quoddã vberioris theſauri ſecretariũ aperitur: in quo arma humanorũ corporũ habitu grandiora pandũtur. Inter quæ regiũ paludamentũ cultiori cõiunctũ pilleo ac mirifici operis cingulũ viſebantur. Quorum Thorkillus ammiratione captus cupiditati frȩnos excuſſit propoſitã animo tẽperãtiã exuens, totieſqꝫ alios ĩformare ſolitus ne proprios quidẽ appetitus cohibere ſuſtinuit. Amiculo enim manũ inſerens cæteris cõſentaneũ rapinæ auſum temerario porrexit exemplo. Quo facto penetralia ab imis cõcuſſa ſedibus inopinatæ fluctuationis mõ trepidare cœperũt. Subinde a fœminis cõclamatum: æquo diutius infandos tolerari prædones. Igitur qui prius ſemineces expertiaqꝫ vitȩ ſimulacra putabantur, perinde ac fœminarum vocibus obſecuti e ſuis repente ſedibus diſſultantes vehementi incurſu aduenas appetebant. Cætera raucos extulere mugitus. Tum Broderus & Buchi ad olim nota ſibi ſtudia recurrentes: incurſantes ſe lamias adactis vndiqꝫ ſpiculis inceſſebant, arcuũqꝫ ac fundarum tormentis agmen obtriuere monſtrorum. Nec alia vis repellẽdis efficacior fuit. Viginti ſolos ex omni comitatu regio ſagittariæ artis interuentus ſeruauit. Cæteri laniatui fuere monſtris. Regreſſos ad amnẽ ſuperſtites Guthmundus nauigio traiicit, exceptoſqꝫ domi cum diu ac multum exoratos retentare non poſſet, ad vltimũ donatos abire permiſit. Hic Buchi parum diligens ſui cuſtos laxatis continentiæ neruis virtute qua hactenus fruebatur abiecta vnam e filiabus eius irreuocabili amore complexus, exitii ſui connubium impetrauit: moxqꝫ repentino verticis circuitu actus priſtinũ memoriæ habitum perdidit. Ita egregius ille tot mõſtrorum domitor, tot periculorũ ſubactor vnius virginis facibus ſuperatus peregrinatum a continentia animũ miſerabili iugo voluptatis inſeruit. Qui cum abiturũ regem honeſtatis cauſa proſequeretur: vadũ curriculo trãſiturus altius deſidentibus rotis vi verticũ implicatus abſumitur. Rex amici caſum gemitu proſecutus maturata nauigatione diſceſſit. Qua primũ ꝓſpera vſus deinde aduerſa quaſſatus periclitatis inedia ſociis, paucisqꝫ adhuc ſuperſtitibꝰ religionẽ animo intulit, atqꝫ ad vota ſuperis nũcupãda cõfugit: extremæ neceſſitatis p̄ſidiũ in deorũ ope cõſiſtere iudicans. Deniqꝫ aliis varias deorũ potẽtias exorãtibus, ac diuerſæ numinũ maieſtati rem diuinã fieri oportere cenſentibus: ipſe Vgarthilocum votis pariter ac propitiamentis aggreſſus proſperã exoptati ſyderis tẽperiẽ aſſecutus eſt. Domũ

Spectacula noua.

Miracula incredibilia.

Lamiæ vincuntur.

Buchi ducit filiã dæmonis.

Vgarthilocus deus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

veniens cũ tot maria ſe totq; labores emẽſum animaduerteret feſſum erumnis ſpi-
ritum a negotiis procul habendum ratus petito ex Suetia matrimonio ſuperioris
ſtudii habitũ ocii meditatione mutauit. Vita quoq; ꝑ ſummũ ſecuritatis vſum ex-
acta ad vltimũ pene ætatis ſuæ finem prouectus cum probabilibus quorundam ar-
Animarũ immortalitas. gumentis animos immortales eſſe compertum haberet, quaſnam ſedes eſſet exuto
membris ſpiritu petiturus: aut quid pręmii propẽſa numinũ veneratio mereretur
cogitatione ſecum varia diſquirebat. Hæc voluẽtem ſubeunt quidam parum beni-
gni in Thorkillum animi docentes diuino opus eſſe conſultu, tantæq; rei certitu-
dinem humano altiorem ingenio, nec mortalium cognitu facilem, cœleſtib⁹ expetẽ-
dam oraculis. Quãobrem propitiandum eſſe Vgarthilocũ neminẽq; id Thorkillo
aptius executurum. Fuere quoq; qui eundem inſidiarum reum, ac regii capitis ho-
ſtem deferrent. Qui cum vltimo ſe periculo deſtinari videret criminationis aucto-
res profectionis comites expetiuit. Tum qui inſontem notauerant periculum alie-
no capiti præparatum in ſe ipſos recidiſſe cernentes conſultum reuocare tẽtabant.
Sed fruſtra regias aures implentes etiam pauoris increpiti Torkillo duce nauigare
coguntur. Ita excogitatis in alterum malis in auctorẽ plęrũq; adigi neceſſe eſt. Qui
cum ſe ineuitabili diſcriminis neceſſitate diſtrictos animaduerterent, nauigiũ tau-
rinis obſtructum coriis prouiſis abunde commeatibus impleuerunt. Quo euecti eo
Regio ſolis expers. peruenere loci vbi regio ſolis inops ignara ſyderum, nec diurni luminis capax per-
petuæ noctis ſpecie caligabat. Cũq; diu ſub inuſitata cœli facie nauigaſſent: tandem
Ignis inopia. incidente lignorum inopia foculi nutrimentis defecti, nec ſuppetente decoctionis
officina crudis famem obſoniis propulerũt. Verum complures veſcentium vltimã
peſtem ab indigeſtæ dapis ſatietate traxerunt. Primũ enim paulatim ſtomachis in-
uſitato partus edulio langor irrepſit: deinde latius manante contagio, vitalia mor
bus appetiit. Sicq; anceps vtriuſq; intẽperantiæ malum vt inedia grauem ita gulã
quoq; ſuſpectam effecerat: cum nec veſci tutum, nec abſtinere cõmodũ noſceretur.
Igitur omnem ſalutis ſpem abiicientibus vt neruũ tunc facilius rumpi ſolitum eſt
cum arctius tẽditur: patrociniũ inopinatæ cõmoditatis affulſit. Subito enim ignis
haut procul emicare conſpectus exhauſtis trahendæ vitæ fidutiam ingenerauit.
Quem Thorkillus tãq̃ diuinitus datum remedium colligere ſtatuens: quo ſibi cer-
tiorem ad ſocios reditum ſtrueret cacumen mali infixæ gemmæ fulgore ſignauit:
littore deinde potit⁹ ſubiicit oculis anguſti aditus, arctarũq; faucium ſpecum. Quẽ
comitibus foris præſtolari iuſſis ingreſſus duos eximiæ granditatis aquilos conſpi
Aquili ĩ ſpecu reperti. catur corneis naribus contracta quæ fors obtulerat igni nutrimẽta præſtantes. Cæ
terum deformis introitus, obſoleti poſtes, ater ſitu paries, ſordidum tectũ, frequẽs
anguibus pauimentum non oculum magis q̃ animũ offendebant. Tum gigantum
alter ſalutatum eum rem conatu pręarduam orſum eſſe dicebat, inuſitati numinis
adeundi cupiditate flagrantem atq; extra mundani climatis cognitionem inueſti-
gabili ſcrutatione complexum. A ſe autem propoſiti itineris ſemitas cogniturum ſi
tres veridicas ſentẽtias totidem prouerbiis compræhenſas expromeret. Tũ Thor-
Thorkilli ꝑpoſitiones. killus. non me hercule incõptiorẽ naribus familiam peruidiſſe cõmemini. Sed neq;
locum quo minus libẽter degerem attigi. Item. Illum mihi pedem potiorem ſtatuo
qui prior exitum capeſſere quiuerit. Gygas Thorkilli prudentia delectatus prouer
biorum veritate laudata docet ad inops graminis ſolũ, altiſq; obfuſum tenebris in
primis eſſe migrandum. Ante autẽ q̃ deſtinatus poſſit locus accipi nauigationem

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

quatriduo pertinaci remigio pertrahendā. Illic viſendū fore Vgarthilocum tetros
horrendoſq; ſpecus ſordida manſione complexum. Thorkillus magnopere ſtupens
ꝙ et longa & periculoſa nauigatio imperabatur, ſpe tamen dubia præſentem metū
vincente foculum expetiuit. Et gigas ſi ignem inquit deſideras neceſſe eſt alias tres — *Altera tria*
ſententias ſimilibus prouerbiis edas. Tum Thorkillus. Conſilio tametſi exilis id au — *Thorkilli*
ctor ediderit obſequēdum eſt. Item eo temeritatis proceſſi, vt ſi regredi quiuero ſa- — *dicta.*
lutem meā nulli magis q̃ pedibus debeam. Rurſum: ſi in præſentiarū receſſu libere
fruerer vlterius a reditu temperandum curarē. Inde perlato ad ſocios igne: auræ in
dulgentiam nactus quarto die ad propoſitum portū appulit: Aggreſſuſq; cū ſociis — *Tria mi-*
terram apud quā continuæ noctis facies alterni luminis viciſſitudinē fruſtrabatur — *randa.*
ægre proſpectum capientibus oculis inuſitatæ molis ſcopulum cōſpicit. Cuius per
luſtrandi cupidus a comitibus foris ſtationē peragētibus: extuſum ſilicibus ignem
opportunū contra dæmones tutamentū in aditu iuſſit accēdi. Poſt hæc prælato per
alios lumine arctis cauernæ faucibus corpus ſubiiciens inter crebros ſerpentū alla-
pſus ferreorū vndiq; ſedilium frequentiā contemplatur. Inde placidior aquæ moles
ſubiectoq; ſabulo molliter influens conſpectui obuerſata eſt. Qua tranſita paulo de-
uexiorem ſitu ſpeluncā aggreditur. Ex qua item atrum obſcœnūq; conclaue viſen-
tibus aperitur. Intra qd̄ Vgarthilocus manus pedeſq; immēſis cathenarū molibus — *Vgarthi-*
oneratus aſpicitur. Cuius olentes pili tam magnitudine q̃ rigore corneas æquaue- — *locus.*
rant haſtas. Quorū vnū Thorkillus annitentibus ſociis mento patientis excuſſum
quo promptior fides ſuis haberetur operibus aſſeruauit, ſtatimq; tanta fœtoris vis
ad circūſtantes manauit: vt niſi repreſſis amiculo naribus reſpirare neqrent. Vixq;
egreſſu potiti ab inuolantibus vndiq; colubris conſpuūtur. Quinq; dūtaxat Thor-
killi comitum cæteris veneno cōſumptis nauigiū cum ductore cōſcendunt. Immi-
nent efferi dæmones, & in ſubiectos venenata paſſim ſputa coniiciunt. At nautę p̄-
tentis coriorum vmbraculis illapſum reſpuere virus. Hic cuiuſdā forte proſpicere
cupiētis tactum veneno caput perinde ac ferro reciſum ceruici exemptū eſt. Alius
ocellos vmbraculis exercēs: ſub eadē vacuos luminū orbes retulit. Alius exerta ma-
nu tegimen explicans: eiuſdem tabi vi truncū ad ſe brachiū reuocauit. Igitur cæte-
ris propenſiora ſibi numina: ne quicq̄ deprecantibus: Thorkillus vniuerſitatis deū
votis aggreſſus: eiq; cū precibus libamenta defundēs, mox prioris cœli vſum ac per
ſpicua rerū elemēta proſpera nauigatione collegit. Iamq; aliū ſibi orbem atq; ipſum — *Nota.*
rerū humanarū aditū perſpicere videbātur. Tandē ad Germaniā Chriſtianis tunc — *Thorkillus*
ſacris initiatā appulſus: apud eius populū diuini cultus rudimēta percepit. Vbi ſo- — *Chriſtianꝰ*
ciorū manu ob inuſitatū aeris hauſtū propemodū cōſumpta, duobus tātū quos ſors — *efficitur.*
vltima præterierat comitatꝰ: reditū ad patriā habuit: verum illitus ori marcor ita
habitū corporis, ac priſtina formæ lineamēta confudit: vt ne ab amicis quidē potu-
iſſet agnoſci. At vbi deterſa illuuie: notitiā ſui viſentibus reddidit: eximiam regi co
gnoſcendæ legationis auiditatē ingeſſit. Sed necdū æmulorū obtractatione ſopita:
fuere qui regē cognitis quæ Thorkillus afferret: ſubito deceſſurū aſtruerēt. Auxit
affirmationis fidē: eiuſdē rei falſa ſomnii p̄dictione ſuggeſta credulitas. Igitur qui
noctu Thorkillū opprimerēt: regis imperio ſubornātur. Cuius ille rei vtcūq; indi-
ciū nactus clam cūctis relicto cubili magni ponderis lignū ſubiecit: eoq; facto ſubor
natis truncū cędētibus regiæ fraudis cōmentū eluſit. die poſtero regē corpus curā-
tem aggreſſus: ignoſco (inquit) ſæuitiæ tuæ, errori q; veniā tribuo: qui proſperum

legationis nuntiũ afferenti pœnã pro gratia decreuiſti. Itaq; te ſolũ: pro quo caput tot ęrumnis deuoui: tot periculis contudi: queq; operũ meorũ gratiſſimũ penſatorẽ ſperaui: acerrimũ virtutis punitorẽ iuueni. Verũ vltionis partibus p̄termiſſis interno animi tui rubore (ſi tamẽ vllus ingratos pudor afficit) lęſionis meæ vindice ſum contẽtus. Nec immerito te omnẽ dæmonũ rabiẽ: aut belluarũ ſæuitiã ſuperare coniecto: ꝙ tot mõſtrorũ inſidiis erutus a tuis immunis eſſe nõ potui. Rex cũcta ex ipſo cognoſcere cupiẽs, fatiſq; arduũ obſtare iudicãs: euentuũ ordinẽ exponere iubet. Cũq; per cętera auidis referentẽ auribus excepiſſet poſtremo recenſitã numinis ſui mentionẽ ſiniſtra opinione colligi paſſus non eſt. Exprobratã enim Vgarthiloci fœditatẽ exaudire nõ ſuſtinẽs: adeo indignitatis eius vicem doluit: vt impatientem dictorũ ſpiritũ inter ipſa narrantis recitamẽta deponeret. Itaq; dum vani numinis cultũ cupide fouit: vbinã verſus eſſet miſeriarũ carcer agnouit. Cuius quoq; olidi-tas quẽ Thorkillus perinde atq; operũ ſuorũ magnitudinẽ teſtaturũ: capillitio gigantis excerpſerat: in circũſtantes effuſa: compluribus exitio fuit.

Gormonis mors.

Gotricus lviii.

DEfuncto Gormone Gotricus ex eo genitus regnat. Hic nõ armis modo, ſed etiã liberalitate conſpicuus: incertũ fortior: an clemẽtior fuerit, adeoq; ſeueritatẽ mãſuetudine caſtigabat: vt alterã altera repẽdere videretur. Eodẽ tẽpore rex Noruagiæ Goto a Berone & Reſone Tylenſibus petitus: Reſonẽ cultius ac familiarius habitũ magni põderis armilla donauit. Quo qdã aulicorũ cõſpecto, magnitudinẽ doni impẽſiori laude cõplexus: neminẽ Gotoni parẽ humanitate firmabat. At Reſo q̃q̃ gratiã beneficio deberet: tamen immodici laudatoris tumidã vocẽ approbare nõ paſſus: Gotricũ ei p̄tulit. Vt enĩ vanã aſſentatoris affirmationẽ obtereret: abſenti liberalitatis teſtimoniũ reddere, q̃ p̄ſentẽ beneficii datorem falſo palpare maluit. Partim quoq; ingratitudinis argui q̃ inanis iactantiæ laudẽ aſſentiẽdo proſequi: regẽq; veritatis ſerio mouere: q̃ adulationis mẽdacio fallere: aliquãto pretioſiꝰ duxit. At Vluo dictas in regẽ laudes: nõ ſolũ pertinaciter affirmare ſed etiã experimẽto proſequi perſeuerans: pignus cũ negante proponit. Cuius conſenſu Reſo in Daniã pergens Gotricũ ſella poſita ſtipendia inter milites partiẽtẽ inuenit. A quo quiſnã eſſet rogatus: vulpeculæ ſibi nomen eſſe reſpondit. Cũq; riſu quoſdã: alios ammiratione cõpleſſet: & vulpem inquit Gotricus ore prædã excipere cõuenit. Ac mox detractũ lacerto torquem accerſiti labris inſeruit. Quẽ Reſo confeſtim brachio applicans: id cũctis auro præditũ oſtentabat, reliquũ vero perinde atq; ornamẽti inops occultius habuit: eoq; acumine ab inuictę munificẽtiæ dextera cõſentaneũ priori munus accepit. Qđ ei non tam precii magnitudo iocundũ, q̃ litis initę victoria faciebat. A quo cum rex de pignoris poſitione cognoſceret fortuito magis q̃ de induſtria munificus erga ipſum extitiſſe gaudebat, plus ſe voluptatis ex datione q̃ accipientem ex munere ſentire teſtatus. Igitur reuerſus Noruagiam Reſo cõcertatorem pignus exſoluere recuſantem occidit: filiãq; Gotonis captiuã Gotrico potiendam adducit. Cũq; Gotricus: qui & Godefridus eſt appellatus tranſfuſis in exteros præliis, famam ac vires felicibus propagaſſet auſpiciis: inter cætera factorũ monimenta: hanc quoq; Saxonibus tributi legẽ indixit: vt eorũ duces quoties apud Danos regni mutatio obueniſſet: centũ equos niueos ſuffecti regis initiis dedicarẽt. Qʒ ſi nouũ Saxonibus ducem variata rerum ſucceſſio peperiſſet: is quoq; prædictæ

Tributum Saxonibus rependendũ victis. xii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

penſionis obſequio poteſtatis principium Danicæ maieſtatis titulis inclinaret: quo
et gentis noſtræ fateret̃ imperium/et ſubiectionis ſuæ ſolenne præberet indicium.
Nec Germaniæ quidem oppreſſione contentus, per Refonẽ legationi addictũ Sueo
niam tentat. Quẽ Sueones aperta vi necare veriti, latrocinium auſi incuſſo lapide, — Refonis cædes.
dormiẽtem cõſumpſerunt. Quippe molarem ſupne pẽſum, reſciſſis vinculis, ſubie — Sueonũ ſubactio. vi.
ẽti ceruicibus illabi fecere. In cuius noxę expiationem actum eſt: vt ſinguli facinoris
auctores biſſena auri talenta/e plæbe vero quilibet vnam eiuſdem generis vnciam
Gøtrico perſolueret: Vulpeculæ penſionem vocabant. Accidit interea vt rex Fran
corum Karolus contuſam bello Germaniam non ſolum chriſtianiſmi ſacra ſuſcipe — Carolus magnus. Anno christi 801. Imperator [illegible]
ſed etiam ditioni ſuæ parere compelleret. Quo comperto Gøtricus finitimas Al-
biæ gentes adortus, Saxoniam ſuſceptum Karoli iugum cupidius amplexantem: ac
Romana arma Danicis præferentem ad priſtinum regni ſui titulum reuocare ten-
tabat. Quo tempore Karolus victricia trans Rhenũ caſtra receperat: ideoꝗ ab ad-
uenæ hoſtis congreſſu pinde ac fluuii interſtitio vetitus/temperabat. Quem quum
ob res Gøtrici comprimendas iterato tranſmeare ꝑponeret, a Leone Romanorum — Leo III. PP. XXX.
pontifice in vrbis tuendæ præſidium accerſitus mandato paruit: filio vero Pipino — Pipinus.
gerẽdi aduerſum Gøtricũ belli partes commiſit: vt dũ ipſe in longinquum hoſtem
ageret/hic contra vicinum ſuſceptum pugnæ negociũ ꝓcuraret. Oportebat enim
vt gemina curarum anxietate diſtractus/ſparſa manu aptum vtriꝗ remedium ꝓ-
uideret. Interea Gøtricus ſpecioſam ex Saxonibus victoriã referens, contractis de-
nuo viribus/ac frequentiori copiarum robore compato, non in Saxones modo/ve- — Subiectio Saxonũ. xiii
rum in omnem Germaniæ populum amiſſæ dominationis iniuriam vlciſci conſti-
tuit. Ac primo quidem claſſe Freſiam domat. Quæ prouincia admodum ſitu humi
lis: quoties ſæuiente oceano obiecta fluctibus æſtuaria prumpuntur, totam inunda
tionis molem patentibus campis excipere conſueuit. Huic Gøtricus non tam arctã — Freſii ſubacti tributũ pendunt.
ꝗ inuſitatam pẽſionem impoſuit. De cuius cõditione et modo ſummatim referam.
Primum itaꝗ ducentorũ. xl. pedum longitudinem habentis ædificii ſtructura diſ- — Anno christi 809 [illegible]
ponitur/biſſenis diſtincta ſpatiis: quorum quodlibet vicenorum pedum intercape-
dine tenderetur/prædictæ quantitatis ſummam totalis ſpatii diſpendio reddente.
In huius itaꝗ ædis capite regio conſidente quæſtore, ſub extremam eius partem ro
tundus e regione clypeus exhibetur. Freſonibus igitur tributum daturis mos erat
ſingulos nummos in huius ſcuti cauum coniicere: e quibus eos duntaxat in cenſum
regium ratio computantis eligeret, qui eminus exactoris aures clarioris ſoni crepi
taculo perſtrinxiſſent. Quo euenit vt id ſolum æs quæſtor in fiſcum ſupputãdo col
ligeret: cuius caſum remotiore auris iudicio perſenſiſſet. Cuius vero obſcurior ſo-
nus citra computantis defeciſſet auditum/recipiebatur quidem in fiſcum, ſed nul-
lum ſummæ præſtabat augmentum. Compluribus igitur nummorũ iactibus quæ
ſtorias aures nulla ſenſibili ſonoritate pulſantibus/accidit: vt ſtatã pro ſe ſtipem ero
gaturi/multam interdum æris partẽ inani penſione cõſumerent. Cuius tributi one
re per Karolum poſtea liberati ꝓduntur. Cumꝗ Gøtricus tranſcurſa Freſia ac re-
uerſo iam Roma Karolo in vlteriores ſe Germanię prouincias effundere ſtatuiſſet
proprii ſatellitis inſidiis circunuentus, ferro domeſticæ fraudis interiit. Quo audi — Gøtrici cædes.
to Karolus effuſo gaudio exultauit/nihil eo caſu vnꝗ̃ fortunæ ſuæ iocundius obue
niſſe confeſſus.

Explicitus eſt Liber Octauus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Eiuſdem Saxonis Grammatici viri diſertiſſimi De rebus Danicis Liber Nonus incipit fœliciter.

Olauus rex lix.

OLauus Gøtrici filius patre mortuo regnat. Hic paternę vindictę ſtudio ciuilibus patriã bellis implicare ſuſtinuit/publicã pietatẽ priuato affectui ſubiiciendo. Cuius extincti corpus collis Olaui titulo celeber ꝓpe Lethram cõgeſtus excepit. Huic ſuccedit Hemmigus

Hemmig⁹ rex.lx.

cuius dignũ memoratu opus nõ repperi/niſi ꝙ pacẽ cum Cęſare Ludouico iuriſiurandi firmitate cõpoſuit. Et forte cõplura tẽporũ eius inſignia q̃q̃ præclara extiterint, vetuſtatis liuore tegũtur. Poſt hos Siuardus cognomẽto Ring: quẽ eiuſdem noĩs pater Noruagiæ dux olim ex Gøtrici filia ſuſcepat/ Scanis/Sialandiſq; fautoribus regnat. Nam conſobrinus eius Ringo/ idemq; Gøtrici nepos Iutiam occupabat. Igitur vnius regni diuidua poteſtas/tanq̃ vtraq; parte ob paruitatem ignobili/non ſperni modo, ſed etiam laceſſi ab exteris cœpit. Quos Siuardus maiore odio q̃ regni æmulum inſecutus/peregrina bella ciuilibus præferẽdo/quinquennio periculis patriæ defenſionem ſuam opponere perſeuerauit. Elegit enim vulnus tolerare domeſticum, quo promptius ſanaret externum. Quamobrem Ringo dominationis eius occaſione ſuſcepta, vniuerſum imperii ius in ſeipm transferre conatus, foris excubias peragentem/intus lacerare ſuſtinuit. Prouincias ſiquidem quæ ab ipſo poſſidebantur inuadens/communis patriæ defenſionem ingrata mente penſabat. Igitur ex Sialandicis quidam Siuardi ſtudioſiores quo ſynceriorem abſenti fidem gererent, filium eius Regnerum vixdum cunis erutum/regis nomine cenſuerunt/non ꝙ ipſum regimini intempeſtiuum neſcirent, ſed vt tanti pignoris ductu aduerſum Ringonem torpentium ſociorum animos excitarent. Audiens aũt Ringo Siuardum interim ab expeditione regreſſum, Sialandenſes magna manu petitos ni ſe dederent, ferro perituros edixit. At Sialandici quibus aut rubor/aut periculum imperabatur viribus ob paucitatem diffiſi, deliberãdæ rei inducias popoſcerunt. Quibus impetratis quũ nec Siuardi gratiam colere liberum/nec Ringonis amplecti videretur honeſtum, diu inter metum pudoremq; ſollicit iactabantur. Qua in re ne ſenibus quidem conſilio ſuppetente, Regnerus tunc forte concioni præſens/Breuis, inquit, arcus ſubito ſpiculum iacit: ego vero tametſi puerili auſu maiorũ ora præcurrere videar/ignoſcendũ erratis veniãq; immature editis ꝓcor. Verũ prudẽtiæ monitor tãetſi deſpicabilis videat̃ reſpuẽdus nõ eſt. Docili q̃ppe aĩo ſorbenda eſt vtiliũ diſciplina. At qm̃ vt deſertores ac trãſfugas notari turpe, ita ſupra vires audere temerariũ eſt: et vtrobiq; par culpa ſubeſſe cõiicitur: ſimulata tranſitione petẽdus eſt hoſtis: ideq; quũ primũ facultas obuenerit, opportuna deſertione linquendus. Satius ergo erit aduerſarii irã obſequii figmẽto ꝓcurrere, q̃ negatione eundem in noſmetipſos acrius inceſſendos armare. Quid enim fortioris imperium detrectantes agimus, niſi ꝙ ipſi in iugulum noſtrum arma ſponte præſtamus? Sæpe inuolutioribus ſtudiis efficaciſſima fraus alitur. Aſtu illa-

Syuardus rex.lxi.

Ringo.

Regneri oratio.

queanda eſt vulpes. Cuius conſilii ſalubritate / et fluctuantium ciuium cunctationem diſcuſſit / et hoſtilibus caſtris noxiũ robur adiecit. Concio quoq; infantiæ eius non facundiam minus q̃ ingenium mirans, egregiæ indolis decretum habitu annorum excellentius cupide amplexata eſt. Nec rubori fuit defectis cõſilio ſenibus puerilibus obſequi monitis: quæ q̃q̃ a tenero manaſſent, integerrimo diſciplinæ pondere redundabant. Auctorem vero conſilii inſtanti periculo obiicere veriti / educationis gratia Noruagiam tranſtulerunt. Breui poſt conſerta pugna Ringonem Syuardus aggreditur. Quo occiſo ipſe immedicabili plaga perſtrictus paucis interiectis diebus ex vulnere deceſſit.

Ringonis et Syuardi cædes.

QVi Regnerus in regnum ſuccedit. Quo tempore rex Suetiæ Frø interfecto Noruagienſium rege Syuardo coniuges neceſſariorũ eius ꝓſtibulo religatas / publice cõſtuprandas exhibuit. Quo Regnerus audito, auitæ vltionis ſtudio Noruagiam petiuit. Eo veniente matronæ complures: quæ corporum ſuorum ludibria / aut nuper paſſa fuerant / aut in proximo pudicitiæ periculum verebãtur, viriliter cultæ cupide caſtris eius adproperare cœperunt / ꝓfitentes ſe fatum contumeliæ prælaturas. Nec erubuit futurus muliebris improperii vindex aduerſum auctorem turpitudinis, quarum ignominiam vlciſci venerat / auxilia mutuari.

Regnerus Lodbrog rex. lxii.

Inter quas affuit et Lathgertha perita bellandi fœmina: quæ virilem in virgine animum gerens, immiſſo humeris capillitio, prima inter ꝓmptiſſimos dimicabat. Cuius incomparabilem opam admirãtibus cunctis: quippe cæſaries tergo inuolare cõſpecta fœminam eſſe ꝓdebat. Regnerus aui interfectore proſtrato, de puella quam in acie præuiam prænotauerat cõmilitones plurimũ percontatus eſt / vnius fœminæ viribus victoriam ſibi conſtitiſſe profeſſus. Quam quũ illuſtri inter barbaros loco natam cognouiſſet, per internuntios ꝓcari perſtitit. Illa legatione tacite ſpreta, conſenſum ſimulat. Cumq; datis fallaciter reſponſis anhelanti proco potiendi voti fiduciam attuliſſet, adiectum vrſo canẽ in ædis ſuæ veſtibulo religari præcepit / cõtra omne amatoris ſtudiũ per obiectas belluas proprium tutatura cõclaue. Regnerus vero fauorabili nuntio recreatus nauigium ſcandit / emenſuſq; fretum, comitibus apud Gølerdal (id valli nomen eſt) ſubſiſtere iuſſis, ſolitarius puellę penates accedit.

Lathgertha

Lathgerthę mira fortitudo.

Vbi exceptis a belluis alterã telo traiicit / alteram faucibus appræhenſam obtorto gutture ſtrangulauit / virginemq; victi periculi præmiũ habuit. Ex cuius matrimonio geminis filiabus: quarũ nomina memoriæ ꝓdita non ſunt / filioq; Fridleuo ſuſceptis triennium feriatus eſt. Cuius ob recentes nuptias reditu deſperato, Iuti gens inſolens Scanis in ſocietatem contractis Sialandos: qui Regneri fidem propenſiori charitate colebant, bello laceſſere tentant. Quo comperto Regnerus tricenas inſtruit puppes / ventiſq; nauigationi parentibus, Scanos apud Whiteby vicum bellum auſos obtriuit: exactaq; hyeme cum Iutis ꝓpe Lym Fiorthinum eius regionis fretum habitantibus ſecundis euentibus dimicauit. Tertio item ac quarto Scanis / Halandiſq; fœlici auſpicio domitis, in Thoram Herothi regis filiam nuptiarũ amore conuerſo, ſibi ac Lathgerthæ repudium interiecit. Damnabat enim coniugis fidem: quam olim in perniciem ſuæ ſummæ ferocitatis belluas admouiſſe meminerat. Interea rex Sueonũ Herothus ſyluas forte venatione complexus, repertas a comitibus angues filiæ detulit nutriendas. Illa paterno ocyus obſecuta præcepto

Regneri robur in [redacted] belluas.

Herothus.

vipereum genus virgineis manibus educare ſuſtinuit. Quinetiam curæ habuit vt integrum bouis cadauer earum quotidie ſatietati ſuppeteret / ignorans ſe priuato pabulo publicam ſuſtentare perniciem. Quæ quũ adultæ peſtilentiſſimo alitu viciniam vrerent, rex inertis operæ pœnitens/potiturũ filia qui peſtem amouiſſet/edixit. Quo non minori fortitudinis q̃ libidinis incitamento frequens iuuentus adducta, periculoſam gnauiter operam erogabat. Cuius rei ſummã Regnerus ab intermeantibus exptus, laneum a nutrice ſagulum/villoſaq; admodum fœmoralia: qb⁹ inflictos anguiũ morſus elideret/expetiuit. Nã vt munimenti gr̃a referto pilis cultu vtendũ credidit: ita agilitatis cauſa tractabilem ſumpſit. Cumq; nauigio Suetiã appuliſſet, incidente gelu aquis de induſtria corpus iniecit: humefactamq; veſtem quo minus penetrabilis redderetur, brumæ durandam præbuit. Qua amictus ſalutatos comites ad fidem Fridleuo ſeruãdã hortatus, ſolus ꝓcedit ad regiam. Qua viſa enſem lateri nectens/dextræ telum inſerit amentatũ. Procedenti inuſitatæ magnitudinis obuius allabitur ſerpens. Huic alter grãditate par prioriſq; prolapſum inſecutus arrepſit. Qui iuuenẽ mõ caudæ voluminibus quatere/mõ ꝑtinaci vomitu ac veneno cõſpuere decertabãt. Interea aulici tutiora complexi latibula ꝑinde ac pauẽtes puellulæ rem eminus inſpectabant. Ipſe rex pari metu ꝑterritus in anguſtũ cũ paucis conclaue refugerat. At Regnerus gelati cultus duritie frætus, non armis mõ: ſed et iã amictu virulentos fruſtrabat̃ aſſultus: ſoluſq; duarũ rictũ ꝑtinaci ſpiritu virus in ſe ꝓfundẽtiũ infatigabili cõgreſſione ſuſtinuit. Quippe morſus clypeo/venenum veſte reſpuit. Ad vltimũ excuſſum manu telum ſtrenue inceſſentiũ ſe beluarũ corꝑibus adigit: eoq; vtriuſq; præcordia lacerãs fœlicẽ pugnæ euẽtũ habuit. Cuius cultum rex curioſius contemplatus quũ hirtũ atq; hiſpidũ animaduertiſſet præcipue tamẽ occiduę veſtis horrorẽ/maximeq; incõptam braccharũ ſpeciẽ eludens, Lothbrog eũ ꝑ ludibrium agnominauit. Quem etiã vt ex laboribus recrearet cũ amicis epulaturũ accerſit. Ille prius reuiſendos ſibi quos reliquerat arbitros aiebat. Profectuſq; eoſdem futuræ epulationis gratia nitidius cultos adducit. Ac demum peracto conuiuio præfixum victoriæ pignus accepit. Ex qua Rathbarthum Dun/Warthnumq; egregię indolis pignora ꝓcreauit. Hiſdem Syuardus/Biornus/Agnerus/Iuaruſq; natura fratres adiecti ſunt. Interea Iuti ac Scani inſopibili ſeditionis face ſuccenſi, abrogato Regneri titulo, Haraldo cuidam rerum contribuunt ſummam. Aduerſum quos Regnerus legatis Noruagiam miſſis quum amica precaret̃ auxilia, Lathgertha priſtini amoris pertinaciore hauſtu exuberans cum viro ac filio nauigationem arripuit. Centum ac viginti nauium claſſem ei a quo olim repudio acta fuerat, exhibere ſuſtinuit. Qui etiam vniuerſę opis egenum ſe iudicans, ab omni ætate præſidium mutuari curauit: robuſtiſq; imbecilles agglomerans/fortium cuneis ſenum/puerorumq; partes inſerere non erubuit. Igitur apud campum qui latialiter Laneus dicitur in primis Scanorum res obterere orſus/graue cum factioſis bellum habuit. Vbi Iuarus ſeptimum agens annum inſigni pugna edita puerili corpore grandæuum robur exercuit. Syuardus vero dum hoſti vim aduerſo corpore ingerit, humi collapſus prono vulnus excepit. Quæ res inſpectantibus ſociis grauiſſimam circunſpiciendæ fugæ ſolicitudinem attulit: nec Syuardum modo: ſed et om̃ia fere Regnericæ partis arma deiecit. Verũ hunc attonitarum mentium lapſum Regnerus virili opera hortatuq; firmauit: paratoſq; vinci victoriam conari perpulit. Lathgertha quoq; teneris membris incomparabilem ſortita ſpiri-

Iuari pueri virtus.
Syuardi vulnus.

tum trepidantis militiæ ſtudium ſpecioſo fortitudinis exemplo contexit. Militari namq; diſcurſu inopinatorum terga circumuolans/ſocialem metum in hoſtilia caſtra conuertit. Ad vltimum laxata Haraldi acie, atq; ipſo per ſummam ſuorũ ſtragem fugato quum domum ex acie reuertiſſet, ſpiculo quod toga occultauerat noctu mariti iugulũ attẽtauit: totiuſq; potẽtiæ eius ac nõis ſummã inuaſit. Inſolẽtiſſimus namq; fœminæ ſpiritus abſq; viro regnum gerere, q̃ fortunæ eius communicare iocundius duxit.

Lathgerthę facinus.

Interea Syuardus oppido quod in vicinia erat allatus curandum medicis corpus præbebat. Quibus ad ſummam vſq; deſperationem prouectis dum vulneris immanitas adhibita fomentorum genera fruſtraretur, quidam ſtupenda magnitudine ægri lectulum adire conſpectus / ſi ſibi illorum quos armis oppreſſurus foret animas dedicaſſet, protinus incolumitate gauiſurũ promittit. Nec nomine quidem ſuppreſſo, Roſtarum ſe dici ſubiunxit.

Roſtarus.

Animaduertens aũt Syuardus paruulæ promiſſionis impendio ingens comparari beneficiũ poſſe, penitus cupide paruit. Tunc ſenex attrectatæ tabis liuorem repentino manus auxilio diſpulit ſubitamq; vulneri cicatricem intendit. Poſtremo pupillas eius puluere perfundens abiit. Qui maculis repente coortis eximiam vermiculorum ſimilitudinem obſtupeſcentibus oculis ingenerauit. Crediderim huius miraculi auctorem futuram iuuenis ſæuitiam euidentiori luminum teſtimonio prodere voluiſſe: ne ꝑſpicacior corporis pars ſequentis vitæ præſagio vacua maneret.

Præſagium Syuardi.

Quem anus quæ potionibus eius præerat vermiculatas ore notas præferre conſpiciens / inuſitato iuuenis horrore permota ſubito lapſu decidens/linqui animo cœpit. Quo euenit vt Syuardo ſerpentini oculi vulgatum late cognomen accederet. Interea nuptã Regneri Thoram violentus morbi caſus abſumpſit. Eaq; res amantiſſimo coniugis viro infinitam ægritudinis moleſtiam peperit. Quã optime negotio diſcutiendam ratus/ſolatium ab exercitio mutuari/doloremq; labore temperare conſtituit. Militiam itaq; detrahendæ ægritudinis/pariendiq; ſolaminis gratia meditatus, ſtatuit vt vnuſquiſq; paterfamilias quem inter liberos contemptiſſimum duceret: aut ſi quem pigrioris operæ/ac minus ſpectatæ fidei ſeruũ haberet: ſtipendia ſibi meriturum offerret.

Delect⁹ nouus.

Quod edictum tametſi parum propoſito competens videretur, inualidiſſimos Danicæ gentis aliarum nationum fortiſſimis præſtare docuit: magnumq; iuuentuti profectum attulit/delectis certatim ſocordiæ notam abſtergere cupientibus. Præterea vt omnis controuerſiarũ lis ſemotis actionum inſtrumentis/nec accuſantis impetitione/nec rei defenſione admiſſa/duodecim patrum approbatorum iudicio mãdaretur/inſtituit.

Lex Regneri bona.

Cuius legis beneficio temeraria litiũ cõtractione ſummota/improborum calumniæ ſufficienter obuiatũ exiſtimãs/arma in Britanniam erexit: regemq; eius Hamam Hellæ nobiliſſimi iuuenis patrem pugna ꝑſtrictũ occidit. Inde Scotiæ ac Petiæ inſularumq; quas auſtrales vel meridianas vocant ducibus interfectis Syuardo ac Rathbartho filiis vacuas gubernatore ꝓuincias in poteſtatem addixit.

Subactio Anglorum et Scotorũ ſeptima.

Noruagiam quoq; principe ſuo violenter exutã Fridleuo parere præcepit: eundemq; Orchadibus proprio duce defectis præferre curauit. Interea Danorum quidam pertinacioris erga Regnerum odii obſtinatis ad rebellandũ animis Haraldi quondam profugi ꝑtibus aduoluti, proſtratam tyranni fortunam attollere conati ſunt.

Danorum rebellio.

Qua temeritate inſolentiſſimos belli ciuilis aduerſũ regẽ ſpiritus excitauerũt: externiſq; liberũ domeſticis implicuere periculis. Ad quos cõſtringendos Regnerus cũ inſularium Danorũ claſſe ꝓfectus, rebellium agmen eliſit: Ha

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Anno Christi 833 Imperator Ludovicus pius Carolo filio suo ex Iuditha nato Alemanniam, Rhetiam et partem Burgundiae dedit, Ceteris filiis hoc indigne ferentibus. Finis(?). Ego hinc colligo Carolum Ludovici filium a Regnero Danorum rege devictum priusquam Romanum imperium adeptus est. postea vero circa annum Domini 877 Imperator factus biennio solummodo ante mortem regnavit. N. p. 324.

raldũq; ſuꝑati exercitus ducem fuga in Germaniã actũ honorem improbe partum impudenter abiicere cõpulit. Captiuos quoq; ſimplici morte afficere nõ cõtentus, tortos necare maluit: vt qui ad deſerendam impietatẽ adduci non poterant: ne ſpiritum quidem niſi per ſummã pœnarum violentiã deponere ſinerentur. Cæterũ latiſundia eorum qui cũ Haraldo ꝓfugerant ſecum ſtipẽdia ꝑagentibus partitus eſt: eo patres punitiores iudicãs: ꝙ ad liberos quos ſuo iudicio repuliſſent, charioribus patrimonio ſpoliatis, honorem hæreditatis ſuæ tranſlatum viderent. Sed ne ſic quidem vltionis ſatietate ꝑfuſus/ inſuꝑ Saxoniã ꝙ eã aſylum hoſtiũ/ Haraldiq; ꝓfugiũ crederet/ oppugnare cõſtituens, implorato filiorũ auxilio, Karolũ tũc forte illis imperii ſui finibus immorantẽ offendit. Cuius quũ interceptis vigilibus p̃iectas fefelliſſet excubias/ atq; ob hoc cætera factu leuia duceret/ conatuq; ꝓmptiora ſperaret, ſubito diuina futuri muliercula tanq̃ cæleſte quoddã oraculũ/ aut diuinæ voluntatis interpres ſalutari regẽ prædictione ꝓmonuit: aduentãtiſq; periculi malũ fœlici vaticinio præcucurrit/ Syuardi claſſem ad Sighnini fluminis fauces appuliſſe denũtians. Imꝑator attẽte accepto monitu hoſtilem interpretatus aduentũ/ ſignificatos ſibi barbaros pugnæ oppoſitu cõſtringẽdos curauit. Qua in Regnerũ habita nõ ſimiliter vt diſcriminis cautelam hauſit belli actũ impleuit. Itaq; infatigabilis ille totius pene Europæ domitor ſereniſſimis/ ampliſſimiſq; victoriis tantam terrarum partem emenſus/ tot ciuitatum/ tot gentium victorem exercitum auerſis bello pectoribus vnius ꝓuinciæ paruula manu profligatum aſpexit. Cumq; Regnerus onératis tributo Saxonibus de morte Heroddi certũ e Suetia nũtiũ accepiſſet/ liberoſq; ſuos Sorli ſuffecti regis calũnia auitis bonis exutos cognoſceret, Biorni/ Fridleui atq; Rathbarthi collegiũ ap̃p̃catus (nã Regnaldus/ Withſercus/ et Ericus: quos ex Suanlogha ꝓgenuerat, nondũ habilem armis ætatem impleuerãt) Suetiam petiit. Cui occurrens cum exercitu Sorlus publice an priuatim dimicãdi optione facta ſingularem deligenti conflictum Scarchdhum ſpectatæ audaciæ pugilem cum ſeptena filiorum manu ex prouocatione pugnaturũ admouit. Cũ quibus Regnerus tribus filiis in certaminis ſocietatẽ aſſumptis, vtroq; exercitu inſpectãte cõgreſſ⁹, agone victor exceſſit. Biornus vero ꝙ integer hoſti cladem ingeſſerat/ tanq̃ a ferrei lateris firmitate ſempiternum vſurpauit agnomen. Qua victoria Regnerus omnis periculi ſuperandi fidutiam nactus, Sorlum cum vniuerſis quas ductauerat copiis impetitum occidit. Cumq; Biorno ob conſpicuæ fortitudinis meritum Suetica prælatione donato aliquanto bellorum interſtitio quieuiſſet/ cuiuſdam forte mulierculæ amantior factus, quo promptiorem ſibi potiendæ eius aditum ſtrueret/ patrem ipſius ampliſſimo beneficentiæ cultu officioſiſſime captandum curauit. Sæpe enim numero accerſitum ad epulas plurimæ comitatis officiis proſequebatur. Nam et venientem aſſurgendi reuerentia/ diſcumbentemq; proximo ſibi cõſeſſu veneratus eſt. Sæpe etiã donis: interdũ benigniſſimo recreauit alloquio. Qui quũ tãtę honorationis cãm a nullo ſuo merito ꝓfectã aĩaduerteret, cogitatiõe varie deflexa, ex amore filiæ ſuæ tacitã principis liberalitatẽ deſcendiſſe cognouit/ libidinoſum propoſitum humanitatis nomine colorantis. Quã vt exactiſſimum amantis ingenium fruſtraretur, tanto impenſius obſeruandam curauit: quanto eam latentioribus ſtudiis ac peruicatioribus modis ambiri comperit. Verum Regnerus certiſſimo cõſenſus eius nuntio recreatus, villam in qua aſſeruabatur acceſſit: nihilq; amori inuium putans/ in vicino quendam ruſticæ vitæ ſolitarius hoſpitio petiit. Mane com-

Vaticiniũ mulierculæ

Saxonũ ſubactio, xiiii,

Regneri victoria,

Sueti ſubacti ſeptio, Regneri amores,

CAROLUS CALVUS

Sorlus Sueciæ rex.

Biornus Sueciæ præfectus.

mutata cum fœminis veſte amicæ laneum opus explicanti muliebriter cultus aſti-
tit: virgineoq; operi rudes artificii manus callide ne ꝑderetur admouit. Nocte ve-
ro votis virginem amplexatus indulſit. Cumq; matureſcente partu temeratæ pu-
dicitiæ facinus tumidiore puellæ gremio ꝑderetur, incertus pater cui ſe filia pol-
luendam dediſſet/ignoratum ſtupri auctorem ex ipſa maxime cognoſcere perſeue-
rauit. Qua ſe neminem præter pediſſequã lecti participem habuiſſe pertinacius af
firmante, rem regi cognoſcendã mandauit. Ille inſontem famulam inuſitata crimi-
natione notari non ſuſtinens/ꝓprii ſceleris profeſſione alienæ innocentiæ fidem fa-
cere non erubuit. Qua humanitate/et muliebris calumniæ ꝑtes reppulit/et ne ridi-
culus rumor apud improbas aures ſereretur effecit. Præterea gignendũ ex ea filiũ
ſui ſanguinis eſſe/ꝙꝙ eum Vbbonem nuncupari vellet adiecit. Qui quũ aliquate-
nus excreuiſſet, teneræ ætatis ingenio maturæ diſcretionis habitum appræhendit
Matris eñ dilectionem ꝙ excellenti ſe thoro miſcuiſſet/amplexus: veneratione͂ pa-
tris ꝙ ad obſcuriorem iuſto copulam deſcendiſſet/abiecit. Poſt hæc Regnerus expe
ditione͂ in Helleſponticos parans, vocataq; Danorum concione ſaluberrimas ſe po-
pulo leges laturum ꝓmittens: vt vnuſquiſq; paterfamilias ſicut ante quem minimi
inter liberos duxerat militaturum exhiberet: ita tunc valentioris operæ filium aut
ꝓbatioris fidei ſeruũ armaret/edixit. Quo facto omnibus quos ex Thora procrea-
uerat filiis præter Vbbonem aſſumptis, Helleſpõtum eiuſq; regem Dian variis cõ
tuſum bellis laceſſendo perdomuit. Ad vltimum eundem creberrimis diſcrimini-
bus implicatum extinxit. Cuius filii Dian et Daxon olim Rutheni regis filias mari
tali ſorte complexi, impetratis a ſocero copiis, ardentiſſimo ſpiritu paternæ vindi-
ctæ negotium rapuerũt. Quorũ Regnerus immenſum animaduertens exercitum/
diffidentia copiarum habita, equos æneos ductilibus rotulis ſuppoſitos ac verſati-
libus curriculis circũductos in cõfertiſſimos hoſtes maxima vi exagitari præcepit
Quæ res tantũ ad laxandam aduerſariorum aciem valuit: vt vincendi ſpes magis
in machinamento, q̃ milite repoſita videretur. Cuius intolerabilis moles quicquid
impulit obruit. Altero ergo ducum interfecto/altero fuga ſublapſo vniuerſus Hel-
leſponticorum ceſſit exercitus. Scithæ quoq; Daxon arctiſſimo materni ſanguinis
vinculo continge͂tes/eodem obtriti diſcrimine referuntur. Quorum ꝓuincia With
ſerco attributa: Ruthenorũ rex parum viribus fidens/ formidoloſa Regneri arma
fuga præcurrere maturauit. At Regnerus cæteris prompta ſibi deditione ſubſtra-
tis, quũ quinquennem ꝓpemodũ piraticam expleuiſſet, Biarmos nuꝑ deuictos in-
ualida ſubiectionis fide palam imperium detrecta͂tes inuenit. Qui quũ aduẽtũ eius
cõpertũ habere͂t, carminibus aggreſſi cælũ/ſollicitatas nubes ad ſummã vſq; nym
borũ violentiã impulerunt. Quæ res Danos aliquãdiu nauigatione ꝓhibitos alime͂
torũ facultate defecit. Eoſdem, quoq; ſubito remiſſa tempeſtate æſtuoſiſſimi feruo-
ris flagrantia torruit. Nec ea quidem peſtis cõcitati frigoris magnitudine tolerabi
lior extitit. Itaq; anceps geminæ inte͂perantiæ malũ viciſſim affecta corpa immode
rata vtriuſq; ſtatus acceſſione corrupit. Cæterũ laxi ve͂tris ꝓfluuiũ cõplurimos ex
animauit. Ita Danorũ plærıq; dubia cæli q̃litate cõcluſi/paſſim aborta corporũ pe-
ſtile͂tia deceſſerũt. Cũq; ſe Regnerus adulterina magis q̃ vera aeris vi ꝑpeditũ aĩad
uerteret, vtcũq; nauigatiõe ꝑducta in Curoꝝ Se͂borũq; regione͂ acceſſit. Qui maie
ſtate͂ eius ꝑinde atq; honoratiſſimi victoris amplitudine͂ ĩpe͂ſius venerati ſũt. Quo
beneficio rex magis aduerſ⁹ Biarmorũ inſole͂tiã efferat⁹ ſpretæ maieſtatis ſuæ vin

Vbbo naſci tur.

Edictũ nouum.

Helleſpõti ſubactio.

Stratagema nouum

Scithę victi

Biarmorũ rebellio: et magica peritia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

dictam inopinato petiuit aſſultu. Quorum ignoti nominis rex ſubitanea hoſtium
irruptione ꝑcullſus/ſimulq; conſerendæ cũ ipis manus fiducia vacuus, Matullũ Fin
marchiæ ducẽ perfugio petiit. Cuius peritiſſima ſagittariorum opera fractus Re-
Finni. gneri apud Biarmiam hiberna ꝑagentem impune lacerauit exercitũ. Quippe Fin-
ni lubricorũ ſtipitum celeri allapſu curſum intendere ſoliti, arbitraria velocitatis
potentia rapiũtur/ꝓmptiſſimãq; ꝓpinquitatis vel abſentiæ facultatẽ obtinere cre-
dunt. Mox eñ vt hoſtẽ læſerint, eadẽ celeritate qua ſubeũt auolant: nec ꝓcurſu lan
guidius reditum tentant. Itaq; et vehiculorũ et corporũ agilitate inſtandi/fugien-
diq; exptiſſimam obtinẽt poteſtatem. Credendũ eſt tunc Regnerũ fortunæ ſuæ im
becillitatẽ admiranter tuliſſe, quũ ſe olim Romani culminis triumphatorem ab in
ermi inconditoq; agmine ad vltimũ vſq; diſcrimen abripi peruideret. Itaq; ꝗ ſplen
didiſſimum Romanæ militiæ decus/maximiq; ac ſereniſſimi ducis inſignes copias
excellenter obtriuerat, agreſtis et ignobilis vulgi ſordidiſſimo atq; tenuiſſimo ap-
Regnerus Romanorũ victor a Finnis affligit. paratui ceſſit: Iſq; cuius bellicã antea claritatem fortiſſimæ gentis vis hebetare ne
querat, deſpicabilis populi ꝑuulam manũ ſuſtinere nõ valuit. Quo euenit vt ea ma
nu qua clariſſimã orbis pompam ac grauiſſimũ militaris roboris inſtrumentũ for-
tiſſime contudit: qua tot peditũ/tot caſtrorũ/tanti equitatus fragorẽ aptiſſime ſub
ruit, vilem obſcuramq; plæbeculã furtim et quaſi ꝑ latrociniũ inceſſere ſuſtineret:
illuſtremq; gloriã ſuam palam atq; interdiu partam nocturna fallacia maculare nõ
erubeſceret/manifeſtæ fortitudinis loco clãdeſtinas amplexatus inſidias. Quæ res
vt ope deformis/ita exitu vtilis fuit. Nec Finnorũ q̄ Caroli fuga parcius gratulat⁹
eſt/plus ſe virium in nudiſſima plæbe, q̄ in inſtructiſſimo milite repperiſſe cõfeſſus.
Siqdem grauiſſimã Romanorũ armaturã q̄ leuia pannoſæ gentis ſpicula tolerabi-
lius ferre potuit: vbi Biarmorũ rege interfecto, Finnorũ vero fugato, Regnerus ſa
xis rerũ geſtarũ apices præ ſe ferentibus hiſdẽq; ſuꝑne locatis æternũ victoriæ ſuæ
Vbbo regnum affectat. monimentũ affixit. Interea Vbbo ꝑ auum ſuum Heſbernũ ad ſacrilegam regni cu-
piditatem adductus, abiecta paterni reſpectus verecũdia, capiti ſuo regiũ arroga-
uit inſigne. Cuius quũ Regnerus inſolentiã ex Suetiæ ducibus Kelthero/Thorkil-
loq; cognoſceret, Gothiã verſus ꝑpropere nauigationẽ exercuit. Quos Heſbernus
Regneri ꝑtib⁹ ſingulari fide deuinctos exptus, præmio ſollicitatos regis deſertores
efficere laborabat. Illi non flexo e ſententia ꝓpoſito, ex Biorni arbitrio ſuum cõſiſte
re retulerunt: confeſſi Sueonũ neminẽ quod ab eius placito deſtitiſſet auſurũ. Nec
ſegniter ipm Heſbernus benigniſſimis legatorum alloquiis captauit. Qui ſe perfi-
diæ q̄ bonæ fidei ꝓpiorẽ fore denegans/piiſſimi patris amori improbiſſimi fratris
gr̃am anteferri ꝑq̄ nefariũ iudicabat. In ipos vero legatos ꝑinde ac grauiſſimi crimi
nis hortatores laqueo animaduertit. Sueti quoq; de reliqua legatorũ turba pari cla
de noxię exhortationis pœnas ſumpſerunt. Igitur Heſbernus occulto clãdeſtinoq;
paratui parũ proſperũ ratus cõſtare ꝓgreſſum/ adcitis palam copiis manifeſte pro
currit ad bellum. At præfectus Iutiæ Iuarus neutram ſacrilegæ pugnæ partẽ pie-
tati propinquam autumans, impium bellum voluntario pręcucurrit exilio. Regne
Grönſund. rus vero Heſbernum apud ſinum qui latialiter viridis appellatur aggreſſus occi-
dit/exanimiſq; abciſum caput prora excipi mãdans, terribile factioſis ſpectaculum
Vbbo plurimos fũdit. edidit. Vbbo vero profugio vſus: itemq; patrem reuocato apud Sialandiam bello
adortus dum laxata ſuorꝝ acie vndiq; ſolus impetitur, tantũ aduerſi agminis fudit
vt hoſtilium cadauerum excremento perinde ac munitione firmiſſima circũactus,

facile prouocantium inhiberet acceſſum. Ad vltimũ frequentioribus hoſtium glo=
bis obfuſus, compræhenſuſq; publicis vinculis onerandus abſtrahitur. At ille im=
menſa vi extricatis reciſiſq; catenis: inditos ſibi nexus diſiicere ac lacerare ador=
ſus: nullis obitum modis effugere potuit. At vbi Iuarus tumultum patriæ factioſi
ſupplicio diſcuſſum comperit: Daniam petiit. Quem Regnerus ꝙ inter ſæuiſſimas
parricidiorum procellas integerrimũ ſe pietatis cultorem geſſerat: ampliſſima ve=
neratione ſuſcepit. Interea Daxon Withſercum ~~Suetiæ~~ principantem: diu nequicꝗ̃
ſuperare conatus: tandem factæ pacis commento circũuentum aggreditur: conui=
uialiter ab eo exceptus armatum ſubornauit exercitum: qui ſimulata mercatione
in vrbem rhedis aduectus: hoſpitis domũ nocturno laceraret aſſultu. Cuius latro=
cinii manum tanta Withſercus ſtrage perculit: vt hoſtilium corporum cumulo cir=
cũfuſus: niſi ſcalis ſuperne admotis compræhendi nequiret: duodecim quoq; comi
tes eius pariter ab hoſte capti: facta ſibi repetendæ patriæ poteſtate deuotis pro re=
ge capitibus alienum participare periculum ꝗ̃ ſuum abiicere maluerũt. At Daxon
egregię Withſerci formæ miſeratione permotus orientem ſpecioſiſſimæ indolis flo
rem conuellere paſſus non eſt. Cui non tantum ſalutem: ſed & filiam dimidio regni
ſui dotatam in matrimonium obtulit. Ac decori incolumitatem ꝗ̃ fortitudini pœ=
nam afferre maluit. Ille vero precariæ vitæ vſum animi magnitudine floccipendẽs:
impunitatem perinde atq; paruulum aliquod beneficium reſpuit: mortis ſententiã
ſua ſponte complexus/ præfatus Regnerum in vindictam filii remiſſius exacturum
ſi eum in eligendo mortis genere proprio vſum arbitrio comperiſſet. Cuius teme=
ritatem ammiratus hoſtis ea fati ſpecie qua ipſe in ſe animaduertiſſet: conſumen=
dum eſſe promittit. Quam libertatem iuuenis ingentis beneficii loco ſuſcipiens:
vinctum ſe cum ſociis cremari petiuit. Nec ſegniter Daxon auidis fati precibus ob=
ſecutus: pro beneficio optatæ mortis ſupplicium erogauit. Quo audito Regnerus
obſtinato ad moriendum luctu: non modo mœrorem induit, verum et per ſummã
animi ægritudinem: lectulo corpus affixit, doloremq; cõceptum gemitu patefecit.
Quem coniunx virilem ſupergreſſa fidutiam imbecillitatis increpitum virili ad=
hortatione firmauit: reuocatumq; a mœrore animũ: arma impenſius celebrare per
docuit: affirmans fortiſſimũ patrem cruentos filii cineres: iuſtius armis ꝗ̃ lachry=
mis expiaturum. Monuit quoq; ne muliebriter lugens: tantum ſibi ignominiæ fle=
tu pareret: quantum antea claritatis virtute contraxerat. Ad hanc vocem veritus
Regnerus ne priſtinos fortitudinis titulos effœminato mœrore cõtereret: diſcuſ=
ſo mœſtitiæ habitu, depoſitiſq; doloris inſignibus: promptiſſima vindictę ſpe iacẽ=
tem reuocauit audaciam. Adeo interdum ab inualidis fortia roborantur ingenia.
Iuaro ergo Regni tutelam deferens, Vbbonemq; priſtinæ gratiæ redditum pater=
na charitate complectens: traiecta in Ruſciam claſſe: compræhenſum Daxon cate=
narumq; pœna coercitum: apud Vtgarthiam cuſtodiæ relegauit. Siquidem tunc
Regnerum aduerſus chariſſimi filii interfectorem clementiſſima animi moderatio
ne vſum eſſe cõſtabat: cum ad cõcupitæ vltionis ſatietatem exilium ſontis, ꝗ̃ necem
ſufficere maluit. Qua quidem humanitate magnus Ruthenis iniectus eſt rubor: vl
terius aduerſus eum ſæuiendi regem quem ne iniuriarum quidem acerbitate ad in
fligendam captiuis mortem impellere potuerunt. Eundem quoq; Regnerus breui
in gratiam reductum patriæ reddidit: pollicẽtem ſe ei annuo nudatum pedes: cum
duodecim patribus diſcalciatis ſuppliciter tributa pẽſurum. Enimuero in captiuũ

Vbbonis mors.

Scithię legendum ē ut supra folio 92 videre erit.

Withſerci virtus.

De magnanimitate Withſerci.

Supplicium dirum.

Regneri dolor.

Daxon capitur.

ac ſupplicem leniter animaduertere, q̃ cruentam ſecurim diſtringere; ſuperbãqꝫ cer
uicem ſedulo mulctare ſeruitio; q̃ ſemel elidere ſatius duxit. Inde profectus filiũ ſuũ
Erik verhat.
Ericum ventoſi pillei cognomen habẽtem Suetiæ præfert. Vbi Fridleuo atqꝫ Siuar
do apud ſe ſtipendia merentibus: Normannos Scotoſqꝫ duobus aliis falſo regis no
Noruagiæ ſubactio.
men arrogaſſe comperiẽs: in primis Noruagicæ rei vſurpatorẽ ſuſtulit: eãqꝫ Bior
no fruendam tradidit. Deinde eo atqꝫ Erico accitis Orcades populatus: ad vltimũ
Scotorum finibus appulit: eorũqꝫ regem Murial triduano exhauſtum prælio inter
Subactio Scotorũ viii.
fecit: verum filii eius Dunuat, atqꝫ Rathbarthus pugna ſpectabiliter edita ab hoſte
necati: ſanguine ſuo cruẽtam patri victoriam pepererũt. Cũqꝫ in Daniam reuerſus
coniugẽ Suanlogam interim morbo cognouiſſet abſumptã: protinus ſollicitudini
remediũ ſolitudine quæſiuit: ægręqꝫ mentis luctum intra penatium ſuorum clau
ſtra cohibere paſſus non eſt. Verum hanc mœroris acerbitatẽ Iuari regno pulſi re
Galli Iuarũ pellunt.
pentinus detraxit aduentus. Quippe Galli fugato eo in Hellam quendam Hamo
nis filium falſam regis contulerant poteſtatem. Quo duce Regnerus perinde atqꝫ
locorum perito vſus, edita claſſe portum, qui Noruicus appellatur, acceſſit: vbi ex
poſitis copiis Hellam Gallicana virtute ſubnixum: poſt extractam in triduũ pugnã
fugæ amantem effecit: eaqꝫ res creberrimo Anglorum, rariſſimo Danorum ſangui
Regneri ſucceſſus.
ne conſtitit. Cumqꝫ ibidem Regnerus annũ victor expleſſet conſequenter excitis in
opem filiis Hiberniam petit: occiſoqꝫ eius rege Melbrico Diflinam Barbaris opibus
refertiſſimã obſedit, oppugnauit, accepit. ibiqꝫ ãnuo ſtatiuis habitis: mediterraneũ
fretum pernauigans ad Helleſponticum penetrauit interiecta regionum ſpacia cla
riſſimis emenſus victoriis: continuæ felicitatis progreſſum nuſq̃ interpellante for
Haraldus occupat regiũ nomen. *cognomento Klack.*
tuna. Inter hæc Haraldus quorundam aſtipulatione Danorum Regneri militiam
languidiore ſtudio comitantiũ: recidiuos patriæ tumultus incutiẽs: regii nominis
vſurpator emerſit. Qui Regneri ab Helleſponto redeũtis armis exceptus cũ rebus
inſeliciter geſtis exhauſta domeſticæ opis præſidia animaduerteret: Lodouicũ Ma
Lodouici imperatoris pietas. *Lodovicus Secundus.*
guntiæ conſtitutũ auxilia petiturus acceſſit. At Lodouicus ſummo amplificãdæ re
ligionis ardore confertus: conditionẽ Barbaro intulit opẽ ſpondendo ſi Chriſti cul
tum exſequi conſenſiſſet. Nullam enim poſſe aiebat animorũ interuenire cõcordiã
diſſona ſacra cõplexis. Quamobrẽ petitorẽ opis primũ religionis cõtubernio opus
habere: neqꝫ magnorũ operum conſortes exiſtere poſſe: quos ſupernæ venerationis
formula diſparaſſet. Qua ſententia & ſalutem hoſpiti, & ſibi pietatis præconiũ pepe
rit. Haraldum enim ſolẽni lauacro vſum conſequẽter Saxonicis roborauit auxiliis.
Harald⁹ fit Chriſtian⁹.
Quibus is frętus, in territorio Sleſuicenſi dicandam deo ædem ſollicita moliebatur
impenſa. Hic itaqꝫ ſanctiſſimi tenoris ſpecimẽ a Romanis ritibus mutuatus: profa
nato perfidorũ errore delubra diruit: victimarios proſcripſit: flaminiũ abrogauit.
Atqꝫ incõditæ patriæ Chriſtianiſmi ſacra primus intulit: reiectoqꝫ dæmonũ cultu
diuinũ æmulatus eſt. Supremo quicquid ad cuſtodiã religionis attinuit: ſcrupulo
ſiſſima cura ſeruauit. Sed non tam efficaciter, q̃ pie rẽ auſpicatus eſt. Superueniens
enim Regnerus: iductaqꝫ per eũ ſacra temerans: vera religione proſcripta, priſtino
Harald⁹ fit apoſtata.
adulterinam loco reſtituit: ac ſuo cerimonias honore donauit. Haraldus vero pro
fugus fortunã ad ſacrilegiũ tranſtulit. Nam vt p̃cipuũ inchoatæ religionis ſpecimẽ
Hellæ ſæuitia.
ita primũ neglectæ ſpectaculum fuit: atqꝫ ex ſplendido ſanctitatis auctore, infamis
eiuſdem deſertor euaſit. Interea Hella ad Hibernos collatus omnes qui ſe Regnero
propiore fide deuinxerant ferro ſuppliciiſqꝫ mulctauit. Quem Regnerus claſſe ad

ortus: iuſta omnipotentis animaduerſione manifeſtas detractę religionis pœnas pependit. Compræhenſus enim atq; in carcerem coniectus: noxios artus colubris cōſumendos aduertit. Atq; ex viſcerum ſuorū fibris triſtem viperis alimoniam præbuit. Cuius adeſo iocinore cum cor ipſum funeſti carnificis loco coluber obſideret omnē operum ſuorum curſum animoſa voce recenſuit: ſuperiori rerum contextui hanc adiiciēs clauſulam: Si ſuculæ verris ſupplicium ſciſſent: haud dubio irruptis haris afflictū abſoluere properent. Quo dicto Hella adhuc nōnullos filiorū eius viuere interpretatus: quieſcere carnifices, amoueriq; viperas iubet. Cūq; ſatellites per agendæ iuſſionis gratia accurriſſent: Regnerus imperiū regis funere ſuo præceſſerat.

Mors Regneri.

Quem quid aliud q̃ duas inter ſe fortunas partitas eſſe dicemus. Alteram quæ ei incolumē claſſem, propenſum imperiū, præcipuas piraticæ vires adiiceret: alterā quæ claritatis ruinam, cōmilitonū necem, acerbiſſimū vitæ exitum irrogaret: cum ipſum carnifex venenatis belluis circūfuſum eo corde qđ aduerſus omne diſcrimen immobile geſſerat: aſpides exſatiantem videret. Itaq; ex ſpecioſiſſimo victore ad miſerabilem captiui ſortem deductus: ne quis nimiū fortunæ credat edocuit.

De duplici fortuna.

Fortunæ ludus.

Quē caſum Iuarus dum forte ludos inſpectaret: accepit. Sed nihilominus vultum in eodem habitu continens: ſolitoq; nulla ex parte infractior: non ſolū nūtiatam parentis cladem doloris diſſimulatione ſuppreſſit: ſed ne ſtrepitum quidem exoriri paſſus attonitum rumore populum Theatro diſcedere vetuit. Itaq; neq; oris hilaritatē depoſuit: ne ceſſato ludo ſcænam interrumperet: neq; oculos a publico plauſu ad priuatam mœſtitiam flexit: ne ex ſummo tripudio repēte in vltimū prolapſus mœrorem potius calamitoſi filii, q̃ iocabundi ducis partes egiſſe videretur.

Iuarus rex lxiii.

Siuardus vero eodem nuntio accepto: propior paternę charitati, q̃ priuatæ paſſioni: haſtile qđ forte in manu habebat altius pedi ſtupefactus immerſit: triſtitiæ ſalebra corpoream negligente moleſtiam: vt enim animi vulnus patientius ferre potuiſſet: corporis partem grauius afficere ſtuduit. Quo facto ſimul fortitudinem mœroremq; detexit: fortunam ſuam inter calamitoſum filium, conſtantemq; partitus.

Siuardus.

At Biornus inter teſſerarum iactus delato ad ſe paternæ mortis nuntio tanta vi correptum manu calculum preſſit: vt tabulæ quoq; cruorem digitis extortum infunderet, vbi nimirum fortunæ iactum ipſa quam verſabat alea leuiorem eſſe didicit.

Biornus.

Qđ audiens Hella hunc trium parentis obitum fortiori animi robore ſuſtinuiſſe iudicauit: qui nihil pietatis eius funeri p̃ſtitiſſet: ideoq; ſibi Iuari ſuſpectiſſimam haberi virtutem. Iuarus vero petitis Angliæ partibus cum claſſem ſuam conſerendi cum hoſte belli impotentem animaduerteret: aſtum audaciæ præferens Hellam acumine tentat. ſpatium arui quantum equino tergore complecti potuiſſet in ſequeſtræ pacis pignus expoſtulans. Et quidem quod petiit impetrauit.

Iuari aſtus in petendo aruo.

Rex enim paruo preces ſtare autumans: a tanta hoſte exiguum magnæ rei loco expeti gratulatus eſt: ratus per q̃ breue tergus paululum ruris occupaturum. At Iuarus corio in exiles admodum corrigias ſciſſum extracto: habilem exædificandæ vrbi agrū implicuit. Igitur Hella prodigalitatis pœnitentia ſuccedente magnitudinem corii ſera æſtimatione collegit, diuiſam cuticulam rectius q̃ incolumem menſus. Quam enim exiguum ſoli cincturam credidit: ampliſſima iugera latius occupantem aſpexit. Iuarus vero conditæ vrbi abundæ ſuffecturos obſidioni commeatus inuexit. Ab inedia perinde atq; hoſte defenſam haberi cupiens. Interea Siuardus ac Biornus cum quadringētarum nauiū claſſe ſuperuenientes: bellum regi manifeſta prouocatione ſignificant. Idq;

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſtatuto tempore exſecuti: compræhenſi ipſius dorſum plaga aquilam figurante affi-
ci iubent: ſæuiſſimū hoſtem atrociſſimi alitis ſigno profligare gaudentes. Nec vul-
Helli ſupplicium. nus impreſſiſſe contenti, laceratam ſaliuere carnem. Taliter perempto Hella: Bior-
nus ac Siuardus regna ſua reduces expetiuere. Iuarus Angliam biennio tenuit. In-
Subiectio Anglorū octaua. terea Dani perſeuerantiſſima bellum factione complexi: Siuardo cuidam atq; Erico
regia gente creatis publicam detulere tyrannidem. Quos Regneri filii communi-
ter mille ſeptingentarum nauiū claſſe apud Sleſuicum adorti: ſemeſtri deleuere pu-
Siuardi tumulus. gna. Colles indicio manent, nec minus is apud quem belligeratum eſt, ſinus Siuardi
N.P.H. funere inclaruit. Iamq; præter Regneri filios regius propemodum interierat ſan-
guis. Exinde Biorno atq; Erico domum reuerſis Iuarus atq; Siuardus, quo tenacio-
res rebellibus frenos imponerent: in Dania reſederūt, Agnerum Angliæ præferen-
tes: qui repulſa prouocatus Anglorum opitulante Siuardo contemptricem ſui pro-
uinciam incolis vacuefaciendo tenacia ſitu iugera cultore carere: q̃ inſolentem
alere maluit, pinguiſſimaq; inſulæ rura: teterrima vaſtitate perfundens: deſertæ
q̃ ſuperbæ regioni imperitare ſatius autumauit. Poſt hæc Ericum apud Suetiam
Erici cædis vltio. Oſteni cuiuſdam malignitate ſublatum vlciſci cupiens: dum alienæ vindictæ ar-
ctius incumbit: ſuum hoſti ſanguinem erogauit. Dumq; cæſi fratris pœnas auidius
Agneri cædes. expetit proprium: fraternę charitati funus impendit. 891

Siuardꝰ rex lxiiii. ITaq; Siuardus ſummis totius Danicæ concionis ſuffragiis pater-
num appræhendit imperium. Hic autem poſt editas late ſtrages
domeſtica claritate contētus: toga q̃ armis illuſtris haberi maluit:
omiſſoq; caſtrorum cultu: ex acerrimo tyranno exactiſſimum pa-
cis cuſtodem agere cœpit: tantum decoris in ocio atq; vacatione
conſtituens: quantum ante in victoriarum frequentia repoſitum
autumabat. Adeo autem ſtudiorum eius mutationem fortuna fa-
Irick Barn. uorabiliter proſecuta eſt: vt ſicut ipſe neminem: ita nec ipſum quiſq̃ hoſtiliter lace-
Ericus tyrannus. frater Haraldi Klack. raret. Idem fato functus Ericum admodum infantulū naturæ magis q̃ regni aut pa-
cis hæredem habuit: Quippe Ericus Haraldi frater tenerrimā eius ætatulam ſper-
nens: irrupta cum ſeditioſis patria: regium occupauit inſigne: nec erubuit laceſſi-
ta legitimi ducis infantia: adulterinam arripere poteſtatem: hoc ſe regno indigni-
orem comprobans q; imbellem eo ſpoliare ſuſtinuit. Igitur illū ſceptro ſeipſum vir-
tutibus exuit: & dum armis incunabula appetit: omni pectus virilitate nudauit.
Neq; enim vbi cupiditas ambitioq; flagrauit: conſanguinea charitas ſedem habuit:
ſed hanc inhumanitatē ſupernæ vltionis ira penſauit. Inter ipſum nāq; ac Guthor-
mum Haraldi filium ſubito tanta clade cōfectum eſt bellum: vt eorum vtroq; cum
innumeris aliis interempto: regia Danorum ſtirps atrociſſimis exhauſta cædibus:
ad vnicum ſuperioris Siuardi filium redigeretur.

Ericus rex lxv. ſpius. HIc conſanguineorum iactura regnādi fortunam adeptus: vtpote
propinquorum nece q̃ incolumitate felicior: relictis aliorum exē-
plis per auiti negocii veſtigia decurrit. Repente nanq; ſtudioſiſ-
ſimus piratici muneris executor apparuit. Et vtinam in abolēdo
Chriſtianiſmi cultum temerarium Regneriani ſpiritus non egiſ-
ſet hæredem. Siquidē religioſiſſimū quēq; aut ſuppliciis inſequi:

aut rebus exuere, exilioq; mulctare perſeuerauit. Sed fruſtra principium cauſer: cuius exitũ probem. Laudabilior enim eſt vita: cuius initiũ turpe, ſpecioſus finis abripit, q̃ cuius probabile exordiũ in culpas flagitiaq; decurrit. Siquidẽ Ericus ad ſalutares Anſgarii monitus ſacrilegę mentis errore depoſito quicquid per eiuſdẽ inſolentiã cõmiſerat expiauit: tantũq; in excolenda religione ſe geſſit: quantũ egerat in aſpernanda. Itaq; non ſolũ ſanioris diſciplinæ hauſtum docili animo traxit: verũ etiam primęuas maculas finali puritate perterſit. Hic filium Kanutũ ex Guthormi filia eademq; Haraldi nepte progenitum ſuperſtitem moriens dereliquit.

Erici conuerſio. Aduentus ſancti Anſgarii. 864.

HVius infantia manente regni pupilliq; tutor expoſcitur. verum quoniam huiuſce muneris aduocationem præſtare plæriſq; vel inuidioſum, vel arduum videbatur: ſortitione virum legi placuit. Prudentiſſimi nãq; Danorum in tam excellenti negotio arbitrario delectu vti pertimeſcentes: plus alienæ fortunæ q̃ ſuis ſententiis permiſerunt. Electionis euentum fortuito magis q̃ ſolido conſilio delegantes. Quo euenit vt Ennignupus quidam ampliſſimæ atq; integerrimæ virtutis tam oneroſæ functioni humeros ſuos ſubmittere cogeretur: decretãq; ſorte amminiſtrationem ingreſſus, nõ minus vniuerſorum res q̃ ſingularia regis incunabula tueretur. Vnde & ei quidam parum annalium periti medium in faſtis locũ tribuunt. Cũq; Kanutus decurſis adoleſcẽtiæ ſpatiis ab annis virilitatem traxiſſet: amotis qui ſibi beneficium educationis impenderant: ex pene deſperato adoleſcẽte auctor inſperatæ probitatis euaſit. Hoc vno deflendus ꝙ abſq; Chriſtianæ religionis inſignibus e vita ad mortem tranſitum habuit.

Kanut⁹ rex lxvi.

SEd mox ad filium eius Frothonem rerum ſumma conceſſit: cuius fortuna armis belloq; alita/eo felicitatis exceſſit: vt ꝓuincias quæ a Danis quondam defecerãt priſtino adactas iugo/vetuſtis alligaret obſequiis. Qui etiam ſeipſum apud Angliam iampridẽ Chriſtianiſmi peritam ſolennibus aquis humectandum exhibuit. Cæterum priuatam ſalutẽ ſuam in publicam exhuberare cupiens: ab Agapito qui tunc ciuitatis Romanę ſacris præerat Daniam diuinitus erudiri petiuit. Q đ anteq̃ votis exſequeretur abſumptus eſt. Nam fatis ſuis Romanæ legationis pręcucurrit aduentum animo certe q̃ effectu ſuperior: tantũq; supernæ compenſationis ob pietatis propoſitum aſſecutus: quantum cæteris præſtatur ex opere.

Frotho. vi. rex. lxvii. Chriſtian⁹.

HVius filius Gormo cui ꝙ ex Anglia oriundus extitit: Anglici cognomen inceſſit: patre extincto promptiore fortuna q̃ diuturniore apud inſulam regiam adeptus eſt arcem. Dum enim Daniam diſponendæ eius gratia petiſſet ex Anglia: longam paruuli receſſus iacturam expertus eſt. Quippe Angli libertatis ſuæ fortunam in eius abſentia reponentes: publicam a Danis defectionem moliẽdo: præcipitem rebellandi fiduciam induerunt. Sed quo eum Anglia inuidentius ſpreuit: hoc Dania fidentius coluit. Itaq; dum ad duarum prouinciarum vtrãq; auidas imperii manus porrexit: altera potitus: alterius irreuocabiliter dominationem amiſit, nihil vnq̃ fortiter pro ipſius recuperatione conatus. Adeo difficile prægrandia continentur imperia.

Gormo. iii. rex. lxvii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Haraldus iiii. rex. lxix.

POſt quem filius eius Haraldus Daniæ regnator inceſſit, ob hoc quidem obſcurioris apud poſteros memoriæ, egregiorūq; operum monimentis vacuus: q; regiarum opum ſeruator magis q̃ propagator extiterit.

Gormo. iii. rex. lxx. impius.

POſt hūc Gormo arcem obtinuit: ſemper infenſi erga religionem animi: chriſticolarum perinde, ac teterrimorum hominū reſpectum extinguere cupiens. Omnes huiuſce normæ participes vario iniuriarum genere fatigatos: quibus potuit calumniis inſequi non quieuit. Quinetiam vt priſcum delubris cultum reſtitueret templum in fundo Sleſuicenſi a religioſis conditum tanq̃ ſacrilegum aliquod impietatis domicilium: ab imis fundamentorum partibus demolitus eſt: quos ſuppliciis non attigerat ſacræ cellæ ſtrage puniens. Hic tametſi proceritatis habitu eximius putaretur: parum reſpondentem corpori animū geſſit. Ita enim mores ſuos intra regnandi ſatietatem continuit vt ſeruata potius q̃ aucta maieſtate gauderet: ſatiuſq; tueri proprium: q̃ alienum inceſſere duceret: magis de acquiſitorum cuſtodia, q̃ acquirendorum incremento ſollicitus. Hic a maioribus coniugalia ſacra celebrare permonitus: Anglorum regis Hedelradi filiam

Thira virago fidelis. Tyre Danebod.

Thiram nuptiali ſtudio inſecutus eſt. Illa vt erat grauitate atq; induſtria ante alias præſtans: conditionem pro eo attulit: non ante ſe ei nupturam præfata, q̃ Daniam ſub dotis nomine recepiſſet: eoq; pacto intercedente Gormoni deſponſa nocte qua prima genialem thorum conſcendit: ſponſum perſeuerantiſſimis precibus aggreſſa in triduum ſe virilis concubitus expertem dimitti petiuit, non ante rebus venereiis indulgere conſtituens: q̃ matrimonium creandis liberis efficax futurum aliquo per quietem præſagio didiciſſet: itaq; ſimulatione continentiæ matrimonii experientiam interpellabat cognoſcendę poſteritatis propoſitum pudicitiæ ſpecie tolerando, commerciumq; libidinis diſtulit verecundiæ figmento fortunam propagandæ ſucceſſionis explorans. Alii eam vt temperantia ſua thori ſocium Chriſtianiſmi ſacris adciſceret: maritalis lecti blanditias detrectaſſe coniectant. verum q̃q̃ iuuenis amori eius flagrantiſſimo animo inhæreret: alienæ tamen continentiæ q̃ propriæ voluptati obſequi prætulit: ſpecioſiuſq; nocturnis motibus imperare: q̃ lachrymoſa amicæ vota repellere arbitratus eſt: profectas ab induſtria preces pudicitiæ propinquas autumans: euenitq; vt qui mariti partes agere debuerat: pudicitiæ cuſtodem præſtaret: ne in capite nuptiarum ſtuproſæ mentis nota afficeretur quaſi plus libidinis viribus, q̃ propriæ indulſiſſet verecundiæ. Cæterum ne inconceſſum virginis amorem libidinoſo complexu præripere videretur: vicina latera, non ſolum alterius complexibus exuit: ſed etiam deſtricto mucrone ſecreuit. Atq; ex cubiculari lecto ſuum, ac ſponſæ diuiduum cōtubernium reddidit: ſed voluptatem quam gratuita humanitate diſtulit mox læta ſomnii ſpecie delibauit. Quippe profuſo in ſomnū animo exiſtimauit duos alites coniugis ſuæ genitali parte prolapſos: ſed alterum altero grandiorem corpora ſuperne librantes prępeti cœ-

Prodigiū.

lum volatu petere: exiguoq; tempore interiecto reuerſos, ſuis altrinſecus manibus inſediſſe. Secundo quoq; ac tertio paruula quiete recreatos propaſſis alis aeri ſe credidiſſe. Tandemq; minorem ex his ad ſe pennis cruore oblitis comite vacuum remeaſſe. Ea opinione attonitus vt erat ſomno preſſus indicem ſtuporis queſtum edidit, Ac totos penates tumultuoſo clamore compleuit. Quam ſpeculationem eo

percontãtibus famulis explicante. Thira felicem ſe prole futuram autumans omiſ=
ſo differendarum nuptiarum propoſito: caſtimoniam quam cupide precata fue=
rat: auidius remiſit. Cœlibatumq; ad Venerem transferens: ſponſo gratam ſuimet
potiendæ copiam tribuit / continentis animi virtutem admiſſi concubitus ſatieta=
te penſando: præfata minime ſe ei nupturam fuiſſe, niſi ex his adumbratæ quietis
imaginibus certiorem fœcunditatis ſuæ fortunam hauſiſſet. Itaq; vt vafro ita inu=
ſitato conſilio pudicitiæ ſimulatio in futuræ prolis agnitionem tranſiuit: nec ſors
opinionem eius fruſtrata eſt: breui enim Haraldi atq; Kanuti felix ꝑle mater appa= Haraldi &
ruit: qui cum virilem attigiſſent ætatem: exerta claſſe effrenatam Sclauorum in= Kanuti na=
ſolentiam domuerunt: nec Angliam quidem immunem ab hoc vexationis genere tiuitas &
reliquerũt: quorum Edebrandus ingeniis delectatus / illatam a nepotibus vim vo= geſta.
luptatis loco habuit, ampliſſimi beneficii nomine teterrimam amplexatus iniu= Sclauorum
riam. Multo enim amplius virtutis in eorum fortitudine q̃ pietate repoſuit. Ideo= ſubactio
q; ab infeſtis laceſſi: q̃ ab ignauis coli ſpecioſius duxit. Tanq̃ ex ipſo fortiſſimo indo xv.
lis habitu futurum virilitatis eoꝝ ſpecimen peruideret. Non enim ambigere potu= Angliæ ſub
it quin extera quandoq; impetituri eſſent: qui materna tam audacter exigerent. actio. ix.
Adeo autem iniurias officiis antepoſuit, vt pręterita filia Angliam iiſdem teſtamẽ
to legaret auitum nomen paterno præferre non dubitans. Nec imprudenter: quo=
niam aliquanto ſpecioſius mares q̃ fœminas regni vſum decere nouerat: imbellis
filiæ ac fortiſſimorum nepotum conditionem ſeparandam exiſtimans. Quo euenit
vt Thira filios ſuos paternorum bonorum hæredes non inuidenter exhæres ipſa
conſpiceret. prælationem enim eorum honorabilem ſibi magis q̃ contumelioſam
fore arbitrata eſt. Iidem crebris piraticæ quæſtibus locupletati: ſumma cum fidu=
tia ſpes ſuas ad iniiciendum manus Hiberniæ promouerunt. Cuius rex, Duflina
quæ prouinciæ caput habebatur obſeſſa: cum paucis admodum ſagittariæ artis pe=
ritis coniunctum vrbi nemus ingreſſus: Kanutũ magna cum militum frequentia
nocturnis ludorum ſpectaculis interpoſitum inſidioſo fraudis circuitu vulnifica Kanuti
procul ſagitta petiuit: quæ in aduerſum regis corpus incidens mortificum ei vul= cædes.
nus intorſit. Veritus autem Kanutus ne periculum ſuum hoſtes effuſo gaudio in=
ſequerentur: atq; ob hoc cladis ſuæ fortunam diſſimulanter haberi cupiens voce ſu
premos anhelitus reddente: ludos abſq; tumultuatione peragi iubet. Qua arte pri=
us Danos Hiberniæ potitores: q̃ ſuum Hibernis exitum notum reddidit. Quis au= Hiberniæ
tem extinctum non plangeret: cuius diſciplina militum ſuorum victoriæ conſilio ſubactio.
q̃ ſpiritu diuturniore ſuffecit? Salus nanq; Danorum in vltimas anguſtias dedu=
cta: ac pene deſperationis periculis implicata: quia morientis ducis iuſſui paruit:
breui quos timuit triumphauit. Quo tempore Gormo ad vltimum ætatis ſuæ fi=
nem prouectus ingentem annorum ſeriem luminibus captus exegerat: ſenectam
ad vltimos humanæ conditionis terminos prorogando: magis de filiorum vita, &
incrementis: q̃ reliquo ſpiritu ſuo ſollicitus. Tanta autem maioris filii charitate te=
nebatur: vt a ſe occidendum iuraret qui prior ipſius exitum nuntiaſſet. Cumq; for=
te Thira haud dubium de eiuſdem exitio nuntium accepiſſet nemine id Gormoni
palam inſinuare audente: præſidium calliditatis amplexa: caſum quem ore prode=
re timuit: opere explicauit. Maritum nanq; regio cultu exutum: tetriore circunde=
dit, aliaq; doloris inſignia per quæ cauſam luctus aperiret, admouit: ꝙ antiqui
talibus inter exequiarum actiones vti conſueuerant. Acerbitatem mœroris habi=

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tus aſperitate teſtantes. Tunc Gormo. En mihi inquit Kanuti fatum publicas? Et
Thira id ipſum (ait) tuo potius q̃ noſtro declaratur augurio. Quo dicto marito
mortem / ſibi viduitatis cauſam præbuit: nec ante filium q̃ coniugē planxit. Itaq; dū
viro nati fortunam exprimit: alterum alterius funeri ſociauit: amborūq; exequias
paribus proſecuta lachrymis: huic coniugales / maternos illi planctus impendit: q̃q̃
tunc temporis magis ſolatiis erigenda: q̃ cladibus obtergenda fuiſſet.

Explicit Liber Nonus.

Eiuſdem Saxonis Grammatici Sialandici viri diſertiſſimi Liber Decimus Incipit.

Haraldus rex.lxxi.

Efuncto Gormone Haraldus hæreditariæ
dominationis fortunam conſpicuæ fortitu
dinis operibus proſequi cupiens: traiecta in
orientem piratica: circumpoſitum laceſſi⸗
uit oceanum. Sed abſumpto interim Hedel⸗
rado: q̃q̃ ſedulos quæſtuoſi negotii fructus
decerperet: aliquanto plus tamen in auito
fato amaritudinis: q̃ ex tyrannide volupta⸗
tis accepit. Dum enim eum fortuna cumu⸗
latius barbaris ditauit opib⁹: Anglicis exu⸗
it: externaq; donatum præda, domeſtica at⸗
q; hæreditaria ſpoliauit. Siquidem Hedel⸗
radi filius Adelſtenus patris teſtamēto per⸗
territus indignationem ſuam literis quibus Haraldus hæres ſcribebatur oppoſuit
reciſſoq; parentis arbitrio / proprium æmulatus eſt. Igitur Noruagiæ rex obtuſi
cordis homini ampliſſimæ rei ſummam ceſſiſſe ingemens potiendæ eius ſpe arma⸗
ta inſulam claſſe petiit. Cuius cum ſe Adelſtenus viribus minorem animaduerte⸗
ret: conficiendæ pugnæ fidutia vacuus: bellum ad obſequium tranſtulit: beniuo⸗
lentiam hoſtis quem armis propulſare nequiuerat: officiis capeſſere cupiens. Non
ſolum enim regem amiciſſimo vultu, benigniſſimoq; excepit alloquio: ſed etiam
quo ſalubrius patriam armis hoſtilibus liberaret: filio eius Haquino admodum te⸗
nero educationis impenſam pollicitus: regnum ſe pariter teſtamento legaturum
promittit. Quam rem maxime vt Noruagicis armis aduerſum Haraldum vtere⸗
tur oblatu dignam putauit. Eius nanq; ferociam pertimeſcens orbitatem ſuam gra
tuito hærede ſolari: q̃ violentum expectare ſatius exiſtimauit. Rapuit hoſtis cōdi⸗
tionē præceps: propoſitāq; pactionē amplexus / tantum de offerētis humanitate p̄⸗
ſumpſit: vt filium proprio ſpiritu chariorē inexploratæ eius fidei credere non dubi
taret. Poſt hæc Haraldus reductis ab oriente copiis q̃q̃ ad impetēdū auūculi factū
præcipuis iuris viribus inuitari poterat: nihilominus impunitam eius ambitionē
diſſimulatę indignationis patientia p̄terire ſuſtinuit: iuſtiſq; operibus pie carere: q̃
crudeliter potiri maluit. Poſt paululum vero tēporis Haquinus audito paterni fa⸗
ti nuntio / cum proficiſcendi gratia velis nauigationem inſtrueret: Magno ſuper⸗
uenientis Adelſteni impetu reuocatus pauliſper omiſſo ventorum vſu propius lit⸗
tori nauigium egit. A quo poſt cætera morum documenta, quibus quotidie infor⸗
mabatur: noui quid accepturum ſe ratus: ne inter epulas obſcuro ſe vultu gereret:

ſed magis in circūſpiciendis amicis hilari oculorū habitu vteretur audiuit. Quem
enim Adelſtenus compluribus aliis honeſtatis pręceptis imbuerat: etiam aptos con
uictui mores ignorare paſſus non eſt. At cui parentis mors Noruagiam ceſſit pau-
lo poſt pręceptoris occaſus angliam patefecit. Veritus ergo Haraldus ne iniuriarū
tolerātia quę hactenus conſanguineę charitatis reſpectui dabatur / deinceps in igna
uię verteretur opprobriū / & quod moderationis eſſet: vitio applicaretur: Norua-
gicę rei turbatione primā Haquino iacturā inferendam cōſtituit: domeſticis eius
viribus debellatis / externas facilius obterendas exiſtimans. Cum itaq; res barbaras
regia executiōe tractaſſet: in Daniam reuerſus occurſu Haraldi Gunnildę filii ad-
uerſus eundem Haquinū auxilia petentis excipitur: pollicentiſq; ſe tributa daturū:
ſi danicę opis beneficio efficacia partium ſuarum adiumenta ſumpſiſſet. Enimuero
inter acerbiſſimos rerum caſus clementiſſimā regis humanitatē expertus eſt. He-
uindo enim atq; Karlholſtho pugnæ adiutorib9 receptis. lx. nauium claſſe donatus
petiti pręſidii compos abſceſſit: euenitq; vt plus ſpei in auxilio danorū q̄ metus in
ſua aduerſitate reponeret. Igitur nauigationē remenſus / aduerſus hoſtem naualis
pugnę copia non ſuppetente: terreſtrem exercuit. in qua Heuindus Haquinum vt
in primos pręliantiū globos progrederetur hortatus: ipſum clarius ſui indiciū ex-
hibentem: inuſitatę magnitudinis ſecuri petiit: attigiſſetq; ni ſatellitum quidā ad
actum regi ferrum proprii corporis periculo fefelliſſet. In quem Heuindus tanta vi
deſtrictæ bipennis aciem egit / vt ferrū medio corpori elapſum nullum inter artus
obſtaculū reperiret. Quod cum terrę altius illapſum: genibus nixus abſtrahere co-
naretur: ab Haquino interfecti militis corpus cōſcendente perfoditur. Incertū er-
go vter alteri plus pietatis impenderit: ille enim ſalutis ſuæ impendio regis fatum
repulit: iſte ſeruatoris ſui cladem ſpecioſiſſima vltione pēſauit: cuius beneficio fatū
effugerat, exitium vltus. Et quid huius militis opera clarius: qui alienę incolumita-
ti q̄ ſuæ propior voluntarium pro duce ſpiritū erogauit: priuatęq; mortis obiectu
ne publica ſociorum ſalus periclitaretur effecit! Interea Thoraluus quē Haquinus
ad exturbāda hoſtiū terga in inſidiis collocauerat: ſuperueniens edito in aciem im-
petu Karlholſtho mortem / Danis fugam inflixit. Enimuero cęterorū fortunā vnius
inclinauit occaſus. Haquinus autem palātes pertinacius vrgere veritus / effuſas ſo-
ciorum habenas ſalutari conſilio reuocauit: ne qua improuidi militis incuria effici
poſſet, vt in victricem victę partis fortuna recideret. Igitur ęquales ambarum par-
tium ſtrages parem vtrobiq; belli ſucceſſum effecerat. Nā etſi altera victoriæ pro-
pior vibebatur: cladibus victā ęquabat. Repetente vero claſſem Haquino incredibi
le memoratu monſtrum incidit, Iaculum nāq; vago ancipitiq; diſcurſu ſuperne in- De ꝓdigio.
ter auras oberrare cōſpectum: non minore intuentes metu: q̄ ammiratione com-
pleuit. Siquidem in diuerſas partes dubiis reflexibus agitatum: figendi vulneris lo
cum exploratius proſpicere videbatur. Quod miraculum cunctis immani ſtupore
proſequentibus: incertiſq; quidnam res tam inuſitata portenderet: ſubito caſus in
ſolius Haquini caput ſuſpectū omnibus periculū tranſtulit. Arbitrātur quidā ma-
trem Haraldi Gunnildam procurato maleficiis ſpiculo victi filii pœnas a victore Haquini
ſumpſiſſe. Haraldus itaq; inſperato hoſtis exitio regnādi fortunā adeptus: triennio cędes.
ꝓmiſſum Danis bonæ fidei vectigal exhibuit. Ea tēpeſtate Sturbiorn9 Suetici regis
Biornonis filius a patrui Olaui filio Erico regno ſpoliatus: petēdi auxilii gratia ad
Haraldū cui Thyra mater extitit cū ſorore Gyritha ſupplex migrauit, tātoq; apud

eum paratiorem amicitiæ locum repperit: quanto illi eiuſdem ſororis ſuæ matri-
Iulinum. monium liberalius permiſit. Poſt hæc Haraldus armis Sclauia potitꝰ apud Iulinū
nobiliſſimū illius prouinciȩ oppidum Sturbiorno duce cōpetentia militum præſi-
dia collocauit. Quorū piratica egregio animorū robore celebrata/ac finitimis pau
latim tropheis alita: eo demū ferocitatis exceſſit: vt continuis nautarum cladibus
ſeptētrionalem repleret oceanum. Ea res plus danico imperio q̃ vllum terrenȩ mi-
litiæ negotium attulit. inter quos fuere. Bo. Vlff. Karlſ heſni. Siualdus aliiq́ cōplu-
res. quorum prolixam enuntiationem tedio q̃ voluptati propinquiorē ſtilo ꝓſequi
ſuperſedeo. Inter hæc Sturbiornus vltionis aculeo laceſſente: acceptam iniuriā pen
ſare cupiens: Haraldo in opem accito: memorem damnorū iram aduerſus inuiſam,
Otho cęſar Erici dominationē deſtrinxit. Cuius rei gratia Haraldus hallādiā proficiſcēs: theu
Āno 974. tonicæ irruptionis nuntium: quæ a cæſare Othone gerebatur accepit. Igitur alie-
næ rei impetitionem q̃ propriȩ defenſionem languidiore ſtudio proſecutus: exter-
næ pugnæ propoſito domeſticæ curam antepoſuit: reflexoq́ in Iutiam curſu: ad
opem oppreſſis ferendam præcipiti celeritate contendit. Sed eo ſuperueniente: cæ-
Lymfiord. ſar Iutiam vtpote regio ductu vacuam nullo reſiſtente permenſus cum lymici ſi-
Wendela. nus obiectu tunc temporis Wendalam aquis claudentis: vlterius excurrere vetare-
tur. coniecta in vndas lancea, non ſolum iter ad eydoram reflexit/verū & ſimillimū
Othſwnd. fugæ reditum habuit. Siquidem haſtam cuius vſum habebat: maritimos in fluctus
relinquendi monumenti gratia iaculatus: ſuum freto vocabulum indidit. Verū vt
impetu grauis: ita exitu vanus apparuit. Haraldus quippe ardentiſſimo curſu abſ-
cedentes hoſtium reliquias inſequutus: Epponem extremi agminis ducem cum iis
Sturbiorni quos repperit/trucidauit. Interea Sturbiornꝰ contumelioſa militum adhortatione
cædes. compulſus: fortunam ſuam temere ſociorum fortitudini credidit/inq́ proprium
exitium ruens regiarum partium reditum ſtolida præceſſit audacia. Bellum enim
prępropere auſus: rebus Sueonum per incuriam laceſſitis occiditur. Et ſane hoſti-
Thyræ mu libus gladiis vltro iugulum ſubiicit: quiſquis in vrgenti aliquo diſcrimine magis
nimentum. alienæ temeritati, q̃ propriȩ obſequitur prouidentiæ. Poſt hæc Thyra quo patriam
a clandeſtinis exterorum irruptionibus tutiorem præſtaret: quantum a Sleſuico
Danne- ad occidentalem oceanum patet: vallo foſſaq́ proſcindere aggreſſa eſt. Superq́ ia-
wyrcke. cto aggere tenaciſſimi operis terrenum molita eſt munimentum. Cui poſtmodum
waldemari regis Abſaloniſq́ danicȩ gentis antiſtitis: conſimilis erga patriam pie-
tas murum cocti lateris ſuperiecit: vti potius veteris valli occiduos lapſus ſolidior
nouæ molis ſtructura reficiceret: q̃ debilem eius ſitum crebrior in poſterum ruina
ſubmitteret. Siquidem priori munitione fundamenti loco vſi imperfectū fœmineæ
virtutis propoſitum virili prudentia compleuerūt. tanto excellentius opus edentes
quāto ſe muliebri nouerant induſtria clariores. Eadem quoq́ cū ſub ſpecie fœminæ
virilem animū gereret, Scaniam Suetica dominatiōe compreſſam prȩſtādi tributi
onere liberauit. Itaq́ hinc muro inde armis hoſtem repellens diuerſis patriæ fini-
bus par tutelȩ beneficium peperit. Interea defuncto apud Noruagiam Haraldo fi-
Haquini lius eius Haquinus patriam hȩreditariȩ penſionis ignominia exuere cupiens cum
rebellio. Haraldum auditis quæ Cęſar apud Iutiam geſſerat germanicis diutile bellis impli
Haraldus candum ſperaret/palam detractandæ ſtipis audaciam præbuit/plus ſpei ac fiduciȩ
rex chriſtia ex Saxonicis armis q̃ ſuis viribus capiens. Verū Haraldus rebus cū imperatore cō-
nus efficit. poſitis: cōſortium catholicȩ religionis amplexus diuinam humanāq́ pacem regno

Hec facta esse circa annum Christi 980 ratio temporis
quinit Othone ii Rom. Imperatore, Crantzius & Francij
longe hic errāt confundentes reges Danię. Haraldū klack fz
de q̃ sup̄ pagina 93 & Haraldū cuius hic fit mentio.
N. P. H.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſuo conciliauit. Sicq; Haquinum conceptę inaniter ſpei irritum reddens: ſeipſum errore, patriam pręliis liberauit. Comperta vero Haquini defectione tanto in Noruagicæ iuuentutis contumaciam aſperius animaduertendum putauit: quãto eam aduerſum ſe ceruicem inſolentius extuliſſe cognouit. Miſſa igitur aduerſus hanc iulinę piraticæ manu / Bo atq; Siualdo ducibus cõtemptus ſui vltionem mandauit. Quorum Haquinus: perſpectis copiis cum intolerabile rebus ſuis onus imminere cognoſceret: excipiendi eius materia non ſuppetente: tanq̃ humanæ opis diffidentia: diuinam amplexus ſuperos inuſitato piaculo propitiandos curauit. Duos ſiquidem pręſtantiſſimæ indolis filios hoſtiarum more aris admotos potiendę victoriæ cauſa nefaria litatione mactauit. Nec ſanguinis ſui interitu regnum emere dubitauit. Patriſq; nomine q̃ patria carere maluit. Sed quid hoc rege ſtultius? qui geminã chariſſimorum pignorũ ſtragem incertis vnius pugnæ euentibus impendẽdo fortunam belli parricidio ꝑtere, & orbitatem ſuam muneris loco diis bellorum fautoribus erogare ſuſtinuit? Quo euenit vt Dani manum cum eo nauali certamine conſerentes: quocunq; militaris diſcurſus impetum contuliſſent infeſtam nymbi vim qua tanq̃ ab hoſte lęderentur exciperent. Cæterum cohorti imbris maleficium, ita noſtrorum vertices inuſitatis grandinis ictibus conuerberauit: vt eorum oculi veluti quibuſdam nymborum ſpiculis laceſſiti proſpiciendiq; penitus facultate defecti, grauiorem ab elementis pugnam q̃ ab hoſte ſentirent. Accidit ergo vt Noruagienſes cœli q̃ ſuis viribꝰ feliciores Danos diſtrictam aduerſum ſe numinum iram haut dubie ſentientes: ante fuga q̃ cædibus implicarent. Inter quos karlſhefni ac Siualdus a victoribus capti, q̃q̃ dimicando ſpecioſiſſimam rei militaris operam edidiſſent: aliquanto tamen plus laudis in vinculis q̃ prælio meruerunt Haquinus em̃ celeberrimã danicę iuuentutis fortitudinem exploratius noſſe cupiẽs: duos qui captiuorum patientiam plenius experirẽtur admouit. Tantum enim virium animis eorum a natura inſitum eſſe fama fuerat / vt etiam receptis in vultum ictibus: ne leues quidem ſuperciliorum nutus ederẽt / atq; aduerſus omne ꝑcuſſoris irritamẽtum in eodem animũ habitu continerent. Cuius experientię gratia prior Siualdus ingẽti ſatellitis fuſte percuſſus: oculos motu vacuos prębuit. Quinetiam eo minus fortunę ceſſit: quo miſerius virtutis ſuę experimentum habuit. Nec minus in reliquo mentis robur apparuit. Karlſhefni enim alium diſtricta ſecuri capiti ſuo imminentem pulſu pedis humi proſtrauit. applicatumq; ceruici ſuę ferrum manibꝰ ferire conantis excutiens, vt erat vinculatus arripuit: quęq; lapſu affecerat, capite ſpoliauit. Enimuero vt ſtrenuo ita impigro niſu periculum audacia pręcucurrit. Neq; enim captiui virtꝰ inter vinculorũ ſtridorem vigore ſuo exui potuit, quin & inter grauiſſimas contumelias: eo clariorem fortitudinis ſuæ experientiam prębuit: quo incitatiorẽ fortunę aduerſum ſe fremitũ ſenſit. Sed nec illi aut mortis propinquitas aut cathenarũ cõtumelia quo minus liberũ fortitudinis opꝰ ederet, obſtare valuit. Quorũ conſtãtiam ammirans tyrãnus: vt vtroq; potius bono milite vteretur q̃ in vtrũq; animaduerteret: remiſſionẽ pœnę, dũmodo partes ſuas fide atq; amicitia colerent pollicetur. Illi vero violentũ obſequiũ vitę reſpectui erogare indecorũ putãtes vtpote alienæ fidei q̃ proprię ſaluti propiores: cõditione inſolẽtius ſpreta: turpi pacto ꝓrogandi ſpiritꝰ beneficiũ expetere noluerũt. Quo viſo Haquinus ne patientię punitor magis q̃ ꝓbator exiſteret: virtuti eorũ incolumitatẽ tribuendã putauit Haraldum vero duos ex Gerytha filios ſuſtuliſſe memorię proditum eſt. Quorum

Piaculum nouum.

De malitia Haquini.

Dani victi

Virtus danorum captorum.

Haquinus virtuti concedit.

Haraldi proles.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Haquinus dux fortis.

maior Haquinus excellentiſſimę indolis habitu/ac feliciſſimis naturæ incrementis/
fratris Suenonis fulgorem ſuppreſſerat. Idem Sembos aggreſſus cum militum ani-
mos periculoſi belli reſpectu aliquanto infractiores animaduerteret: quo melius flu

Stratagema.

ctuantibus fugę ſpem demeret, ignem ſubductæ claſſi ſubiecit. eoq; neceſſitatis du-
ramento imbecillitatis ignauiā reppulit. effecit enim vt nauigiorū facultate defecti
reditū victoria ſtruendū aīaduerterent. Itaq; quo ęquiore animo ſeipſum claſſe ſpo
liauit: eo tutiore hoſti ſpolia detraxit. Miſerta eſt tunc profecto fortuna danici du-
cis: a nauigiorum iactura nautarum præſidia mutuātis: cum ſummam claſſis ino-
piam opem victorię cerneret. Igitur vt prudenti ita periculoſo conſilio ſalutarē mi

Dani vaſtauerūt Sembiam.

niſtrauit euentum. Potiti enim Sembia dani necatis maribus fœminas ſibi nubere
coegerunt. reſciſſaq; domeſticorū matrimoniorū fide: externis auidius inhærentes
ſuam cum hoſte fortunam cōmuni nuptiarum vinculo partiti ſunt. Nec immerito
Sembi ſanguinis ſui cōtextum a danicę gentis familia numerant. Adeo enim capti-
uarum amor victorū animos cæpit: vt omiſſa redeundi cupiditate/barbariem pro

Thyrę mors.

patria colerent. Alienis q̃ ſuis coniugiis propiores. Poſt hæc Thyra danicę maieſta
tis caput abſumpta eſt. Cuius corpus Haraldus ampliſſimo funere elatum magno
cū omniū plāgore nō longe a patris tumulo ſepulturæ mādauit. Neq; enim tā acri
iactura cuiuſq̃ penates mœroris expertes eſſe poterant, priuato funere publicam
patrię fortunam exſpiraſſe credentes. Vbi nunc quoq; ſacrariū perſpicere eſt/duo-
rum cōiugum ſocialibus buſtis interſitum. Nec ſilentio implicandū quod ſequitur

Toko ſagittator optimus.

Toko quidam aliquādiu regis ſtipendia meritus officiis quibus cōmilitonum ſtu-
dia ſuperabat complures virtutum ſuarum hoſtes effecerat. Hic forte ſermone in-
ter conuiuas temulentius habito: tam copioſo ſe ſagittandi vſu callere iactabat: vt
pomū quantūcunq; exiguum baculo e diſtantia ſuperpoſitū prima ſpiculi directio-
ne feriret. Quæ vox primū obtrectātium auribus excepta/regis etiam auditum at-
tigit. Sed mox principis improbitas patris fidutiam ad filii periculū tranſtulit: dul
ciſſimum vitę eius pignus baculi loco ſtatui imperans. Cui niſi promiſſionis auctor
primo ſagittę conatu pomū impoſitum excuſſiſſet: proprio capite inanis iactantiæ
pœnas lueret. Vrgebat imperium regis militem maiora promiſſis edere alienę ob-
trectatiōis inſidiis parum ſobrię vocis iactum carpentibus. Itaq; ex dictis etiam non
dictorum effectui obligabatur. Euenitq; vt conatus ſuos ad id quod minus præſu-
mebat erigeret: & quod parum profeſſione coluerat, plenius experientia celebraret.
Neq; enim ſolida virtus tametſi detractionū laqueis implicata: iuſtam animi fidu-
tiam abiicere potuit. Quinetiam eo certius quo difficilius experimentum accepit.
Exhibitū itaq; Toko adoleſcentem attentius monuit: vt ęquis auribus/ capiteq; in-
deflexo q̃ patientiſſime ſtrepitum iaculi venientis exciperet. Ne leui corporis mo-
tu efficaciſſimę artis experientiā fruſtraretur. Præterea demendę formidinis con-
ſilium circūſpiciens: vultum eius ne viſo telo terreretur auertit. Tribus deinde ſa-
gittis pharetra expoſitis prima quā neruo inſeruit ꝓpoſito obſtaculo incidit. Cui
ſi fortuna caput adoleſcētis obieciſſet, haut dubie in patris periculū nati pœna reci
deret. ſpiculiq; error ꝑcuſſorē percuſſi exitio ſociaſſet. Virtutē ergo patris an in
genium filii impenſiori ammiratione ꝓſequar ambigo. Quorū alter artis ſuę pru-
dentia parricidiū cauit/alter corporis animiq; patientia ſibi ſoſpitatē peperit, patri
pietatem ſeruauit. Enimuero iuuenile corpus ſenilē animū roborauit. tantū fortitu
dinis in expectando iaculo exhibens/quantū peritię pater in emittendo præbuerat.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Itaq; conſtantiæ ſuæ beneficio, ne ſibi ſpiritus: patri ſalus eriperetur effecit. Inter-
rogatus autem a rege Toko cur plura pharetræ ſpicula detraxiſſet cum fortunam
arcus ſemel duntaxat experimento proſequi debuiſſet? vt in te (inquit) primi er-
rorem reliquorum acumine vindicarem: ne mea forte innocentia pœnam: tua im-
punitatem experiretur violentia. Quo tam libero dicto & ſibi fortitudinis titulum
deberi docuit & regis imperium pœna dignum oſtendit. Sed iis neceſſitatum pro-
cellis erutum paulopoſt par mali tempeſtas implicuit. Haraldo enim eius ſe artis
qua Finii niuales ſaltus peragrant peritiorē iactanti: Toko in conſimili genere lau-
dis ſuam auſus cōferre virtutē: apud collam rupem editæ profeſſionis experimen-
tum prębere compellitur. Sed quod minus exercitio celebrauerat: plenius a virtu-
te mutuatus eſt. Eminentis enim ſcopuli cacumine conſcenſo exiguo ſe fuſti credi-
dit, lubricaſq; plantis tabulas adaptando, rapidum in præceps vehiculum egit. Cu-
ius præcipiti raptu in prærupros ſilices actus: nihilominus debitum eius regimen
intrepida manu continere ſuffecit. Neq; illi aut periculi magnitudo/aut vllus ani-
mi ſtupor quo minus firmo ſe corpore contineret officere potuit. Exterruiſſet aliū
conſpecta prę cipitii immenſitas: atq; anteipſum periculi ingreſſum plena metus he-
bitudine confeciſſet. Tandē illiſo cautibus vehiculo cui inſiſtebat excuſſus, fortuito
fuſtium fragmento ſolidum incolumitatis præſidiū reperit, fatoq; alioqui propin-
quius felici naufragio inſperatam ſalutis anchoram apprę hendit. Enimuero acrius
cliuo impactus perfracti vehiculi dāno tutum curſitandi euentum habuit. Niſi em̄
impetum eius inuia petrarum robora vaſtęq; voragines interpellaſſent/haut dubie
procurſum ſubiectū rupi pelagus excepiſſet. Vbi a nautis exceptus inuiſo regi tri-
ſtiorem fortuna ſua famā reliquit. Vehiculo quoq; fragmenta a nauigantibus inter
vndas reperta falſo periculi eius fidem auxerant. Ipſe vero ſuſpectam Haraldi prę-
ſentiam reputans ꝙ virtuti ſuę prę miorum loco pericula proponi cognoſceret: ſtu-
diorum ſuorum exercitia ad filii eius Suenonis militiam contulit. Poſt hæc Haral-
dus totam regni claſſem exerens: ne paruo apparatu magnę molis pondus aggre-
deretur, iunctis hominū boumq; copiis inuſitatę magnitudinis ſaxum Iutico litto-
re repertum quo matris tumulum inſigniret, abſtrahi iuſſit. Interea qui cum Sue-
none claſſi præerant Haraldi imperium tum quia diuino cultui fauorem tribue-
rat: tum quia inuſitatis plæbem oneribus adigebat peroſi: Quendam compoſitum
& ſubornatum qui Suenonem an arma aduerſus patrem ſummere: regnoq; potiri
vellet: callide percunctaretur inducunt. Quo mandato Sueno ad regnum parrici-
dio petendum adductus, percunctanti grates habuit, libenterq; ſe patrię dignatio-
ne vſurum reſpondit. Quo accepto maiores exploratam eius cupiditatem ſecurius
amplectentes: occultis animorum commentis audacter euidentiam præbuerunt.
Enimuero quod clandeſtinis motibus texerant apertius exſecuti, continuo regem
cum publica acclamatione decernunt. Inter hæc Haraldus circa tractum lapidis
occupatus: quendam ſuorum e claſſe ſuperuenientem arctius percunctari cœpit:
An tantā alias molē mortali manu tentatā cōſpexerit. Ille ſe maioris pōderis ductū
humanis viribus effectū recēter oculis ſubieciſſe cōmemorat. Q đ rege crebris per-
cūctationibus ꝓſequente: Nuper inquit cū dania tibi ſubduceret̄ interérā: ipſe vter
oneroſior tractus extiterit penſes. Ita Haraldus cū alieno iudicio cœpti gloriā q̄rit:
erepti regni nuntiū accepit. Pœnituit tūc regē pecudalib9 iugis humanas alligaſſe
ceruices. Nā cū omiſſo vehendæ molis ꝓpoſito tractū ſaxi in belli apparatū conuer

Tokonis li-
bertas in re
ſpondēdo.

Kulden
i. Skone.

Dani ab re-
ge iugo
adacti.

Sueno rex
lxxii.

Sera Haral
di pœni-
tentia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tere voluiſſet:grauiſſimum militis ſupercilium expertus eſt. Exercitus namq; tam
probroſi officii contumelia laceſſitus:pro quo iugum tulerat/arma capere recuſa=
uit.Neq; enim maieſtatis imperio aut prece adduci potuit: vt eius capiti incolumi
tatem quæreret:qui omnium ceruices erubeſcenda iuſſione damnaſſet. Nōnulli ta
men popularis ſententiæ expertes inter publicæ conſternationis procellas conſue=
ta ſe erga regem charitate geſſerunt. Quibus adiutoribus vſus dum filii conatus
Haraldus vict⁹ exulat
armis elidere nititur : acrius ſanguinis ſui viribus oppugnatur. Siquidem bello a
Suenone victus,fugam ſuam Sialandię credidit:contractiſq; ex ea viribus : rurſum
conſimilem fortunæ habitum nauali ex certamine retulit.Iamq; domeſticis exuto
copiis : externa manus imploranda reſtabat. Igitur relicta patria Iulinum danicis
armis refertum:vtpote fidiſſimum militię ſuę gremium exilio petiuit.Interea Sue=
no nondum paterno odio pietatem violaſſe contentus: conciliandæ ſibi plębis gra=
Suenonis impietas in chriſtianitatem.
tia effuſis impietatis habenis delendorum ſacrorum curam/animo pertinacius
ſumpſit:omniq; diuinitatis cultu patria eiecto victimarios templis/aris libamenta
reſtituit.Quem rurſum pater mixtis danorum Slauorumq; copiis, apud helgenes
littus aggreſſus:diem pręlio tam fugæ q̃ victorię alienus extraxit: in quo defatiga=
ti exercitus nectendæ pacis gratia poſteram lucem colloquio tribuunt. Cum for=
te Haraldus creandæ compoſitionis fiducia licentius euagatus in anguſtiores ne=
moris partes cōceſſit. Vbi cum exinaniendi ventris gratia arbuſtis inſideret/a To
Haraldi cędes.
kone iniuriarū ſuarū vltionē ſitiente ſagitta vulnus excepit: ideq; ſautius a ſuis Iu=
linum relatus:celerem vitæ exitum habuit. Corpus eius Roſkildiam miſſum apud
ſacrarium nuper ab ipſo conditum ſolēnem ſepulturæ locum recepit.Ingrata enim
olim bonorum ſuorum patria piiſſimi ducis opera ſera animaduerſione comple=
ctens:quod minus vitæ eius præſtiterat:funeri plenius deferendum putauit. Om=
nibuſq; humanitatis neruis exequiarum cultui inſiſtens,cuius ſpiritū ſuperbe ode=
rat/clementer cineres amplexata eſt.

Suenonis regis.lxvii. impietas.
DEfuncto Haraldo Sueno proſperam ſibi in diuina ſæuiendi occa=
ſionem veniſſe gauiſus : totam religionis ſtirpem ab radice con=
uulſit: eoq; auctore Dani ſuſceptum diuinitatis cultum repetita
ſuperſtitione mutarunt:hoc liberius erroris ſui recurſum com=
plexi:quo certius amariſſimum eius repræhenſorem accidiſſe co
gnouerant. Quam temeritatem vindex contemptus ſui diuini=
tas nō parua rerum acerbitate penſauit:auctorem eius triſtiſſimis fortunę viribus
inſecuta.Ipſum namq; deſerendæ religionis ducem:perq̃ grauiter affectum violen
tiſſimis caſibus implicare non deſtitit: lætiſq; ſucceſſibus ſpoliatum,amarum vitæ
vſum experiri coegit.Quippe a Iulini oppidi accolis piratica daniam inceſſentibus
De Suenonis prima captione.
captus facta ſibi redimendi poteſtate : corpus ſuum auro ſemel, argento bis repen=
dendum promiſit.Ea ſumma a Danis ob deſerta ſacra nimio eum fauore proſequē=
tibus attributa patrię reſtitutus:nihilominus oculos denſiſſimis ignorantiæ tene=
bris obfuſos conſpicuę lucis radiis admouere contempſit. Enimuero plenum nequi
tię portentū paternoq; animo parū reſpōdens:ab eximio eius ſplēdore in profundū
De ſecūda captione Suenonis.
caliginis ſecedere nō erubuit.Sed cui ꝓpria dāno labes extitit: aliena vſui benigni=
tas fuit.Idem ſecundo conſimili fortuna affectus nobiliū liberis vadib⁹ pro ſe datis
prioriſq; ſummę pactiōe interpoſita redēptiōis pręſidiū īpetrauit.Sed cū ꝓmiſſum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ęs ex proprio fiſco ſoluere nequiret: omnibus qui pro ſalute eius filios proprio ſpiri
tu chariores prędes dederant: nunc publicę: nūc priuatim ſaltus ac nemora vendi-
tabat eorūq; pretiū protinus captiuitatis ſuę auctorib⁹ numerauit. Enimuero Sca-
ni ac Sialēdenſes cōmunes ſiluas publico ęre cōparauerūt. Apud Iutiā vero nō niſi
familiis propinquitatis ſerie cohęrētibus emptionis cōmunio fuit. Eo tēpore pira-
ticę vſus noſtris creber: Sclauis perrarus extitit, qui ob hoc lati⁹ ad eos manare cœ
pit: ꝙ Iulini oppidi piraticæ ſtudiis aduerſum patriā vſi eo maxime danis quod ab
ipſorū ingeniis traxerant nocuerunt. Quem incurſationis morē noſtris annis Wal-
demari regis maximiq; pontificis abſalonis: ꝓpenſæ pro ciuibus excubię domuerūt
Quorū ſtrēnuo interuentu tranquillus terris cultus geritur: tuta aquis nauigatio
celebrat̄. At Sueno oppreſſionū ſuarū vindictā ſitiens: maximeq; Iulinū perinde ac
ſceleſtiſſimi cōtubernii domiciliū armis euertere cupiens: Sinū quo Møen inſula a
falſtria ſecernitur: Regia claſſe cōpleuit. Qui cū ſe mox in Sclauorū effuſurus pro-
uinciam videretur: qui Iulini cōſtiterāt audacter callidi impetū hoſtis arte pręcur-
rendū duxerūt. Nam cū muniēdę claſſis gratia nocturnas a danis circuiri, vigilias
noſſent: delectos remiges ſubornauerūt. Qui mane anticipato vigilū more ſimula-
toq; ab excubiis reditu: frequentē liburnis portū breui lintre ꝑmēſi cū ad regis vſq;
nauigiū proceſſiſſent: eſſe gubernator dixit quod ſecretius eū noſſe admodū opor-
teret. A quo rex noctu exploratę rei nūtiū afferri ratus: detracto nauigii tegmine:
capiteq; exerto, veluti familiaris colloquii gratia accliue vocāti corpus ꝓbuit. Quē
vt ille inſidiis opportunū animaduertit: ſubito ceruicē eius perq̄ violēto amplexu
corripuit. liburneq; detractū apparitorū ope myoparoni ſuo iniiciendum curauit. Tertia Suenonis captio.
Nec ſegniter fugā nautę cōcitatis remorū ictibus expetebāt. Ita præſidiū ſtrennuæ
calliditatis amplexi: quod armis nequibāt, inſidiis promouerūt. Igitur qui paulo an
te in maieſtatis faſtigio fulſerat: tunc barbarorū miſerabile mancipiū cōtumelioſo
ludibrio fortunę effectus: Neſcio patris maior: an religionis iniuria prouinciā quā
parentis exilio violauerat: miniſtrā carceris vltricēq; parricidii ſenſit: patriā quā ſa
cris ſpoliauerat: etiā opibus exuere neceſſe habuit. Neq; enim ocius a ſuis iuuari po
terat vtpote quibus primū detrahenda nauigiis tegmina: aptandi foris remi: extol
lendęq; vndis anchorę fuerant. Ceſſit igitur expeditio fraudi. Nec barbariem abſq;
regio ductu petere auſa: ſoluta claſſe domeſticis militem littoribus reddidit. In qua
fortunę violentia Sueno virili defectus auxilio: fœmineum expertus eſt. Nam cum De indulgētia mulierū
exhauſtis regni opibus ne aurū quidem redēptioni eius ſuppetere videretur: tan-
ta ei matronarū humanitas affuit: vt detractis aurium inſignibus / cæteroq; cultu:
certatim digeſtam pondere ſummā explerēt, plus cōmodi in ſalute pricipis q̄ amœ
nitatis in ornamentorū ſuorum ſpecie reponētes. Adeo in liberādo eo vterq; ſexus
vni⁹ humani voti curā habuit. Ita matronalis ſtolę publicū culmen priuatis faculta
tibus emere voluptati magis q̄ oneri fuit. Neq; em̄ eius capiti incolumitatē publi-
cę ſtipis impēdio ꝑtere dubitatū eſt: qui prim⁹ deſerēdæ religiōis cōſtātē ſe geſſiſ-
ſet auctorē. Eīuero ignara ꝑditiōis ſuę patria: ſummū ſcel⁹, ampliſſimis beneficiis
repēdere pietatis loco duxit, parentis ac numinis violatorē indebito gratulationis
officio ꝓſequuta: quodq; pœnis expiandū fuerat: obſequiis penſans. Quāto em̄ Ha-
raldi odio tenebat̄ tāta Suenonis charitate flagrabat, auctorē religiōis faſtidio: aſp-
natorem beniuolentia inſequendo. Ita populus ſacrilegi animi probator: religioſi
punitor: quātum in patris ſanctitatem contemptus: tantum in filii labem honoris

cõgeſſerat.cultuq; eius quia ſacrorũ morẽ abrogauerat:copioſa fauoris indulgẽtia proſequutꝰ:ter regẽ a piratis captiuũ interpoſita munerũ pactione receperat.Nec illi quidẽ ad pręmia matronarũ obſequio exſoluẽda ingrata mens fuit.Nã fœminis deinceps participãdarũ hęreditatũ ius a quibus ante lege repellebãtur indulſit.Vt autẽ argẽtũ priori ſummę debitũ cõtraheret:agros ac latifundia vęnire iuſſit.vtq; ab exteris ipe vęniit:ita vęnalẽ ſuis patriã fecit.Ita neſcio in acie miſerior an felicior fuerit:q̃ quãtũ eius corpori detraxit:tantũ ſenſui ꝑcit.opeſq; artuũ cõſũptiõe ſeruauit.Cęterũ barbari nõdũ rebꝰ eũ exuiſſe cõtẽti:truculẽtiꝰ affectũ iurare etiã irã remiſſurũ cõpellũt.gemina miſerũ pactiõe torquẽtes.Sed alterã exhibere difficile: alterã admittere turpe.Opes em̃ hoſti fundere neceſſitati cõuenit:iniurię vero reſpectũ abiicere:pœnaſq; impunitate penſare:vicinũ rubori beneficiũ eſt.Siquidẽ vt violẽtię cedere infirmũ:ita vindictã eius abdicare probroſum.Quippe ſupra vires cogi q̃ viribꝰ remiſſe vti ſpecioſius. Nec ſegniter exuẽdę captiuitatis cupidꝰ ſacramẽto omittẽdę vltionis exhibito ꝓpoſitæ cõditiõis partes admiſit,hoſtẽq; nõ minꝰ fruẽdę ſecuritatis beneficio q̃ auri impẽdio locupletauit, hoc magis ſeruilẽ ſe exhibens quo turpius libertatẽ impetrare ſuſtinuit.Tantũ autẽ trãſfugarũ erga patriã charitas valuit vt cũ regiã danorũ ſtirpẽ ad vnicũ Haraldi filiũ redactã eſſe cognoſcerẽt:quo minus alienis ſũma cederet/ſaluti ipſius parcẽdũ exiſtimarẽt. Quãobrẽ opes eiꝰ nõ exitũ ſitientes,egeſtatẽ ſuã cenſu ſolari q̃ ſanguine maluerũt. Nec tamẽ erga deſertorẽ ſacrorũ principẽ diuinę correptiõis aculei quieuerunt.Nã Suetiam quoq; danorũ rebus infeſtã fecere.Cuiꝰ rex Ericus agnomẽ a victoriis mutuatꝰ per Haraldũ iãpridẽ latã Stybiorno aduerſus Sueones opẽ memorię ſubiiciẽs:ꝑq̃ grauiter in Suenonis caput exarſit. Vtq; ſui vindictam perageret:exercitũ in daniam traiecit:expugnatiõe filii parentis noxam penſare cupiens.Q̃q̃ enim eum arctiore materni ſanguinis nexu contingeret:iram tamẽ affinitati pręulit: eo quidẽ fidentius ꝙ Suenonis fortunã ſępius ęgram atq; fractam,ac crebris detrimentorũ incurſibus laceſſitã: ſuam iugiter in ſummo felicitatis cardine verſatam nouerat. A quo Sueno bello Scanico victus:relicta excellentis pulchritudinis filia Thira auiæ nomen referente:quæ qua matre orta fuerit ignoro: Olauum Thirgonis filiũ Noruagię regimẽ gerentem exilio petiuit.eo quidẽ ampliori ſpe ꝙ patrem eius iampridẽ regno exactũ Haraldi ſuccurſu reſtitutionẽ impetraſſe meminerat.Is q̃q̃ regio nõdum titulo cenſeretur:regiis tamẽ partibus pleno ꝓcurationis officio fungebatur. Quo beneficio q̃q̃ obligatus eſſet Olauus : nihilominus debitã patris eius meritis gratiam referre negligẽs:profugum ac ſupplicẽ ſpreuit.Omniaq; momenta petitæ opis abnegans:nullũ pene miſero ſuffragiũ præbuit.Neq; enim exuli ſuccurrit:nec aſpernatur illum a ſe repelli,a cuius parente ſuus patrię redditus fuerat.Cuius repulſę Sueno cõtumelia ſuggillatus:ad Anglorum pręſidia cõuolauit.Quorum rex Ethuardus ętate admodũ tenera auxilii petitorẽ ambitiõis nota perculit:exiſtimãs non tã opem a ꝓfugo peti q̃ exilii ſimulatiõe regnũ a callido repeti:fortunęq; inopiã argumẽtũ aſtutię reputãs obſeratis exulẽ auribꝰ auerſatus eſt.Adeo paterna felicitas ſuſpectã nati miſeriã fecerat.Ita maligni animi ducibꝰ ſpes ſuas ꝓceſq; fruſtrãtibus in Scotiã profectꝰ/clemẽtiã quã in aliquãto mitiore gente nõ reperit:apud efferata barbarorũ ingenia ſenſit.Adeo em̃ volubilis fortunę varii atq; ancipites motꝰ exiſtere cõſueuerũt vt interdũ humana mẽs vbi ſperatis fallitur,iſperata facilꝰ aſſequat.Hac fortunæ ſęuitia Sueno ad ãplectẽdã religiõis charitatẽ adactꝰ,abſtractos

Hęreditatis ius fœminis datum.

De miſeria Suenonis.

Suenonis ad pietatẽ conuerſio.

caligine oculos, ſalutari lucis contemplatione ſuffudit. Nam cum duos maxime rea
tus ſuos parricidium atq; ſacrilegium totidẽ grauiſſimis ſuppliciis captiuitate atq;
exilio abunde mulctatos animaduerteret: piam neglectę ſalutaris diſciplinę verecũ-
diam egit, cõuerſoq; in curam ſacrorũ animo vtriuſq; delicti contagium plenis pœ
nitentię lachrymis expiauit. Quinetiam cunctis circa ſe rite peractis, lauacri vſum
promptiſſimo religionis tenore percepit. Cuius quanta prius labes extiterat: tantũ
poſtea robur ac columen euaſit. Nec ſegniter pœnitentię beneficio permulſa deitas,
propitii numinis fauore priſtinum ei fortunæ ſplendorem cõciliauit: amorq; ipſius
ſeptimo decedente Erico, promptum regni introitũ ſtruxit. pro exilio patriam / pro
paupertate ampliſſimũ decus, ac ſummã largita potentiã. Nam Erici filius Olauus
cum matre *Syritha* Suetiã repetiuit: ibiq; degens regnum materno arbitrio ſubie-
ctum habuit. Ita *Sueno* eodem pene tẽpore & religioni paruit: & patria potitus eſt.

Sueno Baptiſatus.

Ne autem quorum fauorẽ impietate contraxerat: ſanctitatis irritamento odia in ſe
repente traiiceret: publice diſſimulata religione priuatim exhibita, pium mentis ha
bitum texit. Itaq; diuerſi motus hiſdem pcordiis incluſi ſumma formido ac ſanctiſſi
ma deuotio animũ eius perplexa cunctatione diſtractum ad vltimã pene hæſitatio-
nem redegerant. Hinc eñ perdendi regni: inde lędẽdi numinis metus pectoris eius
munimentũ ancipiti periculo vulnerabat. Faſtiditę ſiquidẽ religionis vltorẽ deum:
plębem cultę vindicẽ metuebat. Quę tam diſſona ſtudia attentiore animi compara
tione expendens, plus diuini q̃ humani timoris viribus indulgendum prouidit. Pri-
uatim itaq; maiores aggreſſus clandeſtina ammonitione ſacris ritibus ſubiicere p-
ſeuerabat: diſſerendi officium qđ a literis doctrinaq; non traxerat, rudi atq; impoli-
to ingenio proſecutus: adeo pceptoris partes, quas ſolertia ac cõſuetudine parũ cõ-
plexus fuerat: a fundãdę religionis cupidine mutuabat̃. Verũ medelę ſalubritatem
ab incolumi capite quæſitam: ab aridis atq; indignantibus mẽbris euomi crederes.
Neq; eñ amator veterũ populus docilem inuſitatis animũ prębere ſuſtinuit. Quin
etiam externi cultus tędio patriũ ęmulatus eſt.

Suenonis pplexitas,

Igitur cupido ſed inefficaci ſerendæ
religionis auctori numinis ſui illuſtrator deus Popponẽ ingenio ac ſanctitate cõſpi-
cuum pcipuaq; literarum ſcientia excellentem pclari operis conſortem adiecit. Hic
Danorũ concione publice apud portum cui glaciei frequentia agnomẽ peperit, ha-
bita: cum eos ne fana excolere vellent ſermone flectere nequiret: euidẽti indicio cer-
tiſſimũ aſſertioni ſuę argumentum prębuit, doctrinęq; fidem conſpicuo ſanctitatis
miraculo publicauit.

Poppo rem chriſtianã iuuat. Iſefior.

Ano 986 vt habent chronica danica lingua ſcripta.

Percõtatus eñ an monitis ſuis obſecuturi eſſent: ſi ad flagrã-
tis ferri tactum manum eius lęſione vacuam conſpexiſſent: vniuerſis haud dubie pa
rendum reſpondentibus, cãdentem ferri laminã chirothecę formã habentem expe-
diri iuſſit, eiq; brachium cubito tenus inſeruit. Ac protinus per omnes interrite cir
cũlatam ante principis pedes excuſſit, dextrãq; nulla ex parte corruptam in eodem
incolumitatis coloriſq; habitu religioſę omnium ammirationi conſpiciendam mon
ſtrauit.

Miraculũ.

Quo tam mirifico ſpectaculo alioqui inexorabiles ſtudio ſuo conſentaneos
reddidit: effecitq; vt periculum non impedimentũ monitorum eius eſſet: ſed experi-
mentũ. Enimuero ipſam rerũ naturam audacis voti cõſtãtia ſuperauit. Quinetiam
ea miraculi celebritate externũ genti noſtrę religionis ſpiritum ingenerauit. Quo
euenit vt Dani abrogata duellorũ cõſuetudine, plęraq; cauſarum iudicia eo experi
menti genere conſtatura decernerent: controuerſiarũ examẽ rectius ad arbitriũ di
uinũ q̃ ad humanã rixam relegandũ putantes. Quãobrem Poppo a maximo ponti-

Danorũ ad fidẽ cõuerſio & morũ mutatio.

Aruſieñ.p̃muſep̃atus Sleſuicẽſis ſecundus. Ripenſis tertius. Roſkildẽſis quartus.

fice bremenſi Adaldago apud Aruſiũ honorẽ gerendi pontificii vitæ atq; operibus ſuis perq̃ debitum impetrauit. Eodem officii nomine Harico Seuiſcus: cũ Leſdago Ripę ceſſerunt. Gerbrandus Roſkildię claruit. Adeo religioſiſſimi principis exactiſſima ſanctitas chriſtianiſſimi cultũ nouis ſacerdotiis auxit/cellis atq; ſacrariis decorauit. Prius eñ quatuor hic religionis domicilia externis ſacrorũ contenta pręſulibus, domeſticęq; p̃lationis expertia, fortuito magis q̃ ſolido pontificum ordine nitebãtur.

De Olaui ſupſtitione.

Nec minus Noruagia Bernardi ex Anglia profecti ſaluberrima ammonitione profecit. Cuius regi Olauo tanta ſumendorũ auſpiciorũ annotãdorũq; ominum cura acta eſt: vt etiã aquarum ſacrarũ liquore perfuſus: cum partẽ religioſę diſciplinę rudimenta ſorpſiſſet: nullo tamen ſanctitatis exemplo: nullius auctoritate doctrinę quo minus augurium monitus conſectaretur, futuraq; per pullarios diſceret: vetari poſſet. Itaq; ſanctitate vacuus, necnõ inanem eius vmbrã cõplexus, ſuſceptã religionis ſpeciẽ fucoſa ſupſtitione dãnabat.

De Suethica chriſtianitate.

Cõſimilis eiuſdẽ põtificis induſtria Suetię regem Olauum ad chriſtiana ſacra p̃ductum Iacobi nomĩe venuſtauit: morum profectui/decus vocabuli tribuens.

Vnno Bremeñ. epũs. Lundeñ. Gerbrãdus

Vtrum autẽ idem rex ab eo: an a Bremenſiũ pontifice Vnnone/ſacrorũ vſum diſciplinãq; perceperit/parum cõperi. Eo tẽpore Lundẽſes/ſacrarium moliti: ſub Gerbrando Roſkildię p̃ſule rem diuinã domeſtici templi religione geſſerunt. Cęterũ Vnnonis corpus Byrce oppidum veteri fama inclytum Bernardi Lundenſe hypogęum tenet. Interea rex Noruagię Olauus adhuc cælebs: fruendę claritatis, potiendęq; Danię cupidine inſtinctus. quo facilius voti ſe compotem redderet: petitis Syrithę nuptiis: Sueticas partib[9] ſuis vires applicare curauit. Ne ergo Sueno duorũ regum iunctis copiis geminum patrię latus incurſandũ pręberet, perq̃ callido conſilii genere vſus: duos peruicacioris animi ſatellites subornauit/qui ſimulata dãnatione Olauũ ſupplices petiuerunt. A quo exulum more indulgentius habiti: cum poſt aliquãtę familiaritatis vſum propoſito licentius vtendum animaduerterẽt: Suenonis vituperio: thyrę cõmendationẽ impenſioribus verbis ſociare cœperunt. quãtum patris mores conuicio: tantũ filię ſpeciem laudibus inſecuti. Adeo falſum proſcriptorũ nomen complexi mendacii noxam beniuolentię ſimulatione texerunt. A quibus Olauus probabilis formę irritamento virginẽ petere perſuaſus: legationẽ preces ſuas Suenoni porrecturã inſtruxit. Qua aditus Sueno: petitas proco nuptias pollicetur.

Olaui in Syrithã dolus.

Quo nuncio Olauus ad ſummã vſq; gratulationẽ euectus: matronali ſtolę: illibatas pudicitię faces p̃ferendas exiſtimabat, virgineũq; adulatus amplexum: adoleſcentiam ſuã intra viduitatis gremium obterere paſſus non eſt. Igitur quãtum alteri contẽptus: alteriq; venerationis deferret: aperuit.

Syrithę periculum.

Syrithã nãq; colloquii ſimulatione celebriter accerſitam: nauigium conſerendi ſecũ ſermonis gratia ſubintrare petiuit. Cuius p̃cibus regina quo verecundię munimento tutior fieret: aliquandiu reluctata: ad extremũ imperio ceſſit. Igitur vix atq; ęgre obtẽperanti lignũ penſilibus vncis ſubnixum: pontis loco ſcandendę puppis gratia ſternitur. Quod cũ regem aditura conſcenderet / eodem per inſidioſos ſubducto p̃ceps fluctibus obuoluta eſt. Nec contenti nautę ampliſſimã maieſtatem vltimo dedecore confudiſſe/quo clarius libidinoſum ei animũ expxobrarent: inflicti caſus turpitudinẽ: clamore ſub hinnitus ſpecie edito perſecuti ſunt.

Noruagicę gentis ſugillatio.

Hæc eſt noruagica humanitas: dolis ac deriſione inſtructa: quæ ſplendidiſſimę fœminę fidẽ probroſis inſidiis circũuenire: matronale decus contumeliis proculcare: amorẽq; ignominia repẽdere nõ erubuit. Et ſane quiſquis ei populo humanitatẽ atq; obſequium erogat: ingratis be=

neficiū pręſtat. At regina pene periculo pręfocata,magno cū Sueonum rubore ęgre
littori reſtituta eſt. Tandē recepto ſpiritu impudicitiā ſibi a rege exprobratam iudi
cans:ruborē periculi tacita ferre nequiuit,opprobrii deformitatē minis quibus po=
tuit inſecuta. Neq; eñ duabus grauiſſimis calūniis periculo ac rubore affecta laceſ=
ſiti pudoris irritamētum ęquo animo tolerare ſuſtinuit. vtpote quę ex integerrimæ
maieſtatis regina ad inſolentis proci plenū ignominię ludibrium redacta fuerat. Ita
verſuti ducis acumē ammirabilis vaframēti inuolucro tectum,vires quibus Olauū
exuit ſibi ſagaciſſime conciliauit. Continuo nāq; petitę in matrimoniū Syrithæ: eo
benigniorē animū quo Olauo infeſtiorem expertus eſt. Nec inerter ruborē cōiugis
negata mox proco filia vindicauit. Interiecto tēpore Kanutum ex Syritha ſuſcepit.
Ita Olauus duobus ſplendidiſſimis coniugiis deſtitutus dum alterū temere reſpuit
ab altero turpiter repelli meruit: vtq; hoc repulſa,ita illud inſolentia perdidit. Ve=
rū quia Suenonē parū proſpere bella gerere ſolitū nouerat: facta nō virium eius,ſed
fortunę ęſtimatione,inſtructoq; nobilis famę nauigio armis vltionem exequi parat.

Syritha Suenoni nupta. Kanutū durū peperit.

Contra Sueno adcita priuigni manu,maritimo hoſtē certamine excipit. In quo Ola
ui ſagittarius Enarus,magno corporis artiſq; robore pręditus/tāto rigore mirifici
arcus tormētum intenderat: vt excuſſum ab eo iaculum,nulla rerū duritia ſiſteret:
quo minus citato motu,vniuerſum penetraret obſtaculum. In malū nauigii incidēs
lignū violētia ſua puium habuit. Eodē interiecto regis clypeo tabulę ratis illapſum
vix inter vndas īpetus ſui finē repperit. Itaq; grauius hoſtē ſolus ꝙ tota ſociorū ma=
nus afficere valuit. Cæterū adeo certo ictu deſtinata feriebat: vt quicquid impete=
bat offenderet. Quo euenit: vt Sueno tormenti monſtro territus plus metus in vni
co ſtipite: ꝙ tota hoſtium claſſe reponeret. Cunq; ſolū in eius corruptione remediū
animaduerteret: nō tam ſagittarium ꝙ artis ſagittarię inſtrumētum ab eius rei pe
ritis impeti iubet,violata arcus fortuna tutius bellum gerere cupiens. In quo dele=
ctis certatim tela congerētibus,vnū forte arcui impactum/artificem ingenio,hoſtē
victoria ſpoliauit. Cunq; late ruptionis eius fragor obſtreperet: ſtupēs Olauus quid
nā eſſet cōminutū interrogat. Cui Enarus conuulſam inquit abs te noruagiā puta.
Plus nāq; opis in arcu ꝙ exercitu repoſitū iudicabat: futurū pugnæ exitum abſciſa
reſponſi ſagacitate cōplexus. Nec ſecus ꝙ ꝓdixerat accidit. Fractio nāq; arcus inſe=
cutā Noruagienſium cladē ominata eſt. Vt autē Olauus hoſtiū manus arbitrario fa
to ꝓcurreret,mortēq; ſibi ipſe cōciſceret: armis onuſtus pręcipiti ſaltu profundū ꝑe
tiit,tanꝙ vita feliciter exceſſurus ſi nō auiditate lucis victorem intueri cogeretur.
Cūq; Sueno hoſtiū vires in ſuā redactas poteſtatē vidiſſet: quos armis ad fugam in=
clinauerat oratione ad obſequiū flectere cupiens,inſignē rei bellicę ſucceſſum ad blā
ditias tranſtulit: victorq; cū victis paciſci deforme non duxit. Nec Noruagiam ſibi
ſubiecīſſe contentus petita Anglia pactū cū Adalſtano habuit: vt eo decedente regis
bonis ac nomine frueretur. Iiſdem tēporibus Popponi Rimbrandus: Henrico Mar=
cus: pontificii religione ſucceſſit. Pro Leſdago Fulbertus ſacerdotio fulſit. Poſt quē
Othincarus albus ſplendidiſſimo loco natus infulas ſumpſit. Cuius liberalis in deū
animus ne paruula quidē ſibi ſumma retenta,ampliſſimū patrimonium neceſſariis
templorū vſibus erogauit,cellaſq; ante id rei familiaris inopes vberrimis agris ac la
tifundiis locupletes effecit. Adeo vt excellentiſſimę totius Iutiæ ciuitates quicquid
pene pręddiorum poſſident: a religioſa eius donatione perceperint. Itaq; propior pu
blicę deuotioni ꝙ priuatę facultati,ſolideq; magis ꝙ fluxę laudis appetens: momēta=

Enari ſagittarii monſtruoſa virtus.

Olaui ſubmerſio. Subactio Noruagiæ vi. Epī noui.

Othincari pietas.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

neo rerũ impẽdio mẽſuras animi delicias cõparauit:ſeqꝫ patrimonii q̄ religionẽ rei
familiaris inopem eſſe maluit. Ad eũ hæreditatis ſuæ honorẽ transferens:a quo pia
dona perpetuis bonis rependẽda cognouerat. Nec poſſeſſionẽ ſacris impendiſſe con=
tẽtus:vt omnes virtutis partes ac numeros exſequeretur:etiam rerũ beneficiis vir
tutum adiumenta ſubtexuit. Siquidem Syalandiam & Scaniam officio pię eruditio
nis aggreſſus:mirificũ ſacri dogmatis auctorem agere cœpit. Ac ne parcius animi
q̄ corporis officium amminiſtraret:tantũ ſe in amplificanda religione geſſit:quãtũ
egerat in locupletanda pro quo patrimonium erogauerat:etiã morte paratus occũ
bere. Cæterũ Sueno ſenilis aĩę laboribus feſſus:diuinis rebus: ĩfatigabilem vltimi tẽ
Suenonis lxxii. bonus exitus.
poris curam tribuit:nec ſpiritu q̄ religione diuturnior fuit. Siquidẽ oĩ humana cõ=
cuſſione vacuus in ipſo perfectiſſimę vitę fulgore deceſſit. Hunc igitur duæ inter ſe
diuiſere fortunę, quem varia ſors in ludibria ac decora alterna vice traiecit : regno
illius captiuitatẽ:captiuitati exilium ſubſtituendo. Quis em̃ crederet illum a maxi=
mo ſolio ad ſclauorũ peruenturum catenas? Quis rurſus exiſtimaret a ſclauicis vin
culis ad regni rediturum inſignia? At tamẽ ex rege captiuus:atqꝫ ex captiuo rex eſt
factus. Ita nunc miſerrimis nunc feliciſſimis par, diuerſo conditionis habitu:geminã
vtriuſqꝫ fortunę menſuram ęquauit.

Gamle krønd in Cronicis Danicis dicit.

Kanut⁹ durus rex lxxxiiii.

S. olauus rex Noruegię.

MOrtuo Suenone Angli ac Noruagienſes ne rerũ ſummã alieno im
perio ſubiectã haberent:reges ex ſuis legere/q̄ a finitimis mutua=
ri ſatius rati:abrogato Danici nominis reſpectu: Eduardum atqꝫ
Olauum in maieſtatis faſtigio locauerunt. Quorũ pręualidum ro
bur kanutus Danorũ ſolio functus inter rerum initia aggredi ve
ritus:ne tamen regnandi vſum intra patrię metas clauſum habe=
ret:diſſimulata magis q̄ omiſſa paterni ĩperii recuperatione, pri=
mũ ſclauię ac ſembię:perinde ac debilioribus regnis ferrum iniicere ſtatuit. Quarũ
alteram Sueno tametſi graues iniurias paſſus/obſtante religionis vinculo concute=
re formidabat:altera ab Haquino oppreſſa:abſumpto eo rebelles Danis manus exer
cuit. Solerter igitur a Danici regiminis ſucceſſore ꝓuiſum eſt:vt in hac paterni gra
uaminis:in illa defectionis noxam puniret. Neqꝫ em̃ ignorabat bonæ idolis habitum
ad maiorẽ virtutem capeſſendã leuiori rerũ conamine roborari, ideoqꝫ in ipſo mili=
tię tyrocinio : adoleſcentiam ſuã aliquo ꝑclaro opere auſpicari cupiuit. Nec eo qui=
dem ſegniores deſertoribus manus intulit:ſed neſcio an ideo prõptiores:quia ſtre=
nua ingenia quo plus experimenti ſumũt:hoc ad inſignẽ operã edendam maiore au=
Sclauorum ſubactio xvi.
ſu proficiunt. Cuius propoſiti compos ſpes ſuas duabus ſplendidiſſimis victoriis ali
tas tertiã ab Anglis expetere docuit. Quod vt promptius expediretur Olauũ Nor
uagię potitorẽ cũ fratre Haraldo : tectis diſſimulatione odiis aduerſum defectionis
ſuę conſortẽ armauit. Eñiuero vt prudẽter/ita periculoſe hoſte in hoſtem vſus am=
bitione cõiunctos armis diuiduos fecit. Igitur Danorũ Anglorũqꝫ exercitibus acer
Tymmonis anteſignani virtus:
rima pugna cõſertis: Tymmo genere Syalandicus cũ hoſtili ĩpetu ſocię partis aqui
las admodũ inclinatas videret, leuẽqꝫ & quẽ ſors obtulerat ramulum haſta ſuſtulit,
eoqꝫ vexilli loco vſus atqꝫ in eũ vociferatus modũ quo Kanuti milites mutuę adhor=
tationis gratia acclamare cõſueuerãt, aduerſas in fugã turmas fœlix anteſignanus
[redacted]
auertit. Itaqꝫ nõ tã ſigni q̄ animi virtute ſalutarẽ ſuis aquiliferũ geſſit, nutãtẽqꝫ Da=
norũ fortunã ad victoriã vſqꝫ ne laberẽt erexit. Nec ſolũ fortitudinẽ ipſe pleniſſimã
prębuit:ſed etiã ex ſociorũ animis pene ꝓfugã reuocauit. Cuius facti decus poſtmo=

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

dū cognomine vſurpauit inſupꝫ virtutis titulo honore primipili a rege donari me
ruit. Nec puduit Danorū partes ſplēdidiſſimo aquilifero defectas plȩbei hoīs ductū
vt obſcurū ſpecie ita ꝓclarū euētu recreatis animis ſalutis ꝑmium cōſectari. Igitur
Eduardus cōtuſis ſuorū animis: ītolerabilē Danici exercitꝰ ſpiritū aīaduertēs: quia
manū nō poterat: pactū cū hoſte cōſeruit: vt quoad ipe viueret: Kanutū dimidii re=
gni cōſortē haberet: extinctus oīm bonorū hȩredē relinqueret. Ita victor a victo extu
dit/vt is ſibi cōſortionē imperii viuēs cederet: totū moriēs teſtamēto legaret. Eodē
tēpore Alwinā ab Olauo adamatā/Kanutus eximia matronȩ ſpecie delectatus/ſtu=
pro petiit. Igit̄ Olauus ſiue quia cōcubinȩ facibꝰ ſpoliatus: ſiue quia ꝓmiſſa Angliæ
parte ꝑ Kanutū fraudatus fuerat: priuatā offenſam publicȩ militiȩ ꝓtulit, ꝑactiſqꝫ
ſtipēdiis, ira pariter ac dolore īſtinctus Noruagiā rediit: nō incōgruū eiꝰ deſertorē
agere ratus, a quo plena turpitudinis iniuria vexatus fuerat. Septenis poſtmodū in
teriectis annis quidā triclinīū in quo Kanutus epulabat̄ ingreſſi/totius Angliæ re=
gē ſalutare cœperūt. A quibus rex ſibi ictū cū Eduardo fœdus ꝑ inuolucrū exprobra
ri ratus: nihil eius ſe pudere reſpōdit. Sed neqꝫ ab ira animū neqꝫ vultū a rubore cō
tinuit: ꝑfectas a ſcelere voces ludibrio propinquas exiſtimās. Tum illi funeſtū mini=
ſteriū incauto cōfeſſionis officio proſecuti: Eduardū ſua interemptū opera iactita=
bāt, eo ſe regi placituros rati: quo ſummā ipſius offenſam accēderāt. In quos rex ꝑ
inde ac maieſtatis inſidiatores: ꝑparati ꝑmii loco: ſuſpendio protinus animaduertē=
dū curauit, deterrimū opus deformi vindictȩ ſpecie puniēs. Qꝫꝗ eñ ſe acri ȩmulo li
beratū cognoſceret: ſceleri tñ pœnā ꝗ vtilitati gratiā referre maluit. Memorāt alii
Eduardū clandeſtino Kanuti imperio occiſum, eiuſdēqꝫ iuſſu pœnā a maleficis/gra=
tia deinde ſuſpitionis exactā. Vt eñ innocentiȩ ſuȩ fidē aſtrueret, ſeqꝫ ei culpȩ affinē
fuiſſe negaret: grauius in ſceleratos cōſulendū putauit. Ea tamē res primum regis
apud domeſticos fauorē quaſſauit. Qui cū Anglorū rebus obtentis nectendā cū fini
timis amicitiā decreuiſſet: Normāniȩ ꝑfecti Roberti filiā Immā matrimonio duxit,
eiuſqꝫ fratri Rykardo ſororē Eſtrithā cōiugio potiēdā ꝑmiſit. Igit̄ ex Imma Kanu
to, Gunnildaqꝫ ſuſcepta: duorū populoꝝ concordiā cōmuni ſanguinis vinculo ſtabi
liuit. Cæterū quo promptius habilē expeditāqꝫ clientelā contraheret ſplendidis mi=
litiā tyrociniis auxit: ampliſſima fortibus ſtipēdia proponēdo, nō tam numero ꝗ ro
bore militū venerabilius īperii ſui decus futurū exiſtimans. Itaqꝫ militaris alacritas
cuius maxime ꝑmiis honos alitur: certatim ī eius cōtuberniū defluebat. Cuius mu=
nificētiȩ gratia Vluonē quendā e Suetia accerſitū: dolis magis ꝗ viribus inſignē in
militarē ordinē allici cōtigit. Cuius quoniā incidēter mentionē egi: ortū ſummatim
diſſerā. Cuiuſdā patriſfamilias in agro Suetico filiā liberalis formæ cū ancillulis lu=
ſum egreſſam: eximiȩ granditatis vrſus deturbatis comitibus complexus rapuit: ex
ceptāqꝫ vnguibus prȩ ſe leniter ferēs, ad notam nemoris latebrā deportauit. Cuius
egregios artus nouo genere cupiditatis aggreſſus amplectendi magis ꝗ abſumendi
ſtudiū egit: petitāqꝫ laniatui prȩdā in vſum nefariȩ libidinis vertit. Continuo eñ ex
raptore amator effectus, famē concubitu ſoluit. Ardorēqꝫ gulȩ veneris ſatietate pē=
ſauit. Quoqꝫ eā indulgētius aleret crebris incurſationibus vicinū acrius inceſſabat
armētum, nec niſi lautioribus ante veſci ſolitā ſparſis ſanguine dapibus aſſuefecit.
Adeo eñ captiuȩ ſpecies efferatā raptoris ſȩuitiā fregit: vt quem ſanguinis ſui cupi
dū extimeſcebat: amoris auidū experiretur: paſtumqꝫ ab eo perciperet: cui fore pro=
tinus alimonia metuebat. Quo nō penetrat/aut quid nō excauat amor? cuius ductu

Anglorum ſubactio decima.

Eduardi cȩdes.

Aīaduerſio prȩclara.

Kanuti ſuſpectū facinus.

Normāniȩ ꝑfecti filia.

Imma.

Estrid Kanuti [illegible] ſoror nup. ſit Ryccardo.

Vluonis ortus.

Vrſus amator puellȩ.

Amoris vis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

etiá apud efferatá beluarũ rabiẽ gulę irritamentũ libidinis imperio cedit. Tandem
gregis poſſeſſor exhauſti pecoris inopia ꝓuocatus:obſeruatione adhibita circũuen=
tá canibus beluá curſu ac clamore vehemẽtius vrgere perſtitit:fugacẽq; ſectatus,eo
forte loci quo puella ſeruabat̃ acceſſit.Siquidẽ domiciliũ eius inuiis paludibus clau=
ſum ꝑplexa ramoꝝ ſeries cõtinẽti frondiũ vmbraculo texerat. Vbi mox fera a retia
riis circũuenta ac venabulis occupata cõfodit̃. Vt ergo duplicis materię benigna ar

Vrſi ſilueſtris progenies.

tifex natura nuptiarũ defor mitatẽ ſeminis aptitudine coloraret:generationis mon
ſtrũ vſitato partu edidit: ſilueſtrẽq; ſanguinẽ humani corporis lineamẽtis excepit.
Nato itaq; filio paternũ a neceſſariis nomẽ imponit̃. Qui tandẽ agnita ſuę veritate
propaginis:a patris ĩterfectoribus funeſta ſupplicia exegit.Cuius filius Thrugillus
cognomine Sprageleg nullo ꝓbitatis veſtigio a paternę virtutis imitatione defecit.
A quo Vlſo genitus:originẽ ingenio declarauit.Auitũ aĩo ſanguinẽ repſentans.Cę
terũ vt ad diuerticulũ quo exceſſi redeã:Olauũ cũ Haraldo fratre Danis atrociter ĩ
minẽtem Kanutus claſſe ex Anglia petitũ ad ſocerũ Gerithaſlauũ Orientaliũ ducẽ
exilio migrare cõpulit,recuperataq; noruagia rediẽs:Rikardũ acerrimũ vxoris olo
rẽ effectũ pria exegit:ſed & ſororẽ Syalandię redditá regiarũ partiũ functione dona

Olauus ſanctus & eius geſta.

uit.Interea abſumpto Sueonũ rege Olauo:ſuccedit. Omũdus a vitę diuturnitate co
gnomẽ ſortitus.Cui⁹ fato Olauus noruagiẽſis repetẽdę patrię fiduciá nactus:cõtra
cta Sueonũ ope noruagię ſummá audaci vſurpatione corripuit:ꝙ Kanutũ fraternę
opis caſſum ac celeberrima viriũ pte defunctũ aduerteret.Idẽ ignarũ iuris populũ:
paſſimq; & agreſti more viuentẽ legib⁹ ſalubriter editis ad melioris vitę habitũ pdu
xit:quarũ vetuſta monimẽta plębs norica pſenti veneratiõe cõplectit̃.Nec minus in
deũ venerabilis memorabili exemplo ſeruatę religionis ĩclaruit. Ná cũ prima feria
cultello fuſtẽ per ĩcuriá ſecuiſſet/atq; ab his q proxime cõſtiterãt:ſolutę a ſe religio=
nis fuiſſet ammonitus:cõtinuo dexterá ſuá ꝙ eius miniſterio lapſę mẽtis errorẽ cõ=
pleſſet exoſus:ſparſas repẽte ſcindulas legit,factoq; ex eis foculo: ſubiectá palmá cre
mãdam pbuit:fortuitũ culpę modũ ſolido cruciatus genere puniẽs.Adeo ſcrupulo=
ſo cultu leuia quoq; religionis momẽta ſeruauit/cuius detractę triſtẽ a ſeipſo pœná
exigere cunctatus non eſt.Nam cũ reos pœnas apud inferos manere pſuaſum habe=
ret:leui admodum cruciatu grauiorem pcurrere ſtatuit,manũq; ad pſentes pœnas
perferẽdas patiẽtię duramẽto firmare/q̃ animá futurarũ metu ſuſpẽdere tutius du
xit.Ita ne cęteri a diuinitatis cultu auocarent̃:ne ſibi q̃dẽ ignoſcendũ putauit: & qđ
pie diſſimulare licuit,ſuppliciter expiauit.Cumq; pſidio negligẽtię errorẽ tueri poſ
ſet:ne qua religioni fraus fieret pœnitẽtiam magis repſentare curauit,pœnãq; cor=
rectionis ſuę fidẽ:q̃ impunitatẽ delicti teſtẽ eſſe maluit.Ita prudẽtia ac deuotione in
ſtructiſſimus propior publicæ religioni:q̃ priuato reatui fuit. Cuius facti circũſpe=
ctiſſima ſanctitate æterná cognomine memoriá vſurpauit. Ab eodẽ quoq; pauperi=
bus protectio,pupillis tutela,ſacerdotali ordini veneratio,detrimẽtorũ violẽtia la=
ceſſitis ſubſidia pbebantur.Pręterea ex gremio eius veluti quodam munificẽtię fon
te cõplura alia virtutũ ſpectacula manauerũt.Hæc hactenus/quia publico cultu cõ

Vlſonis fraudes.

ſecrata pietas priuatę laudis egena non eſt.At Vlſo ob virtutis ęmulationem graui
bus in Kanutum odiis efferatus:quia tuto inimicitias gerere nequibat: quo effica=
ciores inſidias necteret:inſtrumentum doli ſimulatione officii texit. Suetis eñ aſſi=
due Scaniá irrumpẽtibus:primus ad conſtringẽdam rem proficiſci popoſcit,impe=
tratiſq; petiti miniſterii partibus:Eſteritham quęcũq; imperaſſet exequi:litteris ſi=

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

gnatorio anulo impreſſis iuberi petiuit. Quibus acceptis: continuo matrimonium
eius poſtulare aggreſſus: rei bellicę mandatum ad nuptiarũ preces tranſtulit, libidi
noſumq̃ q̃ ſtrenuum legationis miniſtrũ agere ſatius duxit. Quã rem Eſtritha ar=
cano fratris imperio cõſentaneam rata: perſeueranti repugnare paſſa nõ eſt. Ita ver
ſuti ducis animus impulſu capti odii inſtinctus corrupto legationis officio linguæ
volubilitate qua plurimum valuit: fratris ac ſororis credulitatẽ nefariis perfidię la=
queis circũuentã oppreſſit, bellũq̃ aduerſus Daniã ꝓfeſſus: ſtructis callide dolis au=
dacter euidẽtiam ꝓbuit. Et ne Kanutũ in Dania vltorẽ opperiretur: declinandę vin
dictę gratia in Suetiam ſibi cum coniuge tranſeundũ ꝓuidit. Vbi inuadendę Danię
propoſitum pertinacius animo voluens: Omundo, Olauoq̃ conſilii participibus fa=
ctis: alteri maritimis Syalandiã copiis: alteri Scaniã terreſtribus impetendam pro=
ponit. ipſe ſe claſſem e Suetia ducturũ promittit. Cuius rei molitione detecta Haqui
nus quidã e villa Stangby: amãtiſſimus regis: arrepta q̃ celerrime nauigatione Ka=
nuto cuncta ex ſe cognoſcẽdi copiam tulit, eaq̃ humanitate quanta principis ac pa=
trię charitate teneretur / aperuit. Rex tantæ conſpirationis nuntiũ exercitu ſubſecu
tus ne rumoris auctorem ꝓmio vacuum ꝓteriret: fidẽ nuntii ꝗ & longam & pericu
loſam nauigationem egerat: ꝓmii loco duum iugerũ agri Scanici donatione penſa=
uit. Interea Olauus claſſe ſua apud inſularum vnam acquieſcere iuſſa: habili expedi
toq̃ nauigio Syalandiã petiit. Vbi accerſitum concionis nomine populum ad dedi=
tionẽ q̃ potuit diſertiſſimo prouocabat eloquio, modo vniuerſorũ modo ſingulorũ
compoſitis blanditiarum figmentis animos demulcendo: eam demum tutiorem po=
tentiam credens: quæ pace magis q̃ prelio conſtitiſſet. Igitur a maiorum quodã aſtu
benigniſſimę reſpõſionis exceptus ſimulatum plebis fauorem ſpe eximia complecte=
batur. Tandem inter varium plebis tyrãniq̃ ſermonem ſpeculatorum vnus ex ma=
ritimis ſuperueniens grandia terris vela propinquare narrabat. Igitur fluctuantem
Olauum: ſenior regis aduentũ operiens: interrito ſe animo gerere cohortatus con=
ſuetã littoribus mercem aduehi ꝓdicabat: non aliam premendi inimici occaſionem
aptiorẽ futurã ratus: q̃ ſi odiũ beniuolentię ſpecie ſuppreſſiſſet, ſpemq̃ eius vano ſer
mone protrahere potuiſſet. Secũdo quoq̃ pari nuntio accepto concionãtis metũ cõ
ſimili affirmatione diſcuſſit. Tum demũ Olauus aſſertionem eius ſuſpicione inſecu
tus emiſſum in littus ſpeculatorẽ explorare iubet: Kanutus ne eſſet: an negociatorũ
aliqui veniẽtis exercitus ſpeciem ꝓbuiſſent. Quo reuerſo ſeq̃ frequẽs claſſe pelagus
proſpexiſſe perhibente, continuo ſenẽ mendacii damnãs colloquium ſoluit. Ille nihi=
lominus vera ſe omnia retuliſſe contẽdens eos aduentare dicebat: a quibus Daniam
ferro comparare quis poſſet. Olauus vix fuga vſus pertinaci remigio ſociam repe=
tit claſſem. Subinde Kanutus portũ claſſe complexus: victum labore remigẽ noctur
na quiete firmauit. Vbi ab incolis Omundum terreſtri agmine Scaniam Vluonem
nauali fluuium Helgam occupaſſe cognoſcit. Ipſe igitur Omundum excipit: claſſem
ad opprimẽdos qui ad amnẽ appulerant mittit. A quo cũ nauium duces Omũdum Helli aa.
apud ſtangam montem inſigni pugna obrutum comperiſſent: ipſi quoq̃ conſenta=
neã fortitudinis operam edere cupientes / ne rege audacter agente ignauum geſſiſſe
militem viderentur / quo promptius in eã quã hoſtes occupauerant inſulam traiice
rent aliam eidem vicinam ingreſſi: medium amnis ſpacium contabulatis molibus
ſternunt. Illic ſiquidem fluuius latius manantibus aquis: amnis modum excedens:
ingentis ſtagni ſpeciem ꝓbet. Tum Vluo ſuos ne hoſtem cœpto deturbarẽt ammo=

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nitos:traiicientem telis eminus ac ſagittis inceſſere iubet. Futurũ taliter inquiens:
vt ipſe ſua ſibi manu vltimã fati ſemitã ſtrueret. Progreſſo vero longius opere velu
ti noſtros tranſitu prohibiturus/in aduerſa ripa Phalangem explicat. Quo viſo Da
ni traiiciendi cupidiores effecti frequẽtes onerauere pontem. Vbi dum conferti/ſed

Danorum ſubmerſio.

in q̃ periculoſum iter progrederentur ignari:bellum inſtanter appetunt:ſubito de-
ſidente congerie inter vndas auidum pugnæ ſpiritum depoſuerunt. Siquem vero
(vt in eo diſcrimine accidere ſolet)ſemel ad ſummum fluctus retulit:protinus alte-
rius amplexibus implicatus in profundum periturus abſtrahebatur. Ita dum mixti
atq; alius alii cohærentes inuicem opem exigunt mutuo ſibi exitium pepererunt:&
quem ſalutis quis auctorem petiit/infœlicem fati comitem habuit. Neq; eñ armorũ
pondere preſſi:tutum natandi euentum aſſequi potuerunt. Ita Vluo Danorum de-
ceptor magis q̃ victor:aliena temeritate qđ propriis viribus nequibat obtinuit:cer
tiſſimam hoſtium virtutẽ ſalubrius cunctatione pugnę q̃ impetu proculcando. Cu-
ius facinoris inſecuturam metuẽs vltionem ꝙ ſibi hinc claſſem obſtare,inde regem
imminere cõſpiceret:ſalutis obtinẽdę cõſilium vt viribus difficile:ita arte prõptiſ-
ſimũ repperit. fugam nãq; diligentius animo circũſpiciens cum vnicum eius diuer
ticulum in claſſis deſertione reſtare animaduerteret:noctu maioribus nauigiis reli
ctis,in proximã ripam vniuerſum ſcaphis traiecit exercitũ,ſicq; clandeſtino ſeceſſu
vſus potitũ latebris agmen abducit. Diluculo Dani ſocię cladis vltionem auidius ſi

Ano christi 1028.

Olaui cędes.

tientes:dũ in hoſtium nauigia ruunt, eadẽ propugnatore vacua reperiunt. Rex la-
cu luſtrari iuſſo merſorũ corpora vncis aut euerriculis capta/apud Aſum cõtiguũ
amni oppidum ſupmis procurauit officiis. Olauum vero per noruagienſium quoſ-
dã pecunia a ſe correptos domeſtico bello opprimendum curauit. Ita egregii animi

Kanuti ſex regna.

dux ſuorum auaritia laceſſitus quos foris propugnatores habuit:domi percuſſores
inuenit. Cuius frater Haraldus cõſimilem gentis perfidiam veritus adito bizantio

Henricus imperator duxit Gunnildam filiam Kanuti.

ſuſpectam patrię fidem longinquo declinauit exilio. Igitur Kanutus ſex ꝓpollẽtium
regnorum poſſeſſor effectus:eximio ſui fulgore etiã romanum illuſtrauit imperiũ.
Eñiuero eius principi Henrico filiã Gũnildam nuptũ tradidit: eundẽq; paulopoſt
Italica cõſternatione perculſum auxilio proſecutus:priſtinę fortunę preſſa rebelliũ
cõſpiratione reſtituit. Inde reuerſus Haraldũ natu maiorẽ Anglię: Danię Kanutũ:
Noruagię Suenonẽ:quẽ ex Alwiua ſuſtulerat:abſq; vlla maieſtatis ſuę diminutione
pręfecit. Nam etſi tres prouincias totidẽ filiorũ regimini tradidit: nihilominus cõ
mune ſibi trium imperiũ reſeruauit,neq; ſummã penes alium conſiſtere voluit. Prę
terea teneris adhuc ducibus in officiorũ tutelã fortiſſimorũ præſidia ſociauit. Poſt

De ortu Suenonis ſecundi.

hęc Heſtridha filiũ Suenonẽ enixa:ſobolis interceſſu viro fratris gratiã cõciliauit.
Beniuolentiã eñ quã Kanutus perfidis Vluonis meritis denegauit:conſanguineæ
ſibi prolis reſpectui tribuendam putauit. Quinetiam ſororem Anglorum Satrapæ
Godewino nuptiis iunxit:gentem genti animis atq; affinitate conſerere cupiẽs. Ex
qua Haraldũ,Biornonẽ,Toſtonẽq; ortos memoria proditum habem⁹. At Cæſar,ex

Magnus.

Guthſcalcus.

Gunnilda filiũ ęque fortuna ac vocabulo Magnũ ſuſcepit:a quo illuſtrium theuto-
nicorũ imagines,ſplendidaq; germanię lumina ſucceſſionis ſerie pullulaſſe produn
tur. Eo temporis Guthſcalcus ſclauicus eximię indolis adoleſcens cõmilitium regis
ſtipendia meriturus acceſſit. Is Apribigneuo patre chriſtiani cultus amantiſſimo
deficientemq; a religione Sclauiam nequicq̃ reuocare conante:præter nationis ſuæ
morem percipiendæ literarum diſciplinæ gratia/doctoribus traditus: vt eum a

Saxonibus potiendæ Sclauiæ cupidis interemptũ cognouit: efferatum ingeniũ leni ſtudio miteſcere paſſus nõ eſt. Repente enim armis ſcholã mutauit: & ne alienigeni ingenii exercitatione patrios ritus pigrius proſequeretur: literarũ cultũ in tyrociniũ vertit: omiſſoq; doctrinę ſtudio ſtrenui vindicis q̃ ignaui diſcipuli partes agere maluit: audacter q̃ induſtrie animo vti ſatius autumans. Itaq; naturæ magis q̃ præceptoris monitis obſecutus: parta tandem vltione: Kanuti commilitium expetiuit. Ita adoleſcentis mens in ipſo doctrinæ limine ſæuitiæ ſtimulis intercepta ſtudioſæ rationis elementis ingenitum ſanguini ſuo rigorem expugnare nõ potuit. Eodem tempore apud Daniam ſacrorũ antiſtites aliis alii ſucceſſiſſe tradũtur. Nam Gerbrando ſubſtituitur Auaco: Otkynkarus iunior Ripeñ. pontifex creatur. Cæterũ Kanutus tria præmemorata regna circuiens: clientelam ſuam ſex miliũ numerum explẽtem: ſexaginta nauigiis cultius apparatis: eorũq; quolibet cẽtenos armatos capiente diſtinxit. Eãdem æſtate pro tuendo imperio excubãtem hyeme contuberniis diſcretam alere conſueuit. menſibus ſtipendia nouabantur. A quo Vluo tempore quo rerum auctor nobiſcum immortalitatem ſuam partiri voluit: annuo feriarum circuitu repetito: apud Roſkildiam cõuiuialiter accerſitus: poſt q̃ induſtriam temulentia vicerat: merſæ nuper militiæ cladem nocturnis laudum ſuarũ cantibus celebrabat. A quo rex ſuorum ſibi pericula palam exprobrari iudicans vehementis iræ procurſum aduerſum cõtumelioſum eius carmen deſtrinxit: indignũ ratus eo conuiuanti: cuius ductu ſe fortiſſimis propugnatoribus ſpoliatum cognouerat. Igitur Vluo inter ipſa menſæ ſacra ab aſtantibus interfici iuſſus: præcipitis linguæ iuſta ſupplicia pependit. Ita dum aliena fata parum ſobrie meminit, ſua cecinit: ſiccatoſq; cupide calices proprii ſanguinis liquore cõpleuit. Merito enim ex tam petulanti ingenio amaritudinem potius q̃ voluptatẽ percipere debuit. q; gloriæ ſibi loco arrogaſſet ductu ſuo præcipuis regis viribus vltimam inceſſiſſe iacturam. Quo peracto Kanutus violatæ neceſſitudinis iniuriã ac ſororis viduitatẽ duarum prouinciarũ attributione penſauit: quas eadem poſtmodũ ſacroſanctæ trinitatis ædi præcipua apud Roſkildiam veneratione cultæ decimarũ nomine partiẽdas curauit. Iãq; frequens ad Kanutũ miles defluxerat: animis, q̃ impẽſis oneroſior. Plęriſq; enim amplior virium q̃ morũ grauitas inerat: quiq; ſe ſplendidius bello geſſerãt obſcurius pacis decora intuebantur. adeo vt qui foris inſignes extarent: domi ignobiles viderẽtur: vixq; eadẽ & honeſta & acria ingenia reperiebãtur. Igitur complures ad vim & rixam vſq; in aula pernicioſi eſſe cõſueuerant. Quos cum rex natione, linguis, ingeniis, q̃ maxime diſſidentes animaduerteret: quippe variis ac perplexis inuicem affectibus vrgebantur: nam petulãtia alios: alios inuidia: quoſdã etiam ira vexabat: quo minus ſeditioſe ſe gererent: ſaluberrimũ caſtrenſis diſciplinæ tenorẽ: qua tantæ varietatis diſcordiam rumperet: debitãq; militi maturitatem mõſtraret: exactiſſimis edidit ĩſtitutis. Itaq; circũſpectiſſima eiuſdẽ deliberatio Oponis Sialandici, cæteros prudentia atq; auctoritate præſtantis, monitis perſuaſa: ne externa forte domeſtico crimine turbarẽtur: ſocialis odii tempeſtatẽ repreſſit: legeſq; ſeueriſſime cauẽdo ſeditioſum militiæ ſpiritũ veluti fraterna quadã charitate coercuit. Atq; vt audacię comitatẽ adiiceret: fortiſſimo militi ſpecioſiſſimũ moris habitũ ingenerauit: clientelam ſuã effręniũ ac litigioſorũ conuictu tãq̃ erubeſcenda aliqua ſentina vacuefacere cupiens. Vt ergo improborũ frequentiã a curiæ valuis repelleret: ſtatuit vt in capeſſendo diſcubitu ordine quo quiſq; militaris muneris aduocationẽ ſortitus fue

Pontifices Danici.

Familia quotidiana Kanuti.

Vluonis inſolentia.

Vluonis ſuppliciũ.

Militaris diſciplina.

Lex Kanuti

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

rat vteretur:locaq; antecelleret:qui prior obſequio foret. Adeo militiæ vetuſtatem
honore menſæ rependi par duxerat:ne promiſcuis ſedendi locis cõfuſa meritorum
ſeries videretur. Eũ vero qui cœna inita aliqua mora interpellãte tardior ſuperue=
niſſet:inter conſidẽtes excipi oportebat. Qui ſi tã arcto ſe cõceſſu iũxiſſent vt ob ni
miã eorũ frequẽtiã qui ſuperuenerat ſeſſum recipi nequiret:qui eius loco inſederat
exſurgens proximũ occupabat:eouſq; inuicẽ ſe aſſurgẽdi officio venerãtibus:donec
laxato totius cõſeſſionis ordine:legitimũ recipiẽdo ſpaciũ patuiſſet:menſaq; qui po
ſtremus reſidebat abſcederet. Si quis vero alieno diſcubitu vti per inſolentiã perſe=
ueraſſet: qui eo ſpoliatus fuerat proxime circũſedẽtibus iniuriæ querelam detulit.
Hiſdẽq; teſtibus in concionẽ productis aduerſus reũ actione cõtendit:effecitq; vt q
cedere iuſſus cõtumaciter ſuperſediſſet:cõtumelioſe ſtipẽdiis amoueretur. Ter ta=
mẽ regi tali culpa affectis neceſſitatem pœnæ remittẽdi fas erat. nec aliter q̃ vt tot
gradibus quis diſcubitu indignior fieret:quot vicib⁹ ſodalẽ dignæ ſedis negatione
ſpreuiſſet. Ita enim legis temperamentũ inter ſeueritatẽ ac manſuetudinẽ mediũ/ri
gori clementiã ſociauit:vt nec pœnitẽtiã repelleret,nec impunitatẽ exceſſui daret.
Q; ſi quarto ſe quis eodẽ reatus genere maculaſſet:diſcreto a milite loco, mẽſæ alie
nus fiebat:cõmilitonũ nemini catino aut calice cõmunicabat. Neq; enim ter veniã
experto vlterius ignoſcendũ putabat:quia ſua iã noxa pœnã meruit qui ſe ea toties
affecit. Adeo contumaciã cõtẽptu mulctari placuit. Valuit enim apud regẽ ſpretæ
militaris dignitatis indignatio:cũq; qui parẽ venerari neſciret:parũ ſuperiori dela
turũ eſſe exiſtimatũ eſt. Eodẽ pœnæ genere in minutos quoſq; animaduertebatur
exceſſus. Vt ſiquis aliũ cõuicio inſecutus fuiſſet:aut potione per cõtumeliã reſper=
ſiſſet. Cæterũ rex maritimã ſæpius q̃ terreſtrẽ militiã agere cõſueuerat. Igitur quo
ties equitatu opus erat : milites equis omnibus vacui ꝓ aſſeruãdis equis alternis vi
cibus excubabãt. Qui vero adaquãdi tẽpore ita ſodalis equo vſus fuiſſet vt ipm cõti
nue/nec modo ſuũ,modo illius viciſſim inſidẽdo premeret:ꝑdictũ pœnæ modũ ex=
pleuit. Tãto eñ ſtudio rex verecũdiã a ſuis ſeruari voluit:vt etiã paruulo impudẽ=
tiæ exceſſu deuios,caſtigationis remedio coercẽdos putaret. Qui vero tribus faſci=
culis in ſtabulũ coniectis equo ſuo cõmunis pabuli ſpicã alieno ſtipulã admouiſſet:
iuxta priorẽ formulã militia,aut turpiter vti:aut deformiter excedere cogebãt. Ac
ne qs ſocio flumẽ tranſequitãti/ita equo cõcurreret:vt ad ipm turbulẽtior vnda de
flueret:pari induſtria cautũ. Adeo ſcrupuloſa cura paruula quoq; ſocietatis officia
pẽſabant. Ei vero q ſtationi addictus/ita ſe ſomno oneraſſet:vt veſtes aut arma dor=
miẽti detrahi poſſent:cõſimile vindictæ genus mulctæ nomine irrogabãt. Neq; eñ
regio ꝓfuturus impio putabãt: quẽ priuatus torpor publico excubiarũ officio ſub=
mouiſſet. Verũ aduerſus grauiora ꝑfractior actio cõſtituta fuerat. Siqs eñ cõmili=
tonũ ſuorũ quẽpiã,manu,ferro,vel fuſte læſiſſet:aut ſi qcq̃ violẽter eius manibus ex
torſiſſet,comãve alieni capitis violaſſet:poſtremo ſi maieſtati ĩſidias ſtruxiſſet: abũ
deq; de facto teſtiũ aſtructione cõſtaret:tãq̃ capitalis criminis reus/cliẽtela amotus
militari munere defungebãt. Is nãq; q grauiter ab eo affectus fuerat: ĩ primis regẽ
ſella poſita ius militi dicere poſtulabat. Deinde reũ vt in cõcionẽ veniret:tertio ci=
tatorũ ordine ꝓuocabat. Vnũquẽq; bini dũtaxat cõmilitones explebãt. A quibus ſi
reus in q̃ſtionẽ publicã deducẽdus rẽ familiarẽ poſſediſſet:domi ſemel: bis in curia
apud diſcubit⁹ ſui locũ ꝑſens abſenſve poſtulari ſolebat. At ſi fundo careret:eo loci
vbi in aula accubare cõſueuerat:ter ſpõſione ꝓuocãd⁹ fuerat. Cõcione inita q ꝓuo=

cauerant ſyncere ſe reũ poſtulaſſe: nihilq; in ea cauſæ dictione fauoris aut offenſæ
reſpectui indulſiſſe iurabāt: ſimulq; & citatorũ, & teſtiũ ꝑtib⁹ inſeruiebāt. Cōſequē-
ter in reũ principalis facti teſtimoniũ a duobus denũtiādũ reſtabat: iuramēto ꝑfari
iuſſis: nec actoris amore, nec rei odio qcq̃ ſe ꝑter oculis aut auribus explorata dictu
ros. Nā in q̃ſtione læſæ maieſtatis ꝑpēſior auditui fides haberi cōſueuerat. Cæterũ
teſtimoniũ in oculis reponebāt. Præterea obiecta defenſionis ꝑſidio repellere nō lice
bat. Siqdē teſtiũ criminatio, neq; alieno patrocinio, neq; ꝓpria cuiuſq̃ repulſione ſub
rui poterat. Tantũ quippe auctoritati ipſorũ pōdus inerat: vt aſſertionis eorũ fidē
eleuare ꝓxima ſacrilego demētia putaret. Ita reus aduerſum teſtimonii fulmen nec
culpā nec innocentiā vllo argumēto tueri potuit. Sed neq; ei ſi ſponſione ꝓuocatus
fuiſſet reſtipulatione vti licuit. Rationē teſtiũ diſtricta iudicũ inſequebat auctoritas
reum veluti euidenter noxiũ: nihilq; iam ꝓ ſe recuſantē: honore, opibus, patria: atq;
omni demũ militari functione damnantiũ. Hoſtibus eius honos atq; impunitas ad-
iudicabātur. Iuxta in præſentē abſentēq; ſententiæ ferebātur. Sua nulli lōginquitas
præſidio eſſe poterat, quo minus & accuſatio teſtibus: & damnatio ſentētiis inſtrue
retur. Quarũ vtraq; plene partes ſuas exhibente reo defenſionis amplecti ꝑſidiũ nō
licebat. Tũ demũ rex cognitione ſuſcepta, an ea cæteris pronũtiatio placuiſſet inter
rogat. Ipſe enim auditoris tantũ partē exequens militiæ iudicationis mādauit arbi
triũ: deforme ratus damnare viros, quos ipſe fouiſſet. Quapropter in eos quorum
eg regia opera vſus fuerat aſpere pronũtiare veritus: quæſtionē ad ſe delatam ad cu
riæ cognitionē relegauit: ſilentiũq; moderationis ſuæ fidem q̃ ſentētiā ſeueritatis
teſtē eſſe maluit. Cũq; demũ exaudita militũ reſponſione totius concionis ſuffragia
iudicationi conſentanea noſcerētur: qui damnatus fuerat interrogari ſolebat: terre
no an maritimo ſeceſſu fugā petere decreuiſſet. Ita rex proſcriptione ſuos q̃ nece pu
niri maluit: delectũq; fugæ ne violentiā reꝑſentaret indulſit. Q; ſi reus mari ſe cre
dere delegiſſet eo cōmilitonũ frequētia proſequēdus: dataq; naue, remigiis, cōmea-
tu: vaſculo egerendis aquis idoneo tam diu in littore operiēdus fuerat: donec remi
ſi eis nauigatio gereretur: vel ſi velis: antennæ extra cōſpectũ abiiſſent. Tum deniq;
qui profugerat ſuperiori ab omnibus ſentētia repetita, amariſſimorũ maledictorũ
verberibus laceratus: triſtiſſimis totius militiæ ſuffragiis damnabatur. Qui ſi tēpe
ſtate in littus relatus fuiſſet: cōtinuo vt hoſtis habitus violatȩ ſocietatis pœnas pen
debat: diſcrimēq; capitis eius funeſto damnationis incurſu cupide a cōmilitonibus
expetebatur. Ita nō periculoſa minus q̃ ignominioſa ſontiũ euitatio fuit. At ſi mili-
tiæ munere defunctus terra perfugere maluiſſet: ad nemus vſq; pari militũ cura co
mitandus erat: cũctis tā diu in eius abitu expectātibus: quouſq; procul ipſum abeſſe
cognoſcerēt. Ac tũc demũ magno cũ totius militiæ fragore ter valide edendus cla-
mor: cũctaq; ſtrepitu miſcēda fuerāt: ne fugiturus vllo ad eos errore referri poſſet.
Tũc demũ diſtricta etiā inexorabilis omniũ ſeueritas cũctis ſolēni iure cōpletis: ne
de indemnato ſuppliciũ ſumere videretur: ſuꝑmā reo damnationē intēdit: effecitq;
vt qui ſe a ſpecioſo militiæ cōuictu abruperat: turpiter vagā vitā proſcriptus exige
ret. Ita militaris diſciplinæ rei iudicialis ignominiæ grauitate in abiectiſſimorũ cō
ditionē relegabātur. Adeo enim rex cōtumeliā ſontiũ non ſanguinē ſitiebat: vt eos
probroſo caſtigationis genere q̃ cruēto punitiores putaret. Siquis aũt ei poſtmodũ
cōmilitonũ vno telo aut comite ſuperior obuio peperciſſet: ipſius ſe cōtumeliæ par-
ticipē ꝓbuit: cuius culpā vindicta proſequi formidauit. Tale noxiis quoties a curiæ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

moribus degeneratũ fuerat: militiæ munere defungendi ius erat. Adeo quõdã ca-
ſtrenſis notæ dedecora iudiciali repellebãtur vmbone. Q; ſi reus ab auctore teſtimo
nio ſuperari nequiret: ſex ſecũ cõmilitonibus in iuſiurãdũ acccitis: culpæ quæ obii
ciebatur alienũ ſe fuiſſe mõſtrabat. At ſi cõmilitonũ quis ei quẽ militiæ cõſortẽ ne-
ſciſſet iniuria per ignorãtiã affeciſſet: ad cõciliãdã errori ſuo fidẽ ꝑdictũ ſodaliũ nu
merũ in ſacramenti ſocietatẽ cõtrahere debuit. Cæterũ ſolẽni iure cõuictos: ac ſupe
riori modo damnatos felicitas deficiebat: occupabat aduerſitas. Eo quidẽ certius ꝙ
triũ regnorũ põtifices aduerſum taliũ tranſgreſſionũ reos ſolenni execratione vſos
eſſe cõſtabat. Ita diſciplinæ ius geminũ amplexa columẽ: partim regio: partim reli-
gionis ꝑſidio nitebatur: vt humanã ſentẽtiã diuino crederes iudicio cõprobari. Cu
ius rigor diſcordias rupit, ſimultates finiuit, ſeditiões extinxit, pacatioreꝗ; regi mi-
litem reddidit. Poſtmodũ vero ſeueritati eius ſiue ob inertiã, ſiue ob clementiã prin
cipũ pecuniariæ mulctæ tẽperamentũ acceſſit. Quo tamẽ ſola ligni percuſſio caruit:
ꝙ eo canes quis abigere ſoleat. Adeo maiorum verecundia ſummã in ictu probroſo
cõtumeliã reponebat. Contigit autẽ vt ipſe rex ſua primus lege caderet: iuriſq; fir-

Rex transgreſſor legis ſuæ pœnitentia ducitur.

mamentũ qđ eatenus ſyncerũ, atq; incolume ſteterat: parũ ſobrius proprii militis
occiſione laxaret. Cũq; ſe legibus quas ipſe tulerat euidẽter noxiũ animaduerteret:
pœnitẽtiæ acerbitate correptus: vocata militum cõcione, regia ſella deſcendit: inq;
omni conſpectu ſupplex humi demiſſus milites cõmiſſi ſceleris pœnas ſuo arbitrio
exigere iuſſit: libenter ſe decretã ab eis pœnã ſuſcepturũ promittẽs. Cũq; factũ ma-
ieſtatis nomine tueri poſſet, militari ſe animaduerſioni ſubſtrauit: humilitateq; mã
ſuetudinis ſuæ documẽtũ q̃ vires elationis indiciũ eſſe maluit. Illi concione lachry-
mantes egreſſi, deliberatione inita triſtẽ de rege ſentẽtiã ferre vt minus honeſtũ ita
parum vtile peruiderũt: nõ ignari ſine eo eſſe ſe vacuũ ſpiritu corpus: prædã quib⁹
ante imperaſſent futuros. Poſtremo vniuerſum rei militaris ſtatũ eo pœnã ſubeũte
conuelli, inq; vnius omnes proſcriptione damnari: lapſum eius ruinã ſuam, damna
tionem, cõmune omniũ periculum fatebãtur. Igitur in tam ardua re ſentẽtiæ dubii
creditoq; ſibi iudicio æquo leuius auſteriuſve vti veriti: proprio regem arbitrio de
creuere mulctãdũ: exiſtimãtes pl⁹ nutui maieſtatis q̃ priuatorũ ſentẽtiis deferẽdũ.
Emendabile enim credidere delictũ: qđ impetu magis q̃ induſtria noſceretur admiſ
ſum. Igitur ex eo iudicem ſtatuũt: pœnãq; ꝑſtolanti impunitatis potẽtiã largiũtur.
Et pulchre quidẽ factã ſibi iudicandi poteſtatẽ ipſius arbitrio reddiderũt: ne diffi-
cillimũ negotiũ temere iacta pronũtiatione finirẽt: vel cõmilitonis vltionẽ placide:
vel regis ſuppliciũ crudeliter expetẽtes. Ita ſalus regis pene ſuo ſcelere euerſa: tẽpo-
ris difficultati donata eſt. Adhæc ſatis graues eũ delicti pœnas dediſſe arbitraban
tur: qui ſe in tãto fortunæ faſtigio tam ſuppliciter abiicere ſuſtinuiſſet. Tum demũ
venerabiliter exceptũ: atq; ex ancipiti reo ſecuri iudicis partibus inſeruire iuſſum:

Mulcta quã ſibi rex indidit.

ſellæ reſtituerunt. Rex culpam ære redimi debere conſtituit. Cũq; alias homicidio-
rum crimen quadragenis nũmi talentis expiari ſoleret: ipſe ſibi trecenta ac ſexagin
ta mulctæ nomine numeranda deſcripſit. Huic ſummæ. ix. talenta auri doni nomi-
ne adiicit: eandemq; mulctæ ſpeciem conſimilis culpæ reis: lege perenniter irroga-
uit. Totius vero pecuniæ partem regi primam: alteram militibus, tertiam interfe-
cto ſanguine cõiunctis adiudicauit. Cũq; ipſe in præſentiarũ tam regis q̃ rei partes
exequi debuiſſet: aſcriptã ſibi portionẽ ſacrorũ præſidibus egeniſq; diuiſit: deũ per-
inde ac cõmunẽ omniũ principẽ pio munere propitiandũ exiſtimans. Egit humanũ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

iudicem reũ liberalem veniæ genus, abſolutionis ſpem, debito emẽdationis ordine
complectẽdo. Cæterũ eo viuẽte militaris mos æque violatore atq; expiatore caruit.
Igitur dũ ſic ſeditioſis occurritur mens militũ a litigiis aberat. In exequẽda enim vl
tione nõ ſanguinis, nõ neceſſitudinis vinculo parcebatur: quo minus damnationis
partes legitimo rigore ꝓcederẽt. Nũc vero ſolutis hebetatiſq; priſtinis militiæ ner
uis grauiora inter cõmilitones q̃ exteros dedecora pariũtur: cũ & omnis aduerſum
improbos actio ſileat: & qui culpæ punitor eſſe debuerat: patronus exiſtat: nec ſit q
diſſolutos militiæ mores perfractius rigidiuſq; cõſtringat. Hanc itaq; militaris diſ
ciplinæ conſuetudinem diuturna vſurpatione firmatam noſtri temporis principes
abrogare minime erubeſcendum duxerunt. Vbi enim domeſtica quies ſeditionum
fluctibus agitatur: priſcæ conſuetudinis forma conuellitur. Quippe aduerſum ef-
frenes, cõcitatiq; ingenii tyrones ſeueritate potius q̃ nimio fauore ac profuſa indul-
gentia vtendum eſt. In quem modum Kanuti induſtria pro adminiſtrandis milita-
ris diſciplinæ negotiis ſyncere ac valenter excubuiſſe cognoſcitur. Præterea militi
regem, vel regi militem: non niſi pridie Kalen. Ianuarias abdicandi fas erat. Eiuſ-
dem quoq; poſtmodum obſeruantiæ grauitas ab aula regum in aliquanto obſcurio
ris familiæ conuictum prorepſit: diuq; ſuperioris diſciplinæ etiam apud ſupparis
conditionis viros imitatio valuit. Interea Suenonem tutelæ tunc Noruagiæ vacã-
tem caſus abſumpſit: moxq; ad patrem prouincialis miniſterii ſumma conceſſit. Vt
autem Kanutus a Richardo ꝙ ſororis ſuæ repudium egiſſet, atq; aduerſus vxorem
ſeuerius æquo maritali ſupercilio vſus fuiſſet: tanq̃ a coniugalia ſacra contumelio-
ſe tractante pœnas ſumpturus, ac thori genialis iniuriam repulſurus: in Norman-
niam magna ſe claſſe traiecit. Vbi cum paulo poſt triſte quoq; de Haraldi fato nun
tium accepiſſet: propior publicæ expeditioni q̃ priuato affectui agmen eadem qua
prius celeritate promouit: neq; animo aut officio quo minus cœpto inſiſteret: remiſ
ſior fuit: ſed neq; oculos ad ſingularem luctum a generalis militiæ contemplatione
deflexit: adeo rerũ ac temporis ſtatum inter fortem patrem ac ſtrẽnuũ ducem egre
gia animi moderatione diuiſit: nec minus in tolerãda filii morte q̃ in hoſtium appe
tẽda perſpicui roboris ſpectaculum præbuit. Cuius impetũ Richardus Siciliã petẽs
ſuga præcurrere maturauit. Interea Kanutus ob grauis militiæ labores aduerſa va
litudine preſſus cũ ſe corporis firmitate defectũ / ac mox ſpiritu caritur ũ animad-
uerteret: cõuocatos proceres nõ niſi bello cõfecto domos reuerti iuſſit: haut dubie
victoria potituros: ſi funebri ei⁹ lecto humeros in acie ſubieciſſent: atq; ĩter primos
pręliãtiũ globos ducis noĩe corpus ſuũ exanime ꝑtuliſſent. Idq; fugato hoſte quo cla
rius cinerũ ſuorũ monimẽtũ extaret: apud Rothomagũ ꝓmiſſa indigenis libertate
ſepulturę mãdarẽt: facile vſuros cõditione Gallos: ſi illico hoſtẽ finibus ſuis exceſſu
rũ cognoſcerẽt, paruoq; impẽdio grãdi patriã metu liberare quiuiſſent. O immen-
ſam perituri regis induſtriã: quę ſuis in vltimas rerũ anguſtias deuolutis / diſciplina
q̃ ſpiritu viuidior affuit. Enimuero ſuperſtitũ ſalus decedentis ingenio ſtetit. Nam
corpus eius funebri lecto a militibus in acie perlatum ad Danorum vſq; victoriam
veluti viua adhortatione profecit: vt non minus extincti q̃ ſuperſtitis fortunæ põ-
dus ineſſe crederes. Cui mox ſepulturam diſceſſuros ſe pacti a Rothomagenſibus
expetiuerunt. Rapuere conditionem hoſtes: cineribuſq; eius in vrbe ſua acquieſcen
di locum dederunt. Ita milites ſuſcepti monitus ratione / pugnã pactionẽ ſepulturã
atq; exequias proſecuti: fato functũ humeris ſuis regẽ in acie pertulerũt: victoreſq;

Indulgẽtia pœnę & vindictæ.

Suenonis mors.

Richardi fuga.

Kanutus apud Rothomagũ ſepultus eſt.

funerato eo ſumptis tantum commeatibus/ad propria reditum habuerunt. Hunc
Kanuti prę conia.
Kanutus exitũ habuit: quo nemo noſtrorũ regũ tametſi plura alii victoriis illuſtra
uerint:ſplendidior fuit. Adeo enim operũ eius magnitudinẽ propitię famę fides au
xerat:vt quos rerum geſtarũ gloria pares habuerat amplitudine claritatis excellat.
Cũq; aliorũ ſplendorẽ ignorãtiæ obſcuritas,ac vetuſtatis rubigo ꝑrederit:hui⁹ de
cus longa famæ vſurpatione ſubnixũ ꝑpetuis memoriæ fructib⁹ reuireſcit. Siqdẽ
ſanctitate ac fortitudine inſtructiſſimus non minus religionẽ q̄ regnũ ꝓferre curæ
habuit. Quippe cum bellicis late titulis inclaruiſſet,placidiore ſtudio vſus, ex fiſco
ſuo cõpluribus in locis priuatorũ clericorũ cõuictu inſtituto,cellularũ frequẽtiam
nouis cõuẽticulis auxit:ſacrorũq; venerationẽ quã maximã ſemper exhibuerat:re-
Monachos in Daciam primus aduexit.
giarũ opũ impẽdio ſtipẽdiis multiplicauit: monachalẽ quoq; ordinẽ vberiorẽ reli-
quit: ne ferociæ ꝓpior q̄ pietatis officiis videret: æquã ſibi vtriuſq; laudẽ adiicere
cupiẽs. Cuius ſtudii induſtria ad tantũ claritatis lumen acceſſit:vt cũ fortiſſimorũ
regũ bellica virtus antiquitate exoleuerit: eius famã gloriæ quæſtu opulentiſſimã
Sueno.
tenaciſſima poſteritatis agnitio cõphẽderit. Interea Sueno Eſtrithæ filius expe-
ctato apud Angliã Kanuto quo plenius incolis auſum defectionis excuteret:militiã
præſidiis ſparſit:ne libera monimentorũ occupatione ſuſpectas Anglorũ vires ar-
maret. Vt aũt Noruagienſibus mortis Kanuti nũtius adfuit:continuo pudore ex-
terni obſequii Danicũ derectantes imperiũ: ad Olaui filiũ Magnũ, cui bonitas ſua
Magn⁹ ſancti Olaui fili⁹ rex Noruagiæ.
cognomini erat:deficiũt. Eiq; regnũ imponũt. Quippe ſpectata patris ſanctitas po-
pulariũ ei fauorẽ conciliauerat: Neq; enim parenti gratiã impẽdiſſe contẽti:in filiũ
quoq; fauorẽ extẽderãt. Interea Kanutus haut leuius Noruagicæ perfidiæ q̄ pater-
Kanutus rex. lxxiiii.
ni fati rumore perculſus vereri cœpit ne ſi finitimorũ bello intenderet ex dilatione
rerũ Anglia per abſentiã careret:ideoq; minoris regni defectionẽ tolerare:q̄ maiori
conſimilis auſus locũ tribuere:cõſultius duxit: leuiori malo ſolã grauioris formidi
Haarde knud in Chronicis Danicis dicitur.
nem præpõderare iudicãs. Itaq; diſſimulata iniuriarũ offenſa cõditione defectorem
aggreditur: iureiurãdo pactus eius,qui prior decederet ſuperſtiti regnũ eſſe ceſſu-
rũ:ne priſcã regnandi cõſuetudinẽ noua regnorũ partitio laceraret:rerũq; quondã
iunctarũ diuiduã efficeret ſummã. Adeo enim Daniam Noruagiãq; vnius eſſe re-
giminis affectabat:vt alterã alteri ſubiici q̄ vtrãq; ſeparatim regnũ gerere pręopta
ret:patriæq; exteros imperitare:q̄ patriã ſine exteris imperiũ gerere mallet. Quę ni
mirũ cõditio eo ſtoliditati propior: quo fortunæ ſubiectior:alterutri aut ſplendidũ
imperiũ,aut ſordidã paritura fuerat ſeruitutẽ. In hãc pacti fidẽ vtraq; pars ſacra-
mẽto cõuenit. Deinde Angliã ꝓfectus cũ cũcta Suenonis induſtria pace pleniſſima
cõꝑiſſet Eduardũ fratrẽ,quẽ eiuſdẽ nominis pater ex Immæ matrimonio ſuſtulit
in regni ſocietatẽ adciſcit:non ꝙ fraterno illũ affectu coleret:ſed vt eius ambitionẽ
munificẽtia ac liberalitate p̄curreret,regniq; ꝑte potitũ totũ cupere ꝓhiberet. Itaq;
nõ tã veneratiõe charũ q̄ populariũ ambitione paterniq; generis auctoritate ſuſpe
ctũ/cõſortẽ imperii facit. Verũ Eduardo humilior origine anim⁹ fuit. Siqdẽ obtu-
ſi admodũ cordis obſcuriorẽ indolis experiẽtiã p̄buit. Kanutus cũ biẽnio regnaſſet
defungitur. Cuius Sueno ꝓpinquitate fiſus relictis apud Angliã p̄ſidiis Daniam
nauigatione contendit retinendæ inſulę ſpem,non ſolum in Godouini filiis quibus
ſanguine admodũ cõiunctus fuerat reponẽs: ſed etiã ex ipſa cõſortis ſui ſtoliditate
Magn⁹ rex lxxv.
deſidiaq; præſumens. Qđ audiens Magnus:Daniam ꝑinde ac ſibi mutuæ pactio-
nis lege debitã,ipſiuſq; Kanuti teſtamẽto legatam ęquis populariũ animis occupat

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Suenoniq; cognationis rationē edenti priſtinā fœderis cōditionē opponit. Nec du-
bitauit alieniſſimū ſibi ſanguini ſuo regnū legati titulo poſtulare. Sed & Dani pacti
cui ſe ſacramento obligauerant ratione permoti cōſtantius religionis q̃ familiarita
tis fidē præſtandā putabant: ideoq; facta cōpetitorū æſtimatione, alienū domeſtico
prætulerūt: curioſius fœderis pignus q̃ debitā regno proſapiā intuentes, fideiq; ſuȩ
q̃ patriæ reſpectui propiores. Igitur alienigenæ partes religioſo fauore cōplexi prę-
teritā Kanuti familiā regū ſuorū ſanguinē repulſæ deformitate cōfundere q̃ iuriſ-
iurandi vinculū perrūpere maluerūt: ſuffragiorū iura nō adulationis, ſed fidei in-
tuitu pōderantes: ſeq; plus religioni q̃ regno debere cōfeſſi. Adeo ꝓmiſſionē ſuā ſe-
queſtram periurii fieri noluerūt. Quāti igitur roboris fuiſſe tūc inter ciues iuſtitiā
credimus: cū inter diuerſæ nationis viros tantū viriū poſſediſſe cernamus! Et vtinā
adultæ iam religioni ea apud noſtros vis, authoritaſq; conſtaret: quā ĩter antiquos
tenera atq; eneruis habuerat. Contra Sueno ſubiectā ſtoliditati conditionē reputās
temerariū conſobrini pactū nequicq̃ reſcindere cupiebat: perq̃ ſtultū argumentādo
quibus ante imperitaſſent obſequi: inq; vnius iuramēti imprudētia cōmunē depo-
nere libertatē: atq; ex fulgenti imperio repēte in humillimā cōcedere ſeruitutē. Sed
religioſa populariū ſentētia ſuperabat, quorū arbitrio pacti non ſanguinis habitus
æſtimabatur. Verū vt Magni votis Danica fides reſpōdit: ita Suenonis crudelitatē
Anglica perfidia circūuentā oppreſſit. Nā poſt eius ab Anglia ꝓfectionē Godouini
filius Haraldus ſpe ĩproba totiꝰ Angliæ regnū cōplexus ꝑticipato cū incolis cōſilio

Danorum cædes per fraudem.

Danicū vt erat per p̃ſidia diſtributꝰ exercitū cōpluribus ſepatim vicis vno eodēq;
tēpore magnifico cōuiuiorū apparatu ꝓ obſequii ſimulationē excipi iuſſit: meroq;
ac ſomno ſopitū noctu per inſidias trucidādū curauit. Ea nox paruulo tēporis mo-
mēto vetuſtā Danorū dominationē, diuq; maiorū virtute elaboratū finiuit ĩperiū.

Quomodo Angli receſſerunt a Danis.

Sed neq; id poſtera noſtris fortuna reſtituit. Ita Anglia dominādi ius ignauia perdi
tū ſcelere recuperauit. Igitur Haraldus Danicæ oppreſſionis, ſimulq; domeſticæ li
bertatis auctor Eduardo ſummā facta nō animi eius, ſed ſanguinis æſtimatione per
mittit: quatinus ille nominis ĩpe rerū vſurpatione regnaret: & quo nobilitate perue
nire nō poſſet: potētia vallatus aſſurgeret. Eduardus vero ſola generis auctoritate
nō prudētiæ rōne munitus vano maieſtatis obtētu prauorū ingenia, maiorūq; petu
lātiā nutriebat: titulo rex patriæ cōditione miſerabilis procerū verna cōtētus ꝙ alii

Nota de Anglis.

fructū ipſe vmbrā tantū ac ſpeciem occupaſſet. Ita Anglorū inter ſe ſummā nomen
atq; potentiā diuiſerunt: tituliq; ius ac rerum dominiū veluti diuerſis ab inuicem
gradibus differebant. Sed nec Haraldus alienū ſpecie regnū geſſiſſe contētus pro-
priam claritatis imaginē affectabat. Igitur Eduardo ipſum quoq; nūcupationis de
cus inuidit, omniaq; regni inſignia in ſe ipſum transferre conatus cupiditati aditū
ſcelere petiuit: occiſoq; rege tituli qui ſolus ſibi deeſſe videbatur gloriā occupauit.
Interea Sueno tametſi rara fautorū ope ſubnixus belli cum Magno fortunam expe-
riri decreuit: cūq; paucis & incōpoſitis aduerſus multitudinē manū cōſerere cūcta
tus nō eſt. Igitur in Iutia prius maritima deinde equeſtri pugna ſiniſtris cōgreſſus
auſpiciis: vtraq; victus conceſſit in Fioniam: nec armis maior q̃ agmine fuit. Cūq; ſe
omni auxilio deſertū: nec hoſtium tantū, ſed etiam ſuorum cōtemptu perfuſum vi-
deret: Sialandiam, Scaniāq; prætergreſſus Suetiam maternȩ neceſſitudinis fidutia
petere cogitabat. Quem Magno terra mariq; pertinacius inſequente in Iutiam ſe
repēte Sclauicus effudit exercitus. Quorū irruptio dubiū victori effecit: fugacem

ne hoſtem pellere an imminentē excipere debuiſſet. Quidā enim gentis illius nobi-
liſſimus.xii.filiis maritimis prædonibus apud Daniā ſpoliatus Iutorum fines ferro
orbitatē vlturus inuaſit. Quāobrē Magnus perſeuerantiſſimis populariū precibus
cōmittendi prælii auctorē agere poſtulatus:omiſſo æmulo a domeſtico hoſte in ex-
ternū arma conuertit:& quaſi priuatæ affectionis oblitus publicā induit:ne ſuas q̄
regni partes curioſius egiſſe videret. Nec dubitauit alienigeni ſanguinis dux ſum-
Viſio Magni. ma adhuc fluctuāte in ſeipſum dubię poteſtatis trāſferre periculū. Nocte vero quā
belli dies inſecutus eſt:quietē eius certe prædictionis ſpecies adumbrauit. Quippe
ſomnū capienti imago cuiuſdā obuerſata prædixit hoſte eū ſuperiorē futurū: inq;
aquilæ nece victoriæ fidē auſpiciaq; ſumpturū. Expergefactus rex viſionis ordinem
die poſtera magna cū omniū admiratione vulgauit. Sed & ſomno omen cōſentaneū
fuit. Progreſſo nāq; exercitu aquilā quæ in quiete demōſtrata fuerat cōminus con-
ſidere conſpectā:pernici equo aduolans haſta petiuit:fugāq; alitis veloci iaculo præ
cucurrit. Itaq; nouitate rei ad ſpem victoriæ ſpectatores erexit. Arripuit igit̄ omen
exercitus:atq; fortuito aquilæ occaſu certiſſimā hoſtiū ruinā interp̄tatus eſt. Cūcti
Aquilæ caſus. quippe euentū ſomnio congruiſſe cernētes perinde atq; ſecuri rerū in fortunam ſuā
acceptæ rei præſagium referūt:& quaſi indubitatā vincendi ſortem:pari mentium
alacritate præſumunt:quos eo audaciæ ipſa auſpicii religio prouehebat:vt iam ſibi
victoriā ante oculos præponentes:abſq; reſpectu periculorū certatim in præliū pro
ſilirent. Quibus primā pugnandi occaſionē corripientibus,codēq; euentu quo omi
ne dimicantibus:cędūtur funditus Sclaui:victor Magnus felici pugna popularibus
Sclauorū ſubactio xix. percharus euaſit:eorūq; propenſiore ſubſidio roboratus ad proſequēdū regni æmu-
lum redit:eo quidem inſtantius q̄ rerum ſucceſſus quo plus ſibi gratiæ peperit:hoc
magis Suenonis fauorem abſumpſit:auerſoq; vulgi animo magnopere reſiduū eius
debilitauit auxilium:nec ſolum contrahēdarum virium ſpem ſuſtulit: ſed etiam cō
Guthſcalci ſucceſſus. tractas excuſſit. Quinetiam Guthſcalcus Sclauicus inter cęteros qui infelicis eius
militiæ ſtipendia deſeruerant:diu ſe ſub alienis auſpiciis rem infeliciter geſſiſſe cō-
ſiderans cum domino nihil ſpei relictum animaduerteret:militem exuens defecto-
rem agere non erubuit:ſuāq; experiri fortunam q̄ alienam ſequi tutius duxit:vt cū
regem meliora ſperaturum diffideret:paternæ ſaltem neci vltionem non negaret:
conſilio reſpondit euentus. Siquidem geſtis varie bellis Sclauiam ſuę ditionis effe-
cit:vtq; externis rebus infractus ita domeſticis inuictus apparuit. Nec quæſitæ do
minationis felicitate contentus:Saxoniam poſtmodū parētis necem vltus obtriuit:
paruæ glorię regnū,aut diuitias reputans:ſi non vltionem opibus adieciſſet. Adeo
autē Magnus ob vindictam finiū ſuis charus haberi cœptus eſt:vt omniū conſenſu
boni cognomine cenſeretur:quodq; aliorū moribus tribui aſſolet:fortunę laudibus
impetraret. Sueno vero deſperatis iā rebus in Scaniam (vt dixim⁹) p̄fectus Suetiā
(nam paternū inde genus traxerat) reuiſere proponebat. Quem Magnus cōcitato
animi impetu ſubſecutus cum oppidū Alexthathiam præteriret deturbato per oc
De morte Magni. curſum leporis equo trunco,cuius præacuti forte ſtipites eminebant adactus extin
guitur:corpus eius Noruagiam relatum Throndemi in regiorum monumentorū
area ſepulturā poſſedit. Ita Suenoni anguſtiſſimis fortunæ caſib⁹ implicato omniq;
mortalium ope defecto præſidium supernę pietatis affulſit,regnūq; quo illū fortu-
næ iniquitas ſpoliauit,eiuſdem beneficium reddidit.

Explicit Liber Decimus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Incipit Liber Vndecimus.

Sueno fili⁹ Eſtrith. rex lxxvi.

POſt hæc Daniæ ſtatus variis rerũ caſibus fluctuatus eſt. Quippe Sueno ſummã ſucceſſu magis q̃ viribus capit. Sed neqꝫ ad reſtituendam Danici nominis fortunã qcq̃ eius ſuſceptione ꝑfecit. Nã adeo nec fauore fœlix/nec imperio efficax fuit: vt ſubiectorũ animos veteris offenſæ acerbitatem redolentes ad ſyncerum ſui cultum adduceret: aut ira abſtractos ad placidiorẽ mentis habitũ inclinaret. Tanta ſiqdẽ mole in Danorũ præcordiis prioris odii reliquiæ cõſederunt: vt priuatos motus reipublicę vſibus anteferrẽt: honorẽqꝫ patriæ ſua deperire ſocordia, q̃ ſuſcepti ducis auſpiciis reſtitui præoptarent. Neqꝫ eñ facile propagata odiorum ſementis ſtirpitus interit: quippe vt gratiæ in odium deflexus facilis: ita odii ad gratiam difficilis eſſe tranſitus conſueuit: raroqꝫ animus quẽ ſemel grauiter faſtidiuit, ſyncerae fidei ſtipendiis excolit: aut cũ quo vehemẽtes primum inimicitias geſſit, affectuoſe poſtmodum in gratiã redit. Cuius impotentiæ vis a ſimultatis ardore profecta/arcaniſqꝫ ęmulationis flammis alita/nõ ſolum gerendarũ præclare rerũ ſpem ſuſtulit: ſed etiam magnifice geſtarũ gloriam corrupit. Verum ea res vt nouæ maieſtatis cõceptũ/ita prioris fideliter cultæ indiciũ edidit: ſimulqꝫ recentis iniuriæ crimen et priſtinæ fidei perfectionẽ exhibuit.

De morte Anachi primi Roſkildenſiũ epi. Wilhelmi epi iſtituta. De Lundia et Dalbia. Dalbienſis epiſcopat⁹ ceſſatio ob potũ epm.

Principio regni Suenonis Roſkildenſium ſacrorum antiſtes Anachus moritur. Sufficitur Wilhelmus quo Kanutus maior et ſcriba et ſacerdote vſus fuerat/genere quidem Anglus/ſed omniũ virtutũ partibus ac numeris abunde inſtructus: idemqꝫ põtificalium ſacrorum apprime peritus. Ad cuius vſqꝫ tpa Scaniæ genti religionis priuilegio Roſkildenſis præſidebat auctoritas. Ab eo viro diuiduum eſſe ſacerdotium cœpit. Cuius Scania veluti alteram partẽ adepta/protinus inter coniuncta admodum oppida nouam muneris potentiam partita eſt. Nã Lundia Dalbiaqꝫ ꝑtinus ſuſceptũ inter ſe ſacrorum diuiſere primatum/geminaqꝫ eiuſdem dignitatis vſurpatione certarũt. Nam alteri Henricus/Eginus alteri ſacerdos acceſſit. Verũ Henrico ob immoderatum potionis vſum abſumpto/pontificatus eius vniuerſum ius/oĩaqꝫ honoris inſignia ad Eginũ Lundenſium præſulem cõceſſerunt: ac veluti in vnũ corpus vtraqꝫ ſacerdotii ſumma confluxit: q̃q̃ merito in ebrioſi antiſtitis fato ſobrius ciuiũ honos expirare nõ debuit. Sed in gregis ꝑniciem ſordida paſtoris intemperantia redũdauit: innoxiaqꝫ ciuitas poti põtificis temulentiam deponendi ſacerdotii cãm habuit. Ita alterũ inimica bibendi cupiditas abſtulit/alterum ſalutaris cõtinentiæ diſciplina ꝑuexit. Indignũ populari nedum pontifice exceſſum: cuius plenã ignominiæ ſortem omnis æui deriſus pleno cauillationis ludibrio proſeqtur.

Pręſul bibulus.

Ita bibulus pręſul cãdorẽ ſacerdotii turpiſſimis gulæ maculis obſoletum, quẽ viuendo corruperat/moriendo conſumpſit: humaniqꝫ calicis cupido hauſtu diuini vſum amittere meruit. Cumqꝫ ordini gloriam deberet, notã intulit/pro virtutis cõciliatore ꝑbri auctor effectus. Nec immerito q aliis cõtinẽtiæ et frugalitatis ſpecimen exhibere debuerat,

tam indecenti fato violatæ ſobrietatis pœnas pendebat. Huius memoria Danicis
annalibus non paruæ eſt verecundiæ: qm̃ pridicula morte cõſumptus priuatũ ob=
Haraldus frater ſan=cti Olaui ad beſtias damnatus.
probrium publico rubore ꝑfudit. Hoc loci ſplendida Haraldi memoria tempeſtiuã
ſui exhibet mẽtionẽ. Qui quũ fratre caſſus ſalutẽ ſuam intra patriã tueri nõ poſſet
fugã Byzantio credidit. A cuius rege homicidii crimine damnatus, domeſtico dra
coni lacerandus obiectari præcipitur. Nihil eñ eius morſu ad necandos reos valen
tius ducebatur. Cui in carcerem eunti ingenuæ fidei ſeruus vltro ſeſe damnatio=
Serui fides.
nis comitem obtulit. Exuit vernam vt ſociũ ageret: mortemq́ excipe q̃ domino de=
eſſe maluit. Vtrũq́ is qui cuſtodiæ præerat curioſius obſeruatũ per os antri iner=
mem excuſſumq́ demiſit. Itaq́ nudato miniſtro Haraldum verecundiæ gratia lin
theo tantũ diſcinctum excepit. A quo clam armilla donatus / piſciculis pauimentũ
inſtrauit: vt haberet draco in quo primæ famis ꝓcurſum effunderet: reorũq́ carce
ralibus tenebris obfuſi oculi vel paruulam perſpiciendi copiam ipſo ſquamarũ ni=
tore capeſſerent. Tunc Haraldus lecta cadauerũ oſſa anguſtiis telæ cõſertioris im=
plicuit: hiſdẽq́ in vnũ globũ coactis veluti clauã effecit. Cũq́ allapſus draco in obie
Mors Dra=conis.
ctam pq̃ auide prædã irrueret, dorſum eius veloci ſaltu cõſcendens / cultellũ tonſo=
riũ: quẽ ſecum forte tectũ attulerat, vmbilico qui ſolus ferro patebat / immerſit. Se=
ctionẽ enim rigidiſſimis ſquamis obſitus ſerpẽs cætera corporis pte ſpernebat. Hũc
cultellum Waldemarus rex res geſtas cognoſcẽdi ac referendi cupidiſſimus rubigi
ne exeſum: vixq́ ſecãdi ſufficiẽtem miniſterio familiaribus ſæpe mõſtrabat. Sed ne
q́ Haraldus ob ſeſſionis eminẽtiã ingenti belluæ ore corripi / dentiũve acumine no
ceri aut caudæ voluminibus elidi poterat. Miniſter vero cõpacto geſtamine vſus /
cõuerberatum belluæ caput ad ſanguinẽ et necẽ vſq́ crebris ictum põderibus con
tundebat. Quo cognito rex vltione in animi rationẽ verſa fortitudini ſuppliciũ re
miſit: ſalutemq́ animoſitati tribuendã putauit. Nec pœnã remiſiſſe contentus, ad
didit charitatem. Nauigio eñ ſtipendioq́ donatos abire permiſit. Cumq́ crimini
ſupplicium deberet, fortitudini pepercit: virtutemq́ colere q̃ culpam punire ma=
luit. Reuerſus Haraldus Noruagiã occupat: eaq́ potitus arma in Daniã tranſfert.
Iutorũ ſtrages.
Igitur Sueno contractis Iutis cupidius q̃ conſideratius apud Dyurſam fluuium to
tam Noruagienſium manum aggreſſus / vt claſſe ita bello quoq́ inferior fuit, copia
rum numero reſpondente fortuna. Siquidem tam infœliciter q̃ temere dimicauit.
Maxima Iutorum pars ferri metu flumen inſiluit: præreptoq́ hoſtis officio, ſua vi
q̃ aliena conſumi tutius duxit. Itaq́ quod ab hoſte timebat / ſibi ipſa cõciuit: inq́ ge=
mino fati delectũ vnda, q̃ armis perire maluit. Igitur dum alterum mortis genus
timide declinauit / alterum cupide compræhendit: dumq́ aduerſarium refugit, ho
ſtilem in ſe ipſa crudelitatem exercuit / tanq̃ ſpiritum placidius aquis q̃ aeri reddi=
tura: ac violentiorem exitum ferro, q̃ fluctibus expertura: ita neſcias viriliter mor=
tem / an effœminate petiuerint: incertumq́ vtrũ fati cupidis ignauia / an virtus in=
ceſſerit: quoniã tam vehemẽs animi æſtus fortes ne an timidi ſpiritus ſui raptores
extiterint ambiguæ exiſtimatiõis eſſe fecit. Breui poſt dux victi agminis Sueno Sca
niæ / Syalandiæq́: ac præterea quarundã inſularum viribus recreatus, Viſzan flu=
uium claſſe corripit: eadẽq́ ſupuenienti Haraldo obuiam in altum ꝓcedit. Cumq́
Dani paucitatẽ ſuam hoſtilis frequentiæ cõparatione pẽſaſſent, raritati cõſertione
ſuccurrendũ rati / digeſta in ordinẽ nauigia tenaculis ſociare cœperũt: quatinus cõ
tinẽti nexu cohærẽs claſſis expeditius opi inuicẽ ferendę iter ſterneret: cũctiſq́ hac

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

neceſſitate duratis, tam fugæ q̄ victoriæ indiſſolubilis cōmunio foret: nec cuiq̄ a tā ta collegii firmitate dilabendi fas eſſet: adeo imbecillitatem neceſſitate roborandā duxerūt. Hic nobis Aſlace Skyalmonis candidi remex ob immenſam bellicæ virtu‑ tis gloriā literarum præconiis inculcādus occurris. Danis ſiquidē aduerſum Nor uagienſes maritimo certamine decernētibus nō contentus, clariſſimā pugnā intra ꝓprium edidiſſe nauigium / om̄ibus corpis tui munimentis præter ſcutum abiectis cōfertiſſimam hoſtium ratem inſiluiſti: quęrcuq; quā in gubernaculi prius colliga‑ mentū excideras viribus fræctus hoſtiū corpa cōuerberaſti: eiuſq; crebris et vegetis ictibus quicqd obuiū fuerat obtriuiſti: ingentiq; verberū fragrore ſtupētes præliā‑ tiū animos a ꝓpriis ꝑiculis ad tuæ virtutis ſpectaculum deflexiſti. Quinetiam for‑ tiſſimos vtriuſq; agminis bellatores opis tui ammiratione ſuſcepti certaminis im‑ memores reddidiſti: pugnæq; ac periculoꝝ oblitis auidius te intuendi, q̄ ſeipos tuē di ſtudium incuſſiſti: ita vt ꝓmptiſſimi quiq; neglecto diſcriminis ſui negotio, plus te viſo ſtuporis, q̄ ex dubia ſalute formidinis caperēt. Itaq; fortius fuſte, q̄ cæteri fer ro rem geſſiſti: cūctaq; intolerabili modo cōminuens. Hinc Danicis / inde Noruagi‑ cis oculis incredibilem niſi ſpectareris opam edidiſti. Adeo aūt ſociorū paucitatem hoſtiū multitudini coęquaſti: vt diſparem viribus pugnā in noctē vſq; par belli ſuc ceſſus extraheret: numeroq; diſſimiles copias fortūa ꝑſimiles reddidiſti. Poſtremo quū oēm nauis remigē ꝑtim fuſte / ꝑtim fluctibus obruiſſes: cōpluribus ſed leuibus plagis ꝑſtrictus ex tot hoſtibus ammirabilē ſolus victoriā retuliſti. Quæ res veri fi dem excederet, ſi nō Abſolon auctor ſuis eā relatibus tradidiſſet. Verū Danis nul‑ lam viriū acceſſionē circūſpicientibus Noruagiēſibus inſpatus domeſtici ducis ad uentus affulſit. Quo viſo Scanienſes contuſis debilitatiſq; animis noctu ne res ſtre‑ pitu ꝓderet classis ſocietatē ſoluere: reciſiſq; vinculis ac ꝑrupta nexum cōſortione a cætero agmine intempeſta ſe nocte ſubducūt. Deinde tacitis remorū ictibus fugā adepti, furtiuo diſſeſſu fluminis diuerticula q̄bus exceſſerant / repetebāt: ibiq; reli‑ ctis nauibus paſſim ꝑ auia ꝓfugere / merito om̄is Danicæ ætatis cōuitio lacerandi. Cuius fugæ deformitas auctoribus q̄maxime erubſcēda ad poſteros quoq; ꝓbroſa deſcendit. Luce redita Sueno fugitiuæ admodū claſſis pudore ꝑculſus, ꝑtinaciſſima reſiſtendi virtute fortunā ſuam armis q̄ fugę credere maluit. Igitur q̄q̄ et claſſis / et militū numero inferiorem ſe cerneret, exiguas bello reliquias applicat / virtute ſua ſociale probrum abluere cupiens / bellaq; animorū q̄ numeri robore fortius geri iu‑ dicans. Sed peſtiferum temere initi certaminis exitum exꝑtus eſt: quippe numero victoria paruit. Skyalmo Candidus: cuius nutu ſuo tempore totius Syalandiæ vi‑ res regebantur / grauiter aſtrictus / immenſaq; hoſtiū multitudine cōcluſus / capitur nō ꝙ timide præliatus: ſed quia labente ſanguine viribus prorſus vacuus extitit: tā tumq; eius apud victores amplitudini donatū eſt: vt alias captiuis ꝑcere inſoliti, ſa luti ipſius cuſtodiæ præſidiū adhiberent. Quippe tam cōſpicuæ dignitatis virum ferro aggredi paſſi nō ſunt. Neq; em̄ præſens illi fortuna præteritæ venerationem adimere valuit. Sed hanc cuſtodiæ vim apud Caprinū Lacū ꝓfunda nocte decepit. Cæterum Haraldus non cōtentus Danorum vires duabus exhauſiſſe victoriis / iiſ‑ dem hoſtili ſtudio frequentius imminebat. Cuius quū Sueno inſtanter motibus vr geretur, laceſſitæ patriæ defenſionem maiore fidutia, q̄ fortuna parabat. Tertio ta men bina prius clade afflictus fortunā ſuam publicis armis committere verebatur: qui iam rem Danicam duarum pugnarum temerariis ingreſſibus a ſe confractam

Aſlaci mi‑ rāda virtus

Scanieñ fu‑ ga.

Skyalmus Candidus capitur.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

videbat. Interea minores Godouini filii regni æmulatione maiorẽ peroſi volunta-
rio ſeceſſu/inuiſam ei⁹ dominationẽ vitarunt: vltroqꝫ exilii tenebras ferre, ꝗ̃ frater
næ intra patriã fortunę ſplendorẽ cõſpicere maluerũt. Ad vltimũ Haraldũ Norua
giæ regẽ obſequii ꝓmiſſiõe cõueniũt/ſuam patriæqꝫ ſubiectionẽ polliciti: ſi ſumma
ꝑ eũ potiri quiſſent. Rapuit oblationẽ exulũ auida dñationis ambitio: Angliæqꝫ lit-
toribus Noruagica claſſis aduehiť. Eodẽ forte tp̄e Normãnorũ dux pari impetu di
uerſum inſulæ latus aggrediť. Cuius rex Haraldus inter geminas hoſtiũ partes an
ceps quã priorẽ exciperet/aliquãdiu liberum vtriqꝫ ꝓcurſum reliquit. Quam ipſius
cunctationẽ Noruagienſes timori cõſentaneam rati, neglectis corporum munimẽ
tis, perinde ac ſecuri periculorum validius prædæ incubuerunt. Sed dũ incautius
ruũt ſparſi/palanteſqꝫ ab Anglis nullo negotio trucidati ſunt. Ea res victoribus ma

Angli vincunt et vincuntur.

xima quæqꝫ audendi fidutiam miniſtrauit. Sed mox temere credente audacia Nor
mãnos adorti, infœlici pugna recentis victoriæ titulum ꝑdiderunt. Neqꝫ vllum vi
cti regis veſtigiũ extitiſſet, niſi poſtmodum ab agreſtibus obſcuro ſolitudinis loco
reptus proderetur. Cuius filii duo cõfeſtim in Daniã cũ ſorore migrarunt. Quos
Sueno paterni eorũ meriti oblitus, conſanguineæ pietatis more excepit: puellamqꝫ
Rutenorun regi Waldemaro: qui et ipſe Iarizlauus a ſuis eſt appellatus, nuptum de
dit. Eidem poſtmodũ noſtri temporis dux vt ſanguinis: ita et nominis hæres ex fi-
lia nepos obuenit. Itaqꝫ hinc Britãnicus/inde Eous ſanguis in ſalutarẽ nr̃i pricipis
ortũ cõfluens, cõem ſtirpẽ duarũ gentiũ ornamentũ effecit. Extincto Haraldo: cui

Sueno extincto Haraldo glorioſe r̃gnat.

ſcelera mali cognomẽ adiecerãt, Suenonis regnũ quod ante admodum claudicaue-
rat, ꝑinde atqꝫ acerrimo hoſte vacuũ ꝓſperioris fortunæ gradib⁹ incedebat/oppreſ
ſumqꝫ Danię gubernaculũ plena ꝓſperitatis vela ſoluebãt. Hic quũ liberalitate illu
ſtris/beneficentia celiber/cunctiſqꝫ humanitatis ꝑtibus ꝑfectiſſimus haberetur, etiã
ſacrarum ædiũ condendarum/ornãdarũqꝫ curam intentiſſime edidit: rudemqꝫ ad
huc ſacrorꝫ patriã ad cultiorẽ religionis vſum perduxit. Verũ hũc morũ candorẽ
ſola libidinis intemperãtia maculabat. Cõpluriũ nãqꝫ illuſtrium puellarũ caſtitate

Filii Suenonis nothi.

delibata, vt nullum ex matrimonio/ita complures ex pellicibus filios ſuſtulit. E qui
bus fuere cum Gormone Haraldus/cum Suenone Omundus. His acceſſere Vbbo
et Olauus/ Nicolaus/Biorno/atqꝫ Benedictus paterno ꝗ̃ maxime, materno minimũ
ſanguini reſpondẽtes. Cõſimilis copulæ obſcuritas Kanutũ et Ericum maxima pa-
triæ ornamenta ꝓgenuit. Sed et filia Siritha quæ poſtmodum Guthſtalco Sclaui-
co cõiunx acceſſit/in ſequentibus referenda, pellice pariter orta proditur. Tandem
rex animũ ſuum ab illecebris luxuriæ et immoderato Veneris vſu retractũ/genia-
lis thori caſtitate cohibere conſtituit. Vt ergo multorũ pellicatuũ experientiam li-
centi nuptiarum vſu/vniuſqꝫ matrimonii lege redimeret/nec talibus vlterius cubi
culis maieſtatis ſuæ vigorem abſumeret, Gutham Suetico rege genitam ſanguine
coniunctam ſibi legitimæ prolis cupiditate complexus, ſimulata coniugii religione
collegit/eiuſqꝫ coitum pro matrimonio habuit. Ita vt dum ad coniugalia ſacra ce-
lebranda animum induxit, eorum nomine flagitium colorauit: dumqꝫ ab vno ſe cri
mine retrahit/in aliud repente prouoluit. Sed tolerabilius ꝙ alieni ſanguinis, ꝗ̃ ꝙ
ſuæ ꝓpinquitatis copulam vſurpauit: ꝗ̃ꝗ̃ vterqꝫ huiuſce Veneris vſus impudici-

De Egino et Wilhelmo epis.

tiæ crimini ſit obnoxius. Quam rem Eginus et Wilhelmus intactam præterire paſ-
ſi non ſunt. Quippe regẽ a tam illicito thalamo fruſtra conantes abſtrahere: moni-
tiſqꝫ dirimendi contractus perſeueranter aggreſſi, aduerſum inceſtuoſam eius libi

dinem debitæ reprȩhenſionis amaritudinem deſtrinxerunt. Cumq; correptioni in-
ſiſtentes nihil ſe ea profeciſſe cognoſcerent, apud Bremenſium antiſtitem iniuſtas
eius nuptias accuſantes / maiori pontificio caſtigationis arbitrium reliquerunt. A
quo quum rex per ſacram ac ſalutarem ammonitionem inceſti reus ageretur, diſci-
plinæ minas oppoſuit: ſeq; ferro correptionis inſolentiam repreſſurum edixit. Itaq;
vexationis impatiens, plus crudelitati ſuæ q̃ ſacroſancti iuris viribus indulgendũ
putauit: religioniſq; q̃ nuptæ deſertor eſſe maluit. Quȩ res ab Hamburgẽſibus ma
ritimi ꝑiculi metu ad Bremenſes põtificiũ tranſtulit. Hæc voluentẽ wilhelmus ꝓ-
poſitũ exequi monitis ſuis paſſus nõ eſt. Sanctitate eñ cõſilii cõſentaneũ furori im-
petum ab eius pectore ſubmouit: maximaq; doctrinæ ſuæ ꝑſeuerantia ſtudiũ eius a
ſententia reuocauit. Itaq; repẽte ſanior affectus regis animũ occupauit. Saluberri-
mo nãq; præceptoris imperio reſipiſcere coactus, cõtinuo iniuſti cõcubitus nexũ re
ſcidit: depoſitoq; ſtuproſæ mẽtis ardore / nuptã repudio ſubmouit. Nec ſolũ ira abſ-
tinuit, ſed ẽt ab illicita cõnubii vſurpatiõe mẽtẽ ꝯtraxit. Gyutha quoq; p̃nos pena
tes repetẽs ſuſceptis viduitatis inſignibus cũ ſumma morũ ſynceritate conſenuit:
caſtitatẽq; votis ꝓfeſſa, virilis concubitus experientiã abdicauit. Et quia iniuſto ſe
thoro maculauerat, nullũ vlterius ſibi iuri eſſe ꝑmiſit. Sãctitatis ſiqdem amplexa ꝓ
poſitũ / reliquũ vitæ tp̃s cælebs exegit: ingentiq; pudicitiæ ſeueritate illiciti concu-
bitus noxã licentis euitatione penſauit. Sed nec inerti ocyo effluere paſſa quotidia
na conſuetudine exquiſita ſacrariorũ ornamenta fingebat: inq; eandem operam cõ
tinuam ancillularum curam cogebat. Inter quæ chlamydem ſacerdotalem ſubtili-
bus ſigillis excultam / precioſæq; materiæ impenſa ac mirifici operis arte elaboratã
Roſkyldenſi ſacrario doni nomine largita eſt. Alia quoq; cõplura diuini cultus inſi
gnia ſacrorũ vſibus oꝑata eſt. Sueno vero ſacrorũ amminiſtratores q̃maxime con-
uerſatione probabiles cõtrahebat. In ꝗbus q̃q̃ ſcientiam veneraretur, morũ tamen
curioſius habitum intuebatur / indignum ratus literarum ſuauitati ſummum fami
liaritatis conſortium tribui. Adeo igitur honeſtatis ſcholam literarum rudimen-
tis præponderare credebat: vt in agendo clericorum delectu virtutis potius, q̃ ſcië
tiæ elementa penſaret / lateraq; ſua fidis q̃ doctis obſequiis vallare mallet. Suenonẽ
quoq; Noruagicæ regionis virũ cunctis virtutis ꝑtibus ac numeris inſtructiſſimũ
ſed parũ iuſta notitia literarũ monimenta cõplexũ in ius familiaritatis adciuerat.
Hic ex præfectura ad ſacerdotiũ tranſlatus tãetſi Latinæ vocis pœnuria premeret
domeſtici ſermonis opibus abũdabat. Quẽ cæteri ingeniis ſuis ob virtutẽ qua ipſis
præſtabat a rege p̃ferri vidẽtes, ꝑridicula imꝑitiæ exprobratione ſcurriliter cauillã
dũ duxerũt. Rẽ eñ diuinã acturo deriſus gr̃a affectũ litura codicẽ ſubiecerũt. Qui
quũ ſalutẽ regi votis libello expreſſis ſolenni verborũ precatione debuiſſet expoſce
re, ipm̃ famuli noĩe deſignaturus, vitiata ab æmulis pagina, muli appellatione fœ-
dauit. Neq; eñ lituræ errorẽ correctionis beneficio redimere nouerat. Igit̃ circũſtã
tes lectoris imꝑitiã iocabũdo cachinnorũ anhelitu ꝓſecuti / immodico ora riſu ſolue
rũt: ip̃o quoq; ioci irritamẽto religio in ludibriũ abiit. Finita actione rex amotũ arȩ
libellũ cõplex⁹, cũ et ipm̃ inuida manu corruptũ et recẽtis lituræ veſtigia cãm iner
ter fuſæ p̃cationis aſpiceret, inuidæ ſocietatis aĩos deteſtat⁹ inſultãtiũ fraudẽ coar
guit: ip̃oſq; obtrectatiõe vitioſiores, q̃ Suenonẽ ĩſcitia cõprobabat. Eũdẽ quoq; bre-
ui irriſoribus ſuis imperitiã exprobraturũ adiecit. Deĩde ſcholã eũ petere hortat⁹
ſumptum ſe amminiſtraturum ꝓmittit. Neq; hac re ꝗcq̃ de cõſueta eius familiari-

Gyuthæ viduitas ſancta et opera pia.

Sueno ſacerdos ĩdoctus ex præfectura electus.

Suenoni intẽtata fraus

tate decerpſit:ne inuidiæ reſpōdiſſe potius q̃ obſtitiſſe videret̃. Profectꝰ Sueno effi
caciſſie liberaliū artiū ſtudiis opatus eſt. Quippe lr̃arū ꝗbus parū inſeruierat docu
mēta ſumere cupiēs ꝑcipiendæ earū diſciplinæ gr̃a, omiſſa domeſtica/ꝑegrinæ ſcho
læ erudiēdū ſe dedit: aīmq; doctrinæ capaciſſimū excolēs/Latino ſe ſermone aſſueſe
cit. Cuius ſtudiis abūde inſtructus, vocabulorū vim ad ſumma quæq; Grāmaticæ
rōnis elemēta animi docilitate ꝑcepit: abſciſoq; ruſtici rigoris crimine, facūdiā ſuā
ingenii exercitatione politiorē effecit. Itaq; flagrātiſſima diſcendi cupiditate clarū
ſciētiæ magiſteriū retulit: breuiq; morarū ꝓceſſu quos impitiæ deriſores habuit, in
genii āmiratores inuenit. Primū inter oēs Wilhelmus apđ regē familiaritatis locū
occupauerat: eiuſq; gr̃æ mutua aī viciſſitudine reſpōdebat. Etem̄ ab ipo cæteris im
pēſius cultus/charitatis dignationē ſingulari fide penſabat. Horū fidei rex tanq̃ tu
tiſſimis obſequiis latera ſua cingenda cōmiſerat. Sed et ſequēs caſus in antiſtite ſe
ueritatis pulcherrimū: in rege certiſſimū moderationis documentū exhibuit. Ipſe
nāq; ſacro circūciſiōis ꝑuigilio ſolenni magnatū cōuiuio feriatus, cū quorūdā prin
cipū clādeſtina obtrectatiōe parū honorate de ſe habitū cōperiſſet ſermonē/occultā
eorū ꝑfidiā temulentiæ laſciuiis detectā exiſtimās, iræ aculeis actus miſit ꝗ ipos ma
tūtino tꝑe intra Trinitatis ædem oraturos cōfoderent/tanq̃ in ſacris penetralibus
aptiſſimus humanarū cladiū locus exiſteret. Itaq; actū erga cōuiuas facinus ſacrile
gio duplicauit: ipmq; pietatis domiciliū crudelitatis officinā effecit: neq; loci/aut
tꝑis quo minus cupiditati indulgeret/reſpectum habuit. Qua in re antiſtes/templi
(vt par erat) violatione permotus, in primis diſſimulanter excepit: neq; indigna
tionē ſuam vlla ex parte ſtipatoribus patefecit/opportuno vindictā tꝑe ꝑbiturus
Nam quū rem diuinā pōtificali more ꝑagere debuiſſet, nō ſolum aduentantē regē
occurrēdi veneratione excipe ſupſedit: ſed etiā ſacrariū ſubire cōniſum a primis eiꝰ
liminibus abſq; reſpectu familiaritatis ſacerdotii inſignibus ornatꝰ, baculo quo vte
batur excluſit/ſacrorum penatium aditu indignum iudicans: quorum religionem
nō ſine graui pacis rubore ciuili ſanguine maculaſſet: ſuppreſſoq; dignitatis nomi
ne nō regem eum/ſed humani cruoris carnificem appellabat. Nec reum obiurgaſſe
cōtentus, aculeum virgæ eius pectori infixit: armatumq; duritia animū imperati
parricidii pœnitere perdocuit. Eñuero priuatæ ſocietati publicæ religionis vere
cundiā prætulit/nō ignarus alia eſſe familiaritatis officia/alia ſacerdotii iura: ꝗbus
ſeruorū æque ac dominorū: neq; ingenuorū parciꝰ, q̃ ignobilium flagitia vindicari
par eſt. Cumq; abunde foret repulſam egiſſe, etiā execrationē adiecit: nec dubitauit
in præſentē damnationis quoq; ꝓferre ſententiā. Itaq; mirifica audacia dubiū reli
quit fortiꝰ illū manu ne, an voce pulſauerit: quē grauibus admodū cōtumeliis ꝓcul
catum prius linguæ/deinde dextræ repulſa mulctauit: inq; pectore quo virtutē an
te coluerat/vitiū cōtudit. Neq; em̄ in tam euidenti ſcelere longū vltionis tp̄s expe
ctādū putauit/facilius origini atq; incunabilis culpæ, q̃ vlterioribus eius incremē
tis occurrēdū exiſtimās: ne mora alitū crimē diuturnitatis tractu cōualeſceret. Igi
tur vt regē impotentiæ et temeritatis incurſus tranſuerſum in facinus egit: ita an
tiſtitem ad exercendam vindictam profecta a religionis æmulatione ſeueritas con
citauit. Enimuero fortiter vindicata religione, et debitā ordini ſuo fidem/et alienæ
temeritati ſalutarem reddidit diſciplinā. Ne em̄ ſolenniū officiorū tutelam omit
tere videret̃, veluti indulgētiæ oblitus/ſeueritatē exercuit: neq; ſanctitatis inimico
amicus exiſtere aut aſſentatoris potius q̃ pōtificis ꝑtes præſentare ſuſtinuit. Cæte

Sueno magiſter rediit

Wilhelmus epiſcopꝰ regi charus.

Regis facinus.

Epiſcopi ſeueritas in regem.

rum ſpecie hoſtem reuera amicum exhibuit: quia fida concordiæ pignora ac ſynce-
ra familiaritatis ſtipendia potius iuſti rigoris, q̃ iniqui fauoris examine pondera-
bat. Quapropter manſuetiſſimum ingenium ſuum depoſita ad tempus clementia
auſteritati ſubiecit: meritoq; ad firmandam religionis diſciplinam aliquid a crude
litate ſibi pauliſper mutuãdum putauit. Quamobrem infeſto militum concurſu pe
titus, applicatos ceruici ſuo gladios animi firmitate contempſit: tantumq; ſe in de-
ſpiciendis periculis geſſit: quantum egerat in prouocandis. Tãto animi robore prę
ditus: tamq; generoſi ſpiritus abundantia inſtructus diuinæ charitatis munimen-
to ſuperior humani timoris viribus apparuit. Cuius rex inhibita nece quũ eum nõ
temeraria offenſa: ſed publicæ ſeueritatis fiducia concitatum animaduerteret: con
ſciẽtiæ rubore pfuſus, ſceleriſq; q̃ repulſæ pudore ægrior, continuo regiam repetit:
quietãq; frontem cõtumelioſe correptus exhibuit: nec ipſa quidẽ generoſę indigna
tionis verba inuitus audiuit. Deinde regia veſte depoſita obſoletam accepit/ mœro
remq; deformitate cultus, q̃ ſplendore cõtumaciam teſtari maluit. Neq; enim tam
triſti põtificis ſententia perculſus, regalis magnificentiæ cultum geſtare ſuſtinuit.
Sed abiectis regiæ maieſtatis inſignibus, inſigne pœnitentiæ ſagulũ ſumpſit. Quin
etiam ſimul cum veſte potentiam exuit: atq; ex ſacrilego tyranno fidus ſacrorũ ve-
nerator euaſit. Siquidem nudatis pedibus ad atrium regreſſus/ in eius ſe aditu pro
ſtrauit/ terramq; ſuppliciter oſculatus, dolorem: qui ex contumelia acerrimus infli-
gi ſolet/ verecundia ac moderatione compreſſit. Neq; enim continuo repulſæ vindi
cem egit: ſed pudore ac pœnitentia culpam cruenti imperii redemit. Exulaſſe hu-
ius animum in nequitia/ non habitaſſe credimus: quem vt primo temeritas tranſ-
uerſum in facinus egit: ita poſtmodum æquiſſima moderationis temperies rexit.
Quanta enim manſuetudine pectus eius inſtructum fuiſſe putemus: qui pontifi-
cem palam ſeuereſſimis ſacerdotii viribus aduerſum ſe vſum non ſolum impuni-
tate donaret: ſed etiam humillima veniæ petitione venerari ſuſtinuit: gratiamq;
tam pudoris patrocinio, q̃ pœnitentiæ beneficio meruit? Diuina ſiquidẽ obſequio/
non viribus propitianda nouerat: ideoq; atrocitatem ſceleris verecunda mœroris
acerbitate penſabat. Quinetiam paruulo pudoris irritamento magnopere confu-
ſus/ excitatam ignominia virtutem rubori imperare coegit: quantũq; violentiæ re
ligioni crudeliter imperãdo incuſſerat, tantum venerationis vehemẽter animo cõ
tuſus exoluit. Sed dum taliter ſe gerit, inuſitatã ſacerdotalis auxilii clementiã exp-
tus eſt. Interea antiſtes inchoamẽto pſallendi facto/ primaq; cõcentus pte edita quũ
Græcę precationi ſolennẽ rite gloriã ſubnectere debuiſſet, ex ſtipatoribus ſupplicẽ
foribus regem adeſſe cognoſcit. Igitur ceſſato cantu/ cleroq; cõticere iuſſo/ fores re-
petens quũ regẽ qd ita ſe gereret pcõtatus fuiſſet, atq; ille criminis cõfeſſione facta
religioni ſeſe ſatiſfacturũ promittens/ ſacerdotalis ſubſidii veniam poſtulaſſet, cõti
nuo execratione remiſſa iacẽtẽ amplexus/ abſterſis lachrymis/ depoſitiſq; doloris in
ſignibus/ et cultũ et animũ regium reſumere iuſſit: nõ licere inquiẽs priuatũ mœ-
torẽ publicis intereſſe tripudiis. Neq; enim eum humiliorem dignitate ſua vultũ
gerentẽ/ aut ſupplicẽ liminibus aduolutũ intueri ſuſtinuit: ſed benignioribus ver-
bis recreatũ priſtinã veſtem: qua maieſtatẽ ſuam cõcinniorem efficeret/ corpori re-
ponere cultioremq; progredi iubet/ ſatis graues eũ pœnas religioni dediſſe ratus
qui ſe tam demiſſe agere, tamq; ſuppliciter pſternere ſuſtinuiſſet. Deinde impera-
tis pœnitentiæ rebus cantores quorũ frequentia ſolennitas agebatur/ in occurſum

Regis pœnitentia.

Regis recõciliatio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

eius quo ornatius reciperetur ꝓcedere iuſſit:ſtatimqꝫ venerabiliter exceptum,cun
ctis lætitia ouantibus,ad aram vſqꝫ ꝑduxit.Ita prioris violentiæ ſpeciẽ honeſto co-
mitatis genere temperauit:repulſæqꝫ deformitatẽ ſpecioſo penſauit obſequio.Nec
minus in pœnitentia venerationis,q̃ auſteritatis in admiſſo repoſuit. Quinetiam
adhuc mœrenti ſollicitudinem detraxit/fiduciã adiecit/priuatæqꝫ triſtitiæ ſalebrã
publica gratulatione diſcuſſit.Itaqꝫ quod in potentis viri ſcelere pollutum fuerat,
religioſa ſeueritate expiatum eſt.Sed et populus maximo plauſu tam ſpectatã in re
ge verecũdiã cõprobabat/plus pœnitentia pium, q̃ imperio ſceleſtum euaſiſſe con-
feſſus. Peregerat iam pontifex ſeueri ac pii vindicis partes: inqꝫ eodem rigoris et

**Regis mo-
deratio.**

clementiæ experimento ſe geſſit:nec parcius veniam q̃ vindictam exhibuit. Quip-
pe cuius contumaciã ſeuere reppulit/indulgenter modeſtiã coluit: ſicqꝫ pietati iu-
ſtitiam contemperauit:vt nec ſperneret ſupplicem/nec reciperet inſolentem. Qua
in re paterni affectus habitum pleniſſime repræſentauit:ꝙ parẽtis more correptio
nem blandiciis ſubſecutus:neqꝫ aut elatum amplecti/aut demiſſum aſpernari ſuſti-
nuit.Poſt hæc omiſſa altaris ſacra repetens,ſummo patri regię expiationis gloriam
ſuccinit:eoqꝫ ſerenius gaudium ſubiit,quo tetrior luctus cauſa præceſſit. Rex ipſe
biduum quiete peragens/tertio demum die regio cultu ornatus inter ipſa miſſæ ſa
cra excelſam ædis partem conſcendit,ſilentioqꝫ per præconem venerabiliter acto,
corã oĩbus ſemet grauiſſima accuſatiõe ꝑſtrinxit,acerbũ religioni vulnus inflixiſſe

**Regis pœ-
nitentia.
Steffnes he
rent.**

confeſſus. Deinde collaudata antiſtitis indulgentia:ꝙ tanto crimini tam repente
ignouerit:ſeqꝫ iuſſu etſi non manu reum celerrime ſacrorum vſibus reſtituerit:pro
tam cruenti imperii expiatione muneris loco Steffnicæ prouinciæ dimidium aris
a ſe conferri publicat.Nec erubuit multorum auribus ſingularem flagitii ſui com-
mittere notionem.Ea res inextricabilem regni/ſacerdotiiqꝫ cõcordiam operata eſt
Quippe rex non ſolum antiſtitẽ in eodem amicitiæ gradu habuit: ſed etiam maio-
ribus dignitatis incrementis donauit:plus officiis eius ad gratiã,q̃ contumeliis ad
iracundiã cõcitatus:quẽ non priuata ira/ſed publicæ religionis iniuria aduerſum
ſe ꝓuocatum videbat.Hic eñ mirificam illius ſeueritatẽ:ille ſanctiſſimã huius mo-
deratione̅ beniuolentiæ conſtantia ꝓſequebatur.Sed et vterqꝫ quotidianis votis ne
tantæ animorũ cõcordiæ diuiduum fati tempus intercederet/exoptabat.Itaqꝫ ſum
mę venerationis officia certatim mutuis ſibi ſtudiis impendebant: adeoqꝫ eximiam
ſocietatis fidem honoris viciſſitudine nutriebant:vt potius inter eos amicitiæ pa-

**Kanuti Sue
nonis filii
indoles.**

ritas,q̃ ſuperioris ad inferiorem familiaritas cerneretur. Veniam nunc ad Kanu-
tum Suenonis filium:q propitiæ fortunæ beneficio ſummis naturæ dotibus cumu
latus,magno cum indolis experimento ætatem animo præcucurrit. Quippe con-
tracta iuuentute Myoparonũ piratica monſtra ꝑdomuit:Sembicis atqꝫ Eſtonicis il
luſtrem trophæis adoleſcentiam egit: nouiſqꝫ viriũ gradibus paterni roboris fun-
damenta tranſcendit.Quæ victoria futurũ eius dominiũ ominata eſt .Pro amplifi
canda tuendaqꝫ patria iuges excubias geſſit:rerũqꝫ quarũ ob infirmam adhuc æta
tem vix ſpectator eſſe potuit/auctor haberi præſumpſit.Quinetiã iuuenile corpus
continuo vſu ad bella impigre conficienda/armaqꝫ viriliter ſuſtinenda firmabat: fa
maqꝫ eius bellica vi in tantũ claritatis exceſſit:vt rediuiuum magni Kanuti ſpiritũ
fortunamqꝫ ſimul cũ nominis videretur cõmunione ſortitus:adeo vt nullus eũ pa-
terni regni ſucceſſione potiturũ ambigeret.Neqꝫ eñ virtute iam maturus,honori
intempeſtiuus videbatur.Sed nec liberalitatis ſpecies eius adoleſcentiæ defuit. Cu

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ius fratrẽ Haraldũ natu maiorem obtuſi admodum cordis inter iuuẽtæ initia per
petuus inertiæ ſopor oppreſſum tenebat. Tandem Suenonem vltima pene ſenectu- Haraldi in
te confectum apud Suddathorp Iuticarum partium oppidum febri implicatũ ad- ertia.
uerſa corporis valitudo corripuit. Qui quum peſtifero humore graſſante fatalem Suenonis
cordi dolorẽ imminere cognoſceret/paruulas adhuc extremi ſpiritus reliquias tra mors.
hens, a pñtibus ſe Roſkyldiæ ſepeliri petiuit. Nec miniſterii eorũ miſſo contentus 1074.
ſacramento fidẽ exegit. Siquidẽ loci illius religio regibus vetuſto more exculta vt
viuis ſedẽ/ita fato functis ſepulturã p̄ſtare conſuerat. Iãq; regis corpus ab iiſdẽ am-
plo funere elatũ Syalandiã vſq; ꝑuenerat, quũ primũ Wilhelmus in occurſum eius
ueniẽdi mãdata ſuſcepit. Nec moratus ad vrbẽ curſu feſtinato cõtẽdit: inq; ipa tri- Wilhelmi ꝓ
nitatis ęde accerſitis q terrã ad ſolidũ foderẽt/prius regi/deinde ſibi tumulũ extrui phetícus
iubet. Quã vocẽ foſſoribus potius a mœrore, q̃ induſtria ꝑfectã putantibus/ extin- ſpiritus.
ctiſq;, nõ viuis tumulo opus eſſe dicentibus/ ſuum anteq̃ regis funus ab eis excipiẽ-
dũ aſſeruit/nõ ſe voto fraudandũ inquiẽs, quo cũ eo cõmori ſemper optaſſet. Eoſdẽ
ammiratione ſtupentes imperiũ deliramẽto cõſentaneũ exiſtimantes ad obſequen-
dũ pœnã, ni paruiſſent, cõminatus adduxit. Ita adhuc expte morbi corpore mortis
certitudinem præſumebat. Deinde citato equo in occurſum exequiarũ cõtendens
quũ ad nemus forte Topſhøgicũ ꝑueniſſet, duabus miræ ꝓceritatis arboribus ſecꝰ Tops orr.
iter cõſpectis vtrãq; præcidi/inq; vſum lecti funebris aptari præcepit. Illi ſibi rega-
lis feretri cõſtructionẽ præcipi rati, imperiũ exequũtur. Cõpactũ deinde vehiculũ
præſtãtibus robore equis imponunt. Cũq; pontifex ſyluã prætergreſſus regium in
vicino funus adeſſe cognoſceret, aurigam cõſiſtere iuſſit. Ac ꝓtinus veluti laxamẽ
ti gratia amiculum quod habebat exuit/eiq; humi expanſo ſeipſum præcipitem ſu
periecit. Deinde erectis ſuꝑne palmis, ſiquo rerũ auctori ſeruitio placuiſſet / vitam
a ſe finiri petiuit. Sane abſq; vlla fati cunctatione amicũ morte inſequi, q̃ vita deſe-
rere præoptauit. Hæc fatus veluti in domeſtico lectulo acquieſcens extinguitur. O
immenſam cõcordiam, quæ ſupſtite ſpiritu iucũdior fuit. Quem famuli longã ad- Mors Wil-
modũ cubandi morã egiſſe mirati quũ nequicq̃ erigere iacentẽ vellent, exanimẽ re helmi epi.
pererunt. Igitur recẽs omnibus inopinati funeris luctus exoritur. Ip̃e vero a ſuis ſe
retro exceptus atq; ante regẽ elatus vt fato poſterior/ita funebri pompa prior exti
tit. Viris nãq; funebri Suenonis lecto humeros ſubiicientibus, ip̃e equis ſubuectus
veluti qdam exequiarũ eius auriga pręceſſit. Prior vero ſacrario allatus verã præſa
gii fidẽ retulit. Qua tã admirabili fati ſorte potitus ſe regis cultũ charitati, q̃ fortu
næ erogaſſe ꝓdocuit. Exeqis impẽſius actis amborũ corpa cõiũctis admodũ tumulis
occludunt. Hæc ſunt venerãda amicitiæ ſtipẽdia: quæ quũ e duobus eius cõſortibꝰ
alter excidit/reliquo vitæ dulcedine faſtidita, mortis appetitũ ingenerãt. Poſt hæc
Sueno Noricus quẽ ſupra ſignificaui cõmunibus cleri ſuffragiis ſacerdotiũ ſumit. Sueno No-
ricus fugit

REgiæ vero ſucceſſionis delectũ anceps populariũ ſententia ꝓtra- epiſcopatu.
ctabat. Maior nãq; Danorũ pars memor quantis ꝓ Kanutum ad
huc priuatæ fortunæ ꝑiculis obiecta fuerit/grauiora ſi regnũ in-
dueret verita: maligna virtutis interpres, quod gloriæ eius ac-
creſcere debuerat/iniquiſſima meritorũ æſtimatione damnabat:
eleuatis virtutũ præmiis clariſſima eius opera repulſæ turpitu-
dine rependendo. Igitur vt hunc negociorum metu peroſa: ita Haraldum ocii cu-

piditate cõplexa/audaciæ hebetudinẽ prætulit: ignauumq; ſibi regem maluit impe
rare q̄ fortem. Quãobrem egregiæ indolis claritate contempta, negatũ virtuti cul
men vitio tribuere nõ erubuit: repulſa fortitudine/inertiã honoribus inſecuta. Ve
rum hunc ingratæ mentis habitum fucoſa rationis ſpecie colorabat/ Haraldũ pin-
de ac natu maiorem ipſo naturæ iure regno debitum certans. Genus affectionis in
uſitatum: hunc virtus inuiſum: illum vitium ꝓbabilem fecerat. Soli Scanienſes iu-
ſta animi inclinatione ꝓuecti/ Kanuti ꝓbitate culta, Haraldi deſidiam reſpuebant.

yſoræ ſinus ſtatus.

Igitur yſoram habendi delectus gratia cõuenit. Ibi quidem ingens oceani vaſtitas
oſtiis admodũ anguſtis excipitur: furenſq; fretũ coactu littorũ in arctas fauces ter-
ra cõpellit. Mediũ ſinus harenę tenẽt obſcura nautarũ celantes pericula: nam vt ab
iens eas æſtus apit, ita rediens claudit. Orienti Scania/cætera vero occidẽti claſſis
appulerat. Hic fratres apud ſuos qſq; fautores diuerſis in locis cõcionati ſunt. Tũc

Haraldi oratio.

Haraldus vocato aſſenſorum cõcilio/ne quaq̄ cõtumelioſam ſibi fratris prælationẽ
videri refert, ſi non eum dignitate poſteriorem ſors ipſa naſcendi feciſſet/maiorẽq;
a minore ſuperari ridiculum eſſet. Qui etſi virtuti maturior videret̃, ſe tamẽ natu
ræ ordine/ætatiſq; priuilegio vincere. Præterea indignũ fore ciuium illi vexatio-
nem/obiectamq; periculis patriam ſuffragari debere: ſuæ vero prouectioni ſerua-
tam in om̃es clementiam obeſſe: nec ita merita ab eis ęſtimãda fore: vt miſerias ſuas
gratia fœlicitatis repulſa penſare cupiant. Nam ingratorũ hanc maxime viciſſitu-
dinem eſſe. Adhæc ſi ſummam aſſequatur, impias ſe leges abrogaturum/blandas
placidaſq; pro eorum arbitrio laturum promittit. Tanti igitur tamq; optati com-

Haraldus rex. lxxvii.

modi promiſſorem concio peſtiferis eius blandiciis inuitata/regem appellat/pater-
num illi regnum deferens: cuius inertiæ cõtemptus magis q̄ vllus honos aut gra-
tia referri debuerat. Itaq; populi fauor orationis ſuauitate pręreptus/plus fallacib⁹
eius ꝓmiſſis, q̄ inuictæ Kanuti fortitudini præſtitit. Igitur fraternæ cõtẽtionis cer
tamẽ varia aſſentatione ſubnixũ ſine arbitris aut iudicibus/ſolis ꝑtiũ ſuffragiis ge-
rebatur. Verũ Haraldus imperitæ multitudinis errore ſuffultus, mox per legatos
fratri mandat/ne decretã maiori ſummã ambiat: eumq; honore ſibi poſtponat, quẽ
naſcendi ſerie priorem ſciat: neue regnum maiorum virtutibus illuſtratum dome-
ſticæ atq; inteſtinæ diſcordiæ bello corrumpat/nec ꝑnicioſa ſeditione diuiduos pa-
triæ motus incutiat: ſed potius clauſum ambitioni animum gerat: abiectaq; temeri
tate cõpetitoris ſui/ſuffragatorem agere nõ erubeſcat. Adiectæ monitis minæ/mã
dataq; non tam blandiciis pacis, q̄ belli irritamentis inſtructa. Præterea plæroſq;
fraternæ partis fautores legum emendatione/liberioriſq; vitæ iocunditate promiſ
ſa/per ſubornatos in gratiam ſuam ſollicitãdos curauit. Ita a Kanuto vulgi animos
partim ſpes/partim metus auertit. Ipſe deficientibus a ſe copiis, tribus duntaxat ro
ſtratis nauibus in anguſtiſſimas Scanici maris fauces elabitur: regno carere iuſſus
cuius ipſe incolumitatem protexerat/terminos auxerat. Vbi fraterna legatione re
gni cõmunionem ſpondente reuerti monitus: ſpretis mandatorum blandiciis, Sue
tiam fugibundus intrauit/ꝑq̄ ſtultum ratus eius ſe promiſſis infracta fortuna cre-

Kanuti geſta.

dere, cuius eadem adhuc vigente minas acceperit. Mox perinde atq; iniuriarum ob
litus intactis patriæ rebus bellum aduerſum Orientales viuẽte patre cœptũ enixe

Haraldi leges.

proſequitur. Haraldus habito in octo dies concilio, quod promiſſis complexus fue-
rat/rebus ꝓſequi monitus: vt regia maieſtate popularẽ excoleret. In primis aduer-
ſum ꝓuocationẽ reſtipulandi ius edidit/prioreſq; defenſionis ꝑtes q̄ accuſationis in

ſtrumẽta cõſtituit. Reo ſiquidẽ actoris ius in refellenda accuſatione cõceſſit/quã antea teſtiũ fide ſubnixã defenſionis præſidio repellere nõ licebat. Quod ius vſurpatione firmatũ vt familiare libertati, ita religioni peſtiferum euaſit. Ipſa nãqꝫ defendendi poteſtas nõ armorũ/non teſtium vſu: ſed ſola ſacramenti fide ſubnixa, multorũ conatus votorũ cupiditate periurio polluit: ſed et funditus ſingulariũ cõgreſſionum vſum euertit. Poſteris nãqꝫ ſuſceptas cauſarũ cõtrouerſias ſatius iureiurando viſum eſt expedire, q̃ ferro. Verũ alterũ religiõis intuitu/alterũ ſalutis reſpectu periculoſius. Quẽ morẽ Dani ꝑtinaciter retentũ ad hoc vſqꝫ tp̃s obſtinate vſurpant adeo vt vita magis, q̃ eo carere cupiant, ſalutemqꝫ ſuã ꝑ ipſius obſeruatione deuoueant. Haraldus vero ſolis ſacrorum officiis deditus, latarum a ſe legũ ſeueritate neglecta, impunitas omniũ noxas enerui legum indulgentia præteribat: omĩaqꝫ ſtatuti iuris munimenta cõuulſit: ignarus plus deo ſynceram regni amminiſtrationẽ q̃ inania ſuperſtitionis momenta placere: ſeuerũqꝫ iuſtitiæ cultum ſupuacua precũ adulatione gratiorem exiſtere. Præterea diuinũ plenius ꝓpitiari numen, vbi iura q̃ thura ꝓmuntur: plus ſcelerũ q̃ pectorũ contuſionẽ ꝓbare: libentius criminũ q̃ genuum flexus aſpicere: nullamqꝫ victimam vindicatæ pauperum libertati præferre. Qꝫq̃ enim regum maieſtas rite religioni intendere debeat, aliquanto tamen ſpecioſius interdum tribunalia, q̃ aras excolere poteſt. His omiſſis rex ſola ſacrorum charitate conſpicuus, iniquiſſimos actus profuſa animi tolerantia ſuſtinebat/pauciora experimentis proſecutus, q̃ promiſſis complexus fuerat. Noxas non venia modo ſed etiam licentia ꝓſequebatur/tamqꝫ inopem iuris patriam reddidit, q̃ antea promiſſis diuitem fecit. Sed neqꝫ a regiis moribus habituqꝫ degenerare deforme ducebat. regnando biennium emenſus, defungitur.

QVo mortuo Kanutus fraternis ſuffragiis in regni faſtigiũ reuocatus, orientale bellum qđ in adoleſcentia orſus/in exilio auſpicatus fuerat: accepto ſolio potius amplificandȩ religionis, q̃ explendæ cupiditatis gr̃a totis viribus innouãdũ curabat/cũ incremẽtis fortunæ etiã claritatis augmentũ appræhendere cupiẽs. Nec ante manũ ab incepto retraxit, q̃ Curorũ/Sembonũqꝫ/ac Eſtonũ funditus regna deleſſet. Deinde ſublato hoſte nuptias circunſpiciens/finitimaqꝫ coniugia obſcura ac dignitate ſua minora reputans, præfecti Flandriæ Roberti filiam Ethlam in matrimoniũ aduocauit: ex qua filius ei Karolus obuenit. Cumqꝫ magnatũ inſolentia ſolutos hebetatoſqꝫ priſci iuris neruos aſpiceret omnibus ingenii modis ad reparandã patrii moris diſciplinã conniſus, probatioris iuſtitiæ cultum ſeueriſſimis edidit inſtitutis/contuſumqꝫ et labentem æquitatis tenorem in priſtinũ habitum reuocauit. Nõ ſanguini/nõ neceſſitudini/quo minus iuſte ſe gereret/indulgentiã habuit: nullius amicitiæ aut familiaritati impunitatẽ iniuriæ tribuit. Sed omĩa antiquæ cõſuetudinis momenta præcurrens, labefactatũ iuris vinculum tenaciſſimo nexu aſtrinxit/ac paternæ ſeueritatis veſtigia ſollicitus vſurpauit: eoqꝫ ſtudio grauiſſimas maiorum offenſas contraxit. Sacris decus ſuum reddebat. Sacerdotia gerentes gratiæ nutrimentis proſequebatur. Cumqꝫ ab inerti et rudi populo parum iuſtam pontificibus venerationem haberi conſpiceret: ne tanti nominis potitores inter priuatos relinqueret, decreti circumſpectioris induſtria principum eis cõſortionem indulſit/ipſiſqꝫ primum inter proceres locũ ꝑinde ac ducibus aſſignauit, auctoritatem honore concilians. Prouidit em̃ ne tanti officii

Kanutus ſãctus rex. lxxviii.

Roberti Flandriæ ꝑfecti filiã duxit.

Sacerdotũ honoratio.

põdus æquo minor veneratio caperet/inq; ſumma religionis arce poſiti infima cul
tus conditione vileſcerent. Nec ſolum pontificibus dignitatis incrementa donauit
ſed etiam priuatorum clericorum ordinem benigniſſimis decretis adornare ſtude
bat. Nam quo cumulatiorem eis honorem redderet, literatorum controuerſias vul
garis fori conditione exemptas ad eiuſdem ꝓfeſſionis iudicium relegabat. Iiſdem
religionis reos obiecta repellere nequeuntes/pecuniaria mulcta puniendos permi-
ſit. Quibus etiam in omnia quæ aduerſum diuina committerentur animaduerſio-
nis arbitrium tradidit/cunctaſq; huiuſce generis actiones ſacerdotali iudicio deſti
natas a publico foro ſecreuit: ne honore impares conditio æquaret. Quãobrem di-
gnitati pondus adiecit/decuſq; priuato faſtigio excelſius eorum reſpectui ineſſe vo
luit. Quo effectum eſt, vt Danorũ nemini niſi regi aut pontificibus, eiq; qui potiſſi
mus regni ſucceſſor aduertitur, domeſticis queq̃ liceat actionibus poſtulare. Idem
populares adhuc ſacrorum rudes decimarum religioni aſſuefacere conabatur. Sed
propoſiti irrita ſuaſio fuit. Quippe maturitatem rerum capere nouelli cultus ru-
dimenta nequibant. Interea Sueno Roſkyldenſis templi ædificationem a Wilhelmo
cœptam ſaxeo opere proſecutus: quũ perfecto ſacello ſolas locãdi pulpiti anguſtias
quo minus dedicatio perageretur obſtare cõſpiceret, condendi eius gratia Wilhel-
mi monumẽtum ſummouit, cinereſq; mauſoleo erutos eo loci vbi nunc acquieſcũt
tranſferendos curauit. Nocte igitur quam dedicationis dies inſecuturus putabat
ſacriſtæ ſomnium capienti quidam ſacerdotii inſignibus decoratus per quietẽ præ
cepit/Suenoni ſufficere diceret, ꝙ in exædificando ſacrario Wilhelmi ſibi merita vẽ
dicaſſet/ac gloriæ ſuæ alieno labore partam arrogaſſet impenſam: ne cuius famam
aucupatus fuiſſet, etiam cineres ſubmoueret/eoſq; a Kanuti regis corpore ſepara-
ret. Cuius facti pœnas haud dubie ab ipſo violationis auctore: niſi vitæ eius ſancti-
tas obſtitiſſet/expetendas fuiſſe: nunc vero in ipſas ſacrarii ꝑtes ab eo conditas vlci
ſcendum: ſeq; oẽm operis eius molem funditus euerſurum. Monuit quoq; neqs ſuũ
de cætero tumulum attentare præſumeret/præfatus neminẽ qui cineres eius loco
ſuo ſubmouerit impune laturum. Deinde baculo tectum impellere/totamq; operis
molem diruere viſus: ſomnii fidem ædis excidio cõprobauit. Quippe ſacrariũ repẽ
te ab imis fundamentorum ſedibus cõuulſum excidit: adeoq; res viſioni conſenta-
nea fuit: vt eodẽ tẽporis momento ruina ſomnii comes incederet/nocturnaq; vnius
opinio omnium oculis interdiu ſubiecta clareſceret. Tantũ autem rei miraculum
extitit: vt ne collapſum quidem ſacrarium cuſtodem oppreſſerit. Nam neq; petra-
rum pondere, quæ vndiq; congerebantur eliſus/neq; vlla collapſæ molis importu-
nitate quaſſatus, tutum quietis vſum habuit: q̃q̃ cubile eius cadenti materiæ conti
guum fuerit. Attoniti fragore ciues, ruinæ præſentis ammiratione cõcurrunt: cu-
ſtodemq; excidio periſſe creditum, mediis lapidum coagmentis incolumem egredi
cernunt. Quæ res oĩm in eum oculos religioſa vulgi ammiratione cõuertit. Incer-
tum vtrum templi lapſus an ſacriſtæ ſalus plus viſentibus ſtuporis attulerit. Nec
paruulum viſioni auctor eius ab imminenti lapidum mole defenſus præbuit argu-
mentum. Qui quum antiſtiti nocturna Wilhelmi mandata prompſiſſet, ſubridens
præſul nil ſe mirari inq̃t vitæ eius ſeueritati fati habitũ reſpondere: ſuæ nihilomi-
nus ſollicitudinis fore/collapſas ædificii partes reficere. Quãobrẽ diu poſtmodum
intactus Wilhelmi tumulus mãſit donec nr̃is eũ tꝑibus Hermãnus maioris ſacrarii
præſes Arnfaſtuſq; ſcholæ miniſterio functus conniuente yſaac ruralis ſacerdotii

Sueno ædificationem Roſkyldeñ perficit. Somnium.

prępoſito parabilem magis et inter cęteros cultiſſimũ aduertẽtes Aſcerianę ſepul-
turæ gratia aperiri iuſſerunt. Porro foſſa ad ſolidum humo, incorruptam antiſti-
tis togam inter adeſa ſolo oſſa reperiunt. Quibus ſublatis tanta fragrantiæ vis ſi- Wilhelmi re
ne vllo auctore ad circũſtantiũ nares veluti e beato quodã vnguentorum fonte ma liquiarum
nauit: vt nemo cælo potitum ambigeret, cuius cineres tam mira terreſtriũ odorũ odor.
ſuauitas ꝑfudiſſet. Ipſas vero contrectantium manus tanta odoramenti pertinacia
aſtrinxit: vt ipſum triduo balneis ac lauacris attentatum abolere nequiuerint. Nec
tamen ſanctitatem cinerum, vt decuit, venerati/in extremam eos monumenti par-
tem applicandos curabant. Sed neq; præſumptioni impunitas affuit. Siquidem ſa-
crilegi conſilii auctores peſtiferum audaciæ ſuæ exitum experti ſunt: tantũq; quiſq;
ſupplicii retulit, quantum violandi buſti ſententiæ impendit. Hermannus namq; Vindicta
ſub Abſolone ſacerdotali concilio aſſidens/ſacrum naribus ignem excepit. Cuius vi violati ſe-
non ſolum corporis firmitate/ſed etiã vocis officio ſpoliatus, elinguis ac mutus an pulchri di-
te triduum graſſante latius ardore deceſſit/dignus ea corporis parte puniri, qua di ui Wilhelmi
uinam ingratus fragrantiam hauſerat. Nec leuiorem Arnfaſtus exceſſum habuit.
Qui quũ impotentium neruorum hebetudini mederi vellet, potione per incuriam
ſumpta, quo ſalutem cõciliare debuerat/languorem inſtruxit. Sed et rupti tandem
iocinoris partes fruſtatim egeſtas vomitu protulit: quas a medico pelui exceptas
maximus Pontifex Abſolon dum ad viſendum eum humanitatis officio veniſſet/
aſpexit. Quo præſente æger hic ſe ob violatos Wilhelmi cineres ꝑpeti ꝓteſtatus/ma
nifeſtas neglecti imperii eius pœnas pependiſſe dicebat/ſeq; ſua cũ tota re familiari
religioni pollicitus trimeſtri languore habito per ſummã animi pœnitentiã expira
uit. Miſerandos duorũ exitus tertius temeritatis auctor aſpiciens, ſeq; ſi-libus ſup-
pliciis ꝓpinquum veritus, fati inclementiã pietatis officio præcucurrit. Nã in æde
Mariæ magno rei familiaris impẽdio ſacrarũ virginũ cõuictũ inſtituit/eiſq; quoad
vixit pudicitiæ diſciplinã ingenerauit. Nec tñ oẽm ꝓrſus vindictam effugit. Diuti
no namq; vitiati pulmonis languore conſumptus interiit. ita primo fati celeritate
correpto, reliquos a diuerſis corporis ꝑtibus profecta peſtis tarditate ad vltimã ta-
bem redactos abſumpſit. Igitur tantũ vnuſquiſq; pœnæ ſumebat/quantum in vio-
landa antiſtitis ſepultura auctorem egerat. Quia eñ ſalubritatem ſuam prudentię
munimento tueri noluerunt, cladem culpę præcipitio contraxerunt. Ne autẽ Sue-
no promiſſam templi refectionem negligentius exequi videretur, cœptam Roſkyl-
denſis ſacrarii fabricam ad finem vſq; perduxit. Cuius excolendi gratia coronam
arte/impenſaq; operoſiſſime elaboratam in eius ornamentum appendit/exiſtimans
regias opes potius ſacrorum ſplendori, q̃ humanæ auaritiæ ſeruire oportere. Egy- Egynus Lundensis
nus quoq; hiſdem ferme temporibus opitulante Rege Laurentianæ ædis inchoa- Episcopus Templum
tum a ſe opus explicuit. Quibus Rex dedicari iuſſis, mirificam dotis nomine mu- edificari curat.
nificentiam erogauit. Nam in æde Laurentiana annua cantorum ſtipendia ponti-
ficis ſubſidio fultus/inſtituit. Ipſe eñ partim ex fiſco ſuo/regiſq; latifundiis/partim
antiſtes ex antecollatis templo beneficiis quotidianos eorum ſumptus exhibuit: tã
taq; inter ipſos religioſi certaminis alacritas fuit: vt vter in deum venerabilior fue
rit/incertum extiterit. Prima itaq; dedicationis die Rex ſolenniter altaria vene-
ratus, quartam regii numiſmatis/quartam ſuæ in ciues exactionis/quartam æſtiui
cenſus portionem ei: qui pro tempore loci antiſtes extiterit/muneris loco perpetuo
iure poſſidendam cõceſſit. Nec parcius priuata clericorum iura tutatus, ab eis qui

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſacrarii rus excolunt vniuerſum pene regiæ penſionis ius aſcriptis chori miniſtris deferendum curauit. Cæterum detractæ expeditionis pœnas/ac violatæ pacis vindictam/eorumq; qui propinquis vacui deceſſiſſent hæreditates, regii duntaxat iuris eſſe voluit. Itaq; non minorem in edendis templorum priuilegiis, q̃ præſtandis beneficiis auctorem egit. Et vt legibus ſuis æternitatem conciliaret, eas conuellere conaturos antiſtitum execrationi ſubiecit. Cuius edicti poſtmodum a multis temere pertentati/vetus adhuc ratio perſeuerat. Rex vero quũ in omnibus ſancte ſe induſtrieq; geſſiſſet, præcipuæ religionis charitate conſpicuum præbuit: nec vnq̃ remotos ab exactiſſimo eius cultu oculos habuit. Qui quũ fratrum ſuorum turbam iuueniliter intemperantem patriæ admodum onuſtam videret/largis vberibusq; ſtipendiis alitam, vno duntaxat Olauo Sleſuici partibus præſidente in clientelam aſſumpſit: ac publicum pondus priuato leuauit impendio. Tandem Danorum nomen armis in deſidiam cadentibus a paterni auunculi temporibus obrutũ animaduertendi nouandarum rerum cupido ſubrepſit. Vtq; eius animum certius repræſentaret/non contentus ſtudia ſua orientalibus decoraſſe victoriis, Angliam infœlicitate amiſſam hæreditatis duxit nomine repetendam. Recolebat enim bellicam maiorum gloriam: cumq; opibus imperii fines nullo magis q̃ Anglicis creuiſſe titulis/maioremq; eis ex vnius inſulæ, q̃ totius orientis ſpoliis inceſſiſſe ſplendorem. A quorum imitatione deficere ſtolidi ac degeneris animi eſſe / ſatiuſq; regno carere q̃ inter paruulæ telluris anguſtias incluſum maieſtatis vſum habere. Vt ergo negociorum conformitate maiorum fortitudini reſponderet/operamq; eorum ſtudiis conſentaneam ederet/atq; auiti nominis gloriam æquaret, omniũ quæ paterna corrupiſſet inertia refectionem ſuæ cõmendabat induſtrię: parentemq; peroſus, auum æmulatus eſt. Primum igitur occultum Olauo conſilium prodit: eoq; idipſm hortante, rem deinde popularibus aperit. Alacris omnium aſſenſio fuit. Sed quem Rex ſibi fraternæ charitatis viciſſitudine reſpondere crediderat, latenter æmulum habebat: inſidioſæq; eius adũbrationis ignarus, affectũ referri ſibi / quem ipſe impenderet/æſtimabat. Quem etſi prudentia ſecus monuit, ſanctitas tamen malignam de fratre ſuſpicionẽ referre ꝓhibuit: ne conſanguineã fidẽ temere dãnare: inq; fraudis metu hoſtes ac neceſſarios iuxta ponere videret. Verũ Olauus affectatione regni pietatis erga germanũ oblitus, ꝑfidiſſimi pectoris habitũ ſumma fidei ſimulatione tegebat: vulgatũq; regis ꝓpoſitũ nõ ſolũ adulationibus fouit: ſed etiã hortamentis inſtruxit: nõ ꝙ potẽtiſſimũ regnũ ab eo recuperari poſſe ſperaret, ſed vt imperatæ rei difficultatẽ in odiũ imperãtis cõuerteret. Enĩuero fratris aĩm faſtidioſe æſtimans, piiſſimũ eius amorẽ parricidali fraude penſabat. Nã quũ eũ ꝙ neglectã ante ſeueritatẽ nouis legibus reſtituiſſet ciuibus inuiſum aĩaduerteret, quo odiũ eius cumulatius redderet, qđ publice diſpliceret/priuatim exeq ſtimulabat. Et ne ſolus inſidias volueret, lecta ſocietate clandeſtinæ cõiurationis cœtũ inſtruxit. Nec fruſtra ingeniũ fuit. Quippe primores/quorũ violentia regiis ſanctionibus retuſa fuerat, parricidalis cũ Olauo ꝓpoſiti conſortium habuerunt. Kanutus vero omnium animos gloriæ magis, q̃ ſceleri intentos exiſtimans, imperata claſſe Lymici maris oris aduehitur: a quo breuiſſimus in oceanum tranſitus patet/quondam nauigiis peruius/nunc vero interiecta harenarum mole præcluſus. Hic rex fraternũ diu præſtolatus aduentũ nauigãdi cũctatione exercitus alacritate eſt excuſſus. Nã Olauus reddita tarditatis ratione/veniendi moram in dies extraxit/ commẽtumq;

Olaui infidelitas.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

caſſandæ expeditionis exagitans/alimenta ꝑfidiæ mendaci impedimentorũ ſimulatione quærebat/eo moram trahere cupiens, donec aut regem ſine eo proficiſcentem interim ipſe regno priuaret; vel tarditate ſuſpenſum exercitũ deſtitueret: rexq; vel deſertorũ impunitate deſpicabilis/vel pœna cũctis inuiſus euaderet. Ita et fratrẽ et dñm aduentus ſui cunctatione ludificans, tam vafræ/tãq; inſidioſæ rõnis cõmento generoſi ac fortis propoſiti molitionem ſubruere conabatur. Nec eum callida conſilii ratio fefellit. Nam tota a rege claſſis faſtidita eius expectatione defecit. Rerum enim quæ a fratre gerebantur ignarus/morantis aduentũ ſæpenumero mãdatis exegerat: quum tandem de eius perfidia certior factus, claſſe præſtolari iuſſa, Sleſuicum lectiſſima manu feſtinato contendit: ibiq; fratrem inopinatum et attonitum intercepit. Deinde productum/accuſatum q;/nec obiecta valide propulſantem perinde ac conuictum/impotentemq; defenſionis compediri a militibus iubet. Qui indebitam regio ſanguini contumeliam ſuis manibus amminiſtrandam negabant. Cuius tanta apud ipſos veneratio fuit: vt ex eo ortos morte, q̃ vinculis mulctare mallent/tolerabilius rati quod communis cõditio admittit, q̃ quod ſeruile ſupplicium exigit. Sed et gentis noſtræ verecundia ſummam in vinculorum pœna turpitudinem reponere conſueuit: hiſq; affici omni fato triſtius ducit / ingenuas mentes probroſo, q̃ cruento ſupplicio punitiores exiſtimans: tantoq; alterum altero ſpecioſius cenſens, quantũ naturæ habitus a fortunæ vitio diſtare creditur. Mandatam militibus operam communis frater Ericus exequitur, plus iuſti imperii q̃ iniqui germani reſpectui tribuendũ: nec ſanguini parcendum dum vitia puniũtur exiſtimãs Quippe quem virtus defecerit/nullam ſtirpis reuerentiam obtinere / animiq; labe fœdum omnem generis infuſcaſſe ſplendorem. Igitur nõ tam fratris nomen, q̃ parricidæ propoſitum intuebatur. Adeo ſanguinis pretium euileſcit, quũ ſe moribus ignobilem fecerit.

Vincula regibꝰ immo oĩbus Danis olim ignominioſa viſa.

Poſt hæc rex Olauum cathenis coercitum/ nauigioq; in Flandriam relegatum carcerali cuſtodiæ mandandum curauit. Cuius captionem coniurati parum fama aut nuntio experti, quo callidius exercitum ſoluerent/inertem regis moram abſentiamq; cauſati/claſſem clandeſtino monitu circunuentam domos abire iuſſerunt.

Olauus in Flandriam relegatur.

Quam rem ſiquis palam exhortatus fuiſſet, publicatis bonis aut in exilium agi/aut capitali ſupplicio affici lege merebatur. Quam ob rem defectionis incentoribus tutiſſimum viſum: vt ſine vllo auctore ipſe ſibi populus deſertionis licentiam vendicaret: ne tam priuatum diſceſſionis crimen q̃ publicum haberetur. Tantum autem apud improuidam multitudinis temeritatem inſidioſa magnatum ratio valuit: ꝙ plæbs non minus eorum auctoritate, q̃ moræ tædio adducta/fidentiſſimam reuertendi libertatem acciperet. Cuius facti rex cognitione ſuſcepta, dolorem prius/deinde lætitiam egit. Siquidem iniuriam in religionis habitũ formauit: mulctæq; noĩe primã exigendarũ decimarũ occaſionẽ corripuit/ lætatus ꝙ ei vtiliſſimã ꝓpoſiti rationem opportunitas conciliaſſet: ſuoq; dedecore ſacrorũ decus inſtruere cupiens. Cumq; magnates Olauũ quẽ ſibi factionis ducem futurum ſperauerant, a fratre interceptum audiſſent, propoſita fraude defecti, ſummam eius diſſimulationem egerunt. Itaq; Rex accerſita poſtmodum concione, docet quantum Danicis armis militaris ſemper diſciplina profuerit: maiorum imperiis a minoribus ſemꝑ obtẽꝑatũ fuiſſe: regũ auctoritatẽ popularibus inniti ſuffragiis: principũ famã nullo magis q̃ militũ fide creuiſſe: eorumq; nullius momẽti imperium eſſe, ſi non plæbeiis ſubſiſtat auxiliis. Sibi vero nuper ignotam regibus

Decime.

cõtumeliā obueniſſe inuſitatę defectionis auctores hebetudinē audaciæ prætuliſſe.
Auiditate ocii ſpecioſiſſimæ rei negociū ſubruiſſe. Adiecit quoq; quāta pecuniæ ſū-
ma ob impiū deſertionis crimē damnari meruerint gubernatorū ſingulis quadra-
gena nummum talenta/terna remigum vnicuiq; mulctæ loco numeranda propo-
nens. Nemine collationem abnuente, promiſſa æris ſolutio eſt. Quo cognito remit-
tere ſe Kanutus illam exactionem: ſi ſacerdotibus decimas erogare voluiſſent/edi-
xit. Tunc concio petita conſulendi licentia, pauliſper a rege deliberatura ſecedit:
An propoſitis ſatiſfieri conditionibus oporteret/vtraq; exhibitu difficilis æſtima-
ta. In ſoluendo namq; ære complures inopia afficiendos credebant. Decimarum
vero penſionem omni æuo celebrandam æternam debitoribus infligere ſeruitutē.
Igitur quaſi in triſtium rerum cõtextu minus aſpere delectū facturis acerbior viſa
cui comes diuturnitas affuiſſet. Nam quum altera ſe tantū/altera poſteros quoq;
puniendos aduerterent, præſentē inopiam perpetuo muneri prætulerūt. Itaq; tp̄m
æſtimatione facta/quo ſibi tantū q̄ pro poſteris pœnā crearent/culpā redimere præ-
optātes, ſemel ære, q̄ ſemꝑ libertate defici maluerūt: iure elicitū/dedecore vacuū: ꝑ-
ſuaſione extortū/ꝓbro obnoxiū rati. Quietiā annuā alienis frugē depēdere ignomi-
niæ/nō religioni attinere cenſebāt. A qbus quū rex deteriorē cõditionis p̄tē appro-
bari videret, ſimulata pecuniæ exactione, ſeptētrionales Iutiæ p̄tes ingreſſus/Toſto-
nē cognoīe Peculatorē/eiuſq; collegā Hortā colligēdæ pēſionis q̄ſtores iſtituit/mul-
ctæ metu decimarum religionē differere cupiens. Iiſdem defectorum res æſtimatis
poſſeſſionū pretiis, intactas dimittere iuſſum. Qui mandatū immitius ac iuſſi fue-
rant executi/iniqua plæbē exactione pulſabant. Quā rē ęmuli regis in populariū cō-
cilio deplorātes, calumniā mēdaciis exaggerabāt. Veris quoq; maiora fingētes/in-
uiſos cunctis reddidere quæſtores. Quippe militū opus non regis imperiū iudica-
bant: nec iubentis/ſed iuſſi ſtudium intuebātur. Quorum inſtinctu multitudo quæ-
ſtores adorta/cõmunē iniuriā publica cõſternatione cohibuit/magis quid fieret, q̄
qd fieri iuſſum eſſet inſpiciens. Nec eorū cædibus ſatiata, in regē quoq; veſana ꝓru-
pit. Qui impetū eius opportune ſua ratus abſentia declinandū/Sleſuicū conceſſit:
ibiq; cõiugem cū filio cõſtitutam ſi res ſiniſtre ceſſiſſent, ꝑfugere in patriam iuſſit/
nullum inter perfidos præſidium habituram. Siqdem intempeſtiuū regno hæredē
domeſticorū arbitrio relinquere verebat̄. Igitur Wandali ſolam ſibi in armis liberta-
tem reſtare credentes/fugæ eius perinde ac victores inſultare cœperunt. Qui quū
imminentibus Iutis et vetera auxilia deficere cerneret/nec noua temporis anguſtię
cõtrahi ſinerent: quo tutior ſeceſſu foret, Fioniā petit/ſalutē inſulæ p̄ſidio quæſitu-
rus: vbi nihilominus indignam religioſiſſimo ſpiritu ſuo violentiā exꝑtus eſt. Hinc
em̄ Iutis aucta ſęuiendi fiducia cõcitatā multitudinis temeritatē exacuit: hinc graſ-
ſādi p̄ſumpta libertas triſtē regi ꝓcellā inflixit. Sane populares pœnæ metu cœptū
omittere veriti, ꝑſeuerantiā ſceleri exhibendā duxerūt. Neq; em̄ bis læſū pœnā no-
xiis remiſſurum credebant. Ideoq; eius exitiū ſitiētes, ardentiſſimo odio ſanctiſſi-
mi viri necem petebant. Ac veluti veniæ deſperatione cõpulſi/hoſtē tollere q̄ vlto-
rem experiri maluerūt. Nec ſuis eum finibus exegiſſe cõtenti/Fionia quoq; ꝓpellen-
dū decernūt. Iamq; rex accepto traiectionis nuntio, Syalandiā emigrare ſtatuerat
cum Blacco quidam primam ipſius familiaritatem adeptus/ſed nihilominus eum
occulte peroſus ſimulatæ fidei cõſilio hortatur fugæ parcat/Othonienſis pagi præ-
ſidia expetat: nec fœmineo more latebram circunſpiciat. Se interim plæbis acta ſpe-

Wādali Ka-
nutum ꝑſe-
quuntur.

culaturum: blanditiaſq; iræ eius oppoſiturum promittit. Q; ſi plæbis animũ mi-
tigare nequiſſet: tanto ante id regi pronuntiaturum: quantũ fugæ occupandæ ſat
eſſet. Conſilio obtemperatũ eſt. Tũc Blacco omiſſa legatione/ſiniſtris plæbem moni
tis palpitans cõciliandæ gratię loco/odiũ regi impẽſius ſtruit: Hortatur q̃ celerri- Blacconis perfidia.
me calumniæ auctorẽ occupent: nec fugacem elabi permittãt: oppreſſionũ vindices
tyrannũ nõ regem faſtidire cõmemorat: carere culpa: qđ honeſtatis æmulatione cõ
mittitur: patriæ tutores perinde ac pietatis miniſtros parricidio exui: priuatũ ab-
eſſe crimen vbi publicæ libertatis vindicta peragitur. Pręterea miſerrimos cœpti ir
ritos: cõpotes feliciſſimos fore. His atq; cõſentaneis modis ſollicitato in regis necẽ
populo aduerſum immerentis caput funeſtos omniũ conatus erexit: eaq; actione cõ
ſternatam amentia plæbẽ veluti furiali quadã face ſuccendit: ſtatimq; impetus cre-
uit vbi hortatorẽ habere cœpit. Neq; enim temeritati eius conſtantiã ſuam obiecit
ſed publicæ ſeſe dementiæ auctorẽ aſcripſit. Igitur incitatior ſeditionis procella pe
ſtifera eius cõcione deferbuit: grauiorq; tẽpeſtatis incentorẽ nacti tumultus erupit.
Inde reuerſus pacatiorem populi animũ nuntiat: facile conſternationis procellam
acquieſcere: ſi res iram mutuo deponere, reiſq; pœnam remittere voluiſſet. Quem
rex fidum legationis miniſtrũ ratus: regalis magnificentiæ conuiuio excipit: mali-
gnũq; ſuæ pietatis interpretem donis proſequitur, vtrobiq; gratia perfidiæ habita
eſt. Nam Blacco alterna partes vice ſubiens corrupto legationis officio/pro media
tore proditorẽ agere cœpit. Atq; ex ſpeculatore ſceleris hortator euaſit, ſiniſtre re-
gis falſo plæbis animũ interpretatus. Ita pellacis viri mendaciũ legationis titulo in-
uolutũ: regem pariter ac populum fefellit: hunc ne imminentẽ vitaret: illum ne par
ceret expectanti. Eũdem die poſtera rex prioribus paria pollicentẽ ad ſpeculanda ſe-
ditionis acta dimittit: cõmunẽq; hoſtem inter ſe & vulgum creandæ pacis auctorẽ
aſſumpſit. Nec ſolita legato perfidia defuit. Cuius peſtiferis monitis inſtincta plębs
vehemẽtius aduerſum regis caput cõſternationẽ deſtrinxit. Kanutus interim quo-
tidianis ſacrorũ ſolẽnibus aſſuetus: ne quid religioni præponeret: Albani ædem ſa-
crã pro ſe deprecaturus accedit. Quippe precibus deum q̃ hoſtẽ armis ne quid cha-
ritati detraheret: aggredi præoptauit: vbi dũ religioni vacando/officia ſanctitatis
exequitur, conſternatę multitudinis corona armis ſacrariũ clauſit. Quotquot ergo
ex militibus hoſtem præcurrere poterãt: periculi conſortiũ affectantes: regem pete
bant: eius in ſe ipſos diſcrimen tranſfundere cupiẽtes. Cũq; ſalutẽ receſſu conſequi
poſſent: periculum præſentia quæſierũt: morteq; clari q̃ fuga tuti fieri maluerunt.
Quanta porro humanitate clientelam hanc abundaſſe credemus: quæ ne infelicem
domini fortunam deſereret: periculo ſeſe qđ vitare licebat oppoſuit, inq; magna fu
giendi copia ſalutẽ regis q̃ ſuam tueri ſatius duxit! Benedictus quoq; fraternitatis
nexũ fide imitatus: in tẽplo cũ fratre cõmori deſtinauerat. Ericus vero ſeorſum ab
hoſte cõcluſus cũ ſolus multitudinẽ ſuſtinere neqret ꝑ medios hoſtiũ globos ferro
receſſum molitus erupit. Tunc nemine religioſæ pacis domiciliũ violẽter irrumpe-
re præſumẽte: primus Blacco cũctantibus cæteris ferro valuas petiuit: ductuq; ſuo
eandẽ cunctis licentiã tribuit. Ita ſe nõ ſacrilegii modo/ſed etiam publici parricidii
ducem auctorẽq; exhibuit. Qđ videns plæbs concitato ſeditionis motu templũ ag
greditur: eoq; irruptione facta diuinos lares, ac ſanctiſſima penetralia ſacrilega tẽ-
peſtate fœdauit. Verũ Blacco in ipſo quẽ irruperat aditu trucidatus: datis parrici Blacco trucidatur.
dii piaculis: violati ſacrarii pœnas pependit: mors eius interfectoris exitu vindica-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tã eſt. Itaq; alterius fato ſcelus: alterius pietas cauſam præbuit. Crediderim tunc
pium cruorẽ parricidali permixtũ ſeparatis fluxiſſe meatibus, atq; ſine vlla riuulo-
rum cõmunione hinc ſacrũ inde ſceleſtũ ſanguinẽ diuiduis alueis inceſſiſſe. Bene-
dictus liminibus irruptorẽ excipiens: dũ foribus acrius propugnat occiditur. Rex
ipſe inter cruẽtos imminẽtis violentiæ ſtrepitus fiducia cõſciẽtiæ eundẽ mẽtis ha-
Kanuti pietas.
bitũ tenuit. neq; religioni parcius q̃ ſi periculũ abeſſet vacauit. ne plus ab eo timo-
ris q̃ cõſtantiæ viribus indulgeretur. Sed ne extrema quidem eius hora ſanctitatis
ſtudio vacua fuit. Nam cũ parietẽ vndiq; a popularibus perfringi (quippe ligneus
erat) ideoq; ꝓpinquã ſibi necẽ inſtare animaduerteret: accerſito ſacerdoti factorũ
arcana cõfeſſus: per ſummã mœroris acerbitatẽ ꝑteritæ vitæ culpas abſoluit: præ-
miũq; ſibi pœnitẽtiæ ſalubritate cõciuit. Tantũ enim in innocẽtia ſua fiduciæ repo
ſuerat: vt mortẽ nõ periculo oppreſſus refugere: ſed metu vacuus appetere videret.
Quinetiã propaſſis vtrinq; brachiis ante arã fati ſecurus occubuit: vbi dũ victimæ
Paſſio ſancti Kanuti. *Anno Christi 1088.*
more ꝓſtratus percuſſorẽ expectat: immiſſæ ꝑ feneſtrã lanceæ mortifico iactu cõfoſ
ſus/piũ mortis ſacrificiũ edidit: profuſoq; militũ ſanguine/ſuũ ad vltimũ erogauit.
Eñiuero crebris vndiq; telis petitus: corpus immobile tenuit: nec ante loco quo cu-
babat exceſſit, q̃ feretro mãdaretur extinctus. Ex cuius ſanctiſſimis vulneribus plꝰ
gloriæ q̃ cruoris effluxit. Quippe ꝓſentis vitæ exitu initiũ melioris accepit: Hoſtili
iudicio punitus: diuino ſeruatus. Felix eorũ parricidiũ q quẽ terreſtriũ virtutũ or-
be exemerant: cœleſtiũ vſibus applicabãt: caducaq; & fragili potẽtia ſpoliatũ: ſolidę
atq; æternæ felicitatis compotẽ ſtatuerũt. Sed & clandeſtina eius virtus perlucidis
Generatio Elthlæ filiæ comitis Flãdriæ.
poſtmodũ experimẽtis enituit. Hæc audiẽs regina patriã cũ filio impubere repetit.
geminis poſt ſe relictis filiabus: ex quibus Ingertha Folconi Sueticæ gentis nobiliſ
ſimo nupta: Benedictũ, Kanutũq; filios habuit: hiſdẽq; mediantibus/Birgerum qui
et nunc extat Suetiæ ducem cum fratribus ſuis nepotem accepit: verum ex Ceciliæ
matrimonio Ericus Gothorum præfectus Kanutum cũ Karolo procreauit. Ex qui
bus generoſiſſimarum imaginũ numeroſa poſteritas clara propinquitatis ſerie co-
Folco. Birgerus dux primus Sueciæ de quo lib 16 folio 194.
hærens emerſit. At populus perempto rege exultans qđ ſcelus deflere debuerat in-
ſultatione proſequi voluptatis loco reputabat. Qui cũ parricidio pietatis cauſam
prætexeret: idq; tyrannicidii nomine coloraret: militẽ ſuũ Deus mercede fraudari
non paſſus arcanam ſanctiſſimi viri innocentiam manifeſtis publicauit indiciis: exi
mioq; vitæ eius ſplendore etiam clara mortis ornamenta conceſſit. Sane ad coargu
endam parricidarum malitiã puniti merita miraculoſis prodidit argumẽtis: igno
Vulgi pertinacia.
tãq; vulgo virtutem mirifico rerum fulgore detexit. Quorum plæbs ammiratione
perculſa virtutis inuidiam egit: cõſpicuãq; ſignorum experiẽtiam diu nequicq̃ in-
fuſcare tentauit. Veteris nãq; inuidiæ fremitu/ac priſtinis odii viribus pertinacius
excandeſcens: adduci non poterat vt diuinis honoribus coleret: quem ob ſcelus a ſe
interfectum putaret: rem cœlitus declaratam humanis argumentis abnegare conã
do. Q̃q̃ enim damnatos a ſe mores cœleſti iudicio cõprobatos videret: ad diſſimu-
landam tamen, occultandamq; miraculorum fidem iuſtam cædis cauſam fingebat:
firmãq; facti tuitionẽ retinens/ ſententiæ ſuæ perſeuerantiſſima propugnatrix exi-
ſtere non erubuit. Nec vita regem ſpoliaſſe contenta: etiam fati laudibus exuere co-
Miracula diui Kanuti.
nabatur: cuius lucem extinxerat: famam quoq; ſepelire conniſa. Sed humanis tene-
bris diuinus ſplendor inuolui non poterat. Quippe miraculorum nitor dubietatis
caliginem clara rerum luce pellebat. Nam ſanctitatis eius medela varias imbecilli-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tatũ affectiones remediorũ ſalubritate proſecuta eſt. Cumq; obtractantiũ liuor cre-breſcẽtibus ſignis virtuti cedere cogeretur: nec fidẽ vlterius fruſtrari quiuiſſet in facti tamẽ defenſione perſiſtens: ſanctitati quidẽ aſſenſit: ſed eã nõ tam ex præteritæ vitæ meritis q̃ vltimi tẽporis pœnitẽtia profectã aſtruxit. Ita & iuſtã facto cauſam prętexuit, & vita caſſum honore donauit. Siquidẽ digne regẽ periſſe: ſed piũ lachrymis euaſiſſe dicebat: intẽtionẽ eius auaritiæ q̃ religioni propiorẽ exiſtimans. Cuius erroris nõ paruas poſtmodũ pœnas pepẽdit. Sed & poſteri paternã redolẽtes inuidiã ſanctitatis eius formã nõ moribus: ſed lachrymis imputãt, p̃ſentiq; incredulitati p̃terito ſeſe errori implicãt. Neq; adduci poſſunt vt ipſius beatitudinẽ depoſito odio ſyncere æſtimẽt. Verũ ſacra eius oppidulo orta toto pene terrarũ orbe fulſerunt: cultuſq; ipſius primũ a ciuibus exceptus: paulatim in cõmune prorepſit. Cuius tã vitæ q̃ miraculorũ virtutẽ priuatim Othonienſibus venerandã publica eam religio cõſecrauit. Sed & cœleſtẽ eius ſpiritũ ad hoc vſq; tẽpus felix ſignorũ fortuna proſequitur. Hinc eſt q̧ Kanutus diuini iam animi immortalitate potitus: vt terreſtribus patriã patrociniis attollere ſtuduit: ita cœleſtibus protegere non deſiſtit: ideoq; ſanctitas eius gloriæ & celebritatis fructu opulẽtiſſima: ſplendidũ in faſtis locũ obtinet. Quinetiã ſalutares effectus ſuos quotidianis amminiſtrat indiciis: malitiãq; patriæ, beneficiis penſat. Nam virtutũ eius inſignibus: omnis ætas Danica gloriabitur. Talibus illuſtrationis radiis ſanctorum fatis claritas erogatur, cũ cœleſti beneficio mortalis liuor opponitur.

Explicit liber Vndecimus.

Incipit Duodecimus.

Folco. Birgerus dux primus Sueciæ de q[uo] lib. 16 fol. 194.

Nterfecto Kanuto Iuti iniquæ ſocietatis pertinacia ſingularẽ Olaui gratiam amplectẽtes creari eum regẽ alacerrimis petiuere ſuffragiis. Hunc ſibi plurimũ gratiæ relaturũ ſperantes: cui tanto regnũ diſcrimine quæſiuiſſent. Neq; eius fratribus hũc honorẽ eximio Kanuti amore ſuſpectis: erogandũ duxerunt. Igitur pecunia pacta: Nicolaum cõmunẽ tam præteriti q̃ futuri regis Germanum: vadem pro eius redemptione dederũt: receptoq; regnũ impoſuit. Nec paruũ Nicolaus fraternæ charitatis ſpecimen edidit. Siquidẽ fraternas induere cathenas ſuiſq; vinculis Germano regnũ emere non dubitauit. Q đ audiens Ericus contumeliæ memor quã ei cõmunis fratris iuſſu inflixerat: vltionis metu cum coniuge Botilda quæ Vluoni Gallitiano ex filio Thrugoto neptis obuenerat: Suetiã petiuit: Dani vero collato certatim ære pro ſponſoris reditu pactã creditori pecuniã numerarũt. Quẽ Flandrenſi cuſtodia liberatũ infeſta parricidis fortuna veluti cladem aliquã noſtrorũ abũdantiæ ac fertilitati iniecit. Nã cũ Dani noui regis initiis applaudẽtes priſtinæ ruinæ procacius inſultarent: criminoſis ſemper infenſa diuinitas ne diu ſcelus impunitate floreret: petulantiã pœnuria rependere voluit, cõmuniq; inopia publici parricidii victa exegit piacula. Vt enim nõ in ſingulos modo: ſed in vniuerſos animaduerteret: ſumma

Olauus rex. lxxix.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Annonæ charitas in Dacia.

aeris intẽperantia Annorum quibus Kanutus regnũ geſſerat numerũ adæquauit:
cœleſtiq; robore humana vi maiorẽ edidit vltionẽ. Quippe verni æſtiuiq; tẽporis
feruore ſatum omne coaruit: autũnale vero adeo pluuiũ fuit: vt ſiquid locorum hu-
militate paluſtri ve madore: alitum ſuccreuiſſet, perſeueranti imbriũ inundatione
decideret. q̃q̃ cõtrarium cœli habitũ humanæ cõmoditatis ratio flagitaſſet. Igitur
opportuno ſolſtitium humore caruit: eundẽq; ſine modo profuſum ſiccum amans
ſextilis excepit. Tunc plane camporũ facies cœleſtibus imbribus inundata: late pa-
tentis ſtagni ſpeciẽ præbere conſpecta eſt: ita q̃d æſtas ægre genuit, Autumnus op-
preſſit: tãtaq; temporum intemperies extitit: vt nec imber æſtum leniret: nec æſtus
imbris illuuiem temperaret. Quinetiam agreſtes aquis cãpos tegentibus: ſupernã-
tia ſpicarum capita demetentes nauiculis excipiebant: ac deinde putres ariſtarũ re-
liquias fornacibus igni percalefactis exſiccandas mandabãt: ſicq; eas molæ ſubiiciẽ-
tes: quia panem præſtare non poterant: in vſum pultis vertebant. Quãobrem tanta
ciborum pœnuria inceſſit: vt maxima populi pars alimentorũ inops inedia cõſume-
retur. Ea res locupletes inopia, pauperes morte mulctauit, maioreſq; ære, minores
ſpiritu ſpoliauit. Nam diuitum populus non ſuppetẽtibus alimentis auro argẽtoq;
ſalutarem comparauit impenſam: pauperũ vero gregem tam cenſus q̃ dapis inopẽ
horrida paſſim fames abſumpſit. Rex ipſe ad vltimam tabem redactus: plurima fru-
ge latifundia permutabat: agriſq; vænire iuſſis: alimẽta poſſeſſionũ pretiis compa-
rabat. Nobilibus in eundẽ vſum ingenuitatis inſignia erogare: rubori nõ fuit. Enim
uero abunde ſeges finitimis erat: vt priuata gentis, nõ publica terrarum vltio vide-
retur. Quæ tã dira clades conuictũ populi animũ ſanctitatẽ: quã antea detractaue-
rat fateri coegit. Deq; celſitudinis eius contẽptoribus veneratores effecit. Sane tam
euidẽs pœna: aliis fruge abũdãtibus: Danis priuatim ingruẽs, & parricidarũ noxã:

Sueno pontifex.

et ꝑempti innocentiã: liquido argumentata eſt. Hanc peſtẽ Sueno pontifex: cuius
ſumma apud Danos auctoritas erat: populo parricidii pœnitere ꝑmonito inceſſu-
rã prædixit. Quippe in plæbẽ pius, in deũ venerabilis habebatur: religionẽq; atten-
tiore cura: conciones ꝑſtantiore facũdia celebrabat: ita fauore omniũ occupato: arcẽ
inter noſtros auctoritatis, atq; eloquẽtiæ faſtigiũ poſſidebat. Subiectorũ mores: non
ſolũ dictis, ſed etiam ſereniſſimis operũ informabat exẽplis: nec voce q̃ mẽte cõcin-

Templorũ a Suenone iſtructio.

nior fuit. Idẽ perfecta trinitatis æde: in exædificãdo eius ambitu Kanutum religioſi
operis ſociũ habuit: nec minorẽ in extruendis Mariæ ſacrariis operã geſſit. Quippe
vnũ in vrbe, alterũ Ryngſtiadis enixe molitus: tertium Michael Slagloſæ cõdidit.
Adeo ſe ſanctorũ penetraliũ ſingulari cultu flagrare mõſtrauit. Nec domeſtica ſan-
ctitate cõtẽtus/augmẽtũ eiꝰ foris ꝑetere arrepto ꝑegrinãdi labore cõſtituit. Cũq;

Sueno Hieroſolymam viſens Rhodi moritur.

Hieroſolymã ꝓficiſcẽs Bizãtiũ ꝑueniſſet: cõtracta varii generis ornamẽta cũ ſacro-
rũ cinerũ reliquiis in neceſſarios vſus domeſtici tẽpli remittẽda curauit. Sed cuius
Grecia pietatẽ vidit, mortẽ Rhodos aſpexit. Iiſdẽ fere tẽporibus abſumpto Richal-

Aſcerus fit epiſcopus.

do: Aſcerus morũ generiſq; ſplẽdore eximiꝰ Lundenſi potit̃ ſacerdotio. Olauus cũ
bis pene luſtrũ regnãdo cõdidiſſet: inter cõtinuas rei familiaris anguſtias: nihil re-

Olauus cõtemnitur.

gali magnificẽtia dignũ exequi poterat. Sed & finitimi facto pauꝑtatis eiꝰ cõtẽptu
famelicũ ferro inceſſere ruboris loco duxerũt: rati inediã armis obrui nõ oportere:
neq; diuinitus afflictũ humanitus premi: aut cœleſtiũ vindictã mortaliũ viribꝰ ex-
agitari. Cui eñ inuidioſum exiſteret regnũ cõtẽptiſſima tot annis inopia ꝓfligatũ?
Cũ rex diuinũ natalẽ celebrãs: pane ĩ domo nõ ſuppetẽte ieiunos circũquaq; penates

aſpiceret: erubeſcēda menſarū inopia magnopere cōfuſus obducto manibus capite ſuffuſoqꝫ lachrymis vultu/ per ſummā animi ægritudinē tēporis difficultatē gemitu ꝓſecutus eſt. Sane tantulā dapē tot cōuiuis apponi defleuit: cōtēptiſſimā famem honoratiſſimȩ lucis ignominiā iudicans. Qui mihi alienā ſpecie: ſuā re vera deplo raſſe videt̃ inopiā. Deinde ſupplicatione habita ſuperna contuitus auctorē omniū deū vt ſi qd iræ aduerſus populū cōcepiſſet ſuo nō eius periculo ſatiaret orauit: infeliciſſimū patriȩ ſtatū difficillimū tēporis habitū ȩſtimās. Quippe tā inops epularū cōuiuiū quo famē inſtruere potius q̃ pellere videret̃ principū oculis ſubiicere erubeſcebat. Nec difficiles numinis aures habuit. Siquidē celerē fati viā obtinuit: ſibiqꝫ mortē: ſalutē patriæ ſi qua modo parricidis virtus ineſt: pia prece cōciuit: ingenuoqꝫ viuendi pudore maximȩ cladis pœnā auertit. Itaqꝫ memoriæ eius ſpecioſius depoſita vita q̃ geſta aſcribi poteſt: q fatū patriæ finiēdi ſpiritus cauſam habuit. Porro quātū charitatis erga ſuos cordi inſitū haberet aperuit: cū & eorū mala ꝓprio capite luere vellet: & cōmune periculū ad ſe ſolū redūdare depoſceret. Nempe quia ſuā pro ciuiū ſalute deuouit: pii animi titulo fraudādus nō eſt. Fortuna ſiquidē famem cum auctore ſuo pari funere extulit: inediāqꝫ ſatietate mutauit.

Finis Olaui.

Anno 1098.

HVic Ericus natu proximus e Suetia reuocatus / magno omniū fauore ſufficitur. Huius ætas periclitanti populo labentis annonæ ſubſidia reparauit: ſegeſqꝫ tēpeſtiui imbris beneficio viſitata cōualuit. Nā regnāte eo agrorū habitus ad tantā vbertatē exceſſit: vt ſinguli cuiuſlibet Annonȩ modii totidē denariis permutarent̃. Sed & cōtinuis regni ipſiꝰ annis eadē agris vbertas inceſſit. Quo euenit vt nō ſolū ex morū, ſed etiā tēporū placidiſſimo vſu: boni cognomē acciperet. Tūc plane pœnuriæ copia: inopiȩ ſucceſſit abūdātia. Huiꝰ viri virtutes ſummatim cognoſcere: tȩdio nō ſit. Nā pter ingētia animi decora, ſingularibus naturæ incrementis euectus ammirabili corporis magnitudine eo proceritatis exceſſerat: vt cæterorum vertices humeris ſuperaret: nec lōgitudini incōcinna ſoliditas fuit: vt totam eius compagem exactiſſimo naturæ ingenio excultam elaboratāqꝫ putares: quæ corpori granditate conſpicuo conſentaneum virium habitum conciliauit. Igitur vt corpore nullum: ita nec robore parem habuit: cū ſtaturæ laude egregia quoqꝫ vigoris ornamēta ſortitus: haſtæ aut lapidis iactu ſedens ſtantes vincebat: neqꝫ illi ſitus quo minus fortitudinis ſuæ experientiam ederet officere potuit. Eodem corporis ſitu ex robuſtiſſimis duos lucta aggrediebatur: dūqꝫ alterum attrectaret: alterum genibus compreſſum vrgebat. Nec ante deſtitit: q̃ prius hunc, deinde illum pedibus ſubiiciendo: amborum manus poſt terga vinciret: nec minori robore funiculorum certamen exhibuit. Quippe vnū dextra, alterū ſiniſtra cōtinēs eorum extrema quatuor præſtātibus robore ex aduerſo diſtrahenda cōmiſit. Quibus eū nequicq̃ ſede ſua detrahere laborātibus: ipſe funem vtrinqꝫ modo dextra/modo læua corripiēs: ingenti fortitudine effecit: vt aut tenētibus reſtim excuteret: aut eoſdem ad ſe magnopere renitentes appelleret: funēqꝫ ducere nequeuntes ſequi cogeret. Eidem quoqꝫ ſpecioſiſſimus vocis habitus fuit. Siquidem cōciones nō ſolum præſtanti facūdia: ſed etiā tāta pronūtiationis amplitudine celebrabat: vt in actionibus: nō ſolū a pſentibus, ſed etiā a procul poſitis liquido exaudiretur. Prȩterea ad cōciliandā ſibi popularium beniuolentiam in extrema actionū ſuarum parte mandati loco ſubnectere conſueuerat: vt viri coniuges ſuas ac liberos/necnon & ſeruos

Ericus rex Lxxx. Eie, god dictus.

Annonæ vilitas.

Ericus Eyegod.

Erici magnitudo.

Fortitudo Erici.

Erici facūdia.

cū primū domos rediſſent:ſub eius titulo cōſalutationis officio ꝓſequerētur:ſuū ſe
cuiq; illius ſeruaturū ꝓmittēs, cōmuneq; cūctis in exhibēdo ęquitatis cultu:debito
rē affirmās: verū hūc corporis eius animiq; fulgorē:ſola libidinis vis tetris intēpe-
rātiæ maculis obſcurabat.Siqdē cōiugalis copulæ tędio veneris vſum pellicū cubi-
culis intētū habuit.q̄q̄ ei fortuna vxorē forma ac moribus conſpicuā ſociaſſet.Nec

Glorioſa patientia Reginę Botildæ.

defuit Botildæ tolerabūda mens ad inſolētiā mariti ſuſtinēdam.Puellas ſiqdē quas
ab eo adamari ꝑſenſerat maternæ dilectionis officiis ꝓſequebat̄:eaſq; quo prōptius
mariti ſtudiis indulgeret:quoad vixit inter pediſſequas habuit. Quarū vt formam
quoq; cōcinniorē efficeret: ſępenumero capitis earū cultū ꝓpriis manibus exhibe-
bat. Cūq; abunde foret irā abieciſſe:addidit charitatē: & quia ſua ſpecie nō potuit:
aliena marito placere voluit:viriq; in eis affectū colere:q̄ læſionis ſuæ vindictā age
re p̄optauit:ne clariſſimū ducē turpitudinis reū ageret.Etenim amoris ſui raptri-
ces officiis q̄ odiis inſequi ſpecioſius duxit. Itaq; non ſolū mariti flagitiū diſſimula-
tione texit: ſed etiā abſq; reſpectu pellicatus odiū merētibus: gratiā erogare ſuſti-
nuit:veneratione cōtēptū:obſequiis iniuriā pēſans: eoq; facto clariſſimū muliebris
patiētiæ exēplū præbuit.Quinetiā ſingulari moderationis beneficio poſteritati in-

Kanutius dux Sleswicensis.

ſignē nominis ſui memoriā cōmēdauit.Fuere Erico filii,Haraldus,kanutus,& Eri
cus:ſed primꝰ cōcubina:ſecūdus matrimonio,tertiꝰ adulterio ortus proditur. nec
māſuetudinis ſpiritus regis fortitudini defuit:q vt crudelitatis alienꝰ:ita ſocordia
vacuus mediū inter deſidiā ferociāq; tēperamētū teneret.Eiuſdē quoq; ſeueritas be
nigniſſime popularibus affuit:ne em̄ potētū auaritia ęquitatis vinculū labefactaret
petulātiaq; iuris hebetudinē pareret:inſolētię rigorē oppoſuit:& quo plus a peruer
ſis loco deſtitit hoc magis ꝑ imperiū nocuit. Quippe cū a populariū oppreſſori-
bus parū ꝑ abſentiā timeretur: eoſdē ſubita ſatellitū manu interceptos ſuſpendio
conſumēdos curauit.Quo facto quid aliud q̄ iniuriæ pōdus arborea lance pēſauit?
Quāobrē maioribus formidoloſus:minoribus ꝑcharus euaſit: cū hos paterna in-
dulgētia:illos regia ſeueritate īſequeretur. Filias quoq; cōplures ex cōcubinatu ha-
buit: quarū vnā Haquino cuidā Beronianæ necis vltionē pollicito præmii nomine
nuptū dedit: frater ſiquidem Erici Bero Holſatiis Dytmerſiſq; ſubactis:eo loci vbi
Wermūdi filiū Vffonē: cū duobus Saxonicæ gentis lectiſſimis manū duelli nomine
cōſeruiſſe proditū eſt,munitionē inhibendæ defectionis cauſa molitus:vallo foſſaq;
inſulam cinxit.Cuius dominationē populariū quidā priuatim ꝑoſus:concionātis
latus haſta transfixit.Ea tēpeſtate Sclauorū inſolentia diu Danicæ rei miſeriis alita
quippe magis ociis Olaui prouecta q̄ vllis eius negociis retuſa fuerat: piratica no-
ſtros acerrime laceſſebat. Sed & Autonē quēdā ſplendidiſſimo loco natū: falſtriam
e Sialandia petentē: moriq; q̄ intercipi præoptantē occidit. Enūuero ingenita Da-
nico ſanguini virtus captiuitatis ſortem omni fato triſtiorem exiſtimat. Quā rem

Skialmo cādidus.

Skialmo candidus:frater hic Autonis erat:in celeberrimis Danorū cōciliis quere-
larū frequētia ꝓſecutus extudit:vt auctoritate eius motū vulgus:vniꝰ necē omniū
manu vlciſcendā decerneret. Adeo quippe regia maieſtas popularē euexerat: vt ei
decernēdarū expeditionū ius eſſet:armiſq; publicis,nō imꝑiū principis:ſed plębis

Allius pirata.

arbitriū præſideret.Præterea Alli & Herri Scaniæ oriundi:ſed eius vſum facinori-
bus demeriti:Iulinū certiſſimū Danorū profugiū ꝓſcriptorū titulo ꝑtiuerūt. Cu-
ius enixe negocia cōſectātes maritimiſq; patriā latrociniis inceſſentes:rē Danicam
atrocius profligare cœperunt. Tunc Danica iuuentus Iulinū adorta fractos obſi-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

dione ciues: quotquot intra mœnia piratas habebant: cū pecunia pactionis nomine
præbere coegit. Quibus noſtri in poteſtatem acceptis, læſæ patriæ pœnas crudeliſ-
ſima mortis ratione expetēdas duxerūt. Nā quo violētiore eos morte conſumerēt:
reuinctis poſt terga manibus palis primū affigēdos curabant: deinde ventriū caua
cultro rimati nudatis extis primaq; viſcerū parte protracta / cætera ſtipitibus expli
cabant: nec ante ſuppliciū remiſerunt q̃ tortos extis funditus aluo egeſtis horridæ
rapacitatis ſpiritū profundere coegiſſent. Qđ ſpectaculū vt ſpecie triſte: ita re no-
ſtris per q̃ vtile extitit. Non ſolū enim reis pœnā inflixit: ſed etiā cȩteros cōſimilem
cruciatus cauſam vitare ꝑmonuit. Itaq; non minori viſentibus documēto q̃ affli-
ctis ſupplicio fuit. Nec ſemel quidē Ericus Sclauici roboris amplitudinē preſſit, &
neruos debelitauit: ſed iterū ac tertio effrȩnata gētis illius ingenia tāto tēpore retu
dit: vt nulla eum vlterius piratici æſtus procella pulſaret. Interea defuncto Egino
Aſcerus clariſſimo inter Iutos loco natꝰ Lundenſe ſacerdotiū ſumpſit. Forte autem
Hamburgenſis antiſtes ob inanes & falſas ſuſpitiones Ericū execratione mulctādū
cēſuerat. Qđ veritus rex appellatione ſententiā p̄cucurrit: Romāq; e veſtigio peti-
uit: vbi cauſæ ſuæ examine diligētius habito / pōtificis accuſationē potēter reppulit
cūctiſq; defenſionis partibus actore ſuꝑior rediit. Nec cōtētus efficaciſſimū cau-
ſæ dictionis ſuȩ ꝓpugnatorē egiſſe: aduerſariȩ partis odio ꝑnetraliū ſacrorū decus
externo ſacerdotio ſubiectū habere paſſus nō eſt. Quāobrē Romā regreſſus: tū ſe tū
etiā patriā ac domeſtica ſacra Saxonica p̄latione liberari ꝑtiuit: ne religionis ratio
ne exteris admodū obſequi cogeret: aut eius diſciplinā ab alienigenis petere neceſſe
haberet. Nec difficilē curiæ cōſenſum habuit. Quæ ne clariſſimū virū repulſa affi-
ceret: tū dignitatis, tū etiā fatigationis eius intuitu mota: petitioni annuit, ſeq; re-
gnū ipſius ſummi ſacerdotii inſignibus adornaturā ſpopōdit. Atq; ea ꝓmiſſorū ſpe
regē a ſe exhilaratū dimiſit. Sed triſtioris fortunæ qđ ſequit. Reuerſus nāq; Ericus
cū more regio domi in ꝓpatulo cœnitaret: inter alios quēdā muſicæ rationis ꝓfeſſo
rē adeſſe cōtigit. Qui cū multa ſuꝑ artis ſuæ laudibus diſputaſſet: inter cætera quo
q; ſonorū modis homines in amentiā, furorēq; pertrahi poſſe firmabat. Quinetiam
tantas fidibus vires ineſſe dicebat vt perceptis earū modulationibus aſtantes mēte
cōſtaturos negaret. Cūq; an eiuſmodi vſu calleret interrogatus / peritiā fateretur:
tum precibus regis / tū etiā minis effectū p̄ſentare cōpellitur. Qui cū nec vecordiæ
metu, nec periculi p̄dictione imperantē auertere potuiſſet: ne furori nocēdi mate-
ria ſuppeteret: primū æde armis vacuefacta complures extra auditum citharæ in
ambitu collocandos curauit: oriēte veſaniæ ſtrepitu fores erumpere: ereptāq; ma-
nibus ſuis citharam capiti illidere iuſſos: ne vlterior eius modulatio ſuperueniētes
quoq; mēte captos efficeret. Monuit quoq; prȩſto eſſe qui furētium veſaniæ valēter
occurrerēt: ne lymphantes demētia in rixā verſa / mutuis ſe ipſos viribus interime-
rent. Obtemꝑatū conſilio eſt. Igitur armis domo egeſtis, clauſtrorūq; cuſtodia ob-
ſeratis: fidibus operā dare exorſus: inuſitatæ ſeueritatis muſam edidit. Cuiꝰ prima
ſpecie p̄ſentes veluti mœſtitia ac ſtupore cōpleuit. Qui poſtmodū ad petulantiorē
mentis ſtatum vegetioribus lyræ ſonis adducti: iocabundis corporū motibus ge-
ſtiēdo: dolorem plauſu permutare cœperūt. poſtremo ad rabiem & temeritatē vſq;
modis acrioribus incitati: captū amentiæ ſpiritū clamoribus prodiderunt. Ita ani-
morū habitus modorū varietas inflectebat. Igitur q in atrio melodiæ expertes cōſti
terant: regē cum admiſſis demētire cognoſcūt: irruptaq; æde furentem complexi /

Sclauorū xix. ſubactio.

Aſcerus primus archiepiſcopus Lundēſis. 1103.

Muſices inſolens laudator.

Rammeslaū dictūs est hic modūs mūsices ab antiqs lingua Danica.

Muſicȩ vis.

Regis furor.

cõpræhẽſum cõtinere nequibát. Quippe nimio captu furoris inſtinctus/eorũ ſe va-
lide complexibus eruebat. Naturæ ſiquidem eiꝰ vires etiam rabies cumulabat. Vi-
cto itaqꝫ colluctantium robore procurſum nactus conuulſis regiæ foribus arrepto-
qꝫ enſe quatuor militum continẽdi eius gratia propius accedentiũ necem peregit.
Ad vltimũ puluinarium mole quæ vndiqꝫ a ſatellitibus cõgerebantur obrutus: ma-
gno cũ omniũ periculo cõprę hẽditur: vbi vero mẽte cõſtitit: leſę primũ militiæ iu-
ſta perſoluit: vt autem acrioribus expiationis modis pœnitẽtiam ederet: redimẽdæ
noxæ gratia religioſæ peregrinationis ꝓpoſitũ amplexatus eſt: Iudæãqꝫ diuinæ viſi-
tationis memoria venerabilẽ adire cõſtituit. Cuiꝰ ſtudii ſanctitatẽ cum diu tacitus
animo reuoluiſſet: tandẽ iis maxime quos ob excellẽtẽ corporis habitũ profectionis
ſuæ conſortes deſtinabat inſinuat. Quibus rem dolenter ferẽtibus idipſum apud ce-
leberrima patriæ concilia publicauit. Qđ cũ in Wibergica quoqꝫ cõcione vulgaſſet
attonita multitudo perinde ac patrẽ amiſſura foret ingemuit: abſentiã eiꝰ pernicio-
ſam patriæ futurã vociferans: inqꝫ eo remorando tota plæbs vnius plorabũdi amici
vultũ habuit. Ad vltimũ lachrymis ſuffuſa ſupplicem ſe eius genibus aduoluit: ma-
gnopere deprecans: ne magis priuati voti q̃ publici cõmodi debitũ intueretur: eũqꝫ
plus deo ſyncera regni ãminiſtratione: q̃ exilio placiturũ affirmãs. Ille precibus cõ-
cionis voti religionẽ oppoſuit: eiuſqꝫ titulo ꝓpoſiti pertinaciã tuebatur. Nec popu-
lo ad refellẽdã excuſationis rationẽ cõſilii ſagacitas defuit. Redimẽdi nãqꝫ voti gra-
tia tertiã ſe rei familiaris partẽ egentibus erogaturã promiſit. Sed ne ſic quidẽ tena-
ciſſimã ſanctitatis eius perſeuerãtiam labefecit. Negabat enim rex honeſtatẽ culpa
redimi poſſe: ſeqꝫ alieni æris interuẽtu voto liberũ fore: futurũ aſſerens ſi cõditione
vteretur: vt & ſe periurii, & patriã paupertatis periculis implicaret. Malle vero pro-
prio ſumptu profectionẽ inſtruere: q̃ aliũde impẽſarum neceſſaria mutuari: ne alie-
no grauamine ad peragẽdum deuotionis propoſitũ vteretur. Itaqꝫ ſeductos maio-
res de ſubſtituẽdo interim procuratore conſulere cœpit. nõ quia prudẽtia fallebat:
ſed ne præteritis aliorũ cõſiliis/ſuo indulſiſſe videretur: priuatã ſentẽtiam publicæ
præferẽdo. Quo audito principes id ſe cõſultoris optioni permittere reſpõderunt:
nec hac quidẽ in re de eius induſtria dubitaturos cuius ſummã in aliis ſolertiã didi-
ciſſent. Tunc rex Haraldũ filiũ quẽ præſtantior ætas honori tempeſtiuũ effecerat:
regis partibus perfunctorie donat. Scialmoni vero candido ſplendidiſſimæ atqꝫ in-
tegerrimę dignitatis viro: cui non ſolum totius Sialandiæ, ſed etiã Rugiæ vectiga-
lis a ſe factæ procurationẽ detulerat: peragẽdæ circa Kanutũ educationis officium
mandat. Ericũ autẽ obſcuriore loco natũ hebetiore quoqꝫ cura complexus/ minoris
potentiæ tutoribus applicauit. Quibus diſpoſitis vt granditatis ſuæ ſpeciẽ conſen-
taneo corporũ habitu minueret proceriſſimos quoſqꝫ peregrinationis participes le-
git: ſicqꝫ alienæ ſtaturæ ſpectaculo/ſuæ miraculũ temperauit: ne ſingularis eius ma-
gnitudo viſentibus exteris ludibrio foret. Nec piger Botildæ ad conſectanda ma-
riti ſtudia animus fuit. Quẽ quidẽ eodẽ voto: ſed diuiduo thoro ſecuta: profectionis
meritum pudicitia cumulauit. Sed neqꝫ Ericus patriæ quã deſeruit curam abiecit.
Ne enim Dani ſub externo pontifice ſacrorũ munera celebrarent: miſſis ad curiam
legatis in ornamentũ domeſticæ religionis maximi ſacerdotii inſigne expetendum
curauit. Nec eum Romanæ promiſſionis fides fefellit. profectus enim a curia lega-
tus qui ſacri inſignis prærogatiua noſtræ gentis ſacerdotiũ adornaret: cũ celeberri-
mis Danorũ vrbibus inſpectis cuncta curioſiſſime colluſtrando/ non minorẽ perſo-

Haraldus Erici filius absente patre procurationem regni suscipit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Primatus Lundenſis eccleſiæ.

narū q̃ ciuitatū reſpectū egiſſet. Lundiæ ob egregios Aſceri mores/tū ꝙ ad eā e finitimis regionibus terra mariq; tranſitus abunde pateat/hunc potiſſimū honorē deferendum exiſtimauit. Nec ſolū eā Saxonica ditione eruit: ſed etiā Suetiæ/Noruagiæq; religionis titulo magiſtrā effecit. Nec parū Dania Romanæ benignitati debet: qua nō ſolum libertatis ius: ſed etiā exterarū rerū dominiū aſſecuta eſt. Interea Ericus petitā nauigio Ruſciā terreſtri ꝑmēſus itinere magna Oriētis ꝑte tranſcurſa, Bizantiū veniebat. Quē ĩpator nequaq̄ vrbe excipe auſus/extra mœnia tendere iuſſum hoſpitalitatis officiis ꝓſequebatur/ratus religionis ſimulatione dolū intendi. Siqdem famam eius ac magnitudinē ſuſpicione inſecutus/impenſis eū q̃ mœnibus fouere maluit. Adhæc Danos ſumma a ſe familiaritate cultos eadem ſuſpicionis occaſione notabat/ꝑinde ac maiorē patrii regis q̃ ſtipēdiorum ſuorū reſpectū̄ acturos. Inter cæteros em̄ qui Cōſtantinopolitanę vrbis ſtipendia mererētur/Danicæ vocis homines primū militiæ gradū obtinent: eorūq; cuſtodia rex ſalutē ſuā vallare cōſueuit. Nec ĩpatoris Ericū opinatio fefellit. Verū re diſſimulāter habita venerandorū ſacrorū gratia ciuitatis introitū expetiuit/p̃fatus maxime ſe eo loci celebrādæ religionis amore ꝑductū. Impator collaudato petētis ſtudio poſtero ſe die poſtulationi reſponſurū ꝓmittit. Interea q ex Danis Gręcorū militiā ſecuti fuerāt imperatore adito regē ſuū cōſalutandi ꝑtātem efflagitāt: ꝑmiſſiſq; ſegregatim egredi iuſſū: ne ſil' oīm aīos vna regis hortatio capet. Subornauerat em̄ Impator vtriuſq; vocis ꝑitos, ꝑ quos eorū Ericiq; colloquia diſceret. Primū itaq; cōſalutato rege cōſidere iubent. Tū ille fari exorſus/docet Danos Gręcorū ſtipēdia merētes iādudū honoris arcē virtutib⁹ impetraſſe/indigenis exules impitare/ m'toq; foris q̃ domi fœliciores exiſtere. Adhæc Impatorē eorū fidei capitis ſui cuſtodiā credere: eumq; prę latiōis vſum nō tā ex eorū meritis, q̃ ex illorū q ante eos Græcorū militiā coluiſſēt/ virtute ꝓgenitū. Quapropter magnope eis curandū eſſe: ne plus temulentiæ q̃ ſobrietatis ſtudiis indulgerēt/ſuſceptæ militiæ melius affuturi, ſi neq; ſe vino/neq; regē ſollicitudinibus oneraſſent. Fore aūt ſi frugalitatis normā deſeruiſſēt: vt militiā ſegnes/ iurgia alacres exequerētur. Monuit quoq; ne manū cū hoſtibus cōſerturi, maiorē vitæ q̃ virtutis curā agerēt: neue mortē fuga p̃currerent: aut ſalutē ſuam ignauię p̃ſidio tuerēt: ꝓmittens ſe cū primū in patriā rediſſēt, fidelem eoꝝ operam bn̄ficiis pēſaturū. Q; ſi viriliter dimicātes ſpm̄ in acie ꝓfudiſſent, ꝓpinquos eoꝝ ac neceſſarios honore ꝓſecuturū. His itaq; cōſentaneis modis vniuerſos affatus/ ꝓpenſam Danorū fidē Græciæ conciliauit. Cuius rei imperator per ſubornatos certior factus, falſo Græcis ſapientiæ prærogatiuā aſcribi inquit: ꝙ ducis fidem notaſſent, cuius gentem totius alienam perfidiæ cognouiſſent. Siquidem probatiſſimo popularis conſtantiæ experimento regiæ fidei habitus æſtimari poterat. Cumq; eum religioni potius q̃ fraudi intentū aſpiceret, vrbe exornari iuſſa/ac plateis cultius ſtratis, dextera manu venerabiliter exceptum ad curiam et palatium vſq; magno cum omni tripudio triumphantis more perduxit: et cui ſuſpicionem immerenti inflixerat, honorem quo maior ab homine præſtari non poterat/ erogauit. Quinetiam ei perinde atq; honoratiſſimo hoſpiti regiam ceſſit: eaq; nemo deinceps imperatorū vti voluit: nequis ſe maximo viro tecti communione æquaſſe videretur: hoſpitiiq; reuerentia perpetuum hoſpitis monumentum exiſteret. Quinetiam accerſito qui ſtaturam eius menſuræ parilitate compræhenderet/ ſtantiſq; et ſedentis habitum q̃ diligentiſſime coloribus cōplecteretur: tantæ magnitudinis ammirationem per-

Eric⁹ Bizātiū appulſ⁹

Dani Cōſtātinopoli merere ſoliti.

Erici ad Danos exhortatio.

Ericō impēſus honor,

q

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

enni ſpectaculo repræſentandam curauit. Et ne tantũ hoſpitẽ indonatũ dimitteret
Reliquię in Daniam reportatæ. cõplacita poſtulare præcepit. Quẽ quũ facto opum contemptu ſacros potiſſimũ ci-
neres exoptare cognoſceret, honorandis oſſium reliquiis donat. Ille religioſum mu
nus cupide amplexatus/idipm̃ imperatoria bulla aſſignatũ Lundiam/Roſkyldiaq;
deportandum curauit. Et ne ortus ſui locum veneratione vacuum ſineret, Slanga-
thorpiam cum Nicolai ſacratiſſimis oſſibus diuini patibuli particulam tranſtulit.
Quippe et oppidi illius templum molitus: et eo loci vbi nũc aram videmus/matre
editus proditur. Præterea oblatum ab imꝑatore magni ponderis aurum ſpreuit ac
repudiauit: ne poſtpoſito cõtinentiæ ſtudio, Græcas opes appetere videret̃. Quem
mox Imꝑator iniuriæ reum agere cœpit/affirmans ſe non donum contemptu ab eo
fuiſſe pꝑfuſum: abiectiſq; precibus vnico notæ irritamento oblatis verecunde eũ vti
coegit. Et ne rex accipientis potius, q̃ erogantis partes agere videretur, humanita
tis eius officiis mutua liberalitate reſpondit. Sed donis eius precium nouitas fecit:
barbarumq; munus hoc Imperatori charius, quo Græciæ rarius fuit. Deinde pira-
Cypri natura. ticis ab ipſo nauigiis/commeatuq; donatus, Cyprum contendit. Cuius inſulæ natu
ra adeo quondam tumulorum impatiens fuit: vt mãdata ſibi interdiu corpora/pro
xima nocte reiiceret. Hic rex febri implicatus quum vicinum ſibi fatum adeſſe co-
gnoſceret, apud celeberrimam Cypri vrbem corpus ſuum funerari petiuit/ præfa-
Sepultura Erici. tus tellurem aliorum cineres reſpuentem/ſuos quietius habituram. Igitur pro vo-
to tumulum nactus, corporis ſui beneficio vetuſtam humi indignationem repreſ-
ſit: eamq; humanis ante cadaueribus reluctantem/non ſolum ſuæ, ſed etiam alienæ
ſepulturæ patientem effecit. Coniugem quoq; eius idem peregrinationis labor fini
uit. Iamq; tota regis ſtirps *Suenonis* ad tres tm̃ filios/ *Suenonem*/Nicolaum/et Vb
bonem redacta fuerat. Nam vt ex ſupra poſitis liquet, Kanutum/Benedictum/atq;
Beronem ferrum abſtulit: cæteros morbus abſumpſit. A diſceſſu vero Erici biẽniũ
Sueno regni affectator morit̃. interceſſit/anteq̃ Dania certum mortis eius nuntium accepiſſet. Igitur *Sueno* na-
tu ab Erico ſecundus tantopere regnum ætatis fidutia affectabat: vt nequaq̃ com-
munem patriæ ſententiam duceret expectandam: vocataq; Wibergum cõcione, pu
blici delectus arbitrium vnius prouinciæ iudicio præcurrere non extimeſceret. Et
fortaſſis morum ſuorum obſcuritatem perſpicaciori cenſuræ committere vereba-
tur. Ideoq; faſtigium paucitatis conſenſu rapere, q̃ fortunam ſuam incerto multi-
tudinis decreto ſubiicere maluit: partiumq; ſuffragiis occupare, quod vniuerſorũ
erat ſententia tribuendum. Sed dum citato equitatu curſum ad Wibergicæ concio
nis locum dirigit/corporis firmitate defectus, quo lenius cõmodiuſq; ferretur/car-
pento ſe excipi iuſſit/affirmãs hilariter obiturum, ſi ſaltem ſub regis titulo triduũ
exegiſſet. Neq; enim neruorum hebetudo/aut membrorum tarditas feſtinabundæ
mentis curſum reflectere potuit. Sed ob morbi magnitudinem huius quoq; vſum
peroſus, miniſtris properare iuſſis, lecticam popoſcit/ præfatus nil ſe curaturum, ſi
rex a populo ſalutatus, ſpiritum in concione deponeret. Enimuero inſopibilis ambi
tionis calor imbecillitate ſuperari non potuit. Sed dum aduerſæ valitudinis imme
mor ſupra vires concionem appetit, nõ regno fatũ/ſed fato regni titulũ ꝑcucurrit.
Reſtabat igit̃ vt circa Nicolaũ/Vbbonẽq; delectus ꝑageret̃. Nã Haraldꝰ ſumma ſi-
bi populariũ odia iniquiſſima regni amminiſtratione peperat. Quippe ꝓcuratione
in calumniã verſa, tam fœde ſe/tamq; deformiter geſſerat, vt abiecto iuſtitiæ cultu
rapinis ac latrociniis teterrimã in ſubiectos potentiã exerceret: plæbemq; omni in-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

iuriæ genere fatigaret. Quo euenit: vt cuncti ſordidiſſimã eius dominationẽ poſi,
nequaq̃ regnum oppreſſori deferendum putarent/indignũ rati iniurias ſuas obſe-
quiis, anguſtias honore rependi. Cunctis ergo Iſoram coeuntibus quũ ob ętatẽ Vb
boni ſumma decerneretur, Nicolaus ſolus qui id ægre laturus putabatur/maximo
fauore concionis ſuffragia cõprobabat: ꝙ Suenonis filii ꝓ ętatis habitu regni inter
ſe ſucceſſionẽ verſare conſueuerint/ſempq́ꝫ minorem maior honoris huius hæredẽ
habuerit. Vbbo vero parum ſolertiæ fiſus, veluti ſecordiæ conſcientia tanto oneri
humeros ſuos ſubiicere recuſauit/vegetioris ingenii fratrem eo munere digniſſi-
mũ aſſeuerans. Eñ̃uero animi ſui imbecillitatẽ ꝓprio q̃ alieno iudicio metiri pru-
dentius duxit. Sed mihi quidẽ vitandæ præſumptionis gratia humilius, q̃ verius
de virtute ſua ſenſiſſe videtur: cui melius reſpuẽdo regnũ, q̃ amplectendo cõſuluit.
Eo quidẽ honore dignior: ꝙ oblatũ ſibi fraternæ prudentiæ cedere non erubuit. Et
quidẽ Dani parũ iuſta æſtimatione tam modeſtam eius verecundiã ꝓſecuti, igna-
riq́ꝫ prudentem virũ fugiendi oneris rationem inertiæ ſimulatione quæſiſſe, quem
perſeuerantia ſupare debuerãt/negligentia præterire ſuſtinuerunt. Quis eñ̃ men
tis cõpos huius refertũ induſtria pectus ignoret, qui ſe intra priuatum fortunæ ha
bitum cõtinere, q̃ dignitatis incremẽta cura ac ſollicitudine quærere præoptauit.

Explicitus eſt Liber Duodecimus

Incipit Decimuſtertius.

IGitur Nicolaus ſuſcepto regno adeo aĩm — Nicolaus rex. lxxxi.
ab omni faſtu auerſum habuit: vt nihil ex
priſtina manſuetudine ſua decerperet, to-
tamq́ꝫ præteritæ vitæ cõſuetudinem reti-
nens/cũ fortuna animũ mutare paſſus non
eſt: ne potius fortunæ mores, q̃ moribꝰ for
tunã ſubiicere videret. Præterea ne patriã
ſumptuoſa clientela ac voracibus oneraret
impenſis, quotidianã militiam ſuam ſex tã
tũ aut ſeptẽ clypeis ob exturbanda latroci
nia cõtentã habuit: nec petulantiorẽ regẽ,
q̃ militẽ egit. Duxit autẽ Margaretã patre
Ingone Sueonũ rege: mr̃e vero Helena na-
tam: cuius caſtitatẽ rex Noruagienſiũ Ma
gnus cõiugio delibauerat. Qui quũ ſedulo Sueones adortꝰ/in Hallandenſes etiã ar
ma ꝓferret, inopinata eorũ irruptione ꝑculſus/vt erat calciamentis vacuus ꝓbroſũ
ad naues recurſum habuit/eiuſq́ꝫ fugæ deformitatẽ etiã cognomine vſurpauit. Cu — Magni fuga.
ius manũ Ingo ſaluti ſuæ ꝑniciter imminentem ferre nequiens, merendæ pacis gr̃a
filia ei in matrimonium tradita, ꝑiculum beneficio repulit. Ex hac itaq́ꝫ Margareta
Magnus ꝓlem nõ ſuſtulit. Nicolaus infœlicibus ſobolem auſpiciis ꝓpagauit. Cuius
filius Ingo initio adoleſcentiæ effrenis equi laſciuia excuſſus/eiuſdemq́ꝫ vngulis ar
tuatim obtritus/ſplendidiſſimũ ſanguinẽ luteis viarũ ſordibus erogauit: triſtiſſi- — Ingonis fatum.
moq́ꝫ fati genere cõſumptus/ſparſis viatim mẽbris, lacerũ humi cadauer iacuit. Pæ
dagogus q̃ppe eũ equo aſſuefacere cupiẽs, habenas manu cõtinere ꝑmiſit: quarũ re-
gimini intempeſtiuus adoleſcens pede ſubſelliis inhærente, cõtiguũ ſolo corpus ha
buit. Magnus vero fœlicioribus naturæ q̃ fortunæ incrementis euectus, teterrimũ

conſanguineæ cædis piaculum edidit/atq; ad notiſſimū fidei exemplum euaſit. Cui mater ampliorem propinquorū fauorem affinitatum beneficio creare cupiēs Henrico Regnaldi fratris Kanuto Ingiburgam ſororis filiam coniugio copulauit. Paterna vero bona in ęquales admodum portiones partitione redegit/vnam ſibi/cæteras nuptis (quas præfatus ſum) diuiſionis parilitate contribuens. Hinc Danorū/Sueonūq; diſſenſio orta: ac deinde cōpluribus inimicitiarū incrementis coalita: ad hoc vſq; tempus veteris odii tenaciſſima ꝑſeuerat. Præter hæc Ingritha Vbboni cuidā poſtmodum denupta Nicolao ex pellice nata ꝓditur. At Margareta nō ſolum diuinarū ædiū opes latifundiis auxit, ſed et totis viribus ad augendū eorū ſplendorem incubuit. Sacerdotaliſq; cultus inopiam exquiſito ornamentorū genere ꝑmutauit. Enīuero quo rem diuinam ornatiorem efficeret, pallas/ laticlauias/ cæteraq; ſacerdotii inſignia cōdere/atq; ſacrorū vſibus erogare curæ habuit. Hēricus vero Guthſkalci ex Siritha filius maternis a Nicolao bonis indigne ſpoliatus tam acrē eorum repetitorem agere cœpit: vt Danis infatigabiliter imminens/ipm intra Sleſuici fines ad tuendam ſalutem ſuam ſtatione et excubiis vti cogeret. Interiectam Albiæ Sleſuicoq; prouinciam cultore vacuefecit. Cuius rei vlciſcendæ gratia Nicolaus exita claſſe, Liutcham appellit, Eliuo Sleſuicēſis præfecturæ viro equeſtres obuiam ſibi copias ductare iuſſo. Necdum enim Dani externas obequitando pugnas conficere nouerant. Verum præfecti leuitas pecuniæ ab Henrico pactione corrupta, cupidius quæſtum, q̄ imperium intuebaẗ. Itaq; Nicolaus Sclauicis in campis vacuam equis phalangem explicat. Tūc Sclaui pedites obequitando laſſare, q̄ cum tota acie manum conſerere tutius rati, nunc alas/nunc cornua circūuolando/ eademq; varie iaculis inceſſendo obliquis hoſtem inſultibus lacerabāt. Procurſu namq; in eum directo fuga referebantur/nec recurſum ſegnius q̄ impetum edebant: noſtrorūq; maiore mole q̄ pernicitate ſibi imminentium ex aduerſo congreſſum vitantes, reiectis habenis, aduerſos premebant. Terribilem bello virtutem furtim et quaſi inſidiarū latrociniis attentantes. Ita laxata/debilitataq; Danorū acies quia rem in plano parum fœliciter geſſerat, vicini montis editum occupauit: ſalutem ſuam quam armis tueri nequibat, loci præſidio munire cupiens: eoq; potita/verticis beneficio ſubiectum hoſtem ſecura conſpexit. Die poſtera ne loci, q̄ ſuis viribus munitior videretur, ancipitem campi fortunam repetere q̄ certo montium tutamento gaudere maluit. Sed equeſtris militiæ ſpiritum pedeſtris ferre non potuit. Quo euenit: vt amiſſū pugnæ decꝰ recupare nitētes, priſtinæ cladis ignominiā poſtera cumularēt. Crediderim hāc pugnæ fortunā ab inſtrumētorū magis, q̄ aīoꝝ inopia ꝓfectā: quia dū fortitudinis ſpiritꝰ parū curioſe prima militiæ cōmoda circūſpexit, non metus ſed inertiæ pœnas pepēdit/ſuaq; potius negligētia q̄ alienis viribꝰ ꝓculcatus occubuit. Haraldus re fortiter geſta adeo grauiter affectus ꝑdiẗ: vt gradiēdi inops clypeoq; a ſuis exceptus alienis manibus caſtra ſeq̄reẗ. Kanutus quoq; ꝑ ſūmā vulnerū acerbitatē pedum firmitate defectꝰ, ꝓmptiſſimā militis fidē exptꝰ eſt. Qui ne dn̄s ab hoſte intercipeẗ, ꝑiculum eius ſuo diſcutere nō dubitauit. Sociis namq; de induſtria fugere iuſſis/ipe corpis ſimulatione curſum lentius agēs, imminēti ſibi Sclauo manus obtulit vinciēdas: eiuſdēq; ꝓpius obeq̄tātis habenas corripiens, lata a ſociis ope, equo barbarū ſpoliauit. Quo potitꝰ ꝓtinꝰ eo ſūmā Kanuti imbecillitatē adiuuit. Igiẗ vt callidę/ita ꝑiculoſę fortitudinis fœlix exitꝰ fuit. Subeunte crepuſculo nr̄i infœlicem pugnæ euentum ſortiti, reliquias ſuas vnico repetiti verticis præſidio

Margareta regina.

Haraldi vulnera.

Kanuti vulnera.

tuebantur.Cibo quoq; et potione defectos pręter vulnera ac laſſitudinē etiā alimē
torum inopia lacerabat.Igitur ad vltimam pene tabem redacti quū et pericula vn
diq;/et nuſq̄ auxilia circunſpicerent:quippe et Scanienſiū tēpeſtate detinebatur ad
uentus/et Elinus pecunia ab Henrico corruptus,reddita tarditatis ratione,copias
ducere ſuperſedebat/humanæ opis deſperatione ad cœleſte præſidiū cōfugerūt/ab=
ſumptæq; ſpei ſuæ reliquias in dei ,q̄ hoīm fortitudine reponere maluerūt.Poſtera
vero die qua Laurentianæ vigiliæ ſacra recolebanť/diuinā potētiā nullo melius,q̄
frugalitatis voto ꝓpitiandā rati,cōcione lugubriter habita,lucē qua vel priuatum
Laurētii/vel publicū ſanctorū ſolenne ꝑcurrimꝰ/ſiue quā diuinę paſſionis memorię
dedicare cōſueuimus: annuo tpm volumine repetitā ab oīni Danica ætate cōtinē=
tiſſima ieiunii religione excolendā ꝓmittūt.Qđ votū publicæ neceſſitatis exigen=
tia nuncupatū exactiſſima poſteritatis cura firmauit/indignū rata ſtatā a maiori=
bus cōtinentiā ſtomachi impatiētia atq; eſcarū auiditate cōuellere. Diluculo vero
noſtrorū acies cēturiatis globis naues repetere adorſa,Scanienſes nuꝑ claſſe adue=
ctos obuios habuit.Quorū aduētus beneficio recreata/ipſos ꝑinde ac corpore et vi=
ribus integros ne terga ab equitatu inceſſerenť/curare iubet. Deinde cōpoſito gra
dū agmine ꝓmouēs quū forte limoſam obiecti lacunaris voraginē traiicere debuiſ=
ſet/neq; eā vllo cōpēdii deflexu vitare quiuiſſet,peragrare adorſa: ſed mox paluſtri
cœno tenacius implicata,ac deſidentis luti illuuie præpedita/cōfuſo trāſitionis im
petu ſimilem fugæ tumultū edebat.Maior pars labili paludis mole peſſundata,pe=
corū more ab hoſtibus trucidabať.Ita trāſmeādi auidis improuidaq; et cęca feſtina
tione ruētibus impedimentū ꝑiculo fuit.Tandē ægre in littus reditū/diſceſſūq; eſt.
Cūq; Sclaui ꝑinde ac victoria frēti verbis viriū ſuarū laudē ꝑ ſe ferentibus Danicas
vituperio inſequerenť/et quaſi illarū imbecillitati fortitudinis ſuæ iactātia ꝓcaciꝰ
inſultarēt,Hēricus q ꝓbe noſtrorū animos nouerat/diuerſa ſe,inquit,hoſtiū robur
æſtimatione cōplecti:quippe regis eorū in equo præualido exemplū liquere. Qui ſi
vires ſuas ſciſſet,oīne equitis imperiū ſperneret.Quas qm̄ ignorat,facile inſidētis
arbitriū patitur.Ita Nicolaum ſi viribus ſuis fidem haberet/cuncta ꝓſpere: diffidē
tem vero nihil fœliciter executurum.Poſt hæc Elinus ꝙ patrię fortunam vendita=
uerit a rege perfidiæ damnatus:non ſolum præfecturæ beneficio , ſed etiam patri=
monii rebus ignominioſe exutus,vltima inopia ſordidiſſimi lucri pœnas perſoluit
At Henricus ob ſuperioris pugnæ ſucceſſum audaciæ incrementis euectus, litto=
rales Danos piratica laceſſendo/nō ſolum Eidoræ finitima:ſed etiā cuncta Sleſuico
Valloq; quod Danoꝝ opus vocamus interiecta vaſtabat.Iꝑam interdū vrbē illatis
clam per nauigia copiis improuidā aggrediebatur.Itaq; poſt exactū Elinum adhuc
finibus illis prouiſore vacuis creberrimę exterorum violentiæ etiam domeſtica
furta acceſſere:tantoq; ciuitas intus q̄ foris acerbius vrgebatur : quanto ad nocen
dum occulta manifeſtis proniora noſcuntur. Aeque ciuis vt hoſtis formidabatur.
Quippe Freſones cum Holſatiis ac Dytmerchis impunitatis ſpe ob præfecturæ va
cationem concepta/dies latrociniis/noctes furtis emetiebantur: et vbi faſtigia neq=
bant,imas ædium partes ligonibus adorti/cuniculis cuſtodem fallebāt. Nec minor
ædituorū in aſſeruādis rebus cura flagrauit.Equi intra repagulū ne furtim abſtra
hi quirent,ferro compediebanť.Aediū excubitores vberioris cautelę gratia/valuis
affixi iacebant. Nec ſerarum clauſtris contenti,etiam foſſa aditus obfirmabant. Ita
graſſante latrocinio quidam ingenuæ ſtirpis plurimorum paupertatem partarum

Dani vigi=
liam ſancti
Laurentii
oīm ſancto
rū et para=
ſceuen ie=
iuniis cole=
re ꝓmittūt

nequiter opum incrementis obolitam cernẽs/abſq; reſpectu verecũdiæ eadẽ ample
cti animũ induxit/clariſſimãq; indolem ſuam ſpe lucri incitatã ex ſummo nobilita-
tis faſtigio in obſcœniſſimã atq; ꝓfundiſſimã turpitudinis ſentinã abiicere non eru
buit. Ita ſanguinis decore indecenter vſus/vires generis ad ſcelerũ licentiã tranſtu
lit: et quod virtutibus nutrimentum eſſe debuerat, vitiis obtentui fecit. Siquidem
nulli facta eius aperta criminatione inſequẽdi audacia fuit: tãtoq; ꝓpenſior delictis
impunitas habebatur: quãto cõſpectior delinquẽtis noſcebat̃ auctoritas. Ea tẽpeſta
te miſſi a Kanuto q pecuniã quã educator eius depoſiti nomĩe cõſeruauerat, in Fio
niã e Sialandia tranſferrent: quũ ab vtroq; littore æque diſtante nauigio ꝓcul pira
tas imminere cõſpicerẽt, expẽſam fune crumenã vndis occultauere. Poſtremo quũ
ſe parũ potẽtes remigii aĩaduerterent, fugæ diffidentia implicati, reciſo tenaculo/

Theſauri merſio.

vetuſtas regũ opes harenis, q̃ hoſtibus relinquere maluerunt. Quã rẽ Nicolaus in
Sialãdiã ex Fionia traiiciens tãetſi eminus ſpeculareẽ/ periclitantibus præſidio fo-
re nequiuit/ꝙ exiguis et inhabilibus ad remigiũ nauigiis vtereẽ. Poſtea quũ Kanu-
tũ iocundũ præ ſe vultũ ferentẽ cõſpiceret, oris hilaritatẽ increpans ob recentẽ aui
ti paterniq; æris iacturã/dolere ei admodũ expedire dicebat. Ille nihil hac ſe moueri

Opum de-teſtatio.

fortuna dicebat: ſed eius beneficio ſummã liberalitatis occaſionẽ accepiſſe reſpõdit
vt eñ ante nihil ex paternarũ opũ cumulo decerꝑe auſum, ita deinceps acceſſuras
abunde erogaturũ. Maximũ quppe auaritiæ nutrimentũ diuitias eſſe: quas quiſqs
aſſeruare intenderit, humanitati vacare nõ poſſit. Qua voce ſe pecuniæ, ſed eã regi
imꝑare monſtrabat. Cuius rei pręcipuũ extitit documentũ quod ſequitur. Quũ ob
creberrimas acerrimaſq; finitimorũ excurſationes nemine Sleſuicenſis præfecturæ

Anno 1114 Ducatum Slesuicensem adeptus est Kanutus filius Erici Eyegod.

beneficiũ etiã oblatũ reciꝑe audente/Kanutus tã periculoſum a patruo honorẽ nõ
opũ cupiditate/ſed fiducia virtutis expeteret: neq; gratis eũ impetrare quiſſet, ven
dita patrimonii ꝑte, formidoloſum aliis munus pretio aſſecutus eſt: eam demũ quę
ſtuoſam eſſe militiam ratus, qua gloriæ et claritatis ſtipendium potuiſſet acquiri.
Ita rex extimeſcendũ ignauiæ decus virtuti venale fecit: emptor vero plus lucri in
militiæ, q̃ opũ agitatione repoſuit. Principio ſiqdẽ ꝑceptæ poteſtatis Henrico ꝑ le-
gatos mandat libẽter ſe cũ eo de pace acturũ, ſi primũ et damna Iutiæ emendatione
penſata/et ſpolia ab ipſo reſtituta fuiſſent. Quibus ꝑfectis ipſe interim ꝑinde ac re-
ſponſi præſcius nõ ſolum ſuorũ/ſed etiã eorũ quos ex finitimis amicos habebat ma
nu contracta legatorũ reditũ armis ſubſequi ſtatuit. Hẽricus ſe neq; cũ Danis ami-
citias geſturũ/neq; a maternæ hæreditatis petitione ceſſaturũ reſpõdit. Quo acce
pto Kanutus rurſum ad eũ legatos mittit/oẽm ſequeſtræ pacis cõmunionẽ publice
reciſuros. Quorũ Henricus irriſa legatione Kanutũ impatienti ſeſſoris equo ꝑſimi

Kanutus a quo separat.

lem ait/ſe vero petulantiæ eius fręnos iniicere curaturũ. His auditis Kanutus, vt
magno impetu, ita minimo tumultu noctu iter ingreſſus/ferriq; et prædæ abſtinẽs
quo minus aduentus eius prouideretur, diluculo ad Henrici munitionem perue-
nit. Ille tam ſubitæ irruptionis incautus, nec arma capere/nec ſe præſidio tueri pa-
rat: ſed protinus vicinum mœnibus flumen equo attentans, vnico aquæ interſtitio
hoſtem fefellit: lætatuſq; eſt ꝙ ſalutem ſuam amni q̃ oppido credere maluiſſet. Quẽ
quum Kanutus vlteriore iam ripa potitum aſpiceret, an maderet per ludibriũ per
contatus eſt. A quo ecõtrario quid ita incederet interrogatus, veniſſe ſe (inquit)
vt promiſſa ab eo lora recipiat. Ille minas ſibi quas nuper intenderat reſponſi vr-
banitate exprobratas intelligens, ignominiam ioco proſequutus, Adeo mihi

inquit calciũ viribus obniti videris:vt ne tangi quidem cõtinerive queas. Tũc Ka
nutus prius caſtrũ:deinde cæteræ regionis culta vaſtauit.Secũdo quoq; nouatis co Sclauorum
piis oẽm Sclauiã ſtrage atq; incendio implicauit:nec ſolum patriã hoſte,ſed etiã ho ſubactio.xx
ſtem robore vacuefecit:adeo vt prius ꝓuocare ſolitũ ne ꝓprię quidẽ tutelæ ſufficiẽ
tem relinqueret.Poſtremo quũ totas Henrici vires prudentia ſua ac fortitudine de
bilitaſſet,ſanguinis quo illum proxime cõtingebat natura actus/vt publice hoſtem
ita priuatim amicum egit.Semel nãq; dimiſſo exercitu viginti duntaxat equitibus
comitatus,ad locũ in quo Henricum diuerſari didicerat/curſum direxit,pręmiſſis
qui ſuæ ei ſalutationis mãdata ꝑferrent.Henricus falſo hoſtem ſibi blandiri inquiẽs
ꝓtinus vbinã eſſet ꝑquirere inſtitit.Quibus eũ in porta adeſſe referẽtibus/ipſe nũ-
tio attonitus,menſam ad quã forte prandendi gratia diſcumbebat/vi manus diſcu
tere parat.Tunc legati pręſentiã ducis a pace ꝑfectã iurantes/cõceptũ falſo metum
affirmationum ſuarum perſeuerantia diſcuſſerunt.Quibus vt Henricus fidem ha
buit/fugæ meditationem amoris indicio caſtigauit.Enimuero tabulæ innixus ſuf-
fuſo lachrymis ore infœlicem Daniam futuram dum tali viro caruerit/aiebat:ſe ve
ro amicitiam eius ſyncęra amodo fide culturũ. Hunc nimirũ conſanguineus amor
et ſuæ infœlicitatis obliuiſci/et hoſtis virtutẽ fateri coegit: vtq; ꝓpriæ fortunæ im
memorẽ,ita alieni laudatorẽ effecit. Deinde præſentem amplexatus/haud parcius
lachrymas q̃ epulum præbuit. Quippe præſentẽ eius manſuetudinẽ q̃ præteritas
noxas attẽtius intuens,frequẽtiæ dãnorũ vnius beneficii indulgentiã antepoſuit.
Sed neq; Kanutus ꝑfectũ a pietate mœrorẽ ingratus excepit. Quĩ etiã plus in creã
da pace q̃ fruenda dape voluptatis reponẽs/et quaſi mediatoris ꝑtes agere exorſus,
Henricũ auunculi gratiam expetere iuſſit:ac demũ cõſenſum eius ꝑſeuerantia am
monitionis obtinuit.Siquidẽ Henricus rem maternã/cuius repetẽdæ cauſa aduer-
ſa Danis arma tulerat,pretii pactione interpoſita,Kanuto in poſſeſſionem aſcripſit
eandẽq; Kanutus ad regẽ cõditionẽ qua acceꝑat tranſtulit:ac deinde receptã ab eo
pecuniã Henrico numerauit.A quo etiã poſtmodũ ad cõuiuandũ accerſitus excipi
tur affirmãte priori eius aduẽtui minus ,q̃ decuit impenſe ſeruitũ.A quo etiã Hen
ricus nuper ſe vita atq; incolumitate donatum iudicans,Sclauiam ei iuriſiurandi
firmitate legauit.Huic acceſſit ꝙ ad gerẽda cũ Theutonicis bella/quibus præcipue
Sclauia vexabaẽ/filiorũ virtutibus diffidebat:maluitq; maturũ fortitudine hære-
dem circũſpecta arbitrii ſui libertate cõciſcere,q̃ ſub naturali ſed inualido patrimo
niũ exteris ꝑuadendũ relinquere.Hæc offerẽtẽ Kanutus impietatis ſibi notã imme
rentiũ liberorũ cõtemptu pariturũ affirmat:ſeq; tã iniuſtis eius ꝓmiſſis vſurũ ne-
gat.Poſtremo ꝑſeuerantiſſimis Hẽrici ꝑcibus ſupaẽ/ꝓpoſiti rõnẽ a natorũ ſecordia
mutuantis.A quo etiã impatoris gratia ꝙ Sclauia in eius beneficio reponi videreẽ
admodũ egere ꝑmonitus,equũ ei calces auro cõfixũ muneris loco trãſmiſit:donũq;
per ſe habile inuſitatis vngularum ornamentis accipienti venerabilius reddidit.
Crediderim tunc Imperatorem plus laudis in dantis induſtria , q̃ dono repoſuiſſe:
quum primi precii metallum quo cõtemptibilius habitũ,hoc glorioſius videret ob
latum.Abſumpto Henrico legatã ſibi ꝓuinciã nullo refragãte poſſedit.Interea Ha
raldus quũ nec domi clarus/nec foris celeber haberetur/virtutis inopiam quęſtuũ Haraldi vi
copia leuare cupiẽs,refertũ nequitia aĩm in imã turpitudinis voraginẽ egit. Ad ra tia.
pinas et furta mãcipiis vtebaẽ.Seruorũ labores latrociniis applicabat.Satellitũ cul
tui viciniæ ſpolia:ſumptui impendebãtur armenta.Aeſtatẽ piratica pariter ciuib⁹

Anno Chriſti 1132
Sclauia cum Vandalia feudum cum corona datur Kanuto ab Imperatore Lothario. Funcksius. Sed quantum ad supputationem annorum Christi attinet longe aberrat Funcksius. Prius enim interfectus est Kanutus quam Funcksius scribit.
Ego existimo hoc factum esse primo anno imperii Lotharii, anno Christi 1127. N.P.H.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Harildsborg extruitur sed nostro æuo demolitur.

atq; exteris inſidioſus exegit. Cæterũ quo Roſkyldiæ damnoſius immineret/aduerſam ei munitionẽ erexit: quã et ſordidiſſimæ clientelæ frequentia cõpleuit. Itaq; ruris opima populatus, pari vernarũ maleficio ciuilia lacerabat. Qui clam noctu meritoriis ſeſe tabernis ſubiiciẽtes, cõplacitas aĩo merces impune tollebãt. Aliis interim diſtrictos hoſpitũ iugulis gladios applicantibus/interitũq; minantibus, ni iniuriæ patientiã prębeãt. Ea furti violẽtia ſummã ciuitatis opulentiã ad vltimas rei familiaris anguſtias redegit. Talibus calũniæ ſtimulis laceſſita ꝓuincia, accenſis indignatione animis, vltrices dãnorũ manus Haraldi bonis iniicere aggreſſa/ſpolia ſpoliis/rapta raptis vlciſcitur. Neq; eñ ſibi aliena corripere, ſed ꝓpria reſumere videbatur. Ipſe tuto terras tenere nequiens/cõſternatæ multitudinis impetũ nauigio vitauit. Quẽ Kanutus alieni rapaciſſimũ ac vitioſiſſimis vbiq; lucris incũbentẽ aſpiciens/aui pſilẽm aiebat om̃igenis alitũ pẽnis nidũ cõpaginãti ſubito vẽtorꝫ turbine diſiiciẽdũ. Ita Haraldũ prædonẽ oĩm effectũ/oĩbus prædã ex ſe daturũ/aliorũq; ſpolia ſuorꝫ indubitãter ꝑiculo luiturũ. At Erico modeſtũ erga populares ingeniũ erat Qui quũ debitã ſibi paternæ rei portionem expeteret, ab Haraldo fratre repellitur negante adulterio ortum ad hæreditatis cõmunionẽ pertingere. Ea re, vt par erat, motus/acerrimum bonorum eius peruaſorem agere cœpit/fraterniſq; ſpoliis iniurias ſuas vlciſci probitatis loco duxit. Cæterũ Aruacũ rapta congeſſit/ſordido neglectoq; loco ſplendidas opes cõplexus. Quẽ Haraldus noctu ibidẽ inopinatũ adortus poſtq̃ fuga delapſum cognouit, moræ copia nõ ſuppetente/circa prædã hærere metuẽs, tecto faces ſubiecit/refertamq; ſuis opibus ædẽ flammis abſumere, q̃ raptori intactã dimittere maluit. Quo cõperto Kanutus ꝓfectas a cõtemptu lites cõpeſcere cupiens/metuenſq; ne degenerati patris fulgor in filiis exoleſceret, vtriq; Sleſuicum venire diſtrictius mãdat: ſi ſupſedeant ꝑte corporũ ſpoliandos minatur. Pręſentes deinde fraterne coarguens/curioſa animi inſpectione æquiſſimã inter eos patrimonii ꝑticipationem ꝑegit: Ericoq; ac Haraldo in paterna bona eundum iudicauit. Eodem tp̃e Henrici Suenonis filii cõiunx mariti cõuictũ ingenti peroſa faſtidio aliena veſte ſumpta, ſuis ſe penatibus intempeſta nocte ſubduxit. Apud quã iuuenũ quidã (vt fama eſt) plurimã obſequio familiaritatẽ adeptꝰ, callide effecit: vt ad ſuũ eam amorẽ ꝑduceret. Deinde ne res amborũ ꝑiculo ꝑderetur/muliebriter allectam viriliter cultã/furtiue deuexit. Quã vir eius fortuitis ſubſecutus indiciis apud Alaburgiam in cultu familiari depræhenſam, amatore delapſo/domũ reduxit. Verum hanc ignominiã a clandeſtino Kanuti cõſilio ꝓfectã ratus, integerrimi viri innocẽtiam tacitis ſuſpicionis motibus inſecutus/inſontẽ notabat. Interea Sueticarũ partiũ rege abſumpto/Gothi ſummã: cuius omne penes Sueones arbitriũ erat/Magno deferre auſi/alieni priuilegii detrimento dignitatis ſibi incrementa quęrebãt. Quorum Sueones auctoritate cõtempta, veterẽ gentis ſuæ prærogatiuã in aliquãto obſcurioris popli inuidia deponere paſſi nõ ſunt. Igit̃ antiquæ dignitatis ſpeciẽ intuẽtes, titulũ iiuſta collatiõe ꝑreptũ/nouo regis electu caſſarũt. Qui mox a Gothis trucidatꝰ, morte Magno imperiũ ceſſit. At Magnꝰ incidẽtẽ ſibi nuptiarũ cupidinẽ/Polanorũ ꝑ̃ſidis Bokiſclaui filiã poſtulãdo/cõpleuit. Qua ſibi ꝑ internũtios deſponſa, mox Sclauię excitã ꝑ̃no impio claſſẽ admouit. Rex: cuius Vartiſclauus diutinas cũ Danis/Polaniſq; inimicitias geſſerat. Hic Nicolaus vrbẽ Ornã oppugnare adorſus obſidionẽ pactiõe redimere coegit. Inde Iulinũ nauigans/ Bokiſclauũ magna manu inſtructum obuium habuit. Cuius copiis auctus, celerem oppidi expugnationem

Henricus Skateler.

filius Suenonis affectatoris regni de quo folio 121.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

peregit. deinde relicto victoriæ ſocio allatā filio ſpōſam abducit. Vartiſclauus rem
Sclauicam intolerabili vaſtationis onere feſſam conſpiciens: pacem colloquio petit.
Quo parum proſpere habito pari ſupplicatione apud Strelam diſcedentes aggre-
ditur: vbi cum pacis pignoribus fretus/nauigium regis ab ipſo inuitatus intraſſet:
maligno ſatellitum inſtinctu: captiui more habitus regredi prohibit⁹ eſt. Quā rem
Kanutus in concione querela proſequutus: magnopere regē monere cœpit: ne plus
alienæ perfidiæ viribus q̄ propriæ indulgeret temperantiæ: ne ve hoſtem fidē ſuam
ſecutum captione implicans vt eum libertate ita ſeipſum perpetuo famæ ſplendore
priuaret. Fore enim ni captiuū omitteret: vt priuatum crimen publicus patriæ ru-
bor exiſteret. Itaq̧ efficaci perſuaſione vſus, & amicum oppreſſione & dominū infa-
mia liberauit. Quæ tam iuſta Kanuti ſentētia totius concionis ſuffragiis cōproba-
ta: magnū alienæ inuidiæ irritamētū præbebat. Dimiſſa claſſe nuptialia ſacra apud
vrbē Ripam agi placuit. Illuc ſiquidem frequens nauigiis portus oppido ſplendidā
mercium varietatē importat. Vbi cum Kanutus in veſte Saxonica cæteris cultior
progrederetur: Henricus obfuſis inuidia oculis alieni cultus ſplendorem ferre ne-
quiens: orta inter ipſos altercatione/latus eius aduerſum gladios oſtro tutū fore ne
gauit. Quē Kanutus nullo magis ouillis ſecurū tergoribus reſpōdit. Laceſſitū veſtis
ſuæ fulgorē vrbano ruſticitatis opprobrio ſpecioſius q̄ minis aut cōuitiis vltus. Ita
q̧ exprobratam ſibi externi cultus æmulationē, domeſtici cauillatione proſequi cō-
tētus extitit. Idem poſtmodū orientis partes piratica peruagatus: cum ſpecioſa do-
mū ſpolia retuliſſet: ideoq̧ ſe dignitatis incrementa accepturū ſperaret pro gratia
accuſationē expertus eſt: culpatus a rege ꝙ in re Suetica prædam egiſſet. Cuius ope-
ram valenter editā conſimili probitatis genere æmulatus Magnus inter cætera tro
phęorum ſuorum inſignia inuſitati ponderis Malleos quos Iouiales vocabāt: apud
inſularum quādam priſca virorum religione cultos in patriam deportandos cura-
uit. Cupiens enim antiquitas tonitruorū cauſas vſitata rerum ſimilitudine cōpræ
hendere Malleos quibus cœli fragores cieri credebat: ingenti ære complexa fuerat
aptiſſime tantæ ſonoritatis vim fabrilium ſpecie imitandā exiſtimans. Magnus ve-
ro Chriſtianæ diſciplinæ ſtudio paganā peroſus, & phanum cultu, & Iouem inſigni
bus ſpoliare ſanctitatis loco habuit. Et adhuc quidē eum Sueones perinde ac cœle-
ſtium ſpoliorum raptorē ſacrilegum autumant. Sed vtinā initiis eius exitus reſpō-
diſſet. Verum plæriſq̧ Magnū ſanguine vel neceſſitudine contingētibus Kanuti in
uiſa felicitas erat. Nihil enim adeo inuidiæ faces q̄ pariū impar virtus excitat. Sed
præcipue æmulum ei Henricum genialis thori contumelia faciebat. Margareta aūt
beningniſſima conſanguineæ charitatis alitrix, conſilii ſui tranquillitatem cōcitatis
iuuenū ingeniis opponebat: ſaluberrimaq̧ diſciplinæ moderatione inſidioſam petu
lantium rabiem temperabat. Quæ cum intercutis humoris vitio immodico tibia-
rum turgore premeretur: neq̧ letiferā morbi rabiē medicamētis leuare quiuiſſet:
ad vltimā pene tabem redacta/Kanutum egregię indolis fidutia aduocat: impēſeq̧
hortatur patriæ pacem, propinquorūq̧ concordiā fidei ſuæ beneficio foueat: tuta-
mento ſtabiliat: tantūq̧ ſe in rebus domeſticis gerat quātum egerat in externis. Ad
iecit quoq̧ exiſtere qui regiæ familiæ charitatē odio diſiicere niterētur: ſe vero ple-
nis ſalubritatis monitis peſtiferos talium inſtinctus preſſiſſe. Ille deum ſimplicitatis
ſuæ teſtem affirmat: ſeq̧ omne vitæ tempus innocentia ac fide exacturū periculo-
rū procellas excipere: q̄ infligere malle promittit: odiaq̧ beneficiis repēſurū teſtat.

Kanuti lau data ſenten tia.

Kanuti va- frum reſpō ſum.

Malleoli Iouiales.

Priſca ſup- ſtitio.

Magni reli- gio.

Margaretę hortatio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Illa promiſſionis beneficio delectata: tantæ fidei ſecurā æquo ſe animo obiturā aſſe-
ruit. Quæ vt iuuenilis inuidiæ fluctus viua cohibuit: ita conſumpta laxauit. Nā ab
eius fato iuuētutis impatiētia primā propoſiti ſceleris licentiā mutuata eſt. Sed &
Henricus præter cōmunē ſimultatē etiā priuata Kanutum indignatione peroſus:
iniectos malignitati ſuæ frænos audaci impietate diſcuſſit. Vbbonem quoq; ꝑfectū
et Haquinū filium quo firmius dolū ſtrueret: promptioreq; ſceleri aditū cōciliaret
inſidiarū participes facit. Hi tres eximiū Kanuti fulgorē virtutis æmulatione per-

Kanuto inſidiæ intentantur.

teſi: graue mēdacii incitamētum aduerſum excellētē eius claritudinē deſtrinxerūt.
Itaq; ſplendidiſſimū patriæ lumen denſiſſimis tenebris inuoluere cupiētes: nihil eū
regis vitæ tēporibuſq; deferre: ſed ipſius exitum præpropera ambitione præcurre-
re: iamq; regiā ſibi potētiam arrogare dicebāt. Mouit regē tanti cōtemptus opinio:
denūtiataq; concione/ Kanutum iubet accerſi. Qui cū prior præſtitutū frequentiæ
locū adiſſet: ſuper uenięti patrio Theutonicæ comitatis more: pallio vacuus obuiā

Nicolaus Kanutum criminat.

accurrit: equoq; deſcēdentē continēdę ſellæ miniſterio veneratus eſt. Tūc Nicolaus
fari in cōcione exorſus: docet Suenonis filios in regni geſtione ætatis ꝓcipue reſpe-
ctū egiſſe: ſucceſſionis habitū ætatis ordine diſpēſaſſe: dominādi ius in annorū ꝓro-
gatiua conſtituiſſe: neq; minori maiorē honore ꝓcurrere licuiſſe. Quamobrē ſeſe vt
natu minimū: ita etiā regno poſtremū fraternæ moderationis exēplo nullā fortunæ
violētiam intuliſſe: expectatorē beneficii eius non raptorē fuiſſe: neq; ad intēpeſtiuū
ætati culmen manus præpropera porrexiſſe cupidine. Kanutum vero parum prio-
rum exempla ſecutum: violato ſpecioſiſſimę cōſuetudinis habitu: regni ius cum re
necdum queat appellatiōe præcerpere: ſingulare nominis inſigne celerius ꝗ iuſtius
occupare: iamq; a ſuis falſo regis titulo cenſeri non erubeſcere: cōſultius acturum ſi
regnandi fortunam: non in ſuorum adulatione: ſed in extantis adhuc regis occaſu
reponere: maturūq; præſtolari decus: ꝗ intempeſtiuū præcipere mallet. His atq; cō
ſentaneis modis regiæ ſibi nuncupationis inſigne eripi querebatur. Tunc exurgens

Kanutus ſe purgat.

Kanutus diu vultū humi intentū habuit: dicēdiq; exordium aliquātiſper ſudore &
ſuſpiriis præcucurrit. Tandē & oculos, & animū leuans: gladiiq; vt mos eſt capulo
innixus: peccant inquit pater qui moderationem tuā ſupra quod aut maieſtati, aut
ætati debes exaſperant: quiq; pacatiſſimæ mētis tuæ ſerenū, mēdaciorum procellis
incitant: obtrectationū ſibilis vexant. Sed onuſtū mihi valde eſt ꝙ integerrimā ani-
mi tui tēperātiā aliquid ab alieniſſima tibi iracundia mutuatā, & quaſi ſiniſtro ra-
tionis ductu tranſuerſam ferri conſpicio. Reiice quæſo nugarum auctores mēdaci-
ter obſtrepentes: falſæq; huiꝰ criminationis figmētum reſpue. Neq; enim iniurioſo
tibi nomine cenſeri ſuſtineo. Herum me mei: nō regem appellāt. Itaq; cum a Sclauis
dominus ſalutari cōſueuerim: ſiniſtri tantæ comitatis interpretes alienæ vrbanita-
tis occaſione inſimulationis materiā aucupātur: ipſiq; venerationis officia negligē-
tes: etiā aliorū iuſta crimināt ur obſeqa. Ego vero nō regnū (vt aiſti) vocabulo vſur-
po: ſed tēperata nominis dignitate faſtuoſum ſalutationis decus fugio: inuidēdum
honoris faſtigiū ſperno. Ita abſq; omni maieſtatis tuæ præiudicio barbara circa me
reſultat humanitas. Meā vero inter alienos veneratione indigne ferunt: qui & mihi
lucem: & fidum lateri tuo militē eripere geſtiunt. Hos æque tui vſus ac mei capitis
hoſtes iudico. Eſto vocari me regem. En filium tuū Magnū nuper apud Gothiā re-
gii cultus & nominis inſignibus potitū comperimus. Mihi quoq; ſi par apud Scla-
uiam fortuna fauiſſet: certe binis regū obſequiis vti iocūdū ducere debueras: ideq;

tuæ qđ meæ fortunæ incremētum exiſtimare. Proprio nāq; parta negotio tuo ḡala
cerrime ſubiectarē faſtigio: foretq; vt inde ſeruitiorum fructū decerperes: vnde alio
qui damnorum aduerſa perferres. Itaq; plus amoris q̄ odii in mea fueras felicitate
repoſiturus. Adde ꝙ ꝑ tua ac patriæ incolumitate excubare omni ſorte læti⁹, omni
ſtudio ſpecioſius duxi. Ipſe an efficaciter militauerim: noſti. Littora Dani ſi placet
excolite: æquoribus ædes quātalibet propinquitate iungantur. ipſi vndas cauete a
maritimis: ego vos a prędonibus præſtabo ſecuros. Et ſi veri cōfeſſorē agere nō eru
beſcis: ipſe iamipridē Sleſuici conſiſtēs, ſalutē tuam aduerſum Saxonū excurſationes
iugibus excubiis vallare neceſſe habuiſti. Eo ſi nūc diuertere libitum eſt: liberas me=
tu noctes exigere poteris. Præterea anguſtias regni tui ſola Daniæ poſſeſſione con=
tētas inuſitatis terminorū augmentis explicui. Quos prius infenſos habueras: nūc
in tributū acti: tuo per me famulātur imperio. Itaq; quarū ego rerum ſementē ieci:
tu fructū abſq; negotio meſſuiſti. Et quidē impēſam ad militē, emolumētum ad re=
gem redundare par eſt. Et ne vlterius priuatæ militiæ facta proſequar: etiā in publi
ca: aduerſo pro te vulnera corpore excepi. Et tamen ſic de te meritum ſuſpitione: &
querimonia cauſabundus aggrederis: veteriſq; militis tui promptiſſimā fidem &
certiſſimā innocētiam notare deforme non ducis. His ne ergo operibus merui: vt ad
uerſum me æmulationē tuam in concione deſtringeres! Hæc ne ex labore ꝓmia: ex
militia ſtipendia decerpam: vt cuius beneficentiā ſperabam: indignationē experiar!
Aliena a te ſit ingrati hæc animi labes: vt operum meorū beneficiis inuidia/ atq; ob
trectatione reſpondeas. Verū totā hanc inſimulationis vim ab inuidia profectā: nō
tuæ/ſed tuorum malignitati imputandam exiſtimo. At in regni faſtigio collocatos
difficiles accuſatoribus aures præbere conuenit. Diu paternū hoc imperium gere:
feliciterq; & nominis & regni inſignibus vtere. Hæredem tibi quē natura dedit: for
tuna concilier. Ego vero in quocūq; me fortunę habitu continuero: nūq̄ celſitudinē
tuā fide vel obſequio colere ſuperſedebo. Permulſus oratione rex placidiorē oris ha=
bitum induens: offenſam falſo inſtinctu conceptā in ipſa repente concione depoſuit.
execratus eos qui ſimplicitatē eius ſcurriliter attentaſſent: ſeq; deinceps aduerſum
huiuſmodi criminationū ſuſurros aures obſeraturum promittit. Cūq; Henricus
omnē obtrectationis ſuæ molem prudētiſſima Kanuti reſponſione ſubuerſam vide — Henrici per
ret: familiaribus regem minis aggreditur: ſumma illū regni affectatione teneri in= — fidia.
quiēs: incertāq; Magno regni potitionē futuram: ſi populo iudice de ſumma ſecum
foret cōtrouerſiam habiturus. Quippe Kanutum cæteræ nobiliū turbæ populariū
ſuffragiis pręferēdum. Quamobrē debere patrem ſucceſſionis ius proprio potius q̄
alieno mandare iudicio: deſtinatūq; hæredi locum æmulo vacuefacere: dum filii re
bus conſultum eſſe velit. Itaq; ſapere eum ſi ſuſpectam Kanuti fortunā ferro præ=
currere ſtudeat. Hæ voces ſæpius laceſſiti regis animū ſollicitudinibus implicatū
grauiori q̄ ante ſuſpitione torſerunt. Tunc Magnus perinde ac fortunæ ſuæ conſu
lendi, tollendiq; æmuli/a patre licētiam nactus: accitos qui ſe ſuperius Henrico ſce= — Cōiuratio ī
leſtiſſimi conſilii collegio ſociauerant iurare coegit: fidū ſe cōmiſſi ſilentiū acturos. — Kanutum.
Adiectus eſt his Haquinus cognomine & genere Iutus: neq; voci eius vlla ex parte
diffiſum eſt: q̄q̄ Kanuti ſororē in matrimonio habere noſceretur. Igitur coniurati
diu ſecū taciteq; luſtrantes quibus periculorū procellis, quove exitii pondere diui= — Verſutia
nū Kanuti caput obruerēt: peſtiferi conſilii laqueos: humi decubando nectebāt: vt ſi — impia.
rē caſu detegi contigiſſet: nūq̄ ſtando, ſedendove ſaluti ipſius inſidiatos ſe eſſe tuto

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

iurare quirent:p̃ſidioq; ſitus innocentiæ ſibi munimētum conciſcerent:ignorantes
verborum artificio iuramentum edentē:periurio obnoxium fore. Quorum fucoſa
atq; errabunda ſimplicitas:plus criminis in vocis q̃ actus impietate repoſuit:nō in
manuū ſed labiorum temeritate religionis violationē conſtituēs. Cum autem Ha=
quinus Iutus cœpti modeſte ſermonis exitum:Kanuti næ ſaluti inſidioſum aduer=
teret:protinus collegio ſe peſtiferæ cōſpirationis abrupit:conclaueq; exceſſit:ne la=
tronis potius q̃ neceſſarii partes egiſſe videretur. Igitur a cōiurationis authore ne
iuriſiurandi vinculū ꝑrumꝑeret/ monitus:neq; fautorē conſilii, neq; proditorem
ſe futurū reſpondit:q̃q̃ ſatius eſſet immerētis ꝑiculū indicio p̃currere: q̃ ſilētio to
lerare. Vt autē Magnus inſidiarum cōtextum familiaritatis p̃ſidio obſcuraret:cū=
ctāq; ſuſpitionis notam calliditatis acumine vitaret:ante omnia cōſultum duxit:vt
cum eo cuius ardentiſſime cruorē ſitiebat:fictā amicitiæ æqualitatem iuriſiurandi
pactione confereret:perinde ac religionis pondere propinquitatis vinculū aſtrictu=
rus.Et vt cunctā malignitatis notā ſanctitatis ſimulatione p̃curreret: nihilq; ꝑfi=
dum aut obſcurū voluere putaretur: iniquiſſimā molitionē ſuā inſidioſa religionis
adumbratione cōtexit.Quippe cōtracta apud Syalādiā nobiliū frequētia:Kanutoq;
circa diuinū natalis ſolenne conuiuādi gratia Roſkyldiā vocato: ſacræ ſibi ꝑegri
nationis amorē inceſſiſſe ꝑhibuit.Præterea cōiugis ipſum ac liberorū tutorē ordi
nat:eiq; pleniſſimā rei familiaris ſuæ cuſtodiā mādat. Et forte tūc Ingiburga cōſilii
cognitionē conſciorū indiciis app̄hēderat: ſtatimq; virū vt p̃paratas capiti ſuo vi=
taret inſidias:miſſis literis monēdum curauit.Ille nūtiū non tā a dep̄hēſionis certi=
tudine q̃ a muliebri pauore profectū exiſtimās: monitionē reſpuit:ſeq; nō minus fi=
dei in Magni q̃ vxoris præcordiis reponere dixit. Quē ſi fortuna æque ac coniunx
conſilio inſtruere voluiſſet:obiectos ꝑfidiæ laqueos cōſultius vitaſſet:neq; credu=
litatē ſuā alienæ malignitatis hamis implicādā p̃buiſſet. Interea magnatibus apud
Roſkyldiam:quatuor ſolēniū dies cōtinuo feriatis:Kanutus ac Magnus, publico iā
conuētu ſoluto:ſacri tēporis reſiduū diuiduo peregere cōtubernio.Eodē forte tem=
pore quidā Kanuto admodū ſanguine cōiunctus: in eius cōſpectu diſſidentē ſecum
militē fuſte ꝑcuſſum interemit:atq; ob id curia abire iuſſus:Magnū petiuit.Proui
dēs autē Magnus:ne ꝑ eū vllū cōſilii ſui indiciū ad Kanutū manaret:nocte qua ad
deteſtabile carnificis miniſteriū peragēdū cōtēdit:cæteris ſe ſequi iuſſis: ſolū hunc
priſtina Kanuti familiaritate ſuſpectū comitē recuſauit. Conſilii deinde participes
iureiurando obſtrictos fidē facere compulit:ſilētio ſe cuncta tecturos.Poſt hæc mili
tem latebra claudit:inſidiaſq; circūſpecta locorū obſcuritate diſponit.Mox Kanutū
apud oppidū Haralſtadium/ ab Erico Falſtriæ p̃fecturæ viro domi exceptū:per cō=
iuratorū quēdam genere *Saxonē*/arte cantorē/ſine arbitris ſibi obuiū venire iubet.
Occurſus locū apud citimū villæ nemus denuntiat. Ille nihil in re doli ſuſpicatus:
duobus tantū militaris ordinis viris totidēq; Equiſonibus in comitatū aſſumptis:
armis vacuus equū petiuit: neq; lateri ſuo ferri munimētū adciſcere curæ habuit.
Quē cū e famulis quidā gladio vacuū incedere vetuiſſet:nequaq̃ ſe in ſalutis tutelā
ferro opus habere reſpondit. Tantū enim fidutiæ & pacis in Magni ſocietate repo=
ſuerat:vt in occurſum eius ne enſe quidē vtēdum putaret. Monitore vero ne ferrū
omitteret inſiſtente:ægre gladium ſumpſit. Tunc cantor ꝗ Kanutum Saxonici &
ritus & nominis amantiſſimū ſciſſet/cautela ſenſim inſtruere cupiens:cum iuriſiu=
randi religio quo minus id ageret obſtare videretur: quia liquido nephas ducebat:

Haquinus cōiurationi renuit.

Magni perfidia.

Kanuti integra ſimplicitas.

Cantoris fides.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſub inuolucro rem prodere conabatur, integritatem ſuam inter fidũ arcani, & pium innocentiæ ſeruatorem partitus. Igitur ſpecioſiſſimi carminis contextu notiſſimā Grimildæ erga fratres perfidiam de induſtria memorare adorſus: famoſæ fraudis exemplo ſimilium ei metũ ingenerare tentabat. Sed nullis monitorũ ambagibus ſecuritatis eius columē quaſſare potuit. Tantũ quippe fidei in Magni propinquitate repoſitum habebat: vt ſalutē ſuam periclitari: q̃ ipſius amicitiā notare mallet. Quē cantor certioribus adhuc indiciis aggredi perſeuerans: loricæ quā ſub veſte geſtabat: ſumma detexit. Sed ne eo quidē ſuſpitionis irritamēto refertum fortitudine pectus: ignauia aſtringere valuit. Ita ſolidæ induſtriæ ſatelles fidem ſuam & periurio vacuam: & innocētia plenam præſtare voluit. Iamq; Kanutus primos ſyluæ aditus ſubibat: cũ a Magno occiduũ arboris truncum inſidēte: falſa oris hilaritate: & fictis oſculorum blandimentis excipitur. Cuius vt aſtrictum amplexibus pectus ferro tectum agnouit: qd ita eo cultu eſſet perquirere inſtitit. At ille diſſimulandæ fraudis cupidine munimenti rationem referre cupiens: eſſe virũ inquit vitæ ruſticæ cuius populari penates vellet. Kanutus & rei atrocitatem, & temporis religionem ſancte æſtimans: quippe epiphaniæ ſacra gerebantur: ne priuata ira publicum ſolenne macularet orabat. Quo/neq; ſe vltionem remiſſurum, neq; propoſito ceſſurum iurāte: ipſe ſatiſſactionis iuſta promittere: ſuamq; pro eius correctione ſponſionem offerre cœpit. Obſtrepentibus deinde qui inſidiis addicti fuerant: oculos in partem circũferens: quid ſibi militum hæc manus velit interrogat. Cui Magnus: iam de regni ſucceſſione & rerum ſumma agendum reſpondit. Tunc Kanutus vt patris eius maieſtas diu lętis fortunæ velis proſperum curſum teneat: exoptat. Tempeſtiuam vero talium mentionem incidere negat. Hæc dicentis verticem exiliens Magnus obiurgantis more corripuit. Igitur Kanutus patēte iam dolo manũ capulo inſerēs: vagina ferrũ abſtrahere conabatur. Iāq; gladiũ mediotenus deſtrinxerat cũ eũ Magnus capitis media diffiſſum exanimat. Cæteri coniuratorũ proſtratũ crebris confodere cuſpidibus.

Paſſio ſancti Kanuti ducis. Āno 1130. 7 Idus Ianuarii.

Sanguis eius terræ redditus ſalutarē fontis ſcatebram perpetuis vſibus mortaliũ amminiſtrat.

Fons miraculoſus.

Cuiꝰ cæde cõperta Skyalmonis filii: qbus multa ad eũ ex educationis cõmunione familiaritas erat: petitũ ilico regē vt ipm in Roſkyldēſiũ monumētorũ area tumulari patiat̃ exorāt. Ille loci copiā negare: ciuitatē tāti mali aſpectu exaſperādā dicere: eoſq; a qbus funebris Kanuti põpa ducerēt: indignationē ſuā aduerſum inuiſam Magni p̄ſentiā acrius deſtricturos. Quapropter exequias potiꝰ ſeditioſum pugnæ ſtrepitũ: q̃ piũ hũanitatis obſequiũ habituras. Hic mihi pauorē ſpecie: reuera odiũ exhibuiſſe videt̃: curaſſeq; ne ſpecioſo occiſi funere tetrior īterfectori labes accreſceret. Reuerſi q regi ſupplicauerāt: miſerādũ amici corpus tenui funere Ryngſtadiũ extulerũt. Nec diuina laborātibꝰ beneficētia defuit. Siqdē locũ in quo pauſantibus gerulis funebris eius lectus cõſtiterat: repētino fontis ortu ſignauit.

Alter fons.

Aliis quoq; cõpluribus rerũ indiciis ingens ſanctitatis eius ſplēdor eluxit. Facinoris fama, promiſcuũ patrię lamētũ exciuit, omniq; penates plāgore cõpleuit. Populus em̄ cũ calamitoſum de nece eius nũtiũ accepiſſet: protinꝰ cõuiuiorũ quę ea tēpeſtate gerebant̃: hilaritate depoſita: morē tēpori īpenſum mœrore mutauit: inq; eo lamētādo: vterq; ſexus vnius gemebũdi amici vocē habuit. Cuius funus publico luctu elatũ: quantus eius amor omniũ animis inſitus eſſet: indicio fuit. Itaq; cuiꝰ vitam patria charitatis officiis excoluerat: morti quoq; teſtes grati animi lachrymas erogabat: vt Kanutũ eiulatibꝰ: ita raptorē ſpũs eiꝰ validiſſimis execratiõibꝰ īſecuta.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Magni inſolentia.

Magnus vero ob impię cædis euētum profuſo in gaudium animo: Roſkyldiā repetit: regnūq; quaſi ſublato iam æmulo ſpei firmitate complexus: erubeſcēdam facinoris fortunā tripudio proſequi deforme nō duxit. Quinetiā ſanctiſſimis Kanuti vulneribus quibus plenas pœnitētiæ lachrymas debuerat: voluptate ex facinore cōceptа: per ludibriū inſultare ſuſtinuit. Ne aūt ſanguis cœlo terraq; egregie meriti propagine vacuus interiret: hæredē deus extincto ſubiecit. Nam octaua poſt hæc luce: Ingiburga Kanuti conceptū ex eo marē enixa proditur: cui & materni aui nomen inditur. Tunc Haquinus quē ſuperius Sunniua ortū ſignificaui: cūq; eo Petrus matre Botilda natus, & filii Skyalmonis facinoris atrocitatē/graui querelarū cōtextu proſequuti: indignā amici necē in populariū vbiq; conciliis deplorabāt: aduerſum iniquiſſimū percuſſoris actū vulgi irā erigere cupiēdo. Quinetiā tunicā eiꝰ crebris foraminibus abſumptā omniū oculis in cōcione ſubiiciebāt. Nec parum luctuoſam eorū actionē laceræ veſtis irritamentū adiuuit. Quippe cōpluribus ingētē vltionis cupiditatē tam fœdæ lacerationis ſpectaculū ingenerauit. Sed & ſanctitas Kanuti crebris ſignorū indiciis prodita: ac diuinis vulgata miraculis: incredibili cladis eiꝰ conqueſtoribus adminiculo fuit.

Naſcitur ſancti Kanuti ducis filius, Waldemarus primus.

Sup. folio 110.

Kanuti ducis ſigna.

Haraldus quoq; interdū declaratā apud Ryngſtadium concionē: maiore regni q̄ vltionis affectatione petiuit: ibiq; triſtiſſimā fraternæ necis querelā peregit. Ericus vero inſularū a Kanuto præfectura donatus: ſola vindictæ meditatione ſollicitus æſtuabat. At Nicolaus popularis inimicitiæ metu periculoſum cōcionis aditū ſuſpicatus: ſuāq; vel filii copiam multitudinis viribus offerre nō auſus: Lundēſiū antiſtitis Aſceri conſiliū aduocat. Quo edoctus Magno Roſkyldis relicto: Ryngſtadiū petit: ſperans ſe per abſentiā filii pacatiorē plæbis frequentiā reperturū. Verū quia habēdā in collibus concionē tuto petiturus nō videbatur: in oppido acquieſcere: q̄ incertam populi fidē diſcrimine ſuo tētare maluit.

Magni dānatio.

Cūq; Kanuti fratres fatū eius apud concionē pari fuiſſent querimonia ꝓſequuti: populus lachrymoſa eorū actione permotus/tam innocui ſanguinis carnificē publica damnatione mulctauit: ſentētiāq; ſuā aduerſum tā pii ſpiritus oppſſorē deſtrinxit. In regē vero priſtina adhuc fortuna venerabilē: tāq̄ de eius incerta cōſenſu ſeuerīꝰ cōſulere paſſus nō eſt: ne noxā & innocētiā in æquo ponere videret. Itaq; patriæ parētē honoris pariter eius atq; ætatis æſtimatiōe verecūdius habita: ab hoc animaduerſionis genere immunē reliqt. Orta tādē de regis abſentia mētione ſubitis cōſternationis furiis incitatꝰ: laxato cōcionis ordine: intra ſuos eū penates opprimere geſtiebat: ꝓfatus iuſte regē ab his adiri: quos prior ipſe petere noluiſſet: ꝓſertim cū præſentiā ſuā cōcioni quæ per eum vigere debuerat: in vicinia cōſtitutus negaſſet. Qđ cū rex ex his quos ad cognoſcendas concionis voces direxerat accepiſſet: Aſcerum emittit: qui reuerētiā & nobilitati ſuæ: & ſacerdotio debitā iræ vulgi irrūpētis opponeret. Ille plæbis in occurſū cōtēdēs/cōſpecto Erico/dexterā habenis eiꝰ equo delapſus inſeruit. Quē diu ac multū vt irā cōceptā temere/remitteret ꝓcatꝰ: ꝓ Magni facinore decretā lege correctionē: ꝓ patris eiꝰ innocētia ſtatutā defenſionis iuſtitiā promittebat. Quinetiā detracto pileo cōſternatæ multitudini capitis ſui maieſtatē obiecit. Tātū aūt eius apud Ericū ꝓcatio valuit: vt regi nō modo ſalus: ſed etiā in ꝓximo petēdæ cōcionis licētia deferret. Q̄q̄ em̄ populus ardētiſſimo ſtudio in Kanuti vltionē ferretur: auctoritatē tamē antiſtitis quæ inter Danos ampliſſima erat: ante oculos ꝓponens: plus eius ꝓcibus q̄ ſuis ſententiis indulgendum putauit. Itaq; rex concione ſine filio petita: non aliter defenſionem ſibi conciliare permiſſus eſt: q̄

vt ſe Magni præſentiã vitaturũ:eũq; domo ac patria exceſſurũ: nec ante receptam
a populo veniã:reuerſurũ iuraret. Cæterum ne vulgi irã exaſperaret:diuiduũ cum
eo concilium habuit: internuntiis partium mãdata geſtantibus. Arbitrii ſiquidẽ
regis facultatẽ exilii qđ Magnus apud Gothiam cuius rex eſſet agere poterat intu
entes conditione vtendũ monebãt:futurum rati: vt interim in omniũ animis odii
eius habitus exoleſceret:ipſeq; prolixioris abſentiæ beneficio mitiorẽ patriæ ſentẽ=
tiam reperiret. Populũ quippe exilii eius miſeratione mouendũ, irã quã ſceleri in
flixerat:pœnitẽtiæ remiſſurũ, ſperabant. Ita pacato popularium motu:rex Iutiam:
Magnus Gothiã exilii ſpeciẽ p̄biturus petiuit. Huius pactionis obtrectatores amici
regis fuere. Quippe qui Magno occidendi Kanutũ cõſiliũ dederãt cõditionis habi= Magnus in
tũ exſecrantes: teterrima ſibi ratione regẽ cõſuluiſſe dicebãt: ſatius affirmantes vt exiliũ abit.
ipſe rerũ ſummã deponeret: q̃ vnicũ filiũ & in ſpem regni procreatũ: ob leues agre=
ſtium minas exilii deformitate damnaſſet. Quamobrẽ oportere Magnũ reuerſionis
ius paterno potius q̃ populari arbitrio ſubiectum habere: citiſſimoq; reuocationis
beneficio patriæ & propinquis inconſulta plæbis malignitate reſtitui. His vocibus
irritatus Nicolaus: miſſis qui Magnũ accerſerẽt: abdicatã eius cõmunionẽ inimica
religioni charitate repetiit. Nec penſi duxit cũ cõtẽptu periurii damnatã ſangui=
nis ſui p̄ſentiã amplexari. Cuius indulgẽtiæ temeritas procellã Magni diſceſſu pa=
catam: reditu concitauit. Enimuero Ericus ac Haraldus Nicolaum: cui eatenus in
demnitatẽ detulerãt: vtpote voce ſacrilegũ: cõſilio parricidã: deteſtabili filio dãna=
tionis cõſortiõe iũxerũt: ſcelere pares pœna æquãdos exiſtimãtes. Neq; enĩ vlterior
iurationi eius fides habita eſt: q iam p̄propera filii reuocatione cõſpicuũ cũctis piu
riũ edidiſſet. Verũ ne populus regio ductu vacuus regẽ inceſſeret ſub certis ſignis
militare cõſtituit: fragiles conatus & ꝓpoſiti irritos iudicãs quos nulla auſpicia ꝓ=
curaſſent. Itaq; regẽ ex cõſueta potiſſimũ familia petiturus p̄terito Haraldo/ Erico
ꝙ huic ſtirpi affinis eſſet/ & nomẽ, & regias vires ſuffragiis detulit. Siquidẽ facilẽ Haraldus
ex his electionẽ morum inæqualitas faciebat. Nõ ſolum enim auaritia Haraldi: ſed reiicitur.
etiã libido flagitiis obſita / a regno repelli meruit. Huic coniugalia ſacra ſpernenti
frequens concubinis cubiculum extitit. Quippe matrimonio non contẽtus: genia=
lem thorum pellicum vſu pollutum habuit. Quarũ partus ſingulis incunabulis ex=
cepti: & in aula liberis matrũ officiis educati: triſte nuptæ ſpectaculũ fuere. Igitur
ob inuiſos parẽtis mores: ſuſpecta quoq; poſteritas erat: nec ſolũ pręſens patris: ſed
etiã futura liberorũ metuebatur impietas: ꝙ filiorũ affectus paternis ſoleant inge=
niis reſpõdere. Eapropter cũcti ab Haraldo oculos auertẽtes: benignis Ericũ animis
reſpicere maluerũt. Ipſe vero plus propriæ moderationi q̃ alieno fauori indulgẽdũ Erici mo=
exiſtimans: oblatum a popularibus honorẽ ſumere recuſauit: ornamẽtum eius viri= deſtia.
bus quęrere: regnũq; armis præcurrere cupiẽs. Igitur & vltioni ſtudẽdum: & impe
rio ante partã victoriã abſtinẽdũ putauit: ac primũ Iutiã imparatæ expeditionis vi
ribus petit. Quẽ cõtexta acie ꝓcedentẽ Thoro Riparũ antiſtes cõpoſitis perfidiæ cõ
mẽtis excepit: ſummã regis innocẽtiã p̄dicans: eũq; iurationis ſuæ tenorẽ deinceps
executurũ promittẽs. Verbis deinde magnã præ ſe excuſationẽ præferẽtibus/ pre=
ces de pace multiplicat. Ericus obſecrantis animũ ſimpliciter æſtimans: ſecuritate
ex eius mendacio concepta: continuo reuocatis aquiliferis: ſubſiſtere copias iubet.
Cuius mora Nicolaus ex ſpeculatoribꝰ cognita: ꝓfuſos in otiũ hoſtes nullo negotio
fugauit. Ita dux antiſtitis cõmẽto ludificatꝰ: ſtolidę credulitatis ſuę pœnas pẽpẽdit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Lotharius Saxo de q̃ supra folio 124.

Cũq; ob hoc datũ ſibi iuſtũ belli titulũ animaduerteret: ſed ob rerũ anguſtias regio
apud Yſoram nomine inſigniri nequiret: Syalandiã reuerſus: eius Scaniæq; ſuffra-
giis recuſatũ prius honorẽ accepit: omniq; diſſimulatione reiecta: acrius in fratris
vltionẽ erigitur. Inde literas ad Lothariũ facit: amici necẽ vlciſcat̃ orat: parricidii a
Magno pœnas expetat: eũq; in ſocietatẽ belli tũ precibus: tum etiam p̃mii pactione
ſollicitat. Imperator maiore potiẽdi regni q̃ exigẽdæ vltionis cupiditate perductus
ſecus Iutiæ mœnia gradũ Romano militi ſtruxit. Etenim ꝓpoſiti ſpem: nõ tã in vi-
ribus ſuis q̃ in interno diuiduæ regionis motu repoſuit. Cui ſe Ericus apud Sleſui-
cum claſſe obuiũ dedit. At Magnus vtriuſq; hoſtis aduentũ accurata valli munitio
ne p̃currens: validũ portis p̃ſidiũ applicuerat. Interiectis diebus Nicolaus citeriora
valli immẽſo Iutorũ agmine circũfudit. Cuius tantæ copiæ erãt: vt imperator acie
manũ cũ eo conſerere formidaret. Sed neq; claſſe Erici ad copias ſuas in vrbẽ traii-
ciendas vti p̃ſumeret. Cũq; nec aggerẽ oppugnare: nec militẽ nauigiis mãdare tutũ
duceret: inaniter tẽpus a ſe teri conſpiciẽs: pacis cõditiones excogitauit: quibus ſpe
cioſam ſibi ſoluẽdæ obſidionis rationẽ conciſceret. Ericũ itaq; cui integerrimã opis
ſtabilitatẽ ſpoponderat auerſatus: pactũ cũ aduerſæ partis principibus habuit: vt
obſidioni ipſe parceret: Magnuſq; Romani imperii militẽ ageret. Qui cupide condi
tione vſus ſupplex Lothariũ veneratus eſt: ſed inſidias parabat obſequio. Ille ex pa-
cto copias trans Eydoram recepit. Quo accepto Ericus Cæſarẽ nauigio petitũ per
ſummã Theutonicę perfidię execrationẽ exprobratione leuitatis inſequitur: futurũ
affirmãs: vt Magn⁹ tali ſe circa ipſum fide gereret: qualẽ nuper in excolẽda / Kanuti
ſocietate p̃buerat. Nec vana aſſertio extitit. Imperatore ſiquidem Eydoram remẽſo
Adolfum extremos ab eo curare iuſſum: Magnus p̃ inſidias adortus: non ſolũ copiis
ſpoliauit: ſed etiã arma deformiter abiectãtẽ nando fugam capeſſere coegit. Ericus
imperatoris ope defectũ ſe vidẽs: per ſummã animi ægritudinẽ orientalia repetiuit.
Superueniũt legati a Magno rege Noruagiẽſiũ miſſi maiorẽ Kanuti filiã: ſed nõdũ
nuptiis tẽpeſtiuã eius coniugio petituri. Quorũ legationẽ Ericus cõtrahendarũ vi
riũ ſpe fauorabiliter habuit: excepit alacriter cupiens finitimorũ auxilia affinitatis
beneficio cõparare. Ipſe quoq; bellis otiũ iuterpellãtibus: adhuc cõiugio vacuus: no
uercã Magni Noruagienſiũ quõdã reginã: vtpote dignus hac nuptiarũ viciſſitudi
ne fauẽte eiuſdẽ priuigno: ſuſcepit vxorẽ. Hybernis itaq; per quietẽ exactis: recidi-
ua belli tẽpeſtas efferbuit. Nã Nicolaus occaſiuũ Daniæ militẽ cõtrahebat. Ericus
Chriſtierni ſplendidiſſimo inter Iutos loco nati ꝓmiſſis euectus: oriẽtis auxilia pu-
gnæ cõparat. Is Magni odio a Nicolao deficiẽs: enixe ſe Erico affuturũ ſpopõderat.
Petrus vero Roſkyldenſiũ pontifex Ericũ corpore: Nicolaum animo comitabatur:
metu alterũ: alterũ charitate cõplexus. Sed Haraldi fauor inter luborẽ & odiũ va-
rie fluctuatus eſt. Vt enim Nicolai caſtra verecunda pudoris meditatione vitabat:
ita fratris p̃lationẽ peroſus / militiã eius inuidia detrectabat. Itaq; partes eius cũ du
obus ſpectatæ indolis filiis / ſpecie magis q̃ beniuolẽtia proſequebatur. Neq; enim ei
parcius aduerſum germanũ: a quo ſe in regni petitiõe ſuperatũ videbat: q̃ in fratris
interfectorẽ odiũ erat. Interea Chriſtiernus neceſſariorũ manu cõtracta: acie regem
aggredi ſtatuebat. Cuius Nicolaus nõ ſolũ defectione: ſed etiã hoſtili molitione cõ-
perta: copias quas aduerſum hoſtes cõtraxerat / inter naualẽ terreſtrẽq; partitur ex-
ercitũ. Quinetiã Chriſtiernũ acie excipere parat: Magnũ claſſe p̃fectũ Erico obuiũ
deſtinat. Iã vero Ericus ad inſulã: cui Syra nomẽ, appulerat. Quo ignorato Magnus

Petrus Roſkyldenſis episcopus.

Magnus Noruegie rex.

Anno 1134.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

aura q̃ euẽtu ꝓſperiore ab Aruſia ſoluit/nauigiiſqꝫ aliis alia præcurrentibus/ſparſa
incõpoſitaqꝫ claſſe ꝓceſſit. Cuiꝰ Ericus aduẽtu p̃cognito/ſcaſa exceptus, nũc ſingu-
los/nũc vniuerſos claſſis ſuæ magiſtros/maximeqꝫ Petrũ et Haraldũ / quorũ dubiã
ſuſpectãqꝫ fidẽ habebat/impẽſioribus pugnæ hortamẽtis ſollicitat. Neqꝫ em̃ repẽte
cũ tota Magni claſſe manũ cõſerere cupiebat: ſed nauigia vt cuiqꝫ celeritas curſum
dederat accedentia ſigillatim nautarũ internicione vaſtauit. Quorũ Magnus emi-
nus pericula ſpeculatus, cõfeſtim demiſſo velo, nauigiũ ſuũ anchoræ q̃ auræ crede
re præoptauit/diſiectãqꝫ pelago claſſem lituo recinente cõtraxit. Igit̃ ignauis fugã/
fortioribus pugnã app̃hendentibus, Ericus cũ nauiũ numero præſtaret, arctiſſimo
earũ cõtextu hoſtẽ cõcluſit/ac veluti claſſe claſſẽ obſedit/atrocitatẽqꝫ pugnæ auge-
bat neceſſitas. Cũqꝫ Iutenſes neqꝫ victoriæ facultatem/neqꝫ fugæ copiã fortunæ ſuæ
ſuppetere viderẽt, duci q̃ ſibi cõſulere p̃optãtes/ſalutẽ eius ꝓpriis ſeruauere p̃iculis
Quippe cõſertiſſimȩ claſſis cuneũ irrũpentes/quia victoriã Magno præſtare nõ po
terant, victo fugã quærebãt. Nã eidẽ Mioparonẽ ingreſſo veluti quandã elabẽdi ſe-
mitã ſecuris periculorũ animis extruebãt. Quo dilapſo nihilominus pugnandi p̃ti
naciã retinẽtes/aut morte/aut captione finiuere bellum. Cũqꝫ victores ſpoliis deui-
ctæ claſſis incũberent/inter egeſtã nauigiis prȩdã quendã velo implicatũ cõſpiciũt
Cuius ex deformitate latebræ formidinẽ æſtimãtes ꝓtinus ob ignauiã eum laqueo
cõſumpſerunt: vti fœdo mortis genere ſpm̃ redderet: quẽ pugnæ fortiter impende
re dubitaſſet. Interea Chriſtiernus manu cũ Nicolao infœliciter cõſerta, p̃ ingentẽ — Chriſtier-
ſuorũ ſtragẽ capitur/et in oſtii *Sleſuicenſis* ergaſtulũ relegat̃. Ericus vero recentis — nꝰ capitur.
pugnæ ſucceſſu elatus/ſed eorũ quæ circa Chriſtiernũ gerebant̃ ignarus, potiendȩ
Iutiæ ſpe mare Lymicũ claſſe cõpleuit. Vbi quũ expoſitis incaute copiis/et Chriſti-
erni fugã et regis aduentationẽ nũtio didiciſſet/plus amici fortuna cõcuſſus, q̃ pro
pria recreatus, recepto milite reuerti maturauit. Ex cuius agmine cõplures tardiꝰ
nauigia repetentes, ab imminenti regis exercitu trucidant̃. Hũc euẽtũ ſecutus Ha — Haraldi de
raldus ad Nicolaum occultis ſe ꝓmiſſionibus inuitantẽ defecit. Plus ſiq̃dem indi- — fectio.
gnationis ex Erici dñatione, q̃ iræ ex Kanuti internicione cõceperat/ eiqꝫ frater fra
tris oppreſſore onuſtior erat. Quinetiã Magnus vt lætũ hoſtilis militiæ incremen-
tum: ita triſtem ſuæ defectũ aſpiciens, fraterni cõmilitii ſocietatẽ labefactare tenta-
bat. Haraldũ itaqꝫ quẽ Erici p̃tes dubia fide ſecutum nouerat/ꝓmiſſis dignitatis in
cremẽtis vrgebat. Nam et Haraldus q̃q̃ iram obſequio tegeret, incitatiore odio ad
uerſus Ericũ, q̃ Erici impugnatorẽ ardebat. Itaqꝫ nõ ſolũ eius arma deſeruit, ſed ẽt
quo validiorẽ Nicolao opẽ ĩpẽderet/caſtellũ qđ ĩ Roſkyldenſi ſuburbio molitꝰ fue-
rat, ĩpẽſiore munimẽto vallauit/ĩuidiã f̃rna p̃latiõe cõceptã/p̃fidia defectiõis exſa-
tiãs. Idẽ cũ Ericꝰ magna *Sialãdẽſiũ* manu p̃ obſidionẽ clauſiſſet/valliqꝫ firmioribꝰ
obſtaculis conatus ſuos admodũ interpellari videret, a *Saxonibus* q̃ Roſkyldiæ de
gebãt tormẽtoꝝ artificia mutuatus/domeſticas vires externis cumulauit ingeniis
Quippe noſtri rerũ adhuc militariũ rudes raro taliũ vſu callebant. Primũ itaqꝫ ſa
xum parũ vegeto iactu machinamento egeſtũ/citraqꝫ valli ꝓpinquitatẽ collapſum — Machina
ludibrio caſtrenſibus fuit. Siq̃dem irriſa tormenti vi, vlteriores eius impulſus irri- — menta belli
tos augurabant̃. Secundũ incitatius actũ ac mirifico cuidam tecto ſup̃ne impactũ — ca.
pondere et incuſſu ſuo funditus penetralia tranſuerberauit/ ædemqꝫ magno cũ fra
gore colliſit. Quæ domus fundamenti loco lignea tantũ baſe ſubnixa/eidemqꝫ ve-
lut cardini imminens/leui attactu quamlibet in p̃tem circumagi poterat. Quo viſo

Haraldus fidutiã quam ex primi iactus defectu cõcepat, in ſecundi ꝓceſſu depone-
re coactus: quũ neqꝫ ſe domi obſidionẽ laturũ/neqꝫ foris auxilia accepturũ ſperaret,
noctu maritima aggeris ꝑte ꝑfracta/ꝙ ab hoſte negligẽtius obſideret/ equos ꝑ præ-
rupta demiſſos pedes cũ ſuis inſequi cœpit. Cũqꝫ totis in caſtris tumultus exoriret

Haraldi callida euaſio.

citato acriꝰ equo/comitibuſqꝫ vt Haraldo occurreret de induſtria vociferari iuſſis/
nõ Haraldꝰ ſed Haraldi inſequutor creditus, inter medios ꝑſtrepẽtiũ globos facilẽ
fugæ meatũ habuit. Itaqꝫ nõ minus fictæ fugientiũ voces, q̃ tꝑis habitus hoſtiũ ex-
iſtimationẽ fefelliſſe credunt. Fuere tamẽ ex Theutonibus q̃ hũc in ipo fugæ ꝓcur-
ſu ſagittis a ſe cõfixũ aſſererẽt. Ita vafri ingenii dux obſidionẽ arte/ꝑiculum callidi-
tate fruſtratus, repta rate Iutiã petit. Quẽ Nicolaus ꝑinde ac ꝑtibus ſuis in Syalan
dia ꝓpugnantẽ nõ ſolũ regali beneficẽtia ꝓſecutus, ſed etiã primis inter amicos ho
noribus veneratus eſt. Nec tamẽ ſuſpicione vacua familiaritas fuit. Quippe et re-

Suetiæ rex impoſitus Suerco.

pẽtina fratris deſertio/et ſubitaneus trãſfugæ notabat aduẽtus. Interea Sueones ꝙ
Magnũ domeſticis bellis occupatũ audierãt, Suercone quendã mediocri inter Sueo
nes loco natũ regẽ cõſtituũt/nõ ꝙ illũ tantoꝑe diligerent, ſed quia externi hoĩs im-
periũ recuſarent/ceruices indigenã ferre ſolitas ꝑegrino duci ſubmittere formidã-
tes. Hic Suerco Vlwildã Noricã quã Nicolaus in matrimoniũ emortua Margare
ta recepat/amatoriis primo legationibꝰ ſollicitatã/mox viro furtim abſtractã ad ſuũ

Caroli regi Suetię ortꝰ

vſqꝫ connubiũ ꝑduxit. Cuius coitu ꝓ cõiugio vſus, Karolum ex ea/ q̃ et poſt ipm in
Suetia regnabat/ſuſcepit. Per eadẽ tꝑa diui Kanuti filia iãpridẽ regi Noricorũ de-
ſponſa ꝑ legatos ab eo in Daniã miſſos nuptura deducit. Peractis hybernis Nico-

Ericꝰ a Nicolao victꝰ.

laus diutinã deficientis a ſe regni vlciſci cupiens iniuriã, crebra Iuticarũ partium
claſſe Syalandiã appulit. A quo Ericus apud Werã pontẽ grauiſſimo prælio ſupa-
tus cũ vxore quõdã Noruagiæ regina/filioqꝫ ꝑuulo Suenone/quẽ ex pellice ꝓcrea
uerat, neceſſitudinis fidutia Magnũ petiuit/eiuſqꝫ hũaniſſimã ꝑrio hoſpitalitatẽ/
mox dolũ atqꝫ fallaciã exptꝰ eſt. Interea Nicolaus Haraldi Theutonicorũ ſupplicia

Theutonũ ſupplicium ab Haraldo

exigẽtis precibus inclinatus, Roſkyldiã irrupit/cõpræhenſoſqꝫ in vrbe Germanos
incentoris arbitrio mulctãdos dimiſit. Quos Haraldus tũ quia tormentorũ opifi
ces/tũ quia de falſa nece ſua gloriantes audierat, extrema nariũ ꝑte præciſa, defor-
mes reddidit. Percõtatus an Haraldus eorũ fuerit iaculis interfectus. Tunc quidã
ex his applicatũ ori ſuo cultrũ aſpiciens, ꝑcendũ ſibi ꝙ doctus eſſet aſſeruit. Haral-

Aſtus ſutoris theutonici.

dus hoĩem literarũ ꝑitum exiſtimans, reuocato lictore ad epiſtolas ꝑductũ ipſas (vt
fieri aſſolet) ſolenniũ nuncupatione verborũ dedicare præcepit. Cui captiuus ſuen
di ſe/nõ ſacrandi ꝓfeſſorem reſpõdit. Haraldus hoĩs acumine delectatus, impuni-
tatẽ aſtutiæ tribuit/iramqꝫ quã deceptus abiecerat, correctus repetere erubeſcebat

Haraldus Hybernicꝰ

infra folio 131. 7 160.

ne errorem ſupplicio emendare videret. Per eadẽ tꝑa Haraldus Hybernicarũ par-
tiũ oriundus florentiſſimũ Noruagiæ ſtatũ veluti fulmen aliquod ac tempeſtas in
cuſſit. Qui quum ſe Magno Hyberniæ populatore procreatum aſtrueret, affirma

Mirũ experimentum.

tioni ſuæ fidem diuini examinis argumẽto præſtare iuſſus/ſuꝑ candentes laminas
nudatis plantis (nã id ab eo experimentũ poſcebatur) inceſſit. Hiſdemqꝫ nulla ex ꝑ
te corruptioribus cõplures Noruagienſium liquido incolumitatis miraculo ad aſ
ſertionis ſuæ credulitatem perduxit. Ex cuius gremio omnis Noruagicorũ bellorꝫ
lues manauit. Interea Nicolaus ꝑ inſidias æmulum opprimere ſtatuens, Magnum
Noricũ in eius necem mercedis pactione ſollicitat. Ille lucri irritamẽto latrone cor
ruptior/hoſtiſqꝫ ex hoſpite effectus, impenſioris obſequii ſimulatione curam Erici

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

exactiſſima ſatellitũ cuſtodia vallauit/officiiſq; fallaciã texit. Erycus vero ꝑ reginã cuius patruus erat inſidias obſequio ſubeſſe doctus, amicis quos in Lalandia habebat ꝓpoſitũ regis cũ remedii precatione denũtiat. Nec ſegnis Lalandenſibus ad opitulandũ animus fuit. Solo qppe nauigio Noruagiã petẽtes/occulto nũtio aduentũ ſuum Eryco ſignificãt. Qui ꝙ Noruagienſes ſummã in potionis magnitudine voluptatẽ habere nouerat, applicatã ſibi cuſtodiã temulentia ludificandã putabat. Igitur ſtipatorũ ſobrietatẽ crapulæ delectamẽto adorſus, inſtaurata comeſſatione crebris cuſtodes poculis attentabat. Quibus vt bibẽdi cupiditatẽ augeret, irritamentũ ebrietatis aleã cyphis interſerit. In qua poſito cũ qbuſdã pignore decertans/etiã ꝓſperũ teſſerarũ iactũ inerti luſu de induſtria ꝓſequebat̃: vti colluſores fortuna lucri illectos ad laſciuiendi cupiditatẽ/ludendiq; ꝑſeuerantiã incitaret. Poſtremo perinde ac ꝓlixioris vigilię tædio fatigatus/cubitũ exceſſit/ſacerdotẽq; exilii ſociũ aleę ꝑ ſe curatorẽ reliquit. Ille rem ſobrie ꝓſequutus, temperãtiã eorũ multiplicatis poculis quantulacũq; reſtabat/ſubuertit: interq; mero ac ſomno ſopitos mediũ cubandi locũ habuit. Interea Ericus ꝑrupta cubili ꝑte cũ cliẽtela ac cõiuge furtiuo ad mare diſceſſu ꝑuenit: reptaq; in littore nauigia: quo tutius fugã capet, in ſentinis ꝑforanda curauit. Hæc tractãti ſuccurrit filiolũ hoſpitio dormientẽ fuiſſe relictũ. adeo obliuiis aĩm feſtinatio implicat. Quippe quo occupatius/hoc negligẽtius humanũ eſſe ingeniũ cõſueuit. Qꝫq̃ vero ꝓ̃ſtolationi ꝑiculum ineſſe nõ dubitaret, ſanguinis tñ ſui curã deformiter abiicere paſſus nõ eſt. Miſſis igit̃ q adoleſcentẽ exciperent, tarditatis moleſtiã eximia filii charitate cõtempſit. Quo allato in altũ ꝓceſſit. Diluculo qbus Erici cura mãdata fuerat pulſatis hoſpitii foribus, an heſternã adhuc temulentiã diſcuſſiſſet/interrogãt. Nemine vero reſponſum edẽte/taciturnitatis admiratione crebris idipm̃ clamoribus ꝓſequũtur. Tandẽ ſilẽtio attoniti, cõuulſis ianuis/vacuã hoſpitibus ædẽ inueniũt. A qbus vafre ſibi illuſum vociferãtes/ euentũ dño trepidi nũtiant. Qui ꝓtinus petito littore, detractiſq; in altũ nauigiis, fugacẽ intercipi iubet. Quæ quũ vitiatis lateribus vndarũ plena cõſpiceret, ſubducta refici curauit. Iiſdemq; rurſum in mare detruſis/ad accelerandã nauigationẽ/velo pariter ac remis incubuit. Adeo ꝓmiſſum in mortem Erici præmiũ affectabat. Interea Ericus grãdem pelagi ꝑtem emẽſus, magno hoſtẽ interuallo præceſſerat: ideoq; facile ab inſequẽtibus occupari nequibat. Cũq; Magnus nauigationẽ diutile geſtã ꝓpoſiti irritã animaduerteret, reuocato remigio domũ reuertit. Ericus vero fidiſſimã ſibi Lalandiã repetens, intercepti Vbbonis ſuſpendio, quẽ Nicolaus minorũ inſularũ præfectũ creauerat, clarũ reditus ſui indiciũ dabat. Audito deinde regem diuini natalis dies Lundiæ feriari debere/aduentũ eius petita Scania præcucurrit/totãq; regii apparatus impenſam ꝑ̃ripuit. Quod audiẽs in Sialandia rex/alimẽtis publica adminiſtratione cõtractis ꝓcedere ſupſedit. Aeſtate vero præter Scaniã omni Danica claſſe cõtracta, ad Fotam ſinũ appulit/pedeſtremq; ꝓpter littus aciẽ ſtatuit Quæ quũ centuriatis parumper ordinibus conſtitiſſet, aduentante Erico excitum equorum vngulis puluerem in ſpeciem nebulæ eminus exhalare cõſpiciens/ paulatim ad naues gradum retulit. Sed inter eundũ aduentantis equitatus fragore ꝑculſa/inceſſum ad fugam cõuertit. Quam ſupueniens Ericus fortuna/nõ prælio ſupatam impune cecidit/incruentamq; deo parricidium vindicante victoriam habuit. Magnus cum aliquanta fortiũ manu cedere veritus, cæteris terga obuertentibus/ aduerſo hoſtem corꝑe repellebat. Quippe quũ fugã parũ liberam cerneret, animo-

Erici in filiũ charitas et effugiũ.

Forwig.

Magni virtus.

ſum ſibi cōciſcere exitum, mortemq; ſuam pugnādo clariorē efficere egregium du
xit. Quinetiam ne priſtinum fortitudinis ſuæ ſplendorem obtereret, fatū q̃ fugam
amplecti maluit. Poſtremo vt inſigni pugna/ita multa aduerſariorū ſtrage edita, ſu

Magni cædes.

per ꝓſtratorū a ſe cadauerū ſtruem vna cū Petro pontifice Roſkyldenſi cōſumptus
occubuit: quē vt fati comitē, ita tumuli quoq; conſortem habuit. Nicolaus admoto
ſibi per villicū equo/nauem petiuit. Maior fugientiū pars cōpræhenſa ꝑ foros naui
gia cōſcendere cupiens, ingenti quadā mole merſabat. Igitur qui primi introrſum

Miſerandū ſpectaculū.

euaſerant, tardiorum manus nauigiis inſertas abſq; ſocietatis reſpectu ferro trun-
cantes/ferociores in ſuos q̃ in hoſtes fuere. Calamitoſa nimirum illa facies erat: quū
pendulis nauigia brachiis amplectentes/hinc hoſtis vrgeret/inde ciuis repelleret.
Quo experimento quantum quiſq; ſalutem ſuam alienæ præferret, fortuna detexit
Taceant nugaces adulantiū voces: quæ ſpiritū amicorū proprio chariorem aſtrue-
re non erubeſcunt. Crediderim hanc victoriā humanis parum viribus partam: ſed
deo piiſſimi viri interitum vlciſcente cōceſſam. Neq; bellum aliud crebriorem pon

Mors epiſcoporum.

tificum cruorem abſumpſit. Quippe Petrus Roſkyldenſis/ et Henricus Sueticarū
partiū pontifex/omneſq; Iutię/ præter vnū antiſtites hoc prælio oppreſſi tradūtur

Magni Saxonici fides

In cuius apparatu Magnus Saxonis filius Erici miles ſingulare fidei ſpecimen edi-
dit. Nam quum Nicolaus maritima Sialandiæ loca nequis ad Ericū tranſiret a mi-
litibus obſeruari iuſſiſſet, ꝑ Ste[illegible]nenſis promontorii prærupta a ſatellitibus fu-
ne demiſſus, noctu ſcapham cōſcendit/eaq; Scaniā petens/gratā Erico opem attulit

Magni Norici in vxorē crudelitas.

Poſt hæc Magnus Noricus nudati cōſilii ſui cōiugem arguens, reiectā a ſe Erico re
miſit/dignam repudio ratus, quæ coniugali charitati conſanguineū prætuliſſet af-
fectum. In cuius contemptum temerata matrimonii religione ſeipſum nuptiis ſpo-
liare triſte non duxit. At Nicolaus fuga Iutia elapſus/ et tanq̃ ad fortunæ ludibriū
reſeruatus, æſtimato pariter et orbitatis ſuæ/et ætatis habitu, nō vt ſibi ſucceſſorē
ſed vt æmulo hoſtem relinqueret/Haraldum regni poſt ſe declarat hæredem. Dein
de Sleſuicenſes ob Magni iampridem facinus infenſos ad habitum pacatæ mētis re
ducere cupiens/de cōponenda ſecum pace ſollicitat: eoſdēq; et ætatis ſuæ et fortu-
næ miſeratione acturos exiſtimans/ſumēdorum obſidum gratia oppidum intrare
conſtituit. Rurſum quum caput ſuum inexploratæ fidei ciuibus obiicere dubitaret
Beyonis cuiuſdam ſummam inter oppidanos auctoritatem gerentis hortatum ſe-
cutus/ſalutem ſimul cum ſuſpicione depoſuit. Portas ſiquidem de induſtria patefa
ctas ingreſſus/vt pium cleri, ita ferocem plæbis occurſum repperit. In excipiendo
namq; eo diuiduum ciuitas animum habuit. Clericis quippe eum ſacræ proceſſio-
nis officio venerantibus, cætera vici pars vt hoſtem excepit. Qui quum inter pla-
teas aduerſis ſibi ſignis obuiam iri conſpiceret, amicis vt in ædem Petri cōfugeret
exhortantibus/aulam petiuit. Et ne cruenta corrixatione diuini fœdarentur pena-
tes, regia ſeſe q̃ templo tueri maluit/paterno in lare quietius obiturum præfatus.
Nec defuit militibus prompta mens ad eius ſalutem ſuis cladibus defendendā. Diu

Nicolai regis cædes.
Ano 1135.

ſiquidem intactum eum animoſis corporum ſuorum obiectibus ſeruauerunt. Neq;
triſte duxerunt pro tuenda illius incolumitate ſuam vltimis implicare periculis
Quorum Sleſuicenſes primū ſanguine profuſo/ad vltimum et regiū abſumpſerūt.

Explicitus eſt Liber Decimuſtertius.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Incipit Liber Decimuſquartus.

INterea Ericus deſtinata in Iutiam claſſe quũ Eric⁹ Emũ
ad Syram inſulam appuliſſet,nuntium de re diradded,lxxxii
gis oppreſſione ſuſcepit.Et forte in ea rerum
colluuione Ericus ac Bero natu inter Haral
di filios primi deſerto patre fidelius ſe q̃ fœli
cius Erico iunxere.Iidẽ noctu clãdeſtina pa=
tris legatione petiti/ſilenter accepta geſſerũt
At Ericus nihilominus legatiõis indiciũ na=
ctus/expiendæ eorũ fidei gr̃a aliquãdiu igno=
rantiæ ſimulatione ſilentiũ egit. Quibus ſe=
cretũ paternũ tegere pſeuerantibus/quum ſe
nullam ex eis arcani cognitionẽ ſuſcepturũ
putaret,deſpato voluntariæ cõfeſſionis indi
cio,vocatos in mediũ vehemẽti pfidiæ exprobratione pulſabat: q̃ rẽ a patre mãda=
tã parũ lucide ptractaſſent.Interrogati quoq; quã ad eos pater legationẽ habuerit/
cõſultos ſe qd agere eũ potiſſimũ expediret:vt ad Noruagiã exularet reſpõdiſſe di
cebant:ideoq; nõ ante cõſiliũ fateri voluiſſe,q̃ ei a cõſultore obtempatũ agnoſcerẽt
Quorũ affirmatio q̃q̃ vera eſſet/fidẽ nõ habuit:q̃ inuita potius q̃ vltronea videre
tur.Igitur eorũ expiri Ericus aſſerta cupiens,ambos arctiſſima apud caſtrũ Sleſui=
cenſe cuſtodia aſſeruari pcepit:vti veritatis cognitione ſuſcepta,aut innocẽtię præ
miũ/aut reatui pœnã referret.Cui poſtmodũ idem forte caſtellũ intranti/memora
ti iuuenes cõpeditis ſemet inceſſibus obtulerũt/ſuppliceſq; eius genibus aduoluti,
ptentis innocẽtiæ meritis,captionis remedia flagitabãt.Quorũ Ericus vt fortunæ
miſert⁹,ita fidei gratulatus:qppe fuga pr̃is filiorum affirmationẽ adiuuerat : ſicut
erat mero pcalefactus/et calamitati lachrymas dedit,et veracitati ſalutẽ promiſit.
Quod quũ forte Chriſtiernus ex aulicis cognouiſſet,antelucano tempore petẽti ſa
crariũ Erico obuius factus/heſternæ eum temulentiæ laſciuia cõcitatũ intempera=
te munificũ extitiſſe ridebat:q̃ Daniã hoſti dono dare ſuſtinuiſſet. Rationẽ quoq;
dicti lucidiore ſentẽtia pſecut⁹/Fore,inqt, vt Haraldi filiis maior vinculorũ ſuorũ
q̃ abſolutionis reſpect⁹ inceſſeret/odiũ liberatori p gratia relaturis.Quid eñ aliud
Ericus eorum ſaluti parcentẽ agere,q̃ Haraldo robuſtorum iuuenum auxilia reſer
uare?His vocibus inclinatus Ericus,a promiſſo ſuo q̃ ab amici cõſilio recedere ma=
luit:profectamq; a crapula indulgentiam ſobria animaduerſione caſſauit.Huic clæ
mentiæ ſtudiũ in crudelitatis exhortatione deponere rubori non fuit. Itaq; quorũ
ſpes ad vitã intenderat,ſalus aquis cõſumpta eſt.Eodẽ tpe Noruagiæ primoribus
Magnũ Haraldo:q ęque rege genitus eſſet,dimidiũ regni cedere poſtulãtibus:eoq; Filiorũ Ha
hoĩem ignotis ortum parẽtibus admittere recuſante/in agro Fridleuino ferro cer= raldi neces.
tatum eſt.Interea Haraldus repetita Iutia Vrnicæ concionis ſuffragiis rex eſt de=
claratus.Quo cõperto Ericus nauigiis glacietenus (nam gelu vndã durauerat) Concio Vr
in altum vſq; pertractis/Iutiam tacite petiuit/Haraldũq; apud Scypetorp vicũ no= nica Haral
ctu cũ ſupſtitibus filiis interceptum/diluculo conclaui extractum abſq; reſpectu fra dũ creat re
ternitatis capitali ſupplicio affecit. Ex quibus Olauus clauſum armis cubiculum gem Iutiæ.
Anno 1136. videns,mutata cũ fœminis veſte,ſalutarem inter hoſtes egreſſum habuit. Ea tem= lxxxiii.
peſtate Haraldus Noruagia pulſus / vt ab Erico aliquid virium contraheret,in Mors Ha=
raldi.
Haraldus Hybernicus.

Daniam peruehitur.Quē Ericus ob relictũ ab eius æmulo matrimonium ſupplicē recepit/oblatumq; ſibi ſpecioſũ pugnæ titulum gauiſus,auxiliis eũ ꝓſequi ſtatuit. Haraldus aũt excepta liberalitate/nullam animi fere dotem adeptus, crebra corporis virtute pollebat.Cuius viribus frætꝰ apud Helſyngam oppidum pignore cum

Haraldi mõſtroſa celeritas.

Erico poſito/an cũ lectiſſimis eius equis curſu cõtendere potuiſſet:duobus in certamen admiſſis vtroq; metã prior tenuit.Geminis ſiqdem inter currendũ bacillis innixus,crebris corpus ſaltibus cõcitabat.Aliud quoq; inuſitatæ agilitatis ſpectaculum edere cõſueuerat.Sępe etem̃ inter nauigandũ puppi exiliens/in prorã ꝑ exerta remorũ capita decucurrit:indeq; curſu in aliud nauigii latus reflexo,ꝑ reliquos remorũ ordines locũ quo exceſſerat/repetiuit.Qui ſi parē animi virtutem a natura

De Haraldo Hibernico infra folio 160

traxiſſet,nequaꝗ̃ ſe inter amplexus pellicis æmulo obruendũ dediſſet. Huic Ericus tametſi opitulari vellet,Sclauis domeſticam pacem interpellantibus, animũ opere

Eq primũ maritimæ expeditioni additi.

comitari nequiuit.Igitur omiſſis amici rebus,propriis curam iniecit:cõtractaq; aduerſum Rugiã claſſe/quo gnauius bella conficeret,maritimæ Danorũ expeditioni primus equos adiecit/quaternos ſingulis nauigiis mandãs/eũq; morē diligẽs poſteritatis cura ſeruauit.Claſſis eo numero digeſta/mille et centũ nauigiis frequens repta eſt.Quibus Dani ad Rugiã appulſi/vrbē Archon aduerſum ſe valido præſidio firmatã inueniunt. Quam ne finitimorũ auxiliis iuuari ſinerent,tractũ qui Archonenſium fines ꝓpemodum Rugia abſciſos cũ continenti cõmittit/ligonibus conciſum in vallum opacæ admodũ altitudinis redegerunt. Tuitio eius Hallendenſibus credita/iiſdemq; Petro parere iuſſum. Quos Rugiani quęſito ꝑ vada trãſitu,noctu inopinatos adorti/cõpluribus cæſis/a cætero repellunt̃ exercitu.Igitur Archonenſes quũ nec vires cõſerendi belli haberent/neq; locum ad cõtrahenda auxilia ſuppetere cernerent,neceſſitate victi,ſalutē et in Chriſtiana ſacra trãſitionē pacti, ſtatua

Simulacrũ Rugianorũ

quã venerabant̃ retenta/Danis ſe tradunt.Erat em̃ ſimulacrũ vrbi præcipua ciuiũ religione cultũ/crebriſq; finitimorum officiis celebratũ:ſed falſo ſacri Viti vocabulo inſignitũ.Quo aſſeruato oppidani veterem ſacrorũ morē penitus abrogari paſſi non ſunt.Primum itaq; ſolenni ritu prolui iuſſi, ſtagnum maiore pellendæ ſitis, ꝗ̃ initiandæ religionis ardore petentes / ſub ſpecie ſacrorum feſſa obſidione corpora refecerunt . Datur Archonenſibus pariter rerum diuinarum antiſtes : qui et eis cultioris vitæ formam perſcriberet/et nouæ religionis rudimenta cõtraderet. Sed poſt abſceſſum Erici cum antiſtite pulſa religio. Siquidem Archonenſes abiecta obſidum charitate,priſtinum ſtatuę cultum repetentes/qua fide diuinum ſuſceperũt prodiderunt.Poſt hæc Ericus ordinatis in Dania rebus,amici curam importunitate omiſſam,accepta rerum tranquillitate/reſumpſit : iuuandiq; gratia eius vrbem

Alii Alſy= lo magno. Magnꝰ Noricus capit̃

aſylo Magno deuotam primo diripuit:mox igni ſubuertit.Interiecto anno Haraldo eidem opem iterato poſcenti/vniuerſam Daniæ claſſem pro ſupplemento tranſmiſit.Collato bello viribus Magnus inferior capitur. Quem Haraldus vita frui permiſſum/oculis ac genitalibus carere præcepit:ne aut luminũ voluptate regnũ appeteret/aut Veneris vſu vltricē ſui ſobolē ꝓcrearet. Cæcatus igit̃ caſtratuſq; cũ

Amicitiæ ſpecimen.

interrogaret̃ quē ex ſuis pœnã ſecũ oculorũ ſubire vellet, paucos ea re delectari reſpõdit. Tũc qdã et forma ei ſimillimꝰ/et militiã eiꝰ ſingulari fide cõplexꝰ/ne ex tãta cliẽtela deeſſet,ꝗ cũ dño cõpati vellet/vltro ſe ſupplicio obtulit/ꝓ̃fatus vt videnti ſimillimũ:ita luminibus orbato futurũ.Qui quũ virtute venerationē meruerit,apđ improbos pœnã perſenſit.Magnus vero non tam animi virtute ꝗ̃ corpis debilitate

cõtinētiæ religionē amplexus, de ſceptrato cucullatus euaſit. Interea Ericꝰ q̄ſitā at
Magnus fit monachus.
mis pacē iuſtitię ornamentis excolere cupiēs, cõditas a maioribus leges/ac tũc pene
ingēti bellorũ tēpeſtate ſubuerſas ad priſtini vigoris habitũ reuocauit: vtqꝫ fortitu
Erici leges.
dine fuerat: ita iuſtitia inſignis apparuit. Irrogatas minoribus iniurias ſuꝑiorũ ſup
pliciis p̄ſabat/nihilqꝫ familiaritati aut neceſſitudini p̄cēs/aut ferro/aut laqueo incõ
ſultā maiorũ auaritiā caſtigabat. Quo ſtudio et principũ odia/et plębis obſequia cõ
traxit: euenitqꝫ vt et potētibus formidoloſus/et popularibus ꝑcharus exiſteret. Idē
rerũ a ſe geſtarũ virtutē tātis laudibus ꝓſeq cõſueuerat: vt veri interdũ fidē exce=
deret. Semel quoqꝫ Erici ſalus ſatellitis eius ſomnio ſeruata ꝓdit. Nam quũ ex freto
Somniũ ſatellitis.
Sleſuicenſi Sialandiā petere ſtatuiſſet, ꝗdam nautarũ ꝑ quietē exiſtimauit ꝑ inculta
montiũ iuga laſciuo admodũ equo ſe ꝓuehi/eoqꝫ curſum citāte inter valliũ opaca
p̃cipitatũ crebris noctuarũ vnguibus laniari. Qđ quũ mane ꝑ iocũ ſodalibus retu=
liſſet, Ericus ea viſione veluti ꝑiculi p̃monitus/ne eũ nauigationis comitē haberet,
in aliud ſe nauigiũ cõtulit/eoqꝫ tutus ſociis naufragio pereũtibus ꝑmāſit: lætatuſqꝫ
eſt ꝙ ſalutē ſuam alienæ rati, q̄ ꝓpriæ credere maluiſſet. Forte aũt inter ip̄m/Roſ=
kyldenſemqꝫ põtificē Eſkyllum inimicitiæ primũ/mox ſeditiones adoleuere. Qua
Eſkyllus Roſkyldeñ ep̄us Ericũ pellit.
in re antiſtes Petri Botyldæ filii collegiũ nactus, auctoritate quā primā inter Sialā
denſes habebat/in regis eos odiũ cõcitat/viribuſqꝫ publicæ cõſternationis adiutus
Sialandiæ eum terminis pellit. Quo exacto ꝓuincialem populum in ſocietatē factio
nis ſub titulo libertatis adciſcit: a ſuſpectis obſides petit. Solos vero Skyalmonis fi=
lios ſeditionis cõſortium detrectantes ad populare cõciliũ euocat / et ni ſtatuta die
obſides tradant/bonis carituros minatur. Illi vero ad concionē peruecti, nec minis
victi/nec bonorũ pœna mulctati/ſolidũ tenuere ꝓpoſitum. Sed vt ad eos impunitas
redundauit, ita ad Eſkyllum pœna cõceſſit. Rege em̄ cum Iutica claſſe reuerſo/pa=
tris ac patrui interuentu vſus, vicena auri talēta mulctæ nomine perſoluit. Petrus
vero fatis ſuis vltionem pręcurrentibus, pœnam quę a rege parabatur/effugit. Per
eadem tempora decedente Aſcero Lundenſi, de noui antiſtitis ſuffectione diuiduũ
regis ac populi ſuffragium fuit. Siquidem Scanienſes ob egregia Aſceri merita Eſ=
kyllum arctiſſima ei cõſanguinitate iunctũ/ne põtificiũ a familia diſcederet, ſuffra=
giis amplectũtur. Rex vero rubore fugationis ammonitus/neqꝫ ſuorũ in Eſkyllo de
Cõtētio de epiſcopatu Lundenſi.
decorũ oblitus, Rikonē Sleſuicenſem: ꝗ nuper Albero ſucceſſerat/ꝙ in potiendo re=
gno familiari eius opera vſus fuerat, eorũ arbitrio præferebat. Nec tamen hæc vo=
ta palam ad litem et controuerſiam progreſſa fuerant, Scanis metu ſententiam oc=
cultantibus. Eodem tempore Plogus quidam claro inter Iutos loco natus tametſi
regis militiam profiteretur, latentes capiti eius inſidias comparabat. Ad quem Ry
pam veniens/militiæ titulo ſtipendium poſtulabat. Quo recepto, datum ſibi cla=
dis eius præmium reputabat, Et forte Ericus inter quoſdam populares acrius diſſi
dentes regali iudicatione componere rogatus, publica id concione exequi ſtatue=
bat. In qua quum Plogus cuidam ex plæbe de ſe querenti ſatiſfacere iuberetur, di=
cendi ſimulatione facta nõ ſine lancea ꝓgreſſus, auditum ſibi præberi petiuit. Sta=
bat aũt et rex haſtæ innixus/turbantiqꝫ ſilentiũ populo manu ne obſtrepet innuebat
Quē Plogus loricam veſte tectam gerere exiſtimatum diu curioſis ſpeculatus ocu=
lis/vt inermem depræhendit, lancea tranſuerberauit. Et ne timidius dicere q̄ face=
Plogi facinus.
re videret̃, regē a ſe ꝓſtratũ vociferans/cæteros ad militũ internicionē hortat̃. Auli
cis itaqꝫ paſſim metu dilabentibus, Ericus Hagni filius: cui ex patientia cognomen
Erici regis cædes.

Anno 1139.

Erici Haqui filii facinus.

obuenit:egregiũ fortitudinis exẽplum p̄buit. Diu ſiqdẽ exanime regis corpus gla=
dio ꝓtexit:ſociiſq; in fugã lapſis,ſolus ex tot cõmilitonibus intrepidũ mẽtis habitũ
tenuit/dignus vt ei in regnũ ſucceſſor fieret,ꝓ quo etiã extincto pugnã gerere pſti=
tiſſet.Iamq; vacantẽ Daniæ poſſeſſionẽ nemo ſanguinis/virtutiſve fiducia aut pete
re/aut rapere præſumebat. Quippe Sueno Erici/Kanutus Magni/et Waldemarus
Kanuti filius nondũ regno tempeſtiui fuere.Chriſtiernus vero Waldemarũ pater=
nã cuius vltionẽ adiuuerat/regno digniſſimũ prædicabat.Quẽ honorẽ mater mul
tis et grauibus ꝑiculis obſitũ,ac vix quidẽ adultis geſtabilem ꝑniciosũ ꝑuulo fu=
turũ aduertẽs,poſcenti puerũ Chriſtierno tradere recuſauit /maioribus id munus
deberi præfata.Poſtremo ꝑtinacius inſiſtentẽ iureiurando obſtringit in regẽ eũ eli=
gi nõ paſſurũ.Quo Chriſtiernus ad populũ et cõcionẽ vſq; ꝑlato/patris eius benefi
cia memorat:vt domi leges et iura ſtabilierit:vt foris hoſtẽ repreſſerit:vt furtis ra
piniſq; patriã vacuefecerit:vt Daniã pene exhauſtã et exanguẽ Sclauiæ magiſtram
reddiderit:vt etiã vnicuiq; ꝑ vĩ amiſſa ad integrũ reſtituerit: vtq; cũctis his opib⁹,
ſanguini ſuo regnũ deferri meruerit. Verũ cũ filius eius nondũ maturos impio an
nos accepit/neq; Danis ſub auſpiciis puerilibus rem gerere militarẽ expediat,virũ
debere circunſpici:q vſq; ad ꝓuectã pupilli ætatẽ tutorio regnũ nomine ꝓcuraret.
In qđ munus aptius neminẽ ꝗ Ericũ ſuꝑioris Erici ex filia nepotẽ:ꝙ audacia ac pie

Eric⁹ Lamb rex.lxxxiiii

1140. eodem anno Conradus Suevus Imperator factus est.

tate præſtaret/maternũq; genus ex regibus duceret/adciſci poſſe/adulto rerũ ſum=
mam pupillo ceſſurũ.Ita Erico et populi fauor/et pueri maieſtas vires regias dedit.
Hic præter ſolam animi fortitudinẽ nihil a natura dotis accepat: ſicut prudẽtia va
cuus,ita parũ amœnus eloquio.Cæterũ adeo ſalutis ſuæ ꝓdigus eſſe cõſueuerat:vt
bellũ cõmiſſurus ne ſingulariter in hoſtẽ ꝓcurreret,arctius a ſuis obſeruari ſoleret
Tunc Eſkyllus cognito regẽ apud Iutiã deceſſiſſe,repente in Scaniã maioris ſacer=
dotii affectatione ꝑuehitur.Ericus vero infectũ antedeceſſoris ꝓpoſitũ circa Ryco
nẽ explere cupiens/pontificalis ei dignitatis incrementa tribuere geſtiebat.Scaniẽ=
ſes aũt vltima quæq; ꝑpeti,ꝗ pontificiũ in nouã transferre familiã præoptãtes/bel=
lum aduerſum regẽ decernũt.Quo ille cognito ne multorũ inimicitias vnius viri
fãiliaritate cõtraheret,ꝓpoſito ſuo cupide ceſſit/Eſkylloq; ſedẽ mutare ꝑmiſſo, Ry

Olauus Haraldi filius.

konẽ Sialandiæ præſulẽ mediantibus cleri ſuffragiis/creat.Interea Olauus Haral=
di filius Noruagia reuerſus,patrimoniũ ſuũ inter bella ciuilia a patruo occupatũ
hæreditatis titulo repoſcit.Cuius petitioni Ericus illam antiquitatis legem oppo=
ſuit:qua reis patriæ bonorũ pœna decernitut.Patrẽ ſiqdem eius peregrino milite
aduerſum patriã vſum/decretã hac lege ſententiã incurriſſe.Igitur Olauus perin=
de ac iuſtũ belli titulum accepiſſet,cupidius oblatã ſeditionis occaſionẽ amplectit̃.
Siqdẽ acceptã repulſæ cõtumeliã ad nouarũ rerũ licentiã trãſtulit/deq; priuati pa
trimonii repetitore totius regni inhiator euaſit. Verũ diſſimulato odio ꝑ inſidias
regẽ opprimere ſtatuit.Quẽ in Arna Lundenſi hoſpitio diuerſantẽ noctu adortus,
primũ a vigilibus clandeſtinũ eius aduentũ ſpeculatis excipitur. Qui mox reflexis
equis ſepultos ſomno milites clamore eminus in arma cõcitant/primiq; portas tue
ri parant.Auxiliis deinde ſuꝑuenientiũ ſociorũ adiuti,hoſtilem repulere conatum
Olauus ꝑinde ac ſuo ꝓpoſito victus,in Suetiã cõtendit:ſed mox Erico Scania exce=
dente reuertit/cõcionẽq; in valle Arnenſi ſub edicto cõtractã liberioris vitæ ꝓmiſ=

Eſkylli ĩ regem fides.

ſis aggreſſus/regium ſibi nomẽ illecto populariũ fauore conciuit. Quod indigne fe
rens Eſkyllus,bellum ei Lundenſi manu cupidius ꝗ ꝓſperius infert. A quo ſupatus

primũ mox in vrbe ad quã ex prælio confugerat obſeſſus: poſtremo neceſſitate vi=
ctus: obſidibus datis, fideq; ſub ſacramẽto promiſſa ſalutẽ paciſcitur. Sed poſtmodũ
ex Olaui diſceſſu competentẽ fugæ copiã nactus: Erici charitatẽ & obſidũ ſaluti/&
iuriſiurandi religioni/ſpecioſa temeritate ꝑpoſuit, neq; nefas duxit extortum ſacra
menti vinculũ voluntariæ amicitiæ cultu conuellere. Cuius affectum atq; conſtan=
tiam rex ad ſe in Syalandiam venientis ampliſſimi ruris vicorũq; complurium da=
tione pẽſauit. Verum Scania impẽſius Olauũ fouente, ipſe veluti in antiſtitis fuga
per abſentiam victus: reparandæ fortunæ gratia ad littus more gentis Landora ap
pellatum expeditionis nomine crebra claſſe peruehitur. Cuius loci ſuſpectã admo=
dum fortunam habebat: fabuloſæ cuiuſdã opinionis credulus: qua reges id littus Fabuloſus
aggreſſi in annũ duraturi negantur. Sed dum per præſentiã fata metuit: abſens vi= loci geniꝰ.
ctoria caruit. Siquidem tellure perinde ac fatali malo abſtinens: neq; ferri: ſed ruris
violentiam in metu reponens: copias in aciem dirigit, eaſq; Eſkyllo proferendas cõ
mittit. Qui pontificalium ſacrorum q̃ rei militaris peritior: perſimilem priori for=
tunam expertus: triſte regi ſpectaculum fuit. Cuius mali intuitu diſcere Ericus mo
neriq; poterat: plus viribus ſuis duces: q̃ fœmineis debere figmentis. Quibus ſuper
ſtitionũ laqueis: quove credulitatis errore animũ tunc eius obſeſſum putemus: cũ
ipſe qui alias adeo manu ſtrẽnuus exiſtere conſueuerat: vt ne temere in hoſtẽ ſe mit
teret: a militibus contineri neceſſe haberet: tunc veluti metu pugnam detrectans:
in vicino ſe per abſentiam ſuperari conſpiceret. Qua victoria Olauus veluti ipſum
iam Ericum deleſſet ſupra modum erectus: pontificales opes æque ac regias abſq;
reſpectu religionis inuadit: & in contumeliam Eſkylli: a quo bis ſe prouocatũ me=
minerat: cuidam eiuſdem nominis ſacerdoti pontificii geſtionem aſſignat. Deinde
tanq̃ vniuerſas æmuli vires ſuperiore prælio contudiſſet omnibus corporum mu=
nimentis apud Lundiam relictis: alias locorum & metu, & armis vacuus proficiſci
tur. Quo accepto rex contractis vndiq; leuibus & quæ fors obtulerat nauigiis: no=
ctu e Syalandia traiecit exercitum: amicis e Scania nauigationi ſuæ ductum emi=
nus ſcintillarum ſilicibus excuſſarum ſplendore præbentibus: fortiſſimos quatuor
Olauianæ militiæ viros domi interceptos aquis obruendos curauit. Adulterinum
pontificem a veri ſacerdotii ſacramentis exutum ſuſpendio finiuit. Arma deinde
hoſtium gratã militibus prędã occupauit. His deniq; vſus Olauũ apud Glumſtorp
vicum conſerto prælio ſuperauit. Qui in Gothiam confugiens: interiectis diebus
per Blekingiam reuertit: itemq; ab Erico fugatus cum ad montium anguſtias per=
ueniſſet: eorum præſidio frętus proxime inſequentes deleuit. Partem quoq; exerci=
tus in oſtium terga traiecit: eaq; manu prope modum Lundenſes abſumpſit. Super
hæc omnia fugam capeſſit. Deinde veluti rebus in Scania parum feliciter prouení=
entibus bellum in Syalandiam transfert: fortunam loco mutare cupiens. Vbi ab in=
colis Rykonis ductum ſecutis apud Bythingam amnem bello victus: in Hallãdiam
excurrit. Ex qua rurſum Syalandiam petens cum ex agreſtibus antiſtitem in vico
Ramløſa moram habere cognoſceret: noctu tacitus in vicinia manſit. De cuiꝰ cubi
culo certior per matutinum eius officium factus oſtio militem inuehi iubet. Ad cu=
ius tuitionẽ procurrentes cubicularii in limine trucidãtur. Antiſtes ipſe extremæ
neceſſitatis periculis obſeſſum ſe videns: religione ſaluti poſtpoſita: ceruicem ſcuto
ſubiecit: adituq; hoſtem inſigni pugna prohibuit: clericis interim qui & epiſtolarũ Epi virtus.
eius & anuli curam habebant: conuulſas pene ianuas admoto puluinorum cumulo

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

reprimentibus. Igitur ædem Olauus quia armis non poterat: flammis attentabat.
At pontifex enſe q̃ igni conſumi ſpecioſius ratus conſerendi cum Olauo ſermonis
pacem efflagitat: benignaq; eius promiſſione firmatus/ exſerto foribus capite tru-
Epi cædes. cidatur. Igitur Olauus vltionem parricidio conſecutus cupide in littus decurrit:
vtq; nauigia tacitus deſeruit: ita concitus eadem repetiuit: ante fuga & nauigatio-
ne vſus q̃ rex nuntium facti qui tunc in vicinia morabatur acciperet. Quo cognito
Romanus antiſtes acerbiſſima aduerſus eũ execratione vſus cæteris per Europam
Olauo iter- pontificibus ſimiliter in ipſum pronuntiandi detulit poteſtatem. Mandatum quo-
dicit ſacris. q; ad vniuerſos Iutiæ pontifices dedit: vt ſententias aduerſum ſacrilegam eius im-
pietatem debita animaduerſione deſtringendas curarent: indignum vſu ſacrorum
exiſtimans qui celebrem eorum miniſtrum oppreſſerit. Ericus vero comperto Ola
uum Hallãdiam petere feſtinato poſt eũ peruehitur. Cuius aduentu Olauus apud
Aryſtadium nuntiato vicini pontis beneficio fugæ conſuluit: eoq; poſt tergum ab-
rupto: in proxima ripa tutus conſedit. Pauci ex militibus eius quibus ob virtutem
aut torporem fuga tardior erat: a ſuperuenientibus occupati funduntur. Tunc In-
gimarus quidam vetus Erici miles: æmulum eius non bellorum impendio: ſed leui
inſidiarũ momento tollendũ ratus: illectuſq; ſiue p̃mii ſpe/ ſiue gloriæ cupidine trãſ
fugæ titulo Olauũ petiuit: eũq; tranſitionis ſimulatione ſecutus: tandẽ in publico
pergentẽ equi pernicitate fretus: telo traiicere deſtinauit: cõpleſſetq; votũ: ni Ola-
uus repẽte equo delapſus: imminẽs iaculũ induſtria corporis declinatione vitaſſet.
Deinde citatũ acrius equũ/ dũ incautius fugę cõpendiũ quęrit/ in paluſtre cœnũ p̃ci
pitẽ agit: eiuſq; voraginibus implicatus opprimitur: p̃poſito parũ reſpondẽte for-
tuna. Poſt hæc Ericus nuptiarũ ſollicitat⁹ affectu Bremorũ antiſtitis Harwici ger-
manã vxorẽ duxit natu quidẽ nobilem: ſed nõ tã pudicitia q̃ parẽtela conſpicuam.
Cuius inſtinctu vetera regũ latifundia in eos maxime quorum forti opera aduerſ⁹
Olauũ vſus fuerat: dono cõtulit: neq; regiis opibus quo minus ſuſcepta pro ſe peri-
cula repẽſaret: pepercit: quaſi ad hoc tantũ eas recepiſſet vt in alios largitione tranſ
funderet: totaſq; ſtipẽdii loco militibus erogaret. Poſtremo æmulũ apud Thiutam
amnẽ cũ maiore copiarũ parte bello deleuit. Verum non eadẽ virtute peregrina ac
domeſtica bella cõfecit. Expeditiones enim quas aduerſum Sclauos ductabat: nõ tã
timori eis q̃ ludibrio fuere. Adeo enim apud eum inertia omnia ſolutaq; fuere: vt
ne a viro quidem edita putarẽtur. Infimi cuiuſq; in ſoluenda militia arbitriũ ſeque
batur. Sæpe lixarum redeundũ vociferantiũ clamorem ſecutus: claſſem dimiſit. Ob
cuius mollitiẽ animata Barbarorũ atrocitas/ nõ ſolũ eũ foris peruagantẽ contẽpſit:
ſed etiã domi conſiſtẽtẽ inuaſit. Qui cũ in Fyoniam forte e Syalandia nauigatione
cõtẽderet: piratas poſt tergũ imminere cõſpiciẽs: auide petito littore: armamẽtiſq;
omnib⁹ in prædã relictis: nõ ſine rubore & metu nauigio ceſſit. Interiectis annis cũ
apud Syalandiã febri ſe implicatũ ſentiret Fyoniã vſq; cuius erat oriũdus cõceſſit
ſpiritũ vbi acceperat redditurus. Illic deſp̃ato lãguoris remedio quia corpori nõ po
terat: ſpiritui cõſulere cupiẽs: regiã veſtẽ cuculla p̃mutat: vocataq; militũ cohorte
palã regno renũtiat. Creditũ em̃ eſt: & a ſacrorũ peritis traditũ nihil abolẽdis piacu
Ericus fit lis pœnitẽtiæ religione valẽtius reperiri. Tũc Elyuus a vico Wiſingo qui & ipſe ęgro
monachus. cũ aliis aſſidebat: cũctos de creãdo rege circũſpectis eẽ ſuffragiis iubet: vtpote præ
āno 1147. ſenti iam militia liberos. Quæ vox vitã regis quãtulacũq; reſtabat abſumpſit: ægre
ferentis adhuc viuo ſibi ſucceſſorem inquiri.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

DEfuncto Erico ambiguũ plæbis de regno ſuffragium fuit. Quippe
Kanutus in Iutia: Sueno apud Syalandiam, Magni alter/alter ſu-
perioris Erici filius: ingenti ambitu regnũ petebãt. Siquidem hũc
paterna illum auita merita venerabilem faciebant. Suenone itaqꝫ
Sialandenſium ſuffragia ambiente: ac plæriſqꝫ petitionem eius fa
uorabiliter accipiẽtibus: Olauus cognomine Balbus priſci moris
æmulatione permotus: cunctos qui regium ei nomen tribuerẽt: ipſumqꝫ ſi reciperet
execratus: adduci ſe poſſe negabat: vt in hanc vocẽ incõſulta patrię maieſtate ꝓcur
reret: aut regium honorẽ priuato præter publicũ regni cõſenſum deferret. Siquidẽ
electionis locum Sialandiam eſſe. Ius vero penes popularis arbitrii cõmunitatẽ con Locum ele-
ſiſtere memorabat. Hæſitãtibus cũctis: atqꝫ a ſentẽtia aliquantulũ cedẽtibus: Steno ctionis Sia-
quidã ſpreto veterũ ritu Suenonẽ occultis a ſe promiſſis aggreſſum regio prim⁹ no landiã eſſe.
mine cẽſuit. Maiorẽqꝫ cõcionis partẽ ad ſimilẽ vocis auſum induxit. Itaqꝫ ſententiã
eius proſecutũ vulgus: qđ arbitrio ſuo paulo ante permittere verebatur: pari mox
ſuffragio cõprobabat. Eodẽ quoqꝫ auctore populus Sialandenſis creatũ a ſe regẽ fi-
nitimorũ cõſenſu fulciri cupiẽs: Iacobo Colonis filio ſingularis facũdię viro legatio
nem compoſitã & ſubornatã cõmittit: qui Scaniẽſes adulatione dignitatis ad ſocie-
tatẽ electionis impelleret. Idem Suenoni comes in Scaniã datus: accepta dicẽdi co-
pia: docet noluiſſe Sialandos quicq̃ ſuper regio delectu ſentẽtiis ſuis præter Scanicũ
arrogare cõſenſum. Sed hũc ſequi in cũctis q̃ ꝑcurrere malle: ſine eo nihil magnę rei
executuros. Verũ Suenonis inſitam animis charitatẽ habere: eũqꝫ ſibi in regẽ dum
modo Scanica allubeſcant ſuffragia exoptare: quẽ ꝑter propriæ indolis claritatem/
etiã patris auiqꝫ merita cõmendarẽt. Meminiſſe deinde monet: vt ſoli cæteras Da-
norum vires obtriuerint: vt patri eius ad extremã pene deſperationem redacto: ni-
hilqꝫ præter interitum prȩſtolanti imperium dederint: obſecratqꝫ humanitate qua
illum exceperant: filium proſequãtur. Ita Sialandenſiũ affectum indicans: ſed factũ
reticẽs: omniũ Suenoni ſuffragia conciliauit: quos ad hunc fauorẽ non ſolũ Sialan- Sueno rex
denſium legatio: ſed etiam proprię eorum virtutis memoria concitabat. Kanutus lxxxv.
quoqꝫ eodẽ a Iutis honore prouehitur: indignãtibus Suenonem temeraria geminæ
concionis audacia regium occupaſſe vocabulũ. Inde Sialandiam potiendæ eius libi
dine iiſdem frætus accedit. Poſt hæc maximũ pontificem Eſkillum/ eundẽqꝫ Sueno
nianæ partis fautorem occultis ad defectionẽ promiſſis impellit: quibus incẽſus an
tiſtes Kanuto per internũtios mandat: claſſe Scaniam petat: ſeqꝫ belli ſociũ pollice-
tur. Vt autem occaſionem ſibi tranſitionis conciſceret: ac lubricum fidei ſuæ ratio-
nabilis cauſæ titulo coloraret: acceptas a Suenone iniurias fingit: & quaſi cũ eo cõ-
trouerſiã initurus: cõtractis colloquii ſimulatione militibus: Lundiam quæ & Sue-
nonem habebat petiuit. Vbi dũ compoſitionis negotia falſo geruntur: Kanutum ex
iis quos ad ſpeculãdum eius aduẽtum præmiſerat: adeſſe cognoſcit. Nec colloquiũ
ſoluere moratus: ignotum cæteris conſilium ſuũ eadẽ hora repẽte detexit. Siquidẽ
elatis ſignis præcipiti in littus equitatu contẽdit. Cuius aduẽtum Kanutus nauiga
tione præcurrẽs/ littori copias mandare noluit: ſed in altũ nauigia reiiciens damna
ta promiſſoris fide Sialandiam reuertit. Ita præſens conſilium non cedẽtibus ex ſen
tentia rebus fortuna deluſit. Sueno vero properantem ab vrbe pontificem ſubſecu-
1149 tus: reuertentem bello ſuperat: captũqꝫ quia publica cuſtodia non ſuppetebat in ex- Eſkillus ca-
celſam Laurentianæ ædis partem attollit: eiqꝫ templum ergaſtulo fecit. Eapropter pitur.

Borgen Holm.

execrationis (quæ ſuprema pontificum vltio eſt) cenſuram metuens: non ſolũ eum
captione eruit: ſed etiam agreſti vico/ magnaꝗ Burgũdæ inſulæ parte: quo ſynce-
riorem eius fauorem impetraret: donauit. Poſt hæc ſine ipſo apud Slangetorp ru-
ralem Sialandię villam bellum cum æmulo facit: eũꝗ cruentiſſimo prælio ſuperatũ
inſula pellit: victor in Scaniã redit: Kanutus in Iutiã refugus ceſſit. Per eadẽ tẽpo-
ra Romanus antiſtes Barbaricæ tempeſtatis procella rem diuinã pene obrutã euer
ſamꝗ conſpiciens, datis per Europã epiſtolis vniuerſos Chriſtianæ credulitatis ho
ſtes ab eius cultoribus oppugnari præcepit. Singulæ autem catholicorũ prouinciæ
confinẽ ſibi Barbariem inceſſere iubebantur. Ne ergo Dani priuatæ militiæ rebus
publicæ religionis officia detrectarẽt: ſumptis ſacræ peregrinationis inſignibus im
periũ amplectuntur. Igitur Kanutus ac Sueno inuicem obſidibus datis, depoſitiſꝗ
inimicitiarũ exercitiis rei melius gerẽdę gratia pacẽ pro tẽpore ſtatuũt: reuocatũꝗ
a ſuis viſceribus ferrũ ad ſacrorũ vindictã conuertũt. Diſcordiã itaꝗ a regni æmu
latione profectã ſociæ expeditionis fœdere caſtigãtes: iũctis viribus Sclauiã petũt:
Germanis ex cõdicto diuerſam eius inuadẽtib[9] plagã. Iuti Kanuto duce/ Hetbiẽſes
Suenone hoſtilẽ occupãt portũ. Superueniũt extremi Sialandẽſes ac Scani: priorẽꝗ
claſſem prout cuiꝗ locus patebat ſua circũincludunt. Occurrũt in littore Saxones
et ipſi vindicãdæ religionis cupiẽtiſſimi: militiæ ſocii Danis futuri. Mox Dobinum
inſigne piratica oppidũ: ab vtroꝗ circũſidetur exercitu: omni Danica multitudine
præter paucos claſſis cuſtodes nauigia reliquẽte. Quorũ raritate cognita rugiã pri
mã obſeſſis opẽ inimicę claſſis oppreſſione porrigere ſtatuũt. Mox Scanos quos or-
do proximos offerebat adorti: ferme omnes fuderũt. Iutis iocundã eorũ cladẽ ducẽ
tibus: neꝗ ſocios cõputãtibus quos duce a ſe diuerſos nouerãt. Sed & forẽſis nõdũ
pugnæ memoria exoleuerat: & recẽs partiũ odiũ æſtuabat. Adeo quos priuatæ iræ
agitant: publica nunꝗ̃ cõmunio fœderat. Aſcerus vero Roſkildenſis ꝗ claſſis a rege
curã acceperat/ ſuo repẽte nauigio ꝑ ignauiã cedẽs mercatorũ cymba aduect[9] cõſcẽ
dit: eoꝗ latebrã nactus: quos ſpecioſo pugnæ exẽplo ad fortitudinẽ incitare debue-
rat: deformis fugæ ſpectaculo territabat. Primũ autem Scani ne timidioribus fuga
ſuppeteret: cõmunibus vinculis arctius naues in claſſem ſociãt: mox victi nexus in-
duſtrie procuratos fortuitis ruptionibus lacerant: parſꝗ ferro periit: pars necem
ſibi inter vndas pręcipitio maturauit. Cũꝗ Rugiani complures ob magnitudinem
naues captu difficiles animaduerterẽt: multitudinis ſpecie metum eis ingerere cu
pientes: claſſem ſuã abductis cæſorum nauigiis duplicant: eadẽꝗ perinde ac remi-
gum plena tentoriis inſtruũt vacuitatẽ vmbraculis obſcurãtes. Vſi ſunt & alio nõ
minore mentiẽdę claſſis ingenio: noctibus enim tacita nauigatione in altũ ꝑgẽtes
diluculo referũtur imaginẽ recẽtis claſſis, & ſupueniẽtiũ auxiliorũ effigiẽ ꝓbituri.
Sed crebro id agẽtiũ fruſtra calliditas fuit. Interea Danis obſidionẽ arcẽtibus: eorũ
claſſis piratico bello nũtiatur oppreſſa. Hac fama reuocati correptis nauiũ reliquiis
Rugianos reſiſtere formidãtes: portu ꝓpellũt: ſociorũꝗ ſtragẽ fuga hoſtiũ vlciſcũ-
tur: ob interfectorũ cadauera parũ adhuc nauigabili ponto. Suenoni vero naui qua
venerat ſpoliato ſuã cedere Kanutus Liburnicã voluit: ſed ſuſpecta æmuli humani
tas erat: oblatũꝗ notabatur obſequiũ. Nã cũ ei[9] partes incolumes: ſuaſꝗ ꝓpemodũ
exhauſtas videret: alieno nauigio reditũ experiri fiſus nõ eſt. Sleſuicũ deuectus in-
teriecto tẽpore prior Kanuto Sialandiã occupat. Roſkildiãꝗ mœniũ inopẽ recepta
culi gratia vallo foſſaꝗ cõplectiť. Cuius cuſtodia Ebboni mãdata: in Scaniã ꝑgit.

Stratagema.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Kanutus vero Scanienſiũ damnis benigne ſecũ a fortuna actũ exiſtimãs:eaqꝫ tantũ
ſibi viriũ addidiſſe:quantũ æmulo depreſſiſſet reputãs:ne res eius ꝓxima clade cor
ruptas/ ocio recreari ꝑmitteret: Sialandiã tã ſibi q̃ hoſti diuidua ope familiarem
Iutis pręcipue fretus ingreditur:ei potiſſimũ ceſſurã ratus a quo primũ occupata
fuiſſet. Vbi cõꝑto Roſkildiã deciuiſſe:portaſqꝫ ſibi Ebbone filio Skialmonis aucto
re clauſiſſe:Sunonem quẽdã ſola loquacitate inſignẽ/ nec tã conſilio gnarũ q̃ amœ= Suno lo=
nũ eloquio:qui eã ad deditionẽ hortaretur p̃mittit. Is cũ ad oppidũ ꝑueniſſet:pri= quax.
mũ ante vallũ laſciue/ & diſcurſim obequitans: mox cõpoſiti volubilitate ſermonis
propugnaculis inſiſtentes aggreſſus:legationis mandata facundius q̃ felicius expli
cabat. Quem Ebbo de induſtria blandis ac mitibus verbis excipiens:emiſſis deditio
nis ſimulatione iuuenibus prendẽdum curauit. Quorum vnus paulatim ei propior
factus:ius fræni violẽtius occupat:cæteriſqꝫ equũ a tergo pulſantibus:captum ciui Suno capi=
bus ligatum adducit. Is primo compedũ pœna coercitus: poſtmodũ ſuperueniente tur.
Suenone luminibus ſpoliatꝰ improuidæ exhortationis pœnas pepẽdit. Hæc audiẽs
Kanutus potiendæ vrbis diffidẽtia:in Iutiam reuertit:vtqꝫ rerũ cõmoditas affuit:
Sialandiam ſpe reparandæ fortunæ/parte qua maris anfractibus interluitur inopi=
natam intrauit:improuidam quoqꝫ Roſkildiam capit:& penates Ebbonis ad Sueno Roſkildia
nem elapſi incẽdio diruit. Vnde ne impẽſarum inopia arctatus diſcederet: publico improuide
ſtipẽdio alimentorũ ei ſubſidia decernũtur. Par Scaniẽſibus circa Suenonẽ affectus capitur.
inceſſerat. Ne enim labente ſumptu veluti ciborũ pœnuria afflictus arma deſerere
cogeretur:publicæ eũ collationis cõmeatibus ꝓſequũtur. Tãta inter partes virtu=
tis & gloriæ æmulatio fuit. Interea nobiliſſimi Iutorũ/& in rebus bellicis ſingulari
militiæ laude cõſpicui/duabꝰ Suenonẽ Liburnicis ꝑtiuerũt. Quorũ viribꝰ ſuccin=
ctus aſſumpto Eſkillo:manũ in Sialãdiã traiecit: ac ꝓpe Thorſtam vicũ bello cũ Ka
nuto cõcurrit. Vbi inclinata ſuorũ acie timidiorũ fugã ſecutꝰ:fortiorũ victoria re=
uocatꝰ:& dũ vinci credidit: victor repẽtinus euaſit. Kanutũ vero ſui/ſiue ꝙ tenera
adhuc ætate eſſet,ſiue quia belli eũ implicare periculis nollẽt/in aciẽ deſcẽdere paſſi
nõ ſunt:pro duce pugnæ ſpectatorẽ effectũ. Interiectis diebus Waldemarus diui Waldema=
Kanuti filiꝰ:armis tũc primũ p̱ ętatẽ maturꝰ:ſed paterna in Kanuto merita ꝑoſus rus Tiro.
Suenoni ſe iũgit: in eius caſtris militiæ Tirociniũ habiturus. Cuius fauor plurimũ
Suenoni viriũ cõciliauit. A quo paternę p̄fecturæ dignitate donatꝰ: Kanutũ quẽdã
Henrici filiũ ſub Kanuto Magni filio eiuſdẽ beneficii titulis inhiantẽ crebra belli cõ
greſſione perdomuit. Nec minor ipſis mediocris rei q̃ regibus ſummæ æmulatio
erat. Semꝑ autẽ ad Waldemarũ victoria redũdauit. Erat aũt Kanutus inſignis factũ
dia ſed moribus effuſiſſimus. Sueno & fortunæ fauore:& viriũ incremẽtis accinctꝰ
in Fioniã excedit:mox æmulũ apud Iutiã ꝑſecuturus:vbi ab exule quodã Ethlero
ſollicitatus bellũ in Holſatios parat:abũde minora ad traiiciẽdum nauigia ꝓmittẽ=
te. Incolæ ſiquidem quo tranſitus impeditior foret: pontẽ conuulſerant. veniẽtibus
Eidoram:ꝓmiſſoris incuria binas tãtũ nauiculas exhibuerat. Quarum altera Sue=
no ſuos p̄cedere cupiens:ſaniore militũ ſentẽtia reuocatur: rogatus ꝓpoſitũ hoſtiũ
aliena traiectione p̄noſcere:neqꝫ ꝓpriis rem periculis explorare. Siqdẽ haud procul
eis latebrã eſſe:partẽ copiarũ quantã a ſe ſupandã crediderint irrupturis. Nec falſa
prædictio fuit. Holſatii quippe vicinis ſe ſaltibus occultãtes:patiẽter primorũ adi=
tũ præſtolantur:tranſuectiſqꝫ quos a ſe capi poſſe cõfiderẽt:ꝓcurſu facto omnes aut
neci aut captioni ſubiiciũt:q̃q̃ Danis in propulſando ꝑiculo animus nõ deeſſet:vt

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

pote qui nec fugere poſſent,& in regis oculis pugnā edere neceſſe haberent. Ita no⸗
ſtros ad virtutē capeſſendā & ſalutis deſperatio,& præſens ducis incitabat aſpectus
Quorū periculis exturbati ſcafarū magiſtri:circa palos medio amne defixos hære⸗
bant:neqꝫ reſiduos tranſuehere:neqꝫ tranſlatos referre auſi. Itaqꝫ nec regi ad ꝓcedē
dū,nec victis ad reſiliendū opi fuere.Interea Kanutus ſumptuoſis militiæ impenſis
oneratus:nec minorē occidētis humanitatē inuenit:q̃ oriētis nuper expertꝰ fuerat.
Siquidē agreſtium placide tractatorū ſtipendia cōtraxit tali Iutorū beneficio vſus:
quale pridē apud Sialandios acceperat:huius Sueno cōgreſſu vitato:Scaniā reuiſit
exiguis militiæ reliquiis integrā æmuli manū attētare formidās. Interiecto tēpore
receptis pretio captiuis ſecurus Iutiā adiri cōſtituit: peragranti Fioniam Ebbonis
Ebbonis mors. e vita nūtiatur exceſſus.Cuius fato deiectus:relatis in Sialandiam copiis p̄ſens belli
propoſitū deſerit,militēqꝫ plangere q̃ æmulū inceſſere maluit. Adeo enī familiari⸗
ter eo vſus:vt nihil in foro:nihil in caſtris/abſqꝫ ipſiꝰ amminiſtratione curaret:inqꝫ
priuatis ac publicis negotiis prorſus ex eius arbitrio ſentētiaqꝫ pēderet. At vbi re⸗
cens funeris mœror exoleuit bellum nouaturus per Fioniam in Iutiam decurrens:
Wibergenſes regiorū vectigaliū immunitatē pactos ad bella pro ſe ſuſcipiēda perdu
xit.Huc Kanutus magnis oriētis viribus ſuccinctus aduehitur: victor haud dubie
futurus ni ſuadētibus amicis equeſtrē militiā pedeſtri mutaſſet.Siquidē optimates
eius ſup̄iorū bellorū ammoniti:q̄bus rem infeliciter equitādo geſſere/ ne fugæ facul
tas ignauos abriperet:neceſſitatē ſibi īferre tētātes:equorū amminicula ſubmouēda
duxerūt.Kanutū cū paucis equitibus peditū mediū faciūt belli merita æſtimaturū,
nec alias Sueno rebus ſuis impenſius diffidebat.Vt autē hoſtes vltro militiæ expedi
mentis exui vidit:ſumma ſpe extremā deſperationē mutauit: neqꝫ enim ignorabat
equitatu vacuos lētam & ignobilē militiam edituros: pluſqꝫ ſibi præſidii demere q̃
duramēti cōciſcere.Et ne ei ſimilis manus deeſſe videretur:Wibergenſes vtpote rei
equeſtris ignaros/pedeſtri p̄lio militare p̄cepit: nōnullos inter ſagittarios & fundi⸗
tores diſpertit.His leuia tormēta ſaxaqꝫ iactilia ꝓ armis fuere.Proxime eis ab vtro⸗
qꝫ latere equites iūgit: mox hoſtiū terga preſſuros. Cōmittēdi taliter p̄lii p̄cipuus
auctor ei Waldemarus extabat:corpus annis tenerū/animū induſtria p̄ualidū habēs.
Is ſiq̄dē pedites peditibꝰ opponēdos:latera autē & terga ab equitibus inceſſenda do⸗
cuerat.Kanutus dupliciter inſtructi hoſtis cōſiliū ex apparatu cognoſcēs:opportu⸗
nitatē inſidiis negare diſpoſuit.Quibꝰ vt copiā demeret: neqꝫ ſuos a tergo circūue
niri pateret:opꝰ impetu ratus/totā manū in cōſertiſſimos pedites inducit:eoſqꝫ paſ
ſim & varie reſiſtētes pene oēs oppreſſit: nec ea tn̄ virtute periculū ꝓpulit.Quippe
Sueno vtrinqꝫ ex latere aduerſarios,partito equitatu circūuolat:deturbatiſqꝫ equis
quos retro aciē fugæ metu locauerat:ancipiti incurſu cōcluſos exagitabat. Q̄d vbi
videt Kanutus trāſuerſis aciē principiis inſtruit,reuocatāqꝫ a peditibus pugnā: ad
equites tranſtulit.Quippe a tergo inſtantibus ora aduertere neceſſe habuit.Sueno
vero cum & armis diffideret:& equorum pericula formidaret: tranſuerſis eos præ⸗
liis fatigare:non manū cū eis acie conſerere: nō pugnandi copiam facere: ſed incer⸗
to Marte ludificatos/ æſtu ac laſſitudine ſuperandos curabat: eos grauiſſime ador⸗
tus qui cōmuni acie longius excedentes:audacius ſemet propulſandis obiecere peri
culis.Variis igitur irruptionibus laceſſiti: crebroqꝫ impetu & obliquis cōcurſibus
lacerati:tandē viriū inopia ad tantā corporis laſſitudinem peruenerunt:vt præter
communē belligerandi morem in ipſo certaminis ardore ſeſſione pauſarent. Cūqꝫ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nec ad fugam, nec ad pugnam vis vlla ſuppeteret: dũ ſollicite ſalutis præſidia circũ-
ſpiciunt: oppidũ cuius paulo ante incolas fuderant: cõpoſita acie paulatim accedere
tutiſſimũ ducunt: ſubſidii loco hoſtiũ tectis vſuri. Eo igitur ſeruatis ordinibus in-
ceſſum emouent: procuratis qui a tergo curarẽt: hoſteq; retrogradi pellerẽt. Tanta
plærũq; neceſſitatis fidutia eſt. Tũc Barcho quidã promptiſſimus Suenonis miles
ab aduerſariis vndiq; circũuẽtus: innumeram manũ ammirabili ſolus virtute ſuſti
nuit. Tandem obfuſis ſudore oculis pulſo clypeo ambas bipẽni manus inſerere: pro-
miſcue cædẽ facere: hoſtes ac ſocios iuxta/ferire: nulli propius inſtanti parcere. Quo
viſo Waldemarus cui multa ſecũ ex veteri cõuictu familiaritas erat: memoria priſcę
charitatis euectus equo ocius aduolat extremis amici rebus adeſſe cupiens. Quem
Barcho aduerſariũ ratus: relata bipenni inſtãtem appetit. Sed Waldemarus ꝑrepto
eo ictum ocior anteuenit. Manubrio ſolo ſcapulæ eius vehemẽter impacto ferrũ ex-
cidit. Vix hominẽ inter tot arma, tot hoſtes obnixius cõtranitentẽ ſeruare potuit.
Diu tandẽ obluctatum abducit: inuitũq; ſaluti reſtituit. Qui poſtq̄ ſe ab amiciſſimo
ſalutari captione pertrahi videt: libenter quidem eius opem excipere dixit: ſed non
ita vti hac velle vt captiuorum more clunes equi ſequendo: fœdum de ſe ſpectaculũ
faciat. verum ex parte Kanuti alii confeſtim fugam facere: pars oppido latebrã quę
rere: nonnulli per medias eius plateas erũpere: Kanutus ipſe per anguſtiſſimas vici
partes: equo vectus eripitur. Occupati qui in vicũ profugerãt: & in vnã ædiũ capti
ui tradũtur. Ad quos introgreſſo rege Helias Ripenſis antiſtes circũſpectis omni-
bus: hortulanũ regi æmulandũ aiebat: qui vtilibus hęrbis incremẽta cõciliat: noxiis
locum vacuefacit. Qđ dictũ ſpecie horridũ: ſiquis altius mẽte perſpiciat ſumma in
duſtria procuratũ fateatur neceſſe eſt. Abciſe enim rem, ſed copioſe diſſeruit. Cui ſi
Sueno obſecutus fuiſſet: profecto omnẽ æmuli fidutiã ſepeliſſet. Qui licet iniuria-
rum nomine vindictã a captis exigere potuiſſet: ad mitiorẽ tamẽ ſententiã ingenita
ſibi pietate deflexus: plæriſq; redimẽdi copiã fecit: alioſq; ſacramẽto, alios ſpõſione
in fidẽ acceptos: morte mulctare paſſus nõ eſt. Ex quibus binos dũtaxat peculiaribꝰ
flagitiis obſitos: alterũ quia tetrã latrociniis vitã egerat: alterũ ꝙ optime de ſe me-
rentẽ virũ per inſidias dormiẽtẽ oppreſſerat: capite pœnas ſoluere iuſſit: in neutro
belli: in vtroq; ſceleris negotiũ puniẽs. Cõplures ex ſuperioribus tributæ ſibi ſalutis
immemores: acceptũ ab hoſte beneficiũ repetita Kanuti militia neglexerũt: eiſq; pri
ſtina fides recenti charior erat. At Kanutus ab Alaburgo Liuthuſiũ petẽs: apud vi-
tricũ Suercone exul aliquãdiu demoratꝰ eſt. Huc ſiquidẽ occiſo Magno Kanuti ma
ter cõiugio obuenit. Tũc vero laceræ Danorũ res diſiectæq; fuere: cũ interius ſocia
li bello flagrante: exterius piratica peſtis ingrueret. Cuius ꝓpulſandæ cauſa Sueno
toti Sclauiæ bellũ crebrius q̄ proſperius inferebat. Neq; eñ tãta illi in præliis perſe
uerantia: quãtus furor atq; impetus fuit. Nam cũ receptui conſulere debebat: tã aui
de littus repetere cõſueuit: vt par fugæ reductio videretur. Neq; ſuorũ ei res curæ
fuere: dũmodo prior ipſe nauigiũ rapuiſſet. Quæ regis ignauia tantam Sclauis au-
daciã dedit: vt crebro copias eiꝰ reuertẽtes opprimerẽt. Ipſe quoq; Wibergã adhuc
munimẽti expertẽ: quo tutiori ſibi receptaculo foret: terreis mœnibus clauſit: ma-
gniſq; eã ſtipendiis inſtruxit. At Kanutus apud Suetiã primũ vitrico optatus: mox
onuſtus haberi cœpit: ita vt pro comparandis alimentis quicquid illic prædiorum
poſſederat vẽditaret. Neq; enim vlla gens exules aut prõptius recipit: aut facilius
reſpuit. Sed & filiꝰ Suerconis Ioannes: vt plurimũ ſtrẽnuꝰ: ita parũ facetus irriſorio

Barchonis virtus.

Quomodo Wibergam clauſit mœnibus.

Suetica gẽs exules prõpte recipit facile contemnit.

carmine:fugam eius præliaqꝫ retexuit: & quaſi cantilenæ ſpecie pudibūdi hoīs ve-
recūdiā laceſſiuit:vt eñ hoſpitē rubore & cōtēptu ꝑfunderet:fortunā ipſius ludi
brio laceſſere cœpit:aſperſiſqꝫ iocis,& ignominioſo verborū genere: ignauiā ei bel-
liqꝫ triſtes exprobrabat euētus. His Kanutus opprobriis irritatus:nauigio cōmea-
tuqꝫ empto plurimū in auunculis & materna fiſus neceſſitudine:Poloniā profugit.
Quem illi maternæ rei nomine regni conſortionē appetere rati: cæteris in locis ad
miſſum:munimētis excipere paſſi non ſunt. Ad vltimū eū ne placida ſatis fronte cō
ſpiciūt:inſontem notantes cum propinquo charitatē deberent. Augebat hunc me-
tum recēs maioris eorum fratris depulſio. Itaqꝫ receptus quidē:ſed nullā (vt dixi)
vrbium intrare permiſſus:ad pręfectū Saxoniæ Henricum peruehitur. Apud quē
minorē ſpe ſua fortunā expertus: Hamburgenſem antiſtitem Hartuicum accedit:
iampridem Danis iuridictioni ſuę exemptis infenſum. A quo humaniſſime habitus
belliqꝫ tandem ſubſidia mutuatus:domeſticorū militum fidem tacita legatione ꝑ
tentat. Reſpōſum eſt omnes ad eū ociſſime trāſituros: datāqꝫ Suenoni fidem priſti-
na mutaturos. Qua promiſſione ſecurior factus:ꝑegrina manu Iutiam intrat. Sed
et ſuis nec humanitas Suenonis: nec obſidum charitas: nec periurii reſpectus: quo
minus ad eum ſigna referrent obſtaculo fuit. At Sueno vbi de eius aduentu cogno-
uit:virium diffidentia apud Wibergam recētibus a ſe munimētis excultā obſidionē
ferre conſtituit. Vbi ad ſuſtentandā ſumptuū neceſſitatē bona eorū qui ad Kanutū
conceſſerant:rapinis exhaurit:prædatuqꝫ ſtipendia contrahit. At Kanutus ex pro-
ximæ pugnæ euentu:vrbem oppugnare diffiſus:formidata locorū fortuna: procul
mœnibus caſtra conſtituit: operiri volens quoad æmulus protelatis diebus alimen
torū egeſtate vexatus:aut turpiter fugā:aut temere bellū arriperet. Ea Kanuti ſpes
Suenoni victoriæ fuit. Eodem tempore Bruno quidam qui & Kanutum ipſe e Saxo
nia ſecutus fuerat: ſiue Suenonis inſtinctu corruptus: cum quo vetuſta ſibi ſocietas
erat: ſiue delati belli tædio ſatiatus impetrata vtcūqꝫ licentia cum aliquot Ripam
ſeceſſit. Sueno vero cum rem familiarem magnis in vrbe ſumptibꝰ exhauſiſſet:neqꝫ
trahendi diutius belli materiam circūſpiceret: audendum aliquid cum periculo ra
tus:noctu magnis itineribus tacitus ad hoſtium caſtra contēdit:eoſqꝫ mane diuina
curantes:improuidos irrumpit. Quibus repentino metu ꝑculſis:vt cuiqꝫ animus
erat:aliis fugam,aliis arma capere negotiū fuit. Medius horū interfluebat riuus oc
cultis voraginibus frequēs:ſed vno dūtaxat vado meabilis:qđ Suenonianis incogni
tum,Kanuticis notū prior loci inſpectio fecerat. Exiguus idē & obſcurus olim: nūc
belli inclytus fama. Igitur qui irruperāt ignorātia loci inuias riui ꝑtes aggreſſi:ꝑci
pitatis equis īprouidi īpetus pœnas dedere. Experti periculū eminꝰ inſtāt: fundiſqꝫ
ac iaculis ꝓuocāt cōgreſſum ꝓhibēte lacuna. Tūc Saxones oſtētādæ virtutis auidi:
ne rebus locus officeret eq̄s vadū inſiliūt. Waldemarus poſtq̄ id loci eq̄tabile videt
tāq̄ hoſtes trāſitu ꝓhibiturꝰ/eo fręno cōuertit:aduerſoqꝫ cū eis equo cōcurrēs:īpa-
ctā vni lanceā ingenuo militādi more ꝑfregit. Sed cōtra ī ipſo gurgite ita quaternis
ſimul haſtis excipit:vt equꝰ in clunes cōſideret. ipſe tamē ob egregiā eq̄tādi peritiā
ſella ꝑelli nequiret. Quintā inter frōtē galeāqꝫ defixā:adacto capulo colliſam auulſit
His malis liber/arrepto equo cū paucis vadū ſupat:& ne ſecuturis anguſtias face-
ret:ꝓcul riuo ſecedit:ibiqꝫ facta acie pugnā capeſſit. Quinetiā totā hoſtiū turbā quo
ad oīs ſociorū ꝑmeaſſet exercitꝰ:parua manu ſuſtinuit,Suenoniqꝫ certiſſimꝰ auctor
victorię fuit. Quo opē ferēte:Kanuti ꝑtes fugā fecere. Grandē q̄ppe ex ſuperioribus

Waldemarꝰ ſancti Kanuti ducis filius.

pręliis metũ hauſerant eorũꝙ memoriam abiicere nequeuntes:ęgris ſemper infra-
ctiſꝙ animis erãt. adeo em̃ Kanuticorum animos res aduerſę corruperãt: vt maiore
fortitudinis parte defecti/perſeuerãter hoſtẽ ferre nequirẽt: nimioꝙ timoris captu
hebetatis animis faciles ſemp in fugã exiſterent. Saxones vero q̄bus agitatio milita-
ris familiarior erat/equeſtri exercitatione vſi/crebro equorũ reiectu victoribus iſul
tabãt, ita fugã moderãtes: vt eã nõ ſine ordine & regimine dirigere viderent̃. Prom
ptiſſimus horũ Folradus eo p̄lio cadit, neꝙ captorẽ reperire quiuit, q̄q̄ obrutus prę
di ſe plurimũ p̄caret̃. Cęteri interdiu male fugientes oppido nocte mãſerũt: vbi a fu
gę p̄ſecutoribus intercepti, hoſpitio necant̃. Cõdixerãt em̃ victores nemini parcere
deuictorũ: tũ Saxonũ odio: tũ quia ꝓximo bello captos & a ſe redimẽdi poteſtate do
natos: denuo hoſtes exp̄ti fuiſſẽt. Kanuto Saxonia refugio fuit. de cui⁹ fuga Ripẽſes
vti acta erat ab intermeantibus edocti, quo plus victori placerẽt cõfeſtim Brunonẽ
capiũt Suenonis in breui iudicio p̄ſentãdũ. Quẽ Sueno oblatũ aliquãdiu familiari⁹
habuit, mox donatũ abire p̄mittit. Quę res ei apud cõterraneos ſuſpicioni primum
mox cladi atꝙ exitio fuit. Fuere em̃ interfectorũ propinqui q̄ crederẽt eũ pecunia a
Suenone corruptũ ſocioꝶ ſalutẽ iniquiſſimo ſubuertiſſe cõſilio: declinati belli argu
mẽto doli cõiecturã trahẽtes, neꝙ aliud beneficẽtiam regis, q̄ fraudis p̄mium extitiſ
ſe putãtes. Cui cũ de p̄fidia diem dixiſſent, omnẽꝙ accuſatiõis ſuæ vim validiſſima
eius defenſione eluſam viderẽt: inuictũ foro inſidiis occupãt. Sueno perinde ac priua
tis iã periculis liber: ad publica ꝓpulſanda animũ induxit. Locis marinis natura mu
nitis, cõplura agreſtiũ p̄ſidia cõdidit. Bina caſtra, alterũ in Fionia, ĩ Sialãdia alterũ
ꝓpter fretũ molit̃, q̄ piratis timori, incolis vero receptui forẽt. Sed a Sclauis vtrũꝙ
cõuulſum ꝓdit̃. Bellũ cũ ipſis magna apud Fioniã virtute geſſit. Quorũ copias ita
cecidit: vt plęriſꝙ militũ palmas ferro pręroſas habẽtibus, media digitorũ caro cru
deſceret. Eo tempore ꝓpter incurſus qui a maritimis crebri p̄donib⁹ edebant̃: apud
Roſkildiã Wethemãno auctore piratica cœpit. cuius hæc diſciplina hi mores fuere.
Nauigia piratę magis idonea ſibi viſa abſꝙ poſſeſſoris p̄miſſu aſſumẽdi poteſtatẽ ha Roſkildeñ.
bebãt: octaua acquiſitorũ parte naulũ daturi. Nauigationẽ orſuri, apud ſacerdotes piratica.
pręteritę vitę piacula deplorabãt: eorũꝙ religioſa animaduerſione puniti/perinde
ac ſtatim deceſſuri, diuina altaris libamẽta ſumebãt, cũcta proſperi⁹ ceſſura rati, ſi
rite deũ añ bella placaſſent. paruo viatico ſumpto, onera & ĩpedimẽta vitabãt arma
tura ac cibo ſimpliciter cõtenti, nihilꝙ q̄d nauigationẽ moraret̃ amplexi. multę illis
vigilię, multaꝙ p̄ſimonia erat. Remorũ manubriis cõſidẽdo innixi ſomnũ carpebãt.
Quoties ꝓpter littora illis nauigatio erat: eadẽ ante ſpeculatorib⁹ p̄luſtrãda mãda-
bãt ne q̄d ĩcõpertũ forte vel ĩprouiſum occurreret. Inſulas ad quas vẽto afflarent̃ pe
tebãt: miſſis q̄ loca ꝓcellis auerſa p̄currerẽt: ꝙ p̄egrina claſſis trãquillis ſoleat por
tub⁹ delectari. Crebrũ eis cũ hoſte certamẽ: ſed vbiꝙ facilis, ac pene ĩcruenta victo-
ria fuit. Prędã ex ęquo p̄tiebãtur: nec maior gubernatoris portio q̄ priuati remigis
erat. Chriſtianos quos expugnata claſſe captiuos reperãt: amictu donatos ad ꝓpria
dimittebãt. tãta eis ĩ cõterraneos hũanitas erat. octogenas & binas piraticas puppes
varie & viciſſim cœpe, nunq̄ ipi claſſẽ vigĩti duab⁹ frequẽtiorẽ hñtes. Stipẽdiis de-
fecti ĩpẽſas a ciuib⁹ cõtrahebãt p̄mii loco p̄dę dimidiũ recepturis. Hic piraticę cul-
tus vt dixi Roſkildię cœpt⁹: ab vrbis gremio etiã ad agreſtes manauit, ab oĩ ferme
Sialãdię p̄te ſubſidia mutuatus. Eñuero anguſtus primũ ac tenuis magna breui in-
crementa contraxit. Sed neꝙ ante redditã terris pacem vlla ex parte remiſſior fuit.

ſ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Friſia mi=
nor ſpectat
ad Daciam
De ſitu Fri
ſię.
Cōmendat
Friſiam,

Interea Kanutus Friſiam minorem̄ quę & ipſa Danicarum eſt partium cum paucis
exilii comitibus petit. Diues agri prouincia eſt pecoribus opulens. Cæterum confi=
nis occeano patet humilis, ita vt eius interdū ęſtibus eluatur. Qui ne irrūpant: val=
lo littus omne pręcingitur: qđ ſi forte perfregerint: inundāt campos: vicos & ſata
demergunt. Neqꝫ enim illic locus natura alius alio editior exſtat. Plęrunqꝫ agros ab
imo conuulſos alio loci traiiciunt, locum eorum occupante lacuna, in quorum con=
ſederint præſidiis poſſidendos. Inundationem comitatur feracitas. Gramine tellus
exuberat: torrefacta in ſalem gleba decoquitur. Hyeme continuo celatur ęſtu, ſtagni
ſpeciem prębentibus campis: vnde & in qua rerum parte locanda fuerit: pene ambi=
guum natura fecit: cum alia anni parte nauigationis patiens / alia aratri capax exi=
ſtat. Incolę eius natura feroces, corporibus agiles, anxiam & grauem armaturā con
temnunt / ancilibus vtunt̃, miſſilibus dimicant. Agros ſcrobibus cingunt, ſaltus con
tulis edūt. Penates in editum ſubiecto glebarum aceruo prouehūt. Hos a Friſonum
gente conditos nominis & linguæ ſocietas teſtimonio eſt. Quibus nouas quærenti=
bus ſedes, ea forte tellus obuenit. Quā paluſtrē primum ac humidam longo duraue
re cultu. Adminiſtratio deinde prouincię ſub noſtris regibus eſſe cœpit. A qua Ka=
nutus cū forte pręſidium imploraſſet: prompto omniū fauore ſuſcipitur, pollicitus
ſe eis aliquid de conſuetæ penſionis onere laxaturum. Auidi promiſſionis Friſi in=
tuitu exilis ꝑmii, immani ſe negotio onerant. Ac primum mœnia propter Mildam
fluuium: quis eum recipiant condunt. Tantulo ſtipendio ingens militia ſtetit. Sue=
no reditus eius opinione accepta / Iutis in equitatum digeſtis a Sialandis & Scanis
claſſem adciſcit. Ex qua non nullas naues Sleſuici ſubductas ad Eidoram vſqꝫ ſolo te
nus pertrahendas curauit, ne ea pars hoſtibus elapſui foret. Quæ res ei impendio
magis q̃ vſui fuit. Inde cum copiis ad recens oppidum pergit. Id inter paludes am=
nemqꝫ ſitum natura q̃ opere munitius erat. A latere ei Milda fluuius fuit anguſtis
alueis, ſed placide manantibus aquis. Quod quia rex ob anguſtias exercitu circum=
uenire non poterat: locis ex copia idoneis caſtra defigit. Deinde cæſis virgultis quę
nemus proximū offerebat ad peragrādas paludes conſtramenta fieri iubet: quibus
cum opportunum foret: velut pontibus vterentur. Interea quidam ex Friſica iuuē=
tute, ſiue morę impatientes: ſiue vegetioribus animis virtutis iactādę cupidi: pro=
uocandi gratia / riuum qui inter caſtra medius erat conſueta arte tranſiliunt, va=
gumqꝫ eminus hoſtem inceſſunt. Nec laceſſentibus obuii defuerunt. Complures ex
vtroqꝫ agmine huic ſe certamini ingerunt, ſuorum quiqꝫ pericula propulſuri neu=
tris communis fortunæ negotium patienter inſpectare valentibus. Itaqꝫ paulatim
creſcente pugna, adeo omnium huc animi confluxerunt: vt ex eo belli pręſultu / to=
tius victoriæ ſumma pēdere videretur. Quo viſo filius Thorſtani Petrus omnium
regis archanorū particeps: non ignarus Friſicę temeritatis: cōfeſtim armari exerci
tū, pręſtolariqꝫ caſtris paratum iubet. Huius rei inſcii Friſones tota amnē manu re=
pente tranſuolant: rati ſine paratu regem in caſtris eſſe. Ita audacius q̃ prudentius
omnis eorū irrupit exercitus: inopinatum hoſtem opprimere auidus. Sed Suenonia
nis non ſegnius occurſantibus: ad notas ſibi refugere paludes. Quas mox equites fa
ctorū a ſe pontiū ſtramētis vſi facile ſuperāt: tranſlatiqꝫ fugā acerrime perſequunt̃.
Aliud quoqꝫ ferro ſibi cōpendiū ſtruunt. Nā tāta in fugiētes ſtrages exercita eſt: vt
conſtratis cadaueribus amnis mox a victoribus permeari potuerit. Fuſis friſonibus
Kanutus cum paucis exilii ſociis eques elabitur. Reliquis fugę expertibus oppidum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

receptui fuit. Cui Sueno Kanutum ineſſe ratus: obſeſſos q̄ poterat infenſus aggredi
tur: ſperans obtentione eius totius belli finem futurum. Sautios integris mutat: feſ
ſis requietos ſuccedere iubet: diurno prçlio nocturnũ ſociat: omniq; inſtantia curat
ne laſſis quies remedio fiat. Addebat obſeſſis animũ recens captiuorum occiſio: nec Obſeſſio
cuiq̄ a victore toties lçſo venia ſperabatur. Cõtra rex ſi pugnã remitteret: neq; mox dura.
oppido potiretur: Freſos auxilio obſeſſis futuros timebat, ideoq; perſeuerãtiore prę
lio opus ducebat. Sic metus vtrinq; pugnandi pertinaciam fecerat. Nec interdiu di
micaſſe contenti: noctem quoq; bello contribuunt. Tunc vero anceps prçlium erat.
Cum forte Waldemarus clamore cominus orto Freſos inſtare ratus: in partem qua Waldemari
ſtrepitus exaudiebatur cum ſignis accurrit, ſocioſq; perq̄ ſtrenue repugnantes erro erratum.
re noctis eluſus oppreſſit. Ita fortiſſimi animi dux temporis habitu circũuentus qui
bus opem ferre decreuerat: cladem atq; exitiũ irrogauit. Oppidani aſſiduis plagis
& continua laſſitudine exhauſti, nullumq; pugnę ſupplementũ habentes, cũ nec vi-
res nec vulnera vllo momenti ſpatio recreare quiuiſſent, deſperatis rebus dedidere
ſe regi. Cuius fidem atq; clementiam: vltra ac rati fuerant: experti ſunt. Tum vero
rex & in Plogo qui Ericũ occiderat: ſingulare pietatis ſpecimen dedit. Neq; eñ a pa Plogo pcit
tris interfectore pœnas exigere voluit: plus deditionis moribus: q̄ vltionis aculeis rex.
debiturus. Cęteros quoq; nec morte nec captione mulctatos abſq; redẽptione dimit
tit: præfatus ſe eorũ obſequia ac odia iuxta ęſtimaturũ. Nihil eñ iis proſpere ceſſu-
rum qui toties mobili fide & ſacramẽto fuiſſent. Dimiſſi cũ duce exilium amplectun
tur. Id eñ gratiæ apud ſuos Kanutus habebat: vt nulli vnq̄ fortuna eius faſtidio eſ-
ſet. At Freſones mulctę nomine duo milia librarũ regi cũ obſidibus pendũt. Poſt hęc
ſiue rubore fugę ſiue naturę ſtoliditate cõpuncti Waldemarũ obſecrant/precetur re
gẽ bellum cũ eis hac lege iteret: vt victor ęquã priori ſummã recipiat, victus ex vete
ri penſione quantũ Kanutus ſpoponderat remittat. Ille p̃cantium temeritatẽ incer-
toſq; pugnę euentus ſolertius ęſtimans, extremę demẽtię voces conſilii ſui ſalubrita
te cohibuit, perq̄ ſtultũ affirmando victos a victore noxias belli conditiones expete-
re. Interea Kanutus apud Germaniã Fridericũ Romano recenter imperio functum Kanut⁹ ad
auxilii imploratione ſollicitat: promittens ſe patriæ procurationẽ in eius beneficio imperatorẽ
repoſiturũ. Imperator cui & ſumma naturę calliditas: & maxima proferẽdi imperii confugit.
cupiditas eſſet: tantũ alieni ĩ ditionẽ ſuã redigere auidus: Suenonẽ veteris amicitiæ Friderici
& cõmilitii monitũ promiſſo honoris incremento ad colloquendũ ſibi ſimulatione fraus.
charitatis inuitat: eximiã ſibi viſendi eius cupidinẽ inceſſiſſe ſignificãs: ſed Romanę
maieſtatis amplitudinẽ quo minus eũ accedat obſiſtere. Quippe Sueno adoleſcentię Sueno olim
tẽpore militaris rei perdiſcẽdę gratia: Conradi Cæſaris clientelã ingreſſus: cũ Fri- de familia
derico: adhuc priuatę fortunę: quẽ & ætate & ĩgenio ęquabat: diu ſodalitatis officia Cõradi im
geſſerat. Itaq; nõ ꝙ fallaciſſimi hominis cõmẽtis crederet: aut æmulo aſylũ demere peratoris.
vellet: ſed vt ſola ſe germanis fama cognitũ etiam ſpectandũ ſubiiceret: prçſentemq;
famę ſuæ miratoribus exhiberet: cultiore pompa inſtructus mandatum exequitur.
Nec parũ glorię apud curiã magnificẽtia clientelę & apparatus oſtentatione cõtra
xit, totiuſq; ĩ ſe germanię oculos ob virtutis ammirationẽ cõuertit. Merſburgũ op-
pidũ theutonicę nobilitatis frequẽtia cõpletũ ĩgreſſus/ab ĩpatore primũ venerãter
hĩtus: mox vario accuſatiõis genere vexatus: diſparẽ ꝓmiſſis fidẽ exptus eſt. Cui de
mũ cõditiões huiuſcemodi ꝓferunt: vt ĩperatoris ipſe: ei⁹ vero Kanut⁹ renũtiata re
gni affectatiõe militẽ ageret: bñficii iure Sialãdiã receptur⁹. Alioqui: ĩpatoris vires

Fredericus Barbarossa ãno 1154 imperator factus.

Kanuto obtentui fore/expeditamq; cum eo manum in Daniam eſſe mittendam quę
vel Suenonis pręcurreret reditum:vel confeſtim impugnaret aduentum. Sueno in
re tam anxia:aut periclitandum ſibi:aut parendum fore cognoſcens:ſimulata aſſen
ſione:paterna bona quibus in Sialandia abundabat:tanq̃ peculiaria a conditionis te
nore ſublegit/ne violandę pactionis omnis domi deeſſet occaſio. Quod quia germa-
nico iuri familiare erat: admiſſu facile fuit. In hoc Kanutus pacti parum credulus
Waldemarum qui cum Suenone aderat:ſponſorem efflagitat:fidem eius integrita-
temq; tutiſſimum rerum ſuarum pignus exiſtimans. Neq; enim alium ex regio co-
mitatu pari conſtantia pro capite ſuo excubiturum putauit. Ille Suenonianę perfi-
dię cōſcius cum vanam ac lubricam compoſitionis fidem aduerteret:ne alienam in
ſe labem recidere pateretur:ſponſionem pertinacius abnuit. Tandem rege compel-
lente, vix atq; ęgre vadimonium dixit:pręfatus ſe ſi Sueno pactum perrūperet: Ka-
nuti partibus acceſſurum:probata vtrinq; conditione diſceſſum eſt. Reuerſus ī re-
gnum Sueno:deq; æmulo comitem nactus:remiſſis e veſtigio literis:fidem Cæſaris
aperta fraudis exprobratione damnauit, initaſq; cum eo pactiones obſequii negatio

Nemo re-
gū Daniæ
Cæſari ho-
magiū prę-
ſtitit.

ne ſubuertit, in eas ſe conditiones fallaciter adductum affirmans, in quas Danicorū
adhuc regum nemo conceſſerit. Præterea Kanuto iuſta petenti, prouinciali dunta-
xat amminiſtratione conceſſa:regios penates a cætera ſe conditione ſecreuiſſe dice-
bat:fraudatus pacto Kanutus:vadem ſollicitat. Qui cum regem deſerere:vel ſpon-
ſionem corrumpere, ęque fœdum putaret:vtrobiq; famę periculum contemplatus:
mutare pactum:q̃ euertere maluit, ſtatuens vt cum rex Sialandiam commeatui ſuo
neceſſariam duceret: aliud pro ea Kanuto ſtipendium aſſignaret: nec fructu par-
cius:nec ſpatio contractius:nec honore defectius. Aſſenſus conditioni rex:triperti-
tam Kanuto pręfecturam conſtituit:eiq; in Iutia, Sialandia/ac Scania, peculiare be-
neficium tradit: intercisam loco dominationem minus ſolidæ poteſtatis geſturam
exiſtimans:Huius rei Kanutus Waldemarum denuo prędem expoſcit. Quem velut
antea repugnantem Sueno condendi fœderis auidus:ſponſionem iterare coegit:ne
gans ſi pacto obuiam iſſet:eius Kanutive defectionem ęgre laturum. Hoc fretus pi-
gnore Kanutus:cupide conditionibus fruitur. Igitur Sueno perinde ac bellorū me-

Sueno ī ſu-
perbiam
lapſus ritū
Alemānorꝫ
ęmulat⁹ eſt

tu ſolutus in ſuperbiam lapſus:patrios mores ꝙ parum ſibi viderentur exculti, tan
q̃ agreſtes & inconditos: petita a finitimis vrbanitate mutauit, ſpretoq; Danico
ritu germanicum æmulatus eſt. Nam & cultum ſaxonicum ſumpſit/& ne eo inui-
dioſius vteretur:militum ſtudia ad ſimilem veſtis vſum adduxit; ruſtici moris tę-
dio comptioris famulitii grege, palatium inſtruens. Quinetiam epulandi ruſticita
te depulſa:externas menſis comitates adciuit, commeſſationumq; ritus cultiore mi
niſterio gerendos inſtituit. Nec ſolum cultum nouauit: ſed etiam edendi bibendiq;
facetias tradidit. Idem ſtudii in nouanda clientela, aſciſcēdiſq; ſatellitibus geſſit. Ho
nores quippe nobilibus demptos:hiſtrionibus deferebat, magniſq; & illuſtribus vi-
ris a latere ſuo ſepoſitis: in eorum locum turpium & effœminatorum familiam
ſubrogabat: vt abiectu maiorum, minorumq; prouectu:prorſus eximias potentiæ

Suenonis
auaritia.

ſuæ vires oſtenderet: ditatiq; fortunam ſuam beneficio regis, non generis im-
putarent. Nec inſolentiæ eius auaritia defuit. Siquidem lucroſa ſibi illorum
fata, quorum bona auxiſſet conſtituit, pupillorumq; parentibus e mortuis expi-
lator euaſit. Neq; nephas duxit eorum liberos ægeſtati ſubigere: quorum ope-
ra/regni opes ipſe ſuſceperit. Ipſos quoq; milites prius a ſe locupletatos, ad vilem

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

paupertatis ſtatum beneficii ſui pœnitentia adductus reiecit. Quinetiam ingentis
clientelę voracitate compulſus prouincialia miniſteria, impenſaſq; ab agreſtibus: ar
ctius exigere cœpit. Itaq; dum militum luxui conſulit: plębis fauorem amittit. Præ=
terea controuerſiarũ iura eatenus ſacramenti religione ſubnixa ad palęſtras & pal=
mas athleticas relegauit, iudiciumq; rationis ſpeculationi debitum, in ſolà corporũ
exercitatione conſtituit. Et ne quid faſtui deeſſet in communibus ſuggeſtis concio=
nari faſtigio ſuo indignum ducebat. Quãobrem ęqua vulgarium alloquia contẽnen
do / editioribus locis occupatis: ſuppoſitę plębi ſuperne ius dicere conſueuit. Crebræ
quoq; ei cum Lundenſi pontifice ſimultates maiore fructu q̃ iactura fuere. Ea tempe
ſtate Karolo Hallandiæ præſide prouinciam egreſſo: coniugem eius ſororemq; vi=
duã Suerconis filius Ioannes excellentis earum pulchritudinis opinione corruptus — Raptus.
ad libidinis cõmercium raptas in Suetiam vſq; deuexit. Quibus tam contumelioſe
vſus proditur: vt eas in ſtupri vices noctibus euocaret alternis: ĩgenuę pudicitię fœ
minas, obſcœniſſima fœditate proculcans: neq; aut huius matronalem thorum, aut
illius cęlibem caſtimoniam: quo minus voluptatum ſuarum ignibus indulgeret re=
ueritus. Ad vltimum patrię & populo tantę temeritatis facinus exſecrante: vtranq;
remiſit. Quod flagitium Sueno perinde ac cõmune probrum in omne Sueonum re=
gnum vlciſci ſtatuit: publicum ruborem communibus armis ſubmouendum exiſti=
mans. Sed nuptiarum apparatu pręuentus: quippe Saxonum Satrapę Conradi filiã
nuper deſponſam vxorem ducturus erat propior priuatę copulę: q̃ publicę vindictę
militiam retentabat. per hanc Sueonem in peregrinos ritus adductum falſa plæbis
opinio referebat, eiuſq; ſuper conſuetudinum nouitate conſilium accuſabat. Per ea=
dem tempora Nicolaus vrbis Romæ cardinalis Britãnicum permenſus oceanum:
Noruagiam Lundenſium adhuc ditioni parentẽ immunitate conceſſa, maximi pon — Hic habuit Noruagia Archiepiſcopum.
tificatus titulis inſigniuit. Quod in Suetia quoq; legationis poteſtate peragere cu=
piens: Sueonibus & Gothis de vrbe, & perſona tanto muneri idonea concordare ne
queuntibus: certamini decus negauit, rudemq; adhuc religionis barbariẽ ſummo
ſacrorum honore dignatus non eſt. Verum inſpecto temporis habitu cum per ocea
num reuerti hibernę nauigationis metu in periculis duceret: Daniam reditui ſuo
percommodam arbitratus, offenſam eius ex Noruagię promotione contractam be
neficii deliniamento ſedare conſtituit. Eſkillum igitur mãdatis aggreſſus / plus no=
uę dignitatis q̃ veteris amiſerit: recepturum promittit: definiens ſe ereptę Norua
gię damna / Suetici primatus munere penſaturum. Rapuit promiſſum Eſkillus cupi
deq; legati copiam flagitat. Qui veniens apud ipſum futurũ Suetici ſacerdotii in= — De primatu Archiepiſcopi Lundenſis.
ſigne depoſuit. Dandum ei ĩ quem concors Sueonum Gothorumq; ſuffragium cõ=
ueniſſet. Statuit quoq; vt quicunq; maximi Sueonum pontifices creandi eſſent. pal=
lio a curia dato: per Lundenſem inſignirentur antiſtitem, eamq; ſedẽ perpetuo ve=
rerentur obſequio. In hoc priuilegio dato confirmationem a curia adciſcẽdam pro=
mittit. Quod effectu perfacile fuit. Siquidẽ Romã reuerſus: decedente Eugenio ma
ximus pontifex ſubrogatus eſt, peregitq; publicę religionis pręſul qđ priuatæ lega=
tionis miniſter annuerat. Qui mox vſurpatione poſterorum firmatus: ſub hoc vſq;
tempus, antiqui tenoris obſeruatione perfruitur. His peractis Nicolaus nondũ Da
nia egreſſus: Suenonem Suetica meditabundum bella Romana induſtria a propoſi= — Conſilium Nicolai legati.
to reuocare conatus: locorum difficilium, inopis regni infructuoſæ victoriæ ha=
bitum prætendebat. Siquidem eius militię negocium ingens: fructus exiguos fore:

His Conradus Germaniæ siue Saxoniæ Rex interfuit expeditioni in terra sancta factæ, tempore Conradi 3ii: interfuerunt quoque Ludouicus Franciæ rex, Welpho dux et Fredericus dux Sueuiæ. Frisingen.

priusq; ei cum vaſtis,& immanibus ſcopulis:q̃ cum hoſte certandum. Quo victo ni
hil præter ignobilem prædam,& ſordida ſpolia victoribus occupandum. Poſtremo
cum Stolidam regis perſeuerantiam conſilii ſui ſapientia ſuperare nequiret : iner=
tiam eius facetiſſime cauillatus eſt. Nam araneam eum æmulari dicebat / quæ tela=

Similitudo araneæ.

rum figmentis cum diſcrimine vitæ: & viſcerum ſuorum egeſtione conſertis : quid
niſi Scarrabeos putres & vilia prenderet animalia? Cuius exempli euidentia araneę
regem : militiam telæ : victoriam venatui conferebat. Ita auidum ducem exiguæ
rei cupiditate ſeipſum viribus exinanientem inutili bello delectari monſtrabat. Cu
ius Sueno dignitatem potius q̃ monitum veneratus , abeuntemq; eum ad regni fi=
nes vſq; commeatibus proſecutus : deſtinati olim belli ſtudium animo reuocauit:
quippe quem magis potiendę Suetię cupido:q̃ aut iniuriæ dolor:aut pudoris irrita
mentum accenderat. Maximam ſiquidem inuadendę eius opportunitatem / tum ob
ſenium imbelliamq; Suerconis:tum ob factiones inter eundem & plæbem recenter
ortas:nam Ioannem agreſtes cõcionantem occiderãt:arbitrabatur. Spe quoq; tam
rata victoriam complectebatur,vt ante militiæ exordiũ inter milites ſuos Suetica=
rum iura prouinciarum : tanq̃ belli præmia partiretur. Duo quoq; ex proceribus
eius ad opinionem vnius Suetice virginis libidinis æmulatione correpti:magnis in
ter ſe iurgiis diſſidere cœperunt. Cuius nuptias rex in beneficio ſuo reponere par
æſtimans:capta Suetia fortiori connubium pollicetur. Quo promiſſo libidinis ęmu
lis magnum virtutis certamen ingeſſit. Tanta apud Danos fruendæ Suetiæ fiducia
fuit. Interea Suerco belli metu crebras ad eum de pace legationes direxit:ſed nullis
conditionibus ad eam impetrandam aſſurgere valuit. Igitur fruſtra fatigari ſe vi=
dens:non ſe prelio offerre:non arma:nõ expeditionem parare:ſed ignotos locorum
receſſus quærere,ſummamq; belli Sueonibus credere. Vt autem Sueno difficillimo
rum itinerum euitaret anfractus:inſtrumentum belli hyemis expectatione ſuſpen=
dit:ab aſtrictis glacie paludibus profectionis compedium petiturus. Hyberni itaq;

Hyeme bellat i Suetiã

temporis beneficium nactus:expeditiora legit itinera , rapiniſq; & incendio Finniã
prædabundus aggreditur. Occurrunt indigenę ſupplices , patriam ſeq; dedentes:
nec ſic ſe ſubtraxiſſe contenti:etiam commeatibus prębitis:hoſpitalitatis eum obſe=
quiis proſequuntur. Poſt hæc Werendiam intrat. Vbi ab incolis neq; Marte neq; de
ditione exceptus:flammis omnia ferroq; peruadit:viris ac fœminis paſſim ſolitudi
num inacceſſa petentibus. Sed & pręaltę niuium moles totis ferme campis inceſſe=
rant:frigoriſq; tanta vis erat:vt vberibus admoti infantes , algore hebetatis mem=

Horrendũ frigus.

bris inter ipſa lactis alimenta decederent,matreſq; ſimili fato propinquę,extincta pi
gnora moribundis complexibus attrectarent. Dani quoq; eadem aeris inclementia
afflicti:non in caſtris noctes exigere / non militares excubias obſeruare:pars foco ſi=
bi pars tecto conſulere,aeris non armorum ſęuitiam in metu reponere , cuncti plus
cœlum q̃ hoſtem cauere. Werendenſes autẽ quo ad regis gratiã paciſcerẽtur,iter in
tercipere cupientes:cęſis minoribus truncarũ arborũ coaugmentis fauciũ quas per
meaturus eſſet:anguſta pręcludunt. Tantis ſiquidem circũiacentium rupiũ anfra=

Calliditas Sueonũ in cędendis ſil uis.

ctibus claudebantur:vt abſq; ingenti diſpendio a latere pręteriri nequirent. Quo=
rum auſu rex inter cœnitandum accepto / morę omnis impatiens / diſcuſſis menſis,
equum inuolat:militibuſq; adeſſe iuſſis,ad rupem concitus fertur , indigne ferens
cœptorum ſuorum curſum vilibus agreſtium obſtaculis retardari. Rogatus a Ni=
colao quodam iræ parcere , incertamq; admodum rem curioſius explorare inter=

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Vxoratum timidiſſimum foris eſſe.

ꝑpellanti ſe vxoratum quemq; timidiſſimum eſſe reſpondit, ad eius nuptias alludens qui ducta coniuge poſtridie militiam ingreſſus fuerat. Ille ob contumelioſam monitorum ſuorum repulſam ira percitus: facturum ſe breui q̃d Sueno non audeat ſubintexuit: exprobrataq; ſibi ignominiam, inuicem in eum reiecto meticuloſitatis opprobrio vindicauit. Quæ vox ab iracundia profecta celerem ipſius obitum ominata eſt. Vbi vẽtum ad fauces: delapſi equis milites, q̃q̃ tenui armatura eſſent / ꝙ eis feſtinationis ardor ꝑiculorum contemptum ingeſſerat: arboream ſtruem oppugnare cœperunt: indigenis qui ad eam defendẽdam conuenerant / ingenti pacem clamore poſcẽtibus.

Nicolai facinus.

Tunc Nicolaus acceptam a rege contumeliam conſpicuę probitatis operibus demere cupidus, ne magis vxorius q̃ ſtrenuus videretur: dum conſerta truncorũ robora obſtinato ad pericula gradu ſuperare conat̃: ab agreſtibus e ſtrue tanq̃ ex muro ꝓpugnãtibꝰ caput haſta traiectus opprimit̃. Similis aliorũ conatꝰ ſaxis ſudibuſq; repellit̃. Sueno ꝓpinquitate noctis, impetuſq; ꝑ̃properi pœnitẽtia reuocatꝰ: ſigno receptui dato ꝓpter aggerẽ caſtra cõſtituit: luce poſtera maiore vi ac paratu præliũ exequuturus.

Suenonis ſucceſſus.

Verũ hoſtibus noctu ſibi diffugio conſulentibus, mane vacuũ propugnatoribus iter nullo negocio ſuperauit. Werendos deinde reſiſtendi fiducia defectos: in fidem accepit. Igitur cum plęraq; ſibi ex voluntate reſpondere cognoſceret: fœlicibus fortunæ experimentis euectus: ĩ omnem ſe Suetiam effundere ſtatuit. Sed nimietas frigoris equorumq; ex aſperitate itinerum inopiaq; pabuli coorta debilitas proceſſum negabant. Tunc qui ex equitibus ad pedites redacti fuerant: commilitonum equos ſuis oneribus inſtrauere: eoſq; prę ſe onuſtos agentes ignaro rege domum dilabebantur. Qui tandem furtiuum militiæ diſceſſum expertus: clandeſtinam eius elapſionem data reuertendi licentia pręcurrit, ſtatimq; compendiaria ad Scanicam via curſum reflexit. Igitur Karolus cum Kanuto fratre receptorum obſidum fiducia ſpem liberæ tutæq; reuerſionis pręſumens, cum Hallandiæ propemodum confiniis acceſſiſſet

Finneñ. dolus.

a Finnenſibus inſidias hoſpitalitate tegẽtibus conuiuio exceptus: maiorem noctis partem commeſſationibus extraxit. Temulentia grauis in horreum annona vacuum, pariter ſe & comites ſobrietate exutos cubitum recepit. Quibus altiore ſomno ſpirantibus: Finnẽſes foris valuas obiicibus obſerantes: igni ſparſere tectum. Iamq; maior eius cõflagrauerat pars: priuſq; ædes in cinerem prope collapſa fuerat: q̃ preſſos mero ſenſus vis ardoris expũgeret. Poſtremo propiore flammarum fẽruore correpti: dum nudi valuis erumpere geſtiunt: forinſecus eas obcluſas cognoſcunt. Vrgebat intus incendium: foris hoſtis vetabat egreſſum. Sed præſens pœna ſequentis metum leuabat, inſtantiſq; mali periculum futuro triſtius ducebatur. Quo euenit vt Dani ferro q̃ flammis opprimi præoptantes: validius conniſi præiecta foribus clauſtra conuellerent: vtq; vnum periculorum effugerent: in aliud ruere non dubitarent. Egregiæ indolis pueri quos ſibi in clientelam Karolus reſpectu propinquitatis adciuerat: abſq; ætatis miſeratione ſub Nicę amnis glaciem nudatis corporibus barbarorum ludibrio merſi in eodem alueo fatũ ac tumulum recepere. Ita paucorum agreſtium fraude maximę expeditionis labor exinanitus eſt. Interiecto tempore, plębs Scanica a principibus diffidens, concione lecta in Arnam vallem armata ſucceſſit. Quoties enim in ea prouincia intolerabilia vulgi onera ducebãtur: publica vi iniuriis occurrebatur. Adeo cũ intolerabilis plæbis ſeruitus ducit̃ publicis armis libertas expetitur. Veritus ergo rex ne is tumultus ad grauiores regni motus progrederetur, coercendi eius gratia

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ad Scaniam e Syalandia traiiciens:militaris manus fiducia agreſtium cõcionẽ ac-
ceſſit. Inermis ipſe equitibus vtebatur armatis:vt vim metuere potius q̃ ſtruere vi
deretur. Cedente de induſtria vulgo coronam ingreſſus:multis & grauibus queri-
moniis exceptus eſt:ſed obſtrepẽte multitudinis clamore,defenſionis poteſtatem di
cendive copiam impetrare nequiuit,flagitandi ſilentii gratia dextram vulgo obten
dens crebros lapidum iactus excepit. Adeo conſternationis furor in contemptũ ma

Tokonis in dicẽdo fœlicitas.

ieſtatis exarſerat. Tũc Toko matre Sygne ortus,vir natu & facũdia , iuxta nobilis,
primaq; regis amicitia prędítus:in medium vulgi ſi proripit,obtentaq; omnium ta
citurnitate:imperitum concionis fragorem.doctę vocis auctoritate compreſſit . ita
ſuã temperans actionem:vt & præfectorum partes diſſimulãter protegeret / & ma-
nifeſtum patrocinium impertiret. Reuerſis ad propria agreſtibus:Rex tantę contu
melię deformitatem ſumma indignationis moleſtia proſecutus:complures Scaniæ
vicos exuſſit,eamq; ferme totam perinde ac maieſtatis ream : rapinæ ſubiecit. Ipſos
conſternationis auctores ſpiritu:vel bonis priuauit:factioſos paupertate aut morte
mulctandos iudicans. Nec Tokonem cuius ſalutari eloquio vſus fuerat:tametſi lin-

Contra inocẽtem ſęuit.

guæ eius beneficio vulgi iram vitaſſet mulctę expertem reliquit:plębem aduerſum
ſe occulto eius conſilio concitatam affirmans. Ita ſęuiſſimis iracundię furiis prouo-
catus:odia ac familiaritates iuxta penſabat. Ea Suenonis irruptio Kanuto nouanda
rum rerum ſpem fidutiamq; reſtituit. Sed hunc auſum pręcipue Suenonis ac Wal-

Occultum dei iudiciũ timendum

De conſideratiõe Waldemari & Kanuti.

demari concordia caſtigabat. Nam quantum regis odium:tantam ducis apud om-
nes gratiam intuebatur,alteriuſq; flagitia:alterius virtute redimi denotabat. Arbi
tri quoq; Kanuti prius ſodalem regi q̃ ocium eripiẽdum rati,eius cum Waldemaro
concordiam connubii affinitate componendam duxerunt . Cuius efficiendi gratia
vterinã Kanuti ſororem Sophiam : apud Waldemarum eximia pulchritudinis lau-
de de induſtria proſequebantur. Sed Waldemarus quo minus ad hãc copulam intẽ-
deret:inopiam virginis obſtare dicebat.ꝙ patre Ruteno procreata:nullorũ in Da-
nia bonorũ hęres exiſteret. Qꝫq̃ eñ ſuaſoribus tacite pareret: plus ſe tamen pauper
tatem puellę fugere,q̃ ſpeciem ammirari fingebat. Igitur a Kanuto totius patrimo-
nii ſui parte tertia ſpõſalium loco promiſſa:puellam deſpondit,eamq; matronę cui-
dam Hotildę ad vſq; maturam thoro ętatem educandã cõmittit. Quãobrem negle
ctum ſanguinis vinculum:ac diu funeſtis odiis laceratum:tanta animorum integri
tate refectum eſt:vt nulla veterũ inimicitiarũ macula quas vel ipſi vel eorum parẽ-
tes geſſiſſent:nouę ſocietatis habitum:infuſcaret. Quorũ amicitia quo inuicem pu-
rior:hoc regi ſuſpectior extitit. Sed eos & tacite cauit:& palam offendere metuit:ꝙ
maximam a ſe virium partem cum Waldemaro migraſſe cognoſceret: cuius fortu-
nę ſuam incumbere non dubitaſſet. Itaq; licet amborum fidem notaret,ſuſpitionem
tñ ne odium proderet obſcurauit. Illi regię diſſimulationis haud inſcii: accepta cõ-
meandi licentia:quaſi bona ſua apud Suetiam inuiſitaturi:regem eius Suercõẽ ac-
cedunt . Re autem vera Kanuto Suerconis filiæ poſtulandæ negocium fuit . Quo-

Suerco filiã cum regno deſpondet Kanuto.

rum pręſentiam Suerco tanta affectione amplexatus eſt:vt pręteritis liberis futurę
affinitatis ſpe hęredes eos nuncupare proponeret. Quod votum ei ſiue filiorum in-
ertia:ſiue excellentis proci nobilitas inſeminabat. Reuerſi itaq; hoc inuiſiores regi:
quo hoſti concordia iunctiores fuere. Kanuto deinde in Iutiam digreſſo / Waldema-
ro vero Ringſtadium inuiſente : Sueno poſt eum contentius pergit : conuentumq;
diu perfidię & ꝓditionis probris euerberat,negãti confictas a ſe literas tradit tanq̃

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Rex Sueno ꝑdit ſuſpitionē cõtra Waldemarꝫ

ab amicis porrectas:ſed titulo de induſtria vacantes:quæ eius ac Kanuti initam cũ
Suercone concordiam nuntiarent. Quo cõmento Waldemarus/q̃q̃ irę parciſſimus
eſſet ſupra modum accenſus: linguã nimio indignationis hauſtu repletã in contu-
meliam arguentis effundere nõ dubitauit:ꝑfidiæ quoq; in eũ exprobratiõe reiecta/
non iam redargutiõe/ſed cõuitio agebat. egregios operũ ſuorũ labores nugaci mẽ-
daciorum obiectu penſari vociferans. Adeoq; regem reſpõſi ſui libertate permoue-
rat:vt tentus ab eo eſſet: niſi milites operam ſuam in eius captionẽ negaſſent. quo-
rum fauor impenſius ipſum q̃ regem excoleret. Quã iniuriam poſtea apud Iutiam
querimonia proſecutus:graues regi inimicitias peperit. Inde cũ Kanuto magna to
tius Iutię claſſe in Sialandiã receſſit, non ꝙ bellum regi inferre ꝓponeret ſed vt no-
uis cõditionibus tutiorem eius circa ſe fidem efficeret. Quo apud Sundby mariti-
mum vicũ cum armatis obuio:diali colloquio de cõcordia actum. Compoſita pace/
rex cõcubia nocte Roſkildiam reuertit. Interea Sclauorum expeditio ad orientales
Sialandię partes inuſitatę multitudinis claſſe nuntiatur ingreſſa. Qui quoniã rus
ante vaſtarent, cuncta prędæ vacua prætergreſſi inopinatam aggredi Roſkildiam
ſtatuũt. Igitur ne fumi indicio proderẽtur:incendio penitus abſtinebãt. Accedebat
eorum audacię ꝙ ex ſpeculatoribus ocioſam vrbem regemq; procul ex ea ꝓfectum
acceperant. Quo nuntio inſtructi intacto rure eam cõtentius petebant. Ex quibꝰ nõ
nulli pernicioribꝰ equis ſuburbiũ prope liminaq; ciuitatis acceſſerãt. Rex ipſe dum
nocturnam vigiliam ſopore auidius redimit:ſero paratu tanti diſcriminis nũtium
excipiebat. Primus ex Danis Radulphus equeſtris militię apprime peritꝰ prõptio-
ris equi beneficio in hoſtem occurrit. Sed cum ſolitarius eſſet:nũc euitando hoſtes,
nunc perſequẽdo:opem ab exercitio mutuatus eſt. Quoties inculta camporũ offen-
derat:ob armaturę molem ęgrius fugam cõficiebat. Nam Sclauos ſimili põdere va
cuos liberior equorũ pernicitas adiuuabat. Quo viſo plus viribus equi/q̃ velocitati
confiſus:curſum ad cultiores agros de induſtria dirigere cœpit. Igitur caballi qui-
bus vires parũ ſuppeterent, officiente ſtipula præſtantem robore equũ imitari non
poterant. Ita dũ agilitatis equinę certamẽ ad viriũ conamẽ tranſtulit ab inſtãtibus
occupari nequiuit. Quippe denſior ſeges plus vilium iumentorũ q̃ robuſti anima-
lis curſum debilitauit. Interrogatus quis eſſet? mercatorẽ reſpondit. per cõtãtibus
quaſnam merces haberet? reſpõdit arma quibus equos cõmutare ſoleret. Sed & eũ
quem inſideret hoc ſibi mercimonio obueniſſe ſubiũxit. Regẽ quoq; Roſkildię eſſe
rogatꝰ/aſſeruit. illis eũ neceſſarios ſuos allocuturũ vrbe nuper exceſſiſſe dicentibꝰ:
egreſſum quidẽ eum ſed reuerſum aſtruxit. Quod quia cũ ſpeculatorũ affirmatiõe
non cõueniebat:in mẽdaciis duxerũt. Idcirco autẽ Radulphus circa regis ſtatũ ve-
ris vtendum putauit: ꝙ ſiqua a ſe veraciter ederẽtur:cõtrario modo hoſtibus cre
didit exiſtimãda. Interea regii equites, vt quiſq; apparatu velox ac manu ſtrenuus
erat Radulpho admixti in vnã cohortem ſe receperant: incurſaturi ilico hoſtem ni
Radulphus intuitu paucitatis auxilia ſociorũ expectãda duxiſſet. Tãtam eis victo-
rię certitudinẽ aſſidua bellorũ fœlicitas ſuggerebat. Cõtra Sclaui reuocatos a pre-
da ſocios in aciem corrogant. Radulphus vbi primũ excitati pulueris indicio regẽ
affore deprehendit:ſuperuenientis auxilii fidutia prælium facit. Cedentibus Scla-
uis cum pedites necarẽtur: equites ſeorſum in globũ cõtracti prius velut ex cõſul-
to terga vertebant:mox imminentẽ a tergo regem, equitũ eius paucitate cõſpecta,
cõuerſi fugarunt. Quos Radulphus intermiſſa peditũ ſtrage cũ ſuis adortus:in ve

Sclauorum irruptio.

Radulphi equitis ſtrenuitas.

Notat cupiditatē Sclauorum.

rā & pręcipitē fugam coegit. Sed ab iiſdem longius inſectādis/q; equis pręſtarēt re-
uocatus: admixta regia cohorte ferrū ad pedites retulit. Fugientibus tanta adhuc
prædandi cupiditas inerat: vt occiſorū arietū corporibus pellem curſitando detra-
herent. Quantū in illorū pectoribus auaritię clauſum putemus: qui inter extrema
pericula abiectis armis ignobilem prędam & vilia fugę impedimenta quo meli⁹ ſi-
bi cōſulerent, deſerere paſſi nō ſunt! Pauciſſimi ex eis in littus elapſi per lubricū pe-
lagi nando nauigia petiuerunt. Nonnulli fuga cupidius inita: cęco metu vndas ag-
greſſi paſſim exanimati ſunt. præcipitato in mare ſpiritu/quē ab hoſte ſeruare ſtu-
duerant. Interea Sclauorū equites velut ex abdito prouolātes: victoriam regi e ma-
nibus per inſidias eripere conabantur. Igitur Dani: dū ad finem pugnę peruētū au-
tumant: prælīū iterant. Quorū virtute victi Sclaui: fuga auidius ſumpta adeo ſalu-
tem ſuam ferro ſubtrahere geſtiebant: vt per maritimę rupis ardua ſemet cū equis
effœminato pauore præcipitātes: vitam finirent: & inter ſcopulos ſpiritū deformi
corporum ruina deponerent: quem audacter in acie profundere dubitaſſent. Ab-

Wandalorū incurſationes, & pereos Vaſtitas in Dania.

ducēdis igitur nauigiis ob ingentē nautarū ſtragē ęgre remigia ſuppetebāt. Iiſdem
tēporibus effuſis piraticæ habenis a Wandalicis finibus Eidoram vſq; oēs per orien-
tem vici incolis vidui: ruraq; culturę expertia iacuere. Sialandia ab ortu & meridie
marcida ſitu vaſtitate torpebat. Siquidem agreſtiū inops patrię loco prædonibus
fuit. Fionię nihil reſiduū pręter paucos incolas piratica fecerat. Falſtria ſpacio q̄ vir-
tute contractior incolarū fortitudine paruitatis dāna penſabat. Quippe tributarii
ignara iugi: aut pacto hoſtē: aut viribus ſubmouebat. At Lalandia tametſi Falſtriæ
granditate pręſtaret: pacē tamē penſione petebat. Cætera vaſtitas occuparat. Itaq;
non armis: non vrbibus confiſū: anfractus ęquorū: quo minus piratas admitterent:
prælongis palis ac ſudibus exſtruebantur. Aduertens igit̃ rex nutantes patriæ res:
& iam pene collapſas: ſe ꝓpriis viribus a piratica vindicare neqre: Hērici ducis cui⁹
inſignes ea tēpeſtate vires fuere/aduerſum Sclauos opem pecuniis promerendā pu-
tauit. Cui millequingentas argenti libras mercedis nomine pollicitus: publica col-
latione ſummam expleuit. At Henricus cuius vęnalis magis q̄ vtilis amicitia eſſet,
pecuniam aſſecutus: vel quia noluit: vel quia nequiuit: parū ſtabiliter in promiſſo ſe
geſſit. Ita rex nō accepta pace dum patrię rebus cōſulere quærit: miſeriā eius dede-
core cumulauit. Quæ res aduerſum eū populariū iram acrius deſtrinxit: deforme
ducentiū pacem cenſu nō armis exquiri: cōmuneq; patriā regis vitio eſſe deceptā.

Sueno inſidias ſtruit Waldemaro.

Igitur Sueno deſperatis malorū remediis a piraticis periculis ꝓpulſandis ad ciues
vſq; cauēdos curam retorſit. Renouatiſq; ſuſpitionibus Waldemarū occupare ani-
mū intendit, tanq̄ altero ſibi onuſtorū ſublato/facilius reliquū aggreſſurus. Quod
inſidiis q̄ bello commodius gerēdum ratus: perinde ac cōiugis dotem exquiſiturus
ad ſocerū iter inſtaurat: interq; delectos comites Waldemarū profectionis ſequacem
adciſcit: quia domi eum tuto relicturus non videbatur: in carcerē Conrado ſeruā-

Waldemari querela.

dum tradere cupiens. Quem dolum Waldemarus amicorum ſibi cōplurium literis
indicatū venienti Sleſuicū regi memoratis quæ pro eo fideliter ac ſtrenue geſſerat
cum exprobratione perfidię palam obiecit. Neganti in eum a ſe crudeliter eſſe con-
ſultū: ſuſceptos apices abſciſis indicū vocabulis oſtendit. Meminiſſe deinde monet:
vt p̃cipuā ei bellicorū manū conciliauerit/vt corpore aduerſo diras ꝓ eo plagas ac-
ceperit: vt ſecum maiorē ſemp victorię partem traxerit: egregiiſq; meritis ſuis gra-
tiæ loco dolū ac fallaciam erogari cōqueritur. Comitatū nihilominus pollicet̃: prę-

fatus ſciturũ eum peracta fraude nequitiã ſibi nõ aſtũ effectui fuiſſe. Contra Sueno
ſuſpicionem leuare ſumma diſſimulatione tentabat. Neq; enim ad deponendã per-
fidiam: tantę fidei meritis adduci poterat. Irreuocabilis itaq; propoſiti pertinacia:
Stadiũ aduectus: a pręſule Bremorũ Hartuico domo ſuſpicitur. A quo cũ vlterio- Hartuicus bremenſis epiſcopus.
ris viæ ducem expoſceret: non impetrato waldemarũ quem ei perfamiliarem ſcie-
bat: preces iterare cõpellit. Quo pontifex clam vocato regii cõſilii cõmentum ape-
rit: cõfeſſus ſe de induſtria negare: quod ei pernicioſum aduerteret. vt autẽ regi ſa-
tiſfacere videretur: diſſimulata poteſtate / ductũ ab Henrico / q; potentia ac dignita-
te pręſtaret cõmonet expetendũ: verũ has preces ſuo Suenoniſq; & waldemari nũ-
tio cõmittendas. Quibus Henricus auditis cum & regis dolum calleret: & walde-
maro cõſulere vellet: quod a ſocero cõmodius accipere poſſet fruſtra Suenonẽ a ſe
flagitare reſpondit. Abductũ deinde waldemari legatũ q̃ noxia mittenti precetur
edocet: ipſumq; ni redeat: apud Conradũ extrema paſſurũ denũtiat. Igitur Sueno-
nis nuntius collegarũ vtroq; dimiſſo: Conradũ accedens: nũtiat ſuſpectos regẽ ha-
bere propinquos: quos pridem inimicitias exercentes cõnubii recentis affinitas cõ
cordes effecerit. E quibus vnum ei fraudulenter accitum in comitatum ceſſiſſe: quẽ
apud ipſum nouarum rerum metu vinctũ haberi cupiat. Pręterea procedendi gra
tia profectionis ei debere pręſtari ductorem. Quęrente Conrado quo pacto regem
ęmulus comitaretur: fidem eius ſecutum aſſeruit. Tunc conradus Suenonis conſi- [redacted] Conradi ſaxonie Ducis dictum in pfidia Suenonis
lium execratus: dedecere ſenem ſe inquit / quod iuuenis fugiſſet admittere. Nempe
deforme vetulo eſſe de integritatis duce perfidię fautorem euadere: notãq; quã ea-
tenus cauerit: ſub vltimum tempus ſibi cõciſcere. Malle igitur ſe generum filiamq;
cum nepote ex ea ſuſcepto cruci ſubfixos videre: q̃ fidei & ſynceritatis opinionem
tot annis ſeruatam extremę ętatis infamia corrũpere: alienęq; fraudis propoſitum
impiiſſimi fauoris proſequi nutrimento. Tum demum affuturum ſe / ſubſidiaq; la-
turum: ſi gener omiſſa fraude: palam quos metuat: impetat. Ad huius vocis nuntiũ
Sueno rubore perfuſus vlterioris vię tutatore negato: in regnũ reuertit breui mo-
rarum proceſſu Kanuto et waldemaro wibergi moram habẽtibus occulto traiectu
in Fioniã e Sialãdia acceſſit: cõfiſus inopinatos prẽdi poſſe: detecto dolo mãdat vtri
q; allocutum ſe eos non occupatum veniſſe: ſuſpitiones deponant quas falſo cõcepe
rint. Illi indiciis dolum pręcurrentibus eius de ſe propoſitum ſpeculati: nihilq; iam
bonę ſpei ex regis promiſſu capientes: Iutorum ſuffragiis regium ſibi nomen cõciſ
cunt. Tunc rex apud othenas (nam eo forte loci diuerterat) cõtractis in regiam mi- Kanutus
litibus: nunc ſingulos nunc vniuerſos arctius percõtari cœpit qua fide pręſens bel- rex. lxxxvi.
lum ingredi vellent. Reſpondentibus alacriter: non contentus ſimplicitate promiſ-
ſi: ſacramento fidem efflagitat. Illatis ſacris / Suno ſiue vetuſta waldemari charitate
ſiue priuato iniuriarum dolore permotus: regia ſolus excedit. Emiſſi qui eum reuo
carẽt: cauſam tam ſubitę egreſſionis efflagitant. Rogatus regredi ob paternę villę Sunonis
ereptionem conqueritur. Rex reſtitutionem promittit. Suno: ſeram hanc iuſtitiam integritas.
inquiẽs: in aduerſis vſurum ſe negat: quo ĩ proſperis fraudatus fuerit. Quamobrẽ
potioris partis amplexu ſolitariam tranſitionem non veritus: ab iniurioſo ſibi rege
ſalutari cõſilio deciuit. Itaq; iuſtum defectionis titulum ſecutus: waldemarum aui-
tę paternęq; familiaritatis reſpectu tranſfugio petiuit. Cũq; Sueno roborata ſuorũ
fide in Sialandiã rediiſſet conſequenter ab æmulis Iutorũ claſſem mutuatis impeti
tur. Qui tunc forte Roſkildię ſitus: Eſkillũ ſępe dictum antiſtitem: pręſidiaq; Scano

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Petri conſi-lium.

rum accerſit. Quibus prȩſentatis: Petrū cui pater Thorſtanus erat: omniū cōſilio=
rum ſuorū arbitrum: qualiter rebus cōſulendū eſſet interrogat. Is cōſultantē olim
regem qualiter tuto regnare poſſet iuſſiſſe fertur: vt aut equeſtrem plæbeiūq; ordi
nem: quo ſe tutius aduerſum æmulos gereret: beneficiis impenſioribus coleret. aut
ab iis ſaltem ad ꝓpinquos placendi ſtudium transferret / eoſq; ſola cōtentus ſpecie
reuera reges exiſtere pateretur. Si neutrū egiſſet: haud dubiū / quin breuem regni
vſum habiturus eſſet edocuit. Rex vero neq; ſalubritatem conſilii: neq; ſapientiam
reſponſi debita animi ſententia proſecutus: vtiliſſimos monitus deliramentorū lo=
co habuit. Enimuero obfuſum iracūdia animū ſalutaris æſtimatio ſubire nequiuit.
Concepti itaq; furoris impatiens: quoad vnum ſibi ſcutum ſuppeteret: id ſe Petro
oppoſiturū iurauit. Tum Petrus. meū ſemꝑ inquit pro te clypeum geſſi: ſed vereor
ne cito cunctis ſcutorū tuorū copiis opus habiturus ſis. Quod rex auare dictū exi=
ſtimans percōtatur num adhuc ſatur eſſet! Reſpondit ſaturum ſe, ſed vereri ne ſa=
tietatem parū ſalubris digeries ſequeretur. Tunc quoq; quid facto opus eſſet roga=
tus: in Scaniam migrandū edocet. tutiores illic vires. in Sialādia pauciores amicos
q̃ hoſtes eſſe. Prȩterea Iutos haud facile inſecuturos: forenſis adhuc pugnæ memo=
ria trepidos. Sin autē in Scaniā præuenerint gentis aduerſum eum auxilia contra=
cturos: Quam ſi petere ſupſediſſet: ad æmulos defecturā non dubitaret. Quē Sue=
no ſecus æſtimaturū inquit: niſi Waldemarū: cuius cōcubinarii filii pædagogū age=
ret penatibus ſuis parſurū ſperaret. Aliorū vero bonis ſi patriā hoſti ceſſiſſent nul=
lum peculiaris amicitię beneficiū præſidio futurū. Ita alieno cōſilio ſpreto / propriū
amplexatus: Roſkyldię hoſtē opperiri cōſtituit. Rareſcentibus alimentis regios vi
cos complures cōparandi ſumptus gratia venditabat. Tandem multi ruris abſum

Eſkilli con=ſilium.

pto precio: cum exercitū nimiis impenſis oneroſum dimiſſurus videretur: Eſkillus
defectionem prouidēs artem excogitauit qua periculū ad fructum cōuerteret. Pri=
mū enim ampla defectionis prȩmia ab aduerſariis occulte paciſcitur. Mox cū cōter
raneis regem accedens: alimentorū inopiam querit. dimittat precatur quos paſce=
re nequeat. Prȩſertim pietatis ac neceſſitudinis iura violaturos. ſi in ciues ac ꝓpin=
quos ex aduerſo cōtractos pugnatū iſſent. His dictis tanq̃ defenſionis ratione reddi
ta: cū cohorte Scanica regia excedit ſubiungente Suenone: dignū eum qui defectio=
nis pœnas capite lueret. Sed hunc regis furorem ſanior arbitrorū ſententia propu=
lit: imminētis belli auſpicia ſcelere & ſacrilegio prohibentium eſſe ſumenda. Iamq;
rex maiore exercitus parte delapſa: fugam meditabūdus cum reliquiis copiarū Fal
ſtriam verſus cōtentius pergit. ignorantibus etiam arbitris quo ꝓpoſito tam remo
tas ab vrbe partes accederet. Quē vbi de fuga cogitare compertū milites habuere:
ne ſine prælio vinceretur: orantes victoriam ſi redeat ſpondent. Præterea ſcire iu=
bent eos ſibi milites eſſe qui crebro parua manu ingētes hoſtiū copias ſuperauerint
neq; paucitatē vereri debere, quā toties in ſuis victricem aſpexerit. Quin etiā vltimi
dedecoris eſſe fortunam ſuam ante fugę q̃ bello permittere: eoſq; qui vinci poſſent
vltro victores efficere: alieno metu q̃ ſuis viribꝰ fortiores. Monēt deinde ne ex ſtre=
nuo rege timidus militū deſertor euadat: ne vniꝰ fugæ dedecore tot victorias ſuas

Perſeueran-tia Danorū

maculare ſuſtineat. Cuius perſeuerātiam a propoſito reflectere nequeūtes: amaris
eum conuitiis inſequūtur. Nec deformitatē ei peregrinationis exprobraſſe contēti
etiam cōtumelię dānationem iunxerunt. Deinde mutua ſemet adhortatione firmā=
tes: bello hoſtibus occurrere ſtatuunt. Fore eñ vt eorū multitudo paſſim ac diſſo=

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

lutę inſtandi cupiditate procurrens: ſparſum militię genus ſequendo: facile a pau-
cis intercipi poſſet. Præterea arma ſibi & equos ſuppetere nihilq; tot viris in vnius
meticuloſi ducis abſentia nocuiſſe fortunam. Ita ſibi fortitudinis robur ingeneran
tes regii dedecoris notam militari ſpiritu redimere geſtiebant. diu itaq; expecta-
to hoſte: nec viſo: Petrus ſoluendũ agmen, ſalutiq; cõſulendũ/ammonuit. per q̃ ſtul-
tum affirmans prełium abſq; duce capeſſi. Quippe Iuti Suenonẽ de induſtria ceſ-
ſiſſe rati, inſidiarum metu, tardius incedendũ duxerunt. Tunc Sialandenſes ꝙ indi
genę eſſent: cæteros cõmilitonũ ductu ac cõmeatibꝰ proſequebãtur nec cuiq̃ ex tã-
to grege ꝑnicioſus ad patriã reditus extitit. Sed eorũ poſtmodũ plęriſq; paci tranſi-
tio fuit. Nã & fides regibus data & amicitia pariter obſequio quęſita: Wlf/& Thor-
biornus ſpectatę in regẽ fidei cum hoc venię genus in probris ducerẽt, domi ſuę cõ-
pręhenſi ſuerconiq; regi in cuſtodiã traditi/exilio capita q̃ hoſti dedere maluerũt.
Horum ſiquidẽ excellentis cõſtãtię animꝰ plus glorię in vinculis q̃ libertatis in de-
fectiõe cõſtituit. At Sueno cõtinuato apud ſocerum exilio trienniũ emẽſus ipſo de-
functo ſaxonũ ſatrapæ Henrico datis vadibus pecuniã pollicetur ingentẽ ſi regno
per eum reſtitui poſſet. Pactus prędmiũ dux cũ ad aggerem quã Danorum ſtructu-
ram appellant ſummis viribus perueniſſet: tranſitu per eũ qui portę pręerat pecu-
nia corruptũ obtẽto/ obſidione cenſum a Sleſuicẽſibus extudit. Tũc Hartuicus bre
morũ pontifex qui & ipe poſt Henricũ expeditionis auctor extiterat: meruiſſe eum
(inquit) qui portã patefecerit cũ pecunia ſimul quã pactus eſſet ſuſpẽdi: quatenꝰ ad
horrorem cõſimilis facti in eodẽ laqueo proditor & ꝑditionis præmiũ cõſpiceren-
tur. Illic Sueno peregrinã claſſem prędatus direptas rutenorũ merces ſtipendii lo-
co militibus erogauit. Quo facto non ſolũ aduenarũ in poſterum frequẽtiam detur
bauit: ſed etiam ſplẽdidam mercimoniis vrbem ad tenuem anguſtũq; vicum rede-
git. Saxones deſertũ ab incolis rus nullo reſiſtente permenſi: hoc longius quo licen-
tius ruebant. Nã auſtrales Iuti paucitatis ſuę metu in ſeptẽtrionalẽ partẽ quę mul-
titudine pręſtabat elapſi/ſub ſpecie fugę bellum parabant. Et qui prius auxilia Sue-
noni ſpopõderant alienorũ viribus ſuccincto ſuccurſum negabant/ne peregrinam
manũ aduerſum patriã iuuiſſe viderẽtur. Eadẽ fere tẽpeſtate Suerconem regẽ ſer-
uus qui cubiculo eius pręerat noctu dormientem occiderat. Quod ſcelus diuinitas
haud ſegnius q̃ iuſtius vlta eſt. Nam paruo poſt tẽpore Magnus qui occulta regnã
di cupiditate ſeruo peragendi facinoris auctor extiterat, in eo conflictu quo filium
Suerconis Karolũ quem patre ſpoliauerat regno etiam exuere geſtiebat, ſceleratæ
machinationis pœnas morte perſoluit. Ea res Kanutũ ſolandę matris gratia Suetię
ſuperiora petere coegit. Interea Waldemarus apud Sialandiã theutonici motus opi
nione ſuſcepta ad Iutiam cõcitus tendit/remiſſo coęuo atq; collacteo ſuo Abſalone
qui reuertẽtis a Suetia Kanuti poſt ſe maturaret aduẽtũ. Tãtũ autẽ eiꝰ apud Iutos
pręſentia valuit: vt & fortibus fidutiam afferret & ignauia torpentes ad bellũ pro
patria ſuſcipiendũ erigeret. Idem Hẽricũ nobilẽ inter Saxones virũ cum quo iãpri-
dem affinitatẽ/data ei in matrimoniũ cognata iunxerat, per internũtios occultius
obſecrat. vti veteris amicitiæ cauſa ad procedendũ ſocios incitet/duciſq; reditum
modis oĩbus interpellet breui ſe cum exercitu ſuperuẽturum denũtians. Tãtam illi
fidutiam & numerus militũ & alacritas dabat. Huius tumultus nuntio Kanutus e
Suetia reuocatus cũ delectis Sialandiã intrat extẽplo Iutiam petiturus. Sed cũ co-
ortę tẽpeſtatis magnitudine tranſitu prohiberetur/afflicti mora milites Waldema-

Proditoris merces.

Sleſuici deſtructio.

Suerconis cędes.

Magni mors.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

rum pacem cum hoſtibus pepigiſſe/idq; ſe per agreſtiũ quẽdam recenti nuntio co=
gnouiſſe fingebãt. Hoc famę cõmento Kanutus audito ingrati animi labem expro=
brat parum honeſtũ de eo ſermonẽ habẽtibus qui ſuũ cõmuni periculo caput obie=
cerit: hortaturq; ſi dignis eum laudibus ꝓſequi nolint ſaltẽ linguas ab indigna ip=
Heſbernus ſius obtrectatiõe cohibeant. Heſbernus ſolus Skyalmonis cãdidi ex filio nepos idẽq;
Waldemaro ob pueritię & educatiõis ſocietatẽ percharus trãſfretare ſe velle dixit/
quę apud Iutiam gererẽtur Kanuto renũtiaturꝰ. Igitur vt ſtrenuã ita periculoſam
nauigationem fœliciter emẽſus & quaſi cum ipſa rerũ natura luctatus/ſęuientium
elementorũ rabiem incredibili remorũ certamine ſuperauit. Nuntiatur interea ſa=
xonibus totius Iutię vires ad Waldemarũ coiſſe tantaq; hoſtes manu eſſe vt ſine pe=
riculo & clade excipi nequeant. Hac dux fama attonitus Henricũ quẽ apud Walde=
marum affinitatis iure magnę familiaritatis locum habere nouerat/ vbinam regu
lus eius degeret ſimulato ioco perquirere inſtitit. Quo latebras eum ac ſolitudines
circũſpicere reſpondente dux eludi ſe ſentiens a ficta & ludicra ad ſeriã & ſollicitã
interrogationẽ cõuertitur. Repugnãtem illum cõmiſſaq; tegere ꝑſeuerantẽ per
debitam Romano imperio fidem orat obteſtaturq; vt quæ ab hoſte parari ſciat/ in=
dicio pręcurrat: neq; qđ ciuibus pernicioſum aduertat ſilẽtio contegat. Hac Hen=
ricus adiuratione ꝑmotus verũ eſſe qđ rumor docuiſſet aſſeruit. Bellum ſiquidẽ
præ manibus eſſe quale prius experti nõ fuerint: ſuꝑſtiteſq; recordationẽ eiꝰ ꝑ=
petuo narratu proſecuturos. Formidoloſa cũctis Henrici affirmatio fuit. Idem an
hoſtes expectandi eſſent cõſultus omniũ animos ad pręliũ virili exhortatione ꝓue=
xit. Ita fidẽ ſuam inter amici preces & ducis imperiũ partitus vt nec huius mãda=
tum negligeret nec illius ſalutẽ ſilẽtio falleret. Quã ſententiã publico metu refutã=
te cupidus reuerſiõis exercitus occaſionẽ a tẽpore mutuatus eſt. Ne enim ob piſciũ
raritatẽ veris quod imminebat ſtatũ ſolẽneq; ieiunium ſolueret, remeandi ſibi ne=
ceſſitatem impoſuit: omniq; ſimulatiõe cõpetentiũ alimẽtorũ cauſabatur inopiam
ignauiæ ſtudiũ religionis nomine colorando. Quod quidẽ in eorũ abſeſſu luce cla=
rius fuit. Iter eñ quod ſemenſtri ſpacio venientes confecerant triduo remenſi ſunt
multa poſt ſe onera multaq; impedimẽta nimia feſtinationis cupidine relinquẽtes.
Tunc reuerſus Heſbernus Kanuti expectationẽ ſummis ambiguitatis curis impli=
citam certo rerũ nuntio abſoluit. Paruo poſt tẽpore vi Sclauica tanta apud Fioniã
Saxones vl= clades incidit vt ſi ſecundã huic ſimilem accepiſſet, cultu vacua mãſiſſet/ reſq; eius
troneam fu= non afflictæ modo verũ etiam perditę fuiſſent. At Sueno non cõtentus ſemel Saxo=
gã captãt. nibus ſupplicaſſe iterato ad Henricũ decurrit/ perq; Sclauos eius ditioni parentes
in patriã ſe peruehi laborabat. Quorũ claſſe tranſlatus in Fioniam lętis ciuibus ad
vrbem Othenas ſe contulit ſalutẽ ſuam aduerſum innumeros paucorũ p̄ſidio de=
fenſurus. Sed & pax immunitaſq; per Sclauos eius fautoribus promiſſa. Igitur ſiue
impetrandæ pacis ſiue amplectendæ maieſtatis intuitu tanta tuendi colẽdiq; eius
apud inſulanos cura flagrauit/vt paſſim ad ipſius præſidium virorũ fœminarũq;
turba concurreret/egregium reputantium aduerſum eos qui rerum ſumma poti=
rentur infractam regis reparare fortunã. Ad hanc cũ Kanuto Waldemarus adue=
ſum Fioniam terra mariq; cæteras regni copias contraxere. Quarum multitudine
facile Fionienſium paucitatem oppreſſiſſent niſi Waldemarus miſeratione reliquia=
rum afflictis inſulę rebus parcendum putaſſet: ne poſt nouę cladis calamitatẽ popu
li reſiduum exhauriendo plus patriæ q̃ hoſti nocuiſſe videretur. Itaq; æmulum cũ

pernicie tolerare q̃ debile patriæ mẽbrum quaſſare ſatius ratus / expeditionem ad
concilium tranſtulit. Nam auctore eo res in colloquium verſæ / condictũqꝫ vt Sue-
no cum aſſcripta ſibi clientela Lalandiã concederet / ibiqꝫ ꝓpemodũ ſolitarius dege-
ret quo ad inter ipſum & duces de pace plenius cõueniret. Die poſtero Othenas la-
uandi gratia repetens Kanuto ob inſidiarum metum balnea cõmunicare nõ auſo a
Suenone eius amicitiã ambiente elatis obuiã ſacris religiõe ꝓceſſionis excipitur. In
Albani deinde ędem ab ipſo ꝑducitur / arbitrorum nemine pręter Abſalonẽ admiſ-
ſo. Tum Sueno intra ſacellũ reſidẽs: ſiniſtra mihi inquit iam pridẽ Waldemare for-
tuna cõſortium tuę familiaritatis inuidit / q̃q̃ & animũ bene de te ſemꝑ geſſerim: &   Suenonis oratio.
a patris tui interfectore mens non ſolũ vltionẽ exegerit: ſed etiam ſuſcepto aduer-
ſum patruũ bello ſalutẽ tuam inter parricidales manus ſine cuiuſq̃ pręſidio conſti-
tutam plenis pietatis armis ab exitio vendicauerit. Poſt quẽ Ericus iunior ne paren
tis mei cui diutius militauerat cœptũ excidere pateretur, vt regni ita tui quoqꝫ cu
ram arripuit. Tertius ego pueritię tuę ꝓpugnator acceſſi. Nec mea parcius q̃ prio-
rum opera ſeruatũ te ſcito. Pro capite tuo nõdũ in ætatem ꝓducto aduerſum hunc
cuius fidem nunc ſocietatẽqꝫ exoſcularis arma ſuſcepi. Quæ niſi fœlicius auſpicatꝰ
fuiſſem filio Magni immerens pœnas luiſſes. Qui niſi me tertiũ extimeſceret haud
quaq̃ te ſecũdum pateretẽ. Dum viuo vitã tibi aduerſus eius inſidias ꝓrogo. Extin-
ctus vt meũ ita tuum quoqꝫ diem finio. Igitur eo tutius ad opem tuam decurrerim
quo plus eã beneficio meo debere cognouerim. Et nunc charitatis tuæ fidutia arbi-
trum te pacis in me faciendæ conſtituo. Cõtentus ero qua me cũqꝫ ſorte donaueris
tãtum apud exteros calamitatis ꝑpeſſus vt priuatus aut egens intra patrię fines de
gere / q̃ exul denuo cenſeri malim. Arbitror quoqꝫ vt cum ſingula iuſtius ęſtimaue-
ris inter ꝓbra ducturus ſis potius parentis tui interfectore q̃ vltore ꝓcreatũ exco-
lere. Hæc & ſimilia replicantẽ Waldemarus interpellare nõ dubitans: fruſtra meam
(inquit) Kanutiqꝫ cõcordiam caſſare pergis / cum & ipſe paternę culpæ affinis non   Waldemari
fuerit & mihi in eius expiationem olim iuſta ꝑſoluerit. Qꝫ autẽ vlterius tibi milita   reſponſio.
re non tuli / non meæ leuitatis ſed tuę perfidię crimen reputa. Nonne olim me pere-
grinationis tuæ comitem in carcerem ſocero necandũ tradere ſtatuiſti? Atqui niſi
prauitatem tuam eius honeſtas viciſſet inter vincula moriturus abieram. Quoties
meam / quoties Kanuti ſalutem per inſidias attentatã fraudulentis conſilii niſibus
obruere voluiſti? Qualiter autẽ pares ferre poteris quos milites habere paſſus non
es? Verum ne cũ repræhẽſione ꝓpinquũ auertere videar / res tuas aduerſum caput
meum reſtaurare tentabo: plus miſeratione fortunæ tuæ q̃ credulitate promiſſio-
nis inductus. Quã humanitatẽ cum ſcelere & fallacia repenſaueris ſimplicitatẽ no-
ſtram artibꝰ tuis circũuentam ne exiſtimes / ſed potius fidẽ pietatẽqꝫ periculis locũ
dediſſe. Tunc Sueno verbis in ſimulationẽ cõpoſitis perfide ſe acturũ negare: ſin-
cera fide eorum amicitiam expetiturũ ꝓmittere: pręſertim cum nec ſibi nec liberis
conſulturus videatur. Eo enim ſe morbo eſſe vt annum vix cõficere queat. Pręterea
ſine filiis eſſe quibus regnum parare debeat. Quid igitur niſi culpam & ignominiã
perfidia quęſiturum? Malle itaqꝫ q̃tũuis triſtes fortunas excipere q̃ maximo famæ
dehoneſtamento ſceleratam ſui memoriam per totum terrarũ orbem diſiicere: bre
ueſqꝫ regni fructus æterna famæ turpitudine comparare. Dimiſſo Waldemaro La-
landiam ipſe conceſſit: vbi paucitate ſatellitum non cõtentus, nouos quotidie ſtipa-
tores adciuit: clientelęqꝫ grandibꝰ incremẽtis auctus colloquii diem hoc tutior quo

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

fortior opperiebatur: tãq̃ pacem cum ęmulis ex pari facturus. Tempore prænomi-
nato Kanutus & Waldemarus cum omni danica nobilitate Lalandiam aduehũtur.
Tunc Waldemarus ꝙ Suenonem familiarius frequẽtare ſoleret cum paucis ad eum
viſitandũ contendit / Kanuto fidem perpetua ſuſpitione damnãte. Cum quo Sueno
Kanutum pariter adeſſe ratus ſubornat ex ſuis qui iurgantiũ more rem in ſtrepi-
tum ſeditionẽq; cõuerterent ęmuloſq; pariter ferro violarent. Quem vbi ſine ſocio
venire cõſpexit conſiliũ reuocauit parũ proficuã alterius ſine altero oppreſſionem
exiſtimãs. Waldemarus cognitis inſidiis ſed diſſimulatis multa Suenonis adulatio-
ne vexatus cũ ab eo die poſtero ad familiare colloquiũ expeteretur: nõ aliter annuit
q̃ vt vterq; ſolitarius adeſſet. Eo nãq; corporis habitu erat vt cum nemine viritim
cõgredi dubitaret. Militibus itaq; ꝓcul abeſſe iuſſis inuicem collocuti proximo die
concilium aduocant. Tunc Sueno ſiue cognationis fidutia ſiue tegendę fraudis ſtu-
dio Kanuto cõſentiente Waldemaro cõpoſitionis arbitriũ tradit ꝓbaturum ſe quę-
cũq; per ipſum taxarẽtur affirmans. Igitur Waldemarus ipſis ſibiq; regii noĩs vſur-
De diuiſio- patione decreta trifariã totius regni orbẽ partitus Iutię magnitudinem nõ minus
ne regni. incolarũ multitudine q̃ ſpaciis abundantẽ in vnã portionẽ ſecreuit: in altera Sialan-
diam ac Fioniã: in tertia Scaniã cũ attinentibus prouinciis locauit. Cunq; penes ip-
ſum vt partitionis ita optionis quoq; poteſtas exiſteret: primã ſibi / ſecũdã Suenoni
indulſit priorq; Iutiam ipſe delegit. Tunc Sueno cui poſt ipſum optio debebatur ne
medium inter ęmulos locum acciperet Scaniã popoſcit. Ita minores inſulę duorum
electione pręteritæ Kanuto ceſſere. Fides pacti ſacramento cõponitur vt religionis
metu perfidia pelleretur. Deinde manus ad cælum tendũtur auctor rerum in cau-
tionem vocatur. Nec cõtenti cõcordię pignus humanis ſtabilire cõſiliis deũ ſimul
& pactionis pręſidem & temerationis vltorẽ efflagitant. Põtifices quoq; cẽſurę ſuæ
partibus interſertis iis qui pactũ rupiſſent execrationis ſententiã intentabant. Prę-
terea condictũ delatores mutuo prodi debere ne mendaciorũ obſcuritate ſincerita-
tis habitus corrũperetur concordięq; quaſſaretur integritas. His ita cõpoſitis Ka-
nutus in Sialãdiam cuius iam poſſeſſionem adeptus fuerat Waldemaro comitante
præcedit: Suenonem breui ſubſecuturum hoſpitio ſuſcipere cupiens. Quem poſtri-
die Ryngſtadio ſuſceptum expertꝰ dum in eius occurſum bonę fidei ſtudio perge-
Abbas Ryng- ret: Ryngſtadiæ religionis prælatum cum Radulfo equite theutonico obuium ha-
ſtadienſis. buit: affirmãtem nuntiatum fuiſſe Suenoni cum armatorum multitudine eum ve-
nire. Hauſit ergo cum ſuſpitione cautelam argumentoq; perfidiæ ſumpto concio-
nem quæ eo forte die magna popularium frequentia gerebatur: declinato Sueno-
ne petiuit: Waldemarus vero apud quem fides ſuſpitioni præponderabat pacti fi-
dutia Suenonem conſtantius q̃ cautius petebat. Stabant milites regis gregatim
armati Kanutum & Waldemarum dũmodo pariter affuiſſent necare iuſſi. Com-
perta alterius abſentia Sueno reuocatis ſatellitibus multa venientem gratulatione
proſequitur. Percunctãtem illum cur nullo diſcrimine impendẽte comitibꝰ vtere-
tur armatis: quid rumoris acceperit edocet. A quo cõpluribꝰ perfidię probris lace-
ratus cõſiliũ ꝓpoſitũq; ſuum ſumma animi diſſimilatione ſuppreſſit. Roſkildiã de-
inde Kanuto cui illic hoſpitalitatis ius erat inuitante procedens / nocte per ludos &
cõmeſſationẽ exacta diluculo Thorberni vicũ haud ꝓcul vrbe ſitum cũ paucis pe-
tiuit perinde ac paruulę filię quę illic educabatur cernẽdæ charitate perductus. Fe-
runt tũc vxorem Thorberni dixiſſe, mirari ſe eũ in hanc conditionis vilitatem ad

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ductum: vt quod totum geſſerat/eius tertia parte contentus habere ſuſtineat. Qđ
dictũ ab indignatione profectum Suenoni ingens irritamentum facinoris fuit. Ve=
ſpera appetente mittũtur a Kanuto ꝗ cœnatum eũ accerſerent. Quos Thorbernꝰ
ꝑq̃ iocunde excipiens/quũ ſuꝑ regis mora rogaretur, debilitatem capitis ex balnea=
rum fumo et vapore contractam tarditatis eius cauſam aſtruxit. Sueno vero quum
expectationis ſuæ excuſationem afferre vellet, cum filia admodum paruula infanti
libus blandimentis iocatum ſe dixit. Diſcors cauſæ redditio percontatoribus nota
bilis fuit. Quorum hortatu vrbem repetens/inter cõſortes quaſi per ætatẽ honora
tior medio ſedendi loco receptus eſt. Menſis poſt epulas amotis, quũ munitioribus
poculis paſſim et varie diſcurrentibus conuiuii hilaritas augeretur, calculorum lu
dum popoſcit/gloriatus ſe eius apprime peritum: ꝙ exul hoc maxime iocunditatis
genere delectari conſueuerit. Quod dictum iactantiæ ſimile reuera acerba calami=
tatis recordatio fuit. Sed tabulato non ſuppetente ne luſui quidem vacatum eſt. In=
ter cætera cantor Germanicus fugam Suenonis / exiliumqꝫ cantilena cõplexus/va=
rias ei cõtumelias formatis in carmen conuiciis obiectabat. Quem ob hoc acrius a
conuiuis increpitum Sueno diſſimulata moleſtia fortunas ſuas liberius recinere iu
bet/ꝑq̃ libenter ſe poſt ęrumnas malorum meminiſſe cõfeſſus. Crepuſculo appeten=
te/illatiſqꝫ ex more luminibꝰ/miles Suenonis Thetleuꝰ/ꝗ paulo ante cõuiuio egreſ
ſus fuerat/ reuerſus in regiam /occaſionem edendi facinoris oculis/animoqꝫ tacitus
perluſtrabat. Cumqꝫ pauliſper attonito ſtupẽtiqꝫ ſimilis conſtitiſſet, Kanutus eum Inſidiæ Sue
propaſſo in terram amiculo ſedere ſibi proximum iubet. Ille tantæ eius dignationi nonis.
gratias habens, ęde excedit: eueſtigioqꝫ regreſſus exiguo capitis motu Suenonẽ ac=
cerſit. Quem ſigni tam latentis ignarum Kanutus a Thetleuo vocatũ edocet. Cui
quum Thetleuus exurgenti paululum inſuſurraſſet, quotquot Suenoniarum par=
tium affuere eis in colloquium admixti, collatis in orbem capitibus, nemini remo=
tiorum exaudienda tractabant. Tunc Kanutus perinde ac inſidiarũ præſcius/Wal=
demarum brachiis attrectatum oſculo petiuit. Cauſam blandimenti quum minime
ſic ſe alias gerere conſueuerit ab eo/cui oſculum tulerat interrogatus/ſuppreſſit. In
terea Sueno relictis in ęde militibꝰ, per poſticũ in conclaue diuertit/ præeunte pue
ro luminis gerulo. Mox in Kanutum et Waldemarum a ſubornatis ferrum diſtrin=
gitur. Sed Waldemarus ocyus ſede exiliens/manum amiculo obuolutam non ſolum Mors Kanu
applicatis capiti ſuo gladiis obiecit, ſed etiam Thetleuum acrius in ſe ruentem pe= ti.
ctoris impulſu humi præcipitauit. Cum quo pariter et ipſe collapſus/femur q̃gra=
uiſſime ſautiatus eſt. At vbi primum pedibꝰ ſe excepit, recepti vulneris immemor
dum perruptis obſtantium globis foribus exiliret/quidam obſcuro loco obuius ar=
repta cinguli ipſius penſilia retentare eum conatus/abrupit. Interea aliis (ne noctis Waldemari
errore facinus impediretur) feneſtras reſerantibus/Thetleuus humo reſiliens Ka= effugium.
nutum dexteram gladio obtendentem a fronte confodit. Excipit ſemianimem Ab=
ſalon Waldemarum eſſe ratus: fluidumqꝫ cruore caput manibus ac ſinu complexus
inter ipſos armorum ſtrepitus ſalutem ſuam, q̃ regis curam negligere præoptabat
reliquiis ſpiritus adhuc in eius pectore palpitantibus. Tandem Kanutum a ſe te=
neri cultus indicio expertus/permixtum mœrori gaudium habuit. Dobicus vir
prima audacia dum regis necem in auctores vindicare conatur/occiditur. Itaqꝫ no
ctis obſcuro neminem diſcerni patiente/in eos qui valuas propius acceſſiſſent/ſtri=
cto ferro proruebatur: quia tenebrarum acceſſio hoſtes ne/an cõmilitones adeſſent

incertum fecerat. Igitur Conſtantinus: qui primo inter Kanuti neceſſarios loco fue
rat ne exitu prohiberetur, Abſalonem in cuius iam gremio / complexuq; Kanutus
ſpiritum depoſuerat / ad vnum oſtiorum accedere quo tutior ſibi in reliquum pro=
curſus pateret / tacite poſtulabat: parenteq; eo ſeorſum elapſus ab iis qui foris ver=
ſabantur exceptus opprimitur. Abſalon vero propior eius petitioni, q̃ ſuæ saluti
Kanuti corpore reuerenter amoto, ſecurus periculorum in armatos progreditur:
crebraſq; eorum interrogationes confeſſione ſui nominis abſoluere dignatus non
eſt. Itaq; conſtantia taciturnitatis adiutus, ſalutarem inter hoſtes egreſſum habuit
Cui Radulfus medio ponte obuius tam tetri facinoris non auctores modo, ſed etiã
conſcios execrabatur / ab eius ſe culpa alieniſſimum proteſtatus. Hunc Petrus co=
gnomine Thema magno ſecutus impetu per ludibrium Abſaloni comminando diſ
ceſſit. At ille ad auſtralem atrii portam / quo Trinitatis ædes ambitur progreſſus
infeſto ſatellitum occurſu præripitur. Cuius caput gladiorum multitudine circun

Abſalonis periculũ et euaſio.

fuſum quidam forte cum aliis ſuperueniens non ſolum ferri / corporiſq; ſui pio vin=
dicauit obiectu, ſed etiam quendam a pectore eum confodere geſtientem pœnas ſi=
bi ſi non deſiſteret daturũ minatus / ſalutare ei diffugium cõciliauit. Abſalon quoq;
tempeſtiua corporis declinatione percuſſorem euitans / tunica qua latus eius pro=
xime tegebatur, telum excepit. Ita ne Danicæ reparationis ſpes penitus elaberetur
futurum patriæ columen fortuna ſeruauit. Inde digreſſus quum in Ramſø vicum
nocturno itinere perueniſſet, attonitum ſolitario eius aduentu villicum nuntiatis
quæ Roſkyldiæ inciderant / pene exanimem reddidit. A quo vegetiore equo dona=
tus primum ſororem, quam Petrus quidam in matrimonio habebat: deinde matrẽ
petiuit. Quæ quum ex eo Kanutum occiſum / Waldemarum vero grauiter affectũ
cognoſſet, plus mœroris ex eorum clade, q̃ ex filii incolumitate voluptatis contra=

Waldemari conatus.

xit. Interea Waldemarus duos duntaxat e ſuis caſu comites aſſecutus, greſſum fe=
moris debilitate negatum vitæ cupiditate prouexit. Igitur incedendi vſum vulne
re debilitatum a neceſſitatis violentia mutuatus eſt. Adeo corporis dolores animi
metus extenuat. Deinde ſequacium ope equo impoſitus in eum forte vicũ caſu du=
ctante peruenit: ad quem fortunæ eius nuntius Abſalon paulo ante præceſſerat.
Quem poſtq̃ ex villico recenter ad matrem diſceſſiſſe cognouit, præuiis locorum
peritis poſt eum contendit. Adeo corpoream ipſius debilitatem duratrix infirmita
tis humanæ neceſſitas confortabat. Illic procurato vulnere / femoreq; faſcia circum

Infinita pro indicatiuis

ligato / noctis reliquias exegit. Diluculo Sueno collectis ciuibus nocturnis ęmulorũ
inſidiis appetitũ ſe queri: amiculũ, qđ de induſtria confoderat oſtendere: Kanutũ et
Waldemarum hoſpitalitatis violatores / piuros / latrones / parricidas appellare: gra=
tias deo replicare: ꝙ amborum facinus alterius nece propulerit. Auxilia aduerſum
ſuperſtitem implorare. Aſſertis eius / quia fraus in propatulo fuerat / fides delata nõ
eſt. Deinde ne Waldemaro maritimæ fugæ locus ſuppeteret, totius inſulæ nauigiis
confodi iuſſis / ſolitudines quoq; quibus eum irrepſiſſe crediderat / exquiſitius inda=
gandas curabat. Igitur Waldemarus tribus duntaxat comitibus frætus, non per ab
dita nemorum / aut inacceſſa paludũ: ſed per tenues admodum ſaltus errabat / tu=

Vaframentum pium.

tiora ratus loca, quæ minus hoſti ſuſpecta fuiſſent. Heſbernus quoq; cũ aliquot pro
cul in planiciem mittitur: qui ſe patentioribus interdum campis Waldemarũ ſimu
laturus oſtenderet. Complures quoq; duce eo variis in locis multitudinem ſuam re
giæ tranſitionis ſimulatione conſpiciendam præbebant. Cumq; demum Iutiam ac

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cedi placuiſſet, familiaris ei faber nauigium: quo in eam traiiceretur/reficere iuſſus
metuens ne Suenoni pœnas daret/operam ſuam ſub ſpecie coactionis extorquendā
perdocuit. Igitur Heſbernus officinam eius agreſtium frequentia completam in=
greſſus, in primis eum fictæ precis commento ſollicitat. Refectionem abnuenti inii
cit/manus nexumq; deducit/abſtractus artificium præbuit. Itaq; ſub iniuriæ ſimu=
latione et amico vtiliter paruit/et apud Suenonem ſibi impunitatem ſalubriter cō
ciliauit. Tunc armamentis/commeatibuſq; per Heſbernum exhibitis/Waldemarus
noctu cum ſuis nauigationem orſus, coorta ſubito tempeſtate, inuſitatam maris ſæ
uitiam expertus eſt. Ipſis quoq; militibus immanium vndarum aſpergine prolutis
tātū algoris inceſſit: vt ſingulis corporis ꝑtibus hebetatis/ne velum q̄dem ad naui=
gationem cōmodum circumferre potuerint. Præterea tāta nymbi vis antennā im
pulit: vt inter vndas effracta decideret: nec minus hymbriū q̄ fluctuū moles naui=
gium onerabat. Gubernator omnia freto permittens abiecto regimine qua proram
deflecteret ignarus/ſolum venti imperium expectabat. Aer quoq; crebris internitē
tium fulminū ignibus micans, ingenti nubiū fragore cōcrepuit. Tandē per ſummā
nymborum rabiem inſulæ cuidā errore nauigationis appulſi/detractū vndis naui=
giū: quod ancora retentare nequiret/circūſtantium arborū ramis in foros detortis
quo minus lapſum collideretur/tenacius aſtrinxerūt. Eadē nox Sclauos ad Hallan=
diam mille quingētarū nauiū claſſe appulſos naufragio obruit. E q̄bus quotquot vi
ui in littus euaſerant ferro ꝑiclitati ſunt. Diluculo Waldemarus āminiſtrato ꝑ Heſ
bernū viatico, militibus abunde firmatis, ſecūdo mari in Iutiā ꝑuenit. Vibergū ꝓ=
greſſus/Suenoniſq; dolum ꝓ cōcione cauſatꝰ, oīm aīos ad mœſtitiā lachrymoſa for
tunæ ſuæ narratione deflexit. Cuius aſſertioni nō minus miſerationis, q̄ fidei vul=
neris præſentia cōciliauit. Itaq; neſcias miſerior plaga an fœlicior fuerit. At Sueno
fugæ eius opinione accepta, refectis nauibus quas ante quaſſauerat/expeditionē in
Iutiā parat. Tūc mater Abſalonis et ſoror egregiū virilis induſtrię facinus edidere
Siq̄dem vt regis trāſitū morarent̄, nauigia q̄bus traiicere deſtinabat/nocturno tp̄e
diſſecāda curarūt. Quarū Sueno refectioni diutius immoratus/quū redintegratis
oībus in Fioniā ꝑueniſſet, Waldemarus ocyus æmulo occurrendū exiſtimās/primis
eū Iutiæ liminibus ꝓhibere cōſtituit. Quo cognito in Sialandiā ſe cōtulit: eiuſq; et
Scaniæ pp̄lo ꝑ edictū cōtracto, priuatis armis publica miſcet auxilia. Interea Walde
marus incertū belli ſuſpicatus euentū, repetito Vibergo, nuptias agit: tū vt eos fa=
cilius ſibi q̄ Kanuto militauerāt adciſcerēt/tū ne pulcherrimæ ſpōſæ caſtitatē hoſti
bus forte delibandā ſeruaret. Deinde expeditione coire iuſſa Randruſiū petit/Sialā
diā: ꝙ Suenoni receptaculo eſſet, armis attētare cōſtituēs. Ex Suenonis quoq; mili=
tia cōplures ob immane eū ſcelus poſi/Waldemaro ſe iungūt/tāti facinoris reatū au
xiliorū fomentis ꝓſequi nefas ducētibus. At Sueno q̄ bellū inferre q̄ excipe ſpecioſiꝰ
duceret, magnitudinē aī ſui intra vnius inſulæ fines concludere nequiēs, nauigiis e
Fionia/Sialādiaq; petitis, ad Iutiā appulit: iiſdemq; intra Dyurſø fluminis alueū re
cipi iuſſis, cū ꝓmptiſſimis equitū ſub dubia oppidanorū fide Vibergū cōceſſit. Q đ
quū Waldemarus ꝑ transfugarū quendā exptus fuiſſet, auxiliaribus qua poterat ce=
leritate cōtractis, ad exturbandā hoſtiū claſſem Saxonē et Iuriſium cū naualibus co
piis mittit. Quorū auctoritatibus moti Sialandenſes, nauigatione reflexa, plus pro
pinquorū monitis q̄ regis impio tribuēdū putarūt/eiuſq; deſertores, q̄ horū hoſtes
exiſtere maluerūt. Verū Fionienſes apud quos plus regis, q̄ priuatorū reſpectus va

Waldemari in nauigando periculū

Sclauorum naufragiū.

Matris et ſororis Abſalonis facinus.

luit: ſpreti monitus pœnas vapulando luere: pulſatiq; dedere fugã, quã ſoſpites abnuerunt. Nec quicq̃ Sueno malorum ægrius tulit. Poſt hæc Heſbernus hoſtium cõſilia cognoſcere iuſſus/ quũ ꝓpe Wibergũ ſuſceptę ſpeculatiõis gr̃a ꝑueniſſet, Suenonis Randruſiũ petẽtis obuiũ cõtemplat̃ exercitũ. Igit̃ ne res diligẽtius q̃ fortius explorare videret̃, præcedentiũ quoſdã effuſius obeq̃tãtes/ haſta validius appetitos militari virtute ꝓſtrauit. Quorũ equos potitus comitũ ope/ ꝑ deuium abſtrahẽdos curauit. Tũc Suenoniani ꝓpinquas hoſtium copias arbitrantes, armatura propere ſumpta/ lectiſſimiſq; equorũ cõſcenſis bello ſe præparãt. At poſtq̃ inæqualia loca ꝑmenſis ꝓſpectũ planicies dedit, ſolum cõtuẽtes Heſbernũ poſt eũ ꝓmptiſſimos dirigũt. Quibus ille volucri fiſus equo tãto ſemet interuallo ſurripuit: vt interdũ quieti deſcẽdendo cõſuleret. Cũq; inſecutores fruſtra ſe eius occupatione inhiaſſe cõſpicerẽt, alloquiũ ipſius ſub fidei ꝓmiſſione eminus vociferãdo depoſcũt. Negat eoꝝ ſe colloquia ſuſcepturũ Heſbernus: ꝗ lubrica fide ſerotinis eſſe tꝑibus cõſueuerint/ facetiſſime eis ꝑfidiã quã recenter Roſkyldiæ patrarãt obiectãs. Ex ꝗbus Petrũ duntaxat cognomine Thema antiquæ ſocietatis fiducia accepta fide ꝓpi⁹ accedere paſſus/ quũ ſuꝑ Waldemaro pluribus rogaret̃/ reliqui inter ſe equis de induſtria cõcurrentes inſidias ei ſub exercitationis ſimulatione tendebãt. Tũc Petrũ Heſbernus ꝗd animi ſociis eſſet aduertere poſtulat. Ille fidẽ ſuam cõmilitonũ ꝑfidia quaſſandã veritus/ obuerſa haſta cõfixurũ ſe: ꝗ in Heſbernũ irruiſſet/ exclamat. Quorũ fraudem Heſbernus ꝑ anguſtos diuerticuli receſſus præpropere pɔ̃tis cuiuſdã tranſitu præcucurrit/ intẽtaſq; lateri haſtas cuſpidis ſuæ fruſtrabat̃ obiectu. Quũq; eos identidem dignis ꝑfidiæ cõuiciis affeciſſet, ꝓcul inde diſcedens obuios forte cõmilitones de hoſtiũ inſecutione edoctos ꝓpinquis viæ fruticibus occultauit: ac protinus ipſe equo diſſiluit. Qui vero in eius captionẽ intenderãt nõdũ hac ſpe depoſita curſum dirigere ꝑſeuerabãt. Quibus ille ꝓcul cõſpectis equũ inſilit/ eiuſq; latera crebris de induſtria verberibus attundendo ficto curſum labore cõfecit. Igit̃ inſequẽtes cõceptã intercipiendi eius ſpem maiori conamine ꝓſequẽtes acrius equos vrgere cœperunt/ haud dubie ab hoſtibus capiendi niſi inſidiantiũ ꝗdã expectationis impatiens per nimiã occurſandi cupidinẽ ocyus latebris erupiſſet. Itaq; ex vnius ꝓcurſu datũ ſibi inſidiarũ indiciũ exiſtimãtes ad ſocios impigre relabebant̃/ aliena impatiẽtia q̃ ſua ꝓuidentia fœliciores. Ita Heſbernus niſi ſociorũ imprudẽtia vetuiſſet, calliditate ꝑfidiã vltus fuiſſet. Per quẽ Waldemarus hoſtes imminere cõperiens/ nondũ ſe cõmittẽdi belli viribus abundare cõfiſus: iunctũ vico pontẽ: ne eis ꝑuius foret: partim diſcindi iubet. Itaq; et tutũ militi munimentũ/ et opportunũ cõtrahendis viribus ſpatiũ ab amne mutuatus eſt. Cũq; nec Suenoni tranſeundi facultas/ nec Waldemaro obuiandi volũtas ſuppeteret, ꝓmptiſſimi tamẽ iuuenũ reliquiis pontis præter imperiũ occupatis/ iaculis miſſilibuſq; certantes magna fortitudinis experimẽta dedere. Quippe quia congreſſionẽ locus negabat/ ad aliquanto mitius pugnæ genus iuuenilium animorũ laſciuia decurrebat. Waldemarus tandẽ gerendi fiduciam belli quotidianis copiarũ incremẽtis adeptus/ amne alias ſuꝑato hoſtẽ appetere ſtatuit. Nocte vero quã belli inſecutus eſt dies/ frẹnatos ſtare equos/ paſtuq; penitus arceri præcepit: ne ſatietate graues curſu hebetes forent. At Sueno caſtris ſata complexus ex ipſa agrorum vbertate abunde equos refici iubet/ ignarus ſtomachi ſarcinam curſui impedimento futuram. Cumq; Waldemarus exercitu in aciem digeſto procederet, cohortem armis ſigniſq; fulgentem e latere conſpicatur. Quam primo

hoſtilem ratus/ex ſpeculatoribus cognoſcit ſocios eſſe quos metuat. Quibus in aciẽ
receptis fidentius in hoſtem tendebat. Adeo quippe copiis creuerat: vt ne a decima
quidem exercitus parte ſignorum ordines proſpici potuiſſent. Tunc quibus a Sue-
none commiſſa ſpeculatio fuerat reuerſi/immodicas hoſtiũ vires edocent: fatigan-
dam ante multitudinem/q̃ ſuſtinendam eſſe. Fore enim vt multum ex eius numero
copiisq; dies detraheret. Cuius conſilii ſalubritatem Suenoni admodum gratam
Achonis cuiuſdã Chriſtiarno ꝓcreati temeritas reppulit. Siquidem aut pugnatu-
Achonis importuna adhortatio
rum regem aut a militibus deſerendum eſſe dicebat: quippe qui ita ſibi cõſulere no
lint: vt rem familiarem proprio ſpiritu chariorem hoſti impune potiendam relin-
quere cupiant. Adhæc memorem eſſe iubet, quoties exigua manu ingens victoriæ
decus acceperit. Itaq; ſi animos ſuorum non numerum metiri velit, plus fidutiæ ex
eorum paucitate q̃ metus ex hoſtium multitudine concipiẽdũ fuiſſe. Præterea aciẽ
contemni potius q̃ metui debere: quam non militum robur/ſed vulgus inerme con
ſtruxerit. Hac exhortatione regem ſalutari conſilio depulſum pernicioſe parere co
egit. Ex parte Waldemari iuuentus ferrugineis ſuccincta tunicis dextrum aciei la-
tus confecerat. Quam Suenonici ob eximiam ferri ſimilitudinem vario loricarum
Pugna acris.
genere excultam rati in eam cohortem exercitus ſui cuneum deſtrinxerunt. At vbi
ſpecie deceptos ſe vident, ab his ad regiam phalangem inſultum transferunt. Illud
quoq; memoratu dignum: ꝙ Waldemari exercitum tam crebri coruorum greges
Coruorum miraculum
interuolaſſe produntur: vt complures ſe erectis militum haſtis feriẽdos obiicerent.
Medius acies interequitabat cantor: qui parricidalem Suenonis perfidiam famoſo
carmine ꝑſequendo/Waldemari milites per ſummã vindictæ exhortationẽ in bel-
lum accenderet. Cõgreſſuris ſepes frugum ambitrix obſtabat: quam neutro equita
tu propter palorum eminentia acumina traſcendere præſumẽte/Waldemari pedi-
tes diſiicere aggreſſi, pugnę principium ediderunt. Qua Suenonici leui negotio vi
cti ęgre fugam moliebãtur. Quippe equi nocturno adhuc pabulo onuſti perſeuerã-
ter curſum intendere nõ valebant: ꝙ ſaturitatis moles citam eis laſſitudinem inge
rebat. Primipilus ipſe et equo in hoſtem conuerſus/ſparſoſq; fuga ſocios ad pugnã
Primipili virtus.
capeſſendam hortatus: tandem circunſpectis nuſq̃ auxiliis ſignum humi defixum
ſiniſtra complexus/dextra propius accedentes obtruncat. Ad vltimum memorabi
li pugna edita, circumfuſæ multitudinis viribus laceſſitus obruitur. Sueno cũ pau
cis ad paluſtria forte fuga perueniens quum luto deſidente equi veſtigia mergeren
tur, pedes iter arripere conabatur. Sed ne ſic quidem cœno onus ferente/etiam ar-
ma depoſuit. Poſtremo q̃q̃ ſuorum humeris anniteretur, ſuprema victus laſſitudi
ne comitibus aufugere iuſſis, in arboris vnius radice conſedit. Adeo quippe eum vi
res defecerant: vt ne gradum quidem alieno ſubnixum adminiculo proferre potue
rit. A quo quidam ſuorum per ignauiam diſcedere omni fato triſtius ratus ab
agreſtibus indagandæ prædæ gratia ſuperuenientibus ante pedes Regis appeti-
tus occubuit. A quibus et Sueno captus/quum quis eſſet interrogaretur, Regis
ſcribam profitebatur. Agnitus tandem/equoq; ob reuerentiam maieſtatis impoſi-
tus/ſiue metus ſiue ſpei inſtinctu Waldemaro ſe præſentari poſcebat. Hæc orantis
caput agreſtium quidam ſubito aduolans ſecuri præcidit. Corpus eius nullis fune-
Mors Suenonis.
ris impenſis honoratum/ignobili ſepulturæ popularium cura mandauit. Vl-
uonem bello captum/Wibergiq; cuſtodiæ traditum Heſberno duntaxat quo mi-
Vluonis ſupplicium
nus puniretur obſtante/capitali ſupplicio Kanuti milites affecere/ſanguine

Thetleui vecordia.

eius ducis ſui manibus parentãdũ putantes. Prenſus quoq; Thetleuus quũ ad ecu-
leum abſtraheretur, primo culpam apud captores excuſare ꝑgebat. Poſtremo quũ
ſine effectu preces eſſe cognoſceret, adeo effœminate ſe geſſit: vt virum exuere vi-
ſus ne lachrymis quidem abſtineret aut planctu/muliebremq; animũ virili corpore
clauſum confiteretur. Itaq; prius dedecore/deinde morte mulctatus/ geminam in-

Magno venia data.

terfecti a ſe principis manibus pœnã ꝑſoluit. Magnus vero poſterioris Erici ex pel-
lice filius: qui et ipſe Suenoniani nominis acrior q̃ iuſtior defenſor extiterat/ quum
captus vltima ſe paſſurum arbitraretur, ſupra vota propitiam victoris clementiã
expertus eſt. Quem Waldemarus ſibi a captoribus præſentatũ/ſub reſpectu cogna-
tionis non ſpiritu modo: ſed etiã honoris ac poteſtatis incrementis donauit. Cũq;
abunde eſſet impunitatem tribuiſſe/etiam liberalitatem adiecit: ne diſtrictum vlto
rem agendo/plus iræ q̃ neceſſitudini indulſiſſe videretur. Itaq; tametſi iniuriæ ſup
plicium deberetur, propinquitati ſalus tributa eſt. Igitur non minus in aduerſario
affinitatem, q̃ in fautoribus fidem atq; obſequium veneratus/hoſtem amicis præ-
mio æquauit. Buryſium etiam vt ſanguine ſibi/ ita animo obſequioq; coniunctum
ꝙ optima ipſius opera aduerſum Suenonem vſus fuerat/tum opibus/tum etiam ho
noribus proſecutus eſt. Cuius fratrem Kanutum pari munificentia ad præfecturæ
faſtigium recenter euexerat. Tum vero qui Kanuticæ militiæ comites fuerant nõ-
dum hoſtium cladibus contenti communiter regem adeunt: vt eos qui Suenoni in
terficiendi Kanuti conſilium dederant proſcriptione proſequeretur/orantes. Inter
cæteros aũt Thorberni pœnã cupidius expetebãt: q̃q̃ is quũ apud Randruſii pontẽ
dimicaret, pñtibus quorũ cõſilio Kanuti cædes cõmiſſa fuerat/huic ſe ꝑfidiæ affinẽ

Waldemari prudentia.

negabat/auctores eius acerrime deuouẽs. At rex metuens ne ſi tot gẽtis ſuę nobiles
exilio mulctaret/Kanutũ/Buryſiũq; dubia fide ſuſpectos ꝓſcriptorꝫ aduerſum ſe ar
mis inſtrueret/veniã ſontibus q̃ æmulis opẽ afferre maluit. Ad vltimũ inſtantium
ꝑſeuerantia victus/ne a Kanuti interfectoribus remiſſius vltionẽ exigere videret̃,
ꝓſcripturũ ſe quos iuſſiſſent ꝓmiſit/nec alio pacto patriæ redditurũ, q̃ ſi eorũ preci
bus reuocarent̃: quorũ ſententiis exilio adacti fuiſſent. Sciebat eñ facilem humani
animi ab odio ad grãm deflexũ exiſtere: ac plærunq; mortales affectus cũ ipſa rerũ
varietate conſentire. Nihil eñ in his tã aſperũ repiri, quod tempus aut caſus lenire
nõ poſſit. Cęteris eiuſdẽ gregis vt iiſdẽ potius bonis militibus vteret̃ q̃ in eos aĩad-
uerteret exoratus ignouit: tãtoq; ſe eius amicitia ꝓpiorem exhibuit / quãto ipſos ab

Waldemarus rex. lxxxvii.

illius parricidalis cõmenti cõſciẽtia remotiores agnouit. His ita cõpoſitis vt regni
initia ſtrenuis militiæ operibus auſpicaret̃/ patriãq; tot annis piratica laceratã/ac
ferme tertia ex ꝑte ad ſitum et vaſtitatẽ vſq; redactã iniuriarũ vltione reficeret, pu
blica claſſe Maſnet inſulam bellum Sclauis facturus/accedit. Vbi dũ populũ in con-
cione exhortaretur, ſeniores q̃bus ꝓ roſtris dicendi mos erat/ claſſem tuto ꝓceſſu-
ram negabant. Nam et ſuos cõmeatibus defici/et hoſtes cõpertũ regis habere pro-
poſitũ. Aucupãdæ ergo opportunitatis grã dilatu opus exiſtere quoad melior gerẽ
dæ rei facultas incideret. Cæterũ nõ ꝓuæ temeritatis eẽ aduerſum ꝓuidos et ꝑmu
nitos armorũ experiri fortunã. Præterea in eã claſſẽ Danicũ penit⁹ coiſſe robur: qđ
ſi periclitari cõtingeret, ꝑfecto Sclauos vnius victoriæ beneficio Dania potituros.
Nã ſi res parũ ex ſentẽtia cederẽt, nõne patriã penitus in eorũ funere perituã? Mi-
nime igitur vni prælio tantæ nobilititatis vires impẽdere debere: dũ mõ victrices
parũ gloriæ/victæ dedecoris plurimũ ſint laturæ. In hãc ſñiam totius cõcionis ſuf-

fragia conſonabant. Cuius arbitrio rex expeditionem remittere coactus, propoſi-
to ſuo celerius q̃ cupidius ceſſit. Apud quem Abſalon in nauem regreſſum deſidiã
eius eludens facetiſſime cauillatus eſt. Nam quum ſolutæ expeditionis cauſam per
quireret/dixiſſetq; rex ne tot fortes periculo obiectarentur/Ergo, inquit, cum igna
uis et ignobilibus cœptum exequere/aut proficue victor futurus/aut parum dam-
noſe vincendus, quum nullo in momento vilium internicio ponenda ſit. Ita lepidi
ingenii adoleſcens indignationem ſuam ad inertiæ exprobrationem ſub ioci ſpecie
conuertit. Quæ tam faceta eius vrbanitas tacitum regis cõuicium fuit. Per eadem
tempora Aſcero Roſkyldenſiũ antiſtite decedente ſuper ſubrogando pontifice plæ
bis a clero ſuffragia diſſidebant. Eadem etiam tempeſtate diuidua Roſkyldenſis po
puli cõiuratione quũ mutuis cædibus ciuitas exundaret, aduenis partim cæſis/par
tim vrbe eiectis/non contenta indigenarum ſodalitas alienigenę coniurationis par
tes protriuiſſe/etiam in eum: qui regium numiſma amminiſtrabat, non tantũ ædes
eius ſolo æquando, ſed etiam bona omnia diripiendo veſaniam ſuæ conſternationis
exercuit. Tunc rex ob maieſtatis ſuæ contemptum acrius ciuitati infenſus /quũ ad
excidium eius magna prouincialium manu niteretur, miſſis ad ſe deprecandum le
gatis ne armis/quæ pro patria ferre debuerat, aduerſum patriam vteretur/incolu-
mitatem vrbi ſuſcepta pecuniæ pactione donauit. Quã continuo placida mente in-
greſſus, Trinitatis ædi inſeruientium penates intrauit/eorum de creando pontifi-
ce ſuffragia ſuo proſecutus aſſenſu. Qz q̃ aũt ei in eccleſia a maioribus cõdita ac do
tata iuris aliquid competere videretur, nihil ſe tamẽ aduerſum eã /aut illicita affe-
ctatione/aut inſolita cõſuetudine præſumpturũ dicebat/ſacris ſiqdem legibus cau-
tum noſſe: ne clerus peculiare eligendi ius regali imperio obnoxiũ habeat. Itaq; prę
ſentiam ſuam haud quaq̃ impedimento futuram, quo minus electoribus libera ſuf-
fragiorum arbitria maneant. Tunc clerus religioſam eius iuſtitiam ſummis gratia
rum actionibus proſecutus, concilio exceſſit/delectum curioſius habiturus. Cumq;
tres ſpectatæ opinionis viros: quibus quartus ob virtutẽ Abſalon adiiciebatur cir
cumſpexiſſent, vt ex eorũ numero potiſſimus aſſumeretur Waldemarus tacita ſin-
gulorum ſuffragia in vnius tabulæ ſegregata volumina referri iuſſit/ſinceriorem
electionis habitum ratus: ſi vniuſcuiuſq; voluntas ante manu q̃ lingua proderetur
euenitq; vt omniũ ſcripto in vnam coeunte ſententiam, honoris culmen Abſaloni
decerneretur. Qui mox antiſtes creatus non minus piratam ſe, q̃ pontificem geſſit
parui æſtimans intus religionem tueri/ſi foris eam periclitari pateretur. Neq; eñ
minus ſacrorum attinet cultui publicæ religionis hoſtes repellere, q̃ cerimonia-
rum tutelæ vacare. Itaq; pontificalibus tectis maiore ex parte ſolo æquatis quo pa-
triã firmioribus vallaret excubiis, maritimã aſſidue ſtationẽ peragens / habitatio-
nis vſum interdum a ſyluis/frondibuſq; mutuari ſolebat. Cuius tam humilis man-
ſio conuulſos patriæ penates erexit. Eloquentiæ quoq; eius præſidia Sialanden-
ſes ſalutaria ſenſerunt. Nam domeſticas conciones ad vim et rixam vſq; litigioſas
moderatione ſua ad pacatiorem habitum perduxit. Tantaq; facundiæ eius orna-
menta fuere: vt eos ſemet ſtoliditatis damnare cogeret, qui eum inertem/elinguem
q; crediderant. Nec penſi duxit duratos gelu fluctus hybernis ſulcare nauigiis: ne
vllum anni tempus ſalutaribus vacaret excubiis/aut inſignis eius erga patriã pie-
tas neceſſitati cedere videretur. Itaq; non minus patriæ Parentem, q̃ Pontificem
egit/militiæ et religionis ſociato fulgore conſpicuus. Prima illi pridie q̃ Palma-

Abſalonis lepidum cauillum.

Seditio Roſkyldenſis.

Abſalõ Roſkyldeñ eps creatus mira geſſit.

rũ ſolenne inſtaret/apđ Borlundã vicũ aduerſum Sclauos cõgreſſio extitit. Nũtia-
ta namqꝫ eorũ irruptione clientela duntaxat ſua, quæ decem et octo militũ nume-
rum explebat/inſtructus aduerſum quatuor et viginti nauium copias /vt ꝑiculoſo,
ita fœlici certamine dimicauit. Cõpluribus ſiqdem aduerſæ partis equitũ fuſis pe-
dites ferme oẽs oppreſſit. Nec in tanto diſcrimine quempiam ex ſuis præter vnum
amiſit/pontificatum et militiam pulcherrima victoria auſpicatus. Paucos ex hoſti-
bus arma ſpoliaqꝫ fugæ liberius ineundæ gratia per ignauiam abiectantes iũcta cã-
pis ſylua ſeruauit. Eodem anno ciuitas Aruſyenſis acerrimis piratarum incurſibꝰ
afflicta proditur. Tunc quoqꝫ Falſtrẽſibus paucitatem ſuã aduerſus infinitam Scla
uorũ claſſem publica munitione tuentibus, quũ forte pincerna regis ad alia nego-
cia obeunda in eam prouinciam miſſus cõmuni obſidione premeretur, prouincia-
lium quidam arbitris regis ſegnitiem exprobrãdo dixiſſe fertur/priores reges in ta
lis/præſentem vero in prima pedum parte calcaribus aſſueuiſſe. Quod dictum pin
cerna deſidiæ conſcientia prouocatus/maligna animi interpretatione regiis auri-
bus modo quo nõ debuit inculcauit: et quod ſuæ contumeliæ erat in maieſtatis op-
probriũ tranſtulit. Alia quoqꝫ haud leuiori criminatione aduerſum Falſtrẽſes aſpe
ratum regis animum inflammabat: vnius præcipitis linguæ vehementiam vniuer
ſorum excidio mulctare cupiens. Siquidem impiiſſimam eis proditionis noxam af-
fixit/quaſi conſiliorum omniũ aduerſum Sclauiã cõceptorũ indicia ad eam tranſ-
mittere ſolitis: familiaritatemqꝫ quã interdũ cõciliandę ſibi ſalutis gratia ad hoſtes
habebant in crimen deducens/obſequia timori potius q̃ charitati erogabat/perfi-
diæqꝫ deputabat. Nã et captiuos a Sclauis ſibi cõmiſſos in cuſtodia aſſeruare/ et plę
runqꝫ patriæ arma metu potius q̃ beniuolentia adducti / lato hoſtibus nuntio præ-
currere conſueuerant: ſcilicet vt ſalutem ſuam/quam viribus protegere nequibant
ſaltẽ beneficio munirent. Huius itaqꝫ peſtifera rex exhortatione corruptus, reliqas
Falſtriæ ferro penitus exhaurire cõſtituit. Atqꝫ ad id ꝑagendũ Sialandiæ duntaxat
miniſterium ſufficere credidit. Abſalone ergo Orientalibus inſulæ copiis præeſſe
iuſſo, Occidentales ipſe ductare ſtatuit/ingentibus paſſim/exiguiſqꝫ nauigiis exer-
citum traiecturus. At Sialandenſes/qꝛ cum Falſtrẽſibus diutinas ac vehementes in-
imicitias geſſerant/acceptas iniurias communibus armis penſare cupientes/vltro
imperium obſequio præcurrebant/lætati Regem ſibi aduerſum æmulos belli du-
cem/auctoremqꝫ futurum. Sed hunc eius errorem ſiniſtris monitis concitatũ fortu
næ violentia fœlici remedio ꝑcucurrit. Nã quũ rex magnis viribus ſuccinctus, iter
ingredi vellet/apud Ryngſtadiũ ſubita febri implicitus Abſalonem remiſſis copiis
ocyus ad ſe venire iubet. Ita peſtiferæ Regis molitioni opportuna valitudinis con-
quaſſatio remedio fuit. Nec minus Waldemari innocentiæ, q̃ inſontis populi ſalu-
ti, miſſo cœlitus languore, conſultum. Qꝫ porro tunc non ſolum deformem / ſed
etiam miſerabilem rei Danicæ ſtatum fuiſſe credendum eſt: quum foris hoſtilibus
intus regiis armis appeteretur! Quis vero diuino numine effectum ambigat: ne
patriæ Imperator futurus in ipſo pene fulgoris ſui primordio regnũ / qđ ex hoſtiũ
manibus erepturus erat/obrueret! quia patrię habenas tenẽti difficillimo morbo q̃
maximo facinori implicari ſatius fuit. Itaqꝫ lãguore indies acrius graſſãte/ Abſalon
ꝓ ſalute regia votis excubare nõ deſtitit. Ad vltimũ veluti remedii deſpatione ꝑfu-
ſus/quũ vnicũ in virtute diuina auxiliũ reſtare aĩaduerteret, ad eã ꝓpitiandã ſum-
ma cũ examinatione vota ꝓ ægroto nuncupaturus acceſſit: diuinãqꝫ rẽ ſacerdotali

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

veſte amictus rite ꝑegit: ſacrificia deinde legitimis verbis confecta ad ægrū detu-
lit, ac pene exanimi delibanda porrexit. Quibus ille refectus cōtinuo oborto ſudore
bonæ valitudinis habitum recuperauit. Antiſtes tamē adhuc de eius conualeſcētia
dubius lāguore ex moleſtia cōtracto repēte corporis firmitate defici cœpit. Ac niſi
cœleſte remedium affulſiſſet ſpes tantę indolis in ipſo ortu ſuo occubuiſſet. Sed nec
illi ſanitatis alienatio impedimento fore potuit: quo minus curam regis quā ſoſpes
geſſerat æger exſequeretur. Ratus ſiquidē emēdatam ipſius valitudinē triſti nun-
tio corrumpi poſſe: affectionē ſuam ei nuntiari prohibuit ne ſubita animi triſtitia
implicatus in priſtinam ꝑſtē relaberetur. Soſpitate reddita ambo tam exitialis pro
poſiti interpellatori deo ſaluberrimæ ammonitiōis grates ſoluebāt, errorisq; eos nō
ſine rubore pœnitentia ſubiit: cogitatæ impietatis effectum diuinæ animaduerſio-
nis beneficio ſublatum eſſe gaudentes. Salubriori itaq; ſentētia animū amplectente
a ciuiū ꝑiculis ad hoſtes vſq; laceſſendos ſtudium traduxerūt. Tūc rex Abſalonis
Petri/Sunonis/& Heſberni/qui potiſſimū conſiliis eius præerāt prudētioribus mo
nitis informatus: citiore q̄ maiore exercitu, occultoq; magis incurſu q̄ aꝑta claſſe
expeditionis in hoſtem agēdæ conſilium cepit: cum multo faciliori ſit negotii in-
opinatos q̄ prouidos oppugnare: & plærūq; præualidæ multitudinis ſententia ſalu
taribus maiorū iuſſis obniti ſoleat: apud quā plus viriū Sclauici nominis terror q̄
regium poſſideret edictū. Idcirco autē ꝑpaucos huius rei arbitros adciuit: ꝙ ſci-
ret quæcūq; ferro gerūtur/publicis viribus/ſed priuatis cōſiliis amminiſtrari opor
tere. Et quoniā de Sialandenſium nihil obſequio dubitabat: Scanicæ claſſis ducem
agere præoptauit. Cūq; nondum integra valitudine Scanienſes Lundiæ contractos
expeditionis ſollicitaret edicto/maximus pōtifex Eſkillus (nam ei cæteri proloquiū
deferebāt) negabat in expedito naues eſſe: quibus tam ſubito iuſſum ꝑageretur.
Cūq; rex obtēꝑantibus gratiam/ſuperſedentibus iram ſe repenſurum dixiſſet: tā-
taq; propoſiti cupiditate perfuſum: vt vnico proficiſci nauigio q̄ expeditionem re-
mittere mallet: Eſkillus indubitatæ voluntatis eius firmitate comꝑta/non ſolum
cōſilium probauit, ſed etiam qui regi comites deeſſent admodum execratus: ſua eū
naui impenſaq; excepit. Iampridē enim regem expeditionū diſſuetudo nauigio ſpo-
liauerat Poſtremi Lalandenſes ac Falſtrici in claſſem coire iuſſi ne longa præſciētia
edocti furtim ad Sclauos imperatæ rei indicia deferrent. At vbi Landorā claſſe per-
uētum, rex ſpectādi exercitus ſui auidus in campo copias explicare cōſtituit, vt to
tas vires oculis ſubiiciendo an ea manu tuto bellū cōmiſſurus videretur aſpiceret.
Ab huius littoris continēti longior harenæ tractus breuibus abſciſus curuatis an-
fractibus portū nauigiis facit: humilis ita vt veniēte æſtu lateat: abſcedēte viſatur.
Nam vadoſus ei⁹ introitus diffuſiore ſpatio opacę altitudinis vndas includit. Sed
quoniā hunc locum cūcti Danorum regis vaniſſimi erroris delиramēto ſuſpectum
perinde ac fatalem cauere conſueuerāt: proximo portu vniuerſi agminis apparatū
curioſiſſime contēplatus eſt: adhibitis qui militiæ rudes rei bellicæ documentis im
buerent: quatinus vires ſuas potius ſolida oculorum fide q̄ cęco æſtimationis augu
rio metiretur. Huic militiæ ſpeculationi quatuordecim diebus intentos maior cō-
meatuū pars ocio cōſumpta defecerat. Egreſſis portu tranquilla toto mari nauiga-
tio incidit. Sed vt taciti improuiſiq; appellerēt remigiis eā q̄ velis inſtruere malue-
runt: Abſalone cum ſeptē nauibus pręmiſſo: qui Rugyani littoris excuſſius indaga Simulacrū
ret acceſſum. Siquidē Arcon oppidū venuſto ſimulacri cuiuſdam cultu inclytum: Arconeñ.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ignaris incolis incẽdio tẽtare, cunctoſq; eius præſidium petituros ex improuiſo op-
primere ſtatuerunt: munimẽtum quidẽ habitatore vacuum ſerarũq; dũtaxat clau-
ſtris firmatum exiſtimantibus indigenis parũ humanæ tutelæ egenũ qđ pſentis nu
minis excubiis eſſet vallatum. Summa vero contractæ claſſis ordine digeſta ducen
Claſſis cclx. nauium. tarum & ſexaginta nauiũ numerum reddebat. Abſalon exſequendæ ſpeculationis
gratia cum propemodũ ad Rugiam perueniſſet indicantibus nautis, cognoſcit re-
giam nauem ſubito remigium velo mutaſſe, miratuſq; quid ita cætera claſſis ince-
deret: quæ paulo ante velis quo occultior nauigatio gereretur: abſtinẽdum condi-
xerat, poſtq̃ eam a ſtatuto declinare cognouit: & ipſe non ſuppetẽtibus propoſiti ſo
ciis per ſummam animi confuſionem puppim vltimus vertit, regẽq; Mønẽſium in
portu receptum mœſtior q̃ libentior comes petiuit. Quippe quia cœpti comitibus
deficiebatur indignatus optimam gerendæ rei facultatẽ omitti/cum & aeris fauor
et militum arridebat alacritas ab inchoata nauigatione ægre proram auertit. Hũc
Petrus Suno & Heſbernus cũ quib⁹ rex conſilia ſua participare ſolebat, rate egreſ
ſum excipiẽtes tam deformem regis ab vtili illuſtriq; conſilio defectionẽ anxie que-
rebantur. Quos tandẽ rex obuiam ſibi venire iuſſos vbi triſtes animaduertit ammi
rans cur eo vultu eſſent: viſum ſibi inquit ne tarda & intẽpeſtiua nauigatio profer-
retur curſum eius ad inſulam fuiſſe flectendum/mane cũcta cõmodius exſecuturo.
Quippe dies labori: noctes quieti familiares exiſtere. Cũq; nullum ab amicis reſpõ-
ſum daretur taciturnitatis ammiratione permotus proferre eos quæ ſentiant impe
rat. Illi quæ inuicẽ cõtuliſſent Abſalonem proponere iubent. Tum ille: quid miri eſt
(inquit) ſegnes hæſitare voces quas ingenti mœroris pondere obrutas quaſi fauce
obcluſa latens animi ſtrangulat ægritudo! Enimuero vicem tuam ad ignominiam
vergere conſpicientes interno mentis luctu perfundimur. Quippe imperii ius ob-
ſequio mutas: pareſq; quibus præeſſe debueras/ vtiliſſimis conſiliis ſpretis eorum
monita conſectando qui in æquo ponunt: pulcher ne rerum tuarum curſus an de-
formis exiſtat. At poſtq̃ ſine collega aut æmulo regnare cœpiſti: altera nunc expe-
ditio geritur: nec illius remiſſio q̃ huius fœdior apparet. Siquidem ſumma rerum
opportunitate contempta paruulas commeatuũ reliquias habentes ocioſis nauiga
tionis exceſſibus excuſabilem reuerſionis titulum quærimus: & cum nullis vrgea-
mur obſtaculis ignauiam noſtram neceſſitatis nomine cenſeri cupimus. Hiſcine
patriam operibus vindicandam: talibus ve regnum ingeniis auſpicandum duxiſti!
Si vero maris ſæuitia nauigationẽ interpellari contigerit: quid ſupereſt niſi vt ne-
ceſſitatis imperio cogente domos inglorii petamus: teterrimis effœminatę mentis
opprobriis inſectandi! Hæc & ſimilia tum moleſtiæ ſtimulis/tum fiducia familiari-
tatis euectus per ſummam verborum acerbitatem apud regias aures eloqui nõ du-
bitabat. Q̃q̃ autem rex aduerſum dictorum eius libertatem acrius exarſiſſet: tamẽ
ne monitorem impudentius auertere videretur magnitudinem iræ quam vultu te
ſte cõceperat / moderatione ſua ad leue & tolerabile reſponſum deflexit: dicendo cõ
plures operum ſuorum teſtes extare/nihilq; tam fortiter ab Abſalone geſtum quod
ſi nondũ virtute æquauerit adhuc factis æmulari non poſſit. Nec plura eloqui paſ-
ſus cymba nauigium repetiuit ſubiungente Abſalone haud quaq̃ eum vtilia ſuadẽ
ti ſuccenſere debere: cum aliquãto ſatius ſit apertis amicorum monitis inſtrui q̃ oc
Tẽpeſtas ſæua. cultis amaræ ſugillationis morſibus obtrectari. Poſtera nocte concitatum acrius
mare eo tẽpeſtatis exceſſit: vt regia claſſis non portu/non anchoris quo minus ſpar-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſa pelago diſiiceretur retentari potuerit: nulla ex parte remiſſior eodem aeris ha-
bitu quatriduo perſeuerauit. Quæ res iram regis aduerſum Abſalonem accenſam
magnopere deliniuit. Sed ꝙ iam cor de ſalubre depræhenderat voce fateri erubeſce
bat/pudore ſerum animi eius intellectum celante. Nam interim nulla ad amicos cō
munione habita poſtridie prædictos viros forte littori inſiſtētes acceſſit: comitibuſ
q; propius accedere vetitis concitationē animi ſui (inquit) tametſi diſſimulatione Waldemari
vti vellet iracundis oris notis proditam eſſe dicebat parū quidem ammiratione di- prudēs ora
gnū/cum conſultantis vocem monitis potius q̃ contumeliis excipi deceat. Quædā tio ad ami-
tamen ab eis ſapientius q̃ tempeſtiuius dicta/ quæ ſi ante triduū prolata fuiſſent in- cos.
gētis mali materiam præcurrere poterāt. Seras quidem monitoris partes eſſe/quæ
rem dum in arbitrio eſt negligētius obeunt exactam ſollicitudine proſequūtur. In-
emendabilia autem corrigere velle proximū amentiæ errorem eſſe. Fruſtra igitur
ſe conuitiis attentatum fuiſſe cum & irreuocabiles præteritorum euentus exiſtāt:
et plærūq; animi commotio parum cum ratione conſentiat. Orturæ vero tēpeſta-
tis ſæuitiam abſq; cœleſtium monitis humano præſagio comprehēdere nequiuiſſe:
neq; quin ea delictorū pœnas lueret dubitare. Quamobrem aut naturæ ignorantiā
aut improuiſæ neceſſitatis violentiam vitio ſibi verti non oportere. Omiſſis igitur
præteritorum querelis ad tēpeſtiua rebus cōſilia animū operāq; deuocare par eſſe.
Malle enim ſe ſpiritum ſpecioſo exitu q̃ expeditionem deformi reditu finire. Tunc
Petrus Abſalonis ſententiam aliquanto leniori monitorum genere proſecutus do-
cet neminem regum fidas amicorum voces infenſis auribus excipere conuenire: cū
ſæpe clari illuſtreſq; viri ſpreti ſalutaris cōſilii pœnas pernicioſa morte pepēderint.
Cæterum aura dum faueat vtendum eſſe ꝙ eius anceps incertaq; varietas exiſtere
ſoleat. Suſtinendum itaq; donec tempeſtatis immēſitas ad tolerabilem remigiis ha-
bitum concidat. Adhuc enim tridui commeatus ſupereſſe/exiguoq; traiectu hoſtes
accedi poſſe. Q; ſi præſenti alimentorum ope deficerentur: alia armis eſſe poſcēda.
Oportere ergo mox vt vndas remigio habiles viderint, ſparſam ocius vniri claſſem
inceſſuramq; ſociali remigio progredi. Quippe nauigationem omnem hoc alacrio-
rem: quo æquabiliorem exiſtere. Rex monitore laudato Abſaloni ſpeculandæ tempe
ſtatis officium mandat/ſibi cum primū eam remigii patientem aduerteret/indica-
turo. Abſalon cupide præcepto qđ ſuis monitis extuderat obſecutus: nocte poſtera
aura ſenſibiliter impetum remittente euentu gauiſus antelucano tempore peractis
diuinis ad regem peruenit, nuntiando tempeſtatem ex parte collapſam poſſibilem
quidem profectioni: ſed difficilem fore: nec niſi ſumma cum remigii difficultate na
uigationis capacem exiſtere. Reſpondente rege moras eſſe rumpēdas per ludibrium
ſubtexuit pulchre ſe operam impenſuros ſi nauigationis medietate confecta vnde
ſoluerant ſint reuerſuri. Cuius dicti procliuitas tametſi ioco mordacior videretur
ingens regi capeſſendę virtutis præbuit incitamentum lepida tamen irriſione non
caruit ſubiungente rege reuerentem ſe ex eo quæ in Sclauia gerantur poſſe cogno
ſcere. Principio claſſis lætam alacremq; nauigationem pleno fiduciæ remigio pro-
ferebat. Nam intra propinquæ telluris anfractus auræ vis quæ aperto mari licen-
tius incumbebat latētium vndarum habitum aſperare nō poterat/ terreni tractus
obſtaculis vndiq; ſecus incitatiorem fluctuum allapſum arcētibus. At vbi in altum
dirigi nauigia cœpere intolerabili pene tempeſtatis occurſu excipiebantur. Anti-
ſtes ne fortiſſimos monitus ſuos parum iuſto conatu proſequi videretur/ ingenuo

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

pudore firmatus perſeuerantiſſima remigii obluctatione quaſi cum neceſſitate cer
tabat, regemq; virtutis æmulatione prouectum cœpti ſui comitem exiſtere coegit.
Itaq; lenta & inhabilis ac pene inconceſſa nauigatio hinc ſæuiēte mari / inde claudi-
cante remigio fuit. Ea freti repugnantis violentia regiam nauem aduerſis vndarū
molibus implicatam: per ſummam procellarum aſperitatem laxatis prope modum
compagibus diſſūgi coegit. Quo viſo rex tū vitandi periculi / tum etiam cōplendæ
nauigationis gratia: tutiore excipi cupiēs Ingimari Scaniēſis ratem propius adeſſe
iuſſam: enſem dextra ſignūq; lęua corripiens vt temerario ita proſpero ſaltu inuo-
lat: eāq; remis acrius citari iubet. Eſkyllum virtutis pertinacia aliquādiu ſubſequi
conatum: affectūq; regis q̃ debilitatem nauigii ſui propēſius intuentē partim regiæ
vocis prohibitio, partim referta periculo neceſſitas reuerti compulit. Eo viſo com-
plures reuerſionis occaſionem ab erroris ſimulatione mutuari ignauia docuit. Qui
bus tamen erroris commētum patrocinio fore nō debuit: cum regem nauigiū non
iter mutaſſe tranſlati ſigni indicio liquere potuerit. Nonnulli quoq; conquaſſatio-
ribus nauigiis inuiti relabebantur ꝙ hiſdem compagum firmitate defectis cōcitati
maris incurſum ſuſtinere nequibant. Qui vero procedere perſeuerabant vt viribus
corporis laboris continuitati ſufficere poſſent edēdi nauigādiq; pariter officio fun
gebantur. Ne enim nauigationis curſum vel paruula remigii intermiſſio morare-
tur dextra remos læua cibos tractabant. Exigua claſſis pars Abſalone duce virtu-
tis & gloriæ æmulantior inuſitatæ tempeſtatis ſæuitiam incredibili remorum cer-
tamine ſuperauit, obluctatūq; pelagus infatigabili permēſa nauigio hora anteluca-
na ad inſulam Hythim ipſa quoq; neceſſitate ſuperior appulit. Tunc Abſalon ne
quid inexcuſſum omitteret per Wethemannū piraticæ operibus clarum officio ſpe-
culationis addictum & portus hoſtilibus nauigiis vacuos ad Rugiam nihil hoſtile
metuentem cognoſcit. Nam armenta ſecuris cuſtodibus propter littus errantia in-
opinatos incolas eſſe fidem fecere. Rex languido remigio ſeram nauigationē emen-
ſus obtento portu protinus in Abſalonis nauem ſe contulit, fatigatūq; tędio ac vi-
gilia corpus ſomno excepit. Reliquiæ quæ cum eo fretum ſuperauerant annumera
tæ ſexaginta dūtaxat nauigiorum claſſem explebant. Duo tunc Hallandenſes natu
q̃ animis nobiliores paucitatem ſuam īdubitato periculo oblatam rati nauigio quo
cōmuniter vtebantur, Abſalonem petebāt: ſeq; præpropero regis alloquio opus ha
bere dicentes: poſtq̃ ſomno eum acquieſcentem audierant ocius excitari poſcebant.
Abſalon ſalutarem eius quietem importune rumpendam negans / quæ afferrent re
gem ex ſe cogniturum affirmat. Tum illi conquaſſationem nauigii / inopiam cōmea
tuum / longinquitatem reditus prætēdentes / optimam ſibi nauigationis facultatem
proſperantibus ventis incidiſſe dicebant, ꝙ quibus aduerſis ægre proceſſerant: ſecū
dis facile reuerti poſſent. Quamobrem eorum ſe beneficio vti malle q̃ caſſam & inu
tilem expeditionem agēdo aut nauigii vitio aut inediæ malo perire. Quos Abſalon
non ſolum deformitatem propoſiti ſpecioſo conſilio mutare: ſed etiam quo minus ſe
probris obiicerent honeſto ſilentio ſupprimere iubet: ne tam pudendę voces alienis
auribus exceptæ inexpiabilem eis timiditatis notam inurerent. Itaq; eneruis & ef-
fœminati animi trepidationem falſo cauſarum commento colorare eos aſſeuera-
bat docendo facilia refectu nauigia fore, & opima commeatuum ſupplementa per
prædam late patentem leui negocio conciſci poſſe. Cęterum ipſos famam & opinio-
nē ſuā grauiſſimo crimine corrupturos, ſi regem apud hoſtes in tanta ſuorū pauci-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tate ſine reſpectu pudoris deſerere ſuſtinuiſſent. E quibus alter domi ſe negotia re=
gia quæ ſumma cum celeritate exſequi neceſſe haberet manere ſubtexuit. Contra
Abſalon ſimulationem eius quia blandimẽtis nequibat minis diſcutere cupiens eos
qui in expeditione ſoluenda plus arbitrio ſuo q̃ regiæ indulſerint reuerentiæ non
tãtum bonorum: ſed & lucis ac ſpiritus ereptionem patria lege meritos aſtruebat.
Sed ne ea quidem periculi denuntiatione quo minus fauentem nauigationi vẽtum
velo colligerent imbecillitatem eorum durare trepidationemve corrigere potuit.
Diſcedentes itaqꝫ execratione & conuitio per ſummam verborum acerbitatem in=
ſequi perſeuerauit. Quod cũ experrectus rex ex Abſalone cognoſceret tam impudẽ
tes & improbos deſertores pœnas ſibi luituros iurabat. Conſcenſa deinde inſula ac=
cerſitos nauigiorum rectores agendorum percontatione ſollicitat. Compluribus
vt redeatur expedire viſum ꝙ tuto hoſtem laceſſere nequeant. Placituram rex ſibi
ſentẽtiam affirmabat niſi ea res & grauis patriæ rubor & ingens hoſtiũ incitamen=
tum exiſteret. Nam & eos Danicæ expeditionis præſentiã ex caſtrorũ veſtigiis cõ=
perturos & clandeſtinã eius reuerſionẽ timiditati dũtaxat imputaturos. Huius rei
cauſa periculo ſe q̃ rubori patere malle: haud quaq̃ proram niſi laceſſito hoſte verſu
rum. Præterea ſe eorũ qui ſimulata nauiũ fragilitate defecerant ignauiam æquatu
ros/ſi quos labore vicerant virtute nõ ſuperarẽt, domoſqꝫ impẽſa male nauigatione
repeterẽt. Tũc Wethemannus incautas Rugiæ res recẽti ſpeculatione expertus ad=
mouẽdas littori copias ſuadet: ſi ignari incolæ fuerint impune prædã cędẽqꝫ factu=
ras: ſin prouidi confeſtim abſqꝫ diſcrimine redituras. Vtro autẽ modo ſe gerant per
arantium morẽ deprendi poſſe aſſeuerabat: qui cum primã diurnæ operæ partem
exegerint quo ad laborandum fiant vegetiores ſopori ſe proſternere ſoleant. Hunc
vero non niſi metu vacuis altaqꝫ ſecuritate firmatis obrepere ſolitum. Cæterum ne
mine talium dormiente reperto pręcautę gentis indicium accipi. Quem rex pirati=
co potius muneri conſentanea q̃ magnitudini ſuæ conuenientia docuiſſe dicebat.
Nunq̃ enim Danorum reges a Sclauis fugatos memoriæ proditũ fuiſſe; ſed ne ſe q=
dem primũ regiã dignitatem hoc deformitatis genere maculaturũ. Tunc Gneme=
rus Falſtricus q̃q̃ alias vegetioris q̃ ſapiẽtioris animi æſtimaretur ſiue ingenio ſuo
ſiue regis fortuna monente ſummã omniũ hæſitationẽ ancipiti ſtudio fluctuantem
ſalutari exhortatione diſcuſſit/ incertãqꝫ conſilii concionẽ ad ſuã ſentẽtiam perdu=
xit: affirmando temeritatis eſſe exiguã manũ cũ immẽſo hoſte conſerere. Cæterum
Barcam prouinciã a Rugia breui freto diſcretam ob paruitatẽ ſui quocũqꝫ paratu
eſſet populatu perfacilẽ fore. Deniqꝫ regẽ quieſcẽdi gratia cubile petere, exhauſtaſqꝫ
vigiliis vires & attritũ curis animũ ſomno reficere iubet veſpere quo minus proui
ſus irrũperet claſſem applicaturũ. Præterea vadoſi fluminis anguſtias intraturos
ſparſam nauigationẽ tacito cõficere remigio iuſſit: ne aut obſtrepẽtiũ remorũ fra=
gor ſecuritatẽ incolis demeret: aut ipſimet impactis harenę nauigiis circa ĩcertę al=
titudinis vada diutius hęrere cogerent. Cętera ſe exploraturũ ꝑmittit. Rex cupide
cõſilio obſecutus veſpere ſigno nauigationi dato deſtinatum amnẽ occupat. Cuius
expeditius permeandi gratia ternis nauigiis iunctis claſſem incedere iubet ne con=
fuſa fluuialibus tardaretur anguſtiis. Cui Gnemerus rate obuius opportunitatẽ
inuadendæ gentis aucupatus interceptos incolarum ſpeculatores adducit. Lætus
eo rex diluculo peragratis ſyluis rura ac vicos hoc acrius quo latentius irrupit: in=
colaſqꝫ adhuc ſomni ſecuritate torpentes/repentina incurſione protriuit. E quibus

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

complures perſtrepentis equitatus fragore perculſi patrios duces aduentare crede-
bant. Sed hunc eorum errorem adacta repente corporibus iacula diſcuſſerunt. Cō-
plures eorum exertis per oſtia capitibus/ Kazymarus ne an Bugiſclauus aduenta-
ret rogabant. Quorum percontatio propriis eorum funeribus excepta eſt. Anti-
ſtes cum parte copiarum longinquam regionis plagam diuerſo complexus itinere
eo locorum peruenerat, vt a regia cohorte eximiæ paludis interiectu diſtaret. De
cuius admodum inceſſu dubius ne direptos a ſe vicos exuri pateretur illuſtri con-
ſilio prouidit. Tandem procul ignes a rege editos conſpicatus ſibi quoq; conſimilis
facti poteſtatē ſuppetere confeſtim illato tectis incendio declarauit, ſociiſq; ſui pro-
ſperitatem excurſus reſperſo flammis rure nuntiandam curauit. Cumq; prædam
abunde actam exiſtimaſſent: iter ad naues remenſi q̄q̄ grandi inuicem a ſe interſti-
tio diſceſſiſſent veſtigia tamen ſua quo minus clandeſtinos reditus captaſſe vide-
rentur/ neue alter alterum impetuoſa feſtinatione præcurreret mutuis ignium fu-
migiis prodiderunt. Interea Skyalmo quidam cognomento barbatus in aſſeruan-
dæ claſſis officium relictus ne hoſtili remigio præueniente amnis exitu prohibere-
tur ad mare nauigia reducir. Vbi dum Rugianorum nauali incurſatione petere-
tur in paucas rates totius claſſis præſidium tranſfert inſtructioribus q̄ frequentio-
ribus nauigiis hoſtibus occurrere præoptans. Quibus obuia nauigatione fugatis
ne ſociorum reuerſio tardius nauigiis exciperetur omiſſa fugitantium inſecutione
portum reuiſit. Iterato laceſſitus eodem auſu inuaſoribus reſtitit. Sed & complu-
ries attentatus crebra hoſtium irritamenta occurſationis perſeuerantia ſuperauit.
Ita pertinaci magis q̄ acri incurſatione vexatus opportuna hoſtem agitatione pre-
mebat. Inter hæc regi in littus ſuperuenienti non paruæ ammirationi fuit: naui-
giis cuſtodia vacantibus abeſſe Skyalmonem: quem tandem ab agitatione redeun-
tem cętero proſecutus exercitu Rugianos fugam a remigio mutuātes velorum in-
tenſione proſequitur. Sed interuallo præceſſionis & volucritate nauigationis adiu-
tos inſtando magis q̄ occupando vexabat. Tunc quendam vicinæ ratis rectorem in
anteriorem nauigii ſui partem fortitudinis ſimulatione progreſſum aſpiciens/ ver-
biſq; magnam præ ſe laudem ferentibus proſecutus ad vltimū quæcunq; viro forti
erogarentur egregie & laudabiliter impenſa aſſeuerabat. Ad vltimum vento obli-
quante prohibitus quantum velis emenſus fuerat conuerſa nauigatione remorum
obſequio penſat. Sed quo proſperiorem velificandi/ hoc difficiliorem remigii vſum
habuit. Itaq; Danis aduerſa cum mari nauigatione certantibus Sclaui quos loco-
rum habitus non fallebat: ignotum noſtris profundum compendiaria nauigatione
ſulcantes ſubito fugā in inſidias vertūt. Quos Abſalon per occultos pelagi receſſus
proſilire conſpiciens ſociis metu nauigationem citantibus ſubſequi q̄ antecedere
maluit prępuiæ claſſis terga plenis pietatis excubiis tutaturus. Pudet referre q̄d ſe-
quitur. Maxima Danorum pars rubore poſthabito q̄q̄ hoſtes imminere conſpice-
ret deſerto rege velis malos onerare ſuſtinuit. Rex cum paucis admodum nauigiis
relictus aliquanto deſertores ægrius q̄ hoſtes ferebat. Tunc etiam militem quem
paulo ante in prora aſtantem probauerat breuitatem veli ſui quo maior nauigatio-
nis curſus exiſteret pannorū additamētis producere cōſpicatus laudē cōuitio mu-
tauit amorē timidis erogatum imprudēter impēſum affirmans. Ita abſq; ſupremæ
neceſſitatis diſcrimine veræ ac ſolidæ fortitudinis habitum explorare promptum
non eſt. Enauigantium diſceſſio: nō clamore, non ſignis, deniq; nullo exhortationis

genere reuocabilis fuit. Adeo omniū aures pauor concluſerat. Cūq; rex intermiſſo
pauliſper remigio a præſentibus quid factu opus potiſſimum eſſet inquireret cun-
ctantibus cæteris Abſalon inſulam Hythim petendam: Ibiq; ſecunditatem aeris ex-
pectandam hortatur. Qđ Petrus fieri oportere non ſine rationum aſſertione nega-
bat: ꝙ perſeuerante tempeſtate: nec reditum, nec ſupplementum claſſis habituri vi
derentur: Sclauis aduerſum ſe quotidiana copiarum incrementa ſumpturis. Pan-
denda igitur vela, eāq; nauigationis ęqualitatem habendam eſſe vt naues volucri-
tate præſtantes complicata velorum parte tardiores operirentur: & quas celerita-
te præcurrerent ſocietatis iure conſequi debeant. Ita ſtrennua Abſalonis adhorta-
tio eximiæ Petri prudentiæ ceſſit. Vterq; ſiquidem annis ſuis ſimilia cogitabat. Ille
etenim iuuenili animo condigna: hic canis ſuis conſentanea proponebat. Ita ſeptem
ſolis nauigiis ex omni Danorum claſſe reſiduis Sclaui multitudine fræti incitatiſſi
mo remigio acerrimoq; clamore cum contemptu paucitatis irrumpunt. Sed maio-
re impetu ꝗ audacia rem exequebantur. Quippe cum primū excepere ſagittas: pro
pius ferre remos auſi non ſunt. Paulo poſt deſtrictorū enſium laminis nūc ceruices
ſuas nunc ſcuta pulſare cœperunt / rati ſe Danos hoc minarum genere territuros.
Remigium deinde magno clamoris ſtrepitu proſecuti horribiles late ſonos edebāt.
Hic quoq; procurſus priori perſimilis fuit. Obuiis nāq; Danorum miſſilibꝰ repulſi
continuo remigium retulerūt. Tertio vt hoſtem apparatu terrerent contactos ſole
clypeos aqua perfundere, genibuſq; ſuperpoſitis in pugnæ vſum extricare cœperūt
veluti indubitatū noſtris prælium illaturi. At tum demū ſeu cupiditate prædæ ſeu
vi pudoris accenſi vehementius nauigia concitant. Quæ ſpecies vt initio acris ita
exitu inanis apparuit. Telorum enim obiectu velut ante deterriti inuictam pauci-
tatis conſtantiā vlterius laceſſere deſtiterunt: ꝗꝗ Danorum prouocatione admodū
ſibi inſultari conſpicerent. Rex cum ad aſpectum patriæ perueniſſet concidēte pau
latim vēto tam remiſſam & languidam nauigationem agebat: vt ꝗꝗ propaſſo velo
vteretur / eo fere loci diem opperiretur / vbi noctē ingreſſus fuerat. Sed cum Zephy
ris deficeretur proceſſum a remigio mutuatus eſt. Tandē obuiam Eſkilli ratem in-
greſſus Scaniam repetiuit. Qui nouiſſime eum proſecuti fuerant: Sialandiæ parti-
bus aduehuntur. Tunc Petrus Ranonis eloquētiſſimi viri imperitam calliditatem
eludere cupiens: non ſolum nexos, ſed etiam remiges ſuos vt prædæ ſpeciem auge-
ret in eminenti nauigii parte conſtituit captiuorū imaginē præbituros. Quē cum
Rano Liburna prætereuntē videret: diſſolutionē nauigii ſimulare deſiderans: ſenti
na aquā egeri increpitis acrius remigibus iubet. Tunc quodā reſpondēte eo triduo
ſentinā aqua vacaſſe non rite inquit Petrus, remiges tui quibus te reſponſis excipe-
re debeant callēt. Tunc Rano paucis intra Petri nauigium remigio occupatis oci-
oſæ iuuentutis multitudinē exerto capite conſpicatus: prædā exiſtimabat quietiſq;
ſuæ pœnitentia permotus non ſimiliter ſibi vt Petro fortunam affuiſſe dicebat: ꝙ
naufragii periculo interpellante expeditionis comes exiſtere nequiuiſſet. Autumno
rex crebra Sialandēſium ac Scanorum, rara vero Iutenſium manu prouinciam Ar-
con vrbi confinē adortus / cū ingēti præda acta ad littus reuerteretur: Rugiani repe
tentē naues exercitum hiſdēq; ſcandēdis intētum a tergo per inſidias circūfundere
geſtiētes magnis viribus in inſulam e continenti traiiciunt. Per idē tempus coorta
nebulæ vis ſpiſſam cœlo caliginē intendit. Quæ res incertos viæ Danos atq; errore
nebulæ implicatos aliquādiu ſubſiſtere coegit. Crediderim hunc aeris habitum pro

Petri & Ranonis cauillia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

pitiæ fortunæ interuẽtu futuræ eorum victoriæ paruiſſe. Iamq; Sclaui quia nubiũ
obſcuritas proſpicere nõ ſinebat: caliginis errore protracti in medios ferme hoſtes
inciderant, cum ſubito diſcuſſa ſole nebula exercitus propemodum conſertos aſpi-
ceres. Tunc Priſclauus olim e Sclauia profugus equo prouolans adeſſe Barbaros:
factãq; Danis optatæ pugnæ copiam nuntiat/exhortans omnes inuictã Danici no-
minis æmulari virtutẽ. Reſponſum a rege eſt reperturos hoſtes qui fatum fugæ p̃-
ferre cupiant. Igitur Dani quorum animos præceps belli cupido exagitabat: pręter
vſitatũ pugnæ morẽ confuſis copiarum ordinibus conſpectos hoſtes incurſare cœ-
perunt. Nec tardior victoria q̃ impetus fuit: pugnam fuga præcurrẽtibus Sclauis.
In quo procurſu duo regii milites ita inter ſe fortuitis equorum impulſibus cõcur
rerunt: vt vterq; excuſſus proſterneretur. Super quos rex corruente equo ita præ-
Regis lapſus. cipitatus eſt vt lęuus eius cubitus pertuſo clypeo terræ altius infigeretur. Abſalon
itaq; erigendi eius gratia deſcẽdere cupienti manu ne ſubſiſteret innuit feliciter ſe
lapſum reputans ſi modo hoſtium cladibus attolleretur. Sed his euẽtus triſtior ſpe-
cie q̃ omine fuit. Regis nanq; lapſus hoſtilis ruinæ præſagium edidit. Quippe ſupe
rati ſine prælio Barbari impune obterebãtur. Quorum magna pars ſinũ per quem
traiecerat auidius repetens ſalutẽ in vndis quam quęrebat amiſit: nec minor flucti
bus q̃ ferro periclitantium numerus extitit. Pars quo tutius hoſtem vitaret ore te
nus de induſtria aquis corpus immerſerat. Nec hoc quidẽ auxilii genus quo minus
a Danis in eadem vada deſcendẽtibus interimerẽtur: latebram eis præſtare potuit.
Cũq; cæteris intra aquam proſtratis vnus adhuc occultũ pedibus ſaxum cõplexus
focię ſtragi ſupereſſe videretur: Abſalon militibus ad opprimẽdum eum deſcẽdere
profunditatis metu cũctantibus: nõ hic inquit ea proceritate eſt quã veſtra milites
æquare non poſſit. Neq; enim vadabiliorem ſibi q̃ nobis gurgitẽ occupat. Quã vo-
Strenuitas Eſberni. cem frater eius Eſbernus exhortationis loco ſuſcipiens q̃q̃ Barbarum latentis ſaxi
beneficio vti non dubitaret: ſaluti fraternæ ſuæ volũtatis imperium p̃tulit. Aliiſq;
renuẽtibus aquas hoſtili cruore infectas armis onuſtꝰ intrauit. Cũq; emiſſa in Bar-
barum lancea ſolum repetere vellet vndis verticem inuolutus profundo ſe excipiẽ-
te demergitur, periſſetq; niſi ſociorum pręſentia auxilio fuiſſet. Enimuero Olauus
vndis eum abſtrahere cupiens ſtimulatum calcaribus equũ in illud profundũ egit
exceptũq; brachio leuare conatus pene ſella pronus excutitur. Igitur vrgente fato
ſuæ q̃ alienæ ſaluti propior extitit, ſibiq; cœptam amici curã poſtponẽdo cõſuluit.
Cuius propoſitum Nicolaus quidam fortius q̃ felicius æmulatus nõ tẽperauit quo
minus concitato equo gurgitem peteret. Sed ab incepto ſe pari periculo reuocatus
abſtinuit. Igitur equitum ope defecto peditum opera ſeruari contigit. Cũq; littori
reſtitutus fuiſſet extinctus ab intuentibus putabatur adeo illapſus corpori humor
anhelitum occultabat. Tãdem ſociis corpus ſuũ diutius agitantibus vomitu vndã
egerere cœpit. Cuius onere liberatus ſuſpicere magis q̃ eloqui valuit. Itaq; qui ad-
erant corpus eius frigore obſtupefactum applicatæ veſtis fomento proſequebãtur.
Quibus percalefactus non oculorum modo, ſed etiam vocis vſum recuperauit. Cæ
terum ipſo die adeo exſanguis permanſit: vt vix eum funebris oris notæ deſererẽt.
Danici equitis virtus. Nec ſilentio oblitterãdam alterius Danici equitis virtutẽ exiſtimo. Qui cũ nemine
ſociorũ comitante fugam hoſtium auidius q̃ cautiꝰ inſecutus fuiſſet: Barbaris qui
effugerant vt ſe eis capiendũ præberet rogantibus ſpreta prece equo deſiliuit mor
tẽq; dimicans q̃ deditus lucẽ amplecti maluit. Igitur ingẽti hoſtiũ caterua ad ſe op-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

primendū nitente quotquot ꝓpius acceſſerant interfecit. Ac ſine vlla ſpecie metus
pugnās ſuꝑ factā a ſe ſtragē plenis gloriæ vulneribus corruit. Itaqꝫ nō ſolum innu-
meros fati comites habuit, ſed etiā ſuperſtites fortitudinis ſuę ſpectaculo attonitos
reliquit. Cuius excellenti virtute tantū ꝓmotū eſt: vt deinceps Sclaui manū cū Da
nis acie cōſerere nō auderent. Anno poſtero Danis expeditionē parātibus Rugyen
ſes ob recentē cladem ſuſcipiendi belli fidutia defecti/Domborū quendā præſtāti fa
cundia ad pacē ab ipſis petendā decernūt. Quo abſalon excepto nauigiū eius expedi
tionis ſibimet vſui vertit: nautis vero quoad reuerteretur hoſpitia cū impenſis ex-
pedienda curauit/ipſoqꝫ Domboro ſecū aſſumpto regiæ claſſis cōuentū petiuit. Siq
dem legatos hoſtiū expeditionis tp̄e ſuſceptos ad reditum vſqꝫ eius mutua Rugien
ſium/Danorūqꝫ cōſuetudine retentari fas erat: ne ad ſuos exterarū rerū nuntii re-
uerterent̃ ſpeculatiōis potius, q̃ legationis officia pacturi. Sed cōtrariæ tēpeſtatis
ꝑſeuerātia nauigationē morāte cū Iuti labētib⁹ alimētis expeditionē ſoluturi vide
rēt̃, eorū egeſtati Sialandenſes ac Scani impenſis liberaliter cōmeatibus affuerunt
ne tanta virium ꝑte maligno neceſſitatis obſtaculo fraudarent̃. Fioniēſes vero tam
etſi cōmeatibus abundarēt, ne minimā quidē eorū ꝑtem ad ſuſtentandā ſociorū in-
opiam cōtulerūt. Quod videns Domborus pacem quā ante ſupplex petiuerat ſub
æquis tm̄ cōditionibus offerebat. Cæterū Abſalonis apud regem interuentū poſce
bat: a quo oblationē ſuam liquida fide ꝓſequi rogatus, pignoris loco lapillū ſe aquæ
iniecturū aſſeruit. Siquidē icturis fœdus barbaris religioni erat calculum in vndas
coniicere/ſeqꝫ ſi pacto obuiam iſſent, merſi lapidis exemplo perituros orare. Sed cō
tra poſcente obſides Abſalone/fucoſaqꝫ ſuꝑſtitionum mendacia in rebus ſeriis reci-
pienda negante, haud quaq̄ Domboro mutua petendorū obſidū fidutia defuit. Qđ
Abſalon indigne ferens/Rugianos nō ſolum obſides Danis, ſed etiā pecuniā cū ſup
plemētis claſſis tranſmittere ſolitos aſſeuerabat: quū Dani nihil tale Rugianis vnq̄
a ſe cōceſſum/ſolutūve meminerint. Tūc Domborus/Si ſapiētia, inq̄t, qua te prædi
tū exiſtimas viges, quæ a me ꝓponenda ſunt docili animo excipies/tenaci memoria
appræhendes. Quiſqꝫ rite ſe gerit circa tria tp̄a maxime cogitationē expendit / ex
iiſdem duo leuiori cura cōplectens/tertii præ cæteris habitū intuetur. Siquidē pręterita meminit/futura ꝑſpicit/præſentia colligit. Stolidus vero inter ſpem futuri/
memoriāqꝫ præteriti præſentiū facultatē omittere/et qđ in manibus retinet excu-
tere cōſueuit. Quo pacto tu quoqꝫ vaniſſimis ſollicitudinis ambagibus implicatus
adeo ſcrupuloſa cura præteritorū imagines recolis/futuroſqꝫ meditaris euentus:
vt ad ea quæ præ manibus ſita ſunt/et oculis obuerſantur aſpicere nequeas. Quip-
pe dū prioris ęui recordationi animū inſeris, fœlicitatis eius exēplo futura metiris
teqꝫ ſpem ex memoria adeptū q̄d inſtans ætas afferat/præterit. Fateor olim Danos
gente noſtra potitos/ſed præſens fortunæ benignitas iiſdem nūc fauoris blandimē
tis ꝑtes noſtras ꝓſequit̃, q̄bus quondā veſtras excolere cōſueuerat: ſortēqꝫ nr̄am ad
hanc fœlicitatis ſummā ꝑduxit: quā veſtræ quandoqꝫ rei ſtatus attigerat. Quippe
quanto vobis inferiores extitimus/tanto nunc viribus ſucceſſuqꝫ præſtamus: eo re
rum fortuna ductāte ꝓgreſſi, quo Danicæ quondā ꝓſperitatis incrementū exceſſe-
rat. At dū temere votis extenderis/noua ac recentia ſtolida vetuſtatis ſimulationę
prætergrederis/eiſqꝫ me cōditionibus adigere conaris: quas ꝓ præſentium habitu
præſtare potius, q̃ poſtulare debueras. Fines veſtri armis et exercitibus veſtris mi
ſerabiliter obtriti/ſitu marcidi/culturæqꝫ inopes iacēt/noſtrarū diffuſio partiū vix

Facundia Dombori.

Fœderis barbarorū ſpecies.

Superſtitio barbarica.

Concio Dōbori Sclaui.

alendæ quam genuit multitudini ſufficit:et tamē quos omnifariam potentiores ad
uertis,nō ſuꝑiores modo/ſed etiam pares habere faſtidis.Tunc demū tributi nos ex
actione ſollicita/quū et ſortem noſtrā ſucceſſibus æquaueris/et eā malis quibus tua
Abſalonis nunc premitur adactam cōſpexeris.Hæc Domborus.Sed Abſalon diſſimulato indi
reſponſio. gnationis cōceptu,paucis eum reſponſis excipiens/ad regem quæ acceperat p̄fert.
Verum pertinax freti ſæuitia nauigationem interpellando finem expeditioni fecit
Rex q̄q̄ ſuperius Sclauos ſecundis ſucceſſibus attentaſſet,plus tamen negotii in eo
rū expugnatione,q̄ vt ꝓpriis viribus exequeretur aduertēs/Saxoniæ ſatrapā in ar
morū militiæqꝫ collegium ingentis præmii pollicitatione ſollicitat.Ille tū ampliſſi-
mæ mercedis captura/tum etiā potiēdorū finitimorum ſpe inuitatus,expeditionis
ſocietatē ſpopondit.Sed ſuꝑius Waldemarū rex Noricus per ſummū amicitiæ cul-
tū nauigio draconē ſimulante donauerat.Quod Abſalon mira arte effigiatū Roſ-
kyldenſi remige exornare/et ad conuentū vſqꝫ Danorū dirigere iuſſus, quū in por-
tu Iſørenſi parū ſecundantibus ventis voto diutius moraretur,nihil ægrius tulit/
q̄ ꝙ aliis in expeditionem proficiſcentibus tardior ipſe ſuꝑuēturus videretur,q cæ
teros et velocitate apparatus/et ꝓcinctu nauigationis alias pręcurrere cōſueuerat
Itaqꝫ quū mente/tædio/et pudore ſopita in puppi iaceret, futurā maris tranquilli-
Abſalonis tatem nocturnis imaginibus ſpeculatus eſt.Exiſtimauit em̄ ab homine ſe accerſi/ac
viſum. ceſſoqꝫ littore cum Burgalanenſi pontifice Tokone aliquādiu ſpatiatū/iuſſumqꝫ ab
eo quæ audiret ſagaci mente cōpræhendere/et tenaci mandare memoriæ. Tokonē
deinde melos quod in diuini natalis ꝑuigilio rite recini aſſolet/ſemel iterūqꝫ et ter-
tio replicuiſſe/ipſ̄mqꝫ ad ea quæ canerentur ſollicitis auribus eſſe iuſſiſſe.Expgefact⁹
adeo præſentes viſorū imagines animo repræſentabat:vt rem verā nō ſōniū fuiſſe
arbitrareť.Et quia craſtinæ egreſſionis opem ꝑ quietē ſibi ꝓmiſſam meminerat,tā
certā cōmodæ nauigationis ſpē aīo p̄ſumpſit: vt cōſcenſa cymba q̄q̄ nihil adhuc tē
peſtati detractū erat/malū regię nauis:cui Aſtradus præerat, ocyus attolli iuberet
cibūqꝫ cape ꝓperaret.Epulanti ſuꝑuenit Aſtradus indicās tēpeſtatis occaſum/et q̄d
nā fieri expediret interrogans.Iuſſus eſt illico erecto nauigii malo fauces Iſøricas pe
netrare/eiſqꝫ præteritis inſulam qua vētus iuberet ambire.Q̄d eo exequi ꝑgente,ex
peditionaria claſſis quæ in eundē forte portū appulerat ſubito tranqllitatis inceſſu
gauiſa/velorū vſū nauigationis auida p̄parabat. Verū effectus minor impetu fuit.
Siq̄dē mō orientē/mō occaſum īcerto ventorū flatu ludificata viciſſim petebat: na
uigationēqꝫ mutabilis auræ varietas optato curſu fraudabat. Diuinit⁹ cōſultū cre
deres:ne aut ſolitaria Abſalonis nauigatio/aut aliis inceſſu tardior habereť. Q̄d ēt
ip̄ius liquido cōprobauit aduētus.Siq̄dem adnauigāte eo omniū nubiū errore diſ-
cuſſo/certus pelago flatus incubuit/tantaqꝫ ꝓpitii venti ſtabilitas incidit : vt naui-
gatio quæ ante dubiis velis incertum curſum tenuerat,cōtinuo ꝓſperitatis ordine
frueretur.Ita naturæ rerū temperies: quæ ſe cæterorū vſui inuiderat,Abſalonis re
ſpectui tributa eſt.Qui etiā quū nauē regis ſibi creditā validis tēpeſtatis incremē-
tis cōtuſam/extremoqꝫ naufragii ꝑiculo ꝓpinquā aduerteret,cōtinuo in littus ſub-
ductā neceſſariæ trabis vinculo refecit:lacerāqꝫ ac pene cōfractā priſtinæ firmitati
reſtituit.Sed et ꝓrarum eius cacumina quo cultior incederet,aureis apicibus texit
Quo rex apud Manſuetā exceptus,Polā ꝓuinciā comite claſſe petebat.Itaqꝫ cōmu-
nibus ſed diſcretis viribus alterū Sclauiæ latus Dani inuaſerāt/ alterū Theutones
lacerabant:interdūqꝫ exercitus alter ab altero inuicē ſpectari poterat.Cūqꝫ Theuto

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nũ forte ſatellites petendi pabuli gr̃a latius euagatos Sclaui ꝑ inſidias adorti interemiſſent, eq̃tes recẽtis iniuriæ vltionẽ audaci calliditate q̃ſierũt. Siq̃dem militię in ſignibus occultatis/loricisq; q̃bus corpus munierãt familiari ac ſordida veſte tectis pabulantiũ more fruges metere aggreſſi, Sclauos Nucleto duce ad ſe opprimendũ ex abdito ꝓuolantes ocyus aſcẽſis equis/falceſq; gladiis mutãtes, trucidauerũt. Caput Nucleti abſciſſum ac pilo affixum/ſicq; in caſtra ꝑlatũ gratũ vtriuſq; exercitus oculis ſpectaculũ prębuit. Q̃d quũ filio eius Priſzlauo/q̃ ad Danos & chriſtiani rit⁹ amore/et paganæ ſupſtitionis odio patria pulſus tranſierat, cœnitãti nuntiatũ fuiſſet/aliquãtiſꝑ manũ ab eſcis retractã demiſſo capiti ſubiiciens, dei cõtemptorem tali exemplo interire par eſſe dicebat: reuocatoq; a cogitatione aĩo/cõſuetã oris ac mẽtis hilaritatẽ cœnæ cõſortibus exhibebat. Magnus potẽtia/ſed maior diuini cultus memoria. Neq; em̃ ſibi parentẽ iudicabat, quẽ publicæ religionis æmulum nouerat Itaq; ambiguæ æſtimationis eſſe potuit/vtrũ magis fortẽ animũ geſſerit, an piã vocem emiſerit. Sed neq; patriæ plus ſolito miſertus/eã ductu et incitamẽtis ſuis duarũ gentiũ prædã exiſtere coegit. Interiectis diebus Henricus Waldemaro ſermonis inuicẽ cõferẽdi gr̃a ſe accedenti/cũ Abſalone ſolo in tabernaculum ſuũ ꝑducto epulum ꝓbuit ingenti magnatũ frequentia amminiſtratorũ officio fungente. Quæ cœna licet multigena ciborũ varietate ſplenderet, aliquãto tñ plus luxus in obſequiis q̃ epulis habuit: ꝓſertim quũ gloriæ nõ vſui ſeruiret. Clientela vero ſeorſum diſcubitu excepta. Poſt reditũ ſuũ Waldemarus nouarũ rerũ caſibus ſollicitat⁹ intẽto ad ſciendũ animo/vbinã Hẽricũ neceſſariæ collocutionis gr̃a obuiũ habere poſſet/atq; ad id negociũ explicandũ prudẽti viro opus aſſeueraret, alii ſibi claudicare equos/alii parum cultis vngulis eſſe fingebant. Cũctis itaq; metũ excuſationis aſtutia ꝓtegentibus/nemineq; tam ꝑiculoſam legationẽ ſuſcipe audẽte, Abſalon forte lignis ex more per ociũ cæſis e nemore ſupueniens interrogatuſq;/an regiarũ partiũ legatũ agere vellet: iturũ ſe pollicetur. Igitur legendorũ comitũ optionẽ habere iuſſus/potiſſimũ neceſſarios ac ſanguine ſemet cõtingẽtes aſciuit/cõſanguineã fidem alienæ præferendã exiſtimãs. Priſzlauus quoq; potẽtiſſimi Sclauorũ principis Nucleti filius/quẽ ꝙ Waldemari ſororẽ in matrimonio haberet/chriſtianęq; diſciplinæ ſacris initiatus eſſet/pater iamp̃ridẽ ꝑinde ac inſidias ſibi nectentẽ cõſpectu ſuo ſubmouerat/localis peritiæ fiducia ꝓpoſitæ viæ cõductorẽ agere pollicetur. Huic ſiquidẽ tũ rex ob bonæ fidei experientiã/tũ ob cõnubii affinitatẽ magnã nobilium inſularum partem fruẽdam cõceſſerat. Profectus Abſalon/affatuſq; ducẽ quũ apud eũ ꝑnoctare rogaretur, regẽ anxia ſuorũ expectatione ſollicitũ longioris morę interpoſitione moleſtari oportere negabat. Præterea claſſem ſine portu eſſe aſſeuerabat vndiq; vẽtorum impulſui patentem. Cumq; feſtinationis ratione reddita propinqua nocte equos abiturus ſcandiſſet, quidam claro Saxonum loco natus vltro adito duce perituros Danorum legatos niſi comitatiores abſcederent / querebatur. Obiurgare quoq; eum vehementius auſus: ꝙ illuſtrium virorum paucitatem tot ingruentibus periculis incomitatam a ſe dimittere ſuſtinuiſſet. Reuocatis itaq; comitum offeruntur auxilia. Sed non minorem ſe Abſalon in reuocando comitatu geſſit, q̃ in pernoctationis egerat obſequiis reſpuendis/glorioſius ratus ſuam ac ſociorum ſalutem dubiis caſibus credere, q̃ alienis armis protegere. Cumq; haud procul tentoriis abeſſet, Priſzlauus omnibus frẽnos ſuccutere iuſſis/Si meo, inquit, ductu res expedienda foret, comitum ſupplementum noſtra paucitas non refugiſſet. Siquidem

Nucleti cædes.

Priſzlaui in patrẽ & religionem diuerſus aĩus

Epulum ab Hẽrico datum.

Priſzlaui prudens et aĩoſa or̃o.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

aduerſum pericula abundare induſtriæ potius argumentum eſt, q̃ timoris indiciũ
Hoc enim probabilior eſt fortitudo,quo minus cũ ſtoliditate conſentit. Illa vero re
præhenſionem meretur/cui vires temeritas amminiſtrat. Sed nunc exigere p̃q̃ de=
forme eſt,quod paulo ante oblatum acceptare contempſimus.Reſtat igitur vt vni=
cam ſalutis viam in pectorum ac virium noſtrarũ fidutia reponamus/ſpemq; ex de
ſperatione certiſſimã capiamus.Aemulanda itaq; Danici ſanguinis et nominis vir
tus/omniq; ſtudio enitendum:vt aut nobis victoria reditũ/aut ſpecioſa mors æter=
num famæ pariat monimentum. At minime dubium quin de trãſitu noſtro hoſtes
equina fecerint veſtigia certiores/nec magis ambiguũ eorum reditum inſidiis exce
pturos eſſe,quorum aduentũ adeſi callis indicio peruiderunt.At mori vobis com=
militones q̃ capi præſtat.Capti eñ occiſi parentis mei pœnas perinde ac eius inter
fectores crudeli morte pendetis/fratreſq; mei paternis manibus per ſummã crucia
tuum acerbitatem noſtro ſanguine parentabũt. Aliquãto ergo ſatius eſt ꝓpriæ vir
tuti ſpm̃ impendi,q̃ alienæ violentiæ miſerabiliter puniendũ relinqui.Hæc nõ pro
prii periculi metu/ſed veſtræ potius charitati cõſulendo monuerim. Eo eñ ſangui
ne oriundus ſum,quem nulli Sclauorũ attentandi vnq̃ auſus inceſſit.Per p̃rem vos
optimũ maximũq; per quem illud Danorũ celebre cũctis gentibus nomen obſecro
obteſtorq;:ne fidutiæ et fortitudini imbecillitatem atq; ignauiam præferatis. Hæc
Priſzlauus.Deniq; læta omniũ acclamatione exceptus/nihil ſe de victoria ambige=
re aſſeuerauit,cui militũ alacritas præſagio fuiſſet:præſertim quũ omnis Sclauorũ
irruptio ſpecie,q̃ re formidabilior exiſtere ſoleat.Circa inceſſum vero id ordinis ob
ſeruari debere:vt iuuenes parũ armati medium inter milites equitandi locum tene
rent/eorũ vtrinq; præſidiis muniendi.Cęterũ militarium turmarũ per binas acies
diſtinctarum alteram ab altera auxiliis inuicem tutandã eſſe. Quippe geminæ co=
hortis ſpecie hoſtiũ animos labefactari poſſe. Præterea clamabundos incedere/va=
riiſq; cantibus obſtrepe iubet/fidutiamq; quæ plærunq; multitudini ineſt/ſimulatu
ros.Nec fortunæ expers cõſilium fuit.Siquidem in portum eis vbi claſſis acquieſce
bat nullo inceſſente ꝑductis rex expectãtis more ſollicitus/ꝓlixamq; legatorũ abſen
tiam cura ac mœſtitia ꝓſecutus,dolorem ex temeraria ſuorũ emiſſione contractũ/
religioſæ lectionis officio leniebat.Quibus rediſſe cõpertis,ſoporis blandimẽtis ob
triſtitiã dilatis ocyus aditũ dedit.Inde ad Gudacrã amnem nauigatione diſceſſum
Cuius vadoſus aditus haud quaq̃ magnarũ nauium capax extabat/exiles duntaxat
tranſmittere ſolitus.Itaq; rex ꝓpter fauces fixa ancora ſedẽ nauigio cõciuit magni
tudinem eius paruitate amnis admittere nequeunte. Habilior claſſis et quam flu=
uiale profundum ferre poterat Abſalone duce anguſtos amnis attẽtabat anfractus
Quo auctore eo loci peruentum/vbi gurges ingentis ſtagni diffuſior ſpeciem præ=
ferebat.Has faucium anguſtias barbari crebra claſſe præſtruxerant/hoſtem tranſi=
tu prohibituri.Quos noſtri deturbare geſtientes ꝓfunditatis ignari imperitæ na=
uigationis errore vadoſis locis affixere puppes.Quas dum profundo defectas ad lo
ca nauigatu facilia reiicere cupiunt quũ minus remigio liceret, paſſim in vada deſi
liunt:manibuſq; foros complexi/remorum vices corporum viribus exequuntur.In
quos Sclaui nauigiis ſuis tanq̃ propugnaculis vtendo ſuperne tela librabant. Nec
ſic eos attentaſſe contenti/et ipſi ſaltim in vada delapſi cõminus dimicandi locum
petebant.Sed noſtris ſtrenue occurſantibus pari celeritate deſerta ac repetita ſunt
nauigia.Ante alias binæ Priſzlaui rates ſubiere ſtagnum. Quarum alteram qui va

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

do inſtiterant tam frequentes inſiluere: vt media fractis penitus lateribus ſindere-
tur. Quippe dum auidius ſe ingerunt, multitudinis onere mediam rupere puppim
Subſequente claſſe deſerta fugientiũ barbarorũ nauigia capiũtur. Vicorũ quoq; ri
pæ iunctorũ incendia paguntur. Noctu redeunte Abſalone rex adhuc inſomnis diu
tinã eius moram angore et vigilia proſequebat̃. Quo excepto gauiſus liburna ſua
ꝙ ob granditatẽ nauigationis inhabilis videretur: domum remiſſa in aliquanto mi
norem ſe contulit/ eaq; ad lacum deuectus Sunonẽ binis inſtructum nauigiis in lon
ginquos paludis receſſus prædatum mittit. Vrbem quoq; Roſtock oppidanorum Roſtockſeñ ſtatua ꝓuſta
ignauia deſtitutã nullo negocio ꝑuſſit. Statuã etiã quã gentis ꝓfana credulitas ꝑin
de ac cæleſte numen diuinis honoribus ꝓſequebat̃ incendio mãdauit. Poſt hæc Hẽ-
ricũ cum exercitu ſuo cõſerendi ſecũ ſermonis gr̃a venientem præꝑato ponte traie
cit. Eodem tp̃e Nucleti filius Priſzlauus ripa altera ſuꝑueniens/ quũ fratrẽ Priſzla-
uũ Bernardo: cuius manu Nucletũ occidiſſe fama fuerat/ nauigio cõmunicãtẽ aſpi
ceret, cõuitio laceſſiuit/ impietatẽ obiiciens: ꝙ cum parentis ſui interfectore amice
cõuerſari ſuſtinuiſſet. Cõtra Priſzlauus bene de ſe meruiſſe eum/ ꝑ quẽ patre ſacrile
go careat/ affirmabat. Sed neq; ſe eius filium cenſeri velle, quẽ maximi ſceleris parẽ-
tem extitiſſe cõſtaret. Interea dũ hæc gerunt̃ ſubito fama ꝑtulit Rugianã, Pomera-
nãq; claſſem ex diſpoſito cõueniſſe/ Danos amni includere auidam. Igitur rex ꝑ Hẽ
ricum neceſſariæ diſceſſionis ammonitus ne ſe locorum anguſtiis implicari patere
tur/ ꝓtinus amne exceſſit. Cumq; Sclauicę collectionis famã nulla adhuc indicia cõ
firmarent/ inſidiarum ſuſpicione permotus, hoſtium calliditati inuicem occurrere
ſtatuit. Qui in occultos littorũ ſinus collati/ ſi rex rura diriperet/ claſſis eius incur-
ſandæ copiã explorabant. Quos vt opportunitatis ſimulatione ꝓtraheret, Magno
cuidam exurendorũ littoralium vicorũ curã demãdat, militibus intra nauigia la-
tere iuſſis/ ſciens ꝓfecto Sclauos ab vniuerſo Danorũ exercitu incendiũ pagi puta-
turos/ ſicq; ꝓmptiorem exercendarũ inſidiarũ auſum capturos. Nec ſecus ac ratus
eſt/ hoſtile ꝓpoſitũ fuit. Quippe Magno oppidis facem ſubiiciente Rugiani vniuer
ſas Danorum vires eo negocio occupatas exiſtimantes/ auidius edendi ꝓpoſiti fidu
ciam rapuerũt/ perinde ac eorum claſſem defenſoribus vacuam reperturi. Sed quo
rundam regis imperium ignorantium occurſu maturius excepti incurſandi ſtu-
dium repente fuga mutarunt. Quos cætera Danorum claſſis certatim magnis re-
migii niſibus inſecuta/ velocitate nauigationis æquare non potuit. Cũq; releuandæ
laſſitudinis gr̃a ęſtũ vmbraculis leniret, Lundenſiũ põtifex cæteris portũ tenẽtibus
ſuꝑueniẽs, poſtq̃ medio ferme diei tempore nauigia velaminibus obducta cõſpexit
cunctis ſegnitiẽ exprobrans/ His, inq̄t, tumulis cõmilitones quũ animi exercẽdi ſint
corpora ſepelire gaudemus! Quo dicto militibus diurnæ quietis ruborem ingeſſit
et regẽ deſidia obſeſſum torpẽtes militiæ ſuæ vires excitare perdocuit. Qui etiã ad
pontificis vocem modeſto indignationis genere ꝑmotus/ ſimulq; iuſta deſidiæ ſuæ
repræhẽſione cõmonitus cito hos tumulos relinqui poſſe aiebat: ſtatimq; diſcuſſis
tegminibus hoſtile ſolum petere properauit. Poſt hæc circa auſtralem inſulæ plagã
prædæ in biduum actæ. Inde Walungiam nauigatum. Vbi nuntiato Rugianorum
occurſu quũ quidã e Danis haſtã ſuam quo cõmodius ea in acie vteret̃ in cõſpectu
ſociorũ aliquanta parte curtaſſet, cæteri ipſius factũ ſecuti cõgeſtis in vnum locum
putaminibus, ingentem breui cumulum extruxerunt. Sed interim apud hoſtes pa-
cis nõ belli ſtudia agitabant̃. De qua acturus Dõborus ad Danos dirigitur. Quibꝰ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ad naues digreſſis ignē in littore accendit:cuius indicio ſe legationem afferre mō-
ſtraret.Sed Abſalon neqꝫ eum naue exciperet vetuit:ne pax quā petere venerat/in-
uicem a Danis affectari videretur. Ita Domborus aliena rate non habita,propria
claſſem petiuit/Abſalonemqꝫ per interpretem aggreſſus vt ſe inter regē et Rugia-
nos faciendæ pacis auctorem exhiberet orabat/ obſequiū cum obſidibus ſpondens.
Contra Abſalon ꝓinde ac eorū quæ ab ipo poſcebant ignarus,reſponſionis loco de-
ſertas Danoꝝ inſulas numerabat/earū ſolitudinem nuꝑ ſibi ab ipo exprobratā acri
memoria ꝓſecutus.Domborus orōnem ſuā parum cōpetentibus reſponſis excipi ꝑ
interpretē cognoſcēs/Ratione,inquit,non vacat pontificū optime/ꝙ tuam cæteris
opem in aduocationis petitione præferimus.Siquidē eo nūc iuſtius ad tui nōis opi-
nionem votis decurrimus:ꝙ quondam ad ꝓmerendam Danorū concordiā aui tui
præſidiis nitebamur/eius nutu ꝓinde ac regalibus edictis cōtenti fuimus.Quia ve-
ro filiorū eius nemo ſupereſt/ſupplices ad nepotis genua manus tendimus:ne extra
cōſuetę familiæ ſeriem auxilia circūſpexiſſe videamur. Nec pari induſtria in fratre
tuo prætereundo,q̄q̄ natu præſtet,vſos nos eſſe cōſtat. Tibi em̄ auctoritatis præro
gatiuā honores nō animi nec ætatis priuilegia/ſed dignitatis ornamēta cōciliant.
Ante vero q̄ pacē domeſticā bellis ciuilibus fœdaretis,cōſtantē Danorū imperio fi
dem præſtitimus.At poſtq̄ in veſtra Republica ſeditioſa ſuffragia adoleuere/regni
qꝫ affectatores armis inſtruere cœpiſtis,ꝓpriæ libertatis q̄ alienæ factionis ſtudio-
ſiores euaſimus/noſtriqꝫ nominis q̄ pietatis deſertores eſſe maluim⁹. Sed et bellum
vobis inferendo qd aliud q̄ ingeniis veſtris finiendarū ſimultatū cām præbere ten-
tauimus/idqꝫ efficere:vt noſtra arma excepturi,mutua cōcordia indigeretis? Itaqꝫ
ſecures veſtras ciuili ſanguine madentes in noſmetipos cōuertimus : bellaqꝫ veſtra
alienis q̄ patriæ pernicioſa fore maluimus.Siquidem aduerſarios veſtros ſpecie re
uera amicos egimus/charitatiſqꝫ ꝑtes hoſtilitatis ſimulatione præbuimus.Etem̄ cō
cordiā vr̄am magis q̄ ſpolia pyraticā a beniuolentia ꝓfectam exercendo quæſiuim⁹.
Et nunc quidem opera noſtra cœptorū deuiis ac parricidalibus bellis abſtracti me-
rito tanti beneficii auctoribus gratulari debetis. Cur ergo cunctis inter nos amice
compoſitis ſoli cōmunionis veſtræ ianuas intrare nō poſſumus: quarū ipſi clauſtra
reſerauimus/aditū patefecimus? Cur ea factorū nr̄orū prudentia delicti vr̄i ſaluber
rima correctrix/a viris ſapientia claris parū grata ęſtimatione colligitur? Cumqꝫ fi
niſſet adhuc Abſalone vaſtatas Daniæ ꝓuincias ſupputāte/ Nil factu eſt,inqt,ꝙ ho
mines patrocinii tui indigos ab illius clæmentiæ ſinu repelles:quam nemo ſupplicū
vnq̄ difficilem habuit.Etem̄ repulſi identidem tuis genibus aduoluemur/ puerorū
perſeuerantiam imitaturi:qui quo atrocius iratæ matris verberibus lacerant/hoc
auidius eius gremiis allabi nituntur.Qꝫ ſi parum ſupplicii de nobis ſumptum cre-
ditis,iram veſtram quoad libet cladib⁹ noſtris impune exſatiare poteritis. Vaſten
tur licet agri/exurant vici/euertant vrbes/trucidentur populi/precibus vobiſcum
nō armis agemus/pro bello veniā quęſituri.Si ſanguinē ſititis,vltro iugulū gladiis
veſtris feriendū præbebimus.Si ſeruitiū affectatis,qđ deditione maius præſtare po
terimus? Quis aūt tam efferæ mentis,qui eius oblatoribus parcere præſto non ſit?
Extremæ aūt dementiæ eſt velle laboribus adipiſci,qđ ocyo poſſit acquiri. Scio aūt
illud tibi ſuccurrere:ꝙ priore colloquio patriæ tuæ vaſtitatē inter ꝓbra poſuerim
ideoqꝫ te tam ꝑtinaciter eius ſolitudines æſtimare:ne prius de pace agatur,q̄ toti-
dem apud nos vr̄is armis effectæ fuerint. Ego vero iampridem ſapiētibus monitis

Dombori oratio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

inſipienter vſus aduerſarii ꝑtes ſecus ac expediret edocui/ ignarus ꝙ auditori tam
attento præceptor extiterim. Nã rẽ puerilibus deliramentis cõſentaneã dixiſſe ſa-
tius fuerat. Quod vero locutũ me nũc pœnitet/te etiã audiſſe piguit. At ſi tunc in-
tellectu digna tuis auribus deprompſi, quæ nũc quoqꝫ dicturus ero pari mentis ra-
tione ſuſcipito/eodẽ ingenio pn̄tia hauriens, quo prioris alloquii documenta ſum-
pſiſti. Quo maiorẽ de nobis ſtragem egeritis/hoc minorẽ ſubiectorũ numerũ mili-
tiæ veſtræ reſiduũ facitis. Quid ergo aliud cladẽ nr̄am exercendo agitis, q̃ ꝙ viſce-
ra vr̄a viribus exinaniendo cõſumitis? Qꝫ ſi parũ adhuc nos punitos ducitis, hoſti-
bus veſtris bello ꝓterendos obiicite/aut morte noſtra vindictæ ſatietatẽ ſumpturi
aut victoria rebelles ſub iugũ miſſuri. Victi nãqꝫ parũ mœroris/ victores multũ ala
critatis vr̄is animis ingereremus. Vtralibet ergo fortuna veſtris ſucceſſibus obſe-
queret̃. Præterea ſi nos armis laceſſere ꝑſeuerabitis, caſus efficere poterit: vt ſtragẽ
noſtrã alicuius veſtrũ fato luatis: cuius capite totius Rugię ſubiectionẽ emiſſe diffi
cile fuerit. Talibus Abſalon monitis inuitatus Rugianorum vota apud regem ſua
prece compleuit. Rex acceptis obſidibus redit. Eodem fere tempore de vrbis ponti
ficatu controuerſia inter cardinales orta varie prouinciarum ſuffragia ferebantur — *Controuerſia in vrbe Romana.*
Nam Gallia Alexandro obtentui fuit. Germania, auctore Cæſare, Octauiani parti
bus obſecuta eſt. Sed iuſtior/religioniqꝫ propior Gallorum ſequacitas fuit. Quod
poſtq̃ in Dania percrebruit, Lundenſis pontifex / qui et ipſe prædictæ expeditionis
comes fuerat/ne feruente religionis tumultu depoſito fraudaretur, pecuniam quã
in Gallia collocauerat per miniſtros reportandam curabat. E quibus vnus mona-
chicæ profeſſionis apud Stadium oppidum inter cœnitandũ ligneo forte calice nõ — *Monachi aureo calice bibentis imprudẽtia*
ſuppetente, aureo quem in cuſtodia habebat arrepto, nitidius q̃ tutius cœnam ex-
egit. Cuius facti irritamento iis quorum hoſpitio receptus fuerat, tacitam latroci-
nii cupidinem miniſtrauit. Maioris namqꝫ pecuniæ conſcium animaduertebant,
quem præſtantiori poculo priuatas menſas exornantem videbant. Cæterum hoſpi
tii reuerentia palam facinus exequi veriti: qm̄ intra penatium limina hoſpitalita-
tis ſacra violare nefas ducebant: in Holtſatiam eum ſubſequendo ſarcinis exuerunt
Quo Eſkyllus dum ab expeditione reuerteretur audito, regem ſuper earum recu-
peratione ſollicitat/ratus auctoritate eius reſtitutionẽ a prædonibus fore. Nec iam
precibus ſed pactione agendum exiſtimans/ portionem pecuniæ dummodo per eũ
reddita foret/in præmium pollicetur: tantoqꝫ eius auxilium inſtantius expetebat,
quanto eum in annuendo tardiorem aduertit. Rex petitionum eius perſeuerantia
fatigatus/ægre operam pollicet̃: ꝙ et raptor incertus/et pecunia reptu difficilis vi-
deretur. Cæterum eam requiſitu promptiorem, ſi a potentibus q̃ ſi a plæbeis occu-
pata fuiſſet/arbitrabatur. Igitur antiſtitem Sleſuicũ ſecum petere iubet. Vbi dum
forte per iocum inter familiares amiſſoris auro bibentis iactantiam eluſiſſet, inter-
fuere qui Regis dicta ſiniſtre excipientes clandeſtini ſermonis mordacitate ponti-
fici illuſum putarent. Quorum obtrectatione Eſkyllus ad deſerendam regis ami- — *Eſkylli ſuſpicio mala*
citiã adductus eo dementiæ ꝓrupit: vt opes quas amiſiſſet ab eo obtẽtas ſuſpicaret̃/
eumqꝫ rapinæ ſibi inflictæ conſcium aſſeueraret. Ita ſe cõceptæ veſaniæ moles falſo
regis conuitio patefecit. Igitur neſcias vtrũ antiſtes inſaniæ maioris/ an rex patien
tiæ fuerit. Quorum alter integerrimum virum teterrima ſuſpicione notare ſuſti-
nuit: alter conſcientiæ puritate ſyncerus aduerſũ innocẽtiæ ſuæ criminatorẽ æquo
lentius iram diſtrinxit. Inter hæc Occo/cui ſuꝑioris ſciſmatis cõtagio deponẽdi põ

tificatus cauſam præbuerat/tanq̃ recepta ab Octauiano dignitate cõciliato regis fa
uore Sleſuicenſem ſedẽ ſacrilego occuparat regimine. Quẽ Eſkillus catholicæ ꝑtis
æmulatione inter rei diuinæ actionẽ cũ ſuis fautoribus execratus/magnopere regẽ
permouit. Ita cõtentione paulatim ad inuidiam ſimultatemq; progreſſa accito apđ
Sialandiã Abſalone querimoniam ſuam a rege tũ ſpretam/tũ etiã irriſam cõquerit
Quippe eum erga pecuniã amiſſam parum honeſta cõſcientia eſſe/ reſtitutionẽ in
facultate habere ſi velle ſuppeteret. Quinetiã cũ Occone ſciſmaticarũ partium co=
mite criminoſum iunxiſſe collegium/inq; eius excolenda ſocietate catholicæ pacis
aduerſariis execrabilem obtentũ præbere. Quãobrem ſe belli aduerſum eũ ſuſcipiẽ
di infinita cupiditate flagrare. Sępe eñ numero cõſimilia auſum potiuſq; pręeſſe re
gibus q̃ obſequi ſolitũ. Præterea ad hoc audendũ ſe non infimis amicorũ præſidiis
abundare. Veritus Abſalon palam tanti viri ſentẽtiam obiurgare temperato reprę
henſoris officio/impatientiæ eius errorem modeſto genere caſtigationis excepit/re
gis integritatem deformi notatu ꝑq̃ indignam iudicando/eiuſq; cõſcientiam colla
tis innocentię rationibus ab omni ſuſpicionis turpitudine alieniſſimam comprobã
do. Cæterũ non tam catholicarum partium odio, q̃ eius regiſq; litigio Occonis ſuſ
ceptionem imputandã docebat. Adhæc ſi litem ingrederetur, quos auxiliares ſpe=
rauerit/hoſtes ſenſurum. Quippe hoĩes inter aduerſa plærunq; parũ iuſta conſtan=
tia amicitias colere. Sibi potius ad ip̃m legati partes mandari precatur diſcordiarũ
pericula compoſitionis officiis auertere tentaturo. Eſkillus tanti conſilii documen
to parum ſalubriter æſtimato, percontationibus eum fatigat: num ſibi in eam rem
auxilium ſit laturus, quem non tam gerendorum arbitrum, q̃ belli ſociũ depoſcat
dicendo iam non ſe conſultorie cum eo, ſed precarie agere. Abſalon antiſtitis ſubli=
mitatem regis charitati cõponderãs/Quem, inquit, me tibi iam pridem iuriſiurã
di religio fidei debitorem effecit: malo ſimplicitatem tuam verioribus monitis ob
iurgare, q̃ blandioribus fallere: ne rebus in perniciem vergentibus vacuum promiſ
ſorem egiſſe videar. Sed neq; ceruicem meam euſq; ſponſionis titulus obnoxiã fa=
cit: vt amantiſſimum mihi herum: cui tum fidei/tum etiam amicitiæ ſtipendiis ob
ligor, neglectis charitatis officiis/attentare ſuſtineam. Præterea reges de rerũ ſum
ma certantes laceſſere iampridem haud difficile fuit. Huic vero quum regnum ſi=
ne æmulo gerat/vim inferre temeritas eſt. Quem ſi cõmunibus viribus adorti fue
rimus, communis iacturæ pericula ſentiemus. Sed tuos quidem conatus ſæpius cõ
ſimilia auſos res ipſa minore cum vituperio admittit: meum vero facinus nullis ex=
cuſationis præſidiis nixum hoc magis repræhenſionem meretur: ꝙ ſummam beni=
uolentiam ꝑruptis amicitię vinculis iniquiſſima præſumptione rependerem. Eſkyl
lus ſpecioſiſſimis ſapientiæ reſponſis ad ſummũ iræ ſtridorem euectus, ꝑ ſacrã obe=
ditionis religionẽ eũ adiurat/mãdata ad regem ferenda ſuſcipiat. Abſalon mãdato
rũ latione ꝓmiſſa, reſponſorum nuntiũ abnuit: ꝙ inter illuſtres viros inimicitiarũ
auctor haberi nolit. Huic Eſkyllus ægre legatione credita, Gerardum Eſromenſis
domus prælatum aſſociat/ſciturum an Abſalon fidus mandatorum miniſter exiſte
ret. Quorum tanta aſperitas erat: vt non ſolum ſimultates augere: ſed etiam amici
tias odiis cõuellere potuiſſent. Hãc auſteritatẽ Abſalon quoad licuit temperare co
natus, ſpecioſo verborũ delinimento truces mandatorũ ſniãs caſtigabat. Rex audi=
ta legatione præter morem accenſus/Eſkyllum ſuperiorum regum cruorem com
bibere ſolitum nunc et ſuum ſitire reſpondit: multaq; in hunc modum per ſummã

Verba Wal demari in archiep̃m Eſkyllum.

verborum aſperitatem remādanda curauit. Quibus Eſkillus ex Gerardo cognitis
impatientiam metu mutauit. Tantūq; pauoris ſurrepſit quātum prius furoris in-
ceſſerat. Igitur euitandi periculi gratia longinquas Werundiæ partes acceſſit / ſalu-
tem ſeceſſu non bello quæſiturus. Tunc rex vrbem in ſolido Letricæ paludis ab eo
conſtructam obſidione tentat: captu quidem difficilem ꝙ & naturæ præſidio muni
ta & commeatibus affatim inſtructa fuerat. Cuius cuſtodes animis q̄ mœnibus de-
biliores expugnationem deditione præcurrere cupientes / ni pax ab Eſkillo q̄citiſſi-
me cum rege cōponeretur nepote eius qui apud Eſron educabatur obſide dato vr-
bem ſe tradituros promittunt. Pactus conditionem rex adoleſcēte ſuſcepto obſidio-
nem amouit. Hæc cum Eſkillo nuntiata forent / reſpondit maiorem ſe vrbis q̄ nepo
tum ſollicitudinē gerere, haud quaq̄ huius incolumitati, illorum capita prælaturū.
Igitur rex iterata obſidione aliam ſibi munitionem per quā obſeſſis arctius immine
ret ædificat: quoniā in abſentem aduerſariū ſæuire nō licuit aduerſum nominis eiꝰ
defenſores acerrimos iræ ſuę conatus exacuens. Maxima ſiquidem potiendi caſtelli
ſpes in hyemis auxilio reponebatur: aditū quē vnda negaret glacie paratura. Inter
hæc iuuenis parum cognitus a quibus neſcio ſubornatus literas adulterinis notis Literæ adul
obſignatas tanq̄ ab Eſkillo tranſmiſſas Gerardo obtulit: iubens vt per eum obſeſſis terinæ.
porrigerētur. Quas illo continuo nulla doli ſuſpitione concepta per familiariū quē-
dam vrbi inferēdas curauit. Harū ſeries habebat maiore Eſkillum nepotis q̄ vrbis
charitate teneri: parūq; ſibi milites placituros ſi rei ignobilis curam pertinacius ge
rendo nobiliſſimi adoleſcentis ſalutem periclitari paterētur. Quamobrem iubere ſe
exitium eius maturata deditione præcurri. Qđ vero ſuperiore mandato tutelā vr-
bis incolumitati nepotis præferēdam decreuerit: iræ non deliberationis fuiſſe præ-
ceptum. Perlectis literis oppidani liberandi obſidis conſilium circūſpiciebant. Incer
tum quis commēti huius auctor extiterit: regem tamē compluriū ſuſpitio notauit.
Interea rex erecto magnæ arboris trunco admotum obſidem defenſæ vrbis pœnas
ſuſpendio ſibi luiturum ſimulabat. Quo audito Gerardus cū domeſtico religioſorū
cœtu ad regē proceſſit: ei eiulabundis vocibus deprecans municipii ſibi ingreſſum
permitti, ſuppliciūq; quoad inde reuerteretur differri. Rex alieniſſimā ſibi crudeli-
tatem ſimulanter amplexus: tandē rogatui ceſſit / præfatus ni vrbe potiretur obſidē
periturū. Conuētis oppidanis Gerardus quid mandati literis receperint perquirit.
Vt cognouit adoleſcentis capiti deditione conſulendum iuberi / parēdum hortatus
effecit: vt oppidani ſua ac rerū incolumitate pacta vacuū regi municipiū traderēt.
Ita religioſiſſimi ſpiritus circūuēta ſimplicitas finē prælio fecit. Hæc audiētem Eſ-
killum nihil ęgrius vnq̄ tuliſſe proditum eſt. Qui tamen poſtmodum præmiſſa pa-
cis legatione in Scaniam reuerſus eodem præcipitio mētis ad recuperandam regis
amicitiam procurrit: quo ad deſerēdam prolapſus fuerat. Siquidē beneficia quæ ſu
periores reges ſacris ædibus religioſa liberalitate detulerant: regiæ poteſtati pręter
fas potiēda reſtituit. Qđ parū licite geſtū poſtera regum vſurpauit auctoritas. Inde
ne ſciſmatis contagio implicaretur Hieroſolimitanæ peregrinationis iter ingredi-
tur ſatius ratus a ſuis penatibus q̄ a Romanæ amicitiæ liminibus exulare. Eodem
tempore Chriſtiarnus quidam adhuc priuatæ ſortis anteq̄ Maguntiæ pontifex cre Chriſtiarnꝰ
atus eſſet Daniam legationis titulo petiuit: qui eam exhortationibus ſuis ad ſocie- legatꝰ Octa
tatem Octauianæ factionis impelleret. Cæterum multæ adulationis conatibus ali- uiani anti-
qua ex parte regis conniuentiam aſſecutus: obſeratas Eſkilli aures habuit. Interea papæ.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Nicolai Razi ſcelus.

Nicolaus quidam Razi filius recenter Sleſuicēſium ſatrapa cōſtitutus, cum eorum antiſtite Eſberno inimicitiis vehementius geſtis per ſummū temeritatis excurſum celeberrimū eius fundū ſpecioſiſſimo ſpoliauerat ædificio. Q đ cum plauſtris deuehendum mandaſſet a militibus Eſberni deportationē inhibituris occiditur. Cuius facti pœnas Eſbernus dare metuens perinde ac curiam petiturus vltionē exilio vitauit. Sed dū apud Saxoniam moraretur morbo periclitatus eſt. Q đ audiens Otho ſedem quā olim falſo antiſtitis titulo occupauerat: Octauiani nixus auctoritate recuperat. Poſt hæc Rugianis ex pacto comitatū præbētibus caſtellum Walograſtum obſidetur a rege. Q đ q̄q̄ in Sclauia ſitum foret, a cōmuni tamē eius ditione ſecretū propriis ducibus regebatur. Ab hui⁹ incolis Pomeraniæ ſatrapa Bugiſlacus in auxilium euocatus, pacis magis q̄ belli conſilia circūſpexit. Quā etiam pro eis apud regem hoc modo compoſuit: vt non ſolū ipſi regi parerēt: ſed etiam ex piratis ſui fluminis oſtiis excedere ſuſtinerēt: eaq; pactionē obſidibus firmarēt. Illic forte Rugianis ad concionē vocatis cum Bernardo quodam Henrici filio, qui ꝙ neptē regis in matrimonio habebat, duobus eum nauigiis ſecutus fuerat: iurgiū incidit. Interrogati enim ab eo cur illuſtriſſimi Saxoniæ ducis gratiam amplecti ſuperuacuū ducerent, cū ſe nullo in momēto Saxonici nominis reſpectum ponere reſpondiſſent: quid virium duci eſſet breui agnituros ſubiunxit. Tunc quidā principis quē tanti æſtimaret potētiam flocci pendētes: Bernardi percunctationē ac minas ludibrio inſectabātur. Ea altercatione per regē ſedata Maſco quidā inter Rugianos natu atq; auctoritate præſtantiſſimus luminibus orbatus, ſed ingenii ſagacitate perſpicuus, nec annis q̄ animo viuacior

Maſconis oratio.

Concitatioris (inquit) petulantiæ equis mos eſt, quo arctius retinētur: hoc vehemētius habenas tendere. Laxētur itaq; Saxonibus freni ne retētationis nimietate rumpātur. Siquidē & nobis ipſorum, & ipſis noſtra perq̄ nota eſt virtus. Quæ vox apud ducē vulgata inter eū ac regē ſimultatū ſeminariū fuit. Per idem tēpus ſciſmaticorum legatio cōfictis iuſtitiæ argumētis Danorum ſuffragia pertētabat. Quorum rex aſſertionis dubius cognoſcendæ veritatis gratia ſcribam ſuū Radulfum origine Britannū lingua q̄ animo promptiorē ad Cęſarem deſtinat: a quo per ſummā venerationis ſimulationē exceptus: non minus ab Octauiano honorificentiæ expertus eſt. Ita vt inter eos quaſi quoddā culturæ eius litigiū atq; officiorum contētio foret. Octauianus tamē cui iniquiſſimorū ſuffragiorū cōſenſus auctoritatis vmbrā tribuerat / Cæſarem quē maieſtate anteire videbatur: etiā adulādi comitate vincebat: nam ſacerdotē qui cum Radulfo quotidie ſacras preces decurreret prouidit, ne diuina ab eo ſine ſocio parum celebriter agerētur. Nec officiis eum coluiſſe cōtētus / obſequiis beneficia ſociauit. Siquidē in re diuina agēda anuli vſum ei indulſit: pōtificalis ordinis inſigne aliquāto obſcuriori gradui tribuēs. Ita neſcias dātis an accipientis beneficiū ridiculoſior dementia fuerit. Huius audita legatione Cæſar dolenter ſe diuiduæ religionis ſtatū ferre aſſeuerabat: neutri tamen parti acclamaturū / quoad publicū eccleſiæ decretū acceperit: tunc demū ei quā vniuerſorū ſentētia probauerit aſſenſurū. In cuius rei ſpeculationē nuper a ſe totius Italiæ maiores concilii nomine contractos fuiſſe: Octauianū æquitatis fidutia cauſam ſuā humiliter generalis eccleſiæ iudicio ſubſtrauiſſe: Rodlandū vero prauitatis conſciētia retuſum: nō ſolū contumaciter ſuperſediſſe: ſed etiā dixiſſe maiorem ſe eſſe q̄ vt cuiuſpiam cenſurę parere debeat. Cuius controuerſiæ finiēdæ gratia terrarum reges ſecum adeſſe oportere / publicæ religionis negotiū cōmunibus ſtudiis inſpecturos,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

E quibus pene omnes in aduerſæ partis præſidiũ conceſſiſſe: ſibi vero neminẽ ex his ſuffragiorum ſocietatẽ præbere. Quamobrẽ ſe magnopere prudentiſſimi Danorũ regis alloquiũ affectare/partium ſuarum moderationẽ eius potiſſimũ ſentẽtiæ crediturum. Quippe quẽ animi virtus & generis ſanctitas tantæ rei iudicẽ depoſcant. Præterea attendẽdum eſſe quãtum pietatis opus ederet: ſi tot animarũ ſalutẽ ancipiti iudicio fluctuantem ſentẽtiæ ſuæ ſagacitate ſeruaret. Super hæc omnia ſi tam religioſi itineris laborem ſuſcipiat: ſe ei in præmiũ fatigationis vnam ex Italiæ prouinciis cum totius Sclauiæ præfectura daturum. Talibus Radulfum Cæſar hortamẽtis aggreſſus: non pauciora literis quas per eum in Daniam deſtinarat cõplexus eſt. Regreſſus inde Radulfus Cæſaris Octauianiq; charitatẽ in regẽ vberrimã prædicabat. Rex promptius q̃ prudẽtius familiaris aſſertione ſuſcepta, nec tã religioni conſulere q̃ exterarum gentium mores cognoſcere auidus/petendi Cæſaris cupidinem concipit. Ea tempeſtate Bernardus quidã ab Octauiano legatus in Daniam ꝓfectus pontificum ſuffragiis inhiabat. Verũ paucorũ fauore exceptus vt vniuerſos aſciſceret datis per prouinciã epiſtolis conciliũ ſimulat. Qđ tenui frequẽtia habitũ maiore ludibrio q̃ gloria celebrauit. Eo rex apud Sleſuicũ dimiſſo eximiis Cæſaris illectionibus captus Abſaloni in inſulis excubanti propoſitũ aperit, eũq; viæ comitẽ depoſcit. Tunc Abſalon fidẽ Cęſaris aſtutiãq; damnãdo, fallaces eius promiſſiones fideli ſpe excipiẽdas negabat. Quinetiam ſine religionis violatu familiaritatis eius vſum haberi non poſſe ꝙ ſciſmaticæ factionis acrior q̃ iuſtior defenſor exiſteret. Se vero tum commeatuum inopem: tum etiam longinquæ peregrinationis laboribus imparem memorabat. Rex quoad ſibi cõmeatus ſuppeterẽt ei non defuturos reſpõdit. Abſalon quãtiſcũq; commeatibus abundaret haud quaq̃ ſe ſalutem ſpiritus ſui neglecturum affirmat. Rex non ſe minus animæ ſuæ ſtudioſum teſtatus/ob hoc maxime eius comitatum affectare reſpondit: vt ſi iuſtitia poſceret per eum ab Octauianæ partis ſocietate faceſſeret. Adhuc Abſalone profectionem abnuente publicæq; religionis hoſtes adeundos negante: hactenus eum a ſe præ cæteris cultum aſſeuerabat. Cuius ſi nunc ope deficeretur ſe nihil vlterius ex eo cõmodi ſperaturũ. Tunc Abſalon exprobratam ſibi ab eo ingratæ mentis labem iudicans/ Ad deſerendã (inquit) tui nominis amicitiam nullis corporis periculis adduci potero. At cũ de animæ negotio agitur humano timori diuinũ præferre fas eſt. Ego vero tametſi circũſtantia damna peruideam tamẽ vt animę tuæ veſtigium ab errore prohibeam meã periculis implicare non metuam. Tunc rex aſſumpto eo viros genere & honeſtate iuxta nobiles. ſ. e Sialandia Sunonem & Eſbernum: e Fionia Takam & Eſgerum comites aſciuit. Buriſius dũtaxat ne quid interim in patria nouaret/ex neceſſariis aſſumptus: nec defuere quos ex Iutia profectionis participes legeret. Attingentibus Eidoram principis Holtſatiorum Adulfi ignotus eques obuius extitit: interrogatuſq; an ipſos proſecuturus veniſſet/dominũ ſuũ huius rei præſtandæ gratia tranſitum eorum in vicino præſtolari denuntiat: cuius ductui fidendum vetantibus arbitris rex perinde ac ingenuo duce frętus/primus pontem equo tranſgreditur profectionis auiditate metum pariter monituſq; contemnens. Hunc cæteri ſubſequentes ſententiam ſuam q̃ regem deſerere maluerunt. Procedentes paululum Adulfus excepit, ſalutatumq; regem benigniſſimis verbis, amiciſſimoq; vultu proſequitur. Cui cum occurſum ſuũ ob vetera odia onuſtum magis q̃ gratum ſentiret / vt iram obſequiis flecteret apud Ekeho oppidum ſuis eum impẽſis excipere ſtatuit. Sed re-

Rex Waldemarus iuit ad Cæſarẽ.

ge beneficium ſpernente ne quis ei neceſſaria venditaret edixit. Tunc Danis dome-
ſticos cibos ſumentibus confectas epulas per miniſtros inferendos curauit: ſicq; de
mum verecundia ſuperatos munificentia ſua vti coegit. Interrogatus tandem an
regis proceſſum tutari poſſet: poſſe ſe quidem quo ad Bremam veniatur aſſeruit.
Albia pertranſito cum Bremam verſum contenderetur: Eſbernus profectionis ſto
liditatem animaduertens q̃q; vanum iter carperet̃ non ſegniter contemplatus fra-
trem Abſalonem, alioſq; Danicæ nobilitatis proceres conſilio illuſtres clam cæteris
accerſitos obſecrat/regem arrepti itineris emenſione prohibeant: ꝙ præſertim ſine
duce conficiat, neq; eum tam periculoſi propoſiti executorem exiſtere patiantur.
Quod Abſalon inane tentatu iudicans propoſito regem ceſſurũ negabat: dicendo
monitorem non ſolum operam perditurum, ſed etiam ſenſurum quantum odii per
tinax error piæ monitioni referre ſoleat. Tunc Eſbernus tametſi me (inquit) gra-
uiſſimas monitorum pœnas eueſtigio daturum prænoſcerem quę ad regis ſalutem
pertinere depræhenderim ſilentio diſſimulare non paterer. Adeſtote ergo mecum
et in regis ammonitionem ſi linguam abnuitis aures præbete. Enimuero cum ho-
neſtatis periculum obuerſatur: offenſam principis vtilia ſuadendo q̃ amicitiam in-
aniter blandiendo contrahere malo. In his etenim melius ex repræhenſione ira per-
cipitur, q̃ ex adulatione gratia conciliatur. Abſalon haud fratrem rege faciliorem
intelligens cum neutrum a propoſito reuocabilem cerneret fratris tamen adeundo
rege ſocium geſſit: ſiquid iræ ex dictis eius conciperetur mitigaturus: cæteris ne in
tereſſe quidem tutum ducentibus. Tũc Eſbernus Mirari ſe inquit: quo impetu rex
tantum iter duce vacuus ingrederetur: ſuam autẽ patriæq; ſalutem in vnius Cæſa
ris perfidis præcordiis depoſiturus: videri enim ꝙ liberam gentis ſuæ ceruicẽ, nul-
liſq; Barbarorum obſequiis aſſuetam per fœdam & ignobilem ſeruitutẽ miſerabili
Theutonicorum iugo ſubigere cupiat. Quid autẽ ſtultius eſſe q̃ nullo impendente
periculo vltro ad deditionem procurrere, ſummãq; libertatẽ extrema ſeruitute mu
tare: inſuper regno precario q̃ potenter præeſſe malle! Itaq; Cæſarem cum Daniam
ſuæ ditionis effecerit miraturum ꝙ tam validam gentẽ ante promiſſis ſuperauerit
q̃ armis tẽtauerit. Rex paucis iram exprimere ſolitus/ quippe raras voces turbatus
edere conſueuerat. Et ſi te (inquit) adeo metus perurgeat vt viæ comes eſſe nõ au-
deas: me quidem trepidationis tuæ ſocium non habebis. Virtute enim q̃ familia co
mitatior ſine te propoſitum exſequar: nec adduci potero vt teterrimis ignauiæ tuæ
monitis conſentire ſuſtineam. Ita ſalutares Eſberni monitus regiæ feſtinationis im
petus aſpernatus eſt. Quos ſi imitari voluiſſet ſupplices Cæſari manus deformiter
non dediſſet. Adeo quem temeritatis incurſus tranſuerſum abripit rectæ rationis
æſtimatio deſerit. Ingreſſos Bremam ciuitatis antiſtes omnibus humanitatis nu-
meris inſtructiſſimus clementiaq; & liberalitate conſpicuus impenſioribus hoſpita
litatis officiis proſequendos ſuſcepit. Idem de ductu dando ſollicitatus comitandi
ſibi regem nõ ductandi fas eſſe reſpondit. Complures quoq; Saxoniæ principes quo
tutius curiam peterent: regiis ſe ſodalitatibus deuinxerunt. Adeo vt de Danorum
familia ac grege exiſtere putarentur. Itaq; creſcente eius comitatu cum multitudo
ſpeciem hoſtilis exercitus reddere videretur perterrefacti incolæ cum vxoribus ac
liberis diuinis ſemet penatibus intulerunt: a ſacrarum ædium hoſpitiis auxiliũ quę
ſituri. Eo comperto rex præmiſit qui gentis trepidationẽ pacis denuntiatione cor-
rigerẽt: ſibiq; commeatuũ emptionẽ fieri iuberent. Cum ad vrbem Methis veniſſet

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

oppidanis ob aduenarum frequentiam emẽdorum pretia aggrauantibus iniuriam
ſenatui conqueſtus effecit: vt neceſſaria tum ſibi, tũ etiam comitatui tolerabili pre-
tio venderentur. Igitur ſynceritatis & iuſtitiæ eius rumore increbreſcente Germa
nicæ matres paruulos ſuos in eius aduẽtum offerẽdos curabant, ratæ eos regio cõ-
tactu perinde ac cœleſti aliquo beneficio feliciora naturę incrementa ſumpturos/ac
proſperioribus educationis auſpiciis nutriẽdos: nec minus ſuperſtitioſi agreſtes qui
iaciẽdorũ ſeminũ grana quo melius adoleſcerẽt: dexteræ eius diſiicienda præbebãt.
Quo curiam ingreſſo pręſes Saxoniæ Henricus veteris amicitiæ recordatione ca-
ſtra ſua maiore ex parte eius aduẽtui ceſſit, hoſpitalitatẽq; ei ſuis ſumptibus eroga
uit. Die poſtera Abſalon cum Radulfo miſſus apud Cæſarẽ latinæ vocis admodum
rudẽ per interpretatũ Colonienſis antiſtitis mandata proſequitur. At Cæſar in pri
mis morã regis tarditatẽq; cauſatus iniurioſum ꝙ ante nõ venerit aiebat/ aſſerẽdo
eum ob regnũ qđ Romani imperii beneficio gerat ſibi ſeruitiorũ debitorẽ exiſtere.
Tũc Abſalon decuiſſe (inquit) Cæſaris fidẽ vt hæc potius ante itineris ingreſſum
regi ꝓponeret ad qđ tantis eũ ꝓmiſſionibꝰ impuliſſet. Cæſar ſimulata ammiratione
per quẽ regi ꝓmiſſa feciſſet, interrogat. Abſalon demõſtrato Radulfo, hic eſt (inqt)
qui credulã regis ſimplicitatẽ promiſſorũ tuorũ cõmẽtis illexit: eoq; negationẽ Cæ
ſaris repellere non audente ſeriẽ totius promiſſionis ediſſerit. Inficiante id Cæſare
reducem regi dari depoſcit. Ille plus ſe negotii eius reditui tributurum q̃ aduentui
impenderit negat. Simili modo die poſtero regis legatio excepta. Quo agnito rex ſa
lutaris monitus ſpreti pœnitentia afflictus tametſi mucronem ceruici ſuæ applica-
tum aſpiceret, ante ſe eam ferro q̃ patriã ſeruituti ſubiecturum aſſeuerabat. Aeſtuã
te eo opiſq; modum impenſius diſquirente Abſalon liberationis viam a ſe repertam
profeſſus non amplius illic regi q̃ in patria trepidandum aſſeruit. Siquidem trans
pontem quo Gallorum regnũ a Germanico ſecerneretur venationis ſimulatione ſę
pius eum obequitare debere, ac demũ cũ conſuetudine ſuſpitionẽ viciſſet, cũ potio
re familiæ parte aliquod e finitimis Galliæ oppidis petere: haud dubitaturũ quin a
rege Francorũ ornatius in patriã dimitteretur. Cuius cõſilii executionẽ Cęſar arte
præuenit. Siquidẽ vim regi inferre veritus cũ eius famulatũ coactionibꝰ impetrare
nequiret/beneficio mercari tentauit. Vniuerſos quippe Germaniæ principes ſacra-
mẽto adactos iurare compulit ſe eius ditioni Sclauiã ſubſtraturos. Qꝫ ſi parũ perfi-
cerẽt ſeipſum id cum primũ ex Italia reuerteretur exſecuturũ ſpopondit: eaq; frau-
de ad obſequia ſibi paciſcenda ambas regis manus pertraxit. Cæterum ei non curiã
cõmuni principũ more petere: non in Romani imperii præſidium copias ductare ſo
laq; ſpecie/non re Cæſari parere cõceſſum. Filio vero poſt eum proximæ regnaturo
liberũ fore paternas cõditiones abiicere ne ad omnẽ Danorũ gentẽ hæreditariũ ma
naret obſequiũ. Cuius ſeruitii pudorẽ minuere videbat/ Gallorũ ditioni in cõſimili
famulatus genere Britãniæ regis inclinata maieſtas. Poſt hæc Octauianus vocato
cõcilio q̃ iuſtis ſuffragiis in adipiſcendo ſacerdotio vſus fuerit loquacius q̃ verius
aſtruere conabatur. Rodlãdũ vero honorẽ quẽ oblatũ repudiaſſet vetitũ occupaſſe,
ſeq; cauſam ſuã generali põtificũ cognitioni inſpiciẽdã præbẽte: illũ impietatis cõ-
ſcientia canonicæ diſcretionis iudiciũ formidare. Præterea ad conciliandos ſibi põ-
tificum animos eorum dignitatẽ benignis decretorũ ſanctionibus adornauit. haud
prius Romanã ad ſedem prouocandũ conſtituẽs, q̃ ſi lis ipſorũ pronuntiatione fini
ri non poſſet. Finiente eo Cæſar prouinciarum reges huius controuerſiæ finiendæ

Alemãnorũ de Danico rege ęſtimatio.

Verba Abſalonis.

Britannus rex Gallo ſubditus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

gratia ad colloquiũ a ſe inuitatos dicebat, eorũ ſententiæ repugnare nefas ducturo.
Quos ideo non adeſſe ꝙ in Romani imperatoris iniuriam Romę pontificem creare
cupiãt/ alienæ ciuitatis ius ſuis ſuffragiis amminiſtrare conãtes. Poſt hæc Regnal=
dus Coloniæ vrbis antiſtes religionis cauſam dicere adorſus, quãto iniuriæ põdere
Romani imperatoris æquitatem prouincialium regum temeritas attentaret argu
mentando demõſtrare pergebat. Nam ſi controuerſiam in eorum ciuitatibus de põ
tificatu ortam Cæſar ſuis ſuffragiis finire vellet: haud dubie id grauiũ iniuriarum
loco ducerent: cum ipſi ſimile in vrbe Roma perpetrare conentur. Quam aſſertionẽ
tam valido rationis præſidio ſubnixã putauit vt nunc latialiter nunc Gallice Ger=
maniceq; fando ternis actionem vocibus iteraret. Sed quantum hac oratione gentis
ſuæ fauorem illexit tantum noſtræ ſuffragia deturbauit. Aſſenſis itaq; pontificibus
cum Octauianus qui ſibi falſum victoris nomen inſcripſerat/ accenſis luminibus ad
uerſum Alexandrum, eiuſq; ſuffragatores ſolenni execratione vſurus videretur:
Waldemarus hortante Abſalone ne ſacrilego eius facinori intereſſet concione exceſ
ſit: aduerſæq; partis iuſtitiam æmulatus præſentis curiæ errorem q̃ abſentis recti=
tudinem poſtponere præoptauit. Cuius egreſſum ſecutꝰ Abſalon, cum ab Octauia=
no ſuperſedere rogaretur: ab eius veſtigiis ſe cuiꝰ comitãdi gratia aduenerit nullo
iure prohiberi perdocuit: eoq; reſponſo execrabili pontificum collegio liberatus ne
ſciſmatis errore laberetur effecit. Die poſtero Octauianus Liuonem Othonienſium
electum vehemẽter ab Abſalone prohibitum falſa pontificis vnctione proſequitur.
Inde ad oppidum Biſuntium conceſſum eſt. Vbi equorum pabulo non ſuppetente
regeq; emendæ eius facultatẽ ſibi non fieri conquerente/ Cęſar eum qui ſtabulo prę
erat/ neceſſaria Danis expedire præcepit. Qui mox eorum ſatellitibꝰ ſecum eductis
in vico eminus ſito quibus egerent capienda demonſtrat. Qui cum earum conſue=
tudinum ignari equorum alimenta ab oppidanis inermes depoſcerent, voceſq; ſuas
ſagittis ac iaculis repelli conſpicerent, depoſitis precibus pręlium ordiũtur. Capto
itaq; vico cum latius crebreſcente fumigio facem oppidis ſubiectam agnoſcerent, ſi
milia ſibi licere rati confeſtim expugnationi incendium addiderunt. Quæ res incre
dibili regem angore permouit. Interiectis diebus cum Cæſar quem vindictæ mo=
dum a Maguntinis proprii pontificis interfectoribus exigere deberet: in concione
perquireret: Waldemarus iterata ſuperiore querela equis annona defectis vęnalium
alimentorum ſubſidia poſtulabat. At Cæſar circũiacentẽ prouinciam coniugis ſuæ
patrimonium eſſe teſtatus: fruſtra eum emptu affectare dicebat qđ raptu petere li=

Waldemari iuſtitia.

cuiſſet. Contra Waldemarus regem ſe non prædonem eſſe proclamans: commeatus
latrocinio quæſiturum negabat, aut qđ domi iniquum duxerit apud exteros appro
baturũ. Q̃ꝙ enim eiuſmodi violẽtia neceſſitate excuſabilis videretur/ permiſſis vti
paſſus nõ eſt: ne domeſticę ęquitatis mãſuetudinẽ peregrina auſteritate corrũperet.
Cuius ſanctitatẽ vniuerſi Germaniæ principes maximo plauſu cõprobãtes, ſeq; mu
tua ammiratione inuicẽ cõtuẽtes/ beatos aiebant quos tãti viri integritas regẽdos
curaret. Qua laude tacitum morũ ſuorũ vituperium ediderunt. Dimiſſo itaq; rege
Cæſarem Henricus hortari cœpit redituro regi impenſas expediat: neq; eum hoſpi

Henricus laudat Daciam.

talitatis ſuæ expertem dimittat cuius patria quaſi cõmune aduenarum hoſpitium
exiſtere ſoleat. Qđ Cæſar facile pollicitus parum executus eſt. Pontifex vero Magũ
tinus humanitatis ſpecimen maioribus experimentis q̃ promiſſis exhibuit: gemi=
næ pernoctationis impenſis regium iter excipiens. In Henrico quoq; crebris regem

commeatibus proſequēte clarum amicitiarum indicium patuit. Lodouicus autem Thuringiæ princeps: non ſolum liberalitate vacuus: ſed etiam habendi cupiditate refertus impudenti precatione effecit: vt equus regis ſibi daretur. Poſt hæc Adolfus Holſatiorum præfectus Abſalonis officio primū amicus regis mox miles ſolenni fidei datione effectus: obſequiorum principium officiis hoſpitalitatis expleuit. Ita patriæ parens proſperum reditū emenſus exoptatam aduētus ſui copiam ouantibus ciuiū animis obtulit. Inſignem hunc annū filii eius Kanuti ex ſophia Suſcepti natalis effecit. Qui etiam pontificali Abſalonis miniſterio ſtato lauacri tempore regenerationis ſacramenta ſuſcepit. Qđ religioſæ executionis officium Sueorum ducis Guthormi qui neptem Waldemari eorundem regi Karolo deſponſam abducendi cauſa legationem attulerat, præſentia venuſtabat. Per idem forte tempus Noruagienſium legati regem petiuerant obſecrantes vt Noruagiæ regimen tot ciuilibus bellis corruptum ac teterrima tyrannorū dominatione diſtractum: iãq; exſangue & ruinæ propinquū eius occupatores inceſſendo tentaret. Et quoniam externa noſtris hoc loco connexa ſunt: quædam de re Noruagica ſummatim cognoſſe faſtidio nō ſit. Siuardus quidam ſummæ audaciæ poſt multa & præclara facinora bellis edita ab Haraldo Hybernienſi cuius hoſtis extiterat interceptus cum naui in alto mergendus veheretur: quaſi funus ſuū inferiis præceſſurus empta de induſtria potione remiges onerauit. Quibus exhilaratis gubernandi poteſtatem ſupremi beneficii loco popoſcit. Ea re impetrata nautas impēſius edere remigium hortatus cum vehementiſſimū nauigii curſum animaduerteret proiecto gubernaculo pręceps vndas inſiluit/ priuſq; ſe littori q̄ concitata ratis impetum correxiſſet reſtituit. Ita & ſuo acumine & hoſtium ſocordia ſeruatus, periculoq; cui deſtinabatur ereptus. Haraldum amandi gratia noctu caſtra latenter egreſſum in amplexu pellicis per inſidias interfecit: dantem pœnas: et ſibi quem ceperat, & Magno quem regno luminibuſq; priuauerat. Igitur vt belli titulum appræhenderet ipſum protinus Magnum monachalibus ſeptis abſtractum tametſi virilibus careret virum induere perpulit, deiectamq; regis fortunam ad priſtinum regni faſtigium erigere ſtatuit: ne deeſſet cuius auctoritate & titulo bellum aduerſum Haraldi ſobolem ſuſciperetur. Huius itaq; nomine & auſpiciis fretus cum tribus Haraldi filiis Ingone & Siuardo, & Oſteno paternum regnū affectātibus nauali certamine dimicauit. In quo partim cæſis/ partim fugientibus ſociis incredibili & pręſtantiori humanis viribus fortitudine ſolus aliquādiu nauigium ab hoſtibus vindicauit. Ad vltimū compluribus eorū proſtratis omniq; ſuperſtitū multitudine ad ſe vnū opprimendū vndiq; concurrēte ſingulari nandi peritia fretus q̄q̄ hibernū tēpus inſtabat armis militaribus tectus profundo ſe credidit. Atq; ſub vndis quas hoſtium cruore cōſperſerat/ enatans: dubium effecit maioris audaciæ ſpecimen in puppi præbuerit: an inter vndas agilitatis ediderit. Siquidem Loricam qua corpus munierat quo liberius enaret cum reliqua armatura ſub vndis ſibi detraxit: ac demum cum capeſſendi ſpiraculi gratia fluctibus emerſiſſet a quodam familiari ſuo per habitum hoſtibus indicatus tunicam qua ſe prodi ſuſpicabatur rurſum corpus aquis occultando depoſuit. Sed cum ne ſic quidem proditoris notitiam fefelliſſet: ad extremum ſuprema ſe veſte nudauit: nec adhuc tamen indice ludificato cum ſolus ex ſociis ſupereſſet, ſeq; hæc omnia quæ & callide/ & animoſe tentauerat fruſtra expertum animaduerteret: tandem fati ſimulatione profundo diutius immorans inſidia-

Kanutus naſcitur.

Anno Christi 1161.

Karolus Suerchonis Primi filius Rex Suetię Waldemari neptem vxorem duxit.

Res Noruagica.

Siuardus Noruagic[us]

Mirabile factum.

Haraldus Hyberniensis interficitur.

Siuardi fortitudo.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

toribus an viueret dubium reliquit. Ad vltimũ cum humanæ reſpirationis conſue-
tudine ſuperne aerem capeſſere debuiſſet cuiuſdam forte nauigii gubernaculũ per-
tinaciſſimis brachiorum amplexibus appræhendit, eiq; aliquandiu tacitus inhęſit.
Plura tamen elapſionis genera animi firmitate tentaſſet, ſi non eum hiberni frigo-
ris ſæuitia obſtupefactum corporis robur deſeruiſſet. Tãdẽ cuiuſdam altum curio-
ſius contemplantis indicio depræhenſus intercipitur, interceptus vincitur, & in
De cõfeſſio ne Siuardi. concionem hoſtili ſententia damnandus abſtrahitur. Vbi nemine ſacerdotum ad-
hibito / qui delictorum eius confeſſionem exciperet, eam aſtantibus modo quo licuit
explicauit: præfatus ſe emendationem ab eis decretam pœnitentiæ nomine præbi-
turum: memor ſane ſacerdotali copia non ſuppetente, & ad priuatorum cognitionẽ
commiſſa referre licere. Magno quoq; quem Haraldus Hybernienſis patrem adſci-
uerat ſe genitũ memorabat. A cuius generoſiſſimo ſpiritu etiam inter adhibita ſibi
ſupplicia nõ deciuit. Primo ſiquidẽ verberibus affectus, ac deinde malleorũ ictibus
artuatim contuſus / ſcilicet vt a cunctis corporis partibus pœnæ exactæ viderẽtur:
non gemitũ, non ſuſpiriũ edidit: non ſupplicẽ aut triſtẽ vocẽ emiſit. Deniq; nullum
Siuardi nobilis exitus. doloris indiciũ præbuit: ſed quaſi in ocio pſalterium relegens inter ſacras preces &
ſolenniũ verborum nũcupationẽ ſpiritũ poſuit. Felices profecto religionis alumni
forent: ſi cuncti eo animo mortẽ amplecterẽtur quo eam vir bellicus amplexatus eſt.
Fuerit ille inſidioſus: pacẽ patriæ corruperit: bellũq; ciuibus intulerit: fortitudini
tamẽ eius impunitas ab hoſtibus donãda fuerat. Sed homines vindictæ cupidi plus
ſuas vlciſci moleſtias: q̃ alienæ virtutis inſignia venerari meminerant: nec in viuũ
ſæuiiſſe contenti tanq̃ parum eius exitio ſatiati mox extinctũ patibulo ſuffixerunt:
eadem crudelitate fatum premẽtes qua ſpiritum torſerant. Nihilq; a ſe actum exi-
ſtimantes ſi ſæuitiam ſuam ſaltẽ ab vmbris & cineribus continuiſſent. At Magnus
eodem pręlio quod a Siuardo ſub eius auſpiciis geſtum fuerat periclitatus eſt. Quẽ
prius oculis deinde vita priuatum bis luce defunctũ crediderim. Poſt hæc ſumma
Ingo. penes Haraldi filios fuit. E quibus Ingo dũtaxat iuſto matrimonio ortus fratribus
quorum alter Noruagica, alter Hibernieñſi pellice editus fuerat: vt ingenuitatis ita
et morum ornamẽtis præſtabat. Erat enim omnibus honeſtatis numeris inſtructiſ-
ſimus: cũ eorũ alter auaritiæ maculis reſperſus: alter luxuriæ ſordibus obſitus ha-
beretur. Sed infantiæ ſuæ tẽpore per incuriã nutricis forte ſinu delapſus: ita humo
inflictus eſt: vt confracto dorſo reliquũ vitæ tẽpus gibbo oneratus exigeret. In quo
quidẽ homine excellẽtis animi venuſtatẽ: corporis deformitate affecti ludibrio fœ-
datã putares: neq; diſcernere queas / maius fortunæ beneficiũ receperit: an oppro-
briũ ſenſerit. Cõtigit autẽ vt eius ſatellites apud Berginũ oppidũ iurgio cũ Siuar-
di militibus habito: dum ſocii ab eis occiſi pœnas inſtantius expetunt: nõ interfecto-
Siuardi alteriꝰ cędes. res modo: ſed ipſum Siuardum ſæuiſſimę conſternationis furiis cõcitati: per vim &
ſeditionẽ appeterẽt: eũq; in ædẽ fugere coactũ conuulſis tabernaculi clauſtris raptũ
trucidarẽt: homicidiũ ſpecie: reuera coniugũ ſuarũ prius ab ipſo conſtupratarũ cõ-
tumeliã vlciſcẽtes. Cuius rei nũtio Oſtenus cũ claſſe Berginũ peteret per obuios ac-
cepto: petendi fratris q̃ cauẽdi cupidior: nihilominus ad eũ ꝓceſſit. A quo cũ debitã
ſui regni partẽ negari animaduerteret: paucis eũ affatꝰ diſceſſit: vultuq; fidẽ ꝓmit-
tẽs: ſed perempti fratris exẽplo perire metuẽs: fugæ ſe q̃ noui ſceleris auctoribus of-
ferre maluit. Quẽ Siuardi interfectores priori facinore parũ cõtẽti: Ingonis æmulũ
iudicantes: naualẽ fugã terreſtri mutare cõpulſum: ſed eã ob nimiã corporis ſaginã

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

lentius exequentē propter littus peditē occiderunt, duobus regni ꝓ̃cipibus ſubla
tis, a ſuperſtite dignitatis et ſtipendiorū incrementa ſperantes. Quorum ſceleſta fa
mes in tantorū ducū cladem eſuriens/vixq̄ʒ gemino exatiata parricidio/ab Haqui=
no quodā paternæ cædis vltionem petente poſtmodū vindicata eſt. Siq̄dem trium
fortuna ad vnū Ingonem ꝑ vim et facinus redacta nō ſuſtinuerūt Amundus Simo=
nis filius/et Philippus/aliiq̄ʒ cōplures inſignis induſtriæ viri regnū ei q̄d ꝑtim pro=
prio/ꝑtim alieno ſcelere quęſiuiſſet/tutū intentatūq̄ʒ ꝑſiſtere. Indignū quoq̄ʒ cōplu=
ribus viſum: vt homini ridiculas corꝑis notas habenti liberū regnandi locū militū
ſuorū cōciliaret impietas. Quapropter Haquinū quē dixi factionis ſuæ ducē crean
tes/eiuſq̄ʒ tyrociniū regio noīe venuſtātes/bellū aduerſum Ingonē decernūt: et qua
ſi Siuardi vel Oſteni manes vlturi/crebro pugnā cū hoſtibus ineunt. Verū plurib⁹
cōtinuis præliis ſubacti/in Suetiā tandē cū pupillo diffugiūt. Quos Ingo ꝓpe Sialā
diā fugādi ſtudio ſubſecutus, magna hoſtiū ꝑte ꝓpinquas pelago ſyluas petēte/ Ab
ſalonē ꝑ legatos ſollicitat/eos q̄ in littoralia nemora ꝓfugerant/pręndēdos curaret.
Q̄d Abſalon honeſtate ſua ac dignitate indignū iudicans/parū precibus obtēpauit
Appetēte hyeme q̄ cū Haquino ꝓfugerāt patriā repetere adorſi/tanq̄ fortunā loco
mutaturi: prælio in hyberna glacie cōſerto, Gregoriū ſummæ poſt regē dignitatis
virū/manu et cōſilio ꝓmptū: in quo ſpes et fiducia Ingonis quaſi quodā cardine ni=
tebat̃/nō minus acumine q̄ viribus vſi/cū oībus copiis deleuerūt. Siquidē in eā gla=
ciei ꝑtem: cuius firmitatē nocturnis exciſionibus debilitauerāt/prælii tꝑe ꝓtractos
hoſtes ꝓfundū petere coegerūt. In quorū morte Ingo maximā ſpei ꝑtem depoſuit:
nec ſecus aīo q̄ viribus fract⁹/exitioſum ſibi fidiſſimi fautoris Gregorii interitum
ominatus eſt. Tandē inſtaurato bello ſed adhuc eodē aquarū habitu ꝑſiſtente/nihi=
lo fœlicius Gregorio glacialis elemēti fortunā tentauit. Siquidē gelato mari in pu= *Glacie oc= cisæ copiæ.*
gnę locū electo, dū eius duritia quaſi cāpoꝝ firmitate gauderet/q̄q̄ militū numero
præſtaret/cū oībus pene copiis interemptus eſt/luenſq̄ʒ pœnas ſeu admiſſi/ſeu tole=
rati parricidii fraternis vmbris piacula exoluit. Hoc bello quo nullū mai⁹ aut cruē
tius Noruagia habuit/vniuerſū regni illius columē ꝓpe modū a ſtirpe interiit. Hu
ius cladis ſupſtes Erlingus cū filio ſuo Magno admodū ꝑuulo/ſed ad Waldemarū *Erlingus.*
ortā materni gn̄is ꝓpinquitatē habente ad Iutiam appulit: ibiq̄ʒ in ſumma regis di
gnatione verſatus/vberes exilii impenſas/et ampliſſima cōmeatuū inſtrumēta pce=
pit. Interea Siuardus q̄dā ꝑ ſummā cōmilitonū inuidiā fortitudinis præmiū rece=
pturus/dux ab Haquino cōſtituit̃: idq̄ʒ ęgre ferētibus cæteris ſummę ſeditioni locū
dediſſet, ni Erlingus repēte e Dania ſupueniens internę factionis certamē rūpendo
nouū hoſtibus negociū pepiſſet. Quippe pręcictū filiū ꝙ maternū genus cū priſcis
Noruagiæ regibus cōmunicaret/regē cōtinuo noīauit: ne aut Hagno æmulus/aut
Ingoni vltor deeſſet. Ita nouis rebus increbreſcētibus, Hagnus a Siuardo ꝙ ei impē
ſas belli negaſſet/deſerit̃: acieq̄ʒ cū Magno cōgreſſus occiditur. Siuardus ad Suetiā
dilapſus/dū interiectis diebus in patriā reuertit̃, ab Erlingi militibus interficitur.
Quo euenit: vt obſcura et ignobili cæde ſpm̄ deponeret, quē honeſte in acie ꝓfunde
re noluiſſet. At q̄ ex Hagni militia ſupfuerāt, ꝑtim nouarū rerū cupiditate, ꝑtim ho
ſtiū fortunæ inuidia accenſi/Marci cuiuſdā alumnū optimū ſpei puerū in regē ad=
ciſcunt: nec fœlicius q̄ ꝓxime fortunā tentarūt. Siq̄dem p̄lio ab Erlingo obtriti/vi
ctoria pariter ac rege priuati, ad Karolū Suetię regē ꝓfugiūt/ipmq̄ʒ belli ducē expo
ſcunt: cui cū Noruagiæ regibus etiā aliqua neceſſitudinis cōmunio videbat̃. A quo

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

diu ꝓmiſſorum alacritate ꝑtracti/poſtq̃ eũ magis de ꝓprio regno ſeruando/ q̃ alie-
no obtinẽdo ſollicitum cõpererũt,legatos ad Waldemarũ auxiliũ implorantes miſe-
re. Tandẽ ipſi benignioribus reſponſis inuitati venere. Quos quũ rex ſupplices re-
cepiſſet/ſeq; per eos Noruagiæ petitione ꝓmiſſa ſedulo ſollicitari animaduerteret,
tantũ belli pondus ſola legatorũ adhortatione ſuſcipe ſtolidũ ratus/ prius popula-
rium animos tacitis legationibus tentauit,Poſtq̃ eorũ mẽtes legatorũ vocibus con
ſentaneas repperit,abſq; cunctatione expeditionẽ inſtituit.Quo audito Erlingus q̃
longiſſimo ſeceſſu potuit,abſtruſas Noruagię ꝑtes petiuit/ extremoſq; patrię fines
fuga amplecti/q̃ primos armis tueri tutius exiſtimauit.Pauca ſiqdẽ nauigia/ſed ha
bilia/fugæq; q̃ prælio cõmodiora parauerat.Quo euenit vt regis aduentus formi-
doloſus Erlingi fautoribus/hoſtibus acceptabilis haberetur.Itaq; Waldemaro cõſul
tationẽ cũ amicis habente,qdam poſtpoſitis omnibus hoſtes ocyſſime ꝑſequendos:
alii prius plæbis fauorẽ cõciliandũ/auxiliaq; populariũ cõtrahenda docebãt.Sed ac
celerationis cõſilium tarditatis ſententiã ſupauit.Igit̃ Waldemarus ingentẽ regio-
nis ꝑtem ꝓſpere ꝑmenſus/magnaq; plębis alacritate receptus,quũ ad vrbẽ Sarpam
veniſſet,nomẽ regiũ a Wicẽſibus ſibi decretũ ſuſcepit:ibiq; cũ popularibus cõcionẽ
per ſummã verborũ cõcordiã habuit.Qꝫ ſi omiſſis aliis inſequẽdis hoſtibus operã
præbuiſſet,haud dubie regno Danico Noricũ cõiunxiſſet.Inde ad oppidũ Tunſber
gũ nauigatione ꝓgreſſus,paucis Erlingi ſtudioſioribus in editã rupẽ ſalutis cã con
fugientibus,religionẽ ſæuitiæ præferens/vicũ incẽdere paſſus nõ eſt:ne ſacras ędes
priuatis penatibus interſitas cõmunibus flammis abſumeret.Nemo tamẽ põtificũ
quorũ ea tẽpeſtate ingens apud Noruagiã auctoritas erat/eum adire ſuſtinuit: qđ
quidẽ eos potius patriæ,q̃ Erlingo tribuiſſe crediderim.Ormo vt quẽ regis germa
nũ cognominabant,petito Waldemaro ſalua fide quã Magno dediſſet/obſequia pol
licetur. Tandem ob inediã tractu temporis obortam quũ rex defectã impenſis expe
ditionẽ remitteret,Noruagienſium qui ad eũ tranſierãt multitudo pœnę metu cũ
ipſo diſceſſit:diuq; partim regiis/partim principũ impenſis exiliũ ſuſtentauit. Poſt
ea rex orientalium Sclauorũ ſibi virium fidutia rebellantiũ defectionẽ exꝑtus,cum
Henrico Saxoniæ ſatrapa belli ſocietate cõdicta/quo firmius amicitiæ necterent,fi
liam eius ex cõiuge poſtmodũ repudiata ſuſceptã adhuc incunabilis vtentem filio
Kanuto primũ ætatis annũ agenti ſponſam adciuit.Itaq; Henrico terreſtri appara
tu exercitũ inſtruẽte,ipſe in claſſem collatus quũ apud Rugiam perueniſſet, auxilia
ab incolis amicitiã ſuam dubia fide ſecutis/ꝑ Abſalonem cõtrahẽda curauit.Dein-
de ne Henrico tardius occurreret/eũq; ꝓmiſſo fraudaret , ad Penũ fluuiũ ocyſſime
nauigationis curſum direxit.Abſalon q̃q̃ adhuc Rugianorũ pactio paucorꝫ obſidũ
pignore niteretur,eorũ concionẽ ingreſſus/atq; inter ipſos honoratiſſimo ſedẽdi lo
co ſuſceptus/quũ legationis mãdata ꝓferret/eãq; Danicæ vocis ignaris ꝑ interpre
tem explicaret,accidit vt qdam e Rugianis adoleſcens Sclauico ingenio Dani mili-
tis equũ ꝓ quo ſe preciũ numeraturũ fingebat/veluti inceſſus eius expiendi cã con-
ſcendẽs,fugã tentaret.Quod quũ Abſalon ad ſe ꝑlatũ in cõcione ꝓponeret,vniuer
ſa populi multitudo magnũ fidei ſuæ crimẽ vnius hoīs ꝑfidia allatũ iudicans/ſimi-
lem furori impetũ cõfeſſa diſſiluit/auctoremq; fraudis raptim inſequi properauit.
Igitur Abſalonis comitibus ad metũ et ſtuporem vſq; ſubitũ vulgi cõcurſum mirã
tibus/pauci q adoleſcentẽ affinitate tangebant,plus priuata charitate q̃ publico ru
bore ꝑmoti/ſupplices Abſalonis genibꝰ aduoluũt/ equi reſtitutionẽ polliciti/ſi mo-

Waldemarꝰ a Wicẽſibus regis nomẽ capit.

Sclauorum mutabilis fides.

Bellū Wal: Rugianis ... Henrico Leone Saxonie Duce a Waldemaro gestum ... Anno Christi 1162.

do per eum ab incepto concio reuocetur. Quorũ Abſalon ꝑmixtas precibus lachry
mas miſeratus, miſſis qui plæbem pacarent, tumultũ cõpeſcuit/ cõſternationẽ ſeda
uit: equoq; ꝓtinus reddito, militẽ ſuum ſtultitiæ damnauit/ ꝙ ꝑ inertiam et ſtolidi
tatem raptori ſe circũueniendũ dediſſet. Deinde gentis rege Tetiſzlauo claſſis ſup
plementũ pollicito, regẽ ſubſequi maturauit. Interea Hẽricus Holſatiorũ principẽ
Adolfum cũ Henrico Razaburgenſi/ præfectũq; Swerini oppidi Gũcellinũ: qđ nuꝑ
a Saxonibus in poteſtatẽ redactũ ius et formã ciuitatis accepat: necnõ Regnaldum
quendã parũ origine liberũ/ opibuſq; q̃ gñe clariorẽ cũ inſigni copiarũ ꝑte ꝓmittit/
expeditũ ſibi tranſitũ paraturos. Quorũ ingreſſum Sclaui quũ ꝑtim fama/ ꝑtim ex=
ꝑimento cognouiſſent, cũ ꝑte hoſtiũ cõfligere q̃ vniuerſos aggredi maluerũt/ mul=
tum ex eorum robore: ſi pręuios oppreſſiſſent/ defluxurũ credentes. Cumq; ſumma
cura ac flagrantiſſimo ſtudio ad eos opprimendos contenderent, dæmonem horrẽ
dæ formæ ſuperne verticibus imminentẽ videre. Quo monſtro tanq̃ diuinitus da
ti ducis aduentu firmati, ſumptis victoriæ auſpiciis, ex improuiſo hoſtiũ ſe caſtris
immergunt/ eoſq; imparatos cõfodiunt. Adolfus et Regnaldus in ipſo caſtrorꝝ ad=
itu interfecti/ neglectæ militaris prudẽtiæ pœnas ſanguine ꝑſoluerũt. Quibus pri=
ma cæde ꝓſtratis Gũcellinus et Henricus mediis irruentiũ globis elapſi, correptis
aquilis ad ſe fugientium ſociorũ reliquias cõtraxere: ac demũ hoſtes prædæ incubã
tes audacter adorti, fugã victoria mutauere. Ita Saxones q̃q̃ ĩprouidi bellũ tẽtaſſẽt
maiorẽ cladẽ geſſerint an acceperint/ virtute dubiũ reliquere. Quo accepto Hẽri=
cus ſuorum cædibus (vt par erat) ꝑmotus, exigendæ vindictæ ſtudio ad obſidionẽ
Deminæ vrbis quãtacunq; potuit celeritate contendit. Quã poſtq̃ vltro ab incolis
obuſtam cõperit, vt vniuerſa ipſius monimenta ſubrueret/ reliquias mœniũ ſolo ex=
æquari præcepit. Et qm̃ in hoĩes graſſari non licuit/ tanq̃ a rebus mutis ſupplicium
exacturus/ vrbem Cozcouam ſimili incolarũ trepidatione deſertã/ cremandã cura=
uit. Waløgoſtini quoq; finitimarũ vrbium quarũ excidio terrebant exemplũ ſecuti
clandeſtino traiectu fluminis cum vxoribus ac liberis municipiũ deſerunt/ penates
duntaxat rebus vacuos hoſtili ſæuitiæ relicturi. Quorum vrbem rex nullo negocio
interceptam/ militibus ac ſtipendiis inſtruit: eamq; Wethemanno pyratæ curandã
committit. Ornenſes quoq; plus ex aliarum vrbiũ fortuna timoris q̃ ex ſuis mœni=
bus fidutiæ capientes/ vt ſibi vicinarum ciuitatum quarum formidinem ſequeban
tur exemplo conſulerent, vrbem ne ab hoſtibus coli poſſet/ deſertam incendunt/ pe
nates ſuos igni q̃ hoſti relinquere præoptantes. Tunc rex ponte qui medium amnẽ
ſecare videbatur abrupto, ſublatiſq; cæteris nauigationis obſtaculis, ad Stolpam vi
cũ proceſſit: vbi et ducẽ poſtmodũ obuiũ habuit. Igitur ne Waløgoſtũ eodem exem
plo deſertum quo captum poſt diſceſſum ſuum hoſtibus redderetur/ pręſertim Da
nos ſi eo fruerent, ſempiternũ Sclauiæ imperiũ habituros exiſtimãs, Abſalonẽ/ Bu
riſiũ/ Suenonẽq; tũc Aruſii põtificatu inſignem/ eiꝰ municipes efficere ſtatuit: qbꝰ
et filiũ Chriſtophorũ ſociauit/ quo plus a cæteris in auxilio ſuo fidutiæ reponeret.
Qui quũ amicos et neceſſarios in muneris cõſortionẽ adciſcere iuberet, Sialandẽſi
bus dũtaxat Abſaloni ꝓſidii ſocietatẽ ſpõdẽtibus, reliq̃s ob imminẽtis ꝑiculi magni
tudinẽ: nec aĩus ad reſiſtendũ/ nec comites ſuppetebãt: q̃q̃ tota claſſis et alimẽta ſua
cũ eis cõmunicare/ et vicinas ſegetes publico officio ĩ eorũ horrea cõportare decre
uerat. Quippe fruges meſſore exercitu reſiduorũ vſibus adigi iubebat. Ita rex cõſi=
lii caſſus, cũ neq; pugnãdi copia/ neq; pactio vlla ab hoſtibus fieret/ vafro ingenio ex
cogitauit/ qualiter eos ad alterutrũ horũ ꝓſtandũ impelleret. Siq̃dem Abſalon taci

Dæmõ horrendæ formæ viſus.

Deminę vrbis obſidio

Waløgoſtũ deſertũ capitur.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tis mãdatis præcepit: vt palos in amne defixos/cæteraq; nauigationis impedimẽta magna remigũ cura ſublegeret/veluti toti claſſi tranſitũ paraturus. Ita demum flu uio obſtaculis vacuefacto/quũ ꝓgreſſam claſſem anguſtior alueus excepiſſet, cõplu res a Sclauis vtriq; ripæ inequitãtibus cõminus ſautiabant. Quã hoſtilis audaciæ

Petri Eliui virtus et fatum.

petulantiã Petrus Eliui filius animi virtute nõ ſuſtinens, ꝓtinus cũ remigibus na ue deſiliuit/hoſteſq; ſtrenue ꝓpulſatos ripa cedere coegit. Tandẽ comitum ignauiã deſertus, ſociorũ nauigationẽ fato ſuo incolumẽ præſtitit. Itaq; rex non ſolum exꝑ tem metus ꝓgreſſum habuit: ſed etiã Henricũ cũ toto exercitu cõſertis arctius na uigiis tanq̃ ponte traiecit. Quo agnito Sclaui reliquarũ vrbiũ excidium formidan tes, præcurrendi ꝑiculi ſtudio, pacis quã ante cõtempſerant/Waldemaro obſides of ferebant: quos ſe Henrico nullo pacto daturos dicebãt. At rex ſine militiæ ſocio cũ hoſtibus paciſci fraudulentũ exiſtimans, ꝑ Thorbernũ Henrico quæ ab hoſtibus of

Sclauiæ diuiſio.

ferrent/enuntiat. Quo ſe cõditionibus ab eo factis libenter vſurum aſſeuerante, pa ctũ cum hoſtibus habuit: vt Waløgoſti dominio trifariam diuiſo, ꝑs vna Tetiſzlauo reliqua Kazimaro/tertia Nucleti filio Priſzlauo vendicaret: pyratiſq; prædam Da nicam appetere ſolitis, Peni fluminis oſtia clauderent: Henrico quoq; munitionum quas apud Sclauiã obtinuiſſet/incolumis poſſeſſio ꝑmaneret. Poſt cuius diſceſſum comites Kazimari exterorũ ſocietatem acrius peroſi/ſed viribus agere nõ auſi, Ru gianos aſſiduis furtis vexatos/ac ꝑ latrocinia ad paupertatem et inediam vſq; reda ctos/cõmuni vrbe excedere cõpulerunt. Pyraticæ quoq; licentiã tribuere/modiſq; cõpluribus ictũ fœdus rupere. Poſtmodũ Rugianis recepta ꝑ Henricũ fidutia palã aduerſum Danos inimicitias ꝓfitentibus, rex nõ minorẽ in amico ꝑfidiã, q̃ in hoſti bus leuitatẽ exꝑtus, Arkon ꝓuinciã verna expeditione petitam incẽdio populatus eſt. Inde ad portũ Por ab incolis vocitatũ curſum direxit. Siquidem ne cũ vniuerſis Rugianis manũ acie conſereret, ſeparatim eos adtentandos exiſtimãs, Abſalonẽ no cturna nauigatione Ziudram p̃cedere iubet. Quẽ vt cõtinuo ſubſequeret̃, curioſe diſceſſionis eius tp̃s a vigilibus obſeruari pręcepit. Quibus ſomni delitias imperio præferentibus, Abſalon abſq; regio comitatu ꝓgreſſus/non ſolum Zyudrã, ſed etiã

Equitũ temerarius auſus.

agros vicoſq; ei cõfines/ꝑtim igni/ꝑtim ferro vaſtauit. Cuius eq̃tes duo contentio ne prius habita vter audacia præſtaret/quũ ad militarem oꝑam edendã fortitudi nis æmulatione pari impetu raperent̃/hoſteſq; cuidam forte ſtagno adactos cimbis fugã petere animaduerterẽt, plus eis ꝑſequendis, q̃ ſuis ꝑiculis diſpiciendis intenti ne alter alterũ virtute forte præcurreret/ambo cum cõtemptu ſpiritus ſtimulatos calcaribus equos in ꝓfundum egerũt/armorũ haud memores: quorũ obruti ponde re perierunt. Ita temeritatis vindex elementũ viris gloriæ q̃ ſalutis ſtudioſioribus in exitium ſuum ruentibus, fatũ pariter ac tumulum miniſtrauit. Interea Abſalon ꝓuinciã rapinis pariter/incendiiſq; ꝑmenſus/quũ ingentẽ prædã et opima ſpolia re ferendo naues repetere ſtatuiſſet, magnã hoſtiũ manũ ſubſeq cõſpicatus, vltra bina vada admodũ tranſitu difficilia de induſtria cedere voluit: vt eos formidinis ſimu latione ꝓtractos/locorũq; tandẽ difficultatibus implicatos opprimeret. Quorũ pri

Sialandenſium duoꝝ virtus.

mũ Sclaui libero itinere tranſgreſſi circa reliquũ redeũdi diffidentia cõſtiterũt. Eo dẽ fere momenti ſpatio duo pedites Sialandenſes ingentẽ prædæ faſcẽ geſtãtes/er rore locorũ in ip̃m pene Sclauorũ exercitũ inciderũt. Qui quũ a duobus eorũ eq̃ti bus appeterẽtur/q̃q̃ tuto vadũ tranſgredi poterãt/ne receſſum ꝑ ignauiã quærere viderent̃, hoſtibus reſiſtere q̃ ſocios accedere maluerũt/deforme exiſtimantes/ab iis quos numero æquarent, audacia ſuperari. Itaq; quo magis expeditos ſe redderent,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

preſſo veſtigio, proiectoqꝫ faſce, enſes deſtringunt. Quorũ conſtantiæ et virtuti for
tuna debitam incolumitatem conceſſit. Siquidem equitum neutro ꝓcedere audẽte
reſumpto faſce/cœptum iter carpſerũt. Cumqꝫ rurſum Sclaui binos equites ad eos
opprimẽdos miſiſſent, eorũ incurſum eadem animi præſentia reppulere. Quo facto
tam hoſtiũ q̃ ciuium in ſe admirationẽ vertere: magnũqꝫ illis ruborẽ, his inter me-
tũ et lætitiã hęſitantibus/peperere. A ſex tandẽ equitibus attentati, inuariabili mẽ-
tis habitu ꝑſtitere/tanq̃ hoſtiũ ignauiæ plenis fortitudinis animis inſultantes. Nec
defuit Abſaloni prompta mens ad opem eorũ virtuti fidutiæqꝫ præſtandã. Siqdem
tot ſuorum equitum quot hoſtilium animaduerteret, eis ꝓ ſupplemẽto tranſmiſit.
Sclaui quoqꝫ ſuorum paucitatẽ certatim numeroſis militũ præſidiis ꝓſequebantur
Itaqꝫ ſupplemẽtis vtrinqꝫ tanq̃ ex pari creſcẽtibus, equitibuſqꝫ veluti ad militiæ ſpe
ctaculũ ediuerſo cõuenientibus, Sialandẽſes vlteriorẽ hoſtiũ petulantiã inſpectare
nõ paſſi, vniuerſa acie eis occurrũt. Quorũ fugã vadis impedientibus longũ inſeq
nequeũtes/maiorẽ equorũ q̃ hominũ ſtragem egerũt. Cumqꝫ iter ad naues reflecte-
rent, remigũ ſuorũ aciẽ armis ꝑiter ac ſignis inſtructã obuiã habuerũt: quã ad auxi
lia ſociis ferenda fortuito nuntio monita virtus adduxerat. Hi ꝑfecto cũ Abſalone
victoriæ gloriam cõmunicauerunt: cui ſe ſponte virtutis ſocios obtulerũt. Interea
rex ſeris vigilum monitis excitatus, omiſſæ nauigationis morã præpropera feſtina
tione diſcuſſit. Qui quũ viſis Sialandenſibus populandi gr̃a ad littus appellere vo-
luiſſet, ab Abſalone nihil hoſtilis prædæ qđ eius rapinis pateat ſupeſſe ꝑdoctus, ma
gnope gratulatus eſt: ꝙ tam ꝑua manus nihilo languidius, q̃ ſi ipſe adeſſet rem pro
priis geſſiſſet auſpiciis. Hinc quũ alios inſulæ fines armis igniqꝫ tentaſſet, domum
conceſſit. Rurſum circa autumni principia claſſe regreſſus, primã vaſtandis agris
operã dedit: vt ſegete cõſumpta, incolas muniendarũ vrbiũ inſtrumento priuaret.
Quũ ad vrbẽ Arkon ſparſo militiæ genere ꝑueniſſet, oppidani fidutia viriũ portã
(quã vrbs vnicã habebat) egreſſi: ne virtutẽ ſuam intra mœnia cohiberent/obuiã
ꝓceſſerũt. Quos rex Danis ex cõſulto cedentibus/longius mœnibus amouere cona
tus, poſtq̃ ſperato cautiores aĩaduertit, incurſatos vrbem repetere coegit. Porta tñ
ne equi iaculis cõfoderent̃ abſtinuit. Tũc Sialandẽſis eques Nicolaus forma & vir-
tute præcipuus telo ꝑ portam iniecto quendã ex hoſtibus in aditu reſiſtentibus ex-
animem proſtrauit/innocuuſqꝫ reflexo protinus equo diſceſſit. Cuius facinus Thor
bernus inter præcipuos Sialandiæ equites numerandus pari audacia / ſed diſpari
fortuna æmulatus/quũ vnũ ex hoſtibus directa in globũ lãcea vulneraſſet/reditũqꝫ
reflexis habenis tentaſſet, ita lapide ictus eſt: vt multus e capite cruor ꝓfunderetur
Quamobrẽ longa corporis debilitate contracta, ſerã incolumitatẽ ægre recupauit.
Buriſius quoqꝫ dũ nobilitatis ſuæ ſplendorẽ cõſpicuis virtutis opibus æquare nitit̃
ſimili audaciæ genere portæ ꝓpugnatores adortus, tam aſperũ ſaxi ictũ capite ex-
cepit, vt pene equo exanimis delaberetur. Cui corpis viribus carenti ſociorũ inter-
uentus ne ab hoſtibus opprimeretur auxilio fuit. Quo euenit, vt Rugiani haud q̃q̃
ſibi tuto extra mœnia dimicaturi viderent̃, intra q̃ tã obſtinatã hoſtiũ pñtiã expie-
bant̃. Inde ad ꝓuinciã Aſmodã tota claſſe cõceſſum. Abſalon quũ et fortitudine et
prima rei bellicę peritia vigeret, accedẽte exercitu primi agminis ducẽ/reuertente
extremi comitẽ agere cõſueuerat/ſpqꝫ Danicæ iuuẽtutis ꝓmptiſſimos ſeu p̃dæ/ſeu
gl̃iæ ſtudio ſodales habebat/rege dũtaxat cũ robuſtiore exercit⁹ ꝑte graui et cõpoſi
to militiæ gñe paulatim ꝓcedere ſolito. Itaqꝫ pugnãdi copia nuſq̃ accepta, magnã

Nicolai Sialandeñ ſtrenuitas.

Abſalonis i exercitu locus.

regionis ꝑtem ꝑmenſus/tandē equeſtrem manū prædandi gratia ſpargi ꝑmiſit/pau
coſq; ſecū in comitatu reſiduos habuit. Illic forte nuntio de ſociorū cōcluſione ſuſce
pto: quā ſine ſuccurſu poſſe effugere negabant/eorū ſaluti quoad milites reuocaren
tur adeſſe nō diſtulit: neq; ſibi comitū paucitatē quo minus cōcluſos peteret/obſta-
re ꝑmiſit. Sed ꝓtinus primipilo ſigna attollere iuſſo/pleno fiduciæ ſpiritu locum: in
quo cōtinebant/acceſſit: eoq; feſtinationis ſigno peroſus prædam, equites ad ſe con
traxit. Quē tanta fiducia ceperat: vt plus remedii in celeritate, q̃ in ſociis duceret.
Cuius aduentū Sialandenſes: qui intra difficilium locorum anguſtias arctabantur,
expti/imminentis auxilii fiducia eos: a quibus obſidebantur/incurſare cœperūt: ne
periculum aliena virtute ꝓpulſare viderentur. Itaq; Sclauis ꝑtim ſolido/ꝑtim aquo
Eſkylli eq- tis celeritas ſo itinere delabētibus, Eſkyllus animi et generis nobiliſſimus eques militaribus ar
mis prægrauis/vnū ex eis inermem ꝑ paluſtria loca citato curſu fugientē pedibus
inſecutus, illius veſtigiis limi mollitie ſubſidētibus, nec voraginū illuuie/nec armo
rū onere depreſſus/facilem currendi euentū habuit. Quinetiā occupatū barbarum
capite ſpoliauit. Ac tunc demū ne plantis qdem cœno infectis, ſolidā humū repetiit
Quod factū religioſa ammiratione prædignū/nō pedū agilitate/ſed diuino benefi-
cio editū/potius cæleſti miraculo, q̃ humanæ virtuti imputare debemus. Poſt hæc
vicis ꝑ militū manū vndiq; deflagratis, etiam ad Gorū ꝓmontoriū longinquæ ex-
Sclauorum ſubactio. xxi. cursationis incendia ꝓferūtur. Tūc ſe Rugiani cōtrahendi a Saxonibus auxilii ſpe
fraudatos expti, quatuor obſidibus præbitis, apud Strelam inſulam pacē a rege pe-
cunia quæſiuerunt. Itaq; principibus graues periculorū motus/et difficilia rei Da-
Kanutus rex. xciii. nicæ tpa attendentibus, filio Waldemari Kanuto regios honores decernere placuit
qui nō ſolū paternæ maieſtatis futurus poſſeſſor: ſed etiā præſens dignitatis ſocius
noſceretur: vt haberent ꝓceres ad cuius nomen titulumq; decurrerēt, ſiquid de re
gis capite fortuna variaret. Quorū prudentia rex ac beniuolentia delectatus, ꝓba-
ta ſententia regni maieſtatē cū ſanguine ſuo participare/nō damnū honoris, ſed cla
ritatis incremētū putauit/primatūq; voces ad regiū nomē filio deferendū cōcionā
do ꝑduxit. Qua de re vniuerſi exercitus cōſenſu habito, Buriſius dūtaxat/ ſiue taci
ta regni affectatione/ſiue rei nouitate ꝑmotus, nullam pene vocē ſuffragiis attulit.
Qui quū ob hoc ſe regi ſuſpectū eſſe ſentiret, taciturnitatē ſuā non odii ſed amoris
indicē affirmabat: ꝙ Daniæ regnū a pluribus amice ꝑticipatū eſſe memoriæ/et cre
bra antiquitatis expimenta ſint, inter patrē et filiū de rerū dominio bellū creuiſſe.
Verūtamē ſe ſi regiæ voluntatis præſcius fuiſſet, ſilentiū nō acturū. Tacuiſſe vero
ꝙ rem neq; ab ipō/neq; ab amicis præcognitā habuiſſet. Ea ſilentii excuſatione irā
regis in diſſimulationem conuertit. Idem peracta expeditione cum cæteris Daniæ
primatibus apud Roſkyldiam Kanuti miles ſolenni more fieri iuſſus, aliis imperio
obtemperantibus id facere recuſauit: eaq; re magnam ſibi concupitę dominationis
ſuſpicionē conciuit. Verū hunc imperii cōceptum quæſitis callide rationibus ꝓte-
gere ꝑſtitit/præfatus ſe extāte eo: cui primā militiæ fidē dederit, alius militē nō fu-
turū: nec adduci poſſe, vt priſtinū obſequiū recēti ꝑmutet/remq; tam patriæ cōſue
tudini, q̃ honeſtati inimicā cōmittat: quippe quū nemo Danorū diuiduo famulat⁹
officio teneri ſoleat/ſoliſq; Saxonibus hūc ſeruitiorū morē ſtipēdiorū cupiditas fa-
ciat. Nā ſi inter duos vnius obſequiū cōmunicātes bellū incideret, amborū miles al
terutrum iuuādo fidem vtriq; ſeruare nō poſſet. Nec regi ad iram mitibus reſpon-
ſis/placidoq; vultu tegēdā æqua ſimulatio defuit. Quē cū Hallandiā petēdo comitē

haberet tanq̃ inſidias ſibi nectentẽ/tacitus notauit. Quã vt effugeret/impata ſe fa=
cturũ ſpondebat/ſi potentiã eius rex beneficiorũ incremẽtis extendere voluiſſet : et
ſicut ipſe regnũ quod eatenus electio variabat/hęreditariũ efficere geſtiret/ita quo
q; neceſſariorũ ſuorum liberis ſuppares dignitates/et minores potentias ꝑpetua hę
reditatis lege fruendas tribueret. Itaq; præcipuã Iutiæ ꝑtem Abſalonis auxilio pa=
ctus, Kanuto ſupplex fore ſuſtinuit: haud quaq̃ tamẽ ſolidã regis amicitiã recupe=
rauit. Ea eñ regiæ iræ ꝑtinacia erat: vt ſemel accenſa funditus extingui nõ poſſet.
Vere appetẽte Abſaloni/Chriſtophoro/ et Magno ꝑticularis aduerſum Sclauos ex
peditionis ductus cõmittitur. Nã orientales Dani dũtaxat cũ Fionienſibus claſſem
cõfecerant. Scanienſium vero penes Chriſtophorũ ſumma: penes Aſalonẽ arbitriũ
cõſiſtebat. Quibus Tribuſanã adortis ꝓuinciã, Chriſtophoro tãq̃ iuniori inter Ab
ſalonis/Magniq; copias medius militandi locus decernitur: vt regii ſanguinis late=
ra fidis ſtipatoribus cingerent. Tãta aũt vicorũ exuſtio fuit: vt idẽ adhucuſq; cultu
vacui p̃teriti incẽdii magnitudinẽ pñtibus teſtent̃ indiciis. Abſalon quũ repetẽdæ
claſſis tꝑe extremos curaret, nũtiato hoſtiũ ſupuentu: q̃q̃ tanta vis frigoris erat vt
primi reuocari nõ poſſent/quadraginta ſolis eqtibus ſtipatus, pri⁹ hoſtẽ q̃ vadũ : p
quod erat rediturus/tentauit. Quibus fugatis lento itinere ad amnẽ cõceſſit. Quẽ
ſtructo ponte tranſgreſſus, poſt tergum opus abrumpere noluit: ne vlla timoris ve
ſtigia relinquere videret̃. Quũ ad littus veniſſet, claſſem in aliũ portũ appulſam cõ
perit. Tanta aũt hyberni frigoris ſæuitia extitit: vt nautæ equos pene frigore extin
ctos defoſſis humi ſpecubus cõderẽt/nemoq; ex toto exercitu reperiretur, q pariter
vtrãq; manũ neceſſariis vſibus aptare poſſet. Illic crebri angues ligonibus reperti
magis ammirationi, q̃ metui viſentibus fuere. Nam algoris immenſitas vires eorũ   Serpentes Sclauorum
ac ſpiritũ hebetauerat. Scanienſes tunc ꝓſperantibus ventis diſceſſionis licentiam
adepti: mox iiſdem contrariis nauigatione prohibiti, tandẽ toti claſſi fauente cælo
Sialandenſes ac Fionios repetendæ patriæ comites habuerunt. Poſt hæc rex Petrũ
et Selgretiũ Chriſtophoro pædagogos aſciſcit: q adoleſcẽtiæ eius rudimenta ad ho
neſtatis mores exequẽdos plenis ſapientię documẽtis inſtruerent. Aeſtate deinde ex
peditionẽ inſtaurat. Quippe Walagoſtenſes dupliciter ictũ fœdus corrupant. Nam
et Rugianos mœniũ ſocios p furta vrbe eiecerant : et pyratis Peni fluminis oſtia pa
tere pmiſerant. Igitur dum Lentitios peteret, ab Henrico miſſæ literæ ſupueniunt
ammonentes: vt rex inſidias ꝓpinqui pinde ac regnũ affectãtis caueret/indicãteſq;
Buriſyum cum Noruagienſibus opprimendi eius cõſilium habuiſſe. Iiſdemq; dum
expeditio reuerteretur occurſum pollicitis, aut ipm regẽ/aut regiũ nomẽ occupã=
dũ duxiſſe. Cuius rei certiſſimũ expimentũ fore ſi reuertentẽ a Sclauis expeditionẽ
Noruagica claſſis exciperet. Eodẽ pene momẽto ſuſcepta Noruagiẽſiũ epiſtola par
ꝓditionis indiciũ edidit. Q đ quũ rex paucis arbitris ſuppreſſis indicũ noibus ꝓdi=
diſſet, auxit rei ſuſpicionẽ/fideq; literis addidit Tokonis/Wendilenſiũ põtificis cõſẽ
tanea affirmatio dicẽtis, Buriſyi milites ab eo iurare coactos / qcqd ipſe auſpicaret̃
eẽ ꝓſecuturos. Re tamẽ diſſimulanter habita, ad locũ cui nomẽ Oſtrøzno citata na
uigatione ꝓfectus: ꝓfligatis ꝓuincię rebus, vrbẽ Orthungã vniuerſa claſſe comitã
te repetiit. Illic Buriſio cũ cęteris regni primatib⁹ accerſito, qdnã de eius inſidiis ac
cepit apit, eiq; ꝓditiõis crimẽ affigit. Quẽ ſe qcq̃ tale aduerſũ eũ excogitaſſe negãtẽ
quoad nũtiorꝝ expimẽta ſumerẽt ſecũ cõmorari p̃cepit: tũc demũ ſi ſec⁹ ac nũtiatũ
erat accideret, icolumẽ diſceſſurũ. Ille cõtra nihil abſurdi⁹ aiebat q̃ vt capitl ſui idi

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cium incertis euẽtuũ argumẽtis cõmitteret. Qua voce ſe nõ ſolum regi: ſed etiam
arbitris ſuſpectũ effecit. Igit̃ ne remiges ꝗdẽ ſuos reuiſere ꝑmiſſus, ad vrbẽ Latren-
ſem cũ rege meare cõpellit̃: vbi leni ſed firmę cuſtodię tradit̃. Interea Erlingꝰ & Or
mo Buriſii frater cũ nauali exercitu ſupueniẽtes/Iutorum claſſem in amne Dyurſa
reptam gubernatoribus vacuã facile debellant: ipſiuſqꝫ Buriſii intercepto nauigio,
Haffnia
ꝓtinus ad vicũ: q Mercatorũ portus noĩatur/deproperãt. Quos Abſalon cũ Sialan
denſibus occurrẽs, etiã littorũ aſcenſu ꝓhibuit. Qui quũ cõptum haberet Norua-
gienſes plurimũ præſidii in arcubus ducere, ꝓuocandi gr̃a cũ quindecim peditibꝰ
in littus ꝓgreſſus/vltro ſe eorũ ſagittis appetendũ præbebat/ꝑfecto oſtendere cu-
piens, in q̄ ꝑuo præcipuã eorũ fidutiã poneret. Igit̃ Noruagienſes quo ꝓpius littus
accederẽt/cimbas cõſcendũt. Ob quarũ trepidationẽ deſtinata certis ictibus ferire
nõ poterãt. Itaqꝫ tela ꝑtim in humũ/ꝑtim in vndas innocua cadebãt. Ita artis ſuæ ef
fectu fraudati/noſtriſqꝫ ludibrio habiti, ingẽti cũ rubore maiora nauigia repetunt.
Poſtea cũ Abſalone data acceptaqꝫ fide, ſociale colloquiũ habuere. A quo diutius il
lic acqeſcere iuſſi/nõ prius obtemperauerũt, q̄ Abſalon fidẽ ſuã interpoſuiſſet ſe ni
hil inſidiarũ eis terra aut mari interim paraturũ. His finitis collocutores a ſe inui-
cem diſceſſere/die poſtero cũ paribus armis æquali comitũ numero cõuẽturi. Cũqꝫ
Erlingus vno comitatior affuiſſet, Abſalon circũſpectis oĩbus/Miror te, inqt, Erlin
ge hominẽ ætate cõfectum/ac toties grauia expertum/nõ adeo ſapientẽ q̄ ſenem ex
iſtere. Nam quum tu ſcapha adueneris/nos equis inſideamus/teqꝫ nullo negocio (ſi
libeat) opprimere poſſimus: cur condicto comitatior aduerſum caput tuum rum-
pendæ pacis occaſionẽ fortioribus præbuiſti. Niſi aũt fides noſtra præſtaret, ſolutæ
cõditionis pœnas exitio ꝑſoluiſſes. Tũc Erlingus inter metũ et ruborẽ circũſpectis
comitibus quũ verã Abſalonis aſſertionẽ aĩaduerteret, vnũ ex his obiurgare cœpit
ꝙ nõ rogatus comitandi rapuiſſet officiũ. Poſtq̄ diu excuſationis verba quæſierat,
vt ſiticuloſum recrearet exercitũ/paluſtris aquæ petendæ licentiam obſecrat. Cu-
ius rei ꝑmiſſionem haud modici beneficii loco ducebat/ac protinus patriam repe-
tere properabat/lætus ꝙ ſibi incolumi Daniæ partibus excedere contigiſſet. Poſtq̄
regi inſidiarum fidem rerum experientia fecerat, Buriſium perinde ac maieſtatis
Captio Buriſii.
reum inter vincula aſſeruari præcepit. Interea Erlingus extremũ Sialandiæ cõpoſi
ta claſſis applicatione cõplexus, dũ a ſacris miſſæ: quæ cõſueto religionis cultu peti
uerat remearet, Abſalonis equitibus clandeſtino itinere ꝓrũpentibus, improuiſam
palantium ſociorum ſtragem accepit. Nec minori Hallãdenſium virtute exceptus
apud Nyzem amnem vna rate/eiuſqꝫ remigibus vniuerſis ſpoliatus abſceſſit. Eodẽ
Arcis Haffniensis extructio per Absalonem. Vide infra foli. 179.
anno deturbandæ pyraticæ gratia Abſalon inſulam maritimam nouo caſtelli fun-
damento cõplexus/exigui munimenti beneficio ingens patriæ præſidiũ attulit. Nã
et ſuſpectũ prædonibus ſitũ reddidit/et tutam vicini maris nauigationẽ incolis tri
buit. Verũ ne cõfeſtim Noruagienſis iniuriæ vindictã Danica virtus arripet, theu
tonicæ fidei lubricitas effecit. Quippe Henricus Bugiſzlaui Danorũ metu ad ſe de
currentis obſequiũ pactus/initã cũ rege ſocietatẽ tanq̄ ineptũ & ignobile vinculum
diſiicere ꝑui habuit. Quinetiã apud Krempinũ fluuiũ in colloquiũ cũ eo deſcẽdens
queſtus eſt: ꝙ militẽ ſuũ Bugiſzlauũ corã ſe nõ accuſatũ bello laceſſat: quẽ ſi iniurio
ſum exiſtimet, priꝰ accuſationibus q̄ armis aggredi debeat. Cõtra rex, negare ſe vl
lius potentiæ reſpectu ceſſaturũ: quo minus acceptas iniurias mutuis damnis repẽ
dere liberũ habeat. Ita perſtante cõtrouerſia, fœdus cũ colloquio ſoluitur. Hoc loci

memorabile Saxonici equitis dictū ſtrictim ꝑcurram. Qui cū forte ducis ac regis — Equitis Sa-
colloquiis intereſſet: eoſq; expeditionis negotia languidioribus verbis proſequi ani — xonici di-
maduerteret: quædā (inquit) de hero meo Hērico p̄ſentibus referre habeo: quæ ſi — ctum.
adeſſe eū ſcirē: tacere q̄ eloqui mallē. Qui cū pupillus ꝓpinquorū iniuria patrimo-
nio priuaretur: nemine ſibi patrociniū accōmodare volente/quatuor ſoli ex amicis
paternorū ipſius meritorū reſpectu ꝑmoti: quorū ego numero intererā: auerſanti
bus cæteris infantiā eius tutorio munere fouēdā ſumpſerūt. Pro cuius ſalute & in-
cremētis tū votis tū etiā officiis impēſius excubabāt. Hūc tādē humani auxilii diſ-
fidentia altaribus offerētes: religioſa voti nūcupatione ſanxerūt: ſi paternos hono-
res diuina clemētia adipiſceretur: ſuſceptū beneficiū quoad viueret pagani nomi-
nis odio ꝑenſaturū. Mox voti probator deus ingenui principis Conradi patrociniū
ei cōciliauit. Cuius opera paternorū bonorū hæres effectus q̄q̄ voti auctores exhor
tationis officia nō omitterēt: a bello aduerſum Sclauos cōtinuando: tū auaritia, tū
etiā deſidia adductus abſtinuit: perceptā munificētiā ingrato æſtimās animo. Tāta
aūt cura monitoris partes exſequi voti nūcupationibꝰ fuit: vt cū vnꝰ ex eis vltimæ
ætatis ad inſpiciēda ducis arcana inter arbitros admiſſus ſedulū ſtertēdi vſum ha-
beret: excitatuſq; ꝗd de re p̄ſenti ſentiret a cōſidētibus interrogari ſoleret: maiorē
præteriti voti q̄ iſtātis negotii memoriā retinēs: ductādū in Sclauos exercitū reſpō
deret. O immēſam conſtantiā quæ ne in ipſo quidē ætatis occaſu ꝓmiſſi immemor
eſſe potuit. Quis aūt mētis cōpos hāc religioſi cōſilii vocē ſenilis animi deliramētū
fuiſſe crediderit. Vereor aūt chariſſimū mihi virū amicorū religione cōtempta ex
ſummo fortunæ faſtigio in humilē priuatorū ſortē extrema ruinę deformitate caſu
rū. Ego vero ꝓmiſſi dudū belli militē agēdo: ternas aduerſo corpore plagas accepi.
Quibus ſi binas ſub eodē militiæ titulo ſociaſſem ſupremi iudicii tēpore diuina vul
nera meis æquata audacibus oculis inſpectāda p̄ſumerē. Quo dicto & tēporaneam
Henrici ruinā & ſempiternū virtutis ſuæ pręmiū auguratus eſt. Rex Scaniā ingreſ
ſus: paruo poſt Saxonū irruptione falſo nūtiata: Scaniēſes equeſtri militiæ aſcriptos
proprio ductu ꝓſequit: imperataq; Sialandēſibus nauigatione Slagloſam aduectus
Abſalonem e portu Hulyuimmenſi accitū multa gerēdorū cōſultatione ſollicitat.
Pręterea ſe parū veri rumoris credulitate fatigatū ſignificat: expeditionēq; falſo nū
tio cōtractā remittit. Habebat aūt in clientela Abſalon: Arnoldū Tylenſem, ꝗ ſiue — Arnoldi
ingenii acumine, ſiue cōiecturarū ſagacitate ſæꝑnumero futura ad ſua vel amico- — peritia.
rū negotia ꝑtinētia raro p̄ſagio dep̄hendebat. Nec minus antiꝗtatis q̄ diuinationis
peritus: ſollerti hiſtoriarū narratione callebat. Qui cū Abſaloni delectādi gratia ſu-
pradictæ expeditionis comes exiſteret: breui eū manū cū piratis cōſerturū p̄dixerat
vehemēter ſe mirati teſtatus: quo pacto certamini interfuturus non ſit: p̄ſertim cū
inſeparabiliter eū comitari decreuerit. Cūq; rege res geſtas ex eo cognoſcere cupiē-
te: diſceſſuro Abſalone quieſcere rogaret: ꝑtinaciſſime p̄cibus obluctatus: nō priꝰ ro
gatui ceſſit: q̄ rex operā ſe daturū polliceret: vt cū poſt Abſalonē prima luce dimitte
ret. Erāt aūt ſex nauigia Abſalonē comitātia: e ꝗbus tria quo cōmodius ignis alimē
ta cōtraherēt/in ſuꝑiores maris anfractus cōceſſerāt: quę poſtmodū æſtus ſubito re
greſſu deſtituta/cœno paludis affixerat: Abſalone totidem reſiduis exteriora ſinus
oſtia cōplectēte. Qui cū maritimo tēpore vna cū ſcriba ſuo religioſum pſallēdi ritū
ꝑageret/tumultuatione eminꝰ audita/ꝗdnā hoc eēt cōcētorē diſpicere iubet. Quo
nouē lōgas naues a ſe ꝓſpici referēte: piratas eſſe nō dubitās: ſtertētes adhuc remi-

ges alta voce cōpellat. Quibꝰ ſummo cū ſtupore exiliētibus, nec veſte/ſed armis cor
pora ꝓtegētibus: ocyſſime hoſtes petēdū hortatur: quorū iā tāta vicinitas ſētiebat:
vt ab eis crebris ſilicibus cōtunderētur. Quinetiā Anchoræ vinculis rūpēdæ morę
gratia/diſciſſis: remigiū exerit. At Sclaui facile noſtris metū iniicere rati: ac veluti
ipſorū animos horridis vocibus hebetaturi: ingēti clamore edito obſtrepere cœpe-
rūt. Qđ poſtq̄ fruſtra ſe conatos animaduertere, diffugiūt: eorūqꝫ ratis vna cū vni
uerſis remigibus intercepta. Sed nec vrcinæ ſyluæ latebra ad ſe decurrētibus ſubſi-
dio fuit. Agreſtibus eā curioſius perluſtrādā curātibus. Ea tēpeſtate Eſbernus vrbē
Cōſtructio Kalunburg
kalundam molitus, noui munimēti præſidio portū hoſtili piratica liberum præſti-
tit. Ipſe quoqꝫ & Inguarus & Olauus/vltro Abſaloni ſe infatigabili piratici muneris
executione iunxerunt. Eo tēpore res Danica circūquaqꝫ difficillimis obfuſa pericu-
lis crebris finitimorū inſidiis tētabatur. Hinc Noruagiēſibus: inde Sclauis, Saxoni-
buſqꝫ ſibi ꝑniciē machinātibus. Quo euenit vt nulli hoſtiū audacter obuiādi fidutiā
haberet, metuens ne dū vnū repelleret: ab altero p̄meretur. Ea patriæ neceſſitudine
permotus Guthſcalcus qui & ipſe Sclauis: tū ob linguæ eorū peritiā: tū ob paternæ
amicitiæ fauorē, ac proprii cōuictus aſſuetudinē perfamiliaris habebatur: Abſaloni
tacite artē a ſe repertam inſinuat: qua eos repēte ex amicis Saxonū hoſtes efficeret.
Quippe ſe Sclauiā nō legationis ſed beniuolētiæ ſimulatione petere velle ſignificat:
tāq̄ propriæ charitatis ductu vtilia amicis cōſilia largiturū. Fore enim vt hoſtium
credulitas callidis cōmētorū laqueis circūuēta/Danorum amicitiā abiecta Saxonū
donatione repeteret. Qđ ſtudiū maxime ſibi gētis illius moribus ꝑſuaderi dicebat:
quæ plærūqꝫ temeritate niti: cūctaqꝫ pronius q̄ prudētius exſequi ſoleat. Abſalon in
terdū priuatū acumē publicis viribus p̄ſtare ratus: laudata Guthſcalci induſtria ca
uēdū monet: ne qs eis ex parte Danorū falſo polliceat: incorruptā patriæ fidē habe
ri cupiēs: memorqꝫ eā, fortibus viris refertā, armis non mēdaciis bella meditari de-
bere. Ille primū Pomeranos aggreſſus: ſe priſcæ familiaritatis memoria: ac totiꝰ po
puli Sclauici charitate ꝑmotū: retūdēdæ eorū inertiæ cauſa aduenisſe dicebat: ꝙ ꝑ-
niciosa ab eis vtiliū loco duci perſpectū habeat. Siqdē animaduertere eos oportere: q̄
noxiæ dominationis iugū receperint: qꝫqꝫ iis obſequio pareāt: qui ipſos patria tādē
exuere cupiāt. Quippe Saxones quātū ex ipſorū finibus occupauerint: ꝓtinꝰ cultu
atqꝫ habitatiōe cōplecti: nec prędа aut gloria cōtētos ꝓferēdi imperii cupiditate vi
ctorię lucra cōtinua poſſeſſiōe firmare. Quāobrē eos Nucletū vita/Priſclauū patria
ſpoliaſſe: Razaburgam, Illogam, ac Suerynā in totiꝰ Sclauiæ ruinā vallo foſſaqꝫ cin
xiſſe. Danos vero diuerſo ſtudio bella gerere: nec hoſtiū fines: ſed mutuæ pacis com
merciū affectare: ꝓpriū tueri: q̄ alienū appetere cupidiores. Itaqꝫ ſummoꝑe eos elabo
rare debere: vti Saxonicis p̄ſidiis patriā vacuefaciāt: omniqꝫ Theutonū plębe regno
egeſta: amicitias cū Danis cōponāt: quos Saxonū hoſtes eſſe non ambigāt. Ita demū
eos ſempiternę libertatis beneficio patriā ornaturos. His monitis cōcitati Pomera
ni: loca a Saxonibus intra Sclauiā optēta ꝑuadūt. Illogā capiūt reliqs eorū munitio-
nibus defenſorū virtute ſeruatis. Et ne ducis inopes viderent, Danorū regis titulū
profitent. Ita Guthſcalcus duarū gētiū vires Daniæ imminētes odiis ſequeſtrauit: pa
triāqꝫ noſtrā vndiqꝫ finitimorū armis obiectā ab impēdēte periculo pio mēdacii cō-
mēto ſeruauit. Cuius facinoris fama Guthſcalci reditū ꝑcurrēte: Rex āmiratione
perfuſus: poſtq̄ ex Abſalone ꝑ quē res eſſet acta cognouit impēſius auctorē laudauit
Igit Hēricus vt repudiatā regis amicitiā recuperaret: ſine qua Sclauos arcere non

poſſet: Henricũ Razaburgẽſem, & antiſtitem Lubeccẽſem legatione onerat: filiã ſuã minorẽ/filio eius in matrimoniũ offerẽs. Nã maior natu quę prius ei deſpõſa fuerat morbo occiderat. Per eoſdẽ cõfirmãdę oblationis gratia apud Bremenſem ꝓuinciã tẽpeſtiuus ducis occurſus ꝓmittitur. Quo rex legatorũ adhortatione ꝓfect⁹ Gun-cellinũ obuiũ habuit: qui ſub impedimẽto aduerſæ valitudinis ducis abſentiã excu-ſaret: eũq; apud Eydorã celeriter aduẽturũ ꝓmitteret. Eo cũ ventũ eſſet: & ducis ꝓ-miſſa cõplentur: & militia aduerſum Sclauos paribus votis cõdicitur. Sed eo dimi-nũ ꝑtẽte: rex Walogoſtũ profectus omiſſa vrbis oppugnatione: finitima rura armis ꝑcurrit. Oſni quoq; oppidi poſt recentẽ vaſtitatẽ parũ reędificati incẽdiũ iterat. Eodẽ vaſtationis genere diuerſa regionis loca ꝑtũtur. At Sclaui quia virib⁹ niti ne-quibãt: vtrũq; hoſtẽ ære atq; obſidibus placãt. Poſt hæc rex belli Noruagici medita-tionẽ ad id vſq; tẽpus rebus Sclauicis interꝑllatã: magna curarũ parte liber ingre-ditur. Quã veris principio copioſis patriæ viribus exſecutus: ꝑ ſummã Wicarorũ dignationẽ, nõ modo liberos aditus: certe etiã lętos occurſus habuit. Nec hoſtis ſed ducis more ſermone cũ incolis habito: cõcionibus arma mutauit. Quorũ beniuolẽ-tia adeo delectatus: vt hoſtiũ obliuiſcerẽt: ocyoſaq; ꝓcedẽdi tarditate: eximiũ Erlyn-go cõtrahẽdarũ viriũ tẽpus reliquit. Magnitudo exercitus eius lętos Wicenſiũ ocu-los in ſe cõuertit. Nauigatio quoq; eius gratis eorũ luminibus aſpecta: liberos impe-trauit excurſus. Enimuero cõplures in anguſtias ꝑ quas claſſi ſeriatim meandũ erat multitudinis eius ãmiratione ꝓtracti: quo certius nauigiorũ numerũ deꝑhẽderet: nõ nocẽdi, ſed ſpectandi auiditate edita loca cõplebant. Tunſbergenſes quo cæteris regẽ impẽſius colerẽt: finib⁹ ſuis exceptũ honoratiſſimæ ꝓceſſionis officio venerati ſunt: religione ſeruitiũ cumulãtes. Erlyngi milites q̃ ſuperiorẽ regis aduẽtũ muni-mẽti illic ſiti fidutia ſpreuerãt: præſentẽ fugæ declinatione cauebant. Rex ſuperato cliuo colluſtratę rupis cacumẽ miratus inexpugnabile loci p̃ſidiũ cõprobabat/artis opus trãſcẽdẽte natura. Fertur iterim Erlingũ cuiuſdã ſinus anguſtias Danorũ na-uigationi opportunas ꝓhibẽdi trãſitus gratia crebris machinarũ tormẽtis vallaſſe plus locorũ difficultati: q̃ ꝓpriis viribus in excipiendo hoſte cõfidẽtẽ. Quapropter rex tarditatis ſuę diſpẽdiũ execratus/vocatos amicos celeritatis exhortatiõe ſollici-tat: erubeſcẽdũ moræ crimẽ ꝑoſo feſtinationis impẽdio redimẽdũ affirmat: ꝙ iã comeatibus quaſi per ocyũ & inertiã abſumptis: inaniter tẽpus triuiſſe videant̃. Ea res diuerſo maiorũ iudicio excepta eſt: variaq; ſentẽtia duces cõſiliũ agitabãt: aliis tormẽtorũ magiſtros expoſitis in terrã equitibus deturbãdos, obiectaſq; rates trãſ-itu ſubmouẽdas hortãtib⁹, aliis in tãtas anguſtias ingẽti claſſe temere procurrẽdũ vetantibus. Quidã hoſtibus laxiore freto p̃teritis: regionẽ armis occupandã cenſe-bãt. Protinus enim Erlingũ, aut pugnãdi, aut fugiẽdi neceſſitate ꝑſtrictũ quęſita locorũ p̃ſidia relicturũ: alii vero abſentis ꝑiculi p̃ſentẽ metũ ridẽtes: nõ ante deli-beratione agendũ docebãt: q̃ res ſe propius inſpectandam dediſſet. Hi celeri ꝓceſſu vtendum hortantes: ocyoſæ nauigationis moras amputari iubebant. Ita cũctorum ſententia variante. Nicolaus quidam cognomẽto Bos natu q̃ virtute nobilior mi-rari ſe inquit cur iuris ratione vtẽtib⁹: inclytoq; ſolo natis amœniſſimę patriæ gre-mio relicto tot inculta locorũ ſpatia pererrare liberet: præſertim quibus nihil p̃ter aſpera ſaxa: atq; inuias rupes occurreret. Eo ſiquidẽ dementiæ ventũ eſſe: vt vltimę erumnę ſummarũ voluptatũ loco ducantur. Nam ſi regem Noruagia potiri cõtin-gat fore vt plus laboris ex vtroq; regno: q̃ voluptatis ex altero ſit ꝑcepturus. Pre-

Noruagicũ bellum.

Nicolai bo-uis verba.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

terea cũ iam labentiũ alimentorũ neceſſitas vrgeat ſi longius nauigatio proferatur
haud quaq̃ cõmeat⁹ reditui ſuffecturos. Hęc ab eo timidius q̃ prudẽti⁹ dicta ſilẽtio
probari videbant. Q đ dictũ Abſalon diuerſa a cæteris æſtimatione cõmẽſus: dimiſ
ſis amicis ſolitariũ regẽ acrius obiurgare cœpit: ꝙ Nicolai ſentẽtiam ſumma rep-
henſione dignam taciturnitate probauerit: eãq; plenis contumeliæ reſponſis præ-
damnare paſſus non ſit. Quæ enim ab eo per ludibrium dicta videbãtur: acerrima
factionis incitamẽta fuiſſe. Cuius ſi comitatũ nullo in momẽto poſuiſſet, cũctaq; eo
deſertore q̃ comite melius exequẽda dixiſſet: cæteros vnius rubore ꝑmotos/ſimilis
opprobrii metu ſilentium acturos. Nũc vero cũ aut cõſenſerit: aut conſentire viſus
fuerit: neq; palã eũ timiditatis exprobratione cõfuderit: breui cõplures licẽtiori im
punitatis exẽplo ꝓtractos: ſimilibus monitis ſucclamaturos. Nec ſecus ac p̃dixerat
accidit. Nam cũ principes omni ſtudio redeũdi cupiditatẽ proceſſui p̃ferrent: eãq;
manifeſtis votis ꝓſequi nõ auderẽt: plæbẽ clandeſtinis incitamẽtis inſtinctã ſeditio
ſis armauere cõſiliis. Ex qua qdã petulãtioris audaciæ explorata Abſalonis audacia
cuius in ꝓtrahẽda expeditione ꝑtinaciã cauſabãtur: nauẽ eius ſilicibus petiuere. Sed
a remigibus mox excepti: q̃q̃ numero p̃ſtarẽt: terga vertere. Quorũ demẽtiã rex de
bita animaduerſione pſecutus non eſt: abũde eos hoc fugæ dedecore punitos exiſti-
mãs. Inde ad ſinũ porturiã egregia Siuardi victoria inclytũ: vbi ſcilicet immunerã
claſſem tribus ab eo nauigiis ſubactã ferũt velificatũ eſt. Illic e Iutenſibus aliqui ini-
quiſſima gubernatorũ exhortatione prouecti: cõcione facta: remiſſionẽ expeditionis
violẽta ſucclamatione poſcebãt. Ad quos cõphendẽdos milites ſub ignoto cultu
miſſi aliquãdiu in eorũ cõcilio obſcurata ſui notitia cõſederũt. Tandẽ a circũſtãti-
bus agniti veſte quã latẽdi gratia ſumpſere diſcuſſa: correptos ſeditionis auctores:
obtorta gula ſecũ traxere. Qui cũ ad naues abducti fuiſſent: graues regi pœnas va-
pulãdo dedere. Qui quo punitiores forẽt: viciſſim in vndas demittebant: iiſdẽq; ex-
tracti: renouatis verberibus mulctabãtur. Poſt hæc eo loci ꝓceſſum vbi ſolſtitii æſti
Noctes claræ in ſolſtitio æſtiuali.
ualis tẽpore inuſitatæ claritatis noctes ſenſere: dieiq; tã ſimiles: vt minimũ tẽporũ
diſcrimẽ videret. Ad quarũ lumẽ ſolis beneficio procuratũ leui cõtẽplatione exiles
literæ legi poterãt. Illic Iutenſiũ magnates, quos aut metus/ aut impatiẽtia ſtimula
bat: regem apertis repetendæ patriæ monitis aggreſſi: inopẽ alimẽtorũ expeditionẽ
dimitti iubebãt. Anno poſtero ſi animus in ſentẽtia mãſiſſet: nõ p prolixos Wicenſiũ
partiũ anfractus: ſed e Wendilæ finibus directæ nauigationis cõpendio reuerſuram.
Quorũ voces etiã querulũ inediæ vulgus adiuuit. Adeo vt nemo ex plæbe eẽt q nõ
rerũ inopiæ citato reditu ſubueniẽdũ clamaret. Ita rex obſtrepẽte multitudinis im
perio ꝓpoſito cedere cõpulſus: ſoluẽdæ expeditionis ſentẽtiã ꝓtulit. Et ne hoſtẽ oĩs
incõmodi expertẽ relinqueret: p̃ſtãtiſſimis totius Noruagiæ nauigiis ſecũ abductis
peregrina patriã claſſe ditauit. Ita quorũdã Iutorũ ĩpatiẽtia maxima victoriæ ſpes
ſubruta eſt: quia ſi debita cœpto perſeuerãtia nõ deeſſet: res Noruagica ſub Danis
mãſiſſet. Noruagiẽſis nobilitas quæ veniẽti regi comes extiterat: linquẽdæ patriæ
Rugianorũ defectio.
pudore reuertẽtẽ ꝓſequi ſupſedit. Interea dũ hæc gerũtur Rugianorũ ex regis lon-
gius agentis occupatione fidẽtiũ defectio incidit. Qui cũ finita hyeme expeditionẽ
aduerſum ſe deſtinari cognoſcerẽt: quẽdã conſpectioris ingenii ac facũdię politioris
ſubornãt qui regis ꝓpoſitũ exquiſita adulationis arte ſubuerteret. Q đ cũ minime
efficere quiuiſſet: reditu ſuo hoſtiũ aduẽtũ p̃currere noluit: ne aut ciuibus bellũ diſ
ſuadẽdo ſuſpectus: aut cõcitando pniciosus exiſteret. Igitur Abſalonẽ vti ſe comitẽ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

pateretur orauit: quoad eius conſiliũ a ciuibus poſceret: ꝙ ſtolidæ mẽtis hominibꝰ
plus requiſita: q̃ oblata cõſilia placere ſoleant. Rex varias Rugiæ partes adortus: cũ
vbiq; prædæ nuſq̃ vero pugnæ materiã repperiſſet: fundẽdi ſanguinis auiditate ꝑ=
ductus/vrbẽ Arkon obſidione tẽtauit. Hæc in excelſo ꝓmõtorii cuiuſdã vertice col Arkon.
locata. Ab ortu meridie & aquilone: nõ manufactis ſed naturalibꝰ ꝑſidiis munit̃: ꝑci
pitiis mœniũ ſpeciẽ ꝑferẽtibꝰ: quorũ cacumẽ excuſſę tormẽto ſagittę iactus æquare
nõ poſſit. Ab iiſdẽ quoq; plagis circũfluo mari ſepitur/ab occaſu vero vallo qnqua=
ginta cubitis alto cõcludit̃. Cuius inferior medietas terrea erat: ſupior ligna glebis
interſita cõtinebat. Septẽtrionale eiꝰ latus fonte irriguo ſcatet/ad quẽ muniti callis
beneficio oppidanis iter patebat. Huiꝰ quõdã Ericus vſu violẽtius intercluſo: nõ le
uius ſiti q̃ armis obſeſſos ꝑmebat. Mediũ vrbis planicies habebat: ĩ qua delubrũ ma
teria ligneũ: ope elegãtiſſimũ viſebat̃: nõ ſolũ munificẽtia cultus: ſed etiã ſimulacri Formæ ſi=
in eo collocati numine reuerẽdũ. Exterior ædis ãbitus accurato cęlamine renitebat mulacrum.
rudi atq; ĩpolito picturę artificio varias rerũ formas cõplectẽs. Vnicũ in eo oſtiũ in
traturis patebat. Ipm̃ vero fanũ duplex ſeptorũ ordo claudebat. E qbus exterior pa=
rietibus cõtextꝰ: puniceo culmine tegebat̃. Interior vero quatuor ſubnixus poſtibꝰ:
parietũ loco penſilibus auleis nitebat: nec quicq̃ cũ exteriore ꝑter tectũ: & pauca la=
quearia cõmunicabat. Ingẽs in ęde ſimulacrũ omnẽ humani corporis habitũ grãdi Simulacrũ
tate trãſcẽdẽs quatuor capitibus/totidẽq; ceruicibus mirãdũ ꝑſtabat: e qbus duo Rugianorũ
pectus, totidẽq; tergũ reſpicere videbant̃. Cæterũ tam ante q̃ retro collocatorũ vnũ Iani ſimile.
dextrorſum, alterũ lęuorſum cõtẽplationẽ dirigere videbat̃. Corraſæ barbæ/crines
attonſi figurabant̃: vt artificis induſtriã Rugianorũ ritũ in cultu capitũ æmulatã
putares. In dextra cornu vario metalli genere excultũ geſtabat: qđ ſacerdos ſacroꝝ
eius ꝑitus annuatim mero ꝑfundere cõſueuerat. Ex ipſo liquoris habitu ſequẽtis
anni copias ꝓſpecturꝰ. Læua arcũ reflexo in latus brachio figurabat. Tunica ad ti=
bias prominẽs fingebatur: quæ ex diuerſa ligni materia createę/tã arcano nexu geni
bus iũgebãtur: vt cõpaginis locus nõ niſi curioſiori cõtẽplatione dep̃hẽdi potuerit.
Pedes humo cõtigui cernebant̃: eorũ baſi intra ſolũ latẽte. Haud procul frẽnũ ac ſel
la ſimulacri: cõpluraq; diuinitatis inſignia viſebant̃. Quorũ ammirationẽ cõſpicuæ
grãditatis enſis augebat: cuius vaginã ac capulũ ꝑter excellẽtẽ cęlaturæ decorẽ ex=
terior argẽti ſpecies cõmẽdabat. Solẽnis eidẽ cultus hoc ordine pẽdebat̃. Semel quo
tannis poſt lectas fruges ꝓmiſcua totius inſulæ frequẽtia ante ædẽ ſimulacri litatis
ꝑcudũ hoſtiis: ſolenne epulũ religionis nomine celebrabat. Huius ſacerdos præter
communẽ patriæ ritum barbæ comæq; prolixitate ſpectandus: pridie q̃ rem diui= Superſtitio
nam facere debuiſſet ſacellum (qđ ei ſoli intrandi fas erat) adhibito ſcoparum vſu mirabilis.
diligentiſſime purgare ſolebat: obſeruato ne intra ædem halitũ funderet. Quo quo
ties capeſſendo vel emittẽdo opus habebat: toties ad ianuam procurrebat: ne vide
licet dei præſentia mortalis ſpiritus contagio pollueretur. Poſtero die populo præ
foribus excubãte detractum ſimulacro poculum curioſius ſꝑculatus: ſi quid ex in=
diti liquoris menſura ſubtractũ fuiſſet: ad ſequẽtis anni inopiã ꝑtinere putabat.
Quo annotato præſentes fruges in poſterum tẽpus aſſeruari iubebat. Si nihil ex cõ
ſuetæ fœcunditatis habitu diminutũ vidiſſet: ventura agrorum vbertatis tẽpora
prædicabat. Iuxta qđ auſpicium inſtantis anni copiis: nunc parcius, nunc profuſius
vtendũ monebat. Veteri deinde mero ad pedes ſimulacri libamẽti nomine defuſo:
vacuefactũ poculũ recẽti imbuit: ſimulatoq; ꝓpinãdi officio ſtatuã veneratus/tum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſibi tū patriæ bona:ciuibuſq; opū ac victoriarū incremēta ſolēniū verborū nūcupa-
tione poſcebat.Qua finita admotū ori poculū nimia bibēdi celeritate cōtinuo hau-
ſtu ſiccauit:repletūq; mero ſimulacri dexteræ reſtituit.Placēta quoq; mulſo cōfecta
rotūdæ formæ:grāditatis vero tātæ vt pene hominis ſtaturā æquaret:ſacrificio ad
mouebatur.Quā ſacerdos ſibi ac populo mediā interponēs:an a Rugianis cerneret̃
percontari ſolebat.Quibus illā a ſe videri reſpōdētibus: ne poſt annū ab hiſdē cerni
poſſet optabat. Quo p̃cationis more:nō ſuū aut populi fatū:ſed futura meſſis incre
Epulandi mos. mēta poſcebat. Cōſequēter ſub ſimulacri noīe p̃ſentē turbā cōſalutabat: eāq; diuti⁹
ad huius numinis venerationē ſedulo ſacrificii ritu pagendā hortatus : certiſſimū
cultus p̃miū/ terra mariq; victoriā ꝓmittebat.His ita pactis reliquū diei plenis lu-
xuriȩ epulis exigētes: ipſas cōuiuii dapes:in vſum cōuiuii, & gulæ nutrimēta ver-
tere:cōſecratas numini victimas:intēperantiæ ſuæ ſeruire cogētes.In quo epulo ſo-
brietatē violare piū æſtimatū eſt/ſeruare nefas habitū.Nummus ab vnoquoq; mare
vel fœmina annuatim in hui⁹ ſimulacri cultū doni noīe pēdebatur.Eidē quoq; ſpo-
liorū ac p̃darū pars tertia deputabat̃ : ꝑinde atq; eius p̃ſidio parta obtētaq; fuiſſent.
Hoc quoq; numē trecētos equos deſcriptos:totidēq; ſatellites in eis militātes habe-
bat:quorū omne lucrū ſeu armis,ſeu freto quȩſitū ſacerdotis cuſtodiæ ſubdebatur.
Qui ex earū rerū manubiis diuerſi generis inſignia ac varia tēplorū ornamēta cōfla
bat:eaq; obſeratis arcarū clauſtris mādabat:in qbus p̃ter abundantē pecuniā multa
purpura vetuſtate exeſa cōgeſta fuerat.Illic quoq; publicorū munerū ac priuatorū
ingēs copia viſebatur ſtudioſis beneficia poſcētiū votis collata. Hāc itaq; ſtatuā to-
tius Sclauiȩ pēſionibus cultā finitimi quoq; reges nō abſq; ſacrilegii reſpectu donis
Sueno rex poculo idolum donauit. proſequebant̃.Quā inter cæteros etiā rex Danorū Sueno ꝓpitiādi gratia:exquiſiti
cultus poculo veneratus eſt.Alienigenæ religionis ſtudiū domeſticæ p̃ferēdo.Cui⁹
poſtmodū ſacrilegii infelici nece pœnas p̃ſoluit. Alia quoq; fana cōpluribus in locis
hic numē habebat:quæ ꝑ ſupparis dignitatis, ac minoris potētiæ flamines regebā-
Equ⁹ idoli. tur.Prȩterea peculiarē albi coloris equū titulo poſſidebat:cui⁹ iubȩ aut caudȩ pilos
cōuellere nefariū ducebat̃.Hūc ſoli ſacerdoti paſcendi, inſidēdiq; ius erat:ne diuini
Suantouit⁹ ſanctus Vitus. animalis vſus quo frequētior hoc vilior haberet̃.In hoc equo opiniōe Rugiæ Suan-
touitus (id ſimulacro vocabulū erat) aduerſum ſacrorū ſuorū hoſtes bella gerere
credebat̃.Cui⁹ rei p̃cipuū argumētū extabat ꝙ is nocturno tēpore ſtabulo inſiſtens
adeo plærūq; mane ſudore ac luto reſperſus videbat̃: tāq̄ ab exercitatione veniendo
Equi omina. magnorū itinerū ſpatia percurriſſet.Auſpicia quoq; ꝑ eūdē equū huiuſmodi ſume-
bant̃. Cū bellū aduerſum aliquā ꝓuīciā ſuſcipi placuiſſet: ante fanū triplex haſtarū
ordo miniſtrorū opa diſponi ſolebat:in quorū quolibet binæ e trāſuerſo iūctȩ cōuer
ſis in terrā cuſpidibus figebātur æquali ſpatiorū magnitudine ordines diſparante.
Ad quos equus ductandæ expeditionis tempore ſolenni precatione p̃miſſa a ſacer-
dote e veſtibulo cū loramentis productus:ſi propoſitos ordines ante dextro q̄ læuo
pede tranſcenderet:fauſtum gerendi belli omen accipiebatur. Sin læuum vel ſemel
dextro prætuliſſet petendæ prouinciæ propoſitum mutabatur: nec prius certa na-
uigatio præfigebatur/q̄ tria continue potioris inceſſus veſtigia cernerētur. Ad va
ria quoq; negotia profecturi : ex primo animalis occurſu votorū auſpicia capiebāt.
Quæ ſi læta fuiſſent:cœptū alacres iter carpebant. Sin triſtia/reflexo curſu propria
Sortium vſus. repetebant. Nec ſortium eis vſus ignotus extitit. Siquidem tribus ligni particulis,
parte altera albis,altera nigris,in gremiū ſortium loco coniectis:candidis proſpera

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

furuis aduerſa ſignabant. Sed ne fœminæ qdē ab hoc ſciētiæ genere immunes fuere
Quippe foco aſſidētes abſq; ſupputatōe fortuitas in cinere lineas deſcribebāt. Quas Geomātia.
ſi pares numeraſſent proſperę rei pręſcias arbitrabantur: ſi impares ſiniſtri ꝓnūtias
autumabāt. Huius igitur vrbis nō magis rex munimēta q̃ ritus euertere cupiens:
vniuerſę Rugię profanos cultus eiꝰ excidio deleri poſſe arbitrabat̃. Neq; em̃ dubiū
habebat: quin extante ſimulacro facilius gētis mœnia q̃ ſacrilegia domarētur. Itaq;
quo ocyus expugnationē ꝑageret: ingētē lignorū materiā faciēdis machinis oppor
tunā magna cū totiꝰ exercitus fatigatione ꝓpinquis e ſyluis petēdā curauit. Quibꝰ
dū artifices coaptādis intēderēt: fruſtra his rebus operā dare aſſeuerabat ſperato ci
tius vrbē capturos. Interrogatus quonā id augurio depheſum haberet. Ex hoc po-
tiſſimū augurari ſe dixit: ꝙ Rugiani quōdā a Karolo Cęſare expugnati: ſanctūq; Vi
tū Coruegiēſem religioſa nece inſignē tributis colere iuſſi: defuncto victore: liberta Viti ſancti
tē repoſcere cupiētes: ſeruitutē ſupſtitiōe mutarūt: inſtituto domi ſimulacro qđ ſan ſtatua.
cti Viti vocabulo cēſuerūt. Ad cuiꝰ cultū cōtēptis Coruegiēſibꝰ pēſionis ſūmā trāſ
ferre cœperūt. Affirmātes domeſtico Vito cōtētos: externo obſeq nō oportere. Quā
obrē Vitū veniēte ſui ſolēnis tēpore eorū mœnia turpaturū: a qbꝰ tā ſimilē mōſtro
figurā acceperit. Merito nāq; eū ab his iiuriarū pœnas exigere debere/q venerabilē
eiꝰ memoriā ſacrilego cultu cōplexi fuerūt. Hoc ſe nō ex ſomniorū aut rerū accidē
tiū coniecturis: ſed ſola ꝑſagiētis animi ſagacitate colligere teſtabat̃. Ammirabilior
cūctis q̃ credibilior ꝑdictio extitit. Et quoniā inſula Archonēſis quæ Withora dicit̃:
a Rugiæ cōplexu paruula freti interriuatione/q̃ vix fluminis magnitudinē æquare
videat̃ abrūpitur/ne eo loci vlla Archonēſibus auxilia porrigerētur: miſſis q trāſitū
obſeruarēt: hoſtēq; traiectu ꝓhiberēt: cætera manu vrbis obſidionē arripuit. Ac pri
mū operā tormētis vallo applicādis exhibuit. Abſalon inter manipulos caſtrorū lo
ca diſtribuere iuſſus: deſignādi officiū mēſurato inter maria ſpatio exſequebat̃. In-
terea oppidani portā vrbis quo minor eā attētandi facultas pateret: ingēti glebarū
aceruo ꝑſtruxerāt: aditūq; coacta ceſpitū cōpage claudētes tantū ex eo opere fidu
tiæ cōtrahebāt: vt turrim quæ ſupra portā ſita fuerat ſignis tantū aquiliſq; prote- †Stuatira.
gerēt. Inter quas erat †Stanitia magnitudine ac colore inſignis: cui tātū veneratio-
nis a populo Rugiano tributū eſt: quātū omniū pene deorū maieſtas obtinuit. Eam
enim prę ſe ferentes: in humana diuinaq; graſſandi poteſtatē habebāt: nec quicq̃ eis
qđ libitū foret illicitū habebatur. Populari vrbes: aras demoliri: fas ac nefas in ęquo
ponere: cūctoſq; Rugiæ penates aut ruinis, aut incēdiis euertere potuiſſet: tantūq;
ſuperſtitioni indultū eſt: vt exigui panni auctoritas regiæ poteſtatis vires tranſcē-
deret. Plectentes ſigno perinde ac diuino geſtamini honorē habebāt: officiis damna
iniurias obſequiis rependentes. Interea variis inchoandæ obſidionis operibus inſi-
ſtente exercitu: aliiſq; ſtabula, aliis tentoria ad neceſſarios vſus militari procuratio
ne verſantibus: rege vero diurni caloris intemperantiam ocio atq; vmbraculis le-
niente: Danorum forte pueri plenis petulantiæ excurſibus: ad vallum perducti: cō-
tortos funda lapillos in propugnacula iacere cœperunt. Quorum ingenio delectati
magis Archonenſes q̃ territi: ſimiles luſui niſus armis excipere erubeſcebant: ob Puerorum
idq; eos ſpectare q̃ repellere maluerunt. Adoleſcentibus ſubinde puerorum cœ- iaculatio.
ptum in conſimili prouocationis genere æmulantibus ſpectandi voluptate depo-
ſita ægre pugnam capeſſunt. Iuuenes quoq; noſtri relictis variæ occupationis of-
ficiis: ad auxilia ſociis ferenda concurrunt / equitibus iſta puerilium exercitiorum

loco ducentibus.Ita res paruulis ac pene deſpicabilibus initiis cœpta/grandē haud
leui in momēto ponēdi certaminis ꝓgreſſum accepit/paulatimq; puerilis ludi inci=
tamētū ad ſeriū virilis pugnæ modū ꝓrepſit.Forte aūt egeſta portę humus in antri
ſiue crepidinis formā ſubſidēte glebarū mole cōceſſerat:vaſtuſq; inter turrim & ceſ
Iuuenis ignoti faci=nus memo=rabile.
pites hiatus patebat.Quē cū egregii animi ignotus iuuenis gerēdarū rerū ꝓpoſito
opportunū animaduerteret:attingēdi eius opē a ſociis implorauit:quo ſi ipſorū au
xilio ꝓceſſiſſet expugnationē illico ſubſecuturā: ſeq; victoriæ gradū facturū ſponde
bat.Quibus quonāmodo iuuari poſſet ꝑcōtantibus: telorū cuſpides quis tāq̄ ſcalis
euaderet: mediis ceſpitū locis immergi ꝓcepit:eoq; negotio ſubuectꝰ poſtq̄ animad
uertit:ita ſe vndiq; eius antri ꝓſidio vallatū vt ab hoſtibus lædi nō poſſet extruendi
ignis gratia ſtramētū popoſcit.Interrogatus an accēdēdi eius materiā haberet fer=
rū ſibi ac ſilices ſuppetere reſpōdit:ꝓmonito:vt æſtuāte incēdio ab hiſdē deſcēſurus
exciperet.Igitur foci nutrimēta circūſpiciētibus/fors materiā obtulit:forte eñ qdā
ad neceſſarios vſus onuſtū ſtipula currū agebat.Qua direpta alius alii faſciculos ia=
ciētes:eoſq; cuſpidibꝰ affixos iuueni porrigētes breui patulū repleuere cauū:turris
deſertione tutos aditus dāte.Nā oppidanos partim rei ignorātia:partim turris in=
anitas fefellit:cuiꝰ etiā ꝓminēs latitudo oppugnatoribꝰ ab vtroq; latere ꝓſidio fuit.
Quæ cum repētino igne correpta cōflagrare cœpiſſet incēdii auctor facto victoriæ
gradu excipiētibꝰ ſociis ſolo illabitur. Cōſpecto fumo oppidani improuiſo periculo
attoniti:igni priꝰ an hoſti reſiſterēt ambigebāt.Tādē collectis animis ſumma vi in=
cēdio occurrūt:omiſſoq; hoſte bellū cū flammis gerere cœperūt:noſtris extinctionē
prohibere conātibus : vt ex pari his reprimēdi incēdii: illis ꝓtegēdi cupido īceſſiſſe
videret.Tādē aqua defecti flāmas lacte ſparſere:q̄ tāto vehemētiꝰ incēdiū cōcepere:
quāto hoc liquoris genere ſępiꝰ ꝑfundebant.Ea res plurimū īcremēti īcēdio adiecit
Orto deinde clamore rex ſpectādi gratia extra caſtra ꝓgreſſus: ſimulq; euētus āmi
ratione cōcuſſus:cū dubiū haberet : an ignis vllū expugnationi momētū adiiceret
quid factu potiſſimū foret ex Abſalone ꝑcgrere inſtitit.Ille regē ne ſe puerilibus cœ
ptis inſereret:aut qcq̄ inexplorato negotio repēte aggrederet hortatus:magnopere
rogare cœpit: vt ſibi primū an ignis potiēdæ vrbis efficax eēt: ſpeculari ꝑmitteret.
Nec rē ꝑſcrutari cūctatꝰ clypeo dūtaxat ac galea tectus: portā acceſſit:iuueneſq; eā
oppugnare conātes: hortari ad cōfouēdū īcēdiū cœpit.Qđ accēſis vndiq; nutrimē
tis euectū: poſtiūq; ac colūnarū roboribꝰ alitū:ligneū turris pauimētū abſūpſit. Ac
Simulacri cōbuſtio.
deīde ſūma corripiēs:ſingulare ſimulacri ſignū : aliaq; domeſticæ religionis īſignia
cineri ęquit.Qđ poſtq̄ rex nūtiāte Abſalone accepit:eiuſdē monitu vrbē corona cin
gi ꝓcepit.Ac ꝓtinꝰ ſella extra caſtra poſita:pugnę ſpectator cōſedit.Tūc qdā Dani=
cæ militiæ fortiſſimꝰ adoleſcēs:dū ad ꝓpugnacula ante alios eximia capeſſendę lau
dis auiditate euadere niteret : letalēq; ictū corpore excepiſſet:ita collabēdo ſe geſſit
vt nō fato oppſſus ruere:ſed de īduſtria ſaltū edere videret.Qua virtute pulchrius
Pomerano=rū virtus.
dimicauerit an occiderit/incertum reliquit. Pomerani quoq; ſub Kazimaro & Bu=
giſzlauo ducibus ſpectante rege dimicare egregiū rati:audaciſſima vrbis oppugna
tione ſingulare virtutis ſpecimen ediderunt.Quorum excellēs opera grata ammi=
ratione regis oculos permulſit. Ex oppidanis complures ancipiti periculo circun=
Pertinax vr bis defenſio.
uenti: partim incendio, partim hoſtilium telorum impulſu proſtrati cadebant:in=
certūq; erat plus ignem an hoſtem metui opteret. Quidam vero ſalute poſtpoſita
adeo obſtinatā ac perſeuerantē vrbis defenſionē egerūt:vt ſimul deflagrati aggeris

excidio obruerent.ſeq; ſup mœniū ſuorū rogū ꝓiectos:cōibꝰ flāmis cremādos ꝓbe-
rēt. Tāta ſiqdē patrii munimēti charitate tenebant: vt eiꝰ ruinarū ſocii ꝙ ſupſtites
exiſtere ꝓoptarēt. Ita deſpatis oppidanoꝝ rebꝰ/excidioq; & morti ꝓpīquātibꝰ qdā e
ꝓpugnaculis excelſa voce clamitās, Abſalonis alloquiū poſtulabat. Quē Abſalon in
trāquilliſſimā vrbis ꝑtē/ꝙ ſcilicet a cęde plurimū ſtrepituq; diſtaret ſecedere iuſſū
qdnā afferret īterrogat.Ille vocis affectū manu ac geſtibꝰ ꝓſecutꝰ: bellica noſtrorū
oꝑa relaxari poſcebat,quoad oppidanis deditionē arriꝑe liceat.Negat Abſalon vllā
oppugnationis remiſſionē fore: ni & ipſi pariter a ꝓhibēdo incēdio oꝑrā retraxiſ-
ſent.Quā cōditionē barbaro cōprobāte:acceptas ꝓces illico regi porrexit:eoq; ꝑti-
nus hac de re euocatos pugna prīcipes cōſulēte:barbari votis annuēdū ſubiūxit. di
cendo oppidanis graſſantis incēdii īꝑetū hoc difficiliꝰ/quo tardiꝰ ſopituros. Qđ ſi
reprimere deſtitiſſent:etiā remoto hoſte victoriā igni daturos. Noſtros vero tāetſi
ocio īdulgerēt id ꝓpugnātiū flāmarū viribꝰ obtēturos qđ ne ꝓpriis qdē aſſequi va
luiſſent. Qꝫ ꝗꝗ ad horā armis abſtineāt ocioſos exiſtimādos nō eſſe:ꝓſertim alieno
miniſterio ſine vllo ſui diſcrimine ꝓliantes. Probato cōſilio rex oppidanos ī fidē hac
lege recepit:vt ſimulacro cū oī ſacra pecunia tradito:captiuos chriſtianos ergaſtu-
lo liberatos:abſq; redēptiōe dimitterēt: oīaq; verę religiōis momēta danico ritu ce
lebrāda ſuſciꝑerēt. Quinetiā vt agros ac latifūdia deorū ī ſacerdotiorū vſus cōuer-
terēt:ſeq; quoties res poſceret:danicæ expeditiōis comites exhiberēt:nec vnꝗ̄ accer
ſiti/regis militiā ꝓſeq ſupſederēt. Pręterea ānuatim ex ſingulis boū iugis quadrage
nos argēteos tributi noīe pēderēt:totidēq; obſides ī earū cōditionū firmamētū ꝓſta
rēt. Quo audito/ppl's repētinis ſeditiōis facibꝰ inflāmatꝰ:hoſtiliſq; ꝓdę ac ſāguinis
cupidꝰ:magnoꝑe ꝗ̄ri cœpit.ꝙ ꝓpiquę victorię ꝓmiis ſpoliatꝰ:nihil ex tāta fatigatio
ne ꝓter ictꝰ & vulnera retuliſſet:ꝙq; ſibi de pene victo hoſte tot īiuriarū vltionē ꝓ-
prio arbitrio exigere nō licuerit.ꝓfatꝰ illorū ſaluti iā cōſuli:de qbꝰ tot ſpoliorū/tot
domeſticarū cladiū minimo negocio ſpecioſiſſima vīdicta accipi potuiſſet. Pręterea
deſerturū ſe regē ꝙ vrbē capi paſſus nō ſit/exiguāq; pecuniā īgēti victorię ꝓtulerit
minitatꝰ ē. Talibꝰ rex obtrectatiōis ſibilis vexatꝰ/quo lōgiꝰ ſtrepitu abeſſet/prīciꝑes
extra caſtra ꝑductos deditionē vrbis an direptionē ꝓbēt ꝑquirit. A qbꝰ Abſalon qd-
nā ea de re ſētiret diſſerere iuſſꝰ munitionē qdē capi: ſed nō ſine diuturno obſidiōis
impēdio poſſe aſſeuerabat. Qꝫꝗ em̄ ſtudia ſua ſiniſtra vulgi īterꝓtatiōe exciperent:
malle ſe tñ apđ malignos eorū ęſtimatores ob ſalutares monitꝰ diſplicere:ꝙ ſociorū
ſalutē tāta rerū vtilitate ſubuertere. Nā etſi ignis potiꝰ cęleſti miraculo ꝙ vlla mor
taliū oꝑa accēſꝰ:ſuꝑiores aggeris ꝑtes/ꝙ lignis humoq; cōſtabāt:ꝓpemodū ī cineres
redegiſſet:īferiorū tñ ſolidiorē cōpagē incēdio nō ceſſurā:ꝙ altitudine ſua haud fa-
cile hoſtiū incurſui pateat. Ad hęc oppidanos cūcta pene īcēdii loca luteis refeciſſe
figmētis:eoſq; ꝑtim flāmaꝝ viribꝰ arceri:ꝑtim ꝓſidio muniri: quarū aſꝑitas nr̃is nō
minꝰ oppugnatiōis:ꝙ illis defenſiōis īꝑedimētū īgerere videat. Pręterea ſi īcolumi-
tas arkonēſibꝰ negaret:fore vt cęterę rugianoꝝ vrbes neceſſitate ī virtutē cōuerſa:
hoc acriꝰ quo deſpatiꝰ rebellarēt. Quos ſi ī fidē recipi cōꝑeriſſent:facile eodē exēplo
ſalutis cōſilia circūſpicerēt. Cū ergo ml'tarū vrbiū expugnationē ſola expeditiōe cō
cludere:ꝙ vniꝰ obſidiōi ꝑtinacius īhęrere ꝓſtantiꝰ ducat:deditiōis oblata reſpui nō
oportere. Sin cęteris ſecꝰ videat īuiolatos obſides mitti debere/ne paꝝ ſyncera fide
cū eis actū exiſtimari poſſet. Aut gētis nr̃ę ꝓmiſſiōi ꝓter ſolitū vlla lubricitatꝭ labes
accederet. Hāc ſn̄iam maximꝰ pōtifex Eſkillꝰ cōſentaneis ſuffragiis fraudare paſſꝰ
nō eſt:dicēdo plębē ꝓ̄ribꝰ:nō plębi ꝓ̄res obtēpare debere:neq; par eē maiores minoꝝ

Cōditiōes pacis.

Abſalonis prouidū cōſilium.

Eſkilli conſilium.

arbitrio cedere. Qui aũt optabiliorẽ victoriã acq̄ri poſſe: q̃ alienę religiõis ppl'm nõ
ſolũ tributis: verũetiã xp̄ianis ſacris ſubiectũ efficere. Sed etiã potiꝰ Arkonẽſiũ opa
aduerſũ reliquos hoſtes vtẽdũ: q̃ cędibꝰ īhiãdũ monebat: q̄ppe ſubiugare hoſtẽ q̃ ne
care tãto p̄ſtãtius eẽ: quãtũ pietas a ſeueritate diſtare cognoſcit̃: inſuꝑ aliquãto ſatiꝰ
fore / cõpluriũ munitionũ p̄ſidia pariter occupare: q̃ vnius obſidionẽ oĩm expugna-
tiõi p̄ponere. Ea monitorũ ratiõe ꝑmotos prĩcipes: tã ſuę q̃ Abſalonis ſentẽtię aſſen
ſores effecit. Rex quoq; eodẽ cõſilii vigore firmatꝰ infeſtas ppl'i voces clauſis patien
tia auribꝰ reſpuit. Quibꝰ ad curãda corpora dimiſſis: Abſalon ſuſcipiẽdorũ obſidũ
mãdatũ ãplexꝰ: partim liberorũ pignora recipiebat: ꝑtim parẽtes ĩ craſtinũ vſq; ꝓ
liberis admittebat. Eodẽ ꝓximę noctis hora cõcubia quietẽ capiẽte: ĩgẽs barbari cla
mor ĩſonuit: guthſkalki quo Abſalõ apd̄ ſclauos ĩterp̄te vtebat̃ copiã flagitãtis. Qui
hac voce excitꝰ: q̄dnã barbarꝰ afferret mutuo clamore ꝑquirit. ille poſtulato Abſalo
nis aditu: ꝓpiꝰ accedere ꝑmiſſꝰ / eũq; extra tẽtoriũ ad ſe ꝓgreſſũ ꝑ ĩterp̄tẽ alloquutꝰ
ĩpẽſiꝰ orare cœpit, ꝓmitteret ſibi karẽtinis arkonẽſiũ fortunę nũtiũ afferre / horta-
riq; vt ſimilibꝰ pactis exitiũ p̄currẽtes: ſuã atq; vrbis incolumitatẽ paciſci nõ diffe-
rãt / p̄fatꝰ ſe volũtatis eorũ indiciũ poſtridie relaturũ. Præterea ſe patre Littogo ka
rẽtię natũ grazãq; dici aſſeuerabat: p̄ſentis vrbis nõ ciuẽ: ſed aduenã eẽ: nec ĩ eã ſpõ
te ꝓfectũ: ſed cũ aliis ĩter ſupplemẽta trãſmiſſum. Qđ ne fraudulẽter aſſerere puta
ret̃: debilitatũ vulnere lacertũ oſtẽdit: ſine cuiꝰ vſu ciuibꝰ opẽ ferre nõ poſſet. Abſa
lon ĩ hoĩe tã grauiter affecto: parũ momẽti hoſtiũ viribꝰ accedere iudicãs: ꝑuiq; du-
cẽs pugnæ an deditiõis hortator exiſteret ꝑtitionẽ eiꝰ ad regis arbitriũ relegauit.
Ac ꝓtinꝰ waldemarũ e ſõno excitatũ cõſuluit. A quo rẽ arbitrio ſuo tractare iuſſus
exſpectãti barbaro: oĩa a rege p̄ter tridui inducias cõceſſa reſpõdit: ſollicite ꝓuidẽs
ne hoſtibꝰ lõgũ muniẽdę vrbis tẽpꝰ daret̃. Cęterũ inſequẽtis diei ſpaciũ ne oĩm ĩdu
ciarũ exꝑtẽ dimitteret pollicet̃. Præfatus nĩ in littore qđ vrbi ſuę ꝓximũ foret: ſe cũ
oĩ rugię primatu tꝑe p̄dicto obuiũ p̄buiſſet vlteriore pactiõis aditu cariturũ. Poſte-
ro die Eſbernꝰ ac Suno: iubẽte rege ſimulacrũ euerſuri: qđ ſine ferri miniſterio cõ-
uelli neq̄bat: auleis q̄bꝰ ſacellũ tegebat̃ abſtractis famulos ſuccidẽdi officiũ arripere
iuſſos attẽtiꝰ monere cœperũt vt aduerſũ tãtę molis ruinã cautiꝰ ſe gererẽt: ne eiꝰ
põdere opp̄ſſi ĩfeſto numini pœnas luere putarent̃. Interea fanũ ĩgẽs oppidanoꝝ fre
quẽtia circũſtabat ſuãtouithũ taliũ ĩiuriarũ auctores ĩfeſtis numinis ſui viribꝰ inſe
cuturũ ſꝑerãtiũ. Iãq; ſtatua extrema tibiarũ ꝑte p̄ciſa ꝓpĩquo parieti ſupina ĩcidit.
Cuiꝰ extrahẽdę gr̃a Suno miniſtros ad eiuſdẽ parietis deiectionẽ hortatꝰ cauere iuſ
ſit ne ſuccidẽdi auiditate ꝑicula ſua parũ diſpicerẽt: neu ſe labẽti ſtatuę ꝑ ĩcuriã ꝓte
rẽdos obiicerẽt. Ruinã ſimulacri nõ ſine fragore humꝰ excepit. Pręterea frequẽs ędẽ
purpura circũpẽdebat nitore q̄dẽ p̄dita ſed ſitu tã putris vt tactũ ferre non poſſet.
Nec ſilueſtriũ beſtiarũ inuſitata cornua defuere: nõ minꝰ ſuapte natura: q̃ cultu mi
rãda. Dęmõ in furui aĩalis figura penetralibꝰ excedere viſus: ſubito ſe circũſtantiũ
luminibꝰ abſtulit. Igit̃ oppidani ſimulacro vrbe egerẽdo funes iniicere iuſſi cum id
priſtinę religiõis metu ꝑ ſeipſos exſequi nõ auderẽt: captiuis exteriſq; queſtũ in vr-
be petentibꝰ vt illud eiicerẽt imꝑabãt: ignobiliũ hominũ capita diuinę irę potiſſi-
mũ obiectanda ducẽtes. Quippe domeſtici numinis maieſtatẽ: quã tãto cultu proſe
qui cõſueuerãt: graues eueſtigio pœnas a ſuis violatoribꝰ exacturã putabant. Tum
vero varię incolarũ voces exaudiebãtur. Aliis dei ſui iniurias lamẽto / aliis riſu ꝓſe
quẽtibus. Nec dubiũ quin ingẽs prudẽtiori oppidanorũ parti rubor inceſſerit ſim-
plicitatẽ ſuã tot annis tã ſtolido cultu deluſam cernẽti. Pertractũ in caſtra ſimula-

Dęmoniũ e ſimulacro exceſſit.

crũ/ammirãtis exercitꝰ cõcurſus excepit. Nec prius ſibi pricipes ſpectãdi licẽtiã indulſerũt: ꝗ plębẽ viſendi ſatietas admonuiſſet. Reliquũ diei ĩ obſidibꝰ qui pridie remãſerãt accipiẽdis deductũ eſt. Sed & ſcribę pricipũ in vrbẽ mittũtur qui ſacerdotali miniſterio rudẽ religiõis populũ chriſtianis ſacris aſſuefacerẽt: eiuſqꝫ ſacrilegis ſenſibꝰ ſanctitatis diſciplinã ingenerarẽt. Veſpera appetẽte oẽs qui culinis pręerãt: ſimulacrũ attẽtatũ ſecuribꝰ in exigua fruſta aptoſqꝫ foculo ſtipites redegerũt. Crediderim tũc rugianos priſtinę piguiſſe culturę cũ patriũ auitũqꝫ numẽ qđ maxima religiõe celebrare ſolebãt: igni deformiter applicatũ cõcoquẽdis hoſtiũ alimẽtis famulari cõſpicerẽt. Poſt hęc noſtri pariter & fanũ cremãdũ & baſilicã lignis machinamẽtorũ exędificandã curabãt: belli inſtrumẽta pacis domicilio ꝑmutantes. Itaqꝫ qđ obterẽdis hoſtiũ corporibꝰ excogitauerãt ſaluãdis eorũ ſpiritibꝰ ĩpẽdebãt. Dies quoqꝫ quo theſaurus Suantuitho votorũ noĩe cõſecratus a Rugianis traderẽt pręfigitur. His expletis Abſalon granzę karẽtinẽſis ꝑmiſſiõe ducibꝰ expoſita cũctiſqꝫ eiꝰ experimẽtũ ſumi debere iudicãtibꝰ cũ trigita nauigiis noctu/diſceſcit. Rege ſub primã lucẽ inſequi monito. Tãtus aũt karẽtinis arkonenſis expugnatiõis nũtio terror inceſſerat, vt locũ qui ab Abſalone p̃notatꝰ erat ante p̃fixũ tẽpus accederẽt. Illic grãza equo inſidẽs voce eminꝰ miſſa: quiſnã claſſi pręeſſet rogabat. Quã poſtꝗ ab Abſalone ductari cognouit: grãzam ſe eſſe confeſſus regẽ Tetiſzlauũ cũ Iarimaro fratre & vniuerſis Rugianę nobilitatis proceribꝰ aduenisse ꝑdocuit. Quos Abſalon interpoſita fide naue exceptos ac per oĩa arkonẽſiũ exẽplo deditionẽ pactos: ad regis aduẽtũ vſqꝫ detinuit. Quo ꝑ oĩa pactiõibꝰ aſſentiẽte: ſolo Iarimaro ex Rugianoꝝ optimatibꝰ aſſumpto vna cũ Suenone Aruſienſi karentiã ꝑgit. Reliquos quo tutiꝰ vrbẽ peteret ꝑ Eſbernũ fratrẽ epulis allectos: nõ ante reditũ ſuũ dimittẽdos curauit. Trigĩta ſolos domeſticos milites ſecũ habebat: quorũ maiorẽ partẽ orãtibꝰ karẽtinis ne quid rixę ꝑ eiꝰ comites ĩ vrbe cõcitarẽt remiſit: fidutiaqꝫ ꝗ familia abũdãtior ad vrbẽ cõtẽdit. Hęc vndiqꝫ ſecus voraginibꝰ ac lacunis vallata vnicũ paluſtri ac difficili vado aditũ habet quo ſiqs incautis vię exceſſibꝰ aberrauerit in ꝓfundũ paludis incidat neceſſe eſt. Hoc vadũ emẽſis: p̃tẽtus vrbi callis occurrit: hic ad portã ducit, mediuſqꝫ vallũ ac paludẽ interiacet. Itaqꝫ karẽtini quo deditionẽ ſuã concinniorẽ efficerẽt: ſex miliũ numerũ explẽtes armati ſeſe portis effundũt: viãqꝫ noſtrorũ ꝓgreſſui opportunã ſuffixis humo cuſpidibꝰ diuerſa acie circũſtare cœpeꝛt. Quo aſpectu ſtupentẽ Suenonẽ rogãtẽqꝫ quidnã ſibi hoſtiũ vellet excurſus: Abſalon metu carere pręcepit: eoꝝ egreſſionẽ ab obſequẽdi ſtudio ꝓfectã docẽdo. Qui ſi nocẽdi animũ gererẽt: faciliꝰ intra vrbẽ facinꝰ exſequi potuiſſent. Quãta porro illũ fidutia p̃ditũ ęſtimemꝰ qui capitis ſui poteſtatẽ armati hoſtis ancipiti arbitrio tã facile credere non dubitauit! Sed & milites eiꝰ exẽplo firmati: nec vultu nec ordine mutato parẽ ꝓcedẽdi cõſtãtiã ſeruauerũt: plus ſpei in vniꝰ Abſalonis pręſidio ꝗ metꝰ in hoſtiũ multitudine reponẽtes. Tranſgreſſos vadũ viãqꝫ vallo citeriorẽ aggreſſos karẽtini ꝗ ſe hinc inde cẽturiauerant: humi proſtratis corporibus perinde ac ſuperos: adorandi officio venerati ſunt: exſurgẽteſqꝫ eorum veſtigia beniuolo ſtudio conſectari cœperunt. Iocundus Abſalonis ingreſſus: auido egreſſionis populo extitit. Neqꝫ enim vt priuatæ rei legatus/ſed tanꝗ publicæ pacis miniſter excipitur. Inſignis hic vicus trium præpollentium fanorum ædificiis erat: ingenuæ artis nitore viſendis. Iis tantum pene venerationis priuatorum deorum dignitas conciliauerat/quantum apud Arkonenſes publici numinis auctoritas poſſidebat. Sed & hic locus vt pacis

Karẽtina vrbs.

Abſalonis fidutia.

tempore deſertus: ita tunc frequentibus habitaculis conſertus patebat. Quorũ alti
tudinis tres ordines fuere: infimo medii ſupmiꝫ ponderibꝰ ſuſtentamentũ pbente.
Quinetiã tantę cõſertiõis anguſtię fuere vt ſi tormẽtis ĩ vrbẽ lapides iacerẽtur: nu
dam humũ in quã cõciderẽt nõ offenderẽt. Super hæc natus immũditiis fœtor cũ-
ctos vrbis penates aſperſerat: nec minus corpora q̃ metus animos cruciabat. Vnde
noſtris karentinos obſidioni reſiſtere nequiuiſſe conſpicuũ fuit. Neꝫ enim eorum
tam prõptam deditionẽ vlterius mirari voluerũt quorũ tam arctam neceſſitatẽ li-
quido peruiderũt. Maius fanũ veſtibuli ſui medio cõtinebatur ſed ambo parietũ lo-
co purpura claudebãtur: tecti faſtigio ſolis dũtaxat columnis impoſito. Itaꝫ mini-
ſtri direpto veſtibuli cultu tãdem manus ad inferiora fani velamina porrexerunt:

Idolum nomine Rugięuithus.

quibus amotis factũ quercu ſimulacrũ / qđ Rugiæuithum vocabant / ab omni parte
magno cũ deformitatis ludibrio ſpectandũ patebat. Nã hirũdines quę ſub oris eius
lineamẽtis nidos molitę fuerãt: in eiuſdẽ pectus crebras ſtercorũ ſordes cõgeſſerãt.
Dignum numẽ cuius effigies tam deformiter a volucribus fœdaretur. Pręterea in
eius capite ſeptẽ humanæ ſimilitudinis facies cõſedere: quę oẽs vnius verticis ſupfi
cie claudebãt. Totidem quoꝫ veros gladios cũ vaginis vni cingulo appẽſos eiꝰ la-
teri artifex cõciliauerat. Octauũ in dextra deſtrictũ tenebat: hũc pugno inſertũ fir-
miſſimo nexu ferreus clauꝰ aſtrinxerat. nec manui niſi pciſæ euelli poterat: quę res
trũcandę eius occaſio exſtitit. Spiſſitudo illi ſupra humani corporis habitũ erat: lõ-
gitudo vero tanta vt Abſalon ſupra primã pedũ partẽ cõſiſtẽs ęgre mentũ ſecuri-
cula quã manu geſtare cõſueuerat / ęquaret. Hoc numẽ perinde ac Martis viribꝰ prę
ditum: bellis pręeſſe crediderãt. Nihil in hoc ſimulacro iocũdũ viſentibꝰ fuit: linea-
mentis impoliti cęlaminis deformitate ſordẽtibꝰ. Iãꝫ famuli maxima cũ totiꝰ vrbis
exanimatione tibiis eiꝰ ſecures applicare cœperũt. Quibꝰ abſciſſis comitãte ſono la-
pſus terrę trũcus impingit. Hoc viſo oppidani: dei ſui viribꝰ inſultãtes religionem

Poreuithꝰ.

mutauere contẽptu. Nec eius excidio cõtentę ſatellitũ manꝰ ad Poreuithum ſimu-
lacrũ qđ in pxima æde colebat auidiꝰ porrigunt. id quinꝫ capitibꝰ cõſitum: ſed ar-

Porenutiꝰ.

mis vacuum fingebat. Quo ſucciſo Porenutii tẽplũ appetit. Hæc ſtatua quatuor fa-
cies repſentãs: quitam pectori inſertã habebat: cuius frõtẽ lęua: mẽtũ dextera tãge-
bat. Hęc famulorũ miniſterio ſecuribꝰ icta cõcidit. Has ſtatuas oppidani Abſalonis
edicto intra mœnia cremare iuſſi preces ĩperio opponere cœperũt orãtes miſereat
cõfertę vrbis. Nec incẽdio obiiciat: quorũ iugulo parcat. Nã ſi ignis ad vicina pla-
pſus: vnũ e tabernaculis corripuiſſet: ob eximiã cõſertionẽ vniuerſa indubitãter cõ
uelleret. Quapropter eas vrbe egerere rogati diu repugnauerunt: ꝙ ſe mẽbrorum
quorũ miniſteriũ imperio exhibuiſſent numine pœnas exigẽte vſum amiſſuros me
tuerent: contemptũꝫ religione excuſare pergebant. Ad vltimum Abſalonis mo-
nitu: dei qui ſibimet opitulari non poſſet potentiam floccipẽdere docti: ſpe impuni-
tatis accepta imperio ocyus paruerũt. Nec mirum ſi illorũ numinũ potentiã formi

Dęmonum ſcelerata inſtituta.

dabãt a qbus ſtupra ſua ſępenũero punita meminerãt. Siquidẽ mares in ea vrbe cũ
fœminis in cõcubitũ adcitis canũ exẽplo cohęrere ſolebãt. Nec ab ipſis morando di
uelli poterãt. Interdũ vtriꝫ perticis ediuerſo appenſi inuſitato nexu ridiculũ poplo
ſpectaculũ pbuere. Ea miraculi fœditate ſolẽnis ignobilibꝰ ſtatuis cultꝰ acceſſit: cre
ditũꝫ eſt eaꝝ viribꝰ effectũ qđ dęmonũ erat pręſtigiis adumbratũ. Sueno vero quo
magis ſimulacra aſpernãda doceret ſup ea cũ a karẽtinis eiicerẽt ſublimis conſi
ſtere voluit. Quo facto põdꝰ cõtumelia auxit. Nec minꝰ trahẽtes rubore q̃ onere ve

xauit domeſtica numina alienigenę pontificis pedibus ſubiecta cernētes. Dum hæc
a Suenone gerūtur Abſalon tribus cœmiteriis in agro karētino dedicatis / veſpere
karentinam rediit deletiſq; ſimulacris vna cum Iarimaro profunda nocte ad naues
peruenit eūq; ſecum cœnitare coegit. Iamq; Abſalon ternas continue noctes abſq;
ſomno exegerat. Adeoq; oculorū eius aciem vigiliæ debilitauerant / vt pene vidēdi
vſum extinguerent. Sequēti luce ſcribę & qui priuata principū ſacra tractabant: ſa-
cerdotiorū ornamentis donati: regenerandę per aquā prouincię miniſteriū prębue-
runt. Item baſilicas cōpluribus in locis moliti priuatæ ſuperſtitionis tuguria / publi-
cę religionis domiciliis mutauerūt. Eodem die pariter accipiendis obſidū reliquiis
vacatum eſt. Quo tempore pomeranorū duces qui Tetiſlauū regno exuendū: ſeq;
rugianæ rei dominium in præmiū militię recepturos putabant: poſtulata abeundi
licentia: amicitias hoſtilitate mutarūt. Quæ res ipſis poſtmodum ac danis longam
belli diſcordiam interiecit. Veſpere portu ſoluentes ſe ad proximā continēti inſu-
lam appulerunt: illic regi ſeptem æqualis magnitudinis arcæ conſecrata deorū nu-
mini pecunia refertę a Rugianis allatæ ſunt. His peractis remittendæ expeditionis
decretum vulgatur. Qua reuerſa Abſalon nouos ſacerdotes non ſolum ordinis ſui
inſignibus verum etiam cōmeatib9 inſtructos reuocatis prioribus in Rugiam de-
legauit, ne alienis impenſis vtendo populū quem ſacris documētis erudituri erant
in exigendis vitæ neceſſariis onerarent. Nec prædicationis eorum miniſterio mira-
cula defuere. Siquidem cōpluribus debilitate corporis reſolutis per eorū ſalutares — Miracula.
preces bonę valitudinis habitus recuperatus eſt. Quod potius lucrandę gentis re-
ſpectu q̄ ſacerdotum ſanctitati diuinitus conceſſum videri poteſt. A quibus etiam
detractę religionis ſupplicia varia membrorum ſtrage grauiter exigebātur: vt ma-
nifeſte deum & cultus ſui præmium & contemptus vindictam afferre putares. Ibi-
dem quoq; nuper clarum inauditi generis miraculum incidit. Matrona quædam
a viro immerens adulterii inſimulata cum purgandę infamię gratia candenti lami-
næ dexteram obtuliſſet ſubito ferrū quod exceptura erat perinde atq; innoxiæ ma-
nus contactū fugiens neglecto pondere ſublime ſe extulit penduloq; motu gradien-
tis fœminæ inceſſum comitans cum ante aram iactandū erat inter religioſam aſtā-
tium ammirationem proprio impulſu humi decidit. Ea res & mulieris infamiā le-
uauit & viſentium animos religioni proniores effecit. Nec temere quidem pudici-
tiam ſuam tam ancipitis argumēti iudicio credidit / cui corporis animiq; fidutiam
certę ſynceritatis conſcientia miniſtrauit. Capta Rugia cum adhuc pyraticę labes
cunctos maris noſtri ſeceſſus fœdaret: ſollerti danorum inſtituto prouiſum eſt vt
eorum claſſe recenſita quarta quæq; nauis aduerſum maritimos prædones quo ad — Rugię expugnatio peracta.
temporum habitus ſineret excubandi officio fungeretur: ſicq; quorūdam aſſidui-
tas vniuerſorū laborem abſolueret. Tantum enim commodi gens noſtra in pauci-
tatis continua quantum in multitudinis interciſa militia reponebat. In quod mu-
nus potiſſimum iuuenes coniugiorum expertes legi placuit / ne militiæ ſtudium — Expeditio ī pyratas.
thori charitate torpeſceret. Iiſdē Abſalon & Chriſtophor9 duces addunt. Qui do-
meſtici freti liminibus nō cōtenti etiā Rugiana littora ac leuticios ſcrutabātur an-
fractus. Per idē tēpus legati regis quos vt ſibi paternę aīę ſanctitatē ſacris honorib9 — Kanutus dux catalogo ſanctorū aſcribit.
venerari liceret Romā tranſmiſerat: cōſentaneas voto literas rettulerunt. Quibus
cognitis rex oī Danica nobilitate ſub edicto Ryngſtadiū euocata circa ſolēne Ioānis
qđ ī ęſtiuo ſolſtitio colit̄ & parēti cęleſtes honores & filio regios celebrare cōſtituit

Ano 1168 Traſlatꝰ est beatꝰ Ka- nutꝰ dux Ringsta- diij, preſentibꝰ Eschillo Lundensi, & Stephano Vpsalensi Archiepiscopis. infra folio 172.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

maxima claritatis incrementa accepturum ſe ratus / ſi vna eademꝫ luce ex iis alte-
rum ara / alterũ corona donaſſet : vt & huius infantiã regnũ reciperet & illius ſpi-
ritum publica religio cõſecraret. Sed neꝫ ſe vlla alia ex re tantũ voluptatis hauſtu-
rũ credebat q̃ ſi in filio maieſtatis ſuę inſignia viuus cõſpicere potuiſſet. Quinetiã
naues a propinqua ſtatione reuocatas lõginquã agere iuſſit quo citius ꝓfundę bar-
barię pyratas offenderẽt : ante feriam quæ Ioannis cenſetur participandę ſolẽnita-

Regis ad pyratas ſubigẽdos monita.

tis gratia reuerſuras. Diſcedentes quoꝫ præmonuit ne huius generis pyratas calli-
dius q̃ fortius cõfligere ſolitos repẽte laceſſerent: & quibus id conſuetudinis ſit vt
hoſtili claſſe ſuperueniente nauigiis ſuis in littus ſubductis de induſtria citato cur-
ſu latebrã petant / hoſtibuſꝫ liberũ inſtandi locum tribuant. Sed mox vt eorũ naui-
gia ardenti remigum ſtudio paſſim littoribꝰ applicata cõſpexerint: improuiſo re-
curſu latebris erũpentes eadem brachiis per foros iniectis appræhenſa ſubducant
ſubductaꝫ nautis partim lapidũ partim telorũ nymbo obrutis ferro ꝑfodiant ac
crebris foraminibus abſumãt. Hos itaꝫ tametſi fugere videantur auidius inſequẽ-
dos non eſſe / quorum non minus fuga q̃ impetus metui debeat: neꝫ terga præben-
tibus præpropere innitendum: ſed potius & littus compoſito nauigationis genere
ꝑtẽdum & in aciem iunctis patiẽter ordinibus deſcendẽdum. Hæc agẽtibus in ex-
pedito victoriam fore / ꝙ inermes illi nudiſꝫ pene corporibus dimicantes plus aſtu
q̃ apparatu niti ſoleant. His monitis incaleſcentes ſe in Olandiam appulerunt. Ve-
rum q̃q̃ Sueones ac Dani inimicitias gererent ne deſtinatam paganis cladem chri-
ſtianis infligerent inſulæ parcendum duxerunt religionis concordiam regnorum
odiis pręferẽtes. Hic ab indigenis permixtos Eſtonibus Curos propinquo in portu
pyraticam exercere perdocti : indicatum ſibi locum vt cuiꝫ nauigationis celeritas
ſuppetebat / cum contẽptu hoſtium regii monitus immemores certatim ſubintrãt.
Quo viſo ſpeculatrix Eſtonum ratis remigio in altum exceſſit : obuiaꝫ nauigatio-
ne diffugere q̃ socię claſſi viſorum nuntium afferre maluit. Quod reliqui pyrata-
rum experti ſubductis in continentem nauigiis de induſtria ſe propinquæ ſiluę fru-
ticibus occultare cœperunt. Quorum commentum Sueno Scølingus & Nicolaus
Wendilenſis haud callide ęſtimantes vehementi remorum impulſu cõcitatis naui-
giis cum vniuerſis remigibus littus inſiliunt vbi protinus fallaci barbarorum re-

Dani a pyratis oppſſi

curſu excepti / diuꝫ cum iiſdem ſtrenue præliati neglecti regalis conſilii pœnas
exitio pependerunt. Quibus dum Touo lõgus & Eſgerus inſignes Abſalonis equi-
tes auxilio fore geſtiunt: quorum ſpiritum protegere ſtudent ſociantur funeribus.
Talibus ſociorum periculis Magnus Scanienſis irritatus magis q̃ tęrritus diuerſo
littoris aditu ſimilem pugnę euẽtum habuit. Horum omniũ nauigia barbari prius
remigibus viduata mox ſecuribus perfoſſa profundo merſerunt. Has militum ſtra-
ges Chriſtoforus contemplatus temperato remigii curſu terris nauem abſtinuit.
Quæ cum fluctuante prora littori latus aduerteret / tanta ſaxorum vi ab hoſte pe-
tita eſt vt remiges ſua tãtum corpora munire contenti: aliena attentare nequirẽt /
nec iam inferẽdis ictibus ſed vitandis vacarent. Hęc poſtq̃ Eſbernus aĩaduertit: ne
ſanguis regius fruſtra ſibi creditus videretur ſtrenua nauigatione cõtinentẽ ꝑten-
do mediis ſe iaculantiũ ſaxis immerſit oneratũꝫ periculis iuuenẽ ab imminẽti exi-
tio nauigii ſui interiectu ſeruauit. Quod protinus barbari magnis viribus appræ-

Eſberni virtus.

henſum vulneratis qui proræ pręerant in littus haud ſegniter ꝑtrahendũ cura-
runt. Eſbernus cum ſe tribus ſpiculis balliſta emiſſis toties ictu fraudatum vide-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ret confracto tormento cuius vſum fruſtra tentauerat a puppi in proram armatus
conceſſit ſoluſq; tot hoſtes aliquanto diei ſpatio mira animi corporiſq; virtute ſuſti-
nuit. Tandem ſilicibus adeo contuſus teliſq; ꝑſtrictus vt pedibus quoq; deficeretur
ęgre puppi repetita cõſedit. Iamq; a comitibus deſertus nam cũcti pręter vnũ pel-
lente metu ꝓfundo ſe dederant / poſtq̃ barbaros nauigiũ cuius iam latera dolabris
perfregerant inſilire cõſpexit: virtutis priſtinę nõ oblitus viribus recollectis ſemel
iterũq; ac tertio exceptos fugauit: telaq; in ſe congeſta acerrime in hoſtem retorſit
Auxilio ſibi vertẽs quod in eius perniciem vis aliena cõtulerat. Ad vltimũ hebeta-
tis neruis laſſitudinis nimietate cõfectus cum potius debilitati q̃ hoſti cedens reſu-
mendarũ virium gratia paululũ gradum referre cœpiſſet / tã grauem lapidis ictũ
capite excepit vt ante puppim pene exanimis collaberet̃. Quem cũ barbari cõſcenſo
nauigio iacentẽ obtrũcaturi cõcurrerẽt: vnicus eiꝰ comes cũ voce ſemianimẽ ſuſci-
tare nõ poſſet: dextera cõpræhenſum erexit ſolaq; cõſiſtentis imagine ꝓpinquas ho-
ſtium cateruas reppulit. Tanta quippe fortitudinis eius experimẽta fuerãt vt aſpe-
ctu nõ minus q̃ viribus hoſtem terrerẽt. Poſtremo ſenſibus redditis comitem per-
cunctatus curnã ab eo fatigaret̃ poſtq̃ nauigiũ barbaris completũ audiuit priſtino
animi vigore pulſis oĩbus in ꝓram cõceſſit pugnaq; ſtrenue edita cũ viribus prope
modũ abſumptis ad malũ regredi vellet rurſum ſemianimis concidit periſſetq; ni
eum Chriſtofori remiges ocius naue exceptũ ſeruaſſent. Quę res cęteros in littoris
acceſſione cautiores effecit. Eo nãq; ꝑſpectius abſtinentes eminus rem fundis iacu-
liſq; geſſere. Et quoniã rebus vlterius attẽtãdis noctis ꝓpinquitas officere videbat̃:
ſumpto differẽdę pugnę cõſilio ne qua barbarorũ ratis nocturno portꝰ egreſſu clã-
deſtina fuga dilaberet̃ / excubiis obſeruãdũ duxerũt. Igitur barbari cũ ſe tãtę claſſis
obiectu cõcluſos viderẽt fortitudinẽ ex deſperatiõe capiẽtes / iam nõ de fuga ſed vi-
ctoria cogitare cœperũt. Itaq; partim ꝓpriis hoſtiũq; nauigiis quibus potiti fuerãt
partim ſiluestribus trũcis arboreiſq; molibus munitionẽ ad vrbis inſtar ædificant:
binos habentẽ introitus arctos admodũ anguſtiiſq; difficiles / quibus qs veluti poſti-
cis ſubmiſſus irreperet: latera quoq; quæ ex nauigiis cõpegerant velis in multipli-
ces ordines cõuolutis exterius imminebãt / ꝓpugnaculorũ vſum a telarũ cõſertio-
nibus mutuãtes. Pręterea aliis ſectos ſtipites figẽdis ictibus exacuere: aliis littoralia
ſaxa iactibꝰ idonea legere curę fuerat / & ne vlla ex parte remiſſis animis viderẽtur
bacchãtiũ more cãtu choreiſq; lætitiã ſimulabãt: Danis triſtẽ ſilẽtio noctẽ ducẽtibꝰ
Tunc lucas Chriſtofori ſcriba nationis Britãnicæ literis quidẽ tenuiter inſtructus
ſed hiſtoriarũ ſciẽtia apprime eruditus / cũ infractos exercitus noſtri animos vide-
ret mœſtũ ac lugubre ſilentiũ clara voce prorũpens ſollicitudinẽ alacritate muta-
uit. Siquidẽ memoratis veterum virtutibus noſtros ad exigendã a ſociorum inter-
fectoribus vltionẽ tanta differẽdi peritia cõcitauit: vt non ſolũ mœſtitiã diſcuteret
verũ etiã cunctorum pectoribus fortitudinẽ ingeneraret: dictuq; incredibile fuerit
quantũ virium in noſtrorũ animos ab alienigenę hominis ſermone manauerit. Di-
luculo redito paucis ad ꝓhibendam hoſtiũ elapſionẽ relictis remoto ab eorũ caſtris
ſpatio littus cõſcendũt ne in ipſo apparatu repẽtinos ſupuenientiũ paterẽtur incur-
ſus. Itaq; cultius armatis in acie pręire iuſſis: ignobilibus quibuſq; ſubſequẽdi locum
attribuũt. At barbari nõ per acies ſed paſſim munitione delapſi ingẽti clamore edi-
to in pugnam proſilire cœperũt exiſtimãtes danos ſtrepitus viribus perterrefactos
primo cõgreſſionis impetu ſuperãdos. Tãtus autẽ clamoris eorũ horror increbruit

Lucę ſcribę ex hiſtorię narratione vtilitas.

vt in poſtrema acie collocatis non ſolum metum ſed fugam incuteret. Verum a prę-
cedentibus ſecus ac rebantur excepti non minore impetu caſtra q̃ reliquerant repe-
tebant. Complures ex eis cęſi/ſolus/e noſtris Olauus guttur telo traiectus multoq;
Nicolai cędes.
ſanguinis profluuio debilitatus ſemianimis in littus refertur. Primus Nicolaus Sti-
conis filius vir genere & viribus iuxta ſplendidus/ defenſam a barbaris munitio-
nem irrupit: ſed in ipſo mox aditu vehemẽti fuſtis ictu exceptꝰ procubuit. Quem
Ako frater ꝓprii corporis obiectu protegere cupiens dirum in gutture vulnus ex-
cepit. Quorum fortitudinis veſtigia cæteri inſecuti facto irruptionis gradu cum
contemptu periculorum atrocius in hoſtem graſſantur. Quibus etiam qui excu-
biis præerant ſuperueniẽtes opem tulere/alii malis appoſitis munimenti faſtigium
trãſcendentes ferendi ſociis auxilii ſtudio hoſtilibus ſeſe globis immergũt. Tãta au-
tem in barbaros ſtrages exercita eſt: vt ex ipſa eorũ multitudine ne cladis quidẽ nũ-
tius ſuperſtes reperiretur. At noſtri prædæ participatione acta refectiſq; nauigiis
nobilium ſociorum cadauera/ſallientes ignobilibus ibidem tumulatis in patriã re-
ferenda curabant. Qua inita Waldemarum apud Ryngſtadium magna cum opti-
matum frequentia regio apparatu feriantẽ reperiunt. Vbi lundenſis pontificis mi-
niſterio cuius id exequendi officium erat & patris eius oſſa arę traduntur: & filius
Kanutꝰ cõſecratur.
ſeptem annos natus
Anno 1168. Saxo fol. 171.
ſeptem annos natus Kanutus rex cõſecratur regia in ſella purpera venuſtat̃. Qui-
bus debita religione celebratis Helgo põtifex Aſloenſis & Stephanus Vpſalenſis ab
Erlingo miſſi editiore loco occupato pacem Noruagienſibus benigno precabantur
alloquio. Quã a rege eo potiſſimũ die concedendam eſſe mõſtrabant/quo & filium
diademate/& parentẽ altario honoratum vidiſſet: tantũ ꝙ excellenti eorũ facundię
tributũ eſt vt Erlingo familiaris colloquii aditus promitteret̃. Ad quem Eſburnus
poſcente Helgone nondũ reſanatis vulneribus legatus dirigitur. Erlingo & Iuaro
Noruagienſibus interim obſidum loco apud regem retentis. Multa illi in concione
Erlingus inſolenter/hic multa Erlingo audacter reſpondit. Quo Erlingus domi
ſuæ detento Waldemarũ allocuturus Syalãdiam quatuor nauigiis Stephano Vpſa-
lenſi comitatus accedit. Quem cum Abſalon nuper a regis in Iutiam proficiſcentis
comitatu magna claſſe regreſſus Iſørenſi in portu aduentantẽ videret: ſociis quicq̃
hoſtiliter conari vetitis ne ſuperuenientibus metus iniiceretur/tranquille eius na-
uigationem excepit: quem etiam maiore claſſis ſuæ parte dimiſſa/ad regem ꝑdu-
xit. Is cum prima colloquii die obiurganter exceptus de concordia deſperaret/Ab-
ſalonẽ per Stephanum orat tuto ſibi diſcedere liceat. A quo timidius q̃ ſi in patria
foret ſentire prohibitus colloquium repetiuit pacemq; probatis conditionibus im-
Cõditiones fœderis noruagieñ.
petrauit. Enimuero cũctis Noruagienſium magnatibus in eandem ſacramenti for-
mam obſtrictis/iureiurando pollicitus eſt ſe filium regis Waldemarum admodum
paruulum educationis officiis proſecuturum: eundemq; prius Noruagię ducẽ de-
inde regni hæredem futurum ſi filius ſuus Magnus abſq; liberis iuſto matrimonio
ſuſceptis decederet. Quinetiã miles regis effectus quotieſcunq; res poſceret, ſexa-
ginta Noruagienſium naues in eius comitatũ expediendas promiſit. Cuius pactio-
nis tenorẽ Danorum fide laudata domi poſtmodũ in cõcione vulgauit. Quẽ Touo
deſcendentem reducendi Eſberni gratia proprio ſequebatur nauigio. In quo profe-
cturus Eſbernus munificẽtia gentis arcuũ telorũq; donis honuſtus abſcedit. Cum
ad Oddam prouinciam perueniſſet ex eius ſpeculatoribus regem expeditione po-
meraneam petiuiſſe cognoſcit. Iidem ab eo interrogati an vllos recenter pyratas

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

vidiſſent/quadraginta ferme nauigia ad inſulam Syrã appuliſſe denuntiant, pręfa-
ti parũ ſe noſſe negociatrix an pyratica claſſis exſtiterit.His auditis Eſbernus vt no
ctu inſcios pręteriret neglecto ſyderis habitu ꝗ remotiſſime terras nauigando vita
re conſtituit/pyratico ſe conſpectui ſubducere cupiẽs.Sed dum obſcuritatis auxiliũ
expetit:ſubito collucẽtis lunę fulgore proditur.Nam Sclaui ſerena nocte conſpecto
velo obiecta claſſe nauigantem excipiunt.Quibus cõſpectis Eſbernus nautas arma
capere loricatoſq; ſuis in locis conſiſtere hortatus reliquos ſecũ in prorã perductos
ex vtroq; nauigii latere ſpiculis hoſtem inceſſere iubet: vt ſalutem ſuã protegere ne
ceſſe habentes ſegnius alienã impeterẽt.Pręcepit quoq; cum primũ claſſis obiectum
veli beneficio penetraſſent eodẽ defenſionis genere quo prorã inſtruxerant ſe duce
puppim cõmuniant/obſeruato ne quis pręter eum intra prœliandũ fandi licentiam
vſurparet quo melius imperãtis iuſſio exaudiretur: quẽ ſiɫ occidere contigiſſet To
uonis verterenť ĩperium.Hic ſi periſſet Eſgero proloquium deferreť.Quibus pro-
ſtratis minimũ pugnę reſtaturũ dicebat.Quo demũ loricã ſumere volẽte is qui gu
bernaculo pręerat quo ſe ſit protecturus inquirit cũ vtraq; manu circa gubernandi
officium occupata neutra neceſſariæ defenſionis vſibus aptare poſſit.Cui continuo
Eſbernus munimẽtum qđ erat ſumpturus tradidit ſeq; ꝗ gubernatorem hoſtibus
inermẽ offerre maluit.Quo facto vnius hominis corpus ferro,omnium vero mẽtes
audacia inſtruxit tãtopere hoſtes a ſe contẽni demonſtrãs.Quibus iuxta Eſberni cõ
ſilium obedienter ac ſtrenue geſtis poſtꝗ claſſis globũ aciemq; perruperãt: Primus
ſequẽtium Sclauorũ incurſus vi telorũ abigitur:Secundus aliquãto maiore conatu
editus pari modo repellitur.Tertio barbari tãtam vnius nauigii virtutẽ mirati cũ
quibus pręlienť interrogant.Reſpondet Eſbernus fruſtra nomina rimari qui ꝑdam
occupare non poſſint.Hunc vocis iactum expertus Ericus Iuriſii filius vir generis
clari ſed cordis obtuſi: quem forte Sclaui illic captiuum habebant/ꝗ poterat clara
voce ꝑdicauit Eſbernum ab eis capi non poſſe.Quo audito ſe ipſos niſi eo potirẽtur
inuicẽ execrati hoſtilis nauigii latera citra malum cõmunibus roſtris impellunt.In
quo cõflictu cõplures ex eis exanimati ſunt Syalandẽſium nemine periclitato.Cũq;
ventus cuius nõ modicum auxilium erat aliquantulum ex priſtino habitu remitte
re videreť/interrogatus a ſuis Eſbernus an velo remigiũ adiicere oporteret: id fie-
ri prohibuit ne nauigationẽ metu conficere putarẽtur.Cunq; barbaros identidem
firmatis animis pertinacius inſtare cognoſcerẽt perſeuerantię eorum metu an ſilex
intra nauigium ſuppeteret percontatus/poſtꝗ haberi eum animaduertit malũ con
ſcendi inq; eius cacumine ignẽ extundi ꝑcepit.Cuius facti acumine barbaros ſequẽ- Stratagema.
tem claſſem imitari putantes/ab vlteriore ſui inſectatione cohibuit.Cum velũ ex-
tra proſpectum hoſtium eſſe crederet demiſſo eo domeſticum in portũ remigio per
uenit.Ita nõ minus ingenio ſuo ꝗ ſociorũ viribus adiutus partim a fortitudine/par
tim ab aſtutia pręſidinm mutuatus eſt.Interea rex Rugianorum claſſe auctus perq;
oſtia amnis Zywinę pomeraniã ingreſſus Iulini oppidi ipſo intacto cõfinia populať.
Deinde ad fluuium Iulino caminoq; iunctum vniformẽ principiis oſtiis bipertitum
regia claſſe progrediť.Cuius nauigationem crebra ſępium obſtacula a piſcatoribus
defixa difficilem faciebant.Pons quoq; pręlongus Iulini mœnibus cõtiguus/media
amnis interciſione trãſitiue coarctabat:citra quẽ ĩpedimẽtis vrgẽtibus pernoctatũ
eſt.Mane rex continẽtem aggreſſus ex aduerſo vrbis ĩ ripa auſtrali pontẽ diſiici iuſ
ſit.Nec minori Syalandenſibus piſcatoreas ſępes conuellere ſtudio fuit.Quos cum

Eſberni in periculo ſtrẽnuitas.

Iulinẽſes per occultum põtis tranſitũ cimbis prolapſi propellere niterenť: Abſalon
qui ſimul cũ rege ripam aſcenderat: Alienis nauigiis correptis opportunũ eis præ-
ſidium attulit. In cuius clypeum cõiecta tela inania cadebãt ſociorũ ſcutis immiſſas
cuſpides retẽtantibus. Cunq; eius nauigium huic ſpectaculo procul intẽtum hortã
te rege propius acceſſiſſet / repulſis hoſtibus ingẽtiq; pontis parte conuulſa cæteræ
claſſi nauigandi iter tribuitur. Quam cum oppidani prętereuntem ſcaphis inceſſe-
rẽt: Abſalon & Suno / cymbas ſuas ſagittariis completas eis obiiciunt. Ancepſq; ex-
ercitatio erat nauiculis vario tormentorum genere decertantibus. Verum vt Iuli-
nẽſibus oppidum / ita noſtris claſſis refugio fuit. Ad vltimũ cedentes oppidanorum
Scaphę liberũ claſſi progreſſum dedere. Quam cũ Suno poſterius ſequereť quendã
e Iulinẽſibus inſolẽtius ripę incurſantẽ eiecto balliſta ſpiculo ĩteremit: eiq; mox aliũ
ſubuenire conãtem ſimili ictu proſtrauit. Quorũ corpora totidẽ ocius accurrentes
humeris ſuis excepta celerrime deportarũt. Cũq; noſtros ob id factũ vnus ex oppi-
danis perinde ac ſociorũ necem maledictis vlturus acerbiore cõuitio inſequeretur
proterue eũ Guthſkalcus agere p̃dicabat / q̃ dona quæ in alios vltro collata cõſpexe
rit cõtumelioſa verborũ violentia aſſequi cupiat. Nã cũ duos eorũ pedites a noſtris
equites factos cõſpexerit: reliquos ſi propius acceſſiſſent, ſimilib⁹ equis eẽ donãdos.
Quo dicto nõ ſolum inſectatoris petulantiã cõtudit / verũ etiam oppidanorum oĩm

Camini op pugnatio.

inſolentiam proculcauit. Inde ad inſulam Criſztoam peruentum. Cuius incẽdio ab-
ſtineri rex vt annonę equorũ alimẽtis neceſſarię pceret edixit. Proxime ad vrbẽ Ca-
minũ permeato amne pceditur. Cuius ſeptẽtrionali prouincia armis incẽdioq; va-
ſtata p̃lium eius in ponte cõſeritur. Sub quẽ Sclaui per occulta vada repẽtes lanceis
inter rimas porrectis furtim noſtros vulneribus appetebãt. Cuius incõmodi fraudẽ
Danicarũ illico Scapharũ frequẽtia diſpulit. Pontis quoq; fragilitas excidium mini-
tans amplius q̃ hoſtis ſęuitia in metu reponebať. Igitur omiſſa vrbis oppugnatione.

Cryſztoã reditur.

Cryſztoam reditur. Vbi reducendę expeditionis ſumma cũ totius exercitus hęſita
tione cõſilium agitantes qua parte pontũ repeterẽt ambigebãt. Nam cũ pomerano
rũ lacus tribus oſtiis in fretũ decurrat / duobus Penẽſi videlicet & Swyznẽſi longin
quitatis tędio faſtiditis ppinquã Caminenſis exitus breuitatem adire placuit. Quẽ

Lacus pro- funditas.

Gero quidã regionis eius locorũ peritus adeo vadoſum incertęq; pfunditatis aſſe-
ruit / vt eum æſtus dũtaxat regreſſu ſuo meabilem faciat. Cuius cognoſcendi gratia
Abſalon cũ tribus nauigiis miſſus contigui maris ſęuitia interpellante pfunditatis
habitũ excuſſe rimari nõ potuit. Hic fluuius vbi lacu emanat cõtractiore alueo ſta-
gnat. Progreſſu vero ſuo ſupra amnis modũ latitudinis incremẽta ſuſcipiẽs eximiã
paludẽ aut facit aut inuenit. Rurſum vbi pelago influit priſtinę cõtractionis mẽſu-
rã reſumit. Q̃q̃ vero claſſis regia Abſalonis reditũ opperiri deberet / nauigatiõis ar
dore pręcepti oblita / ĩperio feſtinationi poſthabito ad idem amnis diuerticulũ pro-
currit. Ac ſeipſam proprio ductu difficillimis aluei locis inſeruit. Cuius cum Chri
ſtophorus terga cuſtodis more poſtremus tutareť: inſultãtibus Sclauorũ nauigiis
haud facilẽ fluuii ingreſſum habuit. Quod attẽtationis genus partim viribus ſuis
partim ſociorũ auxiliis propulſauit. Cũq; rex eodem die Iulinẽſis prouinciæ denuo

Abſalonis ſollertia.

inuadẽdę cõſilium agitaſſet: Abſalon concubia nocte opportuna aſcenſui loca ſcru-
tatus / vbi ſolidiorẽ fundi ſitum aduertit: illic aut palos fixit aut harũdines ripę iũ-
ctas nodis ſignauit / poſteraq; luce eaſdẽ indiciorũ notas ſecutus exponendis equiti-
bus facilẽ continẽtis aditum pręmonſtrauit. Qui cũ Magnũ Erici filium diurnę ex-

curſationis agēdeq; prędę ſociū haberet/eumq; incautius euagantē ab hoſtibus pro
ꝑe interceptū q̄q̄ a rege vicorū incendiis inſiſtente reuertēdi imperium accepiſſet/
charitatē obedientię prætulit: Magnūq; partim nauali/partim equeſtri hoſtiū mi=
litia arctiſſimo in loco concluſum/eueſtigio cōcitato agmine ſuperueniens imminē=
tis exitii ꝑiculo liberauit. Nec ingratus auxilii Magnus ſalutē ſuā ſe ei debere con
feſſus eſt. Ad hæc ingentes ſeruatori grates exſoluit, ſeq; etiā ſpiritū ſuum ſi neceſſe
foret eius ſaluti impenſurum promiſit. Verū Abſalon memor hanc opem a ſe latam
aduerſum regis imperium eſſe/ne triſtiorem eius vultum experiretur gratiam quā
contemptu lęſerat prędę obiectu recuperare cōſtituit. Igitur pecorū ordines præ ſe
agi captiuoſq; in caſtra pręcedere iuſſit/eoq; aſpectu permulſos regis oculos ī aduē
tum ſuum ſereniores effecit. Is namq; cognitis Abſalonis operibus ſpoliiſq; conſpe=
ctis irā quā contēptui inflixit virtuti remiſit: eūq; leui repręhēſionis genere venien
tē excipere cōtentus fuit. Repetita claſſe anceps educendę eius cōſilium fuit. Alii ſi=
quidē medias fauciū anguſtias ad cōmodū nauigationis ligonibus: patefacere/ſtri=
ctaſq; fluuii partes foſſorū opera ampliandas cenſebāt. Sed quia manifeſtum erat fu
turum/vt harenis maritimo ęſtu appulſis foſſa obſtrueretur/opus attentatū nō eſt.
Alii naues ſubiectis trabibus cōmuni vi in pontum pertrahendas duxere/equitatu
vtrinq; ripas tuēte. Rugianis ſolis ſex puulas rates hac arte educere cōtigit: cęteras
vero oneribus admodū impeditas diſiungi q̄ abſtrahi facilius fuit. Igitur cū noſtri
infinito procedēdi ardore aliquādiu fauces fruſtra tentaſſent/reuocante rege ęgre
cœpto ceſſerunt. Tanta omnes (Abſalonē excipio) hoc exitu vtendi auiditas ſtimu=
labat. Is nāq; explorato amne fauciū ꝓfunditatē nauigiis inacceſſam fore cōpererat
Interea Kazymarus imperita noſtrorum ſeceſſione gauiſus claudēdi amnis gratia
quinquaginta nauium claſſem eius principio obiiciebat/ratus nihil hoſtium fortu=
nę pręter mortē aut captionē reſidui fore. Inſignes ei ſagittarii Konō & Cirinus fue
re ab Henrico in Sclauorū auxilium Danorū odio miſſi. Bugiſzlauus quoq; cū eque
ſtribus copiis ſuperueniens/nauigiis in ſupplemētum fratri tranſmiſſis Iulinēſes ꝗ
cū noſtris acie nō cōflixerint ignauiā eis obiectando cōtēpſit. Quæ res adeo Iutēſiū
animos metu cōfecit: vt Abſalonē veluti cōcione circūdatū palam conuitiis aggre= Iuteñ. que=
di deforme nō ducerent/eius ductui imputātes ꝙ proprię feſtinationis impulſu cō relæ.
miſerant. Quinetiam muliebriter & quaſi per lamentū queri cœperunt/olim regū
conſilia ad illuſtriū virorū arbitrium pependiſſe: nunc in ſtolidiſſimi cuiuſq; moni=
tis ſentētiaq; cōſiſtere. Eniuero Danis eo loci peruentū eſſe: vñ reditus ſpes ꝓſumen
da nō ſit. Quāobrem pauca nauigia quib⁹ rex ac principes dilabi poſſent/publico co
namine extrahi oportere ne Danorū vires ac nomē vno tēporis momento funditus
collaberētur. Quā inſectationem Abſalon adeo patienter ac moderate tulit: vt nihil
ex cōſueto mentis aut vultus habitu deponere videretur. Idq; ſolum monere cōten=
tus fuit: vt eas tantū ad pręſens voces profunderēt quarum in futuro meminiſſe nō
pudeat. Huic forte obtrectationi Scorro Wagnonis filius interueniens primū ob cō Scorro
fuſas populi voces cuiuſnā rei mētio haberetur liquido exaudire nō potuit. At vbi Abſalonem
ceſſante iurgio remiſſoq; ſtrepitu Abſalonē maledico aſtantiū ſermone lacerari co= defendit.
gnouit: Deſipitis (īquit) cōmilitones, piiſſimi ac valētiſſimi viri īduſtriā tāq̄ ſcelus
aliquod aut flagitium obſcœna verborū petulantia proculcādo ignauaſq; & īdignas
fortibus voces in eius cōuitium muliebriter iaciendo. Neq; eñ ſtrenuam ac fortem
operā iniqua ęſtimatione penſare fas eſt. Ipſo ſiquidem ductore eas terrarum partes
armis luſtrauimus quas ne aſpicere quidē maioribus noſtris contigit. Et ſane prin=

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cipibus ductandi/militibus ſequēdi ius cōpetit. Ergo nos propriis niti/alienis vero
imperiis regi conuenit. Neq; eñ ab eodem & defendi & ductari debemus. Quapro-
pter nos illi grates habere par eſt qui fortunas ſuas toties pro noſtra p̄da victoriaq;
deuouit/cuiuſq; nūc fortiſſimo ductu eo neceſſitatis peruenimus: vt ſalutem armis
protegere debeamus. Iam eñ patriam ac penates affectantibus ante hoſtium ocu-
los cōſpicuum virtutis opus edere neceſſe eſt: reditūq; probitatis actibus impetra-
re. Has autem populi noſtri querelas a ſumma animorū trepidatione ꝓfectas quis
dubitet? Sed pro dolor quid cauſę eſt ꝙ tot illuſtrium virorū pręcordia tam repente
fidutia defecit: ignauia occupauit? Quid nobiſmet ipſis nullo concutiente metū pa-
rimus: abiectaq; ſpe ſine periculo trepidamus? Corporibus integri ſumus/neq; ne-
xus neq; plagas experti. Dextris enſes geſtamus, nihilq; robori noſtro inopia aut cla
des detraxit. Age tantā fortunę incolumitatē virili mentium robore proſequamur.
Meminerimus nos exercitatos nō ībelles fœminas eē/ & inter pœne inermes hoſtes
ſumma cū armatura verſari. Certe ſi claſſis noſtra aut naufragio aut incēdio periſ-
ſet/nihil impedimēti eſſet quo minus per medios hoſtes patriam equis repeteremꝰ.
Mittite ergo trepidas ignauaſq; voces muliebriter auribus tātę contionis inſerere/
exſurgēteſq; animis hebetatos fortitudinis neruos priſtina virtutis fidutia recrea-
te. Talibus aliquādiu monitis inſiſtens potius obtrectantiū ora cohibuit q̃ animos
correxit/depreſſitq; iurgiū exhortantis auctoritas ꝙ ei ſumma pietas ac p̄cipua for

Kazymarꝰ opū oſtētator futilis.

titudo maximā ſociorū gratiam cōciliauerat. Interea Kazymarus claſſis noſtræ po-
tiendę ſpe admodū incitatus ſimulandę fidutię gratia tentorio in ripa defixo aureis
argenteiſq; poculis ſibi ac militibus merū propinari conſtituit. Cuius inſolentię fa-
ſtum fugatus poſtmodū rubore mutauit. Interea Waldemarus prīcipes a claſſis per
tractatione reuocatos/curatis corporibus ad ſe coire iubet. Quos cū intra nauigiū
ſuum frequētes adeſſe cognoſceret: quid factu potiſſimum ducant inquirit. Quibus
reſponſum nō dantibus taciturnitatē miratus cauſam eius exponi præcepit. Tunc
quidā hęſitantibus cęteris pueros ei in cōſilium adhibēdos dicebat/quorū pręcipue
monitus ſectari ſoleat: vt quos duces elegerat etiam reduces habeat. Qua voce Wal
demarus Abſalonis ſibi familiaritatē exprobrari cognoſcēs/nō moris eſſe īquit for-
tes viros inuicē ſe muliebriter repræhendere quin potius vbi publicę neceſſitati cō
ſulitur priuatas lites faceſſere oportere. Sed neq; hominē qui ab ipſis imperitię dam
netur ſi cōſultus fuerit reſponſionis ignorātia ſilentiū acturum. Intuenſq; Abſalo-
nē quid ſuadeat rogat. Ille conſilium in expedito eſſe cū eo regi libitū foret vti pro-

Abſalonis animoſum conſilium.

nūtiat. Quę eñ aliis impedimēta atq; obſtacula videātur/diſpulſu facilia fore/neq;
aut nauium obiectum aut equitū incurſum morari poſſe/quo minus ea parte egreſ
ſus pateat/qua aditus fuerat. Regem quippe expoſitis in cōtinētem equitibus prote
gendę claſſis gratia ad ipſas fauces ſecedere debere/eoq; nauigia non nulla loricatis
remigibꝰ inſtructa cæteris ſingulatim pręire & claſſem hoſtilem cū primū frequen
tium comitatus affuiſſet irrumpere. Ridētibus cūctis & an ipſe præuius fore vellet
percontantibus: volo inquit ne fortius dixiſſe videar q̃ feciſſe. Etenim audaciū con-
ſiliorū auctores quod ore ſuadēt manu proſequi cōuenit. Delectatus cōſilio rex Ab
ſaloni naues remigeſq; quos poſceret expediri præcepit: ac protinus ripam ſtipatis
equitibus petens ad amnis principium properauit. Quo Kazymarus eminus aduē
tare conſpecto/relicto ocyus tabernaculo ad claſſem trepido curſu ſe retulit. Septe-
na delectu habito nauigia procurātur: eademq; loricato remige exornantur. E qui-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

bus bina Abſalonis fuere totidéq; Eſbernus ac Suno ductabát. Reliquis tribus Thor
bernus & Olauus & Petrus Thorſtani filius præerant. Cunq; Abſalon cætera claſſe
ſeriatim ſubſequi iuſſa nauigio primus incederet ignotum amnis diuerticulum in=
fenſo nauigationis compendio penetrauit. Cuius reliqua nauis gubernantis errore
ſubito vadis inſedit. Sed hunc deuiæ nauigationis exceſſum detruſa harenis puppe
remigum velocitas porrexit, ſtatimq; barbara claſſis ſeu ventis correpta paſſim di=
labitur. Cuius fugam Dani magnis ac lętis vocibus inſecuti / diſciſſum ſaxi vinculũ
effuſo clamoris gaudio prędicabát, deq; accuſatoribus Abſalonis veneratores effe=
cti / ingẽti gratia ipſi relata / cõtumeliam laudibus redemerunt. Sed & eius animus
moderationis & conſtantię viribus prędítus mobilis vulgi adulatione extolli parui
habuit / tãtũq; ſe in deſpiciendis laudibus geſſit: quãtũ in cõtẽnendis vituperiis ege
rat. Tantulo negocio tam ingens periculum diſpulſum eſt. Bina Sclauica nauigia re
migũ metu deſerta apud Criztoam a noſtris excepta ſunt. Tertium ſubſtantibus
aquę palis affixum ſociorum ſuccurſu ſeruatũ eſt. Cumq; rex citatis equis Iulinũ pe
tiſſet: Bugiſzlauus circa pontis refectionẽ ineundę vrbis ſtudio occupatus, cõſpectis
Danis operam fuga mutauit. Adeo illum ſubita animi trepidatio priſtinæ dictorũ
ſuorũ inſolentię obliuiſci coegerat. At rex cõfeſtim refecto ponte tanq̃ hoſtium ope=
ra cõſummaturus in auſtralem ripã equites traiecit / quo facilior exoneratę claſſi in
ter amnis conſepta progreſſus pateret. Quo poſtq̃ Abſalon ſubſequẽter nauigia du
ctando peruenit: ne eadem Iulinẽſes vt ſoliti erãt inceſſerent, inſtructam ſagittariis
ſcaphã conſcendit: eãq; medio inter vrbem & claſſem amne direxit. Verũ oppidani
nimio timoris hauſtu perculſi / anxia cũ deſperatione totius militaris fidutiæ vacui
mœnibus ſuis incluſi latebãt. Pertrãſitis impedimẽtis nauigiis equi redduntur: de=
feſſaq; remigio claſſis in portũ colligitur. Cumq; Abſalon ac Suno cõſueto excuban
di officio poſtremũ fixis anchoris locum cepiſſent: veriti ne eorũ nauigia vento cir=
cũferente ſolido propius adacta nocturnę equitũ irruptioni paterẽt: cõſcenſis naui
culis quantũ ripa a profundo diſtaret curioſa amnis colluſtratione explorare cœpe=
rũt. Interea quidã e Iulinẽſibus mero ſolutus: ſed venuſta admodũ clientela ſtipatus
ripam inſolentius obequitando petiuit: benigneq; eis Guthſcalco ĩterprete locutus
atq; obſides pacis poſtero die dandos pollicitus: reliquiis rerũ parci / prędaq; abſtine
ri popoſcit. Quo diſcedere volente: equo inſolẽtius ab eo per iactantiã cõcitatus ſub
ito lapſu corruit / eumq; vehementi ictu humo inflictum pene exanimẽ proſtrauit.
Hũc ſatellites veloci accurſu iacẽtem attollere fruſtra conati ſunt. quippe cuius ſen=
ſus halitu ĩtercluſo magnitudine caſus ſopiti viderẽtur / noſtrorũ vero ſagittis peti
ti capiendũ hoſti herũ liquerunt. Qui protinus a vernulis Abſalonis in ſcapham cõ
iectus ad liburnã defertur: vbi viſu demũ motuq; corporis recuperato inter ſuos ſe
conſtitutũ exiſtimans aſſidẽtes oſculo amplexuq; petebat. Quo errore riſum ſpectã=
tibus ſuſcitauit. Interea rumor falſo diſperſus exercitũ ſubit hoſtes impediendi exi=
tus ſtudio SWynẽſia oſtia crebris occupaſſe nauigiis. Cuius opinionis fidem idẽ bar
barus rumorẽ falſitatis arguendo leuauit: pręfatus excuſſum ſibi exploratũq; fore
Sclauicũ robur Danico adæquari nõ poſſe. Q; ſi pomeranorũ vires Polonẽſibus ſo=
ciatę ferro cũ Danis decernere debuiſſent / malle ſe tutiuſq; poſſe Danicas partes q̃
aduerſas fouere. Cæterũ ſi Polanis ac Sclauis contra Danos dimicaturis etiam ſaxo
nica acceſſiſſent auxilia / neſcire ſe quã partẽ victorię propiorem eſſet auguraturus.
Qua aſſeueratione noſtros ad capeſſendã cũ hoſtium contẽptu nauigationẽ alacrio

Bugiſzlaui fuga.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

res effecit. Tanta autem timoris vis Sclauorũ animos hebetauerat: vt ne extremos
quidẽ ſicut olim conſueuerant inceſſere tutum ducerẽt. Petrus quoq; cognomento
Toddo cũ nauigium ſuum palis illiſum rupiſſet eiuſq; reficiendi cauſa abeuntem ſo
ciorũ claſſem relinqueret/tẽpus reparationi impenſum vt ſolitarius ita omnis peri
culi immunis exegit: refectaq; puppe ſubſecutus ſocios nemine laceſſente per tutam
& liberã nauigationẽ ad claſſem peruenit. Adeo Sclauorũ petulantiam priſtini me-
tus reliquię caſtigabãt. Ergo incõcuſſus peractę expeditionis reditus fuit. Reſiduũ
anni ocio tributum eſt. Interea Kazymarus & Burgiſzlauus Danicarũ virium me-
tu Henrico ſe ſubdunt, regnumq; ſuum hucuſq; liberum Saxonici muneris faciũt.
Ergo dum ex hoſtibus alterũ metuunt/alterius iugum ſumpſerũt, auxiliumq; petẽ
do antiquę libertatis beneficium amiſerũt. Sed Waldemarus ſaxonicã opem fruſtra
a Sclauis petitã iudicans/vtroq; hoſte contẽpto/cũ inſtructa claſſe Stitinũ veterri-
mũ pomeranię oppidũ petit. Huius nauigationis p̄ceſſor Abſalon benigni erga Sti-
tinẽſes animi ductorẽ habebat. Cuius fraude per Oddorę amnis diſpẽdia abductus/
cęteris rectam & cõpendiariã nauigationẽ ſequẽtibus mutato ordine poſtremus ad
Stitinum. vrbẽ peruenit. Eſt autẽ Stitinũ eminẽtis valli ſublimitate cõſpicuum/inſuper natu
Adagium. ra arceq; ęqualiter munitũ, vt inexpugnabile pene exiſtimari poſſit. Hinc mos pro-
uerbii ſumptus/eos qui ſe tutos inaniter iactant Stitini p̄ſidio nõ defendi. Huius ta
men vrbis expugnationẽ Dani ſpe viribus maiore cõplexi/cũ materiã eius partim
incẽdii capacẽ animaduerterẽt/cõſtructas virgis crates admodũ breues ob iacula vi
tãda velut ſcuta prę ſe geſtabãt: iiſdẽq; freti ligonibus aggerẽ petere cœperũt/tu-
tius intra cuniculorũ latebras ignẽ ſparſuri. Rex interim oppugnationẽ orſus mu-
ralibus machinis omiſſis coronã admouit. Solis ſagittariis ac funditoribus excelſa
mœniũ propugnacula appetere poſſibile fuit aditũ faſtigio negãte. Fuere tamen ex
iuuenibus qui glorię ſtudio ſumma mœniũ clypeis tantũ protecti cõſcenderẽt. Alii
cõtiguas ſolo portas contẽptis propugnatorib9 cõminus ſecuribus tẽtant/minuſq;
eis q̄ ꝓcul agẽtibus periculi fuit: ꝙ tãta telorũ vis in hoſtes vndiq; cõgerebat: vt ab
iis nõ niſi remotiores cerni impetiq; poſſent. Quo euenit vt audacia ſalutẽ, ignauia
diſcrimẽ afferret: tutioreſq; ꝓpinquitas q̄ remotio p̄ſtaret. Econtrario Danorũ ar-
mis nõ magis propugnatores ipſi q̄ cęteri intra vrbẽ populares opprimebant: anci-
piti iactu valli cõſepta trãſcẽdẽtibus telis. Nulla res oppido magis aduerſum oppu
Watiſzlaui gnãtium multitudinẽ q̄ defenſorũ paucitas nocuit: vtpote quorũ bellicus labor ſuc
pietas. ceſſionis auxiliũ nõ habebat. Pręfectus vrbis Wathyſzlauus erat qui & ipſe Bugiſzla
uo & Kazimaro ſanguine cõtiguus habebat. Huius animus nihil pene cũ ciuiũ inge
niis cõmune ſortitus/tãto amplificãdę, exornandęq; religionis ſtudio flagrabat: vt
Sclauico ſanguine editũ barbariſq; moribus imbutũ negares. Siquidẽ vt patriã ſu-
perſtitioni deditã ab errore cultus reuocaret/exemplũq; ei corrigendi credulitatis
proponeret/monachalis vitę viris e Dania adcitis in latifundio ſuo cellã exſtruxit/
eãq; multis & magnis ſtipẽdiis locupletauit. Qui cũ laſſatis pugna ſociis vrbem ca-
ptioni propinquã animaduerteret/hoſtiũ ſęuitiã veritus offerẽdę deditionis gratia
pacẽ petiuit/acceptaq; fide protinus a pauoris cõſortibus funiculo ſubmiſſus regia
caſtra petere nõ dubitauit. Quo viſo Danorũ populus languidius pugnã exercuit
periculis ſuis regi pecuniã emi: ſeq; ei9 cupiditate victoria pariter ac p̄da fraudari
cõqueſtus. Quo rex animaduerſo demẽdę notę cupidine vrbẽ equo circuiẽs milites
ad iſiſtẽdũ hortari cœpit. Poſtq̄ multo labore edito caſſam ac difficilẽ oppugnatio-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nẽ aſpexit reuerſus in caſtra Wartyſzlauũ admittit. Cuius precibus motus dedẽdi
poteſtatẽ oppidanis indulſit: pecuniãq; quãtã ęgre vniuerſa Sclauia exſoluere poſ-
ſet cũ obſidibus pactus/ſtatuit vt vrbẽ Wartyſzlauus a ſe ĩ beneficiũ receptam tanq̃
regiũ munus cõſortio Sclauicę dominatiõis eriperet. Igit̃ reuocatis ab oppugnatio
ne militibus neq; capi vrbẽ neq; diripi paſſus/ſignũ ſuum propugnaculis affigi p̃ce
pit receptę deditionis indicia ꝓbiturũ. Illic cernere erat vallũ ab imo in ſummũ ita
ſagittis vndiq; cõſitũ vt harũdine cõcretũ putaret̃. Quas noſtri ingẽti ſtudio lectas
pharetris reddiderũt. Poſt hęc nauigationẽ remẽſi/capto Lyubino Rugiã reuehunt̃
& quoniã Rugianę piſcationis tẽpus ſupuenerat/in cõmune cõſultũ eſt eo loci ter-
tia toti⁹ claſſis parte excubias ordinari/ne publicis alimẽtis petẽdis hoſtilis viciniæ
metus officeret. Huic manui Kanutus priſzlaui filius a rege prę eſſe iuſſus: deformi
ter ĩꝑio repugnauit: p̃fatus ſe nihil p̃ter anguſtos Lalandię fines in Dania poſſide
re/eoſq; tanti nõ eſſe/vt pro iis tuẽdis ſeipſum indubitato periculo obiicere cupiat.
Cęterũ id negotii iuſtius ad pontifices quos ſolos rex arbitros habeat ꝑtinere: qđ tã
to indignius ad ſe referri quãto remotiorẽ a regis familiaritate gradũ obtineat. Tã
impudẽti iuuenis reſpõſo percitus Waldemarus/exigua illũ beneficia (ꝙ exiguis di-
gnus ſit) accepiſſe reſpondit: de cętero ſe efficiente ſpoliandum magis honoribus q̃
beandũ. Sed nec eũ põtificũ familiaritatẽ inter ꝓbra ducere oportere/e quorũ nume
ro reꝑire facile ſit qui p̃ſens negotiũ ſuo ductu finire nõ abnuat. Ita Kanuto ĩꝑiũ
detrectãte Abſalonẽ accerſit/eiq; Kanuti reſponſionẽ exponit. Deinde an naues qui-
bus ipm̃ prę eſſe oporteat inſtruxiſſet/perquirit. Cõtra Abſalon interrogato/An ea
res pontificũ opera abſolui poſſet: ſuã cupidius offert prędicando cõſentaneum de-
ſertioni opus fore/regem ꝑiculis relictum reditũ affectãdo dimittere. Quẽ Walde
marus ob reſponſi virtutẽ impenſioribus verbis laudatũ/Kanuti moribus diſſimilẽ
prędicabat/ꝙ ille imperio parere nõ audeat/hic iuſſum vltronea ſuimet oblatione
pręcurrat. Regreſſus a rege Abſalon amicis e Syalandia denũtiat ne eo torpidius re
mãſuras naues inſtruãt/ꝙ ab ipſo ductari regiq; debeant. Primus Thorbernus in-
cũctanter ſe comitẽ eius futurũ reſpondit: cuius ſuccurſu quondã patriam exuli ſibi
redditã eſſe meminerit. Petrus quoq; Thorſtani filius nõ ſine magno rubore eũ a ſe
deſeri poſſe/quẽ & neceſſitudinis & matrimonii affinitate cõtingeret/p̃dicabat. Cu
ius comitandi Suno nõ minus ſibi q̃ ipſis debitũ incũbere profeſſus eſt: ꝙ ei intima
iunctus propinquitate noſcatur. Eſbernus quẽ ſolum fratrem habebat comitatu ſuo
orbandũ negabat. In hunc modũ tota pene Syalãdẽſium claſſis cõdixit. Quo cogni-
to rex nõ ſolum ipſis ſed & Abſaloni grates habuit/qui ſibi tam propenſum ciuium
fauorẽ virtutis meritis peperiſſet. Igitur Abſalon poſt regis diſceſſum ad tuendos
Rugię fines relictus: nõ tam tutam incolis euagationẽ q̃ ſecuram ipſi Daniæ quietẽ
prę ſtitit/Pomeranorũ claſſe patrię terminis excedere nõ audente. Huic Sueno Aru
ſienſis cum aliquãta Iutenſiũ manu voluntarius operũ comes ac ſocius fuit. Eo tem-
pore princeps Rugię Tetyſclauus cũ Iarimaro fratre ſuperueniens gratiis Abſalo-
ni actis, tum ei/tum cętere claſſi ſuffecturos excubiis cõmeatus benigniſſime prę ſti-
tit: eiſq; inter nauigia diuidẽdis induſtrios ex noſtris viros p̃fici poſtulauit. Sed Iu-
tis allata paſſim & ſine diſtributione rapientibus/Abſalon hac munificẽtia vlterius
vti noluit/excepto ꝙ halec e captura ſibi deferri conſtituit: ne obſequium iniuria re
penderetur. Inde domũ repetiturus apud inſulam Thynnã ſequacem Iutorum claſ
ſem dimittit. Quorum incautior pars dum auſtralia Fioniæ latera præteruehitur

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

apud vrbem a Kanuto Priſzlaui filio cõditã/pyratis obuiis terreſtri ſibi fuga conſu
luit/nauesq; ſuas metu deſerere:pudori nõ duxit.Qua fama accenſus Abſalon con/
tracta ocyus claſſe magno ſcrutandi ſtudio loca quæ maxime pyratis familiaria no=
uerat indagabat.Igitur opacos inſularum anfractus & abſtruſos maris angulos aſſi
dua nauigatione rimatus/miſeras captarum nauium reliquias triſtiaq; prædæ ve=
ſtigia repperit. Quarum inuentu vltionis auidior redditus diuiſa claſſe ſeparatim
luſtrationis officium peragi iuſſit:ipſe ad inſulam Manſuetam cum potiore Syalan
denſium claſſe conceſſit.Iamq; pręuię nauigationis excurſu ſocię claſſis cõſpectu ex=
ceſſerat / cum forte quidam in deſtinato conſiſtens littore crebra pilei ventilatione
colloquium eius expetere videbatur.Quem magnę rei nuntium arbitratus incogni
ta ex eo cognoſcendi cupidine velo poſito terram cymba petiuit. Agnitiq; eminus
hominis fidem prima voce damnauit ꝙ egreſſę nuper a Sclauis pyraticę parum eo
pręſcius fuerat.Is nãq; biſſenas nũmum libras annuatim mercedis loco pactus quo=
ties quatuor pluresve pyratici Mioparones Daniam petere ſtatuiſſent indicia ad
Abſalonem ſe delaturum promiſerat. Cuius non alia ſaluãdi promiſſi ratio extitit:
q̃ ꝙ ante pactionem ſecum initam pyratas profectos aſſeruit.Idem Abſalonem quor
ſum tenderet percontatus vt comperit domos repetere velle/tunc deniq; expeditio
nem ab eo ſolui cum inchoari debuerat aſtruebat. Iam quippe a Sclauis aduerſum
Daniam ingentem claſſem eſſe contractam.Q đ vt cognitũ ſibi compertũq; fore ita
ambiguũ extare quiſnã Danię partes hoc paratu petere deſtinauerit.Aeſtuãte Ab=
ſalone & quo ſe hoſtes effuſuri eſſent p̃diſcere cupiente explorationẽ promittit prę=
quiſito quo nuntium referre debeat.Abſalon promontorium mønenſe deſignat:ro=
gatq; tẽpus quo obuiũ mittere debeat.Ille diem ſextũ definit. Nec diutile moratus
abſcedit priuſq; conſpectum fefellerat q̃ comes Abſalonis claſſis appelleret.Noſtro=
rum ſiquidem p̃ſentiam peroſus repente dilabi curę habuit/ne re comperta prodi=
ti ciuium cõſilii morte aut exilio ſupplicia lueret.Nec rem Abſalon tacite habuit.Si
quidẽ acceptũ nuntium venienti ſociorũ claſſi ſuppreſſo auctoris vocabulo publica
uit:p̃fatus tũc a ſe domos repeti cum claſſem exeri ſatius foret. Ignaris cunctis quo
nã id auctore cõpertũ haberet / tãtãq; ei⁹ p̃ſcientiã ammirãtib⁹ bifariã optione di=
uiſa deliberare eos iubet/aucta claſſe an contracto equitatu venturũ hoſtẽ repellere
mallent.Qꝫ ſi neutrũ probent vel littorum incolas quo minus pyratarũ ſęuitię pa=
teant propriis relictis tutioribus recipi locis iubeant.Igitur magnates concordi ſen
tẽtiarum voto neq; incertam hoſtium appulſionẽ equitatu excipere promptũ / neq;
littorale vulgus ad interiora reiicere ſpecioſum ducẽtes,naualiter confligẽdum de=
cernunt.Igitur portubus augẽdę claſſis gratia repetitis remiges/velata nauigia di
mittere iuſſi paſſim ad petẽdos alterius expeditionis cõmeatus diſcurrere cœperũt
Abſalon ob nõ nulla negotia Roſkyldiam ꝓficiſcit̃. Quẽ inde reuertẽtem hybernũ
ſubito frigus excepit.Cuius tãta vis fuit:vt etiã aquas repẽte cruſtaret.Cunq; Sya=
lãdenſiũ populares cõtractis alimẽtis onuſtos cõmeatibus currus nauigia repetẽdo
ductarẽt/tanta glacialis luti moles rotarũ orbes implicuit / vt prorſus gyrare non
poſſent.Quippe ꝑtinax gelu veluti glutino quodã lignis limũ aſtrinxerat. Quo eue
nit vt curruum rectores iiſdẽ relictis iumẽta oneribus ſubderẽt : ipſiq; pedeſtrium
ductorum officia ſubirent.Quorum ocreas gelatæ ſordiũ tabes ſupra q̃ tibiæ ferre
poterãt onerabant.Hos cũ Abſalon equo pręteriens miſeratoriis verbis ꝓſequeret̃
duraq; pro patria perpeti p̃dicaret/reſpõderũt maioris erũnę eẽ captiuũ pyraticis

in tranſtris conſidere/pluſq; ſe ex præſenti labore voluptatis,q̃ amaritudinis capere. Igitur expeditionẽ orſus quũ prope Mønã veniſſet, obuiũ accipit: quẽ nuper ad eiuſdem inſulæ ꝓmontorium nouarũ rerũ ex Sclauo cognoſcẽdarũ cauſa tranſmiſerat. Illic accepit claſſem Sclauicã Swaldenſi in portu morantẽ petendæ Mønę propoſitum gerere/in auſtrali ipſius littore equites/pedites in ſeptẽtrionali edituram. Nauigia vero kyalbyenſis ſinus anfractibus immiſſuram. Quã iccirco copias ſpargendas duxiſſe: ne incolis vllus fugæ locus admitteretur. Quo cõperto optimũ arbitratus eſt tranquillo nauigationis genere Coztã petere: nec prius ab ea diuertere q̃ claſſis hoſtica ſe ipam ex cõſulto prędicti ſinus anguſtiis infudiſſet. Cui ſi inopinate ſuꝑuenire nequeat: reliquas hoſtiũ copias occupatu facillimas autumabat: ꝗbus nullus abſq; nauigiis reditus pateat. Sclauis ſegnius agentibus, dilationem miratꝰ Falſtriam petit: ibiq; e tota claſſe bina nauigia legit: ꝗbus hoſtiũ actus ſpeculari pręcepit. Horũ alterũ Sialandenſibus/alterũ Falſtrenſibus inſtruere iuſſum ſtatuto: vt ſi eadem ab hoſte capi cõtigiſſet/reliquæ claſſis impenſis redemptio taxaretur. Qđ audiens qui a Sialandenſibus in alterius nauigii regimen adcitus fuerat, operam ſe daturũ aſſeuerabat: ne redemptionis beneficium captiuitatis iniuria paciſci neceſſe habeat. Quod nõ ignauiæ cauſa officiũ detrectando/ſed vigilantis induſtriæ fiducia ſecuritatẽ præſumendo aſtruxit. Verũ Abſalone Coztã regreſſo/Guemmerus quidã cõuiuio Falſtrenſibus præbito, nauem quæ ſpeculandi gratia ab eis expediri debuerat/epularũ dulcedine retentabat. Siquidẽ humanitatis ſpecie fraudẽ occultans, omniũ ſobrietatẽ eximio potionis onere fatigatã/ad ſalutare Abſalonis imperiũ exequendũ lentam nimis/inhabilemq; reddiderat. Is Guemmerus nimia Sclauorum familiaritate corruptus, noſtræ gentis conſilia latenter eis ꝓdere cõſueuerat. Eodẽ quoq; tꝑe Sialandenſium claſſem corꝑe magis q̃ animo ſecutus fuerat. Ad cuius penates Sclaui iam portu Swaldenſi petendæ Falſtriæ ꝓpoſito egreſſi præmittũt q ipſum ſuꝑ Danorũ negociis ſecretius ꝑcontẽtur. Tunc vero Guemmerus ab Abſalone in claſſem vocatus patrię excubias ſpecie/reuera inſidias exhibebat. Qua de re nuntii per eius domeſticos certiores effecti, mature ſuis quæ acceperãt indicant. Ea res Sclauicæ claſſis cœptum/ꝓpoſitumq; fruſtrata eſt. Itaq; cæteris rebus omiſſis ad ſinum: quẽ viridem vocant/appellere cõtenti fuere. In cuius littore crucẽ religioſa ab incolis cura cõſtructã excidere adorſi ſunt/inſigni ſtipitis ruina maiorem pyraticæ gloriam habituri. Cuius ſactilegæ temeritatis ſupplicia poſtmodũ turpiſſima fuga/triſtiſſimoq; naufragio pependerunt. Falſtrenſibus quoq; heſterno mero ſautiis ſuꝑueniſſent, ni Sialãdicꝰ ſpeculator inter remos ægre delapſus ebriis ſomnũ clamore depreſſiſſet. Per quẽ Abſalon cognito hoſtiũ occurſu, noctu Inguarum et Olauum ꝓbatæ ſolertiæ viros leuibus nauigiis ex inſula Boka ad ſpeculandum eorũ conſilium dirigit. Quibus ꝓfectis eorundem reditũ pręſtolare nõ paſſus abſceſſum ꝓſequi ſtatuit/præcurrẽdos potius,q̃ imitandos exiſtimans: ne longa nũtii expectatione cuncta tardius exequeretur. Meminerat ſiqdem moris eſſe Sclauis exercitum ducturis antelucanos amare procurſus, rebuſq; celeriter confectis, feſtinis ſtudere regreſſibus. Quos ne tardius aggrederetur, remigiũ maturius inſtruit vna ſpeculatoris/ac ducis partes acturus. Quem Sclaui diluculo conſpicati, aduentanti cunctas nauiũ ſuarum puppes opponunt, proris in altũ auerſis perinde ac fugæ non prælio cõſulturi. At vbi Sialandenſium ſignum enituit, vehementi remorũ conatu parem fugam intendunt/corpore viros/animo fœminas exhibẽtes: nec ęgre

Grønſund.

Bog ø.

Sclaũi nau- fragio pere- ũnt.

Abſalon fugientibus inſtitit. A quorũ inſecutione coorta ſubito tẽpeſtate ꝓhibitus Falſtriã repetiuit. Tãta aũt vndarũ colluuio fuit: vt nauiũ queuis in aliã iactaretur nec colliſioni leui opa ſuccurri poterat/ꝑiculo cẽs ęque pulſante: periſſentq; nri niſi tempeſtati cedere maturauiſſent. Igit̃ Sclaui cũ remigio aduerſum vndarũ ſæuitiã eluctari nequirent/veloq; ſibi cõſulere vellent, tempeſtatis magnitudine euerſis nauigiis mergebant̃. Quorũ ꝑiclitationis certiſſimũ indiciũ crebra pyratarũ nauium fragmenta regionis noſtræ littoribus appulſa dedere. Bina ex iis nauigia remigum virtute a fluctibus defenſa, in Iarimarũ Rugiæ principẽ inciderunt: q poſtmodũ alterũ ex iis Abſaloni præmii noĩe tranſmiſit/vtriuſq; captionẽ ipſius negocio imputans. Solennis hic dies Nicolai noĩe erat: cuius auſpiciis effectũ eſt: vt Sclauorũ exercitus ad hoc vſq; tp̃s Daniã hoſtiliter petere auſus nõ fuerit. Iamq; nr̃os reditũ intendentes (vt hyeme fieri aſſolet) repentinũ gelu cõcluſit. Q đ tantę violentiæ erat vt ipſam ſinus: in quo ꝑnoctabãt/ſuꝑficiẽ enata ſubito glacies occuparet. Huic tãta ſoliditas inerat: vt ſpiſſitudinẽ eius vnico ictu tranſuerberare nõ poſſes. Cumq; eximia glaciei moles portu egreſſuris obſiſteret, induſtria ꝓuiſum eſt: vt vnius nauis præceſſu cæterarũ inſecutio expediret̃. Sed nec vna quæuis præeundi officio diutule fungi poterat: ꝙ ꝑtes carinarũ extrinſicę glacialium cruſtularũ acumine ꝑinde ac ferri impreſſione exederẽtur. Quãobrem præceſſionis vices inter nauigia æquo ordine diuidi curatũ eſt. Ita demũ ꝑ maritimos anfractus nauigatione ꝓtracta in apertum pelagus ꝑuentũ eſt. Indeq; ad ꝓpria cuiq; remeatum. Iamq; Abſalon tp̃ni ſupputatione habita, vniuerſas p̃ntis anni partes ternis menſibus exceptis, pyratico labore emenſus fuerat. Poſtera æſtate apud Eydorã inter Henricũ et regẽ cõmuniũ negociorũ agitatio, cõtractis vtriuſq; ꝓuinciæ principibus, habebatur. Vere reddito Chriſtophoro ſolis præfecturæ ſuæ viribus ſuccincto, ꝓſpera aduerſum Brãmeſeos expeditio fuit: qua pacta alia ꝓtinus regalibus iuſſis inſtruit̃. Hanc Abſalon et Chriſtophorus ducũ noĩe ꝓſecuti/primi Manſuetã venere: q quũ rege tardius agẽte rurſum/Brammeſeos aggredi ſtatuiſſent, aduehit̃ Eſkillus inſigni Scanienſium claſſe ſtipatus. Hic nuper Hieroſolyma regreſſus, barbã admodũ immiſſam longinquæ ꝑegrinationis teſtẽ gerebat. Igit̃ Abſalon ſiqd clam tãto viro experiret̃ vitio ſibi vertendũ exiſtimans/ꝑ Eſbernũ ei qd cupiat/indicat. Ille ſtudio Abſalonis impenſius laudato, orat ſociũ ſe ꝓpoſiti habeat/caniciemq; ſuam iuuenilia quãdoq; experiri ꝑmittat. Nec ſegniter ꝓmptiſſimis Scanienſiũ delectis Abſalonẽ ſecutus, cõmuni nauigatione appulit Lalandiã. Illic noſtris obuiæ ſeptem Rugianorũ rates fuere. Vnde quũ noctu ſoluiſſent, erroris metu peritũ nauigationis ex Abſalone depoſcit: quo recepto ꝓſpero curſu deſtinati portus compẽdiũ aſſecutus eſt. Abſalonẽ vero noctis opacitas aliquãtis nauigationis exceſſibus errabundũ effecit. Sed nec Sialandenſes erroris prorſus exꝑtes reliquit. Par ignorantia Rugiana quoq; nauigia fefellit: et forte in eũ locum inciderant, ꝓpe quẽ Brãmeſiorum claſſis pyraticam actura coierat. Cuius rei inſcii Rugiani quũ primũ lux affuit, noſtrorũ ſe copiis inſerũt/paremq; cum ipſis militiam auſpicantur, paucis ad nauiũ pręſidia relictis. Quas Brãmeſii cõſpectui ſubiectas, dilapſis metu cuſtodibus, populant̃. Nec præda/ſpoliiſq; contenti, bina ex iis nauigia præſtantioris fabricæ viſa/ſecum abducunt. Quæ quũ ꝓhibentibus Sialandicæ claſſis cuſtodibus vlterius amouere nõ poſſent, ferro ꝑtuſa merſerunt. Vnicã hæc ꝓuincia vrbem habebat: quæ a danis rebus vacua reperta eſt, incolis eidem defenſionẽ ſuam credere nõ audentibus, cuius deſertioni ꝑtim de

fenſorum/ꝑtim valli inopia cām præbuit:anteq̄ incolæ vocitabant q̄ mœniū ſuorū
diffidentia cum cōiugibus ac liberis ad eccleſiam extra vallum ſitā certatim ſe con
tulerant/religionis q̄ belli præſidio tutiores futuri/paciſqꝫ domicilio ꝑiculum vita=
turi. Sed nec quiſq̄ e noſtris ad eorū bona manus porrigere auſus eſt:ne prędandi li
bido ſacrilegio implicaretur:q̄q̄ in ſacra æde iniquas opes attentare nefas nō eſſet.
Neqꝫ eñ religionis auctoritas eius detractoribus auxilio obtentuiqꝫ fore debuerat.
Iāqꝫ militāte Abſalone/Eſkillus neq̄d cōſuetę religionis omitteret,primā ſacris ope
rā exhibebat. Cuius animo tātus hoſtiū cōtēptus inceſſerat:vt in exercitu toga nō
armis vteretur. Interea Hurna q̄dam et Marquardus:quē Adulfus Holſatiæ præ=
fectus filio moriēs tutorem reliquerat,Danorū copiis ſuꝑbo ſermone cōtemptis,in
gentem Sclauorū/Saxonūqꝫ manū cōtraxerāt. Forte aūt noſtris intermiſſo obequi=
tandi labore/reſpirādi gr̄a aliquātiſper humi cubātibus/Eſkillus adeo ſe ætatis ma
gnitudine cōtuſum cōfractūqꝫ aſſeuerabat : vt ne equū quidē ſine adiutore cōſcēde
re poſſet. At vbi hoſtes in cōſpectū venere,quouis iuuene ocyor equū inſiluit:ita vt
corꝑis eius robur nulla ex ꝑte quaſſatum putares. Adeo virtus ætati imꝑat. Itaqꝫ q̄
dictis ſenectutē cauſatus fuerat,hanc poſtmodū factis iuuentā redolentibus decora
bat:quē in hāc virtutis diſſimulationē nihil præter virtutē adduxit. Eodē forte tp̄e
ex noſtris manus ꝑuula prædæ dulcedine a cæteris digreſſa,quum hoſtes militū nu
mero ſuꝑiores/et fuga vitare deforme duceret/et pugna aggredi nō auderet, inter
metū pudorēqꝫ defixa/ſociorū præſtolabatur aduentū : inter quā et reliquas noſtri
exercitus copias paluſtribus aquis medius fluebat/vno tantū vado meabilis/riuus.
Quē Abſalon cūctāte primipilo primus equo trāſgreſſus, ſequētibus ſuꝑandę diffi
cultatis cōpendiū præmōſtrauit. Cuius rei ignari,hoſtes ſecurius q̄ cautius operie
bātur/Danicorū equitū aduentū editi montis interiectu celante. Igit̄ q̄ prius a nr̄is
diuulſi fuerāt nō expectato ſociorū auxilio:quod ſibi tā ꝓpinquū cernebāt/ auide in
hoſtē ꝑcurrūt:ne bellū ꝓprio metu dilatū/aliena virtute expetere viderent̄. Quorꝫ
Sclaui paucitate cōtēpta poſtq̄ maiorē hac aciē humilioribus locis relictis mōtis iu
ga ſuꝑare cōſpiciūt,terga vertentes ab iis quorū vires ſumma animi dictiqꝫ petulā
tia laceſſiuerant,nullo negocio fundunt̄. Tantū ſemꝑ ludibrii inſolentiæ exitus af=
ferre cōſueuit Tūc quidā ex nr̄is quos ex fugientibus occupabant/nuda haſtarū ꝑte
equis detrudere cōtenti,ob cōem religionē ferro ꝓſternere paſſi non ſunt: ne ꝑem=
ptorū cædes plus ꝑcurſoris animæ noceret,q̄ gl'iæ ꝓdeſſet. Quā iniuriā beneficii lo
co a paſſis acceptā crediderim. Ingēti deinde pręda acta tam diu in littore ꝑſtatū eſt
quo ad Rugianorum nauigia:quæ Brāmeſii violauerant/reficerentur. Interea Hen
rico duce apud Bauaros agente vniuerſi Saxonū ſatrapæ gerēdi cū Danis belli cu=
piditate:quod minimo cōficiendum negocio arbitrabantur/inſignē viribus exerci
tum amplificabant. Qui in itinere ꝓfugis occurrentibus/accipiunt Danos nō ruſti
ca aut ignobili armatura,ſed opoſo ac militari inſtrumento bella gerere ſolere/tan
taqꝫ in Chriſtianos clæmentiæ eſſe:vt fugientes colaphis,q̄ armis inſectari malue=
rint. Nam aciem ſuam quū ab eis capi intercipiqꝫ poſſet,equis nō ſpiritu ſpoliatam
auctorē vero victoriæ ſolum Sialandenſium antiſtitē extitiſſe. Id mirum ſatrapis vi
ſum:quorū vnus Guncellinus:cuius bellicæ virtutis experientia apud Henricū du
cem familiaritatis palmam creauerat/ de re præſenti a cæteris conſultus, Abſaloni
in maritimis occurrendum monebat : ꝙ cum vnius inſulæ manu dimicare magni
non ſit. Interrogatus ab iiſdem rurſum / an cum ipſo Rege manum tuto conſerere

Hurneñ no
bilitas pri=
ſca:e qua La
go Wrne
clariſſimus
nūc Roſkil=
deñ p̄ſidet
epiſcopus.

Danorū mi
litandi mo=
dus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

poſſent: Ne id quidem Henrico duci ſine periculo audendum reſpōdit. Quo dicto cunctantibus cunctis/Danicæq; virtutis impetum formidantibus, viam ſe tutioris conſilii repperiſſe ſubiunxit. Nam quum vniuerſæ Danorum vires maritima expeditione cōfluxerint/ſi interim Sleſuicenſium partes hoſtiliter peterentur, plus diſpendii Danos q̃ foris inferant/domi eſſe paſſuros. Quo audito Bernardus Razaburgenſis in eam prouinciam arma ſe tranſlaturum negabat: quam per regem beneficii iure poſſideat. Sed neq; Sleſuicenſium portas tametſi rex extrinſecus agat adeouſq; defenſoribus carere: vt plane hoſti patere videantur. Nam earum cuſtodiam ſexaginta Danorum milibus eſſe mandatam. Quod audiens Henricus, qui Saxoniæ primatum vicario nomine adminiſtrabat/bellum a ſe Danis temere parari proteſtatus eſt: qui pacis patriæq; charitate flagrantes/propulſandæ magis q̃ irrogandæ iniuriæ gratia aduerſum inſolentiſſimos ſeruos/teterrimoſq; latrones Martem inducant. Quos quum innocentes inceſſere nefas habeatur/tartareas ſedes mereri, qui tam iuſtæ gentis cruore manus ſuas contaminare præſumerent. His monitis decretum remittendæ expeditionis obtinuit, cunctis tam indignum militiæ genus detrectandum cenſentibus. Igitur Guncellinus: qui bellicæ virtutis operibus apud Henricum excellentem familiaritatis locum meruerat/quum ſententiam ſuam ſociorum arbitrio damnatam animaduerteret, pacificandum cum noſtris ratus, Sunonem popoſcit: eoq; compoſitionis partes plenius exhibente, vſq; ad Henrici ducis e Bauaria reditum/belli dilationem obtinuit. Rex deinde Rugiam aduectus, Sircipinenſem ſtatuit attentare prouinciam. Quam dum peteret, eximiam vaſtæ cœnulentæq; paludis difficultatem offendit. Cuius ſuperficies tenero veſtita ceſpite/graminis quidem ferax, ſed veſtigii ita impatiens erat: vt plærunq; calcantes obrueret. Nam limo funditus ſubſidente in luteas voragines/ſordidamq; colluuiem prolabebantur: haud aliud progreſſuris iter patebat. Tunc equites extenuandæ difficultatis vitandęq; laſſitudinis gratia/arma ſibi detracta equis imponunt: eoſq; præuii ductare cœperunt. Quos vt altius cœno obrutos ſuſtentabant/ita quſi et ipſi ductando ſubſiderent, equorum comam amplexi/fulciebantur. Riuulos quoq;: qui in ea palude crebri admodum diſcurrebant, nexis virgarum compagibus/ſuperant. Tunc vero inſignis quorundam probitas fuit. Nam quidam ex equitibus armis onuſti, ductis poſt ſe equis, paſſibus incedebant/agilitatis fidutia onera abiicere recuſantes. Quorum factum hoc illuſtrius, quo inuſitatius extitit. Sed et equi dum corpus lacunis immerſum auidius erigunt, interdum ductores vngulis obruunt. Rex ipſe duorum militum humeris innixus, omnibus præter proximam corpori veſtem reiectis, ægre limi molliciem ſuperat. Raro vnq̃ plus ſudoris Danica virtus expendit. Ingentem hoſtibus peragratæ paludis ammiratio ſtuporem inuexit. Neq; illis reſiſtere tutum ducebant, a quibus et ipſam rerum naturam ſuperatam cernebant. Victor tantæ difficultatis exercitus haud ſecus q̃ ſi hoſtem fudiſſet/alacer incedebat. Ingentes deinde ſyluas emēſus, animaduertit vicum apta nauigiis palude circundatum. Is aquarum natura q̃ arte munitior erat: eaq; duntaxat parte vallum habebat, quam pons inter ipſum et continentem porrectus tangebat. Hunc princeps vrbis Otimarus prohibendi aditus gratia aduentante exercitu, vndis illico exæquare curauit, ſolis ſtipitum reliquiis inter aquam manentibus. Quas noſtri ceu quædam alterius pontis iaciendi fundamenta ſortiti, propinquæ villæ ſepibus applicatis, paulatim intermeandę paludis com-

Paludis trāſeundæ difficultas.

Danica virtus.

pendium moliuntur. Huius itaq; loci oppugnationem Rex hortante mœnium in=
opia aggreſſus, Abſalone cum maiore equitatus parte prædatum miſſo, quæcunq;
exædificandi pontis inſtrumento opportuna animaduertit, ſummo negocio con=
trahit. Huius operis contextum verentes oppidani, contractis vndiq; ſudibus, li=
gneam turrim inſtituunt: cuius præſidio hoſtem tanq̃ arce vetarent: eiuſq; propu=
gnaculis fræti, noſtros promouendo operi, q̃ protegendo corpori intentiores, im=
miſſis ſubito funditoribus, inceſſere cœperunt. Contra, Dani ſagittis decernere ad
orſi quia ꝓpius accedere nequibant, rem eminus tentant. Nec minus Otimarus no
ui pontis progreſſu territus/ſtagnum rate tranſgreſſus, Regem petebat. Ac prout
noſtrorum operam/aut ſegnem/aut vegetem animaduertit/ita nunc parcius/nũc
impenſius pacis ſupplicationes agebat: ſempq; pro oppugnationis habitu/deditio
nis verba concipiebat. Tunc vero remiſſior operis executio fuit. Sciebant enim mi=
lites ſi bellum reuocari deberet, pontem a ſe cõſeri nõ oportere. In quem tanta iam
armatorum moles conceſſerat: vt ne locus quidem ſuppetandis: quæ ſtructuræ ne=
ceſſaria forent/ſuppeteret. Adeo vincendi auida multitudo/operandi anguſtias ſi=
bi ipſa conciuit. Sed nec aliter allatæ ſepium moles, q̃ ſuper militum vertices eorun
dem manibus ductatæ proferri poterant. Nec inutilis ea neceſſitas fuit/quũ ſepes
in altum libratæ non minus corporibus muniendis proficerent, q̃ aquis ſternendis
prodeſſent. Eodem exemplo vulneribus ſautii referebantur. Tum vero rarior te=
nuiorq; pontis contextus fiebat, militibus plus eius incrementis, q̃ firmitati ſtudẽ=
tibus. Et iam pene eundem inſulæ commiſerant: quum hoſtes partim arte/partim
viribus fræti/nouo pugnandi genere bellum exaggerant. Siquidem haſtatas fal=
ces e turri directas ad militum noſtrorum ſcuta tendebant: eaq; pertinacius appræ
henſa/præliantibus detrahebant. Obnitentes interdum violentiore tractu ponte
excuſſos profundum petere cogebant. Cui malo ni maturius occurſum fuiſſet, Da
norum iuuentus propemodum ſcutis vacua occubuiſſet. Nam ex noſtris qui=
dam lignei vnci amminiculo iniecta ſibi falce potitus/eadem cæteras occupan=
do/hoſtem ſubſidio ſpoliabat. Iamq; dies occiduus erat/quum Rex contiguæ no=
ctis metu quid potiſſimum ageret incertus/ſeram oppidi captionem/futurumq;
pontis incendium verebatur. Quis rebus quum ſe vrgeri animaduerteret, ne vi=
cto ſimilis magno cum ignauiæ rubore ab oppugnatione diſcederet, ad intuendas
Otimari preces paulatim animum deflexit. Quem deſperationis errorem Ab=
ſalon cum ingenti præda ſuperueniens/conſilii ſagacitate mire diſcuſſit. Siqui=
dem Regem, ſi ſe ignaro Otimari votis annueret execratus: interpretemq; ſe=
cretius abductum/quæcunq; a barbaro pacifice tractarentur, contrario modo ex=
ponere hortatus/armatus in pontem deſcendit: militeſq; eum prohibendæ pugnæ
gratia adeſſe ratos acrius inſtare compellit/prædam (ſi vincerent) eorum iuris fu=
turam pollicitus. Grata militibus promiſſio fuit. Iamq; explicito opere alacres
non ſolum telluris aditum, ſed et turris faſtigium occupant. Quam ſcalis/
gradibuſq; adorti, fundunt: obuios reſiſtentes obtruncant. Tunc Herborthus
eques Danicus/ne pontis anguſtiis officientibus/ac turba ſociorum obſtante tar=
dior ſuperueniret, facilem ad hoſtes tranſitum nouo irruptionis genere quæ=
ſiuit. Etenim armorum onere retento, profundo ſe credidit: quoſq; gradu non po=
terat, incredibili nandi virtute præceſſit. Quod factũ æmulantibus cæteris, tenerã
põtis cõpaginẽ militũ cõcurſus repẽte ſubſidere coegit. Cuiꝰ ruina Abſalonẽ quoq;

Otimari ſi=
mulatio.

Abſalonis
calliditas.

Pontis ru=
ptio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

inter alios excuſſum peſſundedit. Qui quũ nãdi aſtu calleret/tametſi armis obſitus eſſet non ſolum inter vndas ſecurus emerſit, verum etiam alios eius artis ignaros ab imminenti periculo tutos præſtitit. Interea Sclaui non ſuppetentibus ad fugam nauigiis, doliis ſe cõmittere auſi: iiſdem pro rotunditatis habitu circumuoluentibus, ab inſequentibus occupantur. Qui nimirum ob inuſitatum nauigandi genus vt ſuis miſerabiles/ita noſtris ridiculi fuere. Itaq; ludibrio permixta eorum infœlicitas erat.

Vicꝰ captꝰ

Capto vico trucidantur mares/fœminæ captiuantur. Fuere etiam qui regi capiendi Otimari conſilium inſtillarent. Quem ne recentis victoriæ gloriam vnius hominis perfida captione corrumperet, inuiolatum dimiſit: hoſtiq; parcere, q̃ famæ nocere maluit. Cum omni deinde exercitu priſtinum iter remenſus, prius claſſem/mox patriam repetiuit.

Henrici inſolentia.

Poſtera æſtate Henricus Bauaria reuerſus, apud Eydoram ſolenne cum Danis colloquium habuit. In quo ob proſperos rerum ſucceſſus adeo ſe inſolenter ac tumide egit: vt medium pontis/ſicut ante conſueuerat/viſendi Regis cauſa/tranſgredi recuſaret: ne ſibi dignitate præſtare: quem peteret, fateretur: immemor prorſus illum paternum/auitumq; regimen gerere: ſibi alieni imperii præfecturam ceſſiſſe.

Waldemari regis modeſtia.

Quam inſolentiam rex adeo patienter ac moderate tulit: vt in eius occurſum exæquatis pontis ſpatiis/tanq̃ par non maior deſcenderet/honoratiorem ſe ratus/ſi cum indignãtis viri faſtu humilitate certaſſet. Siquidem præditus manſuetudine animus/celſitudinem ſuam citra debitam maieſtati venerationem ſubmittere, q̃ alienæ ſuperbiæ exemplo inſoleſcere maluit. Itaq; pace cum Henrico compoſita, Abſalon quum ſecus Stethinnenſe promontorium nauigationem haberet, leuibus ſaxis et ad iaciendum habilibus in eius littore lectitatis nauigium onerat/vſurus eis ad caſtelli tuitionem: quod in publico negociatorum portu condiderat.

Arcis [illegible] nenſis [illegible] ſupra folio 164.

Quibus nauigio impoſitis, ad idem caſtellum poſtera die peruenit. Vbi quum munditiarum gratia balneis vteretur, animaduertit cuiuſdam nauis e ſeptentrione venientis mentionem foris ſtantium collocutione creſcere. Quam vt piraticam ĩtellexit, ſemiloto corpore veſtem popoſcit: nauemq; quam in portu velatam dimiſerat, remigibus lituo contractis, conſcenſam in altum dirigere curauit. Nicolaus quoq; qui clientelæ eius et ſtabuli curam habebat/aliud nauigium iampridem rimarum vitio peſſundatum, exhauſta ſentina, ad patientẽ nauigationis habitum celeriter perduxit. Sed Abſalon velo/Nicolaus remigio piratas petebat. Qui quum Abſalonis nauigationem ſuam ſuperare conſpicerent, callidũ fugæ cõmentũ amplexi/ſubmiſſo velo cõtrariã vento nauigationẽ remigio moliunt̃. Id attẽtantibus Nicolaus rate obuius fuit.

Piratarum ſtratagema

Quã aduerſa nauigatione petẽtes mira gubernatoris ſolertia fefellere. Nã cũ ad eius pene cõtactũ ꝑueniſſent, obliquato remigio in illud nauigii ſui latꝰ qđ ab hoſtibꝰ auerſum erat ꝑiter cõcurrere iuſſi reliqui ſe erigentis oppoſitu ꝑinde ac muro hoſtilia ꝗbus inceſſebantur iacula vitauere. Sic hoſte eluſo diuerticulum nacti, callidis nauigationis ambagibus receſſus petebant.

Fugę ardor

Quas tanta fugæ auiditas ceperat: vt quum ingens telorũ vis in eorũ nauigium effunderet̃/etiam manus ſagittis traiecti, manentibus ſpiculis, remigandi officia non omitterent. Adeo illos timoris magnitudo vulnerũ moleſtiã negligere coegit. Fuere etiam qui vndis impenſius obluctantes/vitam remigio finirent. Alii telis terga confixi, maiorem nauigandi, q̃ ſpicula propriis corporibus auellendi curam prꝑſtabant. Adeo illis minorũ vulnerum dolorem maiorum metus ademerat. Cũq; anceps diu nauigationis certamen fuiſſet: quod ex remigiorũ volucritate pen

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

debat noſtris tandem ſuperantibus occupantur. Tunc quidam ex eis indubitati periculi metu ferrum expectare non auſi, in vndas deſiliunt/mortemq; ſibi ipſi inferre, q̄ ab hoſte recipere maluerunt. Itaq; plærunq; timidos vnius periculi metus in aliud præcipites iactare conſueuit. Maxima horum pars qui fluctibus abſtinuerant/ferro perempta eſt: q̄q̄ ignobile ſociorum fatum comitari nolentibus iure parcendum videretur. Quorum capita corporibus auulſa propter Abſalonicæ vrbis mœnia iiſdem ſtipitibus affixa ſunt, qui nuper aliorum piratarum a Sialãdenſibus captorum ceruicibus onuſti fuerant. Ea res ingenti prædones pauore confecit. Plurimum ſiquidem ad extirpanda piratarũ latrocinia ſpectaculi huius atrocitas valuit. Gubernator ipſe cum paucis admodum remigibus captus/quũ falſam redemptionis ſpem animo præſumpſiſſet/ac forte putria ſociorũ capita cõſpicatus/idem ſe Danis facturũ dixiſſet, captiuitatis ſuppliciis cõſumptus eſt/pœnaſq; nõ ſolũ veteris piraticæ, ſed etiã recentiũ minarũ exitio pependit. Per idẽ tp̄s Eſbernus et Wethemãnus opportunas patrię excubias multo nauigationis impendio ꝓſecuti/ſedulumq; piraticæ opus ingreſſi, in ſeptem piraticos mioparones quatuor incidere nauigiis. Tũc Mirocus pugil ſpectatæ audaciæ fortitudinis ſuæ motũ intra ꝓpriæ nauis ſpatia cõtinere nõ paſſus, Wethemãni ſe appetentis nauigiũ virtutis fiducia ſolitarius inſilit/cedentibuſq; ꝑ ignauiã remigibus, neminẽ in eo præter Wethemãnũ rebellem habuit. Quos Eſbernus rate præteriens riſu ꝓſequi contentus fuit: neq; aut hoſtem lædere/aut ciuem iuuare ſuſtinuit: ne pluribus aduerſum vnum opem tuliſſe videretur. Progreſſus itaq; Strumicũ athletam inſignis fortitudinis capit. Sed nec prius Mirocus vt pedem referret vrgeri poterat, q̄ alius nauigii ſuꝑuenientis viribus arceretur. Cuius reſpectui tantũ venerationis a victoribus tributũ eſt: vt quum captus ſupplicium mereretur/redemptionẽ acceperit: potiuſq; in eo probitas honorata ſit, q̄ facinora punita. Ita quum impietati pernicies deberetur, fortitudini ſalus donata eſt. Eodẽ tempore Eſkillus domeſticis ſupra vires negociis fatigatus/dum quieti intentius conſulit, proficiſcendi licentia a rege difficulter extorta, nobile Galliarum cœnobium: quod Clarauallis nuncupatur/petiuit: ibiq; priuati more tranquillam vitam degens, aſperum patriæ conuictum voluntariæ perigrinationis lenitate mutauit/iocũdiorem rerum vſum apud exteros, q̄ inter ciues habiturus. Per idem quoq; tempns Walagoſtenſes mœnium ſuorum anguſtias peroſi contractiora vrbis ſpatia propagare cœperunt. Nec incrementa adieciſſe contenti noua defenſionis præſidia excogitabant. Siquidem frequentibus palis circa mœnia defixis, quo minus hoſtis aditu potiretur/propinqua muris vada claudebant/profundiora fluenti loca aduolutis ingentibus ſaxis nauigiis inacceſſa reddentes. Cæteros quoq; meatus nauigationibus opportunos/aut lapidum coagmentis/aut alio impedimentorum genere præſtruebant. His obſtaculis rex optato locorum acceſſu ꝓhibitus, claſſem poſtera aduerſum Sclauos expeditione promotam/Zuinenſibus oſtiis inſerit/Iuliniq; vacuas defẽſoribus ędes incẽdio adortus, rehabitatæ vrbis nouitatẽ iterata penatiũ ſtrage cõſumpſit. Nec ſolũ Iulini viciniã: ſed et cõfinia Camini ipſo p̃terito populatus eſt: vt factu celerius, ita quoq; hoſtibꝰ ꝑnicioſius ratus/patẽtẽ ruris vbertatẽ dirip̄e, q̄ dubia munimẽtorũ clauſtra pulſare. Nã Iulinenſes cũ vrbis ſuæ recẽtes ruinas ferendæ obſidioni inhabiles cernerent, perinde ac viribus orbati, deſerta patria, præſidium Caminenſe petiuerant/aliena amplexi mœnia, qui propria tueri diffiderent. Ab his demum finibus exercitus noſter ad vr-

Gubernatoris ſuperbi ſupplicium

Miroci virtus.

Eſkillus archieps Clareuallẽ fit monachus.

Anno Christi 1177.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

bis Oznæ ſolum dirigitur. Cuius mœnibus abſtinens viciniam irrumpit/certam
agrorū vaſtationē incertæ vrbiū obſidioni præpōderare exiſtimans. Sed etiā idem
aliquāto ſatius faciliuſq; reputabat ꝑſequi diſꝑſos,q̃ vrgere munitos. Cui poſtmo-
dū compendiariæ nauigationis reditum circūſpicienti in commune prouiſum eſt/
propinqui fluminis abſtruſos reſerare ſeceſſus. Cuius oſtia quū quondam nauigan-
tibus peruia fuerint:nunc harenis obfuſa ad priſtinū habitum foſſa redigi poſſint.
Quam ſententiam conſiderata difficultatis magnitudo quaſſauit,Rege eximiam
obſtaculi molem ligonibus penetrari moroſum ducente,vetanteq; negocium ſuſci
pi,quod plus impenſæ q̃ vtilitatis afferre videretur. Igitur repetito Ozno,tormen
tiſq; propter vallum erectis,obſidio fingitur:cuiꝰ ſpecie deditio obtineretur. Quā
ſimulationem ſpernētibus oppidanis/expeditioni finis imponitur. Aliam rege poſt
ver poſterum exorſo/eiuſq; opinione finitimos terrente/quū ſe Sclaui nec propriis
viribus/nec peregrinis auxiliis aduerſum Danica arma abundare conſpicerent,de
legatur Priſzlauus,qui bellum apud Danos deprecaretur. In quorum præparatam
claſſem incidens/oblatæ pecuniæ pactione non ſolum profectionem prohibuit,ſed
etiam pacem in biennium taxauit. Cæterum publicæ religionis conditiones barba
ris ingeſtæ non ſunt:cuius profeſſores plæriq; eorū principes exiſterent,vulgo ſa-
crorum ſocietatem damnante. Qui tametſi Chriſtiano nomine cenſerentur,titu-
lum moribus abdicabant/profeſſionem operibus polluentes. Per idem tempus Hē-
ricus compoſitis in Bauaria rebus/quia Sclauis aduerſum Danos adeſſe non pote-
rat,amicitiam waldemari prius per internuntios petitam/ mox apud Eidoram col
loquio obtentam callidius q̃ verius amplexatus eſt. Nam ꝑuicaci eius ingenio nul-

Hērici praui mores.

la boni ſtabilitas ſeruiebat. Cum gente noſtra nūq̃ diutinas ac conſtantes amicitias
gerere ſuſtinuit. Mētiri virtutem ducebat:bonarū artium loco fallaciam amplecte-
batur:fidem ſimulatione colebat/honeſto vtile anteferendo. Aſſidue noſtros rupta

Waldemari probitas.

turpiter ſocietate lædebat. Econtrario regem conſpicua animi integritas/ꝑpetuaq;
in cunctis cōſtantia decorabat. Quid ergo miremur/ꝙ inter eius virtutes/ et Saxo
nicam leuitatem firma ſocietatis copula/aut ſolidum concordiæ vinculum contexi

Suerꝰ ſe regis filiū mētitur.

nō poterat! Iiſdem fere temporibus Suerus quidam fabro patre genitus/ſacerdotii
quod in Ferogia aliquādiu geſſerat partibus abdicatis/Noruagiam petens,religio
nis munus militia mutauit/Oſteni cuiuſdam ab Erlingo proſtrati occaſione addu-
ctus:cuius agmini per deſerta fugienti fortuito obuius ducem ſe præbuit/reſq; ad-
uerſum victores nauare cœpit. Et ne generis titulo carere videretur,originē men-

Supra fol. 160.

titus/Haraldum Hybernienſem auum ſibi vendicando/Siuardo ſe ꝓcreatum con-
fingit. Cuius etiam nomē filio:quem antea patris vocabulo vna appellauerat/apta-
uit. Et vt omnia prioris fortunæ momenta ſubrueret/proauiq; vocabulo in eo re-
præſentari crederetur,ſimulatæ proſapiæ decus/noui nominis ornamentis vſur-
pare ſuſtinuit/Magnumq; ſe in argumentum generis vocitari conſtituit. Quod
tam impudēs mēdacium turbulento militum errrore/ credulaq; vulgi ſuffragatio
ne protectum/ad totius Noruagiæ cruentiſſimā ſtragem/extremāq; perniciem pe
netrauit. Idē quū adhuc priuatus Suetiæ ducē Birgerū petiſſet,ſacerdoti cuius for
te hoſpitio vſus fuerat/ſtolam præcipuum Diaconi inſigne/cum libro ſacerdotalia
ſacra continente dono dediſſe fertur. Sed ne peregrinis vlterius immorer,ſtilum
ad propria referam. Neq; me domeſtica ſcelera per idem tempus exorta diu-
tius externis inſiſtere patiuntur. Siquidem Magnus Erici filius præſentis for-

Birgerus ... folio 194

Magni i re-gem conſpiratio.

Supra folio 147.

tunæ ſtipẽdiis nõ cõtẽtus: cũ Kanuto & Carolo ꝗbus paterna cũ Waldemaro neceſ-ſitudo: maternus autẽ auus Eſkillus erat: aliiſqꝫ cõpluribus in ſocietatẽ facinoris ac-citis: opprimẽdi ꝑ inſidias regis cõſiliũ capere ſuſtinuit. A quo cũ Suenonis partibꝰ militãdo bello Grathico captus fuiſſet: nõ ſolũ ſpiritu ſed etiã amicitiæ & familiaritatis iure donatꝰ: atqꝫ ex priuata fortuna ad eminẽtẽ dignitatis locũ ꝓuectꝰ fuerat. Tantã victoris charitatem ſupplicii qđ meruerat loco expertus eſt. Cuius inſidiarũ apparatus: hoc ſecurior: quo incredibilior extitit. Neqꝫ enim facile regis animũ ſubire poterat: ab illo ſibi inſidias necti: cui quõdam ſalutem a ſe tributam meminerat. Cum res diu latuiſſet indicium huiuſmodi fuit. Quidã Theutones inſidiarũ cõſcii Magno clientelæ obſequiis deuincti cum forte negotiorum eius curam amminiſtrãdo Holſatiam ꝑagrantes: cuiuſdam ſolitariam vitã degentis hoſpitio excepti fuiſſent: eiuſqꝫ cubiculum a ſe medio tantum pariete diſcretum neſcirẽt: nocturno inuicẽ ſermone effuſius habito: vehementer ſe mirari dixere: quo pacto rex inter tot præparata ſibi inſidiarum cõmẽta mortaliũ adhuc luce fungeretur: quas Magnus cum Karoli filiis eius capiti clandeſtino conſilio molitus fuerit. Has vero omnes aduerſum inſcium excogitatas: non fortuitis humanæ conditionis caſibus: ſed cõſtantibus diuinæ protectionis ſubſidiis eſſe diſpulſas. Siquidem Magnũ gladio dũtaxat venabuloqꝫ quo Tigres occupandi conſuetudinem habebat vtentem: ꝑtituro Sialandiam regi comitandi obſequiũ ad cuiuſdam vſqꝫ vadi tranſitum exhibuiſſe: ibiqꝫ Kanuti qui pari armatura inſtructus (nã id genus in venationis ſectatoribus ſuſpectum eſſe non poterat) cũ coniuratis eodem tempore ſuꝑuenire debebat: occurſu fraudatum, facinuſqꝫ ſine complice expꝫriri non auſum: ꝑ ſummã propoſiti diſſimulationem: cõſalutato rege propria repetiuiſſe. Poſt cuius diſceſſum Kanutũ regi vadum tranſgreſſo obuiũ extitiſſe: turbatũqꝫ conſortis abſentia: proſecutionis officium ſimulaſſe. Aliquanto tamen eũ acrius auidiuſqꝫ q̃ Magnũ propoſitum exequi ꝑſeueraſſe. Qui regem equites ad mare præmittere, ſtipantibuſqꝫ fœminis morabundum in littore conſidere: & inter extremos nauigium conſcendere ſolitum aggredi conſtituerit: peregiſſetqꝫ facinus: ni rex abſqꝫ omnis humani indicii monitis: benigniore cœleſtium cura compulſus: relictis ocyus pediſſequis: ratem præter ſolitũ ſcandere maturauiſſet. Karolum autẽ antea a coniuratis in Scaniã trãſmiſſum fuiſſe ſi fratri propoſitum ex ſententia ceſſiſſet / ad extirpandam regis ſobolem amicorum auxilia contracturum. Sed ne ſic quidẽ Kanutum propoſito cedere voluiſſe ꝙ apud Fioniam fruſtra tẽtatum: in Scania maiori cum opportunitate conſummare ſperauerit. Waldemarũ ad Helſingorum vrbem præcurrere maturando: eũqꝫ cũ primũ Scaniæ aduectus rate excederet: incautum opprimere moliendo: quem poſt diurna venationis exercitia: p̃miſſis arbitris eo loci paruula rate crepuſculo trãſire ſolitum: non ignoraret. Quã machinationem fortuitis neceſſitatis præſidiis eluſam fuiſſe: nam ratem quæ regem vehebat cũ forte glaciali impulſu procul a concupito littore detorqueretur / militum eius aduentum præſtolantiũ ingenti cohorte exceptam fuiſſe: eãqꝫ manũ neceſſitati ſubuenire conatam: coniuratorũ inſidiis obſtitiſſe. Ita Kanutũ & Carolum bis propoſiti caſſos / loricas quas inuadendi regis gratia ſub tunicis geſtabãt hoſpitiis reddidiſſe. Horum autem omniũ ammirationem vincere: ꝙ Waldemarus vnius ex coniuratis ſibi ꝑfamiliaris ſuſpectũ minime / ferarum vitare potuerit. Qui cũ regi per Rhedam aucupiũ exercenti: ſolitarius comes aurigaqꝫ exiſtere ſoleret: deficiẽtibus cõiurationis auctoribus: parricidale miniſte-

De inſidiis Magni & Caroli.

Helſingaborg.

rium circa ipſum compræhenſa aue curru delapſus iuuandi accipitris curā intēta
corporis inclinatione tractaret: ſua manu peragendū promiſerat: fortunā tamen in
tanta tāq; facili inſidiādi materia promiſſis parricidii partibus aditum nō dediſſe.
Horum itaq; euentuū miraculis liquere mortali manu regē perire non poſſe: cuius
ſalutem inter tot exitioſa, arcanaq; pericula: non induſtria humana: ſed cœleſtis p-
texerit diligētia. Hanc hoſpitum relationem a rerum ammiratione profectam: ere
mita perinde ac ſi diuinitus dati indicii myſterium veneratus: cuidam monachorū
rectori ad ſe venienti memori narratione replicuit iuſſo horum indicandorum gra
tia ad regem tranſitum non differre. Quibus acceptis rex: cum ex diffinitione loco
rum: argumentiſq; temporum: necnon itinerum ſuorum circūſtantiis fidem aſſer-
tis habere cœpiſſet / non minus ſibi ſubſidii deum in prodendis inſidiis præſtitiſſe:
q̃ in fruſtrādis tribuiſſet gratulatus eſt. Cuius rei ignorantia Karolus priſtina ad-
huc ſecuritate ſuccinctus ſiue tegēdi parricidalis propoſiti calliditate: ſeu peragēdi
deſperatione: Abſalonem ob cognationis fidutiam petitum: impetrandis ſibi a rege
prouincialis beneficii adiutorem depoſcit. Quo propinqui preces attētius exſequē-
te: Waldemarus diſſimulata inſidiarum cognitione: ex fiſco ſuo ſe ſtipendia Karolo
ſoluturum promittit: quoad honoris ei impertiendi facultas incideret. Cūq; Roſ-
kildiam veniens in æde trinitatis optimæ maximæ / morem ſacris geſſiſſet: amo-
tis arbitris Abſalonem adeſſe præcepit: quo ſecum conſidēte indicē aduocans: quæ
ſibi detulerit iterato exponere iubet. Ille propīquitatis metu qua Abſalon a Kanuti
filiis cōtingebatur eloqui, veritus atq; os rubore perfuſus: aliquādiu plenū hęſitatio
nis ſilentium egit. Cuius taciturnitatis rex illico cauſam coniectans: hoc inquit te
metu Abſalonis fides liberat. Apud quem meæ reſpectum charitatis propriæ neceſ
ſitudinis affectioni præponderare non dubitem. Quo dicto ſenioris vocem verecū-
da animi hæſitatione torpētem ad eloquēda quæ iubebantur intrepidam reddidit.
Is itaq; relationē ab inſidiarum principio orſus: cunctaſq; earum partes veris nar-
rationis indiciis proſecutus: hoc nō ſuæ ſed alienę compertionis fuiſſe teſtatur, ro-
gatum ſe tantum eadem regi referenda curare. Tunc rex eo ſecedere iuſſo: ductis al
te ſuſpiriis: priuatim apud Abſalonē, queri cœpit: nūq̃ ſibi vel cognationis ius: vel
beneficentiæ meritum obtentui fore potuiſſe: quo minus malis propinquorum arti
bus appeteretur. Quorum fraudem ſi diſſimulanter tolerare cœpiſſet: effectū in-
ſidiis præbere poſſe: quæ tam potētum tāq; ſibi familiarium ſtudiis necterentur. Si
vero parum adhuc publicato facinore ſupplicia de indemnatis ſumere maturaſſet:
doliq; notitia a paucioribus ſumpta crudelius in æmulos conſuluiſſet: innoxia ca-
pita confictis criminationis partibus obruere videretur: inuidiaq; virtutis accen-
ſus ad communē generis ſui interitum variis inſimulationis modis exſurgere ne-
ceſſitudinis euerſor: affiniūq; conſumptor cenſendus. Igitur & patientiam pericu-
loſam & vltionem ſi præpropera foret: probroſam exiſtere. Ita ſe quem vindictæ mo
dum appræhendere debeat ignorare, cuius & ignominioſa acceleratio ſit & perni-
cioſa dilatio. Cæterum inſidiarū periculis patere malle / q̃ in auctores facinus retor-
quere: ni mors ſua ad aliorum confeſtim exitium redundaret: quā liberorum ſuorū
amicorūq; miſerabilis ſtrages: mox diſcordia ciuilis: ſæuaq; exterorum irruptio:
ac totius patriæ teterrima vaſtitas inſequeretur. Hęc & cōſentanea rex crebris an-
xiiſq; gemitibus proſecutus: quæ maxime ſibi conducant Abſalonē diſpicere iubet.
Ille ſe nihil a regis æſtimatione diuerſum perpēdere refert: præfatus ipſum ex repē-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tino vindictæ procurſu non leuius famæ diſpẽdium q̄ ſalutis ex dilatione capturũ.
Quamobrem animaduerſionis ius diuino permittẽdum arbitrio/ qui potis ſit inſi-
dias quas eluſerit publicare. Sed neq; rem cuius multitudo conſcia ſit diutule vul-
gus latere poſſe. Hortatur deinde corporis ſui cuſtodiam conſuetis comitibus attẽ
tius mandet: iubeatq; nunq̄ ſibi inermes aſſiſtere: nec magis ſalutem ſuam diurnis
eorum officiis, q̄ nocturnis excubiis vallari curet. Sic enim coniuratorum aliquos:
ſe proditos ſuſpicantes: repentinum propoſiti indicium edituros. Gratum walde-
maro conſilium fuit. Cuius Roſkildiam linquentis Abſalon comitem agens: ſollici-
tatur a Carolo petitionis ſuæ partes quas nuper apud regem egerit: iterare. Qđ ex-
ſequente eo: reſpondetur a rege: raram beneficii gratiam eſſe, qđ accipiens parrici-
dio penſare ſtudeat. Præterea miram quorũdam ingeniis & fallendi pertinaciam &
diſſimulandi ineſſe verſutiam. Se nihilominus cum primum Iutiam introierit inſi
dioſo militi munificum futurum: a quo potentiæ ius in id maxime vulgus affecta-
ri non dubitet. Iocunda Carolo promiſſio extitit: quã ſibi per Abſalonem expoſitam
impenſiore gratiarum relatione proſequebatur: finxit enim oris hilaritatem: læti-
tiamq; effuſius prætulit: quam non tam recipiẽdi beneficii q̄ implendi parricidii af
fectus progenuit: ꝙ ei regiæ diſſimulationis induſtria ſecuritatis incrementa tri-
bueret. Huic poſtmodum forte materni aui Eſkilli per idem tempus a Gallia naui-
gantis appulſus/ vrbem Ripam cum Kanuto fratre petẽdi cauſã præbuit. Quorum
Benedictus quidam ſolo patre germanus: ſed pellice editus regiæ clientelæ fortior
q̄ fidelior comes: waldemaro paucis poſt diebus q̄ Fioniã ingreſſus fuerat in pro-
patulo prãdente, ſiue celandæ fraudis impatiẽtia adductus: ſeu parricidii qđ cogi-
tauerat furiis concitatus: neglectis epulis cultrum quẽ forte prandendi gratia ſum
pſerat: compreſſa manu: huc atq; illuc actum: varia ancipitiq; verſatione ſtringe-
bat: perinde ac vſum eius ad inferendas plagas agitationis exercitiis prædiſcere cu
piens. Interdum ferrum ſinu condebat: detectumq; rurſum digitis inſerebat. Inter
hæc aſſidue regem oculis deſtinabat: quibus nõ minus q̄ manui minarum ineſſe vi-
deretur. Cuius motibus amentię conſentaneis: waldemarus per ſponſam filii Ger-
thrudem ob id muliebriter lachrymãtem oculos inſerere monitus: Nicolaum: qui
regiæ menſæ præerat: q̄ poterat arcanis nutibus accerſitum: viſum ad inuſitatos
Benedicti geſtus obliquare tacite iubet: amotiſq; poſt epulas mẽſis cæteris ſibi pro-
piorem conſiſtere: prædicti equitis ſi quas moliretur inſidias excepturum. Sed Be-
nedictum tum ipſius regis, tum commilitonum plena ſtuporis contẽplatio ferrum
vaginæ reddere coegit. Crediderim vero hunc animi æſtum eius pręcordiis diui-
nitus ingeſtum eodẽq; auctore proditum facinus quo prohibitum eſſe. Tum demũ
waldemarus neglectum Abſalonis cõſilium pœnitẽtia proſecutus: deuocatis in cu-
biculum militibus inter quos & Benedictus aſtabat: rẽ mœſtam eiſq; perq̄ maxime
diſplicituram afferre ſe dixit: quam & prodere triſte ſit: & celare peſtiferum: nec ſe
dubitare quin eadem in cõmune delata amicorum mẽtes triſtitiæ ſalebris ſit impli
catura: tantoq; eis plus amaritudinis incuſſura: quanto regem ſuũ propenſiore cha
ritatis cultu contingerent. Siquidem quorundam conſpirationẽ de nece ſua habitã
non dubiis cõiecturæ rationibus/ ſed veris conſciorũ indiciis, certiſq; rerũ veſtigiis
ſibi proditã eſſe: cuius auctoribus primã ſalutis ſuæ cuſtodiã credere conſueuerit.
Nolle vero ſe eorum declarare vocabula ꝙ noxios reſipiſcẽdi induciis donare q̄ in-
ſimulãdi ſtudio obruere mallet. Hortatur deinde maiore cum ſedulitate vallãdum

Benedicti
Alemanni
ſtoliditas.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſe curent: nec vſq̃ gladiis vacui incedentem comitari ſuſtineant: ſtipandiq; officia
hactenus per incuriam geſta deinceps elaborato famulandi ſtudio proſequātur: tan
taq; id ſollicitudine peragant: perinde ac quiuis propriæ ſynceritatis certitudine
de aliena ambigere neceſſe habeat. Sed neq; ſe vniuerſos notabiles ducere: de quo=
rum grege complures ad mortem pro ſe excipiendam ſi res poſceret: paratiſſimos
ſciret. Tunc milites mutua fidei æmulatione conſciorum indiciū flagitantes: a per=
fidis erga regem capitibus vindictam ſe exacturos promittunt: neq; aut neceſſitu=
dinis aut familiaritatis gratia tēperaturos: quo minus ſanguinis eius cupidos pœ=
nas quas mererentur/perſoluere ſint coacturi. Ad hæc rex referre: fidei ſynceritate
contentos: vlteriores indicii partes expetere non oportere. Ita militum preces ab in
nocentiæ conſciētia profectas/ plenum moderationis reſponſum ceſſare compulit.
At Benedictus coniurationem a conſciis regi proditam ratus: eūq; his quos incau=
tos opprimere cuperet callidis ſimulationis ambagibus veniam polliceri: plæriſq;
militiæ inſignibus relictis: Iutiam qua potuit celeritate petiuit: detectæ factionis
nuntio ad Magnum dimiſſo. Ita perfidum eius animū mordax conſcientiæ crimen
regiæ manſuetudinis promiſſis fidem habere vetuit. Quæ res Magno proxima no=
cte nauigio Lubecam proficiſcendi: indeq; Henrici contubernium expetendi cau=
ſam præſtitit. Eodem nuntio Kanutus & Carolus per Benedictum accepto: tacite
Ripenſium vrbe egreſſi: conſcēſa apud Randruſium naue præfectum Gothiæ Bir=
gerum propinquitatis fiducia petiuere. Adeo illos malignæ conſcientiæ vis ſecuri=
tate defectos: ſubito pauore quati coegit. Quorum profectionem Eſkillus: tum pro= Eſkilli per= plexitas.
priam, tum nepotum fortunam miſerabilius queſtus infinitæ ægritudinis moleſtia
proſequebatur: ob cuius magnitudinem linguæ debilitate contracta: parum voca=
lis euaſit. Quem rex ad ſe Wibergi veniētem iocunda admodum fronte ſuſcepit: ne
quid ſuſpitionis in eius aduentu reponere videretur. Quam regis moderationem
pontificis prudentia æquauit. Supplicem enim pro nepotibus vocem mittere non
ſuſtinuit quo magis ſe ab inſidiarum ſuſpitione alienū efficeret: neue eorum culpæ
affinis/quos precibus ſeruare cuperet, exiſtimari poſſet: conſultius arbitrando taci
turnitatis argumento malignitatis ſuſpitionem vitare: q̃ offenſam pro noxiis ſup=
plicando contrahere. Cui poſtmodum Scaniam profecto/opportuna medicorum in
duſtria debilitatæ vocis opem redintegrauit. At mētem eius ingēti curarum æſtu
obſitam ægritudine vacare nepotum proprio ſpiritu chariorum fortuna paſſa non
eſt. Adeo facilius corporis q̃ animi diſcrimina vitātur. At Magnus facinoris pudo=
re quam exilii cauſam haberet: Henrico pandere veritus: recōciliationis ab ipſo dū
taxat remedia poſtulabat. Ille exulis vota auerſari impium ratus: epiſtola ad Walde=
marum tranſmiſſa: conceptæ erga Magnū offenſæ remiſſionem efflagitat. Ad hæc
Waldemarus legatione q̃ literis reſpondere ſatius ratus: Henricum quē ſtabulo ſuo
præpoſuerat: Germanicæ vocis admodū gnarū in Saxoniā dirigi curat: apud eius
ducē Henricū Magni perfidiā accuſaturū. Quo audito/ Magnus rubore in audaciā
verſo q̃ poterat pertinaciter obiectis ſe affinē negare: & veluti in augmētū innocē=
tiæ duello manum offerre: eodē acumine diſſimulationē amplexus: quo facinus mo
litus fuerat. Refert legatus nō ob hoc ſe eo miſſum: vt accuſationis partes apud ex=
teros ferro proſequi debeat: ſed vt reum cauſam ſuā ad regis cognitionē transferre
defenſionēq; patria lege decretā ſubire moneat. Tum duce quē defenſionis modum
aduerſum hoc criminationis genus lex Danica ſtatueret: rogante: penes ferrū pur=

gationis morem conſiſtere reſpondit. Tunc Magnus a duce rogatus: an tantum fi-
dutiæ in innocentia ſua reponeret: vt huius experimenti indicio ſpem defenſionis
petere auderet! Anceps id genꝰ nec ſemper miraculo præditum aiebat: qđ plærūq;
et inſontes damnare, & noxios abſoluere ſoleat: fortuitoſq; maxime experimētorum
euentus habeat. neq; enim diuinam potentiam tanta mortalium cura flagrare: vt
quibuſlibet eorum votis rerum naturam cedere compellat. Suſpecta plæriſq; reſpō
ſio fuit. Tum duce quā a ſe opem ſperare debeat qui tanti criminis obiectionē pa-
triis inſtitutis refellere nollet/arctius perquirente: quid ageret incertus: aliquandiu
reſponſi cunctationem exhibuit. Tandem vlterioris profugii diffidentia adductus:
vltro regem aditurum ſe dixit: ſi ſibi quēcunq; cauſa exitum ſortiretur: impunita-
tis fides daretur. In cuius fidutiæ certitudinem ſtabularius ſponſionis ſuæ pignus
offerre cœpit: præfatus capitali crimine damnatis patriæ legis inſtituto dilabendi
inducias tribui: iiſdēq; e veſtigio ſupplicium irrogari nefas haberi. Qua Magnus
oblatione contempta: ſolam Abſalonis fidem ſe pignoris loco recepturum aſſeruit.
Quæ cū rex ex legato cognoſſet: epiſtola duci redditur: qua Magno ſub Abſalonis
obtentu/veniendi diſcedendiq; poteſtas promittitur. Quo euenit vt Abſalon prius
Magnum hoſpitio exciperet: q̄ vllum aduentus eius nuntium a rege ſumpſiſſet: li-
teras quæ pro eiuſdem receptione deſtinabātur nimio feſtinationis ſtudio præcur-
rentem. Quibus tandem per regem ſuſceptis ſollicitudinem improuiſi hoſpitis ple
nis fidutiæ promiſſis diſcutere curæ habuit. Quibus erectus Magnus: plus ſpei in
Abſalonis auxilio: q̄ metus in ſua noxa repoſuit. Quo euenit vt maiore formidinis
parte depoſita: propria repetere non dubitaret: nauigationem qua Iutiam petitu-
rus erat: neceſſariis vſibus inſtructurus. Quippe cauſam apud Aurusiam dicere iu
bebatur. verum hoc ſecuritatis robur depræhenſa ſecretorum eius legatio quaſſa-
uit. Siquidem binas eius epiſtolas proditionis mandata geſtantes: a publicorum iti-
nerum obſeruatoribus intercipi cōtigit. Quas cum regi allatas ab intermeantibus — Magni ꝓdi-
expertus fuiſſet: formulā qua ſignatoria vtebatur: proprii ſcribæ negligentia amiſ- — toris aſtu-
ſam confingit. Idq; non ſolum inter ſuos: ſed etiam apud Abſalonē ſimulatione pro — tia.
ſequi curauit: opinionem ſerere cupiens adulterinas epiſtolas a formulæ repertori-
bus odio ſui fuiſſe compoſitas. Appetente cauſæ dictionis tēpore: binis nauigiis in-
ſtructus: Abſaloni Sialandiæ & Scaniæ magnatibus comitato obuius affuit. Quo
adito conſciētiæ ſtimulis actus: trepidationē fide maiorem pręteritęq; vitæ fortitu
dini indebitā exhibēdo: nullis ſe exhortationibus vt Iutiam peteret adducēdū iura
bat: plus a ſe metus in regis offenſa: q̄ opis in cuiuſpiā patrocinio reponi præfatus.
Præterea fortuitā ſigilli ſui amiſſionē cauſatus: æmulorū cōmēto occaſionē ex eiuſ-
dē inuētione nactorū inimicas regi literas ſuo noīe cōfictas aſſeuerabat. Sed Abſalo
ne tāetſi criminis acta ab eo cōfeſſio foret: nihil cōmiſſum quo minꝰ inuiolatus diſ-
cederet/cōſtātius aſſerēte: ſociali illū nauigatione ꝓſequit: plus amici monitis q̄ ꝓ-
prio pauori indulgens. Cui rex omni Danica nobilitate ſtipatus/apud villam Wiby
ſibi per Abſalonē oblato menſæ ſacra cōmunicare paſſus non eſt: ne conuiuam agē-
do offenſam deponere videretur. Quē die poſtero ad concionē vocatum ſuorum in — Magni ac-
eum benignitate expoſita: maieſtatis reum agere cœpit: pietatē parricidio rependē- — cuſatio.
re auidum: qđ eius fuga non violēter ingeſta: ſed a ſolo conſcientiæ reatu profecta
recēter prodiderit. Ad hæc Magnus ſe nō cuiuſpiā delicti: ſed minacis nūtii per Be- — Purgatio.
nedictū accepti impulſu dilabēdi conſiliū cepiſſe teſtatur: regiæ ſuſpitionis cauſam

e longinquo tutius ſpectaturus. Præterea mirari ſe quo pacto rex/propinquũ quem omni familiaritatis iure proſequi conſueuerat: inaniũ ſuſpitionum ductu perſequi ſuſtineat. Contra rex hoc eum ingratiorem quo meritorum ſuorum negligentiorẽ aſtruere: & in perfidiæ argumẽtum ſupradictas ipſius epiſtolas/quarum altera clauſa, altera aperta obſignabatur in cõmune proferre. Quas etiam per præſentes pontifices circũferri: & an vero Magni ſignaculo obſitæ eſſent: curioſius annotari præcepit. Q đ inſpectantibus cunctis adulterinũq; eſſe negantibus: recitari eas in publico iubet. Aperta Scanienſibus ſcribebatur: regem ſuper complurium oppreſſione calũniãs: cunctoſq; ad bellum cum eo gerẽdum exhortans. Magnum repetẽdæ libertatis auctorẽ habituros. Clauſa ad Kanutum & Karolum eodẽ quo prior titulo mittebatur: quæ eos res in Scania nouare moneret: Magnũq; idẽ apud Iutiam facturũ promitteret. Sic regem viribus cariturũ maiorum regni prouinciarũ auxiliis ad eum cõmeare prohibitis. Perlectaſq; epiſtolas Magnus cũ reſpõſo excepturus putaretur indice metus ſilẽtio vtebatur. Quinetiã tantũ ſtuporis animo contraxerat: vt voce quoq; deficeretur: internæ pturbationis notas confuſo oris habitu præ ſe ferẽs. Notabilis viri taciturnitas fuit: quæ ne confeſſionis loco duceretur: prudens Abſalonis interuentus effecit: miratu indignũ dicẽtis ad nouos criminationis obiectus hominem defenſionis dubiũ pleno meditationis conſilio reſpondẽdi officia tardius exhibere: protinuſq; eum dandi reſponſi gratia colloquio excedere: & quos velit ex amicis in conſiliũ contrahere iubet. Quo dicto recreatus Magnus atq; ad ſpem labefactandæ accuſationis erectus acceptis cõſultationis induciis: Abſalonẽ cum Tukone Wendilenſium antiſtite ſeuocat. Is Tuko patri eius Erico diaconatus obſequiis percharus habitus: deq; eius clientela ad pontificatum accitus fuerat. Cuius rei grata recordatione Magni charitatem propenſius animo inſitam habebat. Quem multum diuq; ob cogitati ſceleris immanitatem profectis a dolore conuitiis inſecutus: reſpondente eo epiſtolas aliena fraude contextas: ſuperuacuum id purgationis genus aſtruxit: non ſolum ſcripturæ: ſed & ſtili modum quo ſcriba ipſius Lambertus in dictandis epiſtolis vti ſoleat certiſſime recognoſcere pfatus. Cuius affirmationem Abſalone conſentaneis verbis proſequente: tantũ Magno deſperationis inceſſit: vt eos an ſibi confeſſionis remedia amplecti liceret trepide percontaretur. Tum Abſalon tametſi confeſſio periculo non careret: ad hanc tamen ante procurẽdum q̃ de venia actum, excuſſumq; foret negabat: ſuadetq; vti ſtupore depoſito: per ſe vel per amicum in poſterum diem induciarum facultatẽ audacter efflagitet: firmato animo rem felicius expleturus. Quibus admiſſis rex præſentem nobilium cateruam veſpere iter ingreſſus: ad Vnnonis locupletiſſimi viri penates ſecum perduxit. In qua profectione Abſalon a Magno admodum æſtuante quiſnam defenſionis modus obiectis congrueret: curioſiore percontatione conſultus: nullam partẽ probro aut periculo vacuam agebat. Nam nec accuſationem tot rerum indiciis ſubnixam refellere promptum: nec purgationis partes detrectare ſyncerum: confeſſionis vero exitum ancipitem fore quam nulla venię certitudo præcurreret: Ita verax reſponſi dator conſultori ignorantiam prætendere: q̃ in dubiis certitudinem promittere: fidelius duxit. Tunc Magno omnia ſe veraciter relaturum: ſi veniam confeſſioni tribuendam ſperaret dicente: intrepide eũ ſibi ſecreta quæ vellet cõmittere iubet/nullum eorum indiciũ ad regem ex ſe manaturũ præfatus. Tum illo omnem inſidiarum ordinem patefacere cupiente: Abſalon narrationem admittere noluit:

ne eam ſacerdotali miniſterio confeſſionis loco recipere videretur. Suadet itaq; Su-
nonem & Eſbernum: ſecum adhibeat: quos in rebus arcanis tegendis induſtrios ſci
at. Quibus admiſſis Abſaloniq; data fide pollicitis, abſq; eius conniuẽtia nullam ſe
præſentis arcani mentionem acturos: Magnus inſidiarum ſeriem a principio rete-
xere orſus: non ſolum ſe cum his quorum crimen teſtis fuga prodiderat: iure nota-
tum aſſeruit: ſed etiam complura ad regis caput pertinentia adhuc eius notitiæ pa
rũ indita/apertiſſima confeſſione detexit: Eſkillũ (Aſceri hic filius erat) & Chriſti-
ernum patre Suenone natum: eiuſdem culpæ conſcios aſſeuerando: Chriſtierni fra
trem Aſcerum cui in templo Lundenſi prima poſt antiſtitem dignitas ceſſerat: con
iurationis conſilium ſciſſe potius q̃ probaſſe teſtatus. Confecto itinere poſtq̃ oppor
tunum colloquio tempus occurrit: Abſalon cum Sunone & Eſberno regem pauliſ-
per ſine arbitris eſſe iuſſum contemplari cauſæ exitum monet, in qua nec accuſa-
tionem actori inſtruere expeditum: nec reo confeſſionem amplecti tutum ducatur.
Qui ſi indemnatus abſcederet: complures ad innocentiam ſibi decernendam addu-
ceret. Sin confeſſus venia careret: ſimplicitatis exemplo culpæ ſociis tegendæ eius
documentum præberet. Igitur elaborandum vt ſpontanea ab eo confeſſio elici poſ-
ſet/quem teſtimonio inſequi promptum non eſſet. In hanc ſententiam perducto re-
ge: & ſe pœnam confeſſioni remittere promittente: cum Magnus poſtera die in cõ-
cione ab eo quid ſuper reſponſo deliberaſſet interrogatus fuiſſet: a cõiurationis ini-
tio orſus pudore poſthabito: omnem inſidiarum contextum: non ſolum conſcios/
ſed etiam loca rerum ac tempora perſtringendo: vera narrationis ſerie proſeque-
batur: regem inter tot peruicaciſſimę artis ambages, non ſorte humana/ſed diuina
opera ſeruatum affirmans: ſeq; non aliud magis mirari q̃ q; fraudem tanta familia-
rium arte compoſitam propitiæ fortunæ interuẽtus eluſerit, hominẽq; tot ciuium
dolis petitum caſus incolumẽ ſeruare potuerit. His dictis/ genibus regis ſupplice
vultu gemebundus aduoluitur. Quem rex præteritæ amicitiæ verecundia con-
ſurgere iuſſum: ingratæ mentis exprobratione coarguit: illius per inſidias oppri-
mendi cupiditate perfuſum: cuius a primæua ætate perpetuam charitatem exper-
tus fuerit: a quo belli Grathici temporibus: non tantum ſpiritum ſibi datum: ſed
etiam adiecta poteſtatis incrementa meminerit. Se enim non ſolum propinquitati
ſupplicium remiſiſſe: ſed etiam munificentiam impẽdiſſe: eum vero cum fidem be-
neficio debuiſſet: perfidiam rependiſſe. Itaq; meritorũ ſuorum obliuionẽ ab eo tam
nequiter actam admirans: nec priſtinæ confeſſionis aſſertione cõtẽtus: an ſe per inſi
dias opprimere cogitaſſet inquirere perſeuerauit. Ille nec animũ ſibi nec arma ni-
hilq; qđ tanto facinori attinuit: excepto dei nutu defuiſſe ſubiũxit. delectatus rex tã
audaci hominis reſponſo: veniã ſe confeſſioni tribuere: non familiaritatẽ reſtituere
dixit: ne rurſum amicitiæ copia inſidiarũ irritamentũ exiſteret. Eũdem quoq; taci-
ta ad Kanutum Karolũve mãdata habere prohibuit: monitum ne culpam repetere
velit cui diuinam potẽtiam tam conſtanter obniti perſenſerit. Ille ſe ſi quid tale cõ-
mitteret: vlterioris veniæ remediis indignũ vocare: ne precibus quidẽ ſalutẽ dein-
ceps tueri auſurum. Quo rex ſedendi locum repetere iuſſo protinus Suenonis filiũ
Chriſtiernũ quẽ peracta Magni cauſa p ignorãtiã caſus obtulerat: iracũda admodũ
accuſatiõe pſequit. Qui cũ ſe cõſortis indicio pditũ accepiſſet defenſionis inops cõ
feſſione veniã ĩpetrauit: nec ſolũ ſpiritũ/verũetiã bonorũ omniũ incolumitatẽ aſſe-
cutus eſt: exilio dũtaxat pœnas dare coactus: ne prõptus ad crimẽ regreſſus ſuppe-

Coniuratiõ nẽ detegit Magnus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

teret. Ita moderatio manifeſtam militis culpam: extremūq; ſupplicium meritā: pro
ſcriptione inſequi contenta extitit. Taliter exacto concilio Magnoq; Fioniā reuerſo
Waldemarus inſulam ferarum gregibus abundantem more regio prædæ venaticæ
vacaturus ingreditur. Quo loci Abſalon & Aſcerus a maximo pontifice Eſkillo ob
veniam eius nepotibus conciliandam: quę Magni exemplo ſponderi videbat: trāſ=
miſſi inexorabilem regis animū experti ſunt: a quo demū Aſcerus an coniurationis
fautorem egiſſet rogatus: cognitioni ſe quidem affinem: ſed a conſenſu immunem
aſſeruit: nec tam odio regis q̃ delationis pudore, prodendiq; commiſſi verecundia
hæc feciſſe. Quē confeſſionis modum diuturni poſtmodū exilii cauſam habuit. Hu
ius legationis contemptum tam ægre Eſkillus tulit: vt variis corporis peſtibus cō=
tractis: grauib⁹ hyemem morbis exigeret. Qua finita Waldemarus Daniæ Suetiæq;
primoribus accerſitis regales filiæ nuptias exornat: quibus peractis Waldemarum

Eſkillus pō
tificatu ab=
ire parat.

Eſkillus ſecreta allocutione petitum enixe depoſcit: arcani quod ei committere ve=
lit intempeſtiuam confeſſionem non arguat. A quo poſtulata ſperare iuſſus: iam=
pridem deponendi pontificatus allatam ſibi cupidinem dicit, quem tanto oneri im
parem ætas viribus defuncta conſtituat: neq; enim in faſtigio ſe: ſed priuatū ac pro=
curatione liberum decedere velle præteritæ conuerſationis habitū monaſtica mu=
taturum. Quem cum rex verbis charitatē ſimulātibus propoſito prohiberet: idq;
ei ſine Romana auctoritate exequēdi fas eſſe negaret: habere ſe ſummi pōtificis epi=
ſtolas: per quas non ſolum abdicandi honoris licētiam: ſed etiam transferēdi in quē
vellet/ poteſtatem acceperit teſtatus eſt: huc accedere q; ſe Romanæ legationis offi=
cio fungentem: ne ſedes ſucceſſore vacua habeatur: ſubrogationis curam exhibere
par ſit. Quod dictum rex/ Aſcerum ab eo pontificem adoptari ratus/ ſuſpitione in=
ſequi cœpit: nec dubius Kanutum & Karolum ſiquid vlterius aduerſum ſe conati
forent multum ab auo virium contracturos: cum diu verbis amicitiam præferen=
tibus egiſſet: ad poſtremū votis eius annuere ſe dixit: q; Romanę ſententiæ decreto
obuiam ire nequeat: penes quā publicę religionis norma conſiſtat. Tum Eſkillus ho
noris abdicationē contractorum pontificum frequentia celebrari magni æſtimans:
profecturum ab vrbe regem precari inſtitit vti ipſos exacto menſe ſecum reducat/
quos non ſolum ſuæ renuntiationi: verūetiam noui antiſtitis creationi intereſſe ex
pediat. Quam rem prorſus ſilentio dignam exiſtere: ne cognita quēq̃ electionis me=
tu dilabi cogeret. Quo conceſſo ſtatam interim ſolēnemq; popularium concionem

Eſkilli in
concione
verba.

ingreſſus docet quantam ſubitorum charitatem faſtigio functus exhibuerit: q̃q; be
niuolo ſtudio merita ſua publicus eorum fauor penſauerit. Iam vero ſibi re pontifi=
cali cedere in animo eſſe: cuius amminiſtrationi ſupremæ ætatis ſuæ habitum diſſi
dere cōſpiciat: ideoq; ſe eorum curam quā hactenus plenis pietatis officiis geſſerit:
diuino mandare præſidio, cunctiſq; ſibi militiæ fide deuinctis huiuſce generis nexū
remittere: ſuper hæc omnia alienis delictis veniam dare: propriis petere, vniuerſos
etiam diſceſſum ſuū piis precibus proſequi: votiſq; pro ſe excubare precatur: parem
ſe eis dignationem repēſurum pollicitus. Adeo autē miſerabiliter in concione egit:
vt eam lachrymis ſuffuſam dimitteret. Qua ſoluta Abſalonem Sialandia redeuntē
miſſis quibus exciperetur equis: penatum ſuorum hoſpitio vti compulit. A quo qd
ita plæbem mœſtitia affeciſſet rogatus: tum ſeniū ſuū, tum exilium nepotum digni
tatis ſibi patrięq; faſtidium afferre reſpondit. Huc accedere voti religionem qua ſe
dudum Bernardo Clarauallenſi pōtificatu vltro ceſſurum, priuatāq; vitā & hono=

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ribus defunctam acturum ſpoponderit. Die poſtero quũ prædicti prouinciarũ an-
tiſtites in ædẽ Laurentii matutine coiſſent, ornamenta ſacrarii armamentario ege-
ri/cõſpectuiq; ſubiici iubet, quantũ veteri altarium cultui/priſtinoq; ſacrorũ ſplen
dori noua ac religioſa liberalitate adiecerit/in propatulo oſtendere cupiens. Qui-
bus prolatis/voce ſuſpiriis permixta/ quantis charitatis impendiis pro ſubditorũ
pace ac ſtabilitate excubuerit: quot erumnis/quot periculis obſitum omne pontifi-
catus ſui tempus exegerit/edocet. Quem ob hoc ſe deponere ſtatuiſſe: ꝙ ætatis ſuæ
magnitudinem vlteriori eius functioni inhabilẽ ſentiat. Cuius orationẽ rex reſpõ-
dendi officio ſubſecutus, eum tametſi crebras cũ regibus ſimultates geſſiſſet/ponti
ficis partes laudabiliter executum affirmat. Suæ vero ſententiæ reſignationis eius
propoſitũ non placere: cui iam eo ætatis peruentũ ſit: vt malignitatis vltra notari
non debeat. Deinde eũ proprio motu /an ſuo cõpulſu paſtoris officium detrectaret
fateri iubet. Tunc Eſkillus directis in aram manibus, iurare et præſentia ſacra teſta
ri ſe non odio regis/aut vllius iniuriæ ex eo receptæ violentia, ſed perituri honoris
faſtidio/perpetuiq; ſtudio huc propoſiti eſſe perductũ. Grata regi reſponſio fuit cu
pienti vera pontificis aſſertione calumniæ ſuſpicionẽ vitare. Rogat deinde an vnq̃
regia ſeueritate pœnas ab his exigere ſuperſediſſet/aduerſum quos ille pontificalẽ
cenſuram prior diſtringendã curaſſet! Quo nihil tale eum egiſſe fatente, graui me
tu liberatum ſe dixit/veritum ne ſubita antiſtitis abdicatio occultam apud cõplu-
res ſibi notam crearet. Romani deinde pontificis epiſtola: ſine cuius nutu rex digni
tatem ab ipſo deponendam negabat/in cõmune relegẽda profertur. Ea ſcribebatur/
Romanũ antiſtitem Lundenſi pontificalis miniſterii laxationem petenti: ꝙ eũ huic
muneri perutilem ſciſſet hactenus repugnaſſe: nunc vero precum eius perſeueran-
tia ſuperatum/ætati ipſius aſſiduoq; languori petitæ rei licentiam detuliſſe. Cuius
auctoritati rege refragandum negante/ſua ſede exurgens/virgam anulumq; præci
pua pontificalis ſacerdotii inſignia altario imponens/perfectam ſui muneris abdica
tionem agere proteſtatus eſt. Cuius facti miſeratione lachrymæ aſtantibus obortæ
ſuſpiriiſq; murmuris inſtar reddentibus ædes repleta. Igitur Eſkillus, qui regni cle
rum excuſſius noſſet/ſedis a ſe relictę ſucceſſorem a rege circunſpicere rogatus. Cõ
probata monitoris induſtria, aliam Romanæ dignitatis epiſtolam explicat: qua ſibi
legationis habenas tenenti ſubrogandi antiſtitis arbitrium mandabatur. Ea perle-
cta poteſtatẽ quã ſibi indulgentia Romana detulerat, ad eos quibus eligendi ius eſſe
conſuerit/tranſferre ſe dixit: ꝙ vltro iure ſuo cedere, q̃ alienum offendere malit: ne
eccleſiam pro cuius maieſtate tuenda ſemp excubuerit, conſueto libertatis benefi-
cio fraudare videretur. Tunc iiſdem regi vti conſilium ſuum exponeret/obſecranti
bus: regeq; cleri poſtulationem ſub plæbis nomine: cuius ſe partibus proloqui refe-
rebat/conſentaneis precibus proſequente/ſententiam ſuam inter diuinam/ huma-
namq; charitatem fluctuari aſſeruit: quarum alteram tacẽdo/alteram loquendo of-
fendere poſſet. Dei namq; mentẽ exaſperaturum ſe eſſe, ſi illius quem huic maxime
regimini idoneum ſciſſet, indicem agere ſuperſediſſet. Si vero hominem huius offi
cii gnarum/pontificiſq; partes alibi laudabiliter executum/ſed et pro patria diffici-
lia audere ſolitum nuncuparet, familiaris et propinqui gratiam violaret: quem hu-
ius honoris oblationẽ auerſari nõ dubitet. Tunc cuncti quiſnam ab eo deſtinaretur
animo perpendentes/ſolam vocabuli certitudinem flagitant. Et ille Roſkildenſem
(inqt) antiſtitem mihi ꝓpinquitate/vobis opinione notũ deſigno. Igitur compluri-

Eſkilli libe-
ralitas.

Verba Eſ-
killi archi-
epiſcopi.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Abſalon re-
fugit pri-
mo Danoꝝ
archiepiſco
patum.

bus bene eccleſiæ conſultum acclamantibus,exurgens Abſalon maiorem hunc fa-
ſcem q̃ vt humeris ſuis imponi debeat/refert:nullo ſe pacto ad deſerendam eccleſiã
adduci præfatus:quam anguſtiſſimis rei Danicæ temporibus ſuſceptam ad eminẽ-
tem fortunæ habitum ſumma animi corporiſq; fatigatione perduxerit: cuiuſq; nõ
ſolum externum hoſtem armis ſubmouerit,ſed etiã veterem atq; hæreditariã pau-
pertatem fœlicibus opum incrementis mutauerit. Tum ii quibus ſuffragandi ius
erat ab Eſkillo taciturnę hæſitationis increpiti/et cuinã officii ſui partes cedere vel
lent rogati/paribus in Abſalonem votis ꝓnuntiant: adeoq; concordes ſuffragiorũ
voces miſere:vt nihil in his diuerſum aut dubiũ reperires. Nec oris officio contẽti
manu compræhenſum ad ſedem quã ei voce detulerant/vi ꝑtrahere conantur. Nã
primus Eſkillus iniectæ in eum dexteræ exemplo cæteris idem audendi fiduciã tri
buere videbatur.Qui etiã vt mos eſt concinere exorſi/celebrem electionis concor-
diam decoro pſallendi officio proſequuntur.Quorũ plenum venerationis concen-
tum populus ingenti plauſu tripudians,ſacro cantilenæ genere æmulabatur/glo-
rioſis clericorum vocibus aliquid honorificæ modulationis adiicere geſtiendo,per
ſonantibus aliis,deformem ſibi taciturnitatẽ exiſtimans. Adeo in eligendo eo tota
multitudo vnã beniuolę ſuffragationis vocem habuit. Ille vero trahenti ſe turbæ
ſummis corporis viribus obluctatus,complures robuſtiore impulſu præcipites hu
mum petere coegit.Ab iiſdem quoq; exuuiæ renitenti detractæ: iamq; res ad vim
et rixam vſq; progreſſa/ꝑmixtos ſtrepitu cantus exaudiri non patiebatur.Igit̃ Ab-
ſalon ad ſedem pontificali faſtigio cõſecratam pia plæbis violentia perductus, in ea
collocari paſſus nõ eſt:ne vlla ex parte cogentibus aſſentiri putaretur. Quamobrẽ
prius ab Eſkillo/mox a Waldemaro oblati ſibi diuinitus honoris ornamenta ample-
cti rogatus:ne præſentis eccleſiæ maieſtatem nouo et inaudito contemptu perfun-
deret/impetrata loquendi copia,ad appellandi officium procurrit. Cumq; preci-
bus obſecuturus putaretur,validiſſimum repugnationi ſuæ tutamentum adiecit.
Rapuiſſet alius oblatæ dignitatis beneficium/auideq; ſe tanti ſacerdotii tribunali-
bus ingeſſiſſet.Nicolaus Roſkildenſis chori ſenior ſuper irrogata antiſtitis violen-
tia parem appellationis vocem edere cunctatus non eſt.Tum Eſkillus aliquanto cõ
cuſſior,certiſſime ſe ſuffragatorum partibus affuturum dicebat/ſenſurum Abſa-
lonem ſua an illius vota plus momenti Romæ ſint habitura.Hinc miſſæ ſtudiũ da-
tur.Qua percelebrata,benedictionem Eſkillus Abſalonis miniſterio præſtari præ-
cepit.Hac vſurpatione eum electionis aſſenſorem efficere geſtiendo: ſe iam cunctis
pontificatus partibus defunctum huic miniſterio congruentia amplius exequi non
oportere præfatus.Quem Abſalon tametſi pontificalia depoſuerit,legationis ta-
men iure benedicendi prærogatiuam retinere dicebat: neq; ad inferioris potentiæ
viros debitum faſtigio ſuo munus relegare debere. Ea Abſalonis verecũdia ſenem
voti cupidum neglectæ dignitatis ſuæ meminiſſe coegit. Alio quoq; moderationis
genere repugnationis eius perſeuerantiam idem labefactare tentauit. Siquidem in
cubiculum deuocatum cum precibus ꝑflectere nõ poſſet,genibus nixus plenis ſup-
plicationis lachrymis aggredi conatus eſt. Profectu vacuus tertium irritamenti
modum:quo electi mentem ad ſuam ſententiam adduceret excogitauit: incertum
relinquens maior in cogente,an reſiſtente perſeuerantiæ conatus extiterit. Siqui-
dem equites ſuos numero et amplitudine inſignes ad eũ direxit militari fide ſe eius
partibus obligaturos,Quorum Abſalon famulatum repudians/ſe prorſus in hono

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

rem eorum obſequiis dignum conſenſurum negabat. Qua demum conſtantia eui-
ctus Eſkillus ne ſupellectilis: quam eccleſiæ relinquere ſtatuiſſet, obſcurior depoſi-
tio foret: eundem in arcanam veſtibuli partem abductum inſtantius hortari cœpit
vti ſaltem oculis eam ſubiicere dignaretur. Sed et hanc quoq; ſollicitationis ꝑtem
ſuperiorum victor mire contempſit: ne qui gloriæ tentamenta calcaſſet, auaritiæ ir
ritamentis ſuccumberet. Quamobrem Eſkillus ira accēdi creditus, minus ſe bono-
rum q̃ cogitauerit (inqt) ſacris atq; domeſticis vſibus relicturum/ipmq; tam ſtoli-
dæ pertinaciæ quandoq; damna ſenſurū. Aureo deinde poculo regem/Abſalonēq;
ſimili muneratus eſt. Pręterea neminem ex amicis indonatum reliquit/apud patriā
ſibi præclara liberalitatis monumenta creare cupiens. Varia quoq; membrorū de-
bilitate perſtrictus, ad poſtremum etiam igne (quem ſacrum vocant) quadam cor-
poris parte reſperſus abſcedere maturauit/perinde ac diuinitus iniecti ſibi ſuppli-
cii cruciamenta ſortitus. Quem quū Abſalon Scania excedentem caſtelli ſui hoſpi
tio excepiſſet/ſeq; tanto pedum frigore teneri/vt noctu quietem capere non poſſet
conquerentem audiret, calidum laterculum ciſtula crebris foraminibus diſtincta
incluſum plantis applicuit: eoq; fomenti genere præfrigido ſeni patientem quietis
calorem reſtituit. Cuius medicamenti beneficium hoc Eſkillo gratius fuit, ꝙ ab ar-
tificis charitate/non ſcientia aut profeſſione manauit. Qui quū Abſalonis nauigio
comitatuq; Sleſuicum perlatus fuiſſet, cyphum argenteum ab eodem ſibi pro mu-
nere oblatum ſuſcipere recuſauit/pręfatus ſe deinceps nullum inſignium vaſorum
vſum habiturum. Idem quū regem Sleſuicenſi in ponte obuium cōueniſſet, ita cor-
poris debilitate ſolutus eſt: vt a plæriſq; exanimis putaretur. Recreatus tādem, fre
tumq; rate tranſgreſſus/ac præſentes benignius exoſculatus inter flebiles amicorū
voces plorabundus/et ipſe curriculo per Abſalonem procurato quū prorſus equi-
tandi impatiens foret: quo mollius veheretur/imponitur. Cuius flentis diſceſſum
amicorum turba ipſum vlterius nō viſura ꝑinde ac funus lachrymis proſecuta eſt.
Poſt hæc regis legati cum Lundenſibus cogendi Abſalonis gratia Romam mittun
tur. Qui primum Clareuallū profecti, reperti illic Eſkilli epiſtolam: cuius ea tempe
ſtate non mediocris apud curiam fauor vigebat/in adiumentum ſuæ petitionis ac-
cipiunt. Nec minus Abſalon ac Roſkildenſes legationibus curiam fatigant/electio-
ni quam Lundenſes confirmatum peragebant/plenis reclamationis ſententiis obni
tentes. Interea proceribus apud Roſkildiam paſchali tempore feriatis / cōuiuioq; ꝑ
ſummam omniū hilaritatem exacto, per Thordonem Lundenſium præfectum regi
ſignificatum eſt/Thormerum quendam Magni nuntium nuper Gothia reuerſum
tanto itinere Scaniam eſſe tranſgreſſum: vt captionem celeritate vitauerit. Cuius
occupandi gratia Beltenſem tranſitum inſidiis eſſe vallandum: quem ab eo ocyus
adiri ambiguum non ſit. Rogatum ſuper his Magnum/pręſidiumq; negationis am
plecti conatum/rex tuto fateri poſſe promittit. Ille ſumma cum diſſimulatione obie
ctorum fidem leuare ſiquid huiuſmodi compertum foret/vlteriorem ſibi veniā ne-
gari precatus. Rex negatorum incredulus, Adulfo cuidam inſignis fidei ſed clerica
lis conditionis: ꝙ propter Belticum littus habitaret/obſeruationis negocium man
dat, per ſatellites ad eum directos cultus et corporis notis: quibus prædictus Ma-
gni nuntius dinoſceretur expreſſis. Taliter captus Thormerus: ac coram rege ſup
mandatis: quorum eſſet gerulus/perquiſitus, poſt diutinæ negationis ambages quę
ſtionis metu credita ſibi ſecreta detexit/lignum compactile: quale more Danico in-

Eſkillus ſa-
cro igni cor
reptus abi-
re cogitur.

Magni nun
tius.

Danica ſcy
tale.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ter amicos ſigilli vim obtinet/a ſe epiſtolæ loco geſtari confeſſus: cuius dimidium a Kanuto & Karolo pinde ac ſyngraphus haberetur. Cuius nequitiam rex vinculis mulctare contentus, Abſalonis eum cuſtodiæ tradit. Igitur per Nicolaum ſtabuli ſui præpoſitum Fionienſium militum eum ſequi iuſſorum auxiliis ſuccinctum Magnum perinde ac denuo ſibi inſidioſum/pœnamq; perfidia meritum capiendum curat. Qui in cubiculo nocte cõcubia circũuentus dũ priſtinę virtutis immemor ſalutem latebris / non armis circunſpicit, poſt aulæa repertus abſtrahitur. Ita neſcias miſeriorem eum deformitas captionis, an captio ipſa reddiderit. Oblatus regi quũ ſuper inſidiarum conſilio rogaretur, aliquandiu obiectis ſe affinem negabat. Tandem conuincentibus eum captiui indiciis/diſſimulationiſq; materia non ſuppetente, confeſſione crimen aperuit. Cuius mentem rubor neſcio magis an ſupplicii metus afflixerit. Hunc rex ad vrbẽ Laterenſem miſſum/ Thorberniq; cuſtodiæ traditum/carcere q̃ morte mulctare maluit. Per idem tempus Sclauorum piratæ ſpoliatis Waldemari legatis, nauigium muneribus eidem a ſocero tranſmiſſis onuſtum cepere. Cuius repoſcendi gratia nuntiis ab eodem miſſis ſuperbe reſponſum dedere. Qua iniuria Waldemarus (vt par erat) accenſus, Henricum in ſocietatem vltionis ſollicitat, Rugianiſq; ꝙ hoſtilium locorum gnari eſſent in commilitium euocatis. Per Suinam inuectus, Iulinum oppidum incolarum fuga deſertum incendio tentat Henrico Diminum obſidione complexo. Qui quum expugnationem dubiam/difficilemq; animaduerteret, amnẽ qui caſtra ſua a mœnibus diuidebat tranſuerſo deductum alueo/remotiore curſu vrbem præterlabi coegit. Quo facto hoſtium muris ſummam defenſionis opem conciliauit/præſidium eius pro oppugnatione molitus. Ea re effectum eſt: vt actam æſtate obſidionem autumno inglorius ſolueret. Cuius diſceſſionem fortuitum vrbis incendium ſubſecutum eſt, ſuis viribus tribuente fortuna, quod Saxonicis deferre dignata non fuerat. Eadem benigniore Danos lumine contemplata: eorundem miniſterio Cozcouam vrbem conflagrare permiſit indigenas vero metu palantes ad loca paludibus obſita viriũ inopia confugere coegit. Quod Abſalon captiui cuiuſdam cum fratre minore/coniugeq; et liberis compræhenſi indicio expertus rogare eum cœpit, an ſuam ſuorumq; libertatẽ latentiũ ciuium proditione mercari cuperet? Ille conditionem cupide pactus, ſeipſum terreſtribus copiis petendam/paludem cincturum/fratrem vero nauigaturis ducẽ promittit. Sic em̃ Sclauos ancipiti fuga implicitos nuſq̃ dilabendi materiam habituros. Ea palus a ſuperiore per anguſtum amnis diſcrimen abrupta/ minoribus duntaxat acceſſa nauigiis erat. Quibus dum Abſalon eam peteret, a captiuo errorem ſimulante ductum minis extorſit/ſaltumq; meditantis ceruici nexum inferri præcepit. Multi in eum ex Sclauis dum cimbis fugam capeſſunt/incidunt. Armenta ab iiſdem inter mare paludemq; coacta a Sialandenſibus capta/ ac per totum exercitũ diſtribui curata ſunt. Quæ res ei plus inuidiæ apud ſocios/q̃ gloriæ quæſiuit: ꝙ ab vniuerſis capiendum erat, a ſolis Sialandenſibus occupari dicentes. Quo paludem egreſſo, quidam ex nautis petulantioris linguæ ducem ſupplicio dignum per iocũ dixere: ꝙ quum nauigationem præmonſtrare deberet, ignorantiam finxerit/ promiſſumq; ſuum ſecutos ſimulato errore fallendos curauerit. Ille ludibriis pro ſerio ductis, laqueo deſtinari ſe ratus/dum aquam e ſtagno tanq̃ munditiarum gratia peteret, vltro præcipitato corpore profundum inſiluit/anticipare fatum, q̃ expectare præoptans. Qua temeritate dubium reliquit/perierit ne, an ſub vndis ſaluus ena-

Magnus capitur.

Vrbiũ fortuitũ incendium.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

uerit. Quibus rurſum (vt fieri ſolet) euomitus reſtim quã collo innexam habebat, manibus ne per eam attraheretur complicandam curabat. Merſus denuo viſentes eadem qua prius ambiguitate compleuit. Sed corpore eius tandem exanimi reperto, dubietatis quieuit contentio. In tantum autem illic exercitus noſter captiui pecoris gregibus abundabat: vt in iiſdem agendis quotidiana paſtorum opera vteretur. Quorum diſcurſum periculo vacuum generalis earundem partium vaſtitas efficiebat. Quam tanta incendiorum vis pepererat: vt hirundines quoqꝫ tectis quibus habitare conſueuerant orbatæ/ gubernaculis nauium ac proris fœtũ procreaturæ nidos affigerent/ domiciliorum vſum ab hoſtibus mutuantes. Poſt hæc Rex Henricum diutina Diminenſium obſidione ſuſpenſum alloquio petiturus, terreſtri itinere arrepto, vrbem Cozcoam a nemine defenſam igni implicitã reliquit. Cuius proceſſum tum amnis cuiuſdam profunditate inſignis: tum vlteriorum locorum difficultas indicata cohibuit. Hinc Regi in Caminenſium prouinciã tranſitus fuit: quã rurali magis populatione, q̃ vlla munimentorum oppugnatione permenſus, Camino duntaxat inaniter attentato, nauigia quis captiuum pecus veheret prendenda curauit. Hæc tam vber pecoris/ opportunaqꝫ commeatibus erat: vt exercitum noſtrum bimeſtri edulio aleret. Legatione deinde ad Henricum miſſa præſenti militiæ finem imponere iubet, illo obſidionem quã fruſtra geſſerit/ ocyus ſoluturo. Quibus reſponſis acceptis interiacentia quæqꝫ partim ferro/ partim igni adortus, per ſummã hoſtilis rei populationem Walagoſtum accedit. Quo viſo Walagoſtenſes Zuliſtro duce extremã pontis ſui partem conuellere cœperunt: nequis hoſtium per eum irrumperet/ inhibituri. Cuius fragmentis pauci ex noſtris perinde ac ſcalis vtentes/ amminiculantibus ſociis aſcenſu obtento, hoſtium vrbe exilienſium irruptione petuntur. Quibus ob paucitatem reſiſtere nequeuntibus, Hẽmingo excepto, omnes ceſſere. Abſalonis hic armiger erat/ leuibus armis inſtructus ad diſcrimina ſubeunda promptiſſimus/ ſemperqꝫ ſe periculis immergere ſolitus. Qui dum ſe paruulo pedis regreſſu vrgentibus ſubtrahit, talis gladii quo cinctus erat longitudine offenſis, ſupinus concidit. Quo lapſu plus gloriæ q̃ incommodi expertus eſt. Nam inter crebras hoſtium haſtas, quibus acerrime petebatur/ non tam ſuo q̃ fortunæ clypeo protectus/ vt primum genibus ſe excipere potuit, diſtricto ferro propiorum tibias appetiuit. Quibus pauliſper cedere compulſis, ſublimis deſiliit/ ſociorumqꝫ tandem ex pudore fortitudinem capientium accurſu petitus, oppugnatores vrbem repetere coegit. Ita ad ſuos regreſſus ac toto corpore integer repertus, ammirationi viſentibus fuit. Igitur non ſolum fortitudini ipſius/ ſed etiam fortunę veneratio tributa eſt. Ea tempeſtate Romani ſciſmatis controuerſia aſtipulante Cæſare Federico pertinaciſſimo Germanorum errore compluribus annorũ curriculis alita/ veri põtificis Alexandri pedibus proculcata/ ſuccubuit: diuiduũqꝫ eccleſiæ ſtatum catholicæ concordiæ vinculum colligauit. Quo in tempore Regis Lundenſiũqꝫ/ necnon Abſalonis legati Roma regreſſi/ læto patriam nuntio compleuerunt. Qui tametſi diuerſas atqꝫ cõtrarias res petitione complexi viderentur, ea tamen Romani pontificis induſtria ſunt excepti: vt pars vtraqꝫ ſibi pro votis conſultum gauderet. Nam et Abſaloni Lundenſem pontificatum aſſumere iuſſum: et Roſkildenſem adminiſtrare permiſſum. Ita geminum eccleſiæ regimen in eius iuſditionemqꝫ conceſſit: alterum præcepto/ alterum indulgentia ſortientis. O nouam et inauditam curiæ munificentiam/ recuſanti pallium ingeſtum eſt: inſigneqꝫ quod

Subactio Sclauorum xxii.

Incendiorũ vis.

Cozcoa incenditur.

Hẽmingi periculum et virtus.

Sciſma. ortum anno 1160 quod viginti fere annis durauit. tandem pace inter imperatorem Fredericum et pp. Alexandrum iii. Venetiis facta anno 1176.

Abſalon fil' eṗs Roſkildenſis et archieṗs. 1177

petentibus ægre præſtari ſolet, repugnanti violenter imprimitur. Dignos humeros, quibus tam præclarum onus imponeretur. Veniens ſiquidem Romanorum legatus Galandus Lundenſi clero Roſkildiam euocato, præſentem Abſalonem non ſolum literarum recitatione: quæ eum electioni parere iubebant, ſed etiam anathematis comminatione: quo ſe aduerſum eum (ſi repugnare perſeueraſſet) vſurum dicebat: electoribus aſſentiri/fidemq; obeditionis ſolenniter ab iiſdem recipere coegit. Quem poſtmodum Lundenſi in templo: pallio quod attulerat muneratus/die poſtero Ripenſium electum Homerum religioſo eius miniſterio pontificem conſecrari conſpexit. Ita legatione ſynceriſſime atq; integerrime geſta, hybernis exactis, Romam reuertit.

Explicitus eſt Liber Decimuſquartus
Incipit Decimuſquintus.

POſt hæc Rex nōdum vltionis in rerum ſuarum raptores ſatietatem adeptus, expeditione eam petere ſtatuit. Quam dū ſeptentrionalibus Iutis ſuperſedere iuſſis/auſtrales immenſo ventorum flatu peterent, Sleſuicenſiū antiſtes Fredericus perfectiſſimū honeſtatis ſpecimen/dum veli magnitudine eximiam aurarū molem/intolerabileſq; nauigationi notos cōplectitur: defecta gubernaculo puppe cum omnibus pene ſociis periclitatus/contractæ claſſis animos ingenti luctus acerbitate confecit. Cuius fato minus triſte non fuit: ꝙ ſociorum cadaueribus vltro repertis ſolum eius corpus impenſius perquiſitum/ante Spiritus ſancti ſolenne depræhendi non potuit. Cuius tempore Sialandico littori appulſum non odore triſte/nec aſpectu deforme compertum eſt prorſus: vt corruptela vacuum exiſtimares. Quo integritatis habitu ſanctitatem viri diuinitus declaratam crediderim. Nec minus veneratu dignum: ꝙ idem fruſtra ab amicis quæſitus/eius potiſſimum feſtum corporis ſui repertione clareſcere voluit, cui peculiaris cultus officio honorem habere conſueuerat. Tum vero inſignis Abſalonis gemitus erat præcordialis amici caſum lugentis. Rex copiis apud Falſtriam obuius/vocata maiorum concione, prouiſum ſibi, inquit, paruula manu magnas hoſtium copias non laceſſere/eam militiæ conditionem habenti cui plurimum gloriæ vel opprobrii debeatur. Quamobrem ſe potius Abſaloni/Kanutoq; filio expeditionis ſummā committere: ſi bene rem gererent, aliquantulum laudis: ſi male, parum vituperii relaturis. Illi iuſſibus celeriter obſequuti Rugianorum etiam claſſe quanta ſubito contrahi poterat adiuti, inceſſata nauigatione Oſtroznam accedunt, in occupando hoſte non minus celeritate, q̃ audacia vſuri. Quorū tam latens improuiſaq; irruptio extitit: vt plæroſq; Sclauorum domi inopinatos opprimerent/ꝓuinciamq; penitus

Frederici ſubmerſio q apud Soram ſepultus eſt.

Miraculū in corpore epiſcopi.

Hoc vocabulum [præcordialis] vix credo a Saxone poſitum.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

incautam vaſtaſſent:ni incendio demū ab inertioribus edito proderētur. Illic binis forte Sclauis nauigio fugam quærentibus quū alterum a Gerimaro teli iactu proſtratum reliquus vlciſci cuperet, cognito ꝙ Rugianorum ducem appeteret/telo verecundius abiecto dilabitur. Tanta apud hanc gentem viris in faſtigio poſitis veneratio pēditur. Interea claſſis per Penum amnē allapſa: equis quos inter paſcua repperit captis, Walagoſtum progreditur. Cuius pōte diſiecto/tranſituq; obſtaculis vacuefacto/ꝓpter mœnia ancoras iacit, oppidanis impata adhuc tormēta tractātibus Eadē obſidionis faſtidiis nauigationis diſpendia anteponēs/tam vagum ſparſumq; militiæ genus ſecuta eſt: vt hoſtibus errore ludificatis vbinam maxime ſua tueri deberent, incertum relinquerent. Squidē euitatis locis in quibus eos obuios habebat, defenſoribus vacua petebat. Quibus eadem accedētibus ex conſulto cedebat/et ad partes præſidio carentes militiam tranſferebat. Et ne vlla negociorum intermiſſio foret, peditibus remigio noctes/ſomno dies exigere: equitibus vero nocturnam requiem diurnis militiæ laboribus rependere/conſtitutum. Aduerſum quem excurſationis modum Bogiſzlauus et Kazimarus nihil in armis remedii ducentes, animaduerſo patriæ vaſtitatem noſtrorum non minus agilitate q̃ viribus inchoatam ſuo ductu propulſare non poſſe, emendæ pacis conſilium capiunt/quorum arma ferre non poſſent amicitiam mercaturi. Quibus acceſſis eorum ſe viribus impares cōfeſſi, præſentium finium iacturam inter damna ducere non ſimulant/ampliſſima Pomeraniæ deſerta nouis ſedibus cōplexuri. Ad hæc Nicolaus Falſtricus in riſum ſolutus ſiniſtre eos patriæ conſulere dixit: cuius inferiora Danis/ſuperiora Polanis finitimorum manu huc atq; illuc iactati cedere cogerentur. Quo dicto patriæ ſalutem circumſpicere moniti, centum libris nummum Abſaloni, ꝙ penes eum expeditionis arbitrium eſſet: totidemq; Kanuto promiſſis legatorum a ſe captorum dimiſſionem cum duobus milibus talentum: qua ſumma rapinam regi inflictam repēdere pollicentur. Ad hæc Abſalon reſponſum moratus, ſeductis maioribus offerri conditiones ab hoſte dixit: quarum vſus ꝑnicioſus patriæ, ſi gratus: contemptus vero commodior q̃ charior eſſet futurus. Siquidem pecuniam regi/pacem ciuibus/captiuis miſſionem/pacti nomine lucri fauori q̃ vtilitati propius emolumentum eſſe. Iiſdem vero pro nihilo ductis a bello non recedere ſaluberrimum. Iam em̄ Sclauorū vires eo tenuitatis eſſe redactas: vt ſi pax deſit, deditionem ſequi neceſſe habeant. Ita ſe ſuis bellum an pacem probent deligendum relinquere: ne alieno conſilio prætērito, proprium audacter ſecutus videatur. Reſpondetur, ei potiſſimum parti ſtudendum, qua publicus fauor poſſit acquiri. Hac ſociorum ſententia Abſalon vti compulſus, ne anxiam regis expectationem inopinata reditus ſui celeritate concuteret, ab Eſberno ſe præcurri iubet/ſpecioſum geſtorū nuntiū ꝑlaturo. Qui ꝓpter Hythim inſulā tēpeſtatum aduerſitate coercitus, nō ante tēpeſtiuū ꝑfectioni cælū ſortitus eſt, q̃ Abſalon receptis obſidibus eiuſdē vēti bn̄ficio allaberet̄. Cuiꝰ ꝑcelerā di gr̄a nauigationē impēſius cōficiebat. Qua forte rex inter venādū cōſpecta, ꝓpro perū poſteræ claſſis reditū ammiratus, fugā ſuis iniectā credebat. Quā ſollicitudinē falſo cōtractā cognitis ex Eſberno rebus, effuſiore gaudio ꝑmutauit/vtilius pace bellum cōfeſſus. Quē etiā hoſpitio benigniſſime exceptū plenis hilaritatis officiis proſecutus eſt. Die poſtero claſſem non ſolum impenſioribus verbis laudatā: verū etiā oſculis honoratam dimittit. Quo poſtmodum apud Iutiam diuerſante, Kanutus et Karolus petulantiore manu, q̃ validiore delecta, Hallandiam adorti exilii

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

proprio ſcelere contracti ſupplicium a patria ſumere conabantur. Qui dum Hal-
landenſium multitudine/quam ſibi fauturam ſperauerant/repellerentur, fatum fu
gæ anteponētes/ꝓpter nemus, quod Hallandiā a Gothia ſecernit / aciem ordinant
Vbi infœlicibus auſpiciis prælîati,graues tentatæ patriæ pœnas dedere. Nam Ka
nutus crebris vulneribus exceptus,ab agreſtibus captus/eundem quē Magnus car
Kanuti ꝓditoris carcer. cerem expertus eſt: ſupplicii ſocium ſortitus, quem facinoris conſortem habuerat. Karoli et Kanuti ortum vide folio 117.
Karolus mortifico vulnere obrutus,paruulo viæ exceſſu petito,fortem ſpm̄ inter
molles arborum frondes depoſuit/fœlicior obitu,q̄ frater vita.Quorum patrimo-
Caroli cædes. nium Waldemarus lege quæ patriæ reos omnibus bonis damnat adeptus, inſpera-
ta;opum incrementa contraxit.Igitur Karoli corpus putre poſtmodū ab indigenis
repertum documento fore potuit/aliena faſtigia cum propriæ cōtemptu fortunæ
concupiſcenda non eſſe. Poſt hæc Henricus ob exercitum Cæſari aduerſum Italos Hec eadem habet Carion in vita Frederici Barbaroſſe.
negatum/grauem bello offenſam expertus/quū tantæ rei molem viribus ſuis maio
rem cerneret: Waldematum ſibi obuiam crebris nuntiis euocatū,pertranſito ponte
cuius nunq̄ antea dimidium excedere conſueuerat/per ſummā mutuæ fidei exhor-
tationem obnixa auxilii petitione ſollicitat. Adeo ſuperbiæ neceſſitas imperat/fa-
ſtuſq; infortunio domatur. Ad quod rex ſe nullo fidei debito cōpelli præfatus,ami-
[redacted] citiæ tamen/quam olim cum eo iunxerit/ſi monitis ſuis obtemperatum foret,affu-
turum ꝓmittit.Igitur Henrico quænā hæc eſſent cognoſcere cupiente/Quū terre
num,inqt,Imperatorē attentare inter ardua ducatur,multo cæleſtem laceſſere pe-
riculoſius:qui proprio nutu præter humanum amminiculum proſpera vel aduer-
ſa afferre mortalibus poſſit.Quem ſi Henricus iampridem a ſe pontificalium bono
rum rapinis offenſum congruis reſtaurationis officiis cōplacaſſet,victoriam men-
te præſumere poſſet/alioqui bellum temere conatur⁹. Q đ ſi infeſto deo cōmuniter
ab ipſis cōmitteretur,ambos hoſti victoriam ceſſuros. Neq; em̄ dubium fore,quin
caduca ac fragili potentia vſurus ſit/qſquis diuinæ pertinaciter obuiare præſum-
pſerit.Igitur ſe non niſi expiato periculo commilitium præbere auſurum/publicæ
religioni,q̄ priuatæ amicitiæ propiorem.Tum Henricus multa a ſe pontificum bo
nis beneficii nomine extorta cōfeſſus:qbus ſi ſponte cederet,vltimæ paupertati ſub
iiceret/corraſæ attonſæq; ceruicis homines tanti a ſe æſtimari negabat: vt vltro
opibus carere: pluſq; eorū iræ q̄ gloriæ ſuæ tribuere velit. Repulſæ tamen ſuæ ſi-
lentium ab ipſo geri precatur: ne in vulgus negatæ opis fama diſſereretur.Sic Re-
ge dimiſſo,promiſſi ab eo præſidii ſimulationem apud milites ne ad Cæſarem defi
cerent/exhibebat:hac ſpe eorum animos firmare cupiens. Regreſſis inde Danis mi
Prodigium murium. rum dictu/et nouitate prodigium incidit.Siquidem vna noctium infinitus muriū
grex e longinquo rure concurrens,triſti occentu edito, Seleenſibus aquis ſua ſpon-
te ſubmerſus interiit. Quorum cadaueribus vento iactatis littus mane cōſtratum
apparuit.Quæ res vtilior incolis an mirabilior fuerit,incertum eſt.Eadem quoq;
Soricum omen. nocte Abſalonis quietem capientis exuuiæ a ſoricibus corroſæ certiſſimum futu-
ræ vexationis eius omen dedere.Cui Syalandiam regreſſo nuntiatur turbatis Sca-
niæ rebus/plæbem a primoribus diſſidentem aduerſum regios quæſtores publicæ
conſternationis impetum diſtrinxiſſe. E quibus Agonem ſplendidæ præfecturæ vi
rū in cōcione Lundenſi plena temeritatis violentia probroſius contrectatū:ac pro-
pe vulgi manibus diſcerptū/ni in ædem diui cōfugiſſet Laurētii. Quā facē turbulē
tiſſimo multitudinis furore accenſam nō niſi per Abſalonem extingui poſſe:cui fa-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cilius ſit oriẽtis ꝗ adulti tumultus arma comprimere. Quamobrem oportere eum
citato Scaniam petere ſi rebus regis laborantibus digne conſultum cupiat. Qua de
re Suno & Eſbernus conſulti ꝗ poterant diſſuaſoriis verbis profectionẽ damnabãt
dicẽdo compertum ſibi tacita principum conſpiratione plæbẽ inſtinctam non aliud
hoc motu ꝗ Abſaloni periculum petere. Sed Scaniẽſium legatis rem ſine eo ſedan-
dam negantibus iturum ſe vtcũqꝫ fors tuliſſet reſpondit: etiam ſalutem ſuam ſi ita
res poſceret tot egregiis regis meritis impenſurũ. Igitur præmiſſis qui Scaniæ pri-
mores habendæ concionis cauſa ad vrbẽ Lundiam contraherent: extemplo ſe ven-
turum promittit. Nec Scaniam petere cunctatus/patricio ſpiritu publico furori cõ
ſtantiam ſuam obiicere properauit. Plæbs ſiquidẽ acerrimis cõſternationis fluctibꝰ Plæbis fu-
cõcitata ciuilis iniurię querelas ſeditioſo accuſationis genere proſequebatur. Sed & ror.
Thordonẽ concionari exorſum crebris ſibilis infeſtoqꝫ clamore vexatum cœpto de
ſiſtere coegit. Cæteris quoqꝫ regiarum partium aſſenſoribus dicendi poteſtate ne-
gata ſolam Abſalonis vocem tranquillis auſcultationis modis exaudire ſuſtinuit.
Qui cum multitudinem imperitis clamoris iurgiis obſtrepentem ſalubriumqꝫ mo
nitorum impatientẽ aduerteret: diuidendam ratus/ prouinciarum conciliis tripha
riam diſtribui iuſſis, cunctas ſe principũ culpas emẽdaturum edixit. A quo Thor-
do ꝙ eum ad tumultus vix ſedabiles parum veracibus mandatis euocaſſet increpi-
tus/concitatæ plæbis dementiam a temulentia coortam affirmat, eiuſqꝫ rei quoſdã
in concione ſtertentes fidem feciſſe. Quamobrem non in vrbe, ſed campo concionã-
dum fore: ne hominibus potionis auidis violandæ ſobrietatis acceſſus ſuppeteret.
Proxima Abſaloni cum auſtralibus concio fuit. Illic regiũ ſatrapam Petrum (Euari
hic filius erat) profectis ab inuidia accuſationibus aſperius ꝗ verius laceratũ: quo
tutiorem ab hoc calumniæ genere præſtaret proximo ſibi ſedendi loco recipi iuſſit:
venerabiliqꝫ vicinitatis ſuæ præſidio nequid in amicum atrocius conſuleretur pro
uidit. Poſtera luce per ſummam litium cognitionem exacta pleno æquitatis iudicio
cunctas querelarum partes abſoluit, cauſiſqꝫ legitima diffinitione explicitis/ dele-
ctatam beneficio plæbem ad grates ſibi repẽdendas adduxit. Inde progreſſus indi-
genæ militis indicio cognoſcit ſeditioſo edicti genere cõcitatum populum apud al-
bum fontem concioni quatriduo vacaturum. Igitur tametſi Scanorum potiſſimis
ſtiparetur/ ad ſupplendum tamẽ arbitrorum numerum etiam Thordonem nuntio
vocatum/quid ſibi ſuper popularium motu recens fama prodiderit edocet. Ille ver-
bis ſuſpitionem dementibus rumoris fidem leuare, nihilqꝫ tale metuendum aſtrue-
re, cæteris aduerſum vim publicam res cautius gerendas monentibus. Ita ſententia
variante rerum dubiis indubitato Sygaftham inſulam explorandi gratia adire col-
libuit. Illic Abſalon ante accepta certiore expertus nuntio conſternatam amentia
plæbem ꝙ ei ſe tuto obiecturus non videretur/ procuratis qui concionẽ accederent
per ſummam æquitatis promiſſionem delinire conſtituit. Qui cum omnia atrociſ-
ſimo multitudinis furore miſceri, ipſamqꝫ auſu petulantiore inſtinctam effuſa ver-
borum licentia nobilitati inſultare cognoſcerent: acto mandatorum ſilentio maxi-
mum ſeditioni incitamentum dedere plus alienæ dementiæ ꝗ propriæ legationis
officio tribuentes. Qđ perfidia an metu egerint dubium reliquere. E quibus Pe-
trus longus inſignis ſtaturæ ægre dicendi poteſtatem adeptus affirmare ſe tametſi
Miles Abſalonis eſſet reſpectum eius ciuium cultui non anteferre, populi maieſtatẽ
pontificis partibus priorem ducere/plus publicæ charitati ꝗ priuatæ debere. Cęte-

rum ad omnes vulgi actus imitandos propenſiore animo fore libertatem eius iam
quaſi naufragam ac periclitantem ne armis quidem protegere dubitaturum. Re-
ſponſum a concione eſt: ludificari plæbem quam Abſalon magnateſqꝫ rapinis vul-
gus affligere ſoliti de induſtria petere ſuperſediſſent. Quam vocem vniuerſis acer-
rimo clamore comprobantibus multitudo maximo fragore diſſiliens armata paſ-
ſim equos inuolat / Abſalonis penates hoſtiliter petitura. Neqꝫ enim eo properanti
ſuccurrit illos a ſe lares incurſari quos toties ſibi munificos experta fuerat. Cuius
Sygostha. nuntiandi gratia legatorum iuniores telis quibus vndiqꝫ petebantur callidius eui-
tatis citato Sygoſtham peruenere. Ea re concuſſi milites Abſalonis diuerſo conſi-
lio defenſionis auxilia circũſpiciebant. Alii pratis ſpatiantes equos colligere: pars
vadum prætentum inſulæ quod poſtmodum Abſalon lateritio opere vallãdum cu-
rauit / cõtractis quas fors obtulerat quadrigis obcludere: pars ſaxa iactilia lectitare.
Tum Abſalon hortãte ſeniorum turba aut obſidioni animũ præparare aut primis
incurſantium ante nimiũ & intolerabilem multitudinis aduentum oppreſſis abſce-
dere: neutram conſilii partem probare ſe dixit: ꝙ nec opportunos obſidioni comme-
atus haberet: & ſe patrem potius q̃ prædonem exiſtere meminiſſet. Sed neqꝫ ſe pa-
cis ſtudium cuius condendæ cauſa aduenerit humano ſanguine polluturum: aut
pias paſtoris partes truculento percuſſoris officio mutaturum. Malle vero qui pri-
mi irrumperent innocue & ſine cæde deturbandos curare: facile fugam daturos ꝙ
nullo fulciantur imperio. Militibus deinde quempiam plæbeiorum violare prohi-
Absalon cruce vincit. bitis primorum agmen propinquum collem acie occupantium prælata cruce ad-
ortus in proximũ nemus refugere coegit: compræhenſo ſeditionis auctore quẽ me-
mores iuſſorum equites armis, amictuqꝫ nudatum pulſare dũtaxat contenti fuere.
E quibus vnus conſertiſſimis hoſtium globis laſciuioris equi petulantia adactus lo-
co paluſtri ignorantibus ſociis concurſu populariũ interficitur. Ita Abſalon agre-
ſtium impetum eluſiſſe contẽtus nullo hoſtiliter imminente liberum repetẽdæ vr-
bis iter habuit: eiſdem auidiſſima inſulæ direptione irarum ſuarum procurſum ex-
plentibus. Igitur patricii ſpiritus pontifex vt tranquillum ita ſalutare conſilium ſe-
cutus pietatem ſæuitiæ præferendo, dum gregi parcendo conſulit plus gloriæ &
virtutis in innocentia ac moderatione q̃ læſionum ſuarum vltione conſtituit. Quo
enim ſe longius a ferri licentia retraxit: hoc religionis laudi propius admouit. Su-
peruenientibus deinde quos ad deleniendam concionem direxerat: eorum vocatio-
ne queritur ſimplicitatẽ ſuam huc diſcriminis eſſe perductam: percontatus cur im-
prouidum ſe & imparatum ad res tanta difficultate implicitas ſecura mãdatorum
ſpecie pertrahere voluiſſent. Quibus ſe nihil tale ſuſpicatos dicentibus, culpãqꝫ ne-
gligentiæ confeſſione excuſantibus / æſtimare eos quid nunc expediat iubet: præter-
itum errorem præſenti conſilio correcturos. Reſpondit nec armis ſe, nec auxiliis in-
ſtructos contrahendi vtriuſqꝫ commodi cauſa domum digredi neceſſe habere: pa-
ratiores poſtridie reuerſuros. Ipſum interim exquiſito latebræ genere vti debere
probro cariturum qui tempori conſulat. Quod vtrum malignitate ingenii an in-
opia conſilii protulerint æſtiment, quibus ſequentia eorum acta cognoſſe faſtidio
non fuerit. Refert Abſalon honeſtiorem ſibi caſtelli quod in Sialandia haberet adi-
tum fore parum latebras exquirere ſolito. Quarum deformitatem peroſus Thor-
done nauigium præbente diſcedit. Neqꝫ enim claritatem ſuam obſcuriore loco co-
arctãdam putabat: cuius fulgorem per tot terrarum ſpacia cõſpicuis virtutis ope-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ribus diffuſum non ignorabat. Sialandiam ingreſſus Waldemarum apud inſulam
Samſam venandi ſtudio inſeruientem recepta ab ipſo epiſtola petere iubetur neceſ-
ſariis patriæ vſibus vacaturus. Vbi cum Sunone Eſbernoqꝫ propoſitas negotiorũ
curas debita agitatione complexus: poſtremo apud regias aures Scanici tumultus
famam edidit, primuſqꝫ ipſe perturbationũ ſuarum nuntium agere non exhorruit.
Aeſtuantem animo regē ſeditioſiſqꝫ ſupplicia minitantem conſilii ſui delenimento
a propoſito retraxit: exigendæqꝫ vltionis affectum primorum Scaniæ virorum be-
niuola vocatione differre docuit. Quos etiam illum apud Fioniam petituros ple-
nis humanitatis officiis proſequi non ſuperſedit. A quibus eundem precari roga-
tus ne Saxonem, Achonem, Sunonem, & Eſbernum homines extra Scaniam ortos
eius rebus præeſſe pateretur: affirmantibus finem ſeditioni fore/ quæ ob ſolam eo-
rum petulantiam cœperit ſi procurationem exteris attributam ad indigenas tranſ
ferri curaſſet. Inuidere eos regis potentiæ reſpondit: cuius in dandis beneficiis ar-
bitrium abrogare nitantur. Se vulgi ſæuitiam experiri ꝙ regiarum rerum dominiũ
tot ſæculorum vſurpatione firmatũ inſidioſa prece ſubruere malle. Tum illi omnē
conſternationis rabiem in eius caput effundendam minati/ ſuperbius æquo reſpon Scanicæ plȩbis furor.
ſum dedere. Iiſdem a rege quidnam mitigandis Scaniæ rebus efficaciſſimũ eſſet in-
terrogatis: ſolam eius epiſtolam quæ blanda aſperis certȩ moderationis tēperamē-
to miſceret huic tumultui ſedando ſuffecturam dicebant. Quorũ inſtinctu rex plæ
bem Scanicam plenis minarum literis aggreſſus/ non parum nutrimenti publici fu
roris incēdio addidit. Siquidē indignatus populus eũ aduerſum ſe concitatioribus
notis vſum/ aduerſum hunc ſcribēdi auſum, iram ſuā ſeuerius deſtringendo omnia
vectigalium iura ſolenniter abroganda curauit. Pontificales quoqꝫ decimas execra
tus ſacerdotibus coniugia decernebat. Quorum etiam ſacra ſibi exploſo pontificis
miniſterio ſufficere prædicabat. Igitur in diuina pariter humanaqꝫ graſſatus ma-
ieſtatis contemptum religionis iniuriæ ſociabat. Rex fruſtra minis inſtitiſſe ſe vi-
dens armis agere conſtituit: exactoqꝫ meſſis tempore in traiiciendo milite magnis
nauigiorum copiis ſuccinctus Helſingum oppidum petit: Abſalone inter poſtre-
mos appellere iuſſo. Plurimũ illic vulgus piſcandi opportunitate contractum cre-
bris habitaculis occupauerat littus. Quod Abſalone viſo odium eius alimentorum
ſuorum ſtudio anteponens/ littorales & quos caſus obtulerat lapillos aduentanti
ipſius nauigio obiiciebat/ parum recolendo illum a ſe Scaniæ finibus pelli qui cun-
ctis Daniæ locis tutum habitationis vſum præſtiterat. Pars rege in concione reli-
cto per ſummũ maieſtatis contemptum ad mare decurrens/ Antiſtitis aduentum
pari iniuria excipiebat. O ingrata Scanienſium gens/ quæ pleno temeritatis furo- Ingratitudinis deteſtatio.
re tot commodorum tuorum auctori iniuriam pro gratia rependere rubori non
ducis. Paſtoris parentiſqꝫ tui nauigium improbiſſimis euecta furiis, finibus tuis
prohibere: conaris cuius beneficio tibi piraticam toties ſæuitiam expertæ tuta la-
te nauigatio patet. Illi præſentem littoris aditum negas: cuius bellica virtus ne tu
quidem hac littoris ſede pellerere perfecit. Deſine ergo optimis ampliſſimi inte-
gerrimiqꝫ viri meritis quaſi grauiſſimis inſultare delictis, erroremqꝫ iniquo ani-
morum iudicio contractum veloci pœnitentiæ ſtudio redime. Nec patienter rex
tam contumelioſam eorum audaciam ferre potuit. Aeſtuantem eum equoſqꝫ & ar-
ma poſcentē Aruſyorum pontifex Sueno medium complexus ne quid duri in plæ-
bem cōmitteret obſecrabat. Pietas illi an metus hunc auſum præſtiterit incertum.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

eſt. Sed apud regis animũ continua Abſalonis charitate flagrare ſolitum venientis amici pericula complectentis precibus præponderabant. Quo deſcendente qui nauigium infeſtauerant: ſumma cum innocentiæ ſimulatione repetitis tabernaculis Abſaloni littus ceſſere. In quo poſtmodum diuiduum ei regiq; cum Scanico milite colloquium fuit. Scanienſes apud quos rex ſopiendæ ſeditionis conſilium agitabat Abſalonem aduenaſq; Scaniæ portioni præpoſitos remittendos monebant dicendo nihil ad publicam dementiam comprimendam eorum abſentia efficacius fore: quæ non aduerſum regem, ſed in illorum plenos malignitatis actus exarſerit. Huius ſententiæ ſuffragatores Iutenſes milites fuere. Creditum eſt eos partim decimarum odio: quarum nuper Scaniæ Sialandiæq; ſolutio inoleuerat, partim metu ex forenſis pugnæ recordatione contracto Abſalonis affectaſſe diſceſſum. Quam eiuſdem equites honeſtiore animi iudicio execrati/ tantum ſibi neceſſitudinum: tantum generis, armorumq; robur eſſe dicebant, vt inuitis infeſtiſq; popularibus herum ſuum abſq; regiorum militum amminiculo per cunctas Scaniæ partes a ſe tuto libereq; circunducendum ſperarent. Quorum animoſis adhortationibus rex ob pacem plæbi conciliandam/ ignauos Iutenſium monitus anteponens vocato Abſalone ſecreto/ memorat quantam inuicem ſententiarum concordiam ſemper geſſerint. Nunq̃ ſibi tam diuerſa ac rigida animorum iudicia fuiſſe quin ad poſtremũ alter alterius arbitrio flecteretur. Orare deinde eum progreſſionis in Scaniam propoſitum deſerat: Sialandiamq; repetere deforme non ducat: ſpecioſis aliquando conſiliis vtilia prælaturus. Ad hæc Abſalon ne tunc quidem ſe veterem obſequendi morẽ relicturum præfatus, conſilio vſurum affirmat: q̃uis abſentiam ſuam multis & grauibus mẽdaciorum notis lacerãdam ſciat. Rex gratiis tantæ moderationi impẽſius actis/ equites eius in augmentũ comitatus depoſcit. Illi in plenos fidei charitatiſq; fletus effuſi hunc ſibi ſupremi perpetuiq; dedecoris diem affirmant: huic ignominiæ non propria ſed alienorum ignauia protractis: vt cui famulatus officia debeant deſertionis probra perſoluant. Ita Abſalone per ſummã animorũ mœſtitiã relicto regẽ proſequebãtur. Graues illi difficileſq; cũ plæbe conciones fuere. Vbiq; enim cauſas armata dicebat animũ habitu oſtẽtatura. Quotidie Abſalonem falſo & inaudito obtrectationis genere lacerabat. Hęc audiẽtes Iutẽſes occulto laudationis ſtudio proſequebantur blanditiis fouẽtes qđ armis punire debuerant. Qua adulationis deformitate maximũ ſeditioni irritamentum dedere. Rex finitis cõmeatibus Scaniam relicturus lectos e plæbe viros componendi cum Abſalone gratia ad illud Sialandiæ littus qđ ab Helſingo oppido vocabulũ tenet traiicere iubet. Vbi demũ

Abſalonis laus ab inocẽtia & eloquentia.

Abſalon regi obuius factus compluribus innocentiæ teſtimoniis obiecta purgando cunctas mendaciorum partes quibus abſens notatus fuerat adeo validis copioſiſq; rationibus ſubruebat: vt criminatores reatum confiteri coactos ad veniam a ſe flagitandam adduceret: deq; accuſatoribus ſui veneratores efficeret. Nec parua apud omnes eloquentiæ eius ammiratio extitit: compluribus qui aderant diuino ore eum egiſſe dicentibus. Sed hæc omnia Scaniẽſium legati ad ciuiũ arbitrium relegantes diſcedunt: abſq; patriæ conſenſu nullum ſibi componendi ius eſſe teſtati. Sed neq; eorum fida adhortatione populus Scanienſis ad deponẽdam conſternationis ſuæ rabiem adduci potuit. Nam nec decimas pontificalibus vſibus ſolui curatũ nec quicq̃ qđ ad præſtanda ſacrorum iura attinebat exhibitum. Quorũ infandam ſacrilegamq; pertinaciam Abſalon proximo ſacerdotali conſilio per epiſtolã viſitato

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cũctarum Scaniæ eccleſiarum obſeratione puniri præcepit. Cuius edicti præmonita plæbs per idem tempus ante ædem Laurentii in concionem armata deſcẽdit. Ad quam ſacerdotes binis ordinis ſui viris/ qui pontificalis edicti rigorem exponerent miſſis/ſacrorum ceſſationem, diuiniq; taciturnitatem officii ſi decimarum ſolutionem abnuere perſeueraſſet/minati ſunt. Delegantur totidem e plæbe mutuas ſacerdotio minas intentaturi. Ab his reſponſum eſt ſacerdotes alimẽta ſua plæbi nõ pontifici debere/ quorum munere & beneficio neceſſariis vitæ vſibus inſtructi noſcantur. Quocirca aut diuinis inſeruiant, aut ingrati patria cedant: ſi neutrũ egiſſent: non ſolum honorum omniũ pœnam ſed etiam ſæua membrorũ ſupplicia recepturi. Ad hæc clerus reſponſo conſtantiſſime dato ſe neq; mortis metu, neq; paupertatis reſpectu quo minus antiſtitis ſui imperium perageret/ ceſſaturum affirmat. Tam pia tamq; religioſa cleri conſtantia euictum vulgus precibus minas mutando quo ad Abſalon conueniri poſſet ſentẽtiæ dilationem poſcebat. Ciuile ſiquidem bellum ſe excitaturum timebat/ſi in ſacerdotes ſibi nobilitate pares animaduertere ſtuduiſſet. Nam cum in Scania alienigenæ indigenis permixti ſacerdotia gererent: amplior tamen digniorq; domeſticis reuerẽtia præſtabatur. Quo effectum eſt vt vtriuſq; ordinis conſenſu mitterentur qui iuſtas animaduerſionis inducias flagitarent Haud ægre ab Abſalone obtentæ ſunt, plus clementiæ q̃ ſeueritati indulgendum putante. Multum ab eodem gratiarum ſacerdotalis cœtus conſtantiæ perſolutum. Nihilominus populus cum contemptu beneficii, regiorum, pontificaliumq; militum penates publice diripere perſeuerauit. Appetente publici ieiunii tempore rex Scaniam eius Sialandiæq; militia ſuccinctus Helſingi tranſitu petit: Fionienſium, Iutorũq; comitatum ob præbita ab eis iamdudum ſeditioni irritamenta pertęſus. Abſalon ob chriſmatis confectionem pontificali officio adminiſtrandam Lundiam deproperat. Vbi paucos cum rege dies feriatus/ vicino rure ſe excepit. Hac fama ſeptentrionalis Scaniæ populus cum Hallãdenſibus excitus more gentis miſſo per omnes ſtipite ſub ſpecie petendæ libertatis belli titulum fingit: eoq; edicti genere exercitum conſtruit. Quem tanta dementia ceperat vt manum cum rege conſerere properaret: ſummi imperii vires laceſſere nullius negotii exiſtimando. Quo rex e plaga auſtrali regreſſus apud Dyſiam pontem, excepto oranti ſe Abſaloni fuſtibus q̃ armis agere mallet: cum viris ſibi non canibus confligendum reſpondit. Igitur non iræ aut furoris impulſu concitatus, ſed conſpicua animi induſtria ad corrigendam ciuium inſolentiam, metumq; conſimilis audaciæ cæteris iniiciendum aliquid ab inuiſiſſima ſibi feritate mutuandum ratus/ manſuetudinem ingenii ſui depoſita ad tempus clementia crudelitatis actus imitari coegit. In ponte res geſta eſt vtriſq; tranſitum anticipare ſtudentibus. anceps diu prælium fuit. Inſignis illic agreſtium pugna extitit. Quorum aciem Abſalonis equites per ignoti vadi compendium irrumpentes repentinam victoriam edidere. Multi illic popularium cæſi, compluribus amnis exitio extitit. Ferrum vitantes aqua periclitati ſunt. Reliquiæ fuga ſeruatæ: ita nefarius ille cœtus diuino iudicio profligatus/ ſacrilegi furoris pœnas exſoluit. Rex Lundiam regreſſus/ orientalium partium armatam plæbem aduentare cognoſcit: vnius iam exercitus victor alterum excepturus Cuius generalem conuẽtum pugnæ celeritate præcurrere monitus a Lundenſibus ſtipendiorum loco vectigalium laxationem poſcẽtibus aliquandiu retẽtatur. Quibus obtentis in proximũ campũ exceſſiſſe contenti: longius eũ ſub excuſatione

Tumultus popularis.

Cędes rebellantium.

Gydingebro,

tuendæ vrbis proſequi ſuperſederunt. Id regi tardius hoſtes excipiendi cauſam præbuit. Getungam appellant pontem apud quem armata popularium corona conſedit. Grandes illuc lapidum aceruos prohibendi pontis gratia vecors turba congeſſerat. Rex alio amnem vado tranſgreſſus ferro decernere ſtatuit. Sed plæbem non tam præſentia regis arma q̄ dira recentis ſociorum cladis exempla terrebant. Miſſis igitur qui pontem a rege repeti precarentur ab armis ſe diſceſſuram promittit. Præcipue regem Abſalonis in nimiam agreſtium ſtragē vitandam dicentis temperamēta flectebant. Repetito ponte ſupplices a ſeditionis auctoribus ad regis genua manus tenduntur, cunctaq; famulandi officia auidius promittuntur. Cum de fide ambigeretur iuſiurandum promiſſionibus additur. Sic vulgi collegio dimiſſo Lundiam reditur. Scaniæ deinde giro pertranſito/obſides a plæbe recipiuntur. Ad reliqua facilis populus, decimarum ſolutionem dūtaxat pertinacius abnuebat. Nihil magis regi q̄ ad earum remiſſionem Abſalonem abducere curatum eſt. Summopere cauendum dicenti ne ſibi forte quod olim Kanuto Othonienſi decimarum iura propagare nitenti acciderat/ eueniret. Abſalon quicq̄ ex conſueto ſacrorum iure decerpere non minus inglorium q̄ ſacrilegum ratus: conſtantius id ſe facturum negabat: dicendo tametſi rex plæbis ſententiam fauore proſequeretur: ſibi impedimento non fore quominus ab ea decimarum debitum exigere perſeueraret, neminē ad participanda ſecum pericula prouocaturus. Tutiſſimum igitur regi ſilentium fore ne eccleſiæ opem ferendo/populari ſe ipſum odio implicet. Tam iuſtam, tamq; fortem Abſalonis conſtantiam rex animo veneratus cum remiſſionem admittere nolit exactionem deferre poſtulat: cōſilio poſtmodum effici poſſe q̄d armis nequeat. Paruit precanti Abſalon/præfatus ſe decimarum loco prioribus pontificum cōditionibus

fredericus Barbarossa.

non vſurum ne prorſus earum iura negligere videretur. Tam modeſta Abſalonis

Cæſar Saxoniæ principem tentat.

promiſſio conſternationi remedio fuit. Summa poſtmodum Cæſaris in attentando Saxoniæ principe calliditas patuit: non enim minorē expugnandi eius ſpem in acumine q̄ viribus reponebat. In primis Waldemarum quem eidem certius affuturum credebat aſtutia tentat. Siquidem binas eius filias totidem filiis ſuis: quorum alterum ſucceſſioni imperii deſtinarat: alterum Sueuiæ ſatrapam conſtituerat per legatos in matrimonium poſtulabat: non ꝙ ſanguini ſuo bonæ fidei nuptias quæreret: ſed vt hoſtem amicis abundantem auxiliis ſpoliaret.

Henricus VI. philippus.

Q̄d callidius an impudentius egerit ignorauerim. Ad illum enim falſas iungendæ affinitatis preces dirigere non

Supra folio 159.

erubuit quem olim perfidiæ laqueis complicatum ad obſequia ſibi paciſcēda pertraxit. Amici regis intellecta fraude, hæc non matrimonii voto, ſed Henrici odio flagitari dicebant. Tam veros Cæſarianæ calliditatis interpretes: ſola reginæ ſententia ſuperauit: ſanguinis ſui connubiis affinitatem cum Cæſare iungere glorioſum ducentis. Quærente rege quantum ab eo dotis nomine exigeretur: legati ſe ignorare dixere, remq; ad Cæſaris arbitrium retulere. A quo reſcriptum eſt curandum regi Lubecam petere cuncta ſecū illic cōmodius definituro. Obtēperatū rogatui eſt. Interea Cæſar omnibus imperii neruis ad obruēdas Henrici partes conniſus/vrbes eius paſſim ad ſe deficiētes in deditionē recepit. Defectionis cauſa non tam Cæſaris amor q̄ Henrici odiū extitit. Is ſiqdē nimiis ac diuturnis felicitatis ſucceſſibus elatus inq; ſummo fortunæ faſtigio nullū ruinæ incōmodum ſuſpicatus/ ſubiectas tyrānidi ſuæ ceruices inuſitata dominatiōis ſæuitia atq; intolerabili morū acerbitate vexabat: nec hoſti q̄ ciui importunior exiſtere cōſueuerat. Igitur nō bello aut clade

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſed fraude militũ & deſertione viribus amiſſis cum ſolas ſpei reliquias in Tranſal=
bianorum auxiliis haberet: Lubeco oppido relicto q; ſe eius mœnibus parum tutum
arbitraretur ſumma cum feſtinatione correptis nauibus in Stormariam intimũ fu
gæ ſuæ receptaculum penetrat. Huius prouinciæ præſes Adulfus apud ipſum pro
fuſis charitatis officiis a puero alitus, feliciaq; naturæ pariter ac fortunæ incremẽ
ta ſortitus, atq; ad ordinem militarem ſummis beneficentiæ ſtudiis prouectus tam
fœdam educationis ſuæ mercedem exſoluit: vt inter omnes Henricianæ militiæ co
mites primus ſe defectoris nomine macularet. Poſt hæc a Cæſare nauigia quibus
Albiam ſuperaret, ſagittariis & funditoribus completa per pronum amnis alueum
immittũtur. Pari ſtudio claſſis exquiſito bellatorum agmine referta ad impediẽdũ
Cæſaris traiectum ab Henrico cõtracta. Quæ poſtq̃ hoſtilium nauium multitudi=
nem in conſpectu habuit: earundem numero perterrefacta propoſito per fugam de
ſerto Cæſari tranſitum ceſſit. Qui dum oppidum Lubecum obſidere cœpiſſet Bo=
gyſzlauiq; & Kazymari fratrum vires admodum ſuſpectas haberet: vtriq; ſe potẽ=
tiæ & claritatis incrementa daturum ſubornata legatione promittit: prouincias
quas hactenus obſcure & ſine honorum inſignibus geſſerint Satraparum nomine
recepturis. Iocunda Cæſaris toties ab Henrico læſis promiſſio extitit non intelligẽ
tibus ſibi ſub ſpecie beneficii deforme ſeruitutis iugum intendi. Interea Waldema=
rus claſſe luxu q̃ armis ornatiore Lubecum profectus occurrentibus ſibi Germano
rum equitibus, eximiaſq; eius aduentui grates habentibus: nauigationem medio
amne quoad poſſit proferre depoſcitur / quo breuius inter ipſum ac Cæſarem iter
reſtaret. Quo facto poſtero die an Cæſarem medio itinere obuiũ affectaret a lega=
tis rogatus, caſtra eius petere præoptauit / Romani imperii rectorem in re modica
fatigare ſuperuacuum exiſtimando. Nec minor Cæſaris in excipiendo Waldemaro
calliditas q̃ Waldemari in petẽdo Cæſare moderatio extitit. Siquidem in primis eũ
amplexu atq; oſculo decentiſſime veneratus: mox dextra honorabiliter appræhen=
ſa depoſito amiculo per media caſtra perduxit / præconis more cunctos ei via cede=
re iubendo. Tentorium quoq; nimio multitudinis conſpiciendi regis auidæ concur
ſu collapſum planum campi petendo deſeruit. Vbi ſedandæ preſſurę gratia diſten=
ta virga q̃ poterat celſa voce cunctos locis in quibus conſiſterent conſedere præce=
pit. Sed Waldemarus cum eius dignatione perinde ac quadam moderationis æmu=
latione contendens ſellam ſuam ſe expectaturum reſpondit: ne probato ſedendi vſu
imperialis cathedræ honorem vſurpare videretur. Magnates honoribus eminen=
tes non ordine aut ratione diſcretis ſedendi ſpaciis: ſed vt quenq; violentæ preſſio=
nis caſus iactauerat, ſedilia habebant: fortuna non dignitate locorum vſum diſtri=
buẽte. Illic exaudire erat Theutonũ voces formam regis, ſtaturãq; mirãtium. Quos
tanta viſendi eius cupiditas ceperat vt ſedendi humilitas obſtaret alter alterius cõ
ſcenſis humeris productis illum ceruicibus inſpectarent. Hunc regem, hunc domi=
num, hunc imperio dignum referre / Cæſarẽ regulum homuntionẽq; vocare. Adeo
Barbaris eum excellens corporis habitus venerabilem faciebat. Crediderim Cæſa=
rem has militum voces diſſimulanter tuliſſe: ne regis laudibus offendi videretur.
Quem poſt diutinam omniũ ammirationem paucis ſecum exſurgere iuſſis in pro=
ximum tabernaculum eodem comitatis genere deducendum curauit: quo venien=
tem fuerat proſecutus. Illic eum ſeriis omiſſis aliquandiu beniuolo iocundoq; ſer=
mone detentum: ad veſperam proſequente totius Germaniæ iuuentute diſcedere

Fredericus Barbaros: Lubecum obsidione premit.

Cæſaris & Waldemari coitio.

Henricus VI. philippus.

Waldemari statura.

Anno 1181 hec acta ſunt ſecundum ſupputatione peruetuſtę cuiuſdam [redacted] Hiſtorię.

permiſit: luce poſtera apud ſyluam portui vicinam opportunioris colloquii gratia præſentiam redditurum. Interea filios regiam nauem petere inq; ea ſub ſpecie luſitandi morari præcepit. Chariſſimorum pignorum familiari conuerſatione in quãto regis aduentum poneret oſtendere cupiens. de quorum nuptiis cõdicto in loco mentionem orſus maiori triginta milia talentũ: minori octo in matrimonii conditionem depoſcit. Quæ res ſuſpecta Danorum maioribus fuit virgines nondum ad nubendi ætatem prouectas fraudulenter ab eo poſtulari credentibus. Sed Waldemarus maiorem ſummam ſuis opibus imparem arbitratus: minorem Vngarię regis arcta ſibi propinquitate coniuncti fidutia pollicetur. Huic pactioni iureiurando firmitas adiecta eſt: deſponſioniſq; vinculum ſacramenti religione conſtrictum. His actis rex nauigia/Cæſar caſtra repetiit. Quo tempore Sclauorum ad ipſum regiæ claſſis metu nauigiis progredi non audentium legatis receptis diluculo nauigium regis paruo militum numero comitante eiuſdem cimba aduectus cunctis inopinatus aſcendit. Igitur rege exercitus ſui primores participandi colloquii gratia contrahente: ſolum Rugiæ principem Iarimarum/ quem pridie compluribus venerationis officiis inſuper regio nomine adulatus fuerat: ꝙ eum Danis perq̃ fidum non ignoraret/vocari paſſus non eſt. Habere deinde ſe dixit quod ad regem ſecreto referre cupiat: quem ob futurum mutui ſanguinis contractum non amicum modo/verumetiam vnanimem habeat. Sclauos ſiquidem eneruandi gratia Henrici a ſe promiſſionibus allectos eſſe: quas eodem expugnato minime exequi velit, memor quid olim ſibi de ſubigenda Sclauia pollicitus fuerit. Orare deinde patiatur ſe eam ad præſens ſui muneris facere: binis fratribus geminæ præfecturæ titulo ſpecioſius q̃ diuturnius tribuendam. Eandem quippe ſe ei profligato Henrico ſubiicere curaturum. Annuẽte rege poſteroq; die concionem petente: Bugiſzlauum & Kazimarum datis ſolenniter aquilis Sclauiæ duces appellat: veterem atq; hæreditariam patriæ libertatem vanis atq; fucoſis dignitatum nominibus vẽditantes. Qui ſi ſciſſent quanto oneri ſe exigui panni receptione ſubſternerent/ mortem beneficio prætuliſſent: aut priuati in omne vitæ tempus degere maluiſſent. Sic ſub honoris ſpecie grauiſſimis dedecoris probris implicati diſcedunt: ſeruitutem falſis dignitatum inſignibus coloratã in patriam referentes. Illic quoq; Syfridus ſplendido Thyringiæ loco ortus vnam Waldemari filiarum Cæſare aſtipulante deſpondit: regiaq; naue deuectus Solennes Sleſuici nuptias habuit. Interea Sclaui caſtello qđ propter Zuynenſia oſtia moliti fuerant hyberna maris exundatione peſſundato: bina alia iiſdem in locis materia per hyemem contracta veris principio condiderunt: inexpugnabiles ſe fore rati ſi Penus amnis Walogoſto oppido Zuyna maritimorum prę ſidiorum obſtaculis clauderetur. Quod rex ſero nuntio expertus cum ad viridem portum impediendi operis gratia contractis copiis appuliſſet: ex Rugianis cognoſcit conſummatas arces præſidiiſq; completas. Præcipue eum in his expugnandis circunſpecta portuum inopia deſperare coegit. Tunc Kanuto filio/ tunc Abſalone, Sunone, & Eſberno vocatis refert: difficilem arcium oppugnationem ſibi viſam: alienis eas auſpiciis/ q̃ propriis inceſſere præoptanti: ne ſtudiis parum ex ſententia cedentibus rerum toties a ſe fœliciter geſtarum fulgor corrumperetur. Igitur Kanuto/ atq; Abſaloni oppugnationis curam imponit: præfatus minus ruboris ex inefficaci illorum pugna q̃ ſua ad patriam redundaturum. Si vincerent: non minori ſibi gloriæ fore/ q̃ ſi ipſemet victoriam ediđiſſet. Sed

Sclauiæ duces libertate amiſſa.

Syfridus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Abſalon Scanorum atqꝫ Syalandenſium ductum pollicitus Iutos ſua opera ductan-
dos negabat. quos non ſolum imperii ſui / verum etiam adoleſcentiæ Kanuti contē-
ptum acturos ſciat. Nec eũ prædictionis augurium fefellit. Permotus dicto rex itu-
rum licet inualidum reſpondit. His curis aſtrictus morbo ex ſollicitudine cōtracto
in lectum decidit. Enimuero pręcordia eius diuiduæ paſſiones hinc vincendi cupi-
do hinc deſperatio torſerunt. Mane ducibus eum vt ſibi parceret orantibus: impe-
riumqꝫ eius etiam abſentis ſe executuros ſpondentibus: vix atqꝫ ægre cōſenſit vt ad
oppidum Worthyngum filio pōtificiqꝫ contradita belli ſumma diſcederet. Quibus *Wordingborg*
eodem in loco diutina ac vehementi tempeſtate detentis / ſeditioſæ Iutorum voces
toto littore exaudiebantur: tum commeatuũ alimentorũqꝫ defectum cauſantium:
tum expeditionis militiæqꝫ remiſſionē poſcentiũ. Quas cum Homerus Ripenſium Homerus
antiſtes quem præter religionis dignitatem ſingularis eloquentiæ claritas cōmen- Ripeñ.
dabat / copioſis facundiæ documentis delinire non poſſet / poſtremo vim verbis an-
teponendam ratus / quēdam ex ſeditionis conſortibus ante tentorii ſui fores perti-
nacius obſtrepētem prendi vinciriqꝫ curauit. Quæ res populi clamorē auxit / ſedi-
tionem accendit. Igitur patres plębis a rege cum contēptu imperii diſceſſum veri-
ti cōmunicato colloquio expeditionem ab eo ſponte ſoluendam decernunt: temera-
riam eius delapſionem ſimulatæ licentię beneficio pręcurrendam putantes: ne ma-
gis proprio ductu finiri q̄ regio nutu remitti videretur. Quę ſi in pręripiendo re-
ditu proprię voluntatis motum ducis arbitrio prętuliſſet / euenire poſſe quod diuo
Kanuto ſolutę claſſis pœnas a patria exigenti contigiſſe ꝓdatur. Quā rem Kanuto
ſi patrem eius iam febri implicatum præſens morbus abſumeret regni ſucceſſionē
adimere poſſe. His conſiliis adductus Kanutus conuocatam claſſem facta reuerten-
di poteſtate dimittit: beneficii loco erogans quod plębis petulantiæ negare non po-
terat. Ita ſeditiōis periculo bellum omittere coactus / cum Abſalone Eſberno & Su-
none Worthingum adnauigat / paternæ febris exitum expectaturus. Igitur Walde-
marus per apertam cubiculi ſui feneſtram velorum reditum contēplatus ammira-
tione rei morbi pariter atqꝫ ęgritudinis incrementa contraxit. Sũma tamē vtriuſqꝫ
diſſimulatione vſus filium ad ſe cum arbitris venientē tam hilari vultu admiſit vt
pene morbo vacuus putaretur. Quinetiam ſe minimo doloris ſenſu teneri dicebat /
corporis moleſtiam animi robore diſſimulare conando. Apud Abſalonem tamē re-
ligioſam culparum confeſſionem agere non oblitus / incertum mortis tempus ſacro
correctionis genere pręcurrendum credebat: ſeram atqꝫ inutilem pœnitētiam iu-
dicans quæ emendationis odio nimiaqꝫ peccandi perſeuerentia ad vltimũ vſqꝫ ęta- Waldemari
tis terminum prorogatur. Pręterea locis monaſtica religione ſacratis dimidiũ pa- legata.
trimonii ſui / quę ad fiſcum regium pertinebant exceptis / teſtamēto legauit. Sed cę-
teris bene de eius ſalute ſperantibus ſolus Suno ſiue ſomnii monitu ſiue alio mentis
oraculo doctus fatalem hanc regi febrem augurabatur: quonā modo filii rebus de-
cedente patre ſuccurri oporteret prouidendũ hortatus. Tantam ſiquidem in regis
funere luctus acerbitatem futuram / vt conſilium vllum aduerti nequeat. Eodē tem
pore Ioannes quidam religione Abbas medicinæ præſumptuoſior q̄ peritior ꝓfeſ-
ſor / cuiꝰ opi plurimũ credebatur e Scania accerſitus aduenit. Qui morbo parũ pru
dēter inſpecto ſoſpitatem regi conſtantius q̄ verius promittebat. Quem cum cibo
medicinali arte confecto reficiendum curaſſet / cunctis cubiculo eiectis quietem ca-
pere iubet. Eũdem paulopoſt ſine voce eſſe compertum vt artuatim ſudore ſuffu-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Anno 1182. 4 Idus Maii.

Ryngſtadium.

Waldemari cõmẽdatio

Abſalonis luctus.

ſum inuenit. Accuratius operiri pręcepit lætum id profluuii genus: ac ſalutare teſtatus. Vtinam Sunonem potius mentis augurium q̃ medicum artis ſuę pręſagium fefelliſſet. Cuius promiſſum regis obitus inſecutus q̃ parum fidei ĩ medicorũ opere reponi oporteat documento extitit. Ingreſſi mane cubiculum amici, defuncti regis corpus perq̃ ſimile ſpiranti reperiunt: adeo priſtinum habitum retinente vultu: vt nec rigore contractum / nec horrore mutatum cerneres: rubicundis oris notis viui hominis ſpeciem aſpectumq; reddẽtibus. Incertum an deceſſiſſet priſtini caloris habitus totis adhuc membris retentus / relinquere videbatur. Sero tandẽ pallore mortis fidem faciente mandatur feretro corpus: Ryngſtadiumq; funerandi gratia deuehendum curatur. Hic vicus non vetuſtate modo ſed etiam paternæ eius ſepulturæ titulo conſpicuus habebatur. Acceſſit luctui matrum miſerabilis planctus ſparſis comis funeri occurrentium / iterumq; ſe priſtinum ſeruitutis onus experturas dicẽtium: extinctum illum qui ciuium capitibus captiuitatem detraxerit: qui patriam pyratarum metu vacuefecerit: maritimaſq; ſedes perinde ac domeſticas a prædonum incurſu tutas præſtiterit. Agreſtes quoq; funebri ipſius pompa conſpecta ruſtico opere quo occupati erant relicto conſentaneis arua querelis replebãt. Cui etiã vt ſupremi officii decus pręſtarent / funebri eius lecto humeros / ſubiicere iocũdum ducebant: euerſam regis morte patriam miſeriſq; ſibi cõmune funus aut ſi quid funere triſtius eſt imminere plangentes. Pro cuius ſpiritu ſalutaria Abſalon vota geſturus inter ſolẽnium verborum nuncupationem doloris impotẽs non tẽperauit ſibi quo minus aram lachrymis ſpargeret: vixq; ad rem diuinam peragendam vocis aut manus miniſterio ſufficere valuit. Quinetiam tantum ægritudinis animo contraxit, tamq; graui & periculoſa valitudine ſubito affici cœpit: vt pene vitam cum ſacrificio finiret. Incredibile videretur tantũ virum tam inſigni luctus horrore confectum ſi non eius erga Waldemarum affectus fuiſſet notiſſimus. Sed fortuna altero patriæ lumine extincto reliquum perire paſſa non eſt: ne deeſſet cuius ductu Danię pedibus Sclauia ſubiiceretur / aut gens quæ ſub tãtis ducibus ad excellentem honoris habitum prouecta fuerat / tutore vacua remaneret. Cuius lachrymis precum loco defuſis reſperſa altaria non paruulum promptiſſimę eius erga regem beniuolentiæ indicium præbuere, iiſdem quoq; madefacta thura gratum deo odorem dediſſe crediderim.

Explicitus eſt *Saxonis* Grammatici de rebus Danicis.
liber decimuſquintus.

Eiuſdem Saxonis Grammatici profeſſione / & natione Sialandeñ. viri
& eloquentia & ſapientia clariſſimi. Incipit liber Sextuſdecimus.

Eractis inferiis / corporeq; regio honoratiſſi- Kanuti
me funerato Kanutus monētibus arbitris fe- lxxxviii.
ſtinatione qua regnū peti firmariq; oportuit: Geſta.
in Iutiam ſeceſſit: paternos ſibi milites obliga
turus. Neq; enim illi nomen regium ambien-
dum reſtabat qđ vnctionis ſuæ tempore ſolē-
niter adeptus fuerat. In concione Wibergenſi
beniuolos ciuium animos expertꝰ apud Ver-
nenſem tacita quorūdam ſimultate compreſ-
ſa / pari cæterorum fauore excipitur. Atq; ita
patrię conſenſu regni hęres efficitur. Interea
Scanorum populus laxata ſibi priſtinę petulā
tię fręna regis morte gauiſus cladis apud Di
ſiam pontem peractę piacula a principibus exigere conſtituit: per quos chariſſimis Achonis ſe
neceſſitudinum ſolatiis orbatus fuerit. Sed & Acho quidam Tubbonis filius plenis ditio.
temeritatis eloquiis flagrantiſſimam ciuilibus malis facem ſubiiciebat: extinctæ &
iam pene ſepultę Scanicę ſeditionis reliquias ſuſcitando. Cuius mali īpediendi gra-
tia Abſalon in Scaniam trangreſſus apud plenam malignitatis concionem oratione
liberius q̄ efficacius habita a plebe deſeritur / factionis principes alium concionandi
locum complexos petente. Quorum tam petulans ac pręceps audacia erat: vt equis
inſidētes cunctā Scaniæ plębem ad eundem locum ſemeſtri ſpatio exacto quaſi tuen-
dę libertatis gratia armatam redire ſub edicto iuberent. Quæ res Abſaloni Sialan-
diam repetendi cauſam prębuit. Ob cuius seceſſum popularis ſæuitiæ procurſus te
meritatis incrementis euectus: inq; Thordonis & Eſberni penates effuſus: eoſdem
prius rapinæ / deinde incendio ſubiecit. Complures quoq; Scanicę nobilitatis ſequē-
tibus diebus ędes crematę. Siquidem factionis duces quo promptiore plæbis auda-
cia vterentur / petulantiam eius principum bonis paſcendam curabant: dulcedine
prędę & aſſiduis fatigationis pręmiis iocūdiorem atq; alacriorem eius operam red-
dituri. Igitur nobilium complures æqualium exemplo vim penatibus ſuis inferen-
dam timentes: bona omnia amicorum cuſtodiæ mandabant. Pars fretum nauibus
complexa ſe & opes vndis q̄ ędibus credere præoptabāt. Pars apud Abſalonē exula-
re ſolatii & lenimenti loco duxit. Cuius atq; Kanuti equites ſuam æque ac do-
minorum fortunam afflictari cernentes cum iniuriam armis propulſandam du-
xiſſent: ſeditionis principes fruſtra a ſe ſine duce res nouari ſuperiore tumultu
experti / Haraldum quendam regii ſanguinis & obtuſi cordis impeditiq; ſermo- Haraldus
nis e Suetia adciſcunt: hominem prorſus regno imparem: cum in eo nihil præ- ſueticus.
ter generis nobilitatem natura aut fortuna commendabile reddidiſſet. Igitur ma-
iore cum opprobrio talem virum Suetia miſerit / an Scania receperit incertum eſt.
Quo rumore attoniti perculſiq; magnates prout ſe hoſtium aduentus fama varia-
bat: dubiis Abſalonem legationibus fatigant / nunc opem eius tranſitumq; poſcen-
tes / nunc eundem cum tota manu ſuperſedere iubentes. Nōdum enim Scanię partes

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Kanutus Erici regis sueciæ a Marijris filius, & Byrgerg [redacted] dux primus sueciæ q obiit ano 1202.

[redacted]

Haraldus irruperat. Quos cum Kanuti Suetiæ regis eiuſdemq; Satrapæ Byrgeri præſidiis vi rupiſſet: ad noui principis opinionem cupide congeſtum vulgus incredibiles ei copias ſociabat. Quibus fretus Lundenſi vrbi portas ſibi claudenti excidiũ minatus eſt. Igitur ex magnatibus complures alternis internuntiis contracti / fortiq; inuicem cohortatione firmati: propter Luminam amnẽ caſtra cõſtituunt. Aliis regiorum militum per ignorantiæ ſimulationem venire ſuperſedentibus. Quos tãtus pugnandi ardor ceperat: vt per ſummum nõ ſolum periculorum / ſed etiam popularium contemptum / abſq; paucitatis ſuæ reſpectu vt quẽq; equi pernicitas adiuuabat: ſine imperio aut ordine effuſis habenis in hoſtem contenderent. In quo quidem impetu maiorem venti (quem forte aduerſum habebant) q̃ hoſtium quos impetebant ſęuitiam experti ſunt. Ille enim magnitudine ſua clypeos curſitantibus decuſſit. Hi ne pectora quidem irrumpentibus obuertere auſi fuere. Ita popularium acies numero hominum q̃ animis præſtantior incruentam de ſe victoriam dando / plus pericli an ignominiæ ſenſerit dubietati ſubiecit. Enimuero quo expeditius fugã qua pugnam præcurrebat intenderet ſeipſam ſcutis exuere non erubuit. Armorum onus abiiciendo quorum vſus experiri confiſa non fuerat. Hac igitur partim cæſa, partim capta: Haraldus cum Akone quem affectati regni auctorem habuerat Suetiam refugus petebat. At Lundenſes ſuſpenſis ad belli euentum animis in neutram partem auxilia commodabant fauorem victoribus erogaturi. Qui rei ſucceſſu conſpecto perinde ac victores victis inſultare cœperunt / cupiditate laudis & prędę alienis ſe virtutibus inſerentes: nec contenti popularium ſpecie bis bellum potentibus intuliſſe collecta cõcione tertium aduerſum eoſdem indicere grauati nõ ſunt: ſuſcepti vulneris dolorem conſternationis furori permixtum communi nobilitatis exitio penſaturi / tantamq; prouocandi perſeuerantiam ſiue pudore cladis, ſiue cupidine vltionis animis inſitam geſtantes. Neq; enim illos aut illuſtrium virorum reſpectus aut vulnerum ſuorum memoria quominus ſeditionis ſtudia ſectarentur domare potuit. Quod periculum cunctorum Scaniæ magnatum capitibus contiguum præproperus Abſalonis cum Syalandenſibus aduentus diſpulit. Siquidem ſublatis vexillis deputatum concioni locum ingreſſus / non ſolum turbulentiſſimo plębis propoſito obſtitit / ſed etiam leges quæ iniquiſſimis eiuſdem ſuffragiis cõuulſę fuerant piiſſimo iudicii decreto ad priſtinæ auctoritatis habitum reduxit. Sed neq; Haraldum quo minus a magnatibus damnaretur abſentiæ patrocinium protegere potuit. Hunc certe bis a Scanienſibus mulctatum dixerim / ſemel armis / iterum ſententiis. De quo quidem diſcernere arduum eſt ferro an ſuffragiis punitor fuerit. Plæbs quoq; nihil hoſtile auſa, armis ſumma cum propoſiti diſſimulatione depoſitis Abſalonis ſe turmis tranquillo concionandi more iungebant: ſingulis iudiciorum ſuffragiis alacrius q̃ libentius ſucclamando. Ita terribilis illa ac diutina ſeditio ſimul cum concione finem habuit: funeſto plæbis conatu vlterius aduerſum principum collegium inſoleſcere non audente. Interea Kanutus excitati in Scania belli nuntio Fyoniam e Iutia petere coactus: Eſbernum Abſalone fratre nuntiandæ regiarum partium victoriæ gratia tranſmiſſum obuium accipit. Cuius inopinato occurſu triſtia afferri ratus hærente animo deiectoq; vultu quicq̃ ex eo cognoſcere verebatur. Poſtmodum non ſolum eiuſdem plena hilaritatis fronte meliora ſperare iuſſus, verũetiã iocunda ac libenti narratione de ſuorũ victoria doctus in Scaniã ouãs ꝑceſſit. Ac primũ eius ꝓuinciã Froſtã rapinę & ĩcẽdio opportunã ex

Margin notes: Lumme aa. — Vẽti vehementia. — Haraldi fuga. — Lundeñ. factiones. — Haraldi dãnatio. — Froſteherrit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

hibuit: vaſtaſſetq; ni Abſalonis erga illam ſtudium gerẽtis interuentu prohibere‑tur. Quo mediante effectum eſt: vt ab his qui in regem Haraldica factione deliquerant: æra tantum pœnæ nomine exigerentur. O immenſam clementiam cuius beneficio hominibus euidenter noxiis maximi facinoris culpam paruulo cenſu redimere licuit. Quo exemplo cæteri ad ſpem veniæ erecti mitiſſima Abſalonis opera parem regis manſuetudinem experti ſunt. Egregium tunc Kanutus moderati animi ſpecimen dedit cum vltionẽ quã vniuerſorũ crimen meruit: vnius amici precibus donauit. Indignum adoleſcentem cuius virtus externi principis acumine tentaretur. Compluribus enim Cæſaris legationibus curiam adire paternæq; amicitiæ ſucceſſionẽ expetere iuſſus/intercedente amicorum conſilio q̃ modeſtiſſime reſcripſit excuſationis verbis a regnãdi nouitate quæſitis. Siquidem arbitris eius excuſſa atq; explorata Cæſaris calliditas erat. Hiſdem perfidiæ laqueis filii ſimplicitatem circũuenire ſtudentibus, quibus olim patris credulitatem implicatam habuerat. Cui cum Cæſar erepturum ſe regnum aliiq; daturum plena minarum epiſtola reſpondiſſet ſolum hoc reſcribere contentus fuit: quęrendum videlicet Cæſari eſſe priuſq̃ ſibi regnum adimat qui Daniam in eius beneficio reponere cupiat. Qua reſponſi libertate: non ſolum minantem eluſit, verumetiam plurimum a ſe fiduciæ in ciuium animis reponi docuit. Apud quem Cæſar fruſtra monitis egiſſe ſe videns Syfridum qui ſororem ipſius in matrimonio habebat ſubornat: quod literarum ſuarum inſtinctu nequibat/alienę vocis ſupplemento perſuaſum haberi conando: qui vbi Daniam intrauit quanta regis charitate ob ſororis eius matrimonium teneretur/quantiſq; Cæſar viribus eſſet expoſito Abſalonem, Sunonem, & Eſbernum: qui ſoli ex amicis cum rege admittebantur: tum fidei quam Kanuto cuius tutores exiſterent deberent: tum fiduciæ quam eiuſdem pater in eorum pectoribus repoſuerat admonitos orare cepit: ne amicorum nomine hoſtes agendo creditum ſibi pupillum annis & conſilio tenerum graue & intolerabile belli onus ſuſcipere iubeant: eumq; ſub titulo tuendæ libertatis regno exuant. Qui potius ſalutaribus illum conſiliis formare curæ habeant Romaniq; imperatoris curiæ aſcribi deforme non ducant. Reſpondet Abſalon de ſe dubium non eſſe quin vtiles ſi noſſet monitus Kanuto libenter fuerit porrecturus. A quo ita Cæſaris amicitiam expeti velit: vt proprię eius maieſtatis decus incolume ſeruaretur. Nam & Waldemarum Frederici partes, amicitiamq; ſecutum nihil fide eius aut promiſſione fallacius reppeperiſſe. Proinde Syfridum noſſe debere Kanuto Cæſariq; æquum regnandi ius eſſe: neq; minore cum libertate hunc Danici regni q̃ illum Romani imperii gubernacula continere. Igitur indignante Syfrido, plenaq; minarum ac faſtus reſponſa fundente: an tu (inquit) ex temetipſo Daniam penſas: eamq; vt Thyringam a Cæſare cum volet q̃ facillime capi poſſe exiſtimas? Proinde abi imperatoriq; tuo perfer Danorum regem ne minimam quidem obſequii partem dignitati eius ac nomini delaturum. Dignum hoc contemptu dixerim qui propior alieno imperio q̃ propriæ affinitati tam inuiſam Danicæ libertati legationem ſuo monitu adminiſtrare ſuſtinuit. His auditis Cæſar ſpernenti ſe regi: quia bellum nequiuit odium inflixit: animo non ferro contemptum vlturus. Spe tamen potiendæ Daniæ non omiſſa ciuilium in ea malorum motum expectandum putabat: ſeditione diuiduam gentem minore cum virium ſuarum periculo oppugnandam ſperando. Quam opportunitatem aliquandiu quæſitam a fortuna ſibi negari conſpiciens. Sclauiæ ſa‑

Kanuti moderatio.

Cæſaris dolus.

Supra folio 158.

de Syfrido vide folio 192.

Supra folio 159.

trapam Bogiſzlauum quem nuper Kazimari fratris decedentis orbitas hæredem
effecerat: crebris muneribus ampliſſimiſq́ꝫ promiſſionibus in Danica bella ſollici=
tat. Cuius hortatui Bogyſzlauus pronius ꝗ prudentius obſecutus: ſed bellum ad=
uerſum Daniam palam atq́ꝫ aperte profiteri nõ auſus primũ auunculi ſui Iarimari
Rugiæ præfecti quæſitis ſimultatum cauſis hoſtẽ agere cœpit Cæſarianæ militiæ
reſpectũ arctiſſimis affinitatis vinculis præferẽdo. Qua de re Kanutus per Iarima=
rum certior factus mitti curauit qui cauſam a Bogiſzlauo tã ſubitæ lęſionis inqui=
rerẽt. Ille nõ regẽ/non Daniã a ſe lędi: ſed in iuiuriã a Iarimaro illatã repelli teſtatus
cõmunẽ controuerſiã per vtriuſq́ꝫ legatos armis interim depoſitis ad regis cogni=
tionẽ referri depoſcit: eũdẽq́ꝫ pacis inter ſe faciendæ auctorẽ flagitat verbis beniuo=
lẽtiam ſimulãtibus ſimplicitatis fidẽ prętẽdere cupiẽs. Igitur rege nihil inſidiarum
aut perfidiæ metuente cauſæ dictionis dies locuſq́ꝫ decernitur. Apud inſulã deinde
Samſam: non ſolũ huius negotii explicandi: ſed etiã iuris ciuilis emẽdandi gratia in=
genti nobilitate contracta amborũ legatos excepit. Quorũ altercatione ſolẽniter au
dita cũ in Iarimarum cõplura loquacius ꝗ verius obiectarẽtur ac propter principa
lium perſonarũ abſentiã ſentẽtia impediretur: a Bogiſzlaui legatis vltro iureiuran
do promiſſum eſt eũ cũ primũ regi placitũ foret in rẽ præſentẽ vẽturum/ita in elu=
dendo rege non minore legatorũ ꝗ eius a quo miſſi erãt calliditas verſabatur. Quo
rũ promiſſis Kanutus ſecurius ꝗ cautius æſtimatis cõcilio ocius dimiſſo in Iutiam
ſeceſſit: fortiſſimis quibuſq́ꝫ Scanorũ ac Sialandẽſium tantã ocii tranquillitatẽ cau=
ſantibus, ſeq́ꝫ nimia iam quiete in deſidiã prouolui querẽtibus longo delitiarũ vſu
enerues animos gerere, qui ſub rege Waldemaro totius ferme anni tẽpus multiplici
rerum agitatione varioq́ꝫ militiæ genere deducere cõſueuerint. Nã militaris robo
ris neruos ſicut ocio hebetari ac remitti ita negotio intẽdi excitariq́ꝫ. Igitur acuẽdę
virtutis gratia piraticam aduerſum Eſtones in cõmune decerni placuit. Inter hæc
Bogiſzlauus hortãte Cæſare nõ ſolum patriis ac domeſticis viribus inſtructus, ſed
etiã a finitimis late ꝑſidia mutuatus aduerſum Rugiã quingẽtarũ nauiũ claſſem in
genti belli apparatu refertã contraxerat. Quibus copiis nihil hoſtiliũ viriũ obſtatu
rum ratus Bugiſzlauũ quẽdã legati nomine Cæſarẽ petere iubet qui tantũ a ſe exer
citum aduerſum Daniã contractũ nuntiaret/vt dubitare non poſſit quin Kanutus
reſiſtẽdi fidutia defectus/ ꝗcitiſſime Romano ſe foret imperio traditurus. Delecta=
tus promiſſo Cæſar laudato Bogiſzlauo legatũ imperatoriis donis proſequitur. Ia=
rimarus tam ſubiti inopinatiq́ꝫ belli fama perculſſus/Abſaloni in Sialandia ſe conti=
nenti magnitudinem periculi Rugianæ genti imminentis propinquitatẽq́ꝫ denun — Bellũ Sclauicum. [seu Pomeranicum.]
tiat. Qui protinus feſtinatione quãta ſociorum expugnationẽ præcurri oportebat:
accinctus, miſſis per Sialandiam epiſtolis omnẽ ætatẽ armis habilem in claſſem con
fluere iuſſit: minores rates maioribus, onerarias piraticis ſociauit. Plæbiq́ꝫ demum
ac nobilitati promiſcuũ corripiẽdarum nauiũ vſum conceſſit. Eodem edicti genere
coniunctis Sialandię inſulis imperatũ. At Fionienſibus Scaniſq́ꝫ ſextum intra diem
præfixum portũ petere alioqui ſuperſedere iuſſum. Neq́ꝫ enim vlteriores apparatui
inducias conuenire. Adeo autem in his quibus expeditionis ſocietas mandata fue=
rat obſequendi ſollicitudo flagrabat: vt egregio alacritatis certamine conſtitu=
tum ſibi tempus aut implerent aut præcurrerent. Kanutum vero tametſi nunti=
um in Iutia recepiſſet ingens locorum diſtantia denuntiati temporis anguſtiis per=
mixta Abſalonici operis conſortem exiſtere non patiebatur. Sex ſolas naues Fionia

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

quatuordecim Scania cæteris tarditate impeditis tranſmiſit. Quarũ inſignis pau-
citas culpę obnoxia videri potuiſſet: ſi non longinquitatis patrocinio defenderetur.
Penthecoſtalis feſti peruigilium erat quando pręnominatum ſinum abſalonica claſ
ſis inierat. Eadem die nequid ſegnius aut cunctantius gereretur: Hythim inſulam
adnauigari curatur. Illic obuii Rugianorum nuntii præſtolandum docent quoad
ſciri poſſit in quam Rugiani ſoli partem hoſtilis irruptio tenderet. Iam enim Bo-
giſzlauo ad inſulam Coztam Rugiæ prætentam eſſe peruentum. Qui q̄q̄ hoſtilia
iã pene rura pulſaret non tẽperauit ſibi quo minus ſobrietatem effuſa crapulæ licẽ-
tia violaret. Tanta ſiquidem epularum indulgentia exercitum aluit ac corrupit: vt
conuiuium magis q̄ bellum amplexus videretur. Verum Abſalon nuntiorum mo-
nitis obſecutus. Hiſdem poſtera luce regreſſis Bogiſzlauumq; ex aduerſo Strelæ in
ſulæ copias expoſiturum docentibus: q̄q̄ crepuſculum appetebat correpto ſigno
ociſſime littus Scapha petiuit. Gubernatorum deinde collegio per præconem vo-
cato nuntioq; q̄ breuiſſimo militibus edito ingenti cohortationis cura alacritate
exercitum repleuit quietem / ſuam certis victoriæ imaginibus adumbratam præfa-
tus. Nec alia militum reſponſio fuit q̄ pugnam ſe optare: quam ſi accipiant non du-
bitare quin vincant. Quem animorum calorem tum a longa vincendi conſuetudi-
ne tum etiam ab ingenita Danico ſanguini virtute traxerunt. digni qui vocis ſuæ
augurio non fallerentur. Igitur Abſalon incertæ nauigationis metu ꝙ fretum du-
biæ profunditatis eſſet diluculum pręſtolatus cum inde ſoluturus eſſet / aliq̄diu re-
tentus eſt harenis anchora altius inſidente. Quo euenit / vt ab vniuerſis infinitum
procedendi ardorem gerentibus relinqueretur. Sed neq; ſe ab exercitu præcedi in-
decens exiſtimabat: a quo plus hortationi ſuæ q̄ cunctationi tributum cernebat.
Quem merito his gratulatum crediderim qui iuſtæ celeritatis compotes q̄ violen
tæ moræ conſortes exiſtere maluerunt. Quã tarditatis iacturam impedimento ſo-
lutus tanta remigii velocitate penſauit / vt pene prima nauigia occupauerit / diſpen
dium caſu inuectum pręliandi cupidine redimẽdo. Hunc publicæ feſtinationis pro-
curſum miſſa a Rugianis ratis excepit: quæ aliquanto remiſſiore nauigatione vten-
dum doceret / quod Bogiſzlauo adhuc inſulam Coztam tenentem incertus irru-
ptionis locus exiſteret. Sed & Iarimarus ſeceſſum hoſtium domeſtico milite ſuccin-
ctus opperiebãt. Igitur ceſſata impetus cura ad littus dreccenſe diuertitur. Illic af-
fertur hoſtes domum petiſſe nuntiis incidentis forte nebulæ errori deceptis. Idem
noſtris portum darſinum petere iuſſis Iarimari cum eis conſiliaturi Rugiano ex-
ercitu vallatum pollicentur occurſum. Quo loci adnauigato cum nec Iarimarus
nec quiſq̄ ex eius ſatellitibus repertus fuiſſet / placuit Nicolaum Falſtricum ꝙ
Sclauicæ gentis linguam calleret explorandi hoſtium receſſus gratia ad Iarimarum
dimitti. Quo abeunte cum Abſalon diuinæ venerationi vacaturus littus Scapha
petiſſet: repentino nuntio per Iarimari familiarem ſuſcepto cognoſcit pomeranicã
aduentare claſſem: quæ ſi nebulæ denſitas non obſtaret: cerni cominus poſſet. Igi-
tur reuocatis qui ſacra geſtabant cupide concitatã claſſem obuiam hoſti in altũ di-
rexit. Armis nõ precibus deo libamẽta daturus. Qđ eñ ſacrificii genus ſceleſtorum
nece diuinę potẽtię iocũdius exiſtimemus? At pomeranis nõ tam hoſtile ſolũ repen-
te inuadẽdi q̄ Rugianorũ equitatũ defendendi littoris ſtudioſum variis nauigatio-
nis ambagibus ludificãdi ꝓpoſitum erat. Qui Danicã cõſpicati claſſem Bor Wegiũ
occidẽtalibus comitatũ Sclauis auxilii ſibi ferendi gratia aduẽtare credebant / aeris

nubilo noſtratum nauium numerum habitumq; dignoſci non patiente. Neq; enim
eorum animos ſubire poterat: Danos per tot locorum ſpatia a Sclauia remotos in=
tra tanti temporis anguſtias eo loco fuiſſe prouectos: ſpeculatoribus ob nimiam ſe=
curitatem excubandi officia parum curioſe gerentibus. Igitur Bogiſzlauus Rugia=
nã claſſem appelli ratus a cẽtum & quinquaginta myoparonib⁹ circuiri deſyderat
reliquam claſſem veluti in aciem iactis anchoris componit: naues quibus alimenta
vehebantur aliquãto pyraticis præſtantiores inter ipſas & continentẽ admouit: ar
matę multitudinis ſpeciem vacua lignorũ effigie adumbraturus. Quo vultu dece=
ptus Suno Bogiſzlauum auxilia a theutonibus mutuatũ credebat. Rareſcente tan=
dem nebula: Abſalon ab exiguis hoſtium ſcaphis præteriri ſe videns ne omnes qui=
dem tuto redituras per iocum aiebat. Igitur ſociis ingenti cohortatione firmatis in
hoſtilem claſſem vt imperio ita ductu & nauigatione primus inuehit. Monitus a Su
none ne eam perinde ac germanicis roboratã auxiliis ꝑpropera feſtinatione inceſſe=
ret: ſed temperato remigio militem armari iuberet: minime cũctandum aiebat / prę
fatus eo iam loci concluſum hoſtem: vt nec bellum tuto cõſerere / nec fugam ſalubri
ter edere poſſet. Itaq; nihil impedimento fore quo minus promptiſſimam ſibi victo
riam eſſet ceſſurus. Eo deinde monitus iterante milites Abſalonis munimenta cor=
poribus aptare cœperunt / parte remigium continuante. Quorum apparatus nimię
ac perſeuerantis nebulæ beneficio hoſtem fallebat. At vbi propius ventum: Danorũ
iuuentus vt cunctationis ita ſilentii impatiens ſublatis vexillis nõ tẽperauit ſibi quo
minus concitatiſſimum pręliandi ardorem celſo cantilenæ genere proſequeretur.
Abſalonis quoq; ſignum nunq̃ ſine hoſtium fuga ſpectari ſolitum Sclauis pariter &
Danorum præſentiam prodidit & confligendi diffidentiam incuſſit. Igitur ſumma
cum trepidatione ſublatis anchoris cupide claſſem concitare cœperunt: quantum
Vincũtur Sclaui. nauigationis longo temporis tractu protulerant exiguo horarum ſpacio remenſi.
Innumeri quorum fugam aut nauium magnitudo aut anchorarum ſublatio reten=
tabat profundum petendo fluctibus q̃ ferro vitam finire maluerunt. Horum rates
eodem pene temporis momento refertas ac vacuas conſpicareris. Sed neq; prola=
pſos natandi vſus ſeruare poterat ſubiectarum voraginum eluuie merſorum cor=
pora tenacius appræhendente. Quantas igitur timoris vires exiſtimemus qui quos
nimio ſui hauſtu repleuerit ne proprio quidem ſpiritui parcere compellit! Decem
& octo nauigia nimię multitudinis in ſe cõfugientis concurſu rupta receptis exitio
Fœda meticuloſitas. fuere. Paucis hoſtem opperiẽdi animus fuit. Illius vero etiam ridicula formido exti
tit qui ſociale exemplũ peroſus nexo ex rudentibus laqueo ſuſpendio ſe conſumere
q̃ hoſti necandum prębere maluit. Q đ factum complures prius ammiratione / dein
de ludibrio proſecuti / dulcedine ſpoliorum lentius hoſtibus inhęrere cœperũt. Qui
bus Abſalon pręteritis monitiſq; ne prędam q̃ hoſtem inſequi mallent: ſeptem ſolis
nauibus totam pene fugacium claſſem inſectari non deſtitit: illa nimirũ fidutia vſus
qua toties ſibi hoſtium terga aſpicere contigit. Neq; enim a palantibus in illa inſe=
quentium paucitate numerus ſed virtus ęſtimabatur. Centum ferme nauium tur=
ba maritimæ fugæ diffidẽtia terreſtrẽ cepit: perq; horridos ac deſertos ſaltus iner=
mis attonitaq; diſcurſum habuit. Iarimarum quoq; hoſtilis ſanguinis q̃ prędæ aui=
diorem concitatior tuendæ patriæ cupido reddiderat. Quinq; ac triginta naui=
giis vehementi remigio concitatis / hoſtilis Abſalonem nobilitas deuitabat.
Quæ cum ſeptem ſola ſibi inſtare animaduerteret / fugam ſuam non ſolum triſtem

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſed etiam erubeſcendam rata bis nauigationi perinde ac pugnam confectura laxamentum dare conata eſt. Igitur Abſalon q̄q̄ ab amicis cęterę claſſis aduentũ opperiri rogaretur nulla ex parte ceſſato remigio ꝓgredi perſeuerauit: plus hoſtiũ trepidatione q̄ ſociorum auxiliis vtẽdum præfatus. Quo cognito Sclaui ſumma cum exanimatione metum rubori prætulerunt / naueſq; ſuas quo fugę habiliores eſſent arma & equos in profundũ abiiciendo oneribus vacuefacere cœperunt. Acrius deinde cõuerberato pelago Penum amnẽ perſeueratæ fugæ receptaculum habuerũt. Quos Abſalon euſq; vacuo cũctatiõis remigio inſecut⁹ veſpera ad ſocios qui prędę incubuerãt reuertit. Cuius ne particeps quidem fore ſuſtinuit gloriam ad ſe / ſpolia ad milites redundare ſpecioſum ducendo. Igitur ex quingentarum nauium numero quinq; ac triginta delapſis decẽ & octo cõfractis cæteræ in Danorum poteſtatem ditionẽq; ceſſere. Illa igiť dies quæ Abſalonis claritate obcęcatam hoſtium claſſem aut fugam aut exitium pati coegit: tot errores tot maritima diſcrimina finiuit Syalãdicos portus ac Balticum fretum peſtifero pyratarũ incurſu vacuefecit: efferatam barbarorũ ſæuitiam iugi patientem reddidit: patriamq; noſtram vix libertate ſua potientem Sclauię dominã effecit. Efficax & inuſitatum genus victorię quo cunctas hoſtium vires funditus euerti cõtigit. Eadem vt Sclauici cruoris plena extitit: ita nullum Danici impendium habuit. Quatuor duntaxat ex Rugianis ſociorum an hoſtium telis perierint incertum eſt. Die poſtero decem & octo Scanienſiũ nauigia ſuperueniunt quos Abſalon non morę eorum ſed voluntatis ęſtimatione facta prędam cum victoribus communicare pręcepit. Quid deinde Sclauis cõſilii foret cognoſſe cupiens callidum ſpeculationis genus amplexus: Bogiſzlaum ſub ſimulatione benignæ & veteris amicitię perfidię per legatos arguendum curat nimiãq; regis offenſam obnixo placationis ſtudio præcurri poſtulat. Ad hæc Bogiſzlauus tantam receptę cladis diſſimulationem agere ſuſtinuit: vt laudata monitoris beniuolentia facturum ſe quod ab ipſo ſuadebatur promitteret. Tãtum autem timoris Sclauorum vulgus ob priſtinam fugam animis inſitum habebat: vt etiam nouã viſa rate quæ legatos vehebat edere nõ erubeſceret. Poſt hæc Abſalon rerũ a ſe geſtarum famã illuſtri nuntio præcurri magnificum ratus: Tachonem claro Fioniæ loco natum cum tentorio Bugiſzlaui quod ei portionis nomine ceſſerat remitti curat: nec ſolum victoriam ſuam regi indicaturum: ſed etiam fidem aſſertis celebrioris prędę geſtamine facturum. Per eundem quoq; ne Sclauicę vires nouis copiis inſtruerentur meſſis tempus expeditione præcurrendum hortatur. Quem Kanutus Iutis Vibergica concione contractis: Abſalonici operis euentũ digno relationis officio repręſentare præcepit: expeditionis hortatore vſurus quem nuntii auctorem habuerat. Quo facto omnium animis maximam educendæ claſſis curam ingenerauit. At Cæſar tantæ cladis nuntio recepto / poſtq̄ ſolo Abſalonis ductu rem geſtam cognouit: omnem non ſolum obtinendæ Danię ſpem / verũetiam attentandę fiduciam mẽte depoſuit: proprias vires dãnando: ꝙ alienis parum efficaciter vſus fuiſſet. Eandem victoriam Abſalon ſuam apud bizantium incredibili famæ velocitate vulgatam: poſtmodũ ab equitibus ſuis tunc temporis in ea vrbe ſtipendia merentibus accepit. Sed nouę frugis acceſſio labẽtibus hoſtium alimẽtis opitulata eſt. Hiſdẽ ex regię profectionis cunctatione inſtruendorum frumento vicorum perq̄ vtile ſibi laxamentum ſumẽtibus huius expeditionis opinione perciti Walogaſtenſes profundiora Peni amnis loca crebro lapide cõplent / mœniũ ſuorum aditum nauigiis

Sclauorum ſubactio. xxiiii.

Speculatio callida.

Ano 1189 submersus in Armenia Fredericus Barbarossa

Walogaſtũ obſidetur.

negaturi. Quas Abſalon hiſdem aluei locis egerere cupiens: trahendę ſecum iuuen
tutis gratia corpus aquis immergere nõ dubitauit: eaſq; lapidibus vacuefaciendo.
quãtum tranſmittendę claſſi ſatis erat: ad patientem nauigationis habitum perdu
xit: q̃q̃ oppidani machinas ſuas tali temperamento libraſſent vt eadem amnis ſpa-
tia certis ictibus deſtinarent. Quibus obſtaculis tranſitu vacuefacto: facilem ſociis
petendę circũſidendęq; vrbis aditum ſtruxit. Obſidione cœpta refixi ſub aquis ſtipi
tes quorum frequentia oppidum erat vallatũ. nauigia propius appellere paſſi non
ſunt. Hanc oppugnationis difficultatẽ: Danorum iuuenes virtute ſuperare cupien
tes: non temperauere ſibi quo minus nauigiis a profundo remotis pedibus in aquã
deſcenderent: vadaq; gradu luſtrarent. Contra oppidani in ſubiectos cominus tela
iacere nauigiaq; tormẽtis procul inceſſere cœperunt. Quorum eximios iactus elu-
dere q̃ excipere ſatius exiſtimares. Anceps incertũq; vitatu periculũ erat. pręgran-
dibus ſaxis in conſertas puppes cadentibus in fuga ac declinatione cautoq; corpo-
ris motu: magis q̃ in vlla armorum ope fruſtrãdorũ ictuum remedium ducebatur.
Abſalon mediotenus nauigii progreſſus egeſta tormentis robora: crebra corporis
declinatione fallebat. Quem barbarus forte præſidio egreſſus/poſtq̃ ex clypei notis
agnitum habuit, tormẽtorũ præſidibus manu ſignificauit vt eum impeterent. Igi-
tur interrogatus a quodam an perſpectum haberet qualiter ipſum barbarus deno-
taret: curam ſui illius animo inſitam reſpondit. eodem ludibrio hoſtem & monito-
rem excipiendo. Intrepidi animi dixerim in medio ſalutis diſcrimine pericula ſua
iocoſo dicto proſequi voluiſſe. Adeo certiſſimũ fortitudinis & conſtãtiæ experimẽ-
tum neceſſitas tribuit. Expugnatione non procedente noua adoriendæ vrbis ratio
auctore Eſberno excogitata eſt. Siquidem inuſitatę magnitudinis nauigium variis
ignis nutrimentis completum ſolo ventorum remigio opportunis incendio mœni
bus adigẽdum curabant. Quod latenti in vndis ſtipiti: illiſum ſine vlla oppidanorũ
iactura ꝓprię cũ materię diſcrimine cõflagrauit. Ita exigui ligni ĩpedimẽto ſpes in-
gentis victorię ſubruta eſt. Hoſtiumq; ſalus paruulo fortunę momento ab iminente

Bogiſzlaui dolus.

exitio protecta. Poſt hæc Bogiſzlauus in dedecorum ſuorum vltionem dolos men-
te ſcrutatus Abſalonis colloquium ſimulata pacis affectatione per legatos poſcẽdo
cum ingenti equitatu deſtinatum conuentui locum petiuit. Quem binis obuiam ſi-
bi nauigiis venientem vt continẽtem aſcenderet obſecrauit: cõmodius in tentorio
q̃ naui colloquẽdum pręfatus. Obſequentẽ illum nauigioq; excedere volentẽ Erlin-
gus quidam illuſtri inter noricos loco natus horridioris ſomni narratione retinuit
haud dubie fraudem ſenſurũ: ſi ſalutem ſuam hoſtibus crederet auguratus. Cuius
vocem Abſalon perinde ac diuinitus ſibi dati indicii miraculũ veneratus: vocanti

Epiſcopi pręſtãtia.

ſe Bogiſzlauo minorem a maiore peti non oportere perhibuit. Pontificem duci di-
gnitate pręſtare aſſeuerãdo. Ita hoſti impotentiã obiiciendo fraudis materiam ade-
mit. Ille ſtricta nauis ſpacia cauſatus: repentino diſceſſu fallaciam detexit: Nam qui
alias vltro nauigiũ Abſalonis ingredi conſueuit: nunc eius aditum perinde ac fa-
tale ſibi domicilium conſcientiæ malignitate confuſus exhorruit. Gauiſus Abſalon
ꝙ ſalutem ſuam ſomnio q̃ hoſti credere præoptaſſet ad claſſem ſe recepit. Igitur cũ
exercitus noſter cõmunem agrorum vaſtationem vnius vrbis excidio anteponens:
exhauriendę prouincię conſilium cepiſſet/inq; pontis pertranſeundi anguſtiis hæ-
rerent: crebris oppidanorum myoparonibus inceſſuntur. Qui mox ſagittariorum
ab Abſalone, Regeq; miſſorum opera deturbati: infeſtandę cõmodius claſſis gratia

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

continenti ſe tradunt/noſtroſq; clamore nō minus q̄ iaculis inſecuti, per ſummam
ignauiæ exprobrationem perinde ac victis inſultare cœperunt. Quo viſo reliqui ex
oppidanis paſſim correptis ſcaphis, mœnibus etiam quæ tuebantur deſertis, in ri-
pam ſe conferunt/relicta a Danis tabernacula prædaturi. Neq; enim regios equites
nauium tranſitum in terra opperientes/fumus tabernaculorum quæ Dani diſcedē
tes cremabant incendio ortus ab ipſis diſcerni patiebāt. A quibus quū inopinati at-
tonitiq; incurſarētur, pars in ſcaphas refugit/pars armis in ripa/aut aquis in amne
exitiū habuit. Natātes a ſagittariis interfecti/nauigātes euerſi/iuſtas irriſis a ſe Da
nis pœnas luerunt. Ita Walagoſtenſes pauloante falſis noſtrorū; opprobriis exultan-
tes/nūc ciuiū in cōſpectu ſuo necatorū miſeranda fata luctu proſequebātur. Quod
Oznenſes fama expti, ſuburbanos penates ocyus cremādos curant: ne iiſdem hoſtes *Oznēſi metus.*
ad mœniū ſuorū incendiū vterentur. Igitur dum vltro ſe tectis ſpoliant, ingens vr
bi ſuæ tutamentū cōciliant: quo domibus tenuiores, hoc mœnibus tutiores effecti.
Rus Regi rapinæ extitit. Cuius ſententia Abſalon Iulinenſium finiū/ arciūq; Zuinē
ſiū expugnationē pagere iuſſus, Eſbernū fratrē Zuinā cum cōmiſſę ſibi claſſis parte
præmittit: aut arces ipſas (ſi fors ſineret) capturum/ aut earum cuſtodibus quoad
ſe Iulino reuerti contigiſſet, fugam intercluſurū. Quorum ianuæ venienti Eſberno
vacuæ patuere: propugnatoribus nimirum aduentum hoſtiū furtiuo diſceſſu præ
currentibus. Ambæ itaq; incendio datæ. Qua de re Abſalon Iulinenſium rebus ab-
ſumptis non ſolum longinqui fumi contemplatione/verūetiā ſociorū inde reuertē
tiū affirmatiōe certior factus, ad Regē reuertit/ lætatus ſe magna curarū parte fra
terna opera liberatum. Rex vicos neceſſariis vſibus abundantes captu difficiles fo-
re/vacuoſq; tantum a ſe penates exuri conſpiciens/remeare conſtituit, qui nunc de
ſertos inopeſq; lares adortus fuerat/exacto meſſis tempore referta copiis horrea cō
ſumpturus. Cumq; non minus capiendarum vrbium difficultate/q̄ vacuarū ædiū
incendio fatigatus Zuinam amnem abducendæ expeditionis gratia petiuiſſet, exu
ſtarum arcium reliquias ſolo æquari iuſſit. Et vt omnia earundem monimenta de-
moliretur, etiam lapides fundamentis egeſtos in profundum iactandos curauit: q̄q̄
iidem recenti adhuc incendio torridi vix ſe manu contingi paterentur. Cuius la-
boris idem atq; expeditionis finis extitit. Autumno domi peracto, duodenis mili-
bus e Rugia contractis, Tribuſanam prouinciam ditioni ſuæ parentem peragrat.
Poſt hæc Cyrcipinenſium deuexam paludem paternæ militiæ æmulatione permē-
ſus, ad vrbem Lubekincā peruenit. Qua præterita dum Diminum petere ſtatuiſſet
in abundantem potione vicum incidit, Barbaris illic tanta animorū ſecuritate con
uiuantibus: vt nullum prorſus hoſtilis aduentus formidarent impetum. Quantam
porro gentis illius intemperantiam pacis tempore extitiſſe putemus: quæ ne ho-
ſte quidem liminibus imminente/ quo minus vires ſuas ebrietatis illecebris labe-
factaret/abſtinuit! Itinere deinde noſtrorum ad naues conuerſo, conuellendæ præ
dæ/ſpargendiq; paſſim incendii gratia/Danica manus diſiicitur, mentem Regis
longinquæ viæ diſpendiis a petendi Dymini propoſito retrahentibus. Qui trigin
ta ſolos ſibi comites aſſeruaſſe contentus/quum ingentem Barbarorum cohortem
opimam villam tueri ſatellite nuntiante cognoſſet, Abſalonem ſuo forte vexillo
coniunctum dimidio cum præſentium equitum numero opem ſociis laturum di-
mittit. Qui imperium amplexatus, obſcurandæ paucitatis gratia laxius mili- *Stratagema.*
tem incedere iubet/ multitudinis inſtar confuſa agminum ſpecie præbiturus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Quinetiam vehementius irruptionem edere curæ habuit : quo plures inſequi cre=
derentur. Iamq; barbarorũ relicta villa, nemus tenentiũ manipulos contemplatus
quum ſe longe viribus inferiorem animaduerteret/ideoq; ſociorum augmentum ſi
mulare vellet, cõplures ex ſuis furtim diſcedere monitos/aperte ſubinde redire iuſ=
ſit: idq; ſæpenumero faciendum curauit. Igitur auxiliorum incrementa ſenſim reci
pere exiſtimatus, non ſuppetentibus qui prædam aſportarent, contractas vici opes
ingenti pyra conſtructa cremauit/flammis inſequendo quod vſui commodare non
poterat, etiam miniſtris incendii tantæ pecuniæ conſumptionẽ animi dolore proſe
quẽtibus. Ea re geſta ad Regem ſe retulit. Qui ꝓpter Lubynam ꝑnoctatione habi=
ta, deleta vicorum reliquiis, lacunã per quam arduo labore iter fecerat/ponte a Ru
gianis cõſterni curat: eamq; nullo pene negocio remenſus, cõſcenſis nauibus, in pro
ximum Peno amni portum peruenit. Vbi diutina ac vehementi tempeſtate vexatꝰ
Bogiſzlauum pacem a ſe per legatos petentem repulit/q̄q̄ iam labentibus alimẽtis
expeditionem remittere cogeretur. Exactis domi hybernis per Zuynam ingẽti cũ
expeditione regreſſus, Grotzuinã lacerat. Vbi quũ Iarimarus hoſtium occurſum
ex eorum lituo depræhenſum regi nuntiandum proponeret/idq; ab Abſalone niſi
iidem in conſpectũ veniſſent exequi vetaretur, ancipiti malo circumuentũ ſe dixit
qui ſiq̄d inopinati periculi ſe tacente ſociis incidiſſet, incuriæ damnari: ſin maturiꝰ
indiciũ afferret, timiditatis notari poſſet: quũ et præpropero nuntio vti ꝓbroſum

Prædæ cu=
piditas.

et nimis lento deſidioſum videatur. Huius ꝓuinciæ præda parũ ſatiatos Pomera=
nicarũ opum fama ſollicitat: quæ vt eximiæ, ita intactæ prædicabant̃. Nulli tã lon=
ginquã militiam ingredi difficile viſum: q̄q̄ ꝑferendæ inediæ/ꝑagendæq; ſolitudi=
nis prædicebatur aſperitas, ardore prædæ periculorũ metum leuante. Imbellis po=
pulus vrbiũq; et armorũ inops regio ferebatur. Et qm̃ noſtris ꝓpoſitũ ex ſententia
cedere conſueuerat, pergendi cupiditas animos inflammabat. Nec fraudandos pręſentibus votis fœlicia tot ſucceſſuum experimenta ſpõdebant. In qua ꝓfectione pa=
bulo parum ſuppetente/nõ ſolum equos, verũetiam pedites cõmeatibus onuſtos at
tritæ labore vires deficiebant. Hæ res cõuertendi itineris/repetendiq; claſſe Iulyni
cauſam dedere. Illic rex adoriendi per inſidias Camyni cõſilium nactus/apertęq; eiꝰ
irruptioni latentem præferens, ductantibus locorũ peritis ꝑ ignotos ac deuios ſal=
tus, plenum difficultatis iter corripuit. Errantibus cæteris Sialandenſes ac Scaniẽ
ſes Alexandro (Abſalonis hic ſorore editus erat) primipilo vſi/Rugianiſq; ducibꝰ
rectã et compẽdiariam viam ſecuti, Camynũ venere: occupaſſentq; niſi incolas incẽ
dio cautiores feciſſent. Quorũ paucitatẽ Bogiſzlauus, qui in eodem tunc forte op=
pido moram agebat, effuſis manipulis irrumpendam ratus: Eſberno qui talium re=
rũ experientia vſuq; callebat: quo longius hoſtes vrbe euocarentur/de induſtria ce=
dendũ monente/diu terga præbentibus inſtitit. Ad poſtremũ intellectis inſidiis ef=
fuſius ruentes in aciem reuocat/tam improbum ab vrbe exceſſum amaræ repræhẽ
ſionis ſalebris inſecutus. Quod videns Eſbernus abiecta fugæ ſimulatione, ſigna ad
hoſtẽ reflexit: effecitq;: vt Bogiſzlauus caballo delapſus/pauido recurſu intra vallũ
confugeret/celeritate pedum ſalutem quæſiturus: quam aut armis aut equi veloci=
tate tueri fidutiam non habebat. Alexander illato portis ſigno, neminem a quo re=
pelleretur inuenit: tanta trepidatione captis hoſtibus, vt ne vrbis ſuæ quidem limi
na ab iniuria vindicare præſumerent. Qua gloria ſatiati Danorum iuuenes/pau=
latim in aciem ſe recipere, q̄ vlterius vrbi inſultare maluerunt: paucitatis æſtima=

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tione temeritatem domãte. Hunc iuuentutis procurſum rex reliquo milite ſubſe-
cutus propter muros equo deſcendit: expugnandę vrbis habitum curioſiore cõtẽ-
plationis officio luſtraturus. Quo reſidente vallũq; vexillis ſtipante: canonicę vitæ
clerici contuſi deiectiq; animi mœrorẽ pedum nuditate teſtantes / digeſta rite pro-
ceſſione cum inſignibus ſuis adueniunt: eoq; paternę ſanctitatis admonito genibus
nixi ſacris ædibus abſtinendum precantur. orando ne diuinos penates humanis in-
cẽdio iungat / neq; ita in hoſtes ſęuiat: vt publicę religionis domicilia cõſumat: Tot
ſuas: tot maiorũ virtutes teterrimo facinore corrupturus. Adiectum ab iis eſt Bo-
giſzlauum regis tuto petendi gratia familiaris fidei patrocinium poſtulare: Reſpõ-
ſum a Kanuto, homines ſibi non deum inceſſendi propoſitum eſſe: vt iuſtũ: ita alie-
num ſacrilegii bellum geſturo. Quibus ſi ciuitatis partem extra municipii mœnia
collocatam cremaret: eccleſias mortalium ædificiis permixtas cõmunibus flammis
implicandas dicentibus: iram precibus remiſit: hoſtileſq; lares inuiolatos relinque-
re / q̃ diuinos humanis iniuria æquare maluit. Illi vrbem precibꝰ ſuis donatã gauiſi
gratiis pro beneficio actis lętitia ouantes diſcedunt: eamq; ſacro concentus genere
proſequuntur. Bogiſzlauus quod petebat obtento / quęſitum Abſalonem die poſte-
ro obuiam ſibi cum Iarimo venturum precatur, eoſdem faciendę cum rege pacis ar-
bitros habiturus: quos tot colloquiis amicos expertus fuerat. Quem Abſalon frau-
de potius q̃ ſincera verborum fide agere ratus: negauit ſe intercedere quo minus
igni prouincia vaſtaretur: ne tantum iter expleſſe fraudi fuiſſe videatur. Ille nihil a
ſe extra municipii mœnia poſſideri confeſſus: ſacris tantum domiciliis eorũq; gra-
tia vicinis tectis abſtinendum orauit. Quod beneficium eodem voto petitum pro-
miſſumq; eſt. Reliquum lucis auidiſſima vicorum vaſtatione conſumptũ. Bogiſzla- Cõditiones
uus præſentium periculorum impulſu promiſſum reuertendi tẽpore ſectatus Ab- Bogiſzlauo
ſalone & Iarimaro dextras prębentibus ad regem perducitur ingentiſq; ſummę pe- datę.
cunia mulctæ nomine pacta: non alias pacis conditiones aſſequi potuit q̃ vt procu-
rationem hactenus patrimonii titulo amminiſtratam e manu regis: beneficii iure
ſuſciperet: libertatẽq; ſeruitute mutaret / Rugianę gentis tributum obſequiis ęqua-
turus. Hanc pactionem obſidibus firmandam pollicitus diſcedit: redeundi comiti-
bus vtendo: quos adueniendi duces habuerat. Et ne venerationis expers dimitte-
retur: ab Abſalone conuiuio cũ amicis exceptus, potu nimis auide ſumpto adeo vi-
res ſenſumq; exuit vt vix mente conſtare putaretur. Qua intemperantia amiſſę ma-
ieſtatis oblitus: deflendę ſeruitutis loco: libertatis gaudia repræſentauit. Igitur ni-
mio ebrietatis hauſtu obſtupefactis neruis: naue egeſtus in tentorio collocatur. Ab-
ſalone quadraginta armatos ante tabernaculi fores excubare: nocturnęq; eius cuſto-
dię vacare iubente. Tanta ſiquidem apud Danos ſeruandorum hoſpitum ſedulitas
exiſtere conſueuit: vt eorum ſaluti perinde ac proprię ſtudere curaretur. Quo be-
neficio obligatus Bogiſzlauus: Sclauorum animos Danis applicando: debitam Ab-
ſalonis meritis gratiã retulit. Quibꝰ cũ pulſo mane ſomno oculos ĩſeruiſſet: Dano-
rum fidem exoſculatus: aptiſſimoq; laudationis genere proſequutus: plus volupta-
tis ſe ex percepta Abſalonis humanitate q̃ amaritudinis ex patrię iactura ſentire di-
xit. Igitur ad locum in quo milites eum præſtolabãtur relatus: poſtero die Sclauicę
nobilitatis proceribus adductis / genibus annixus cum coniuge ſe & liberis ad pedes Sclauorũ
regis ſuppliciter abiecit: veniãq; diutinę rebellationis precatus: obſidibuſq; ex par- deditio.
te datis, ex parte promiſſis: auitæ paternæq; procurationis ſummam beneficii loco xxiiii.

ſuſcipere nõ erubuit, qđ patrimonii erat: alienæ largitionis indulgẽtia poſſeſſurus Rex principis huc neceſſitati miſeratione ꝑmotus: ſatis iã grauis eũ ſibi pœnas dediſſe exiſtimauit / regnũq; ei⁹ in munere q̃ in vſu ſuo cõſtituere maluit: ac demũ humi iacẽtẽ erexit. Nec minus regẽ maternæ erga Bogiſzlaui filios neceſſitudinis reſpectus tangebat. Ita Sclauicarũ rerũ dominiũ aſſiduis Waldemari laborib⁹ negatũ paruulo Kanuti negocio contributum eſt, felici eius militia paternã ſupergredien te fortunam. Eodem temporis momẽto ingenti nubium volumine colliſo per ſummam vtriuſq; gentis exanimationem fracta crepuere tonitrua. Quo euẽtu Sclauici regni interitum portendi a coniecturarum ſagacibus exiſtimatum eſt. Bogiſzlaui quoq; animus conſtantię pignoribus refectus accepti beneficii memoriam ad vltimũ vſq; vitæ tempus inuiolabili fide exhibuit. Adeo vt cum ſupremo morbo correptus in lectulo laberetur: adhibitos amicos iureiurãdo obſtringeret eos coniugẽ ſuam ac liberos ad regem perducturos: eũq; diuidendi inter pupillos regni auctorem habituros / & quod is ſtatuiſſet perinde ac teſtamẽto cautum cuſtodituros: nihil ſe de Danorum fide hęſitare teſtatus: quorum egregia toties experimẽta ſuſceperit: Succurrebat enim illuſtri viro quãtos fructus Rugianis conſtantis erga Danos amicitiæ cuſtodia peperiſſet.

Sclauia Danię ſubiecta.

Tonitrua portẽtoſa.

Año christi 1190.

Hactenus Saxo Grammaticus Sialendeñ. vir diſertiſſimus. Quę accurata diligentia impreſſit in inclyta Parrhiſiorum academia Iodocus Badius Aſcenſius Idibus Martiis. MDXIIII. Supputatione Romana.

Anno 1190 Monasterium Reynfeldt fundatur.
Año 1200 Holsati a Danis subiugantur.
1201 obiit Absolon Archiepiscopus Lundensis.
1202 obiit Birgerus dux primus Sueciæ
Año eodem obiit Kanutus Rex Daniæ pridie Idus Nouembris
Anno 1203 Waldemarus 2us coronatur.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7